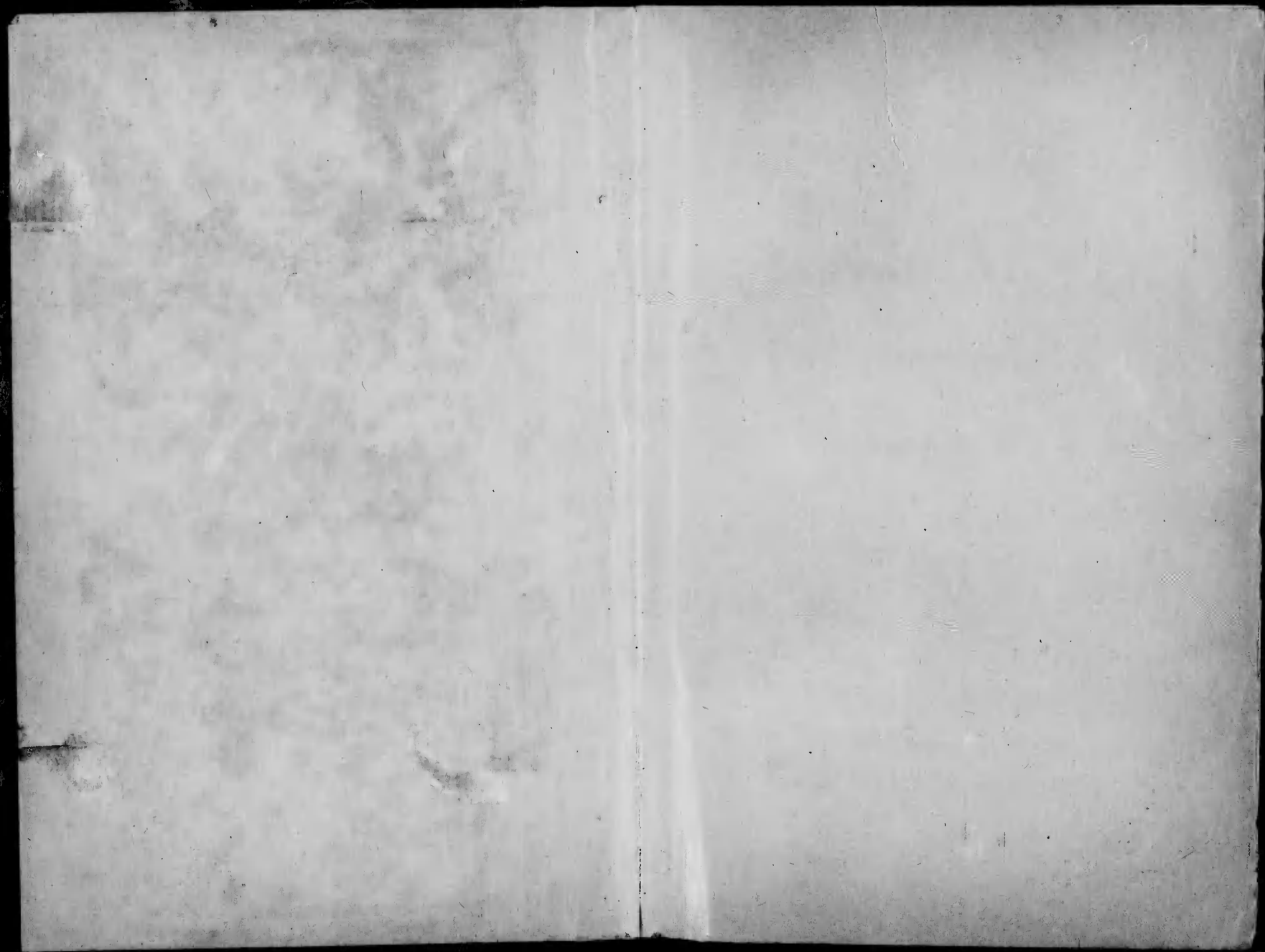

東京外国語大学図書館
0000529790

PRAKTISCH

JAVAANSCH-NEDERLANDSCH.

WOORDENBOEK

MET LATIJNSCHE KARAKTERS.

ZAMENGESTELD DOOR

P. JANSZ.

東京外国語大学
図書館蔵書

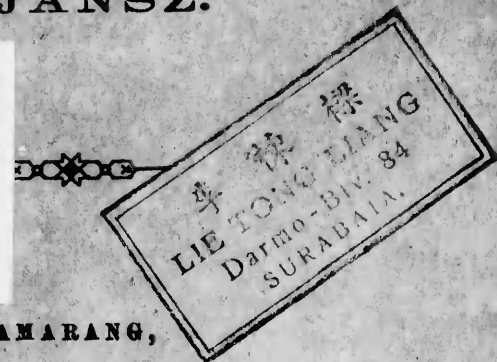
529790

平成 15 年度

SAMARANG,

G. C. T. VAN DORP & Co.

1876.

VOORBERIGT.

In 't zamenstellen van het hierbij aangeboden Javaansch-Nederlandsch Woordenboek, op vereerend aanzoek van Heeren Uitgevers ondernomen, heb ik zooveel mogelijk getracht, volledigheid met beknoptheid te vereenigen.

Wat het eerste betreft. Zoo er van de woorden, in het dagelijksch leven gebruikelijk en reeds in andere woordenboeken opgenomen, zijn achtergebleven, dan zijn dit stellig maar zeer enkele. Bovendien voegde ik er nog een vrij groot aantal bij d'e nog in geen enkel uitgegeven woordenboek voorkomen, terwijl ook bij vele woorden nieuw gevonden beteekenissen zijn aangegeven. Woorden die minder in het dagelijksch verkeer, maar toch nu en dan, als hedendaagsch Javaansch, in 't gesprek of in geschriften gebruikt worden, heb ik insgelijks hun plaatsen ingeruimd. Ook al de madya-, krāmā- en krāmā-inggil-woorden zijn er in vermeld. Hier en daar vindt men er ook woorden aangeteekend als enkel in 't Oosten of enkel in 't Westen van 't eigenlijk Java gebruikelijk.

Wat het tweede aangaat. Daartoe plaatste ik de afgeleide woorden die zich als zoodanig kennelijk voordoen, niet onder eigen hoofden, maar onder hun stamwoord, dewijl anders een menigte herhalingen noodwendig zouden worden, die op deze wijze werden vermeden. De verkortingen en beknopte aanwijzingen dier afgeleide vormen worden hieronder verklaard met korte opgave der beteekenissen van iederen vorm. Wanneer de betoekenis dier afgeleide vormen uit de onderstaande verkorte algemeene regels gemakkelijk is af te leiden, dan is deze vorm, of die betoekenis, er niet bij uitgedrukt.— Met deze indeeling bedraagt het aantal hoofdwoorden in dit Woordenboek nog omstreeks 12000.— De beteekenissen zijn zo kort opgegeven als met de duidelijkheid en volledigheid bestaanbaar is, en de omschrijvingen, zooveel het kon, weggela-

ten. Daar dit Woordenboek bestemd is, niet voor de dienst der wetenschap, waarvoor uitgebreider werken bestaan, maar tot handboek in het dagelijksch leven voor niet-wetenschappelijk-opgeleiden en voor ieder die meer de praktische zijde der taal beschouwen wil, zoo konden die omschrijvingen hier meestal gereedelijk wegblijven. Immers uit het verband waarin men 't gezochte woord ontmoet heeft, blijkt ligtelijk de toepassing der hier opgegeven beteekenis. Om die zelfde reden zijn ook geen woorden der oude taal (Kawi) of eigennamen opgenomen, tenzij een enkele der laatstgenoemde, waar weêr woorden van zijn afgeleid.— Ook zijn in 't Nederlandsch van de gelijkbetekenende woorden in elke verklaring maar een enkel of een paar uitgedrukt.

Om aan 't opgegeven doel van dit Woordenboek te meer te beantwoorden, zijn de Javaansche woorden met Latijnsche kapitalen voorgesteld, waartoe de Uitgevers een geheel nieuw stel letters hebben laten maken, wegens de bijzondere teekens die hierbij vereischt worden. Die bijzondere letterteekens worden insgelijks hieronder verklaard.

Bij 't vergelijken van 't aantal *krāmā*, *madyā*- en *krāmā*-*inggil*-woorden met dat der overige zal men ontwaren wat er van aan is, zoo men het Javaansch beschouwt als bestaande uit twee, of wel drie of vier, verschillende talen. De waarheid is dat een groot aantal der woorden die gedurig of vaak terugkeeren in 't gesprek, en wel uitsluitend deze, hun beleefder neventermen (*krāmā*) hebben, en sommige ook nog eere- termen (*krāmā*-*inggil*, *hoog*-*krāmā*) om iets te noemen of te zeggen van hoog- of hoogergeplaatste personen, terwijl een nog kleiner aantal in 't beleefd aanspreken van gelijken of minderen voor halfbeleefde termen (*madyā*) verwisseld wordt. Hierdoor heeft de bovenvermelde beschouwing wel schijn van waarheid wanneer men lieden van verschillenden rang met elkander hoort spreken; maar het wezen is nog verre. Zoo telt men bijv. op de eerste drie letters in dit Woordenboek onder ruim 2500 hoofdwoorden niet meer dan ruim 120 die een *krāmā*- of *krāmā*-*inggil*-term bezitten, dus nog geen twintigste deel. Bovendien is bij de meesten de *krāmā*- of *madyā*-term niets anders dan een andere vorm van 't zelfde woord, gemaakt door een verwisseling van klank of van uitgang.— Ten opzichte van de *krāmā*-*inggil*-woorden die bij het *ngoko*

(gemeenzame taal) en *krāmā* aangegeven zijn, gelieve men te bedenken dat die alleen in zooverre in de aangeduide betekenissen deelen, als deze van toepassing kunnen zijn op hooggeplaatste personen. Vrg. bijv. bij *KOEKOE* en bij *LAKOE*.

Omtrent de uitspraak en de spelling (in welke laatste hier zooveel mogelijk de dagelijksche uitspraak gevolgd is) zij 't onderstaande opgemerkt. De klemtoon der woorden is hier in 't geheel niet aangeduid, omdat ieder dien gemakkelijk zelf bepalen kan. Hij ligt namelijk altijd, ook in de afgeleide woorden, op de voorlaatste lettergreep, wanneer deze geen *ē* heeft, met zeer enkele uitzonderingen, z. a. in *SAMPÉJAN*, *gij*, *KAKÉJAN*, *te veel*, waar hij op de derde van achter valt. Wordt het woord van achter verlengd, dan verplaatst zich de klemtoon, altijd weder naar de voorlaatste syllabe. De teekens die hier op de letters staan, duiden alleen op hunnen klank: *á* = *aa*; *ē* = *ee* of *æ*; *ē* = onze scherpkope *e*; *í* = *ie*; *ó* = *oo* of *o*; *ò* = onze scherpkope *o*, terwijl *œ* voorstelt de korte *oe*, gelijk in het Duitsche *und*. *â* is de uitdrukking van de Jav. hoofduitspraak der *a*, gelijkende op de verlengde in 't Geldersch. *ē* is als onze zachtkope *e*, maar met sterkeren klank wanneer de klemtoon er op valt, en vaak ook lang aangehouden.— De *q* is geschreven overal waar de *k* niet vol uitgestooten, maar in de keel gehouden wordt.— De *p* en de *t* zijn die welke uitgesproken worden met de tong naar achter tegen 't verhemelte opgekruld.

De *ē* en *ò* veranderen in *ē* en *ó* wanneer het woord het achtervoegsel *AN* of *ē* krijgt. De *â* verandert vóór alle achtervoegsels in *â*. Zoo ook de *i* in *í* en de *œ* in *œ* voor alle behalve *AKÉ*, *AKĒN*. Als een woord dat met een klinker sluit, een der achtervoegsels *i*, *AKÉ*, *AKĒN* krijgt, worden de *ē* en de *i* met *ē*, de *o* en de *œ* met *ò* verwisseld. De achtervoegsels beginnen allen met een klinker. Wanneer nu een woord op een klinkletter eindigt, dan komt tusschen die twee klinkers een verbindletter, en die is voor *AKÉ*, *AKĒN* een *q*, voor *i* een *n*; voor *AN* deels een *n*, deels een *j*, deels een *w* en deels een *h* (de *j* achter *ē* of *i*, de *w* na *o* of *œ* en de laatste na een *â*); voor *ē* en *IPĒN* bijna altijd *n*, in enkele gevallen *q*. Enkele woorden die *n* tot sluitletter hebben, verliezen die bij den uitgang *AKÉ*, *AKĒN*, en krijgen dan ook een *q* er voor in plaats.— Het aanhechtsel *AN* wordt in vele ge-

IV

vallen met den eindklinker zamengesmolten met de zelfde klankomzetting als bij de uitgangen I en AKÉ aangewezen is.

De meeste voorvoegsels eindigen met een klinker. Begint nu 't grondwoord ook met een klinker, dan smelten veeltijds die beiden tot één zamen, en wel op de volgende wijze: A—I of E—I wordt É of È; A—OE of E—OE wordt O of Ò, soms ook OE; bij de overigen wordt eenvoudig de A of E afgesneden.

De werkwoordelijke vorm teekent zich niet aan 't einde, gelijk bij ons, maar aan 't begin van het woord, en wel door wat men gewoon is een neusklank te noemen, namelijk de *ng*, *nj* of *m*, vóór tegen het woord aangevoegd, waarvoor echter in vele gevallen de aanvangsmeklinker van het woord uitvalt. Dit geschiedt volgens dezen rooster.

Alle klinkers als beginletters krijgen *ng* vóór zich (de Javaan beschouwt de meeste dezer woorden als met een *n* geschreven, welke dan door de *ng* wordt verdrongen).

B krijgt *m* vóór zich.

D " N "

DJ " N "

P " N "

G " NG "

H wordt *ng*.

J krijgt *ng* vóór zich.

K wordt *ng*.

L krijgt *ng* vóór zich.

M blijft *m*.

N " N.

NJ " NJ.

P wordt *m*.

R krijgt *ng* vóór zich.

S wordt *nj*, soms *n*.

T " N.

TJ " NJ, soms *n*.

F " N.

W " *m* of krijgt *ng* vóór zich.

Het bovenstaande over uitspraak en spelling acht ik genoeg voor 't regt gebruik van dit Woordenboek. Wie naauwkeuriger aanwijzingen verlangt, kan die vinden o. a. in de „Kleine Javaansche Spraakkunst”, bij de Uitgevers dezes verschenen.

V

Het volgende tot leidraad bij 't opzoeken der woorden en 't bepalen van hun beteekenis.

Wanneer het grondwoord niet verklaard wordt, wil dat nog niet zeggen dat het niet in gebruik is, maar dat de beteekenis, ingeval het wel gebruikt wordt, ligt is af te leiden uit die der verklaarde vormen, vooral uit die van 't eenvoudig werkwoord. Immers veeltijds is de grondvorm de zelfstandige voorstelling van een werking of beweging, neiging of gevoel, of van een zijn, in lijdenden, onzijdigen of tot den werker zelf bepaalden zin, even als ons *werk* in den zin van *wat gedaan wordt*, — *woep* = 't *geworpen worden*, — *bewerking* = 't *in bewerking zijn*, of als vele andere wortels van werkwoorden: *loop*, *vlugt*, *stomp*, *stoot*, *pof*, *slag*, en van daar ook vaak als uitroep; — ook z. v. a. de wortels van onze werkwoorden met het voorvoegsel *ge*: *gestamp*, *gehuil*, doch zonder den zin van aanhoudendheid of meerheid van onderwerp. Verder z. v. a. ons *verleden deelwoord*, doch in den zin van eenvoudige hoedanigheid, zonder beteekenis van lijden of bestemming, dus als zuiver *bijvoegl. naamw.*, bv. *BOEBET*, *uitgeplukt*, van haren of veëren; — alsmede iets dat uit zijn aard dient tot hetgene 't werkwoord beteekent, z. a. *GITIQ*, *stok* of iets anders *om mede te slaan*. En eindelijk nog heeft de grondvorm ook dikwijls een werkwoordelijke beteekenis, 1°. met den zin van er mede *bezig zijn*, het *doen* zonder dat er bij aan een bijzondere daad of aan een voorwerp gedacht wordt, of ook maar zonder een bepaald voorwerp, d. w. z. zonder een bepaalden persoon of een bepaalde zaak te noemen of er aan te denken, waaraan die werking geschiedt, z. a. wij zeggen: *lezen*, voor *aan 't lezen zijn*, of: een boek *lezen*, koren *dorschen*; — 2°. als wederkeerig werkwoord, z. a. *zich scheren*, en ook *zich laten scheren*.

Een lange streep duidt aan de herhaling van het grondwoord. Bij een eenigzins vooruitspringenden regel staat een of andere vorm vooraan, die dan weder tot grondwoord aan de volgende regels dient.

Db. of *dubbel* beteekent de verdubbeling van het grondwoord, waarmede een verscheidenheid of aanhoudendheid, of ons *eenigermijze*, *eenigermate*, *te eenigen tijd*, of iets dat de eigenschap heeft, door 't grondwoord genoemd. Heeft daar-

bij een verwisseling van klank plaats, dan duidt die op een grootere verscheidenheid of afwisseling; en met een ontkenning beteekent dat: *in geenerlei wijze*.

Ldb. of letterverdubbeling. wil zeggen: 't grondwoord met onbetoonde herbaling van de eerste letter, bv. GEGOPONG van GOPONG, PEPRIMAN van PRIMAN. Hiermede wordt iets bedoeld dat men dien naam kan geven, iets in den ruimsten zin van het woord, of zooveel als ons *een of ander*. Ook wijst die vorm op iets weifelends, iets onzekers in wijze, tijd, rigting enz.

Ev. w. of eenvoudig werkwoord duidt aan het woord in den eenvoudig werkwoordelijken vorm, d. i. enkel met den boven omschreven neusklank vooraan. Bij eenlettergrepige grondwoorden heeft die vorm een E achter den neusklank, z. a. NGERET van RÊT (ook wel ERÊT geschreven en uitgesproken), tenzij een A vóór den grondvorm geplaatst is: PÊQ, APÊQ, NGAPÊQ, *nemen, opnemen*, onbepaald, terwijl NGEPÊQ beteekent: een bepaald voorwerp *nemen*.— Op enkele plaatsen is die E-vorm door een Ê tusschen haakjes of achter *ev. w. of tr. enz.* aangeduid.— In 't algemeen bevat die eenvoudige vorm de werkwoorden die een enkelvoudige werking te kennen geven, zonder denkbeeld van aanbrenging, toevoeging, toenadering, toeneiging, gelijkenis, plaats of dergelijke betrekking, of ook van veroorzaking, toelating of vervanging. Onder anderen duidt hij aan: maken of bereiden of zelf zijn wat het grondwoord beteekent, of er mede werken of te werk gaan of iets er mede behandelen; bv. *soep koken, een holte zijn, hameren, pappen*.— Bij alle werkwoorden zie men niet over het hoofd dat er ook het begrip van *pogen* in ligt, van een *toeleg* om te doen, zoodat het woord op zich zelf nog niet de zekerheid geeft dat het ook werkelijk tot uitvoering komt of gelukt.

Lb. ev. w. beteekent: van 't verdubbelde woord een eenvoudig werkwoord gemaakt, bv. van ROEDJIT-ROEDJIT: NGROEDJIT-ROEDJIT.

Ev. w. db. wil zeggen: het eenvoudig ww. verdubbeld, bv. van NGROEDJIT: NGROEDJIT-NGROEDJIT.

Ldb. ev. w. is een werkwoord, gevormd van het grondwoord met verdubbelde voorletter, bv.: NGERROEDJIT.

Tstv. of toestandsvorm is een bijzondere vorm van het woord, waarbij EM of OEM achter de voorletter is ingevoegd, bv.: ROEMOESAQ van ROESAQ. In sommige woorden heeft hierbij om de welluidendheid een verwisseling van voorletter plaats, z. a. KOEMINTER van PINTER, GOEMAGÊS van BAGÊS, en wel altijd een K voor de P en een G voor de B. Hij duidt op een toestand, een bezig zijn, een gang, een strekking, geaardheid, geschiktheid of gesteldheid, een zich gevoelen, verbeelden of voordoen, z. a. GEMLOEPÊG, *bulderen*, LOEMAKOE, *gaan, reizen*, ROEMOESAQ, *een bederver zijn*, GOEMEPÊ, *grootsch*. Ook de woorden die vóór den aanvangsklinker een M hebben, behooren hiertoe, maar zijn hier steeds door M — aangeduid.

Db. tstv. is de verdubbeling daarvan, nml. geheel verdubbeld, wanneer die vorm maar tweelettergrepig is: TOEMON-TOEMON;— of met het grondwoord verdubbeld, als hij drielettergrepig is: SOEMOETJI-SOETJI, TOERCEN-TOEMOERCEN.

Een andere vorm ontstaat door inlassching van een R of L achter de voorletter of vóór den aanvangsklinker, bv.: KRÊBÊT van KÊBÊT; SLAMER van SAMER; ROEBÊD van OEBÊD. Hij wijst op een veelvuldigheid van beweging, geluid, gevoel en drg. Op enkele plaatsen is hier deze vorm door — R — of — L — voorgesteld, maar verder voor de duidelijkheid liever geheel uitgedrukt.

Vóór dezen vorm of vóór andere woorden, steeds van drie lettergrepen, wordt vaak TING in ngoko, PATING in krâmâ, geplaatst, met de bedoeling dat iets op vele plaatsen of plekken of door velen in 't rond geschiedt.

Tr. of transitief (overgangswerkwoord) is het werkwoord met den uitgang I, welke deels een betrekkingsovergang op een voorwerp beteekent, en wel een betrekking van aanbrenging, toevoeging, toenadering, toeneiging, toedraging, een aandoen, gelijkenis, plaats enz., maar deels ook een veelvuldigheid van uitvoering of verrigting, hetzij van wege meerheid der daders of der voorwerpen, hetzij door herhaling der daad.

Cs. of causatief (veroorzakingswerkwoord) is het werkwoord met den uitgang AKÊ in ngoko, AKÊN in krâmâ, en geeft een veroorzaking, toelating of een vervanging te kennen, zoo als o. a. dat men iemand iets *laat* doen of *voor* iemand

iets doet, of een aanwending van iets *tot* een werk of ver-
rigting, of dat men iemand of iets ergens voor houdt of zoo
noemt of er toe maakt.

Db. tr. en db. cs. zijn de zelfde vormen met verdubbeling
van 't grondwoord, meest ook met herhaling van den neus-
klank: NJALIN-NJALINI, van SALIN; NALÈN-NALÈNI, van TALI;
NGARÈQ-NGARÈQAKÉ, van KARI; NGOBAH-OBAAKÉ, van OBAH.

Tot verduidelijking van 't onderscheid van transitief en cau-
satief enkele voorbeelden: 'NGGAWANI is: iem. of aan iem. iets
medegeven; 'NGGAWAQAKÉ iets *medegeven*; — NGIRIMI aan iem.
iets *zenden*, en aan iem. iets *medegeven* voor een andere; NGI-
RIMAKÉ iets *zenden*; — NALÈNI ergens een *band aandoen*, iets
binden; NALÉQAKÉ iets *voor band gebruiken*, met iets *binden*, en
iets *laten of doen binden*.

— AN is de grondvorm met het aanhechtsel AN, nml., voor
zooover het grondvormen geldt die met een klinker sluiten, in
den verkorten vorm door zamensmelting, als boven is aange-
toond, bv. WATJAN van WATJĀ, GEPÈN van GEPĒ, RÈPÈN van
RĒPI, DJÒPON van DJOPO, SAPON van SAPOE. Waar achter een
eindklinker dit achtervoegsel onverkort aangehecht is, is het
geheele woord in letters uitgedrukt. De beteekenis is iets
nage maakt, iets in 't klein, iets waaraan de werking
gedaan wordt of dat hiertoe bestemd of gemaakt is,
z. a. vele van onze wortels van werkwoorden met het voor-
voegsel *ge* en met het achtervoegsel *sel*: *gezang, gebroed, veegsel,*
hatsel; ook wel het werktuig waarmede iets verrigt wordt
of een plaats waar iets veel gevonden wordt (verkorting
van PÈ — AN); verder een verzameling van velen bijeen;
gekleed zijn met iets; gezamenlijk iets doen, wedijve-
ren in iets, gezelschap of partij om iets te doen (*koutge-
zelschap, huilpartij*); of ook alleen op zekere wijze te werk
gaan, z. a. in *liggen te wentelen*, zitten *te wiegelen*, of de wijze
waarop een werking gedaan of een zaak gebruikt wordt,
z. a. in 't *kort*, in 't *rond*, in 't *aangezigt*, *kortelijk*, en dergelijke
bijwoordelijke uitdrukkingen, of z. v. a. *al* met een te-
genwoordig deelwoord; — en eindelijk van aard iets zijn,
bv. *opvliegend, geduldig*.

Db. AN is die zelfde vorm met verdubbeling van 't grond-
woord, en *ldb.* AN met herhaling van de voorletter: OBONG-

OBÓNGAN, SÈSÈBOETAN. Bij verdubbeling met de verkorte aan-
hechting wordt de geheele vorm herhaald: SÁDJÈN-SÁDJÈN.

PE — of P — is de zelfstandige voorstelling van
iets dat plaatsheeft of gedaan of ondergaan wordt,
of wijst den persoon of het middel aan waardoor iets
verrigt of verkregen wordt. PI en PRA, PRÈ of PER be-
teekenen nagenoeg het zelfde.

PE — AN, met of zonder 't werkwoordelijk voorvoegsel, is
de vorm voor een plaats, tijd, termijn, werktuig om
iets te doen of te maken of de plaats waar iets be-
paald en veel gevonden wordt; ook voor 't voortdurend
voorwerp van een werking, wie of wat ergens toe gemaakt
of gebezigd wordt.

KE — of K — heet de *toevallig lijdende vorm*, en beteekent
meestal hetzelfde wat wij door *raken* met een verleden
deelwoord, *krijgen, komen te* uitdrukken: *gebrand of in*
brand raken, gestoken raken of een steek krijgen, komen uit te glij-
den; ook dat iets gelukt wat iemand tracht te doen: *ingeslikt*
gekregen.

KE — AN of K — AN is het zelfde van een transitief werk-
woord. Eindigt het grondwoord met een klinker, dan is AN
daarmede zamengesmolten.

KE — AN of KA — AN beteekent ook zooveel als vele on-
zer woorden die op *heid* of *schap* uitgaan, en in 't algemeen
die een hoedanigheid, gesteldheid, waardigheid of
betrekking, gebied of woonplaats beteekenen. Maar
KA — AN is ook de gewone lijdende vorm van het transitief
werkwoord (hierbij is AN altijd onverkort); terwijl KA ook in
't algemeen het teken is van den lijdenden vorm van elk
werkwoord, waarbij de neusklank steeds wegvalt. Deze vorm
heet de *voorwerpelij* lijdende, omdat hier het lijdende voorwerp
in de gedachte op den voorgrond staat.

— EN duidt een lijden aan of een behebdheid met een
kwaal, gebrek of iets aanklevends: WOEDOENÈN, een *steenpuist*
hebben, van WOEDÈN, *steenpuist*; TAHINÈN, *roestig*, van TANH,
roest. — Uit dit laatste woord blijkt dat ook hier een N de
verbindletter is, zoo 't grondwoord op een klinker uitgaat.
Sommige dezer woorden hebben ook nog 't voorvoegsel KAMI,

of verkort KEM, als KAMILIKATEN of KEMLIKATEN, *aan spierkramp lijden*.

KE — EN is een overmatige trap van het bijvoegelijk naamwoord, die bij ons door *te* wordt uitgedrukt. Gaat hier het grondwoord op een klinker uit, dan is de omzetting van klank als boven bij AN gezegd is.

EN is ook de uitgang van 't eenvoudig werkwoord in de gebiedende wijs met een bepaald voorwerp. Hierbij wordt de neusklank weggenomen. Achter een eindklinker wordt ook hier een N ingelascht, maar zonder verandering van klank.

Ā is de uitgang van 't zelfde werkwoord in de gebiedende wijs zonder bepaald voorwerp, of ook in onderstellingen, wenschen enz. bij de woorden *indien, opdat, hetzij* en drg. Hierbij blijft het voorvoegsel behouden. Eindigt het woord met een klinker, dan is N, J of W de verbindingsletter. — Niet alleen de werkwoorden, maar bijna alle andere woorden kunnen ook dien uitgang krijgen.

ĀNĀ is de uitgang van het transitief werkwoord, en ENĀ of NĀ van den causatief, in de opgenoemde wijzen, beiden met of zonder den neusklank, al naar den zin. De verbinding is even als bij I en AKĒ is opgegeven.

DI in ngoko, en DIPĒN in krāmā, is een voorvoegsel voor een anderen lijdenden vorm van 't werkwoord dan boven onder KA aangewezen is. Deze, de *onderwerptelijk* lijdende vorm geheeten, duidt meer op de daad van den werker, en wordt ook in onze taal meestal door den bedrijvenden vorm uitgedrukt.

Nog is er een derde lijdende vorm, gemaakt door IN achter den aanvangsmideklinker of ING vóór den aanvangsklinker te voegen. Deze is op zich zelf in de spreektaal nog maar in zeer enkele woorden gebruikelijk, die reeds hun lijdende betekenis verloren hebben, maar meer in verbinding met het grondwoord in den zin van ons *elkander* bij een werkwoord. Bv. PISĒH-PINISĒH, *elkander schelden*; ATAG-INGATAG, *elkander aansporen*; LAWĒH-LINAWĒHAN, *elkander voorthelpen*; WARTAN-WINARTANAN (van WARTĀ), *elkander berigt geven*; DÓNGAQ-DINÓNGAQ-ĀKĒ (van DÓNGĀ), *voor elkander bidden*.

Het voorvoegsel A beteekent een aan zich hebben, een bezitten, een zijn, en wordt ook aan werkwoorden gehecht, zonder iets aan de betekenis te veranderen.

Dit zij hier genoeg over woordvorming. Mogt iemand ook daarover meer wenschen te weten dan hier kan gegeven worden, die zij verwezen naar de bovengenoemde „Kleine Javaansche Spraakkunst”.

Met inachtneming van het vorenstaande, en met de volgende bepalingen, is het nu vrij gemakkelijk, elk woord dat men ontmoet, op te zoeken. Bijv. men hoort het woord SĒSATĒ, en vindt het te dier plaatse niet, dan sla men SATĒ op. NGROESAQ: neem de NG weg, en zie ROESAQ. 'NPATĒNGI: neem 'N en I weg, en zie PATĒNG. — Bij 't opzoeken der werkwoorden, die hun voorletter door den neusklank verloren hebben, blijft echter altijd eenige moeilijkheid voor den mingeoefende. Bijv.: bij NJARAH weet hij niet of hij in de S of in de TJ, of misschien onder NJ moet zoeken. Of MARAH van PARAH, WARAH of MARAH? Trouwens de grondvormen die een NJ of M of andere neusletter vooraan hebben, zijn zeer zeldzaam, zoodat men daar althans niet het eerste zoekt. Waren al die vormen opgenomen, dan zouden de verwijzingen een menigte bladzijden gevuld hebben. Men getrooste zich dus in den eersten tijd het twee- of driemaal opslaan, en hope op vaardigheid door oefening. — Voor een werkwoord met NG zonder tweeden medeklinker zoek men òf op den klinker die er op volgt, òf op de K, zelden op NG.

● M op P of W, zelden op M.

N op T of Ĳ, soms op S of TJ, zelden op N.

NJ op S of TJ, zelden op NJ.

Volgt op den neusklank onmiddellijk een medeklinker, dan is doorgaans deze de voorletter van het grondwoord, behalve in eenige woorden met een L of R achter den neusklank, daar hieronder zijn waarvan 't grondwoord begint met KL of KR, PL of PR, WL of WR, TL of TR, SL of SR, TJL of TJR. — In de meeste gevallen heeft men echter genoegzame zekerheid, doordien de Javnaan meer in den lijdenden vorm spreekt dan in den bedrijvenden, als wanneer de grondvorm duidelijk blijkt, als in KAKOEMBAH, DI-PÓTJOT enz.

Vindt men verder NGĒBĒT, men sla KĒBĒT op;

NGĒPAL — PAL.

XII

NGRĒRĒBĒT — RĒBĒT.
 SOEMAPĒT — SAPĒT.
 TJĒMAWIS — TJAWIS.
 SĒMLŌPONG — SLŌPONG.
 MIRIB — IRIB.
 PLIRIT *en* MLIRIT — PIRIT.
 KRĒBĒT *en* KOEMRĒBĒT — KĒBĒT.
 NGADANGI — ADANG.
 NGĒPJOERAKĒ — KĒPJĒR.
 NJATAQAKĒ — NJĀTĀ.
 SATANGAN — SATANG.
 SABAN — SĀBĀ.
 PĒLAKOE — LAKOE.
 PĒMĒT — ĒMĒT.
 PĒNGROENGŌE — ROENGŌE.
 PĒNATJAD — TJATJAD.
 PĒTOEKON — TOEKOE.
 KATĒT — TĒT.
 KARAN — ARAN.
 KĒSOEPĒN — SOEPĒ.
 KĒNJATAHAN — NJĀTĀ.
 KALADĒNAN — LADI.
 KĒGĒDĒN — GĒDĒ.
 KAGĒNGĒN — AGĒNG.
 BOEWANGĒN — BOEWANG.
 PĒRDINĒN — PĒRDI.
 NGADJAJĀ — ADJAJ.
 MOENĪJĀ — OENI.
 MĀTJĀHĀ — WĀTJĀ.
 MLĒBOEWĀ — LĒBOE.
 TOEMPANGĀNĀ — TOEMPANG.
 KATOEMBASNĀ — TOEMBAS.
 RINĒGGĀ — RĒGGĀ.
 TĪNRAPI — TRAPI, enz.

De meeste woorden die een *L* of *R* achter den aanvangsmedeklinker hebben, staan hier onder eigen hoofd.

Woorden die met een medeklinker beginnen en daarachter *EL* of *ER* hebben, zoo ze daar niet gevonden worden, zoeken men zonder de *E*, of wel (z. bov.) ook zonder de *L* of *R*. Ook het omgekeerde gelieve men in acht te nemen. Die met *KR*,

XIII

KL, *PR*, of *PL* beginnen, zijn wellicht afgeleid van woorden met *R* of *L* tot beginletter. Ook lette men op het bovengenoemde voorvoegsel *PRA*, *PRE* of *PER*.

Sommige die met *DRE*, *BRE* enz. als aanvangsletters worden uitgesproken, vindt men op *DER*, *BER* enz., en omgekeerd.

Woorden waarin men een onbetoonde *A* in de eerste lettergreep hoort, vindt men hier meestal met een *E* geschreven.

Vindt men een woord niet dat achter den aanvangsmedeklinker *OEL* of *OER* heeft, dan zoeken men het zonder de *OE*.

De woorden die *IH* of *EH* op het einde hebben, luiden in de dagelijksche uitspraak doorgaans met *EH* of *OH*. Hier staan ze meestal met eerstgenoemde spelling.

Q en *G*, *B* en *P*, *D* en *T* op 't einde van een woord worden in de uitspraak, en daardoor ook in 't schrijven, dikwijls verwisseld zoodat men voor zulke woorden soms over en weer te zoeken heeft.

Voor *CH* en *F*, in vreemde woorden, is hier altijd *H* of *K* en *P* gesteld volgens de meest gehoorde uitspraak.

DY en *TY* zijn hier gebruikt voor *DJ* en *TJ* waarin beide letters bijzonderlijk gehoord worden, ter onderscheiding van die met aanblazing worden uitgesproken. Deze laatsten zijn in de volgorde ook onder de *D* en *T* opgenomen.

Men zij ook opmerkzaam daarop, dat in de volgorde de reeksen van *D* en van *P* en die van *T* en van *T* van elkander gescheiden zijn, omdat het eigenlijk verschillende letters zijn, — en wel de *p* onmiddellijk na de *D* en de *t* na de *T*. Mogt het meerendeel der gebruikers van een andere verkiezing doen blijken, dan zullen bij een volgende uitgave die woorden door een geplaatst worden, natuurlijk met aanwijzing van 't onderscheid der letters.

De volgende verkortingen zijn nog te verklaren:

k. = *krāmā*.

n. = *ngoko*.

m. = *madyā*.

k. i. = *krāmā inggil*.

ml. = *maleisch*.

- ch.* = *chineesch.*
t. p. { = *tēmbəng pasisir* of *strandtaal.*
strandt. {
k. d. = *krāmā désā.*
desatl. = *desataal.*
l. v. = *lijdende vorm.*
bedr. = *bedrijvend.*
onz. = *onzijdig.*
verk. = *verkorting.*
verb. = *verbastering.*
sprkt. = *sprektaal.*

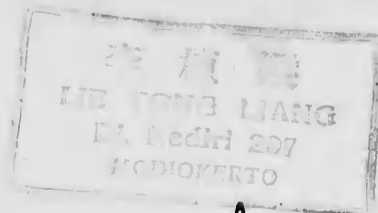
Elke aanwijzing van fouten of gebreken en elke bijdrage tot vervollediging van dit Woordenboek zal met erkentelijkheid ontvangen worden en gebruikt voor eventuele heruitgave.

En verder zij het aan de welwillende beoordeeling der kenners aanbevolen.

JAPARA, Juli 1875.

P. J.

~*~*~*~

A

ÂBÂ - geluid, stem; commando, bevel, wat *iem.* te zeggen heeft. — *tr.* - commanderen *enz.*
ABAB - (uitgaande) adem; uitademen. — *tr.* - aan-, be-ademen.
ABAH | *db.* - toestel, werktuig, machine, tuig, -getouw, -bank. *n.*, KAMBIL *k.* - zadeld. — *tr.* - opzadelen, op-tuigen. — *AN*, *k. n.* - materialen, bouwstoffen, 't benoodigde voor een werk; aanbouw waarin iets is.

ABANG *n.*, ABRIT *k.* - rood, (roodachtig) bruin; gloei-jend, ijzer *enz.* — *ev. w.* - r. of b. maken. — *cs.* - r. of b. doen worden.

ABAR - eerste aanloop, een vechtende vogel. — *ev. w.* - er op los gaan; verschalen, vervliegen; ontsnappen, wind uit het zeil.

ABDI - dienaar, onderdaan. — *ev. w.* - — zijn, dienen, gehoorzamen. — *cs.* - onderwerpen, dienstbaar maken of houden, als — onder zich hebben.

ABEN = SABEN; en z. ADOE.

ABER - slap, traag, zonder vaart, ijverloos; verslapping; slapheid. — *cs.* - verslappen, *bedr.*

ABET - de buiging *a. d.* einden der *cs. v. e.* buffelker. — *tr.* - aan een *cs.* die b. geven.

ABEH - gezwollen, dik; zwelling. — *db. tr.* - tot z. neigen.

ABEQ 1° = RABEQ.

2°. | *ev. w.* - zich eens *end.* goed (opzettelijk) toeëigenen.

ABER | *db. ev. w.* - dooreenstrooijen.

ABON - gebraden gepluisd vleesch. — *ev. w.* - — maken.

ABOR - gehot, geschift; hotten; schiften.

ABOT *n.*, AWRAT *k.* - zwaar, zwaarte; drukkend, moeilijk, lastig; druk; gewigt, gewigt. — *cs.* - van gewigt of noodzakelijk of een verplichting achten.

ABRAG-ABRAG - gereedschap, huisraad.

ABRIT - z. ABANG.

ABRET | *db. ev. w.* - verkwis-ten, overdadig leven.

ÂDÂ - naar den stand van; draad van vijf wielsomgan-gen lang (*bij tell.*). — *db.* - rib, *v. e.* blad, rigchel.

ADAB - beschaafd, wellevend.

ADAN - de gebedsaankondiging.

ADANG - z. DANG.

ADAS - venkel; — MANIS - anijs; — TJINÂ - stera-

nijs; — WĒLĀNDĀ - dille.
ADAT - volksgewoonte; ge-
 woonlijk, gemeenlijk.
ADEG - stand, 't staan. — *db.* -
 standaard, middelstijl. —
ev. w., **DJOEMENENG**, *k. i.* -
 staan. — *tr.* - 't opzigt hou-
 den over. — *cs.* - doen —,
 overeind zetten; aanstellen.
ADI - kostelijk, voortreffelijk.
 — *db. ev. w.* - groot doen,
 zich voornaam aanstellen.
ADIL - regtvaardig, in bestuur,
 regtzaak en drg.
ĀDJĀ *n.*, **SAMPĒN** *k.*, **'MPĒN** *m.*
 - niet, bij verbod, dat niet,
 laat niet.
ADJAG | **ASOE** — - wilde
 hond, speurhond. — *ev. w.* -
 wild jagen, opsporen.
ADJAL 1°. = **ASAL**.
 2°. | *ev. w.* - sterven.
ADJAN | *tr.* - opstoken, aan-
 zetten tot kwaad.
ADJANG *en* — **AN** - bord of
 iets and. dat voor iem. gezet
 is om van te eten.
ADJAG | *ev. w.* - aansporen,
 aanzetten, uitnoodigen.
ADJAR 1°. - leer, onderrigt, op-
 voeding, afrigting; zich oe-
 fenen. — *ev. w.* - onderrig-
 ten enz.
 2°. - vakje, partje, van vruch-
 ten.
ADJĒG - standhoudend, blij-
 vend.
ADJĒNG - *z.* **ARĒP**, **APĒP** *en*
ADJOE.
ADJĒR - smelten, oplossen,
 luchtvormig worden; ge-

smolten enz. — **NGĒDJĒR** -
id. bedr.
ADJI 1°. *n.*, **AHOS** *k.* - kostbaar,
 van waarde; waarde, prijs.
 — *tr.* - waarden, achten,
 eeren. — **PĀNG** — - prijs,
 waarde.
 2°. | *ev. w.* - zich oefenen,
 studeren.
 3°. - toovergebed.
ADJOE *n.*, **ADJĒNG** *k.* — *tr.* -
 naderen tot. — *cs.* - vooruit
 brengen of doen gaan. —
M — - vooruit of voor-
 waarts gaan.
ADJĒG-ADJĒG - *Jav.* lamp-
 standaard.
ADJĒR - vergruisd, fijn; vloei-
 baar; ontbonden, uit elkan-
 der. — **NGĒDJĒR** - vergruis-
 zen, fijnmaken enz.
ADJRIH - *z.* **WĒDI**.
ADOE *n.*, **ABĒN** *k.* - tegen elk-
 ander aan of in of over; za-
 men in strijd; bijmengsel.
 — *ev. w.* - laten vechten. —
tr. - bijmengen. — **P** — -
 strijd, twist; redenering. —
PADON, **PABĒNAN** - twisten;
 onderhandelen. — **ADON-A-**
DON *k. n.* - mengsel, bak-
 deeg.
ADĒL = **WADĒL**.
ADĒS *n.*, **SIRAM** *k.* - baden, zich
 baden. — **NGĒDĒSI**, **NJI-**
RAMI - *iem.* baden.
ADOH *n.*, **TĒBIH** *k.* - ver, ver-
 wijderd. — **DOH**, **TĒBIH** - af-
 stand, verte. — **K** — **AN**
 - verte, verwijdering. — *tr.*
 (*n. Ē*) - zich verwijderen

van. — *cs.* (*n. Ē*) - verwij-
 deren.
ADOL *n.*, **SADĒ**, **WADĒ** *k.* -
 verkoopen, handel doen in.
 — **NGĒDOL**, *ev. w.* - een voor-
 werp verkoopen. — **DĒDOL**,
SĒSADĒ - handel doen.
ADANG | *ev. w.* - opwachten,
iems. komst op weg afwach-
 ten.
APĒH | *ev. w.* - tellen, telgang
 loopen. — **AN** - tellender-
 wijze.
APĒM *n.*, **ASRĒP** *k.* - koel, koud;
 frisch; welgemoed. — *tr.* -
 verkoelen enz. — **K** — **ĒN**
 - de koude koorts hebben.
APĒNG - verligt, minder erg;
 verzachting, beterschap; tijd
 of gelegenheid hebben. —
ev. w. Ē - matigen.
APĒP *k. n.*, **ADJĒNG** *k.* | *ev. w.*
tr. - vóór iem. zijn, ter dienst
 staan enz. — *cs.* - voor oo-
 gen houden. — **AN** - de
 plaats vóór iem., tegenwoor-
 digheid. — **M** — - de ge-
 dachten of den zin gerigt
 houden op, zich bereiden
 voor, afwachten.
API, **APIQ** *k. n.*, **RAJI** *k. i.* -
 (jonger) broeder of zuster;
 kleinere van de zelfde soort.
APĒH - ach! o wee! — *db. ev.*
w. - weeklagen.
APĒL-APĒL | *ev. w.* - uit elk-
 ander halen, uitspreiden,
 verstrooijen.
AGAG | *db. ev. w. en tr.* - drei-
 gen, met wapen of gebaren.
AGAL - grof, ruw, groot van

stukken; lomp, plomp; zon-
 der complimenten; geweld-
 dadig. — *ev. w.* - zoo te werk
 gaan.
AGĀMĀ *n.*, **AGAMI** *k.* - gods-
 dienst, wijze van Godsver-
 eering.
AGAR | *ev. w.* - de hand of iets
 and. dreigend uitsteken;
 houten in brand wrijven.
AGĒ *n.* - gaauw, vlug, in haast.
AGEL - bindsel van gebang-
 bastvezels.
AGĒM 1°. - *z.* **ANGGO**.
 2°. | *ev. w., k. n.* - met duim
 en vinger grijpen of houden.
 — **AN** - greep.
AGĒNG - *z.* **GĒPĒ**.
AGĒL-AGĒL - voorvechter.
AHAD - zondag.
AHĒNG - vreemd, zonderling.
AHLI - volk, geslacht, stand;
AHLI-WARIS - erfgenaam.
AHĒB - schaduw, lommer; be-
 schaduwd. — *ev. w.* - schui-
 len in den lommer. — *tr.* -
 beschaduwen; beschutten.
AHOR - vuile smaak in den
 mond.
AHOS 1°. - welgeladen, aren.
 2°. - *z.* **ADJI**.
ĀJĀ-ĀJĀ | *ev. w.* - streven, ja-
 gen, zich beijveren.
AJAG-AJĒN - *erg.* tegen op-
 zien, tobben.
AJAHAN - dienstwerk, van wege
 de regering.
AJAM *k. n.*, **PITIK** *n.* - kip. — *db.*
AN - patrijs. — **ALAS** *n.*,
SĀTĀ-WĀNĀ *k.* - boschkip.
AJAN - vallende ziekte.

AJAQ | *ev. w.* - zeven. — AN - zeef.
 AJAR | *ev. w.* - *padi* te droogen zetten.
 AJAT - vers, *in den Koran* enz.
 AJAT-AJAT | *ev. w.* - weifelen, niet kunnen besluiten.
 AJEG-AJEG | *ev. w.* - sukkel, slecht of niet vooruitkomen, niet beter worden.
 AJEM - rustig, welgemoed, vredig; koel. — *tr.* - bedaren; bekoelen.
 AJENG *en ev. w.* - rondzwerven.
 AJER *en ev. w.* - de ronde doen; *erg.* blijven staan, overeind staan.
 AJID *en* JIJID - slijmerig, slijberig; slijm, kleverig vocht.
 AJO *n.* - komaan! toe! voort! — *tr. k. n.* - beproeven, wagen; meten of het uitkomt.
 AJOE - schoon, *een vrouw*.
 AJOM *en* IJOM - schaduw, lommer; schaduwachtig; beschutting. — *ev. w. en tr.* - beschaduwden enz.
 AKAL - verstand, beleid; list, vond; schrand, listig. — *tr.* - met beleid of list het *erg.* op toelagen.
 AKAL-BAKAL = TJAKAL-BAKAL.
 AKAS - hard, vast, stijf, standvastig, onbuigzaam.
 AKEH *n.*, KATAH *k.* - veel; veel.
 AKEN - *z.* AKOE.
 AKEP *en* PANGAKEPAN - mondstuk, *van pijp*, *sluit* enz. — *ev. w.* - in den mond houden.

AKERAT of ACHERAT - de eeuwigheid, de toekomstige wereld.
 AKIL-BALÈG - meerderjarig.
 AKING - droog.
 AKIQ - agaas.
 AKIR - later, toekomst.
 AKOE *n.*, KOELÅ *k.*, KAWOELÅ *k. i.* - ik, wij. — NGAKOE *n.*, NGAKEN *k.* - bekennen, erkennen; voorgeven. — *id.*, *db.* - zich uitgeven voor. — *tr.* - belijden, erkennen.
 ALÅ *n.*, AWON *k.* - slecht, gering van soort; kwaad, ondeugend. — *db. ev. w.* - verachten, smaden, kwaadspreken. — *tr.* - kwaad aandoen. — FI — - ondeugd, slechte dingen.
 ALAD-ALAD - voorloopige aanzegging; voorlooper.
 ALAM - wereld, heelal. — *tr.* - beleven, ondervinden, wel eens zien of doen.
 ALANG - dwars, breedte. — *tr.* - dwarsboomen, beletten. — M — - dwars.
 ALANG-ALANG *n.*, KAMBENGAN *k.* - dekgras.
 ALAP | *ev. w.* - nemen, wegnemen.
 ALAS *n.*, WĀNĀ *k.* - bosch, boschstreep, woud.
 ALÈG-ALÈG | *ev. w.* - zich verbreiden, *erg.* hangen, *een reuk* of *gas*.
 ALÈM | *ev. w.* - prijzen, met lof *er* van spreken.
 ALI = AHLI.
 ALI-ALI *n.*, LÈPÈN, SÈSOEPÉ *k.* -

vingerring; ring.
 ALIH | *ev. w.* - zich verplaatsen, verhuizen, overgaan. — AN - op de andere zijde gaan liggen, zich omkeeren. — NGELIH - verplaatsen.
 ALIM - vroom, godsdienstig; zachtmoedig. — *tr.* - toegevend zijn jegens.
 ALING | *tr.* - bedekken, beschutten, verbergen, vóór iets staan. — ALING-ALING - schut, scherm; achter iets zijn.
 ALIP - de Alif, eerste letter van 't Arab. alfabet. — *db.* AN - eerste beginselen.
 ALIS *k. n.*, ĪMBĀ, RON *k. i.* - wenkbrauw.
 ALIT - *z.* TJILIK.
 ALLAH - God.
 ALOE - rijststamper.
 ALÈB | *db.* - proef. — AN - eerste kooksel v. d. suiker.
 ALÈM - verflens, verwelkt, slap geworden, bleek; verflensen.
 ALÈN - de golven. — *db.* - plein vóór de paseban.
 ALÈP | *ev. w.* - krassend schreeuwen, *rogels*; onheil spellen, verwensen.
 ALOERAN - buffelspoor.
 ALÈS - fijn, zacht, glad; beleefd, beschaafd, zachtmoedig.
 ALON *en* *db.* - langzaam, zacht; voorzichtig! wacht!
 ALOQ - uitroepen.
 ALOT - taai; vastzitten, moeilijk losgaan.
 ĀMĀ - de (*natuurlijke*) vijanden of verwoesters van plantsoen: ziekten, insecten, muizen.
 AMAH | *ev. w. en db. ev. w.* - snakken, verlangen.
 AMAL - goederen, bezitting, rijkdom. — *ev. w.* - goede werken doen. — *tr.* - rijkmakend, voordeel.
 AMARAH - *z.* IMARAH.
 AMBĀ *k. i.* - ik, dienaar.
 ĀMBĀ *n.*, WĪJAR *k.* - wijd, breed. — *tr.* - wijder maken dan iets anders.
 AMBAH | *ev. w.* - betreden, begaan, berijden, bevaren; trefen, overkomen. — *db. ev. w.* - heerschend, *een epidemie*.
 AMBAL - sport, trede; maal, keer. — *tr.* - herhalen.
 AMBAQ | *db. ev. w.* - hoopsge wijze zijn. — AMBAQNE - wel verbazend!
 AMBAR - visch-amber.
 AMBAT | *ev. w.* - steil; tegen een steilte opgaan; palmend zich voorttrekken; inpalmen, inhalen.
 AMBEG - opstopping; tegengehouden, *water in leiding*. — *ev. w.* - stoppen, afdammen, staken, stremmen, inhouden. — M — - blijven staan.
 AMBÈK - inborst, aard; wenschen, verlangen. — AN - adem; ademen.
 AMBÈN - *Jav.* zit- en slaapbank.
 AMBÈN - buikriem, singel. —

— ÉNDONG - oversingel.
 AMBÈNG - rondom iets zijn. —
tr. - verhinderen. — —
 AN - de (omringde) spijs;
 offermaal. — P — AN -
 beletsel.
 AMBÈQ *n.* - met, en.
 AMBÈR - overloopen, over den
 rand stroomen.
 AMBÈT - *z.* AMBOE.
 AMBJAR - uit elkander gaan
 of breken.
 AMBJEQ - *erg.* heen stroomen,
een menigte.
 AMBLAS - voortschieten, -snel-
 len.
 AMBLÈK - instorten; ingestort.
 AMBLÈS - in den grond zakken
 of gezakt.
 AMBLONG - inzakken, een gat
 of kuil worden.
 AMBO - opgehaald gereed han-
 gen om ontrold te worden,
een zeil op Inl. vaart. — *ev. w.*
 - *alzo* optrekken.
 AMBOE *n.*, AMBÈT *k.* - reuk,
 lucht. — *ev. w.* - ruiken aan,
 beruiken. — PANG — —
 reuk, ruikvermogen; berui-
 king. — M — — rieken,
 reuk geven; stinken; door
 den reuk merken, ruiken. —
db. AN - ruiker, iets welrie-
 kends.
 AMBÈL | *ev. w.* - te hulp ko-
 men, hulpbenden brengen.
 AMBÈNG *k. n.*, ARAS *k. i.* | *ev.*
w. - kussen met den neus. —
 PANG — — kus. — PANG-
 ARASAN *k. i.* - wang.
 AMBÈR | *ev. w.* = NGAMBÈS.

AMBÈS | *ev. w.* - snuiven, *een*
dier. — *tr.* - besnuiven, be-
 ruiken.
 AMBRÀ-AMBRÀ | *ev. w.* - zich
 uitbreiden, vermenigvuldi-
 gen.
 AMBRÈQ - neêrvallen, *een*
mens *enz.*, ziek komen te
 liggen.
 AMBROL - doorbreken, sprin-
 gen; doorbraak.
 AMÈ | *ev. w.* - ijlen, verward
 praten.
 AMÈM - stil, weinig spreken;
 ongezellig, teruggetrokken.
 AMÈQ *n.*, MENDÈT *k.* - nemen,
 krijgen, halen.
 AMÈT = AMÈQ.
 AMÈT - 24 gèdèngs *padi.* —
 — AN - bij amets.
 AMIN - amen! — *tr.* - amen
 zeggen op.
 AMIS - vieze lucht; stinkend
(eenigzins).
 AMIT - verlof, *bijv. om heen te*
gaan; met uw verlof! neem
 mij niet kwalijk! — P — —
 - verlof; afscheid, afscheid
 nemen. — MAMITI - verlof
 geven *enz.*
 AMEN-AMEN - mist, nevel.
 AMÈQ - dolle woede. — *ev. w.*
 - als dol aanvallen.
 AMOH - versleten, *zachte voor-*
werpen. — MOMOHAN - vod-
 den, lompen.
 AMOR - zich mengen onder iets.
 AMOT *n.*, AWRAT *k.* - inhouden,
 dragen, belast. — K — —
 bevat, begrepen, als last
 zijn in of op. — PAMOT *k. n.*

- de bak *v. e.* vrachtkar,
 vrachtbak.
 AMPAH | *ev. w.* - beletten.
 AMPANG - ligt, flauw, niet
 sterk of doordringend van
smaak of reuk; flauw, zwak,
 zonder klem of aandrang. —
tr. en cs. - verzwakken *enz.*
 AMPAQ-AMPAQ - mist in 't ge-
 bergte.
 AMPAR | *ev. w.* - snel voort- of
 voorbijdrijven, -schieten,
 -gieren; zwaaijend slaan of
 werpen.
 AMPAS - 't uitgeperste, uitge-
 kookte, afgetrokkene, 't
 overblijfsel, het dik, de bla-
 den *enz.*
 AMPÈG - aamborstig, drukking
 op de borst; dampig, *een*
paard.
 AMPÈJAN - aanhoorig gehucht.
 AMPÈL | *ev. w.* - in 't vuur ge-
 stoken liggen.
 AMPÈR | *ev. w.* - zwaaijend
 slaan of werpen.
 AMPÈT | *ev. w.* - inhouden, ver-
 kroppen; stoppen, stelpen.
 — *cs.* - stelping *enz.* teweeg-
 brengen, — M — — ophou-
 den, gestild.
 AMPIL - *z.* SELIR. — *ev. w.* - in
 staatsie achternadragen. —
 — AN - insigniën, rang-
 teekens, rijkssieraden. —
 PANG — — wapen- of in-
 signiëndrager.
 AMPING | *tr.* - bedekken, be-
 waken. — — AN - zich
 verschuilen.
 AMPIR | *tr.* - *erg.* aangaan, aan-
 leggen. — M — — aan-
 gaan.
 AMPJAQ | *ev. w.* - in 't wilde
 doen of zetten *enz.*
 AMPLOQ - kleef-, plak-, hang-
 — *ev. w.* - aanhangen, ge-
 plakt zitten; zich vastklem-
 men aan.
 AMPO - zachtgebakken klei-
 aarde tot lekkernij. — RASÀ
 AMPO - aardachtig smaken,
 dranken *enz.* uit een nieuwen
 aarden pot.
 AMPÈH - geducht, onweêr-
 staanbaar, gevaarlijk, zeker
 van zijn zaak of winst;
 rampzalig, *iems. lot.*
 AMPOQ - sluitstuk aan de ein-
 den *v. e.* dak van twee bladen.
 AMRIQ = NGALÈG-NGALÈG.
 ANÀ *n.*, WONTÈN *k.*, ÒNTÈN, ÈN-
 TÈN *m.* - er is, er zijn, aan-
 wezig, bestaan. — ANÀ - wel
 kijk! hé! — *cs.* - maken dat
 er is. — KA — AN - be-
 staan, aanwezig, wezen.
 ANAM | *ev. w.* - vlechten, brei-
 jen. — AN - vlecht-, brei-
 werk.
 ANAQ *k. n.*, POETRA *k. i.* - kind,
 zoon of dochter; spruit. —
 M — — jongen werpen,
 kalven *enz.* — AN - ren-
 ten. — *db.* AN - pop.
 ANDEL | *db.* - steun, vertrou-
 wen. — *ev. w.* - vertrouwen,
 gelooven. — *cs.* - steunen of
 vertrouwen op. — PANG —
 - geloof, vertrouwen. —
 AN - vertrouwend van aard,
 volgzzaam. — SIPAT K — —

bewijs, onderpand, geloofs-brief.
 ANDER - losse dakstut.
 ANDIKÅ *k. i.* | *ev. w.* - zeggen, spreken. — PANG — — woord, wat *iem.* zegt.
 ANDJANG-ANDJANG - latwerk, staketsel voor klimplanten.
 ANDJING - 't ingaan. — *tr.* - (sluitend of passend) ingaan in; inbrengen in; bezielen, instorten in. — *cs.* - inbrengen enz. — M — — ingaan, gaan inwonen. — KAP — — AN - bezielt, begaafd.
 ANDJIR - seinstak, baken. — *ev. w.* - tot baken staan.
 ANDJLOG-van boven neerspringen of vallen.
 ANDJEN - pottebakker. — *ev. w.* - pottebakken. — P — — AN - pottebakkerij.
 ANDJEQ | *ev. w.* - borgen, op crediet koopen.
 ANDJOG - inzakken, instorten; uitloopen, uitkomen, een weg of reiziger enz.
 ANDON-ANDON - dagelijks, veelvuldig, gewoonlijk.
 ANDÅ - ladder, trap, steiger. — — LANANG - ladder met één stijl. — — PANGANTEN - tuintrap. — *tr.* - een l. gebruiken voor.
 ANDAH - afstammen, een woord. — *tr.* - zich nederig houden voor. — *cs.* - afleiden. — *db.* AN - afgeleid.
 ANDAP - *z.* ASOR.
 ANDĒG | *ev. w.* - aanhouden, beletten voort te gaan. —

tr. - blijven staan of ophouden bij. — *cs.* - staande houden, stil laten staan. — M — — blijven stilstaan, ophouden.
 ANDĒM - volharding bij iets. — *tr.* - volharden bij, handhaven. — — AN - borst v. e. paard enz.
 ANDĒR - op rijen zitten vóór *iem.*
 ANDĒH | *ev. w. en ev. w. E* - verdringen, verstikken, wegdringen.
 ANDĒNG | M — — in voorraad, overcompleet, waarloos zijn. — AN - reserve, waarlooze stukken.
 ANDĒT | *ev. w.* - in den zak enz. der kleederen bij zich dragen of verborgen houden; onder 't hart of in den schoot dragen, zwanger gaan van, koesteren. — K — — AN - zak enz. der kleederen waar men iets in draagt; moederschoot.
 ANDOL-ANDOLĒN - onbetamelijk, kwājongensachtig.
 ANDĒH - vreemd, zonderling, zeldzaam, bijzonder — *db. ev. w.* - vreemd of zonderling doen. — *db. tr.* - bevreemden. — *db.* AN - bijzonderheden, zeldzaamheden.
 ANĒM - *z.* NOM.
 ANGAH-ANGAH | *ev. w.* - haken, snakken, branden van verlangen.
 ANGAP | *cs.* - den mond laten of doen openen. — M — — den mond opendoen, gapen.

ANGAS 1°. - weifelen.

2°. | *ev. w.* - opstuiven of uitvallen tegen.

ANGĒL - moeilijk, bezwaarlijk; moeilijkheid. — *db. ev. w.* - bezwaar maken; moeilijk maken. — *tr.* - moeite aandoen. — K — — AN - moeite, bezwaar.

ANGĒL-ANGĒL - verveling, tegenzin. — — EN - tegenzin er in krijgen.

ANGĒN - *z.* ANGON.

ANGĒN | *db.* - zin, gedachte, meening, bedenking, verlangen. — *db. ev. w.* - bedenken, den zin zetten of hebben op. — K — — verlangen naar, verlangend denken aan.

ANGĒT - laauw, matig warm; gerust, veilig; ruim, lichtwend, weegstok. — *ev. w. E* - warmen, opwarmen.

ANGĒÅ - 1/4 schoof padi.

ANGĒAL - licht, gemakkelijk, licht geladen, voertuigen enz.

ANGĒANG-ANGĒANG - losjes, licht, eventjes, zonder te drukken of te knijpen. — *ev. w.* - zachtjes behandelen enz.

ANGĒAR - dolk- of zwaardgordel. — *ev. w.* - een wapen in den gordel dragen.

ANGĒAS | TALI — — band om 't middel v. e. vrouw die in arbeid is. — *ev. w.* - bluffen, opsnijden, snoeven.

ANGĒĒ - *z.* ANGGO.

ANGĒĒL en *db.* - kisting voor of

op een dam enz.; onderlegger voor een vuur.

ANGĒĒP | *ev. w.* - erkennen, beschouwen, op e. o. a. wijze behandelen.

ANGĒĒR - bepaling, beperking, voorwaarde; mits. — *db.* - wet, wetsbepalingen. — *tr.* - beperken, voorwaarde maken op.

ANGĒI-ANGĒI - welriekende kruiden of wortels, drogeryen.

ANGĒIT - verdicht, verzonnen. — *ev. w.* - opstellen, maken, verhaal, boek enz.; in 't hart of geheugen prenten. — *db. ev. w.* - verdichten.

ANGĒLANG | *ev. w.* - hoog boven 't water uitsteken, een gevaarte zijn.

ANGĒO *n.*, ANGĒĒ *k. i.*, AGĒM *k. i.* | *ev. w.* - gebruiken, bezigen; aanhebben, hebben, gekleed zijn met; met. — *ev. w. E*, NGAGĒM *k. i.* - gebruiken. — *db. ev. w.* - zich kleden, gekleed zijn. — PANG — —, PANGAGĒMAN - kleeding, gewaad. — — AN - voor gebruik geschikt of gemaakt, goed maaksel.

ANGĒĒNG en M — — - bestendig, gestadig, voortdurend.

ANGĒĒR 1°. - wijn.

2°. | *ev. w.* - leégzitten, zonder werk zijn, vrijen tijd hebben. — PANG — — ledigheid enz. — PANG — — AN - tijdverdrijf.

ANGĒĒAQ | *ev. w.* - aanhouden,

vasthouden, beslag leggen op.
ANGGRAS - bluf. — *ev. w.* - bluffen, overbluffen.
ANGGRĒQ - een soort van orchydeën.
ANGGROQ - wachthuisje aan binnenwegen.
ANGI - rijst koud maken.
ANGIN - wind, lucht, wind in 't lijf; 't waait. — *— GĒPĒ* - harde wind. — **MAMBOE** — - verschaald. — *db.* - in den wind staan of zijn. — *db. cs.* - in den wind zetten, luchten. — **K** — **AN** - luchtig, aangewaaid.
ANGKĀ - nommer, cijfer, getal. — *tr.* - nommeren.
ANGKAH - *z. ARAH.*
ANGKANG - heldere klank. — *ev. w.* - helder klinken.
ANGKAT - vertrek, afreis; 't opgeheven zijn. — *ev. w.* - oplichten, opheffen. — *cs.* - ook doen vertrekken; vertrekkende medenemen. — **M** — - vertrekken.
ANGKĒB-ANGKĒB - klap, val-luik, klepje.
ANGKĒR - niet ongestraft betreedbaar, gevaarlijk, verboden, als verblijf van geesten.
ANGKLIQ = **ANGKRIQ**.
ANGKLĒNG - gamelan van bamboe. — *ev. w.* - die bespelen.
ANGKĒH - trotsch, hoogmoedig. — **PI** — - trotschheid.
ANGKĒP - scheede van blad, bloem, knop enz.
ANGKĒS - brandhaak.

ANGKRIQ | *ev. w.* - bovenop iets zitten.
ANGKRIQ | *ev. w.* - lomp erg. tegenaan zitten, als gesmeten, hoog uitgelopen, van spruiten; iem. op 't lijf enz. zitten of leunen.
ANGKRĒQ = **ANGGROQ**.
ANGLANG | *ev. w.* - de ronde doen op een erf in den nacht. — *tr.* - de r. d. op of om.
ANGLEQ - walgelijk of vuil zoet, overzoet.
ANGLĒR - rustig, zacht, gelijk, zonder stooten of ontwaken.
ANGLĒS - stilletjes, heimelijk, zonder het te zeggen.
ANGLĒS - aangedaan, getroffen, geroerd. — *cs.* - aandoenlijk.
ANGLO - komfoor met rooster.
ANGLED - mede, in navolging.
ANGLOH - ziek zijn, lijden, hebben (*pijn, kwaal* enz.) — *ev. w. Ē* - lijden, gevoelen, hebben, *bedr.*
ANGOB, ANGOP - geeuwen.
ANGĒQ | *ev. w.* - uitkijken, *erg.* uit of in de verte kijken.
ANGĒR n., LOEWĒNG, MILAHĒR *k.* - liever, eer, liever hebben of willen.
ANGĒS - zwart, rookzwart *a. e. pot, lampzwart.*
ANGON n., ANGĒN k. - hoeden, beesten weiden; nagaan, op-letten. — *ev. w. Ē* - hoeden, *bedr.* — **P** — **AN** - weide, weiland.
ANGOP - *z. ANGOB.*
ANGOQ - gezakt, gedaald, ge-

minderd, een vocht, ebbe; zakken, ebben. — **— AN** - aflopend getij; poosje.
ANGOT - zich herhalen, een ongesteldheid, terugkomen; herhaling, nieuwe aanval. — *db. AN* - bij tuschenpoozen, met herhalingen.
ANGREM - broeden, zitten te broeden, *vogels; erg.* blijven zitten, *er* niet afvallen. — *ev. w. Ē* - broeden op.
ANGSĀ | *ev. w. en db. ev. w.* - belust zijn, vlammen, roof- of bloedgierig.
ANGSAH | *ev. w.* - oprukken, aanrukken, ten strijde optrekken. *En* = **NGASAH**.
ANGSAL - *z. OLĒH en ASAL.*
ANGSANG - kieuw. — *ev. w.* - aan de kieuw grijpen of houden.
ANGSAR - *z. ASAR 2°.*
ANGSEG | *ev. w.* - oprukken, voorttrekken.
ANGSOE | *ev. w.* - water halen.
ANGSER | *ev. w.* - op den buik kruipend met een ruk voortschieten; iets voortrukken; nog eens de pacht betalen. — *db. ev. w.* - zwaar hijgen.
ANGSROG = **ASROG**.
ANI | *db.* - padi-snijmes. — *db. ev. w.* - padi snijden. — *tr. Ē* - inoogsten. — **P** — **AN** - oogst, oogsttijd.
ANIHĀJĀ | *ev. w.* - mishandelen.
ANJAG | *ev. w.* - stijf door loopen.
ANJANG | *ev. w.* - bieden, een

bod doen, afdingen. — *ev. w. Ē* - een bod doen op. — *db. AN* - telkens moeten wac-teren.
ANJAR n., ÉNGGAL k. - nieuw, versch, pas of kortelings aangekomen, ander. — *db.* - nieuwelings. — **K** — **AN** - onverwachts, voor 't eerst; vreemd vinden.
ANJĒH-ANJĒH | *ev. w.* - onbil-lijk of buitensporig eischen, groote dingen verlangen, vrijpostig worden in 't vra-ge-n.
ANJĒP - koud, klam, kil; flauw, ongekruid, zonder geken-merkten smaak.
ANJĒL - met den mond fluiten.
ANJĒT - mededrijven, afdrij-ven, medegevoerd worden.
ANOE - dinges, *N. N.*, een woord om iets of iem. aan te duiden waarvan men den naam zich niet herinnert of niet wil noe-men. — *ev. w.* - dingesen, wat doen. — *tr. en cs. even zoo.*
ANĒT - volgen, involgen, me-degaan. — *ev. w. Ē* - *id. bedr.* — **P** — **AN** - hoofd, leids-man, aanvoerder, stichter *v. e. secte.*
ANOM - *z. NOM.*
ĀNTĀ - ziltachtig, brak, *water.*
ĀNTĀ-ĀNTĀ | *ev. w.* - bejagen, vlammen op, onbedwingba-re begeerte voeden.
ANTAQ-ANTAQ | *ev. w.* - vol ver-langen wachten.
ANTAR - ligt, dragelijk, verligt; verligting, beterschap.

ANTARÅ *n.*, ANTAWIS *k.* - tusschentijd, tusschenruimte, omstreek; tusschen, omstreeks, ongeveer; gissing, bij gissing. — *cs.* - bij gissing bepalen *enz.*
 ANTAWIS - *z.* ANTARÅ.
 ANTĒB - zwaar, drukkend. — *ev. w.* - zwaar doen neêrkomen, krachtig.
 ANTĒG-ANTĒG = ANTAQ-ANTAQ.
 ANTĒNG - stil, zedig, bescheiden; rustig, niet flikkerend of vlammend, een licht.
 ANTĒB - trouw; getrouwheid. — *tr.* - blijven bij, volhar- den in, trouw aanhangen. — *M* — - getrouw blijven, standvastig.
 ANTĒR = ATĒR.
 ANTI *n.*, ANTOS *k.* | *ev. w.* - wachten; tot, tot dat, tot zelfs. — *tr.* *Ē* - wachten op of tot. — *K* — - tot. HORA — - er niet op kunnen wachten.
 ANTIH | *ev. w.* - spinnen. — *ev. w.* *Ē* - *id.* *bedr.*
 ANTING-ANTING - oorringetje.
 ANTJAM-ANTJAM | *ev. w.* - dreigen, bedreigen met woorden.
 ANTJANG-ANTJANG | *tr.* - een aanloop nemen om te springen; 't oog hebben op. — *AN* - aanloop, als boven.
 ANTJAG - een plat vierkant vlechtwerk van bamboe dat dient tot rijstschotel bij een offermaal, of ook om visch *enz.* op te droogen. GRADJI- — - groote trekzaag.

ANTJAR 1°. | WIT — - de oepasboom.
 2°. | *tr.* - vriendelijk of hoorlijk ontvangen.
 ANTJAS | *ev. w.* - een schuin- sche rigting nemen, niet regt op het doel aanleggen; ook schuin van den gewonen weg afwijken om regt op het doel af te gaan.
 ANTJĒB | *ev. w. en ev. w.* *Ē* - met de punt of 't einde *erg.* in- zitten of steken; iets inste- ken; *iem.* in een post zetten.
 ANTJĒP = ANTJĒB.
 ANTJĒR 1°. en *db.* - plaatsbepa- ling. — *tr. en db. tr.* - *iem.* opgeven waar iets ligt, plaatsbepaling geven.
 2°. = INTJĒR 2°.
 ANTJĒQ | *db.* - voetbank, op- trap. — *ev. w.* - betreden. — *tr.* - de voeten zetten of houden op, staan op.
 ANTJO - kruisnet, totebel.
 ANTJĒR - lijn. — *tr.* - lijnen, vastlijnen. — *db. tr.* - *iem.* lijnen, bedriegen.
 ANTOE - huisspook, kwelgeest binnenshuis. — RÅWÅ - een soort van zeer prikkelenden nitslag op de huid.
 ANTĒP - angel van insecten. — *ev. w.* - steken.
 ANTĒQ 1°. - *z.* OLĒH.
 2°. - *z.* OELIH.
 3°. | *ev. w.* - zitten te sla- pen, dutten, in slaap vallen.
 ANTOL - legger, dwarslegger *v. e.* rustbank *enz.*; stijfje, komfoor in een schoen *enz.* —

ev. w. - zijn waar hoog op prijs houden, stijf op zijn vraag blijven staan.
 ANTĒQ | *tr.* - toeknikken. — *M* — - met het hoofd knik- ken.
 ANTQ = AMPLOQ; bloemkelk van groote bloemen; stijfje; trechter in een buffel-suiker- molen. — *ev. w.* - = NGAM- PLOQ. — *tr.* - een stijfje te- gen iets aan zetten, stevi- gen.
 ÅPÅ *n.*, POENÅPÅ *k.*, NÅPÅ *m.* - wat? wat voor? Ook eenrou- dig ter aanduiding dat het vol- gende een vraag is. — *db.* - iets, wat, 't eene of 't ande- re. — KÅJÅ — *n.*, KADOS — *k.*, KADI — *m.* - hoe- danig? wat voor? hoezeer! — DĒNĒ, — MANĒH *n.*, — MALIH *k. m.* - voorts, en, alsmede, ook. — MA- NĒH en MALIH - ook wel wis en zeker! wel terdege! — NGÅPÅHÅ *n.*, — HÅ *k. en m.* - waarom? — *tr.* - wat er aan geven of doen? — *cs.* - wat er mede doen of uitvoeren?
 APAL *n.*, APIL *k.* - uit het hoofd kennen; van buiten leeren. — *cs.* - uit het hoofd opzeg- gen.
 APAN-APAN - 't dwarshoutje of stootplaatje *v. e.* padisnijmes.
 APĒG - duf, muf, vuns.
 APĒM - groote dikke rijstmeel- koek.
 APĒQ *n.*, PĒNDĒT *k.*, POENDĒT *k. i.* | *ev. w. (n. Ē)* - nemen, afnemen, aannemen; halen. — *cs.*, ook met *Ē* - nemen *enz.* voor; laten nemen *enz.*
 APĒS - zwak, magteloos, onbe- kwaam, zonder invloed of uitwerking, krachteloos; nietig.
 API-API 1°. - zich bij een vuur warmen.
 2°. - veinzen iets te zijn, te doen *enz.*, voor den schijn.
 APIL - *z.* APAL.
 APIQ - mooi, schoon, keurig, goed; schoonheid, deugd; kieskeurig.
 APIT 1°. | *ev. w.* - insluiten, aan twee zijden bezetten, tusschen zich hebben.
 2°. - *nm. v. d.* elfde maand, ook Doelkangidah en Sēlā.
 APJĒN - opium (ontoebereide).
 APOE - *z.* ĒNDJĒT.
 APOENTĒN - *z.* APOERÅ.
 APOERÅ of NGAPOERÅ *n.*, APOEN- TĒN of NG — *k.*, en PĀNG — - vergiffenis. — *ev. w.* - ver- geven, vergiffenis schenken.
 APĒS 1°. - teugel, toom.
 2°. - bedrog, bedriegerij. — *db. ev. w.* - met bedriegerij omgaan. — *tr.* - bedriegen.
 3°. - verdord, verdroogd, mummieachtig, hand of arm.
 APOE - loom in de leden, bij gezond wilzigt spoedig ver- moeid; loomheid.
 ÅRÅ of HÅRÅ *n.* - toe maar! wel komaan! dat gaat een gang!
 ÅRÅ-ÅRÅ - onbewoonde, woest- te streek, woestijn, onont- gonnen velden.

ARAD | *ev. w.* - pressen, aanhouden en noodzaken tot een werk enz. — *db. AN* - een pressing die door een bevolking ondervonden wordt; groote sterfte aan een snel doo-dende ziekte.

ARAG | *db. ev. w. en tr.* - met de handen op- of schoonkrabben, de aarde enz.

ARAH *n.*, ANGAH *k.* | *ev. w.* - bedoelen, trachten, doelen of toelleggen op. — *db. ev. w.* - het er naar inrigten of aanleggen.

ARAL - verandering, beletsel, wat in den weg komt; tegenspoed, ongeluk. — *tr.* - verhinderen, iets in den weg leggen, bemoeijelijken.

ARAM - rijsdam, onderlaag van rijzen voor een dam enz.

ARAN *n.*, WASTA *k.*, ASMA *k. i.* - naam. — *tr. (n.k.)* - noemen, heeten; achten, houden voor; betitelen.

ARANG *n.*, AWIS *k.* - zelden, zeldzaam, er zijn weinigen; wijd uiteen, wijd van steken, mazen enz. — *db.* - zeer zelden, zeer wijd enz.

ARAG 1°. - optogt, processie, geleide, escorte. — *ev. w.* - als geleide medegaan, escorteren. — *db. AN* - stoet. 2°. *n.*, AWIS *k.* - arak, de sterke drank.

ARAS - *z.* AMBENG.

ARAS-ARAS - navraag, informatie, bedenking, eer men iets op zich neemt; aanzien, voor-

komen van iets dat gedaan zal worden. — — *EN* - tegen iets opzien, zwaarigheid vinden, traag. — *tr.* - vooraf navraag doen, bedenken.

ARÉ - vlakke, lage streken.

ARÉM | *db.* - troost, iets om tevreden te stellen of om te koopen.

ARÈN - een palmsoort waarvan de palmcijn en -suiker komt.

ARÈNG - houtskool, kool. —

— WATOE - steenkool. —

— BALÈNG - beenzwart. —

KAJOE — - ebbenhout. —

ev. w. - kolenbranden.

ARÈP 1°. *n.*, ADJÈNG *k.*, KARSÀ *k. i.* - willen, genegen zijn, van zin zijn; genegenheid, gewilligheid. — *db. ev. w.* - hopen, verwachten, wenschen. — *K* — - wil, verlangen, begeerte. — *cs.* - iets of iem. willen, bedoelen, verlangen. — *PÀK* — *AN*, *PIK* — *AN (n. k.)* - verlangen, wensch, bedoeling.

2°. *n.*, ADJÈNG *k.*, ARSÀ *k. i.* | *ING* — - vóór, in tegenwoordigheid van. — *cs. (n. k.)* - vóór zich hebben, met het aangezicht naar; op het punt van, nabij een tijdpunt of een voorval.

ARI-ARI *k. n.*, RÉNTJANG *k.* - nageboorte; bezinsel in pas gemaakte azijn. — *TALI* — - navelstreng.

ARIH - bedaard, gestild, tevreden. — *db. ev. w.* - tevreden stellen, stillen.

ARING - gestild, tot rust gebracht. — *tr. en cs.* - bedaren.

ARIP - slaperigheid, vaak. — *K* — *AN* - slaperig, vaak krijgen.

ARIS - neg, zijrand van weefsel, net.

ARIT - gras-snijmes, sikkil. — — BAPANG - *id.*, een groot slag. — *ev. w.* - gras snijden. *ev. w. E* - afsnijden, snijden, bedr.

AROE-BIROE - overlast, aandrang, molest. — *ev. w.* - overlast aandoen.

AROG - los, fijn, mul. — *db. ev. w.* - los of fijn maken, -krabben, -wroeten.

AROEH | *db. tr.* - iem. vragen wie hij is, bekendheid aanknoopen; aanspreken bij 't ontmoeten.

AROM - geurig, welriekend.

AROS 1°. - behoorlijk, naar evenredigheid; behooren, verdienen.

2°. - bloedlucht, vischlucht (*versch*), reuk van al wat uit zee komt.

3°. - zeestrooming.

ARSÀ - *z.* ARÈP.

ARTÀ - goederen, bezitting; geld.

ARTI *n.*, ARTOS *k.* - beteekenis, zin. — *ev. w.*, ook met *E* - verstaan, begrijpen, bevatten. — *tr. id.*, *bedr.*, opvatten.

ARTOS - *z.* ARTI.

ASAB 1°. - 't betaamt, behooren. — 2°. | *ev. w.* - schrobben.

ASAG | *db.* - lezen, nalezing houden. — *ev. w.* - oplezen.

ASAH | *ev. w.* - slijpen, aanzetten; afvegen, omvegen; opstoken, kwaad leeren; de spijzen voor een maal in orde schikken. — — *AN* - feestmaal.

ASAL, ook ANGSA - afkomstig, afstammen; afkomst, oorsprong.

ASAR 1°. - omstreeks half vier uur 's nam. — — POEWER - drie uur. — — ÈNPEK - vier uur.

2°. of ANGSA | *tr.* - voordeelig, bevorderlijk, verliggend, crediet verschaffen.

ASAT - droog, opgedroogd, drooggelopen, enz., van rocht in vijver, rivier, kooksel. — *K* — *AN* - grooten dorst lijden, van dorst versmachten.

ASÈM - tamarinde.

ASIH - beminnen, liefhebben, genegen of gunstig zijn. — *db. ev. w.* - vleijend smeeken, liefkozen. — *tr.* - beminnen enz., *bedr.* — *KÀK* — - gunsteling, geliefde.

ASIL - winst, voordeel. — *db. ev. w.* - eigen voordeel zoeken, baatzuchtig. — *tr.* - winstgevend. — — *AN*, *K* — *AN*, *P* — *AN* - voordeeltje, winstje, bijbaantje, aquavietje.

ASIN - zout, zilt, gezouten. — BANJOE — - zeewater. — IWAQ — - zoutevisch, zout-

vleesch. — *ev. w.* - inzouten.
— *M* — — gezouten zijn;
ziltig voedsel zoeken, zout
likken.

ASLI = ASAL.

ASMĀ - *z.* ARAN.

ASO - uitrusten.

ASOE *n.*, SEGAWON *k.* - hond. —
— ALAS - boschhond, jak-
hals. — — WAWAR - klein
srt. v. id.

ASOG - aanbrenge, storten,
inleveren, aan de stapel-
plaats brengen. — *P* — AN
- stapelplaats.

ASOQ - storten, betalen. — *ev.*
w. Ē - uitgieten, schenken.
— *tr.* - schenken in; *iem.*
inschenken.

ASOR *n.*, ANDAP *k.* - laag, ne-
derig, gering; nederig *van*
gemoed. — *db.* *ev. w.* - zich
vernederen. — *K* — AN -
varken. — *K* — en *K* — AN
- onderdoen, 't verliezen,
verslagen. — ANDAP-ASOR -
nederig, demoedig.

ASRĒP - *z.* APĒM.

ASRING - *z.* KĒRĒP.

ASROG - teregtkomen, aanlan-
den, binnenloopen.

ATAG | *ev. w.* - aansporen, aan-
drijven.

ATAL - gele oker. — *ev. w.* -
okeren.

ATAM - *z.* TAMAT.

ATAP - op een rij naast elkan-
der.

ATAS - wettig, met voorken-
nis; natuurlijk. ING — Ē -
ten opzigte van. — *cs.* - de

wettigheid onderzoeken of
laten bevestigen.

ATĀWĀ | - *z.* OETĀWĀ.

ATAWI |

ATĒP - *z.* ATOP.

ATĒP - dakbekleedsel van bla-
den of gras.

ATĒR - bedaard, zacht, beza-
digd.

ATĒR - brengen, aanbrengen;
uitgeleide doen; geleide. —
ev. w. - brengen *enz.* — *cs.* -
id. bedr.

ATI *n.*, MANAH *k.*, GALIH *k. i.*
- hart, gemoed, ook hart *v.*
e. boom, en in dien zin ook
GALIH *k. n.* — — AN en
ATĒN-ATĒN *n.*, MĒMANAHAN
k. - geaardheid, karakter.

ATI-ATI *n.*, ATOS-ATOS *k.* | *ev.*
w. - behoedzaam, voorzigt-
tig; voorzigtig *iets* doen.

ATIS - koud, zeer koud, *het*
luchtgestel. — *K* — EN - de
koude koorts hebben.

ATJAP = ATJAQ.

ATJAQ | *tr.* - bedekken, *ery.*
overheen loopen of stroo-
men.

ATJIR - staak tot teeken, ba-
ken. — *ev. w.* - regt over-
eind zetten en staan.

ATJĒNG - uitgestoken, uitge-
strekt. — *cs.* - uitsteken,
uitstrekken. — — AN - a-
gent, zaakgelastigde, slijter.

ATĒL - gehard, *het loopen lang*
kunnen uithouden, een paard
enz.

ATĒR *k. n.*, OENDJĒQ *k. i.* -
wat gezegd wordt tot een

meerdere. — ATĒR-ATĒR -
geschenkaan *id.* — *tr.* - aan-
bieden aan; noodigen, ver-
zoeken te komen of *iets te*
doen. — *M* — — zeggen tot
id.

ATĒS 1°. - staan of hangen uit
te druipen. — *ev. w.* Ē - uit
te druipen zetten *enz.* — TĒS
- droog.

2°. - honderdtal. — *s* — —
honderd, één honderd.

ATĒT - het wel met *iem.* kunnen
vinden, goed harmoniëren.

ATOP *k. n.*, ATĒP *k.*, SEGŌE *k. i.*
- oprispen; oprisping.

ATOS - hard.

ATOS-ATOS - *z.* ATI-ATI.

ATANG-ATANG | *ev. w.* - lang.
uit op zijn rug liggen.

ATI-ATI - de korte haren aan
de slapen, poddehaartjes.

ATIQ-ATIQ | *ev. w.* - uitdenken,
verzinnen, verdichten, za-
menstellen. — — AN - ge-
wricht.

ATĒNG | *ev. w.* - regt uitge-
stoken zijn. — *tr.* - regt uit-
steken tegen.

ATĒQ - tegen elkander of op
't zelfde punt uitkomen;
eensgezind, goed zamen
overweg kunnen.

ĪWĀ - lucht, luchtsoort; lucht-
gesteldheid, klimaat.

AWAD en *db.* - voorgeven, voor-
wenden, huichelen. — *P* —
AN - voorwendsel, huiche-
larij.

AWAG | *ev. w.* - op de gis of
naar eigen voorstelling doen

enz., voetstoots, er naar ra-
den, maar in 't wilde zeg-
gen.

AWAL - begin, aanvang, oor-
sprong.

AWAN *n.*, SĪJANG *k.* - dag, over
dag; middag. — *db.* - mid-
den op den dag. — *tr.* -
meer op den dag doen plaats-
hebben.

AWANG | *db.* - 't luchtruim, de
dampkring. — *ev. w.* en *db.*
ev. w. - zich in de lucht
verheffen. — *db.* EN - tegen
iets erg opzien, duizelen als
men er aan denkt.

AWAQ *k. n.*, SABIRĀ *k. i.* - lig-
chaam, persoon; zich zelf. —
— PRAHOE - 't hol van een
vaartuig, 't ruim; 't scheeps-
volk. — *db.* - in de gedaan-
te van. — *tr.* - zelf doen. —
PANG — (*k. n.*) - gemag-
tigde, plaatsvervanger.

AWAS - scherp, sterk *van gezicht*
enz., duidelijk zien; oplet-
tend, naauwlettend, goed
toezien. — *cs.* - naauwkeu-
rig beschouwen, naauw op-
letten.

AWĀ | *ev. w.* - met de hand
wenken, tot zich wenken.

AWĒH *n.*, SOEKĀ *k.*, PARING *k. i.*
- geven. — —, — —, PARĒNG
k. i. - toestaan, vergunnen,
laten. — NGŌEWĒHI *enz.* -
geven of schenken aan.

AWĒR | *db.* - scherm, dek, be-
dekking, schort. — *ev. w.* -
bedekken. — *tr.* - vastbin-
den.

AWÊT - duurzaam.
 AWIS - z. ANJANG, ARAQ 2°,
 ARANG, LARANG.
 AWIT - beginnen, aanvang ma-
 ken; begin; reden; van we-
 ge, omdat. — SANGKING
 - wegens. — DÊNÉ - ver-
 mits. — K — - begin, 't
 ontstaan. — tr. - aanvad-
 gen, *bedr.* — K — AN -
 oorsprong, aanvang; aller-
 eerst.
 AWOE - asch.

AWER | *db.* - strooijen, zaai-
 jen. — *ev. w.* - blindelings
of in 't wilde doen.
 AWET | *ev. w.* - voetstoots ne-
 men *of* grijpen. — *db. ev. w.* -
 verstrooijen, verkwissen. —
 M — - zich verspreiden,
 uiteenvliegen *of* -stuiven.
 AWON - z. ÅLÅ.
 AWOR - gemengd, onderen;
 bij *een and.*, bij *of* onder
and.; verward dooreen.
 AWRAT - z. ABOT, AMOT, BOT.

B

BAB - hoofdstuk; onderwerp,
 zaak; aangaande, over.
 BABAD 1°. - ontginning. — *ev.*
w. - omhakken, schoonma-
 ken, ontginnen. — AN -
 nieuwe plantage.
 2°. - rijks- *of* volks geschie-
 denis.
 3°. - pens, maagzak; 't le-
 der *v. e. rēbab*.
 BABAG - gelijkstaan. — AN -
 ook kadesteiger.
 BABAH 1°. | *ev. w.* - in- *of* door-
 breken; beginnen, aanbre-
 ken, een aanvang maken.
 2°. - *benam. v. e. Chinee*, in
 den vreemde geboren.
 BABAL - nangkabloesem. — *ev.*
w. - door- *of* uitbreken, *bedr.*
 BABAQ 1°. - door- *of* stukge-
 schaaft, -gedrukt, -geschild
enz. — *ev. w.* - schaven *enz.*
 — AN - boombast; frag-
 ment.

2°. - regel uit een zangstuk;
 eind wegs van rustplaats tot
 rustplaats.
 BABAR - z. LAHIR; zichtbaar
 worden, zich vertoonen;
 ontplooiing, uitkomst; goed
 uitleveren, voordeelig. —
 PISAN - in eens, geheel en
 al. — *ev. w.* - vertoonen; af-
 werken. — 'MBABAR-PISANI-
 in eens afwerken *of* afdoen.
 BABI *k.n.*, ANDAPAN *k.* - varken.
 BABIT | *ev. w.* - een zwaaijen-
 den slag toebrengen. — *cs.*
 - zwaaijen met.
 BABLAS | *ev. w.* - doorheengaan
of -breken.
 BABLÈS | *ev. w.* - met de zweep
 klappen.
 BABO - wel hoe! ach!
 BABOE - moeder, pleegmoeder,
 verzorgster, kindermid. —
 — AN - kip met eijeren *of*
kuikens, moederhen; eijer-

leggende kip; 't kapitaal,
 't origineel, aartsvader,
 bron, oorsprong.
 BABED - tapijt.
 BABEQ | *ev. w.* - op zijde uit
 slaan, stooten, zwaaijen. —
 tr. - ontginnen, schoonma-
 ken.
 BABET = BABED.
 BABRAG - wel ervaren, geheel
 bekwaam; goed afgerigt.
 BABRAH | *ev. w.* - zich snel
 uitbreiden, om zich vreten.
 BABRAQ | *ev. w.* - overslaan,
 verder gaan, zich uitbrei-
 den, overloopen; iets uit-
 breiden.
 BÂDÂ - de dag na 't einde der
 vaste.
 BADAL 1°. | tr. - zich verzet-
 ten tegen, bestrijden.
 2°. - gemagtigde, plaats-
 vervanger.
 BADAN - ligchaam; lijf *v. e.*
kled.
 BADJAG - zeeroover.
 BADJANG - bijzonder klein,
 dwergachtig.
 BADJENG = BANDJENG.
 BADJING - eekhoren; nok *v. e.*
dak.
 BADJO = BADJONG 1°.
 BADJEL - jonge krokodil. *En*
z. BÂJÂ 3°.
 BADJONG 1°. | *ev. w.* - met wa-
 ter spatten, *iem.* bespatten
 door afkaatsing.
 2°. | *ev. w.* - zamen *of* in
 gemeenschap iets koopen.
 — AN - zamen doen, deel-
 genooten zijn.

BÂDJRÂ - orkaan.
 BADAG - waaijer van paauw-
 veeren.
 BADAR - uiteengevallen; ver-
 ijddeld, in duigen.
 BADÉ 1°. - z. BAKAL.
 2°. | *ev. w.* - raden, waar-
 zeggen. — AN - raadsel.
 BADÈG - een sterke drank uit
kelan.
 BADÈG - rotachtig stinkend.
 BADÈL - klef, tets.
 BADIQ - kort zijdgeweer.
 BADET - potsemaker, hans-
 worst.
 BADOG | *ev. w.* - smullen, op-
 smullen.
 BADONG - borstschild; meta-
 len schaamtebedekking van
 kleine meisjes. *En z. bij LA-*
NANG.
 BÂGÂ - 't muskuszakje *v. d. ci-*
vetkat.
 BAGAS - gezond en sterk,
 krachtig.
 BAGÉ 1°. - welkomstgroet, wel-
 kom. — *cs.* - verwelkomen.
 2°. - deel, verdeeld. — *ev.*
w. - deelen, verdeelen.
 BAGI = BAGÉ 2°.
 BAGO - bastvezels voor touw
 en zakkegoed.
 BAGGES - schoon, welgevormd
enz.; een titel zonder rangs-
 aanduiding, ook verk. GÈS.
 BAGOL | *ev. w.* - troggelen,
 koopen *of* leenen om niet
 te vergoeden, opzetten.
 BAGOR - grof zakkegoed van
gebang-bastvezels; een zak.
 BAHAG | *ev. w.* - buit maken,

plunderen, wegvoeren.
 BAHÉ *n.*, KÉMAWON *k.*, MAWON *m.* - slechts, maar, enkel; steeds, maar steeds.
 BAHÉM *en* — WÉKAS - kies, maaltand.
 BAHITĀ - *z.* PRAHOE.
 BAHOE - bovenarm; deurstijl; kracht; beste helper; bras-touw. — PĀM — AN - ra.
 BAHGED - ervaren, bekwaam, kundig.
 BAHGEL - kamp, winnen noch verliezen.
 BAHGENG | *ev. w.* - huilen, een hond *en* dry.
 BĀJĀ 1°. - gevaar. — *tr.* - gevaarlijk.
 2°. *in vragen* - wel, toch wel; mag of zou wel.
 3°. *n.*, BADJEL *k.* - krokodil.
 4°. *n.*, BANGGI *k.* = OEBĀJĀ *enz.* — WĀRĀ *k. n.* - aan-gifte aan de politie zonder aanwijzing der personen.
 BAJAH | *tr.* - zeer erg, gevaarlijk, doodelijk, onuitstaanbaar; platliggen, plantsoen; gevaar lopen.
 BAJANG | *ev. w.* - omsingelen, geleiden, ondersteunen, wegvoeren, door velen. — *ev. w.* KARÉ - een bruidspaar begeleiden. — AN - buit, prooi.
 BAJAG - gezamenlijk, op een rij.
 BAJAR | *ev. w.* - betalen. — AN - betaling.
 BAJEM - een plant die op spinazie gelijk: *srtn. van Ama-*

ranthus *enz.*
 BAJI - wichtje, jonge zuigeling, pas geboren kind; de ongeboren vrucht.
 BAJOE - de spieren in 't lichaam; lichaamskracht. — *tr.* - versterkend, krachtgevend.
 BAJONG | *ev. w.* - gezamenlijk hun hoofd aanklagen; gezamenlijk gereed zitten voor 't padi snijden.
 BAKAH - van onder wijder uit dan van boven, *v. d. stand v. steunpalen.*
 BAKAL - vreemd, ongewoon, nog nooit ondervonden *enz.* hebben. *n.*, BAPÉ *k.* - zullen, aanstaand, wat bestemd is voor, de stof waaruit iets gemaakt zal worden. — 'M-BĒBAKAL - een voorbeeld geven, voordoen. — *tr.* - bestemmen tot iets; een begin maken met.
 BAKAR | *ev. w.* - brood bakken; tisch droog roosteren; ijzer gloeien.
 BAKJAG - Chin. pantoffels.
 BAKOE - stam, geslachtlijn; grondregel, rigtsnoer; titel *v. e. boek*; vast, vast aange-steld, *erg.* voor staan, eigenaar. — NÉ - inderdaad, eigenlijk. — *tr.* - vast zijn voor *enz.* — AN - vast, onvervreemdbaar, eigendom.
 BAKEH - sterk, stevig, onwankelbaar, standvastig; duurzaam; sterkte *enz.*
 BAKEL - koopvrouw in 't klein.

BĀLĀ - volk, krijgsvolk, onderhoorigen.
 BALANG - werptuig. — *ev. w. en es.* - werpen.
 BALAP | *ev. w.* - afhouden, uithalen, een zwaai of omweg nemen. — AN - wedren, wedrennen.
 BALAQ - tegenvallen, teleurstellen, falen.
 BALÉ *k. n.*, BANGSEL *k.* - Jar. rust- en zitbank; binnen-voorhuis.
 BALI *n.*, WANGSEL *k.* - terug, terugkeeren, wederkomen. — *tr.* - wederkeeren tot of naar; teruggeven of medegeven aan, antwoord *id.* aan, beantwoorden, vergelden. — AN - antwoord, beantwoording, tegengeschenk, 't teruggezondene *enz.* — *es.* - terugzenden, -brengen *enz.*
 BALIQ - omgekeerd, gewend, omkeeren; terug. — *ev. w.* - omkeeren, *bedr.*, overloopen tot een *and.*, wisselen van iets. — BOLAQ — - heen en weder; alles verkeerd of in wanorde.
 BALGED of BALGET - gezwollen, oogen.
 BALGH *en* BÉ — - aanhang, deelgenooten; aanhangende zwaarte tot bevestiging, loodjes. — *tr.* - aanhangen, medewerken, begunstigen, bevestigen door er iets aan te hangen.
 BALENG *n.*, TOSAN *k.* - been,

beenderen; geledingsschot of -knoop van riel *enz.* — NOM - kraakbeen. — AN - geraamte, beenderzamenstel; gebindte.
 BALER - striem.
 BALOEWERTI - vestingwerken, schans, bolwerk.
 BAMBANG | — AWAQ - de bruine kleur der huid. — WĒTAN - 't morgenrood. — AN - roodgeverwde stof, roode grond van stoffen waarop geschilderd zal worden.
 BAMBING - boord, zijde *v. e. vaartuig.*
 BĀNDĀ *n.*, BESTĀ *k.* - boei, keten, banden. — *ev. w.* - boeien, ketenen, binden.
 BANDAR - pachter van belastingen *enz.*
 BANDEL - onversaagd, volhardend; weegsteen; lokvogel, roeper. — *ev. w.* - doorzetten, volharden; afwegen; tot lokker gebruiken.
 BANDJANG - groot vischperk.
 BANDJAR - rij, *b. v. plantsoen.* — *tr.* - de padiplantjes op rijen gereed leggen ter verplanting.
 BANDJEL | *ev. w.* - hervatten; ten strijde optrekken, hulp bieden.
 BANDJENG - rij, regel, gelid. — *ev. w.* - in rijen staan of zitten.
 BANDJET - zoetvoerig, stree-lend, uitlokkend; beprater. — *ev. w.* - streelen, bepraten.

BANDJIR - overstrooming. — *ev. w.* - buiten de oevers treden. — *tr.* - overstroomen, onderzetten.

BANDJER *n.*, LADJENG *k.* - vervolgens, terstond. — *ev. w.* - achtereen, doorgaan, niet staken of wachten. KĒ — — te ver gegaan. — *cs.* - voortzetten *enz.*

BANDJEL - schommelen, slingeren *enz.* — *ev. w.* - *id.*, *bedr.* — — AN - schommel, slingerwieg.

BANDJENG | *ev. w.* - een touw strak houden of trekken, spannen; aanhouden, niet rusten.

BANDJÊQ - overspel; overspelig. — *en* KOENTJI of *sò-roq* — — valsche sleutel, looper. — *ev. w.* - een slot opensteken, forceeren; overspel bedrijven. — *tr.* - overspel doen met een vrouw.

BANDRING - werpslinger. — *ev. w.* - slingeren.

BANDĀ - schat, schatten, rijkdom, kapitaal, fonds. — *tr.* - te koste leggen voor of aan, bekostigen, een kapitaal geven of een fonds aanleggen voor.

BANDANG 1°. - hollende, geweldig aanstormend. — *ev. w.* - op hol gaan of zijn.

2°. | *ev. w.* - met een dik touw binden.

3°. - buit, roofbuit. — *ev. w.* - buit of krijgsgevangen maken.

BANDĒM - werptuig, -steen *enz.*; bode, zendeling. — *ev. w.* - werpen, smijten; zenden.

BANDIL = BANDRING.

BANDOE - veel nabestaanden hebben.

BANDJEL - tegenwigt, aanhangende zwaarte, ballast, spanwigt, de gewigten *v. e. klok*, looper *v. e. unster*.

BANDJENG - twee of meer tegelijk.

BANDJESĀ - lijkbaar, lijkst.

BANDOL - wild, dartel, onvolgzaam.

BANDER - stinkend, lijkachtige reuk.

BANDĒT *n.*, SANGĒT *k.* - zeer, uitermate, erg, innig, dringend. — *cs.* - doen toemen *enz.*

BANGGĀ *k. n.*, BANGGI *k.* - weerspannigheid, verzet; tegen de magt opstaan.

BANGGAL - hardheid, stugheid; niet zacht willen worden. — *ev. w.* - hard of stug zijn of blijven; prikken, bij 't tollen.

BANGGI - *z.* BĀJĀ 4°, BĀRĀ 2°, 3°, BĀGGĀ, BĒJĀ.

BANGGRĒNG | *ev. w.* - fraai gekleed zijn, zijn mooiste pakje aanhebben.

BĀNGI - lokaas voor vissen, garnalen *enz.*, hengelaas.

BĀNGKĀ - versteend, hard, versteening, verharding, in vruchten; van zelf gestorven, een slagdier.

BANGKANG | *ev. w.* - weerspan-

nig, oproerig. — *ev. w.* - opstaan, zich verzetten tegen de regering.

BANGKAQ = BĀNGKĀ, van vrucht, suikerriet en dry.

BANGKAT - bekwaam, in staat. — *ev. w.* - hervatten.

BANGKĒ - kreng, lijk, overzorgd.

BANGKĒL - handel doen in de derde hand. — *cs.* - weér verkoopen of overdoen met winst.

BANGKĒQ en — — AN *k. n.*, PĀ-MĒKAQ *k. i.* - middellijf. — — AN - ook knik *v. e. dak*.

BANGKOL - teugelhaak aan den zadel.

BANGKOQAN - baviaan; groot *srl.* van kikvorsch.

BANGKRAH - versperring op den weg of in 't water, ruipte.

BANGKRENG - stevig, onbewegelijk, niet van zijn stuk gaan. — *ev. w.* - stevig of onbewegelijk staan of zitten.

BANGO 1°. - open marktlonds.

2°. - soort van reiger.

BANGGEN - 't aanbreken, 't aanlichten *v. d. dag*. — — TOERET - inschikkelijk, volgzam, gedwee, gehoorzaam. — *ev. w.* - oprigten, stellen, tot stand brengen, herstellen.

BANGES | *ev. w.* - onkenbaar maken (een vechthaar) om de verslagen tegenpartij weér in 't gevecht te brengen; een paard het leitouw als bit in den bek slaan.

BĀNGSĀ - geslacht, soort, volk, slag.

BANGSAL - vorstelijke zitplaats.

BANGSAT - fielt, schelm.

BANGSĒL - *z.* BĀLĒ.

BANJAQ 1°. - gans.

2°. | *tr.* - bezwijken, magteloos neêrliggen, doodgaan, een beest.

BANJOE *n.*, TOJĀ *k.* - water, vocht, sap. BĒ — —, TĒ — — zijn gevoeg doen. — — NĒN - diarrhee hebben. — — AN - vocht om de tanden te zwarten.

BANJOL - grappig, klucht, snaak, grappemaker.

BANON - *z.* BĀTĀ.

BANTAL *k. n.*, KADJANG-STRAH *k. i.* - hoofdkussen.

BANTAS - sterk, zwaar, verklindend; achtereen af, geheel volbracht; geheel droog, wat in de zon te droogen ligt.

BANTAT - stijf, hard, stug, wat anders zacht of lenig is.

BANTER - snel, sterk, geweldig, driftig, hevig, terdege, als een stroom, — ook de zonnehitte.

BANTĒRAN - trektouw van een sleepmel.

BANTING | *ev. w.* - iets slaan of smijten tegen iets and. of tegen den grond.

BANTJANG - twee tegelijk krijgen in één schot, greep *enz.* — — TELOE - drie tegelijk. — *ev. w.* - een buffel *enz.* een strik om de pooten slaan en omvertrekken. KĒ — —

met den voet verstrikt raken en vallen.

BANTJAJ | *ev. w.* - om strijd zijn deel nemen, grabbelen, grissen om een deel te hebben van wat uitgedeeld of verkocht wordt. — **AN** - grispertij; kinderdeelpartij van spijzen.

BANTJAR - overvloedig, ruim, van zog en urine.

BANTJQ - onderzetsel, voetstuk, zoldertje, voetbankje, schrijfflessenaartje op vier lage pootjes.

BANTJOL - grappig, koddig.

BANTOE - hulp, bijstand, hulp-troepen. — *tr.* - iem. te hulp komen.

BANTENG - wilde stier of koe.

BANTOL - groote haak, trekhaak, brandhaak.

BĀPĀ, **BAPAQ** *k. n.*, **RĀMĀ** *k. i.* - vader. — *ev. w.* - vader noemen, als vader achten.

BAPANG - vooruitgestrekt, van armen of horens. — *ev. w.* - de beide armen uitstrekken.

BAPAQ - *z.* **BĀPĀ**.

BAPOH - bijzonder groot en zwaar, reusachtig, een mensch.

BAQDĀ - afgeloopen, voorbij; na.

BĀRĀ 1°. | **BĒ** — - buiten zijn woonplaats zich een tijdlang ophouden om den kost te verdienen, padi te snijden enz.

2°. *n.*, **BANGGI** *k.* | **PIRĀ** —, **PINTĒ** — - 't staat hag-

chelijk, 't zal hard halen zijn, veeg.

3°. *n.*, **BANGGI** *k.* - tol, impost, belasting.

4°. - een drijvende toestel om visch te vangen.

5°. - franje, borduursel.

BARAH - voortvretende uitslag-zweren. **WATĒQ** — - bloedhoest.

BARANG - ding, zaak, voorwerp, goed, goederen, bewerkte stof, kunstvoortbrengsel; eenig, een of ander, iets. **SĀ** — - alle, alles, ieder, welk ook. **BĒ** — - rondgaande kunstemaker. — **BĒ** *ev. w.* - rondgaan om kunsten te vertoonen.

BARAQ 1°. - veedief. — *ev. w.* - beesten uit de weide stelen.

2°. *en db.* - in een dwarsche rij of gelid of gelederen; gelid. — *ev. w.* - inhalen en vooruitloopen. — **AN** - ook tijdgenoot, van den zelfden ouderdom.

BARAT - wind- en regenbui uit het zuidwesten, westmoesonsweder.

BARĒNG *n.*, **SARĒNG** *k.* - toen, als, wanneer, terwijl, ten tijde, tegelijk. — *tr.* - gelijktijdig plaatshebben met, te zamen met, zamen treffen.

BARĒQ - fraai, knap, behoorlijk. — *ev. w.* - zich wel gedragen.

BARĒS - eenvoudig, opregt, open; niet verbloemd, in letterlijken zin.

BARI *n.* - met, en; door, van; aan, tegen, jegens, naar, aanduiding van 't directe voorwerp.

BARING - dwaas, onverstandig; gek, zinneloos.

BARIQ | — **AN** - offer tot afwending van een gevaar, zoenoffer.

BARIS - rij, regel, gelid; in 't gelid; exerceren; 't krijgsvolk. — *tr.* - met krijgsvolk bezetten. — **AN** - troepen.

BARĒD = **BĒRĒD**.

BARĒNG = **BARĒNG**.

BARĒS - omvallen.

BARONG - *z. v. a.* weerwolf, ruigharig beest. **SINGĀ** — - leeuw met zijn dikke manen. — *ev. w.* - zwierig, opgeschikt; weerwolf spelen; 't boord verhoogen van een vaartuij. — **AN** - weerwolf of leeuwmasker, vertooning van een wild dier.

BĀSĀ - taal, spraak; beleefde of gekuischte taal, *z. v. a.* **KRĀMĀ**; gezegde, spreuk. — *tr.* - beleefd aan of toespreken. — *cs.* - uitdrukken, uitspreken, in woorden brengen, in *e. o. a.* taal overbrengen, vertalen. — **BĒ** — **AN** - spreekwoord.

BASAH - rottende, in ontbinding.

BASI - opgeld, agio bij 't wisselen van geld.

2°. = **BĒSI**.

BASIN = **BATJIN**.

BASIQ | **BOSAQ-BASIQ** en **TING-**

BĒLASIQ - dooreenverward, -gesmeten, in verwarring.

BASOE | **BOEDJOG** — - *erge srl.* van lepra.

BĀTĀ *n.*, **BANON** *k.* - metselsteen, gebakken muursteen; muur van zulke steenen. **TOEKANG** —, *gew.* **TOEKANG** **BATOE** *ml.* - metselaar.

BATAL - ijdel, vergeefs, verijdeld, vervlogen.

BATANG | *ev. w.* - raden, oplossen, verklaren, een raadsel, vraagstuk.

BATĒK | *ev. w.* - zich zeer inspannen, sterk aanzetten, hard trekken, sjoeren; de sterkte beproeven door trekken of spannen; een viool of rebab strijken.

BATIN *n.*, **BATOS** *k.* - hart, gemoed, binnenste; de omsloten plaats van een vesting enz. — *ev. w.* - met het hart of van harte doen, ernstig opvatten of betrachten. — **KĀ** — **AN** - gemoed, inborst, gezindheid; opregtheid, hartgrondigheid.

BATJĒK - te veel water hebben, plantsoen of beplante grond, te drassig, verdrinken.

BATJĒM - gebraden ingelegd, gemarineerd, pekkel-, zuur. — *ev. w.* - marinieren, inpekelen.

BATJIN - stinkend, rottig, vuile stank.

BATJĒQ - hakgereedschap. — *ev. w.* - hakken.

BATJOT = BANDJOT.

BATJOQ | *ev. w.* - hakken, kloppen, slaan, toehakken *enz.*
 BATJOT - bek, muil, snoet. —
ev. w. - muilbanden; een touw om den bek heen slaan om het dier er mede te leiden *enz.*

BATOE 1°. - de vrucht van de nipah.

2°. - *z. bij* BATA.

BATOT *n.*, BENTJANG *k.* - gezelschap, bediende, volgeling; plint, opstaande vloerkant of rollaag.

BATOQ - *z. TABON.*

BATOS - *z. BATIN.*

BATANG - kreng, lijk dat ergens ligt te stinken.

BATI - winst, voordeel. — *tr.* - voordeelig, winstgevend.

BATIL | *tr.* - scheren, een dier, de haren of de wol ontnemen, een boom van de bladscheeden (*tupas, dek enz.*) ontdoen.

BATIQ *n.*, SERAT *k.* | *ev. w.* - kleedjes en drg. schilderen.

BATEQ *k. n.*, LARAPAN *k. i.* - voorhoofd. — *AN* - 't bovenleder *v. e. schoen enz.*

BATOQ - kokosdop; bakje daarvan gemaakt.

BATON - deelgenoot, compagnon; deelgenootschap.

BATA 1°. - stem; voorgang in 't bidden *enz.*; aanhef; voorbidder, aanheffer. — *ev. w.* - voorgaan, aanheffen.

2°. *k. n.*, ook BAWI *k.* | —
 NÉ - vermits, aangezien.

BAWAH - onderhoorig, onderhoorigheid. — *KE* — — onderhoorig, afhankelijk. — *cs.* - onder zich hebben. — *AN* - opkomst, vergadering van onderhoorigen of gasten, feest, bruiloft.

BAWANG - ui, bolgewas.

BAWAQ - 't houten gedeelte van een hakschop.

BAWASIR of WASIR - aambeijen.
 BAWAT - praal, staatsie; staatsiepajong *v. d. vorst en enkelen meer.*

BAWI - *z. BAWA* 2°.

BAWQ - begroei, bemost, dof, vuil, ongepoetst; graauw; met een waas bedekt; waas.

BAWER - duister, beneveld, onduidelijk, verward, verduisterd. — *ev. w.* - verduisteren, verwarren.

BAWON - snijloon in padi; $\frac{1}{6}$ amet of 4 gèdengs. — *tr.* - der snijders haar aandeel geven.

BÉ - *nm. v.* 't 6e. jaar *v. e.* windoe.

BÉBAH - *z. BOEBEH.*

BÉBAQ = BOEBEQ en BÉBÈK.

BÉBAS - werkmans in daghuur zonder meer.

BÉBÈD *k. n.*, NJAMPING *k. i.* - kleedje of rok om onderlijf en beenen, van een man; omwonden; vol vruchten, een boom. — *ev. w.* - omwinden, verbinden; als bēbēd aandoen. — *tr.* - ook inwikkel, omzwachtelen. — *L* —

- verward, ingewikkeld.

BÉBÈG - gesloten, afgedamd, verstopt; vol, van 't hart, geen woorden vinden, overkropt. — *ev. w.* - afdammen, ongebruikt bewaren *enz.*

BÉBÈK | *ev. w.* - tot gruis of poeder stampen; ook de rijst half wit stampen.

BÉBÈL - opgestopt zitten, er niet uit willen. — *tr.* - houden, opstoppen.

BÉBÈQ *n.*, KAMBANGAN *k.* - eend.

BÉBÈR - uitgespreid, uitgerold, ontplooid. — *ev. w.* - uitbreiden, uiteenhangen *enz.* — *L* — | *ev. w.* = 'M-BLABAR.

BÉBÈR - gordijn.

BÉBÈS | *ev. w.* - drukken of buigen of deuken om lenig te maken *enz.*

BÉBÈT - soort, slag.

BÉBLÈG - stampvol, een plaats geheel vervullende.

BÉBRÈL | *ev. w.* - molmig, broos, rafelig, weinig zamenhangend; ligt over te halen, ligt verleidbaar.

BÉBRÈQ - toenemen, zich uitbreiden. — *ev. w.* - uitlegen, uitbreiden.

BÉDĀ - verschil, onderscheid; anders. — *db.* - verscheiden, verscheidenheid. — *ev. w.* - onderscheid maken. — *cs.* - onderscheiden.

BÉDADOQ - keukenmandje; grasmand.

BÉDAH = BÉDĀ.

BÉDANG - liprand, liggende

rand.

BÉDIDANG - 't been van achter tusschen kuit en hiel.

BÉDIDING | *ev. w.* = MÉDIDING.

BÉDJĀ - *iems.* zeggen, woord; spreken, zeggen.

BÉDJĀ = BÉGDJĀ.

BÉDJAD - uit zijn verband, los, uit elkander liggen. — *ev. w.* - los, openbreken, intrappen *enz.*

BÉDJAT = BÉDJAD.

BÉDJÈR - slepende ooglidontsteking.

BÉDJI - waterbekken; wel.

BÉDODONG | *ev. w.* = MÉDODONG.

BÉDOD | — *AN* - tabaks- of opiumpijp.

BÉDROE of BLÉDROE - heerschede doodelijke ziekte.

BÉDAPAG | *ev. w.* - stijf gespannen, de buik, zich een indigestie gegeten hebben.

BÉDAG | *ev. w.* - wild jagen.

BÉDAH - door- of opengebroken, gescheurd; openbreken *enz.*, *onz.* — *ev. w.* - ook een stad *enz.* innemen.

BÉDĀJĀ - *Jav. ballet.* — *ev. w.* - een ballet uitvoeren.

BÉDAL | *ev. w.* - op hol gaan, doorhollen.

BÉDAMI - vrede.

BÉDANDO - teleurstelling.

BÉDANG - hoererij, overspel. — *ev. w.* - *id.* plegen met, schenden.

BÉDÈPÈG - gespannenheid en opgezetheid *v. d. buik.* — *ev. w.* - gespannen en opgezet

zijn, opgeblazen; uitdijen, wat *geweekt wordt*.

BĒPĒG | *tr.* - een *slagtdier* vilen en afhakken.

BĒPĒG - in ontbinding overgaan, *vleesch* enz.

BĒPĒL - flossigheid, rafelgheid, molmigheid, vermolding enz. — *ev. w.* - vermolden, flossig enz. zijn of worden, verstikt zijn.

BĒPĒQ | *ev. w.* = 'MBAPĒ.

BĒPĒR | *ev. w.* - een omgekrulden of uitstaanden rand hebben; den rand van iets uitslaan, uitbuigen, de opening verbreeden, de grenzen uitbreiden.

BĒPĒL | *ev. w.* - grof, ruw, oneffen, ook *v. d. huid*, ook door *schaving* enz.

BĒPĒPING - groote koude, zeer koud, 't *luchtgestel*.

BĒPĒGAL - drektor.

BĒPĒGASAN - ongepast, onbehoorlijk.

BĒPĒJAN of BĒPĒJANG - het vuur in huis. — BĒ — — zich bij 't vuur warmen. — AN - de vuurplaats, de haard.

BĒPĒL 1°. - schietgeweer. — *ev. w.* - iets schieten. 2°. - huidzweer die op verscheidene plaatsen openbreekt.

BĒPO - onbeslist of ongedaan blijven, gebroken, mis.

BĒPOE = BĒPO.

BĒPOEPAG - eenige *srtu.* van zeer giftige slangen. — *ev. w.* -

haar eijeren overal brengen, een kip enz.; slecht leven, verkeerde wegen gaan.

BĒPOEPĒG = BĒPĒPĒG, en hoogmoedig, opgeblazen.

BĒPĒG - groote trom om de gebedsuren enz. aan te kondigen.

WAJAH — - 12 uur. — AWAN - middag. — WĒNGI of DĒWĒ - middernacht.

BĒPĒNG = GOPĒ.

BĒPOENGĒL - onverwacht verschijnen, plotseling daar staan.

BĒPOG 1°. | *ev. w.* - pluimvee stelen; een meisje ontvoeren. 2°. | *ev. w.* - bosch omhakken en ontginnen.

BĒPOL | *ev. w.* - uithalen, uit den grond trekken, rooijen, opbreken, wegnemen, planten, een paal, een huis op palen enz., ligten, 't anker.

BĒPOR - punt *v. e. pijl*.

BĒG - propvol.

BĒGAGAH | *ev. w.* - met de beenen wijduit staan.

BĒGAL - straatroover. — *ev. w.* - straatrooven; aanranden, berooven.

BĒGAR - levendig genoeg, in zijn schik zijn; van de meisjes beginnen te houden.

BĒGDJĒ - geluk, voorspoed, welzijn, winst, welgelukken; iems. lot.

BĒGĒDĒD = BĒGĒDĒD.

BĒGĒPĒT | *ev. w.* - grof, ruw, oneffen.

BĒGĒGĒH = BĒGAGAH.

BĒGĒR - dartel, vrolijk, onbezorgd.

BĒGLEPĒG - uitbarsten, geweldig braken, een vuurberg.

BĒGOEGĒQ | *ev. w.* - pal staan, geen voetbreed wijken.

BĒJĒ *k. n.*, BANGGI *k.* - tol, impost, belasting.

BĒQ - verk. van BĒBĒQ = BIBI.

BĒKĒ 1°. - moeilijkheid, kwelling, druk.

2°. | *ev. w.* - dwingen, drenzen.

BĒKAKAQ - gerookte bamboe-uitspruitsels.

BĒKAKAS - gereedschap, geraad, meubelen.

BĒKAKRAQAN - angstig of in verwarring heen en weder loopen.

BĒKASĒM - inmaaksel van gekookte visch en rijst in pekkel enz.

BĒKATJĒM = BĒKASĒM.

BĒKATĒL - de binnenste of korte zemelen.

BĒKĒL - in de hoogte vooruitstekend, de buik.

BĒKĒL - dorpschoofd.

BĒKĒR - luid tegenspreken, eigen meening doordrijven.

BĒKĒR | *ev. w.* - hinneken (of = BĒKIR).

BĒKĒTJING - bij zich zelf grommen, knorren.

BĒKĒTJOT - huisjesslek, *srt.*

BĒKĒTOQ | — BLĒTOQ.

BĒKĒTOQ | — BLĒTOQ.

BĒKĒQ | BĒKAQ — — schreeuwen, snateren, uitdagend schreeuwen. — *ev. w.* - roe-

pen, blaten, een hert, kidang, en = BĒKAQ —.

BĒKĒKĒQ - basterdsrt. van boschhaan. — *ev. w.* - een vreemde onverstaanbare uitspraak hebben, koeterwalen.

BĒKĒNGKĒNG - huisjesslek, *srt.*

BĒKĒR | BĒKAR — — dwingend of ontevreden schreeuwen, een kind. — *ev. w.* - grinniken, aan ongeduld, verlangen, een paard, hert enz.

BĒKĒS - bits, bitsheid.

BĒKĒSAR - basterd-boschhaan.

BĒKĒIWIT | *tr.* - bedriegen in 't spel, vals spelen.

BĒKĒE - kort en dik, stompachtig. RĒSĒ — — bereiding van kwikzilver voor djimats en geneesmiddel.

BĒKĒH - gemor, gezucht. — *ev. w.* - morren, tegenprutelen.

BĒKĒKĒ | *ev. w.* - modderig of gronderig stinken, putwater enz.

BĒKĒKĒNG - tijgerval.

BĒKĒNGKĒNG = BĒKĒKĒNG.

BĒKĒQ - gebogen, krom. — *ev. w.* - buigen, ombuigen.

BĒKĒR | *ev. w.* - uit ongeduld trappelen, een paard.

BĒKĒS | *ev. w.* - snuiven, blazen, een buffel enz.; kortaf en knorrig spreken, kort afsnaauwen.

BĒKĒS - gepof, geblaas.

BĒKĒSĒ | *ev. w.* - Jav. dansen.

BĒKĒTĒ - z. GĒWĒ.

BĒKĒTĒ - hulde, eerbied, eerbe-

wijs. BOELOE — — schatting, cijns. — *tr.* — eer bewijzen, hulde doen, eerbiedigen.

BEL — *tussw. van 't uitbreken van vlam, woede enz.*

BELĀ — mede, met *iem.* zich storten in of zich opofferen. — *tr.* — *iem.* volgen in dood of gevaar *enz.*

BELAH — halve gèdèng padi; halve vadem; gespleten, splijten, spleet, barst; half, van honderden, duizenden *enz.*

WONG — — varensman, zee-man. — *ev. w.* — splijten, in tweeën scheiden. — *tr.* — vademmen. — PĀM — — WONG — —

BELAQ — barst in de voetzool.

BELANG — blanke vlek op de bruine huid; afstekend, niet gelijk in kleur; anders dan gewoonlijk.

BELÉ — BELÈH 2°.

BELÈG — blik, ijzerblik.

BELÈH | *ev. w.* — niet beter of anders worden, niet gelukken, onvatbaar, doof voor waarschuwing, middelen *enz.*

BELÈH 1°. — verk. van SÈMBELÈH. 2°. *t. p.* — neen, niet.

BELÈK — hoop, drom, menigte, veel.

BELÈNG — zoutbronwater, zoutbron; pekel.

BELÈQ — zeerheid der oogen, slijmvliesontsteking.

BELÈQ | *ev. w.* — een insnijding maken in, kerven.

BELÈR | *ev. w.* — snijden, vlij-

men, wonden; vlijmend scherp.

BELER — ondeugend, stout, ongezeglijk.

BÈLÈS — leepoogigheid.

BÈLÈT 1°. — *z.* BÈLO.

2°. | *ev. w.* — in ijzerroestwater of gootwater leggen of laten liggen, geveerd ka-toen.

3°. | KÈ — — zijn ontlasting niet kunnen inhouden.

BELIQ 1°. — zoetwaterput aan berg- of rivierkant.

2°. — schateren van lagchen.

BELING 1°. — porselein.

2°. — scherf van hard aarde-werk of glas, en poeder daarvan.

BÈLO *k. n.*, BÈLÈT *k. d.* — veulen van paard of ezel.

BÈLÈQ — loeven, oploeven; schuin opgaan of wenden.

BÈLÈQ 1°. — walm; walmen.

2°. — toeroepen.

3°. — steenarend.

BÈLOQ — blok, voetsluiting van gevangen. — *ev. w.* — in 't blok sluiten; een schoen op de leest zetten. — AN — ge-

vangen, blokarrest; leest.

BÈLONG — vlekje, plekje van een andere kleur, in 't gevederte v. e. vogel.

BÈLOT — weerspanningheid. — *ev. w.* — zich verzetten, weêrestreven.

BÈMBÈNG | *ev. w.* — cilindervormig, balkvormig; van 't eene eind tot 't andere gelijk opgezwoolen *enz.*

BÈNĀ — BÈDĀ.

BÈNĀ — watervloed, watersnood, overstroming. — *tr.* — overstroomen, verzwelgen.

BÈNANG — lijstje, rigcheltje, streep van een andere kleur.

En z. LAWÈ.

BÈNĀWI — *z.* BÈNGAWAN.

BÈNDĀNĀ — kuur, gril, gewoonte van e. o. a. beweging *enz.* te maken zonder reden, grillig, gewoon zijn *enz.*

BÈNDĀRĀ — heer, meester, gebiedster, vrouw, gebiedster.

BÈNDĒRĀ — vlag, vaandel.

BÈNDI — rijtuig op twee wielen: sjees, fourgon.

BÈNDJING — *z.* BÈSÈQ.

BÈNDJET — gedeukt, beursch, deuk, zachte plek, ook zachte buil aan 't hoofd.

BÈNDJRÈT — spuitwijze *erg.* uitloopen, een dikachtig vocht.

BÈNDOE en BÈ — — toorn, verbolgenheid van een zeer hoog persoon. — *tr.* — bestraffen, in toorn toespreken.

BÈNDĒL — PÈNDĒL.

BÈNDĒNG | *ev. w.* — indijken, afdammen, ophouden. —

AN — sluitdam, ringkade; indamming, waterboezem, réservoir.

BÈNDRONG of BLÈNDRONG | *ev. w.* — kloppen, beuken, stampen, schieten, rammen, veel tegelijk. — *tr.* — ook beschieten, bombarderen, rammeijen.

BÈNDĀ — *srt.* van broodvrucht.

BÈNDĒ — klink- of seinbekken.

BÈNDÈNG — dik touw om vast te sjoeren. — *ev. w.* — stevig bijeen- of *erg.* op vastbinden of sjoeren.

BÈNDÈNG | *ev. w.* — een doek *enz.* uit- of opspannen.

BÈNDI — BÈNDI.

BÈNDI — hakmes.

BÈNDĒJOT — geheele verzameling of schaar, allen bijeen, van vele personen of zaken die bijeen behooren: de geheele familie.

BÈNDOL — knobbel, knoest, bult, dikte, knokkel. —

GETJING — met bulten en hollen, ongelijk van dikte. — *ev. w.* — knoestig, knopachtig.

BÈNDOQ — BÈNTONG.

BÈNEM | *ev. w.* — in heete asch braden of poffen.

BÈNER *n.*, LÈRÈS, ook LÈSÈR *k.* — regt, juist, waar, billijk, behoorlijk; regt op iets aan; regtop, loodregt; gelijk of regt hebben; eigenlijke, degelijke. — *ev. w.* — regt op aan gaan. — KÈ — — toe-

vallig treffen; verplicht en gerechtigd zijn, verdienen, behooren. — *tr.* — het was, op, tijdens, juist; *iem.* regt doen, uitwijzen. — KĀ — AN — ook juist goed, juist van pas, net getroffen. — BÈ — — AN, LÈ — — AN — ge-

wijsde, regterlijke uitspraak.

BÈNÈT — kleêrkast, kabinet.

BÈNG — meisje, juffertje.

BÈNGAH — BÈNGOQ.

BÈNGANG - syfilis.
 BÈNGAWAN *n.*, BÈNAWI *k.* -
 groote rivier, stroom.
 BÈNGÈB = BÈNGÈP.
 BÈNGÈL = NGÈLOE.
 BÈNGÈP - gezwollen, dik *van*
wangen.
 BÈNGGANG of BÈNGGANG - reet,
 kier, spleet; wijken, open. —
ev. w. - scheiden, op een
 kier zetten.
 BÈNGGOL - aanvoerder, hoofd-
 man *van roover-, miterbende*
enz.
 BÈNGGONG - dom, simpel, her-
 senloos.
 BÈNGI = WÈNGI.
 BÈNGINGIH | *ev. w.* - hinneken.
 BÈNGIS = WÈNGIS.
 BÈNGKAH - gescheurd, gesple-
 ten, open; scheur *enz.*
 BÈNGKAJANG = BANGKANG *en*
 BANGGAL.
 BÈNGKAS | *ev. w.* - zich ont-
 doen van, van zich afschud-
 den of afschuiven, geheel
 loochenen.
 BÈNGKAT - klomp, klit, plak;
 honigraat, wasklomp.
 BÈNGKÈK - bosje, pakje.
 BÈNGKÈR - rond, bol.
 BÈNGKÈRÈH - bijterig, kwaad-
 aardig; twistziek, kribbig.
 BÈNGKÈROQ | *ev. w.* - ruw, grof,
 schilferig, *de huid.*
 BÈNGKÈT = BÈNGKÈK.
 BÈNGKÈNG - gebogen, krom;
lange buikband die vele ma-
len om 't lijf gewonden wordt.
 — *ev. w.* - ombuigen, tot
 een knoop draaijen.

BÈNGKÈQ - kromheid, gebo-
 gen lichaamsgestalte. —
ev. w. - krom van gestalte.
 BÈNGKÒJOQ - groote schurft-
 achtige puisten.
 BÈNGKOLANG = BÈNTONG.
 BÈNGKONG - krom, gebogen.
 bogtig.
 BÈNGKOQ = BÈNGKONG.
 BÈNGKOQ - grondbezit, rijst-
 velden in blijvend bezit.
 BÈNGOQ | *ev. w.* - bulken, loei-
 jen; uitbulken, uitbrullen.
 BÈNGOR = BÈNGOR.
 BÈNIK - knoop *aan een kleed,*
metalen knoopjes. — *tr.* -
 digtknoopen.
 BÈNING - helder, zuiver, door-
 schijnend, *water, glas enz.*
 BÈNJÈQ = BÈNJÈQ.
 BÈNJOENJAQ-BÈNJOENJÈQ - te-
 gen de gewoonte zondigen,
 onbehoorlijk, onfatsoenlijk.
 BÈNTAJANGAN - zich om en om
 werpen of rondloopen *van*
pijn of benaauwdheid.
 BÈNTÈL - bosje *padiplantjes.* —
tr. - bossen.
 BÈNTÈL = PÈTÈL.
 BÈNTEN - *k. d. van BÈDÀ of BÈ-*
NÀ.
 BÈNTÈNG - fort, versterking,
 versterkte kampoeng.
 BÈNTÈR - levendig, vurig, hel-
 der, vrolijk, sterk, zonnig.
 GÈRAH — *k. i.* - de heete
 koorts, de hitte der koorts.
 BÈNTET - stijf vol, gespannen
 vol; vol, *een getal,* niet één
 te kort.
 BÈNTING - buikriem of gordel

met haken.
 BÈNTJÂNÀ = BÈNTJÂNÀ.
 BÈNTJÈ - *srl. van* kwartel, 't
 mannetje.
 BÈNTJÈNG - scheef, afwijkend,
 ongelijklopend; oneens.
 BÈNTJÈNG - glad en rond, goed
 in 't vleesch, *een paard enz.*
 BÈNTJÈT 1°. - zonnewijzer.
 2°. | *ev. w.* - *iem.* door kwel-
 ling en mishandeling dwin-
 gen den kring te verlaten.
 BÈNTJIRIH - een zwakke maag
 of zwakke ingewanden heb-
 ben; zwak, teeder, niet voor-
 deelich staan, *plantsoen.*
 BÈNTJOQ - boomkikvorsch.
 BÈNTO - sullig.
 BÈNTÈL - een aardvrucht; dik
 uiteinde, knobbel, kop.
 BÈNTÈR | *ev. w.* - gooijen, smij-
 ten.
 BÈNTÈS | *ev. w.* - *met het hoofd*
of 't vooreind legen iets aan-
loopen, stooten, bonzen. KÈ-
 — - zich stooten, *op een*
klip raken.
 BÈNTANG - boogvormige krom-
 ming; schietboog. — *ev. w.* -
 boogvormig, gebogen met
 opstaande punten.
 BÈNTAQ 1°. - open, ruim, een
 ver uitzigt hebben.
 2°. | *ev. w.* - botsen, stooten,
 tikkend *iets* raken of er op
 slaan.
 BÈNTÈS | *ev. w.* - *iem.* haten,
 verschoppen, vervolgen,
 trappen. — - AN - voetveeg,
 verschoppeling.
 BÈNTÈT - barst, scheur, gebar-

sten. — *Ook een vogel.*
 BÈNTING | *ev. w.* - dun zijn in
 't midden, een dunne plaats
 hebben; ook: *daar* zamenknij-
 pen, -knellen, -binden.
 BÈNTÈNG - omwoelde rand,
 hoepelrand *van mandewerk.*
 BÈNTÈQ | *ev. w.* - tegen aan
 loopen of stooten.
 BÈNTONG | *ev. w.* - smijten,
iem. met iets werpen.
 BÈRÀ - woest, onbebouwd,
 woest liggen; braak liggen.
 — *cs.* - braakleggen.
 BÈRAG - moedig, lustig, ijve-
 rig, fier, zich sterk maken.
 BÈRAH 1°. - z. BOERÈH.
 2°. | *ev. w.* - veel, een boel
(sprkt.).
 BÈRANG - slagmes.
 BÈRAS *n.*, WOS, OEWOS *k.* - ont-
 bolsterde rijst.
 BÈRBAQ | *ev. w.* - rood, gloei-
 jend *van toorn.*
 BÈRÈD = BÈRÈD.
 BÈRÈQ | *ev. w.* - jagt maken
 op, vervolgen, nazitten.
 BÈRÈK - week, niet versch-
 meer, *visch enz.*; aangesto-
 ken, vervuurd, door vocht
 aangetast, *hout.*
 BÈRÈNG - schrijning *v. d. huid,*
 smerting, natte oppervlak-
 kige huidzweeren.
 BÈRÈQ | *ev. w.* - keelen, den
 hals afsnijden.
 BÈRÈQ - verbasterd; de oude
 gewoonten verlaten hebben.
 BÈRGANDANG | *ev. w.* - ont-
 scheuren, ontrukken, weg-
 rukken.

BÈRGÒDOG = BÈRGONDONG.

BÈRGOENDENG - onverzettelijkheid, eigenzinnigheid.

— *ev. w.* - eigenwillig, doordrijven, doorzetten *enz.*

BÈRGÒGOQ | *ev. w.* - *erg.* staan of zitten, nabij of voor iems. neus zich bevinden, waar men het niet opgemerkt had, of in donker dat men niet zien kan wat het is; maar blijven staan of zitten, geen vin verroeren als men geroepen, genood wordt *enz.*; zitten, een hond *enz.*

BÈRGONDONG | *ev. w.* - hard knappen of knetteren, ratten, veel harde slagen geven, vuurwerk.

BÈRI - klankbekken, muziek-instr.

BÈRI - arend of gier.

BÈRING - overzijhangend, niet in evenwigt, een vaartuig.

BÈRIQ | *ev. w.* - stooten, met de horens.

BÈRKAH = BÈRKAT.

BÈRKAS - pakje, rolletje. — AN - omslag, papier *enz.* om iets in te wikkelen.

BÈRKAT - zegen, voorspoed; pakje gekookte rijst dat men een werkmán mede naar huis geeft. — *tr.* - zegenen, voorspoed schenken; een zegen uitspreken over; zegen aanbrengen, heilzaam, gezond.

BÈRKOETET - een soort van boschduifje.

BÈROD | *ev. w.* - voortvarend, zich niet laten inhouden

of beteugelen, driftig voortuitstreven, voortdringen; aandringen.

BÈRED *en db.* - ruw, oneffen, ruw geschraamd *enz.*; zich schrammen. — *ev. w.* - schrammen, ruw maken; een ruw aanzien of gevoel hebben.

BÈRENG | *ev. w.* - doordrijven, halsstarrig doorzetten; hardbekkig, om geen teugel geven.

BÈREQ - schep of bakje van kokosdop.

BÈROQ 1°. | WÈPES — - bok, geitebok.

2°. - werfgast, roeijer *enz.* *v. de landswerf en and. of van 't havenkantoor.*

BÈROT = BÈROD.

BÈRTJAQ *en db.* - dun gezaaid, verspreid.

BÈSÅ = BÈKSÅ.

BÈSALÈN = BOESALÈN.

BÈSAN - schoonzoons of dochters vader of moeder. — *tr.* - zich vermaagschappen met.

BÈSAR = DÈLKIDJAH, de 12e. Moh. maand.

BÈSAT | *ev. w.* - uit-, los-, regtspringen, losveeren.

BÈSEL - geschenk tot omkooeping. — *tr.* - omkopen.

BÈSEM - dof, beslagen, glansloos, verbleekt. — *cs.* - ook onteeren, schande aandoen.

BÈSENGEQ - een gekruide toespijs met saus.

BÈSENGET | *ev. w.* - stuursch

of ontevreden of morrig zien.

BÈSEP | *ev. w.* - snuiven, blazen met den neus.

BÈSEQ - biezen mandje.

BÈSER - dikwijls kort op elkan- der een weinig, *br.* wateren, regenen, ook vruchten dra- gen, een boom waar dit an- ders niet bij plaatsheeft.

BÈSET = BOESET.

BÈSI - schaal, schaaltje, scho- tel om eten op te dienen.

BÈSILAT - bedriegelijke kunst- grepen, oogverblindings, met open oogen bedriegen.

BÈSIQ | *ev. w.* - met schoffel of patjoel iets afsteken. — *tr.* - schoffelen; schoonhakken.

BÈSISIQ | *ev. w.* - ruw door sedert lang aanklevend vuil *enz.*, de huid.

BÈSIWID - valsche spelen, be- driegen, verschalken, gewin zoeken met bedrog.

BÈSKOP | *ev. w.* - in beslag nemen, beslag leggen op.

BÈSMI - *z.* ÒBONG.

BÈSEQ *n.*, BÈNDJING *k.* - toe- komend, aanstaande, vol- gende; later, naderhand.

BÈSER - ondeugend, stout.

BÈSES - praalzuchtig, pronken; trotsch, fier. — *cs.* - ijdele vertooning maken; pralend neerstrijken, een vogel op de kruik.

BÈSOESSEL - kleine huisjesslek.

BÈSET | *ev. w.* - af- of schoon- of effenstrijken; metalen lou- teren.

BÈSOT = BÈSET.

BÈSPRIT - boegspriet.

BÈSTÅ - *z.* BÀNDÅ.

BÈSTOE | *ev. w.* - bepalen, juist opgeven, stellig zeggen.

BÈSTOEROE | KÅ — AN - af- getrokken, niet of niet ern- stig denken aan iets gewig- tigs, niet zorgvuldig genoeg.

BÈSTRONG - donderbus.

BÈTAH 1°. - uitstaan, het uit- houden, verdragen, zich goed houden. — *cs.* - iets uithouden *enz.*

2°. - *z.* BOETEH.

BÈTENG = BÈTÈNG.

BÈTÈQ - spoor, teeken, blijk. — *ev. w.* - blijken geven, met opzel een spoor maken of indrukken.

BÈTJQ *n.*, SAHÉ *k.* - goed, wel, deugdzaam. — *tr.* - weldoen aan; verbeteren; beter ma- ken dan een *and. zaak.*

BÈTJOE | *ev. w.* - ontevreden of zuur zien, den mond vooruitsteken.

BÈTOEWAH - erfbezit; erfbe- zitter zijn, *erg.* geheel eigen en meester zijn.

BÈTAQ - *z.* DANG.

BÈTAT - losgesprongen, gewe- ken *enz.* — *ev. w.* - lossprin- gen, uitspringen, wijken, zich losrukken, ontwijken, ontgaan, ontspringen.

BÈTÈK = BÈTAQ, *z.* DANG.

BÈTÈM - kort en dik, zaamge- drongen, propachtig.

BÈTÈNG | KÈ — - verhinderd, opgehouden.

BÈTÈQ - wijd geruit vlechtsel van bamboe, voor schot enz.

BÈTÈT - parkietje.

BÈTÈTÈT | *ev. w.* - aaneengekneld, -gedrongen, geknepen.

BÈTIQ - dwergachtig, een buffel.

BÈTITIT = BÈTÈTÈT.

BÈTO | *ev. w.* - geluiden nabootsen; kwebbelen, vogels.

BÈTÈT - trekhaakje bij den boog om de boomwol te slagen.— *tr.* - de boomwol slagen, de vezels van een scheiden.

BÈTOH - stoer, gedrongen van gestalte, vervaarlijk van uitzigt.

BÈTOT | *ev. w.* - trekken, uittrekken, uit de scheede enz. halen.

BI - verk. van BIBI.

BIBAR - *z.* BOEBAR.

BIBÈQ = BIBI.

BIBI - moei, tante, jonger zuster van vader of moeder.

BIBIS - watertor.— *ev. w.* - de kapas knijpend strijkende van de pitjes ontdoen.— *db.* AN - belegsels of beslag op een hoofdstel enz.

BIBIT - fokkerij, aanplant, zaaizaad, planten, fokdiereen, -visschen, volkplanting, beginseel, aanvang.

BIBLAQ - geschampt, de opperhuid afgeschaafd.— *ev. w.* - schaven, schampen.

BIBRAH - *z.* BOEBRAH.

BIBRAQ = BIBRAH.

BIDJIG 1°. | *ev. w.* - stooten met kop of horens.

2°. | *ev. w.* - iem. uitkiezen om iets te doen.

BIDJIG = BIDJIG.

BIDAL - *z.* BOEDAL.

BIDÈH = BIDÈR.

BIDÈNG = GOPÀ.

BIDÈR - heete blaauwachtige zwelling der huid.

BIGAR - dartel, wild, een paard enz.

BÍJANG = ÈMBOQ.

BÍJANTOE - te zamen, in overeenstemming, tot iets overeenkomen. SA — - eenstemmig, zamengespannen, in bondgenootschap.— *tr.* - zich voegen bij, zamenspannen met, hulptroepen leveren aan, medepligtig enz.

BÍJAQ = WÍJAQ.

BÍJAS - bleek, verbleekt, verbleeken.

BÍJÈN, BÍNGÈN *n.*, WAHOE *k.*, SÈNGÍJÈN *m.* - weleer, in vroeger tijd, laatst.

BÍJET | *ev. w.* - volhangen met vruchten, een boom; in grooten overvloed aan den boom hangen, de vruchten.

BÍJÈNG = ÈMBOQ.

BÍKAQ - *z.* BOEKAQ.

BÍLAHI - onheil, noodlottig toeval, verongelukken, een ongeluk krijgen.— *tr.* - ook gevaarlijk, noodlottig, verderfelijk.

BÍLAS - rein, zuiver.

BÍLIH - *z.* MÈNÈQ.

BÍLIQ - vak, hokje, afdeeling; graad, mate, trap.— *db.* -

naar mate van.

BÍLO - staar, katarakt.

BÍLOELOENGAN - verward, verbijsterd.

BÍLÈQ = BÉLÈQ.

BÍLÈR - striem, schram.

BÍNDI = BÈNDI.

BÍNDÈNG - door den neus sprekend.

BÍNGAH - *z.* BOENGAH.

BÍNGAR - levendig, lustig, vrolijk, helder uitziend, frisch.

BÍNGÈN - *z.* BÍJÈN.

BÍNGGÈL - *z.* GÈLANG.

BÍNGKEM - *z.* BOENGKEM.

BÍNGLENG - dom, dwaas, onnadenkend, gedachteloos.

BÍNGÈNG - gedachtenverwarring, verward, verbijsterd, suf, in de war zijn; ligte hoofdpijn hebben.

BÍNGOR - scherp, bijtend van smaak.— EN - uitgebeten, brandend droog, de mond door kalk en drg.

BÍNTANG - ster, kruis, ridderorde.— *db.* - met verscheidenheid, met afwisseling, om en om, telkens overslaand.

BÍNTÈ | *ev. w.* - met de scheen iem. tegen de kuit slaan.

BÍNTING = BÈNTÈNG.

BÍNTIT - gezwollen, dik, de oogen van weenen enz.

BÍNTÈL - blaarachtig bultje op de huid.

BÍNTOLOE - bont, veelkleurig.

BÍNTÈR - knip om krabben te vangen.— *ev. w.* - met die knip vangen; lokken, ver-

lokken, verleiden, bekoren.

BÍRAHI - ijverig, met lust, gezet, zeer genegen, zijn zinnen zetten of gezet hebben op iets, ook van een jong meisje, bijv. op kleeding, schoonheid.

BÍRAT | *ev. w.* - wegwerpen, wegnemen, uitdelgen, afschaffen.

BÍROE - blaauw.

BÍSÀ *n.*, SAGÈD, WAGÈD *k.* - kunnen, in staat zijn; verstaan, kennen, bekwaam, geleerd, verstandig.— *tr.* - iets kennen, bekwaam zijn in.

BÍSIQ = WÍSIQ.

BÍSOE - stom.

BÍTING 1°. = BÈNTÈNG.

2°. - pennetje, naaldje, stiftje van kokosbladsteel.

BÍTI - vuist.— *ev. w.* - met de vuist slaan.

BÍTÈT - getrokken, gerimpeld, gekrinkeld, scheeve plooi, zaamgetrokken huidplooi of likteeken.— *ev. w.* - in 't naaijen enz. scheef zamentrekken.

BÍAJAQ | *ev. w.* - afdwalen, afwijken, landloopen.— AN - rondwalen, voor niets overal rondloopen, vergeefs loopen door velden en wegen, bijv. om te zoeken, te jagen enz.; allerlei zaken beginnen en in niets slagen.

BÍJANG - ongestadig, wispelturig.— *db.* AN - van den hak op den tak springen.

BÍJAQ - plof! roef!

- BJAR - verschijnen boven de kim, *de zon*; tot bewustzijn komen, *een bezwijnde*.
- BJENG - in een zwerm opvliegen, *zwermend*.
- BJEQ | *ev. w.* - neêrwerpen, *een menigte zachte voorwerpen; met velen op één of enkelen aanvallen*. — *tr.* - neêrwerpen voor, *een koe, paard enz.* gras geven, voederen.
- BJER - overal gelijk van teekening, *zonder afwisseling van patroon; plomp! flits!* — AM — - in 't water springen.
- BLĀBĀ - mild, overvloedig.
- BLABAG 1°. - plank, bord, paneel.
- 2°. = BLABAQ.
- BLABAQ - verzonken. — KE — - verdrinken.
- BLABAR 1°. - voorschrift, voorbeeld, model.
- 2°. | *ev. w.* - vloeiend zich uitbreiden, *een plas vormen; overschrijden, overheengaan*.
- 3°. | *ev. w.* - geregteijk ter dood brengen.
- 4°. | *ev. w.* - los zamen naaijen, rijgen. — *tr.* - *een plantsoen* met doorrookte degtouwen omspannen, afperken.
- BLABER | *ev. w.* - overstroommen, overloopen; overvloedig zijn.
- BLADRAG | *ev. w.* - lanterfanten, landloopen, rondzwerfen.

- BLAPĒR - slijk, modder. — AN - poel, modderpoel.
- BLADOG = PATOL en PLATOQ.
- BLAG | *ev. w.* - wijd openstaan, *een deur enz.*
- BLAHĒRAN - trachten te braken.
- BLAHI = BILAH.
- BLAJANG = BLADRAG.
- BLĀKĀ - onverholen, ronduit, *zonder achterhouding; onverbloemd, in eigenlijken zin; overbrenging, uitlegging*.
- BLAKI - *k. d. van BLĀKĀ*.
- BLALAQ | *db. en ev. w.* - groot en wijd open, helder, *de oogen*.
- BLANDAR - balk op een zij- of nevengebinte.
- BLĀNDĀ - loon, soldij, onderhoud in geld, uitgaven, geld voor de dagelijksche uitgaven, dagelijksche of gewone inkoopen doen.
- BLANPONG - hakker, veller, die de boomen tot ruwe balken verwerkt.
- BLANGKEM en — EN - niet kunnen spreken, zijn mond niet kunnen roeren, strak staan, *de mond, bijv. van schrik of vrees*.
- BLANTĒR = BLATĒR.
- BLANTIQ - commissiehandelaar. — AN - commissiehandel.
- BLARAQ - klapperblad. — *ev. w.* - opgeschikt, uitgedoscht.
- BLARĒM - dof, glansloos, bestoven, verweloos, ontkleurd.

- BLARĒD = BARĒD.
- BLARGET | *ev. w.* - gaauwdieven, wegfutselen.
- BLAROENGAN = BLARÓNGAN.
- BLARÓNGAN - stinken, stank verspreiden, stank, stinkboel.
- BLAS - regtdoor, in eens, geheel en al, wip! flap! weg!
- BLASAH | *ev. w.* - verstrooid of onverzorgd liggen, onopgeborgen.
- BLASAQ | *ev. w.* - dwalen, rondloopen, over heg en steg gaan; afwijken, afdwalen; onzedelijk leven.
- BLASAR | *ev. w.* - een verkeerden weg gaan, afwijken; *een werk* verkeerd doen, naar eigen zin te werk gaan; dolen, zondigen, onzedelijk leven.
- BLATĒR - met geestdrift of geestkracht, ijverend, fanatiek, doortastend, stoutmoedig, niets of niemand ontzien.
- BLAWĒR | *ev. w.* - onduidelijk of schemerend te zien; schemerend, *iems. gezigt*; schimmelmachtig.
- BLAWES - vuilwit, aschkleurig.
- BLĒBĒG | *ev. w.* - stroomen, vloeijen.
- BLĒBĒK | *ev. w.* - in 't water loopen, waden.
- BLĒBĒQ - doorsnijding of opening in een dam. — *ev. w.* - falen, teleurstellen, *een middel*; openstaan, *een dam*; pletten, *metaal*. — AN - een plaat *metaal*, geplet.
- BLĒBĒR - vliegend, in eens. *van bewegingen v. e. vogel of een troep menschen enz.*, rits! wip! — *ev. w.* - opspringen, voort-, overspringen, voort- of wegschieten.
- BLĒBĒS | *ev. w.* = MLĒWĒS.
- BLĒBĒS | *ev. w.* - ijverig zoeken of snuffelen; niet uit- of opkomen, achterblijven, weigeren, ketsen; niet willen vlammen, smeulen; missen, niet gelukken, teleurstellen. — KE — - in 't naauw, vastgeraakt, in verlegenheid, door nood gedrongen.
- BLĒDAG - BLĒDAG - snoeven, hoog opgeven, groote woorden spreken.
- BLĒDIG | *ev. w.* - vervolgen, nazitten, jagen op.
- BLĒDĒG 1°. - jong van een olifant.
- 2°. - stuivend stof; stuiven. — *db. en BLĒDAG - BLĒDĒG* = BLĒDAG - BLĒDAG. — *tr.* - bestuiven.
- BLĒDROE - z. BĒDROE.
- BLĒPAG - scheur, barst. — *ev. w.* - scheuren, barsten, openbreken.
- BLĒPAQ = BLĒPĒG.
- BLĒPĒG - bliksem.
- BLĒPĒG | *ev. w.* - zacht, rul, molmig. — AN - molm, zaagsel en drg.
- BLĒPĒH | *ev. w.* = MLĒPĒH.
- BLĒPĒH - laf, smakeloos. — *ev. w.* - laag afgezakt, *het kleedje*.

- BLĒPOE - modder, modder- of kleigrond onder water. — *ev. w.* - modderig, zacht kleijig; in den modder staan; zeer overvloedig zijn, de markt enz. overvullen.
- BLĒPĒG - modderwel, uitbarsting en 't geluid er van.
- BLĒPOG - 't knappen van brandend hout. — *ev. w.* - knappen.
- BLĒPOS | *ev. w.* - met een slag springen of barsten, ontploffen.
- BLĒG - geheel, aan of uit één stuk, geheel uit één stof, massief. — *tr.* - volkomen gelijken, juist nabootsen.
- BLĒGONG | *ev. w.* - een kuil of gat zijn. — *KE* — - in een kuil geraakt, met den voet, het rad enz. — *AN* - kuil, gat op den weg enz.
- BLĒKATAQ | *ev. w.* - troebel, dooreengeloopen, schilderwerk en dry.
- BLĒKATĒK - drab, slib, smerige droesem enz. — *BLĒKATAQ* — *en ev. w.* - smerig, drabbig, vuil; ook in 't spreken enz.
- BLĒKĒTTĒPĒ - ligmatje van een waker.
- BLĒKĒTĒK - gezwartel, geborrel, gepruttel; gewauwel, gerabbel, gekakel; gekijf, geknor. — *ev. w.* - zwartelen enz.
- BLĒKĒQ | *ev. w.* - modderig, slikkerig; in den modder staan of loopen; onduidelijk, iems. uitspraak, brab-

belig.

- BLĒKOĒTĒQ = BLĒKĒTĒK, maar zwaarder van geluid.
- BLĒMAN - smeulvuur van hout, kaf enz.
- BLĒNDĒR | *ev. w.* - vermaak najagen, pret maken, een los of dartel leven leiden.
- BLĒNDJĀ | *tr.* - ontrouw zijn jegens, zijn belofte enz. schenden, teleurstellen.
- BLĒNDJAT | — *AN* - niet geregeld, niet naar volgorde.
- BLĒNDOQ - gom, verdikt vocht uit planten.
- BLĒNDRONG - *z.* BĒNDRONG.
- BLĒNPANG | *ev. w.* - dikbuikig.
- BLĒNDĒR - zwaarlijvig.
- BLĒNDING | *ev. w.* - dikbuikig, kleine voorw.
- BLĒNG = BĒLĒNG.
- BLĒNGĒR | *db.* - een weinig bedwelmd. — *tr.* - bedwelmen.
- BLĒNGGOE - handboei.
- BLĒNGKĒR - ineengekromd, boog-, hoepel- of kringvormig, ineengerold.
- BLĒNGKRAH - omvergeworpen, dooreenliggen of -gesmeten. — *ev. w.* - omverwerpen, ondersteboven smijten enz.
- BLĒNGĒR - ganzekuiken.
- BLĒNIQ - weinigje, klein gedeelte. — *AN* - ook uittreksel, fragment.
- BLĒNJAQ-BLĒNJAQ - eenigzins, naauwelijks, even, in geringe mate.
- BLĒNJĒQ = BĒNJĒQ.

- BLĒNJIQ - een half bedorven pappige massa van half ingezouten katvischjes.
- BLĒNTANG-BLĒNTĒNG - niet overal gelijk, met plekken of vlekken, bont, veelkleurig, vlekkerig.
- BLĒNTJONG - hanglamp bij de wajang.
- BLĒNTO - valsch, onecht, nagemaakt, bedriegelijk. — *ev. w.* - iem. iets in de handen stoppen, aansmeren, oplichten.
- BLĒNTONG - vlek, plek.
- BLĒRAH = BLORAH.
- BLĒRĒ - wellustig met de oogen spelen.
- BLĒRĒK | *ev. w.* - flikkerend, telkens opflikkeren, een vlammetje dat haast wil uitgaan.
- BLĒRĒNG - schitterend, verblindend. — *tr.* - schitteren, 't gezigt verblinden.
- BLĒRĒQ - bontgestreept.
- BLĒRĒT | *ev. w.* - glimmen, bijna uit zijn, een vlammetje.
- BLĒS - in den grond verzouken, geheel er onder.
- BLĒSAR - verspreid, verstrooid.
- BLĒTĒM - dik, vol, opgezet, 't aangezicht.
- BLĒTOQ - modder, dikke slik op den weg.
- BLĒWĒQ = PLĒWĒQ. — *tr.* - ook een dijk of dam doorsnijden. — *AN* - dwarsgeul in id., verlaat.
- BLĒBAR - raauw, hardachtig, knarsend op de handen, pas

- half rijp; jonge manggis of doerian; ongedaan of half gedaan of onvervuld blijven. — *ev. w.* - half gaar, half rijp; onbekookt, niet wel overlegd. — *AN* - onafgedaan, half gemaakt, nog maar in 't ruwe.
- BLĒBĒQ - gewaand, zich uitgevende voor, pseudo. — *ev. w.* - zich uitgeven voor.
- BLĒBĒR | *ev. w.* - bedriegen, draaijen, zwendelen. — *AN* - bedriegelijk, met bedrog opgemaakt enz.
- BLĒGO - een vrucht van 't geslacht der komkommers, waar succade van gemaakt wordt.
- BLĒJĒR | BLĒJAR — - vol slaap, zeer vakerig, de oogen. — *ev. w.* - vakerig, id.
- BLĒJĒT = BLĒJĒR.
- BLĒLĀ - afval, oproerigheid. — *ev. w.* - afvallig, in opstand komen.
- BLĒLĒT - *z.* BLĒLOE.
- BLĒLOE *k. n.*, BLĒLĒT *k.* - onwetend, onervaren, onnoozel. — *ev. w.* - dom houden, verschalken, iem. iets wijsmaken.
- BLĒNDRANG - pikel van bĒkasēm.
- BLĒNGAH en *db.* - poezelig en welgemaakt.
- BLĒNGĒR | *ev. w.* - zich zelf op een dwaalspoor brengen, niet regt willen begrijpen.
- KE* — - zich vergissen, verkeerd opvatten. — *cs.* - in een verkeerden waan

brengen.

BLÍNGEH = BLÍNGAH. — BLÍNGAH — links en regts kijken.

BLIRIQ = BLÈRÈQ.

BLIS — verk. van IBLIS.

BLITÈQ | *ev. w.* — bedriegen, om den tuin leiden.

BLIWÈR — zich vertellen, in de war zijn. — *ev. w.* — bedriegelijk rekenen, in de war brengen.

BLÈBOQ — oogslim. — *ev. w.* — slijm opgeven, leepig; een klad of klodder laten vallen.

BLÈBOR | *ev. w.* — vloeijen, doorslaan.

BLODIR | *ev. w.* — borduren.

BLÈDJOD | *ev. w.* — naakt uitgekleeft, van alles beroofd, uitgeschud. — *tr.* — uitschudden, naakt en berooid maken, tot den bedelstaf brengen.

BLÈDOR — uitloopsel van *Chin. katjang*. — *ev. w.* — uitloopen, *id.*; regt en lang en dik *erg.* uitsteken of op staan.

BLOEBÈD — smaad, hoon.

BLOEBÈQ | — AN — dik stof, rulle fijne aarde.

BLOEDAG | *ev. w.* — overkoken, opstijgen tot overloopens, opwellen, springen; blaken, *driften*.

BLOEDÈQ | *ev. w.* — overloopen of -vloeijen.

BLOEDROE — fluweel.

BLOEDÈQ | *ev. w.* — kleverig rul; rozig, 't hoofd.

BLOEDGES | *ev. w.* — onbeschaamd, onbeschoft, onbetamelijk, onbeleefd te werk gaan.

BLOEKANG — 't dikke eind van een kokosbladsteel.

BLOEKÈQ | *ev. w.* — opgeven, *spijzen enz.* oprispen. — AN — moeite doen om op te geven.

BLOELÈQ — zeer jonge kokosnoot.

BLOEBANG — vijver.

BLOENAT | *ev. w.* — zedeloos, halsstarrig in 't kwaad.

BLOENTANG | *db.* — zeer ongelijk, zeer bont, vlekkelig, met plekken.

BLOEROE | *ev. w.* — snel uit elkander zwemmen, wegschieten: van zijn plaats of werk op de loop gaan, deserteren.

BLOERET | *ev. w.* — gaauwdieven, steelswijze of heimelijk doen, weg- of insluipen.

BLOESÈQ | KÈ — in den modder blijven steken. BLOESAQ — ongemaniërd, onbeschoft. — *cs.* — in den m. duwen.

BLOEWÈR | *ev. w.* — diep en zacht modderig; zwaarlijvig, dik en vet; in den modder staan of gaan. KÈ — in den m. raken. — AN — modderpoel.

BLOEWES | *ev. w.* — niet zindelijk uitzien, de kleeding.

BLÈLOQ — 't vuil der oogen. — EN — vuil in de oogen hebben; blind zijn, als spreekw.

wijzen, verstrikken *enz.*

BLÈSOQ | KÈ — in een gat of kuil geraakt of geklemd. — *cs.* — ook ruw weg insteken, instoppen, induwen, inslaan, inheijen.

BLÈTJOQ — grof, slecht, op de koop gemaakt.

BLÈWOQ | KÈ — met voet *enz.* in een kuil geraakt. — AN — kuil.

BOBAT = BOEBAT.

BOBO = BOEBOE.

BÈBOL — bres, gat, doorgebroken; niet mede gerekend worden, tusschen uitvallen. — *ev. w.* — doorbreken, bres maken of schieten; een of eenigen er tusschen uitnemen.

BÈBOQ 1°. — uitgehold, een stuk er uitgesneden. — *ev. w.* — uithollen *enz.*

2°. — smeersel op 't ligchaam tot geneesmiddel. — *ev. w.* — insmeren, inwrijven met *id.*

BÈBOR — niet gewild, onverkocht blijven.

BÈBOT — z. BOT.

BÈBROQ — gansch bedorven, gesloopt, ontrampolineerd, vernield, vol lichaamsgebreken of zweren, invalide; bankroet; in ontbinding overgegaan.

BOD — geheel afgedaan, afge-rekend, een schuld, eindbetaling.

BÈDJÀ-KRÀMÀ — gastmaal, feestelijk onthaal; mildheid, weldadigheid. — *ev. w.* —

BLONDOR | KÈ — afglijden, van een kant of helling; zich verspreken, zich een woord laten ontvallen. — *cs.* — doen afglijden *enz.*

BLONDOS | *tr.* — een kokosnoot ontbolsteren; ontblooten, ontdekken, kaal maken; berooid of arm maken. — AN — ontbolsterd; ontbloot, kaal, berooid, bloothoofds.

BLONDROQ | KÈ — zich misrekenen, bedrogen uitkomen, verstrikt, gefopt, bekocht. — *cs.* — misleiden, verstrikken, *iem.* verkeerden raad of aanwijzing geven.

BLÈNPO — 't bezinksel van pas uitgekookte kokosolie.

BLONGSONG — overtrek, zakje, omkleedsel, handschoen. — *ev. w.* — inpakken, omkleeden. — *tr.* — ook in een zakje doen.

BLÈNJO — z. BÈNJO.

BLÈNOS | *ev. w.* — ledig, niets dragen of bij zich hebben.

BLÈNTANG = BLOENTANG.

BLORAH | *ev. w.* — wijd gapen, de oogen, een wond.

BLORAH-BLORÈH — z. BORAH-BORÈH.

BLÈRONG-BLÈRONG — bont, zwart en wit.

BLÈROQ — kakelbont.

BLÈROT | *ev. w.* — gluiperig, listig te werk gaan. KÈ — bekocht, misleid, in een strik geloopt. — *cs.* — misleiden, den verkeerden weg

- feestelijk onthalen, vergasten.
- BÓDJO - echtgenoot.
- BÓDJOD - stuk, uit elkander, in duigen, uit 't verband.
— *ev. w.* - uit elkander slaan *of* nemen, afbreken.
- BÓDONG - navelzwellung, navelbrenk.
- BOPÓ - onkundig, onwetend, dom, onbekwaam, onnoozel; domheid *enz.* MĀNGSĀ
— WĀ - 't zij overgelaten aan, moet het weten.
— 'MBĒBOPÓ - *iem.* iets zoeken wijs te maken. — *cs.* - iets overlaten aan *iems.* inzicht *enz.*, toevertrouwen.
- BÓPOL - uitvallen, uitgevallen, 't uitvallen, haren, veeren, ruijen. — *ev. w. r.* - uithangen, uitvallen, uitpuijen, meerdere zaken (*bv. darmen*) uit een opening in 't omkleedsel.
- BOEBAQ | *ev. w.* - den grond omwerken; ontginnen, rooijen, uitgraven; afgraven, afsteken, slechten; een vat *enz.* geheel ledig maken, uitpakken.
- BOEBAR *n.*, BIBAR *k.* - uiteengaan, eindigen, een bijeenkomst. — *cs.* - de vergadering opbreken *enz.*
- BOEBAT - staart, van paard, olifant, tengirivisch; paardehaar.
- BOEBOE - dubbele vischfuik.
- BOEBĒH - toegevoegd, er nog bij, bovendien. *n.*, BĒBAH

- k.* | *tr.* - een aandeel geven aan *iem.*, opdragen, te doen geven, een taak aanwijzen aan. — *cs.* - iets opdragen *enz.* — AN - aandeel, deel, taak; beurt.
- BOEBĒL 1°. - onecht, vervalscht. — *ev. w.* - vervalschen.
- 2°. - eeltblaar, eeltzweer, aan de voetzool.
- 3°. = BÓBOL. — *ev. w. r.* - zwermen, stroomen, in menigte te voorschijn komen.
- BOEBĒQ - stof, poeder; koffi-poeder; vermoling, vertering tot stof. WĒDANG — - koffi.
- BOEBĒR - brij, pap. — *ev. w.* - pappig; pap *en* tot pap koken; pappen. — *tr.* - met pap besmeren *enz.* — *cs.* - ook op papdiët zetten.
- BOEBĒS - groente van gekookte loemboebladen.
- BOEBĒT 1°. | *ev. w.* - uittrekken, uitplukken. — *tr.* - ook een vogel plukken; onkruid wieden.
- 2°. | *ev. w.* - hout, ivoor *enz.* draaijen.
- BOEBRAH *n.*, BIBRAH *k.* - vernield, vergaan, verteerd, uit elkander, gesloopt, zeer bouwvallig; mislukken. — NALARĒ - radeloos, wanhopig. — *ev. w.* - vernielen, sloopen, afbreken, openbreken, schenden, verbreken *enz.*
- BOEDI 1°. - geest, verstand,

- rede, overleg, wijsheid; inborst, karakter, gezindheid, gedachte. TANPĀ — - ongevoelig, door zinnelijkheid beheerscht. — *ev. w.* - overdenken, overwegen, ter harte nemen; begeeren, wenschen. — *tr.* - om raad vragen aan. — AN - geardheid, gezindheid, eigenschap.
- 2°. - wederstand, verzet; zich verzetten, weerspanning zijn.
- BOEDJAD = BÓDJOD.
- BOEDJĀNĀ - feestelijke *of* deftige maaltijd.
- BOEDJANG - lastdrager, sjouwer.
- BOEDJĒL - verminkt, stomp, afgestompt, afgebroken, stomp *of* stompje. — *tr.* - verminken, afstoppen.
- BOEDJĒNG - *z.* BOEROE.
- BOEDJĒQ - lokaas, lokker. — *ev. w.* - lokken, verlokken, bepraten, verleiden.
- BOEDĀL *n.*, BĒDĀL *k.* - vertrekken, op reis *of* op marsch gaan.
- BOEDĀQ - slaaf, slaven.
- BOEDĒG - doof, ook van nootvruchten, niet rammelen.
- BOEDĒNG - zwarte aap. TIMAH — - lood.
- BOEDĒG - melaatschheid met zwelling.
- BOEGĒL - blok, blokje hout *enz.* — *ev. w.* - met een blok hout *iem.* deuken, mishandelen, ribbezakken.

- BOEGOE = BOGO.
- BEH - vrijgesteld van heerediensten. — *cs.* - iets niet *of* er niet van willen weten, zich niet bemoeijen met, verloochenen, aan anderen overlaten, niet aannemen.
- BOEJAQ | *ev. w.* - jagen, verjagen, weg-, najagen.
- BOEJAR - wijd en zijd verspreid; uiteenstuiven, zich verstrooijen. — *cs.* - uiteendrijven, verspreiden.
- BOEJĒNG - waterkruid der pulsters.
- BOEJET 1°. - overgrootvader; achterkleinkind. — EN - zeer sterk beven. — KĀ — AN *en* SATROE KĀ — AN - aarts- *of* doodvijand.
- 2°. | KĀ — AN - plaats van vereering en offers aan de geesten der voorouders *of* vroegere bewoners.
- BOEKĀ - wijdte *of* breedte van een vaartuig, vat *enz.* binnenboords *of* binnenrands; avondmaaltijd in de vaste.
- BOEBOEKĀ - aanleiding, 't ontstaan, 't voortkomen; inleiding, hoofd v. e. geschrift. — *ev. w.* - openen, aanvangen; openbaren; zich openen, verschijnen.
- BOEKAQ *n.*, BĒKAQ *k.* - open, geopend. — *ev. w.* - openen, ontsluiten, openleggen, -vouwen, losmaken, opentrekken, uittrekken, afnemen, uit elkander nemen *enz.*

BOEKET - zeer troebel, zwart van vuil; zeer sterk, zwart afgetrokken.

BOEKI - duf, verstikt, uitgeslagen, *zaden, spijsen* enz.; niet gewild, niet aan den man kunnen komen, *een meisje*.

BOEKENG - krom, gewelfd, *de neus*.

BOEKER - *srl. van* mossel.

BOEKTI en TJIHNA --- - teeken, bewijs, kenmerk, corpus delicti.

BEL - in eens er uit, wip! plotseling uitbreken, *een vlam* enz.

BOELAQ - vlakte, opene of ledige plek *tusschen dorpen, geboorte, in 't midden van bosch of kreupelbosch*.

BOELÉ - blank of roodachtig wit, *van mensch of dier uit een geslacht van een donkerder kleur, bv. buffels. WONG* --- - albinos, kakkerlak.

BOELENG | *ev. w. - op een plek blijven hangen, heen en weder warlen, rook* enz. --- AN - verward om en om loopen of draaijen of zich wenden.

BOELET en db. - omgewikkeld, omgedraaid, omgeslingerd. --- *ev. w. - wikkelen of slingeren om iets heen. - tr. - ook omslingeren* enz.

BOELI-BOELI - *cilindervormige aarden kruik*.

BOELOE-BEKTI - schatting, cijns. KENÁ --- - cijnsbaar.

BOELOE-BOELOE - *wisscher van vederen, vederbos*.

BOELGEG - klomp- of bolvormig, plomp van gedaante; klomp, brok, blok.

BOELGES - zwarte rivierschildpad.

BOEMBOE - kruidenrij, specerij, mengsel *daarvan ter bereiding van spijsen*.

BOEMBENG - koker, pijp, pijpje. --- *ev. w. - kokervormig, cilindervormig*.

BOEMI - de aarde, aardbol. *n.*, SITI *k.* - de grond, een veld. KÁ --- AN *n.*, PÁ --- AN *k.* - veld, land, landhoeve.

BOEN - dauw. --- KA --- AN - bedauwd. --- *cs. - in den dauw laten staan*.

BOENAR - *zwak van gezigt*.

BOENDER - rond. --- AN - cirkel, omtrek, kring.

BOENDRENG - modderig, drabbig, stinkend, gistig, *van rochten*.

BOENDAS - geschaafd, ontveld; ontvelling.

BOENDÉL - geknoopt, met een knoop vast, *een touw* enz.; knoop; in de knoop, geward; een dot. DOM --- - speld. --- *ev. w. - knopen, een knoop leggen; in de war maken; een dot maken. - tr. - ook staat maken op*.

BOENDÉT - verwikkeld, in de war; verwikkeling, moeilijkheid. --- *tr. - verwarren, verwikkelen*.

BOENÉK - misselijk, misselijk-

heid, neiging tot braken; geen raad weten, in verlegenheid.

BOENEL - verlegen, radeloos.

BOENEN - de afgesneden padi op 't veld te droogen leggen en dan op hoopen zetten.

BENG - bamboespruit.

BOENGAH *n.*, BINGAH *k.* - blijde, vrolijk, verheugd. KÁ --- AN - blijdschap.

BOENGAS - grens, einde, eindpaal, tot aan.

BOENGÉN = BOENGÉNG.

BOENGÉNG - ijl, ledig, *de aren van 't rijstgewas*.

BOENGKEL - brokkelig, aan stukken, klonter, stijf, geklonterd. --- ATINÉ - onwillig, stug, onbevattelijk, hardleersch, niet meer kunnen denken.

BOENGKEM *k. n.*, BINGKEM *k.* - verstomd, gestopt, stom, *de mond*; weigeren, *een schietgeweer. - ev. w. - iem. den mond snoeren; een hond* enz. 't blaffen enz. afleeren; muilbanden; geen mond of bek opendoen.

BOENGKÉR - verschrompeld, ineengekrompen; met een dood kuiken er in, *een ei*; naar binnen geslagen, *een nitslagziekte*.

BOENGKIL - katjangkoeken, uitgeperste katjang; of --- AN - 't nagewas van suikerriet, de 2e. en 3e. snid.

BOENGKAQ - 't water waarin

de rijst gewasschen is.

BOENGKIQ - klein blijven, in zijn groei gestuit; verschrompeld.

BOENGKEL - houten knoop; vrucht, bol, *bij telling, van kapas, rijen* enz.

BOENGKES - 't vruchtvlies, kindervlies.

BOENGKRAH - geheel aan stukken of uit elkander, los in elkander zitten; vol worden of zweren. --- BANGKRÈH of BONGKRAH-BANGKRÈH - alles dooreen verspreid. --- *ev. w. - uit elkander nemen, afbreken, sloopen; uitladen, lossen*.

BOENGLON - kameleon.

BOENJAQ - geschaafd, ontveld, wond.

BOENGL - geweekte zaipadi tot spijs bestemd.

BOENTAL - geschakeerd, bont; geregen bloemen van verschillende kleuren.

BOENTAR - lansstok. --- *ev. w. - met den kolf van de lans stooten*.

BOENTAS - op, ten einde, af, uit, tot aan.

BOENTEG - in verlegenheid, zeer bekommerd, geen raad of weg weten.

BOENTEL - pak, pakje. --- *ev. w. - inpakken, inwikkelen. --- AN - omslag, iets om in te wikkelen*.

BOENTET - zonder gat of opening; verstopt, digt, digtgestopt; verstoptheid. KRÍ-

NGET — ~ roodhond.
 BOENTJANG | *ev. w.* — opwippen en weggooijen, weg-wippen, wegslepen.
 BOENTJIT — jongste van de jongen *v. e. dier.*
 BOENTOE — digt, verstoppt, gesloten, versperd, afgezet; suf, versuft, stilstaan, *de gedachten.* — *tr.* — digtstoppen, sluiten *enz.*
 BOENTONG — verminkt, een lid, arm, poot of ander deel missen, ook van zaken, gebroken, defect. — *tr.* — verminken *enz.*
 BOENTOT — staart, ook van ploeg en derg.
 BOEPATI *k. n.*, BOEPATOS *k.* — landdrost, regent, stadhouder. KĀ — AN — woning en onderhoorigheid van een boepati.
 BĒQ — verrekend, vereffend, een schuld.
 BĒR — een pand dat verstaan is. — MA — MIBĒR, *z.* IBĒR. — KA — wegwaaijen. — *db. ev. w.* — dooreenstrooijen.
 BOERAN | LAJANG — magt-brief tot opvatting van een voortvlugtige.
 BOERAQ | *ev. w.* — uiteen- of weggagen, verjagen.
 BOERAS — likteekens of sporen van uitslagziekten.
 BOERĒNG | *ev. w.* — bemorsen, bevuild; bezwalken.
 BOERI *n.*, WINGKING *k.* — achterste, achterkant, achter-

deel. ING — achter, van achteren, achteraan, achter-na; naderhand, later. SA — É — achter; na. PĀM — *n.*, PĀ — *k.* — de achterste, heksluiter; volgeling, bediende.
 BOERIQ — pokdalig; pokputten.
 BOERIT — achterdeel; achterschip, stuurstoel, spiegel. — *ev. w.* — sodomie plegen.
 BOEROE *n.*, BOEDJĒNG *k.* | *ev. w.* — jagen, najagen, vervolgen; bejagen, streven naar.
 BOERĒH *n.*, BĒRAH *k.* — daglooner, arbeider. — *tr.* — loon geven aan. — *cs.* — in werkloos uitgeven, een werk; als werkmans aannemen of huren.
 BOERĒQ — hoofdzeer. — AN — roof, prooi.
 BOERĒS — eenvoudig, eerlijk; regt, regtdraads.
 BOERON — wild, wild dier, ook ieder beest of beestje dat niet tot de huis- of soldieren behoort.
 BOESALĒN — smidse.
 BOESĀNĀ — gewaad, dosch, kleedij. — *tr.* — uitdosschen.
 BOESĒK — in opschudding, verward dooreen. — AN — opschudding, oproer, verwarring.
 BOESĒT — af- of opgestroopt, de huid, ontbloot van bast, afgeschild, gevild. — *ev. w.* — villen; de bast afscheuren.
 BOESIQ — glansloos, dof, ruw, oneffen, vuil; schram, ge-

schramd.
 BOESĒNG — buikwaterzucht.
 BOESĒQ — dom, onwetend, dwaas.
 BOESĒR — blaaspijl. — *ev. w.* — met b. schieten.
 BOETĀ *n.*, DĒNĀWĀ *k.* — titan.
 BOETADJĒNG — *z.* BOETARĒP.
 BOETAMAL — gestolen goederen en derg. die bij een regtzaak vertoond worden tot staving van de schuld: corpus delicti.
 BOETARĒP *n.*, BOETADJĒNG *k.* | *cs.* — najverig of jaloersch zijn jegens. — AN — jaloersch.
 BOETĒK — troebel, onklaar.
 BOETĒNG — dwaas, dom en onhandelbaar, redeloos, ongevoelig, doldriftig; onverstand *enz.*
 BOETJAL — *z.* BOEWANG.
 BOETJĒK — likteeken met een putje; oneffen, gedeukt, met deukjes.
 BOETJOE — bogchel, gebogcheld.
 BOETĒH 1°. — in 't naauw, verhinderd, tegenheid.
 2° *n.*, BĒTAH *k.* — armoede, gebrek; behoeftig, gebrek hebben aan; behoeften, 't benodigde. BĒ — AN — des nood, uit nood. KĀ — AN — gebrek of nood lijden, benodigd zijn; behoefte.
 BOETĒL | *ev. w.* — er door heen, aan den anderen kant uitkomen, doorloopen; een doorgang of doorlopend gat maken in. — AN — door-, in-, uitgang, gat *erg.* in waar men of iets doorheen kan.
 BOETAK — kale plek op 't hoofd.
 BOETĒK — BOETĒK.
 BOETĒNG en *db.* | IRĒNG — pikzwart, raafzwart.
 BOEWANG *n.*, BOETJAL *k.* | *ev. w.* — wegwerpen, verwerpen, wegdoen, afleggen, afschaffen, zich ontdoen van; verstooten, verbannen, in ballingschap zenden; een brief zenden; verkwesten; uitwerpen, 't anker, 't dieplood, 't net. — *tr.* — ook een brief zenden aan. — AN — ook verstootene, wegwerpsel, ban-neling.
 BOEWAQ — BOEWANG.
 BOEWĒNG — hoepelrond. — *ev. w.* — een kring vormen, kringwijze. — AN — cirkel.
 BOEWI | *ev. w.* — gevangen zetten, eig. in de boeien sluiten. — AN — gevangenis.
 BĒGĒM — doos met schaal en gewigtjes.
 BOGO — *srt.* van panter.
 BĒGOR — palmwijn tappen; tap-boomen kweken.
 BĒJONG | *ev. w.* — wegvoeren, elders heen brengen, gemakkelij medevoeren, een vrouw, een volk. — AN — gezamenlijk verhuizen, een geheel huisgezin, geslacht, volk *enz.*; weggevoerden, gevangenen.
 BĒJOQ — de stuit.

BOKONG *n.*, BÔTJONG, PÔTJONG *k.* - de billen.
 BÔKOQ = BÔKOQ, *grof wrd.*
 BÔKOR - koperen kom.
 BOL - de endeldarm.
 BOLAH - bal; kluwen.
 BOLANG | *ev. w.* - een slagtdier villen en afhakken.
 BOLÈNG - wormstekigheid, vurigheid, van vruchten, suikerriet. — *ev. w.* - verdeelen, aan stukken snijden of hakken, een slagtdier villen en afhakken.
 BOLÈR - wormstekigheid.
 BÔLOE - de punt van een kokosnoot. — TÈKIQ - kolo-kwint.
 BÔLONG - gat, opening; met een gat of opening zijn; opgelucht, gerustgesteld, getroost, het hart. — *ev. w.* - doorboren, een gat maken in; het hart opluchten, opbeuren. — AN - doorlopende holte, kanaal, buis.
 BÔLOS | *ev. w.* - zich heimelijk wegmaken, wegschuipen.
 BÔLOT - vuil, smerigheid op de huid.
 BÔMBONG | *ev. w.* - een vechthaan op den arm dragen; iems. zaak voorstaan en bepleiten.
 BÔMBRONG | *ev. w.* - ongekleeft, in huisgewaad, een vrouw.
 BÔNDJOR - langwerpig.
 BÔNDJROT = BÊNDJREÛ, *nog drabbiger.*

BÔNDËT - achteraan vasthoudend. — *tr.* - achter aan iem. zich vasthouden of aanhangen; iem. vasthouden, niet laten gaan.
 BÔNGGOL - 't dikke uiteinde, tronk, knop, wortelstuk; 't kruis of steeluiteinde in een vrucht. — *ev. w.* - een dik uiteinde zijn; met het dikke einde van iets slaan.
 BÔNGKANG - mierenleeuw.
 BÔNGKANG-BÂNGKING - gedurig afwisselend, van den hak op den tak, van den eene tot den andere. — *ev. w.* - telkens anders behandelen, allerlei middelen beproeven met, enz.
 BÔNGKOL | *ev. w.* - in de armen sluiten, omarmen.
 BÔNGKOQ - bundel, bos; kokosbladsteel. — *ev. w.* - tot een bos binden; op schouder en rug dragen.
 BÔNGKOT - 't onderste of dikste einde, stronk, 't boven-eind der dij; de stam, boom, schacht van iets, 't hoofd v. e. leger of geslacht. DJÈNÈNG — - geslachts- of stamnaam. — AN - stam, stamhuis, geslacht.
 BÔNJO - aarden kandelaar. — of BLÔNJO - zalf, smeersel. — *ev. w.* - zalven, bestrijken, insmeren, inwrijven, vetten, olieën.
 BÔNJOQ = BOENJAQ.
 BÔNTIT - gekruld, het haar.
 BÔNTJÈNG | *ev. w.* - achter

iem. op 't paard zitten, achter op 't rijtuig klimmen of mederijden; aandeel hebben of mededoen in een zaak zonder in de kosten te deelen.
 BÔNTOS - 't smalle of dunne uiteinde van iets, de punt, neus.
 BÔNTOT - groot pak, groote bundel.
 BÔNTREQ | *ev. w.* - iem. in den steek laten, voor 't gelag of bij de pakken laten zitten; 't voordeel v. e. zaak genieten zonder in de moeite en de kosten te deelen.
 BÔPONG - valkleurig, een paard. — *ev. w.* - op de armen dragen.
 BORAH-BARÈH en BLORAH-BLAREH - vol schrammen of scheurtjes of krassen en streepen; 't dagelijksch onderhoud.
 BORANG - voetangel, randjoe.
 BORAQ-BARIQ = BOLAQ-BALIQ.
 BORÈH - smeersel van gele oker. — *tr.* - daarmee besmeren.
 BÔRONG 1°. = BOPQ.
 2°. - geheel voor zijn rekening of op zich nemen, een werk aannemen; een geheel voorraad enz. voetstoots of in massa verkoopen. — *cs.* - uitbesteden, aanbesteden. — AN - in eens, in massa, voetstoots, in één koop, globaal enz.
 BÔROQ - rottig gezweer, hetzij van melaatschheid of and. ziekten.
 BÔROS 1°. - jonge koentjiwortel.
 2°. - onmerkbaar verminderen, opteren, afnemen, vermorst, versnipperd, verkwest. KÂ — AN - kwistigheid.
 BÔROT - stuk, doorstoken, een bekleedsel of val, 't buikkleedsel enz., steekwond tot in de holte van buik, borst enz.; lek; klappen, een geheim openbaren, uitlekken; heimelijk in- of uitgevoerd, sluik.
 BÔS of EMBÔS - o! wel foei! schei uit! wel verbazend!
 BOSAH-BASIH - in wanorde, gehavend.
 BÔSEN - tegenzin of walg aan iets hebben, als iets iem. verveelt. — *tr.* - erg. de walg of genoeg van hebben. — *cs.* - doen walgen, tegenstaan.
 BOSQ = BASAH.
 BÔSOQ - bedorven, rottig, stinkend. — *tr.* - vóór den tijd van zelf rotten aan den boom: vruchten enz.
 BÔT - last, zwaarte, druk. — A — - z. bov. — *n.*, AWRAT *k.* | *tr.* - bezwaren, verzwaren. — *cs.* - zwaar maken of achten, belangrijk enz. vinden.
 BÔBOT *n.*, WAWRAT *k.* - de zwaarte of 't gewigt van een voorwerp; belangrijkheid, gewigt, stand, waar-

digheid, rang, verdienste, vermogen, maat of graad of trap van 't e. o. a. dat iets of iem. eigen is; weversrol tot scheiding van de beide draden van den ketting. *k. i.* - zwanger. *ING SÀ* — in evenredigheid. — *ev. w.* - wegen, afwegen; overwegen, onderscheiden, bepalen. *k. i.* - zwanger zijn. — *AN* - last, vracht, gewicht dat erg. op ligt of aan hangt; *k. i.* - het kind waar van iem. zwanger is; zijn gevoeg doen. — *PAM* — ook *k. i.* - zwangerschap.

BÓTJAH n., *LARÉ k.* - kind, jongetje of meisje.

BÓTJONG - *z. BOKONG.*

BÓTJOQ - gewond aan den kop, een vechthaan.

BÓTJOR - lekken, een lek, in vat, dak enz. — *tr.* - beleken. *KĒ* — *AN* - belect.

BÓTOH 1°. - zaakbezorger, zaakwaarnemer, beheerder. — *tr.* - een zaak van een and. bezorgen, beheeren. — *cs.* - een zaak ter bezorging opdragen, toevertrouwen. *2°.* | *ev. w.* - teregtwijzen; aansporen, aanzetten. *3°.* - speler, dobbelaar. — *tr.* - iem. in een dobbelspel wikkelen of medeslepen. — *AN* - dobbelen. *KĀ* — *AN* - dobbelspel.

BÓTOL - bottel, flesch.

BÓTI - zak van gebangbladeren.

BÓTOQ 1°. - een kooksel van

djagoeng of visch met klapa. — *ev. w.* - dat bereiden.

2°. - gemengde akkermest. — *tr.* - bemesten. — *AN* - bemesting.

3°. — *PÓTOQ.*

BRABAH - schreeuwerig, luidruchtig, scherp of hard of driftig in 't spreken.

BRABAS | *ev. w.* - door- of indringen, vochten; vloeijen, *z. a. papier*, opnemen, inzuigen; spoedig verteerd, snel opgaan of opbranden, als versmelten of vervliegen.

BRABÉ | — *AN* - buikingewanden, darmen. — *KĒ* — *AN* - los van mond, niet op zijn woorden passen, zich zelf verklappen.

BRĀDJĀ en OEDAN — geluid van regen in de wolken zonder regen op de aarde.

BRĀDAT - veedief. — *ev. w.* - vee stelen van stal of markt.

BRĀHĀLĀ - afgod. *NJĒMBAH* — afgoden dienen.

BRAHAQ-BRAHOQ = *BROHAQ-BRAHOQ.*

BRAHI - verk. van *BIRAHĪ.*

BRĀJĀ | *PĒNPĀ* — boete, aan een desa opgelegd, waar roof met moord gepleegd is, als de daders niet gevonden worden.

BRAJAH | *ev. w.* = *GOEMRAJAH.*

BRAJAT - huisgezin, vrouw, kinderen en bedienden.

BRĀKOT | *ev. w.* - bijten, een paard.

BRĀMĀ | *WOEDĒN* — pestkool, negenoog.

BRAMATYĀ k. i. - toorn, gram-schap.

BRAMBANG - roode uijen.

BRAMBANGAN - roffel, de roffel slaan.

BRĀNĀ 1°. en *RĀDJĀ* — schatten, rijkdom, schatkist. *2°.* - wond. — *tr.* - wonden.

BRANAH - vruchtbaar zijn, veel kinderen of jongen voortbrengen. — *AN* - een groot nageslacht hebben of krijgen.

BRANANG - roodheid, ontstekking. — *ev. w.* - bloed- of vuurrood, gloeiend rood, 't gelaat, ontstoken, vurig uitzien.

BRANDANG | *ev. w.* - van overheidsuege oproepen om onmiddellijk tot dringend werk uit te komen, pressen. — *AN* - pressing; dringend werk waarvoor de lieden geprest worden.

BRANDJANG - handkruisnet. — *ev. w.* - daarmede visschen.

BRANDAL - mouter, vrijbouter, muitende bende (*eig.* 't gemeene volk, lieden die geen landbezitters zijn en geen eigen huis hebben, die voor de bezitters moeten uitkomen tot de heerediensten. *Vrg. KRAMAN*). — *ev. w.* - muiten, vrijbuiten.

BRANGAS - 't aanbranden; drift, oplopendheid; driftig, opstuiven. *KĒ* — *AN* -

aangebrand, aanbranden; in drift geraken. — *AN* - oplopend enz.

BRANGGAH - veelgetakt, horens van herten enz.; knap aangekleed.

BRANGKAL - puin, gebroken metselsteenen. — *ev. w.* - met puin beleggen of op-
hoogen. — *cs.* - ook iem. tot dwangarbeid veroordeelen.

BRANGKANG = *MRANGKANG, z. RANGKANG.*

BRANI | *WĒSI* — magneetstaal. *WĀTOE* — magneetsteen.

BRANJĀQ - op een toon van gezag spreken. — *ev. w.* - trotsch, fier.

BRANTJAH 1°. - veelsoortig, verscheidenheid.

2°. - wellustig, veel houden van iets, *bv. de vrouwen*; zinnelijke lust.

BRAQ - db. ev. w. - luid schreien, schreeuwend huilen, als de kinderen.

BRĀSAT | *KĒ* — allen op den loop gaan, allen weg, als weggeveegd. — *cs.* - in eens geheel verdrijven of op de vlucht jagen.

BRĀTOE - voorschot bij 't spel. — *tr.* - iem. voorschot geven, geld leenen om voort te kunnen spelen.

BRAWĒQ | *BRAWAQ-BRAWĒQ* - rad en driftig te werk gaan, *bijv. in 't spreken, 't grijpen, 't afrukken van iets*, uitva-
ren, snaauwen, grissen.

BRÉBAH 1°. | *ev. w.* - een weg of doorgang versperren met ruigte.

2°. = RÉBAH, z. ROEBEH.

BRÉBÈG | *tr.* - *iems.* gansche gehoor innemen, elk ander geluid overstemmen of overschreeuwen, oorverdoovend; *iems.* doof praten of schreeuwen.

BRÉBÈK - molmig, vermolding. — *ev. w.* - vermolden, vermold. — AN - molm van hout enz.

BRÉBÈL | *ev. w.* - uit een gat of lek uitstroomen, gudsen, z. a. bloed.

BRÉBÈS | *ev. w.* - uitziepelen, doorziepelen, opwellen, uitvloeijen. — MILI - tranen storten.

BRÉBÈT | *ev. w.* - strikelings of rakelings gaan over of langs, schampen; schamper toevoegen of zinspelen op, insinueren. KÈ — - een schampschot krijgen enz.

BRÉBÈT - onaangenaam gevoel over 't lichaam, in de oogen of de ooren door aannadering, aanraking, 't zien of hooren, 't voorbijvliegen van iets, rillen, trekken, tuiten, de pip krijgen, als uit zijn vel willen springen, driftig worden van id.

BRÈG | *db.* AN - opgetogen van vreugde.

BRÈG - plof! neêrploffing, instorting. — AMBRÈG - met een slag ineenstorten. —

tr. - neêrstorten of -ploffen op.

BRÈGAS - frisch en gezond uitzien.

BRÈK = BRÈG. — *ev. w.* - niet opstaan van de plek waar men ligt, uit luiheid of ziekte, ook niet om zijn behoeften te doen. — *tr.* - een plek of plaats geheel innemen en er niet vandaan gaan.

BRÈKÈTJAQ - geraas, gepof, gebobbel; gesnater, gekakel, gebabbel. — *ev. w.* - poffen; snappen enz.

BRÈKÈT-TÉPÉ = BLEKÈT-TÉPÉ.

BRÈM of — TAPÉ - 't uitgerperste sap van gegiste ketan, tot koekjes uitgedroogd, een *srt.* van gist.

BRÈNDJÈL - oneffen, hobbelig, bulterig. — *ev. w.* - verdeeld, oneens.

BRÈNGÈGÈG - gebrom, gegons; gonzen.

BRÈNGGÈH - getakt, in twee of meer takken uitloopen; afgunstig, baatzuchtig, dubbelhartig, valsch; baatzucht, valsheid enz.

BRÈNGKAL | *ev. w.* - opbreken, een steen enz. uit grond of vloer.

BRÈNGKÈL - nijdig, kwaadgezind, boos; kwade gezindheid.

BRÈNGKÈLO - eigenzin, dwingzucht. — *ev. w.* - eigenzinnig, altijd zijn eigen zin willen hebben.

BRÈNGKÈS = PÈS.

BRÈNGKÈT | *ev. w.* - een groote pakkage zijn, een heele vracht of zwaar en veel zijn.

BRÈNGOÈGÈG - zwaar of dof gebrom of gegons; gonzen.

BRÈNGOS n., RAWIS k., KOEMBÀLÀ k. i. - knevel, snorbaard.

BRÈNJÈH - schurftig, zwerende en jeukende uitslag.

BRÈNTÈQ - er bij halen of in slepen, betrekken, mede inwikkelen; mede aangrijpen, zich uitbreiden, overslaan op, tot of over of in iets komen, waar niet op bedoeld werd.

BRÈNTJÈL - ingehakt, gekerfd, met een hak of kerf zijn.

BRÈQ | *db.* - hard schreeuwen, een keel opzetten.

BRÈS = DJÈBRÈS.

BRÈSIH - rein, schoon, zuiver; opgehelderd; afgeloopen, afgedaan, afgehandeld. — *tr.* - reinigen; ophelderen, duidelijk aantoonen; door een eed enz. zuiveren. — AN toiletdoos.

BRÈSO | *db.* en BRÈSA — - knorrig, wrevelig, knorren, spijtig toespreken.

BRÈSOD - onmiddellijk, gaauw, met haast, spoed, snellen.

BRÈWA-BRÈWO - in huisgevaad, niet vertoonbaar, de kleeding.

BRÈWOQ - ringbaard; een ringbaard dragen.

BRIBIN - luid praten, veel praat hebben; gesnater. —

tr. - hinderen door luid gesnap.

BRIGA-BRIGI - wild, ruw of woest te werk gaan of zich gedragen.

BRINDIL - naakt uitgeschud, uitgeplunderd, ontbloot, berooid, kaal, geheel onthaard of vederloos, bladerloos. — *ev. w.* - van alles berooven, leêghalen, naakt en bloot laten.

BRINGKIL = BRÈNGKÈL.

BRINTIQ - fijn gekruld, 't hoofdhaar.

BRIWIT | — AN - niet allen tegelijk of bijeen; niet in eens af, bij ploegjes of troepjes, bij enkelen, bij beetjes.

BRÒBOS | *ev. w.* - door een gat of opening kruipen, uitbreken uit kooi, gevangenis enz.

BRÒDJOL | BAWANG — - *srt.* van lelie. — *ev. w.* - tusschen in of doorheen dringen, doorheen vallen.

BRÒPOL - z. BÒPOL.

BRÒEBAH 1°. - kommer, verleghenheid.

2°. = BOEBRAH.

BRÒEBAH 1°. | *tr.* - versperren, *erg.* een barricade maken, door kapping of omwerping van wat er langs staat.

2°. = ROEBEH.

BRÒEBÈL - z. BOEBÈL 3°.

BRÒEBES | *tr.* - gekookte groenten en *drg.* afgieten.

BRÈG - plof, slag; plof! hei-

- blok, stampblok, straatstamp-
per enz.— *ev. w.* — met *id.*
een beuk geven.— *tr.* —
stampen, heijen.
- BROEKET — geheel dicht of toe-
gedekt, omsluijerd, digt om-
heind of ommuurd; goed
sluiten en geheel overdek-
ken, van 't bekleedsel enz. ge-
zegd.
- BROENDJENG — zeer steil uit-
stekend topdak.— *ev. w.* —
zeer steil aan beide kanten,
te steil of te regt op en
neer zijn; ook van een mandje
en derg., stijf van vorm, te
regtaf.
- BROENDJEL = BRINDIL.
- BROENGKAH — wortelstuk of
-blok, stronk, tronk.— *ev.*
w. — een of als een stronk
zijn, van onder dik zijn.
- BROENGKET = BROEKET.
- BROEQ — plof, slag; plof!— *ev.*
w. — brijachtige ontlasting
hebben; *erg.* lang blijven
plakken, zich *er* nestelen.
— *tr.* — neêrploffen op;
neêrsmijten op.— *cs.* —
neêrploffen, *bedr.*
- BROESAH — verwoest, bedorven,
gekrenkt; krenking enz.—
ev. w. — verwoesten enz.
- BROESAM — spuitend geluid.
- BROETJEL — ingehakt, gekerfd.
— *ev. w.* — inhakken, een
kerf in den kant van iets
maken.
- BROETOE — stuit *v. e. vogel.*
- BROEWAH | *ev. w.* — smullen,
zich te goed doen.

- BROEWET — onduidelijk, ver-
ward, ineen loopend, *bijv.*
schrijft; duister, verlegen,
verward, 't hart.
- BROEWEN — tuin- of bosch-
voortbrengselen ophalen,
lezen; in de tuinen enz. ste-
len, stroopen.— *ev. w.* —
oplezen; stroopen, *bedr.* —
tr. — bestelen, stroopende
bezoeken.
- BROHAQ-BRAHOQ — uitvaren,
tieren, razen, snaauwen.
- BRÖKOH — vrachtmant met ga-
ten of ooren.
- BROL — uitdringen, uithangen,
de inhoud *v. e. zak* of *pak* enz.;
doorheenbreken.
- BRÖNDJO = BRÖNDJONG?
- BRÖNDJONG — hooge ronde pak-
mand.— *ev. w.* — in een
mand pakken.
- BRÖNDONG en *db.* — geknapper,
geknetter, geknal, gebul-
der; 't schieten; schot; ge-
roosterd Turksch koren.—
ev. w. — knapperen, knallen
enz.; schieten, vuurwerk af-
steken.— *tr.* — beschieten,
bombarderen. — AN —
schietpartij, vuurwerk, bom-
bardement.
- BRÖNPOL | *tr.* — geheel naakt
ruijen, al zijn veêren of ha-
ren verliezen; naakt en bloot
of geheel berooid worden.
- BRÖNGKOS | *ev. w.* — bijeenpak-
ken, in één pakje doen, een
blad of papier *er* omheen
wikkelen.
- BRÖNGOT | *ev. w.* — voor of aan

- 't vuur, houden, zengen,
roosteren, branden, afbran-
den, droogen.— *cs.* — iets
brandends *erg.* tegenaan hou-
den, zengen of afbranden
met.
- BRÖNGSONG — muilband.— *ev.*
w. — muilbanden; in toom
houden, matigen, inhouden,
driften enz.
- BROQ | *ev. w.* — *erg.* blijven
plakken, *er* maar niet van-
daan gaan; diarrhee heb-
ben.— *tr.* — een plaats be-
- DABAG — de mazelen.
- DABLAG = DABAG.
- DABLEG — ondeugend, ongezeg-
gelijk, weerstrevig; dik, 't
aangezigt.
- DADAH | *ev. w.* — zachtjes druk-
ken of kneden of knuffelen
of buigen of rollen om le-
nig te maken.
- DADAQ | *ev. w.* — onmiddellijk,
op 't eigen oogenblik, eens-
klaps, onverhoeds enz. doen
of aanvangen.— *tsv.* — ver-
rassend, plotseling enz. —
— AN — voor de vuist, in-
derijl gemaakt of genomen,
hulp-, nood-, geïmprovi-
zeerd.
- DADAR 1°. — proef, toets, blijk.
— *ev. w.* — toetsen, keuren.
— AN en PÄ of PÄN — AN
— toetssteen enz.
- 2°. — struif, eijerstruif.

- zetten, innemen.
- BRÖSOT | *ev. w.* — uit- of door-
breken, ontsnappen, ont-
vlugten. KĒ — — allen op
den loop, ontsnapt.— *tr.* —
heenbreken door, ontsnap-
pen aan. KĒ — AN — ook
bij ongeluk uitlaten, zich
laten ontvallen, zich ver-
praten, als aan *iem.* iets
ontsnapt.
- BRÖTOL — achterbuik *v. e. vo-
gel*, achter de pooten.

- DADI *n.*, DADOS *k.* — worden,
ontstaan, gebeuren, slagen,
gelukken, voortkomen, ge-
reed, tot stand gekomen of
gebracht; zijn, in betrekking
enz. zijn als, tot de waardig-
heid komen van; zoodat, al-
zoo, bijgevolg. — É — zoo-
dat, dientengevolge, bijge-
volg. — İ — 't zij zoo! al-
hoewel, ofschoon.— *ev. w.* —
gevolgen krijgen, tot dade-
lijkheid of werkelijkheid ko-
men, van belang worden,
werkelijk uitbreken of uit-
slaan, aanwakkeren enz.—
tsv. — ontstaan, bestaan,
geschapen of een schep-
sel zijn; 't geschapene,
schepselen.— *cs.* — veroor-
zaken, maken, scheppen, op-
wekken; tot.— KÄ — AN —
wat *erg.* van wordt of komt,

uitkomst, gevolg, uitwerksel; tot stand of klaar komen, beslag krijgen.

DADOE - lichtrood, rozerood.

DADOS - z. DADI.

DADRĀ | *ev. w.* - ernst worden, doorgaan, zich niet laten bedwingen, hardnekkig doorzetten.

DĀGĀ | *cs.* - met de voeten gerigt zijn naar. — *AN* - voeteneinde.

DAGANG *k. n.*, GRAMI *k.* - koop-handel; handelen. — *tstv.* - flauw van smaak, te weinig gekruid enz., als koop-goed zijn. — *tr.* - reeds geschikt voor den handel; rondrennen, veulen, kalf enz. — *AN* - koopwaren; koopmanschap.

DAGĒL - min beschaafd, min wellevend, boersch; eigenzinnig.

DAGING - vleesch, van mensch, dier en vrucht. IWAQ — - vleesch tot spijs.

DAH - o! foei!

DAHĒT - z. OMPONG, POEPĒT. — *ev. w.* - uittrekken, op-halen, uithalen, tand, anker enz.

DAHWĒN of DAHOEWĒN - zich bemoeijen of inlaten met eens anders zaak. — *tr.* - zich bekreunen over, zich gelegen laten liggen aan. — *AN* - bemoeiziek.

DĀJĀ 1°. - magt, kracht, vermogen; raad, overleg, plan. sĀ *db.* - in allen gevalle, hoe

ook, volstrekt; zoo gaauw mogelijk.

2°. | KAJOE — - wild hout, *d. w. z.* allerlei timmerhout buiten djati.

3°. | ANGIN — - de nachtelijke landwind in den Oost-moeson. — MĀDAJANI - van de landzijde komen, de wind.

DAKAR - penis.

DAKIQ - degelijk, werkelijk, eigenlijk, in ernst.

DAL | *tr. en cs.* — die van WĒDAL, z. WĒTOE. — 2°. - 't 5e. jaar v. e. windoe.

DALAH = DELASAN.

DALAN *n.*, MĀRGI *k.* - weg, pad; middel, gelegenheid. LINTANG — - de melkweg. — *tr.* - langs of door iets gaan of reizen. — *tr. l. v.* - aan den weg liggen of wonen, dien iem. gaat.

DALĒM 1°. | ING — = ING DJĒRO 'en sĀ-DJĒRONING, en in of op of per een zeker getal.

2°. - z. OMAH. Ook Uwer of Zijner Majesteit of Hoogheid, als bezitt. voornw. SAMPĒJAN — - Uwe of Zijne Majesteit. PANDJĒNĒNGAN — - Uwe of Zijne Hoogheid.

DALĒR = DALIR.

DALĒR = DALIR.

DALIH | *ev. w.* - meenen, vermoeden, onderstellen, denken, doelen op.

DALIL - wegwijzer; de Korān.

DALIR - streep in de lengte over

't midden v. e. voorwerp, aal-streep van paard enz.

DALIT - stopsel voor relen om ze digt te smeren. — *ev. w.* - digtsmeren.

DALOE 1°. - z. WĒNGI.

2°. - goed rijp, overrijp, een vrucht.

DAMAR 1°, *k. n.*, DĪJAN *n.*, DILAH *k.* - lamp, lampje, kaars, 't licht in huis. — LILIN - kaars. — *tr.* - verlichten, erg. lichten of een licht opsteken; bijlichten.

2°. - hars.

DAMĒL - z. GAWĒ.

DAMI - stoppel, stoppels van granen; 't vezelachtig gedeelte in broodvruchten en derg.

DAMOE | *ev. w.* - blazen. — *tr.* - blazen op of in of tegen, aanblazen.

DĀNĀ - liefdegift, weldadigheid, hulpreiking, aalmoes.

DANDAN *n.*, DANDOS *k.* - gereed, in orde gebracht, hersteld, gekleed enz. — en *db.* - zich gereed maken, de zaken in orde brengen, zich (knap) aankleeden, de paarden optuigen enz. — *tr.* - in orde brengen, herstellen, aankleeden, tooijen, optuigen enz. — *AN* - ook gereedschap, tuig, huisraad, kleederen, goed, goederen, de stukken die iets uitmaken, materialen.

DANDANG - rijst-stoomketel.

DANDOS - z. DANDAN.

DANG | KAJOE — - brandhout. DJOEROE — - kok, keukenmeid. A — *k. n.*, BĒTAQ *k. i.* - rijst koken. — *ev. w. k. n.*, 'MBĒTAQ *k. i.* - iets koken of gaar stoomen in een dandang. — *AN* - kooksel, als *bov.*; hoeveelheid rijst enz. van zeven à tien kati's. PA — - rijst-kookster; een poos, zoolang als rijst koken duurt.

DANGANAN - handvatsel, houder, stok, steel, lijst van lei en derg.

DANGOE 1°. - z. SOEWĒ.

2°. - z. TAKON.

3°. - de bloemsteel van den arenpalm.

DANGES - stug, van gemoed of manieren.

DĀPĀ | PRĀ — - 't jonge loof van boomen; nieuw blad maken.

DAQ 1°. of TAQ *n.*, KOELĀ *k.*, KAWOELĀ *k. i.* - door mij: 't voornw. v. d. 1e. pers. in den onderwerpl. l. v., en in de voornemende wijze: z. v. a. laat mij, ik wil.

2°. | *ev. w.* - trotsch.

DAQWĀ - eisch in regten, verdenking. — *ev. w.* - eischen, verdenken, beschuldigen.

DĀRĀ - duif; jonge kip.

DARAH - afkomst, afstamming, geslacht.

DARAN = ARAN.

DARBĒ - hebben, bezitten, en = DARBĒQ. — *tr.* - in bezit hebben. — *cs.* - als zijn

eigendom beschouwen of hebben; in 't bezit stellen; schenken.

DARBEQ - bezitting, eigendom.

DARÈS - *srt.* van uil.

DARING | PĀ --- AN - berg-plaats voor gestampte rijst, rijstpot.

DĀRMĀ 1°. | BOEDI --- edelmoedigheid. — KĀ --- AN - weldadigheid.

2°. of DREMĀ n., DĀRMI of DREMĀ k. - pligtmatic handelen, pligtschalve of volgens den wil van een and. iets doen, op last, door beschikking of magt van iem., een middel zijn in de hand van iem.

DAROE - vuurbol, vuurklomp, *luchtverschijnsel*.

DARCENG - aanstonds, onmiddellijk, zonder verwijl. — *ev. w. en* 'NDELARENG - voortgaan, doorzetten, aanhouden; al door, gedurig; volharden, ook in kwaad.

DARGES = DERÈS 2°.

DAS - nul, als cijfer en schrijfteeken.

DĀSĀ - z. POELCH.

DASIH - rand, zoom.

DAT - wezen, zelfstandigheid, aard.

DĀTĀ | PRĀ --- gerigt, regt-bank.

DĀWĀ n., PANDJANG k. - lang; lengte; lang van duur, gerekt, van leven, tijd, verhaal, zaak, twist en drg. — *ev. w. ldb.* - rekken, lang maken,

een naslept twee brengen, op de lange baan brengen. — KĒ --- en KĒ db. - een nasleep krijgen enz.

DAWĒG 1°. - z. MĀRĀ.

2°. - z. LAGI.

3°. - z. SĒPĒNG. --- AN - z. DĒGAN.

DAWIR - scheurtje, ingescheurd aan den rand.

DĒBAG - *verk.* van OĒDĒBAG.

DĒBLĒG - dikwijls, telkens weêr, honderdmaal; digt opeen, dik gezaaid.

DĒDAH - z. DOEDCH 1°.

DĒDĒ - z. DOEDOE.

DĒDĒG - lichaamsbouw, sta-tuur, iems. grootte, hoogte van iets; manshoogte.

DĒDEL | *ev. w.* - tegen iets duwen of drukken of stampen, openduwen; zich afduwen; voortdringen; opstijgen, opvliegen, een vlieger enz.

DĒDER 1°. - lansstok; pijlschacht. — *ev. w.* - geheel regtuit, een weg.

2°. | *ev. w.* - steil oploopen-de, loodregt.

DĒDRĒG - levendig, hittig, hardnekkig, niet opgeven; levendigheid enz., *strijd of of twist*.

DĒG - *verk.* v. ADĒG.

DĒGAN of DAWĒGAN - halfrijpe kokosnoot. BANJOE --- klapawater.

DĒGSOERĀ - onbeleefd, lomp, onbeschoft. — *tr.* - beleedigen enz.

DĒJOS = DĒJOS.

DĒKĒNG - *srt.* van bies.

DĒKĒP | *ev. w.* - de hand of klauw op iets slaan om te grijpen, vangen.

DĒKĒQ - z. DĒKOQ.

DĒKOEKOE | DĒMĒKOEKOE - z. DĒRKOEKOE.

DĒKĒNG - voorover gebukt, in eerbiedige houding. SA of SI --- in gebukte houding.

DĒKSOERĀ = DĒGSOERĀ.

DĒLADAG 1°. | *ev. w.* - trotsch, verwaand, vol inbeelding.

2°. | *ev. w.* - uitstroomen, guden.

3°. | *ev. w.* - regt en welgebaand, een weg door bosch of buurt.

DĒLADJAH - in 't rond, van 't eene op 't andere, van alles wat. — *tr.* - een stad of land doorreizen, doorkruisen; alle plekken bezoeken, van alles wat nemen, alles (*beurtelings*) gebruiken.

DĒLADJAT 1°. - voortteeken. — *tr.* - voorspellen, vooruit aanduiden.

2°. = DRADJAT.

DĒLAHAN - de toekomst zonder einde, de eeuwigheid. TOEMĒKĀ ING --- voor altoos, voor eeuwig.

DĒLALAH - z. DĒLALAH.

DĒLAMAQAN - vreeg (?) v. d. voet; onderstel of trog v. e. deel v. d. gamelan. En z. TĒLAPAQAN.

DĒLAMĒ en DĒLOMA --- zot-teklap, ijdel gesnap, war-

taal, raaskallen, verward of onzamenhangend praten.

DĒLANGGĒNG - weg, pad, paadje (*fig.* de groote weg).

DĒLANTJANG - z. DĒLOEWANG.

DĒLAP - lust, verkiezing, in alles zin hebben, vol lusten, begeerlijkheid.

DĒLAPON = DRAPON.

DĒLAPOQ = DRAPON.

DĒLARĒNG - z. DARĒNG.

DĒLASAN - tot, zelfs ook, ook mede, met.

DĒLĒDĒG | *ev. w.* - uitvloeijen, uitdruipen, uitzielen; al meer komen, 't stroomt.

DĒLĒDĒG | *ev. w.* = 'NDELADAG 2°; in menigte komen aanstroomen.

DĒLĒDĒQ = DĒLĒDĒG.

DĒLĒDJĒG | *ev. w.* - omhoog steken, een staak of hooge stam zijn.

DĒLĒG - stam v. e. boom tot aan de takken; (dikke, niet zaamgebonden) rol tabak; groote koetoeq-visch.

DĒLĒH = DĒKOQ.

DĒLĒJĀ - achteloos, onnadenkend. — *ev. w.* - zoo te werk gaan, doen zonder nadenken of zonder er naar te zien. --- AN - onverschilligheid enz.

DĒLĒLO | *ev. w.* - slap neêrhangen, vooral van 't hoofd, van zwakte, flauwte enz.

DĒLĒMING | *ev. w.* - ijlen, raaskallen, als een krankzinnige spreken.

DĒLĒMOQ - vlek, klad, plek;

- bevekt, beklad. **DELEMAQ** — ook ongelijk verspreid of gestrooid, hier en daar.
- DELENDENG** | *ev. w.* - slank, spichtig, een mensch, plant enz.; lang, regt en effen, een weg.
- DELENDJEG** = **DELEDJEG**.
- DELENDJET** | *ev. w.* - rondsleten, lanterfant, flaner.
- DELENG n.**, **TINGAL k.** - 't aanzien, uitzigt, voorkomen. — *ev. w. n.*, *tr. k.*, **MIRSÅ k. i.** - zien, zien naar of op; *tr. k. i.* - bezien, overzien. — **AN** — ook voorkomen; tooneel, schouwspel. — **PAN** — 't zien, gezigt.
- DELEQ** = **GOLEQ**, *sprkt.*
- DELERENG** - blik, oogopslag.
- DELEWER** | *ev. w.* - afdruipe, afvloeijen, langs neêrloopen. — *tr.* - *id.* langs of over of op iets.
- DELIDIR** | *ev. w.* - in menigte voortstroomen.
- DELIKÅ** - de leggers of onderlagen onder de planken v. e. bed of rustbank.
- DELIMÅ k. n.**, **GANGSALAN k. d.** - granaatappel. **WIT** — **WANTAH** - soort van granaatheester die geen vruchten draagt.
- DELINDING** | *ev. w.* - aanhoudende diarrhee hebben, overmatig vloeijen, de ontlasting.
- DELING 1°** - klaar, helder, duidelijk, voor gezigt en ge-

hoor. — **AN** - verheven bloemwerk, hoogsels op gouden en zilverwerk. **TATAH** — **AN** - goudsmidsbeiteltje voor verheven werk.

2°. - **z. PRING**.

DELINGES - gekneusd, kneuzing, door overrijding en drg. — *ev. w.* - kneuzen.

DELIRING - bladscheede v. d. arenpalm.

DELØDJØR | *ev. w.* - languit of gestrekt nederliggen, zich uitstrekken.

DELØDOG - klodder, 't vallen van een klodder. **DELØDAG** — - grootspreken, snoeven, groote beloften doen; onbeschoft of lomp in 't spreken, er uit flappen. — *ev. w.* - in klodders uitvallen; onbeschoft of oneerbiedig zijn.

DELØDOQ = **DELØDOG**.

DELØEDAG - een vaandel, maar bestaande uit een lange gekleurde strook die langs den stok loopt.

DELØEDJØR = **DELØDJØR**. — *ev. w.* - ook regt als een kaars staan; al regtuit gaan; al voortgaan met spreken, doorpraten; regt voor de vuist spreken. — *tr.* - rijgen, een draad rijgen door.

DELØEJÅ | *ev. w.* - tegen raad of bevelen in zijn eigen gang gaan. **KÈ** — - verkeerd loopen, anders gaan dan bedoeld was.

DELØENDENG - onafgebroken,

onophoudelijk; ook voor uitwerpsels, drek (*plat wrd.*) — *ev. w.* - niet ophouden, al door; ook *tsfv.* - voorspoedig, ongehinderd, bestendig gelukkig voortgaan, ook van kinderen: voorspoedig opgroeijen.

DELØQ | *ev. w.* - 't hoofd laten hangen.

DELØRENG - legger, onderlegger van vloering, brug, dakgebint; *nml.* de balk die eerst afzonderlijk geplaatst wordt, en waar het gebint bovenop komt. — *ev. w.* - halsstarrig voortgaan, stijfhoofdig. **KÈ** — - al te erg gaan.

DELØEWANG n., **DELANTJANG k.** - papier (veeler de *nm.* van 't Jav. papier van gloegovezels.)

DELØLØ | *ev. w.* - lang uithangen of afhellende uitsteken.

DELØMOQ - *z. v. a.* **DELØDOQ**.

DELØNDENG | *ev. w.* - slank, spichtig, ijl opgeschoten.

DELØNGOP | *db.* en **DELØNGAP** — - lomp dik van hoofd en dom van uitzigt; verbluft of als wezenloos staan te kijken.

DELØQ = **DELENG**, en kijken (*sprkt.*)

DEMALENG - buitengewoon groot wild zwijn.

DEMANG - onderdistrictshoofd. — **GOENENG** of — **POLISI** - politiehoofd. — **KOELI** - ambtenaar voor 't leveren

der koeli's. — *tr.* - als demang beheeren.

DEMAQ = **DEMEK**.

DEMEK | *ev. w.* - met de vlakke hand grijpen of aanraken.

DEMÈMENG = **DREMÈMENG**.

DEMÈNAQ | *cs.* - genoegen doen, aangenaam, bevallig.

DEMÈQ = **MÈQ**.

DEMI - bij, met aanroeping van, in eed of betuiging.

DEMOEMENG = **DERMOEMENG**.

DEMOQ = **MÈQ**.

DEMPING | *ev. w.* - rakelings tegen iets aan staan.

DEMPØL - stopsel, stopverw, bindstof, leem.

DEN 1° = **DI 1°**.

2°. - *verk.* van **RADEN**.

DENANGÅ = **DENGANGÅ**.

DENÅWÅ - *z.* **BOETÅ**.

DÉNÉ k. n., **DÉNING k.**, **DENTEN k. d.**, 1°. of **ANÅ-DÉNÉ n.**, **WONDÉNÉ k.**, **WONDENTEN k. d.** - en, en toen, nu, enz., in 't begin v. e. zin.

2°. of **SABAB** — - want, doordien, omdat.

3°. (*enkel* **DÉNÉ k. n.**) en —

TÈKÅ k. n. - wel! wel heden! kijk! dat.....!

DENGANGÅ | *ev. w.* - staan te kijken; aankijken, kijken naar. — **KÈ** — **AN** - ontdekt of bekend worden.

DENGANGANG - ontdekt, bekend, openbaar worden.

DENGAP | *db.* - begeerig uitzien, smachten, vergeefs wachten, gebrek lijden.

DENGAREN = **DINGAREN**.

DENGÈNGEQ | *ev. w.* - 't hoofd opligten of opsteken.
 DENGINGAQ - verwonderd opzien.
 DENGKÈNG | *ev. w.* - achterover gebogen staan of zitten.
 DENGKÈQ | *ev. w.* - zich achterover buigen; *iets* achterover buigen; *en iets dat voorover staat*, regt buigen.
 DENGKI = DRÈNGKI.
 DENGQ = DÈLÈNG; *en kijken* (*sprkt.*)
 DÈNING *k. n.*, DÈNTEN *k. d.* - wegens; wat betreft; door (*ter aanduiding van den bewerker of de middelloorzaak*). *En z. DÈNÈ.*
 DÈNTEN - *z. DÈNÈ en DÈNING.*
 DÈRAH 1°. - omtrek, uitgestrektheid, grondgebied; omtreklijn.
 2°. - wanhopig besluit, blindelingsche overgave. — *ev. w.* - een wanhopig besluit nemen, zich op genade of ongenade overgeven, 't noodlot inwachten.
 DÈRBÀLÀ - inhalig, baatzuchtig. — *ev. w.* - zoo handelen.
 DÈRDAH - oneenig, oneenigheid.
 DÈRÈNG - *z. DOERÈNG.*
 DÈRÈP - padi snijden voor 't loon, met velen. — *ev. w.* - een padiveld snijden. — *AN* - ook 't aandeel der snijders.
 DÈRÈS - insnijding of tap voor 't opvangen van palmwijn;

palmwijn tappen. — *ev. w.* = NGÈRÈS; palmwijnapper zijn; *een boom aftappen.*
 DÈRÈS - digt opeen, van dingen die stroomen of voortsnellen, snel op elkander volgen, zonder ophouden of tuschenpozen, aanhoudend en sterk. — *tr.* - sterk en aanhoudend aandringen bijem., bestormen.
 DÈRGÀNTJÀ = DRIGÀNTJÀ.
 DÈRKOEKOE - *srt. van wilde duif. tstv. of DÈMÈKOEKOE* - kippekuiken van die grootte.
 DÈRMÀ = DÀRMÀ.
 DÈRMAN - voorspoedig, welslagen; vruchtbaar in kinderen.
 DÈRMÈMÈL | *ev. w.* - pruttelen, knorren; veel praats hebben.
 DÈRMÈN - fluitje van rijsthalm.
 DÈRMI = DÀRMI, *z. DÀRMÀ.*
 DÈRMIMIL | *ev. w.* - pruttelen, mompelen uit ontevredenheid.
 DÈRMOEMÈNG | *ev. w.* - aanhoudend grommen, knorrend mompelen, binnmonds praten.
 DÈRQEQ - *srt. van tortelduif.*
 DÈRSÀNÀ - *srt. van djamboe.*
 DÈRWILI | *ev. w.* - onafgebroken, als een stroom, van praten, jammeren, schelden enz.
 DÈRWIS - derwisch, bedelmonnik.
 DÈRWOLO | *ev. w.* - lastig dringend, blijven aanhouden in 't verzoeken enz.; tegenstrevig.

DÈSÀ *n.*, DOESÇEN *k.* - dorp.
 DÈSTEN - althans, ten minste; op zijn hoogst.
 DÈWÀ - een godheid, god of godin. KÀ — *AN* - goddelijkheid. AGÀMÀ KÀ — *AN* - de dienst der goden, afgodendienst.
 DÈWÀTÀ - een godheid; de goden.
 DÈWI - titel van vorstinnen en hoogvereerde vrouwen der oudheid (*eig. godin*).
 DI 1°. *n.*, DIPÇEN *k.* - door hem, door haar, aanduiding v. d. handelenden persoon bij een lijd. werkw. in den 3en pers., ook voor 't alg. pers. voornw.; ook met een bijwoordl. uitdrukking achter zich als bevel omtrent de wijze.
 2°. - *verk. van ADI.*
 3°. - *verk. van ABDI.*
 DIGDÀJÀ of DIGDÀJÀ - met bovennatuurlijke magt begaafd, onoverwinnelijk. — KÀ — *AN* - bovennatuurlijke kracht enz.
 DÍJÀ - geschil, verschil van *ij* meening.
 DÍJAN - *z. DAMAR.*
 DÍJAT - bloedprijs, boete voor manslag of verwonding.
 DÍJON = RÍJON.
 DÍJOS - *nm. v. e. Chin. afgod, als type van ledigzitten.*
 DIKÀ of ÈNDIKÀ - *z. KOWÈ.*
 DIKÈP = DÈKÈP.
 DIKIR - gezamenlijke avond-eeredienst in de huizen.
 DIKSOERÀ = DÈKSOERÀ.

DILAH - *z. DAMAR.*
 DILALAH (*verbast. van DIR AL-LAH, eig. TAKDIR ALLAH*); *gew. DELALAH* - Godsbeschikking; 't noodlot of 't geval wilde dat. — *ev. w.* - zich aan Gods raadsbesluit of aan 't noodlot overgeven, blindelings voortgaan of afwachten.
 DILAT | *ev. w.* - likken, aflikken. — *tr.* - likken aan, ook een vlam: knagen aan, spelen om.
 DILÈP | *ev. w.* - verzwijgen, achterhouden, stil bij zich houden wat een and. weten of hebben moest. — *EN, KÈ* — *EN, KÈMÈ* — of *KÈMÈ* — *EN* - stokken, blijven steken, *erg.* niet toe kunnen komen, aarzelen, besluiteeloos zijn.
 DILÈQ = GOLÈQ.
 DIM - duim, hengselduim; duim, maat.
 DIMÈK = DÈMÈK.
 DIMIQ - zwavelstok.
 DIMIQNÈ = TJIQNÈ, KARÈPPÈ.
 DÍMPÈ = DÍPÈ.
 DINÀ *n.*, DÍNTEN *k.* - dag, de tijd van een dag, een dag der week. SÀ — IKI - heden. ING — MÈNGKO - heden ten dage, tegenwoordig. — *ev. w.* - er een heel dag van maken. PÀ — *AN* - daagsch, alledaagsch, dagelijksch.
 DINAR - dinar, een goudstuk.
 DÍNGARÈN - wel he! hoe

vreemd! is 't mogelijk!
 DINGKIQ - bespieder, belager.
 — *db.* - ingedoken voortsluipen. — *ev. w.* - op de loer liggen.

DINTEN - *z.* DINĀ.

DIPĀRĀ - iets ongerijms of onmogelijks. — *ev. w.* - iets onmogelijks beweren; beweren dat iets onmogelijk is; 't is onbestaanbaar!

DIPATI = ADIPATI.

DIPĒ | *ev. w.* - vermoeden, gedachte hebben van.

DIPĒN - *z.* DI 1°.

DIR - hoovaardig, trotsch, verwaand. — *tr.* - trotsch bejegenen. — *cs.* - zich verhoovaardigen op.

DIRĒN = IRĒN (*sprkt.*), *z.* IRI. *Eig.*, zoo 't schijnt, zamenst. van DI 2°. en IRĒN: uit trotschheid gewoon zijn, zaken van zich af te schuiven.

DIRGĀMĀ en DIRGAMI = DRI-GĀMĀ *enz.*

DIRHAM = DINAR; geld.

DIWĀSĀ - volwassen, meerderjarig.

DIWĒG = DAWĒG.

DJĀBĀ *n.*, DJAWI *k.* - buiten.

ING — - buiten, van buiten, uitwendig, uiterlijk. — *ev. w.* en KĒ — - behalve, uitgezonderd; tenzij. — *cs.* van KĒ — - uitzonderen, uitsluiten.

DJABANG - jonge lélé-visch.
 — BAJI - pas geboren kind, jonge zuigeling.

DJABĒL | *ev. w.* - terugvragen wat gegeven of verkocht is; aardvruchten rooijen.

DJABLOG | *ev. w.* - met den muil grijpen, happen; eten (*plat wrd.*).

DJABĒD = TJABĒT.

DJABĒNG - *srl.* van hars. — *ev. w.* - daarmede lijmen of aaneenhechten; daarmede 't ijzer zwarten en glad maken: *iem.* lijmen, vleijend bedriegen.

DJABĒR of KITAB — - 't Boek der Psalmen.

DJABRIS of — AN - jonge lélévisch. — *ev. w.* - een lip zetten, ontevreden uitzien.

DJADAH - onecht kind, buiten huwelijk verwekt.

DJĀDJĀ 1° - *z.* PĀPĀ.

2° - marskramer; gemaakte kleëren *enz.* of eetwaren verkoopen. — *cs.* - snoeperijen en *drg.* koopen voor. — AN - eetwaren, snoeperij; snoeperij *enz.* koopen; of PĀ — AN - snoepgeld, fooi.

DJADJAG - peilbaar, waadbaar, een water; grond krijgen of hebben bij 't peilen of in 't water gaan. — *tr.* - peilen; beproeven, op de proef stellen.

DJADJAH 1° - *erg.* of met iets wel bekend, er goed in te huis. — *ev. w.* - betreden, begaan, gaan in of op of door. — AN - ook grondgebied, omstreken.

2° | *ev. w.* - met den snavel pikken.

DJADJAL 1° - proef; eilieve! eens. — *ev. w.* - beproeven, onderzoeken, een proef nemen met, passen, aanpassen.

2°. of DADJAL - leugenaar, bedrieger; de Antichrist.

DJADJAN - *z.* DJĀDJĀ 2°.

DJADJAR - rij, gelid, regel; op een rij, in de rij. — *tr.* - in een rij of rijen geschaard staan tegenover of naast of bij.

DJAPAM 1° - aloë, en de gom daaruit.

2° - glazen of hoornen *enz.* plaatje waarop de steenen in een oorhanger bevestigd zijn.

DJAPĒL | *ev. w.* - uittrekken, uithalen, losrukken.

DJAPI - koperen kookpan.

DJAPĒG - baas, knapste, dapperste, voornaamste, rijkste *enz.*

DJĀGĀ *n.*, DJAGI *k.* - wacht houden, oppassen, zorg dragen, gereed of ter dienst staan, in gereedheid of beschikbaar gehouden. — ROENĀ - op zijn hoede zijn. — *ldb. ev. w.* - toerusten, gereed maken, voorbereiden. — *tr.* - bewaken, oppassen, gereed staan of zetten of houden voor, passen op, bewaren.

DJAGAD - de wereld, 't heelal; de menschenwereld.

DJAGAL - slagter. — *ev. w.* - *iem.* zijn been onder 't lijf wegtrekken.

DJAGANG - vestgracht; schoor, stut, beer; krukstut; heipalen, waagstander, scheepskraan. — *tr.* - schooren *enz.*; met stijve pooten loopen, jonge kalveren of veulens.

DJAGER | *db.* en — L — - dik en vet, goed in 't vleesch, en goed opgewassen.

DJAGI - *z.* DJĀGĀ.

DJAGO *n.*, SAWĒNG *k.* - haan.

DJAGĒL - krukstut; lastdrager.

DJAGĒNG - maïs.

DJAGĒR 1° - achterzij der gebalde vuist. — *ev. w.* - met de vuist slaan.

2° - persoon die met zonsopgang geboren is, en daardoor voorbeschikt om door een krokodil verslonden te worden.

DJAGONG | *ev. w.* - bij *iem.* zitten, gezelschap houden, maaltijd houden. — *tr.* - *iem.* oppassen. — AN - ook maaltijd.

DJAGRAG *n.* - *iems.* gedaante, voorkomen, figuur (*minachtend*). — *ev. w.* - figureren, zich (*brutaal*) laten zien, zich op den voorgrond plaatsen.

DJAHAT - scheur, gescheurd.

DJAHĒ - gember.

DJAHIL - nijd, afgunst; nijdig, kwaadgezind. — *tr.* - benijden, een kwaad hart toedragen; *iem.* tot nijd aanzetten.

DJAHIT 1°. - lang en geknepen, *de oogen*.

2°. ml. | *ev. w.* - naaijen, innaaijen.

DJAKĀ - knaap, jongeling, nog ongetrouwd. — TOEWĀ - ook *k. n.*, kaketoe.

DJAKAT - opbrengst aan den priester; aalmoezen.

DJĀLĀ *k. n.*, DJAMBĒT *k. d.* - werp- of treknet, zegen. — *ev. w.* - er mede visschen.

DJĀLĀL - de heerlijkheid van God; heerlijk.

DJĀLANG - ligtekooi.

DJĀLAQ 1°. - een vogel als een spreeuw, martijntje.

2°. - de nek *v. e.* paard.

DJĀLARĀN - middel, gelegenheid, aanleiding, oorzaak; of — SĀNGKING - door middel of naar aanleiding van, wegens.

DJĀLĒR - *z.* LANANG.

DJĀLI - *srt.* van pijles tot kinderspeelgoed. — *ev. w.* - iem. een pijnlijken slag geven.

DJĀLINGĀN - een beentje uit den kop *v. e.* koetag-visch, dat op een mensch gelijkt: een speelgoed.

DJĀLMĀ - mensch; de mensch, 't menschedom; of MA — mensch worden, een menschelijke gedaante aannemen. — PĀN — menschwording, incarnatie; zielsverhuizing.

DJĀLOE *n.*, DJAMBĒT *k.* - spoor van haan enz. — DJĀLON - rist, regel van dekbladen;

hoep in een gevlochten of omwoelden rand.

DJĀLĒQ *n.*, TĒPĀ *k.*, SOEWĒN *k. i.* | *ev. w.* - verzoeken, vragen, bidden, nooden. —

—, —, POENPĒT | *ev. w.* - eischen, vorderen, opeischen.

DJĀM - klok, uurwerk; uur. — *db.* AN - horlogie; bij uren, om 't uur.

DJĀ-MADJOEDJĀ - verk. van DJOEDJĀ-MADJOEDJĀ.

DJĀMAH - coïtus. — *ev. w.* - dien plegen, in of buiten echt.

DJĀMAL - schoonheid, sierlijkheid, heerlijkheid.

DJĀMAN - tijd, tijdvak, eeuw; wereld, wereldduur. NĒGĀ-RĀ — *iems.* vaderland, geboorteplaats.

DJĀMANG - gouden of zilveren voorhoofdplaat.

DJĀMAQ en KĒ — gemeenlijk, in den regel, natuurlijk, te verwachten; gewoonte. ORĀ — buitenge-meen, in hooge mate.

DJĀMAS - *z.* KRĀMAS.

DJĀMBAN - waadbare plaats in een rivier, plaats om over te loopen of zich te baden enz. En *z.* DJOEMBLĒNG.

DJĀMBAQ | *ev. w.* - iem. met de volle hand in 't haar grijpen of vasthouden; iems. geld voor zich gebruiken.

DJĀMBARAN = DJĒMBANGAN.

DJĀMBĒ *n.*, WOĀN *k.* - pinang of arekanoot.

DJAMBĒT - *z.* DJĀLĀ, DJĀLOE, DJAMBOE, DJĀRAQ, PĀGĒR.

DJAMBOE *n.*, DJAMBĒT *k. d.* - *nm. v. e.* boomvrucht in verscheiden *srt.*n.

DJAMBĒL - haarkuif op 't midden van 't hoofd; kuif van een kip enz.; vederbos, kwast.

DJĀMOE *n.*, DJĀMPI *k.* - geneesmiddel, liefst voor inwendig.

— *tr.* - geneeskundig behandelen; ingeven.

DJĀMĒR - paddestoel, champignons, zwam, truffel, schimmel. — EN - beschimmeld.

DJĀMPANG | *ev. w.* - op een afstand staan om op te letten. — *tr.* - *id.* om toe te zien op.

DJĀMPĒNG - doof, hardhoorrend; dof, een geluid.

DJĀMPĒL - gewigt van 1/2 Sp. mat; gulden.

DJĀMPĒS - horzel.

DJĀMPI - *z.* DJĀMOE.

DJĀMPRAH - langharig.

DJĀMPROQ - ruig, dik behaard of gevederd, bedekt met vezels of wortels; vezel- of draadwortels.

DJĀNDJAN - half- of tusschenkleur *v. e.* paard. — KOENING - geelvos; — ABANG - roodvos; — BIROE - blaauwschimmel; — LOETĒNG - vaalzwart.

DJĀNDJANG 1°. - tros klapanoten. — AN - de onderkroon *v. d.* klapaboom.

2°. - slank.

DJĀNDJI - overeenkomst, ver-

bintenis, belofte, aanbesteding; beloven enz.; vooruit bepaalde tijd, termijn; levenseind. — PRĀ — belofte. — PRĀ — AN - verbond, verdrag.

DJĀNGĀN - groente, bladgroente, groene vruchten, tot gekookte toespis. MANIS — kaneel.

DJĀNGĒS | *ev. w.*, bij IRĒNG - pikzwart, raafzwart.

DJĀNGĒT - lederen riem of riempje.

DJĀNGGĀ 1°. - dom, onwetend. 2°. - *z.* GOELOE.

DJĀNGGĒL - kolf *v. e.* mais-aar; aar van mais, bij telling; staartbeen of kolf *v. e.* paard. — AN - hangende, nog niet toegeslagen, voorwaardelijk, een koop: half verkocht, in besprek.

DJĀNGGLENG 1°. - *srt.* van paardevlieg.

2°. - djativvrucht. — *ev. w.* - djativvruchten zamelen om te planten.

DJĀNGGĒT *k. n.*, KĒTĒKAN *k. i.* - kin.

DJĀNGGOL - verbeiderschap, uitzigt op een post enz. — *ev. w.* - bij de hand of onder 't bereik zijn, al staan of zitten te wachten, vlak voor iems. neus staan of zitten. — *tr.* - bij de hand houden of zetten voor iem., een post enz. openhouden voor. — AN - ook goudsmidswerkbankje.

DJANGGRĒNG - rondgaande dansmeid. — *ev. w.* - een tandraq-vertooning geven op straat of voor de huizen.
DJANGIL = **DJĒNGIL**.
DJĀNGKĀ - passer; voorspelling. — *ev. w.* - met den passer afmeten, afpassen; voorstellen.
DJANGKAH - schrede, stap. — *ev. w.* - een schrede doen, schrijden. — *lstv.* - voort-schrijden, binnenstappen. — *lstv.* - met afgemeten treden gaan.
DJANGKANG - kēpoh-schil; *srt.* van diadeem als een halve maan.
DJANGKAR 1°. - onrijp, een vrucht.
 2°. - anker *v. e.* vaartuig.
DJANGKĒP - *z.* **ĠĒNĒP**.
DJANGKĒNG | *ev. w.* - over iets heen zweven, uit de hoogte zwevende gadeslaan, uit den hooge nederzien op of behoeden.
DJANGKRAQ - trotsch op rijkdom en drg.
DJANGKRIQ - krekel.
DJĀNGLĀ - zwerfzuchtig.
DJANGLAR - fijne barst, scheur; gebarsten.
DJANGĒR - zwijgend nederzitten.
DJANĒR - jong klapablad; middelschot in den neus.
DJANTĒN - daksparren *v. e.* *Int.* vaartuig. En *z.* **DJARO**.
DJANTOE = **DJATOE**.
DJANTĒNG 1°. of **ATI** — - 't

hart.
 2°. - bloemknop *v. d.* *pi-sangstruik*.
DJANTĒR - toovenaar, goochelaar. — *ev. w.* - goochelen *enz.*; in 't wajangspel een beschrijving van iets geven; een krekel aan een haar binden.
DJĀNTRĀ - rad, wiel; kring, omtrek; spinnewiel. — *IN* — - waterrad, watermolen.
DJANTRĒNG = **KĒNPĒLĀ**. — *ev. w.* - stilhouden, blijven staan, van 't loopen.
DJANTOQ = **DJATOQ**.
DJĀPĀ *k. n.*, ook wel **DJAPI** *k.* - tooverformulier of -spreuk. — *tr.* - met een spreuk be-tooveren of onttooveren of bezweren.
DJAPI - *z.* **DJĀPĀ**.
DJAPIT - tang, nijper. — *ev. w.* - daarmede vasthouden, klemmen.
DJAQ = **ADJAQ**.
DJAR - 't zeggen, wat gezegd wordt. **DJARĒNĒ** - hij, zij of men zegt. — *PA* — - gezegde, last, bevel; mededeeling, verklaring; zeggen *enz.* — *MA* — - zeggen *enz.*
DJĀRĀ - groote boor.
DJARAG - moedwil, opzet. — *ev. w.* - met opzet of voordacht doen.
DJARAH 1°. - schuw, niet mak; eenkennig.
 2°. | *ev. w.* - plunderen, uit-plunderen. 'NDJARAH-NGRA-JAH - plunderen en rooven.

DJARAN *n.*, **KAPAL** *k.*, **TITIHAN** *k. i.* - paard. — *AN* - nagemaakt paard. **PRADJOERIT** — *AN* - paardevolk. — *PĀ* — *AN* - paardemarkt.
DJARAQ *k. n.*, ook **DJAMBĒT** *k. d.* - *nm.* van verscheiden stricken, van welker vruchtpitten olie wordt gemaakt. Ook de Palma Christi, waar de castor-olie van komt, behoort daartoe. Ook berekening met leppitten *enz.* — *ev. w.* - berekenen op die wijze.
DJARAT - graf. — *PA* — *AN* - begraafplaats.
DJAREM - napijn, nawee, schrijning. — *ev. w.* - napijn doen.
DJARI 1°. - vischnet voor kleine garnaaltjes. — *ev. w.* - daarmede vissen.
 2°. - *NJARI*.
DJARING - visch- of vogelnet.
DJARIQ = **DJARIT**.
DJARIT *n.*, **SĪNDJANG** *k.* - lijn-waad, katoen, doek, kleedingstof; kleedingstuk; ook = **BĒBĒD** en **TAPIH**. — *AN* - kleedingstukken; lappen katoen *enz.*; poppeklēeren.
DJARO *k. n.*, **DJANTĒN** *k. d.* - houten omheiningstijl; omheining van gevlochten bamboe.
DJAREH 1°. - zonder zamenhang, woorden.
 2°. - door een andere gehoord, wat geheim moest blijven. — *tr.* - in 't geheim spreken storen.
 3°. - schuw geworden, wild,
vissen. — *tr.* - schuw maken.
DJAREM | — *AN* - lokaas, lokkebroodje, verzoeningsmiddel; bemiddelaar, kop-pelaar.
DJAROT - sterke vezels of draden in vruchten *enz.* — *ev. w.* - vezelig, draderig; gespierd, sterk.
DJARWĀ - verklaring, uitlegging, betekenis, vertaling, overbrenging. — *cs.* - overbrengen, uitleggen.
DJASAD - ligchaam, persoon.
DJASMANI - lichamelijk, stof-felijk.
DJATAH | *ev. w.* - tellen, optellen, berekenen.
DJATI 1°. - waar, wezenlijk, echt. *SĀ* — - waar, inderdaad, waarachtig.
 2°. *n.*, **DJATOS** *k.* - *nm.* van 't beste timmerhout.
DJATI-NGARANG - bamboesche rijstschotel op pooten, voor sommige offermaaltijden *gebr.*; *nm. v. e.* fabelachtigen draak, naar wiens wendingen men zijn gangen behoort te regelen.
DJATOE - toevoegsel, ingrediënt tot bewerking van een scheikundig en drg. proces, verbindings-, ontledings-, zuiverings-, ontkleu-rings-, smelt-, gistmiddel *enz.* — *KRĀMĀ* *n.*, — *KRAMI* *k.* echtgenoot; huwen. — *tr.* - zulk een ingrediënt voegen bij of mengen onder.
DJATOS - *z.* **DJATI** 2°.

DJĀTĀ - ruig en verward van haren.

DJATAQ = DJATOQ.

DJATOQ | *ev. w.* - voor de hand, vlak bij, wel zichtbaar staan of zitten, vlak voor *iems.* neus of voor ieders oog zitten.

DJĀWĀ *n.*, DJAWĪ *k.* 1°. - meening, bedoeling, betekenis, wat *iets* zeggen wil; begrip of verstand hebben van *iets*; zijn vermogens hebben, tot jaren van onderscheid gekomen. — *é* - ook dus, het blijkt.

2°. - Javaansch. — NGĀ — naar Java gaan wonen of verblijven. — *tr.* - Javaansch worden, naar 't Javaansche neigen. — *cs.* - in 't Javaansch overbrengen.

DJAWAB - antwoord; oplossing; beantwoording, vergelding; verantwoording, rekenschap. — TANGAN - *iem.* de hand geven bij 't groeten. — *ev. w.* - antwoorden; oplossen enz.

DJAWAH - *z.* OEDAN.

DJAWAL - dol brutaal of driest; dulle streken uitvoeren.

DJAWĪ 1°. - wilde koe.

2°. 3°. 4°. - *z.* DJĀBĀ en DJĀWĀ.

DJAWIL | *ev. w.* - met den vinger strikelings aanraken. — *tr.* - ook tokkelen.

DJAWEH - *z.* OEDAN.

DJĒBABAH - uitgestrekt, uitgesperd, wijd uiteen, van

de armen, beenen enz. — *ev. w.* - die uitsperren, met uitgesperde armen en beenen liggen.

DJĒBAD - kastoeri- en andere geurige balsem. — *ev. w.* - balsemen, zalven.

DJĒBAG - vogelknip, -slag, -lokker. — *ev. w.* - er mede vogels vangen.

DJĒBANG = DJABANG.

DJĒBĒBĒH | *ev. w.* - uitgebreid, uitgesperd, de hand, armen, vleugels enz.; vlak, weinig hellend, een dak en drg.

DJĒBĒNG - jongman.

DJĒBĒNG - tornooilans, omwindsel of kwast aan de punt er van. — *ev. w.* - een lanspunt omwinden of stomp maken.

DJĒBĒR | *ev. w.* - met breed uitstaanden rand, wijd uitgebogen, omgekruld of uitpuilend rondom een opening.

DJĒBĒR = DJĒBĒR.

DJĒBĒRAH - zeeschuim.

DJĒBLAG | *ev. w.* - waagwijd openstaan, een deur enz.

DJĒBLIS | *ev. w.* - sissen bij 't verbranden. — AN - ook sisje, trekje, schuifje, van opiumrooken.

DJĒBLĒG | *ev. w.* - uitbarsten.

DJĒBLOG 1°. - diepe slik of modder. — *ev. w.* - daarin staan of zitten. — AN - modderpoel, -plek.

2°. | *ev. w.* - stooten of bot-

sen met hard tegen hard.

DJĒBLOS 1°. - knal, knap, slag,

't knallend uiteenbarsten; plof! — *ev. w.* - knallen, ontploffen enz.

2°. - in slapen grond vast-raken of -zitten; in moeijelijkheid of benaauwdheid zitten.

DJĒBĒBOG | *ev. w.* - wijd uit of openstaan of -hangen, ook *v. e.* bloem: geheel ontloken, en *v.* 't hoofdhaar: als een raagbol uitstaan.

DJĒBOD = BĒDJOD.

DJĒBOEBĒQ - door mieren enz. opgewerkt hoopje aarde.

DJĒBĒG - goed rijp en reeds droog, een pinangnoot; oud, afgesleten, afgeleefd.

DJĒBĒL - 't uitkomen, een uitgang hebben; uitslag, uitkomst, einde; doorheen, tot aan. — *ev. w.* - uitloopen op; uit voortkomen, er van komen; buiten komen.

DJĒBOEMBĒQ | *ev. w.* - opgehoopt of gestapeld liggen.

DJĒBĒR | *ev. w.* - in 't water springen. — KE — in 't water vallen.

DJĒBĒS - uitgang, doortogt, een uitgang hebben. — *ev. w.* - uitloopen op; uit een opening te voorschijn komen.

DJĒBOG | *ev. w.* - plomp, lomp dik, *v. e.* mensch.

DJĒBOL - uit elkander of uit zijn verband raken.

DJĒBOR - roerschip, roerspaan. — *ev. w.* - roeren,

mengen door scheppen en uitgieten.

DJĒBOS | *ev. w.* - uit een opening of weg komen, te voorschijn komen.

DJĒBRĒS - de snorren *v. e.* beest.

DJĒBRĒT 1°. - ratelend geluid, geknal.

2°. | *ev. w.* - omliggen, opgekruld aan den rand.

DJĒDJĀQ | *ev. w.* - trappen, treden, trappen tegen of op. — AN - drempel.

DJĒDJĒG - regt overeind; vast staan, onbeweeglijk, onveranderlijk, standvastig, trouw; staande, 't schrift; regt vóór iets, gelijklopend.

DJĒDJĒK = DJĒDJĀQ.

DJĒDJĒL - propvol, stampvol; digt opeen gedrongen binnen iets. — *tr.* - volstoppen; nog er bij dringen binnen iets.

DJĒDJĒP | *ev. w.* - heimelijk onderzoeken, uithooren, beloeeren, bespieden.

DJĒDJĒR = DJĀDJĀR.

DJĒDJĒR - stand, overeind staan, steil, steilte; grond-beteekenis, eigenlijke zin; titel *v. e.* boek, aanvang *v. e.* verhaal enz.; werkelijk iets zijn of den rang bekleeden van; voorkomen, aanzien dat iets te verwachten geeft. — *ev. w.* - oprigten, stellen; onbeweeglijk staan blijven. — AN - *z.* OEKIR.

DJEDJET 1°. — rotan-bindsel. — *ev. w.* — met gespleten rotan binden; *rotan* tot bindsel maken *of* gebruiken.
 2°. | *ev. w.* — kil, als een lijk: ANJEP 'NDJEDJET — kil-koud.
 DJÉDOQ — het doel niet bereiken, te kort schieten, ontoereikend.
 DJÉDÈG — oponthoud, verblijf. — *ev. w.* — als plaats bepalen *of* aanwijzen. — *tr.* — voor *iems.* rekening komen, op *zijn* hoofd nederkomen. KĀ — AN — voor 't gelag blijven zitten, *er* voor moeten boeten.
 DJÉDI = DJADI.
 DJÉDING — gemetselde bak voor water enz.
 DJÉDIR — gekrijsch. DJÉPAR — — gillen en schreeuwen. — *ev. w.* — gillen, krijschen.
 DJÉDÒPOQ *of* DJÉDÒPÒT | *ev. w.* — slordig zitten, *iems.* kleding; slordig gekleed.
 DJÉDÈG 1°. = DJÉDÈG.
 2°. — tot aan *of* tegen; volleerd in kwaad.
 DJÉDÈL | *ev. w.* — *erg.* uitkomen, buiten komen.
 DJÉDOT — slag, knal; paf! poef! — *tstv.* — een slag geven, ontploffen.
 DJÈG | *tr.* — een plaats bezetten, innemen.
 DJÈG — *verk.* van GADJÈG.
 DJÉGAL | *ev. w.* — *iem.* een been, *of* een beest een poot van onder 't lijf trekken; *iem.* den

voet ligten, verraderlijk ten val *of* in 't ongeluk brengen.
 DJÈGÈPAQ | *ev. w.* — er proper uitzien.
 DJÈGÈG — *srt.* van boozen geest. — *ev. w.* — een hooge borst zetten.
 DJÈGÈPÈG | *ev. w.* — geen opmerking verleenen aan wat gezegd *of* bevolen wordt, zich roeren noch kikken, taal noch teeken geven.
 DJÈGIL = GIGIL.
 DJÈGÍNGGIS — DJÈGGÍNGGIS.
 DJÈGLIG | *ev. w. en tstv.* — klinken, rammelen, geluid geven, hard *op hard*, bij 't graven enz. in den grond.
 DJÈGLOG | *ev. w.* — niet van zijn plek gaan, blijven plakken.
 DJÈGLONG | *ev. w.* — *iem.* een stoot in de wade van de knie geven, 't been doen knikken; zoeken te verstriken. — AN — struikelblok, valstrik.
 DJÈGÈG = DJOEGÈG.
 DJÈGÈNG | *ev. w.* — zitten met de eene knie omhoog.
 DJÈGÈR 1°. — zware knal, kannonschot, donderslag, bulderend geklots.
 2°. | *ev. w.* — in het water springen.
 DJÈGONG — kuil, gat in den grond. DJÈGANG — — met gaten en kuilen, zeer hobbelig. — *ev. w.* — een kuil graven; een kuil zijn. —

AN *en* DJÈGÓNGAN — gemaakte kuil, groeve.
 DJÈGOS — kunnen (*plat wrd.*)
 DJÈGOT | *ev. w.* — weigerachtig, onwillig, geen vin verroeren.
 DJÈGRÈG = DJAGRAG.
 DJÈGRÈG — stokken, blijven steken, plotseling ophouden.
 DJÈGRIG 1°. — ruig, met opstaande haren.
 2°. | *ev. w.* — zeer vermaerd; uitgemergeld.
 DJÈKAT = DJAKAT.
 DJÈKETET | *ev. w.* — de schouders ophalen.
 DJÈKETTET | *ev. w.* — een stuursch gelaat toonen.
 DJÈKETTET — rimpel, kreukel, scheeve plooi. — *ev. w.* — gerimpeld, getrokken, gekreukeld, ongelijk geplooid.
 DJÈKIKÈR | *ev. w.* — kraaijen, een boschhaan.
 DJÈKLÈQ = DJÈKÈQ.
 DJÈKÈQ — bons, stoot; bons! SANDANG — — er tegen aanloopen, in moeilijkheid komen. — *tstv.* — bonzen, zich aanstooten.
 DJÈKET — koude rilling.
 DJÈKSĀ — *z. v. a.* officier van justitie *of* regter ter instructie *of* fiscaal.
 DJÈLADJAT = DÈLADJAT.
 DJÈLÈH — *srt.* van slepende oogontsteking.
 DJÈLÈH 1°. = DJÈLIH.
 2°. — verveling, walg, lastig *of* akelig vinden.

DJÈLÈS — *srt.* van slepende oogontsteking.
 DJÈLIH — gil, schreeuw. — *ev. w.* — gillen, uitschreeuwen.
 DJÈLIR — onverholen, onverbloemd. KÈ — — gebleken, aan den dag gekomen. — *cs.* — ook een proef geven *of* vertoonen.
 DJÈLOE — gebelgdheid. — *ev. w.* — gebelgd.
 DJÈMĀLĀ | *ev. w.* — slaan met een stok enz.
 DJÈMAQ = DJAMAQ.
 DJÈMBANGAN — groote pot *of* kuip, verw., wasch-, badkuip, bloempot.
 DJÈMBAR *k. n.*, DJÈMBAT *k. d.* — groot, wijd, breed, uitgestrekt; ruimte, uitgestrektheid.
 DJÈMBARAN = DJÈMBANGAN.
 DJÈMBAT — *z.* DJÈMBAR.
 DJÈMBÈK — vochtig, de grond, een huis.
 DJÈMBÈNG | *ev. w.* — 't bekleedsel van iets *of* een zak wijder opentrekken, uitspannen, strak uithouden.
 DJÈMBER — morsig, vuil, onrein, ook van daden, woorden enz.; onreinheid.
 DJÈMBÉRÉTAN — schuilhoekje spelen.
 DJÈMBLÈNG | *ev. w.* — rond en dik zijn, *iems.* buik.
 DJÈMBLONG | *ev. w.* — ledig *of* openstaan, een open kuil zijn, gapen, inzakken, een kuil worden; ledig, onbevoond, woest; openstaan,

een te betalen post, onbetaald, onafgedaan; ledig of onbezet enz. laten; wegblijven van de wacht enz. — AN — gapende kuil; uit de diepte opgegraven; verlaten plaats; achterstal; betaling in mindering.

DJEMBLOQ 1°. — pot voor olie, zout of drg.

2°. — klomp, klonter, kwak van weeke zaken. — *ev. w.* — in een klonter ineenvoelen of -geloopen, een kwak worden of zijn.

DJEMBOL = DJAMBOL.

DJEMBEQ — *srt.* van sikkil.

DJEMBET — 't haar aan de schaamdeelen.

DJEMBRAQ = RÉMBAQ.

DJEMBRÈNG = DJÈRÈNG.

DJEMBRÈNG | *ev. w.* — begroeid, een weg, voorplein enz.

DJEMEQ — vochtig, klam, kleiachtige grond.

DJEMIRAH — glazen pot.

DJEMEQ | NGADJEMEQ — allen te zamen nemen of vermelden, *bv.* in 't aanroepen der voorouders, der heiligen. — PĀ — AN — vergadering, raadsvergadering.

DJEMPALIQ — achterover liggen met de voeten omhoog. — *ev. w.* — onderstboven keeren. — AN — 'kopje over spelen, op 't hoofd gaan staan; zich om en om wenden van pijn, verlegenheid enz.

DJEMPĀNĀ — draagstoel v. e.

voornaam persoon.

DJEMPARING — z. PANAH.

DJEMPLING | *ev. w.* — luidkeelschreijen.

DJEMPO = DJÓMPO.

DJEMPOL en — AN — duim; groote teen.

DJEMPOROQ | *ev. w.* — glad zitten, 't hoofdhaar.

DJEMPRIT | LOMBOQ — = L. RAWIT. — *ev. w.* — luid schreeuwen, een keel opzetten; overeind staan, de staart v. e. dier.

DJEMRET = DJOEMRET.

DJENANG — *srt.* van koek of stijf gekookte brij. — *ev. w.* ook stijf zijn, een zachte massa; goud wasschen uit den grond. — AN — ook nage maakte juweelen.

DJENAQ — aan een verblijf gewend en er op zijn gemak zijn.

DJENAT — wijlen, de overledene. DJENDJEM — rustig; tevreden; rust, gerustheid; bestendig.

DJÉNDRA — generaal.

DJENDĒL | *ev. w.* — strekken, gestreind, dik of drabbig worden of zijn. — KĒ — ook *erg.* geplakt zitten, niet weg kunnen, verbonden zijn.

DJENDĒLĀ — venster.

DJENDĒL | *ev. w.* — bultachtig uitsteken; dik zijn, een achterhoofd.

DJENĒ — z. KOENING en MAS.

DJENĒH n. — omdat, dewijl.

DJENENG 1°. — 't staan; stand,

rang, waardigheid. — *ldb.* — opziener, baas, opzigt houden; onder-djeksa. — *tr.* — over iets staan, toezigt houden op, bestieren. — *tstv.* — een (hoogen) stand of waardigheid bekleeden of aanvaarden, regeren. En z. A. DEG. — PĀN — AN — (hooge) stand, waardigheid, bestuur, regering, aanstelling, inhuldiging.

2°. n., NĀMĀ k., ABMĀ, WĀ-WANGI, DJEDJOELEQ k. i. — naam; heeten.

DJENĒS — morsig, onrein.

DJENG — *verk.* van DJENENG.

DJENGAT — 't hoofd opheffen.

— *ev. w.* — opwippen, aan één eind omhoog gaan.

DJENGĒN = DJENENG 2°. (*sprkt.*).

DJENGĒNGEQ | *ev. w.* — zich regt overeind of in postuur zetten, 't hoofd opsteken.

DJENGĒQ | *ev. w.* — smeeken, nederig en dringend verzoeken.

DJENGĒR | *ev. w.* — zwijgend staren of verstomd zijn van verwondering.

DJENGĒN — zonder bezigden zijn, ledigen tijd hebben.

DJENGĒL | *ev. w.* — opzitten, 't hoofd oprigten, een liggend mensch.

DJENGĒLEG — onverwachts zich nabij vertoonen of voor iem. staan.

DJENGĒLEQ = DJENGĒL.

DJENGĒR — kam v. e. haan.

DJENGĒR — aanzienlijk, groot en rijk van voorkomen.

DJENGĒRÈNG — voorkomen, aanzien, kleine voorwerpen.

DJENGĒILANG — DJENGĒLÈNG — aanhoudend rond- of om zich heen zien.

DJENGĒINGIS | *ev. w.* — afnemen, verdwijnen, afteren, iets van 't menschl. liqch., vermageren, uitteren, kaal worden.

DJENGĒIRAT | *ev. w.* — uit een gebukte houding ineens het hoofd opheffen en opzien. DJENGĒIT | *ev. w.* — iem. zacht tegen 't hoofd duwen.

DJENGĒGLÈNG | *tstv.* — een dof geluid geven, dof klinken.

DJENGĒGOE — gamelan-muziek, -toon.

DJENGĒGÈNG | *ev. w.* — iem. een zachten klap of duw aan 't hoofd geven; een gong met hand of vuist slaan.

DJENGĒGĒQ | *ev. w.* — stompen, een vuistslag geven.

DJENGĒGĒR — geluid van een gong.

DJENGĒGOERÈNG — gemelijkheid. — *ev. w.* — een geme-lijk geziget zetten.

DJENGĒGORONG — voorkomen, aanzien, groote voorwerpen.

DJENGĒGOT — baard, kinbaard.

DJENGĒL | *ev. w.* — afzonderlijk uitsteken of zich vertoonen buiten een rij enz.

DJENGĒKANG | KĒ — om- wippen, overzij vallen. —

cs. - overzij duwen, werpen
of doen vallen.
DJÈNGKANG | *KE* — - achter-
overwippen. — *cs.* - achter-
over duwen, terugstooten.
DJÈNGKANGKANG - met de
beenen uitgesperd liggen.
DJÈNGKAR *k. i.* - vertrekken,
heengaan.
DJÈNGKÈL - zijn geduld ver-
liezen, kriegel.
DJÈNGKÉLANG | *ev. w.* - overzij
gaan vallen.
DJÈNGKÈNG | *ev. w.* - knielen,
op de knieën liggen.
DJÈNGKÈR - warrelig, knoes-
tig, hard om te bewerken,
hout enz.; ijzersterk, forsch
gespied en tevens kort en
gezet, stoer, taal.
DJÈNGKÉLOQ - *z.* DJÈNGKLOQ.
DJÈNGKÈRÈT - gerimpeld; rim-
peligheid.
DJÈNGKING | DJÈNGKANG —
- allerlei buigingen maken.
— *ev. w.* - voorover bukken
of hellen of staan, duiken,
ook een vaartuig; op de voor-
knieën liggen, een viervoet.
dier.
DJÈNGKLÈQ - gebaar met de ar-
men, verwisseling van hou-
ding, *z. a. bij het tandag.* —
ev. w. - de hand uitsteken,
gebaar maken om iets te
gaan doen, de hand aan
't werk slaan.
DJÈNGKLOQ of DJÈNGKÉLOQ |
KE — - struikelen.
DJÈNGKOE - *z.* DJÈNGKÈL.
DJÈNGKOELIT | — AN - dui-

kelen, kopje-over spelen.
DJÈNGGONGOQ | *ev. w.* - 't hoofd
op- en vooruit steken,
uitkijken, met uitgerekten
hals.
DJÈNIS = DJINIS.
DJÈNOE - een bedwelvende wor-
tel om visch te vangen.
DJÈNTRÈH | *ev. w.* - omstandig
verhalen of mededeelen.
— L — - omstandig, dui-
delijk uiteengezet, naauw-
keurig, tot in bijzonderhe-
den.
DJÈNTIQ - pink; kleine teen.
— MANIS - ringvinger.
DJÈNTIR | *ev. w.* - overeind
staan, de staart *v. e. dier.*
DJÈPAPANG | *ev. w.* - de beide
armen wijd uitstrekken.
DJÈPAPLOQ - *srt. van* vogelver-
schrikker.
DJÈPAT | *ev. w.* - aan 't einde
opwippen, uitspringen, op-
gewipt; uit het lid, een arm,
been enz.
DJÈPIPING | *ev. w.* - opgesto-
ken, regt overeind, de ooren
v. e. paard enz.
DJÈPIT | *ev. w.* - klemmen, in-
tusschenklemmen. — AN
- klem, engte.
DJÈPLAPLOQ = DJÈPAPLOQ.
DJÈPLAQ | *ev. w.* - op- of open-
wippen, neêr- of digtklap-
pen of -vallen. — AN -
val, knip, klap.
DJÈPLÈQ | *ev. w.* - knakken
en overbuigen; van schrik
opvliegen, hevig ontstellen.
DJÈPOEPENG | *ev. w.* - erg.

dood of voor dood liggen,
onbegraven, onbedekt uit-
gestrekt.
DJÈPRIQ | *ev. w.* - opstaande,
opgewipt, opgerigt.
DJÈPROT | *tstv.* - een slurpend
geluid maken, *bv. een lans-*
steek in 't ligchaam van mensch
of dier.
DJÈR | *ev. w.* - smelten, oplos-
sen, luchtvormig maken.
DJÈR = OEDJÈR.
DJÈRAM - *z.* DJÈRÈQ.
DJÈRAT - bestendig, duurzaam,
eeuwig.
DJÈRBÂSÂ - *verk. van* DJOEROE-
BÂSÂ.
DJÈRBATOE - *verk. van* DJOE-
ROE-BATOE.
DJÈRÈH | *ev. w.* - verbreiden,
openbaar maken.
DJÈRÈH - bevroesd, be-
schroomd, schroomvallig,
huiverig.
DJÈRÈNG | *ev. w.* - uitspreiden,
uitbreiden, uiteenhangen.
DJÈRGANGGANG | *ev. w.* - uit-
gebreid, hoog en breed zich
vertoonen.
DJÈRIDJI = DRIDJI.
DJÈRIH = DJÈRÈH.
DJÈRIT | *ev. w.* - schreeuwen.
DJÈRKANGKANG | *ev. w.* - dood
of voor dood op den rug lig-
gen.
DJÈRMOENÈH - *z.* DJROENÈH.
DJÈRO *n.*, LÈBÈT *k.* - diep,
diepte; dik liggen, waar
men diep in trapt; diep-
zinnig; diep, hol van geluid;
laat vruchtgevend, in lang

nog niet te wachten zijn,
zich lang laten wachten,
ver in 't verschiets. — ING
— - in, binnen, van plaats
en tijd. — DJÈROAN *k. n.*,
SÈRÈGAN *k.* - ingewanden
v. e. beest.
DJÈRÈM 1°. | *ev. w.* - liggen,
in een liggende houding
zijn, gaan liggen, een beest.
2°. | *ev. w.* - *tem. iets* afra-
den.
DJÈRÈQ *n.*, DJÈRAM *k.* - *nm.*
van velelei srt. van vruchten
van 't geslacht der sina's-appel-
len en citroenen. — BÈKOR,
— SAMARANG - *sina's- of*
oranjeappel. — PÈTJÈL -
limoen. — MATJAN, —
GOELÈNG - pompmoes.
DJÈRPOEPENG = DJÈPOEPENG.
DJÈRTOELIS - *verk. van* DJOE-
ROE-TOELIS.
DJÈTMIKÂ - zedig, ingetogen,
bevallig.
DJÈTÈNG | *ev. w.* - zwijsend
voor zich zien.
DJÈTEK - slijk, modder.
DJÈTOETET | *ev. w.* - ver-
kleumd zijn van nattigheid.
DJÈTOT - knak! knap! klop!
— *ev. w.* - met een knap
breken of verwrikken of
over elkander schuiven,
knikken. — *tstv.* - knappen,
een knak krijgen; juist zoo
uitkomen of geschieden als
gezegd of beloofd was; vol-
gens afspraak; zoo zij het!
DJÈWÈR | *ev. w.* - *iets* tusschen
duim en vingers nemen en

er aan trekken.
 DJIBAH - verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid.—
 KE — - verantwoordelijk zijn *enz.*
 DJIBAR-DJIBER - pret maken, weelderig of lekker leven, zich in genot baden.
 DJIBEG - in menigte dicht opeengedrongen; overkropt, 't *gemoed.*
 DJIBIR - de rand der lippen.
 DJIBLAH - dik en vet, een *buffel*, *paard enz.*
 DJIBLES - gelijkheid, gelijkheid.— *tr.* - treffend gelijken op.
 DJIBENG | *ldb.* AN - gemeenzaam verkeerden.
 DJIBIRIS - plat en breed uitstaande rand of lip; gesnap, gekal, gepraat.
 DJIDAR | *ev. w.* - liniëren. — AN - liniaal, liniërbord.
 DJIDENG *n.* - sterven, krepere, een *beest.*
 DJIDIQ = DJINDIQ.
 DJIDJI - vies zijn of gruwen van iets. ORA *db.* - wel durven, zich niet ontzien of schamen, gevoelloos genoeg zijn, *enz.*
 DJIPET = DJIDENG.
 DJIGAR - lustig rondrennen, -loopen of -springen, rondartelen.
 DJIGLONG - hinkelen.
 DJIGENG - zich ongedwongen bewegen. BISÅ — - ruimte hebben om zich te bewegen, te verzitten *enz.*,

een uitloop hebben bij 't *krijgertje spelen enz.*
 DJIGRANG - zitten met één been staande of hooger gelegd.
 DJIJAD | *ev. w.* - dwingen tot iets, geweld gebruiken jegens, verkrachten, forceren.
 DJIJARAH - bezoek of bedevaart op een gewijde plaats; eerbezoek bij een verwijderd wonenden bloedverwant.
 DJIKCEQ = DJOEPCEQ (*sprkt.*).
 DJILEQ *n.* - geschaafd, de *huid.*
 DJILID 1°. - lederen band v. e. boek; band bij tell.— *tr.* - inbinden. — AN - boekdeel.
 DJIM = DJIN.
 DJIM-AKIR - 't 8e. jaar v. e. *windoe.*
 DJIMAQ - coïtus.
 DJIMAT - amulet, tooverkrachtig voorbehoedmiddel.
 DJIM-AWAL - 't 3e. jaar v. e. *windoe.*
 DJIMBEN - bejaard.
 DJIMBOENGAN - omtrek.
 DJIMPÉ - doof, verdoofd, gevoelloos, half verlamd, een *ligchaamsdeel*; verdooving *enz.*
 DJIMPIT - greep met duim en twee vingers, bij tell.— *ev. w.* - grijpen *daarmede.*
 DJIMPRAQ | *ev. w.* - zich uitbreiden of uitrekken.
 DJIN - geest, genius, demon.
 DJINÅ - ontucht, hoerij.— *tr.* - die bedrijven met.
 DJINABAT - godsdienstige lig-

chaamsreiniging.
 DJINAH = DJINÅ.
 DJINDJÅ - viesch, afkeerig, wars; afkeer, afschuw.
 DJINDJANG = GONDJING.
 DJINDJING - op de teenen staan of gaan; de wenkbrauwen optrekken.— *cs.* - optrekken, spannen, de *wenkbrauwen.*
 DJINDJIT = DJINDJING.
 DJINEM - bescheiden, zedig, stilzwijgend, verstandig zwijgen. — AN - geregtsdienaar, policiesoldaat.
 DJINGGÅ - licht-rood: roze-rood; oranje.
 DJINGGLENG | *ev. w.* - aandachtig beschouwen of bestuderen; zich met ernst toeleggen op, ijverig betrachten, zich inspannen.
 DJINGGRING | *ev. w.* - op den rand van iets hoogs staan of liggen.
 DJINIS - soort, geslacht.
 DJINGKAT | *ev. w.* - hoog opwippen, opspringen; opschrikken, opvliegen.
 DJINGKLAQ *en db.* - opspringen, springen of huppelen van *blijdschap.*
 DJINGKLONG - groot *srt.* van muggen.
 DJINTEN of — POETIH - komijn. — IRENG - Indisch nigellezaad.
 DJINTËL - ophouden, uitscheiden, zwijgen.
 DJIPCEQ = DJOEPCEQ (*sprkt.*)
 DJIRAP | *ev. w.* - in menigte

erg. aan of op zitten of hangen, krioelen, wemelen, overloopen; vol of bedekt of bezaaid zijn met.
 DJIRAQ - looibast.— *ev. w.* - bruinverwen, en looijen met *djiraq.*
 DJIRET - strik, strop, vangstrik; laag.— *ev. w.* - strikken, stropen; belagen.
 DJIRIH - angstvallig, bloohartig.
 DJISIM - een lijk, een doode.
 DJITAH - etter.— *ev. w.* - etteren.
 DJITET = BITET.— *ev. w.* - ook zamenflansen, rimpelig op lappen.
 DJIWIR = DJEWËR.
 DJIWIT - nagelkneep.— *ev. w.* - knippen met de nagels.
 DJLABER | *tr.* - nageregt opdisschen voor, een toegift geven na een *maaltijd.* — AN - nageregt.
 DJLADREN - brood of koekdeeg.
 DJLAGER | TING — - rondom vader heen wonen, de *volwassen zonen*; veel spruiten hoog opgeschoten rondom den hoofdstam, *bamboo.*
 DJLÅGRÅ - z. RIJAQ.
 DJLANGGRENG - vervaarlijk groot.
 DJLANTAH - kliekje olie uit *lamp* of *bakpan*, kliekolie.
 DJLANTIR - schoon van *ligchaamsgestalte.*
 DJLAPRAT | *ev. w.* - opstaan, omhooggekruld, de *knevels.*

DJLARAT - fraai, schoon.
 DJLÈBÈR - vlak, gelijk, effen.
 DJLÈBÈD | *ev. w.* - verbleekt, verkleurd, glansloos, ontdaan, bevlekt, vuil.
 DJLÈG - in eens, plotseling, plof! poef! — ANDJLÈG - neêrstorten, ploffen; in eens daar staan, plotseling verschijnen.
 DJLÈGONGAN - *z. bij* DJÈGONG.
 DJLÈMPAH - met handen en voeten uitgestrekt voorover liggen.
 DJLÈNGGÈT - den mond vooruit steken, een toet zetten.
 DJLÈNTÈH - duidelijk aange-toond of uiteengezet, klaar of naauwkeurig voorgesteld.
 DJLIMÈT - ijverig navragen, inlichting zoeken, uitvorschén.
 DJLIRING - *klein srt. van* krekél.
 DJLIRIT - smal streepje, *bv. 't zwarte v. d. nagel.*
 DJLITÈNG - zwart; zwart *srt. van* krekél.
 DJLOENGEP | *KE* — - voorover vallen; onverwachts in 't ongeluk storten.
 DJLOG - plotseling naar beneden, plof! — ANDJLOG - afspringen, zich neêrstorten, vallen, *van een hoogte af.*
 DJLOGRÀ - *z. RÍJAQ.*
 DJLOMPRONG - misleiding, 't misleid of bedrogen zijn. — *cs.* - misleiden, verraden, in 't ongeluk storten.
 DJLORÈH - bevlekt, bemorst,

beklad. DJLORAH-DJLARÈH - vol smeerén en vegen. — *ev. w.* - beknoeijen *enz.*
 DJOBIN - platte vloersteen; steenen vloer. — *ev. w.* - bevroeren; een vloer leggen; tot vloersteen aanwenden.
 DJÒBLOQ | *ev. w.* - lui en leeg er bij zitten, geen hand mede uitsteken; geen woord mede spreken in 't gesprek *enz.*
 DJODJO 1°. | *dh.* - beproeven, een proef wagen.
 2°. - *nm. v. e.* zeer taai houtachtig slingerewas; bindsel daarvan. — *ev. w.* - daarmede binden.
 DJÒDJOG - draf, 't draven, een paard *enz.* — *ev. w.* - draven.
 DJÒDJOH | *ev. w.* - stooten met stok en drg.
 DJOPANG - bak voor present-spijzen.
 DJOPÈH - ontdekt, bloot geraakt. — *tr.* — 'NDJOPÈRI.
 DJOPÈR - ontdekking, bekendwording; ontdekt, betrapt. — *tr.* - ontdekking of be-trapping aanbrengen, verraden.
 DJOPPO - gade, wedergade, echtgenoot; paar, koppel, echtpaar; paren, bij elkan-der passen. — *ev. w.* - zich verbinden met, zich paren aan.
 DJÒPOG - standaard of voetstuk voor een *Jav. lampje; srt. van* vogelverschrikker.

— *ev. w.* - blijven plakken, maar niet weggaan, zitten of staan te gaper.
 DJOEBAD = BÒDJOD.
 DJOEBAG - over den tijd nog ongehuwd.
 DJOEBAH - tabbaard.
 DJOEBIN = DJOBIN.
 DJOEBLÈG | *ev. w.* - als een stomme zitten, zich doof houden, geen antwoord ge-ven.
 DJOEBENG - patroon, schot, kruid, bij tell. — *AN* - pa-troon; patroonswijze; groote wijde rijstmand, gevlochten ring rondom een stapel ge-kookte rijst; ring op den rand *v. e.* suikerketel tegen 't over-kookken.
 DJOEBER = DOEBER.
 DJOEBRIS = DJABRIS.
 DJOEDJÀ - MADJODJÀ - (*eig. Gog en Magog, Ar.: Djoedj wa Madjoedj*) *vlg. Jav. mee-ning een booze engel, of z. v. a. de duivel.*
 DJOEDJOE | *ev. w.* - een kind *enz.* voeren.
 DJOEDJÈG - plaats waar de reis, gang of koers heen is. — *ev. w.* - zich regt-streeks of eerst begeven naar. — *AN* - ook wat ge-makkelijk te bereiken, bij de hand is.
 DJOEDJÈL 1°. = SOESÈL. — *ev. w.* - ook terughalen, te-rugvragen wat *iem. wegge-bracht heeft.*
 2°. - te kort, bekrompen,

v. e. plaats waar iets gebor-gen moet worden, en te lang, van wat er gelegd worden zal; zich of zijn drijft, verlangen niet kunnen bedwingen, 't niet kunnen uithouden.
 DJOEDJÈR - regt, juist, op-regt, eerlijk, rondborstig.
 DJOEDJÈT | *ev. w.* - uithalen, uittrekken, pluizen. — *AN* - *ongesponnen* boomwol.
 DJOEDAG - diepe plaats of klein ravijn *tusschen hoog-ten.* — *ev. w.* - steil afloopen tot een ravijn; *iem.* in een ravijntje werpen; een ongeluk berokkenen, uit zijn betrekking stooten.
 DJOEPÈG - ten einde of op zijn, te kort schieten, stilstaan, raad, verstand, middelen *enz.*; stuiten, te niet loopen, op-houden, blind, een weg, toe-leg *enz.* — *ev. w.* - er 't zwij-gen toe doen, niets antwoor-den. — *KÈ* — *AN* - ten einde zijn met iets, er niet uit weten te komen, stuiten.
 DJOEPÈL - stuiten, te niet loopen, blind, een weg. — *ev. w.* - af, ten einde zijn, er is geen werk meer.
 DJOEGAG - stuiten, doodloopen; afbreken, stokken, niet ten einde komen.
 DJOEGANG | *ev. w.* - een (*die-pen*) kuil graven. — *AN* - *diep* gegraven kuil.
 DJOEGAR - aan den kant af-brokkelen, afstorten; afbre-ken, verijdeld worden, er

komt niets van.

DJOEGIL - kort breekijzer, graaf-, steek- of pootijzer of -hout. — *ev. w.* - daarmede werken, breken, graven, steken, ligten enz. — *AN* - kinder-werpsteekspel.

DJOEGEG | *ev. w.* - blaffen, bassen.

DJOEGREG - instorten, omvallen, in brokken neêrstorten. — *ev. w.* - afbreken, slechten door omwerping. DJOEKENG - kano, uitgeholde boomstam tot vaartuig.

DJOEKEQ = DJOEPQ.

DJOELALAT | *ev. w.* - wilde oogen opzetten, wild of verwaard zien. — *AN* - wilde bliken slaan.

DJOELG - zeer steil, bijna regt aflopend, steilheid. — *ev. w.* - steil afloopen of afhangen. KE — - van een steilte afvallen. — *AN* - sterke afhelling, steilte naar beneden, diepte.

DJOELIG - listig, slim, sluw; sluwheid, list.

DJOELGENG of — WANGI - een voorbeschikte om door een tijger verslonden te worden, *i. e.* een geborene in de woeke djoeloeng-wangi, *afvlg. and.* tijdens zonsondergang.

DJOELQ 1°. - bovenstuk, bovengedeelte; voorhoofd; koppelring *v. d. leugel*. — *MÂN* — = MOENDJQ, *z. OENDJQ.*

2°. | *ldb.* - *z. DJENENG* 2°. 3°. - aangenomen naam, naam als volwassene of als lid *v. d. maatschappij*.

DJEM | *ev. w.* of ANDJEM - in orde brengen, opmaken, regelen, vereffenen.

DJOEMADIL-AKIR - de 6e. maand van 't Moh. jaar.

DJOEMADIL-AWAL - de 5e. maand van 't Moh. jaar.

DJOEMAHAT - vrijdag. — *AN* - vrijdag houden of viereen.

DJOEMBLANG = DJOMBLANG 1°. en 2°.

DJOEMBLEG *n.* - altijd. SADJEG — - levenslang.

DJOEMBLEG *k. n.*, DJAMBAN *k. i.* - heimelijk gemak.

DJOEMBLO - loos, half ledig, een nootvrucht en *drg.*; dom, onbekwaam, maar half zijn geestvermogens hebben.

DJOEMBEH - eenvormig, eenkleurig, eenerlei, van gelijke waarde of gehalte, gelijksoortig; eenvormigheid enz.

DJOEMBEL | *ev. w.* - schokken, opspringen, opvliegen.

DJOEMERQET - smaragd.

DJOEMIRAH = DJEMIRAH.

DJOEMOENGAH en DJOEMOEWAH = DJOEMAHAT.

DJOEMPALIQ = DJEMPALIQ.

DJOEMPQET - greep met duim en vingers, vingergreep; sleeptangetje voor 't draadtrekken. — *ev. w.* - een vingergreep doen; kleine dingen stelen.

DJOEMRQDJOG - bruischen, gedruisch maken, neêrstortend of afstroomend water.

DJEN - aarden waterkruijk met wijden buik en naauwen hals, zonder tuit.

DJOENDJANG - verminkt. — *ev. w.* - *iem.* hand of voet afkappen.

DJOENDJOENAN - zaagvisch, zwaardvisch.

DJOENDJENG | *ev. w.* - opligten, opheffen, optillen. NGANGKAT *k. i.* - verheffen in rang enz.

DJOENPIL | *ev. w.* - met het achterlijf opspringen, een paard enz.

DJOENDIT - visch- of vogelnet.

DJENG - uitgestrektheid gronds van 4 bahoe of ruim 2.8 bunders. — PĀNADJENG - ambtenaar die 't ambtelijk bezit heeft van een djoeng lands.

DJOENGKAR - instorten, omvervallen.

DJOENGKAS = DJOENGKAT (*de-satl.*).

DJOENGKAT 1°. - *z. TEKĒN.*

2°. SĒRAT *k.*, PĒTAT *k. i.*, GAROE (*volkst.*) - haarkam. — *tr.* - *iem.* kammen.

DJOENGKĒL | *ev. w.* - zeer steil, berg, weg enz. KE — - voorovervallen.

DJOENGKIR - op 't hoofd staan. — *ev. w.* - *id.* gaan staan.

DJOENGKIT | *ev. w.* - achteruitslaan of -schoppen.

DJOENGKENG 1°. = DJOEKENG.

2°. | *ev. w.* - ijverig zijn, met ijver volharden of zich toeleggen.

DJOENGKREQ - gebukt, gedoken.

DJOENGQET - afgezonderde plaats.

DJOENQEN - zot, onziinnig.

DJOEPQEQ *n.*, PĒNPĒT *k.*, POENPQET *k. i.* | *ev. w.* - nemen, krijgen, afnemen, halen.

DJOEPQET = DJOEPQEQ.

DJER | *ev. w.* - fijn maken, vergruizen. — *tr.* - fijn wrijven met vocht, tot een papje maken.

DJOERAGAN - meester, baas, gezagvoerder op een vaartuig, hoofd van een firma, administrateur, landheer, reeder.

DJOERANG - ravijn in 't gebergte. — KE — - in een ravijn gestort of geraakt. KE *db.* - in de ravijnen verdwalen; door afdwalingen in 't ongeluk komen.

DJOERI | *ev. w.* - netten knopen of breiden.

DJOERING - kerf, insnede; vakje, partje, afdeeling, afscheiding, in sommige vruchten.

DJOERIT | PRĀ — - krijgsman, soldaat.

DJOEROE 1°. - baas, meester, opzigter, aangestelde voor een werk, meester in een wetenschap. — TOELIS - schrijver, klerk. — BĀSĪ - tolk, translateur. — BA-

TOE - loots, peiler. —
 MOEDI - stuurman. —
 DANG - kok, rijstkookster.
 2°. of TĒLOE — met drie pitten, een kemiri.
 DJOEREG - afgezaakt. — *tr.* - afzakken of neerkomen op.
 DJOEREH - tot stroop gekookte suiker; in de fabriek: goed gaar gekookte suiker, gereed om te droogen te zetten in de potten. — *ev. w.* - tot stroop koken; stroopachtig.
 DJOERENG | *ev. w.* - instemen met, deelen in, medewerken, mede er voor bidden, verhooren. *tr.* - inwilligen, toegeven aan, begunstigen. — *tsv.* - gunstig gezind.
 DJES - hoofdstuk; afdeeling *v. e. geschrift.*
 DJOETI - slecht, boos, ondeugend.
 DJOEWĀĀ - berigt. — *cs.* - bekend maken, verspreiden als tijding.
 DJOEWAWĒT (*eig. DJAWAWĒT*) - *srt.* van gierst.
 DJOEWĒH - praatziek, snapachtig, een praatvaar enz. zijn.
 DJOEWĒT - dikwijls, herhaaldelijk; een boomvrucht.
 DJOEWING = TJOEWIL.
 DJOEWOQ | *db.* - ongekamd en ongebonden, *1°* hoofdhaar.
 DJOG 1°. = ANDJOG.
 2°. - onmiddelijk, dadelijk.
 3°. | *tr.* - voor de tweede of volgende malen opgieten, een

zetsel, bijgieten; een voor-schot geven aan, helpen met geld enz.
 DJOGAN - vloer, de grond in een Jap. huis, binnen.
 DJOGĒD - het tandakken; tandakmeid. — *ev. w.* - tandakken, dansen op zijn Jav.
 DJOLĀ - schok, 't opspringen; onwillekeurig opspringen. — *db.* - ook franje. — *ev. w.* - opzettelijk opspringen.
 DJOLANG - digt behangen draagstoel.
 DJOLI - draagstoel der prinsessen.
 DJOLOQ - ligt blootstaan voor iets, onbeschermd, ligt te vinden of te grijpen.
 DJOMBLANG 1°. - koppelaar, koppelaarster, uitgestuurde om tot verboden omgang over te halen.
 2°. - vijver, gegraven waterpoel.
 DJOMBLO = DJOEMBLO.
 DJOMBLONG | *ev. w.* - met open mond staan of zitten te kijken.
 DJOMBOQ = DJEMBĒK, en drasig, modderig.
 DJOMBRI | — AN - schuilhoekje spelen.
 DJOMPLANG | *ev. w.* - overslaan, over- of omwippen.
 DJOMPO - gebrekkig, invalide door ouderdom; sukkelen met werk of hantering, slecht er bij varen.
 DJOMPONG 1°. - de hals *v. e. paard.*

2°. - jonge djatibladen. — *ev. w.* - daarmede wrijven enz. om rood te kleuren.
 DJONDJANG = DJOENDJANG.
 DJONDJIT - omkantelen.
 DJONDJONG - snoet, spitse bek.
 DJONDIL = DJOENPIL.
 DJONG 1°. - zwarte vlek op de huid.
 2°. - jonk, Chin. vaartuig.
 LINTANG — - de Grootte Beer.
 DJONGGAL | *ev. w.* - met het einde *erg.* uitsteken, opgewipt zijn.
 DJONGGOL | *ev. w.* - te voorschijn komen, *erg.* uit komen, opdagen, uitsteken, verschijnen, zich vertoonen, *erg.* zitten of staan.
 DJONGGRING | *ev. w.* - zich hoog vertoonen, zich verheffen.
 DJONGKANG = DJĒNGKANG, DJROENGĒP en DÓNGKANG.
 DJONGKONG | *cs.* - omverstooten, omwerpen.
 DJONGKOT = WANGKOT.
 DJONGGOQ | *ev. w.* - zitten (*plat wrd.*).
 DJONGOR - vooroverliggen, met het aangezicht plat op den grond. — *ev. w.* - zich plat vooroverwerpen.
 DJONTROT - lokaas, lokker, roeper, lokvogel. — *ev. w.* - lokken; als lokker dienen; tot lokker gebruiken. — *ev. w. db.* - buitenshuis op een plek stil zitten.
 DJOR | *ev. w. en cs.* - maar la-

ten begaan, den teugel vieren, zijn zin laten, iets laten gaan zoo 't wil, iets opofferen, laten te loor gaan. — *tr.* - wedijveren met. — *db.*
 AN - tegen elkander volhouden, voor elkander niet willen onderdoen.
 DJOROG | *ev. w.* - duwen, een stoot geven. — *cs.* - een stoot doen krijgen, door een duw in gang of in beweging brengen.
 DJOTO - onbewegelijk staan met stijf gesloten lippen.
 DJOTOS | *ev. w.* - met de vuist stooten, stompen, boksen.
 DJOTAQ - kraakeel, kindertwist.
 DJRAGEM = DRAGEM.
 DJRAMBAH - de vloer in 't voorhuis; 't voorhuis zelf.
 DJRANGKING - vasten, zich van voedsel onthouden. En = TJĒNGKARĒQ. — *ev. w.* - zonder eten opgesloten houden of vast laten liggen.
 DJRANTAL | *ev. w.* - gezwind lopen, meest van kleine dieren.
 DJRĒNGKI = DRĒNGKI.
 DJRIH = DJĒRIH en ADJRIH.
 DJRIJAH = DRĪJAH.
 DJROEMAT - stop, in scheur of gat *v. e. kleed*; gestopt. — *ev. w.* - stoppen, een stop leggen.
 DJROENGĒP | KĒ — - voorovervallen.
 DJROENĒH | DJROENAH — - er komt nog bij, tot overmaat van ramp of droef-

heid.— *istv. of* DJERMOE-
NĖH - verergeren, toene-
men, zich uitbreiden, en ==
DJROENAH —.

DJROENTĖL | *ev. w.* - in ge-
bukte houding hard weg-
lopen.

DOBLĖ *of* DOBLĖH | *ev. w.* - dik
en naar beneden omgebo-
gen, de onderlip; zulk een
lip zetten.

DÒBLOG == DJÒBLOG.

DÒBOL - doorbreken, openbre-
ken, uitzakken, een mand,
pak enz., de inhoud er van,
een dam; een uitzakking
van den endeldarm hebben
of krijgen.

DÒDOL - z. ADOL.

DÒDOQ - verspieder, begluur-
der.— *ev. w.* - verspieden,
afgluren, door begluring
zoeken enz.

DÒDOT *k. n.*, KAMPĖH *k. i.*
- hofkleed, bruigomskleed
aan 't onderlijf.

DOE *n.*, ABĖN *k.* | *ev. w.* - la-
ten vechten, in 't gevecht
brengen.

DOEBANG - verk. van IDOE
ABANG: sirihspeeksel.— *tr.*
- dit erg. aan doen, er mede
bespuwen.

DOEBĖLLAH *of* DOEBĖLLAHĖ -
verk. van NGOEDOEĖLLAHĖ.

DOEBLAG | *ev. w.* - een kind
voëren, 't eten met vinger
en duim in den mond stop-
pen.

DOEBLĖG == DJOEBLĖG.

DOEBLĖH == DOBLĖ.

DOEBLONG - drek; zijn gevoeg
doen, *grof wrd.*

DOEBER - aars.

DOEDING == TOEDING.

DOEDOE *n.*, DĖDĖ *k.* - *iets of*
iem. niet zijn; verkeerd,
niet zoo als 't wezen moet,
kwaad; niet om te zeggen.
— DOEDON *k. n.* - verkeerd,
als bijw. — KĖDOEDON - ver-
keerd gaan *of* uitvallen;
te ver gedreven, bedorven
door overmaat; misstap,
schuld.— PĖDOEDON - on-
eens, verschil hebben; ver-
schil.

DOEDĖH 1°. *n.*, DĖDAH *k.* ==
TOEDĖH, TĖDAH.

2°. - uitgeperst *of* uitge-
kookt sap, saus.

DOEDĖL | *ev. w.* - doorsteken,
doorstooten, een buis *of* gat.

DOEDĖQ 1°. - *srl.* van voort-
vretend gezweer.

2°. | *ev. w.* - zacht kweelen,
kirren, koeren enz. van vo-
gels.

DOEDĖR - lat *of* bamboe tot leg-
ger onder dak *of* zoldering.

DOEDĖT | *ev. w.* - een band,
touw, haartje enz. trekken,
uit- *of* wegtrekken; de klok
luiden; een hart aantrekken,
tot zich trekken, genegen
maken.— *tr.* - ook goed
opschieten, merkbaar op-
wassen.

DOEGĖ 1°. *n.*, DOEGI *k.* - ge-
dachte, meening, oordeel,
nadenken.— *db.* - overleg,
omzigtigheid; matigheid,

bescheidenheid; men zou
denken, denklijk.— *ev. w.*
- begrijpen, doorgronden,
peilen; denken; met naden-
ken *of* met mate doen. KĖ-
— - bereid tot; voldaan,
in zijn schik; tevredenheid,
welgevallen in iets.— KĖ *tr.*
- voldoen, voldoening *of* ge-
noegen geven.
2°. | *db.* - peillood, diep-
lood, peilsteen.— *db. ev. w.*
- peilen.

DOEGAL - opgezet en opgezet-
heid van winden in de maag-
streek. En == POEGAL.

DOEGANG - schop met den voet,
v. e. mensch. — *ev. w.* -
schoppen, *iem.* een schop
geven.

DOEGĖG - halsstarrig, eigen-
zinnig.

DOEGI - z. DOEGĖ 1°. en TOE-
TĖG.

DOEGĖ - z. NĖPSOE.

DOEKĖQ == DOEWĖK (*plat wrd.*).

DOEKĖL - coitus.— *ev. w.* -
dien plegen.

DOEKĖT == SOEKĖT (*desat.*)

DOELANG | *ev. w.* - een kind,
een zieke voëren.

DOELĖK - den vinger *erg.* in ste-
ken.— *tr.* - den vinger ste-
ken *of* er mede peuten in.

DOELĖ - onbeschaafd, ongema-
nierd.— KĖ *db.* - bovenma-
tig.

DOELIT | *ev. w.* - met den vin-
ger afvegen.

DOELKADJI == DOELKIDJAH.

DOELKANGIDAH - de 11e. maand

van 't Moh. jaar.

DOELKIDJAH - de 12e. maand
van 't Moh. jaar.

DOELĖR 1°. - opvolgen, vol-
gen *op iem. of iets;* opvol-
ging; achter elkander. —
tr. - volgen op, de naaste
zijn na; involgen, toestaan,
inwilligen. KA — AN — ook
slagen, 't loopt hem mede.
2°. *n.*, PĖRĖQ *k.* == SĖDOE-
LĖR, SĖPĖRĖQ.

DOEM - verdeling. — *db. of*
DOENDĖM - verdeelen, aan
't deelen zijn.— ANDĖM -
zamen deelen; elkander ge-
ven *of* toewenschen. NGĖ-
DĖM - iets deelen, uitdee-
len.— *tr.* - toedeelen. KA-
— AN — ook deelen in. —
AN - deel, aandeel.— MAN-
— - de werkzaamheden en
drg. verdeelen.

DOEMĖH == DOEPĖH.

DOEMĖQ - aanraking *of* druk
met den top *v. d. vinger* enz.;
kleine ronde *of* rondachtige
vlek, *bv. voor den kop v. e.*
paard: kol. TJAP — -
vlek inkt *of* sirihspeeksel met
den vingertop gemaakt tot
handteekening *of* zegel.—
ev. w. - met den vingertop
aanraken *of* drukken op;
iem. betigten *of* iets aan-
tijgen.

DOENDĖM - z. DĖM.

DOENGĖQ - meid, uit minderen
stand.

DOENGKAP - bereikt, tot aan,
intrede, aankomst, *bv. op*

den drempel; kunnen bevatten of inhouden, groot genoeg zijn; genoegzaam, bekwaam, in staat, kunnen; genoegzaamheid enz.— *ev. w.* - gekomen zijn tot, bereiken, reiken aan, daar zijn.

DOENGÅ = DÓNGÅ.

DOENGIS | *ev. w.* - opgetrokken, te kort, de bovenlip; zulk een lip hebben; te kort, door naauwheid omhoog getrokken, een luisje enz.

DOENJÅ = DONJÅ.

DOENGIS - plaats, verblijf, woning, meest van 't onstoffelijke of geestelijke; waar iets op te huis gebracht moet worden of op toepasselijk is; plaats of voorwerp waarop iets gerigt is of waarop bedoeld wordt: doel, rigting, voorwerp van handeling, begeerte, bepeining enz.— *ldb.* - zich erg. ophouden of gevestigd zijn en zich vestigen.— *tstv.* - erg. gelegen zijn, wonen, te huis zijn; gerigt zijn op, tot voorwerp hebben.— *tr.* - bewonen enz. KÅ — AN - ook begaafd, bedeed, beziel, vervuld.— *cs.* - ook de plaats erg. van aanwijken.

DOEPÅ - reukwerk, toebeide wierook.— *tr.* - bewieroken.

DOEPÅRÅ = DIPÅRÅ.

DOEPÈH of DOEPIH - *wezenlijke of onderstelde reden van iets; om reden dat.*

DØQ - de harige vezels in de bladscheeden v. d. arènboom: arènvezels.

DOERÅKÅ - weerspannig, misdadig, zondig; misdaad; zondigen enz.— *tr.* - zonde aanbrengen; voor een misdaad straffen.

DOERAT | PÅN — - poosje, oogenblikje.

DOERDJÅNÅ - fielt, snoodaard; roover.— KÅ — AN - schurkerij; roof, diefstal.

DOERÈN - *nm. v. e. boomvrucht.*

DOERJAT - nakomeling; gave, vermogen; geluk.

DOERENG n., DÈRÈNG k. - nog niet.— *db.* - lang nog niet, altijd maar niet. sà — É - eer, alvorens. sà db. f - voor en aleer.

DOERES | KÈ — - te ver gaan.— KÈ — AN - bereikt, vervuld, voldaan, een verlangen.

DOERSILÅ - snood; slechtaard, booswicht; ondeugd.— KÅ — AN - snoodheid, schurkerij.

DES 1°. | *tr.* - z. bij ADGES. 2°. - verguldsel, goudblad, zilverblad voor metaal.— *ev. w.* - metaal vergulden of verzilveren.

DOEWÅ - schoor, stut, pal.— *ev. w.* - schoren, stutten, tegenhouden, afhouden, ook een vaarttuig, van den wind

af; tegenhouden, stuiten, afkeeren, tegenwerken; *iem.* afstooten, terugstooten, afwijzen, weigeren hem te gehoorzamen.

DOEWÉ n., GADAH k., KAGOENG-AN, KAGÈGAN k. i. - hebben, bezitten; bezit; bezitting. DOEWÈQ n., GADAHAN k., KAGOENGAN enz. k. i. - bezitting, eigendom.— *tr.* k. en n., KAGOENGAN k. i. - hebben, zich verwerven of verworven hebben; in 't bezit treden of komen van; regt van bezit hebben op.— *cs. n. en k.* - zijn eigendom noemen; iets in eigendom geven aan *iem.*

DOEWÈQ - z. DOEWÉ.

DOEWÈNG - spijt, berouw, wroeging; spijt hebben, berouw krijgen. KÈ — - spijt hebben enz.

DOH n., TEBIH k. - afstand, verte.— *Z. verder* ADOH.

DOHAN - fazant.

DOHEN = DROHEN.

DOJAN k. n., SÈPTÅ, SÈTÅ k. i. - lusten, lekker vinden, houden van.— *tr.* - met smaak eten van.— AN - lekkernij; een lekkerbek zijn.

DØKON = DØKOQ.

DØKOQ n., DÈKÈQ k., en *ev. w.* - zetten, leggen, plaatsen, neêrzetten enz.— *tr.* - erg. op, in enz. leggen enz.— *cs.* - ook iets erg. plaatsen enz.; neêrzetten enz. (niet

langer vasthouden).

DOL en DØDOL - z. ADOL.

DOLAN k. n., AMÈNG-AMÈNG k. i. - zich vermaken, voorvermaak iets doen, zich verlustigen, spelen. DOLAN-DOLAN enz. - wandelen, toeren, spelevaren.— AN - ook speelgoed, spel; voor spel of voor de grap doen; grap, aardigheid.

DØLOP - bespieder, spion.— *ev. w.* - bespieden.

DOM - naald.— BOENPÈL - speld.— *ev. w.* - naaijen, met de naald werken.— *db. ev. w.* - navorschen.— NGEDØMI - iets naaijen. 'N-DØMDØMI of 'NDØNDØMI - naaijen, naaiwerk doen.— *db. AN* - naaiwerk, naaisel; naad.

DØMBÅ - een groote, een bom, een baas. WÈPES — - schaaap.— *tr.* - de opperste zijn in 't beheer over; *iem.* magt over iets verleen.

DØMBLÉ of DØMBLÈH = DOBLÉ enz.

DØNGÅ - gebed, zegengebed; tooverformulier.— *ev. w.* - bidden.— *ldb. ev. w.* - een gebed of gebeden doen.— *tr.* - een gebed of tooverformulier uitspreken over, bezweren.— *cs.* - bidden voor, toebidden.— PÅN — - gebed, bede die *iem.* doet.

DØNGÈNG - verdicht verhaal,

fabel, vertelsel.
 DÓNGKANG | KE — AN — gebrek hebben aan, iets te kort komen, ontberen.
 DÓNGONG | *ev. w.* — verbaasd aanstaren.
 DÓNGOS — vooruitstekend, *de bovenlip*; spitsmond; muis.
 DÓNJĀ — de wereld; aardse goederen. — KĀ — AN — wereldsch, aardsch; 't aardse, de wereldse zaken.
 DORAN — steel van patjoel of hak.
 DORÈNG | *tr.* — *iem.* iets zeggen tot onderrigting, leeren, *kwaad of goed*.
 DORÈS — praatziek. — *ev. w.* — babbelen, snappen.
 DOS — *verk.* van DADOS en van KADOS, *z.* DADI en KĀJĀ.
 DOSĀ — zonde, misdaad; schuldig. — AN — misdadig, schuldig aan een misdaad.
 PI — — een misdaad.
 DÒSOQ = DÒKOQ.
 DOWĀ = DÓNGĀ.
 DRADJAT — rang, trap; eer, aanzien. — KĀ — AN — rang, waardigheid, aanzien.
 DRAGĒM — kastanjebruin, een paard; paarsch, *geschilderde kleedjes*.
 DRAMÈN = DÈRMÈN.
 DRAPON = SOEPĀJĀ.
 DRAWAS | KE — AN — een ongeluk krijgen; ernstige of ongelukkige gevolgen hebben.
 DRĀWINĀ | *ev. w.* — een vrolijk en maaltijd houden, bras-

sen.
 DRĒBOS — donderbus.
 DRĒDJĒT 1°. — zenuw- of spiertrilling; matheid.
 2°. — stoppels van afgebrande alang-alang.
 DRĒL — pelotonsvuur, veel gewerschoten tegelijk; pelotonsvuur maken. — *ev. w.* — tegelijk vuren. — *tr.* — tegelijk schieten op; een pelotonssalvo geven aan of voor; herhaaldelijk schieten op.
 DRĒMBĀ — vreten, zwelgen, zuipen; veel kunnen bevatten, *bv. een zak*.
 DRĒMÈMÈL = DÈRMÈMÈL.
 DRĒMÈMÈNG | *ev. w.* — mompelen, pruttelen.
 DRĒMIMIL = DÈRMIMIL.
 DRĒMOEMÈNG = DÈRMOEMÈNG.
 DRĒNGÈS — spotziek, den draak steken. DRĒNGAS — — zotteklap, onbehoorlijke scherts.
 DRĒNGKI — nijdig, wangunstig; afgunst. — *tr.* — afgunstig zijn jegens.
 DRĒWÈS | *ev. w.* — afdruipe, voortdurend druppelen. — AN — druppelen, biggelen.
 DRĒDJI — vinger; teen.
 DRIGĀMĀ *n.*, DRIGAMI *k.* — op zijn hoede, op alles gewapend, een weg of achterdeurtje openhouden; zich vrij zoeken te pleiten. — *ev. w.* — er op gewapend

zijn, ongemerkt toezien. — *tr.* — zich hoeden voor of tegen, waken tegen *enz.*
 DRIGĀNTJĀ — van meening verschillen.
 DRĒJĀ | PĀNTJĀ — — de vijf zinnen. — KĀ — AN — van harte, hartelijk, gemoedelijk, in 't hart gevoeld, getroffen; gemoedelijkheid, opregtheid, zichtbaar, blijken, bewaarheid.
 DRĒJAH — weldaad, liefdadigheid, aalmoes, hulpbetoon — *met godsdienstig oogmerk*; liefdadig, huipvaardig als boven.
 DRĒGAQ — verwonderd opkijken of om zich heen zien.
 DRĒGIN — groen en zwart gestreepte stof met gouden galon.
 DRĒGO — kalmus, lieschwor-tel.
 DRĒDJOQ — plotseling; regt naar beneden. — *ev. w.* — afstormen, plotseling afsnellen; regt toe regtaan, op iets losgaan. — *lstv.* — in eens neêrstorten, een massa water; plotseling aankomen, met de deur in 't huis vallen, aanstormen, aandruischen.
 DRĒDOS | *ev. w.* — tappelings vloeijen.
 DRĒWÈNG | *ev. w.* — halsstar-rig zijn eigen zin volgen.
 DRĒHI en *ev. w.* — kwaadwillig, en = DRĒNGKI.
 DRĒHOEN — dwaas, gek.

DĀ — *verk.* van PĀPĀ.
 DĀBJANG | *ev. w.* — bij de armen voorttrekken of weg-leiden; iets met zijn meerderen zamen opnemen en wegdragen.
 DĀDJIS — *verk.* van TĀDAH NĀDJIS: vuilweer, zoldering boven een zit- of slaappleats.
 DĀPĀ *k. n.*, DĀDJĀ, PRĀNDJĀ *k. i.* — borst. — MANEQ, — PEKSI — kippeborst, smalle vooruitstekende borst. — PEKSI *k. n.* — middeldwarsbalk *v. e. hoofd-gebinte*. — *ev. w.* — ter harte nemen, overwegen; goed bevatten, wel beseffen. — *tr.* — borg zijn of instaan voor. — PĀN — — derde in rang; derde kind.
 DĀPAG — open, gul, onbekrompen, vrij, vrijmoedig, onversaagd, zonder verberg-ing of achterhouding, groothartig. — *ev. w.* — eten, vreten (*plat wrd.*).
 DĀDAH — levende heining, haag.
 DĀDAL — weg- of afspoelen, wegdrijven, door 't water weggesleept; te loor gaan; uit den weg geruimd, verjaagd, weggevaagd, afzakken, de vlugt nemen. — *ev. w.* — een gegeven of verpachte *enz.* zaak terugnemen.
 DĀPAP 1°. — steelpopje of -hansworstje; *Jav. dans met id.* — *cs.* — aanbieden, aan *iem.* overlaten of laten be-

houden.
PAPAR - 't opkomen der maan.
tr. - opkomen, aan de kim
 verschijnen, *id.*
PAPOE - dobbelsteen; met dob-
 belsteenen spelen.
PAPENG - dik touw. — *ev. w.*
 - er mede binden.
PAPEQ - drijvend vuil op poe-
 len en plassen.
PAPE - dik, grof; lomp ge-
 vormd; stroef gaan in 't
af- of opschuiven; sterk,
 veel kunnen verdragen of
 verteren, *de ingewanden*; niet
 teérgevoelig of kwalijkne-
 mend.
PAGEL - stijf- of eigenzinnig,
 moeilijk om mede om te
 gaan; ten halve, onvoldoen-
 de; stijf, houderig van ma-
 nieren *enz.* — **AN** - van
 middelsoort.
PAGLIG | **POGLAG** — - wig-
 gelen, wibbelen.
PAGO of **PAGOE** - *srt.* van pa-
 trijs.
PAHAM - hum roepen, kug-
 chen om een teeken te ge-
 ven *enz.* — *tr.* - *iem.* zoo
 roepen; waarschuwen *enz.*
PAHAR - *z.* **PANGAN** en **WETENG**.
 — *ev. w.* - een raad *enz.* ter
 harte nemen, *er* gebruik
 van maken.
PAHAS - kaal, bar, onbegroeid;
 droog, schoon, *een weg*; bijna
 droog en hard, betreedbaar,
de grond in een rivier.
PAHGA - gulzig opeten.
PAHEP - echtvereeniging, hu-

welijksluiting; trouwen. —
tr. - een jongman in den
 echt vereenigen met *enz.* —
cs. - 't paar in 't huwelijk
 verbinden, te zamen bren-
 gen.
PAHET | *ev. w.* - uitrukken,
 uittrekken, ontwortelen,
 wegrukken.
PAHON - *z.* **GOPONG**, **NIPAH** en
WIROE.
PAJENG 1°. - lange roeiriem.
 — *tr.* - roeijen, voortroe-
 jen.
 2°. - *v. e.* bouwland: wel toe-
 bereid, *nml.* in 't voorjaar
 goed omgeploegd en de
 Oostmoeson over braak ge-
 legd, uitgezuurd.
PAJOH *n.*, **TAMOE** *k.*, **TAMI** *k. d.*
 - gast, bezoeker, gezelschap
 bij *iem.* aan huis, *logé.* — *ev.*
w. - *iem.* als gast ontvangen
 of onthalen. — **KX** — **AN**
 - gasten krijgen of hebben.
MARA — of **MAR** — - als
 gast komen, een bezoek
 komen afleggen.
PAJOT - *srt.* van puistjes in 't
 aangezicht.
PAKAH - groot, dik, boom,
vrucht, uitstekende wortels;
 een notabele zijn; naar
 grootheid streven.
PAKAR = **PASAR**.
PAKOE | *ev. w.* - voor zich ne-
 men, zich toeëigenen, als
 de zijne erkennen.
PAKON - een spel: een plank met
 gaten waar dat spel mede ge-
 speeld wordt.

PALANG - poppen-wajangspe-
 ler of -vertoonster.
PALI = **KĒPALI**.
PALENG - groote koperen rijst-
 kookpot.
PAMANG - knap, vlug, bij de
 hand; vlug van begrip, goed
 of duidelijk zien of begrij-
 pen *enz.*; bereidvaardig,
 gaarne.
PAMIS - in behoorlijke orde
 digt opeen geschikt, aan-
 eensluitend gerangschikt,
 goed gesloten, een rij of
 gelid; ordelijk met armen
 en beenen digt aan en on-
 der 't lijf, een zittend per-
 soon.
PAMPĀ - zekere heete roosach-
 tige uitslagziekte. — **OE-**
LĀ - gordelroos. — **SE-**
MOET - gierstuitslag?
PAMPAR - troon, tabouret tot
 vorstenzetel; laag schrijf-
 lessenaartje.
PAMPENG of **PAMPING** = **PĒM-**
PING.
PAMPIT - tweelingen, een jon-
 gentje en een meisje.
PAMPJANG - trosvormig.
PAMPJAG - gelijk in den stap
 naast elkander; van de zelf-
 de gesteldheid als iets an-
 ders.
PANDAN - steel *v. e.* regen- of
 zonnescherm; dik touw om
 balken te slepen.
PANDANG of **TJĒQ** — - *srt.*
 van breekijzer of beitel. —
ev. w. - onheil voorspellen,
 kwaad toewenschen.

PANDENG | *ev. w.* - onafgebro-
 ken, onophoudelijk, in een
 onafgebroken rij.
PANGAH en *db.* - rijzig en wel-
 gevormd, of = **PANGAQ**.
PANGAN - tijd of gelegenheid
 hebben; wel genegen zijn,
 geen bedenkingen hebben;
 verligting ondervinden, be-
 ter worden of zijn; gele-
 genheid, genegenheid, ver-
 ligting, beterschap. — *tr.* -
 geen bezwaar hebben tegen.
 — *cs.* - gelegenheid maken,
 zich ergens toe schikken.
PANGAQ | *ev. w.* - achterover
 hellende; 't hoofd achter-
 over houden.
PANGIR | *ev. w.* - den grond
 rondom plantsoen schoonma-
 ken of schoonhouden; de
 werkkrauwen *enz.* zuiveren
 en opmaken, beschermen.
PANGKĀ - verblijf van een boe-
 tā; hut, krot.
PANGKĒL - hoofd- of knoest-
 wortel *v. e.* boom of struik.
PANGKLĒH | *ev. w.* en **KĒ** — -
 bengelen, slap en slinge-
 rend neêrhangen, *bv.* *iems.*
arm of been, door zwakte of
 als 't gebroken is.
PANGLĒNG - simpel, mal, niet
 regt bij zijn verstand.
PANGLING - half gek; nar.
PANJANG - schutsgeest *v. e.*
lund, plaais, dorp *enz.*
PAPLANG | *ev. w.* - regt naar
 beide zijden uitgestrekt,
 de horens, armen.
PAPLOQ - oud, afgeleefd, oud-

je, knappert.

PAPER 1°. - fatsoen, vorm, gedaante, gelaat, gestalte; *zoo of zoo* gesteld of geschapen zijn, gezegd kunnen worden, bij wijze van. — *ev. w.* - vormen, fatsoeneren; een onderwerp behandelen in zekeren vorm of op zekere wijze; afbeelden; de geheele levering van iets op zich nemen. — AN - voorkomen.

2°. - stoel rietplanten en drg.; tot een stoel, tot een stam behoren, lid zijn van een geslacht of familie. — AN - ook plaats waar stoelen of een stoel bamboe enz. staan. 3°. - achterstevan v. e. *Inl.* vaartuig.

PAQ - verk. van OPAQ = ORA.

PĀRĀ - jonge pas volwassen kip; middelmatig van grootte, middelsoort.

PĀRĀT - 't land, de grond, de aarde, in tegenoverst. van 't water en de lucht, de vaste wal; te voet; over of te land. — KE — EN - te digt onder den wal, een zeilend vaartuig. — *ev. w.* - op aarde komen uit de hogere gewesten. — AN - 't vaste land, tegenover de zee; zich aan land bevinden of op houden.

PARIQ = LARIQ en TARIQ.

PASAR - grond, bodem, bedding, van zee, rivier, val, beker enz.; 't vat, de beker zelf, z. a. bij telling; lijf,

buik v. e. *mensh*; grondslag, fundament, onderlaag; schenkbord; stof, grondstof; grond, grondkleur, hoofdkleur waar de bloemen of and. versieringen op gebracht zijn; aard, karakter, eigenschap; koopwarenstalletje, kraam; uitstalplaats, winkel; uitgestald zitten; en waarlijk, en inderdaad; te meer nog, zelfs; van zich zelf, uit zijn aard, altijd zoo geweest. — *cs.* - goederen uitstellen. — AN - een winkel of een kraam enz. houden.

PAT - soms, nu eens, dan weér. — *db.* AN - bij wijlen krankzinnig of wezenloos zijn; onbestendig, veranderlijk, nukkig. — NJAT - wispelturig, luimig, grillig.

PATENG - z. TĒKĀ en MARANG.

PATJAH - in menigte uitspreid of uiteenliggen. — *ev. w.* - uitspreiden, uit- of uiteenleggen.

PATJIN - groote weegstok, unster; pikoel, gewigt van 100 kati's of 125 Amst. ponden. — *ev. w.* - met den grooten unster wegen.

PAWAH - z. PAWEH en TIBĀ.

PAWANG | PĀ — AN - groote oude zwarte rivierschildpad.

PAWAQ | *db.* = SOWANG-SOWANG.

PAWĒT - *srt.* van klonterpap.

PAWOE - klein *srt.* van zoetwater-garnalen.

PAWEH n., PAWAH k., — PĀNGANDIKĀ of enkel PĀNGANDIKĀ k. i. - bevel, last, gezegde; bevelen, zeggen. PAWOEHAN k. n., PAWAHAN k. d. - verlaat, opening in een dam ter aftapping van water, bevoeiingsgeul.

PAWĒL en *db.* - verward of wild dooreen, haar, veëren, stroo, ruigie enz., ook *iems.* rede. — *ldb.* *ev. w.* - wild dooreen warren; verguizen.

PAWĒQ - ● schimmel, paardekleur; gemengeld grijs, peper- en -zoutkleur, stofsen; half grijs, een *mensh* (scherts).

PĒPAQ - zemelen.

PĒPĒ - zich in de zon koesteren.

PĒPĒG - een ringwormachtige uitslag op de huid. — *ev. w.* - berooid, verarmd, uitgemergeld.

PĒPĒG 1°. - een hamer der gamelanmakers. — *ev. w.* - tikkende kloppen. — AN of PĒG-PĒGAN - kloppen, bonzen, 't hart. — R — *ev. w.* - beven, bibberen.

2°. - opeengedrongen, stampvol. — *tr.* - een plaats vervullen, erg. opeengedrongen zijn. — MĀ — = 'M-BĒPĒPĒG.

PĒPĒK = PĒPAQ.

PĒPĒL - losgerafeld, getornd, losgaan enz., opgevreten, de huid. — *ev. w.* - lostornen, bedr., losrafelen, iets af of

uittrekken van iets, van 't lijf trekken; terugnemen, pachtgrond enz. — *tr.* - ook *iem.* alles van 't lijf nemen of scheuren, van alles berooven, naakt uitkleeden. — AN - ook roof, 't geroofde.

PĒPĒL - verstopt, digt, een luit, sigaar enz.

PĒPĒP - stil, rustig, stilte, zonder rumoer. — *tr.* - stilletjes op een plaats zitten om te bespieden; *iem.* stilletjes beloeren.

PĒPĒQ | *tr.* - voor zich bestemmen, zich in gedachte toeëigenen, zijn begeerte laten gaan over.

PĒPĒR | *ev. w.* - poten of planten ter opkweeking, kweken; veroorzaken, zaaijen, kweken, *bv.* onheil. — AN kweekplant, poteling; kweekerij.

PĒPĒS - civet, muskus van de civetkat.

PĒPĒS | *ev. w.* - *iem.* uitvragen, op antwoord of bekentenis aandringen.

PĒPĒT 1°. - aanhoudend, gedurig herhaald, een geluid. 2°. - geschraamd, de huid. — *ev. w.* - een stengel of loot, z. a. van een slingerplant, afrukken, uittrekken. — *tr.* - ook katjang en drg. rooijen. — AN - ook looten van Chin. katjang.

PĒPĒT 1°. - stikdonker; stikvol; in groote verlegenheid.

- *cs.* - verduisteren.
 2°. | *ev. w.* - zachtjes trekken aan. — *tr.* - ook tokkelen; hengelen.
 DĒG 1°. | *db.* AN - z. DĒDĒG.
 2°. - vol, geheel, den geheelen dag of nacht door.
 3°. - paf! pof!
 DĒGLAG | *ev. w.* - achterover hellend of leunend zitten.
 DĒGLEG - stom, bot, stomp van geest. — *ev. w.* - zich stom of dom houden.
 DĒGLOG - erg mank gaan, door een te kort been.
 DĒGGEL - pijnloos of koud gezwel aan een gewricht.
 DĒGOL - krom door een knoest, een stuk hout; krom en verdraaid, iems. heen.
 DĒGOL - krom en stijf, arm of been.
 DĒGGES - verk. samenst. van GE-DĒ en BAGES.
 DĒH - ei! elieve! wel! toch!
 DĒHĒM en DĒHĒM = DAHAM.
 DĒJOG - mank door een kort been; scheef staan door een korten poot, een menbelstuk enz.
 DĒJOQ - een weinig achteroverstaan.
 DĒJOS = DĒJOS.
 DĒJOT - eenigzins groote puistes in 't aangezicht; gezwollen klieren, uitwendig.
 DĒK = DĒG 3°.
 DĒKAH - z. DĒKEH.
 DĒKĒM | *ev. w.* - ineengedoken op den grond zitten, zich koesteren, z. a. een kip. —

- tr.* - ook op de eijeren zitten. — AN - z. ook KĒDĒLĒ.
 DĒKES | *ev. w.* - tegen iem. aan zitten of liggen. — KĒ — of KĒDĒKAS-KĒ — of NGE — — tegen iem. aan kruipen van koude, niet weten waar men kruipen zal van koude.
 DĒKET - digt, naauwsluitend, compres, naauw verbonden.
 DĒKOE | SĀ — of SI — en *ev. w.* - zich voorover buigen of bukken, al zittende; op de voorknieën liggen, een viervoet. dier.
 DĒKOEKĒL - met gebogen rug voorover staande of zittende; met opgetrokken knieën liggende. — *ev. w.* - zoo staan, zitten of liggen.
 DĒKOQ - deukje, kleine uitholling, ingedeukt, hol; hol-oogig. — *ev. w.* - met ingezonken oogen; slapen (plat wrd.)
 DĒKOR | *ev. w.* - plat op den grond enz. zitten.
 DĒL - klanknaboots. van een dofsen slag van breken: roef!
 DĒLĀ of SĀ — n., SĀKĒPAP k. — een oogenblik, eventjes. — *db.* - ieder oogenblik, telkens. — MENGKO — — over een oogenblik, wacht even, strakjes.
 DĒLAQ | *ev. w.* - 't hoofd achterover houden met open mond of bek.
 DĒLEG - verstomd van verbaazing.

- DĒLIQ | *ev. w.* - zich verschuilen; in hinderlaag liggen; verscholen liggen, voor 't oog meer of min bedekt.
 DĒLĒQ - voorovergebogen. — *ev. w.* - zich vooroverbuigen, gebogen staan of zitten, buigen, *lv.* van den wind.
 DĒLOG | *db.* = LENGĒQ-LE-NGĒQ.
 DĒM - mijn! van iem. die iets vindt. — *tr.* - een vondst zich alleen toeëigenen door dĒm te zeggen.
 DĒM - muf, duf.
 DĒMEK - zacht en langzaam gaan zitten. — KĀ — — langzame en voorzigtige gang of tred. — NGĀ — — en DĒMEK *db.* - voetje voor voetje gaan.
 DĒMEN n., REMEN k. - behagen in iets; veel houden van, genoeg vinden in; genegen zijn, beminnen. — *tr.* - ook verlieven op; begeeren. — *cs.* - ook behagen; behagelijk, bevallig. — AN - ook beminde, liefje, minnares, minnaar, meest van een ongeregelde liefde.
 DĒMES - net, bevallig, beschaafd, fijn.
 DĒMIT - verborgen, moeilijk te ontdekken; en *ldb.* - geest die ergens huist of waar, onzichtbaar spook. — — AN - bedektelijk, in 't geheim of verborgen, onder vier oogen.
 DĒMPĒL - vlak tegenaan. — *ev. w. en lsv.* - tegen iets aan zitten of staan, aangebouwd, aangehecht enz.
 DĒMPĒL - digt aaneen, in een tros of groep; compres, tros, groep.
 DĒMPĒNG = DĒMPING.
 DĒMPĒT - tegen elkander aan, aaneengebouwd, -gekleefd, -gehecht, -gegroeid; naauw aan elkander verkleefd, vrienden enz.
 DĒMPING - overhangende of regtopstaande kant van oever, steille, berg, berg- of rotswand. — *ev. w.* - overhangen, steil opstaan, van id.; tegen iets dat hoog is aan staan of zitten of liggen, daar schuilen of zich verbergen; zijn steun zoeken bij iem.
 DĒMPJĒNG = DĒMPJANG.
 DĒMPO - bol of bal, van aard- of meelachtige stoffen met vocht gekneet.
 DĒMPĒL - stopverw, gew. een deeg van kalk, boomwol en djarak-olie. — *ev. w.* - er mede stoppen; een weeke klomp zijn.
 DĒMPOQ = DĒPOQ.
 DĒMPOQ - platachtig, stomp-achtig rond; kort en dik, niet rijzig.
 DĒNPĀ 1°. - strijdnods.
 2°. - kastijding, straf, boete. — *ev. w.* - beboeten.
 DĒNPĒM - stil zijn, stilstaan, rusten, een verzameling van

menschen, een twist, een werk; in stilte iets beoogen; zich in huis houden.

PĒNDĒNG - gedroogd vleesch.

PĒNDĒNG 1°. - uitgestrekt, lang. — *ev. w.* - zich in de lengte of langs iets uitstrekken.

2°. | *ev. w.* - traag vorderen of doen wat gezegd wordt, *erg.* niet om geven.

PĒNDĒI - herhaaldelijk, telkens weêr, tot vervelens toe, wel honderdmaal, *zeggen enz.*

PĒNĒH - den rug een weinig achterovergebogen en de borst vooruit. **PĒNAH** — - deftig en parmantig. — *ev. w.* - in zoo een houding zijn; de rug een weinig achterover, *bv. een stoel.*

PĒNGAQ = **PANGAQ**.

PĒNGĒH | *db.* = **LĒNGĒH-LĒNGĒH**.

PĒNGĒL | *ev. w. en mā* — - onverwachts of onopgemerkt te voorschijn komen of voor iem. staan; uitschieten, uitspruiten, opschieten, knoppen.

PĒNGĒN - vastzittende jicht of reumatiek, heet of slepend, met of zonder swelling; daaraan lijden.

PĒNGĒR en **PĒNGĒR** *n.* = **SOE-MOERĒP** en **NGĒRTI**.

PĒNGGLĒNG - dom, onverstandig, dwaas; suf, versuft; suffen.

PĒNGĒK 1°. | *ev. w.* - gedron-

gen van gestalte; kort van hals, ineengedrukt door een zware vracht.

2°. = **PĒNGKOQ**.

PĒNGKĒL - verstijfdheid, verdooving van een lichaamslid; reumatische stijfheid, met of zonder pijn, pootkramp der vogels.

PĒNGKĒNG | *ev. w.* - achterover staan of hellen, *bv. de rug v. e. stoel.*

PĒNGKĒQ - achterover gebogen. — *ev. w.* - achterover buigen; zich achterover geven.

PĒNGKLANG = **PĒNGKLANG**.

PĒNGKLANG en *ev. w.* - met een bogt achteruitstaan.

PĒNGKLĒQ = **PĒNGKĒQ**.

PĒNGKLING = **PĒNGKOQ**.

PĒNGKLIQ | *ev. w.* - met een stompen hoek ingebogen, een knik hebben, geknikt, opgewipt, opstaande, wat anders regtuit steekt. — **AN** - knik, stompe inhoek, *bv. aan een dak.*

PĒNGKLĒQ - gebukt. — *ev. w.* - voorover bukken; een buiging maken.

PĒNGKOE = **PĒKOE**.

PĒNGKOL *k. n.*, **DJĒNGKOE** *k. i.* - de knie.

PĒNGLĒNG = **PĒNGGLĒNG**.

PĒNGSĒR | *ev. w.* - van een hoog plaats vallende langs iets afglijden.

PĒNOQ - bevallig, mooi van bouw of vorm, een vrouw of meisje en voorwerpen; ook

verk. NOQ - meisje! juffertje! **PĒNTJĒNG** - aan iems. zij, hand aan hand; als een paar of trits of rist of tros bijeen; twee aan twee; rist, tros; gelijkvormig, eensluidend met iets. — *ev. w.* - een paar enz. worden of vormen; tot een rist enz. bijeenvoegen.

PĒPĒ - vadem.

PĒPĒ | *db.* - flikflooiën, kruipen.

PĒPĒL en **PĒPĒL** — **PĒMPĒL**.

PĒPĒPĒL - tegen iets aan staan of leunen of neêrgelegen liggen, er schut zoeken of schuilen.

PĒPĒS - afgeplat, met een vlakke plek, een cirkel of rond voorwerp. — *ev. w.* - geheel ineengedoken zitten of staan; zich aandrukken tegen, en plat neêrliggen op iets.

PĒPLOQ | *ev. w.* - in een vîzel stampen.

PĒPĒQ = **PĒMPOQ**.

PĒPOQ 1°. - zonder voet of voetstuk of standaard, een staand voorwerp. — *ev. w.* - op den grond zitten.

2°. en **PĒ** — **AN** - kluizenarsverblijf. — *tr.* - als kluizenaar wonen, tot kluis hebben.

PĒPOQ = **PĒMPOQ**.

PĒPOR en **PĒPROQ** = **PĒKOR**.

PĒQ *n.*, **KĒLĒ** *k.* - tijdens, toen.

— **SĒMONO** - toen ter tijd.

— **ĒPĒ** - wanneer?

PĒQNE = **PĒWĒQĒ**.

PĒQNĒN - gij, u, gij zelf; en = **PĒWĒQĒ**.

PĒRAQ - in een grooten troep ergens zitten; in menigte ergens liggen.

PĒRĒQ - *z. DOELĒR, SĒDOELĒR, ILOE.*

PĒROQ | *ev. w.* - ledig zitten of -staan, zitten te gapen enz.

PĒSAQ of **PĒSEK** | *ev. w.* - dringen, tegen aan dringen; verdringen; uit den weg dringen; dringen, aandringen, dringend, een verzoek enz.

PĒSEL | **KE** — **AN** - bezwaarlijk voortkomen, scharrelen, van gaan en arbeid; met moeite zijn kostje ophalen.

PĒSEL of **PĒSĒL** | *ev. w.* - zich erg. tusschen in dringen of kruipen, erg. gedrongen of gepakt tusschen staan of zitten.

PĒSĒQ = **PĒSEK**.

PĒSOQ - groote deuk; gedeukt, ingedeukt. — *ev. w.* - indeuken; een deuk hebben of zijn.

PĒSTĒ - de 11e. māngsā.

PĒSTAR - *z. IKĒT en SĒBAN.*

PĒTJĒH = **RĒTJĒH** 2°.

PĒTĒNG | *ev. w.* - een weinig achterover en de borst vooruit; door zulk een houding deftigheid vertoonen; ook van voorwerpen: een weinig achterwaarts overhellende.

PĒWĒ *n.*, **PĒJAMBAQ**, **KĒJAMBAQ**, **PĒJAMBĒK** enz. *k.*, **PĒIBADI**

k. i. - alleen, op zich zelf; zelf, in eigen persoon; van zelf; eigen; 't meest. *In de sprkt. ook ik.* *pēwēqē* enz. - hij, zij. — *db.* - ieder of allen afzonderlijk, op zich zelf staand, niet één en 't zelfde. — *ev. w.* - alleen of afzonderlijk zijn; ik, mijn persoon. — *tr.* - er alleen voor staan; alleen verrigten; voor zich alleen hebben of houden; eenig of zonder weêrga zijn. — *cs.* - afzonderlijk plaatsen enz. — *AN* - te zamen afgezonderd, onder vier oogen enz.

pēwēq = *pēwē*.

pi - *verk. van adi.*

pīpal - geschaafd, ontveld, een gedeelte huid of bast er af, een plek ontverwd. *pīpīh* of *pīpēh* - tot spijs toe bereid bloed; bloedbeuling. *pīpīl* - een weinig verminderd, eenigzins geslonken, een voorraad, schuld enz.

pīpis - zich luizen of luizen zoeken door op 't gevoel af te tasten. — *ev. w.* - iem. of een beest zoo luizen.

pīpōng | *db.* - klanknab. voor 't geluid van muziek; deuntje, wijsje.

pīhin = *pīgin*.

pījan of *pījang* | *pā* — - aangelegd vuur om zich bij te warmen enz., vuurplaats, vuurhaard. — *pāpījangan* - vuurplaats; zich warmen, voor een vuur staan of zit-

ten.

pīkih - klein, boom of vrucht.

pīkiq = *pīgin* (*sprkt.*).

pīkir = *dikir*.

pīkēl - 't hoofd vooroverbuigen, met gebogen hoofd.

pīl - klanknab. voor 't losrukken van iets kleins.

pīmin en *pīmiq* = *pīgin* (*sprkt.*).

pīmpil = *pēmpēt*.

pīnpal - weggedaan, weggeschaft. — *ev. w.* - wegdoen, zich ontdoen van.

pīng = *sing* of *kang*. *db.* of *pang* — of *pōng* — - wie ook, wat ook, al wat, alles. *sa* — *ā* - onverschillig welk of welke, eene of andere.

pīgin *n.*, *roemījin* *k.*, *krijin* *md.* - eerst, eerste; vooruit, eerder, vooraf, vroeger, alvast. *kang* — - de eerste, in de eerste plaats, ten eerste. *pēq* — - eertijds, wel eer, een tijd geleden. — *tr.* - voorgaan, vooraf of vooruitgaan; voorkomen, eerder komen of doen, alvast doen. — *cs.* - vooruit laten gaan enz.; het eerst doen, eerder dan iets and.

pīngkēl - hulpvuurhaard van bijeengelegde steenen; pijnlijke gewrichtsstijfheid bij de buffels. — *ev. w.* - een lossen vuurhaard maken; er op koken; te huis zitten, niet uitgaan. *manpēg* *ev. w.* of *anpāp* *ev. w.* - zich

tevreden bij zijn arbeid houden, werkzaam en tevreden met zijn staat.

pīngklang = *pējog*. — *AN* - mank of hinkende gaan.

pīngkliq - zitbankje; voetbankje; op een bankje zitten; laag tafeltje of lessenaar om aan te schrijven.

pīngklēq = *pēngklēq*.

pīngkēl - bukken; voorovergedoken zitten; duiken.

pīq 1°. - *verk. van adi.*

2°. - foei!

pīri - hoogmoedig, trotsch. — *cs.* - ook verheffen, vooraanstellen, *nml.* zich zelf.

pīpiq = *pīgin* (*sprkt.*).

pīsin = *djīsim*.

pīsiq = *pīgin*.

pīwēt | *db.* - ruig, dik behaard.

pō 1°. - uitroep als men iem. wil treffen: daar! pas op! 2°. = *ro* of *loro*.

pōpēt - gewond, gestoken door de buikbekleedselen heen; opengereten, ook een kussen, baal enz.

pōpōg - klopper, bv. aan een deur. — *ev. w.* - kloppen, aankloppen; zich op de borst slaan.

pōpōq | *ev. w.* - op de hurken zitten.

pōpōs | *ev. w.* - met den kop of snuit stooten of duwen; in den grond wroeten met den snuit.

pōpōt | *ev. w.* - verscholen op de loer of in hinderlaag lig-

gen; in zijn leger of kuil liggen, een wild dier.

pōe - uitroep als iems. worp of steek enz. gemist heeft.

pōepā - weduwnaar, ook onbestorven.

pōepah | *ev. w.* - uithalen, geheel ledigen, ontladen; onderste boven halen.

pōepēt | *tr.* - een baal, kussen enz. opensteken of -snijden.

pōepēq 1°. - graaf, spade, spithout enz. — *ev. w.* - graven; uit- of opgraven.

2°. *ml.* - staande, een lamp en dry., tegenover hangend; rustend, op één plaats gevestigd, tegenover reizend, mobiel.

pōegāl 1°. - balddadig, moedwillig; stout, ondeugend; balddadigheid enz. — *ev. w.* - balddadig of ondeugend te werk gaan.

2°. - opgezetheid van winden in de maag.

pōegēl = *boegēl*.

pōeh = *apēh*.

pōejāng - zeekoe. *lēngā* — - de olie uit dat dier. — *ev. w.* - iem. door middel van die olie of ook door andere toovermiddelen aan zich gehecht zoeken te maken.

pōekēh *n.*, *pēkah* *k.* - gehucht.

pōekēl | *sā* — - met de knieën opgetrokken tegen de borst liggen.

pōekēn - *Inlandsche* arts, geneesvrouw, vroedvrouw;

duivelbezweerder, waarzegger. — *AWAS* — waarzegger. — *ev. w.* — doekoen zijn. — *ME* — — 't zelfde, en geneeskundige hulp gebruiken. — *tr.* — *iem.* als doekoen behandelen.

POEKER = *POEWER*; en verhevenheid van den grond, hoop aarde; 't hoogste gedeelte of de spits *v. e. gewelf of boog*; de hoogste streken *v. 't luchtruim*.

POEKET = *SOEKET* (*desatl.*).

POELANG — houten presenteerbord.

POEMPIL = *NGEMPÊQ*. — *ev. w.* — een plaatsje bij *iem.* vragen of hebben om in te wonen of te logeren.

POEMPJÊQ — 't zelfde als iets anders, 't zelfde nog eens of tweemaal, dubbel exemplaar, herhaling, in herhaling vallen.

POEMPÊL — zich indringen of aan *iem.* opdringen; indringer, parasiet; vuistspel; kozijn van raam of deur.

POENAQ — vierkante mand, van onder naauwer dan van boven, en zonder deksel.

POENGKAH = *PONGKAH*.

POENGKAR | *ev. w.* — omwroeten, opwroeten, opwerken.

POENGKIR = *POENGKAR*.

POENGKLÊH — regtuitstekende of afhellende takstomp aan een boom; neêrhangen, de vleugels *v. e. haan*. — *ldb.* — aanhangend afdakje.

POENGKÊL — langs de zijden van den kop naar beneden gerigt, de horens of een horens *v. e. buffel*.

POENGKRAH — overhoop, door-eengehaald, in de war, onderstboven. — *ev. w.* — overhoop halen enz.

POENGSIK | *ev. w.* — met den snuit om- of opwroeten.

POEPAQ | *ev. w.* — schoppen, den voet schoppend vooruitslaan; *iem.* schoppen.

POEPLAQ — koker om de betel en toebehooren in te stampen, voor tandeloze lieden.

POESIR = *POENGSIK*.

POESËN — *z. DÊSÂ*.

POETJENG | *RÊBET* — — trachten de eerste te zijn of de anderen te overtreffen; gejaagd, jagen, driftig slaan, ademhaling en pols.

POEWÊL | *ev. w.* — zich altijd in huis houden, te huis hokken.

POEWÊT of *DJOEWÊT* — *nm. v. e. boomvrucht*.

POEWIT — *duit.* — *n.*, *JÂTRÂ*, *ARTÂ k.* — *geld.* — *ev. w.* — geld geven, betalen; zijn geld geven voor. — *tr.* — iets betalen; 't geld geven voor of tot, bekostigen; *iem.* van geld voorzien.

POEWËNG — *z. KÊRIS*.

POG — klanknab. van een harden slag of stomp, gestamp enz., bonk! pof!

POHAN = *POWAN*.

PÔJONG — scheef of schuin of

— *ev. w.* = 'NPOENGKAR.

PONGKLÊH = *POENGKLÊH*.

PONGKOL — gewezen, rustend, een ontslagen ambtenaar enz.

PONGKOQ | *ev. w.* — *erg.* stil blijven zitten of staan.

PONGKRAQ — dommekracht. — *ev. w.* — *er* mede werken, opwinden.

PONGKROQ — achterwaarts naar beneden gerigt, de horens *v. e. buffel*.

PONGOH en *dh.* — groot en breed van gestalte, maar wel geëvenredigd.

PONGOL | *LINTANG* — — de morgenster.

POQ — 't verblijf of verblijven, plaats waar *iem.* zich ophoudt of waar iets blijft, degene op wien iets neerkomt of die voor iets aansprakelijk blijft. — *ANPOQ*, *ENPOQ* of *MANDOQ* — zich ophouden of uithangen, zitten; blijven zitten of plakken. — *tr.* of *NGAN-PÔGT* — zitten of zich ophouden op een plaats of bij *iem.*

POQ-KÊR — op de hurken zitten met den rug naar *iem.* toe, *srl.* van eerbewijs uit vroeger tijd (*verk.* van 'NPOQ-MOENGKÊR).

PORËNG — de vlammen of âren in hout, marmer enz.; gevland, gemarmerd.

PÔRONG | *ev. w.* — roerloos of als een beeld zitten.

POSO — norsch, onvriendelijk.

hellend staan, overhellen, overhangen; niet geheel regtvaardig of getrouw, wankel in zijn deugd enz.; niet geheel nuchter zijn, niet gezond kunnen redeneren.

PÔJOQ — een weinig vooroverhellend of voorovergebogen, *bv.* van ouderdom.

PÔJOT of *PÂNPÔJOT* | *sâ* — — met het geheele gezin en al zijn bijhang, hutje met mudje.

POKO | *ev. w.* — gebukt zitten, ineengekromd.

PÔKOH — met lust of ijverig bezig in 't werk of om *iem.* bij te staan; hartelijk zijn jegens *iem.*, met hartelijkheid bejegenen.

PÔLOG — jonge djatistam, dun stuk djati- of ander hout van weinig lengte.

PÔMPJONG — in een grooten tros; tros.

PÔMPO — twee verkeerd bij elkaar gevoegd, verkeerd gepaard.

PÔMPOL — tros, bloemen of vruchten.

PONGPING — *z. PING*.

PONGKAH — niet meer stevig staan, door slijting of ouderdom.

PONGKÊL — puntig graafhout of -ijzer. — *ev. w.* — daarmede op- of uitgraven; *iem.* van zijn zitplaats of uit zijn post werken.

PONGKÊR — wroethout of -ijzer.

pòsoq | *ev. w.* - voortdringen, stuwen, wegduwen.
 pòtjan - *loespijs van kèlèlè of sijngelhakte groente met klapa en lombok.*
 pòtong | *db. en ev. w.* - ijverig aan- of wegdragen.
 pòtor | *ev. w.* - lui en ledig zitten, geen hand aan 't werk slaan; dik maar slap neêrhangend, *de wangen.*
 powah - groote platte aarden pan. — *db. of powaq-powaq* - groote open wond of zweer; met groote gaten, een kleed enz. — *pawih* of — *pawèh* = rowaq-rowaiq.
 powan | *tawon* — — klein *srt. van bijen.*
 powaq | *db.* - z. powah.
 prapag | *ev. w.* - erg gescheurd, met een wijde spleet, *houtwerk, een muur, de grond* enz.
 prapas | — AN - verlegen of schuchter gejaagd heen en weder loopen of kijken.
 prakal | — AN - met haast en driftig loopen, haastig en druk in beweging zijn.
 prandang | *ev. w.* - driftig door luiden of dreunen, een zware klok of trom; drif-

tig voortsnelen.
 prèpèg | *ev. w.* - beven, bibberen, 't ligchaam of een der ledematen.
 prèkal = prakal.
 prèkel | — AN - met veel moeite en inspanning *erg. op- of afklimmen.*
 prènpèng | — AN = prandangan; en aanhoudend doorvragen.
 prèsel - z. pèsel.
 pridis | *ev. w.* - zeer begeerig of happig of vlug zich toonen of te werk gaan, nieuwsgierig, vlijtig, *in goed of kwaad.* — AN - ook handig wat wegfutselen of -moffelen.
 pridit - snelle en veelvuldige herhaling. — *ev. w.* - herhaaldelijk en snel achtereen iets doen; herhaaldelijk aandringen, een vermaning enz. inscherpen, terdege en veelvuldig achtereen.
 pròpog | *ev. w.* - beven, rillen, sidderen; hevig kloppen, 't hart (erger dan 'n prèpèg).
 proepes | — AN = pridis-san.

derd; verwondering. — *tr. en db. tr.* - verwonderen; verbazend.

ébah - z. obah.

ébat - ontzaggelijk, vervaarlijk, verwonderlijk; verwon-

èbèg - schilden onderaan een *Jav. krijgszadel.*
 èbèr - ventster van lijnwaden. — *ev. w.* - te koop loopen met, overal laten zien; een geschrift enz. verduidelijken, in verstaanbare taal overbrengen, vertalen.
 èbi - gezouten gedroogde garnalen.
 èblèq - koelbak voor rijst, van bamboe gevlochten. — AN - vloertje in een muizeval, aasbakje.
 ébor - damschepper, damputs; groote suikerschep, schuimlepel in de fabrieken. — *ev. w.* - daarmee scheppen, overscheppen, uitscheppen; ook goudwaschen.
 édah - de vereischte tijd van 3 maanden en 10 dagen, welken een gescheiden vrouw moet wachten eer ze hertrouwen mag. — *cs.* - uitstellen, wachten met.
 édan - gek, krankzinnig. — K — AN - dol verliefd, verzot, hartstogtelijk.
 édè | *db. ev. w.* - beschimpen door de lip uit te steken.
 éden | *ev. w.* - persing hebben bij de ontlasting; afdrijvende weeten hebben. — *cs.* - aanzetten, persen, de weeten verwerken.
 édjà 1°. | *ev. w.* - spellen.
 2°. | *ev. w.* - nabootsen.
 édjarah - de vlugt van Mohammed; de Hegira, Moh.

jaartelling. — *ev. w.* - rekenen, tellen, schatten.
 édal-épèl - katjangkoek, uitgeperste oliekatjang.
 édang - elk, ieder, bij verdeelingen.
 épèng | *ev. w.* - in 't openbaar, voor 't publiek.
 èpèr | èpèg — — of *db.* - 't slaan op de mesdijdtrom in de vastemaand des nachts van 12 tot 1 uur. — *tr.* - dat uur aankondigen.
 épèr - koel, belommerd, beschaduw.
 épor - week, niet veerkrachtig, vleesch.
 églâ | *ev. w.* - onbedekt, zich geheel vertoonen.
 églèng | *ev. w.* - bijna geheel te zien.
 égrang - *srt. van bijtebauw;* stelten. — *db. AN* - op stelten gaan.
 éhé - naam van 't 2e. jaar v. e. windoe.
 éjang - z. kaki en nini.
 éjèb - bedekte of betrokken lucht; beschut tegen zon of regen.
 éjèng - topzwaar; zwaar en duizelig in 't hoofd; gekke vlagen hebben, buijig, ongestadig.
 ékâ - eenheid; één.
 èkès | *ev. w.* - aanhoudend hoesten.
 éklas - z. iklas.
 ékraq - vuilnismand in den vorm v. e. handwan, veegbak, veegblik.

ELĀ | *db.* - lof, prijs; gaarne zijn goedkeuring of toestemming verleen, goedhartig, welwillend. — *db.* *ev. w.* - prijzen, goedkeuren.
 ELĒQ *n.* - leelijk, slecht, onbehoorlijk.
 ELĒS - els.
 ELĒT | *cs.* - de tong uitsteken. — M — - uitgestoken zijn, de tong; de tong uit den mond houden.
 ÉLING *n.*, ENGĒT, ÊMET *k.* - denken, onthouden, indachtig, gedenken, omzigtig, nadenkend; tot bewustzijn of bezinning komen. ORA — - ook bewusteloos, van zich zelf vallen. — *db. ev. w.* - zich bezinnen, zijn gedachten laten gaan over. — *tr.* - denken aan, onthouden. — *cs.* - iem. herinneren, vermanen. — AN - goed van geheugen, bedachtzaam. — PĀNG — *db.* - herinnering, waarschuwing, aandenken.
 ÉLIQ - er aan denken; afkeurig, ongezind. — *cs.* - ook waarschuwen, afmanen.
 ÊLMOE *n.*, ÊLMI *k.* - wetenschap, leer.
 ÉLO - el.
 ÊLOE | M — - *z.* ILOE.
 ÊLER - krielen, wemelen, achter elkander gaande.
 ÊLOQ - wonderbaar.
 ÊMAH - *z.* OEMAH en OMAH.
 ÊMAN - jammer, 't is jammer. — *ev. w.* - sparen, ontzien;

jammer noemen, bejammen.
 ÊMBĀ of ÎMBĀ - gelijken, gelijkenis, wedergade. — *ev. w.* - namaken, nabootsen, vergelijken.
 ÊMBAG - drasland.
 ÊMBAH - *z.* KAKI en NINI.
 ÊMBAKO - *verk. van* TÊMBAKO.
 ÊMBAN - kindermeld; *z. v. a.* toeziende voogd; draagdoek voor een kind. — *ev. w.* - een kind in een doek op zijde dragen; een bevel enz. overbrengen. — *tr.* - voogd of verzorger zijn van; pleiten voor; *juweelen* inzetten. — AN - rand of lijst waar de *juweelen* ingezet zijn.
 ÊMBAT | *ev. w.* - zwiepen, bedr. — M — - *id.*, onz.
 ÊMBĒG - soeperig, nat.
 ÊMBĒL = ÊMBAG.
 ÊMBĒN - overmorgen. — *db.* - op een anderen dag, naderhand. — MANĒH - na overmorgen. — Ê - den tweeden dag daarna.
 ÊMBĒS - doorweekt, drassig.
 ÊMBĒT | *ev. w.* - in een zaak betrekken of inhalen, als medepligtig aangeven.
 ÊMBĒT = ÊMBAG.
 ÊMBING-ÊMBING - nageboorte.
 TALĒ — - navelstreng.
 ÊMBJAQ | *ev. w.* - allen tegelijk een aanval doen; gelijk in de maat, bewegingen; de vleugels of armen tegelijk uitslaan. — *db.* AN - fladderen, klapwieken enz.

ÊMBĒQ - platte koek, plak. — *ev. w.* - met de vlakke hand slaan, platslaan, zamendrukken.
 ÊMBLOG of ÊMBLOQ - groote dikke koek, *bv. was*, een rol *lijnwaad*, een geheel stuk *id.*
 ÊMBĒH *n.* - ik weet het niet, 'k weet er niet van, 't gaat mij niet aan, ik bemoei me er niet mede.
 ÊMBĒN - kruin van 't hoofd. — *ev. w.* - op 't hoofd leggen, eerbiedig ontvangen, huldigen.
 ÊMBĒQ - ÊMBĒQ - ziekelijk bleek, voos van gestel.
 ÊMBOQ 1°, BĒJĒNG, BĒJANG *k. n.*, IBOE *k. i.* - moeder. — AJOE - oudere zuster. — MAS - *betiteling van een deftige vrouw uit den middelstand.*
 2°. - eilieve! wees zoo goed! och! ge moest; mogt, of schoon, al zou. En *z.* MĒNĀWĀ.
 ÊMĒNG - verdriet, moeilijkheid, verlegenheid. — *tr.* - verdriet aandoen, in verlegenheid brengen. K — AN - in moeilijkheid verkeeren.
 ÊMET - *z.* ÉLING.
 ÊMPĀ | *cs.* - aanmaken, doen branden, aansteken; aanwenden; snijden met. — AN - 't scherp, de snede. — AN *db.* - iets om vuur te maken, wat branden kan.

— M — - snijden, *van 't scherp gezegd*; aangaan, branden.
 ÊMPĒ | *db.* - 't doorziepen van vochtigheid uit een onrijpe kokosnoot.
 ÊMPĒN | *ev. w. en M* — - zich blijvend *erg.* ophouden.
 ÊMPĒNG | *ev. w.* - aan een vreemde borst zuigen. — *tr.* - als min zogen. — *cs.* - een min geven aan, door een min laten zogen.
 ÊMPĒQ | *ev. w.* - nemen, ontneemen, voor zich nemen. — *db. ev. w.* - iems. hart voor zich innemen.
 ÊMPĒR - afdak, veranda, galerij onder een aangelascht dakje.
 ÊMPĒR - schijn, 't lijken. — *ev. w.* - nadoen, namaken, vergelijken. — M — - gelijken, bijna gelijk zijn, even zijn als of.
 ÊMPING - gebakken halfrijpe rijstkorrels. — *ev. w.* - ook bij voorbaat of als voorschot vragen, nemen, krijgen of genieten. — AN - voorgeschoten, vooruit genomen; voorschot.
 ÊMPJAQ - zijde of blad v. e. dak.
 ÊMPLAQ | *db. ev. w.* - open, kaal, onbeschaduwd, een groote plek of streek.
 ÊMPLĒQ - kleine dikke plak, koekje, bol, bal; katern *pa-pier*.
 ÊMPLĒQ - kleine aarden pot.

EMPLOQ = AMPLOQ.

EMPLOQ | *ev. w.* - in den mond steken, ophappen. — AN - bete, mondvol.

EMPOE - baas, smidsbaas; moederknol.

EMPEQ - zacht, lenig, week.

EMPES | *ev. w.* - poesten, blazen. — AN *t. d.* - blaasbalg, stoomklep.

EMPET = AMPET.

EMPOL - 't zachte, eetbare gedeelte aan de schil van een zeer jonge kokosnoot.

EMPRQ - *srl.* van tamboerijn.

EMPRËT | *ev. w.* - brullen, trompetten, *een olifant.*

ÉNAQ *n.*, ÉTJÅ *k.* - aangenaam, lekker, gemakkelijk, genoege-lijk, weltevreden, welge- moed, welvarend, op zijn gemak; raadzaam.

ÉNDAH - schoon, liefelijk.

ÉNDAROE = DAROE.

ÉNDAT - doorbuiging. — M — - doorbuigen, *onz.*, door drukking of last.

ÉNDËH - ei! ei zoo! weet ge?

ÉNDEM *k. n.*, WOEROE *k. i.* - bedwelming. — *tr.* - bedwelmen, dronken maken. — M — - dronken, bedwelmd; zeeziek.

ÉNDI *n.*, POENDI *k.* - welk, welke, wat, wat voor; wie, elk. ING — - waar, op welke plaats. — *db.* JÅ - welk ook, elk. ING *db.* JÅ - waar ook, overal waar.

ÉNDIKÅ - *z.* KOWÉ.

ÉNDJËT *n.*, APOE *k.* - schelp-

kalk in brijachtigen vorm.

ÉNDJING - *z.* ÉSËQ.

ÉNDRAQ - spruw, mondzweer- tjes.

ÉNDÅ | *tr.* - iets verslappen, verminderen, matigen. — M — - afnemen, minder worden.

ÉNDANG - dan, daarop, met- een, aanstonds.

ÉNDAQ - onderdanige, gebukte houding; doen slinken. — M — - zich bukken; slin- ken.

ÉNDAS *n.*, SIRAH *k.*, MASTÅKÅ *k. i.* - hoofd; (*k. n.*) kop.

ÉNDÉ - eilieve!

ÉNDËG - plak, platgeslagen koek.

ÉNDËG = ANËG. — *db.* - drab, bezinksel; middel tot weg- neming of verdrijving.

ÉNDEM - wrok, verborgen haat. — *ev. w.* - een wrok voe- den, zich verbijten; zich verschutten, zich begraven; vertwijfelen.

ÉNDËQ of ÉNDËQ *n.*, ANDAP *k.* - laag, nederig, kort van per- soon.

ÉNDIH | *ev. w.* - *z.* ANDIH.

ÉNDËQ - meisje.

ÉNDËT - slijk, weeke grond.

ÉNDQ *n.*, TIGAN *k.* - ei; visch- kuit. — *ev. w.* - een ei of ei- jeren leggen; gestold, stijf.

ÉNDQNG - koppel, riem over den schouder om iets aan te dragen; een kop boven op een gevulde maal. — *ev. w.* - meteen, onderwijl of

onderweg iets doen, tus- schen de bedrijven, er op toegeven, met een kop er op. — *tr.* - toegeven op, een kop geven op.

ÉNDQ - *z.* DQ.

ÉNER *k. n.*, LERËS *k.* - regte afstand, hemelsbreedte; é- tappe, kring, rayon. — *ev. w.* - regt op aangaan.

ÉNGËS | *ev. w.* - snijden, af- snijden.

ÉNGËT - *z.* ÉLING.

ÉNGËT - een insect dat papier, lijnwaad enz. verslindt.

ÉNGGÅ | SÅ — - even als, dermate dat.

ÉNGGAL 1°. - spoedig, dade- lijk, gaauw, zich haasten; ook verk. 'NGGAL - te elken, *bv. dage.* — *db.* - telkens, kort op elkander, vaak. — *cs.* - bespoedigen, verhaas- ten.

2°. - *z.* ANJAR.

ÉNGGAQ - in staande houding zwemmen, watertreden.

ÉNGGAQ | *db.* - erg sukkelend of ziekelijk.

ÉNGGAR - opgeruimd, lustig.

ÉNGGÉ - *z.* ANGGO.

ÉNGGËN - *z.* ÉNGGON.

ÉNGGËNG | *ev. w.* - laten staan, stil laten, laten rusten, op- houden, aanhouden.

ÉNGGËR - knaap! beste man! aanspraakwrd. Lett.: heer, meester, meesteres.

ÉNGGIH - *z.* IJÅ.

ÉNGGIQ - dunheid in 't mid- den. — *ev. w.* - daar dun

maken, uitsnijden, in- of uitkeepen; vermageren, uit- teren. — M — - dun zijn in 't midden, een inkee- ping enz. hebben. — AN - inkeeping.

ÉNGGO - *z.* ANGGO.

ÉNGGON *n.*, ÉNGGËN *k.* - plaats, plek, punt waar iets zich bevindt. — *tr.* - erg. zich bevinden, beslaan, bezet- ten, bewonen. — MANGGON, MANGGËN - wonen; erg. blij- ven, zich niet verplaatsen, gevestigd zijn, zich blijven ophouden. — PANGGONAN *enz.* - plaats, woonplaats, waar iets zich bevindt.

ÉNGGOQ | *tr.* - ontwijken door een anderen weg in te slaan, een anderen weg in- gaan naar iets toe. M — - een zijweg inslaan. — AN - afweg.

ÉNGGOQ - bovenhals. *db.* TËN - boomhagedis. — *db.* AN = ÉNGGOQ.

ÉNGGRIS = INGGRIS.

ÉNGIS | *db. ev. w.* - minachten, uit minachting verdriet aandoen.

ÉNGKAB - 't wijken, 't gapen, opening. — M — - wijken, openstaan. M — *db.* - ook als bersten van hoofdpijn.

ÉNGKAQ - *srl.* van kraai. *db.* - krassen, van id.

ÉNGKAS *n.*, MALIH *k.* - nog, daarboven, bij getalsopgave.

ÉNGKËNG | *ev. w.* - keffen.

ÉNGKËQ | *db. ev. w.* - tobben,

- wurmen, veel moeite hebben.
- ENGKËT | *db.* - zwiepend geluid *v. e. bamboeschen draagstok.*
- ENGKIQ = ENGGIQ.
- ENGKIS - 't op- of nedergaan *v. d. borst* bij 't ademhalen, hijging. — *M* — — *db.* - zich merkbaar uitzetten en vernaauwen, *van id. bij id.*, hijgen.
- ENGKLËQ - hinken. — *db. ev. w.* - doudijnen.
- ENGKËQ | *db. ev. w.* - knuffelen, knaauwen, kneden, *de spieren van een lichaamsdeel* overal drukken.
- ÉNGKOG | *db.* - schommelend of waggelend gaan.
- ÉNGKOL - omslag *v. e. boor*, bogt. — *M* — — omloopen, bogtig afwijken, een omweg zijn.
- ÉNGKOQ - bogt, slinger, draaijing, wending; omhaal, trek, pootje *v. e. letter en dry.* — *M* — — zich buigend wenden, weérzin toonen; zwaarigheid maken, zich *ergens* af zoeken te maken of uit zoeken te draaijen.
- ÉNGKRËQ | *ev. w.* - een krabbelkje of streepje zetten, krassen. — *AN* - krabbeltje, streepje, krasje; *een lettertje schrifts.*
- ÉNGOS - scheef. — *ev. w.* - scheef maken of snijden *enz.* — *M* — — scheef gaan.
- ÉNTAS | *ev. w.* - uitheffen, op-

- heffen *uit water, kuil, ongeluk enz.*, redden, uitredden, aan wal of op 't drooge brengen; ophalen, inhalen, binnenbrengen; opbergen; uithuwelijken. — *cs.* - aan wal doen gaan *enz.* — *M* — — aan wal gaan, gered zijn, opgeborgen, uitgehuwelijkt; zoo even, een oogenblik geleden, pas, voorbij.
- ÉNTËB | *db. ev. w.* - instampen, stijf volstampen, inpersen; inprenten, op 't hart drukken, aandringen.
- ÉNTËN - *z. ANA.*
- ÉNTËQ *n.*, TÉLAS, NANTES *k.* - op, opgebruikt *enz.*, niet meer voorhanden of te krijgen, ten einde.
- ÉNTI - *z. ANTI.*
- ÉNTJAQ | *db. EN* - achterdochtig, schuchter.
- ÉNTJËB - *z. ANTJËB.*
- ÉNTJËH - verglaasd, aardewerk; verglaasde aarden pot of kruik.
- ÉNTJËNG *en db.* - schuin, scheef. — *M* — — *id.*
- ÉNTJËQ - kleine antjaq.
- ÉNTJËR | *tr.* - al vast aanvangen of wat medenemen, bij voorraad doen, vooruit sparen.
- ÉNTJIQ - algemeene titel van Maleijers.
- ÉNTJO - gemakkelijk te berijden.
- ÉNTJOQ - vliegende jicht of rheumatiek. — *tr.* - zitten of gaan zitten op, iets vlie-

- gends of zweevends. — *M* — — zitten, zich zetten, *id.*; raken, treffen, *er in* blijven zitten; raak.
- ÉNTËL - veêrkracht, 't veeren; bamboesche veêr; vogelknip; handlanger om iets te verkrijgen; lokker, lok-aas. — *M* — — veerend, medegeven.
- ÉNTËN | *ev. w.* - *iem. erg.* plaatsen, posteren.
- ÉNTËQ = OLËH.
- ÉNTËT *k. n.*, SARIB *k. i.* - veest. — *db.* - bombardiertor. — *ev. w.* - een wind laten. — *K* — — *id.*, bij ongeluk.
- ÉNTOL - sleepnet voor garnalen.
- ÉNTOL | *ev. w.* = NGANTOL, met bep. voorw.
- ÉNTOS - *z. ANTI.*
- ÉNTA - afteekening, schets; speelmerkje, rekenpenning bij 't spel. — *ev. w.* - schetsen. — *tr.* - tot speelmerkjes gebruiken.
- ÉNTAQ | *ev. w.* - last geven, aan 't werk zetten.
- ÉNTA | *ev. w.* - de manieren en 't voorkomen aannemen van. — *db. ev. w.* - nabootsen, nadoen, namaken; zich aanstellen of voordoen als. — *K* — — ook aanleg, inrigting van iets zamengestelds.
- ÉNTAQ - 't onbehandeld of onbewerkt liggen, stilstand. — *db. ev. w.* - onbehandeld *enz.* liggen, rusten, stil-
- staan, geen voortgang krijgen; ledig, onbebouwd, onbeplant, onbezet.
- ÉNTËNG - ligt, gemakkelijk; verzacht, verligting; dragelijk; *fijn of hoog van toon*; bewegelijk *van hart*; zacht, gemeenzaam *van omgang*; zacht, *ligt van werking*; lichteid *enz.*
- ÉNTËNG-ÉNTËNG - zwoel; warme, drukkende lucht.
- ÉNTIL - pakje of ander klein voorwerp dat als bijvoegsel aan een last of in een reiswagen opgehangen is. — *db. ev. w.* - als zoodanig medevoeren.
- ÉNTIQ - kleinere knollen rondom de moederknol; kriel.
- ÉNTIR - zacht gegons van vliegende insecten. — *ev. w.* - snel voorttrippelen; *en* = NGINTAR.
- ÉNTËNG - masker, pop, paapje van insecten.
- ÉNTËNG = ÉNTËNG.
- ÉNTOG - bergeend.
- ÉNTONG - rijtschep.
- ÉPAH - *z. OPAH.*
- ÉPËH - zelfzuchtig, baatzuchtig; eigenbaat.
- ÉPËQ - smalle buikgordel met gesp. — *db.* - de vlakke hand, handpalm.
- ÉPOH | *db. ev. w.* - erbarmelijk, deerniswekkend; klagend smeeken.
- ÉPOQ - sirihkist.
- ÉRAQ of RAQ - heesch, schor.
- ÉRAM *en KA* — *AN* - verwon-

derd.— *tr.* - verwonderen; zich verwonderen over. — *cs.* - verbazend. — PĀNG — - wonderbaar; wonder.

ÉRANG-ÉRANG - lijkroef; aangelaschte dakrand.

ÉRĒNG | *db.* = IRING *db.*

ÉRĒP - vrees; bevreesd.

ÉRĒQ - trippelend op zij uitgaan, een haan die treden of vechten wil. — *ev. w.* - aanporren, uitdagen; omsingelen.

ÉRĒS | *ev. w.* - snijden, afsnijden.

ÉRĒNG en PĀK — - vrees, ontzag; vreezen, ontzag hebben. — *tr.* - *iem.* vreezen.

ÉRĒH - verontrust, beangst, verschrikt.

ÉRĒI en ÉRTOS - *z.* ARTI.

ÉRĒK - aamborstig.

ÉRĒM - grimlach. — *tr.* - toegelachen; toegrijnzen. — *M* — - grimlagchen; moesmuilen.

ÉRĒQ *n.*, ÉNDJING *k.* - ochtend; vroeg. — BÉSĒQ —, BĒNDJING — - morgen, de dag van morgen. BÉSĒQ — *db.*, *enz.* - morgenochtend. — É - den volgende dag. — *tr.* - vervroegen, vroeger op den dag doen.

ÉRTOE 1°. — *z.* NJĀTĀ, en = SĪJOS, *z.* SĪĀ.

2°. | *ev. w.* - huldigen; eer bewijzen. — *cs.* - eerbiedigen, met eerbied gehoorzamen. — PĀNG — - zegen-

bede, -wensch, voorbede.

ÉRTRI 1°. — *z.* WADON.

2°. | *tr.* - goedkeuren, toejuichen.

ÉTANG - *z.* ITĒNG.

ÉTĒR - kramer, winkelier in snuisterijen. — *db.* - houtluisje of -torretje. — AN — kraampje, snuisterijenwinkel.

ÉTJĀ - *z.* ÉNAK.

ÉTJĒ - *klein srt.* van mosseltjes; zilveren dubbeltje. — *db. ev. w.* - de lip uitsteken tegen *iem.*

ÉTJĒR = ITJIR.

ÉTĒNG = ÉTĒNG.

ÉTĒQ = TJĒTĒQ.

ÉTĒNG | *db.* - liefderijk verzorgen of verplegen; zorgvuldig bewaren.

ÉTQ - 't plat, platte of vlakke zijde. — *db.* = AWAD-AWAD (*sprkt.*), en spelen voor, voor spel zich vertoonen als; *iem.* iets wijsmaken, foppen.

ÉWĀ - tegenzin. — DÉNÉ, — SĀMONO - evenwel, toch, desniettegenstaande. — *tr.* - haten, verfoeijen.

ÉWĀH - *z.* OWĀH.

ÉWĀNG = ÉPANG en SOWĀNG.

ÉWĒD - *z.* ÉWĒH.

ÉWĒR | *db. ev. w.* - ruchtbaar maken, rondstrooijen, verklappen.

ÉWO - soort, slag.

ÉWOE - duizendtal. — *s* — - duizend.

ÉWĒH *n.*, ÉWĒD *k.* - moeilijk,

moeijelijkheid, moeite; wat te doen of belet hebben; drukte, belet. — *db. ev. w.* - zwarigheid maken, zich

moeijelijk laten vinden tot iets. — *tr.* - moeite aandoen.

G

GĀ...GĀ - wel of niet, weifelend of wel zal iets doen.

GABAG 1°. — *z. v. a.* DABLAG.

2°. - *grof en ruw* vlechtwerk, grove mat *enz.*

3°. | *ev. w.* - in een digten drom, in de verte gezien.

GABAH - uitgedorschte maar onontbolsterde rijst. — *ev. w.* - een dier daarmede voeden; *iem.* goed onthalen, voeren, stoppen, lekker maken.

GABĒNG - voos, los, ligt, hout.

GABĒR | *ev. w.* - brieschen.

GABES - voos, droog, suikerriet en *drg.*

GABĒQ | *tstv.* - met een dof fen slag afstuiten of afschampen, *scherp gereedschap* *enz.*

GABLOG - platgeklopte koek van gekookte rijst die *sijn gestampt is.* — *ev. w.* - *iem.* met de vlakke hand op rug of borst slaan.

GABĒG - onvruchtbaar, een vrouw; ledig, korenaren; zaadbollen *enz.*

GABĒL - aanhangen, pakken, zich aan iets vastzetten; aan zich hebben, vol zitten; aanklevende modder *enz.*

GABĒS - *nm. v. e.* zeer roos en ligt hout. — *ev. w.* - *scherp gereedschap* daarop aanzetten.

GĀDĀ - strijdnods; zeer groote tros vruchten; stapel klapnoten, om een staak heen. — *ev. w.* - ook klapnoten stapelen.

GADAG | *ev. w.* - zich verbreiden, een geur of stank.

GADJAH 1°. - olifant.

2°. - topdak *v. e.* Jac. huis.

GADJĒG | *db.* - in twijfel of tweestrijd, weifelend; onzekker, onvast. — É - soms, ligt, 't zou wel kunnen zijn, wie weet of niet.

GADJĒH 1°. - vet, smeer, ongel; vetheid *v. d. grond.* — PĀ — - bouwgrond aan den rivierkant.

2°. - gage, bezoldiging, soldij, tractement.

GADJĒL - 't bijgepaste om een ruiling gelijk te maken; bijpassen, de rekening gelijk maken.

GADĒG - bereiken, tot aan; in staat. ING SĀ — É - zoo veel mogelijk.

GADĀH - *z.* DOEWĒ.

GADĀNG | *ev. w.* - bestemmen;

- een verwachting hebben van. — *cs.* — bestemmen, vooruit benoemen of aanwijzen. — *AN* — bestemde, benoemde; lot, deel.
- GAPĒ *n.*, GANTOS *k.* | *ev. w.* — in pand nemen. — *cs.* — verpanden, te pand geven. — *AN* — pand, pandgoed.
- GAPĒL — *nm. v. e. bedwelmen*den wortel.
- GAPIL | *ev. w.* — met de slag-tanden slaan.
- GAPING 1°. — ivoor. ARĒNG — ivoorzwart.
- 2°. — *z.* OEMBĒL.
- 3°. — kromhouten in een vaartuig.
- GAPŌ | *ev. w.* — zijn maaltijd doen met enkel vleesch of visch; *vleesch of visch* eten zonder hoofdspijs er bij.
- GAPŌE — de rijstbouw of rijst bouwen in de drooge moeson. — *tr.* — een veld in de Oostmoeson bebouwen.
- GAPŌH — in leen of tijdelijk bezit, leen-, leenroerig. — *ev. w.* — in leen hebben. — *AN* — leengoed.
- GAPŌL — vuil, de tanden.
- GAPŌNG 1°. — zacht frisch groen, etgroen. — *tsv.* — op den ouderdom van 1½ maand, 't rijstgewas.
- 2°. — een aardvrucht met vergiftige eigenschappen. — *TJINĀ* — de Chinawortel of Smilax Chinae. — *ev. w.* — *iem.* met gadŏng bedwelmen; bedriegen.

- GĀGĀ *n.*, GAGI *k.* — op hoogen grond verbouwd (*in den regentijd*), padi enz. — *ev. w.* — gagaveld bouwen.
- GAGAH — sterk; standvastig, ferm; moedig. — *tr.* — ook zich moedig houden aan, stijf volhouden of blijven beweren.
- GAGAL — ontsnappen, wegraken, onder de handen wegkomen of verloren gaan, ontvallen.
- GAGANG — steel van blad of vrucht; steel, houder, handvatsel. — *TĒRONG* — ploegstaart; kromme haksteel.
- GAGAP | *ev. w.* — in donker of blindelings tasten of voelen of grijpen; in 't wilde schermen, blindelings doen. — *tr.* — *id.* betasten of tasten naar, enz.; naar een onbekende zaak onderzoek doen, in iets op den tast te werk gaan.
- GAGAQ — kraai.
- GAGAR | *ev. w.* — verlaten liggen, te loor gaan, een broedsel eijeren; al zijn bladeren verliezen, uitsterven, verkwijnen, uitteren, een boom of mensch; uitsterven, een geslacht; al zijn kinderen verliezen.
- GAGAS | *ev. w.* — overwegen, bedenken, overdenken. KĒ — — — zich herinneren, in gedachte krijgen; gekweld door een gedachte; met kwellend overdacht.

- GAGAT | *ev. w.* — op nieuw beginnen, hervatten, weêr opkomen, zich op nieuw doen gevoelen.
- GAGĒ *n.*, ÉNGGAL *k.* — spoedig, haastig.
- GAGI — *z.* GĀGĀ.
- GAGLAG | *ev. w.* — eten, vreten (*plat wrd.*).
- GAGĒT | *ev. w.* — volhouden, volharden.
- GAGRAG — afvallen, al de bladen *v. e. boom*; uitgestorven, boom of plantsoen; vrijdeld, misloopen, een plan enz.; verkwijnen, afvallen; verlaten, niet meer bezocht, buiten gebruik, een plaats, gewoonte. En = GAGRAQ. — *ev. w.* — verlaten, laten varen. — *AN* — kist; stel.
- GAGRAQ 1°. — mode, wijze, gebruik, manier, fatsoen. — *ANJAR* — nieuwe mode, nieuw-werwetsch. — *ev. w.* — mooi aangekleed, naar de mode; goede sier maken, de Piet uithangen.
- 2°. = GAGRAG. — *ev. w.* — vergaan, in ontbinding zijn.
- GAHĒ = GAWĒ (*sprkt.*).
- GAHĒNG — gehuil, geweën.
- GAHIB — geheim, geheimenis, geheimenisvol.
- GAHOE — gehuil *v. e. hond*.
- GAHĒL — tandeloos. — *ev. w.* — mommelen, zonder tanden kaauwen.
- GAHOETĀ = GAHOTĀ.
- GAHONG — uitholling, holte in een bergwand, muur enz., nis.

- GAHOQ — gekras van kraai of raaf.
- GAHOTĀ — kostwinning, bedrijf; zorg. — *ev. w.* — den kost winnen, arbeiden voor zijn onderhoud. — *PĀNG* — — — kostwinning, uitoefening van bedrijf; werktuig; zintuig.
- GAJAS | *ev. w.* — krioelen, krie-len, krabben en dry.
- GAJAT — daar is kans op! daar kan men staat op maken! in den zin van: geen nood! morgen brengen! men kan er lang op wachten!
- GAJĒM — herkaauwend. — *tr.* — herkaauwen.
- GAJĒNG | *ev. w.* — voortdurend, al door; gedurig omwentelen; bedreven zijn.
- GAJĒR | *ev. w.* — onophoudelijk, al door, niet kunnen uitscheiden, niet te verzadigen.
- GAJES | *ev. w.* — altijd door, van 't snoepen of 't eten van allerlei.
- GAJĒH | *ev. w.* — in de hoogte grijpen of reiken naar; bereiken, er bij kunnen; bevatten, begrijpen, met het verstand; streven naar; bereiken, beleven, een tijdperk.
- GAJĒNG — waterschip van een klapadop met steel.
- GAJOR 1°. — de slag-tanden van een kidang. — *ev. w.* — er mede slaan of bijten.
- 2°. — stellage waar de gong aan hangt.

GĀLĀ of db. = DJABENG. — *ev. w.* — met djaboeng opvullen.

GALANG 1°. | *ev. w.* — een groot voorwerp zamenstellen, ineen zetten, timmeren, bouwen; een stelling of steiger zetten, steigeren. — AN — stutten bij het timmeren, stelling, steiger. — PĀ — AN — timmerwerf, scheepstimmerwerf enz.

2°. | *ev. w.* — in bewaring of in beslag of te pand nemen voor schuld, ook loslopend gevonden vee, ook om het bij de politie te brengen.

GALAP of GALAB — fout, verkeerd, afwijking, — in — GANGSEL, — GAMPANG.

GALAQ — wild, verwoed, woest, in ziedende drift; vurig, aangevuurd om aan te vallen; ontembaar, onuitroeibaar, niet te weerhouden; gevaarlijk bij 't vuur, vreeselijk opvlammen of opvliegen, niet of moeilijk te blusschen.

GALAR — vloering of zitting of zoldering van aaneengehechte latten, leggers of planken. — 'NG — KONGES — breed gestreept, geweven stof.

GALĒNG — dammetje, rigchel, rib, rug. — *ev. w.* — een rigchel zijn; een dammetje maken. — *tr.* — dammetjes maken in en om een rijstveld. — AN — dammetjes ter ver-

deeling van 't water op de rijstvelden.

GALER — streep, lijn, naad in de huid, in de handpalm.

GALIH — hart of 't binnenste hardste hout v. e. boom. En z. ATI en PIKIR.

GALING | GOLANG — — slingeren, heen en weder draaijen.

GALO — groote spadel, platte schep, schopje.

GALĒR — striem, streep, regte lijn, lange reeks; goede volgorde of verband in een verhaal; legger, balk onder een zoldering of vloer; losse rol onder een zwaar voorwerp bij 't voortslepen.

GALOERĀ — onlusten, wanorde, regeringloosheid.

GALOQ | db. of GOLAQ — — aanhoudend luidkeels zingen.

GAMAN n., DĒDAMĒL k. — scherp gereedschap, instrument; scherp wapen.

GAMBANG — hakkebord, muziek-instrument. — AN — even als een hakkebord: een mager ligchaam, welks ribben door de huid steken.

GAMBAR — afbeelding, prent, tafereel, portret. — BOEMI of NĒGĀRĀ — landkaart. — *ev. w.* — afbeelden.

GAMBI | — AN — voornaamste of eerste in zijn soort, aarts, allervoortreffelijkste.

GAMBIR — de gambirstruik, en de gom er uit.

GAMBIRĀ — onstuimig, driftig, dartel en wild, vrolijk; onstuimigheid enz.

GAMBJONG — zich opschikken als een bruid.

GAMBJOQ | *ev. w.* — in getale digt opeen erg. aan hangen; iem. aan 't lijf hangen, gedragen worden, twee of drie kinderen tegelijk; iem. tot last komen, te verzorgen zijn, id. of verscheidene personen.

GAMBLANG — duidelijk, bepaald, een gezegde, aanwijzing.

GAMBEH — gewend, gemakkelijk of aangenaam van manieren of omgang.

GAMBĒL | *ev. w.* — vol, geladen, overdekt, veel dragen, b. v. een boom met vruchten of bloemen; veel zijn, overdekken, de vruchten enz. op den boom; op de horens liggen van een stier enz., een groote kluit aarde enz. — *tr.* — met de horens opnemen of opwerpen.

GAMBRĒNG — zwaar, dik, baard, knevels; een groot en dik srl. van tor.

GAMBRĒT — sierlijke bewegingen maken in 't vliegen.

GAMĒL — geringe bediende voor graf werk. — *tr.* — met Jav. muziek begeleiden, een gezang; bij of voor iets, een feest, huwelijk, muziek maken. — AN n., GĀNGSĀ k. — Jav. orchest.

GAMĒNG | *ev. w.* — in de verte

onduidelijk of vermengd zich vertoonen, een groote drom.

GAMES | *ev. w.* — happig of gulzig zijn in 't eten, niets afslaan, alles lusten.

GAMOH — los, ligt te scheiden of los te maken, ook van hoest, slijm; zacht brokkelig of kruimelig, kruimig, ligt te vergruizen, molmig; gemakkelijk, ligt.

GAMPANG n., GAMPIL k. — gemakkelijk, ligt, zonder moeite, eenvoudig; handelbaar, gemakkelijk om te behandelen of mede om te gaan, inschikkelijk. — *ldb. ev. w.* — ligtvaardig te werk gaan of de handen slaan aan, ligt er over denken, er mede spelen.

GAMPARAN — houten sandalen, met een knop tusschen de teenen vastgehouden.

GAMPĒNG — uitstekende steen in bergwand of hoogen rivieroever.

GAMPIL — z. GAMPANG.

GAMPING — drooge kalk.

GAMPĒNG | GĒPONG — — pepajabladden als geneesmiddel. — *ev. w.* — een knuppelslag geven; met kracht op iem. neerkomen, de knuppel. — *stb.* — brandend, drukkend, de zonnehitte.

GĀNĀ 1°. — een stuk van een boomwortel dat door natuurspeling de gedaante van een mensch enz. heeft; voor talis-

man gebruikt.

2°. - jonge bij of kapel die, pas uit het masker gekomen, de vleugels en pooten nog niet ontwikkeld heeft. — *tstv.* - pas uitgekomen, van id.

GANAS - broos, teér, onbestendig, wuft, niet duurzaam; ongedurig, te haastig, voorbarig, ligtgeraakt, driftig; vernielachtig, breekachtig, verkwistend.

GĀNDĀ 1°. - reuk, lucht, geur, stank; rieken enz. — *ev. w.* - ruiken.

2°. - k. van pĕpĕs.

GANDAR - de koker van een houten krisscheede.

GANDĒS = GANDRĒS.

GANDJAH - 't nest verlaten, verhuizen, vogels.

GANDJAR | *ev. w.* - toedeelen, schenken aan, goed of kwaad, beloonen, een belooning geven aan, buiten verdienste. — AN - belooning, schenking.

GANDJĒL - iets, dat *erg.* onder zit, waardoor het ongelijk staat of wibbelt, of waardoor het oneffene vast of regt staat, of dat een hinderlijk gevoel geeft, — zoo een klosje enz. onder een tafelpoot, een zandje of puistje onder 't ooglid; zoo iets onder of tusschen zich hebben, wibbelend staan; iets hinderlijks voelen zitten, en een gevoel hebben alsof er iets in of

onder zat; *iems.* bezitting, goederen, rijkdom, als steun om vast te staan of er tegen te kunnen; wel wat bezitten, niet ontbloomt zijn, er tegen kunnen. — *ev. w.* - *erg.* onder of tusschen zitten, hinderen, als boven; van 't hart: niet voldaan, ontevreden, niet gesticht, verstoord. — *tr.* - een klosje enz. *erg.* onder of tusschen schuiven, b. v. om vast te zetten.

GANDJIL - oneven, een getal, niet gelijk opgaan of uitkomen, een verdeling, rangschikking of ruiling.

GANDĒM - tarwe.

GANDĒNG of TJANTĒL — — een graansoort.

GĀNDRĀ - magt, vermogen, kracht, kunnen.

GANDRĒS of GANDRĒS - zacht, bevallig, aanminnig, liefelijk, 't spreken en de manieren van vrouw of meisje.

GANDANG | *db.* - duidelijk en helder, met kracht of nadruk en hard, 't spreken. — *ev. w.* - luid zingen, ferm uit de keel of 't hoogste lied uitzingen. — AN - Jav. zangstuk.

GANDĒN - hamer.

GANDĒNG - op 't sleeptouw, achteraan gehecht, geboegseerd; zijlings aangehecht, ook van een tweede paard voor een kar, naast het andere, buiten de boomen; een stel,

paar, rist, zoovelen bijeen behooren van verdeelde zaken. — *ev. w.* - achteraan of zijlings vastmaken, boegseren; medenemen, overhalen om mede te gaan.

GANDĒQ - heraut, gezant, overbrenger van een brief enz. v. d. Vorst.

GANDIQ 1°. - rolsteen om iets fijn te wrijven.

2°. - loopsch, ridsch, een kat.

GANDOE - een boomvrucht en haar platronde pit; de knieschijf.

GANDĒL - aan een touw, steel enz. hangen, bengelen. — GRANDĒL - id. in menigte.

GANDPOQ - aangebouwd voorhuis, zijkamer.

GANDOR - slap of voos van vleesch bij dikte, een kind; ook aardvruchten, bamboe enz.: voos, week en verdroogd, als ze in den grond of op stam te oud zijn geworden.

GANDOS - zemelkoekjes; de sponsachtige pit van een uitgelopen klapanoot.

GANGGAS - vlug, sterk en gezond, goed bij de hand, van *iems.* die al oud is of ziek is geweest.

GANGGEM - wankelen, weifelen in gevoelen, besluit enz.

GANGĒNG - lang srt. van kroos.

GANGGOE | *ev. w.* - storen, lastig vallen, hinderen, plagen, leed doen; *erg.* aan komen of raken of morrelen.

GANGGONG - srt. van kinder-

trompetje.

GĀNGSĀ 1°. - klokkemetaal voor gamelan. WATEQ — — vergiftigingshoest door metaalstof, slepende strottehoofdsontsteking. — *ev. w.* - *iems.* met klokkemetaal vergiftigen; braden in een pan met weinig vocht om er een saus bij of van te maken. 2°. en 3°. - z. GAMĒLAN bij GAMĒL, en GONG.

GĀNGSĀL - z. LIMĀ.

GĀNGSAR - vlot of vlug gaan of van de hand gaan, wa-

ren, handel, lezen, leeren enz.

GĀNGSING - schoon, een betreden grond. — *ev. w.* - de beste uit velen uitkiezen. —

AN - tol, bromtol.

GĀNGSIR - aardkrekkel. — *ev. w.* - ondergraven, ondermijnen, doorgraven. — AN - krekkelhol; ondergraving.

GĀNGSĒL - aanstootelijk, ergerlijk, onpassend, onregelmatig, verkeerd, fout.

GĀNGSER | *ev. w.* - goed en fijn bewerken, terdege roeren en wrijven of kloppen, goed beslaan, goed glad en effen maken, den grond bij 't spitten, eggen enz., beslag of deeg, steenklei, polijstwerk; met ernst behandelen, zich met de borst toeleggen op, ijverig betrachten; duiken met den kop nederwaarts, een vlieger in de lucht.

GĀNJAĀ | *ev. w.* - zoo maar opeten zonder iets er bij, op-

- knabbelen, opknaauwen, opsnoepen. — AN — snoeperijtje. — GRANJAH | *ev. w.* — snoepachtig, snoepen.
- GANJANG | *ev. w.* — raauw opeten, opknabbelen, opknaauwen.
- GANGENG — de eetbare knol van de traté; de steelverlenging of 't hart in sommige vruchten; kamsteel van een tros pisang.
- GANTAL — peperhuisje van betelblad met gambir, betelnoot en kalk. — AN — tusschentijd, tijdsverloop, na verloop van, op een anderen, *bv. dag.*
- GANTAR — droogstok, stok of lat om iets over te hangen.
- GANTEN — *z. KINANG.*
- GANTER | *ev. w. en dl. ev. w.* — sterk, helder en driftig herhaaldelijk luiden of roepen, vogels, donder enz.
- GANTI = GENTI.
- GANTILAN — vruchtsteel.
- GANTJANG — groote spoed; spoedig, snel; bespoediging, bekorting; bekort. — — ING TJARITĀ, — — ING TOETER — om kort te gaan.
- GANTJAR 1°. — vervolg, voortzetting; afstammeling. — *ev. w.* — voortzetten, volbrengen.
- 2°. — beknoot, bekort; bekorting, beknoptheid. — *ev. w.* — bekorten.
- GANTJËT — paren, een hond.
- GANTONG | *ev. w.* — hangen,

- ophangen; hangende houden, opschorten; in beslag nemen, deponeren, zoo lang wegleggen; schorsen. — *tr.* — ook als belooning enz. toezeggen aan. — *cs.* — ook iets laten afhangen van iets and. — GOEMANTENG — ook afhangen, afhankelijk zijn van iets.
- GANTER | GOEMANTER — ploffen, ploffend vallen.
- GANTOS — *z. GADÉ.*
- GANTENG | *ev. w.* — in een zeer lange rechte lijn zich uitstrekken; bekoorlijk, van indrukwekkende schoonheid; deftig.
- GANTËT = KANTËT.
- GANTOL — haak. — *ev. w.* — zich vasthaken; aan een haak hangen; met een haak aanhalen.
- GANTONG 1°. — slaauw, smake-loos, aarderuchten die over den tijd in den grond zaten.
- 2°. — bijslag; hak! — *ev. w.* — hakken, toehakken.
- GAPAH — onaangename smaak in den mond; een leelijken smaak hebben.
- GAPÉ | *ev. w.* — vleijen, flikflooijen.
- GAPIT — klem, klemlat, klemstaak, klempers; stapel brandhout tusschen klemstaken. — *ev. w.* — klemmen, persen; brandhout tusschen klemstaken opstapelen.
- GAPJAK en GRAPJAK — spraakzaam, vriendelijk, minzaam,

- hoffelijk, voorkomend of gemeenzaam in 't spreken.
- GAPJÊQ — poef! bons! van tegen elkander stootende lichamen, een bons. — *cs.* — in aanraking brengen, doen stooten of bonzen; tot elkander brengen, vereenigen. — *tsv.* — elkander raken enz.
- GAPLOQ — hak, houw, slag; bons! GOPLAQ — — ge-houw, gebeuk; terdege en herhaaldelijk zeggen, waarschuwen enz. — *ev. w.* — toeslaan, toehakken, er op los slaan. — *tsv.* — klinken, dreunen, een slag geven; juist uitkomen, 't klopt, bewaarheid; het juist uitdrukken, den spijker op zijn kop slaan.
- GAPRÊQ — molmig, brokkelig, zacht, hout.
- GAPOERĀ — poort van vesting, kraton en drg.
- GAPQ = GEPOQ.
- GAPRÊQ — klinken, kletteren, wapens; raak, er in, door, roef! van 't steken of slaan met scherp. — *ev. w.* — toeslaan, toehouwen, toesteken.
- GAPQ = GAS 1°.
- GAR | MEGAR — opengaan, openstaan, bloeijen, bloem, zonnescherm. — *cs.* — openzetten, uitbreiden.
- GARAN — hecht, steel, greep, gevest.
- GARANG | *ev. w.* — aan 't vuur houden of droogen. — AN — *Jav. vos.*
- GARAP | *ev. w.* — werken, verrigten, bearbeiten, aan iets werken, onder handen hebben. — *ev. w.* GAWÉ — arbeiden, werk verrigten. — *ev. w.* SARI — *fatsoenl. uitdr.* voor de maandstonden hebben.
- GARÊD — kerf, insnede, ingesneden lijn of streep, rim-pel; voeg.
- GARÊNG of — PRÊNG — een vliegend insect met een sterk sikkend geluid. — *ev. w.* — luiden als een garêng; aanhoudend huilen, grienen, drenzen, zaniken.
- GARÊS — de scheen. — *ev. w.* — stug, hard, steenachtig, van teelaarde ontbloot, de grond; ten uiterste verstoord, zijn geduld verloren hebben, het hart.
- GARI = GORI.
- GARING — droog, uitgedroogd; dor, verdord, verdroogd.
- GARIS — lijn, streep, regel, rij. — — AN — liniaal.
- GARIT — kerf, insnede; streep, lijn.
- GAROE — egge; kam om 't haar uit te kammen. — *ev. w.* — eggen; kammen, uitkammen.
- GARËT | *ev. w.* — krabben, klauwen, schrammen.
- GAROH — slaauw, waterig van smaak.
- GAROT | *ev. w.* — knabbelen,

knaauwen, de tanden *erg.* in zetten; *een vogel:* den snavei *v. e. and. vogel* bijten. — AN = GEROTAN.

GARWÅ — z. RABI.

GAS 1°. | *ev. w.* — zich meer toonen dan men is, snoeven, stoffen, snoevend dreigen.

2°. | *db. AN* — gulzig eten, de spijs verzwelgen, gretig aanvallen.

3°. — elleboogslengte.

GASAH — geschaafd, geschuurd, gesleten, uitgesleten, geschonden *door wrijving, slapen enz.* — *ev. w.* — schaven, slijpen, wrijven, schuren; *aan- of ophitsen, aanzetten.*
GASĖQ *of* GASIQ — droog, schoon, vast, niet modderig *of* overstroomd, waar men behoorlijk gaan *of* staan kan.

GATĖL — jeuk, jeukte; jeuken, prikkelen; onaangenaam prikkelend, jeukend, gevoel, smaak, ook *een voorwerp:* prikkeling veroorzaken; *de mond:* van kwaadspreken *of* schelden houden.

GATI *n.*, GATOS *k.* — van belang, belangrijk, zorg vereischen. — *cs.* — belang stellen in, zorg dragen voor, gehoorzamen, vertrouwen. — GATĖN *k. n.* — zorgdragend *var aard.* — *tstv.* — zorgvuldig, bezorgd, zorg dragen. — *tstv. tr.* — zorg dragen voor, verzorgen, on-

derhouden.

GATJLENG — in eens *af of* door, gelijk *af*, zuiver, niet door-een geloopt, *van wat afge-hakt, gesneden, geleverd enz. is.*

GATOS — z. GATI.

GĖTRĖ — gedaante, afteekening, beeld; schets, plan, ontwerp.

GATĖL — glans penis.

GATĖQ | — AN — vlug van begrip, vlug leeren.

GATĖT — oneven, ongelijkmatig.

GATIQ — tegen elkander stooten, *de knieën enz.*, klapper-tanden.

GATĖNG | *ev. w.* — *de hand of iets and. dat lang is*, ophouden, uitsteken, uitstrekken.

GATĖQ — raken, tegenaan komen, aansluiten, ontmoeten; overeenstemmen.

GATQ — hak, houw, slag. — *ev. w.* — toeslaan, toehameren, toebeuken, toehakken, een hak *enz.* doen; rondweg voor den dag komen; 't *iem.* regt *of* brutaal in 't aangezigt zeggen; *er stoutweg* een slag in slaan, regt-streeks *er* naar vragen. — *tstv.* — dragen, een slag *of* houw, weerstand ontmoeten; bepaald, slechts op één zaak toepasselijk, eenvoudig, *de beteekenis v. e. woord.* — GRATQ | *ev. w.* — kloppen en slaan, geweld maken met kloppen.

GĖWĖ *n.*, BEKTĖ *k.* | *ev. w.* —

brenge, mede- *of* aan-brenge, bij zich hebben, wegbrenge, wegvoeren. — AN — ook aanvoer, uitzet, huwelijksgeft; *wat iem.* aangeboren is, erfgoed, erfgerek, erfelijke kwaal.

GAWANG — kozijn. — AN — raam *of* rak om iets over te hangen. — *db. AN* — duidelijk, onderscheiden, klaar te onderkennen. — *tstv.* — duidelijk te zien, zich klaar vertoonen, onbedekt, onbeveld, klaarlijk.

GAWAR — zichtbaar sein van onraad, onveiligheid *of* gevaar op een weg.

GAWAT — moeilijk, gevaarlijk, onveilig, geheimzinnig, onverklaarbaar, vreesaanjagend.

GAWĖ *n.*, DAMĖL *k.* — werk, wat te doen, bezigheid; nut, gebruik; strekking; *iems.* bezorging, moeite, bemoeijing; feest, partij; doen, maken, stichten; gebruiken, bezigen. TANPĖ — — nutteloos, vergeefs. MĖWĖ — — kwaad plegen, als roof, brandstichting. — *ldb.* — werktuig, instrument. — *db.* — knoeijen, met leugens *of* verzinsels te werk gaan; vertoon maken, den schijn geven *van iets.* — *ev. w.* — maken, vervaardigen, gebruiken tot, aanwenden, met bepaald voorw. — MĖ — — veldarbeid verrigten. —

PĖNG — — ook slechte streek, berokkening van kwaad. — AN — ook nagemaakt, vals.

GAWĖL — ingrijpen, vatten, een gesp *enz.*

GAWĖR | *ev. w.* — zich laten voelen *of* merken, baten, iets uitmaken, de moeite waardig zijn, noemenswaardig, eenige moeite kosten.

GAWING — overschot, overblijfsel. — *ev. w.* — overlaten; op den rand staan, gevaar loopen *er af* te vallen.

GAWOQ — verbaasd, verwonderd; verbazing. — *tr.* — verbazen, verbazend.

GĖBAG 1°. | *ev. w.* — snel loopen, zich spoeden *erg. heen.* 2°. — z. GĖBEG.

GĖBAL 1°. — voorschot, vooruitbetaling, *bv. pacht.* — *tr.* — *iem.* om pacht in voorschot vragen. — AN — vooruitbetaalde som. 2°. | *ev. w.* — graszoden steken. — AN — gestoken graszode.

3°. — verk. van GĖDIBAL.

GĖBANG | *ev. w.* — plagen, voor den gek houden, een poets bakken, een streek gebruiken jegens *iem.*, hem van- gen.

GĖBANG 1°. | *ev. w.* — met iets langs, een piekstok *enz.*, slaan, een slag afpareren.

2°. — een *srt.* van palmboom, van welks bastvezels touw en zakkegoed gemaakt wordt.

GEBÈG - 't hoofd of den kop schudden; hoofdschudding.

GEBÈG 1°. - de scheringlat, waarop de schering op 't weefgetouw gewonden is.

2°. | *ev. w.* - wrijven, poetsen, polijsten. — *tstv.* - omschrijving v. e. jongen buffel of os als die haast voor den ploeg kan, *lett.*: geschild om gladgewreven te worden.

3°. | *ev. w.* - knaauwen, knabbelen.

GEBÈL - kwab van aaneenklevende voorwerpen; in een kwab zamengekleefd, kwabachtig.

GEBÈNG | *ev. w.* - bijeenrijpen, zamenvatten. — AN - verzameling, hoop, troep, bende, komplot; rubriek, klasse.

GEBÈR - gordijn, behangsel.

GEBÈS | *db.* - afkeerig of afkeurende 't hoofd schudden en afwenden; afkeerig of zeer ongenegen zijn, iets of iem. niet kunnen luchten.

GEBIBIR | *ev. w.* - 't aanzien hebben van nat en koud te zijn, z. a. iems. lippen of huid, ook leder.

GEBING | *ev. w.* - een reep of spaander of plank erg. afsnijden of zagen. — AN - reep, groote spaander, schaaldeel, plank.

GEBINTEN en GEBIRI = KEBINTEN en KEBIRI.

GEBJAQ | *ev. w.* - op iets vlaks

slaan of kloppen, uitkloppen.

GEBJAH - overvloedig, algemeen.

GEBJAR - glans, schittering; schitteren. — *db.* - flonkeren.

GEBJAS - fleschje voor welriekende olie, reukfleschje.

GEBJEG 1°. | *ev. w.* - alles of allerlei door elkander nemen, mede-, aan-, opnemen, beginnen enz.; met zijn velen door elkander loopen te visschen, met soesægs.

2°. | *ev. w.* - tegen iets aan raken of grenzen; tegen aan slaan, klotsen, zich breken, z. a. de golven. — — AN - steenachtige zeeoever, rotsachtig strand.

GEBJER - klets! plas! plomp! een plomp in 't water. — *ev. w.* - hals over kop in 't water springen; plotseling opvliegen of aan of neêr komen vliegen, een menigte vogels. — *tstv.* - kletsen, neêrplassen; in 't water plompen.

GEBJOG - van planken gemaakt; planken beschoot. — OMAH — — planken huis.

GEBLAG | *ev. w.* - omver- en plat neêrvallen, een plank; schot, een mensch enz.

GEBLAS | *ev. w.* - wegvliegen, wegsnellen.

GEBLEG - bedde- of matteklopper, uitklopprietje. — *ev. w.* - erg. op een slag

geven met een rietje enz. — *tr.* - kloppen, uitkloppen; de boomwol slagen.

GEBLEG - grof linnen; grof, lomp, dom.

GEBLOEG - met een doffen slag neêrvallen, neêrploffen; plof! — *ev. w.* - zich zoo nederwerpen; voorwerpen tegen den grond gelijkstooten, bv. om op te bossen. — *tstv.* - ploffen. — PA — — iets waardoor men neêrploft: pestziekte, cholera en drg.

GEBLOG | *ev. w.* - met de vlakke hand op iets vlaks slaan.

GEBLOEG - roede of stok om te slaan. — *ev. w. n.*, 'NGGEBAG k. - slaan, een slag geven; den vijand slag leveren, aantasten; dobbelsteenen werpen; een zaak nemen of beschouwen of beoordeelen op e. o. a. wijze of volgens e. o. a. maatstaf.

GEBLOEG - bos, bundeltje, van den omvang van twee handen. — *ev. w.* - in een bos binden, opbossen.

GEBOG 1°. | *ev. w.* - iets aan een touw vasthouden of voorttrekken.

2°. | *tr.* - een boomslam in 't ruwe vierkant behakken.

GEBRAG | *ev. w.* - erg. tegenaan stooten, stompen, slaan, kloppen, schoppen, een paard met de hielen in de zijde stooten om het aan te zetten.

GEBRAS | *ev. w.* - schichtig opvliegen en wegrennen.

GEBRÈH | *ev. w.* - klappen, verklappen, verklikken.

GEBRÈS | *ev. w.* - brieschen, proesten; tegenzin of onwil toonen.

GEBRÈG - plof, stomp, stampen. — *tstv.* - ploffen, stampen, klossen.

GEBROS | *ev. w.* - den grond losmaken met den hak, loshakken.

GEDABAG - grof vlechtsel, grove kèpang; mat van gedobos.

GEDANDAP | *ev. w. en* — AN - hevig ontstellen.

GEDÉBAG | *ev. w.* - zich om en om wentelen.

GEDEBEG - gestap; stap! stap! GEDEBJOH | *ev. w.* - lang en zeer wijd zijn, lang en breed hangen, iems. kleed.

GEDEBEG - neêrploffen, plopfend geluid; en = GEDEBEG.

GEDEBES | *ev. w.* - zwetsen, snoeven, opsnijden.

GEDEBOG - stam van de pisangstruik, ook de schil er van en de vezels.

GEDÉNTJONG - maleische gamelan.

GEDER - geraas, getier. — *tstv.* - rumoer of getier maken, z. a. twistende menschen.

GEDIBAL - de aarde die aan de voetzolen kleeft; onderdanigste dienaar.

GEDIDAG - zijn gevoeg doen

(*plat wrd.*).

GĒDJAG | *ev. w.* - stampen met de voeten.

GĒDJAQ | *ev. w.* - in een vjzel stampen.

GĒDJĒG | *ev. w.* - aandringen, aanhouden, dringend vragen, eischen, niet loslaten, dadelijk verlangen.

GĒDJIG | *ev. w.* - met de voorpooten opspringen en de horens vooruit, een bokkesprong maken. — *tr.* - stampvoeten, trappelen.

GĒDJLĒG | *ev. w.* - stampen, bonzen, zwaar neervallen. — AN - val, zware valdeur.

GĒDJĒDJOR of KĒDJĒDJOR - regt- of languit stijf uitgestrekt liggen.

GĒDJOEDJĒR of KĒDJOEDJĒR - geen tegenspoed hebben, voorspoedig, welgelukken, goed slagen; voorspoed.

GĒDJĒG - breekijzer met een beitel van onder. — *ev. w.* - er mede werken, steken, graven, breken.

GĒDJOG - op de maat in 't rijstblok slaan. — *ev. w.* - een kind verwekken (*gemeen wrd.*).

GĒDĒBJOH = GĒDEBJOH.

GĒDĒBOS - de bladsteelen van de rĒmboelĒng.

GĒDĒBROL - veest. — *ev. w.* - ijdele beloften doen, leugens of sprookjes vertellen.

GĒDOEBANG = DOEBANG.

GĒDOEBLONG - zijn gevoeg

doen. (*plat wrd.*).

GĒDOEGROG | *ev. w.* - het werk maar zitten aan te kijken, geen hand mede uitsteken.

GĒDOEWĒNG = KĒDOEWĒNG.

GĒDRIG - gedrukt, drukwerk, gedrukt geschrift. — *ev. w.* - drukken.

GĒDREG | *ev. w.* - stampen met den voet.

GĒDAG | *ev. w.* - snoeven, grootte woorden spreken om hang te maken enz.

GĒDAH 1° - donkerblauw of -groen. — AN - stof van die kleur.

2° - glas, als stof, glaswerk.

KĒTJĒ — - spiegelglas.

GĒPAKAL - hard loopen, met snelle beweging der korte pooten, een leguan en derg. — AN - haastig voortdribbelen of -scharrelen, een mensch.

GĒPANG n., PISANG k. - de banaan of pisangvrucht.

GĒPAPAL = GĒPAKAL.

GĒPĒ n., AGENG k. - groot in omvang, dik, lijvig; groot, volwassen; groot, aanzienlijk, voornaam; erg, hard, geweldig; moedig, onvervaard, ferm, 't hart. DINĒ — - feestdag, vierdag.

BANJOE — - hoog water.

AKSĒRĒ — - hoofdletter.

GOEMĒPĒ k. n., - grootsch, trotsch. — GĒPĒN k. n. -

grof, om grof geld dobbelen of spelen enz. — PĒNG — - groote, aanzienlijke, aan-

voerder, hoofd, bestuurder.

GĒPĒG - 't hoofd schudden; hoofdschudding.

GĒPĒG - vlechtwerk van dikgesneden bamboe; beschot of wand daarvan.

GĒPĒG 1° - schudden, heen en weder gaan.

2° = GĒPĒG; en van 't hart: opspringen, opgetogen, inwendig verblijd.

3° - kemirinoet die na 't kloppen onbeschadigd gebleven is.

GĒPĒGEL - afkeerig, ongenegen; afkeerigheid.

GĒPĒLĒ - srt. van linzen.

GĒPĒMPAL | — AN - met moeite voortscharrelen.

GĒPĒNG - een geheel of dubbel bos padi, $\frac{1}{2}$ amĒt. — *ev. w.* - padi opbossen, in een bos binden.

GĒPIG | db. - ruw voortvarend, met de grove bijl erop in slaan. — *ev. w.* - met iets stomps, een hamer, den rug v. e. hakmes, een dikken stok, kloppen, slaan, hameren, timmeren, beuken; ijzer bewerken, smeden, grofsmid zijn; gĒdelĒ en derg. dorschen, uitslaan, uitstooten.

GĒPĒG - ten einde toe, tot den laatsten man, geheel en al; 't uiterste, 't laatste.

— ldb. - voornaamste, eerste in rang, aanvoerder. — *ev. w.* - tegen iets aan komen of stooten, tot iets reiken of strekken; een paard

met de hielen in de zijden stooten om het aan te sporen. — *es.* - ook een mand, vat enz. uitstampen, uitstooten, *bv.* om het nog aanklevende er uit te krijgen.

GĒPOG - een srt. van wajang; srt. van gestreepte zijde. — *ev. w.* - slaan, kloppen, stampen, klossen. — AN - paardestal.

GĒPOHAN - de buikingewanden.

GĒPONG - openbaar gebouw; vertrek of kamer in een huis; voorraadkamer, pakhuis, magazijn, schatkamer. OMAH — - steenen huis. DJOEROE — - schatmeester, rentmeester. — *ev. w.* - opsluiten, gevangen zetten. — AN - vertrek; gevangenis. — PĒ — AN - de plaats achter 't scherm bij de wajang.

GĒGĒ - z. GOEGOE.

GĒGĒ - voor de haast, haastig gemaakt, half klaar in gebruik genomen: WĒDANG — - heet water dat nog niet gekookt heeft. Ook de tooverkracht bezittend om iets te kunnen bespoedigen, *bv.* den groei van een kind.

GĒGĒG | *ev. w.* - zwaar trekken, tobben.

GĒGĒG | GĒMRĒGĒG - blijde verrast, opgetogen van blijdschap. — GĒMLĒGĒG - snel instroomen in een opening zoodat die opgestopt raakt

en de ontsnappende lucht een slurpend geluid maakt, overstelpend.

GEGEK | *tr.* - de beteekenis van *zijn naam* werkelijk aan zich toeschrijven.

GEGEL - ingekeept, ingegleufd, gegroefd, ingekorven, *nml. overdwars*; pen of pin van de geledingen, dwarspin. — *ev. w.* - inkepen. — *tr.* - ook geledingen aan iets maken. — *AN* - met groeven; met geledingen; de geledingen, inkervingen.

GEGEM - vuist, vuistvol, greep. — *ev. w.* - in de vuist vatten of houden, iets stevig vasthouden, besturen.

GEGER - luidruchtig geschreeuw, geweld maken, razen, opschudding, oproer. — *tr.* - tegen *iem.* razen, hevig beknorren; in opschudding brengen.

GEGER 1°. - staan blijven, stand houden.

2°. - rug; bergrug.

GEGES | *ev. w.* - een boom enz. doen uitsterven door hem tot in 't hart in te kappen; wegteren, allengs verteren, verminderen, versmelten, bijna opgeteerd zijn, wegwijnen.

GEGET | *ev. w.* - van kwaadheid blazen, een vogel. — GREGET - 't blazen of zich verbijten van kwaadheid.

GEGREG - afvallen, uitvallen, afbrokkelen, eenigzins kleine

voorwerpen.

GEGREG - onbewegelijk staan.

GÉJOL | *ev. w.* - een goede vangst of winst hebben, goed wat ophalen.

GÉJONG - aan een touw hangen. — *db.* - bongelen.

GÉLĀ - afkeer, tegenzin; leedwezen; afkeerig, leedwezen gevoelen.

GÉLAH - uitvaagsel, iets verfoeilijks; slecht, hatelijk.

GÉLALI = GOELALI.

GÉLAM - breeuwbast, de vezelbast van de lēmpoejang, die dient om naden te stoppen. — *ev. w.* - er mede breeuwen of stoppen.

GÉLANG *k. n.*, BINGGEL *k. i.* - arm- of polsring, bracelet. — *AN* - de ringen aan de zijden van een Jav. paardenbit; de onderschenkel v. e. mensch of kind, waar de kinderen de voetringen dragen.

GÉLAP 1°. | *ev. w.* - door het dak in een huis inbreken.

2°. - de inslaande of iets trefsende bliksem.

3°. | *ev. w.* - in eens open wegvliegen, zich eensklaps uit de voeten maken of verdwijnen.

GÉLAQ - spoedig, gauw; haast; spoed maken; rusteloos. — *ev. w.* - aanzetten, haasten. — *cs.* - bespoedigen; spoed doen maken.

GÉLAR - orde, regeling; tentoonspreiding, vertooning; list; slagorde. — *ev. w.* -

spreiden; ordenen. — *tr.* - beleggen, *bv. met matten*; vertooning maken of een list gebruiken voor of tegen, begoochelen. — *cs.* - ook uitbreiden, commentariëren. — *lstv.* - ook zich vertoonen, openliggen, duidelijk zijn, blijken; voor oogen gesteld om te begoochelen of te verleiden, begoochellend, verleidelijk. — *AN* - mat, spreideken enz.; en z. KLĀSĀ.

GÉLAS - glas, drinkglas, beker, ook van metaal enz.

GÉLEM *n.*, POEREN *k.*, KĀRSĀ *k. i.* - willen wat een andere voorstelt, wenscht, zoekt of dekt, genegen, gewillig; ook van levenloze voorwerpen.

GÉLENG 1°. - z. GÉLENG 1°.

2°. | — *AN* = GOLÓGAN.

GÉLIS *n.*, ÉNGGAL *k.* - spoedig, spoed maken om aan te vangen, dra.

GELIT - kerf, insnede, groef, overdwars; gewricht; lid, afdeeling. — *AN* - de gewrichten, geledingen; oorsprong, begin.

GÉLOE - bal van aarde, zoo als men zeven stuks tot steun tegen een lijk in 't graf legt om het op de rechterzijde te houden. — *tr.* - onder een lijk de aardballen leggen.

GÉLENG 1°. *n.*, GÉLENG *k.* - ook zich vereenigen met anderen, zich bij hen voegen, gemeene zaak met hen maken. — *ev.*

w. - zamenbinden, vereenigen, te zamen brengen, zamenstellen, opstellen, een verhaal enz. maken.

2°. *k. n.*, OEKĒL *k. i.* - de haarwring in 't kapsel. — *ev. w.* - 't haar opmaken met een wong. — *tr.* - bloemen enz. in 't haar winden.

PĀNG — — kapper, kapster.

GÉLĒT - worstelen door om 't ligchaam te vatten. — *ev. w.* - *iem.* worstelende omvatten.

GÉMAH - rijk in opbrengst, de grond, welvarend, volkrijk, een streek; welvarendheid.

GÉMAQ *n.*, POEJCH *k.* - Jav. srt. van kwartel.

GEMBAQ - mand voor rijst of andere veldvruchten.

GEMBĒL - kwab, lel, halskwab, lel v. e. haan, lapel v. e. jas enz., haarkwab. WĒPĒS — — geit met kwabjes aan de kaken.

GEMBĒL - zamengekleefd, vereenigd tot één massa of hoop, digt opeen, te zamen; v. d. oogleden: digtgekleefd. GEMBĒNG of GEMBĒNG - huile-
rig, een huilebalk of grien zijn, al te teergevoelig, ligt weenen.

GEMBĒNG - op een hoop, in een troep vereenigd. — *ev. w.* - zamenbrengen, vereenigen, tot een gezelschap of troep of buurt maken. — *AN* - verzameling, wijk, buurt enz.

GEMBÈS - tabaks- of geldzak die iem. aan zijn zijde heeft hangen, veldflesch.

GEMBIL - dikke wang.

GEMBJAQ | --- AN - vrolijk gezelschap.

GEMBJOR | db. = GÉNDJOR-GÉNDJOR.

GEMBLANG = GAMBLANG.

GEMBLÈNG | ev. w. - pletten, tot een dunne plaat slaan. --- AN - dunne plaat metaal.

GEMBLEP - dikwangig, bol van aangezicht, gezwollen, van id.

GEMBLEQ | db. - iets dat erg. lomp of zwabberend tegen aan zit of hangt, kwab.

GEMBLEQ - in een kluit of kwab zamengekleefd, kwabberig dooreen verward.

GEMBLENG - dwaas, onzinnig; blufferig, snoevend. --- db. - opgezet, stijf en dik, de buik.

GEMBLEQ = TJÈLÈNG.

GEMBLONG - ronde platte koek van stijf gekookte ketanrijst.

GEMBLOQ - aangehecht, tegen aan zittend. --- ev. w. - zich ergens aan vastklemmen, aan iem. of iets hangen of zich klemmen.

GEMBOENG - romp, van allerlei; 't onderste gedeelte van een dak zonder 't topdak. PAJON --- dak dat niet met afzonderlijk topdak gemaakt is. SOEKOE --- in 't Jav. schrift de pasangan wa, als

hij in dezelfde lettergreep met een medeklinker verbonden is.

GEMBOEQ - week, zacht, murw.

GEMBOL - bulterig aanhangsel of uitsteeksel, knoest, boomknoest, uitwas; ronde houten sirihbak. --- ev. w. - knoesterig enz. erg. tegen aan zitten, een knoest zijn; bij zich steken of dragen of hebben, en wel in de boven omgeslagen plooijen van de bebed of tapih. --- AN - wat daar gedragen wordt; de bewaarplaats in de plooijen enz.

GEMBONG | MATJAN --- srt. van koningstijger.

GEMBONG | ev. w. - volop te drinken enz. geven, verzadigen.

GEMBOQ - de achterplaat v. e. deurstot en drg., slotplaat; de vrouwelijke schaamdeelen.

GEMBOR | db. en GEMBAR --- schreeuwen; geschreeuw.

GEMBRANG - schel geluid. --- tstr. - schel klinken.

GEMBRÈNG - 't omklinkersbekken; 't geluid er van; de omklinker. --- cs. - met bekenslag rondzeggen. --- AN - bekkenslag, omklinking.

GEMBRONG - een slag in een rijstblok. --- AN - geklop in id.

GEMÈNG | GRÈMÈNG en GOF-MRÈMÈNG - binnensmond praten, mompelen. GRÈ-

MÈNG - ook 't schemerend aanzien van iets in de verte.

GEMÈQ - iets aandurven, raken aan of nemen wat verboden of heilig is.

GEMET - naauwkeurig, zorgvuldig, ijverig, zonder iets over te slaan of over te laten, geheel en al, uit, op.

GEMI 1°. - spaarzaam, zuinig, matig, zorgvuldig in 't bewaren of uitsparen. --- tr. - besparen, zuinig te werk gaan met, bezuinigen, opzamen, verzwijgen, bewaren een geheim enz. --- AN - zuinig of zorgvuldig van aard; mak, gehoorzaam, leidzaam, een dier.

GEMGH - poezelig rond, rond gevuld; kluwen garen.

GEMPAL - gebroken, afgebroken, vaneen liggen, breken; breuk; verstoring, schending, benadeeling; kluit, klomp, stuk. --- ev. w. - breken, een stuk erg. af of uit breken. --- ldb. ev. w. - verstoren, verbreken, verwoesten enz.

GEMPIL - 't zelfde als GEMPAL maar van kleiner, dunner of fijner voorwerpen; kluitje, stukje.

GEMPLÈNG | --- AN - iets plats, plakje, schijfje, plaatje.

GEMPÈNG 1°. - tot wraak geprikkeld, wraaklustig, onverzoenlijk, het hart.

2°. | ev. w. - geheel zwart,

goed zwart, terdege donker, van de zwarte kleur van iets dat geleverd is.

GEMPER - vernietigd, verdelgd, geheel verwoest, verbrijzeld, vergaan, gesloopt; ingestort; te niet gaan. --- ev. w. - vernietigen, vernielen enz.; den kant v. e. heuvel enz. afsteken, doen instorten.

GEMPOL - dik, verheven en uitgebreid, groot, van wat erg. tegenaan zit, z. a. huiduitslag of een uitwas; een srt. van gebak.

GEMPRONG | ev. w. - brullen.

GEMAH - duidelijk, bepaald, juist opgegeven, goed onderzocht, wel begrepen. --- cs. - duidelijk of juist opgeven of bepalen, goed opnemen.

GENDAM - bezwering, toovergebed; een bezwering uitspreken. --- ev. w. - bezweren.

GENDÈM | 'NGGRENDEM - dof spreken, brommend prevelen. --- 'NGGLENDEM - morren, ontevreden mompelen; grunnen van genoegen.

GENDÈNG | ev. w. - trekken, aftrekken, tot zich trekken, aantrekken; leiden, voeren tot iets, verleiden; iems. hart trekken, verlokken, winnen, aftrekken.

GENDÈR 1°. - klein srt. van hakkebord.

2°. - lid van riet en drg.,

wervel *v. d. ruggegraat*, poot van suikerriet. — *ev. w.* — een poot suikerriet snijden.

GENDERÅ = BENDERÅ.

GENDJAH — spoedig vruchtgevend; onbestendig. — *ev. w.* — bespoedigen.

GENDJARÅ = KOENDJARÅ.

GENDJÉ — Indische hennep.

GENDJIQ — big van een wild varken.

GENDJLÈNG — klinkend geluid van wapens enz. op elkander. — *tslv.* — klinken, kletteren.

GENDJØR — zacht, week, slap. GENDJØR | *db.* — slappe zwelling, dik en week, murw, beursch.

GENDJOT 1°. — wippen, kanten.

2°. — gezakt, verminderd, gedeeltelijk afgeloopen, afnemen, zakken, vloeistoffen; afnemen, achteruitgaan, zinken, dalen, wegteren.

GENDJRÈT | *ev. w.* — snel door, onverhinderd, zonder tegenspoed, van 't loopen.

GENDJEL — flesch met naauwen hals.

GENDRÈH — fijn, deftig en schoon van voorkomen, bewegingen.

GENDRING | *ev. w.* — regtdoor snellen.

GENDROEWO — bosch- of tuin-spook.

GENDPAQ — niet lang iets kunnen bewaren of houden, van verkwaselen of weg- of stukmaken houden, slon-

zig, vernielend, verkwis-tend; kortstondig, spoedig op.

GENDPÈL 1°. — opzetten, op-zwellen, een wond.

2°. = KATI.

GENDPÈL — het door zwaarte of trekken voelbaar erg. aan hangen enz., de trekking, beet hebben, van een hengel gezegd bij 't visschen enz. — *tslv.* — erg. op boveng. wijze aan hangen, zitten, houden, kleven, trekken, bijten.

GENDPÈL — bundel, pakje, bos, van langwerpige zaken. — *ev. w.* — opbinden.

GENDPÈNG — dakpan, de pan-nen; vorst- of nokpan. — *db.* en *tslv.* — helder, zuiver, hoog, een stem of geluid.

GENDPÈNG — dom, onnoozel, bot, simpel, half mal.

GENDPÈWÅ k. n., LANGKAP k. i. — schietboog.

GENDPÍJÈNG — aanhoudend gamelangeluid.

GENDPILÅ — zotte of kwade kuren hebben of maken, mal-le of ondeugende gewoonte, ondeugendheid.

GENDPING — muziek, zang, 't spel, muziekwijze; wijze van doen of handelen, wat iem. in 't werk stelt, hoe hij het maakt of aanlegt. — *ev. w.*

— een wijsje op de gamelan enz. spelen; gamelan-instru-menten maken, gamelan-maker zijn. — AN — deuntje, airtje; een deuntje spe-

len of zingen.

GENDPIS — z. GOELÅ.

GENDPÈNG — holle klank, hol-klinkend; verwaandheid. — *ev. w.* — zwetsen, pogchen, doorslaan. — *tslv.* — ver-waand, opgeblazen.

GENDPØQ n. — meisje, juffertje.

GENDPOL — de zwaarte of het trekken van iets dat erg. aan hangt; aanhangend. — *tr.* — zich aan iem. vast houden of aan iem. hangen om bij hem te blijven of hem bij zich te houden, aanhangen, volgen, bij iem. blijven, zich houden aan, bescherming of steun zoeken bij; iem. zoeken te houden, niet la-ten heengaan. — AN — ook steun, beschermer; houd-vast, stevigheid.

GENDPON — rotan- of arènworm.

GENDPONG — schouderriem, -doek enz. waaraan op den rug gedragen wordt, koppel-riem; knapzak. — *ev. w.* — op die wijze iets dragen.

GENDPONG — slag in een rijstblok en drg. — *ev. w.* — in 't rijst-blok slaan met een houten ha-mer tot sein.

GENDPOQ — kleine aarden pot of kruik voor rijst, water enz., schenkan zonder tuit.

GENDPOR | *db.* = GENDJØR-GENDJØR.

GÉNÉ of JÁGÉNÉ of GÉNÉJÅ — waarom? wat scheelt er aan? wat is er?

GÉNÈNG = TÈNGGÈR.

GÉNÈP n., DJANGKEP k. — vol-tallig, volledig, volkomen, vol; wat tot voltalligmaking dient; volwigtig; even, een getal. — *tr.* — aanvullen. — *cs.* — ook er niets aan laten ontbreken.

GÈNG 1°. = AGÈNG.

2°. = ENGGÈNG.

GÈNGGÈNG — onafzienbare rij.

GÈNIN., LATOE k. — vuur; brand, een huis enz. in brand. — *tr.* — vuur stoken onder of voor. — AN — zich bij een vuur warmen, er bij staan of zit-ten.

GÈNJOL = KÈNJOL.

GÈNØQ — middelmatig groote aarden pot voor rijst of wa-ter.

GÈNTANG — z. TOETOE en TITIR.

GÈNTJÓNGAÑ — bongelen, han-gende heen en weder sling-geren.

GÈNTÈR = GANTAR.

GÈNTI n., GÈNTOS k. — afwisse-lend, bij afwisseling, ver-wisseling, een andere, in plaats, vervangend, vervan-ger, opvolger. — *db.* — beur-telings. — *tr.* — vervangen, aflossen, opvolgen, in iems. plaats komen, doen, lijden, ondergaan. — AN — beurt; om beurten.

GÈNTJÈL = GANDJIL.

GÈNTJØR | *ev. w.* — vlijtig aan-houden of doorzetten, tel-kens weêr.

GÈNTØR — hevig, zeer, uiter-mate, nadrukkelijk, ge-

streng, krachtig.
 GĒTOS - vaste of naauwe sluiting.— *ev. w.* - goed en vast in elkander zitten of sluiten.

GĒTOS - *z.* GĒTI.

GĒTĀ - bel, schel, klok.

GĒTĀLĒT | *db.* of TING — — oneens onder elkander; ongelijk, van te zamen dragen enz., ieder zijn eigen zin of meening volgen of voorstaan, zich tegen elkander schrap zetten.— *ev. w.* - 't zelfde, één pers. tegen anderen.

GĒTAN - achtergebouw in den Kraton, waar de bijzitten wonen, 't vrouwenverblijf.

GĒTELO - gevuld en welgevormd, rond en glad, een naakt kinderligchaam.

GĒTENG - dakpan, de pannen.

GĒTO - sielt, schelm, gespuis.

GĒTONG - groote aarden pot voor rijst of water.

GĒTORĀ - trompetje van een opgerold klapblad.

GĒPAH - *z.* GOEPĒH.

GĒPAQ | *ev. w.* - afwijken, afhouden, ontwijken, vermijden, afdwalen.

GĒPAQ - dubbel, met twee pitten, een kemirinoot.

GĒPENG of GĒPĒNG - plat, niet dik, niet verheven of bol, ingedrukt.

GĒPJOQ - stok enz. om iets uit de hoogte af te stooten.— *ev. w.* - daarmede in de hoog-

te afstooten, *br.* stooten tegen een tak v. e. boom dat een vrucht er af valt; kloppen of slaan tegen, *br.* de golven tegen een rots.

GĒPLAQ | *ev. w.* - met een dikken stok of knuppel slaan.

GĒPLEQ | *ev. w.* - met een dik stuk hout slaan, kloppen, stampen.

GĒPOQ | *ev. w.* - raken of komen aan, in aanraking komen met; overkomen, overvallen; aanroeren, gewagen van. KĒ — — krijgen, een heerschende ziekte enz.; betrokken of gewikkeld worden in een zaak.— MĀ — — AN - betrekking hebben op, betreffen.

GĒQ - nitroep van twijfel: kom! loop heen! hoe kan dat zijn!
 GER | *db.* AN - luid lagchen, velen.

GĒRAH 1°. en — — EN - verhit, zich heet gevoelen over 't ligchaam.

2°. - gedruisch, geweld, gehuil, getier.— *tstv.* - tie- ren, geweldig huilen enz.

3°. - *z.* LĀRĀ.

GĒRANG - verloop, af- of uitgesleten.

GERBĀ - taalk. zamentrekking of verkorte zamenstelling.
 GOEWĀ — — 't inwendige van 't lijf of den buik.

GERBINI | *ev. w.* - *z.* bij WĒTENG.

GERBONG - digt omhangen wa- gen of kar.— *ev. w.* - ge-

heel of rondom omhangen, behangen of toedekken.—
 GINĒRBONG - *v. e.* *Jav. letter:* bekleed met al de sanda- ngans behalve die er bij uitgesproken moet of moe- ten worden, een schrijfwijze.

GĒRDI - kleedermaker.

GĒRPOE - wachthuis.

GĒRĒ - onvruchtbaar, bar door gebrek aan teelaarde, te vast of te mager of oer- achtig, afgespoeld, uitge- puit, de grond.

GĒRED | *ev. w.* - trekken, sle- pen, voorttrekken, *z. a.* een wagen, slede, balk.

GĒREG - aangedreven; 't ge- dreven worden, weidieren.— *cs.* - drijven, aandrijven, aansporen.

GĒRĒH - gedroogde zeevisch.— *ev. w.* - visch droogen.

GĒRĒNG | *db.* of *ev. w.* - zange- rig kraken of knarsen, en wel aanhoudend, de draaijen- de *as v. e.* *pedati.*

GĒRĒNG - grommen, brommen, knorren; gegrom enz.— *db.* - ook stenen, kreunen, dof kermen; gekerm.— *ev. w.* - grommen enz.

GĒRĒT - rimpel, plooi, *z. a.* in de huid van jonge kinderen.— — EN - gesmert, stuk in de plooijen.

GĒRGES - *srt.* van boschschild- pad.

GĒRIH = GĒRĒH.

GĒRING - vermagerd en schraal met drooge huid, door ziek-

te, verkwiind; uitterende ziekte; ook van gewassen: kwijnen, ziek, schraal, ver- sterven.— PĀ — — heer- schende ziekte waardoor men vermagert of allengs wegkwijnt.

GĒRIT 1°. - gekraak, geknars.— *tstv.* - kraken, knarsen.

2°. - een deur enz.: in kokers draaijen.

3°. | *ev. w.* - wild jagen met karren.

GĒRMĀ - jager van beroep; hou- der van dansmeiden.

GĒRO - gebrul.— *ev. w.* - brul- len.

GĒRĒS 1°. | *ev. w.* - strijken, glad strijken, uitstrijken, wrijven, fijn- of uitwrijven.— PĀNG — — AN - strijkijzer enz.; de looper op een ver- wrijfsteen.

2°. - geheel op, geheel droog, afgeloopen, water enz.; af- of leëggespoeld, platgebrand.— *cs.* - uit- droogen, leëgspeelen, plat- branden.

GĒRET - *srt.* van panter of luipaard.

GĒROH = GĒROH.

GĒRONG - een hol in den grond, uitgehold; hol, ingezonken, de oogen.

GĒROQ - met de keel schrapen, geschraap; schor brullen.

GĒROT | *ev. w.* - met de tan- den schrapen, knaauwen, schampende bijten.

GĒROT - gekraak, geknars, *z.*

a. een deur. — tsv. — kra-
ken. — *AN — van regen:*
zeer zwaar met harden
wind; *van een bosch:* digt,
nog onbehakt.

GĒSAH — *z. GOESAH.*

GĒSAHOE — *zich oefenen, lee-*
ren, studeren; studie.

GĒSANG — *z. OERIP.*

GĒSĒH — *afwijken, verschillen,*
niet uit- of overeenkomen
of sluiten of strooken, niet
passen op *of aan iets. — tr.*
— *afwijken van, strijden met,*
niet strooken met *enz.*

GĒSĒNG | *ev. w. — zeer zwart;*
terdege donker, *een zwarte*
kleur.

GĒSĒNG = GÒSONG.

GĒSĒQ — *opengesponnen ge-*
droogde visch. — *ev. w. —*
visch opensnijden en droo-
gen.

GĒSĒQ = GASĒQ.

GĒSĒL | *ev. w. — oppeuzelen,*
peuzelen, snoepen. — *AN*
— *snoeperijtje.*

GĒSOR | *ev. w. — plat op den*
blooten grond zitten.

GĒSPĒR — *gesp.*

GĒSRĒQ — *in ruw wrijvende of*
schurende aanraking met
iets komen, langs schaven,
caramboleren. — *ev. w. —*
tartende en sarrende vech-
ten met.

GĒT | *db. tr. — schrik aanbren-*
gen. — *cs. — verschrikken.*

GĒTAP — *aanstonds opmerk-*
zaam op gevaar *of onraad,*
verschrikt omzien *of toe-*

schieten. — AN — schrik-
achtig, zenuwachtig, snel-
hoorend, schichtig voor ge-
luid.

GĒTAQ | *ev. w. — hard aan-*
schreeuwen, aanbassen,
schreeuwen *om te verdrij-*
ven. — GRĒTAQ — driftig of
hard aanspreken *of aan-*
schreeuwen, br. om bang te

maken.

GĒTAR — *sterk en wrang van*
smaak.

GĒTAS — *hard broos, breek-*
baar, teêr.

GĒTEM | *ev. w. — op de tanden*
bijten; in 't schild voeren,
in 't gemoed verbergen,
verkroppen, voor zich hou-
den. — 'NGLETEM — mees-

muilen, tussehen de tanden
brommen, zich verknijpen,
in zijn vuist lagchen.

GĒTER 1°. — *daverend geluid,*
groot gedruisch, geweld. —
tr. — daverend, een groot
gedruisch voortbrengen. —
tsv. — geweld maken, razen.
2°. — *rilling, beving, ont-*
steltenis. — *tr. — ontstel-*
len, beving aanbrengen. —
tsv. — rillen, beven, ont-
stellen (*onzijd.*), ook beven

door zwakte *of zenuwachtig-*
heid.

GĒTI 1°. — *broos.*

2°. — *pap van widjèn met*
suiker.

GĒTIH *n.*, RAH *k.* — *bloed; plan-*
tensap. — *POETIH — 't*
slijm der kraamzuivering

en van den witten vloed.
— *EN — bloeden.*

GETIR — *bitterachtig sterk.*

GETJAQ | *ev. w. — zacht of*
week *of plat kloppen, beu-*
ken; verpletteren, vernie-
len, vernietigen.

GETJEK = GETJAQ.

GETJEL | *ev. w. — iems. hoofd,*
hals, schouders of rug knij-
pende drukken, knuffelen
met den duim naar den
loop der spieren.

GETJING — *dunne plek in 't*
midden van een voorwerp,
dunte, verdunning.

GETJEL — *onwelveugelijk zich*
gedragen *of kleeden.*

GETJOL — *ongelijk, onregelma-*
tig, oneven, strijdig met de
symmetrie, scheef *of onge-*
lijk verdeeld, ongelijk ge-
paard.

GETJOS — *klanknabootsing van 't*
sleken met scherp in een week
ligchaam waar vocht in is, z.
a. in 't ligchaam van mensch
of dier.

GETJOT — *scheef van vorm, aan*
één kant breeder *of dikker*
dan aan den anderen.

GETJREQ — *klanknabootsing van*
den slag van ijzeren werktui-
gen in de aarde *of langs den*
kant van hout enz.

GETEN *k. n.*, NGOENGEN *k. i.* —
leedwezen, berouw; be-
vreemding; verwondering;
getroffen, leed dragen,
spijt hebben, verwonderd
enz. — tr. — betreuren; be-

vreemd zijn over.

GĒTANG — *ontbreken, niet vol-*
tallig, te kort.

GĒTAQ — *grof aardewerk, pot-*
ten en pannen.

GĒTĒNG | *ev. w. — niet van zijn*
stuk gaan, geen kamp ge-
ven, van geen ophouden
weten, stijf volhouden.

GĒTĒQ — *vlot van balken of bam-*
boe.

GĒTĒQ — *de eerste helft van*
een dag; een halve dag.

GĒTĒT | *ev. w. — inkepen, een*
dwarssnede maken in.

GĒTING | *ev. w. — haten, ver-*
foeijen, verafschuwen.

GĒTOL = GOTIL.

GĒTOQ = GOTIL.

GĒTOQ 1°. | *ev. w. — met de vin-*
gers of knokkels tikken.

2°. — *het derde deel van*
een span, *d. i. vier vinger-*
breedten.

GĒTOT — *scheef, afwijkend,*
fout, onjuist; zich verspre-
ken, verkeerd opvatten;
scheefheid *enz. — GLĒTOT*
— *'t zelfde.*

GIBAS | WĒGES — *— vet-*
staartschaap; ook schaaap in
't algemeen.

GIBĒR | *db. — GĒPĒR-GĒPĒR.*

GIBRAH | *db. — allerlei gebaar*
of bewegingen met het lig-
chaam en armen en beenen
maken.

GIDRO | *db. — misbaar maken*
met handen en voeten.

GĒPĒR | *db. — trillen of schud-*
den van dikte, iets zachts en

veerkrachtigs.

GIPĒH - hinder, onaange-
naamheid, burengerucht.—
tr. - hinder aandoen, ont-
stellen.

GIGAL - ontvallen.

GIGIL | *ev. w.* - erg en aan-
houdend met schel geluid,
't hoesten.

GIGIR = GĒĒR. — GLIGIR -
rugvormig; rigchel; dikke
striem; uitstekende rib.

GIGIS - afgespoeld, afgebrok-
keld, met gaten, *de grond,*
de tanden enz. — GRIGIS =
GRIPIS.

GIGIT | *ev. w.* - bijten, bijten
op.— *db. ev. w.* - knagen,
knabbelen.

GIGOE | *cs.* - walgend, wal-
gingwekkend.

GIGOL = GIGAL.

GIGRIQ - afvallen, uitvallen,
kleine zaken, fijn afbrokke-
len; *van 't hart*: bewogen
of vermoord worden.

GÍJĀ - *tot buffels*: regts! regts
aanhouden!

GÍJAQ - roepen, schreeuwen,
gieren. GRÍJAQ - uitgelaten
gieren, juichen.

GÍJAR - overal voor den dag
komen of zich vertoonen;
openbaar, publiek, voor al-
ler oog.— *cs.* - openlijk
tentoonstellen of verkon-
digen *enz.*

GÍJĒR | *ev. w.* - aanhoudend,
door.

GÍJO = GÍJĀ.

GIL | *db.* AN - grooten haast

maken.

GILĀ - afgrijzen, afschuw,
schrik, akelig aangedaan.

'NGGEGILĀ - aangrijzen,
bang willen maken.— *ldb.*
tr. - afgrijslijk, verschrik-
kelijk, akelig.— KĀMĒGI-
LAN - akelig *erg. van* zijn.

GILANG 1°. | *db.* - glans; glans
verspreiden.— *tstv.* - glan-
zend, licht weérkaatsend,
schitteren.

2°. | *db.* - onbegraven *in 't*
veld enz. liggen, *een lijk.*

GILAP 1°. - 't blinken, glans.
— *tstv.* - blinken, glinste-
ren.

2°. - schichtig, schrikach-
tig.

GILAR | *db.* - glinsteren, schit-
teren, *de oogen.*— *tstv.* -
flonkeren, vonkelen.

GILĒS | *ev. w.* - over *iets* heen
gaan of rollen, overrijden.
tr. - ook malen, vermalen.

GILI 1°. | *ev. w.* - in een lan-
gen trein voortgaan, voort-
stroomen.

2°. - eilandje *van kleinen*
omvang in zee, zichtbare klip.
— *ev. w.* - zich als klip
boven den waterspiegel ver-
heffen.

3°. - bergrug; een weg
(*strandl.*).

GILIG - overal gelijk van dik-
te, cilindervormig, rolrond,
balkvormig *enz.*; eensge-
zind, eendragtig. — AN -
rol, cilinder *enz.*

GILING | *ev. w.* - draaijen, rol-

len; oprollen, zamenrollen,
bv. een zeil; malen, fijn ma-
len, *in een molen* pellen, van
pitten zuiveren *enz.* PĀNG-
— - oproller *van 't zeil*,
rol, gaffel.

GILIR - geregelde afwisseling,
verwisseling, verandering,
vervanging, aflossing; af-
wisselen, veranderen.— tr.
- vervangen, aflossen. —
AN - beurt, om beurten.

GILIS = GILĒS. — *ev. w.* - ook
tusschen de handen of vin-
gers rollen *om vaster of dun-
ner te maken.*

GILĒT 1°. | *ev. w.* - overleg-
gen, overwegen, overden-
ken. PĀNG — - gevoelen,
meening.

2°. - z. PAMAH.

GÍMBAL - in een kwab of klit
zamengekleefd, kwabberig,
haarkwab, vezelklit; garna-
len met meel aan klitten
gebakken.

GÍMBLAH | *db.* - zwaarlijvig,
dik.

GÍMBLANG | *db.* = KÍMPLANG-
KÍMPLANG.

GÍMBLĒG | *db.* - smedig, lijvig,
een pap of brij.

GIMĒR - draaijen *als een tol*;
een kansspel met een tolletje.
— AN - handtolletje.

GIMIR - bewogen, aangedaan,
wankelend, afwijken, ver-
slappen; verliefd. KĒ —
aan 't wankelen gebracht.
— *cs.* - aftrekken, aan 't
wankelen brengen *enz.*

GINAHOE - leeren, zich oefe-
nen, zich toeleggen op.

GÍNDĀ | *ev. w.* - z. OERET.

GÍNDJAL - *met hand, arm, voet*
enz. van zich slaan, schud-
den, ze snel opligten, *van*
schrik of om iets af te we-
ren enz.

GÍNDJĒ = GĒNDJĒ.

GÍNDJĒL - een der ingewanden
v. e. beest: de nieren?

GINĒM - z. GOENĒM.

GÍNGGANG 1°. - zich *van iem.*
verwijderen, weggaan, *hem*
verlaten, *iets* laten varen;
waggelen, wankelen.

2°. - *srt.* *van gestreept of ge-*
ruit Oostindisch lijnwaad.

GÍNGSIR - veranderen, afwij-
ken, onstandvastig, niet be-
stendig.— *tstv.* - wijken, af-
gaan *van iets*, wankelend.—
tr. - ontwijken.

GÍNGSĒL - ongelijk staand,
buiten de rij uitstekend,
vooruitgedrongen.

GÍNJR - in 't rond draaijen.

GÍNĒQ | *db.* - log, lomp dik.

GÍNTĒL | tr. - tusschen duim
en voorsten vinger knijpen.

GIQ - kant, windstreek (*sprkt.*)

GIRAH | *ev. w.* - spoelen, af-
of uitspoelen, afwasschen.

GIRAP | *db.* - opschrikken, op-
vliegen of gillen van schrik,
schrikachtig.

GIRANG - groote blijdschap,
zeer verblijd, *z. a. door ver-*
rassing.

GIRAS - schuw, nog ongewend,
nog niet mak.

GIRIG = KIRIG.

GIRING | *ev. w.* - weidieren drijven, ergens heen drijven; 't wild opjagen.

GIRIQ - briefje, bewijsje, loodje, bon.

GIRIS - bevreesd, beangst, verwaard, ijzen, angst. — 'NGE-GIRIS - vervaard zoeken te maken. — *tr.* - vervaarlijk, ijselijk.

GIRO - van schrik het uitgillen; angstgeschreeuw.

GISIQ en lbb. - strand, oeverkant.

GITĀ - haast, haast hebben.

GITEL | *ev. w.* - knippen.

GITIQ - iets om mede te slaan, stok, roede. — *ev. w.* - slaan; slag leveren, aantasten, ook een plaats; dobbelsteenen werpen; een zaak beschouwen, nemen, beoordeelen op e. o. a. wijze.

GITANG - onderscheid, verschil.

GITOQ k. n., GRIWĀ k. i. - nek.

GIWAR | *ev. w.* - een zijsprong doen; op zij uit afspringen, afstuiten, afkaatsen.

GIWANG 1°. - parelmoer.

2°. | KĒ — - van streek geraakt, zijn bezinning verliezen door een aandoening. — *tstv.* - veranderen, niet bestendig, neigen; verandering; hellen, dalen.

GLADRI - galerij.

GLADAG of GLADAQ - verzamelhuis voor de koeli's; vloering van bamboe met dwars-

leggers; de stijlen van een heining. WONG — - koeli, lastdrager van wege 't bestuur. DJARAN — - dienstpaard. OMAH — - huis op palen. — AN - ook als bov. vloering enz.; piekenrak.

GLADI - exercitie, parade v. d. troepen; exerceren, exercitie of parade houden. — *ev. w.* - gereed leggen of maken, in orde brengen, voorzien, uitrusten; drillen, oefenen in 't marcheren enz.

GLAGAH - lang srt. van rietgras.

GLAGAR | — AN - rek, droogrek van verscheidene stokken naast elkander, rooster.

GLAGEP | — AN - proesten om water enz. uit den mond te houden.

GLAJĒM - onbetrouwbaarheid, onaannemelijkheid v. e. gezegde. — *ev. w.* - niet te vertrouwen of te gelooven zijn, ongegrond, onbewezen.

GLAMBJAR | *ev. w.* - niet verzadigen of verfrisschen, niets uitwerken, teleurstellen, de moeite niet waardig zijn. — *tstv.* - ijdel, krachteloos, flauw, van geen betekenis, niet in ernst, zonder zin, te licht, te onbeaald, onduidelijk.

GLANDANG | *ev. w.* - met kracht of geweld voorttrekken, voortsleepen, sleuren.

GLANDENG | GLANDANG — of GLONDANG — - van 't werk wegsleuteren, spijbelen.

vallen.

GLĒPAH | MANTRI — - mantri van de recherche. — *ev. w.* - iem. op zijn kleding onderzoeken, iets openhalen of uithalen om te onderzoeken. — *tr.* - een huis enz. doorzoeken, er huiszoeking doen.

GLĒPĒG | *tstv.* - ratelen, z. a. een rijtuig op de steenen. — AN - wielje, platte rol.

GLĒPĒG 1°. - etenskast.

2°. | *tstv.* - rommelen, z. a. donder, bruischen, zieden.

GLEDEG | GLĒPAG — - zwaar en herhaald gedreun in de verte, gebulder, bulderen.

GLEGĀ - z. GLOEGOE.

GLEGEQ - oprisping van wind onmiddellijk na 't eten.

GLEGER - gebulder, donderend schot. — *tstv.* - bulderen, donderen.

GLEGES | *ev. w.* - ingehouden lagchen, smoezen.

GLĒLĒG | db. of GLĒLANG — - slenteren, op zijn gemak rondwalen; luijeren in 't werk.

GLELES | *ev. w.* - wegsluipen.

GLĒLO | *ev. w.* - slap neerhangen, iems. hoofd door zwakte, bezwijning enz.

GLĒMBOS of GLĒMBOS - voos, aarderuchten; sponsachtig, voos, dik en slap, 't vleesch op iems. lichaam.

GLĒMOR - ergens onder gemengd of gedaan of zich mengen waar 't niet onder

GLANGGANG - moed, dapperheid, standvastigheid. — *ev. w.* - regtop staan, vast staan; helder en sterk klinken, galmen.

GLANGSAR 1°. | — AN - daagsche kleding; daagsch, dagelijks, in dagelijksch gebruik.

2°. | — AN = GLASARAN.

GLAPĒT of GLAPĒT = GOEBRAT.

GLARAP | — AN - schrikken, ontstellen.

GLASAH | *ev. w.* - ergens niet naar behooren liggen, onverzorgd of niet op zijn plaats. — AN - id., een mensch; ook wel = GLASARAN.

GLASAR | — AN - liggen te wentelen.

GLATIK - rijstdiefje.

GLATEQ | *ev. w.* - langzaam maar aanhoudend voortgaan of vorderen.

GLAWAT | *ev. w.* - hand of arm bewegen, roeren, opheffen, uitsteken; de handen uit den mouw steken, helpen, werken; zich helpen, tegenweer bieden.

GLĒBAG | *ev. w.* - omkantelen, omvallen; omgerold zijn. — AN - om- en omrollen, wentelen.

GLĒBĒG - rondsel, rol, plankwiel; rolkar. — AN - rondseltje; plaatje van een zuigerstop.

GLĒBRAH = GLIBRAH.

GLĒPAG | *ev. w.* - achterover

behoort.— *ev. w.* - mengen, ondereen knoeijen.
 GLÉMPANG = GLÍMPANG.
 GLÉNDANG | *ev. w.* - zonder lading varen of rijden, *vaar- of rijtuig*; niets gekregen of opgehaald hebben.
 GLÉNDÈH | GLÉNDAH — - treuzelen, talmen, leuteren, luijeren, slenteren, voetje voor voetje zetten.
 GLÉNDÈNG | *ev. w.* - voorttrekken, voortslepen.
 GLÉNDÈNG | *ev. w.* - mompelen, binnensmond praten, meesmuilen.
 GLÉNDÈR | *ev. w.* - omwentelen.
 GLÉNTÈR - onverzorgd rondloopen. — AN - onverzorgd of onopgeborgen liggen, zwerven, slingeren.
 GLÉPANG - *z.* GLÉPÈNG.
 GLÉPÈNG *k. n.*, GLÉPANG *k. d.* - meel. — AN - lekkernijen van meel toebeleid.
 GLÈRÈK - roghelen, reutelen.
 GLÈSÈH | *ev. w.* - onverzorgd of onopgeraapt liggen, verspreid liggen.
 GLÈTÀQ of GLÈTÈQ | *ev. w.* - *ergens* open en bloot liggen waar 't niet behoort, slingeren.
 GLÈTÈK - dof gerammel, gestommel.— *ev. w.* - stommelen.
 GLÉWANG | *ev. w.* - overzijde omvallen, omslaan.— *tslv.* - omliggen.
 GLIBÈD - wegschuilén, hier en

daar achter schuilén.
 GLIPAH = GLÉPAH.
 GLIPIG - koeli, werkmán in heerendienst.— *ev. w.* - koeli zijn, als koeli werken; den aard van een koeli hebben, grof of onbeschaafd te werk gaan, overal aankomen, de handen niet te huis kunnen houden, diefachtig zijn; ook hard werken, zwoegen.
 GLIGAP - onthutst, ontstellen.
 GLIGÈN - staaf *metaal*, aan staven; de dwarsrollen op het weefgetouw.
 GLIGIR - *z.* GIGIR.
 GLIGLAG - bloot, onverbonden, *een wond*.
 GLÍJAQ | *db.* - op zijn gemak steeds voortgaan.
 GLÍJR - slaperig zijn, klein worden, *de oogen van vaak*.
 GLÍJER | *ev. w.* - maar zwijgen, geen kik geven, niets antwoorden.
 GLÍMBÈNG - alleen, zonder hulp, verlaten.
 GLÍMÈQ - *bont srt. van boschduif*.
 GLÍMPANG | *ev. w.* - omvallen, omslaan.— *cs.* - ook afwentelen. — AN - zich wentelen, rollen, heen en weder woelen.
 GLÍNDING - karretje; rollend, baar, *geld*.— *ev. w.* - rollen, omrollen, tuimelen, *kleine voorwerpen*. — AN - rol, rad, wiel.
 GLÍNDÈNG | GLÍNDANG — -

slenteren, ledig rondloopen.
 GLÍNGANG - doode boom *die nog overeind staat*.
 GLÍNTING | *ev. w.* - liggen, nederliggen.
 GLÍNTIR - pil, klont, kluit; stuk, stuks, *bij telling*.— *ev. w.* - een pil of klont of kluit zijn; *die maken, iets tot een pil vormen*. — AN - pil, aan pillen enz.
 GLIRIH | *ev. w.* - zacht kermen, stenen.
 GLIWANG - de tijd tusschen 12 en 2 uur des namiddags.— *ev. w.* - weifelen, in onzekerheid verkeerén.
 GLOBAG | — AN - om en om of heen en weder rollen.
 GLÒBOD = GLOBED.
 GLÒBROH - te wijd, slingerend of slobberig om 't lijf hangen, *een kleeid*.
 GLOPAG - gerammel, getrappel, gestommel, gestamp.— *ev. w.* - rammelen enz.; ledig, niets inhouden; onbeplant, *een veld*.
 GLÒPOG - bijenhol of nest; insigniënkast *v. d. Vorst*. — *ev. w.* - hol en ledig zijn, een balg zijn; ledig, hongerig, *de buik*.— *tr.* - zijn huid afwerpen, vervellen. — AN - lokgat voor bijen; buik, balg, holte; trog, bak, stelling met een holte.— *Z.* ook GÒPOG.
 GLOBED - slof, slordig; liederlijk.
 GLOEPÈG - donder, donder-

slag.— *tslv.* - donderen, bulderen, donderend rollen.
 GLOEGÀ 1°. — *um. v. e. heester-gewas; een roode verwestaf uit de vruchten daarvan*.
 2°. — *srt. van rooden mergel*.
 GLOEGOE 1°. *k. n.*, GLÈGÀ *k.* - kokosstam, -boom, *bij telling; gevelde id., of een stuk er van*.
 2°. — *een gewas van welks bastvezels 't oude Jav. papier gemaakt werd*.
 GLOEJER = GLÒJOR.
 GLOEMBJAR | — AN - waterig, schraal, dun, *spijzen*.
 GLOENDÈNG | *ev. w.* - rollen, om- of voortrollen, omwentelen, *grootte voorwerpen*.
 GLOENGSEK | *ev. w.* - *met de hand bestrijken en betasten*.
 GLOENTÈNG | *ev. w.* - liggen, nederliggen, niet opstaan, platliggen, *bv. een zieke*.
 GLOEPET = GOEBRAT.
 GLOERÀ = GÀLOERÀ.
 GLOERÈH | *ev. w.* - zwaar kermen.
 GLOESER = GLOENGSEK.
 GLOETÈK | *ev. w.* - stommelen.
 GLOEWÈH | GLOEWAH — *en tslv.* - ligtvaardig, den gek er mede steken, schertsend vermetel.
 GLÒGOR - dwarsbalk, legger, zolderingbalk, vloeringbalk.
 GLÒJOR | *ev. w.* - waggelen, wankelen, zwaaijen; *van de rede of 't reyt of van zijn woord afwijken, omslaan, zich niet gelijk blijven*,
 19*

geen steek houden; verward spreken, een weinig ijlen; verkeerd of valsch, een redenering en 't hooren; niet met ernst, iems. werk.

GLOMBJOR | *ev. w.* - zeer wijd, zwabberig, slobberig.

GLONDANG | *ev. w.* - ledig zijn, een vat en drg.

GLONDONG - groote bol of bal; balk (ongezaagde), bamboe (ongespleten en in zijn geheele lengte), stuk, stuks, id. bij telling.

GLONGGONG - groot srt. van riet.

GLOSO | *ev. w.* - ergens liggen waar 't niet behoort, onbehoorlijk liggen, lui uitgestrekt liggen; verslinderd liggen.

GLOTAQ - zwaar en hard gerammel, getrappel, geklop. — *ev. w.* - rammelen enz.

GOBAG-GABOG - hard schudden, 't ligchaam schudden.

GOBANG 1°. - een lang mes.
2°. - stuk geld van 2 duiten. ROEPÍJAH — - gulden koper, 100 duiten.

GOBAR = GOEBAR.

GOBÈD of BÈNDO — - srt. van hakmes met slangvormige snede.

GOBOG 1°. - stuk geld met een gat er in.
2°. - 't oor (*grof wrd.*).

GOBRAH - bebloed.

GODJAG of GÓDJOG | *ev. w.* - schudden, omschudden. — *tr.* - ook een flesch enz. door schudden met water schoonmaken, omspoelen.

GÓDGO | GANPÈN — - slegge, slei. — *ev. w.* - hard of met geweld trekken.

GODRAH - ruchtbaar.

GODRÈS = GOEBRAT.

GOPÈG - bakkebaard; een versiersel aan 't bit v. e. paard.

GÒPÈM - rijksdaalder.

GÒPI | *ev. w.* - omwinden, omwoelen.

GÒPOG | *ev. w.* - iets koken in 't water (niet in den wasem). — GOEMLÒPOG - brandend heet, iems. ligchaam; razend van pijn, het hoofd; tieren, razen.

GÒPOH - de oorlel.

GÒPONG k. n., PAHON k. - blad van boom of plant, ook van planken houtwerk, vak.

GOEBAH 1°. - gordijn, voorhangsel.
2°. | *ev. w.* - in stukken kerven of scheuren; zamenrijgen; opstellen, een gedicht enz.

GOEBAR - oorlogsbekken.

GOEBÈD | *ev. w.* - omslingeren, zich winden om; dringend smeeken, aanhouden.

GOEBÈG - effen, glad; zonder oplegels of kanten enz. — *ev. w.* - glad maken.

GOEBÈL | *ev. w.* - iems. knieën omvatten en vasthouden; dringend smeeken, aanhouden.

GOEBÈG - wachthuisje in 't veld; hutje, stulpje. — PÈNTJÈG - 't Zuiderkruis, gesternte.

GOEBRAH = GOBRAH.

GOEBRAS = GOEBRAT.

GOEBRAT - geheel bemorst, vol met iets vuils.

GOEDAG | *ev. w.* - aanvallen en op de vlugt jagen, vervolgen, nazitten.

GOEDANDAB - brutaal, grof, onbeschaafd, onopgevoed, onbesuisd.

GOEDÉBAG - slagzwaard.

GOEDÈG = GOEDAG.

GOEDÈR - levendige strijd, groot rumoer, hittig, met kracht en geweld, onverzettelijk, onbezweken.

GOEDÈL - buffelkalf, jonge buffel.

GOEDIR - koraalmos; mosgelei.

GOEDJÈG 1°. | *tr.* - vasthouden, verhinderen, tegenhouden, ophouden.
2°. - z. GOEJOE.

GOEDJÈR | *ev. w.* - vasthouden, tegenhouden. — *tr.* - blijven vasthouden, niet loslaten, bij zijn stuk blijven.

GOEDANG 1°. - een spijs van bladgroente in kokosmelk gekookt.
2°. ml. - pakhuys, magazijn, schuur.

GOEDÉ - een srt. van peulvormige boomvrucht.

GOEDIG - een srt. van puistachtigen huiduitslag, waar de schurft ook toe behoort.

GOEGAH k. n., WOENGOE k. i. | *ev. w.* - wekken, wakker maken, gaande maken.

GOEGAT | *ev. w.* - aanklagen,

een eisch doen voor 't gericht, opeischen. — *cs.* - een aanklagt doen wegens.

GOEGOE n., GEGÀ k. | *ev. w.* - gelooven, vertrouwen; gehoor geven aan; zich laten wijsmaken. — GOEGON k. n. - volgzzaam; lichtgeloovig. — GOEGON-TOEHON - 't zelfde.

GOEGEH - stokoud, tandeloos, verval van krachten.

GOEGEP - gejaagd, zenuwachtig gehaast; gejaagdheid, overhaasting; in allerijl.

GOEGEQ | *ev. w.* - met ingehouden stem lagchen of huilen, ginnegappen, nokken.

GOEGÈR - in- of afstorten, misberwand; afspringen, mislukken, vervallen, verstoord. — *ev. w.* - afgraven, afhakken. — *tr.* - neêrstoren op; iem. overvallen, overhaasten, in de war brengen, storen.

GOEGES | *ev. w.* - allengs wegteren, afslijten of opgevreten worden. — 'NGGROEGES - allengs weg- of uitbrokkelen.

GOEGET | *ev. w.* - iets op de tanden bijten of tusschen de tanden klemmen om stuk te bijten.

GOEGRAG - in stukken vallen, verbrijzeld, vergaan.

GOEGRÈG - instorten, inzaken.

GOEJANG | *ev. w.* - een beest wasschen of baden.

GOEJÈG | *ev. w.* - aanhoudend

door, zoeken en drg.

GOEJOE n., GOEDJENG k. | *ev. w.* - lagchen om, uitlagchen. — *cs.* - ook belagchelijk, bespottelijk. — *AN* - voor de grap, scherts, spelen. — *PA* — *AN* - grap, scherts, boert.

GOEJCEB - vereeniging van personen, zamenstemming, zamen spanning, aanhang. — *ev. w.* - overeenstemmen, eenstemmig, bijeen zijn. — *tr.* - aanhangen, zamendoen met enz. — *AN* - ook gemeente, komplot, karavaan.

GOEJER | *ev. w.* - in diep water waden, doorwaden.

GOEL | 'NGE GOEL-EGELI - tegenhouden, in vaart matigen; met den voet tegenaan loopen of stooten. — *cs.* - stout zijn op, steunen of zich verheffen op.

GOELÅ 1°. n., GENDIS k. - suiker. 2°. - bed, bedding voor plantsoen. — *ev. w.* - een bed maken. — *AN* - bedje, tuinbed.

GOELAGEP = GLAGEP.

GOELALI - kokinje.

GOELAMIT 1°. - doorgevlochten of doorgestoken zoom of rand van vlecht, matwerk en drg. — *ev. w.* - 't bovengenoemde zoomen, aan den rand omvlechten of doorsteken, in een spinning of klem opsluiten.

2°. | *ev. w.* - aanhoudend en herhaaldelijk zeggen, niets

anders roepen dan, herhaalde klagten uitstorten, telkens weder aandringen.

GOELANG | *ev. w.* - leeren, zich oefenen, onderrigt ontvangen in.

GOELAPET en GOELAPRET = GOEBRAT.

GOELAQ | — *AN* - 't vaste boord of gangboord v. e. vaarttuig.

GOELASAH = GLASAH.

GOELASAR = GLASAR.

GOELAWAT = GLAWAT.

GOELÅWENTAH of GOELÅWENTAH | *ev. w.* - een kind opvoeden, grootbrengen.

GOELËT - dooreen of om elkander gestrengeld of geslingerd; dooreen verward of vermengd, *bv.* vriend en vijand in een gevecht; gemeenzaam onder elkander verkeerend, van velen.

GOELING - languit, ter neder; lang rolkussen. *PAPAH* of *PAGER* — heining of wand van in de lengte opgestapelde houten, tusschen staken ingevat. — *tstv.* - neêrliggen, plat of languit liggen, geheel omgevallen zijn.

GOELÍNTING = GLÍNTING.

GOELMÅ - duizendmillioental.

GOELOE k. n., DJÅNGGÅ k. i. - hals; keel; ook hals van voorwerpen. — *AN* - halskraag v. e. kleed. — *PANGGOELOE* - tweede in rang, tweede der kinderen.

deringwekkend.

GOEMCEQ - heuveltje, bergje, aardhoop, hoogte.

GOEMPENG - doofachtig, hardhoorend; in de war, niet na kunnen denken.

GOEMPING - bergwand, oeverwand.

GËN - weverskam.

GOENÅ k. n., GOENI k. d. - bekwaaam, kundig, nuttig, van invloed; kunnen, vermogen, bekwaamheid, nut enz.; wonderkracht, tooverkracht. — *tr.* - betooveren, bekoren. — *cs.* - inspannen, te werk stellen. — *AN* - tooverij.

GOENDAM - verschrikt, ontstellen.

GOENDJÅRÅ = KOENDJÅRÅ.

GOENDAL - geringe dienstbode.

GOENDÅLÅ en — TITIR - in 't rijstblok alarm slaan.

GOENDAM = GOENDAM.

GOENDANG = GONDANG.

GOENDIL en *ev. w.* - naakt, kaal, ontbloot van veëren of haar; onharig, *padi* enz.

GOENDIQ - bijzit; een gezet of 't wijfje van den koning der witte mieren.

GOENDQEL - kaal, *iems.* hoofd.

GOENEM k. n., GINEM k. - gevoelen, meening, raad; zijn gevoelen uiten. — *ev. w.* - bespreken, behandelen, verhandelen, redeneren over. — *tr.* - beraadslagen over; *iem.* een zaak voorhouden of voorleggen.

GËNG | *tstv.* - hoog staan, 't

GOELGENG - rol. — *ev. w.* - oprollen; omrollen. — *tstv.* - opgerold liggen; rollen, voortrollen.

GOELËT - bed, bedding voor plantsoen. *SÅ* — — eensgezind, eendragtig. — *ev. w.* - een bed maken.

GOEMARANG | *SAPI* — — de stier die de aarde op één zijner horens draagt, en soms van horen verwisselt, waardoor de aardbevingen ontstaan.

GOEMBENG of GONG — — een slag-muziekinstrument van een lid van bamboe met een gat er in.

GOEMER - groot gedruisch, wapengekletter.

GOEMJAH - gedruisch van een groote menigte; groote ruchtbaarheid.

GOEMJER 1°. - blinkend, schitterend, vol helder lichtende punten.

2°. - zeer aangedaan, ontsteld, verslagen, verward door ontsteltenis, verbaasd, ontzet.

GOEMEH - opgeven, het te veel gezogene weêr overgeven, een zuigeling.

GOEMËL - aanvoerder of hoofd v. e. bende boosdoeners of muiters, rooverhoofdman, hoofd-muiteling.

GOEMËN - verwonderd, bevreemd. — *tr.* - bewonderen, zich verwonderen over, vreemd vinden. — *cs.* - ook wonderlijk, vreemd, bewon-

water in putten enz. — *es.* — verheffen, roemen. KA — AN — *z.* DOEWÉ.

GOENGAN — *verk. van* OEGOENG-AN — gewoon altijd zijn zin te hebben, niet geleerd hebben zich te beheerschen of zich te helpen, onnoozel, onervaren; onnoozelheid *enz.*

GOENGGENG — som, bedrag, totaal; lof, roem. — *ev. w.* — optellen, opsommen; loven, prijzen, aanprijzen.

GOENI — *z.* GOENĀ.

GOENONG *n.*, RĒDI *k.* — berg; beambte over de wegen, bruggen en politie buiten de hoofdplaats. — AN — bergje; de berg in 't *wajang-spel*. GOENOENGAN *k. n.* — eerste, voornaamste.

GOENTANG | *tslv.* — opraken, droogloopen.

GOENTING — schaar. — *ev. w.* — knippen.

GOENTER | *ev. w.* — bestroomen, overgieten, overladden, overstelpen, met geweld afstorten; vullen, opvullen.

GOEPĀĀ — afgodsbeeld.

GOEPAQ — dik bemodderd of bevuild, zich vuil maken, zich in den modder wentelen. — AN — modderpoel waar buffels zich in wentelen.

GOEPIT — naauw, eng, besloten, bedekt, geheim, sluip.

GOEPJĒQ — rumoer; algemeene aanval.

GOEPEH *n.*, GEPAN *k.* — spoed, haast; haast maken, haastig.

GOEPRĒQ — luidruchtig praten, levendig gesprek.

GOERAH — *z.* KĒMOE.

GOERAMĒH = GRAMĒH 2°.

GOERAWAL | *ev. w. en* — AN — snel en met groote haast, beenen maken *enz.*

GOERAWIL = GRAWIL.

GOERĒM — kippevloot.

GOERIH — smoutig, hartig gekruid en gesaust, malsch en vet.

GOERMĀ — jager van beroep, geoefend jager.

GOEROE — meester, onderwijzer, leeraar; ook *bep.* meester in tooverspreuken en *dry.*; hoofd-, voornaamste, uitmuntend boven allen; regel, bepaling. SĀKĀ — — hoofdstijlen *v. e. gebouw.*

— BAKAL — natuurvoortbrengselen, opbrengsten in natura. — DADI — kunstvoortbrengselen, bewerkte stoffen of zaken. — 'NGGE-
GOEROE — leerling zijn van; zich oefenen in. — MĀ — — bij een meester in tooverspreuken *enz.* in de leer zijn. — PĀGOERON — school; onderwijzer.

GOERGĒNG *en* — AN — strot, luchtpijp; slokdarm.

GOES — *verk. van* BAGES als aanspraaktitel.

GOESAH *n.*, GĒSAH *k.* | *ev. w.* — wegjagen, verdrijven.

GOESI — het tandvleesch.

GOESIR | *ev. w.* — wroeten, omwroeten, omwoelen met de smit.

GOESIS — gansch verjaagd, weggevaagd, schoon opgeruimd.

GOESTI — heer, als titel van God, en van een Vorst en diens echte zonen.

GOETJI — kleine draagbare aarden pot voor water, olie *enz.*

GOETEQ 1°. — *v. d. prijs van koopgoederen*: 't stuk een halve cent of duit.

2°. — *k. i. van* BALANG.

3°. — *z.* ŌMPONG.

GOETĒH — zich in den modder baden of wentelen.

GOETĒK — ingesloten ruimte, afdeeling, kamer, vertrek.

GOETIQ | *ev. w.* — voor spel een andere stooten met kop of horens.

GOEWĀ — grot, hol, spelonk; gegraven gat, ondermijning. — *ev. w.* — ondergraven, ondermijnen.

GOEWANG = BOEWANG.

GOEWĒK | *ev. w.* — verscheuren, openscheuren. — 'NG-GROEWĒK — krabben.

GOEWING — *wijd* gespleten, gebarsten, gescheurd, 't vel der lippen.

GOEWIQ | *db. en tslv.* — knorren, jonge zwijnen.

GĒGLOG | *ev. w.* — inzwelgen, opslokken, schrokken, ongekauwd inslikken.

GOGO | *ev. w.* — met de hand grijpen wat ergens in of

onder is, *bv. in 't water*, er naar tasten.

GĒGOH | *tr. en* 'NGGRĒGOH — de hand of de vingers *ergens in of* onder steken om er iets uit te halen, *er in* tasten, *er iets* uitnemen.

GĒGOL — spaak om te ligten *enz.*, hefboom.

GĒGOQ — *srt. van* waterkruik, drinkkan. — *ev. w.* — NGĀNGGĀ. — GLĒGOQ — klokken, klokkend geluid geven, klok! GLĒGOQ-GLĒGOQ, GLOGAQ-GLĒGOQ of GĒMLĒGOQ — ook onoverlegd, onbesuisd.

GĒGOR — *srt. van* tijgerkat of klein *srt. van* panter; *vlg.* and. tijgerwelp.

GĒGOS | *ev. w.* — vreten, zuipen; schrokken, zwelgen; opvreten, opzuipen.

GĒGROG 1°. — afvallen, uitvallen, afbrokkelend of losrakend vallen.

2°. — huiveren, sidderen, beven, rillen.

GOJANG — schudden, wiegelen, in beweging zijn. — *ev. w.* — schudden, bewegen, schommelen, *bedr.*

GOJO | 'NGGĒGOJO — vrijerijtjes plegen.

GOL = GĒGOL. — *ev. w.* — kracht aanwenden of ligten *enz.* met een spaak of hefboom, een vaartuig doen wenden, sturen.

GOLĒQ 1°. *n.*, OEPADOS en NGOEPADOS *k.* — zoeken. — *tr.* —

een bepaalde zaak of persoon zoeken; meerdere zaken (ook onbepaalde) zoeken.

2°. - pop.

GOLING | *ev. w.* = 'NGGOELING.

GÒLONG - vereenigd, bijeen, op een hoop, in een troep, aaneengekleefde bol of klont; zich vereenigen of voegen bij anderen, behooren bij een soort of afdeeling. — GOLLANG — — gezellig verkeer. — *ev. w.* - vereenigen, op een hoop brengen; rekenen of tellen onder een rubriek enz. — *tslv.* - opeengedrongen, zamenhangend, zamenklevend, gestreemd aan een klomp. — AN — ook schare, hoop, troep, menigte bijeen, kudde; afdeeling, rubriek, soort, klasse.

GÒLOQ - een kort zwaard.

GÓMBAL - oude, versleten lap, vod, lompen. — *ev. w.* - in lompen gekleed. — PĀ — — doodarmoedige toestand.

GÓMBAQ - haarbosje op den kruin van 't hoofd, dat overigens kaal of kort van haar gehouden wordt. — *tr.* - een jongen het hoofd kaal scheeren met overlating van zulk een haarbosje.

GÓMBÈL - de lel *v. e. haan*.

GÓMBÈNG - uitgezaagd, een stuk er uit in de geheele breedte. — *ev. w.* - een stuk er uitzagen, uithakken.

GÓMBJONG of GÓMBJOQ - kwast, kwastvormige franje ter ver-

siering.

GÓNDJANG-GÁNDJING - *z. GÓNDJING.*

GÓNDJAQ | *ev. w.* - kortswijlen met een meisje of vrouw, haar aardigheden verkoopen.

GÓNDJÈNG | *ev. w.* - *iem.* van achteren vasthouden, niet laten voortgaan.

GÓNDJING - over- of omwippen, kantelen. GÓNDJANG-GÁNDJING - heen en weder wippen of schokken, schommelen.

GÓNDJOL - bijvoegsel, aanhangsel; eeltknobbel van 't drukken van het juk of den draagstok; ettergezwel of eeltzweer van id.

GÓNDAL = GOENDAL.

GÓNPANG 1°. - 't keelgat. — *ev. w.* - door 't keelgat jagen, inslikken, inzwelgen. 2°. - de vrucht van den Talboom.

3°. | *ev. w.* - stooten of duwen of drukken met de hoorns of den kop.

GÓNPÈL | *ev. w.* - ergens aan hangen. — *tr.* - zich hechten aan, blijven bij, niet laten gaan.

GÓNPIL = GOENDIL.

GÓNPOL - in den bek of snavel nemen of dragen of wegvoeren; zijn bruid of jonge vrouw naar zijn huis voeren, *v. d. bruidegom gezegd*.

GÓNPONG - gezwollen halsklier, kliergezwel aan den hals.

GÒNDOQ - gezwollen schildklier, kropgezwel. — DĀRĀ — — kropperduif.

GONG *k. n.*, GĀNGSĀ *k. i.* - 't groote klankbekken bij de gamelan; ook = GĀMELAN, en in 't algemeen muziek.

GÓNGGANG - kleine opening, kier, har, reet.

GÓNJÈH - stokkerig hard of knarsend.

GÒNOR - in de war, verward van gedachten, als *iem.* 't hoofd omloopt.

GÒNTOR = GOENTER.

GOP | *db.* AN - overmatig drinken, zuipen.

GOPÈL - een stuk er uit, een aarden kom en dry.

GÓPJAQ en GRÓPJAQ - vogelverschrikker van klaphouten.

GÒPOQ - niet gangbaar, niet gewild, niet te gebruiken, niet kunnen dienen.

GORĀ - zwaar, dreunend geluid, bulderend.

GORÈH - niet stil kunnen zitten of staan, bewegelijk, rusteloos, niet vast staan, hobbelig, te ligt op het water, tuitelig; weifelend met bekommring, besluiteloos en verlegen.

GORÈNG - gebraden. — *ev. w.* - braden. — AN - gebrad.

GORÈQ | — AN - gemeen, van geringen stand.

GÒRI - zeer jonge nangka voor groente.

GÒROH *n.*, DORĀ *k.* - leugenachtig, leugen, liegen. — *tr.* - beliegen.

GÒROQ | GRADJI — — handzaag. — *ev. w.* - keelen, de keel afsnijden. — AN - keel.

GOSANG - droog, verdroogd, als verbrand, bladeren, vruchten enz.

GÒSONG 1°. - gezengd, geschroeid, gebrand, aangebrand; zengen enz.; blaauw, bont en blaauw, bloeduitvating; blutsvlek.

2°. - zandbank, verzanding in zee vóór een riviermonding.

GÒSOQ 1°. - strijkstok *v. e. viool* enz. — *ev. w.* - wrijven, strijken, boenen, schuren, poetsen; slijpen, aanzetten, scherp op een platten steen.

2°. | *ev. w.* - drijfjagt houden, 't wild opjagen of bijeen drijven.

GOT - goot of greppel, [af]loop voor 't water.

GOTÈNG - groot *srt.* van wild zwijn, of: oud en zeer groot boschzwijn van de kleinere *srt.*

GÓTJÈR - gewond, bloeden.

GÓTJO | SĀKĀ — — de stijlen van het buitenste gebinte *v. e. huis*, buitenstijlen. — *ev. w.* - steken met een kort steekwapen; met de vuist stompen.

GÒRONG - vracht voor een zeker aantal personen. DINĀ — — dag die volgens zekere berekening ongelukkig geacht wor-

voor sommige zaken.— *ev. w.*
— dragen, *verscheidene personen te zamen één voorwerp.*

GÓTRAH — naam, roep, naam;
bekaamd, vermaard. SĀ —
— van den zelfden troep,
van 't zelfde gild.

GÒTRI (*eig.* GOT-RI: de vruchten
van de gedorende gotstruik)
— sijne schiethagel.

GOTANG — geschonden, defect,
een lid of poot kwijt zijn,
ontbrekend, er tusschen uit.
GOTÈQ — stok om iets uit de
hoogte af te slaan.— *ev. w.*
— vruchten enz. met een stok
of drg. van een boom enz. af-
slaan.

GOTIL — leugen, leugenachtig.
— *ev. w.* — liegen, misleiden,
jokken.

GOTO — *srt.* van zeekrab.

GÒGOL = GOTIL.

GOWANG — schaarde, geschaard,
een *scherp werktuig.*

GOWÈNG — een scherp er uit,
aardewerk.

GÒWONG | PĀ — — dikke dui-
ternis, verduistering over
dag door een zwaren nevel.

GÒWOQ 1°. — hol in een boom.
2°. — een zure vrucht die als
tamarind gebruikt wordt, ook
ASÈM-GÒWOQ.

GRABAD | — AN — koopgoe-
deren.

GRABAG | *tr.* — in 't ruwe doen
of behandelen, de eerste
hand aan iets leggen, enkel
of eerst de groote nemen of
at voor de hand ligt; voor-

loopige kennisgeving doen
van iets aan de nabijzijnden;
rooijen, *nml. de planten zoo
maar uittrekken om later na
te lezen; iets in 't ruwe af-
breken.*

GRABAH — grof aardewerk.—
PASAH — — roffelschaafje.
— *tr.* — de ergste ruwheid
van een plank afschaven,
roffelen.

GRABAQ — ploeg geheel van
hout.

GRABJAG | — AN — plotseling
overstelpende golf of vloed,
vlaag van wind enz., plotse-
linge drukte of toeloop, on-
verwachte algemeene op-
roeping tot werk.

GRADJAG | *ev. w.* — stroomen,
nederstorten, water, erg lek-
ken, een dak enz.; bloedvloei-
jing of storting of zware di-
arree hebben.

GRADJI — zaag. TAHI — —
zaagsel.— *ev. w.* — zagen.

GRAGAP — ontsteltenis, ont-
huttheid.— *ev. w.* — ont-
hutst zijn.

GRAGAS 1°. — hebzuchtig, be-
geerig, gulzig, vraatzuchtig;
hebzucht enz.— *ev. w.* —
begeeren, haken, dorsten;
zwellen.

2°. — verdorring; groote wa-
gerheid.— *ev. w.* — verdor-
ren, verdord staan; uitteren.
GRAGEN | *ev. w.* — de hand uit-
steken of nitstrekken.

GRAGO — grof van mengsel, vezel
enz.; grof, ruw van handel-

wijze.

GRAHĀNĀ — zons- of maansver-
duistering, eklips.

GRAHITĀ | *ev. w.* — beseffen,
gevoelen, vermoeden, op-
maken.

GRAHET | *ev. w.* — iem. krab-
ben, een krab geven.

GRAJAH | TING — — vol ge-
kriebel of kruipend gevoel.
— *ev. w.* — tasten op of
naar, betasten.— *tsr.* —
kriebelend, kruipend jeu-
kend; krioelen. — AN —
ook futselen.

GRAJANG | *ev. w.* — tasten, be-
tasten, voelen, door 't ge-
voel onderzoeken; hebben,
bezitten.— *tr.* — ook opspen-
ren.— PĀNG — — AN —
vermoeden, verdenking.

GRAMANG — klein *srt.* van roode
mieren.

GRAMBJANG — waterig, water-
achtig.

GRAMÈH 1°. | *ev. w.* — zijn han-
den niet te huis kunnen
houden, overal aankomen,
alles in de handen nemen.

2°. — een *sijn srt.* van rivier-
visch.

GRAMI — z. DAGANG.

GRĀNĀ — z. IRÈNG.

GRANPAH | *ev. w.* — een romps-
lomp of gevaarte zijn. —
AN — rompslomp of gevaar-
te dat iem. draagt of bij zich
heeft; een rompslomp dra-
gen enz.

GRANGAM — vooringenomen-
heid tegen iets, vooroor-

deel, twijfel.— *ev. w.* — in
twijfel staan, niet regt ver-
trouwen, geen zin hebben
in.

GRANGGANG — gepunte bam-
boe als lans.

GRANGSANG 1°. — vraatzucht.
— *ev. w.* — vreten, schran-
sen.

2°. | *tsr.* — suizen, gonzen;
steunen met borstgeluid,
zwaar ademen.

GRANJAH — z. GANJAH.

GRANTES — bezorgdheid, ver-
legenheid, bedenking.— *ev.*
w. — zwaarigheid of beden-
king maken.

GRAWAL = GOERAWAL.

GRAWIL | *ev. w.* — heimelijk
overal aankomen, sluipswij-
ze stelen, gaauwdieven.

GREBEG — gesuis; *hoeffesten*,
driemaal 's jaars, waarop al-
le ambtenaren en hoofden den
Vorst hulde bewijzen.— *ev.*
w. — in menigte iem. omrin-
gen.— *tsr.* — suizen, brui-
schen, ook de ooren.

GREDEG = GROEDEG.

GRÈBJĀ — kerk. MANEQ — —
huismusch.

GRÈDJÈG | *ev. w.* — aanhou-
dend lagchen en gekheden
maken, lagchebekken.

GRÈDJÈG | *ev. w.* — dwingen,
dringen, er op staan, nood-
zaken. — AN — krakee-
len, kibbelen.

GRÈGAH en *tsr.* — plotseling
helder wakker worden, uit
den slaap opvliegen; eens-

- klaps oprijzen; tot rechte bezinning komen.
- GRÈGÈL - nedervallen, *erg. af.* — *tr.* - ontvallen, ontzinken, *iem.* uit de handen *of erg. af* of tusschen uit vallen.
- GRÈGÈS | *ev. w.* - rillen, een rilling krijgen, bibberen.
- GRÈGÈT | *ev. w.* - voortvarend, driftig, vurig, moedig, met onbezweken ijver volhardend.
- GRÉJAQ = GRÍJAQ, *z. GÍJAQ.*
- GRÈMBÈL | *ev. w.* - digt gebladerd.
- GRÈMÈNG - te naauwernood zichtbaar, schemerend, in de verte. — *ev. w.* - fluisteren. *tstv.* - mompelen.
- GRÈMÈT - kruipend, *insect;* kriebelend, kruipend gevoel *op of in het lichaam.* — *ev. w.* - kruipen, voortkruipen, ook van een mensch in den zin van zeer langzaam gaan. — *tstv.* - kruipen, krielen, wemelen.
- GRÉNDÅ = GRÍNDÅ.
- GRÉNDJÈL - drukking of ruwheid op een kleine plek, buldigheid of oneffenheid, *bijv.* onder den voet, de rustende of tastende hand, onder de kleding op 't lichaam. — *tstv.* - drukken, hinderen, zeer doen, *als bov.*
- GRÉNDJÈNG - klatergoud. — *ev. w.* - een balk of plank in de lengte een eindje inhakken en verder splijten; klaterend stroomen of afstor-

- ten. — *tstv.* - klateren, kletteren.
- GRÉNDJÈT - ligte beweging, kleine trekkingen; gedachte, meening om iets te gaan doen, 't opkomen van een voornemen.
- GRÈNÈNG - tandjes, fijn getand, *als sieraad enz.*
- GRÈNÈNG - gemompel, geprevel *enz.* — *ev. w. en tstv.* - pruttelen, morren, knorren, binnensmond praten *enz.*
- GRÈNGGÈNG | *tstv.* - gebrom, brommen.
- GRÈNGSÈNG | *ev. w.* - olie uitbraden om ze te zuiveren.
- GRÈNGSÈNG - gevoel, gemoedsbeweging, gedachte, meening, onderstelling, vermoeden, neiging, verlangen.
- GRÈNTÈNG | *ev. w.* - onophoudelijk of tot vervelens toe luiden of zich laten hooren, telkens weder zeggen, zanken, zeuren.
- GRÈSAH | *ev. w.* - klagen, jammeren.
- GRÈSÈQ - gestrooid liggen in geringe hoeveelheid, een restje of ter nalezing zijn. — *ev. w.* - nalezen, nasnuffelen, napluizen. — *AN* - 't verstrooide, restje, opraapsel.
- GRÉWAL 1°. | *db. en ev. w.* - kantelend of wippend op zijde gaan, omkantelen; kantelend nithalen of op zijde werpen; ook de grond: stug tegen den ploeg. — *AN* - plotseling omkeeren, regts-

- omkeer maken.
- 2°. - welit van alang-alang.
- GRÈWÈL - ligt, gemakkelijk, los, niet stevig vast, uitvallen. — *tstv.* - 't zelfde; broos, ligt afbreken; goedgeefsch, gul, al te goed.
- GRÍDJÅ = GRÉDJÅ.
- GRIGIH | *db.* - aarzelen.
- GRÍJÅ - *z. OMAH.*
- GRÍJAH | *db.* - onbeschoft, ongemaniërd, brutaal.
- GRÍJÈNG | *tstv.* - zwoegen onder een last, tobben onder moeilijkheden.
- GRÍJÈT *en db.* - tusschenpoozend zangerig knarsen, *de as v. e. pedati.*
- GRÍJÈL | *ev. w.* - rollend onder den voet of tusschen de tanden komen, *een steentje enz. waarop men trapt of bijt.* — *KÈ* — — onvoorziens op iets hards en rollends trappen of bijten. — *AN* - een steentje *enz.* dat *als bov.* onder den voet of tusschen de tanden komt.
- GRÍMBIL - klein kreupelbosch.
- GRÍMING | *db. of GRÍMANG* — — inwendig rillen of huiveren of een prikkelend gevoel hebben van koude; prikkelen of tintelen van pijn.
- GRÍMIS - ligte regen, regen met kleine druppels; regenen.
- GRÍNDÅ 1°. - draai-slijpsteen. — *ev. w.* - iets daarop slijpen, wetten; ook de geestvermogens scherp, opscherpen.

- 2°. - *z. OERET.*
- GRÍNDJÅ = GRÉDJÅ.
- GRÍNGGING - 't stekend prikkelen van een slapend lichaamslid. — — *EN* - prikkelen, slapen; aarzelen, schroomvallig, kippevel krijgen.
- GRÍPIS - af- of uitgebrokkeld, met kleine kerven aan den rand.
- GRÍSI 1°. | *ev. w.* - met lust en ijver werkzaam zijn. — *PANG* — — noeste vlijt.
- 2°. = RISI (?).
- GRITÅ - groot *srt. v.* zeepoliep.
- GRITOE | GRITA — — den schijn van drift of verstoordheid aannemen.
- GRÍWÅ - *z. GÍTOQ en TJÈNGÈL.*
- GRÍWIS | *tstv.* - joelen, gejoel van veel *ijne* stemmen dooreen.
- GROBAG - vrachtkar met lange ijzeren as; ook wel een karretje voor personen.
- GROBJAG | *ev. w.* - dreunen, een dreun geven. — — *AN* - daveren.
- GROBJAQ | *ev. w.* - neêrploffen, met een slag neervallen.
- GRÒBJOS | *tstv.* - ongemeen sterk uitbreken, 't zweet.
- GRÒBOG - kleederen- of goederenkist op rollen; *srt. van* tiggervál.
- GRÒBOH - grof of ruw van maaksel, knoeijerig, slordig gemaakt.
- GRÒDJOG | *ev. w.* - breed en krachtig uitstroomen. — — *AN* - bruischend afstorten-

- de stroom, bergstroom, waternerval.
- GROEBI - gestoofde schijfjes pisang met klapa en zout.
- GROEBJEG - getrappel, gedruisch van een dravende menigte.
- GROEBEG | *tsv.* - huilen, locien, de wind; dreunen, daveren.
- GROEBEH | *ev. w.* - algemeen, over de geheele linie, een gevecht tusschen twee legers.
- GROEDJEG | *ev. w.* - uit- of overstorten, veel tegelijk. — *tsv.* - bruischen; razen; sterk rommelen, de buik.
- GROEDEG - gedreun van vele stappen; aanstormende drom. — *tsv.* - dreunen, id.; aanstormen in een drom.
- GROEGAQ | *ev. w.* - vermagerd, uitgeleerd zijn, verkwijnen, uitteren.
- GROEMBEL - kreupelbosch, digt struikgewas.
- GROEMENG | *ev. w.* - knorren, de blaffen, aangrommen; gonzende aankomen. — *tsv.* - gonzen, brommen, rumoer maken.
- GROEMET - kruipend gaan.
- GROENDEL | *ev. w.* - morren, ontevreden mompelen.
- GROENEK | *ev. w.* - ontevreden mompelen, brommen, knorren.
- GROENENG = GROENDEL.
- GROENGGENG 1°. - de klokvormige zeekwal.
- 2°. | *tsv.* - zwaar en hol

- klinken.
- GROESOE | *db. of* GROESA --- - onbesuisd, lomp, wild.
- GROETAL | *db.* - onbeleefd, onbeschoft, brutaal.
- GROEWEL - gekrielt; gekriewel, kruipend gevoel op 't ligchaam. — *tsv.* - krielen, wriemelen, dooreen woelen.
- GROEWENG - zonder neus.
- GROGAQ = GROEGAQ.
- GRÖGOL - hekwerk rondom een perk of kamp, hertekamp en dry. — AN - perk, kamp.
- GRÖJOQ - stotteren.
- GROMBOL - plok, hoop, boschje van v. o. a. plantsoen. — *tr.* - zich aan plokken rijk vertoonen, *be. de padi.*
- GRÖMOS | *ev. w.* - vreten, onbehoorlijk veel of vuile dingen eten.
- GRÖNDJAL - 't ligchaam of de leden trekken, trekkingen krijgen of opspringen, *be. van pijn.* — AN - stuip-trekkingen hebben, spartelen.
- GRONGGONG | *ev. w.* - niet goed aan of op elkander sluiten, met reeten of openingen staan of liggen.
- GRONTOL - gekookte en afgepreelde maïskorrels. — *ev. w. en tsv.* - ook veel, een boel, gekregen, gevonden, opgehaald enz.
- GROPAQ - gekraak van 't breken; krakende breken. — *ev. w.* - iets breken dat het kraakt, afbreken voor een tijd, een

- werk of taak, een paas er van rusten.
- GRÖPJOQ - val voor wilden rakens.
- GROWAH - niet in zijn geheel, defect, een stuk verloren

- hebben; 't hart: treuren over de afwezigheid van iets dierbaars.
- GRÖWONG - uitholling, gat; hol, uitgehold. — AN - ook domoor, weetniet.

H

- HADJAT = KAY JAT.
- HADJI = KADJI.
- HAKIM - reg'ler, priesterlijke regter; w'jze, geleerde.
- HAL - toe stand, gesteldheid, onstar digheid, zaak.
- HAIJAL - z. KALAL.
- HALIM = ALIM.
- HAQ - waarheid, regt; waarachtig; iemands regt, regtsmatig, regtsbezit.
- HARAJAN - toe maar! komaan! zie eens aan!
- HAIJAM = KARAM.
- HAIJIL = ASIL.
- HAIJ WAI 1°. = AWAI.
- 2°. - drift, hartsneiging,

- lust. — NĒPSOE - zinnelijke neigingen of lusten.
- HĒKMAT - wijsheid.
- HJANG - God, een Godheid. — KA — AN of KAJANGAN - *tsv.* 't godenverblijf; de plaats waar de graven der vaderen zijn, 't vaderland, de voorvaderlijke woonplaats.
- HOEKEM = OEKEM.
- HERMAT - eer, eerbewijzing. — *tr.* - eer bewijzen aan, huldigen. — KA — AN - eer die men heeft of geniet, de toestand van in eere te zijn.

- HĒA 1°. en *db.* - hoezeer! hoe groot!
- 2°. *db.* - plecht, voor- of achterdek.
- HĒADAH, IBADAT, NGIBADAH enz. - godsdienstigheid, godsdienstpleging; godsdienstig, zijn godsdienst waken.
- IBARAT of NGIBARAT - vergelijking, zinspeling, bena-

- ming. — *tr.* - zinspelen op, aanduiden.
- IBĒ - garnaal.
- IBĒR | *db.*: LAJANG --- - brief, zendbrief. — *cs.* - wegvliegen met, vliegende medevoeren; laten vliegen. — M --- z vliegen, op- of wegvliegen.
- IBOE - z. EMBOQ.
- IBĒR | *cs. en M* --- - gelijk bij

IBER.
 IBET - druk, levendig, vlijtig, terdege; drukte.
 IBRANI of NGIBRANI - hebreuwsch.
 IDAJAT - Goddelijke ingeving.
 IDAQ | *ev. w.* - treden of gaan staan of trappen op. — *db.* *ev. w.* - vertrappen.
 IDEG of IDEK = IDAQ.
 IDEP - ooggharen, wimpers.
 IDER - omtrek; rondgang; rondgaan, *br.* om iets te verkoopen of aan te bieden. — *tr.* - rondom iets gaan, omringen. — *M* — - rondgaan, rondtrekken.
 IDI of IDIN - toestemming, goedkeuring. — *tr.* - vergunnen, zijn goedkeuring schenken aan.
 IDJAB 1°. - het toeslaan bij een koop; de toestemming tot een huwelijk. — KABOL - wederzijdsche overeenkomst. — *cs.* - de toestemming uitspreken voor een huwelijk.
 2°. - verbazend; verbazing; hoezeer! — *db. tr.* - verbazend.
 IDJEM - *z.* IDJO.
 IDJI - enkele, eenheid, stuk, stuks. — *AN* - bij enkelen.
 IDJIIH = ISIH (*sprkt.*).
 IDJIR | *ev. w.* - rekenen, uitrekenen, berekenen.
 IDJO *n.*, IDJEM *k.* - groen. — *ev. w.* - groen verwen; geld opnemen op veldvruchten. — *cs.* - groen doen worden of noemen of laten verwen;

geld schieten als boren. — *AN* - betaling van zulk een schuld; mondeling (niet schriftelijk). *En z.* OENI.
 IDJOL - ruilen; verruilen. — *cs.* - iets in ruil geven.
 IDOE *k. n.*, KETJOH *k. i.* - spreek-
 sel. — *ev. w.* - spuwen. — *tr.* - bespuwen, spuwen op. — PANG — *AN k. n.*, PANG — *AN k. i.* - spuwbak, kwispedoor.
 IDAM - belustheid *r. e.* zwan-
 gere.
 IDEP - er van weten of willen weten. — *db.* - namelijk, en wel, met name, dat is. — *ev. w.* - erkennen, gehoorzamen.
 IGÅ - rib in 't ligchaam. —
 WEKAS - de onderste korte rib.
 IGEL | *ev. w.* - pronken, een paauw; wisselende houdingen vertoonen en wendingen maken, een danser of danseres.
 IGER en *db.* - bergrug.
 IHRAM - onthouding van wat tot gemak of weelde dient.
 IHTIAR - *z.* IKTIAR.
 IJÅ *n.*, verk. JÅ *n.*, INGCIH *k.*, ENGCIH *m.* - ja, wel, ook, toch, evenwel, de zelfde als; niet waar? zoo? is 't waar? — *tr.* - bevestigen, ja zeggen op.
 IJAN - schotel om rijst op te laten bekoelen, koelpan. — *ev. w.* - laten bekoelen.
 IJEG - eenparig, op de maat,

overeenstemmend, één van gevoelen enz. — *ev. w.* - trappen of treden op. — *db. ev. w.* - zwaar beladen, zwoegen onder een last; vertrap-
 pen.
 IJEN | *ev. w.* - wippen, heen en weder wippen.
 IJOM - *z.* AJOM. — *EN* of *K* — *EN* - te weinig licht of lucht hebben, bedompt staan, daardoor kwijnen, plantsoen.
 IKAL - klos, kluwen, windsel. — *ev. w.* - haspelen, opwinden; een lans enz. opgeheven in de hand ronddraaijen, schwadronneren; met draaijerij omgaan, verdraaijen.
 IKER | *db.* - opstaande kraag of rand; staande binnenrand *v. e.* Jav. hoed.
 IKET *k. n.*, PESTAR *k. i.* - hoofd-
 doek.
 IKI *n.*, POENIKÅ *k.*, NIKI *m.* - deze, dit. — APÅ, — POENAPÅ, — NÅPÅ - hier is, ziehier. SÅ — - nu, thans, op 't oogenblik.
 IKLAS - zuiver, opregt.
 IKOE *n.*, POENIKÅ *k.*, NIKOE *m.* - die, dat; de, het. KANG — - om die reden, daarom, alzo. — APÅ, — POENAPÅ, — NÅPÅ - daar is, ziedaar, dat is.
 IKET 1°. | *ev. w.* - digt bijeen brengen, zamenrapen; eens anders goed bij 't zijne nemen.
 2°. - voorhuid. NGANGGO — - onbesneden.
 IKTIAR of IHTIAR - bedenken, verzinnen, een middel bedenken. — *tr.* - *id.* tegen of op.
 ILÅ of *db.* - oude stelregel, instelling der vaderen, heilig geacht verbod of plicht; ook voor overtreding daarvan, bezondiging.
 ILADOENI - voorzeggung, voor-
 spelling.
 ILAM - nekbeen, atlas.
 ILANG *n.*, ITJAL *k.* - weg, verdwenen, verloren; verdwijnen. — *db. ev. w.* - zich wegmaken of wegstoppen.
 ILAPAT - voortteeken, aanduiding door een natuurverschijnsel.
 ILAQ | *db. ev. w.* - schoon, onbegroeid, een plein enz.; onbewolkt.
 ILAS | *db.* - *z.* OELAS.
 ILAT *k. n.*, LIPAH *k. i.* - tong. — *db.* - tongetjes; puntfranje.
 ILIP | *db. ev. w.* - onderduwen, in 't water enz.; wegmaken, verdonkeremanen.
 ILER - kwijl, zever. — *ev. w.* - kwijnen, saliveren.
 ILIS | *ev. w.* - treden, trappen. — *db. ev. w.* - vertrap-
 pen.
 ILIT - *z.* ILI 1°.
 ILI 1°. *k. n.*, ILIT *k. d.* - stroom, 't vloeijen, loop, afloop. — *tr.* - water leiden naar of op, bevoeijen. — *cs.* - ook leiden, afleiden. — *M* — -

stroomen, vloeijen, voortdrijven, loopen *erg. uit.* — *AN, db.* — afvoergeul.

2°. | *ev. w.* — de wijk nemen, zich door de vlugt redden. — *tr.* — vlieden tot, een schuilplaats zoeken bij. — PANGILÈN — wijkplaats, toevlughtsoord.

3°. *en db.* — vergoeding, schadevergoeding; vergoed. — *tr.* — schadeloos stellen, beleeft *wordt* voor *iem.* 't gekochte betalen. — ILÉNAN — schadeloosstelling.

ILING 1°. | *ev. w.* — afgieten, zachtjes overgieten.

2°. | *db. tr.* — bekijken, beschouwen. — *M* — — kijken, turen.

ILIQ | *db. ev. w.* — kittelen.

ILIR 1°. — waaijer. — *tr.* — waaijen, bewaaijen, 't vuur aanwaaijen.

2°. — 't afvaren of afzakken op een rivier. *sà* — *é* — stroomafwaarts, beneden. — *tr.* — een rivier afvaren, of er langs afgaan. — *cs.* — afvoeren, laten afzakken. *M* — — naar beneden varen, afgaan.

3°. — toon *v. e.* muziekinstrument.

ILMOE — *z.* ÈLMOE.

ILO | *ev. w.* — zien in of op een spiegel, boek *enz.* — *db. ev. w.* — zich spiegelen. — PANGILON — spiegel; iets waar men zich aan spiegelen kan: een leerzaam of

waarschuwend voorbeeld.

ILOE 1°. — speeksel, mondslijm, meest van dieren, vooral *ve-nijnige*.

2°. | *tr.* — partij kiezen voor; maat zijn van, in 't spel. — *cs.* — medepligtig noemen, er mede in doen deelen, er onder begrijpen; vervangen, zijn partij opnemen, in het spel. — *AN* — maat in 't spel; maats zijn. — ILON-ILONÈN *k. n.*, DÈPÈRÈQ-AN, BAHOE-KÈPINÉ *k. i.* — partijdig.

3°. *n.*, TOEMET *k.*, DÈRÈQ *k. i.* | *tr.* — medegaan met, dienen bij. — *M* — — of MÈLOE, TOEMET, 'NÈRÈQ — volgen, medegaan, mededoen, óók *doen*; behooren bij, staan onder, in dienst zijn bij, zich inlaten met, zich voegen naar. — ILÓN-AN — volgzaam, mēegaande. — 'NÈRÈQAKÉ — *iem.* volgen, medegaan met.

ILOQ — goed, passend, behoorlijk.

IMAM — priester.

IMAN — godsdienstig geloof, aanneming der leerstellingen. — *tr.* (*i. pl. v. NGI-MAMI*) — 't priesterambt bedienen. — *cs.* — tot 't geloof bekeeren; geloovig volgen.

IMARAH of AMARAH — heerschende (*slechte*) neiging, drift, hartstogt; zijn driften volgen; doordrijvend van aard, heerschzuchtig, een

dwingeland zijn.

IMAT — *z.* OEMAT 2°.

IMBĀ — *z.* ALIS *en* ÉMBĀ.

IMBAL — loon, vergelding. — PANGANDIKĀ *k. i.* — redewisselen, spreken met *iem.* — *AN* — een last ontvangen en overdragen aan een *and.*; wedervergelding.

IMBAR — eed op de Korān. — *ev. w.* — beëdigen.

IMBET — *z.* IMBEIL.

IMBIR *en db.* — bijna gelijk aan iets, nagenoeg; nabij, aan of langs 't kantje. — *db. ev. w.* — nagenoeg gelijk maken, bijna treffen; smeulend langzaam uitdooven; langzaam aan iets wennen. — *db. tr.* — zeer nabij komen in *gelijkenis*; allengs naderen, komen tot den rand van; tot een begin van verzoening komen met.

IMBOE | *ev. w.* — halfrijpe vruchten verder rijp maken door broeijing. — *AN* — rijpge-maakt.

IMBEH of WIMBEH *n.*, IMBET *k.* — vermeerdering, toeneming; toegenomen. — *tr.* — bij- of toevoegen aan. — *M* — — toenemen.

IMET — ziertje, klein weinigje. IMING | *db. ev. w.* — *iem.* telkens iets laten zien om te plagen of belust te maken.

IMIT | *db. ev. w.* — zuinig zijn op, lang er mede doen.

IMEQ | *ev. w.* — bepraten, verleiden, overhalen.

IMPES 1°. — pisblaas.

2°. — afbetaald, voldaan; dood, gemold. — *ev. w.* — geheel aanzuiveren; heimelijk doodslaan, mollen.

IMPI *k. n.*, SOEPENĀ *k. i.* | *ev. w.* — iets droomen; *en*, SOEPENĀ *k. i.*, droomen, een droom hebben. — *cs.* — droomen van. — *AN*, SOEPENĀ — droom. — PANG — *AN*, SOEPENAN — 't gedroomde.

IMPLÈNG | *ev. w.* — door of in een gat, in een put *enz.* kijken.

IMPOE — stroobezem. — *tr.* — bij 't rijststampen de verstrooide rijstkorrels weer in 't stampgat vegen.

IMPER — krom van beenen met de knieën binnenwaarts.

INĀ — slecht, gemeen, schandelijk, verwerpelijk, laag, onedel; *zedelijk of tighchame-lijk* gebrek, nalatig, gebrek-kig; blind. — MĀRGĀ — — vulva.

INAH — uitstel (*verleend*).

INDEL | *ev. w.* — *vet* *enz.* doen stollen.

INDENG — aanhoudendheid. — *ING* *sà* — *é* — voor altijd. — *M* — — voortdurend, aanhoudend, zonder tusschenpoozen.

INBJEN | *ev. w.* — bespieden, begluren.

INDJIL — 't Evangelie.

INDOE — Indisch, Hindostan.

INPĀ — zich zijwaarts overbui-gen. — *tr.* — ontduiken.

INDAQ - z. OENPAQ.
 INDENG n., KEMPITAN k., TITIH-
 AN k. i. - stopdoek v. e.
 vrouw voor de maandstonden.
 INPIQ | db. - sluipend. — db.
 tr. - behoedzaam naderen.
 — M — db. - sluipen.
 INPOE = INDOE.
 INPENG | ev. w. - ambteloos
 burger zijn, zijn eigen mees-
 ter zijn. — PANG — - vrij
 man, ambteloos burger.
 INEB - sluiting v. e. deur of
 venster, luik, de deur zelf,
 deurvleugel; gesloten. — ev.
 w. - sluiten.
 INEP | ev. w. n., SIPENG, NJI-
 PENG k., KENDIL, NJARÉ k. i.
 -overnachten, nachtverblijf
 houden.
 INGAH - z. INGGOE.
 INGAN 1°. - garenwinder.
 2°. - jaloersch, afgunstig. —
 tr. - benijden.
 INGEL = INGKEL.
 INGER | ev. w. - omdraaijen,
 omwenden. — tr. - om heen
 draaijen, den pas afsnijden.
 — cs. - ook wenden, bestie-
 ren. — M — - draaijen,
 zich wenden, ook de wind.
 INGÉT | tr. - beschouwen, be-
 kijken, zien op. — cs. - op-
 lettend kijken naar, aan-
 schouwen, 't oog houden op.
 INGGÂ = ENGGÂ.
 INGGAH - z. OENGGAH.
 INGGAL = ENGGAL.
 INGGAAT - heimelijke ontvlug-
 ting. — tr. - iem. of iets ont-
 vlugten; tot iem. vlugten. —

cs. - laten of helpen ont-
 vlugten. — M — - heime-
 lijk ontvlugten of wegloopen.
 — AN - weglooper.
 INGGIH - z. IJÂ.
 INGGIL - z. POEWER.
 INGGOE - duivelsdrek. GÒPONG
 — of G. MINGGOE - wijn-
 ruit.
 INGGRI - Engelsch. TANAH
 — - Engeland.
 INGIN | db. cs. - luchten, in de
 open lucht droogen.
 INGKED | ev. w. en tr. - afzien
 of afgaan van, terugtreden,
 opgeven, intrekken.
 INGKEL | db. ev. w. - knuffelen,
 knaauwen, kneden, drukken
 en duwen; iem. in den nek
 grijpen en 't hoofd neêr-
 drukken.
 INGKEM | tr. - sluiten, zamen-
 drukken. — M — - zich
 sluiten, toegaan.
 INGKED | ev. w. - bekrimpen,
 naauwer maken.
 INGKENG - touw om iem. krom
 te binden; bamboesch werk-
 tuig tot visch vangen. — ev.
 w. - iem. krom binden of
 sluiten; een vogel de pooten,
 ook met de vlerken, bijeen-
 binden. — tr. - omloopen,
 een omweg maken, uitwei-
 den, een tusschenrede er in
 voegen.
 INGKÊP | cs. - sluiten, digt-
 doen, toevouwen, een zonne-
 scherm en derg. — M — -
 zich sluiten, digt zijn.
 INGKES - vernaauwing, 't

naauw toelopen. — M —
 - inkrimpen, zich vernaau-
 wen; zich spitsen; naauw
 toeloozend. PÂPÂ M — -
 vernaauwde of kippeborst.
 INGKET = IKET 1°.
 INGKRANG | ev. w. - erg. op
 zitten (meer of min hoog)
 waar het niet past of niet
 mooi staat.
 INGLAR - 't in gebreke blijven,
 't niet nakomen, van een be-
 lofte. — M — - in gebreke
 blijven, nalatig zijn.
 INGLEP | ev. w. en cs. - intrek-
 ken wat uitgestoken was. —
 M — - naar binnen gaan
 of duiken.
 INGGOE k. n., INGAH k. | ev. w. -
 voeden, den kost geven, er
 op na houden, onderhouden;
 aanhouden, niet wegdoen,
 zijn nagels, haren enz. lang
 houden. — cs. - besteden,
 te koste leggen aan 't onder-
 houd. — AN - onderhoud,
 voeding. — AN db. - ver-
 zorgeling, wat of wie iem.
 er op na houdt.
 INGGOQ | ev. w. - uitkijken,
 met uitgestrekte hals naar
 iets zien.
 INGGOES | ev. w. - komen om-
 zien naar, zich laten gele-
 gen liggen aan.
 INGGET - uitdrukking van toorn
 op 't gelaat. — db. EN - uit-
 zinnig, woedend van gram-
 schap. — M — en M — db.
 - ziedend van gramschap.
 INGSARAT = ISARAT.

INGSER en INGSEP = ISER.
 INGSEG - gesnik. — M — -
 snikken.
 INGSER | ev. w. - op zijde zet-
 ten, verwijderen, verdrij-
 ven. — cs. - ook wijzigen,
 een plan; iem. van zijn plan
 enz. afbrengen. — M — -
 op zijde gaan, verschikken;
 erg. vandaan gaan; anders
 worden; zijn plan verlaten.
 INGSLEP = INGLEP.
 INGSSEN - ik, mij, van een op-
 perheer.
 INJÂ - zoogvrouw, min.
 INTEN - edelgesteente, juweel,
 diamant.
 INTIR | tr. - ziften, wannen,
 door horizontale beweging.
 INTIP 1°. - aanbrandsel, aan-
 baksel, korst. — ev. w. -
 aanbakken, een korst vor-
 men.
 2°. db. - gluren, loeren, door
 een gat of reet kijken. — ev.
 w. - begluren, bespieden,
 afneuzen.
 INTIR | db. ev. w. - rommelen,
 knijpen, de buik, van honger.
 INTJANG | ev. w. - de wenk-
 brauwen optrekken, be-
 vreemding of ontevreden-
 heid uitdrukken.
 INTJENG | ev. w. - mikken door
 langs iets heen te zien; mik-
 ken of aanleggen op.
 INTJIH | ev. w. - loeren of hei-
 melijk toelopen op of trach-
 ten naar, heimelijk te ver-
 staan geven of waarschu-
 wen.

INTJEP | *ev. w.* - tusschen de vingers nemen, knijpend vasthouden. — *cs.* - zamendrukken, ineenvouwen.
 INTJRI | *db.* - bij kleine beetjes, nu en dan een weinig. — *db. ev. w.* - *id.* betalen, geven, doen.
 INTAR | *ev. w.* - voortsnelen zonder om te zien.
 INTIL en *db.* - korrelig gekookt, met fijne klontertjes, *sago* en *dry*.
 INTQ 1°. - staljongen, geringe bediende; gemeen mensch.
 2°. - dik, vet, zwaarlijvig. — *M* — *db* of MINTAQ-MINTQ — zich vet nesten.
 IPAQ | *db.* - schommeling in 't water. — *ev. w.* - in 't water schommelen.
 IPAT | *db.* - vloekgebed of verbod; vloek, vervloeking. — *db. tr.* - met vervloeking gebieden of verbieden; vervloeken.
 IPÉ - zwager, schoonzuster.
 IPET - fijn haartje, aan de vingers of een rijstaar; ziertje, klein weinigje.
 IPI = IMPI.
 IPIH | *db.* - strook of smalle lap katoen.
 IPIL | *db.* - bijeen sparen, bij beetjes opzamelen, oplezen.
 IPEQ | *db.* - lokaas voor vissen; lokkebroodje, beprating. — *ev. w.* - bepraten, lokken, overhalen, overreden. — *AN* - kwekerij

van plantjes ter inboeting; mest, bemesting.
 IPRET = IPET.
 IRAMA - maat bij muziek en dans.
 IRAS | *ev. w.* - en, tevens, tegelijk, beiden; uit één stuk, massief.
 IRAT - reep, in de lengte afgespleten deel. — *ev. w.* - afsplijten, een reep afsnijden.
 IRENG *n.*, TJEMENG *k.* - zwart; donker gekleurd. — *ev. w.* - zwarten, zwart verwen. — LEMAH en SITI — *AN* - veld dat niet beplant staat. MANGSA — *AN* - de tijd tusschen den oogst en de nieuwe bezaaiing.
 TJEMENGAN - *z.* ook MADAT.
 IRI - jaloersch, afgunstig. — *ev. w.* - nijdig zijn; een kameraad aansporen, aanjagen om te werken, om den schijn van luiheid op hem te laden. — IREN - jaloersch hebben van werk van zich af te schuiven op een andere, of anderen aan te sporen en zelf niets te doen.
 IRIB - gelijkheid, overeenkomst, veel gelijken. *sà* — gelijken; 't schijnt wel. — *ev. w.* - nabootsen, volgen. — *db. tr.* - nabijkomen, gelijken op. — *M* — veel gelijken. — *AN* - ook ongemerkt zoeken te doen.
 IRID | *ev. w.* - geleiden, aan-

voeren, brengen; een *wagen* trekken. — PANG — aanvoerder; gespan.
 IRIG - zeef; schepfuik. — *ev. w.* - vissen met een irig. — *tr.* - zeven.
 IRIH | *db. ev. w.* - langzaam doen. — *tr.* - bepraten, overhalen.
 IRING - zijde, flank. — *db.* - helling, voet *v. e. berg.* — ING — *é* - naast, ter zijde van. — *ev. w.* - begeleiden; zich voegen naar *iems. verlangen enz.*, er mede instemmen. — *cs.* - vergezellen; naast zich of aan zijn zijde hebben. — *M* — op zijde liggen; op zijde overhellen; neigen tot of beginnen te gelijken op iets; dalen in prijs. — *AN* - zijde, kant; afhelling.
 IRIS - moot, plak, snede, schijf. — *ev. w.* - snijden, afsnijden.
 IRIT | *ev. w.* - iets verminderen door bezuiniging, besnoeien.
 IRENG *k. n.*, GRANA *k. i.* - neus.
 IREP of IREB | *ev. w.* - vissen in een omperking; bemagtigen.
 IRCS - waterschap of potlepel van kokosdop.
 IRCET | *ev. w.* - door een geheim middel lokken of trekken of doen komen of groeijen.
 ISA = BIS (sprkt.).
 ISAB | *ev. w.* - beschaamd maken. — *db. tr.* - schandelijk.
 ISBP | *ev. w.* - zuigen, op- of

uitzuigen, lurken, opsnuiven. — *db. ev. w.* - polsen, uitvorschen, uithooren.
 ISI - inhoud, wat *erg.* in of op is; inhouden, bevatten; gevuld, geladen; de lading *v. e. schietwerktuig*; de knol- of bolvrucht *v. e. plant*; iets beteekenen, verborgen bedoeling van een woord of leer. — *tr.* - *erg.* iets indoen; vullen, laden. — *cs.* - iets doen in een val enz.
 ISIH *n.*, TAKSIH *k.*, TASHI, TESH, MAKSIH, MASHI *m.* - nog, nog voorhanden of bestaan of in leven, er nog zijn. — *cs.* - laten blijven of aan- of overblijven.
 ISIH *k. n.*, LINGSEM *k. i.* - beschaamd, zich schamen, bloode. — *db. ev. w.*, NGLILINGSEM - beschaamd maken; bespotten. — *db. tr.*, NGLILINGSEMI - schandelijk; bespottelijk. — *AN* - bloothartig.
 ISING | *ev. w. n.*, WAWRATAN *k.*, BOBOTAN *k. i.*, en van beesten MBEBOTJAL *k.* - zijn gevoeg doen, ontlasting hebben. — *cs.* - ontlasten. — *db. EN* - buikloop hebben.
 ISIQ | *ev. w.* - zacht wrijven, glad wrijven, polijsten.
 ISIS - te luchten staan of hangen enz., gelucht worden of zijn, luchtig, frisch. — *ev. w.* - luchten, te luchten zetten enz.; een luchtje scheppen.

ISLAM - de Islam, 't Moham-
medanisme; Mohamme-
daansch. — *cs.* - moham-
medaan maken, besnijden.
ISEH = WISEH. — *tr.* - ook wel
voor afwasschen in 't alg.
ISOR *n.*, ANPAP *k.* | ING — —
beneden; van onder, in de
laagte. ING — É of sà-
NG — É - onder, beneden.
ISTIAH = IKTIAR.
ISTIDJAB 1°. - verhooring; ze-
kerheid hebben van te ge-
schiedten, gebeden of bevelen
v. e. heilige.
2°. - wonder.
ISTIDRAT of ISTIDJRAT - won-
dervermogen of wonder-
daad van een kafir.
ISTINGARAH - denkelijk, ver-
moedelijk.
ITIL *n.*, KLĒNTIT *k.*, PRĀNĀ *k. i.*
- clitoris.
ITIQ - *z.* TOEMĀ. — MĀTĀ —
- knoopsgat. — *db. ev. w.* -
opkweeken, aan zich wen-
nen, *dieren.*
ÍTJĀQ | *ev. w.* - trappen, trap-
pen op of in. — *db. ev. w.* -
vertrappen.
ÍTJĪP | *tr.* - proeven, den
smaak onderzoeken of heb-
ben van.
ÍTJIR - in 't klein, bij kleine
hoeveelheden. — *ev. w.* -
een weinig laten vallen of
storten. — *tr.* - strooijen.
ÍTJĒQ | *db. ev. w.* - bepraten,
verlokken, verleiden.
ITĒNG *n.*, ÉTANG *k.* | *ev. w.* -

rekenen, tellen, uitrekenen;
achten, houden voor; tellen,
in aanmerking nemen, zich
storen aan. — *tr.* - optellen.
ITĒNG - zwart, donkerkleurig.
ITI | *db. ev. w.* - 't oog slaan
of houden op, geheim ver-
langen hebben naar.
ITIL - kruimelig, schriel, ka-
rig (*sprkt.*). — *db. AN* - de
huig.
ITIQ 1°. - weinig, weinigje.
2°. | *db.* - geprikkeld, kit-
teling. — *db. ev. w.* - kitte-
len, prikkelen, aanvuren.
IWAQ *n.*, OELAM *k.* - visch,
vleesch, in zoo ver dit tot spijs
dient. — *db. AN* - vleesch-
spijzen; allerlei toespijzen;
nagemaakt vischje; drijfhout
in stroomend water met een
trektouw waarmede een vogel-
verschrikker in beweging ge-
bracht wordt.
IWAS | *ev. w.* - schuinop gaan,
afwijken. *ev. w.* ANGIN -
scherp bij den wind zeilen,
loeven.
IWAT | *ev. w.* - ontvoeren,
schaken.
IWĒN - pluimvee.
IWI | NGIWI-NGIWI en NGIWI-
IWI - grijzen tegen.
IWIT - spaarzaam, zuinig, huis-
houdelijk; bezuiniging; uit-
gezuinigd. — *db. ev. w.* - be-
zuinigen, zuinig doen met,
besparen, uitsparen.
IWĒD of IWĒT | *ev. w.* - on-
versaagd aanvallen.

J

JAB | *db. AN* - ongerust, in
verlegenheid zijn.
JAG | *db.* - spoedig, gaauw.
JAHŌDI - joodsch, jood.
JAKIM of JAKIN - zeker, waar,
wezenlijk. — *cs.* - zich ver-
zekeren of overtuigen van,
onderzoek doen naar de
waarheid van.
JĀSĀ - *k. i.* van GAWĒ.
JATIN - vaderloos kind, half-
wees.
JĀTRĀ - *z.* POEWIT.
JĒG = ÍJĒG.
JĒKTI *n.*, JĒKTOS *k.* - waar,
gewis, wezenlijk; waarheid,
verwezenlijking, bevesti-
ging enz. — É - inder-
daad, eigenlijk. sà — —
naar waarheid, waarachtig,
stellig, allezins. — *tr.* -
naauwkeurig acht geven op,
aandachtig gadeslaan. — *cs.* -
waar maken, bevestigen,
voor waar houden, onder-
zoek doen naar de waarheid
van.
JĒN - als, indien; dat (*voegw.*);
wat aangaat; zoo eens, mis-
schien.
JĪJID - kleverig of slijmachtig
vocht.
JITNĀ of PRA — — behoed-

zaam, voorzigtig, omzigtig,
nadenkend; behoedzaam-
heid enz.

JOD | *ev. w.* - wippen, zwiepen,
op- en nederbuigen, wiegen.
— *db. AN* - ook wip, wip-
plank, zwiepspel.

JOE - *verk. van* AJOE en ÉMOQ-
AJOE.

JOEJOE - *srt. van* rivierkrab.

JŌN | *ev. w.* - schommelen,
slingeren, hangende wie-
gen. — *db. AN* - ook hangen-
de wieg.

JOENANI - grieksch, griek.

JOENGJŌN | KA — — bekoor-
lijk, aantrekkelijk; zeer inge-
nomen met iets. — *tr.* - be-
wonderen, bekoorlijk vin-
den. — *cs.* - bekorend, be-
tooverend.

JOESWĀ - *z.* OEMĒR.

JOETĀ - millioen.

JŌGĀ 1°. *n.*, JŌGI *k.* | sà — —
behoorlijk, naar gelang van;
geschikt, betamelijk; dat,
opdat. — PRA — — goed,
braaf, deugdzzaam, best;
raadzaam, 't beste is dat.
2°. - doen, maken, bewer-
ken; gewrocht, schepsel,
iemand's kind.

K

KĀ en KOQ - *verk. van* TĒKĀ:
wel hoe! ei! zoo! och!

KABAH = KAQBAT.

KABAR 1°. - tijding, berigt,

gerucht. — *tr.* — berigten of mededeelen aan. — *cs.* — berigten, verkondigen. — *PĀ* — *AN* — mededeeling, rapport.

2°. — verschaald, zijn beste kracht verloren hebben; niet in den besten reuk staan, *een persoon.*

KABAT = KAQBAT.

KABĒH *n.*, SĀDĀJĀ *k.* — alle, allen; allebeiden; geheel. — *tr.* — alles verrigten, in alles te huis zijn, van alles gebruiken. NGABĒHI *k. n.* — *een titel.*

KABĒL | — *AN* — verlekkerd zijn op, smullen aan.

KABIR 1°. — groot, aanzienlijk. 2°. — voorbijgaande, tijdelijk.

KABĒL — aangenomen, verhoord; aanneming, verhooring.

KABĒR — uiteengestoven, -gevlogen, -gewaaid, verstrooid.

KABRĒQ | *ev. w.* — met de vlerken een slag geven.

KAD — grens, maat; einde *v. e.* — *bepaalden tijd.*

KADANG — bloedverwant.

KADAR — vermogen, magt; rijkdom; hoeveelheid, maat, waarde.

KADI 1°. *k. n.*, KĀJĀ *n.*, KADOS *k.* — gelijk, als, even als, alsof, 't schijnt, waarschijnlijk. — *db.* — wel denkelyk. — *TĀ* — bij voorbeeld, om iets te noemen, namelijk. — *POENDI en KĀPRĒHPĒN*,

KĀPRĒHPĒN, PRĒHPĒN *m.*, KĀJĀPRĒJĒ, *gew.* KĀPRĒJĒ *n.*, KADOSPOENDI *k.* — hoe? hoe-danig? hoe nu? hoe is het? wat dunkt er u van? — *MĒNGKONO* — zoo, zulk een; op die wijze. — *MĒNGKĒNĒ* — dus, dergelijke; op deze wijze. *ORA* — *Ā* — 't is al te erg! dat is te erg! zeg dat niet!

2°. | GOELĀ — — *arĒnsuiker* uit de eerste uitgebotte bloesems.

3°. *n.* — SĀNGKĀ: *ergens van af beginnende (sprkt.).*

KADIM — oud; eeuwig (zonder begin).

KADIS — verhaal, overlevering, *voornml. aangaande den Profeet.*

KADJANG — samenrijgsel van gedroogde palmbleden tot *inpakking van goederen, bedekking van wanden enz.* —

SIRAH — *z. BANTAL.* — *ev. w.* — met kadjang dekken of omkleeden; kadjang maken. — *PĀ* — *AN* — tent van bamboe en kadjang, *voor den rijksbestierder en een regent op de aloen-aloen, bij plegtigheden in de kraton die langer dan een dag duren.*

KADJAT 1°. — behoefte; verlangen. — *cs.* — begeeren, wenschen.

2°. *beter* ADJAT of HADJAT — geschenk, vrijwillig offer.

KADJĒG = GADJĒG.

KADJĒNG — *z. ARĒP en KAJOE.*

KADJI *k. n.*, KAHOS *k.* — bedevaartganger, iemand die de bedevaart naar Mekah gedaan heeft. *MOENGGAN* — — die bedevaart gaan doen.

KADJOE — verbaasd, bevreemd. — *cs.* — vreemd voorkomen.

KADĒNG — het doel missen, mis grijpen, mis schieten *enz.*, te kort schieten, teleurgesteld.

KADĒQ — al te, over, wat te veel, overdreven.

KADĒT — zakkegoed van gebangvezels.

KADOS — *z. KADI* 1°.

KADAL — groene tuinhagedis; *een koperen versiersel aan weerskanten v. d. staatriem v. e. rijpaard.* — *AN* — gebukt gaan uit eerbied.

KADANG of TERKADANG — soms, somtijds; ligt, wellicht. — *KĀLĀ k. n.*, — *KAWIS k. d.* — somtijds.

KADĀQ — fijne haarvezeltjes aan de breukranden van plantbeledselen; gomachtig vocht uit vruchtsteelen.

KADAR of *ldb.* — in de open lucht verblijven, ook een luchtje scheppen.

KADAS — haar- of ringworm, en allerlei herpetische uitslag.

KADĒT — (kadet) voor straat-schender, straatfielt, straat-roover.

KAPo — teruggehouden worden van een voornemen. — *db.* — in tweestrijd of beraad staan.

KAGAQ — zich in staat gevoe-

len of achten tot iets.

KAGĒT — schrikken, verschrikt, verrast, vreemd opzien of ophooren; verrassing, schrik; plotseling, onverwacht, verrassend. — *tr. en cs.* — ook verschrikkelijk.

KAGĒM — verschrikt worden, als *iem.* de schrik om 't hart slaat, van schrik ontwaken.

KAGOENGAN — *z. DOEWĒ.*

KAGOL, van NGĒGOL — ook belet of verhinderd worden, teleurgesteld. — *tr. en db. tr.* — ook hinderlijk; *iem.* een strikvraag doen.

KAGOQ — half, middelslag; eenigzins vreemd of afwijkend van de gewoonte, niet geheel zuiver.

KAHAR — kar, karretje.

KAHĒ *n.* — die, dat, die daar, daar.

KAHIM — *z. KAHĒM* 2°.

KAHIT — vereenigd, verbonden, zamensluitend; sluiting; maats zijn, zamenspannen. — *ev. w.* — vereenigen, zamenvoeren.

KAHOE — stijf, gedwongen; hard, vasthoudend, stroef; onwelluidend; lomp, ongeschikt.

KAHĒL — gelofte.

KAHĒM 1°. — een volk.

2°. *k. n.*, KAHIM *k. d.* — priester van minderen rang.

KAHER — tijd of gelegenheid hebben.

KAHOL 1°. — KAHĒL.

2°. — paal om door middel

van een omgeslagen touw iets op te winden.— *ev. w.* — *daarmede* winden, op- of voortwinden.

KAHOP — voldaan of tevreden zijn met iets, het er mede kunnen doen of stellen.

KAHOS 1°. — *z.* KADJI.

2°. — kous.

KAHOT — *z.* KATJÊQ.

KAHWÂ — koffie.

KÂJÂ 1°. — *z.* KADI.

2°. — 't levensonderhoud; goed, goederen; gegoed, bemiddeld. RÂDJÂ — — bezitting van vee.— *tr.* — genoegzaam opbrengend tot levensonderhoud; *iem.* zijn levensonderhoud geven.

KAJAH | sà *db.* — willekeurig, zonder wet of regel, zonder onderscheid te maken. — *ev. w.* — geen onderscheid maken, allen gelijk behandelen, in 't wilde, nemen wat men grijpen kan.

KAJAL 1°. — *srt.* van hakmes met eenigzins gebogen punt en lang hecht; *srt.* van speer om visschen te steken.

2°. | — AN — een zwerend leven leiden; tobben, zich aftobben, zich er niet door kunnen redden.

KAJANG — krachtsinspanning. — *ldb.* — zich achterover buigen, tegen iets leunen of zich er aan steunen; zich schudden van vreugde. — *ev. w. en db. ev. w.* — zich inspannen, al zijn best doen,

uit alle magt, luidkeels.

KAJOE *n.*, KADJENG *k.* — hout; boom. — — TAHEN — hakhout voor brandhout; vruchtboomen in een tuin, en 't hout er van.

KAJEH — onaangesneden stuk of rol katoen en dry.; ook een lap genoeg voor twee bēbēds of twee huizen; streng garen van vijf ādā of 25 wielsomgangen.— *ev. w.* — hoog reiken, met uitgestrekte armen in de hoogte grijpen; een vaartuig wenden door met riem of pagaai achteruit te slaan of tegen te houden; katoen enz. bij 't geheele stuk verkopen; garen tot een streng opwinden; iets in commissie te verkopen hebben.

KAJEN — levend, de levende, van God.

KAKAH | *tr.* — iets of *iem.* staande tusschen de beenen hebben of houden, er overheen staan, onder den voet of tusschen de klauwen hebben, met de horens tegen den grond klemmen; met kracht of dwang te werk gaan jegens, voor 't geregt dagen; al de kosten of moeite van een zaak op zich nemen om ze door te zetten.

KAKAL 1°. — gestampte visch of garnalen om trasi van te maken.

2°. | — AN en *db.* AN —

scharrelen, moeilijk voortkomen; met *iem.* scharrelen of moeite hebben, kibbelen.

KAKANG *k. n.*, KAKÂ *k. i.* — ouder broeder; oudere of grootere dan iets anders, daarop volgende. — 'MBOQ — ouder zuster. — GEPÊ — de bijzonder groote.

KAKAP — *nm. v. e.* zeer bekenden zeevisch.

KAKEN — *z.* KAKOE.

KAKÊQ — *z.* KAKI.

KAKI 1°, ook KAKÊQ — oud man; *k. n.*, 'MBAH *k.*, ÉJANG *k. i.* — grootvader. KAKI ook oude heer; ook betiteling vóór naam of benaming *v. e.* fatsoenlijk man; ook *k. i.* — jongeling.— KOEMAKI — zich als een oud man aanstellen, waanwijs, een jongen.

2°. — voet, als maat.— *tr.* — met een voetmaat afmeten.

— KAKEN — ook, of PAKAKEN — duimstok.— PAKAKEN of BÊKAKEN — ook kandelaar.

KAKOE *n.*, KAKEN *k.* — stijf, onbuigzaam, stram, niet lenig; verstijfd, onbevallig; 't hart: ongeduldig, wrevelig; hoofdig, ongezeggelijk, onwillig, hardnekkig; de wind: half tegen, krap.

KAKENG — *z.* LANANG.

KAL — HAL. Ook, of — É — en daarbij, terwijl toch, en dat terwijl. sà — — oogenblikkelijk, terstond.

KÂLÂ 1°. — tijd, tijdperk, tijdstip. *Z.* ook pÊQ. — É —

tijdens, toen. sà — — op 't zelfde oogenblik; terstond; een tijd lang. sà — É — zoo lang als; somtijds.— *db.* — nu en dan.

2°. — strik, vangstrik; laag, valstrik.— *ev. w.* — verstriken.— *tr.* — ergens of *iem.* een strik spannen enz.

3°. — booze geest, plaaggeest. — — DJÊNGKING — schorpioen. — — LOEPÂ — klein *srt.* van *id.* — — MÊNDJÊ — klein *srt.* van kakkerlak of derg. vliegend insect.

KALAH *n.*, KAWON *k.* — overwonnen, verslagen, te onder gebracht, het verliezen, ongelijk krijgen; nederlaag; lammig, eenigzins kreupel door verrekking of verzwakking.— *ev. w.* — zich overwonnen geven, toegeven, de minste willen zijn.— *tr.* — ook zich onderwerpen aan. — PI — — verlies bij een zaak of spel, de kosten van een verloren proces.

KALAL — bij godsdienstige wetten veroorloofd; veroorloving, toestemming.— *ev. w.* wettigen.— *cs.* — ook vrijheid geven tot, vergeven.

KALAM 1°. — schrijven, stift. En *z.* bij LANANG.

2°. — woord, gezegde.

KÂLÂMENDJING — de strot, de Adamsappel, strottehoofd.

KÂLÂMENTAS — zware, ingevreten roest op stalen voorwerpen, roestaartjes.

KALANG 1°. *k. n.*, KAMBÈNG *k. d.*
- naam van een afgezonderd
geslacht van menschen te Soe-
rakarta.

2°. | *db.* - iem. van weêrs-
kanten begeleiden. — *ev. w.*
- omringen, omgeven. —
AN - kring, ronde, rondje;
in een kring; kring om de
maan; *n.*, KAMBÈNGAN *k.* -
strijd baan, dobbel baan.

KALAQ 1°. - vierkante stukjes
buffel vleesch, geroosterd of
te roosteren.

2°. - de wilde kananga.

3°. | — AMBING (of KALIQ-
AMBING of WALI-KAMBING?)
- een vergif tegen de tijgers,
uit een wortel bereid.

KALAR - getwijnd touw. — *ev.*
w. - aan een touw houden
of leiden.

KALBOE - hart, gemoed.

KALDOE - bouillon.

KALÈT - aangekleefd, *ergens*
als tegenaangeplakt zitten;
de buik: geheel ingezonken.
KOEROE — - zeer mager,
als de huid aan 't gebeente
kleeft. KATOQ — - korte
naauwe broek.

KALI 1°. *n.*, LÈPÈN *k.* - rivier.
— KALÈN *k. n.* - kanaal,
sloot, waterleiding. — KA-
LÈNAN - geul, greppel voor
water.

2°. - regter, opperpriester,
priester die een huwelijk
voltrekt.

KALIH - *z.* KARO en IORO.

KALIKĀ = NALIKĀ (*sprkt.*).

KALIMAH of KALIMAT - gezeg-
de, volzin, spreuk. — LO-
RO - de Mohammedaansche
geloofsbelijdenis.

KALING - een koperen amfoen-
pijpje in een bamboerietje ge-
stoken; band, ring of hoepel-
tje om een klein voorwerp;
tonnetje en *drg.* met hoe-
peltjes; en = KÈLÈH. KO-
LANG — - de vrucht van
den arènboom.

KALIQ-AMBING - *z.* KALAQ 3°.

KALIR - *z.* LIR.

KALIRÈN - *z.* ALIR (*bijv.*).

KALIS - niet vatbaar om zich
met *e. o. a.* te vereenigen,
niet hechten, niet aanne-
men, niet houden, ondoor-
dringbaar; ongevoelig, on-
vatbaar voor iets, -loos; koel,
onverschillig.

KALÈB - geknepen, de oogen,
met naauwe opening der
oogleden, *z. a.* de Chinezen.

KALÈNG *k. n.*, SANGSANGAN *k. i.*
- halsketen, halsband, ban-
delier; haam *v. e.* trekpaard.

KALOQ (*van* ALOQ) - beroemd,
bepaamd, berucht.

KALONG - de vliegende hond
(of vos?).

KĀLPĪKĀ - *k. i.* van ALI-ALI.

KALWĀ = KLOEWĀ.

KĀMĀ - semen virile.

KAMAL - ingezouten, eijeren.
— *ev. w.* - *id.* inzouten.

KAMAT - de aanhef van een
gebed; dien uit spreken.

KAMBANG - drijven, bovendrij-
ven, vlot; dobber *v. e.* visch-

tuig. — *db.* - dobberen; twij-
felachtig; twijfelmoedig, be-
driegelijk. WATOE — -
puimsteen. BALÈ — - pa-
viljoen op een vijver. — *ev.*
w. - boven water komen. —
— AN - *z.* ook BÈBÈQ.

KAMBÈNG en — AN - *z.* KA-
LANG 1°. en ALANG-ALANG.

KAMBI *n.* = LAN, KARO, en,
met enz.

KAMBIL - *z.* ABAN.

KAMBOE - in menigte uit een
gat komen vliegen en zich
verspreiden, uitvliegen, *bij-*
en enz.; uiteen stuiven, ver-
spreid de vlucht nemen.

KAMBÈH - weêr terugkomen,
een ziekte; weêr instorten,
een pas herstelde; weêr in
een verlaten kwaad vervallen;
ook van zaken: weêr tot
zijn vorigen (onvolmaakten
of slechten) toestand terug-
keeren, *bv.* drooggelegde of
beploegde gronden.

KAMISÈPÈH - *z.* TOEWĀ.

KAMITOEWĀ - *z.* TOEWĀ.

KAMLI - wol, wollen stof.

KAMÈM - *z.* MÈM.

KAMÈS - leder.

KAMPAQ 1°. - groote bijl.

2°. - roover en inbreker die
tot een kleine bende behoort,
kleine rooverbende.

KAMPIL - geldzak, een zak geld.

KAMPÈH 1°. - in 't spel alles
winnen.

2°. - *z.* DÒDOT.

KAMPÈL | *db.* - in een golven-
de beweging drijven. — *tstv.*

- gaan vlotten, driftig wor-
den; stuiten, afstuiten, iets
waarmee gehakt wordt.

KAMPÈNG - omheind erf van
woningen; wijk die onder één
hoofd staat.

KAMSIN - Pinkster.

KĀNĀ 1°. = KANGKĀNĀ.

2°. - *m.* van ÈMBÈH, ook WI-
KĀNĀ.

3°. *n.*, NGRIKĀ *k.* - ginds,
gindsche, gene. ING — -
ginds. ING *db.* - ginds en
elders. ING — KÈNÈ, NGRI-
KĀ-NGRIKĀ - ginds en her.

KANAN - stuurboord, stuur-
boordszijde. — *ev. w.* - regts-
af houden.

KANDEL - dik, van voorwerpen
die breeder dan dik zijn; dik
of zwaar, een bewolkte lucht
of wolk; dik ergens op zit-
ten; sterk, aftreksel; stevig,
duurzaam; 't hart: niet ligt
bewegelijk of ergens af te
brengen, weinig gevoelig,
onleerzaam, niet teêrgevoe-
lig, duldzaam; ruim, mild,
overvloedig, *bv.* reisgeld, een
maaltijd. — AN - *z.* PÈN-
DOQ.

KANDJI 1°. - stijfsel. — *ev. w.*
- stijven.

2°. - aanhoudend bevreesd.
— *ev. w.* - een bijblijvende
vrees hebben.

KANDJO - mislukt; van de
kook af en niet meer gaar
te krijgen. — KEMANDJON -
't zelfde; afgebroken, de
slaap, den slaap niet meer

vatten kunnen.
KĀNPĀ - vertelling, verhaal. —
ev. w. - vertellen.
KĀNDANG - hok, kraal, stal,
 kooi.
KĀNDAS - een vaartuig: aan den
 grond zitten of vastloopen.
 — **AN** - ondiepte, droogte,
 bank.
KĀNDAT - touw of band om
 voorwerpen tot een rist te
 rijgen. — *tr.* - aanrijgen,
 tot een rist maken.
KĀNPI - gevlochten zakje,
 tasch of buidel.
KĀNDĒH | — **AN** - overmees-
 terd, overstelpt, gebukt of
 gedrukt gaan onder iets.
KĀNDĒT *k. n.*, **KĒNDĒT** *m.* | *ev.*
w. - bij zich hebben of ste-
 ken, *nml.* in of onder een
 kleedingstuk, in den zak;
 heimelijk voeden of koeste-
 ren, in 't gemoed hebben,
 in 't schild voeren, geheim
 houden; in den moeder-
 schoot dragen. — **AN** -
 bedekte plaats in de klee-
 deren waar men iets bij zich
 draagt; de vrucht in den
 moederschoot; wat heime-
 lijk gevoed of in 't schild
 gevoerd wordt, verborgen
 plan, niet gebleken inborst.
KĀNDĒH = **KĀNDĒH**.
KĀNG 1°. *k. n.*, **INGKĀNG** *k.* -
 die, dat, welke, hetwelk,
 als betrekk. voornw.; de, het,
 bij nadrukkelijke aanwijzing
 van een zaak enz. tegenover
 een andere. Ook tot het leg-

gen van nadruk op een onmid-
 dellijk volgend voeg- of bij-
 woord.

2°. - *verk.* van **KAKANG**.

KANGDJĒNG - *verk.* van **ING-**
KANG **PĀNDJĒNĒNGAN**: een
 titel, *z. v. a.* Zijn of Uw
 Hoogedele of Weledelge-
 strenge.

KANGĒH = **KANGĒH**.

KANGĒN - verlangen of ver-
 langend, *bv.* naar huis, naar
 een afwezende, of om iem. bij
 zich te houden of ergens te
 blijven. — *tr.* - verlangen
 naar.

KANGGĒG of **KANGGĒK** - stui-
 ten, staan of steken blijven;
 niet doorgaan, geen gevolg
 hebben; zich teleurgesteld
 gevoelen.

KANGĒH | **KÓNGĀH** — - zich
 heen en weer draaijen en
 wenden, woelen, tegenspor-
 relen.

KANGKĀNĀ - gouden met
 bloemwerk versierde brace-
 let van jonge prinszen.

KANGKĒNG 1°. - een kruipge-
 was in of bij 't water, dat
 voor groente dient.

2°. - een vergiftig soort van
 kikvorsch of padde.

KANGSI of **KÓNGSI** *n.*, **NGANTOS**
k. - tot, tot aan, tot zelfs,
 tot dat. — **KANGSĒN** - za-
 men afspreken of een over-
 eenkomst aangaan.

KANGSRAH - aan den grond
 raken of slepen, iets dat
 hangt.

KANIGĀRĀ *k. n.*, **KANIGANTĒN**
k. d. - ronde zwarte muts
 met smalle gouden strepen.
KANIHĀJĀ | *ev. w.* - mishande-
 len, wreedaardig pijnigen.
KANIL - dik uitgeperst sap
 van kokosnoot.
KANTAR | — **AN** *mel* **TANGAN**
 of **BAHOE** - vechten met de
 hand, de vuist of den arm.
KANTĒN - *z.* **KARĒH**.
KANTIL | *tslv.* - *erg.* aan han-
 gen; op 't hart liggen, voor
 in de gedachte blijven, in 't
 hart gedragen worden.
KĀNTJĀ - kameraad, genoot,
 mede- of deelgenoot, ambt-
 genoot, mede-
KANTJAH - tot een paar of
 span bijeen passen; over-
 eenstemmen of harmonië-
 ren met iem. of iets.
KANTJIL - klein *srt.* van gazel.
 — **ĒN** - van schrik trillend
 blijven staan.
KANTJING - schuif, schuifknip,
 grendel, klink, klingseltje,
 knoop *v. e.* klee; gesloten
 met schuif enz., op de knip,
 digtgeknoot; digtgeklemd,
 krampachtig gesloten, *bv.*
de mond, de klem. — **GĒ-**
LĒNG *k. n.*, — **OEKĒL** *k. d.*
 - haarspeld; de bruidschat
 als er wapens bij zijn. **TATAH**
 — - *srt.* van beitel. — *ev.*
w. - sluiten met de knip
 enz., toeknoopen. — **KĀ** —
AN - besluit, bepaling, *z. a.*
 van de regering of een bestuur.
KANTJĒR - hoos, hoosvat. —

ev. w. - hoozen; behoozen;
 uithoozen.

KANTOE 1°. - achterblijven,
 de anderen niet bijhouden.
 2°. - *z.* **KLĒNGĒR**.

KANTĒN - *z.* **KARĒ**.

KANTOS - *z.* **ANTI**.

KANTOR - kantoor, bureau,
 schrijfkamer; 't bureau van
 't plaatsel. of gewestel. be-
 stuur; schrijfkistje. **LAMPOE**
 — - kleine staande lamp.

KANTRING | **KÓNTRANG** — -
 her- en derwaarts geslin-
 gerd, ten speelbal zijn, *bv.*
van de golven; rusteloos heen
 en weder loopen.

KANTROG - geschud, een stoot
 krijgen, schudden, stootend
 schommelen of op en neder
 gaan; schudding, stoot.

KĀNTĀ - gedaante, voorkomen,
 figuur *v. e.* voorwerp. **SASI**
 — - nieuwe (*d. i.* donkere)
 maan.

KANTĒNG | **KANTĒNG** = **KĒN-**
TĒNG.

KANTĒT - aangehecht, aange-
 voegd, *nml.* met de zijde, be-
 lendend; aanhechtsel, aan-
 hangsel, aankleef. — *ev. w.*
 - iets aanhechten enz., een
 boek innaaijen; zich aan iets
 hechten.

KANTI - medgezel, tot gezels-
 chaps of tot hulp; vergezeld
 van, begeleid door, met
 hulp van, met, benevens. —
ev. w. - als medgezel of tot
 helper nemen; bij de hand
 leiden. — **KĒKANTĒN** - ook

hand aan hand, arm in arm.
KANTIL 1°. — *erg. aan hangen of blijven hangen; gehecht of verkleefd aan iem.*
 2°. — **KATIL**.
KANTING — *klein slag van prauw.*
KANTIL — 't zelfde als **KANTIL**, van grooter of grover voorw.
KANTONG — zak, tasch die men bij zich draagt. — *ev. w.* — in den tasch doen; bulterig of bobbelig zitten, een kleed, naaisel enz.
KAPAL 1°. — *z. DJARAN.*
 2°. *ml., doorg.* **PRAHOE** — — schip.
 3°. — knoest, uitwas aan een boom; eelt, vereelt, likdoorn, eeltknobbel. — *ev. w.* — zich vereelten; knoestig, eeltachtig; verhard, ongevoelig.
KĀPĀLĀ — hoofdman, opperhoofd, overste. — *ev. w.* — zich aan 't hoofd stellen, de baas spelen. — *tr.* — hoofdman zijn over.
KAPANG — in gebogen rijen tegenover elkander. — *db.* — de beide armen gebogen vooruitsteken; alleen, zonder bediende gaan.
KAPAS *k. n.,* **DJOEDJOETAN** *k.* — de boomwol van den katoenheester.
KAPĒK — doof aan één oor (?).
KAPĒP — toegedekt, bedekt, verborgen, *bv. in een mand, een gat enz.*
KAPĒR — **KLAPĒR**.
KAPI 1°. — *voorvoegsel: sterk,*

erg, heel, wat al te.
 2°. — kapasbloem.
KAPIR (voor **KAFIR**) — ongeloovige, heiden.
KAPIRAN — *z. PIR.*
KAPITAN — kapitein.
KAPJĒQ — geklets of geklots van water enz. tegen iets; kletsen enz. — *ev. w.* — iem. met een klets water gooien.
KAPLOQ | — **AN** — **KĒPLOQAN**.
KAPOE — de nestveeren.
KAPOELĀGĀ — kardamom.
KAPĒQ — de boomwol van den Randoeboom, voor matrassen en dry.
KAPĒR 1°. — uijer; zwezerik.
 2°. *ml.* — kalk. — **WĒLĀNDĀ** — krijt. — — **BĀGĒS** — kamfer. — **TJOEPITAN** — vetstuk in de hoeven en elders aan een slagbeest.
KAPĒRĀNTĀ — bleekrood.
KAPĒRANTJANG — Spaansche ruiters. — *ev. w.* — met de punten gekruist over elkander, *z. a. de tanden v. e. krokodil, eenige koppels geweren op een rij; met zaamgevouwen handen voorovergebogen staan.*
KAPĒQ — afgeschrikt van iets weér te doen, het afgeleerd hebben, het niet weér willen doen. — *cs.* — iem. iets afleeren.
KĀPRAH — **LOEMRAH** en **LĪMRAH**.
KĀPRI | **KATJANG** — — *srl.* van erwten.
KĀQBAT — de tempel te Mekah.

— **ĒLLAH** — de tempel van God.
KĀQSĪJAT — geheime of wonderkracht, uitwerking.
KAR | **MĒ** — — zich openen, open zijn, een bloem en dry; uitdijen, zich vullen, uitzetten, dik worden. — *cs.* — ook ontplooiën, op- of openzetten.
KĀRĀ 1°. — *verk. van* **OĒKĀRĀ**.
 2°. — *verk. van* **PRĀKĀRĀ**; een ergens bij gerezen onaan-genaamheid, twistvraag, ruzie; oorzaak, reden. — *db.* — iets of wat, 't ene of 't andere, iets wat hindert of deert. — **PRĀ** — — *z. ben.*
KARAH — metalen band, ring of hoepel om iets.
KARAM — bij godsdienstige wetten verboden om aan te raken of te eten.
KARAN — den naam . . . gekregen hebben, geheeten worden naar zijn kind.
KARANG *k. n.,* **KAWIS** *k. d.* 1°. — koraalsteen, -rots, -rif. **KĒMBANG** — — zeeplanten die op koraalsteen groeijen.
DJAMĒR — — spons. **PRAHOE** — **AN** — vaartuig waar koraalsteen mede vervoerd worden.
 2°. — plaats, oord. — **OĒLOE** — **KĀDJANG-SIRAH**, *z. BANTAL.* — *ev. w.* **OĒLOE** of **'NGGĒNTĒNI** **KARANG-OĒLOE** — zijn schoonzuster of haar zwager trouwen. — **PĀ** — **AN** — de boomgaard of 't

erf bij een huis.
 3°. — kokosboomen. — **AN** of **PĀ** — **AN** — kokosboomgaard.
 4°. — gissing, raming, schatting. — *ev. w.* — gissen enz.; een schets maken, een plan en opstand teekenen; een verhaal enz. op- of zamenstellen, vervaardigen. — **AN** — ook uitlegging v. d. Korān.
 5°. | *ev. w.* — kwijnen, wegsterven, een boom, ook een mensch, van zielesmart of verliefdheid.
 6°. | — **AN** — toekomst, toekomstig.
KARĀQ — gedroogde gekookte rijst.
KARAS — plank; deksel van een graf; zijborden v. d. band van een boek; de houten scheede v. e. Jav. steekwapen; lijst v. e. schilderij enz.
KĀRDI — **KĀRTI**.
KARĒ 1°. — een sausgeregt met kurkema, bij de rijst.
 2°. | **'MBAJANG** — — een bruid of bruidegom in staat-sie begeleiden. — *ev. w.* — iem. of een paard aan beide zijden begeleiden.
KARĒM — lust, plezier; vermaak of liefhebberij hebben in. — **AN** — iems. lust of liefhebberij.
KARĒP — *z. bij* **ARĒP**. — **Ē** — ook laat maar, laat begaan! 't zij zoo! goed!
KARĒT 1°. — gom-elastiek, ka-

outschouk.

2°. - gongstok.

3°. - taai, vasthoudend, niet scheutig.

4°. | *ev. w.* - een pen verma-
ken of versnijden. — *AN* -
vermaakt, een pen; de snede.
— *PANGARÉTAN* - pennemes.

5°. - 't paren van varkens.

KARI n., *KANTEN k.* - achter-
blijven, terugblijven; over-
blijven, resteren; te huis
blijven als de anderen uit-
gaan of vertrekken; achter-
gelaten, verlaten, alleen ge-
laten; achterstaan, ten ach-
teren zijn of te kort schiet-
ten bij iem.; achteraan kom-
men; overblijfsel, achter-
stal; later, latere, laatste.
KARIÅ of *KARIÅ SELAMET* -
vaarwel! goed verblijf! —
ev. w. - opzettelijk achter-
blijven, zich achteraan hou-
den. — *tr.* - van allen de
laatste zijn; de anderen over-
leven; 't laatst iets doen;
een restant schuldig blijven
van. — *cs.* - ook overlaten;
overtreffen.

KARING en ldb. - een buiten-
luchtje gaan scheppen.

KARJÅ = *BAHOE*, als maat van
lowland. — *PÅ* — *AN* =
PAGAWÉJAN.

KARO n., *KALIH k.* - met, bij,
benevens; beiden; ten twee-
de, en ook, en; dan, als, in
vergelijkingen; aan, jegens,
door enz. vóór 't direct of in-
direct voorwerp; de tweede

māngsā of maand van 't zon-
nejaar. — *É* - ten tweede;
de tweede; beiden. — *db. É*
- de een zoowel als de an-
dere, beide partijen. —
TĒNGAH - anderhalf. —
BELAH - anderhalf honderd.
— *BELAH ÉWOE* enz. - an-
derhalf duizend enz. —
DĒNĒ - alsmede, en voorts.
— *tr.* - met zijn tweeën
doen of deelen.

KAROE - roerspaan, platte
rijstlepel. — *ev. w.* - de half-
jaar gekookte rijst in een
pot storten, er heet water
op gieten, en ze omroeren,
om ze dan weér in de koekoes-
an verder te koken. — *KARON*
- rijst die van pas is voor
die behandeling. — *PĀNGA-
RON* - de aarden pot waarin
de rijst die behandeling onder-
gaat; elke aarden pot of pan
van dien vorm, ook een bloem-
pot.

KARĒH k. n., *KANTĒN k. d.* -
bekende, kennis. — *AN* -
't zelfde. *KAROEHAN n.*, *KAN-
TĒNAN k.* - bekend, bepaald,
zeker, wel te bepalen of op
te geven. — *cs.* - bepaalde
zekerheid omtrent iets zoe-
ken.

KARĒNG 1°. | *ev. w.* - een
pagrd aan beide zijden vast-
houden en leiden aan koor-
den die aan het bit bevestigd
zijn.

2°. *ml.* = *BAGOR* en *KADĒT*.

KARĒQ - bloesemknop; knop-

pen, in de knop staan. —
lstr. - na lang vasten, gebrek
of ziekte eens lekker eten,
lustig schransen; pronken
met zijn nieuwe fraaije klee-
ding, met zijn nieuw verkregen
post of voorregten als ander-
zins, er zeer mede ingeno-
men zijn, als een parvenu.
— *NGĒMAROEQI* - 't zelfde.

KARĒT - jonge maïs nog zon-
der korrels. *TJANGKĒM* —
- vruchten en andere grond-
voortbrengselen die niet tot
de hoofdspijis behooren, klei-
ne mondbehoeften.

KĀRSĀ - z. *lij* *ABĒP*.

KĀRTĀ - rustig, in vrede, vei-
lig; wat van *e. o. a.* stof ge-
maakt is.

KĀRTAS - papier.

KĀRTI | *PĀ* — - werkzaam-
heden, daad, verrigting, on-
derneming; wijze van han-
delen.

KĀRTOE - (*Europ.*) speelkaart;
kaartspelen.

KAS 1°. - standvastig, ferm,
sterk om te verduren of te
weérstaan. — *cs.* - zich
ferm houden, zich verzet-
ten, het uitstaan, zich ver-
mannen.

2°. - pakkist.

KĀSĀ - de eerste māngsā of
Boedhistische maand van 't
zonnejaar.

KASAB 1°. - kostwinning.

2°. = *KASAP*.

KASANG - reiszak.

KASAP 1°. - ruw, oneffen, ruig,

grof; onbeschaafd, hard. —
ev. w. - ruw behandelen,
geweld of onzachte midde-
len gebruiken.

2°. - *KASAB* 1°.

KASAR 1°. - grof van stof of
korrel of oppervlakte, onge-
schaafd; ruw van aard, ma-
nieren, woorden, grof, plat,
onbeschoft, onbeschaafd;
stoffelijk, zinnelijk; de let-
terlijke, concrete zin.

2°. = *ASAR* 2°.

KASDOE - bedoeling, oogmerk;
neiging, genegenheid voor
iets of iem.

KASĒP - te laat, te laat voor
iets, over den tijd komen of
gebeuren, al buiten hoop.

KASI = *KANGSI*.

KASIH md. - iems. naam.

KASKĀJĀ - magt, vermogen,
kracht, middelen; voordeel
uit iets, wat iem. of iets aan-
brengt. — *tr.* - voordeel
aanbrengen; iem. van mid-
delen voorzien.

KASĒR - matras, bulster, bulst-
zak. — *AN* - zitkussen,
stoel- en zadelkussen.

KASĒT 1°. - *Chin.* muil.

2°. | *ev. v.* - dooreenschud-
den, mungen; de kaarten
schudde; wegnemen, uit-
trekken, uithalen.

KĀSTOERI - muskusdier; een
welriekende olie.

KATAM 1°. - geheel gelezen,
een boek.

2°. = *TAMAT*, naauwkeurig
beschouwen; z. *v. a.* zijn

Koränles opzeggen, examen doen.

3°. — zegelring; slot, besluit.

KATAQ 1°. — een knolachtige vrucht.

2°. — de snorren v. e. wild zwijn.

KATÉ — dwergachtig, kruip-, kriel-, een kip, ook wel een mensch.

KATÉK = KATOG, van TOG.

KATÉL 1°. — groote zwarte zeer venijnige aardspin.

2°. — 't stengeleinde onder den grond v. v. knolplant.

3°. — 't onderste gedeelte van een kippepoot.

KATÈS — een boomvrucht, Mal.: pëpaja.

KATI 1°. n., KATOS k. — gewigt van 1 1/4 Amst. pond.

KATÈN — ook unster voor klein gewigt, en een maat voor een of meer kati's rijst.

2°. — bevriend, als vriend omgaan met iem. — ev. w. — als vriend bejegenen of beschouwen.

KATIR 1°. — uitstekende vleugels aan de zijden v. e. Int. vaartuig, tegen 't omstaan. — ev. w. — een vaartuig balancervleugels aandoen.

2°. — ongelijk, bij paring, verdeling, aanspanning enz., ook niet in 't midden, een last aan een draagstok; minder in grootte, rang, vermogen enz. — ev. w. — ongelijk voorspannen of verdeelen enz.

KÁTJÅ — glasschijf, glasruit; spiegel; bladzijde, pagina; voorbeeld ter navolging of ter waarschuwing. — db. — betraand, de oogen.

KATJANG 1°. — peulvrucht, erwt, boon, van verschill. srll.

2°. — 't scherp v. e. wapen, de snede.

KATJEP of KATJEB — zoo diep ingestoken of ingedrongen als het kan, br. een steekwapen: tot aan 't gevest.

KÁTJÊQ n., KAHOT k. — onderscheid, verschil; verschillen, meer of minder; overtreffen.

KAHOT k. n. — uitstekend, zeer voortreffelijk. — IN — — — zich onderscheiden, in onderscheiding van. KINAHOT k. n. — uitstekend, buitengemeen. — tr. — overtreffen, hooger gaan dan een ander, in 't bieden enz.

KÁTJI — verschillen, uitmunten boven and., uitstekend.

KÁTJIP — pinangschaar of -snijder. KENDALI — — — stanggebit.

KÁTJOE — zakdoek; als maat van lijnwaad: een lengte gelijk aan de breedte. — MAS — een gouden koker van piramidalen vorm, een der insigniën van den Vorst enz.

KÁTJENG — knaap.

KATOS — z. KATI 1°.

KATRAH — tijdvak tusschen twee profeten waarin geen profeet is opgetreden.

KATÊQ — scheut of jonge loot uit den stam van bamboe of suikerriet; scheuten maken; kardoes, hoekklamp (opgespijkerde); de kromhouten v. e. kleine prauw.

KATIL — rustbank, rustbed.

KATIQ 1°. — groene duif.

2°. n. — met, daarbij; waarom? hoe zoo? met bevreemding (sprkt.). — ev. w. = KATIQ (sprkt.); gezellig verkeeren met iem.

KATÊNG — een gebrek hebben; eenigzins gebrekkig; iets anders doen voorkomen dan men bedoelt.

KATOQ — wijde korte broek, tot de knieën.

KAWAH 1°. = DJEMBAR.

2°. — suikerpan, kookpan in een suikerfabriek.

3°. — krater v. e. vulkaan.

4°. — de hel der Boedisten.

5°. — 't vruchtwater bij een barende; ook BANJOE —.

KAWAL — tegenweer, afwering, tegenweer bieden; tegenspreken of -pruttelen, tegenspraak.

KAWAN — z. PAT. En maat van garen: lengte van 4 âdâ's.

KAWANG | LÊNGÅ —, of LÊNGÅ KÊKAWANGAN, ook wel LÊNGÅ WANGI — 't vetachtig sap uit den boterboom.

KAWAQ — oud, in tegenstelling met jong, nieuw en versch, jarig, overjarig, z. a. padi; afgeleefd, een beest. — tsv. uit den ouden tijd, van vroe-

ger eeuwen.

KAWAT — metaaldraad; snaar, ook v. e. muziekinstrument; de telegraafdraad. KANTOR — — — telegraafbureau. KABAR — — — telegram.

KAWET 1°. — de bilnaad en de plaats links en rechts er van. — ev. w. — tusschen de achterpooten door gestoken zijn, de staart v. e. dier; goed onder den duim zijn, in vrees ergens dienen of verkeeren.

2°. — metalen band of ring om een gescheurd voorwerp. — LAMBÉ — op de onderlip bijten. — ev. w. — bijten op de onderlip; zich om iets heen slaan of slingeren, arm of been. — tr. — ook iem. aanzien op de onderlip bijten.

KAWI — de taal der oude Jav. dichters. — MIRING — het latere Kawi.

KAWIN — huwelijk; huwen. — of MAS — of SRI — — 't huwelijkszonderpand. — ev. w. — een meisje of vrouw trouwen; een kip of and. vogel vasthouden bij 't keelen met een prevelgebed. — cs. — een meisje uithuwelijken; een paar in den echt verbinden, van den priester gezegd.

KAWIR | db. — aan een lelletje er bij hangen. KOWAR — — — aan reepjes neêrhangen; gescheurd dat de lappen er bij hangen. — ev. w. = db.;

- op een weinig na afgedaan, een werk.
- KAWIS - z. KĀRĀ en KARANG en bij KAPANG.
- KAWEL - tondel, zwam, ook van bamboe schraapsel of alang-alangpluksel.
- KAWOELĀ - onderdaan, onderdanige dienaar; slaaf; en z. AKOE. — *ev. w.* - onderdaan worden; dienen. — *tr.* - dienen bij een heer. — *tslv.* - onderdanig.
- KAWENG - gedroogd blad van den arènboom; een geheele vrucht of vlok van kapas, kapak en drg., zoo als die uit de schil komt.
- KAWEQ - boomleguaan.
- KAWES - ontmoedigd worden of zijn.
- KAWON - z. KALAH.
- KĒBĀ - zak, geldzak van biezen of gebangbladen gevlochten.
- KĒBAJAN - bode, dorps- of wijkbode.
- KĒBAJAQ - open jas van katoen of drg.
- KĒBAQ - vol, gevuld, vervuld. — *tr.* - ook een ruimte geheel vervullen, overal zijn.
- KĒBAR - vertooning, schijn, voorkomen, aanzien. — *cs.* - vertoonen, ten toon spreiden, uitkramen.
- KĒBAR - twee stuks rotanmat; een stuk lijnwaad voor twee bēbēds of tapihs; een vel leder.
- KĒBAS | *tr.* - een plaats in de hoogte ragen of uitvegen.

- KĒBAT 1°. n., RIKAT, ÉNGGAL k. n. - vlug, gezwind.
- 2°. | *ev. w.* - afwisschen, afvegen, afslaan.
- KĒBĒG en KĒBĒK = KĒBAQ.
- KĒBĒR - ontvlogen.
- KĒBĒS en KĒBĒS - nat geregend enz., iems. kleederen. — KĒBĒH - doornat.
- KĒBĒT - vel, geheel blad papier. — *ev. w.* - een smalle strook of dunne plank erg. afsnijden, -zagen enz. — AN - ook de bladen v. e. boek, 't boek van binnen; strook, schaaldeel, kantstuk.
- KĒBĒT - geklap of 't uitslaan v. d. vleugels, een vogel. — *ldb. of db.* - klappen, klapwieken. — *tslv.* - een jonge vogel: beginnen te fladderen. — KĒBĒT - fladderen, flabberen. — KOEMRĒBĒT - klapperen.
- KĒBĒR - vermetel zelfvertrouwen.
- KĒBLAQ - een booze geest in de gedaante en met het geklap van een vleermuis; klap met de vlerken.
- KĒBLAT - de hemelstreek waarin Mekah ligt, waarheen de Mohamm. 't aangezigt rigten bij 't gebed, en in 't alg. hemel- of windstreek.
- KĒBLĒK = KĒBLAQ.
- KĒBLEQ - lui, traag, vadzig, trek- of lastdier, ook een mensch.
- KĒBO n., MAHĒSĀ k. - buffel.

- KĒBOE = KĒMBOE.
- KĒBĒL - rook; damp. — *tslv.* - rooken, dampen; opstijgen, zich verbreiden, rook of damp, uitdampen; als een wolk of in een digten zwerm vliegen.
- KĒBĒQ - de long, longen. — *db. en ev. w.* - zacht kloppen met de vlakke hand op iets zachts.
- KĒBĒR | *ev. w.* - omroeren door van onder op te halen of door scheppen en weër uitgieten. — AN - ook ruchtbaar.
- KĒBĒT - alles of allen weggevlogen, weg, geheel verdwenen, weggevaagd, tot den laatsten man toe vertrekken; waaijer tegen muggen enz. — *ev. w.* - uitkloppen, uitschudden; geheel ledigen, niets over- of er in laten; geheel gezuiverd of ontdaan van iets. — *tr.* - be- waaijen, wind maken tegen, erg. de muggen uitjagen. — *cs.* - ook uitschudden, uitslaan. — *tslv.* = KOEMĒBĒT, en wegvliegen, een vogel.
- KĒBON - hof of tuin achter en naast een woning; ml. tuin, plantage. — *ev. w.* - in den tuin verblijven. — *db. ev. w.*: NGĒBON-EBON - ook een tuin in perken afdeelen. — *cs.* - in den tuin doen wonen, achter een verblijf geven. — AN - moestuin en drg., waar ook aangelegd.

- KĒDĀ - kop of kom met deksel, van porselein of sijn aardewerk.
- KĒDAH - toeleg, maatregel, wijze van handelen.
- KĒDAH - z. KOEDOE.
- KĒDAL - de beweging of 't slaan v. d. tong bij 't spreken.
- KĒDANDAP = GĒDANDAP.
- KĒDER - loensch, een weinig scheel zien.
- KĒDĒR - stijf, onsierlijk, te regt, te hoekig, iets dat gebogen moet zijn; ongewoon, afwijkend van 't gebruik of de gewoonte.
- KĒDJĒN - kouter, ploegijzer, ploegschaar; 't vak aan de smalle zijde van 't topdak.
- KĒDJĒNG - verstijfd, krampachtig gespannen, arm of been; regtstijvigheid.
- KĒDJĒP = KĒPĒP.
- KĒDJĒP - z. KĒPĒP.
- KĒDJĒQ en *ldb.* - trippelen van blijdschap; stampvoeten.
- KĒDJĒR = KĒPĒP.
- KĒDJĒR - vleugelslag v. e. vliegende vogel; klein srt. van kappelletje. — *ldb.* - klapwieken; klapwiekend op een plaats in de lucht blijven hangen, ook een visch in 't water met beweging van vinnen en staart.
- KĒDJĒT - zenuwtrekking, peeshuppeling aan een klein deel van 't ligchaam, stuip trekking.
- KĒDJĒDJOR - z. GĒDJĒDJOR.
- KĒDJOE - kaas.

KEDJOE - stijf of stram door kramp of vermoeijng; 't hart: moede, zich vervelen, niet langer kunnen dulden, wrevelig; verveling.

KEDJOEDJER - z. GEDJOEDJER.

KEDJET = KEDET. — *tsv.* ook = KOEMEDJOT.

KEDJOT - zenuwtrekking, peeshuppeling aan een zwaar deel van 't ligchaam; zware klopping, bonzen, 't hart; ontstellen, schrikken; ontsteltenis. — *tsv.* - trillen, krampachtig trekken, de lippen, bij hevige aandoening.

KEDJEL - beweging van iets, blijkbaar door een bedeksel heen; 't veêrkrachtig zich herstellen. — *db.* - trillingen, trillen, lillen. — *tsv.* - veêrkrachtig, terugkaatsend; veêrkracht.

KEDOEMEL - beweging der lippen bij 't binnensmonds spreken. — *ev. w.* - zich bewegen, als *bov.*; mompelen, morren, knorren.

KEDJET - zenuwtrilling, lillende beweging aan een lichaamslid.

KEDOEWAL *en db.* - onduidelijk of onverstaanbaar spreken, lallen.

KEDOEWEL - draaijende of wielende beweging in 't water.

KEDOEWEL | KEDOEWAL — = KEDOEWAL *db.* — *ev. w.* - bij 't spreken de tong uitsteken, lispelen.

KEDAKAL = GEDAKAL.

KEPAL - brabbelen in 't spreken, van wie sommige letters niet goed uitspreekt.

KEPALI - zwaluw.

KEPANGKRANG | *ev. w.* - in een trotsche houding met de handen op de dijen zitten.

KEPANGSEL - z. KEPÉLÉ.

KEPAK 1°. - wenk, 't wenken; de blik, 't luiken der oogen; 't poperen van 't hart. — *ev. w.* - wenken; poperen.

2°. | SĀ — — z. PÉLĀ.

KEPAWENG - een boom en zijn boonvrucht. — *ev. w.* - langrond, boonvormig.

KEPÉ - linksch, gewoon de linkerhand te gebruiken.

KEPÉPÉPÉ | *ev. w.* - op deftige wijze breed uitgespreid of met een slip openhangen, *iem.* *bébed*; met de vleugels benedenwaarts uitgebreid, *z. a.* een vogel die strijken gaat.

KEPÉKES - z. PÉKES.

KEPÉLÉ *k. n.*, KEPANGSEL, PÉKEMAN *k. d.* - *srt.* van linzen.

KEPÉMEK - z. PÉMEK.

KEPÉMPAL = GEPÉMPAL.

KEPÉPÉ - zich onderwerpen ter gehoorzaamheid aan *iem.*

KEPÉPÉ *k. n.*, KEDJEP *k. i.* - 't knippen der oogen; blik, lonk; wenken, lonken, pinkoogen. — *tr.* - met de oogen tegen *iem.* knippen of hem een wenk geven; toelonken. — *tsv.* - blikken, knippen.

KEPÉPÉK - geritsel of schui-

ling.

KEPOG | — AN = GEPORGAN.

KEPOQ 1°. - groot vak van bouwland, met dammetjes ingesloten. — *ev. w.* - tot een vak indammen.

2°. - momaanzigt, grins, *gew. naar de gelijkenis van een beest*; dik smeersel van rijst om 't gelaat onkenbaar te maken; aangekleede schep van kokosdop voor een kinderspel. — *ev. w.* - zich onkenbaar maken of met een grins voor beest spelen, als *bov.*

KEPOT of SOEKET — — een taai, biesachtig gras, waarvan grove matten of mattenvoering gemaakt wordt. — AN - onkwetsbaar.

KEGEG = KANGGEG.

KEGEGH - bewegelijk, onstandvastig, veranderlijk, wankelmoedig; afgebracht of afgaan van een voornemen, zich laten bewegen of afleiden of vangen of verleiden. — *tr.* - *iem.* hinderen in of afbrengen van een besluit enz.

KEH *n.*, KATAH *k.* - hoeveelheid, aantal, menigte. — É - ook als 't veel is, op zijn meest. *db.* É - op zijn allermeest. SĀ — — É - alle. — AKEN - *z. bov.* — *tr.* - *erg.* veel aan zetten of geven of doen, met overmagt aanvalen, vermenigvuldigen. — PAKÉHAN *k. n.* - plaats waar veel menschen zijn, de menigte, verzameling of kring

vend geluid van 't suet op den grond gaan zitten met de beenen onder 't lijf.

KEPÉPÉ *en ldb. en ev. w.* - in de open lucht gaan om zich te verfrisschen; onverholen, openbaar, onbedekt, zich vrijmoedig of onbeschaamd vertoonen. — *tr.* - zich laten zien aan.

KEPÉPÉ - uithangen, uitspreid ophangen (*onzijd.*). — *ev. w.* - iets uithangen.

KEPI - geen maandstonden hebbend, en dus onvruchtbaar. — WONG — — kween.

KEPIH | KEPAN — — iets het minst.

KEPING | KEPANG — — KEPAN-KEPIH.

KEPIQ - z. TITIQ.

KEPENG - kolk, diepe plek in een rivier.

KEPOENGSAK | — — POENGSAK - met moeite voortgaan, allerlei beletsels ontmoeten. — AN - scharrelen; zich inspannen om *iem.* op te zoeken; met moeilijkheden worstelen, tobben.

KEPOENGSAQ = KEPOENGSAK.

KEPOEQ 1°. - zak van buffelhuid om blazen met olie in te doen, van de olieverkoopers.

2°. - iets om mede te graven. — *ev. w.* - uitgraven, opgraven, uit den grond halen.

KEPOESAK = KEPOENGSAK.

KEPOEWET - beweging der hand of handen bij *e. o. a.* verrig-

van menschen, publieke plaats.

KÉJONG - *srt. van huisjesslak.*

KÉJOQ - *geschreeuw van kip of haan die aangevallen of overwonnen wordt; 't gevecht verloren hebben.*

KÉKAH - *offerande voor een kind: een schaap of 40 duiven.*

KÉKAH - *z. KOEKŒH.*

KÉKÉ - *jonge zaag- of zwaardvisch.*

KÉKĒB - *aarden deksel v. e. pot of ketel. — ev. w. — altijd te huis blijven, niet van uitgaan houden. — tr. — het deksel op een pot doen.*

KÉKĒJAN - *draai- of priktol.*

KÉKĒL 1°. - *zonder ophouden voortgaan met een werk of een streven; aanhoudend verblijven op een plaats; aanhoudend lagchen of hoesten. — ev. w. — 't zelfde, bedrijf.*

2°. - *koud, klam, iems. lichaam, handen enz. — KAMI — EN — verkleumd, verstijfd van koude; als versteend van radeloosheid; een zaak moe of beu zijn. — ev. w. — het koud hebben, krimpen van koude; stijfzinnig.*

KÉKĒP 1°. | *ev. w. — geheel omvatten, insluiten; in de armen sluiten.*

2°. = KÉKĒB.

KÉKĒQ = KÒKOQ 3°.

KÉKĒR - *kijker, verrekijker, teleskoop.*

KÉKĒR - *stevig, goed ineengedraaid of gevlochten;*

stevig gebouwd van lichaam. — ev. w. — insluiten, bedekken; verborgen houden, een geheim bewaren, iets verkroppen. — tr. — ook =

NGOEKOEHI en NGAMBENGI.

— *AN — ook geheim, geheimenis, verborgenheid; verboden zaak, verbod. — PĀ — AN — ook een rondom ingesloten plaats.*

KÉKĒS - *rillerig koud; rilling; van 't hart: koud worden, angstig, en ev. w. — rillen, huiveren van koude.*

KÉKĒT - *vastgeklemd of -gekleefd.*

KÉKĒT - *hechten, houden, blijven zitten of kleven; vast, stijf, klei en drg.; vast, digt van stof, tegenover ijl; vasthoudend, gehecht aan wat men bezit, onmededeelzaam.*

KÉKLAQ = KÍKLAQ.

KÉKLEQ en *ev. w. — strak onpijnlijk, de oogen door lang waken.*

KÉKLOQ en *db. — zwak, verzwakt, z. a. door vermoeidheid.*

KÉKRĒQ - *versneden, door snijden bedorven. — ev. w. — in-, af- of doorsnijden, snijdende ophalen of afstroopen, rukkende, trekkende of schuivende snijden.*

KĒL *k. n., TARAB k. i. — de maandstonden, de regels. — of NGLAKŒNI — die hebben. DALAN — — — vagina.*

KĒLĀ | *ev. w. — iets als groente met lang nat koken tot saus.*

— *KĒLAN — gekookte groente met lang nat; groente zoo koken.*

KĒLAB - *golvende, wapperende of trillende beweging, z. a. een uitwaaijende vlag, zwemmende slang, de tong bij 't uitspreken van sommige letters; zware trillende klopping van 't hart; onrustige beweging van 't gemoed. — ev. w. — golven, wapperen enz.; de scherpingdraden v. e. weefsel oprollen en in orde schikken om ze te spannen, scheeren; plotseling ontstellen of door angst overvallen worden.*

KĒLAH - *klagt of klagten tegen of over iem. — ev. w. — zich beklagen over, klagten inbrengen tegen. — cs. — iem. aanklagen. — MĀNGĒLAH of MĀNGLAH — zich beklagen bij iem.; zuchten.*

KĒLAM - *klamp. — ev. w. — klampen, vast- of zamenklampen.*

KĒLANG = KILANG.

KĒLAP 1°. - *flikkering, schittering. — db. — flikkeren.*

2°. = KĒLAB.

KĒLAR *n., KOEWAWI k. — sterk of mans genoeg, wel in staat; genoegzame middelen bezitten om iets te bekostigen; tegen iets kunnen, het kunnen verdragen of uithouden. — tsr. — ook vol*

zelfvertrouwen, vermetel, verwaand.

KĒLAT - *span- of trektouw in de hoogte aan iets vastgemaakt, bras- of schootlijn op een vaartuig. — BĀHOE — armband om den bovenarm. — ev. w. — een touw aan den top van iets vastmaken om het om te trekken; brassen, de schoot aanhalen. — — AN — brastouw, schootlijn.*

KĒLĒ - *bamboesche koker tot vat voor water of palmwijn, kleiner dan een lodong.*

KĒLEM - *onder water zijn of staan of loopen, gezonken, zinken, verzinken, ook 'in zand of wat ook dat overdekt; verdrinken. — ev. w. — zich verdrinken of laten zinken; iets onder water zetten; iem. verdrinken.*

KĒLEMPON - *zich verslapen.*

KĒLENG - *bel, klokje, bidklokje der Boeda-priesters; een seingeluid in den strijd. — ldb. — oor (gemeen wrd.).*

KĒLEQ - *de oksel; 't kruis van twee bamboesche kokers, waarin de vier stokken van een kruisnet gestoken zijn.*

KĒLER 1°. - *gespannen lijn, bv. om rijen plantsoen te maken. — ev. w. — met een lijn bespannen, de regels afbakenen.*

2°. - *kelder sterke dranken.*

KĒLER | *db. — niet opgeborgen, voor de hand blijven liggen,*

- wat geborgen behoorde te zijn.*
KÈLÈS (van ILÈS) - vertrappt, overreden enz.
KÈLÈT - kleverig, vastkleven.
TOEKANG — - viller van slagbeesten. — *tr.* - een beest villen.
KÈLI (van ILI) - medegevoerd door den stroom, meêdrijven.
KÈLILAP of **KÈLILAB** - niet weten, onbewust zijn (*desall.*).
KÈLILIP - wat iem. in zijn oog krijgt dat hindert, vuiltje, zandje enz.; ergernis, een doorn in 't oog, vijand.
KÈLIN - gerolde zoom van naaiwerk. — *ev. w.* - op die wijze zoomen.
KÈLING 1°. - de Kust van Korumandel. **DJARIT** — - half zijden stof.
 2°. | *ldb.* = **KEKÈLÈNG**.
 3°. - klink; vastgeklonken.
PAKOE — - klinknagel. — *ev. w.* - klinken, vastklinken. — **AN** - klinkwerk; met een klinknagel vast.
KÈLIP | *db.* - glimmen, flikkeren, telkens opflikkeren. — *tsv.* - glimmen, flikkering geven; leven hebben; wat leeft.
KÈLIR - schot of schut van één blad; vak of blad v. e. beschoot, gordijn, zeil enz.; 't wajangscherm; scherm of schutsel buiten vóór een deur; bewimpeling of bedekking van iets. bedoeling.

- KÈLOE** (van ILØE) - medege-sleept, getrokken door gang of voorbeeld of wil van anderen. — *ev. w.* - zich (vrijwillig) laten medeslepen.
KÈLOE = **GÈLOE**. — *tr.* - een kind liggende in de armen tegen zich aanhouden.
KÈLED 1°. - lui.
 2°. - veger, bezem. — *tr.* - vegen, af- of schoonvegen.
KÈLEH - neustoom, neusring voor buffels enz.
KÈLÈN - dwarrelende opstijging van rook enz.; dooreenwoeling van een menigte mensen enz. — *ev. w.* - dooreenwarrelen; bemagtigen, overheerschen; oprollen; zich vereenigen, zich zamentrekken. — *tsv.* - dwarrelend opstijgen.
KÈLOQ = **KALOQ**.
KÈLOR - de behenboom, waarvan de bladen en de vruchten tot groente dienen, en de wortel tot kruiding van spijzen, als de mierikswortel, en tot roodmakende pappen.
KÈMADJON (van ADJOE) - zich te veel op den voorgrond plaatsen, vrijpostig, brutaal, vermetel, voorbarig.
KÈMÀPÀ - rand van batikwerk.
KÈMADÉJAN - woekergewas dat met looten opschiet of afhangt.
KÈMADÈH - karbauweblad, zeer prikkelend srt. van brandnetel. — *ev. w.* - met karbauweblad prikkelen of met

- het aftreksel er van begieten om aan te vuren tot vechten, *lv.* een buffel.
KÈMAGÀ - teleurgesteld, bedrogen in zijn verwachting, den hond in den pot vinden.
KÈMAGAN - gamelan zonder kromong en saron.
KÈMAH | *ev. w.* - knabbelen aan, opknabbelen.
KÈMAJOE (van AJOE) - zich verbeelden dat men een schoone is, de schoone spelen, nuffig.
KÈMALO *k. n.*, **KLABÈT** *k. d.* - een hars- of laksoort. — **AN** - verlakt.
KÈMALOT (van ALØT) - veêrkrachtig, taai, sterk van zamenhang bij uitrekking.
KÈMANAQ - klein srt. van gamelanbekkens.
KÈMANDJON - z. KANDJO.
KÈMANDAH - kommando. — *ev. w.* - kommando geven of houden.
KÈMANDANG - weêrgalm, echo. — *ev. w.* - weêrgalmen, weêrklinken.
KÈMANGGÀ - groot srt. van huis-spin; en = **KATÈL** 2°.
KÈMANGGANG - *tsv.* van PANGGANG.
KÈMANGGI - groen srt. van tuin-spin.
KÈMANGI - een welriekend blad.
ALANG-ALANG — - een welriekend gras. **WONG** — - bloodaard.
KÈMANGRANG - goed rijp met geheel gevormde pit, ge-

- schikt voor de kweekerij, een kokospoot.
KÈMANTÈN = **PANGANTÈN**.
KÈMAR - ezel, woudezel. **DJARAN** — - muilezel.
KÈMÀRÀ - intuïtie, stem in 't binnênste; stem of droomverschijning van een doode of afwezige ter waarschuwing; licht van sommige slangen in donker.
KÈMARANG - etensbord van ineengevlochten kokosblad.
KÈMARÈNG - buigzame dorens of stekels van sommige planten.
KÈMAT - tooverkunsten, tooveren.
KÈMATAL - half rijp of half droog, maïs, peulvruchten en drg.
KÈMAWON - z. BAHÉ.
KÈMBÀ - flauw, laf, een spijs, woord, verhaal enz.; koel, onverschillig, lusteloos, beu; verveling gevoelen van iets dat men hooren of doen moet. — *ev. w.* - iets beu zijn.
KÈMBANG *n.*, **SÈKAR** *k.* - bloem, bloesem; bloeijen; de verkoolde kop op een lamp-pitje. — *ldb.* - ook sieraad; vrucht, gevolg; beginsel, oorzaak, aanvang. — *ev. w.* - ook katoen verwen met uitsparing van andere kleuren. — **AN** - met verschillende kleuren geverwde stof; nagemaakte bloem. — *ldb.* **AN** - gebloemde; bloemwerk; bloemperk. **SÈKARAN** of **PÀ-**

SEKARAN - z. KIDJING.
 KEMBAR - aan elkander gelijk zijn, bijeen passen door gelijkheid; paar, twee die om gelijkheid goed paren; tweelingen van dezelfde sekse.
 KEMBEN k. n., KESEMEQAAN of SEMEQAN k. i. - borstkleedje, van een vrouw.
 KEMBENG - z. KEMOE. — ev. w. inhouden, vol of zwanger zijn van iets, bv. water, regen, tranen, gevoel; met moeite inhouden of bedwingen, drift, tranen.
 KEMBOE - mandje voor lapjes, doeken enz., luijermantje; cilindervormige vischkorf die op den rug gedragen wordt.
 KEMBUEL - gezamenlijk, vereenigd om iets te doen. — tr. - gezamenlijk verrigten of aanvallen.
 KEMBONG - vocht bevatten of houden, van vocht doortrokken. — ev. w. - onder water zetten, volop te drinken geven, tot verzadiging drenken.
 KEMÉDJA of KLAMBI — — hemd, overhemd.
 KEMEH | db. - slap, week, papperig, een spijs. — KLEMEN | db. - lijmerig, temerig, 't spreken.
 KEMEL - klam, de huid; vochtig zamenklevend; 't leng in meel enz.
 KEMEMPING (van EMPING) - bijna rijp, de padi.
 KEMENG - inwendig pijnlijk,

pijnlijk spanning; onafgedaan blijven, regtszaak.
 KEMERKI - kippevloo.
 KEMETJEL - *istv.* van PETJEL.
 KEMINI - *istv.* van NINI: neuswijs, grootjesachtig, nuffig.
 KEMIRI n., PÉRÉQAN k. - een noot die tot de kruiden behoort; enkel v. d. voet.
 — WELÂNDÂ - amandel.
 KEMIS - Donderdag. — ev. w. - Donderdag houden; bedelen op Donderdagavond, de santri's; ook voor bedelen in 't alg.
 KEMIT 1°. - nachtwacht; de nachtwacht houden. — tr. - als nachtwacht bewaken.
 2°. | TAWON — — een srt. van wespen.
 KEMPLAPÉJAN = KEMAPÉJAN.
 KEMPLAKARÉN - benaauwd zijn of bijna stikken van een overladen maag.
 KEMPLANPINGAN - een zeer groot srt. van tuinspin met lang achterlijf.
 KEMLEKÉR en — EN - verstikt, mislukt, een uitgeloopen zaad, een uitgebroeid ei, waarvan de kiem of het kuisken doodgegaan is.
 KEMLENPENG - in menigte bijeen loopen.
 KEMLENJÉ - nog een weinig onrijp, een vrucht.
 KEMLIKIH - vertooning maken van veel kennis of bekwaamheid.
 KEMLOENGKENG - ingebeeld, verwaand, opgeblazen; ver-

waandheid enz.
 KEMOE k. n., KEMBENG k. d., GOERAH k. i. - den mond spoelen, water enz. in den mond houden; mondspoe-ling. — ev. w. - een rocht in den mond houden, bv. om den mond te spoelen; in- hebben, in zich bevatten, gevuld met, insluiten, een vloeistof, een gevoel, zin, ge-heim, zwanger gaan van, koesteren, onder de leden hebben, bij zich omdragen.
 KEMOEDI = MOEDI.
 KEMEL k. n., SINGEB k. i. - kleed om 't geheele ligchaam te bedekken of in te wikkelen, mantel, deken; omhulsel, dekkleed, bedekking, be- scherming; zich toedekken enz. — tr. - ook beschermen.
 KEMOERITEN - 't geduld verliezen, uit ongeduld het op-geven of onverschillig wor- den, hoe het gaat.
 KEMPAL en KEMPÊL - z. KOEM- PÊL.
 KEMPENG = LEMPENG; voor- uitstekende punt of uit- hoek, bv. van klip of rots.
 KEMPES - slinken, plat of dun worden, een blaas, gezwel, zak, de buik enz.; geslonken.
 KEMPI (van ÎMPI) - een droom krijgen, door iets bezocht worden in een droom.
 KEMPIS = MEMPIS.
 KEMPIT | ev. w. - iets onder den arm houden, dragen of nemen; iem. in den arm hou-

den naast hem liggende, iets in commissie ten verkoop ontvangen of hebben; iem. in bescherming nemen te- gen een vijand, in een regtszaak enz., hem aan zich verbinden in dienst en onderhoud.
 — AN - z. ook ÎNDING.
 KEMPJONG - een instrument van de gamelan. — tr. - ook twis- tenden of ontevreden aan- zetten door met hen in te stemmen.
 KEMPLANG | ev. w. - iem. op- zetten of opligten door van hem te koopen of te leenen en hem niet te betalen.
 KEMPLENG - platrond, cirkel- vormig; ronding, cirkelom- trek. — AN - een kinder- speelgoed als een tamboerijn- tje.
 KEMPLENG | db. - opgeblazen, gespannen, stijf, de buik; de velden overdekken, 't water; blank staan, de velden.
 KEMPLONG - 't slaan of klop- pen van katoen voor 't ver- weven of schilderen, en van de gloegoeschors om papier te ma- ken. — AN - de klopplank als boven.
 KEMPÊL - klein srt. van gong.
 KEMPENG - de onderbuik, of de zijden van den buik.
 KEMPES - pof, poffen, blazen; een groote zeevisch: 't zee- varen, de boer en zijn varkens.
 KEMPET - geheel en al bezet, van 't eene einde tot het

- andere; geheel rondom gesloten en ingesloten; geheel afgewonden, een streng garen; geheel afgelegd, ten einde toe, een baan enz. — *ev. w.* — geheel omsingelen, bezetten of afloopen enz.
- KÉMPOL — de kuit van 't been.
- KÉMPONG — ingezonken, de wangen; tandeloos.
- KÉMPOS — pof, poffen. — *ev. w.* — poffen, blazen, proesten, een gat of opening zijn op een afstand, op een andere plaats uitkomen, een doorlopend gat in den grond enz.; ontsnappen door 't andere gat uit te gaan. — *tr.* — ook *iem.* foppen, bedriegen, vergeefs laten wachten, teleurstellen.
- KÉMPOT — scheef, niet haaksch, een zijde v. e. voorwerp vergeleken met zijn and. zijden; ingevallen, de wangen.
- KÉMPROH — KÉPROH.
- KÉMPROS — leugenachtig, geen geloof verdienen, blufferig. — *ev. w.* — leugens vertellen, opsnijden.
- KÉMROEDJAJ — nog onrijp, vruchten, goed om roedjaj van te maken.
- KÉMROENGGI en AGÈM-AGÈM — — aarzelen, besluite-loos, weinig zin of lust of moed hebben.
- KÉMROETJEH 1°. — KÉMROEDJAJ.
- 2°. — joelig, woelig, luidruchtig, velen.

KÈN — z. KON.

KÈNÀ n., KÉNGING, KÍNGING k.
— raak, geraakt, getroffen, bereikt, er aan; in de magt of handen geraken; er aan zijn, 't verliezen, in spel enz.; trefbaar, bereikbaar, vatbaar, onderhevig, mogelijk, kunnen, mogen; raken, treffen. ORA — — ook onhandelbaar. ORA — — ORA — 't kan niet anders, 't is onvermijdelijk, 't moet stellig. — ING APÀ of — NGAPÀ, — POENAPÀ — hoe komt het? wat scheelt er aan? — *cs.* — ook veroorloven.

KÈNÀKÀ — z. KOEKOE.

KÈNANG 1°. — KÈNÀ.

2°. — knaap, jongeling.

KÈNANGÀ — een boom en zijn welriekende bloem.

KÈNAP — knaap, geridon.

KÈNARI — een amandelachtige noot. — AN — reukdoosje in den vorm v. e. kanariennoot.

KÈNDEL — z. MÈNÈNG en LÈRÈN.

KÈNDEL k. n., WANTER k. i. — moedig, kloek; vrijmoedig; durven.

KÈNDJÈK — zich ligt laten bewegen, ligt te bewegen.

KÈNDJING — z. KÈSÈQ.

KÈNDAGÀ k. n., KÈNDAGI k. d. — langwerpig vierkant kistje.

KÈNDAL — ongel, smeer.

KÈNDALI n., KÈNDANGSEL k. — breidel, bit. — *ev. w.* — breidelen, intoomen. — *tr.* — een paard het bit aandoen.

KÈNDANG k. i. van KABOEWANG — verbannen, gedeporteerd, in ballingschap. — *cs.* — *iem.* verbannen.

KÈNDANG — langwerpige trom bij de gamelan; Turksche trom; riem papier. — AN — tromvel; 't trommelvlies in 't oor; vlies om de hersenen, om de spieren: spierrok.

KÈNDANGSEL — z. KÈNDALI.

KÈNDAQ 1°. — neêrgedrukt, stil, geen fut meer hebben, een kampvogel, een tortelduif enz.; getemd, gedwee, een wild dier of balddadige jongen. 2°. ml. — onwettige bijzit.

KÈNDARAT — zeel, koord, touw van tamelijke dikte, om te binden of te leiden.

KÈNDAT — afgebroken, gestoord; storing: ORA — — onafgebroken, aanhoudend. — *ev. w.* — afbreken, er mede ophouden, verpozen; zich van 't leven berooven.

KÈNDELÀ — sparrebouter, glazemaker.

KÈNDÈNG — pees van boog enz., gespannen koord; bergketen. — *ev. w.* en *tsv.* — in gestrekte rigting.

KÈNDERÈK — KÈNDOERÈQ.

KÈNDI m., LANTINGAN, WANTINGAN (sprkt.) k. — waterkaraf, drinkkan van aardewerk, met een mondtuit.

KÈNDIL — rijstpan, kookpot voor rijst in 't water.

KÈNDIT — band om 't lijf v. e. vrouw om er haar stopdoek

aan vast te maken; bandje of koordje om 't lijf v. e. kind tot afweering van ziekte; streep of band of veld van andere kleur om 't lijf v. e. dier; rondom loopende rigchel, rand of ader.

KÈNDO — spijs van geraspte kokosnoot met garnalen of drg. — *tsv.* — v. e. kokosnoot waar de pit van hard begint te worden, goed voor kendo.

KÈNDO 1°. — slap, los, niet strak aangehaald, flauw, traag, lusteloos, ontspannen, zacht (de buik, een gezwel); langzaam, zacht, vaart, gang, wind; zachtmoedig, bedaard, niet gestreng; los, ruim, hoest en drg.; laag, gedaald, 't eene boord v. e. zeilend vaartuig. — *ev. w.* — flauw te werk gaan, verflauwen.

2°. — vliegende eekhoren.

KÈNDOEKER — hoop, hoopje aarde enz. — *ev. w.* — opgestapeld, zich verheffen.

KÈNDÈNG — versierd; versiering. — *db. tsv.* — fraai versierd of gemeubileerd.

KÈNDOERI — groot offerfeest. — *ev. w.* — er heen gaan of het bijwonen.

KÈNDOERÈQ — met opgezette veeren ineengedoken, een zieke vogel. — *ev. w.* — zoo zitten; niet frisch uitzien. — EN — niet fleurig, kwakkelend, pipsch.

KÉNÉ *n.*, NGRIKI *k.* - deze, dit, hier. ING —, NGRIKI - hier, alhier; aan deze zijde van iets.

KÊNĒL - sterk, goed afgetrokken, goed gekleurd, *aftrek-sel en drg.*; vuil, troebel, bezwangerd met iets, *vochten*.

KÈNĒQ = MÈNGKÈNĒ.

KÈNĒQ - knecht van handwerksman; palfrenier, looper achter op een rijtuig.

KÈNĒS - levendig en spraakzaam tegen mannen, een vrouw of meisje, behaagziek, wulpsch.

KÈNĒT - 't piepend en snorrend geluid v. e. gemaak die vechten wil.

KÈNG = KANG 1°.

KÈNGANG = KÓNGANG.

KÈNGANGRANG = RANGRANG.

KÈNGĒL (van INGĒL) - 't hoofd neêrgedrukt krijgen door iets zwaars op den nek.

KÈNGĒR (van INGĒR) - verrekt, verstuikt, verdraaid, verwrikt.

KÈNGGĒG = KANGGĒK.

KÈNGING - *z.* KÈNĒ.

KÈNGKÈN - *z.* KONGKON.

KÈNGKÈNG - stijf, onbuigzaam; stijf en sterk, onverwrikt; verstijven. — PĀ — - stevige paal. — MĀ — - paal vast, stevig, regt overeind onbewegelijk.

KÈNGSĒR (van INGĒR) - verschoven enz. geraakt; *k. i.* - op de vlucht gaan.

KÈNGSI *ch.* - de groote Chinees-

sche speelkaarten; ook voor Europ. speelkaarten; er mede spelen.

KÈNGSRĒH = KANGSRĀH.

KÈNĒGAR - kaneel.

KÈNĒR - knier, scharnier. ENG-SĒL — - hoekige of gebogen scharnier.

KÈNĒT - witte arak.

KÈNJAL | *tsv.* - zacht en toch vast en veerkrachtig op 't gevoel.

KÈNJAM en *db.* - de beweging van den mond bij 't proeven van iets en bij 't spreken; proeven door de tong tegen 't gehemelte te drukken; de uitspraak van woord of letter. — *cs.* - iets proeven.

KÈNJAR - straal, stralend licht, glans. — *tsv.* - stralen.

KÈNJĒH of KÈNJĒH - een sirihpruim. — *db.* = KÈNJOH. KÈNJOH. — *tr.* - een sirihpruim klaarmaken.

KÈNJĒR - lust, neiging.

KÈNJIL en *db.* - taaiheid of veêrkrachtigheid van iets dat gekaauwd wordt; taai enz.

KÈNJĒL en *db.* - taaiheid of veerkrachtigheid op 't aanvoelen; taai enz.

KÈNJĒNG - 't jong van een aap.

KÈNJĒT - vervoerd, weggesleept; verrukt. — *cs.* - bekoren, medeslepen enz.

KÈNJĒT | *db.* - trekken, trekking (veerkrachtige) aan iets, *bv. v. e.* zuigeling aan den tepel. — *tsv.* - aangetrokken, 't hart door iets aanminnigs;

spannen.

KÈNTJĀNĀ - *z.* MAS. KOLĀQ — - gestoofde katés.

KÈNTJANG - gespannen, strak, een lijn. — *ev. w.* - spannen.

— *tr.* - een lijn spannen aan iets, *bv. om het te trekken*.

KÈNTJAR - heldere vlam, helder licht van lamp enz. — *db.* - helder branden of lichten.

KÈNTJĒNG - groote metalen braad- of kookpan.

KÈNTJĒNG - tegen gereed geld, à contant. — *ev. w.* - dadelijk betalen, voor gereed geld koopen; een zaak onmiddellijk afdoen. — AN - ook gereed geld.

KÈNTJĒNG - strak, stijf gespannen of aangetrokken; stevig vast gebonden enz.; lijnregt, weg, gang enz.; stijf door, stevig aan, strak, iems. gang, de wind enz.; vast, gezet, ernstig, een wil, toeleg, arbeid enz.; strakheid, vastheid, ernst enz.; regt doorloopen de strook van iets van eind tot eind. — Ē - regt voor of tegenover. — *tr.* - ook stijf staan blijven op, er niet van af gaan; lijnregt doorgaan. — *ldb.* AN - 't vastgestelde, vast besluit. — ING KÈNTJĒNGĀNĒ - op de hoogte van, op den zelfden afstand in een eenigzins afwijkende rigting.

KÈNTJĒT - opgetrokken, gekrompen, een pees aan 't

trek of sterke neiging gevoelen; sterk aangedaan door vreugde of droefheid; trek of tuk hebben, de hengel bij 't visschen.

KÈNJOH | *db.* - zacht knarsend, hardachtig om te kaanzen.

KÈNJOI en *tsv.* - veêrkrachtig, meêgevend op 't aanstooten of trekken.

KÈNĒL - hamertje of knodsje bij een slaanspel met noten of pitten; stok of hamertje om de kēndang enz. te slaan; 't verdikte, zamengekleefde van in een pan gekookte rijst, 't vel bovenop, ook wat aan een koelbak gekleefd zit.

KÈNĒR - snoer, dun koord, hengelsnoer.

KÈNONG - een slaginstrument van de gamelan.

KÈNTĀ | *ldb.* - gissen, vermoeden, meenen.

KÈNTĀRĀ = KĒTĀRĀ.

KÈNTAS - op strand of droog raken een vaartuig; geheel ten einde of aan kant.

KÈNTAWIS = KĒTAWIS, *z.* KĒTĀRĀ.

KÈNTĒL - smal stuk katoen van ongeveer 4½ el lang, voor een borstkleedje genoeg.

KÈNTĒR (van INTĒR) - meêgevoerd door 't water, weg- of afdrijven, vlotten, drijven.

KÈNTJĀ - ontwerp, schets, plan, afbakening; gespannen lijn voor een rij plantsoen. — *ev. w.* - schetsen, ontwerpen, regelen, lijnen

been, voornml. de Achillespees; daardoor vergroeid, het been of de voet; sterk mank loopen over één zijde.

KENTJING | PRAWAN — — meisje van 8 of 9 jaren.

KENTJING = KRINTJING.

KENTJOG — regtstandig vergroeid, iems. voet, paardevoet.

KENTJER — een medicinale wortel: zedoar. PRAWAN — — meisje van 12 of 13 jaar. DJAKA — — jonge knaap; vlg. and. jongen die zijn reeds overleden vader niet gekend heeft. GONG — — KEMPOL. — tsv. — nog niet geheel volwassen of rijp; kemiri-noot wier schil nog zacht is.

KENTJOT — een weinig kreupel gaan door verzwakking of vermoeienis in de heupen of knieën, ziekelijk hinken.

KENTJING = KRINTJING.

KENTOL (desatl.) = KEMPOL.

KENTÅ (van ENTÅ) — 't voorkomen, gedaante. — db. — zich den schijn geven van. En z. bij ENTÅ.

KENTANG — aardappel. — — DJAWA — aardaker. — db. — onverzorgd of verwaarloosd in de open lucht blijven. — ldb. — in de open lucht staan of zitten.

KENTEL — dik, stijf, niet of weinig vloeibaar, gestold, geronnen, bevroren; dik worden, stollen enz.; bepaald,

tot een vast besluit gekomen; besluit of resultaat van een beraadslaging. — ev. w. — stollen, stremmen. — ldb. AN — ook de uitslag v. e. overweging enz.

KENTENG — klinken, heldere, schelle metaalklank; ook (strandl.) = GENPENG. — LOEMPANG — — steenen rijstblok.

KENTENG — gespannen touw of lijn, bv. ter afschutting. — ev. w. — een lijn trekken die niet overschreden mag worden.

KENTES — dik srt. van knuppel.

KENTIL | db. — ergens alleen hangen te bungelen, één of enkele voorwerpen wijf niteen.

— TING KRENTIL = TING KRANTIL.

KENTING — klinken, fijne klank, z. a. van glas; metaalmengsel voor koperen scheede-overtrekken; bij afspraak bepalen, beklinken. — ldb. — zich in de zonnewarmte koesteren. — AN — ook = TJAWISAN.

KENTOL | db. = KENTIL-KENTIL, maar van groter voorwerpen. — TING KRENTOL = TING KRANTOL.

KENTONG — klinken, klank als van 't slaan in een rijstblok, blokslag.

KENTOS — een srt. van padde. — tsv. — opgeblazen, verwaand, vol verbeelding.

KENTONG — klinken, klank van

't slaan op een hangend, hard, nitgehold houten blok; sein, alarmsein, uurslag. — AN — zulk een hol blok of een stuk dikke bamboe om op te slaan voor sein, voor de uren enz., seinhout; de kentongan slaan; trog.

KEPANG — digt vlechtwerk van dun gesneden geschilde bamboe; beschot daaraan gemaakt.

KEPANG — z. KEPENG.

KEPATI n., KEPATOS k., en verk. PATI, PATOS, ook wel, door misverstand, KEPEDJAH k. — zeer; in hoge mate; van slapen: zeer vast. HORA — — niet zeer, onbeduidend.

KEPEDJAH — z. KEPATI.

KEPEDJENG — zenuwachtig of krampachtig door erg weenen, lagchen of sterk verlangen.

KEPEH — ten halve nat, bv. iems. kleederen van onderen.

KEPEL 1°. — z. DJARAN.

2°. | ev. w. — de onderste bladen plukken van sirih of tabak. — AN — de onderste bladen, 't grondblad van id.

KEPEL — vuistvol, bal rijst enz. in de hand zamengedrukt; zekere boomvrucht van die grootte. — ev. w. — in de hand of handen tot een bal zamendrukken; in de vuist besloten houden; in zijn magt of onder zijn beheer hebben, beheeren. — PA — — ge-

schenk aan een hoofd vóór de voltrekking van 't huwelijk van iems. kind.

KEPENAQ (van ENAQ) n., SAKÉ-TJÅ (van ETJÅ) k. — welvaarend, beter, hersteld.

KEPENAQAN — z. KEPONAQAN.

KEPENÉ = KAREPÉ.

KEPENG — halve duit; geld in 't alg.

KEPENGIN — z. PENGIN.

KEPENTJOT — belust, bekoord; lust, zinnelijke begeerte.

KEPEQ — reismand met dekset en slot.

KEPER — briefje, bewijsje, bon, notatje, quittantie; of ENGSEL — — ENGSEL KOEPOE.

KEPET — staart- en buikvinnen van een visch; ook = KOPET. — db. — de ooren schudden, z. a. een hond.

KEPET — waaijer van gevlochten bamboe; ook voor Chin. of Eur. waaijer.

KEPI (van IPI) — een droom krijgen.

KEPINDJAL — vloo; spatjes die van een stroom water omhoog spatten. — ev. w. — ook bij sprongen of vlagen of tuschenpoozen, telkens weder.

KEPIJÉ (sprkt.) = KEPRIJÉ, z. KADI.

KEPIQ 1°. — srt. van stinkkever. 2°. | — — NÉ (sprkt.) = KAREPÉ.

KEPIS — halfgrond vischmandje der hengelaars, met klapdekset. KEPITING of PITING — groter

en grover srt. van zeekrab.
— *ev. w.* — knellende of knijpende vasthouden; *iem.* armen en beenen stijf tegen 't lijf aan binden.

KĒPJĀQ — kletterend geratel, *z. a.* een wagen; luidruchtig, levendig, goed aan den gang, *werk of feest*; ruchtbaar; gemeen, slecht, *een mensch of paard.* — *ev. w.* — 'NGGĒBJĀQ.

KĒPJĀR | SĒGĀ — — rijst die zonder klutsen gekookt en dus rul is, *z. a.* voor een ofsermaal. DJĀRAQ — — een djaragsoort, waar olie (*vlgs. somm. de kastorolie*) van gemaakt wordt. — *tslv.* — rul, droog, van rijst, als *bov.*

KĒPJĒQ — geklets, geklots van water. — *ev. w.* — met een slag op 't water komen, kletsen. — *tr.* — bekletsen, nat maken. — KĒPJĒQ — neêrkletsen, neêrplassen.

KĒPJĒR — gespat, gesprengel, 't geluid er van; 't uiteen- of in 't rond spatten; van 't hart: ontsteltenis, schrik. — *tslv.* — spattend geluid geven, kletteren, knetteren; uit elkander spatten, verbrijzeld, in duizend stukken vallen; ontstellen. — *tr.* — besprengen, besprengelen.

KĒPJĒQ | *ev. w.* — met een kwast of *drg.* bekletsen of besmeren. — *tr.* — ook een muur enz. witten.

KĒPLĀQ 1°. — hars; sandrak.

2°. — klap met de hand of *drg.* — *ev. w.* — *iem.* een klap om 't hoofd geven. — *tslv.* — hard, steenachtig om te bijten, *z. a.* klontjessuiker.

KĒPLĒH — hangend, de ooren v. e. beest.

KĒPLĒNG — KĒMPLĒNG.

KĒPLĒQ — zachte klap of slag met de hand of *drg.*; kleêr- of beddeklopper; een spel met duiten, *z. v. a.* kruis of munt. — *ev. w.* — zacht slaan als *bov.*

KĒPLĒQ | *ev. w.* — vadsig, lui, een slaapzak zijn.

KĒPLOQ — klets, slag, klap; hands slag; in de handen klappen. — *ev. w.* — kloppen of slaan met de vlakke hand, een plak of *drg.*, *bv.* kleêren om ze te wasschen, deeg om het te bestaan. — *tr.* — ook door handgeklap aanmoedigen enz., met de handen de maat slaan bij een dans enz. — AN — ook die de klappen oploopt, 't kind van de rekening.

KĒPOPANG — een gele vogel.

KĒPOE — rond, afgerond, niet hoekig of scherp, stomp, rond en breed.

KĒPĒH 1°. — zadelknop; de vóór 't lijf neêrhangende punt v. e. dodot.

2°. — KĒPOH.

KĒPOENPĒNG — een boomvrucht.

KĒPĒNG n., KĒPANG k. — in een kring om iets heen staan of zitten. — *ev. w.* — omringen,

omsingelen; belegeren; aanzitten rondom. — AN — ook een maaltijd.

KĒPĒS — KĒMPĒS.

KĒPOH — een wilde boomvrucht, waarvan olie gemaakt wordt.

KĒPOJĒH (van OĒJĒH) — van vrees of van 't lagchen zijn water laten loopen.

KĒPONAQAN n., KĒPĒNAQAN k. — neef, nicht.

KĒPOR en db. — tobben, wurmen, sukkelen, scharrelen, strompelen.

KĒPRAQ — klaphoutjes bij 't wajangspel en tot vogelverschrikker.

KĒPRĪJĒ en KĒPRĪPĒN — *z. bij* KADI.

KĒPROENGON — *z. bij* ROENGOE.

KĒPRĒQ — slag van aan stukken vallend aardewerk of d^o. kokosnoot; een steen of klomp hout enz. om iets mede stuk te slaan. — *ev. w.* — iets te bersten of er een gat in slaan of gooijen.

KĒPROH — onzindelijk, vuil op lijf en kleêren; morsen, morsebellen.

KĒPROQ — KĒPLOQ.

KĒQ — verk. van KĒKĒQ, *z. KAKI.*

KĒRĀ — scheel, scheel zien, scheelheid.

KĒRĀ — *z. KOEROE.*

KĒRAB | *tslv.* — in een zwerm te voorschijn komen, menschen.

KĒRAH — verkiezing, begeerte.

KĒRAH — bijtende vechten. — *ev. w.* — een ander beest bij-

ten in 't gevecht.

KĒ'ANG 1°. — mossel, mosselschelp.

2°. — gevest, greep van degen of subel.

KĒ'AP — ren van paard tegen een ander om het hardst, wedren; driftige aanloop van een aangehitsten haan tot het gevecht. — *ev. w.* — hard rennen tot oefening, driftig aanvliegen; snel en met drift spreken.

KĒRAS — dubbelzinnig, voor twee uitleggingen vatbaar, een woord of gezegde; letterlijke zin, naar de letter genomen en daardoor verkeerd toegepast; willekeurige onderstelling, verduidelicht voorbeeld. — É — ook bij voorbeeld, ondersteld. — *ev. w.* — tot voorbeeld iets verdichten.

KĒRAT — verk. van AKĒRAT.

KĒRBĒN — KĒRĒPĒ.

KĒRBIL — korbeel, hoekklamp. KĒTĒQ — — — eigentlijke korbeel, hoekklamp met pen en gat.

KĒRBIN — karabijn.

KĒRBONG — GĒBONG.

KĒRDI — KĒRTI.

KĒRPĒ — groote leêren tasch, reistasch, randsel.

KĒRĒ — bedelaar. — *ev. w.* — ook doodarm, aan den bedelzak zijn.

KĒRĒ — een dwarsliggend rasterwerk van dunne bamboe- of rotanstokjes, voor voor-

hangsel enz., een voorhang of gordijn *daarvan*; harnas van gevlochten koper- of ijzerdraad.

KĒRĒD - een moot, afgesneden stuk of lid; een schrijfleek in 't Jav. letterschrift. — *ev. w.* - een lid *erg.* afsnijden; insnijden; 't halsstuk afsnijden van een slagbeest. — AN - 't halsstuk van *id.*, 't deel v. d. priesier die het slagt. — PĀNGĒRĒD - ook de balk aan de korte zijde in een middelgebindte.

KĒRĒG - de ladingtrekker v. e. geweer. — *ev. w.* - de lading uittrekken.

KĒRĒK | *ev. w.* - tusschen de tanden stijf vasthouden.

KĒRĒM - verzinken, in den grond of in 't water zinken, ook een vaartuig.

KĒRĒN - komfoor of test zonder rooster.

KĒRĒNG - gestolde ongekristallizeerde suiker, kantsuiker.

KĒRĒNG - heftig, hevig, hard, streng, gestreng. — *tr.* - heftig of hard behandelen of toespreken. — AN - ook gevecht, vechtpartij van mannen of jongens.

KĒRĒP - digt, digt aaneengesloten, ook vlecht-, hekwerk enz.; dikwijls, veelmalen. — *tr.* - digt aaneensluiten; veelvuldig herhalen; *iem.* dikwijls met iets aankomen.

KĒRĒQ - 't ratelend geluid v. e.

katrol en drg. — *ev. w.* - hyschen, ophijschen, opwinden, afhijschen, afwinden. — AN - katrol, hyschblok, schijf, windas; draaijende garenklos; roerstok, kruik.

KĒRĒT = KĒRĒD.

KĒRĒĀ - leëren tasch met een riem om den hals, patroontasch, brievenstasch v. e. postlooper.

KĒRĒI 1°. = KĒRĒI.

2°. = KĒRĒI.

KĒRĒI - jeuk, jeuken, kriebelen, kittelend; van 't hart: kregel. — KĒRĒN - kittelachtig; kittelloorig, kregel van aard.

KĒRĒG - al de werkbare mannen van een dorp enz. te zamen. — *ev. w.* - die allen oproepen of zamenbrengen. — AN - werk voor allen te zamen, algemeene oproeping.

KĒRĒNG 1°. = KĒRĒI.

2°. | *cs.* - iets aan de linkerzijde hebben. — PĀ — ontzag, vrees; ontzag hebben. — MĀKĒRĒNGI - *iem.* vreezen, met ontzag bejegenen.

KĒRĒNG - oud en uitgedroogd, hout enz.; oud en afgeleefd, een mensch; goed gaar gebakken, metselsteenen enz.

KĒRĒQ - schraapmesje, schrabber. — *ev. w.* - schrapen, afschrapen, afkrabben, uitkrabben. — AN - schraap-
sel, afkrabsel.

KĒRĒS n., DOEWĒNG k., WANG-

KĒRĒN k. i. - dolk, ponjaard.

KĒRMI - huidwormpje; aarsmade.

KĒROE | *db.* - gekir, kirren, duiven.

KĒRĒG 1°. = KĒRĒQ. — *tsv.*

- los, rulachtig, gemakkelijk los te krabben.

2°. | *tsv.* = GOEMROEDĒG.

KĒRĒL - ijzeren spadel, schep of schepje. — *ev. w.* - daarmee scheppen of smeren.

KĒRĒQ - schrabber, schrab-
ijzer, pook. — *ev. w.* - schrabben enz., grover dan NGĒRIQ.

KĒRĒT (van IRĒT) - meêgevoerd door water of wind, weggedreven of -gewaaid.

KĒROG = KĒROQ.

KĒRON - niet weten wat te kiezen. — *tsv.* - in tweestrijd zijn voor een keus; jaloersch, naijverig.

KĒROQ - schrobber, schrabber, roskam. — *ev. w.* - schrabben, ruw afkrabben, roskammen.

KĒROT - geknars, knarsen. — *ev. w.* - de tanden op elkan-
der knarsen. — *tsv.* - knarsen, kraken, een deur, de tak-
ken der boomen enz.

KĒRPĒQ = KĒPĒQ.

KĒRPĒS - muts, slaapmuts; gemetselde vorst of nok v. e. dak.

KĒRTĀ = KĒRTĀ.

KĒRTAS - papier (*Eur. of Chin.*).

KĒRTI = KĒRTI.

KĒRTOE = KĒRTOE.

KĒSAH - z. LOENGĀ en MARANG.

KĒSAT = KĒSET.

KĒSDOE = KASDOE.

KĒSĒD - voetveeg, veegmat.

— *ldb.* - de voeten afvegen. — KĒSĒD - z. *ben.*

KĒSĒD - lui, traag, vadsig; luiheid.

KĒSĒL - vermoeid, afgemat; vermoeidheid; moede worden.

KĒSĒR - handkar; kruiwagen; slede. — *db.* - slepen, naslepen, *been of voet, van lam-
migheid, pijn enz.* — *ev. w.* - iets met een kĒsĒR vervoeren; voorttrekken, voortslepen; slepend, *iems. gang.*

KĒSĒT - droog afgekookt, afgeveegd enz., beroofd van zijn vochtdeelen, van zijn vettige, slijmerige of olieachtige deelen. — *ev. w.* - droog maken, droog afkoken enz.

KĒSIT - wild, nog ongetemd, schuw, een dier; woest; driftig, opvliegend, voortvarend; onbestendig, wuft, snel vervliegend, bezit of genot.

KĒSKIL - oplettend, zorgvuldig, in een werk.

KĒSKĒL - knapzak, reiszak.

KĒSLĒKOE - te laat komen, door een andere reeds voor-
gekomen, 't is hem afgewonnen, 't gras is hem voor de voeten weggemaaid.

KĒSLĒJO - verzwikt, verstuikt; zich verzwikken.

KĒSLĒRING - z. bij LĒRING.

KĒSOD - 't uitlaten van den adem. — AN - *uitgaande* ademtogt; hijgen.
 KĒSĒED - veeglap, afneemdoek en drg. — *ev. w.* - afvegen, afnemen; afdroogen; wrijven met een doek en drg.; afslijpen, gelijk slijpen, schaar-den uitslijpen; afdingen op een prijs; vermindering of verligting vragen of eischen.
 KĒSĒEH - afgemat, zeer vermoeid.
 KĒSOEMBĀ - saffloers.
 KĒSĒEQ *n.*, KĒNDJING *k.* - *verbast*. van ĒSĒEQ enz.
 KĒSOT en *ev. w.* - op den grond zittende met de handen zich voortbewegen.
 KĒSPĒR - spoor, prikkel.
 KĒSRĒQ - gekletter, kletteren, *wapens tegen elkander*.
 KĒSTABEL - konstabel, kanonnier.
 KĒSTAL - stal, stalling, paardestal.
 KĒSTĒL - stel, compleet getal; vierspan paarden.
 KĒSTĒN - knikker.
 KĒSTIN - satijn.
 KĒSTĒL - pistool.
 KĒSTOP - stof, *fijne stof voor kleeding, schoenen, in onderscheiding van grovere en van leder*; gestopt; stopwerk met de naald.
 KĒTAB | *ldb. en ev. w.* - met de vlakke hand een slag geven of kloppen.
 KĒTABĒL - de vezels van de

kokosnotenbast.
 KĒTANĒL - er in of tegenaan loopen, zijn verdienden loon of zijn streken te huis krij-gen.
 KĒTAN *k. n.*, KĒTOS *k. d.* - een bijzonder kleverig *srt. v. rijst*.
 KĒTAP = KĒTAB.
 KĒTĀRĀ *n.*, KĒTAWIS *k.* - blijkbaar, merkbaar, te zien aan iets. — *tr.* - blijken geven van, vermoeden wekken.
 KĒTAT - stijf van iets wat er op kleeft of waar het mee door-trokken is, *z. a.* een kleed of doek van bloed enz.
 KĒTAWIS - *z. KĒTĀRĀ*.
 KĒTĒB - digt aan elkander gaan, menschen op een weg enz.; digt bevolkt, een dorp enz.; haarrand bij kort haar, haarscheiding; de kantsi-raps langs de vorsten *v. e. dak*.
 KĒTĒG *k. n.*, PRĀMĀNĀ *k. i.* - de plaats waar men het hart voelt kloppen; de pols; hartslag, polsslag. BEPĒG — = B. TĒTĒG. — *tr.* = NĒTĒG: de Vrijdagmiddagsgods-dienstoesfening aankondigen, inslaan. — KRĒTĒG - bewe-ging of bewegeneid van 't gemoed; opkomende neiging of vermoeden; inspraak, stem in 't binnenste; een ge-dachte of begeerte enz. krij-gen. — KOEMRĒTĒG - ook geluid van vele stappen, getrappel.
 KĒTĒL - kookketel zonder tuit.

KĒTĒL - digt, dik, digt aaneen gegroeid, digt op elkander; zonder tusschenruimten.
 KĒTĒLĀ of — PĒNDEM - een zeer algemeen gegeten aard-vrucht. — GANTĒG = KĒTĒS. — DJĒNDRAL of — KĒJOE - de cassave.
 KĒTĒPANG - een vliegend insect. — *ev. w.* - dravend den tel-gang gaan.
 KĒTĒPOE - de kopjes der rijst-korrels, 't korrelachtig ge-deelte der fijne zemelen.
 KĒTĒPĒS - een rietachtige bosch-plant. KĒTĒPAS — - leven-dig snappen, vol vuur pra-ten over beuzelingen.
 KĒTĒPRĒS | *ev. w.* - babbelen.
 KĒTĒR = GĒTĒR.
 KĒTĒS - bij enkele druppels langzaam en hoorbaar ne-dervallen, uitdruipen, af-druipen; veel speeksel in den mond krijgen, speeksel-vloed.
 KĒTĒWĒL - halfrijpe nangka, voor groente.
 KĒTIB - prediker, die 's Vrij-dagsmiddags de predikatie doet in de mesdij.
 KĒTIPĒL | *db.* - ineengedron-gen, kort en gezet. — *ev. w.* - met korte stapjes driftig loopen, dribbelen.
 KĒTIPIL | *ev. w.* - stijf door, met al zijn best, vlijtig, snel, driftig, loopen, werken en al-lerlei bewegingen.
 KĒTIPLAQ - sandalen.
 KĒTIPLIQ = KĒTIPIL.

KĒTIPĒG - kleine trom of kĒndang.
 KĒTIR - ongerust, angstig; on-gerustheid.
 KĒTJĀHI = KOETJĀHI.
 KĒTJĀMBĀH - uitgelopen, ge-kiemd, zaden, ook door kunst-matige broeijing; door broei-jing gekiemde katjang-idjo, voor toespijs bij de rijst, mout; een toespijs van fijngesneden katjang met sambel enz. — *ev. w.* - uitloopen, kiemen; kĒ-tjambah maken of worden of zijn.
 KĒTJĀMBIL (desall.) - KRAM-BIL.
 KĒTJĀP - Japansche of nage-maakte soja, pekel van ge-zouten kĒlĒlĒ.
 KĒTJĀP - smak met den mond, smakken; praat, praten; let-tergreep, een spreek. — *tstv.* - den mond openen of be-wegen tot spreken. — PĀ — AN - de verschillende bewegingen van den mond tot de uitspraak der letters.
 KĒTJĒBĒQ = KĒTJĒPĒQ.
 KĒTJĒH - gestort, vocht.
 KĒTJĒH - in ondiep water plas-sen. SAWAH — - sawah die onder water kan gezet worden. — KRĒRĒH | *ev. w.* - aanhoudend door rege-nen, gedurig stroomen.
 KĒTJĒLIQ - zich bedrogen vin-den, mistasten, den verkeerde voorhebben, zich misre-kend hebben.
 KĒTJĒMIL | KĒTJĒMAL — -

snoepen.

KETJÉPAQ, KETJÉPEQ en KETJÉPIQ = KETJÉPEQ, met verschil in helderheid of dofheid van geluid.

KETJÉPEQ - klets, plomp, plassing in 't water; plassen enz.

KETJÉQ 1°. - een spel met sawopitten of duiten: even of on, dat spelen.

2°. = KITJIQ.

3°. | ev. w. = NGETJÉQ, z. TJÉQ.

KETJÉR - gestort, gemorst, op den grond enz. gevallen, een weinig, storten, verloren gaan. — cs. - storten, laten verloren gaan.

KETJÉR - bekkens bij de gamelan.

KETJÉR - vocht dat door persing ergens uit druipt. — tsiv. - watertanden.

KETJÉT - de hielpees, Achillespees.

KETJETJENG | ev. w. - stijf of hard maken; verstijven; stuiptrekkingen hebben. — AN - stuiptrekking.

KETJING - half bedorven lucht, trasilucht.

KETJIPQ = KETJÉPEQ: klets, plassen.

KETJIPR - een eetbare peulvrucht.

KETJIQ - sawopit; tandjoengpit; een spel daarmee.

KETJQNÉ = TJQNÉ, KARÉPÉ.

KETJIR | db. en KLÉTJIR-KLÉTJIR - hier en daar een enkele of een spiertje, dun

gezaaid.

KETJIT | ev. w. - klappend trekken of zuigen aan tepel of speen. — tsiv. - kikken, een kik geven.

KETJIWÁ = KOETJIWÁ.

KETJLOP = KETJROP.

KETJOE - roover, roovers, groote rooverbende, die huizen of dorpen overvalt. — ev. w. - in een bende op roof uitgaan, rooven, berooven met geweld.

KETJOEBENG - de doornappel; amethist. — ev. w. - iem. ketjoebangpitten ingeven om hem te bedwelmen.

KETJGT - zuur; ook van iems. gelaat: onvriendelijk, nijdig.

KETJOH - z. IDOE.

KETJOPAQ = KETJÉPEQ.

KETJREQ - 't geluid van hak, houw of steek. — ev. w. - een hak enz. geven. — AN - hak enz. bij telling.

KETJREQ | ev. w. - den bovengrond loshakken of -steken.

KETJROP - 't geluid van een hak, steek, worp enz. in iets weeks en vochtigs, z. a. in den natten grond.

KETJROQ = KETJREQ, maar zwaarder of grover.

KETEG - ergens aan toe komen, bereiken; ten toppunt stijgen; afgestompt, de punt er af. — ev. w. - afstompen, de punt er af nemen.

KETEL - jong van een schildpad.

KETOEMBAR - koriander. — ev.

w. - met behoorlijke ronding, de letters v. e. schrift.

KETOENGGENG - groote, zwarte, venijnige boschschorpioen. — ev. w. - opgerigt, opgeheven, de staart v. e. dier; met zijn drieën een last dragen, met een dwarsboom waar de last aan hangt en waarvan 't andere einde op een anderen draagboom rust die door twee gedragen wordt.

KETOG | ev. w. - tot het uiterste drijven of inspannen, tot den laatsten penning besteden.

KETOS - z. KETAN.

KETĀHĀ - hebzuchtig, inhalig, schraapzuchtig; hebzucht enz.

KETAP | db. en tsiv. - heel ver zich schemerig of nevelachtig vertoonen.

KETAQ - slag van steen of hard hout op zijn gelijke, tik; taai en hardachtig, gestolde suiker die nog niet gaar gekookt is. — tsiv. = TOEMEGEH. — KOEMLĒTAQ = KOEMLATAQ, z. KLATAQ.

KETĀTAR | TING — - rondom verspreid uit elkander of in 't honderd liggen; de kleding: rondom loshangend, ongegord en ongeknoopt.

KETAWIT - ernstig beraad, verstandig overleg, vernuft, zorgvuldigheid; zich ernstig beraden enz. — ev. w. - iets verstandig overleggen, wel behartigen.

KETĒK - 't geluid met de tong tegen 't verhemelte dat men bv. maakt om een paard aan te zetten. — tr. - een paard enz. daarmee aansporen. — AN - z. DJANGGĒT.

KETĒKER - de salakbloem. — ev. w. - gezet en ijverig doorwerken. — AN - driftig, te vurig, met overmatige blijdschap te werk gaan.

KETĒKLIQ - hard getrappel, geklos; trappelen, klossen; klos!

KETĒKĒR - gekoer, koeren, een daffer.

KETĒL = KĒNĒL; en een lichtbruine verfstof voor zijde of katoen. — ev. w. - in ketĒl verwen; een kleed vuil maken; vuil, smerig, lijf of kleden; verslaafd aan iets. — tr. - een stof in de olie zetten en kneden om later te verwen.

KĒTEM - bankschroef; smidsnijptang. — ev. w. - er in zetten of er meê vasthouden.

KĒTENG - halve duit. SĀ — of LAWANG SĀ — - poort of ingang aan de grenzen van de hoofdplaats, hoofd-ingang van een stad of dorp; poortje langs den weg aan den ingang van een erf.

KĒTEPEK - getrippel van een paard met dansenden gang.

KĒTEPES = KĒTEPES.

KĒTĒQ - aap.

KĒTĒR - te kort schieten, te-

kortkoming; ten achter in 't werk; achterstallig met de pacht, achterstal. — *ev. w.* — ten achter of achterstallig blijven. — *cs.* — ook uitstellen.

KETER — huiverig, bevreesd.

KETÈTÈR | TING — — ongeredderd, in 't honderd, verward dooreen, slordig om 't lijf hangend. — *AN* — de kluts kwijt zijn, uit het veld geslagen, door gejaagdheid enz. in de war zijn.

KETI — honderdduizendtal.

KETIH = KEDIH.

KETIP 1°. — klein, een mensch, dwergachtig; duiveltje; zilveren dubbeltje. — *db.* = KETAP-KETAP, van kleine voorwerpen.

2°. | *db.* — knipoogen. — *tstv.* — 't zelfde, en = KOME-LIP.

KETIPÈL = KETIPÈL.

KETIPIL = KETIPIL.

KETIPIQ = KETIPIQ, KETIPIL. KETIQ — de nagels korten; de vier boven-voortanden laten afvlijen. — *ev. w.* — heimelijk iem. waarschuwen of te kennen geven of met hem afspreken, een wenk geven.

KETOÈ — priester muts van den oud-n tijd; serbanbol, muts waarom de serban geworden wordt.

KETEH — vuil, morsig, slordig.

KETÈL — stomp, bot, ook van iems. bevattling; onbevattelijk; ongevoelig, van 't hart.

KETOEMEQ | TING — (van velen in 't rond) en *ev. w.* — langzaam en voorzigtig stappen, schoorvoetend of voetje voor voetje gaan, voort-sukkel.

KETÈQ 1°. — een slaginstrument van de gamelan.

2°. — wantrouwen, wantrouwig. *voorn. v. e. m.* die zijn geld en kleeren zelf bewaart en niet aan zijn vrouw toe-vertrouwt.

KETÈR — gekor, korren, een gemak-vogel die bang is voor de tegenpartij; bevreesd zijn.

KETOEWIL | KETOEWAL — — ijverig de handen of de vingers roeren, aanhoudend bezig met ligt handenwerk. — *ev. w.* — ie's met den vinger naar zich toe trekken of schuiven.

KETOPRAQ — getrappel van galopperende paarden.

KETOQ — afkapping van een hand of and. lichaamslid; — *RAMBET n.*, *PAPAL k.* — 't haar laten snijden of knippen. — *ev. w.* — afsnijden, afhouden, doorsnijden, doorbreken, afbreken, afknippen, een boek opensnijden; pijnlijk vermoeid en stijf in de gewrichten der beenen. — *tr.* — ook *n.*, *MAPALI k.* — iem. 't haar snijden; de nagels korten.

KETÒTOR | TING — (van vele zaken) en *ev. w.* — los of slobberig hangen, banden, gebon-

den voorwerpen, iems. kleding.

KÉWAL 1°. = KIWAŁ.

2°. | *ev. w.* — iets in zijn loop grijpen of wegpakken; de keris in den gordel dragen met het gevest naar beneden; een gezegde letterlijk nemen om den zin te verdraaijen.

KÉWAN — dier, beest, huisdier, vee.

KÉWANI — beestig; booze geest die in een dier huisvest.

KÉWAT — behaagzuchtig, ko-ket. — *tstv.* — zich zoo gedragen of voordoen.

KÉWÈD — *z.* KÉWÈH.

KÉWÈR | *db.* — slingerend ergens bij of uit hangen, afhangend naslepen. — *KLÈWÈR* | *ev. w.* en *tstv.* — 't zelfde; en *z. ben.* — *KLÉWÈRAN* — ook iets dat ergens bij hangt of slingert of sleept; rondslingeren, onverzorgd liggen.

KÉWÈRAN = KÉWRAN.

KÉWÈS — lief, innemend door woorden of stem en gebaren.

KÉWÈH *n.*, KÉWÈD *k.* | *PÀ* — (van ÉWÈH enz.) — moeijelijkheid, bezwaar, gevaar. — *MÀKÉWÈHI* enz. — bemoeijelijken, hinderen, gevaar aanbrengen.

KÉWRAN — in moeijelijkheid of verlegenheid zijn.

KI — *verk. van KAKI* 1°.

KIDAM = KADIM.

KIDANG — reebok. — *tstv.* —

laauwwarm, 't morgenuur; tusschen 7 en 8 uur, en water; of *db. tstv.* — een kind: 2 of 3 jaar oud.

KIDIB — leugen, leugenachtig. KIDIH — afkeer, tegenzin; afkeerig.

KIDJAT — ontkenning, ontkennen. — *tr.* — iets ontkennen of loochenen of verloochenen.

KIDJING 1°. — *srl. van rivier-mossel.*

2°. — *n. of k. n.*, *SEKARAN* of *PÀSEKARAN k. of k. i.* — graf-tombe.

KIDÈL — zuid, 't zuiden. — *ev. w.* — zuidwaarts, naar 't zuiden gaan of gerigt. — *PÀNGIDÈL* — het ten zuiden gelegene. — *MÀNGIDÈL* — zuidwaarts gaan.

KIDÈNG — gezang, lied, liedje. — *ev. w.* — een lied zingen. — *ldb. AN* — wat bezongen wordt.

KIPAL — *k. d. van KIRI.*

KIDIQ = KÈPIQ, *z. bij TITIQ.*

KIPÈNG — onhandig, stijf.

KIJAL — veerkrachtig, hard, stevig, niet deegachtig, *z. a. gezond geslacht vleesch.*

KIJAMAT — de opstanding der dooden.

KIJAMBAQ = PÍJAMBAQ, *z. pÉWÉ.*

KIJANAT — trouweloosheid, verraad.

KIJAS 1°. — naar den regel, in overeenstemming met wet of regt, regtmatig.

- 2°. - ontkennen, gedeeltelijk verzwijgen, halve ontkenning. — *tr.* - ontveinzen, bedekken, verbergen.
- KIJAT - stijf, moeilijk te buigen; onbuigzaam, stijf op zijn stuk staan; stevig, sterk, krachtig. — *cs.* - ook een zaak stijf volhouden. — *db.* *cs.* - ook, als *k. d.* van NGOE-WAT-NGOE-WATAKÉ, zich vermannen, zich aanzetten.
- KIJÉ *n.*, POENIKÁ *k.*, NIKI *m.* - deze, dit, deze hier.
- KIJER - half gesloten of digtgeknepen, de oogen, door een gewaarwording of inwendig gevoel. — *db.* - de oogen knijpen, *br.* van *pret.*
- KIJIQ - jonge duif.
- KIJOE - vermoeid, stijf, stram, de armen.
- KIJQEQ - zich meester maken van eens anders goed.
- KIJONG - bloedvinachtig gezwel der buffels.
- KIKAJAT - geschiedenis, verhaal.
- KIKIB - niet de volle waarheid zeggen. — *tr.* - niet rond uitkomen voor, iets achterhouden van.
- KIKIL 1°. - schenkel van een geslagt beest.
- 2°. - halve djæng land.
- KIKIQ - kleine poedelhond; klein *sri.* van boschhond.
- KIKIR - vijl; gierig, vrekkelig.
- KIKAR — - schraapzuchtig, schraper. — *ev. w.* - vijlen.

- KIKIS - grens, de grenzen rondom. — *ev. w.* - tot de grens gaan, tot het einde, tot het uiterste komen of het brengen; alles schoon opmaken; een maat gelijk afstrijken.
- KIKLAQ - geschaafd, afschilferen.
- KIKLIQ - driftig, snel op elkander, een geluid, stappen enz.; zeer begeeren, haken.
- KILAN - span van den duim tot den top van den middelsten vinger of van de pink. — *tr.* - overspannen, met de span meten.
- KILANG - 't eens gekookt en aanvankelijk verdikt suikersap.
- KILAP - *k.* van EMBQEH. — *tr. k. n.* - onkundig of in onzekerheid laten. KE — AN - geen kennis dragen of niet onderrigt zijn van iets.
- KILAQ 1°. - honten rijst; of oliemaat.
- 2°. - *z.* KOELAQ.
- KILAT - weêrlicht. — *ev. w.* - weêrlichten. — *tsv.* - schitteren als het weêrlicht.
- KILÈN - *z.* KOELON.
- KILÈNG | *db.* - glimmend door olie of vettheid die ergens op drijft, of van iets zwarts.
- KILÈS = KÈLÈS.
- KILI - oor- of neuspeuter; peuter om krekels tot gerecht aan te hitsen. — *tr.* - peuteren in 't oor enz., uitpeuteren; een krekkel aanpeuteren.

- KILO - *verk.* van KIJÉ LO.
- KIMÁ - groote zeeschelp of -hoorn, en 't dier dat er in huist.
- KIMAT - *z.* KOEMAT.
- KIMAWON = KÉMAWON, *z.* BAHÉ.
- KIMPÈS = KÈMPÈS.
- KIMPLANG | *db.* - glad en helder blinkend, licht weêrkaatsend, in een holle, val enz.
- KIMPQEL 1°. - een eetbare aardvrucht.
- 2°. - linnen reistasch.
- KIMPQET - zeer hard of vliegend loopen, snellen.
- KINÁ - *z.* KOENÁ.
- KINANG *k. n.*, GÁNTÈN *k. i.*, TIGAN *k. d.* - sirihblad met gambir, pinang en kalk om te kaauwen. — *ev. w.* - sirih kaauwen. — SÁ-PÁNGINANG enz. - een kwartier nuers of iets langer.
- KINDJÈNG - juffertje, insect.
- KING *m.* - *verk. v.* SÁNGKING.
- KÍNGING = KÉNGING, *z.* KENÁ.
- KÍNGKIN of KÍNGKING - moeite, druk, smart; bedrukt, bezorgd, bedroefd.
- KÍNGKIT | DJÈRQEQ — - klein *srt.* van limoen, voor gebak of confituur.
- KÍNGSÈP - slinken, gestonken, een gezwel en dry.
- KÍNJIS | *db.* - smakelijk uitzien, een spijs; behagelijk of aanlokkelijk van uitzigt, een vrouw.
- KÍNTÈL 1°. - een vergiftig *srt.*

van padde met gespikkelde huid.

2°. = KÈTEL.

KÍNTÈN - *z.* KIRÁ.

KÍNTJÁ - stroop van *Jav.* suiker met water 'gekookt: suikerstroop.

KÍNTJANG - lonk door 't optrekken der wenkbrauwen. — *ev. w.* - de wenkbrauwen optrekken, lonken.

KÍNTJER - pinkend, half geloken, een oog, door zwakte van 't bovenlid of vermoeijenis; pinken, pinkoogen, om te mikken enz. — *cs.* - één oog half toeknijpen.

KÍNTJLONG | *db.* - spiegelglad, blinkend als een spiegel.

KÍNTJQEP = KOENTJQEP.

KÍNTÈN - *z.* KIRIM.

KÍNTÁ = KÉNTÁ.

KÍNTIL - uit eigen beweging medelooopen digt achteraan en bijblijven, *z. u.* een hond, een paard. — *ev. w.* - iem. zoo van zelf volgen.

KIPÁ en *db.* - afkeuring of weigering of ontkenning uitdrukken door gebaren of lichaamsbewegingen, daarmede een beschuldiging enz. van zich willen afweren.

KIPAS *ml.* - *Chin.* of *Eur.* waaijer om zich te verkoelen.

KIPAT - met hand of voet van zich af slaan om er iets af te schudden; zich van een zaak afmaken; iets van zich afwerpen of ontkennen. — *ev. w.* - wegstooten. — *cs.* - van

zich afslingeren; *iem.* uit den weg stooten, verstooten.

KIPING 1°. — de zijde van den bak *v. e. wagen*; (een wiel *v. e. kar?*); de vleugel *v. e. leger in slagorde*.

2°. — bosje of pakje *sirih-bladen*.

KIPOE en ldb. — zich door woe-
len enz. een ligkuiltje in
den grond maken, *z. a. een
kip*.

KIPRAH — dartelen, van pret
huppelen of springen.

KIQMAT — wijsheid.

KIRĀ n., KINTĒN k. — gissing,
meening, onderstelling, ver-
beelding; gissen enz. — sà
— — ook met mate. — db.
— ook verdenking. — sà db.
— ook ten naaste bij. ORA db.
— niet te bepalen of op te
geven. — *ev. w.* — vermoeden,
onderstellen, vermoenen, zich
verbeelden; een meening of
gedachte opvatten, zich een
denkbeeld trachten te vormen.
ORA *ev. w.* — onvoorziens. — *ev.
w. db.* — bij gissing enz. be-
palen; vermoedelijk achten
omtrent; wel bedenken.

KIRAB — uitschudden, uitslaan,
z. a. een kleed, de haren; uit-
rukken, te voorschijn kom-
men, *krijgsvolk op 't slag-
veld*; de verantwoordelijk-
heid van zich afschudden.
— ldb. — zich de kleeren
uitschudden; de vlerken uit-

slaan. — *cs.* — ook van zich
afschudden of afwerpen,
zich er afmaken.

KIRAMAN — de engel die de reg-
terzijde van den mensch be-
waakt.

KIRANG — *z. KOERANG*.

KIRDĀ — van een vrouw: ge-
meenschap hebben met een
man.

KIRIG — 't lichaam of de huid
schudden, zich schudden
of afschudden, 't ligchaam
wringende bewegen. — *cs.*
— iets op die wijze van zich
afschudden.

KIRIH — 't water een afleiding
geven. — ldb. — ook door
vermaning *iem.* tot betere
gedachten brengen. — *lr.* —
van een plek het water af-
leiden door greppels, afhel-
ling enz. te maken. — AN —
geultje, greppeltje, gemaak-
te afhelling tot afwatering.

KIRIM n., KINTĒN k. — bezen-
ding, 't zenden; zenden,
verzenden. — *ev. w.* — levens-
behoeften en drg. zenden of
zelf brengen aan *iem.* die ze
zelf niet kan komen halen of
geen tijd er toe heeft, *bv.* op
het veld, in de gevangenis, ook
spijzen, bloemen enz. aan de
afgestorvenen aan het graf. —
lr. — ook als bezending me-
degeven aan *iem.* of met een
gelegenheid.

KIRING — zeer oude kokosnoot
met uitgedroogde schil; en
= KERING, *v. e. mensch*.

KIRIQ — jonge hond.

KIRNĀ 1°. — langlevende vrucht-
boom.

2°. — millioental millioenen;
onnoemelijk veel.

KIRTĀ = KIRDĀ.

KISĀ — kabas, als een reistasch,
van een kokosblad gevlocht-
ten.

KISANG k. d. = PISANG, *z.*
GEDANG.

KISAS — doodstraf. — *ev. w.* —
ter dood veroordeelen; met
den dood straffen.

KISAT = KESAT.

KISI — de garenklos bij 't spin-
newiel; spijltje in zijn raster-
werk. OELĀ — — de broze
slibworm. — KISEN — schuif-
lat, waar een schuifdeur of
-plank op loopt.

KISĒT — verschrompeld, rim-
pelig, de huid *v. e. mensch*,
vruchten enz.

KISRĒH — verward, ingewik-
keld, netelig; verstoord,
verstoring, van de rust enz.;
verwarring, ongeregeldeheid;
in de war loopen of zijn;
mistellen. — AN — ook
geharrewar.

KITAB — boek, inz. een gods-
dienstig Arabisch boek, en
het (heilige) Boek.

KITER — in een kring rondloo-
pen of rijden; met zijn ve-
len jacht maken op een tij-
ger door hem in te sluiten.

— *ev. w.* — omsingelen.

— *cs.* — *bv.* een paard aan de
leireep laten rondloopen. —

— AN — kring, loopkring,
cirkelbaan. — KLITER =
KLINTER.

KITIR 1°. — briefje, lijstje, ee-
deltje; opgeplakt of aange-
hangen briefje, kaartje of
etiquette. — *ev. w.* — een
briefje hechten aan.

2°. | lstr. — trillen. — AN
— windmolentje, als speel-
goed of vogelverschrikker.

KITJAG — een lekkernij met stroop;
en *ev. w.* — doorweekte velden
door buffels zijn en om la-
ten trappen.

KITJEL — met de eene hand op
den rug den elleboog van
den anderen arm vasthou-
den.

KITJER = KINTJER.

KITJIQ | *ev. w.* — de olie uit iets
uitbraden; een geneesmiddel
enz. met een weinigje olie
braden.

KITJIR — aanhoudende bloe-
ding uit een ligte wond. —
ldb. — aanhoudend bloeden,
idem.

KITRAH = KATRAH.

KITRANG | db. — bij 't schrijven
het uitgillen of uitschreeu-
wen.

KITĀ — *z. KOETĀ*.

KITER en db. — taai slijmerig
en glasachtig, *z. a. pas uit-
gelopen gom*.

KITING — krom of scheef ver-
groeid van vingers.

KIWĀ — linksch, linker, linker-
zijde; ter zijde gelegen of
geplaatst, afgezonderd, af-

gelegen; leelijk, onaanzienlijk van voorkomen. — *ev. w.* — met de linkerhand doen of houden; links gaan of zich rigten; ter zijde, naar een afgezonderde plaats, zich even verwijderen; slinksche wegen gaan, onbetamelijke dingen doen, ongebonden, ontuchtig; van 't geloof afdwalen. — *es.* — ook uit het gezigt brengen of bergen, wegbrengen. — *PA-KIWAN* — sekreet, afgezonderde badplaats.

KIWAL — zwaar beschadigd, een groot stuk er uit.

KIWIR — *KAWIR*.

KIWEL — *OEDRĖG en IBĖT*.

KJAH — *z. v. a.* oude heer, vereerende titel, ook voor jongere personen.

KJAMBAQ — *KIJAMBAQ* of *PI-JAMBAQ*, *z. pĖwĖ*.

KJOEJĖS | *TING* — (*van velen*) en *ev. w.* — dat worden van den regen enz.

KJONG — *KIJONG*.

KLABANG — giftige duizendpoot. — *ev. w.* — strengelen, vlechten, tot een lange vlecht maken. — *AN* — ook haarvlecht.

KLABAQ of *KOELABAQ* | *TING* — (*van velen*) en — *AN* — heen en weder spartelen en fladderen; met de armen rondsloande heen en weder loopen of springen.

KLABAR — ondiepte of zandbank in zee of rivier.

KLABĖT en tstr. — de beweging of 't slaan der tong bij 't eten en spreken; wapperen, in wuivende beweging zijn.

KLABĖT — *z. KLAWOE en KEMALO*.

KLADJĖQ — reeds geschied, al voorbij, niet meer te verhelpen, te ver gegaan; geschied, doorgegaan.

KLADĖQ — omslagtig en omslagtigheid door te veel woorden.

KLAJAB | *ev. w. en* — *AN* — rondloopen, lanterfanten; zwaaijen in 't gaan; liggende 't ligchaam in bogten wringen.

KLAKAH — doorgespleten bamboe in zijn geheele lengte; rigchel of verbindingslat of afperking daarvan of van houten latten.

KLAKĖP — den mond openen, *be. tot spreken, zonder geluid te geven.* — *AN* — geeuwen.

KLAMAR — gespannen touw tot afsluiting *v. e. weg of doorgang.* — *tr.* — op die wijze afsluiten of afzetten, iets bevimpelen, verhelen.

KLAMBI n., RASOEQAN k. — korter of langer kleet om 't boevenlijf: buis, kamizool, jas, jurk, japon.

KLAMBOE ml. — gordijn, venster- of bedgordijn.

KLAMBRĖH — slordig zitten of hangen, kleeding enz.

KLAMĖN | *db.* — onduidelijk te zien, schemerig, als in een

nevel.

KLĀMPRĀ | *ev. w.* — over den grond kruipen, kruipend zich uitbreiden, *gewassen*; in de laagte blijven, zich niet verheffen; zwerven, een zwervend leven leiden.

KLANDJĖR — gezwel in de buigingen der leden, kliergezwel, ook door weĖrpijn.

KLANDJING — de vrucht van den gebangboom.

KLANDOENGAN — *z. KĖNTOL*.

KLANTIH — ongesteld zijn door den honger.

KLANTJĖNG — zeer klein *srt.* van bijtjes, die ook honig maken.

KLANTANG — hard van droogte, beendroog; oude zeer drooge maïs. — *ev. w.* — in de zou geheel laten droogen.

KLANTĖNG — *KLĖNTĖNG.* — *KLANTANG* — — *GLANDANG-GLANDĖNG.*

KLAPĖR — klein *srt.* van vlindertje of uiltje.

KLAPRAH en — *AN* — overal rondloopen, zwerven; onverzorgd of onopgebor-gen liggen, verstrooid, verspreid.

KLARAP — *srt.* van vliegende hagedis.

KLARAS — verdord pisangblad.

KLĀSĀ n., GĖLARAN k. — *getochten* mat, lig- of zitmat. — *tstr.* | *WATĖ* — — een groote, fijne, zwarte, vrij gladde sleensoort.

KLĀTJĖN — *z. bij LĀTJI*.

KLĀTAQ — geklos, geratel als *v.*

e. lange bamboe die over de steenen gesleept wordt; melindjo-pit. — *ev. w. en tstr.* — droog en hard, stug, steenhard, *de grond.* — *AN* — ratelend lang gevaarte, klossende rompslomp; zoo iets aan komen slepen.

KLAWĖ | *ev. w. en tstr.* — wenkende beweging of gebaren met de hand maken.

KLAWĖR — *KLĖWĖR* I^o, *z. bij KĖWĖR*.

KLAWOE n., KLABĖT k. — aschgrauw, grijs.

KLĖBAT — ook wip! van iets dat in een oogwenk voorbijsnelt. — *ev. w. en tstr.* — in een oogwenk voorbijzweven, plotse-ling voorbijsnellen.

KLĖBĖK — *KLABAQ*.

KLĖBĖS — *KĖBĖS*.

KLĖBĖT — *KLABĖT*. Ook een kort *srt.* van vaandel.

KLĖBĖS — *KĖBĖS*.

KLĖBĖT — mal, vorm, leest.

KLĖDJĀ — een met goud en zijde doorweven stof; overhemd.

KLĖDĖNG ml. — *KLĖTJĀ*.

KLĖPON — in de war raken, zich vergissen in tellen, rekenen, spreken, overleggen; zich vertellen, zich verspreken enz. — *tr.* — in de war brengen, bedriegelijk.

KLĖJANG — *KLĖJANG*.

KLĖKAP of *KLĖKAP* — opengegaan, opengebarsten, gapen, een schors of ander omkleedsel. — *ev. w.* — opengegaan, openbarsten; open-

scheuren of -rukken.
 KLĒKAR - lang uitgestrekt liggen of slapen, elders dan op de slaappleats. — *ev. w.* - zoo gaan liggen.
 KLĒKĒP - geschilferd, afgeschilferd, afgeschild. — *ev. w.* - afschilferen, *onz. en bedr.*, afschillen. — AN - ook afgeschuurde schil of bast.
 KLĒKOR | *ev. w.* - op den grond zitten met de beenen op zij uit achterwaarts en leunende op de handen voorovergebukt.
 KLĒLĒD - loomheid, lusteloosheid, traagheid in handing of beweging. KLĒLAD — - loom enz.
 KLĒLĒR en *db.* - kruipend of kriebelend gevoel in of op 't ligchaam.
 KLĒLĒT | KLĒLAT — - de tong herhaaldelijk uitsteken.
 KLĒMBAQ - de *Chin.* rabarber.
 KLĒMBAR - zich weêr eens voor een oogenblik laten zien, weêr eens voor den dag komen.
 KLĒMBING - grooter *srt.* van stinktor.
 KLĒMBRĒH en KLĒMBRĒH — KLAMBRĒH en KLOMBROH.
 KLĒMĒD | KLĒMAD — - stilletjes opeten, opmuizen; in 't geheim opsnoepen; alleen opeten. — *ev. w.* - iets kaauwen zonder geluid. — AN - zacht hapje, snoeperijtje.
 KLĒMĒH | *db.* - temerig of lij-

merig spreken.
 KLĒMĒNG | *db.* - drukkend heet, hitte bij betrokken lucht; benaauwd van inwendige hitte.
 KLĒMER - treuzelachtigheid, treuzelarij, lijzigheid. — *db.* of KLĒMAR — en *ev. w.* - zeer langzaam voortgaan of zich voortbewegen, talmen, zemelknoopen, een slakkegang gaan. — *db.* - ook = KLĒLĒR-KLĒLĒR.
 KLĒMIS = KLIMIS.
 KLĒMEN = KRĒMEN.
 KLĒMPAQ - *z.* KLOEMPĒQ.
 KLĒMPON = KEĒMPON.
 KLĒMPRAQ | *ev. w.* - magteloos nederliggen.
 KLĒNDJĒR - zich eens laten zien, voor den dag of voor 't front komen. — *db.* - in 't openbaar wandelen of bezoeken afleggen na lang te huis gezeten te hebben.
 KLĒNDJĒR = KLANDJĒR.
 KLĒNDĀH | TING — en *db.* - sliertig, in lange slijmerige of lijmerige draden.
 KLĒNDĀNG | *db.* - een weinig, een ziertje, restjes, eenig, hier en daar wat, vlokjes, draderig of vliezerig vuil; de oogen: bedekt of verduisterd met enkele draden slijm.
 KLĒNDĒQ en KLĒNDĀQ — - weifelen, aarzelen; met moeite nitbrengen of uitspreken.
 KLĒNGKĒNG | *db. en* — AN -

aanhoudend janken, een hond.
 KLĒNJAM - bezeerd, een weinig opgestroopt, de huid. — *ev. w.* - zich zoo bezeeren; iets een weinig op- of afstroopen; 't vel of de schil afstroopen van.
 KLĒNTIQ - door koken bereid, olie. LĒNGĀ — - kokosolie. — *ev. w.* - olie door koken bereiden; kokosolie maken; olie koken uit.
 KLĒNTIT - *z.* ITIL.
 KLĒNTJĒNG | *db.* - niet bij zijn werk blijven, luijeren, rondrentelen.
 KLĒNTJĒR | *db.* - rond- of heen en weder loopen of op verscheiden plaatsen komen om zich even te vertoonen; ook voor de dans- en speelhuizen bezoeken. — *ev. w.* - ergens loopen of zich even vertoonen. — *tr.* - ook een vrouw of meisje dikwijls bezoeken of om haar loopen.
 KLĒNTRĒNG | *db. en ev. w.* - slepend gaan, zich voortslepen, van vermoeijen *enz.*
 KLĒNTĀNG - de vrucht van den kélor- of behenboom. LĒNGĀ — - behen-olie. — AN - lange dunne haarvlecht.
 KLĒNTĀR | TING — (van meerdere zaken) en *ev. w.* - slingeren, in 't wilde neêrliggen, veronachtzaamd, verwaarloosd, onafgedaan blijven, slordig om 't lijf hangen, slordig bewerkt of behandeld. — *cs.* - ook verzu-

men *enz.*
 KLĒNTĒNG - klinken, rinkinken.
 KLĒNTĒNG - *Chin.* afgodstempel.
 KLĒNTĒNG - pitje uit de kapoekvrucht; klein stukje of brokje van die grootte.
 KLĒNTING - kleine aarden pot of kruik om water te halen.
 KLĒNTĒNG - *srt.* van vogelverschrikker. KLĒNTĀNG — - slenteren, rondsletteren, lanterfantten. — *ev. w.* - leêgloopen, een werkeloos leven leiden; zonder iets te huis komen, leêgsluifs gaan doordien men niets opgedaan heeft.
 KLĒPAQ | *ev. w.* - spartelen, een groote visch op 't drooge of in 't ondiep.
 KLĒPAT - vlugge zwenk; vlug zwenken. — *ev. w. en tsiv.* - vlug zwenkend heengaan.
 KLĒPĒH - doornat, iems. kleding.
 KLĒPĒQ = KLĒPAQ.
 KLĒPĒR - een vlugt vogels; vleugelslag, 't geluid. — *ev. w.* - klappen of klappen met de vleugels, bij 't vliegen.
 KLĒPJAN - vergeten, vergeten zijn of hebben.
 KLĒPĒS = KĒPĒS 2°.
 KLĒPOH en KLĒPOH = KLĒPĒH.
 KLĒPON - meelballetjes met stroop er in. — TĒMBĒL - schertsend voor kogels.
 KLĒPRĒH en KLĒPROH = KLĒPĒH.
 KLĒSĒD | *ev. w.* - met beenen of

lijf over den grond schuiven; half liggend op den grond zitten; over den grond stuiven, *een vallende*; getrouw blijven zitten, maar blijven zitten wachten; *ergens* komen liggen of kruipen, *verachtel.* voor bezoeken. — *tr.* — ook aanhoudend blijven aandringen op een verzoek.

KLĒSIQ — gefluister. — *db.* — fluisteren.

KLĒTING — kaarde, kaardstokje.

KLĒTJĀ — een boomvrucht.

KLĒTJOQ | *ev. w.* — de ingrediënten voor kinang in een koker-tje fijnstampen.

KLĒTAQ | *ev. w.* — iets tusschen de tanden kraken, vermorselen.

KLĒTĒK — harde tik; geheim voornemen of plan. — *ev. w. en tsv.* — een hard tik-kend geluid geven.

KLĒTĒQ 1°. = KLĒTĒK.

2°. (*strand.*) = TĒKLEQ.

3°. — touw met één of meer bamboekokers er om heen, om een hond enz. aan vast te leggen enz. — *ev. w.* — een dier aan zulk een touw vastleggen of vasthouden.

4°. | *ev. w.* — afschilferen, losraken, afvallen, *iets plats* dat erg. tegenaan zit; afligten, afpellen, losmaken.

KLĒTIQ — zacht gekletter of geklepper; rikketik. — *db.* — kletteren enz.

KLĒTIS — knappen, geknap. —

ev. w. — iets bijten dat het knapt, knappen, bikken, snoepen, *iets* opknappen.

KLĒTĒQ = KLĒTAQ, *doffer van geluid, en* = KLOETĒQ.

KLĒTĒS = KLĒTIS, *met doffer geluid.*

KLĒWĀ (*van ĒWĀ*) *en db. en tsv.* — eenigzins afkeerig, niet happig. — *tr.* — *iem. of iets* met afkeerigheid bejegenen, stroef zijn jegens.

KLĒWANG — kort en breed slag-zwaard.

KLĒWAS — wending zijwaarts; afwending van 't gezicht. — *tsv.* — zich snel zijwaarts wenden; 't gezicht afwenden.

KLĒWĒR 1°. — *z. KĒWĒR.*

2°. — kluiverzeil. — *ev. w.* — den kluiver ophebben of bijzetten.

KLĪJANG — 't neêrweven of neêrstrijken; afvallend of afgevallen boomblad. — *ev. w. en tsv.* — zwevend of wiegelend neêrdalen of neêrvallen, neêrstrijken; *ev. w.* — ook een zwerend leven leiden.

KLĪJĒG of KLĪJĒK, *db. of KLĪJAG* — — of *ev. w.* — rondrentelen, heen en weder wandelen, een weinig beweging nemen.

KLĪJĒNG | *db.* — ligt in 't hoofd of eenigzins bedwelmd zijn; ligte bedwelming.

KLĪKĀ — drooge, harde binnenschors *v. e. boom.*

KLĪKIQ | *ev. w.* — *iem. enz. hon-*

ger laten lijden, *een gebonde-ne, opgeslotene of magteloze om te gaan, zonder eten* laten.

KLILAB of KLILAP — *z. KĒLILAB.*

KLILIP — *z. KĒLILIP.*

KLIMIS — glad, glanzend, glimmend.

KLĪNTĒR | *db., ev. w. en* — AN — rondrentelen; heen en weder sluipen. — *tr.* — heen en weder op *iem. of iets* loopen, *er om toe* sluipen.

KLĪNTING | *db., KLĪNTANG* — *en* — AN = *de afleid. van* KLĪNTĒR.

KLĪNTING 1°. — metalen bel of schel. — *db. en tsv.* — klingen. — AN — rinkelbel; klepel van een schel of klok. 2°. — verschrompeld, zaamgekrinkeld, omgekruld. — *ev. w.* — door droogte zich zaamkrinkelen, rimpels krijgen; *iets* zamen- of oprollen, tot een dun rolletje maken. 3°. | *ev. w.* — een opgeslotene of wachthoudende krimp of gebrek laten lijden.

KLIRIQ — *z. bij* LIRIQ.

KLISIQ | *db.* — woelen, zich telkens verroeren of omwenden, een slapende. — *ev. w.* — zich verroeren.

KLĪTJIR — hier en daar verspreid.

KLĪTJĒT | — AN — beschaamd en verlegen, de oogen neêrslaan, *iems. blik* ontwijken.

KLĪTIH | *db. of* — AN — onrustig rondloopen of rond-

om uitkijken om een uitweg of uitkomst te zoeken; rusteloos heen en weder loopen om te zoeken of bij werkzaamheden.

KLĪTIQ — houten wajangfiguren. KĒPI — — op de gewone wijze bereide koffie. — — AN — kraampje waar allerlei gereedschappen, snuisterijen enz. verkocht worden.

KLIWĒNG | *db.* = KĒTLIWĒNG, *z. TLIWĒNG.*

KLIWON — een Inlandsche beambte; de vijfde Pasardag.

KLĒBOT — dekbladen van de maïs-aren.

KLOEBĒQ = KLABAQ. — *ev. w.* — ook met neêrgeslagen vlerken fladderend achteruitscharrelen, een verslagen vechtvoegel. — AN — ook zich vruchteloos afmartelen; verlegen achteruitkruipen.

KLOEPĒG — de beweging *v. e. visch* in 't water zonder vooruit te gaan; gedachte, gevoel, meening, neiging, beweging van 't hart.

KLOEGĒR | *ev. w.* — op den grond liggen, een lang dik voorwerp; uitgestrekt liggen zonder zich te verroeren, een mensch.

KLOEJĒR = GLĒJOR; — *en ev. w. en* — AN — rondslen-teren, wandelen, zwerven.

KLOEKĒE | *ev. w.* — *iets* in 't water zetten om het water genees- of wonderkrachtig te

maken. — AN — op die wijze gemaakt genees- of wonderkrachtig water.

KLOEMEQ = KETOEMEQ.

KLOEMER | KLOEMAR — — zacht, bedaard, fijn. — *ev. w.* — nieuw vleesch krijgen, beginnen aan — of op te komen, een vermagerde, een wond. — *lsv.* — zacht van vleesch, een jonge kokosnoot, tusschen tjèngkir en dëgan in.

KLOEMPEQ *n.*, KLËMPAQ *k.* — bijeen, te zamen; bijeen hebben; bijeenzamelen, met onbep. *vw.* — *ev. w.* — zich verzamelen; verzameld zijn. — *cs.* — ook bijeenzamelen, verzamelen, vergaderen. — AN — ook maatschappij, sociëteit.

KLOENGSOE — tamarindepit; kluitje of brokje van die grootte.

KLOENTENG = KLINTING 2°, van dikker voorwerpen en tot dikker rimpels of rollen. — *ev. w.* — ook bobbelig, bv. opgeplakte stof.

KLOEREQ — gekraai, kraaijen, een haan; grootspraak, snoeverij. — *ev. w.* — snoeven, groote woorden spreken.

KLOERON — *z. bij* LOEROE 2°.

KLOETJET — druipnat geregend. — *ev. w.* — zich doorlaten regen.

KLOETEQ 1° = KLËTEQ. GEDANG — en DJAMBOE — — *srt.* van pisang en van djumboe met veel pitten.

2°. — zuiver, onvermengd, zonder iets, *z. a.* thee zonder suiker of melk.

3°. — zak of tasch van zaamgenaade oepih.

KLOEWI — geconfijte vruchten. — *ev. w.* — confijten.

KLOEWAQ — een boomvrucht tot kruidertje.

KLOEWAT — kuil in den grond, vooral om eenigen tijd er in te gaan zitten vasten en bidden; grafkuil. — *ev. w.* — in zulk een kuil gaan zitten.

KLOEWËH of KLOEWIH — een boomvrucht tot groente.

KLOEWËNG — *z. bij* KOEWËNG 1°.

KLOEWËQ en *db.* — vuilachtig, goor van aanzien.

KLOEWËS en *db.* — graauw, grijs, vuil wit.

KLËJONG | *db. en* — AN — slingerend gaan, *z. a.* een dromkene; drentelend kuijeren.

KLËJOR = KLOEJËR en GLËJOR.

KLËKOP = KLËKËP, maar grover of dikker.

KLËMBROH en *ev. w.* — slobberig, te ruim en te lang, te los gebonden, te lang afhangen, ook maar aan één zijde, iems. kleed.

KLËMOH | *ev. w.* — insmeren, inwrijven met iets vloeibaars, gommen, stijven, olieën.

KLËNGKONG | — AN — gehuil, huilen, een hond; met grove stem verzen opdreunen.

KLËNJOM | *ev. w.* — geschaafd, opgestroopt, ontveld (erger dan NGLËNJAM); de huid ver-

liezen; iets de huid afstroopen.

KLËNTANG — houten bel aan den hals *v. e.* rund enz. — AN — klinken, van of als zulk een bel; potsemaker.

KLËNTONG — hol, uitgehold, holgewerkt, hol en bol, holrond, pijpvormig; — of

TJINÀ — — Chin. marskramer. — *ev. w.* — holrond enz. zijn; iets dat bolachtig of rolvormig is, uithollen, hol uitwerken. — AN — ook holle rol, koker, buis, pijp; rammelaar *v. e.* Chin. marskramer of voor kinderspeelgoed; in den bolster, rammelend drooge kaffie, peper enz.

KLËRAQ — *srt.* van zeeslek of horentje.

KLËRËH — omslag, bijhang. — AN — omslagtig, met te veel omslag.

KLËSOD = KLËKAR en KLËKOR. — *ev. w.* — ook in 't alg. op den blooten grond zitten; met den rand op een lager vlak of op den grond rusten, slepen.

KLËTJOP = KLËKOP, KLËKËP, ÒNTJËQ en KLËNJOM.

KLËTOH — de jonge bladen van den So-boom, voor groente.

KLËTAQ — geklos, klossen, slag van hout en drg. op hout of steen.

KLËTOQ = KLOETEQ en KLËTEQ, van dikke voorwerpen. — AN — ook afgeschilde of afgevalen bast van een boom;

bast of schil van een vrucht, die er met de hand kan afgetrokken worden; schaal, schelp, schild, hoorn, bast van kreeft, slak, tor en drg.

KO of KOQ — verk. van KOWË, in 't subjectieve passief.

KËBËR — tijd of gelegenheid hebben tot iets, het komt iem. gelegen. — *tr.* — den tijd nemen tot. — *cs.* — maken dat men tijd voor iets heeft, tijd of gelegenheid maken.

KËBËT (van OBËT) — in beweging komen of krijgen, zich roeren.

KËBIS — kool, een kool, groente. KËBONG 1°. (van ÒBONG) — in brand geraakt, verbrand.

2°. — gordijn, behangsel om een bed; slaapplaats met gordijnen; praalzettel (een bijzondere) van den Vorst. — AN — ledekant met behangsel, staatsiebed.

KËBOQ — in 't water gestoken, hand, voet enz. — *db.* — de handen of voeten in 't water steken of houden en plassen of schommelen. — *ev. w. en db. ev. w.* — in 't water plassen. — AN — vingerkom. — KËBËOQ = KËBËJOQ.

KËBOT = KLËBOT.

KËBRÀ = KËBRÀ.

KËDJÀ — een Mohammedaan uit Hindostan; rondtrekkende koopman (*sprkt.*).

KËDJAH of KËDJAT — gepraat;

verhaal; mededeeling; onderrigt.

KÒDJONG - de holle hand als een bakje; tentje of stomp van gaas, bv. over een kindje om onder te slapen.

KÒDJOR - lang uitgestrekt; v. e. burch of stad: versterkt, ommuurd; pakje arensuikerkoekjes.

KÓDJRAT = KÓDRAT.

KÒPENG - het niet kunnen grijpen, zich geen denkbeeld er van kunnen vormen, zich verwarren in het denken over iets vreemds of moeilijks; groote bevreemding; door verwarring of verstrooiing van gedachten aan iets niet denken. — tr. — iets onbegrijpelijk vinden.

KÒPI - snees, twintigtal, bij handelsartikelen. — AN — ook gemeen of gering van soort, op de koop gemaakt, koopgoed; onbeduidend, ook een mensch.

KÒPOL | ldb. — op eenigen afstand achter loopen om het spoor te volgen. — ev. w. — 't zelfde, bedrijf.

KÒPOQ - kikvorsch, padde; klein van slag, een kastje, een schauf.

KOE n. — bezittelijk aanhech/sel: mijn.

KOEBEL - urethra virile.

KOEBEQ - stomp van vorm; even of bijna zoo breed of dik als lang, ruitvormig; vierkant, quadrat, e. maat.

KOEBER k. n., PĀSARĒJAN k. i. — graf. — ev. w. — iem. begraven. — PĀ — AN, PĀSARĒJAN — grafstede, begraafplaats, doodenakker.

KOEBET - geheel bedekt of onder de deken.

KOEBRĀ | PĒNPĀ — - boete aan de bevolking eener desa opgelegd, wegens een daar gepleegden moord waarvan de dader onbekend is. KĪJAMAT — - de groote opstanding der dooden, tegenover «de kleine» of den zondvloed.

KOEDĀ 1°. — k. voor DJARAN (Oost-Java).

2°. of db. | WIT — - een boom, waarvan rijzen voor levende hagen en gom genomen wordt.

3°. | db. — kapstut; de kap of gebindte v. e. dak.

KOEDANG | ev. w. en ev. w. db. — een kind lekker maken met mooie of groote beloften of voorspellingen. — ev. w. ldb. — 't zelfde jegens een ander dan een kind. — AN — hetgene zoo beloofd of voorspeld wordt.

KOEDOE n., KĒDAH k. — gedrongen, genoopt, wel moeten; willen, moeten, zich gedrongen gevoelen door drang van 't gemoed, van de zenuwen enz.; gaarne willen, gesteld zijn op. PARI — - het er op gezet hebben, zijn best doen tot. — KOEDON of db. k. n. —

onderlinge strijd wie gelijk heeft.

KOEDER - zonder betaling hulp verleen en aan het dorpshef, waarvoor deze dan den kost geeft. — cs. — voor een werk de hulp inroepen van zijn ondergeschikte dorpelingen.

KOEDES - heilig; gewijd.

KOEDANPANGAN - zeer verward en verlegen zijn.

KOEDI - z. LOEKĒ.

KOEDIS - een srt. van huidziekte.

KOEDOE - bast, wortel en vrucht van den pátjé-boom. — ev. w. — daarmede katoen rood verwen.

KOEDONG 1°. — sluijer, iets om het hoofd te dekken; zich sluijeren, 't hoofd bedekken. — SARENG - hoofdsluijer. — PĀ — of PI — - ook schriftelijke waarborg tegen geregelijke vervolging, vrijgeleide. LAJANG PI — - KĀRAMPOENGAN - uitgereikt afschrift van een vonnis. POEWIT PI — - 't geld hiervoor of voor een lajang boeran.

2°. — een oogziekte: nevelachtige vlekken.

KOEDOP - ontlukende bloesemknop; knoppen, in de knop staan.

KOEDĀ | ev. w. en ev. w. db. — iem. vervolgen, jagt maken op iem. om hem te vangen.

KOEDAM | db. — ongemanierd, onbeschoft.

KOEDĀMĀ - geleerden.

KOEDOE k. n., KĒNĀKĀ k. i. — nagel van vinger of teen; ook van de klauwen der dieren, — ts/v. of ANGĒT KĒMOEKOE - laauw warm, zoo dat de toppen der vingers geen koude of warmte gevoelen.

KOEDOE - deksel, dekkleed, bekleedsel; liggen met het aangezicht onder dek. sĀ — - wat besloten is in een bepaalde ruimte, huis, dorp enz.

KOEDOE 1°. — zijn boeltje oppakken, op de markt, om naar huis te gaan, opkramen; zijn biezen pakken, zich uit de voeten maken. — ev. w. — zijn waren oppakken. 2°. — van koude rillen. — ev. w. — rillend koud.

KOEDOE n., KĒKAH k. — stevig, vast, goed vast zitten, hecht, duurzaam; gevestigd; strikt, onkreukbaar, onverzettelijk, onwrikbaar. — tr. — bevestigen, versterken, ondersteunen; zich standvastig houden aan, volhouden; weigeren over te leveren of af te geven; beschermen. — PĀ — of PI — - stevigheid, standvastigheid enz.; steun; aankleve, aanhang, nasleep. LAJANG PI — - bewijsschrift, certificaat.

KOEDOE - puistje in 't aangezicht.

KOEDOE = OEKĒM.

KOEDOE | ev. w. — met beide

handen bijeenstrijken en op- of wegnemen; bij beetjes bijeen zamelen; goederen bijeenrapen, *bv. om te redden; een hulpeloze opnemen om te verzorgen; iem. van den dood redden; 't leven behouden, het halen, opkopen, een zieke enz.*

KOEKËR - krab; zich krabben; ijzeren of blikken rasp (*desatl.*). — *ev. w.* - iets krabben met de nagels; raspen (*desatl.*).

KOEKËS - rook, damp, wasem, stoom; *iems. faam, naam, reputatie.* — *ev. w.* - stoomen, door stoom gaar maken; rooken, in den rook laten hangen of liggen. — *tstv.* - rooken, dampen; staartpeper. LINTANG KOE-MOEKËS - staartster. — *AN* - een kegelvormige mand waarin de rijst op de dandang gestoomd wordt. — NGOE-KOESAN - kegelvormig.

KOEL - kool, groente.

KOELĀ - *z. AKOE.* — KOELĀ *k.*, KAWOELĀ *k. i.* - ook mijn, als bezitt. *voornw.*

KOELAH - gemetselde waterbak, kom of vijver, voor badplaats of vischteelt.

KOELAQ *n.*, KILAQ *k.* - koopen om weêr te verkoopen; *nieuws of tijding opdoen of oploopen, er naar verneemen.* — *ev. w.* - iets bepaalds inkoopen voor zijn handel; garen van de streng afwin-

den. — *AN* - ook inkoop; afgewonden streng garen.

KOELDI 1°. of KOELDE - ezel.

— PRANAQAN - muilezel.

2°. | WOH — - de verboden vrucht in 't Paradijs, *lett.*: de Paradijsvrucht.

KOELĒM *n.*, KILĒM *k.* (*West-Jav.*) = TOEROE, TILĒM.

KOELĒMAT - *srt. v. mousseline.*

KOELHOE of SOERAT — of KITAB — - 't eerste Arabisch leesboek voor pas beginnenden, een gedeelte van den Korān.

KOELI 1°. - groote lans voor de wilde-zwijnenjagt.

2°. *ml.* - lastdrager, arbeider, die zich aan 't bestuur daartoe verbonden heeft voor een tijd.

KOELILING = KOELINGLING.

KOELINĀ - verkleefd, verslaafd aan iets, zijn lust vinden in.

KOELINGLING - in 't rond draaijen, rondloopen; rondom zich heen zien.

KOELIT - huid, vel; *dop v. e. ei; schil v. e. vrucht; bast of buitenschors v. e. boom enz. Ml.* - ook een gelooide huid, leder. — DAGING - bloedverwant. — *AN* - ook ruw, ongeslepen, een diamant.

KOELITĀ - aan iem. gehecht, verkleefd, innig.

KOELOE | *db.* - bezoedeld, bestoven, vuil.

KOELĒB | *ev. w.* - groente kort afkoken en stoven. — *AN* - zoo bereide groente.

KOELĒL - 't vereischte bij koop

en verkoop van sommige goederen, dat ze van één soort moeten zijn.

KOELĒNG | — ATI = POELĒNG ATI.

KOELĒP 1°. - onbesneden, met de voorhuid, ook nog niet besneden, een knaap.

2°. - knaap, jongman. — *tstv.* - jong, malsch, frisch, vruchten, groente. — *db. tstv.* - ook een bedorven kindje zijn, kinderachtig.

KOELĒQ 1°. - staatsie- of costumuts van *Indl. ambtenaren, ook van een bruidegom.*

2°. - huwelijkscheiding, door de vrouw gekocht.

KOELĒR = KOLĒR.

KOELON *n.*, KILĒN *k.* - west, 't westen. — *ev. w.* - westwaarts; naar 't westen gericht. — PANGOELON *enz.* - 't westwaarts gelegene. — MANGOELON - westwaarts.

KĒM | *db., gew.* KOENGKĒM - met het lijf in 't water zitten, een dompelbad nemen. — *ev. w.* - in 't water of te weeken of af te trekken zetten of leggen; soppen; een voet- of handbad nemen. — PĀHĒKOEMAN of PĀNGĒKOEMAN - waschkuij, weekbak en drg.

KOEMĀDĀMĀ - sterk verlangen, begeeren, begeerte. — *ev. w.* - omtrent een kind wenschen dat het *e. o. a.* worden moge.

KOEMĀLĀ - karbonkelgesteen-

te. — SARI - topaas.

KOEMAT *n.*, KIMAT *k.* = OEMAT *enz. in lijdenden zin: iets weêr krijgen, weêr een aanval hebben, terugkomen, een ongesteldheid.*

KOEMATĀL - half rijp of half droog op stengel, maïs, peulvruchten *enz.*

KOEMBĀ - gelijk van grootte of gedaante; twee gelijken.

KOEMBAH of DJOEROE — - wasscher, waschvrouw. — *ev. w.* - wasschen, uit-, afwasschen.

KOEMBĀLĀ - *k. i.* van BRĒNGOS of van DJĒNGGOT.

KOEMBANG = KOMBANG.

KOEMBI - ontkennen, onopregt zijn, iets achterhouden. — *tr.* - iets ontkennen of verborgen houden.

KOEMBĒH | — *AN* - afgemat; geschoten of aangeschoten wild; op het drooge geraakte visch; afgemat door den strijd met een buffel, een tijger.

KOEMĒD - gierig, onmededeelzaam.

KOEMĒL - koud, klam, 't lichaam, de kleêren; beklemd, somber, 't hart, ongevoelig voor raad, onderrigt, troost *enz.*

KOEMĒNPAN - kommandant.

KOEMĒNGSĒN (van ĒNGSĒN) - trotsch, verwaand; zelfverheffing.

KOEMĒNI (van NĒNI) - grootjesachtig, neuswijs, verwaand,

nuffig, een meisje; neuswijsheid.
 KOEMLENDENG - loopen, veel menschen bijeen.
 KOEMLIKIH - vertooning maken van veel kunde of bekwaamheid.
 KOEMLOENGKENG - ingebeeld, verwaand, opgeblazen; verwaandheid.
 KOEMER | *db.* - geheel aan gruis; geheel aan flarden.
 ADJER — *db.* - ook met wonden bedekt, één en al wond.
 KOEMOTJOR - 't water in den mond krijgen, van slaauwheid; sappig, vruchten.
 KOEMPENI - de voormalige O. I. Compagnie, de regering; Compagnie soldaten. WONG — - Nederlanders, Europeanen. — TJILIQ - de Handelmaatschappij.
 KOEMPOL *k. n.*, KEMPOL, KEMPAL *k. d.* - te zamen, bijeen, verzameld, vergaderd; zamenleven, omgaan. — *ev. w.* - zich verzamelen, vergaderen; zich vereenigen met anderen. — *cs.* - bijeenbrengen *enz.* — AN - ook verzameling, zamenloop, troep. — PA — AN - ook troep, hoop, bende.
 KEMPRĀ - iemand van 't laagste gemeen.
 KOEMPRĒNG - onnoozel; dom, van weinig doorzigt; onhandig, onbekwaam; onnoozelheid *enz.*

KOENĀ *n.*, KINĀ *k.* - oud, van oude dagen, eeuwenoud; de oude tijd; oudtijds, in vroeger eeuw of eeuwen. — *tsv.* - van oude tijden her, eeuwenoud.

KOENANG = KONANG.

KOENDJĀRĀ - gevangenis. — *ev. w.* - gevangen zetten, in gijzeling houden; zijn driften *enz.* betoomen, bedwingen. — AN - hechtenis, arrest; kerker.

KOENDER = KONDOR.

KOENDAH - in den modder gevallen en beslikt.

KOENDI - pottebakker. — *ev. w.* - pottebakken.

KENG - verk. van DJOENGKENG en van MĀNEKENG.

KOENGKANG = KONGKANG.

KOENGKEM - *z.* KEM.

KOENGKENG - op een bepaalde plaats moeten blijven, kamer- of huis-arrest hebben, schootblijven. — *ev. w.* - belletten uit te gaan, opgesloten of over den tijd *erg.* houden, huis-arrest *enz.* geven, een kind in den hoek zetten. Ook = NGOEKENG, bij OEKENG.

KOENGSEL = KONGSEL.

KOENING *n.*, DJĒNĒ *k.* - geel, oranje; door van een ei. MĀNGSĀ — - de tijd wanneer de veldvruchten op het land staan. — AN *k. n.*, DJĒNĒAN *k. d.* - geel koper. BOEMI — AN - beplante grond, groen rijstveld.

KOENIR - kurkema.

KOENTJĀ - sleep, *stapende of ingestoken* achterslip *v. e.* kleed.

KOENTJĀRĀ - naam, faam, vermaardheid.

KOENTJI - slot; sleutel; op slot; een wortel, tot kruiderij en geneesmiddel. — *ev. w.* - sluiten, op slot doen; *iem. enz.* opsluiten. — *tr.* - ook voor of met betrekking tot *iem.* wegsluiten.

KOENTJENG - kuif roor op 't hoofd; punt of tros *v. e.* sleepnet.

KOENTJEP - gesloten, zamengevouwen, geloken, een bloem, de handen bij een sēmbak *enz.*; nog niet ontloken bloem, bloesemknop; nog onbesneden; nog niet besneden kind; betrokken, 't gelaat, door vrees of bekommering.

KOENTSEL = KONTSEL.

KOENTĒT - klein gebleven, achterlijk in groei; verschrompeld.

KOENTING = KOENTĒT, maar van een kind of dier: dreumes.

KOENTEL | *ev. w.* - even uitloopen, de deur uitgaan in huisgewaad zonder wapen, stok of sjawl mede te nemen.

KOEPANG - klein *srt.* van mossel.

KOEPAT - kluitje rijst gekookt in een zakje van gevlochten bladrepn.

KOEPENG - tegen elkander in gebogen en met de uiteinden bijna elkander rakende, ook van de horens *v. e.* buffel, als ze tevens regtovereind staan; ook zoo in een kring of twee halve kringen staan met een kleine opening; de buitenste rand van iets ronds. — *ev. w.* - in 't rond insluiten of bijna geheel omgeven.
 KOEPER - oorpennetje in plaats van hangers, om 't gaatje open te houden.

KOEPI - vierkante of kelderflesch.

KOEPING *k. n.*, TALINGAN *k. i.* - oor. — AN - oor of oorvormig handvatset.

KOEPOE - vlinder, kapel. — TARENG - dubbel, tegen elkander inslaande, deuren, luiken *enz.* ENGSEL — - platte scharnier.

KOEPER (*i. pl. v.* KOEFER) = KAPIR.

KER 1°. - 't geluid waarmee men kippen roept. — *tr.* - kippen zoo roepen.

2°. - verk. van OEKER = MENG.

3°. | *tr.* - *iem.* in zijn behoeften tegemoetkomen of bijstaan.

KOERĀ - *srt.* van landschildpad, in bosschen.

KOERAH - den mond uitspoeien. — *ldb.* - gorgelen. — *ev. w.* - schoon spoelen en schrobben.

KOERAMBANG | TING — - op

't water drijven, *vele zaken*.
— AN — zich boven water houden, *velen*.

KOERANDJI = KRANDJI 2°.

KOERANG *n.*, KIRANG *k.* — te weinig, te kort; 't ontbreekt, gebrek hebben aan, missen, niet *of* te weinig hebben; schelen aan *iem. of iets*; minder; minder geworden, verminderd. — *tr.* — afnemen, afdoen, onthouden aan; te min geven; minder maken, verminderen. Ook *en tr. ldb.* — zich zelf gebrek laten lijden, zich ontbering opleggen. — *ldb.* AN — gebrek lijden *of* hebben, in gebreke zijn *of* blijven; te kort komen; gebrek, behoefte. KIRANGAN — ook *k.* van EMBEH.

KOERANTI | *tr.* — bedwingen, in toom houden.

KOERAS 1°. | *ev. w.* — een vat *of* ander groot voorwerp dat hol is, van binnen met water schoon maken, uitspoelen. 2°. | *ev. w.* = NGORAS, bij KORAS.

KOERBAN — offer, offerande. — *cs.* — iets offeren.

KOEREB — ook het plat *of* onderste vlak, de onderkant van iets. — *tstv.* — op het plat, op zijn vlakken *of* open kant, op zijn buik liggen *of* staan. — *tr.* — op iets zoo vallen *of* gaan liggen; iets zetten onder iets dat zoo staat; zich onder-

werpen aan; instaan voor.
— MENG — = *tstv.*, en ongeveer 4 maanden oud, een kindje.

KOERMÂ 1°. — dadel.

2°. = KROEMÂ.

KERMAT — *z.* HERMAT. — PÂ — AN — eerbewijzing.

KOEROE *n.*, KÊRÂ *k.* — mager, schraal, ook van gewas en grond.

KOERENG — omheining; omheind, afgesloten rondom; bol van aardewerk *of* papier om een kaars *of* lampje, slons. — *ev. w.* — af- *of* opgesloten houden. — *tr.* — ook een vogel in een kooi doen. — AN — ook kooi; op stal gehouden, een paard.

KOEREP 1°. (*i. pl. v. HOEREP*) — (*Arab.*) letter; berekening van den dag waarop de eerste verschijning van de nieuwe maan valt.

2°. = KOREP.

KOERSI — stoel met rugleuning. — PALANG — armstoel. — WADON — stoel zonder armleuningen.

KOESIR — koetsier. — *tr.* — den wagen enz. besturen, de paarden menen.

KOESENG | *db.* — met haast *of* driftig aankomen *of* gaan zitten *of* heenloopen, en zoo doen blijken dat men iets gewigtigs te zeggen *of* te doen heeft.

KOESER — nadenken, overleg, bescheidenheid.

KOESER — door allen aangemen *of* erkend, eenstemmig van gevoelen, allen *of* beiden. — AN — zich met elkander verstaan.

KOESCT — verslagen, verward en verlegen, niet weten wat aan te vangen; er treurig en neerslagtig uitzien. — *ev. w.* — zich eenvoudig kleden, zonder tooi *of* opschik gekleed zijn.

KETBAH — predikatie in de mesdij: die houden, des Vrijdagmiddags.

KOETIL — wrat (?); kleine, spoedig verdoovende bloedvin; ook wel tot verzachting der benaming voor de kinderpokken. *Z. ook bij TJATJAR.*

KOETJÂ = KOETJEM.

KOETJAH *en* — AN — afval, overschot; ook als gift; geschenk, gunst.

KOETJAJQ | *tstv.* = KOEMÓTJAJQ, bij KÓTJAJQ.

KOETJEM — bleek, 't gelaat, verbleekt, verkleurd; glansloos, verduisterd; somber, treurig.

KOETJING 1°. — kat. GÓPONG — *of* G. — AN — kruidje roer-mij-niet.

2°. — opzwellen door een kneep. — *ldb.* — knijpen dat het opwelt; kneuzen door een slag.

KOETJIR — kuif *of* haarbosje boven op het achterhoofd, haarstaartje; de haarstaart der Chinezen.

KOETJIWÂ — onvolkomen, gebrekkig, daardoor niet voldoende, tekortschieten; bij iets anders ongunstig afsteken, achterstaan. ORA — — voldoende, evenredig. — *tr.* — tekortschieten *of* afsteken bij; in gebreke blijven, niet voldoen aan een belofte, verwachting enz.

KOETJOE — tuit, pijptuit; de knop in 't midden van gong *of* kenong, waarop geslagen wordt. — *tr.* — een stuk goed gedeeltelijk losjes uitwassen, een vlek enz. er uit wasschen.

KOETOEBAH — predikers.

KOETEG — (*ongemengde*) wierook. — *ldb.* — wierooken. — *tr.* — bewierooken. — *tstv.* — rooken, rook opgeven *of* verspreiden; uitwasemen, uitdampen; vlammend, flikkerend, een zwaard enz.

KOETEQ — een dikke korte riviervisch, naar paling gelijkende.

KOETÂ *n.*, KÎTÂ *k.* — vesting, burgt, kasteel, stad; vest, burgwal, steenen ringmuur, ook om een kampeng *of* behuizing; regentswoning, hofzetel van een regent. — *tr.* — ook zich verzetten tegen.

KOETAH — bemorst; zich morsig maken.

KOETEH | *ev. w.* — onbeschaamd, schaamteloos, zich gemeen gedragen.

KOETENG — afgestompt, stomp, arm, hand, been, voet: zonder

hand of vingers of voet of teenen, zonder onderarm enz. — AN — kort buis of korte kiel met kraag, en mouwen tot aan of boven den elleboog.

KOETÆQ — kippetuiken. — *ev. w.* — een kuikentje mak maken door het zelf te voeren. KOEWAGÅ — een weinig verkromd, arm of hand, door peesoprekking.

KOEVAL — lichter van kleur op een plek, lichtere steel in iets.

KOEVALAHEN — in kracht te kort schieten, 't moeten opgeven, er onder bezwijken.

KOEVALIQ — *z. bij* WALIQ.

KOEVALON of DAMI — de dikste, geele onder de vezels in de nangka-vrucht, die eetbaar zijn. ANAQ — stiefkind. BAPÅ — stiefvader. SADOELER — stiefbroeder.

KOEWANGKOENGEN — zich te huis of in de eenzaamheid vervelen, verlangen naar iems. tehuiskomst.

KOEWA — lichaamskracht, de krachten; de kracht hebben of in staat zijn om iets te doen; krachtig, sterk; vermogend, gezeten; den voorrang hebben. — *cs.*, of met AWAQ — zich inspannen. — AN — versterkend, een middel of medicijn. — KÅ — AN — iems. krachten. — PÅ — of PI — steunsel,

steun, vastheid, borg, pand enz. — PÅ — AN — toovermiddel tot versterking.

KOEWATIR *n.*, KOEWATOS *k.* — beducht voor onheil of ongeval, ongerust; beduchtheid; reden tot bezorgheid, gevaar. — *tr.* — beducht of bezorgd zijn voor; verontrustend, gevaarlijk. — *cs.* — ook onrustbarend, gevaarlijk.

KOEWATJI — gezouten semangkappen.

KOEWATOS — *z. KOEWATIR.*

KOEWAWI — *z. KĒLAR.*

KOEWE *n.*, POENIKÅ *k. enz.* — die, dat, daar, die daar.

KOEWEK | *ev. w.* — iets met de vingers of iets and. uitboren, uithollen, uitpeuteren; *erg.* in krabben, omkrabben, omwroeten, klaauwen. — KROEWEK — peuter, stokje of wal ook om ergens een gat in te maken en een stuk uit te halen; klaauwen, *erg.* met de nagels in grijpen. — NGROEWEK of NGROEWAQ — *ev. w.*

KOEWE — dooreengeslingerd, — verward, — gewoeld, — geformeld, niet van een te scheiden, ook van vechtenden; van 't hart: zijn gedachten niet uiteen kunnen houden, zich verwarren in 't denken over iets; vingergreep van ineengewarde zaken, als boomwol, tabak. — *ev. w.* en *db.* *ev. w.* — dooreenwarren enz.; om elkander wikkelen of

winden. — AN — ook door elkander woelend worstelen.

KOEWIQ | DJERÆQ — klein zoet *srt. van djerak.* — *ev. w.* — met den nagel beschadigen of er een stukje uit halen, uit of af knippen, indeuken.

KOEWOE — *z. PONDOQ en bij* SANGGRAH.

KOEWENG 1°. — glans, schittering, als *v. e. diamant.* — *ev. w. ldb.* — stralen, schitteren. 2°. | *ev. w. ldb.* — gonzen, ook de wind.

3°. — komvormig, hol, diep. — *cs.* — ook de randen rondom opbuigen; de hand hol ophouden.

KOEWEQ 1°. — wilde of boschkat.

2°. — katschelp, katoorn. KOEWER — verward, verlegen, niet weten wat er van te moeten denken, besluiteeloos, radeloos.

KOGÆG — tegenzin of geen lust hebben in iets.

KOGEL — deernis krijgen, begaan zijn met iets; niet over zijn hart kunnen krijgen; deernis.

KOHEN (*West- en Oost-Jav.*) — KOWE.

KOJAN — Jav. last van 28 of 30 pikoels.

KOJOQ 1°. en KRØJOQ | MALING — roovers in een troepje van drie of vier. — *ev. w.* — van idem: iems. huis over-

vallen en berooven; met velen op iem. aanvallen, iem. of iets met velen grijpen, aanpakken, ook een arbeid, sjouwerij enz.; ontrukken, afgrissen, ontveldigen. — *tsv.* — ook gevoel van kriebeling, jeukende prikkeling over een uitgestrektheid van 't ligchaam.

2°. Ch. — zelf, pleister.

KØJØR — KØTOT.

KØKOH — met saus of sop er over, iems. rijst; zijn rijst in groente, sop enz. eten; dapper, moedig, in 't vechten en 't werken. — *cs.* — zijn rijst in het sop doen of eten.

KØKOK — geklok van hoenders. — *db.* — klokken; kakelen. — BÆLÆQ — nachtuil, katuil.

KØKOP — snoet; witte plekken aan de mondhoeken. — *ev. w.* — drinken of slurpen met den snoet in 't water; plat wrd. voor drinken.

KØKOQ 1°. — BÆGGOL.

2°. — gespierd, stevig gebouwd, stoer; stevig of dik, de hals; stijf in 't feestgewaad, zoodat men 't hoofd bijna niet kan draaijen.

KOL | PASAH — *srt. van* schaaf voor lijstjes.

KOLAQ — met suiker en kokosmelk gestoofde vruchten.

KOLĒ | *db.* — slingerende beweging, als een aal bij 't zwemmen.

KØLEM — kolom, in lijsten en

- slaten.* — AN — wat in kolommen genoteerd is, *bep.* tweede gewassen.
- KOLÈT (van OELÈT) | *db.* — wormsgewijze of slangswijze zich bewegen met rekkingen.
- KOLIQ — 't wijfje van den nachtvogel toehoe.
- KOLOE (van OELOE 2°) — ingeslikt raken of krijgen; geen been of geen zwaarigheid vinden in iets, zich laten welgevallen. ORA — ook tegen de borst stuiten, in de krop steken. — KOLON — hardvochtig, een ruim geweten hebben, alles kunnen verdragen; schrokkelig, zelfzuchtig.
- KOLER (van OELER?) — ruim van gemoed worden, zich laten overhalen, zijn weigering laten varen.
- KOLOH — waschwater voor waps (limoensap of azijn met zwavel-arsenicum), en van de handen enz. van een vorst of heilig persoon. — *ev. w.* — als *bov.* wasschen.
- KOLON 1°. — z. KOLOE.
- 2°. — colonne.
- KOLONG — groote of zware metalen ring; schakel v. e. ketting; strik, lus; band om een bos lange voorwerpen; bos van id.
- KOLOQ (voor KOLON 1°, van KOLOE) | *cs. en db. cs.* — zich verharderen of hardvochtig houden; zich geweld doen

- om iets te verdragen.
- KOLOR (van OLOR) — trek- of schuifband.
- KOLOT | *ev. w.* — ketan in een pan koken; insmeren, vetten, olieën, een muur bestrijken, met kalkbrj opvullen.
- KOMBANG — zeer groote, bruinzwarte hommel, houthommel, die het hout invreet en er in nestelt. MATJAN — zwarte tijger. — *ev. w.* — ook brommen, knorren. — *tr.* — beknorren.
- KOMBOR — wijd, slobberig, de kleeding, vooral de pijpen en mouwen. — *ev. w.* — nat maken, met water begieten; een paard voeren met gehakt gras in water. — AN — gehakt gras met water, paardevoer.
- KOMING 1°. — op den grond rollen, om en om rollen, z. a. een paard of iem. die voortgesleept wordt.
- 2°. — klein blijven, zijn wasdom niet krijgen, hoewel rijp wordende, vruchten.
- KOMEQ (van OEMEQ) — be-roemd, berucht, vermaard.
- KOMOT | *db.* — bevuild, bemorst.
- KOMPLANG en *db.* — helder, schoon, zuiver, helder weerspiegelen, water in een meer of op de velden; ook kabbelen (?); — ook onvervuld, vacant, een post, onbehandeld, blijven liggen, een zaak.
- KOMPER — komfoor, meest een ijzeren.

- KOMPOL of KROMPOL — bos, tros van met de steelen samenhangende of zaamgebonden voorwerpen; groep, troep, drom.
- *ev. w.* — een troep uitmaken, zamenscholen; in een tros bijeen groeijen; bossen als *bov.*
- KOMPRÈNG — jong hert.
- KON n., KÈN k. | AKON, AKÈN, NGANDIKAQAKÉ k. i. — iem. zeggen dat hij iets doen moet, gelasten, laten doen.
- *ev. w.* — 't zelfde (*sprkt.*).
- PAKON, PAKÈN — last, bevel, gebod; wat men laat weten door bode of brief.
- KONANG — vuurvlieg, lichtend torretje. — *ldb.* — vonken of vuur in 't oog door slag of stoot.
- KONANGAN — bemerkt, betrapt, op 't mat aan 't licht gekomen, een kwaad dat iem. heimelijk doet, of de persoon die het doet.
- KONDJEM — met het hoofd of 't aangezicht tegen of bijna aan den grond.
- KONDJEQ (van OENDJEQ) — aangeboden, ter hand gesteld.
- KONDER (van OENDER) — z. OELIH. — AN — in 't kraambad overleden.
- KONDÉ ml. — haarwring tegen 't achterhoofd aan, goed opgerold en vastgestoken.
- KONDOR — liesbreuk, zakbreuk, gebroken id.
- KONGANG — kunnen, in staat zijn; 't kan wel, redelijk, 't

- kan doorgaan.
- KONGKAL (van OENGKAL 1°) — opgewipt, er uit, gedaan gekregen; 't verliezen, onderliggen. — AN — getroffen, geraakt.
- KONGKANG — groot srt. van waterkikvorsch.
- KONGKON n., KÈNGKÈN k. (van KON enz.) en *ev. w.*, NGOETES k. i. — gelasten, zenden met een last; afvaardigen.
- *tr.*, NIMBALI k. i. — om iem. zenden, ontbieden. — AN, OETOESAN, POETOESAN k. i. — bode, zendeling, afgezant; iemand als bode uitzenden.
- KONGSÈB — z. ONGSÈB.
- KONGSÈN — consent voor in- of uitvoer.
- KONGSÈNG | *ev. w.* — heen en weder roeren; een mes en drg. aanzetten, aanstrijken om en om draaijende. — AN — aanzetsteentje, aanstrijkplank.
- KONGSI 1°. — z. KANGSI.
- 2°. *Ch.* — woonhuis van een Chin. pachter, landheer of van 't plaatselijk hoofd der Chineezzen; klub, vennootschap onder de Chineezzen.
- KONGSÆL — verdraaid, verwikt, verstuikt; zich verstuiken enz.; bedorven, verbroddeld.
- KONJON = BORÈH.
- KONJOR | *db.* — nieuwelings, sedert kort; wezenlijk, eigenlijk; *bv.* broeder.

KONO *n.*, NGRIKOE *k.* - daar, die of dat daar; of daaromstreeks; *en* = MÈNGKONO (*sprkt.*). ING — - daar, daar ter plaatse; toen, op dat oogenblik.

KONGES (van OENGES) - uitgetrokken, uitgemaakt. GALAR — - *srt.* van gestreept goed.

KÒNOQ = MÈNGKONO (*sprkt.*). KÒNTAL - door slag of stoot op een afstand neêrvallen, neêrstuiven.

KÒNTEN 1°. *k. d.* = KÒRI, *z.* LAWANG.

2°. - KÓRÉ.

KÒNTIT - te kort schieten, tegen een andere niet opkunken.

KÒNTJÉ | *ev. w.* - de manen van een paard vlechten.

KÒNTJÈR - wat ergens slingerend of wiegelend bij neêrhangt; slip van een tulband; geregen bloemen die over de ooren bij de wangen neêrhangen.

KÒNTËL - *srt.* van reiger.

KÒNTRAG - sterke schudding dat het dreunt, schok, een schok krijgen. — *ev. w.* - iets schudden enz. als *bov.*

KÒNTRAQ 1°. - overal vernomen worden; algemeen bekend.

2°. - kontrakt.

KÒNTËT = KOENTËT.

KÒNTING (*strand.*) = KÁN-TING.

KÒNTOL *k. n.*, KLANDOENGAN

k. i. - scrotum. — *ev. w.* - *iem.* er bij grijpen of trekken. — *tr.* - *obi* uitgraven, maar de plant met den bovenwortel laten staan. — AN - hangslot.

KOP | *db.* AN - gulzig drinken, zwelgen.

KOPAR (voor KOFAR) = KAPIR. KOPAT-KAPIT - kwispelen.

KOPÈQ - plat neêrhangen, de borsten v. e. vrouw, slap hangende borsten. KARANG — - desaland zonder sawah.

KOPËT - zich niet of nog niet gewasschen hebben na zijn gevoeg te hebben gedaan.

KÒPI 1°. - koffie. WÉDANG — - aftreksel van koffiebladen. — *ev. w.* - koffie bouwen; een grond voor de koffieteelt gebruiken of aanleggen. — PÁKÓPËN - koffietuin.

2°. - KOEPI.

KÓPJAH - muts, kapje, calot.

KÒPJQ - een spel met duiten, waarbij die in de handen geschud worden. — *ev. w.* - iets schudden, omschudden of dooreenschudden ergens in of tusschen.

KÒPJOR - dooreengeloopen, een ei; week en matgeel van binnen, een kokosnoot.

KÓPLAQ - rammelen, noot of vrucht met losse pit; geluid geven bij 't schudden, een ei dat begint te bederven.

KÓPLO *en db.* - gezwollen, opgezet, waterzuchtig, 't ge-

laat.

KÒPLOQ - palen of standers van een stal of brugleuning; *srt.* van kindermutsje.

KÒPOH - natte dweil of lap, nat lapje om te blusschen, te betten enz.; doornat, *iems.* kleederen. — *ev. w.* - betten, afbetten; met water begieten, *bv. iems. hoofd.*

KÒPONG - loos, zonder pit of kern, noten of *and.* vruchten.

KÒPOQ - uit het oor vloeiend stinkend vocht. — EN - loopend, *iems. oor.*

KÒPRAQ - klaphoutjes om vogels te verjagen.

KÒPROH - slordig, wanordelijk, kleeding, woning enz.

KÒPROS - ruig, 't aangezicht, overal met haren; baard en knevels: ongekamd, ongeknipt, niet opgemaakt; *de nens:* met lange haren van binnen begroeid; ruig en dik van knevels en de geheele bovenlip er mede bedekt.

KOQ - *z.* KÅ en KO.

KORAG - dreunen, dreunend schudden; ongelukkig geworden.

KORAS - boekdeel, ingenaaid katern papier met een omslag. TOEKANG — - boekbinder. — *ev. w.* - innaaijen met een omslag, inbinden.

KORÉ *k. n.*, KÒNTEN *k. d.* - 't land Bima. DJARAN — - Bimaneesch paard.

KORÈD | *ldb.* - potten of pannen uitschrapen om 't overschot te verzamelen. — *tr.* - *eten* uit *id.* schrapen en bijeenzamelen. — AN - 't zamenschraapsol. ANAQ — - AN - 't laatste kind van *iem.* KORÈNG - open zweer, zwerende wond. — *ev. w.* - gaan zweren; een zweer zijn. KORÈP - witte schurftige vlekjes aan den kop v. e. vechthaan, uit verwondingen ontstaan; zwarte vlekken op vruchten; een *srt.* van huiduitslag. — *ldb.* of *db.* - aangekleefde rijst uit den pot of 't rijstmandje schrapen. — — AN = KORÉDAN.

KORÈQ - stuk bamboe met gaatjes waarop met een latje gewreven en gekrast wordt voor muziek; metse-laars-troffel. — NGANG-LANG - klappermansratel. — *ev. w.* - krassend vegen of strijken; den vloer vegen; *en* = NGËTJRËQ, *z.* KËTJRËQ.

KÒRI - *z.* LAWANG.

KORÈD - onwillekeurige zaadvloeiing.

KORËP - in overeenstemming of evenredigheid met iets *and.*, accorderen, gelijk uitkomen; *en* = PATËT.

KÒROQ - wisscher voor lange hollen, van geweerd, kanon, 't oor enz. — *tr.* - iets daarmee schoonmaken.

KOSËQ | *ev. w.* - een mes enz. aanzetten op een steen of

leder.

KOSËR | *db.* - bogtig voortkrui-
pen of schuifelen. — AN
- 't grondblad *v. d. tabaks-
plant.* — KLOSËR | — AN -
op den grond liggen te spar-
telen, in bogten zich heen
en weder slingeren.

KOSOD - zich 't lijf of de huid
wrijven of schuren tegen iets.
— AN - wrijfpaal *enz.*; strie-
men van 't schuren.

KOSOQ - ook iets om meê te
wrijven of te schuren; strijk-
stok van viool *enz.* — BALI
n., — WANGSEL *k.* - het
tegenovergestelde of tegen-
deel. — *ev. w.* - wrijven,
schuren.

KOTANG - kamizool of vest van
wit katoen met mouwen,
dienstkleding; kamizool zon-
der mouwen, *oorlogsklee-
ding*.

KOTËS - jonge koetæq. — *ev.
w.* - babbelen, snappen.

KÓTJAQ - klotsen, klotsend
schommelen; beroering der
zee, levendige beweging of
't rollen der oogen. — KÁ-
TJÏQ - ginds en her henen
klotsen, in geweldige beroe-
ring. — *ev. w.* - schudden
dat het klotst. NGÓTJAQ-
ÓTJAQ - om- of dooreen-
schudden of -schommelen.
— *tstv.* - zich heftig bewe-
gen, schudden, rollen; zich
bewegende glans.

KÓTJAR-KÁTJÏR - verstrooid,
links en rechts verspreid; *z.*

ÓTJAR-ÁTJÏR.

KÓTJOL | — AN - kleine koe-
taq.

KÓTJOQ | *ev. w.* - iets op en
neêr schudden; de kaarten
schudden, doorschieten.

KÓTJOR - geneeskrachtig bad-
of waschwater; het water
dat men een vechthaan uit
een lapje in den snavel
perst. — *ev. w.* - zulk een
bad of iets tot zulk een bad
bereiden. — *tstv.* - *z. bov.*

KÓTES - in groote druppels
sterk hoorbaar neêrvallen.

KÓTAQ - kist of kistje met over-
sluitend dekset, dat er geheel
van afgenomen kan worden;
ruit, vierkant vak op geruile
voorwerpen; perk of vak van
rijst- of iegalveld. — *db.* -
geruit. — AN - vierkante
doos, sirihkistje; vierkant
vakje of hokje *enz.*

KÓTËH - bemorst, besmet, vuil.

KÓTËQ - slag of geklop buiten
tegen 't rijstblok. — *tr.* -
daarmede bij 't slaan of stam-
pen in 't blok de maat slaan.

— AN - met zijn velen op
de maat het rijstblok slaan.

KÓTONG - ledig, ongevuld, on-
geladen; ijdel, zonder zin of
beteekenis, zinledig, een
ijdele klank zijn.

KÓTOT - 't zoogen. haar of geel-
haar in vleesch.

KOWAN - onbepaald, onzeker.

KOWANG | *db.* - over iets ma-
len, er in zitten, omloopen,
't hoofd.

KOWAQ | *tr.* - kuiltjes maken
of op een veld kuiltjes ma-
ken om in te planten, [*dja-
goeng en dry.*] — AN - poot-
kuiltje.

KOWAR - kind waarvan de va-
der onbekend is, bastaard.

KOWÉ *n.*, SAMPÉJAN *k.*, 'NDIKÁ
m. - gij, u.

KÒWËN (*Oost- en West-Jav.*) =
KOWÉ.

KÒWI 1°. - smeltkroes. — KO-
WËN - mengkuil voor de
steenbakkersklei; indigo-
kuip. — PÁKOWËN - indigo-
fabriek.

2°. - voskleurige aap.

KRABAT - nabestaande, bloed-
verwant.

KRAHËNG - een lagere adellijke
titel op Makasar; Boegi-
neesche krisgevest; een gou-
den figuur aan een krisgevest.

KRAHON - een kokosnoot: maar
half of gedeeltelijk met
vleesch gevuld, aan de an-
dere zijde enkel met water;
half simpel, stumperig, on-
noozel, onhandig.

KRAHOS - *z. RÁSÁ.*

KRAKAB - dek, schut tegen re-
gen of zonneschijn boven over
iets heen, over de kap *v. e.*
wagen, over een schuit *enz.*;
zadeldek. — *tr.* - bedekken
enz. als bov. — AN | DA-
GING — 't vleesch rond-
om den buik *v. e. slagdier.*

KRAKAD - vischnet, klein sleep-
net.

KRAKAL - keisteen. — *ev. w.* -

een weg met keisteenen be-
leggen; dwangarbeid ver-
rigten. — AN - ook dwang-
arbeid.

KRAKET - *z. RAKËT.*

KRAKOT | *ev. w.* - knagen,
knabbelen.

KRÂMÁ 1°. *k. n.*, KRAMI *k. d.* -
beleefdheid, beleefd in 't
spreken; welvoegelijkheid;
of BÂSÁ — de beleefde
taal. — INGIL - de taal
of woorden tot of ten opzig-
te van hooggeplaatste per-
sonen. — ADI - puik be-
leefd als *bov.*; zeer heusch
of zachtzinnig. — JËKTI
- edelmoedig, edelaardig,
grootmoedig; edelmoedig-
heid *enz.* — *cs.* - in de krá-
má-taal overbrengen.

2°. - *z. RABI en LAKI.*

KRAMAN - (*oorspr.* iemand van
hoogen stand) opstandeling
uit een edel geslacht. — *ev. w.*
- zich gewapend tegen de
regering verzetten.

KRAMAS *k. n.*, DJAMAS *k. i.* -
zich 't hoofdhaar wasschen
met aschwater of *dry.* — *tr.* -
iem. 't hoofdhaar wasschen
enz.

KRAMAT - eer, eerwaardig-
heid; wonder, door een hei-
lige die geen profeet is, ge-
daan; wonderlijk verschijn-
sel op 't graf van een wali;
begraafplaats, graf.

KRAMBON - door een boozen
geest aangeraakt of beze-
ten zijnde, ijlen of krank-

- zinnig zijn.
 KRAMBIL *n.*, KLĀPĀ *k.* (ook wel andersom) - kokosnoot, -boom.
 KRAMI - *z.* KRĀMĀ, RABI en LAKI.
 KRĀNĀ 1°. - middel, wijze, weg. 2°. *n.*, KRANTĒN *k.* - oorzaak, reden; om reden, doordien, want. --- BĒTJIQ - goedschiks. --- RAHI - van aangezicht tot aangezicht; opregt, eenvoudig. --- ALLAH - om Gods wil, zonder voordeel te beoogen. --- NGĀPĀ - want, namelijk.
 KRANDJANG - langwerpige ronde pakmand, *srt.* van knaster, van gespleten bamboe.
 KRANDJI 1°. - hok, kooi, korf, ruif of voerbak van latwerk. 2°. of ASEM --- een zure vrucht, eenigzins als tamarinde.
 KRANĀH - bloedverwantschap, familie. --- AN - samen vermaagschap.
 KRANGKĒNG - stevig hok met wanden van dik rasterwerk, *bv.* voor een tijger.
 KRANGKRANG = RANGRANG.
 KRANGSANG - 't razen van water op 't vuur; gesnor, *bv.* van 't hijgen. --- *tstv.* - razen, snorren; spinnen, een kat. --- AN = GRANGSANGAN.
 KRANJAS | *tstv.* - branden, bijten op de tong of elders op de huid.
 KRANTĒN - *z.* KRĀNĀ 2°.

- KRĀPĀ en *ldb.* - in 't bosch of veld wat opzoeken of ophalen voor voedsel of ander gebruik. --- *tr.* - *id.* op of in een plaats.
 KRAPAQ - mot, houtspaanders of -snijdsels, kruimelbrandhout; droog riet en *drg.*, drooge bladen van suikerriet voor brandstof. --- *ev. w.* - beendroog, bros of brokkelig van droogte.
 KRĀPJĀQ 1°. - afgeschutte (onbewoonde) plaats; omheind park, hertekamp. --- *ev. w.* - afschutten. 2°. | *tstv.* - kletteren, ramelen, trappelen, 't geluid.
 KRAPĒT 1°. - smerig, vet, beslikt. 2°. | *db.* - schraal en dun of fijn, padigewas, hoofdhaar, baard enz.
 KRASAQ | *tstv.* - ruischen, gedruisch maken, kletteren, van 't stroomen van water, beweging of gesleep van bladeren, een stortregen en *drg.*
 KRASIQ | --- AN - een *srt.* van kook.
 KRĀTJĀ - klein *srt.* v. schelpen.
 KRĀTJĀQ - hoof van een beest.
 KRAWANG denkelijk = KAWANG.
 KRAWAQ | *tstv.* - ruischen, gedruisch maken, klateren, afstroomend water, veel stemmen dooreen enz.
 KRAWAT - band, koord, draad, om een opening dicht te rijgen of te flansen, rijgveter, trommelkoord enz. --- *ev. w.* -

- een opening of scheur met een koord enz. bijeenhalen, zamenflansen, digtrijgen, *z. a.* een rijglijs; een trommel spannen; iets omwinden of omwoelen voor stevigheid.
 KRAWĒS - harde woorden. --- *ev. w.* - tegen *iem.* uitvaren, *iem.* doorhalen, den mantel uitvegen.
 KRAWĒT = KRAPĒT 2°.
 KRĒBĒK - geklok, geborrel, *v. e.* kruik enz. die onder water volloopt. --- *ev. w.* - een kruik enz. zoo vol laten loopen.
 KRĒBĒT - *z.* KĒBĒT.
 KRĒBĒT | *tstv.* - ruischend flabberen of wapperen (van KĒBĒT).
 KRĒDJĒT - ligte beweging of verroering van 't ligchaam; beweging van 't gemoed, opwelling, gevoel.
 KRĒKAT - opgewektheid, zielskracht, aandrift of dorst naar iets. --- *cs.* - dorsten of aandrift gevoelen tot.
 KRĒKĒL | *ev. w.* - klauteren, beklafteren. --- AN - ook met handen en voeten werkende, *bijv.* opstaan.
 KRĒKĒT | *tstv.* - knarsen, *z. a.* met de tanden.
 KRĒMBAH - klein graauw *srt.* van tijger; en = KLĒMBAQ.
 KRĒMBĒNG - ronde afschutting van gedēg binnenshuis tot waarplaats van padi, katjang enz.
 KRĒMBAH - *z.* RĒMBAH.
 KRĒMI - huidmade; aarsmade.

- KRĒMĒN 1°. = PIANGKI.
 2°. | *db.* - schemerend, als in een waas gezien.
 KRĒMĒNG | TING --- - klinken, geklank van rondom.
 KRĒMĒS - ook = KRĒNGĒS. --- *ev. w.* - raauw en geheel of met huid en haar opeten, opknappen, verslinden.
 KRĒMPĒL - in een digte groep bijeen; dicht aan elkander gegroeid, *bv.* veel bladeren. --- *ev. w.* - in een groep bijeenstroomen; een digt gebladerte zijn.
 KRĒMPIS | TING --- = MĒMPIS en ĒMPIS, van velen.
 KRĒMPJANG = KRĒMPJANG.
 KRĒMPJĒNG - gegons, gonzen, vliegen en *drg.*
 KRĒNAH - verschalkt; misleiding enz. --- *ev. w.* - verschalken, misleiden, bezwindelen, schurkachtig bedriegen.
 KRĒNPĀ = RĒKĀ, RĒMBĒG.
 KRĒNPĒ - gespikkeld hert.
 KRĒNĒNG - gevlochten korfje in den vorm van een toegebonden zakje om vruchten enz. in te dragen, of om vruchten aan de boomen te beveiligen tegen de vogels enz.
 KRĒNGĒS en *db.* - knarsen, kranken, zanderig tusschen de tanden.
 KRĒNGGĀ - half ledig, half uitgedroogd, een peul-, aar- of nootvrucht; half simpel, onbekwaam, stumperig.
 KRĒNGKANG | *db.* - met han-

den en voeten scharrelen.
 KRÈNGES en *dh.* - knarsen of knarsend knappen tusschen de tanden, *z. a.* komkommer, gras.

KRÈNGSÈH = KANGSRAH.

KRÈNGSÈNG - gebruis, opbruisen; sterk geraas van water dat gekookt wordt; 't opkomen, 't zich aanvankelijk laten voelen of merken van iets, de barensweeën; 't aankomen v. *e.* barenswee. — *dh.* - ook de laatste, schudden de weeën. — *tstv.* - bruisen, opbruisen, sterk razen, als *bov.*

KRÈNJÈH - ruw of grof van oppervlakte. WĀDJĀ — — *srt.* van plaatijzer waar braadpannen enz. van geslagen worden. PAPAS — — harde ijzerhoudende kleigrond.

KRÈNJOH en KRÈNJOH | — AN - verlangend uitzien, hunkeren om te zien, heimwee hebben.

KRÈNTEG = KRÈTEG, van 't ge-moed, *z.* KÈTEG.

KRÈNTJÈNG - weérklinkend geklater, *z. a.* van neêrval-lend water in een gemetselden put, ook van iets dat gebraden wordt. — *ev. w.* - in een ijzeren pan braden.

KRÈNTJIL | TING — — bij ploegjes of partijen, bij enkelen, niet tegelijk of te zamen.

KRÈNTJENG | — AN = KRÈNJOHAN, *z.* KRÈNJOH.

KRÈPÈS - zacht knappen, knapperen, knisteren. — *ev. w.* - ook knippen of drukken dat het knettert of knappert.

KRÈPJAQ - vloering, schut of *drg.* van smalle plankjes tegen of half over elkander; jalousie voor een venster; zulk een klap in een boom ter verjaging der vogels.

KRÈPOE - een delfstof met krista-lijnachtige oppervlakten, voor ringsleentjes; rozekransen, lovertjes enz.

KRÈSEK - sterk geritsel, *z. a.* van bladen waar iets door heen loopt, gedruisch, geschoffel, geschuifel.

KRÈSÈQ - hard geritsel als van 't loopen in drooge bladeren, hard geslof, geschoffel; slof!

KRÈTĀ - rijtuig, wagen; en = KRITĀ.

KRÈTÈ - jonge krokodil.

KRÈTEG | *ev. w.* - schraal, weinig, loof of vruchten v. *e.* boom; *id.* of armelijk, iems. voedsel.

KRÈTEG - brug; en *z.* KÈTEG.

KRÈTÈP - de gesp aan een pèn-ding.

KRÈTJÈH | *ev. w.* - aanhoudend door regenen, al door stroomen, de regen.

KRÈTJÈK | *tstv.* - met geklet-ter indringen, vele lansen in een ligchaam; snorrend door de lucht vliegen, pijlen; snateren, snoeven, pogchen.

KRÈTJÈQ - ongedroogde buf-felhuid, aan stukjes gesne-

den en gebraden; confitu-ren van vruchten, snippers, succade; rekenen, bereke-nen; klein of min van soort of groei, melselsteenen, koek-jes suiker, vruchten enz. —

AN - berekening; klein bak-sel of maaksel, klein grut.

KRÈTJIQ - dof gerammel; ge-rammel met de tong, druk gepraat.

KRÈWÈNG - potscherf; titel van een gering beambte die, eervol ontslagen, nog eenige diensten doet voor een toelage en 't ge-bruik van rijstvelden.

KRÈWÈQ 1°. - uitgebrokkeld, beschadigd, uitgevreten, met een kleine holte. — *ev. w.* - uitvreten, uitknagen; een inkeping of kerf maken in, *bo.* de einden v. *e.* schiet-boog.

2°. | *ev. w.* - ziepelen, in kleine hoeveelheid van zelf uitvloeijen, bij diarrhee of bloedcloeiing en *drg.*

KRĪJĀ - kunstwerker, am-bachtsman, voornam. smid, koperslager of goudsmid, me-taalwerker.

KRĪJĀQ - gekraak, geknapper, *z. a.* bij 't kaanwen van on-rijpe vruchten.

KRĪJÈK - gekraak, krak, krik, *z. a.* bij 't trappen op een notedop, 't verbreken van be-schuit.

KRĪJIN - *z.* PĪNGIN.

KRĪJIP | *dh.* - half digtgekne-pen, smal van opening, de

oogen. — *ev. w.* - zich half sluiten, *id.*

KRĪJÈNG - zwaar geklok of geborrel van een bamboe of een kruik met wijde opening, onder water gedompeld.

KRĪJÈQ - Chineesche aarden koffiekkan.

KRĪKID - alles op of weg, schoon op. — *ev. w.* - alles opmaken.

KRĪKIL - keisteentje, kiezelsteen, grint. OEDAN — *n.*, DJAWAH WOH *k.* - hagel, het hagelt. — *ev. w.* - een weg begrinten.

KRĪKIT = KRAKOT, van beesten met kleine tanden.

KRĪNGET *k. n.*, RIWÈ *k. i.* - zweet, merkbare uitwase-ming. — EN - zweeten.

KRĪNGKANG | — AN = KRÈNG-KANGAN.

KRĪNJIS | *tstv.* - piepen of pie-pend sissen, *z. a.* iets dat in 't vuur ligt.

KRĪNTJING | *tstv.* - rinkelen.

KRĪPIQ - kruimelig, dun, zeer klein van soort of slag; valsch, nagmaakt, *geld.* — *ev. w.* - kruimelig, bros, knapperig, een eetwaar en *drg.*; weinig, iems. spijs-nut-tigen. — *tstv.* - bros enz. —

APIQ — — kruimelig, over-dreven kiesch of keurig.

KRĪSIQ | *tstv.* - zacht ritselen, ruischen.

KRĪTĀ - een torretje dat de mangga's uitvreet.

KRĪTJIQ = KRÈTJIQ.

KRIWET - z. RIWED.

KRIWIL | *ev. w.* - kleine stukjes of kruimelgoed zijn. — *AN* - kruimelgoed, kleine stukjes, gebroken goed.

KRIWIQ 1°. - geruisch, gemurmel van water. — *ev. w.* - murmelend uitstroomen. — *tsv.* - murmelen, zacht ruischen.

2°. - een klein slag van paard, hitje. — *ev. w.* - klein van slag zijn, een dier.

KRÒBJOQ of KRÒBOQ - geplas of geklots in niet heel diep water bij 't doorwaden of er in slaan enz.; plas! klots! — NGRÒBJOQ - waden, plassend door 't water loopen of er de handen in steken of roeren enz.; doorwaden.

KRÒBONG - draagstoel met gordijnen.

KRÒBOQ - z. KRÒBJOQ.

KRÒPONG - gordijn, kleed, omhangsel, behangsel op staken met of zonder verhemelte, gordijn v. e. draagstoel; en = TÈPÈNG. — *RAHI* - sluijer, voile. — *tr.* - omhangen, afzetten met gordijnen enz.

KROEJBEG - gang of loop van velen te zamen ergens heen of in een rigting; de zeden of gewoonten of de wijze der menigte of van 't algemeen.

KROEJBEG 1°. - klapperend geflabber v. e. kleed om de beenen; daardoor gehinderd in 't gaan; hindernissen heb-

ben, het moeilijk hebben in wat men doet of beoogt. — *ev. w.* - klapperend flabberen.

2°. = KRÒBJOQ.

KROEBOT | *ev. w.* - met twee of meer tegelijk aanvallen op, bestormen. — *tsv.* - id. er op toelopen, toestroomen, aanstormen.

KROEGET | — *AN* - spartelen, zich in allerlei bogten draaijen.

KROEHEN = KRÏJIN, z. DINGIN. KROEKEB - kleed, dek, spreij, mantel om iets of 't ligchaam geheel te overdekken. — *ev. w.* - geheel overdekken, een kleed spreiden over.

KROEKED | *ev. w.* - alles tot zich nemen, niets overlaten. — *tr.* - iem. alles afhalen, arm stelen, ledig halen.

KROEMÅ - maden in wonden of in de schaamdeelen; korstige zeer verbreide huidworm of herpes.

KROEMPJANG = KRÓMPJANG.

KROEMPJENG - gegons, gonzende klank; vogelverschriker van een bos stukken bamboe die hangende met een touw bewogen worden.

KROENDQEQ | TING — (van velen) en *ev. w.* - langzaam of sukkelende of kruipende gaan; sluipen.

KROENGKEB - voorover vallen met het gezigt op den grond. — *ev. w.* - zoo liggen, gaan liggen of gaan vallen. — *tr.*

- met het aangezigt liggen of gaan liggen op.

KROENTEG = KRÈTEG bij KETEG. KROENTJENG - eensgezind naast of bij elkander, in vrede bijeen.

KROEPJEG - gerammel, z. a. van een groote hoop geld; gekletter van wapens enz.

KROEPQEQ - stukjes gedroogde buffelhuid of vel van tengirivisch, om voor toespijs te braden; ook voor kanen, vetkanen.

KROESQEQ - gedruisch van veel stemmen of zwaren regen; gekwaak van veel kikvorschen.

KROETAQ = KROTAQ.

KROETJIL - klein van slag, wangpoppen; en = KOENTING.

KROETEG - hagelbui van steenen, kogels enz. — *ev. w.* - een hagelbui van enz. werpen. — *tsv.* - als een hagelbui aankomen, regenen als bov.

KROEWAQ | *ev. w.* - z. bij KOEWÈK.

KROEWET | *tsv.* - krielen, krielen, wemelen, visschen in 't water, menschen, kinderen; nog in den weg of voor de voeten loopen, oppassing noodig hebben, kleine kinderen.

KROEWING - srt. van pek of stopsel, van een srt. van hars met aardolie. — *ev. w.* - daarmee naden enz. stoppen.

KROEWQEQ | *tsv.* - ruischen, dof murmelen, water of veel

stemmen; rommelen, de buik enz.; aanhoudend knorren.

KROEWET - klein of kort van gewas, achterlijk, schraal.

KROGEL (van OGEL) | TING — (van velen) en *ev. w.* - slaan of zwaaijen of spartelen met armen of beenen, zich in bogten wringen.

KROJAG (van OJAG) | TING — en *db. en* — *AN* - bewegen, schudden, wiegelen, z. a. gewassen door den wind; waggelend gaan.

KRÒJOQ - z. KÒJOQ 1°.

KRÒKOS | *ev. w.* - overbluffen, met minachting of onbeschoft of grof behandelen, brutaal zich indringen bij iem., brutaal of met geweld eischen, brutaal of driest in 't vragen of nemen.

KRÒKOT - een bladgroente, gelijkende op postelein.

KRÒMONG - een bak met tien ketels met holle knoppen, slag-instrument bij de gamelan.

KRÓMPJANG - gerinkink, klinkend gekletter; rinkink!

KRÓNDO - korf van gevlochten bamboe of van oepih, geheel dicht gebonden, rondachtig van vorm.

KRÒNTJOL | *ev. w.* - spartelen.

KRÒNTJONG - enkel- of voetringen der kinderen.

KROPAQ - blad van den Tal- of Lontarboom, waar men vroeger op schreef.

KRÓPJAQ - srt. van vogelverschrikker, als bij KRÉPJAQ.

KRÔPJOQ = KROEPJÊQ.
 KRÔPOQ — sappeloos, voos, *hout*, *riet enz.*; of *tsv.* — op den halven wasdom verdroogen en afvallen, *een vrucht.* — *tsv.* AN — verschrompeld en afgevallen, *id.*
 KRÔPOS — uitgevreten, ledig, *ijl*, *zaden*, *aar-*, *peulvruchten enz.*; vermold, *hout enz.*
 KROSAQ — plotseling gedruisch *als van gebladerte waar iets doorheen geworpen wordt.*
 KRÔSI = KÊRSI.
 KROSO — broeikorf, hanekooi *van gevlochten bamboe*; dergelijke korf om een waterkruik in te dragen; langwerpige ronde vischkorf.
 KRÔSOQ — gedruisch, gekraak *van 't loopen enz. in fijn grint*; grof, grintachtig, *zand*; *srt.* van vogelverschrikker, vogelklap.
 KROTAQ — gekraak *van brekende takken en drg.*
 KRÔTJO = KRÂTJÂ. — WONG — — — gemeene vent.
 KRÔTJOQ — gekletter *van veel lansen.* — *ev. w.* = NGRAM-POG, *z.* RAMPOG; en met zijn velen aanvatten of aanvalen om iets te doen.
 KBOTO — ei van een roode mier.

LÂ = LO 1°, en verk. van KOE-LÂ.
 LAB | db. — verk. van KÊLAB.

KROWAL — oneffen, ruw, ongeschaafd.
 KROWAQ — uitgehold, een (*niet doorlopend*) gat hebben. — *ev. w.* — uitvreten, uitknagen, uithollen, een stuk er uit breken; knippen *enz.*
 KRÔWOD | — AN — veldgewassen (*buiten rijst*) die op hoge gronden verbouwd worden.
 KRÔWOQ — diep uitgehold. — *ev. w. en tr.* — diep uithollen.
 KWAHOS — *z.* KWÂSÂ.
 KWÂJÂ 1°. — gal van menschen, ook voor maagsap: — KOENING en — POETHI.
 2°. | *tr.* — *iem.* wantrouwen, voor *iem.* op zijn hoede wezen.
 KWALI — aarden kookpan.
 KWANGWENG — klapa-tor.
 KWÂSÂ *k. n.*, KWAHOS *k. d.* — magt, gezag; magt hebben, magtig, vermogend; gemagtigd, bevoegd. — *tr.* — gezag voeren over. — PÂNGWÂSÂ — gezag, magtsuitoefening.
 KWÊLEM — *srt.* van mangga, gelijkende op kwêni.
 KWÊNI — *srt.* van mangga, met een onaangename geur.

KÊLAB.
 LABAH — *z.* LABÊH 1°.
 LABDÂ — ervaren, welgeoefend,

goed magtig. — *cs.* — zich een kunst of wetenschap eigen maken.
 LABÊT 1°. — spoor, achtergelaten teeken; smet, vlek, streep *enz.*; *iem.* anteceden-ten, verdiensten, vroegere daden (*goede of kwade*), verworven reputatie; (*in desatl.*) ook *k. i.* van TATOE. — SANGKING, — Ê, — ING — tengevolge van, doordien, door. — *tr.* — een spoor achterlaten in of op, zich daardoor mededeelen aan; *iem.* voetstappen of voorbeeld volgen, *iem.* bevelen getrouw nakomen, zich verdienstelijk maken jegens.
 2°. — *z.* LABÊH 1°. en 2°.
 LABOE — lange en dikke, witte pompoen, *srt.* van BLIGO.
 LABÊH 1°. *k. n.*, LABAH, LABÊT *k. d.* = LAWÊH.
 2°. *k. n.*, LABÊT *k. d.* — 't anker laten vallen, ankeren, voor anker liggen of gaan liggen. — PÂ — AN — ankerplaats, — grond; reede, haven.
 3°. — 't vallen van de eerste regens vóór den regentijd, najaarskentering.
 4°. — mede gaan iets doen of ondervinden, zich mede be-geven in of blootstellen aan iets, mede gaan deelen in *iem.* lot *enz.* — *ev. w.* — iets of *iem.* in 't water of in 't vuur werpen. — *tr.* — alles doorstaan of in alles deel-

nemen met *iem.*; in de bres springen voor; mede drinken met *iem.*, zijn dronk beantwoorden. — AN — gezindheid, gevoelens, bijzondere neiging.
 LABÊR — kalkbrij; pleisterkalk.
 BANJOE — — — witkalk, kalkmelk. — *ev. w.* — pleisteren, volgooijen; witten.
 LABRAG | *ev. w.* — radbraken; geweldig afrossen.
 LADAQ — trotsch, verwaand, laatlunkend. — *tr.* — *iem.* uit de hoogte of met verwaandheid bejegenen.
 LADAT — genot, vermaak, genoegen; smaak; smakelijk, vermakelijk.
 LADI *n.*, LADOS *k.* | *tr.* — leveren, afleveren, opdisschen aan; bedienen, ter dienst staan aan, aan *iem.* wensch voldoen, zijn zin doen, in zijn behoefte voorzien. — *cs.* — iets leveren, opbrengen, dienen, presenteren *enz.* — *tsv.* — gereed, opgedischt, gereed of ter dienst staan, zich ter dienst stellen.
 LADING — mes.
 LADJAR 1°. | *tsv.*, P — en M — — — *k. d.* van LOEMAJOE, PLAJOE en MLAJOE.
 2°. | M — — — *k. d.* van MLOE-KOE.
 LADJÊNG — *z.* BANDJÊR en LAJOE 1°. en 2°.
 LADJÊR = TELADJÊR; van geslacht tot geslacht, erfelijk, de hoofdstutten v. e. dam,

hoofd, aanvoerder van troepen in den oorlog.

LADJIM of LADJIN - er niets of geen ongeluk van krijgen, er gelukkig afkomen; er niets, geen voordeel van behalen.

LADJO | *ev. w.* - naar een andere desa gaan padisnijden.

LADJOE - snel van gang; snel le vaart. SÀ — NIPEN = SÀ-LADJENGIPEN. — *tsv.* - snel loopen, voortsnelen.

LADJÊQ | KÊ — - te veel, overmatig, te ver, en z. KLA-DJÊQ.

LADJÊR - rigting of lijn of rij naar de lengte van iets; in de lengte; de lengte van iets (*tegenov. de breedte of dwarsche lijn.*) SĀ — - regte rij; in de lengte regt door; de geheele lengte; in regte lijn met andere voorwerpen. — *ev. w.* - een regte lijn trekken; in een regte rij zetten; een plan doorzetten; iem. zijn gang laten gaan. — AN - tot verlenging of aanlassching; aan regte stukken over de geheele lengte; in de geheele lengte genomen, niet afgedeeld, niet gelascht.

LADOS - z. LADI.

LĀPĀ ml. - peper, Spaansche peper, lomboq.

LADANG - zoover gereed, afgewerkt of in orde dat de grootste moeite of zorg voorbij is, op een oor na gevild, *bv. van alang-alang.*

afgesneden en ter plaatse te droogen gelegd om later naar huis te halen; beterschap, verademing in ziekte; verpoozing na aanhoudenden regen; gereeden tijd hebben. — *ev. w.* - afwerken, in orde of gereedheid brengen als boven.

LADÊG (*desall.*) = LEDEG.

LADPOE - slib en allerlei bezinksel en al wat achterblijft van een overstroming en van het water van stortregens dat van de bergen en heuvels afkomt; lava en al wat uit een vuurspuwenden berg op de velden blijft liggen; opzichter der waterleidingen. — LAPON - op bovenen. wijze aangeslibd of opgehoogd; bedekt met overblijfselen van een werk of plantsoen; afgedaan of afgedankt als suiker-, koffietuin enz., al wordt de grond er ook later weer voor gebezigd.

LĀGĀ | *tr.* = NGLAWANNI en NGRĒWANGI.

LAGAR | *ev. w.* - kreupelbossh of een alang-alangveld afbranden. — AN - brandend of afgebrand veld; ongezadeld, een bereden paard; zonder kris, zonder shawl, iem. die uitgaat; zonder groote staatsie, eenvoudig, een bruidspaar in optogt; en = LAWARAN.

LAGÊH | — AN en KÊ — AN - kuur, gril, grillige ge-

woonte.

LAGÊQ (*sprkt.*) = LAGI.

LAGI n., SAWEG k. - juist, 't was of is juist, pas, zoo even, op 't oogenblik, nu pas, thans, vooralsnog; terwijl of toen juist; juist of op 't oogenblik aan iets bezig zijn. SĀ — - op 't oogenblik of den tijd dat, terwijl; en = SĀNADJAN.

LAGING | LOGANG — - eenzaam of alleen in de wereld, zonder bloedverwanten.

LAGIS - zonder iets te krijgen boven 't loon, een werkmán.

LAGOE - de eigenaardige toon en wijze van zingen, lezen of spreken, wijze, melodie; bijzondere geaardheid, temperament. GOEROE — - de in acht te nemen rijmklanken in verzen.

LAGER - balk in de lengte onder een brug, stelling, paalwerk, of langs een schoeiing; hobbél onder een schommelstoel enz.

LAH - kijk! zie! wel! welnu!

LĀHĀ 1°. - ledig, vruchteloos, nutteloos, vergeefs, met ledige handen, *bv. terugkomen.* — *ev. w.* - vruchteloos zijn, tot niets leiden. — AN en lĀb. AN - ijdél, onnut, nietsbeduidend. — LAHANAN - voor niet, zonder betaling. 2°. - fijn rasterwerk van bamboe voor vischperken in zee of rivier.

LAHANG = LĒGÈN.

LAHAR 1°. = LOEMRAH.

2°. = LAPOE.

LAHÉ - ach! helaas!

LAHI 1°. en lĀb. - leelijke gewoonte, malle oude kuur.

2°. - lade v. e. geweer.

LAHIP of LAHIF of LANGIP - armoedig, onvermogen, gebrek lijden; armoede. — KÊ — AN - gebrek, armoedige staat. — AN - bij gebrek aan, des nood, = BOE-TOEHAN.

LAHIR 1°. - uitwendig, uiterlijk, 't uiterlijke; openbaar, blijkbaar, aan 't licht gekomen, blijken. KRĀNĀ — - in schijn; in 't openbaar. — *ev. w.* - voor den schijn zijn werk maken van, slechts uiterlijk iem. dienen of volgen, oogen dienen. — KÊ — - aan 't licht komen, geüit, zich uiten, zich verraden. — KÊ — AN - 't uiterlijke, de schijn, 't aanzien.

2°. k. n., BABAR, MĪJOS k. i. - geboren, geboren worden; geboorte. — AN, WĪJOSAN - geboortig. — KÊ — AN, WĪJOSAN - geboorte, geboorteplaats, geboortedag.

LAHET 1°. - steeds maar door of voortgaan, zonder toeven. — *ev. w.* - lang wegblijven. — KÊ — - wegblijven, niet terugkomen; al door gaan; ingeworteld, zich vestigen, een gewoonte geworden zijn. — cs. - ook = 'MBOEBARAKÉ.

2°. - schofttijd, schoften. —

tr. - schoften, van den arbeid verpozen; ongenood als gast komen.

3°. *ml.* - zee. — *ev. w.* - naar overzee verbannen. — *tr.* - de wind: naar den zeekant schieten, zeewind worden. — *AN* - zee, zeegebied; over zee, ter zee; zeewind.

LAKOS - galanga-wortel.

LAKA | *ldb.* en *ev. w.* - voor zijn vermaak reizen.

LAKAH - groote aarden schotel met platten bodem en opstaanden rand; deksel van dien vorm op een braadpan, waar men vuur bovenop kan leggen.

LAKAN - kant, zijde, tegenover de and.; bijgat op een fornuis op 't zelfde vuur; rookgat v. e. oven. — *tstv.* OF KEM — - redelijk, schikkelijk, dragelijk, genoeg, niet voor niets, en = LOWENG. — *En z. verd.* LAWAN.

LAKANG 1°. | *ev. w.* - zweven; zeilend neêrstrijken, een vogel; 't bovenlijf zwevend en buigend laten overhellen, bij *Jav. dans*; zwerven, landloopen, overal heentrekken. — *AN* - vlieger; schaduwbeeld, beeld in een spiegel; zwerver, landlooper; waterleidingsgeul. — *db.* *AN* - met zijn schaduw alleen gaan, alleen zijn weg gaan, op eigen wielen drijven. 2°. *n.*, SERAT *k.* - geschrift, schriftelijk stuk, brief, boek.

— *PX* — *AN* - brievenbode.

LAKAP | *db.* - dommelig; dommelen; flauw, iems. herinnering; golven door den wind, 't gewas.

LAKAQ en — *E n.*, KADOS *k.* - denkelijk, waarschijnlijk wel, geen wonder als, ik denk wel dat; wat zich laat aanzien of verwachten, bijna *z. v. a.* natuurlijk.

LAKAR - zeil, op een vaart. en tot scherm enz.; zeilen, uitzeilen; varen, een zeilvaart; — of OELOE — - een schrijfteeken voor de *r* op 't einde v. e. lettergreep. *MA* — - 't cijferteeken voor 4. — *tr.* - 't zeil er op zetten, er bij ophalen; iets bezeilen, gaan loopen op, gaan zoeken op andere plaatsen, werk, handel enz.; ongenood naar een feestmaal gaan, op de klap of schobberdsbonk loopen, bij kennissen, bloedverwanten of schuldenaars op andere plaatsen wat op zoeken te loopen. — *M* — - gaan zeilen, onder zeil gaan.

LAKAT of LAJAD | *ev. w.* - een bezoek van rouwbeklag afleggen, na e. o. a. ongeval, condoleren. — *KĒ* — *AN* - door talmen te laat geworden, en = KESOEWĒN.

LAKOE *n.*, LADJĒNG *k.* | *tstv.* - hard loopen, rennen; hard wegloopen, vlugten.

KĒ — en *tr.*, ook *KI* — -

uit gehechtheid iem. achternaloopen.

PX — of *P* — - loop, 't loopen, 't wegloopen, de vlugt; vlugteling; loop, rigting van iets dat gestrekt ligt. — *ev. w.* - op den loop gaan, vlugten. — *KĒ* —, KĒNGSER *k. i.* - op de vlugt geslagen, gevloden. — KAPILAJOE, KAPILADJĒNG - verlangend om mede te gaan. — *tr.* - naar iem. of iets toe of er op aan loopen. — *AN* - ook braaf aan 't loopen zijn, omtreeks twee jaar oud, een kind; vlugteling; tegen elkander om 't hardst loopen.

2°. of *ldb.*, *k. n.*, LĒLADJĒNG *k. d.* - lans met een vlaggetje; haastig berigt met een renbode. — *db.* *AN* - renbode, snelbode.

LAKJĒNG - door de ondergegane zon gekleurde wolk, avondrood. — *db.* - klagend en slepend, schrijven. — *ev. w.* - verwelken, een bloem; wegwijnen, een mensch.

LAKON - verleppe bloem die tot versiering gediend heeft; verflinst, van id. *En k. i.* van DJISIM en MAJIT. *Z.* ook LAJOE 2°.

LAKAR 1°. (*sprkt.*) = DASAR.

2°. = GĒBĒNGAN.

3°. - onbewerkte, tot iets bestemde stof. — *AN* - id. voorwerp of voorwerpen: hout, planken, bladen. — *KĒM* -

— *EN* (*KAMI* — *EN?*) - *z. bov.*

LAKAQ | *db.* - schateren van lagchen met grof geluid.

LAKI - man, echtgenoot; KĀMA *k. i.* - een man hebben of krijgen, huwen, gehuwd. *SĀ* — *RABI* of *SĀ* — *SĀ* - *RABI* - samen man en vrouw, echtpaar; 't huwelijk, huwelijksleven. — *c.* - een meisje of vrouw aan een man helpen, uithuwelijken. — LAKĒN - veel mannen krijgen of gehad hebben, telkens spoedig getrouwd; paren, beesten. — *PX* — - 't huwen; de toestemming tot een huwelijk, v. e. vrouw.

LAKOE *n.*, LAMPAH *k.*, TĒNDAQ *k. i.* - gang, loop, togt; gang van een zaak; voortgang; wijze van handelen, gedrag, bedrijf; leefregel, wat men voortdurend te werk stelt om iets te verkrijgen of een doel te bereiken; gangbaar, gewild; reizen, gaan; drijven, voeren, *bv.* handel. — *db.* - gebruiken, wijze van doen. — *ldb.* - reis; reizen, reizend. — *tstv.*, TĒNDAQ *k. i.* - gaan, loopen, zich voortbewegen, reizen, op weg zijn; voortgang hebben, vlot gaan; van geld: in den handel zijn, op intrest uitstaan; zoo te werk gaan dat, gezet zijn op, verlangen of 't er op toeleggen om iets te worden gedaan; in dienst zijn,

een betrekking bekleeden.
— KĒ — - gangbaar; in
zwang. — *tr.* - doen, ver-
rigten, begaan, plegen, uit-
voeren; *een post waarnemen*;
bereizen, afleggen, *een weg*;
ondervinden, ondergaan,
ondervinding van *iets* heb-
ben; den leefregel enz. vol-
gen waardoor men *iets* zal
moeten verkrijgen. — KĒLA-
KOEAN *k. n.*, KĒLAMPAHAN
k. d., TÍNDAQ *k. i.* - gedrag,
levenswandel. — *cs.* - ook
een rij- of vaarttuig voeren,
besturen, *de paarden stu-*
ren; een zet of schuif doen
in 't schaak- of damspel enz.;
een bedenking enz. opperen,
in 't midden brengen. —
AN - te begaan; gaans (*een*
zekeren tijd); bedrijf *v. e. too-*
neelspel; stel (*vier*) pijlen; of
ldb. AN - ambt, post, betrek-
king; lotgevallen, wederva-
ringen. — PĀ — of PĀNG-
— - plaatsbekleeder, waar-
nemer, agent; afgezondene
v. e. regtbank om een beklag-
de voor te brengen. — MĀKOE
enz., TÍNDAQ *k. i.* - *z. v. a.*
lstv. met de bedoeling om te
gaan enz.: op weg gaan enz.;
gangbaar, van kracht, vige-
ren; verzoeken, vragen om.
M — *db.* - wandelen. — MI-
— - zich om hulp wenden
tot; opvragen, opeischen.
LĀLĀ = ELĀ-ELĀ. — WORĀ
- gemeen, laag, slecht; on-
nut, nietig.

LALAB - toespijs die raauw bij
de rijst gegeten wordt. —
AN - 't *e. o. a.* dat zoo wordt
gegeten; rijstveld dat gereed
is om beplant te worden.

LALAD | — AN - grond- of
regtsgebied.

LALAH | — AN - rijstveld dat
gereed is om beplant te
worden; 't slijk van zulk
een rijstveld; dooreen ge-
werkte klei voor metsel-
steen.

LALAR of KLALAR - aanklevend
vuil. LALAR-BŌLŌTĒN - 't
vuil op 't lichaam gekleefd
hebben. — *ev. w.* - *iets wrij-*
ven om 't aanklevend vuil
te verwijderen. — LALAR|
ev. w. - naauwkeurig onder-
zoeken of nasporen; *een ge-*
schrift nazien, er de fouten
uitzoeken, collationeren.

LALĒR - vlieg (de zwarte). —
— WILIS - groote, glanzig
groene vlieg, strontvlieg. —
ev. w. - WILIS - gemeene,
schandelijke dingen doen.

LALIN., SOEPĒ *k.* - niet denken
aan *iets*, vergeten, uit het
oog verliezen; verzuimen;
zich zelf vergeten; 't be-
wustzijn verliezen. — *ldb.*
ev. w. - uit de gedachten
zoeken te zetten. — *cs.* - ook
achteloos maken. — AN -
vergeetachtig, kort van ge-
heugen, onachtzaam. — KĒ-
— AN, KĒLIMĒNGAN *k. i.* -
vergeten raken; ontschoten,
door 't hoofd gegaan *ens.*

LALIM - onregtvaardig, wreed;
tiran.

LALOE | sà — NIPĒN = sà-
LADJĒNGIPĒN. — *ev. w.* -
om niets meer geven, wan-
hopig; en = MILALOE; of
NGLALOE PATI of NGLALOE
PĒWĒ - zich 't leven bene-
men. — MI — - liever wil-
len, de voorkeur geven aan.

LAMĀQ 1°. - met vet er aan,
doorregen, vleesch. — IWAQ
— - ATI - 't gedeelte van
de lever waar vet aan zit.

2°. = SIMAQ of BABAG.

3°. = TĀ.

LAMAR | *ev. w.* - aanzoek doen
om een meisje ten huwelijk
voor zich of een andere; 't
lamaran-geschenk zenden.
— AN - een der geschenken
aan de ouders van een ten hu-
welijk gevraagd meisje.

LAMAT 1°. - verk. van NGALA-
MAT.

2°. | *db.* - flauw of naau-
welijks zicht- of hoorbaar;
flauw zich herinneren en voor
den geest staan; uiterst fijn
of dun. — *ev. w.* - maar
flauw zich laten zien.

LĀMBĀ - eenvoudig, enkel, niet
dubbel, niet gepaard; een-
voudig, ongeunsteld, op-
regt, argeloos; eenlopend,
ongehuwd. SĀ — - een
enkel, één. sà — - effen
en glad, glad gestreken, *bv.*
de veeren v. e. vogel.

LAMBANG 1°, *tr.*, *cs.* en — AN
- *k. van* IDJOL en *afgel.* —

— SARI *k. n.*, — SANTĒN,
— SĒKAR *k. d.* - met elk-
ander vleeschelijke gemeen-
schap oefenen.

2°. of PRĀ — - geheim- of
diepzinnige vergelijking of
aanduiding, zinnebeeld, zin-
speling.

3°. - dwarshout onder aan de
takir *v. e. Jav. dak*.

LAMBAR | — AN - onderleg-
sel, wat *erg.* onder gelegd
of gezet wordt voor behoor-
lijkheid of om niet vuil te wor-
den of te maken. — *tr.* - *iets*
een onderlegsels geven, *er*
iets onder zetten.

LAMBAT - *z. LAWAS*.

LAMBĒ *k. n.*, LATI *k. i.* - lip;
boord, rand *v. e. schuit, put,*
kopje en drg.

LAMBIR - aangespoelde slib
uit een rivier. — AN - aan-
gespoelde strooken langs
een rivier, uiterwaard.

LAMBĒNG - zijde *v. 't ligchaam*,
ook *van and. voorw.* — *ev. w.*
- den vijand in de flank val-
len.

LAMĒN - afgestroopte of af te
stroopen bladen van padi en
van suikerriet.

LAMĒNG - houwer, kort en
breed zwaard. — *tr.* - *iem.*
er mede slaan.

LAMI - *z. LAWAS*.

LAMIS - geveinsd, gehuicheld,
onopregt, huichelachtig;
veinzerij. — *ldb.* - flikflooi-
jen. — *tr.* - *iem.* flikflooi-
jen, honig om den mond smeren.

- LAMLAM | — EN - bekoord zijn.
- LAMEN = SÀ-OEPĀMĀ, SÀ-OE-PAMI en JĒN.
- LAMEQ 1°. - nevel, neveligheid, v. d. lucht. — ev. w. - nevelig, niet helder, *de lucht, een glas, 't gezigt v. e. oud mensch.*
- 2°. - srt. van mug.
- LAMER 1°. - bijziendheid. — — EN - bijziende.
- 2°. - morgendauw op de planten.
- LAMES 1°. - donkergrauw (kleur van buffels).
- 2°. - goudsmidsblaasbalg. — tr. - 't vuur er mede aanblazen.
- LAMONG = AMĒ. — ev. w. - ook gek van vertieftheid.
- LAMPAD = RAMPAD.
- LAMPAH - z. LAKOE.
- LAMPAR = LĒMPAR.
- LAMPIN (LĀMPI, LĀMPING, strandt.) - aanvatsel, 't e. o. a. om iets aan te vatten dat men met de handen niet wil aanraken.
- LAMPIT 1°. - mat van doorspleten, platgestegen en zaamgerogen rotan, bamboe en drg.
- 2°. k. n., LANTĒ k. i. - dergelijk rotanmatje, als onderscheidings-teeken v. e. Jav. ambtenaar.
- LAMPOE 1°. - z. PLAMER.
- 2°. - lamp.
- LAMPOR - een booze geest die ziekelijke zwellingen aan 't ligchaam en zeer hooge spring-

vloeden veroorzaakt. DI-PANGAN — - die zwellingen krijgen of hebben. ROB — - bijzonder hooge springvloed.

LAN n., KĀLIJAN, KĒLAJAN, SĀHĀ k. - met, en, ook; LAN k. n. - door, in, met.

LĀNĀ 1°. | ORA — - wispelturig, met luimen.

2°. of ldb. k. i. - reizende en trekkende. — NGLĒLĀNĀ - reizen, rondreizen. — MĒ — - k. n. - gaan dolen en zwerven.

LĀNANG 1°. - mannelijk, manhaftig, sterk; de sterkste, de baas, overwinnen. — tr. - zijn manhaftigheid toonen.

2°. n., DJĀLĒR k., KĀKĒNG k. i. - man, mannelijk; v. e. kemirinoot: met een enkele pit. WONG — - ook de man of echtgenoot. — AN - 't mannetje; vaarschroef. — KĒ — - AN - manziek. — PĀ — - AN, KĀLAM, DĀKĀR k. i. - mannelijk schaamdeel.

LĀNAS - opvliegend, driftig, heftig, een vrouw.

LĀNAT - verk. van LĀQNAT.

LĀNDĀ - verk. van WĒLĀNDĀ.

LĀNDĒNG | ev. w. - zich ver of lang uitstrekken, wolk of rook in de lucht; een langen trein vormen; veel of lang achtereen, *bv. regen.* — AN - lange trein.

LĀNDI - verk. van WĒLĀNDI.

LĀNDJĀ - van den eene tot den

andere gaan, bij velen rondgaan, den eenen buur na den anderen bezoeken. — ev. w. - naar een andere desa gaan om werk als anderszins; in een andere desa bouwland gaan huren.

LANDJAM - 't houten voorstuk of kouterhout v. e. ploeg.

LANDJAQ | ev. w. - al vooruitgaan, verder gaan, anderen voorbijgaan; toenemen, klimmen, stijgen, rijzen, een ziekte, weg, wandelaar; hoogerop gaan, in appel of hooger beroep komen.

LANDJAR 1°. - verk. van WOE-LANDJAR.

2°. - toegift bij een koop. — tr. - iem. of bij iets toegift geven; bij een plant een leistaak zetten. — AN - leistaak, tuinstok, leipaal.

LANDJI 1°. - ongestadig, onbestendig, veranderlijk, van verandering houden, gedurig van meester verwisselen. — ev. w. - van den eene tot den andere gaan, niet bij één blijven.

2°. - beuker, beuk-, breek- of steekhout.

LANDRAT, ook LANDJRAT - landraad. — ev. w. - een zaak in den landraad behandelen; iem. voor den l. roepen. — tr. - in den l. regtspreken over. — cs. - iem. een landraadzaak aandoen; een zaak voor den l. brengen.

LĀNPĀ - loog. BANJOE — -

loog- of aschwater.

LANDJAQ - egel, stekelvarken. — ev. w. - een lange smalle groef in den grond maken, een loopgraaf of vuurkolk maken. — AN - groef, loopgraaf, vuurkolk.

LANPĒH | — AN - schacht of stok van lans of vaandel. En z. bij OEKIR.

LANPĒP - scherp van snede of punt; 't scherp, de snede; snedig, scherpzinnig, schrand, bevattelijk, vindingrijk; hoekig, behakt, kantig, *hout enz.* — ldb. - iets scherp, scherp tuig.

LANPĒS - vaste grond, bodem onder water of drg.; jonger broeder of zuster die onmiddellijk volgt. — ev. w. - tot op den grond of onder aan toe komen of reiken, op den bodem raken of stuiten; iem. ter dege de waarheid zeggen, juist zeggen waar 't op staat. — tr. - kloppen, beuken, hakken op iets als steun. — cs. - beuken enz. met iets als bov., bv. om het door te breken. — AN - steun, blok, klos onder iets om vast te staan of te liggen, onderlegger voor de hand bij 't schrijven, hakblok, aanbeeld; iemand of iets waarop men zich beroept of beroepen kan, zich grondt, waaraan men de schuld kan geven, steun, grond, bewijsgrond, grond v. verontschuldiging, borg,

wrijfpaal; tot steunblok gebruiken; steunen of zich be-roepen op, *iem.* de schuld geven *enz.*

LANGPENG - lang, langer dan de gewone maat; gerekt, langwijd, lang aangehouden, *een lettergreep of geluid.* — AN - vulva muliebr. (*gemeene vldr.*)

LANGAQ | *db.* - 't hoofd achter-over houden. — *ev. w.* - 't *zelfde*, 't hoofd opsteken, den neus in de lucht houden, *z. a. een buffel*; regtop staan, *de nog ongeladen rijst-halmen.*

LANGAR = LANAS.

LANGEN of *ldb.* - schoonheid die vermaak doet, een lust om te zien. — *En z. SOE-KA 1°.*

LANGES - droog roet, lamp-zwart, verkoolde stof, *bv. van leder.*

LANGGAR 1°. *k. n.*, SANGGAR *k. i.* - bidkapel.

2°. | *ev. w.* - aanranden, aangrijpen, een aanval doen op; *een vaartuig* op strand zetten; overrijden; overtreden; zich verzetten tegen, geen ontzag hebben voor.

LANGGAT | *tr.* - beantwoorden aan *iems. liefde*, verlangen *enz.*, gehoor geven aan, deelen of treden in, instemmen met *iems. gevoelens*, voorstel *enz.* — AN - partij, persoon tegenover *iem.* met wien hij iets doet of verrigt;

zamen iets doen over en weder, wisselen. — PA —

AN - raadkamer, raadzaal.

LANGGEN = LANPES.

LANGGENG - onveranderlijk voortduren, standhoudend, onvergankelijk, onsterfelijk; eeuwig. DJAMAN — de eeuwigheid. — KE — AN - onvergankelijkheid.

LANGGEG - verwaand, groot-sprekerig, zich gelijk stellen met een andere die *be-kwamer, rijker enz. is.* — ING PANGOETJAP - bij vergroting of hyperbolisch gesproken.

LANGI | *ev. w.* - zwemmen. — *tr.* - naar iets of *iem.* toe of om iets er heen zwemmen.

LÁNGIP - *z. LAHIP.*

LÁNGIT - afscheidsel *v. e. vloei-stof* dat als vlies er bovenop drijft, sublimersel, kaam, schimmel, room, vetvlies; 't uitspansel, de hemel. — *db.* - zoldering van *ké-pang* *enz.* — AN - zoldering, plafond, verhemelte, bovendorpel.

LÁNGKÁ - ongehoord, onmogelijk, 't zou wel wonder zijn, er is geen denken aan.

LANGKAH - stap over iets heen; overstappen; overslaan; over 't doel *enz.* heen vliegen. — *lstv.* - er over heen; overheen stappen *enz.*; voorbijgaan, overslaan; een bevel overtreden. — M — een stap of sprong nemen over

iets heen, wijd stappen.

LANGKAP - *z. GENPÉWÁ.*

LANGKAS - krachtig, goed bij krachten.

LANGKÉT | M — achterlijkheid in groei of wasdom, teêrheid en aanhoudende magerheid van wat nog behoorde te groeijen, een kind, plantsoen. — KEM — EN (KAMI — EN?) - achterlijk, teêr en mager blijven.

LANGKIB of LANGKIP | *ev. w.* - iets in de helft digtvouwen, dubbel vouwen, een boek digtslaan; zich vouwen, toegeslagen of toegevouwen liggen.

LANGKING - zwart met een blaauwe tint, donkerder dan woeleng.

LANGKENG 1°. - *z. LOEWIH.*

2°. - *z. LIWAT.*

3. - *z. LAWÉ.*

4°. - zijbaar waar een rooster op rust, rigchel om 't uitwijken te beletten.

LANGLANG | *ev. w.* = NGANG-LANG, *z. ANGLANG.*

LANGOE - leelijk van reuk of smaak.

LANGER = LENGER.

LANGET | *ev. w.* - zich al meer verwijderen, al verder weggaan; uit het geheugen of de voorstelling verder weggaan, in 't vergeetboek raken; ver de wijde wereld ingaan; eindeloos lang uitblijven, *iem.* daar men op wacht. — *cs.* - ook iets eindeloos lang hou-

den (maar niet terugzenden).

LANGSANG - *verk. van WLANG-SANG.* — *lstv.* - in 't vallen erg. op of tusschen blijven hangen.

LANGSAR | — AN - alle-daagsch, een kleedingsstuk; daagsche kleeding of dragt. — KE — AN - op den blooten grond liggen, een mensch; over den grond slepen, een kleed.

LANGSE 1°. - behangsel van geweven stof voor versiering, gordijn, draperie, voorhangsel; uitgespannen doek tot verhemelte. — *ev. w.* - behangen, draperen.

2°. - langzaam, slepend, *iems. gang*, door afmatting, zich voortslepen.

LANGSEB of LANGSEP - een kleine, ronde eetbare vrucht; fluweelachtig, zacht, *iems. huid.*

LANGSER | *sà* — É - plat regtuit of gestrekt voor-over. — *ev. w.* - zich op den buik vooruit schuiven. — *tr.* - *id.* op of vóór iets; zich in alles onderwerpen, zich overgeven aan *iems. wil.*

LANJAH - *ergens of in iets* goed te huis, goed bekend, wel bedreven, ervaren, reeds gewoon geworden, gemeenzaam met iets, er voor klaar staan, vlot en vaardig, vloei-jend. — PA — AN - al te familjaar, te los in zijn spreken *enz.*; = BLÉNDÉBAN.

- LANTAH | KEM --- EN (KAMI-
--- EN f) - door te weinig
vuur niet gaar worden, een
kooksel.
- LANTAP - ligtgeraakt, *e. vrouw*.
- LANTAQ - laadstok. --- AN -
staaf of staafje metaal.
- LANTAR | tr. - een middel ge-
bruiken tot iets, om aan iets
te komen of te raken, iets er-
gens heen te brengen, iets of
iem. raken met iets langs. ---
cs. - iets als middel be-
zigen; iem. aandienen, in-
troduceren, een goed woord
voor hem doen. --- AN -
middel om iets te raken, te
bereiken, aan te reiken enz.;
middel in 't algemeen, mid-
delaar, voorspraak, wie een
andere aandient; zich laten
aandienen; stok, steel van
pick, pijl enz., houder, hand-
vat; rij, liniaal van metselaar.
--- En z. SOEROE, SÉNPOQ,
TÉKEN, BÉDÉD.
- LANTAS - glad af, effen, gelijk,
iets dat geschaafd of af- of
doorgesneden is; ferm, rond-
weg, zonder omwegen of
versiering, vrijmoedig, 't
spreken.
- LANTÉ - z. LAMPIT 2°.
- LANTÈH - geoeffend, vaardig
in iets door oefening of ge-
woonte; van de borst afge-
wend, een gespeend kind.
- LANTIH | KÉ --- - uitgehon-
gerd, uitgeput van honger
(gewoon geraakt aan hon-
ger lijden?).

- LANTING | *ev. w.* - iets of iem.
met uitgestreken arm op-
of omhoog houden, op die
wijze erg. uit- of door- of
overhelpen, helpen, uitred-
den; iems. zaak bepleiten. ---
--- AN - z. ook KÉNP.
- LANTIP - schrande, gevat,
scherpzinig, vernuftig. ---
KÉ --- AN - schrandeheid
enz.
- LANTIQ | db. - op een afstand
zich gedurig laten hooren,
een fijn geluid.
- LANTJANG 1°. - voorbarig,
vooruitlopend, al te vlug,
niet behoorlijk wachten. ---
tr. - iem. of iets vooruitloo-
pen, voorbijstreven; voorba-
rig te werk gaan, 't bevel enz.
niet behoorlijk afwachten;
over iets heen stappen of rij-
den. KOEM --- - vermetel.
--- AN - ook met haast zon-
der gevolg of geleide gaan.
2°. - presenteerbak onder
de sirihdoos bij vorstinnen
enz.
- LANTJAP - langwerpig, iems.
aangezicht.
- LANTJAR 1°. - lang en regt
spits toeloozend, rank en
slank.
2°. | tr. - schieten op, be-
schieten.
3°. | --- AN of PIRING ---
AN - een vlak bord.
4°. | --- AN - met grooten
spoed reizen. WONG of KONG-
KÓNAN --- AN - snelbode.
LAJANG --- AN - snelbrief,

- brief met extra-post.
- LANTJENG 1°. = KLANTJENG.
2°. | *ev. w.* - dun of smal en
lang, spichtig.
- LANTJINGAN - z. SROEWAL.
- LANTJIP - spits, puntig. ---
ATINÉ - kwalijknemend. ---
tr. - aanpunten, aanscher-
pen.
- LANTJËR - de lange staart-
veeren v. e. haan. --- of
ldb. - een baantje, hane-
veer, een piet, het katje
van de baan. --- of AJAM
--- - jonge haan.
- LANTËN - z. LARI.
- LANTËNG | LENGÅ --- - aard-
olie, jodenlijm.
- LANTËR | *ev. w.* - blijven voort-
gaan met een handeling enz.,
maar doorzetten, niet op-
houden; iem. laten voort-
gaan met iets te doen. --- KÉ
--- - ook van kwaad tot er-
ger gaan of komen, onbe-
keerlijk; in zwang gekomen,
algemeen geworden.
- LANTRAH | db. - op gemaakte
wijze wiegelend en lang-
zaam gaan.
- LAP - wip! weg! in eens! plot-
seling, meteen, in een oog-
enblik; in eens of meteen
er in of door, van snijden
enz. --- db. AN - telkens niet
te zien; telkens toevallen,
de oogen door slaperigheid.
- LÂPÅ - honger, gebrek; hon-
gerig.
- LAPAL (voor LAFAL) - woord,
gezegde, spreuk, bewoor-
ding; kern- of zinspreuk,
formule, formulier, toover-
spreuk of -gebed, bezwe-
ringsformulier; korte uit-
drukking in woorden of kor-
te omschrijving v. e. zaak van
kennis of wetenschap. ---
DÓNGÅ - toovergebed. --- tr.
- erg. een tooverformulier
voor of over gebruiken of
uitspreken, bezweren, inze-
genen. --- cs. - in woorden
of in een woord uitdrukken,
uitspreken.
- LAPAQ 1°. - Europ. zadel. ---
tr. - zadelen.
2°. - spoor, teeken, gevolg,
uitwerking.
3°. | db. - z. LOPAQ.
- LAPGANG - eens anderen goed
voor zich nemen of houden.
--- *ev. w.* - iems. goed zoo
maar wegnemen of houden;
afrukken.
- LAPIS - oplegsel, beslag, be-
kleedsel, huid, kielhuid v.
e. schip. --- *ev. w.* - opleg-
gen, beslaan, een schip ko-
peren.
- LAPËR - rapport, berigt, ver-
slag; rapporteren.
- LAPQ = ANGËR, LOEWËNG.
- LAQ 1°. - lak, brievenlak. --- *ev.*
w. - met lak digtmaken enz.
2°. | db. AN - 't gehemelte
van achter, de boven-ach-
terzijde van de keel.
- LAQNAT - vloek van God, ver-
vloeking; vervloekt, ver-
vloekte.
- LAR 1°. - veer aan vleugel of

staart v. e. vogel, slagveër; vleugel v. e. insect en (sprkt.) v. e. vogel; stekel, pen van stekelvarken; spaak v. e. wiel; zijblad of vleugel, bv. van een lampstandaard. KALAM — - veëren pen. — *tsv.* - slagveëren beginnen te krijgen. — *db.* AN - vleugels, zijbladen, draaijend scherm. 2°. | ME — - zich uitzetten of verwijden, rekken, uitdijen; een trechtervormig zaamgedraaid strookje kokosblad in 't gaatje v. d. oorlel, als men geen knoppen draagt. — *ev. w.* - iets verwijden, rekken; uitleggen, uitbreiden, de grenzen of omvang. LĀRĀ 1°. n., SAKIT k., GERĀH k. i. - pijnlijk aangedaan, ongesteld, ziek; pijn, ongesteldheid, zeer, ongemak; leed. — ATI - ergernis, gekrenktheid; gekrenkt, geërgerd, ontevreden zijn. — *ldb.* *ev. w.* - kwellen. — *tr.* - iem. pijn of leed aandoen, pijnigen, ziek maken; schadelijk voor de gezondheid, ongezond; in barensnood zijn. — *cs.* ATI - iem. krenken, ergeren enz. — *ldb.* AN - gevangene, arrestant (*eig. van LAR 1°.? gevleugelde?*); gevangenschap. — PĀNGĀRĀ, PĀNĀKIT - plaatselijke ziekte of ongesteldheid; kwaadstoker, toovenaar die iem. betoovert. — PI — - pijniging. — MI —, ook

MLĀRĀ - folteren, mishandelen.

2°. | *db.* of KĒLĀRĀ-LĀRĀ - bitter, innig, z. a. weenen; bitter gegriefd.

3°. of RĀRĀ | RADĒN — - titel van ongehuwde dochters van achterkleinkinderen van een vorst. 'MBOQ — of NI — - betiteling van een meisje van fetsoenlijken stand. —

— KOEDAN (voor KĒWOEDAN) - geweer waarvan de lade korter is dan de loop; jagtgeweer met enkelen loop. — AN - rijendans van meisjes. — PĀ *db.* - meisje dat op den ouderdom is om als bijzit te kunnen genomen worden.

LARAB of LARAP - overtrek over een Jav. houten zadel; laag, van wat op of naast elkander gelegd wordt. RONG LARAB, van de dikte v. e. muur: twee-steens. — *tr.* - den zadel bekleeden. KĒ — AN - vuil of een laag vuil op zich krijgen, dat van boven komt.

LARAD 1°. - gezakt, afgenomen, verminderd, afgespoeld; verbleekt, iems. ge-laatstkleur.

2°. - kuren of leelijke gewoonten hebben. — AN - kuur, kwade hebbelijkheid, streek.

LARAG | *ev. w.* - gezamenlijk of en corps ergens heen trekken of optrekken.

LARAH 1°. - spoor, sporen van iets dat verloren is. — *ev. w.* - z. LOEREH 2°.

2°. | *ev. w.* - in menigte te vinden, overvloedig, veel voorhanden. — TING KĒ — - overal verstrooid en verspreid of onopgeborgen liggen. — AN — vuil, vuilnis, afval, wegwerpsel; schooier. — KĒ — AN - onverzorgd, onverpleegd, verlaten, verwaarloosd. WONG KĒ — AN - landlooper.

LARANG n., AWIS k. - duur, duurkoop. — *tr.* - verbieden, ontzeggen aan. — *cs.* - iets verbieden.

LARAP 1°. - z. LARAB.

2°. - vaart, snelle loop of vlugt; snel voorbijschieten; vlugtig waargenomen, in een oogwenk gezien; eenigzins blijkbare overeenkomst, zweem, uiterlijk aanzien; snede, 't staal v. e. snijdend werktuig. — *ev. w.* - naar beneden strijken, een vogel enz.; dalen, de zon. — *tr.* - een snede maken aan een mes enz., 't staal er van vernieuwen of opmaken, verstellen. — *cs.* - ook een pijl afschieten; iem. den weg wijzen; iem. aandienen. — AN - aandiening. En z. BATĒQ.

3°. | — AN of — EN - bevangen door opstijgende koude van de voeten, bv. door lang in koud water te

staan.

LARAQ | *ev. w.* - iets of iem. met geweld langs den grond slepen, voortsleuren.

LARAS 1°. - harmonisch, melodius, streelend voor 't gehoor. — *ev. w.* - een muzikinstrument stemmen; zijn stem naar 't accoord schikken; zaken met elkander in harmonie brengen, smaakvol regelen, symmetrisch schikken; iets beoordeelen of beschouwen naar een zekeren regel of maatstaf. — AN - ook uitgeschoten, uitgezocht; verbeterde meening of uitspraak.

2°. | PĀ — AN = KLĪTJOET-AN.

LĀRĀSĒTOE, LĀRĀWASTOE of LĀRĀWĒSTOE - lavendel.

LARĒ - z. BOTJAH.

LARI 1°. n., LANTEN k. - vloeibaar, gesmolten, soldeersel. 2°. k. n., LANTĒN k. d. - spoor van vermist goed. — *ev. w.* - opsporen, zoeken. — *cs.* of 'MBLĀRĒQĀKĒ - goed dat men van een andere heeft, voor zich houden, niet terug geven. — LARĒN - sleuf, geul, greppel, voor, en = KĀLĒN, en een gracht om een vesting. — NGLARĒNI - in of voor iets een sleuf enz. maken; inploegen met een ploegschaaf.

LARIH - inschenken om te drinken; wijn, thee enz. inschenken; drinkvat, beker, kopje,

- glas.— *tr.* — *iem.* inschenken; *iem.* met een scherp wapen een wond toebrengen.
- LARIQ — rij, regel; gestreept; *srt.* van smeersel op 't voorhoofd van jonge meisjes.— *db.* — ook regelmatig; regelmatigheid.
- LARIS — goed van de hand gaan, gewild, goeden af-trek hebben, koopwaar; gewild; algemeen bijval vinden.— PANG — AN — middel, kunst of toovermiddel om zijn waren gewild te maken.
- LAROE — middel tegen de verzuring van de lègen.— *tr.* — bij de lègen laroe doen bij 't koken tot suiker.
- LARED of LAROT — weggezakt, afgezakt, afgedreven, *z. a.* regenwolken; afdrijven, wegspoelen, wegstroomen, *bv.* door den regen; afzakken, vlugtende troepen; verbleekt, weggevaagd, de glans van iets. gelaat.— *ev. w.* — iets gaan wegwerpen; *iem.* verbannen.
- LAREG — ook 't spoor van iets of *iem.* dat zich steeds verder uitstrekt.— *ev. w.* — al verder en verder trekken, altijd maar voortgaan.
- LARENG — een lijk dat in 't water ligt of er op voortdrijft.— *ev. w.* — een lijk in 't water werpen; *iem.* met gebonden handen en voeten in 't water werpen.

- LARON — vliegende witte mier, 't vliegend insect uit het masker van de rajap.
- LAS — korrel van ongekookte of ongepelde rijst; stuk of stuks bij telling van kleine min of meer ronde dingen. WATOE — — politoersteen.
- LASAQ of WEDI — — grof zand met kiezelsteentjes, grint; grof zeezand met schelpjes.
- LASAR (*sprkt.*) = PASAR: inderdaad, eigenlijk.
- LATAH en *db.* — schateren, van lagchen, het uitschateren.
- LATAQ = LATEK.
- LATAR — plein, voorplein, open plek vóór een woonhuis binnen de omheining; 't veld, de grond of grondkleur van schilderwerk, gebloemd of gestreept goed. — AN — ruim plein.— M — — zich uitbreiden over een vlakte: troepen, water enz., geheel overdekken, overstroomen.— PĀ — AN — 't voorplein; 't plat of vlak van een voorwerp, 't blad v. e. tafel.
- LATEK — drab van indigo, ruwe indigo.
- LATENG — brandnetel.
- LATÍJOE of KAJOE — — steunplank of bovenbord boven een deur- of raamkozijn, waar 't muurwerk op rust.
- LÁTJAQ — spoor, voetspoor, wagenspoor.— *ev. w.* — 't spoor van iets volgen of nagaan.
- LÁTJI — lade, laadje, schuif-

- lade.— KLÁTJEN — sponning, ingeploegde gleuf, deursponning.— NGLATJEN — een sponning enz. schaven in.
- LATOE 1°. — vonk die ergens van opstijgt en zweeft. 2°. — *z.* GENI.
- LATEH of LATOH — *srt.* van zee gras of wier, waar gelei van wordt gekookt.
- LATENG = LÁNTENG.
- LATEK — hef, drab van olie.
- LATI — *z.* LAMBÉ en SISIG.
- LĀWĀ — klein *srt.* van vleermuis.
- LAWAN 1°. — tegen, tegenover; wederhelft; wedergade; tegenpartij; overman, medehelper; tegenhanger.— *ev. w.* — weérstaan, tegenstand bieden, zich verdedigen, iets doen of zich bewegen tegen of omtrent iets; zich meten met *iem.* — *tr.* of MILAWANI — ook partij trekken tegen; beantwoorden; inzetten tegen, bij 't spel; bestrijden.— AN — ook genoot, deelgenoot in een zaak van twee personen, echtgenoot; medestander.
- 2°. of KĒLAWAN n., KALIH, KALIHAN, KĒLAJAN k. — met, benevens, en.
- LAWANG 1°. — ingang, opening, mond, *z. a.* van een grot. 2° n., KÒRI k., KONTĒN k. d. — deur, deuropening; ook PĀ — AN — een regterlijk beambte, *z. v. a.* adsistent-officier van justitie. — KÒRI n., KONTĒN KÒRI of enkel KONTĒN k. — buitendeur, de ingang aan den weg, tuin- of voorplaatsdeur. — RĒGOL — *id.* als die overdekt is, poort. — DALANÉ — de hoofdingang v. e. gebouw. — AN k. n., KONTĒNAN k. d. — ingang, opening die tot ingang dient; deurtje, *z. a.* van kippehok of vogelkooi.
- LAWAQ — kiel, buik, 't onderste van den romp v. e. vaarttuig.
- TANDOE — — draagbed van een hangmat met een houten dak.
- LAWAR | — AN — louter, onvermengd, ongekruid, zonder iets anders er bij, spijzen of dranken.
- LAWAS n., LAMI k., LAMBAT k. d. — lang (van tijd), lange tijd of duur, lang d uren; oud, al lang geweest, vóór lang. — ING LAWAS — ten langen laatste.— sà — É — gedurende; altijd.— *db.* — al mettertijd, op den langen weg.— *ldb. ev. w.* — vertragen, rekken, op de lange baan schuiven.
- LAWAT = TÍNDJO.— *ev. w.* — ook = NGLAJAT.
- LAWÉ 1° n., BĒNANG k. — draad, garen.— OEDAN — — 't zweven der zwerfspinraggen. 2° k. n., LANGKENG k. d. — vijf-en-twintigtal. sĀ — — vijf-en-twintig (ook wel vier-en-twintig).— sĀ — PRAH

- 24.— SĀ — BĒNTĒT —
 25.— *ev. w. — iem. worgen.*
 LAWĒD | *ev. w. — iets met wat*
vocht fijn malen of wrijven,
knedden, tot deeg maken;
een. rijstveld voor de laatste
maal ploegen.
 LAWĒH — *tusschensteeksels*
tusschen den kookpot en den
rand van 't vuurgat, om
lucht door te laten; hulp ver-
leenen, een handje helpen.
 — *tr. — zulks plaatsen om*
een pot heen; iem. wat hel-
pen of voorthelpen.
 LAWĒH — *toevoegsel; toespijs*
bij de rijst; iets tot toespijs
gebruiken. — tr. — ook nieu-
we verfstof voegen bij 't
versbad van lijnwaad enz.
 LAWĒNG 1°. — *speer, lans, bij*
een krijgdsans; lansstok. —
 KEBO — *buffel die niet*
tot arbeid gebruikt wordt.
 — PĀ — AN — *picken- of*
wapenrek.
 2°. = TAWĒNG.
 LAWON *k. n.*, PĒTAQAN *k. d.* —
wit katoen van Inlandsch
maaksel; witte lijkwade.
 LĒ — *verk. van TOLĒ.*
 LĒB — *boordevol; overvloedig,*
meer dan voldoende. — tr.
— overstroomen.
 LĒB | *ev. w. — onder water zet-*
ten, veld enz.; water gieten
op iets dat het onder raakt.
 — *tr. = NGĒLĒH.*
 LĒBAQ — *vlak land; vlakke.*
 LĒBAR — *geëindigd, afgeloo-*
pen, gedaan hebben of zijn;

uitverkocht; niet meer te
krijgen; geen hoop meer ge-
ven, 't is uit. — ev. w. — weg-
maken; verbreken, eindig-
gen. — cs. — ook vernietig-
gen, bv. een schuld. — AN
— ook 't einde der vaste; dat
vieren.

LĒBDĀ = LABDĀ.

LĒBĒ — *dorpspriester.*

LĒBĒNG — *waterleiding van*
bamboe. — ev. w. — een veld
voor korten tijd onder water
zetten.

LĒBĒQ | *tslv. of M — — zich*
uitbreiden, overloopen, een
vocht erg. in of op.

LĒBĒR (*West-Jav.*) = LOEBĒR.
 — *tslv. of M — — LOEMĒ-*
BĒQ en 'MPLABAR.

LĒBĒT — *z. LĒBOE 2°. en DJĒRO.*
 LĒBOE 1°. — *stof op den weg*
en elders; stof zijn, mullig.

2°. *n.*, LĒBĒT *k. — ook intogt,*
intrede; indienst-treding.
 — *tslv. — binnengaan, bin-*

nenkomen; aan 't hof of
aan de woning van een hoo-
geren bestuursambtenaar
komen. — PĀ — — 't bin-

nengedeelte. — M — —
naar binnen gaan; binnen-
waarts; ergens in loopen;
onderduiken; onder dienst
gaan. — KĒ — — ook bin-

nenkomen, opgehaald, ge-
ind; besteed, vershoten,
ergens aan opgegaan of voor
gebruikt, te staan komen
op, kosten; raken of vervallen
in iets; begrepen in of

— AN — ook leverantie; vershot.

onder, met inbegrip van,
daaronder; behooren onder,
één zijn van, in de termen
vallen; vrij, nog al. — tr. —
een plaats binnengaan; er-
gens iets in brengen of ste-
ken of doen; iem. iets inge-
ven, in huis brengen, in de
handen stoppen. — KĒ — —
AN — ook ingekregen hebben.
 — *cs. — ook leveren. — AN*
 — *ook leverantie; vershot.*

LĒBĒH — *een onbebouwde, ver-*
waarloosde plek of strook
naast bouwland, waar steenen
en drg. uit het bouwland heen
geworpen worden, en wat ook
deels tot weg dient, en v. d.
ook (desatl.) voor weg, onge-
baande weg.

LĒBĒR — *opgelost, versmolten*
enz.; zich oplossen; omko-
men. — ev. w. — iets oplos-
sen, versmelten; verdelen,
vernietigen, te niet doen,
uitroeijen.

LĒBOT | *cs. — overdragen, over-*
geven, bv. zijn werk aan een
vervanger. — AN — beurte-
lings, elkander aflossen; een
andere de schuld geven.

LĒD. of LĒD | *db. — slikmid-*
del, iets om 't doorslikken
gemakkelijk te doen gaan;
bij kleine hoeveelheden in-
slikken, bv. pillen. — db. AN
— ook de slokdarm. — PĀNG
— AN — de bovenkeel.

LĒDĀ en *ldb. — zorgeloos, slor-*
dig, nalatig in werk enz.

LĒDĒNG — *week worden, half*

gesmolten, was, metalen enz.
 LĒDĒR = LĒDĒNG, *van was.*

LĒDJAR — *tot kalnte gekomen,*
bedwaard, gerust, opgebeurd,
tevreden; gesmolten, opge-
lost; smelten. — ev. w. — iets
smelten enz. — cs. — opbeu-
ren enz.

LĒDJĒG — *sporen of blijken*
dragen dat velen (wilde zwij-
nen, kippen, dieren) er ge-
weest of iets gedaan heb-
ben; dikwijls of herhaalde-
lijk ergens komen.

LĒDJĒM — *wat uit iems. uiter-*
lijk of 't aanzien of den
klank van iets (z. a. een woord)
op te maken is; zinnebeeld.
 — *Ē — 't lijkt wel. — KĒ*
 — *en KĒLĒDJĀM — KĒ —*
 — *meesmuilen, even glim-*
lagchen.

LĒDJOQ = PĒDJOQ. — *AN —*
wending of bogt in een rand,
wal, grens enz.

LĒDRĒ — *srt. van meelkoekjes. —*
ev. w. — brijachtig, papperig.
 LĒDRĒG — *slikkerig, de grond,*
kledderig.

LĒDRĒQ = LĒDĒNG.

LĒPANG en *ldb. — een wande-*
ling doen, kuieren.

LĒPĒG — *een hoop fijn vuil of*
afval (z. a. kaf, zaagsel), of
bezinsel in een vloeistof. —
ev. w. — ook een heele hoop
of boel zijn; als een berg,
tot over de ooren reiken,
overstelpend, werkzaamhe-
den, zwaarigheden enz. — AN
 — *fijne afval, kaf, zaagsel*

- enz.; 't bezinksel, drab, precipitaat.
- LĒPĒQ en ldb. | *ev. w.* - hitsen, sarren, aanvuren of lokken om onder 't schot enz. te krijgen, happig zoeken te maken, door geschenken of andere aanlokselen zoeken te winnen. — AN — ook speelbal, iemand waar men loopjes mede neemt.
- LĒPOE | KLĒPON — *z. bov.*
- LĒPĒNG en M — — krachtig,forsch, graangewassen.
- LĒPOQ — laag, grond, tusschen hoogere; dal.
- LĒG of LĒEG — wip! door de keel. — *ev. w.* - iets slikken, gern vloestof. — AN — slik, van keer of hoeveelheid. — KAMI — AN — verbaasd, verstomd.
- LĒGĀ — ruim, open, niet bezet of bedrongen; ruimte; vrij, vrijen tijd hebben, niet in dienst of in gebruik zijn; lucht krijgen, opgelucht, verruimd, gerust, tevreden, geen bezwaar hebben, wil- lig, met genoegen; verlig-ting, verligting gevoelen. — OEMPĒNG — verander-lijk in zijn welwillendheid. — *tr.* - voldoen, genoegen doen, bevredigen. — *cs.* - ook zich vrijen tijd maken, het uitbreken. — LĒGAN — vrij, vrij man zijn; vrij gezel zijn.
- LĒGANDIR — grenadier.
- LĒGARANG — LĒNGGARANG.

- LĒGĀWĀ — goedhartig, tot op-offering bereid, edelmoedig.
- LĒGEG of LĒGEG en db. — ver- stomd, sprakeloos door iets treffends of van verwondering.
- LĒGĒH | *ev. w.* - statig, deftig.
- LĒGĒH — ledig, leëglijs, zon- der vracht, mensch of last- dier.
- LĒGĒJĒH | *ev. w.* - liggende 't hoofd met den arm steunen.
- LĒGĒN — *z. LĒGI.*
- LĒGĒNĀ en *ev. w.* - een letter: zonder aanhechtsel of toe- voegsel, bloot; een mensch: zonder iets bijzonders of van waarde bij zich, zoo als hij gaat en staat.
- LĒGĒNDER — hap: binnen! van glad of met een vaart door de keel gaan.
- LĒGER 1°. | *ev. w.* - bloot of ontbloot liggen, onder het dek uit kijken.
- 2°. — LĒGER.
- LĒGER — legger, groot vat, voor water enz.
- LĒGĒWĀ | *ev. w.* - erg hebben in, vermoeden (iets kwaads of verkeerd).
- LĒGI — zoet. — LĒGĒN — palm- wijn, suikerrietsap om te drinken, ook voor gist ge- bruikt.
- LĒGÓDJO — scherpregter, beul.
- LĒGOENDER — dragonder.
- LĒGOG | *db.* - als een stomme zitten, geen woord meê spreken.
- LĒGON — jonge uitspruitsels van kélor en dadap; de slij-

- merige binnenbast van boom of wortel; verborgen of wel- beschut leger of nest v. e. dier, als tijger en drg.; ver- borgen of welbeschutte plaats van iets, schuilplaats; of *ev. w.* - legeren, nestelen, schuilen.
- LĒGOQ — bogt, kromming; bog- tig lopen. — *db.* - kron- kelend. — *ev. w.* - een bogt maken. — AN — inham, bogt.
- LĒGOQ — hol, laag, een plek v. d. grond. — AN — holte, holligheid, lage plek, ook in een holle kies; nis in een muur.
- LĒGÓRONG — LĒNGGÓRONG.
- LĒH 1°. — *verk. van OLĒH.*
- 2°. — SILĒH. — 3°. — LIH.
- LĒJĒH | *db.* - op zijn gemak nederliggen.
- LĒJĒQ | *ev. w.* - schuin of hel- lend staan, overhangen.
- LĒKAS — aanvang; watiem. gaat doen; gaan iets doen, aan- vangen. — *tr.* - een begin maken met.
- LĒKĒQ 1°. — LAKAQ met het geluid hē.
- 2°. | PĀNG — — slagbe- lasting.
- LĒKĒR — rond, ringvormig; bol, een aangezicht; gekron- keld, ringvormig opgewon- den. — *ev. w.* - zich ineën- kronkelen. — *tr.* - *id.* om of op iets.
- LĒKIQ — kuiltje, holletje, *z. a.* in wang of nek. — LĒKAQ — — ook gefronst, 't voor- hoofd.
- LĒKOH — goed dooreenge- mengd, *z. a.* metselkalk met zand, rijst met toespijken; smerig, vuil, iems. praat.
- LĒKOQ — hol, eenigzins kom- vormig, ingedeukt, uitge- hold; holte, kuiltje, deuk.
- LĒKOR | *ev. w.* - lekker liggen te slapen, maar door blijven slapen.
- LĒKSĀ — tienduizendtal.
- LĒKSĀNĀ — gelukkig ontko- men, vrijloopen. — *tr.* - ten uitvoer leggen. KĒ — AN — ook voorspoedig, ge- lukkig. — *tstv.* - verrigten, bewerkstelligen.
- LĒKSĀRĀ (sprkt.) — AKSĀRĀ.
- LĒLĀ — een *Inl.* stukje geschut. — *ev. w.* - zich duidelijk vertoonen.
- LĒLAH — slap, zwak, niet ste- vig; onstandvastig, zwak- moedig.
- LĒLAH — langzaam, slepend, met lang gerekte toonen of bewegingen, teemerig, lij- men in 't spreken.
- LĒLANG — openbare verkoo- ping, vendutie. — *ev. w.* - verkooping houden; iets vei- len.
- LĒLĒG | KĒ — — bij ongeluk ingeslikt of in de keel ra- ken. — KĒ — EN — bij on- geluk iets in de keel krijgen.
- LĒLĒH — LOELĒH. — *db.* - stil blijven liggen, op zijn gemak neêrliggen. — *ev. w.* - iets smelten; op zijn ge-

mak liggen of gaan liggen, zich neêrvlijen.

LELEP 1°. | *ev. w.* - in 't water zinken of gaan zinken. — *cs.* - ook, een water: zoo diep zijn dat men er in verdrinken kan.

2°. of LELEB - omslagtig, lang uitgehaald, lang werk hebben met nadenken, zich uitspreken of iets doen. — *ev. w.* - langzaam en bedaard voortgaan met iets.

LELER - toets, blijk door toetsing; allooi, hoedanigheid, karakter. — *ev. w.* - toetsen op een toetssteen; beproeven, op de proef stellen; tot een gelijk fijn poeder of gelijk fijne brij maken. — AN - fijn geëgte grond. — PA — AN - toetssteen.

LELES | *ev. w.* - iets tot touw draaijen.

LELET - smeersel, zalf. — *tr.* - smeren op, besmeren, met een zalfje inwrijven; een smeer geven. — KE — aanklevend vuil in een pijp van 't rooken, vochtig pijperoot.

LELET 1°. en P — LILIT en PLILIT. — *ev. w.* - iets tuschen de vingers draaijen, de zamenrollen; iets om een stok of stokje draaijen. — P — ook schroefswijze om iets heen geslingerd. — M — zich zoo slingeren; iets zoo omklemd houden. 2°. - langzaam maar met

taai geduld voortgaan in iets te doen, geen haast maken. — *ev. w.* - iets zoo ver-rigten.

3°. | *ev. w.* - iets geheim houden, voor zich bewaren.

LELOH | LÉLAH — - slap, buigend voor den druk enz.; zwak, onvast, onstandvastig.

LEMĀ - z. LEMOE.

LEMAH n., SITI k. - grond; land, landerijen; aarde, humus. — POEWER, — INGIL - z. v. a. buiten-troonzaal, verheven plaats waar de Vorst zich aan 't publiek vertoont. — AN of PĀ — AN - grondgesteldheid; de grond die bij een huis behoort; landerijen; landgoed; land-schap.

LEMANTEN - z. LEMARI.

LEMAR - srt. van offer aan een doeken ter genezing van een zieke. SOEREH — - bijz. srt. van sirihbladen, voor een doeken en tot geneesmiddel.

LEMARI k. n., LEMANTEN k. d. - kast.

LEMBĀH - laag, de grond, lager dan andere streken; nederig, zedig.

LEMBĀJANG | *ev. w.* - zwieren, overhangende zwaaijen, zwevend zich wenden; zeilen, een vogel.

LEMBĀJENG - de bladen van katjang-landjara en katjang-roedji, bonestroo.

LEMBĀNĀ | *ev. w.* - loven, prijzen, roemen.

LEMBANG = LEMBAT.

LEMBĀQ - golving, golvende beweging; dobbering; deining; dobbering, togten, neigingen v. 't hart. — *ev. w.* - golven; overzwalpen.

LEMBAR - blad, blaadje, bij telling. — AN - ook = LABAN, bij LALAB.

LEMBĀRĀ | *ev. w.* - een zwerend leven leiden, overal rondzwerven.

LEMBAT | *tsv. of M* — - overspringen, overgaan, overslaan van 't eene op 't andere, ook iems. werk op een ander persoon.

LEMBAT - z. LEMBET.

LEMBEH | — AN - de armen slingeren onder 't gaan, z. a. gewoonlijk; heen en weder slaan, 't zeil op een vaartuig.

LEMBING - werpspies aan een koord. — MAS - goudke-ver.

LEMBOE - z. SAPI.

LEMBER - bij nachtlicht gedaan of te doen, nacht, werk. — *ev. w.* - bij nacht verrigten; nachtwerk doen.

LEMBET n., LEMBAT k. - fijn (klein) van korrels of poeder, van haar of vezels, van aard of wezen; fijn overlegd of gesponnen, listig; list. — ldb. - geest, spook. — *ev. w.* - fijn of listig te werk gaan, ook jegens iem.

LEMBON - vast slapend.

LEMENG - bamboesche rijst-kookpot, voor op reis. — *ev.*

w. - rijst daarin koken; tabak broeijen in een bamboeschen koker; goed gebroeid, idem; broeijig warm, 't ligchaam bij koortsigheid.

LEMĒQ - onderlegsel, spreij, onderlaken, matje, kleedje, karpert enz. onder iets, wat ook men onder zich of onder een voorwerp spreidt. — *tr.* - onder iets wat spreiden enz.; een lemĒq over iets heen doen om er niet bloot op te liggen, het niet met de handen aan te raken enz.

LEMĒR - veranderlijk, onbestendig, wankelbaar. — EN - onvast van karakter, wankelmoedig; in gevaar enz. zich niet goed houden, van zijn stuk raken.

LEMES - zacht, week, teêr, slap, verweekelijkt, verslapt, lenig, zacht van vorm, buiging, schakering, geluid enz., zoetvloeiend; meêgevend, willig; gunstig, mede, z. a. de wind. — *tr.* - ook verslappend, een ziekte enz.

LEMĒT - plat tegen de lip gegroeid, plat gestreken, knevels.

LEMI - eijerstok van een krab en drg.

LEMOE n., LEMĀ k. - dik, lijvig, vet, goed in 't vleesch; zwaar, gewassen; vet, bouwgrond; groot en dik, puist of uitwas. BOEBER - rijst-pap van geheele korrels gekookt. — NGLĒLEMOE k. n. -

- vetmesten; voordeelen bezorgen aan. — KA — AN — ook vetgemest.
- LÊMET — kleine mug. — *ev. w.* — NGLAMEQ, *van 't gezicht.*
- LÊMPAG — groot breekijzer of -hout. — *ev. w.* — daarmede breken, steken, graven.
- LÊMPANG — met een holte of holle plek of deuk, iets vlaks.
- LÊMPAR | *ev. w.* — gooijen, smijten, wegwerpen.
- LÊMPAR — ruim en effen, een vlakte. PAPAN — — plein, open vlakte.
- LÊMPAT = LOEMPAT.
- LÊMPÉ — zeer vergiftige waterslang. — *db.* — afgemat, uitgeput.
- LÊMPÊNG — plat en breed; een gebakje, *srt. van oblie.* — *ev. w.* — plat afhakken, een breed stuk hout, er een zwalp van maken. — AN — zwalp.
- LÊMPÊNG — de lever en de miltstreek; bij een vierv. dier: de plaats achter de korte ribben.
- LÊMPÊNG — regt, regtlijnig.
- LÊMPÊR 1°. — zwak van been-tjes, een kindje dat niet tot loopen komt door zwakte.
- 2°. — groote aarden schotel of lajah.
- LÊMPÊR — verzwakt of verslapt in zijn beweging enz., zonder energie; beginnen te bedaren, een ziekte, drift enz. — KE — — bezwijmd, in flauwte, bezwijmen.
- LÊMPÊT — holligheid, een wei-

- nig hol uit; de buik: hol, ingezonken; plat, een voorw. dat hol moest zijn, neêrgeslagen. — *ev. w.* — hol of ingevallen zijn, de buik.
- LÊMPIT — vouw, plooi; gevouwen. — *ev. w.* — vouwen, toe-, opvouwen; achterhouden, overslaan in 't opgeven enz.
- LÊMPOEJANG — breeuwbast.
- LÊMPÊNG 1°. — klei, leemaarde.
- 2°. — atrofie, voedeloosheid van kinderen.
- LÊMPOH — lam van beenen, ziek of pijnlijk in de beenen zoodat men niet of moeilijk gaan kan.
- LÊMPONG — 't vleesch aan de zijde tusschen dij en buik, *v. e. slagtdier.*
- LÊMPONG — baai, inham, zeeboezem. — *ev. w.* — in een baai gaan liggen of schuilen, een vaartuig.
- LÊNĀ — onachtzaam, onbedachtzaam, onoplettend.
- LÊNĀ = WRĒNĀ.
- LÊNDJANG — slank, lang en welgevormd van statuur, een vrouw.
- LÊNDJÊR — stengel, halm, stuk, bij telling en omschrijving, van stengel- of graangewassen en drg. — *ev. w.* — staakregt staan.
- LÊNDĀH — laag, nederig, ook een grond. — *ev. w.* — zakken, dalen; verslappen, minderen, bedaren.
- LÊNDĒH | *ev. w.* — leunen, leu-

- nend zitten. — *tr.* — leunen op of tegen. — AN — tot leun of steun gebruiken.
- LÊNDĒQ | *ev. w.* — minderen, afnemen, bedaren; beginnen toe te geven, water in zijn wijn doen; van afmatting in slaap vallen.
- LÊNG of ELÊNG — gaatje, ook van gravende insecten en and. diertjes; gat van neus of oor en *v. e. blaasroer*; oog *v. e. naald* enz. — *ev. w.* — zich daarin ophouden. — *db.* AN — gat van neus of oor; oog *v. e. naald.*
- LÊNG of ELÊNG 1°. en 2°. = TELÊNG en MELÊNG (zwart *v. 't oog*).
- 3°. = PELÊNG. — *ev. w.* — aandachtig en aanhoudend streven naar.
- db.* — versuft, verbijsterd van zinnen; hartstogtelijk verliefd. — *ev. w.* — de geheele aandacht rigten op een enkel voorwerp; hartstogtelijk verliefd zijn. — KA — AN — versuft, aan 't malen van verliefdheid.
- LÊNGĀ n., LISĀH k. — olie, room, zacht vet, reuzel. — *ev. w.* — olieachtig; vettig, smerig van olie en drg.; glimmen, neus of aangezicht; smijdig, vet, kaas enz. — *tr.* — olieën enz.
- LÊNGAR — breed, 't voorhoofd. — En = LANAS.
- LÊNGĒH en P — — een lagchend gelaat toonen, een lachbekje geven.
- LÊNGEN — benedenarm; mouw. — *ldb.* — vertrouweling, onmisbare hulp, iems. regterhand. — AN — mouw.
- LÊNGER | *db.* — als verlamd, versted en versuft zijn. — KE — — *k. n.*, KANTOE, KAPI-PĀRĀ *k. i.* — bezwijmen, bezwijmd, flauwte.
- LÊNGGAH — z. LOENGGEH.
- LÊNGGAN | — AN = LANĒS-AN; vaste koopman of koopvrouw, bij wie iem. gewoon is te koopen; kalant.
- LÊNGGĀNĀ — niet toegeven, onwillig. — *ev. w.* — zich verzetten tegen, weigeren.
- LÊNGGANG 1°. — lang en dun, slank, een of ander lichaamsdeel, ook van levenloze voorwerpen.
- 2°. = RÊNGGANG en BÊNGGANG.
- LÊNGGARANG | *ev. w.* — geheel en al te zien of zich vertoonen, door niets bedekt.
- LÊNGGARAQ | *ev. w.* (*plat wrd.*) — eten, vreten, schranzen.
- LÊNGGAQ — met het hoofd achterover, in den nek gedrukt; zoo op den grond vallen.
- LÊNGGÊR = LANGGAR 1°?
- LÊNGGÊREK | *ev. w.* — kort en gezet van postuur.
- LÊNGGÊQ = LANGGÊQ. — *db.* — zwigend ontevredenheid toonen.
- LÊNGGOKO — de vrucht van den remboelangpalm.
- LÊNGGOQ = LÊGOQ.

LÉNGGÒRONG | *ev. w.* - in zijn volle gedaante zich aan 't oog vertoonen of prijken, *bv. iets wat ergens achter vandaan te voorschijn komt*; in vol postuur staan, geheel overeind en de kop omhoog, *bv. een tijger of slang die gereed is om een aanval te doen.*
 LÉNGIS | LAMBÈNG — - de nierstreek. — *db.* - tenger, een mensch.
 LÉNGKĀRĀ - iets ongerijmds zeggen. — *ev. w.* - ongerijmd, ondenkbaar.
 LÉNGKĒH - holle plaats of pas tusschen hoogten of bergen, bergpas, ravijntje. — *ev. w.* - hol, ingebogen, *bv. de rug v. e. paard.*
 LÉNGKĒR - kringvormig opgerold; rol touw. — *ev. w.* - zich zoo ineenkronkelen; iets zoo oprollen. — *M* — - zoo liggen of zijn; sterk gewelfd, de staart v. e. haan en drg.
 LÉNGKĒT - vastkleven, zich klevend vasthechten; aan iem. of iets gehecht, aankleven.
 LÉNGKĒT = LÉNGKĒT. — *db.* of LÉNGKAT — - op zijn gemak en een weinig slingerend gaan.
 LÉNGKĒNG | *db.* - slank, lang en tenger.
 LÉNGKONG - kronkelen, *z. a.* een rivier. — *ev. w.* - een inham vormen. — *AN* - kronkeling, bogt; inham, nis.

LÉNGKOQ - draaijen, zich draaijen, in bogten. — *db.* - zich heen en weder draaijen, daarmede ontevredenheid of onwil toonen.

LÉNGEQ = PÉNGES. — *db.* - TÉNGEQ-TÉNGEQ.

LÉNGER | *db.* - zitten of staan als een stomme, als die geen tien kan tellen.

LÉNGES - stuursch, norsch, stug, netelig, kregelig.

LÉNGER 1°. - afzakken, afglijden, aarde van een berghelling; aftrekken, zich terugtrekken; zich in gebogen houding verwijderen uit de tegenwoordigheid v. e. voor naam persoon. — *ev. w.* - zich buigen om heen te gaan. — *tr.* - voor of van iem. terugtrekken enz.

2°. - schenklad. — *ev. w.* - op een schenkbord zetten; van een schenkbord afnemen en neêrzetten.

LÉNJĒH = LÒNJOH in minderen graad.

LÉNJIR - fijn en zacht op 't gevoel, *z. a.* katoenen stof, zetmeel. — *ev. w.* - fijn en zacht zijn.

LÉNTÉRĀ - lantaren.

LÉNTÉRĒ | *ev. w.* - te vergeefs op eten zitten wachten.

LÉNTJĒNG - regt, regtlijvig, lijnregt; verstijfd, stijf regt staan, arm of been, regtstijvig, regtstijvigheid.

LÉNTJĒR - week geworden, vloeibaar, dun, verdund.

LÉNTJIR - rank en slank, iems. gestalte.

LÉNTOR - de koningin der witte mieren.

LÉNTREH | *db.* - langzaam gaan met hangend hoofd, *z. a.* een zieke of die zwaar leed draagt.

LÉNTROH of LÉNTROQ | *ev. w.* - magteloos, ontzenuwd, schier bezwijken, met moeite zich voortslepen.

LÉNTĒ | *db.* en *ev. w.* - langzaam vóóruitgaan; zachtjes voortslechteren.

LÉNTĒQ - langzaam voortsukken; luijeren.

LĒP - wip! roef! van iets dat ineens ergens in verdwijnt of wegduikt.

LĒPĀ - pleister, pleisterkalk, stukadoorsel, gips enz. — *ev. w.* - pleisteren; bepleisteren, volgooijen.

LĒPAQ - *z.* LOPAQ.

LĒPAS 1°. - vrij, bevrijd, ontslagen, er van af, los van iets, uit zijn betrekking ontslagen, ontzet; in vrijheid gesteld. — *ev. w.* - ontslaan, vrijstellen, in vrijheid stellen, zijn afscheid geven, zijn vrouw verstooten. NGLĒPAS TANGAN - de handen van iem. aftrekken. — *tr.* en *cs.* - *z.* ook bij OETJĒL.

2°. - ver gaan, een togt; verdragen, een schietgeweer, ver gaan, iems. verstand, in 't uitdenken van middelen, schran der, vindingrijk, vernuftig.

LĒPAT - *z.* LOEPĒT.

LĒPĒH | *ev. w.* - uitspuwen; verwerpen wat men reeds aangenomen of in overweging genomen had. — *AN* of LĒPĀJAN - weggelegd en be waard stuk of geschrift, 't origineel, 't klad, een archiefstuk; ook als voorbeeld of model voor andere stukken; iems. gebleken gedrag.

LĒPĒN - *z.* KALI en ALI-ALI.

LĒPĒQ - vlak, plat, niet diep of hol; 't schoteltje v. e. kopje. — *AN* - vlak bordje of schoteltje onder iets.

LĒPĒT - aankleefsel, smet. — *tr.* - besmetten, vuil maken, erg. iets aan laten kleven of zitten; bezoedelen; verplichting geven. — *KĒ* — *AN* - ook iets van iem. genoten hebben, verplichting hebben aan iem.; onder zijn berusting hebben.

LĒPĒT - een lekkernij van ketan tot een langrond pakje gekookt. — *ev. w.* - knellen, gespannen zitten, kleëren enz. om 't lijf, en and. zaken.

LĒPI | — *AN* - *z.* bij LĒPĒH.

LĒPJĀ k. d., en in Oost-Java LĒPTJĀ - k. van LALI.

LĒQ of LĒCH - de maand of de bevallingsstijd v. e. zwangere.

LĒR 1°. | *ev. w.* - uitspreiden, uiteenleggen, korrel-, poeder- of brijachtige zaken; verspreiden. ANGLĒR - een sawah voor 't laatst eggen. 2°. - *z.* LOR.

LĒR - draadje, draad, scheut-

je, smal strookje, streepje; stuk, bij telling van lange en dunne zaken; spoor van iets dat vermist is, ook v. e. vuurpijl en drg. in de lucht. — *ev. w.* — een lang dun voorwerp uit een bosje of bos trekken of lostrekken, z. a. een borstel, een draad, een bamboe; spoor van iets zoeken.

LĒRAH — z. LOERGH.

LĒRAQ — een ronde vrucht waarvan de schil tot zeep dient.

LĒRĒ | LĒRA — — gluipend, gluiperig.

LĒRĒB of LĒRĒP — rust houden, pleisteren; tot rust of stilte komen of gekomen, bedaren, bv. oproerigen, een aanklager, smart. — *cs.* — sussen enz.

LĒRĒD — schijn, glans; blik van 't oog. — *P* — — AN — blik, opslag van 't oog, 't zien in 't voorbijgaan.

LĒRĒG — 't geluid van 't voort of afschuiven; declinatie der zon naar 't noorden of zuiden; overhelling, afwijking. — *ev. w.* — iets afschuiven van een helling; iem. degraderen; declineren, de zon. — *cs.* — ook iets open, digt of neërschuiven; iets doen voortschuiven enz. — — AN — schuif, schuifplank, -lat, -roede, gordijnroede enz. LAWANG — AN — schuifdeur. — M — — van of op een helling afglijden, afzakken enz.; of MLĒ-

RAG-M — — niet te vertrouwen, onvast, iems. woord; niet bij zijn woord blijven.

LĒRĒH 1°. — langzaam, bedaard, traag tot iets; wachten met iets te doen, poozen met iets; rusten, niet in werkelijke dienst, op wachtgeld of non-activiteit; en *n.* — LĒRĒN. — *tr.* — NGLIRIH; en ontslag geven of verleenen aan. — *cs.* — ook vertragen, uitstellen; laten rusten.

2°. — RĒRĒH, bij RĒH.

LĒRĒK 1°. — gedwee, onderdanig.

2°. | *ev. w.* — NGLIRIQ.

3°. | *db. ev. w.* — trillend en schor brullen van pijn of woede.

4°. — LĒRAQ.

LĒRĒM — z. bij RĒM.

LĒRĒN *n.*, KĒNDĒL *k.* — toeven, verwijlen, poozen, rusten, pleisteren, ophouden, uitscheiden. — *tr.* — met iem. — of iets uitscheiden, ontslag geven aan, iets laten rusten, enz. — *cs.* — ook opheffen, ontslaan.

LĒRĒNG — streep, veeg; gestreept.

LĒRĒQ — streep, veeg, smeer; smeersel op 't voorhoofd tegen hoofdpijn.

LĒRĒS — schuinsch, schuin, hellend; niet in ernst, in schijn of voor den schijn.

LĒRĒS — z. BĒNĒR en ĒNĒR.

LĒRI — 't waschwater van de

raauwe rijst.

LĒRĒT — arrow-root.

LĒRĒNG — smeersel, zalf; oogzalf. — LĒRANG — — met vegen en strepen.

LĒS 1°. | *ev. w.* — z. ANGLĒS. —

tr. — zich onttrekken aan zijn belofte enz.; stil weggaan of wegblijven of zich terugtrekken van, zijn post verlaten.

2°. — lijst, lijstje, z. a. om een schilderij, en aan schaaftwerk.

— *ev. w.* — een lijstje schaven aan; in een lijst zetten.

3°. — leidseel van trekdieren.

LĒSAH 1°. — z. LĒSOE.

2°. — week of slap worden of geworden, een lijk, kreng, verwelkende bloem of blad.

LĒSAN 1°. — iems. spraak, uitspraak; gezegde, woord; en *k. i.* van ILAT, LAMBĒ en TJANGKĒM.

2°. — schietschijf, schietdoel; iemand die het ontgelden moet, het kind van de rekening.

LĒSĒD | *ev. w.* — op den grond neêrliggen of geworpen zijn.

LĒSĒD | *ev. w.* — opschikken, verzitten.

LĒSĒH — tegen den grond vallen of liggen, een gewas; of *ev. w.* — in menigte op den grond verspreid liggen. — *tr.* — omliggen, plantsoen; plat leggen.

LĒSĒR — z. BĒNĒR, z. BĒNĒR.

LĒSNING — schoon, zuiver, zon-

der meer, enkel en alleen, onvermengd, onbesmet; met ledige handen.

LĒSOE *k. n.*, LĒSAH, LOEPĀ *k. i.*

— loom, mat, een lam gevoel hebben, zwak, uitgeput; vermoeid gevoel, loomheid; verzwakken; tot bedaren gekomen, drift. — *tr.* — afmattend; zwakkelijk. — KĒLESON — afgemat, van krachten beroofd. — LĒSON, LĒLESON *k. n.*, SARĒJAN *k. i.* — wat rust nemen of gaan liggen na vermoeienis.

LĒSĒNG — rijstblok, stampblok voor de padi.

LĒSĒS — windhoos.

LĒSPANGAN — koliek, buikkramp.

LĒSTARI *n.*, LĒSTANTĒN *k.* — zonder ongeval of tegenwoordig, voorspoedig, gelukkig, ongehinderd; slagen, goeden voortgang hebben; voorspoed; (*strandt.*) — SĒDĀ, SĒJOS.

LĒSTRĒNG — verzwering boven in den neus.

LĒT of ĒLĒT — tussenruimte, tussenvak, tusschentijd, tussenpoozen; met tussenpoozen, intermitterend, periodiek; tussen-echtgenoot, waar een vers'ooten vrouw *mré* moet gehuwd geweest zijn eer die ze verstiet haar terug mag nemen. — Ē — tusschen. — *db.* — iets om ergens tusschen te leggen, bijlegger; huren. — *ev. w.*

- voor een poos huren; *en* = NGĒLED. — *tr.* - *ergens iets* tusschenvoegen, inlaschen *enz.*; een poos er over laten verlopen. — *cs.* - verhuren. — *AN* - de huur; 't gehuurde, huur. — *db.* *AN* - periodiek.
- LETĒNG - scherp, bijtend of branderig van reuk of smaak, *z. u. de kalk*; kalklucht, kalksmaak.
- LETĒR - plat, vlak, ondiep, oppervlakkig, niet gewelfd of diep. — *ev. w.* - den grond effen maken; in 't rond dansen.
- LETĪH - bremzout, zilt, bitter zout.
- LETJĒQ - los, niet verbonden; ontbloot van schors; populair, een vorst die zich niet onzichtbaar houdt voor 't publiek. — *ev. w.* - schillen, van de schors ontdoen.
- LETJĒT en M — - geschaafd, ontveld.
- LETĒH - troebel, vuil; vuiligheid; troebelen, beroering.
- LETĒQ | *ev. w.* - uitbreiden, uitsmeren, breed of plat uitleggen.
- LETĒH - plas vocht of nat vuil op den vloer, nat, slikkerig, kledderig; morsig, *iems. eten*, zijn bord niet schoon eten; *srl. van* zeekwal of zeepoel.
- LETĒK - morsig, smerig, vettig; vettige droesem; vuile dingen die *iem. doet*, slecht-

- heid. — *ldb.* - de heffe, 't uitvaagsel, 't slechtste volk. — *AN* - vuil bezinksel, drab.
- LETQ | *ev. w.* - iets met de vingers opscheppen.
- LĒWĀ en *ldb.* = TĪNGKAH; aangenomen of gemaakte manieren of gebaren of spraak, fratsen, kuren; gemaakt; gemaaktheid.
- LĒWAR = LIWAR.
- LĒWĒH - gleuf. — *P* — *AN* - sleuf, gleuf, gootje in een rand voor 't overschenken, open tuit; gulp, split; de holte onder de koot aan 't been *v. e. paard*.
- LĒWĒQ | *tr.* - een gleuf, gulp of split maken aan. — *AN* of *P* — *AN* = PLĒWĒHAN.
- LĒWĒR - te wijd voor iets dat er ingestoken wordt of moet worden, zoodat het los zit, wiggelt of slap hangt; onttuchtig, los van leven of van mond, vol ijdele praat, een vrouw.
- LIBAR - *z. LOEBAR. En (k. d.)* = LĒBAR.
- LĪBER - vrij af, vacantie. — *AN* - vacantietyd.
- LĪD of LĪD - bedoeling, leering, zedeles *v. e. verhaal of gelijkenis*.
- LĪDJĪG - 't aanzien hebben van veel beloopt te zijn, plat of gelijk of glimmend getrapt, een plek op den grond, dikwijls of herhaaldelijk *ergens* komen.

- LIDOQ - onwaar, valsch; heb ik geen waarheid gesproken? — *ĪPĀ* - was er iets onwaars in?
- LIPAH - *z. ILAT*.
- LIPAS - schrijnen, steken, mond, lippen of keel.
- LIGĀ | *ev. w.* - iets ontblooten, van uit het bekleedsel of de scheede te voorschijn halen, ook een wapen uittrekken. — *AN* - bloot, ontbloot.
- LIGĒR = ĪNGĒR; overdragt, 't overgaan op een andere; wissel, *br. -brief*. — *cs.* - iets overdragen op een andere; iets in betaling geven of verrekenen voor of tegen een schuld. — *AN* - ook met elkander wisselen, *br. van werk*.
- LIGĒR | *ev. w.* - hoog en breed opgestapeld liggen; lekker liggen te slapen in tijd van werken, een gat in den dag slapen.
- LĪH of LĪH | *ev. w.* - verplaatsen, ook *iem.*, *br. een ambtenaar*; iets op een andere tijd of dag stellen; *iems. naam* veranderen of verwisselen.
- LĪJĀ *k. u.*, SĀNĒS *k.*, LĪNTANG *k. d.* - ander; behalve; iets of iemand anders dan. *ORA* — *MEĒNG* - niets anders dan, alleenlijk. — *ev. w.* - ergens anders of bij een andere gaan. — *cs.* - met iets bij een andere gaan, het aan

- een andere brengen, toevertouwen, bestellen, verkoopen, ook aan een vreemde (*geen huisgenoot of vriend enz.*).
- LĪJAN - een andere, vreemde, die buiten de zaak is, wat niet tot het gebied behoort *enz.* — *cs.* - iets aan een andere of vreemde toewijzen.
- LĪJAN 1°. - *z. LĪJĀ*.
- 2°. - geraakt of getroffen worden.
- 3°. - *verk. van ALIHAN*.
- LĪJANG | *tr.* - leunen op of tegen. — *AN* - leun, leuning; iets tot leun hebben of gebruiken; den naam van een andere gebruiken, leenen of opgeven; omtrent woonplaats *enz.* anders opgeven dan waarheid is of dan men vroeger opgaf.
- LĪJĒR - half gesloten, de oogen; lieve kleine oogjes. — *db.* - ook klein zijn, flauw staan, de oogen door slaperigheid; heel flauw branden, een slummetje. — *ev. w.* - zich sluiten, digtvallen, de oogen; de oogen luiken. — *AN* - sluimering, dutje.
- LĪJĒR 1°. - soezen. — *db.* - dommelen, op 't punt zijn van in slaap te vallen.
- 2°. | *ev. w.* - een voorwerp, een steunpaal *enz.* staande verzetten, een balk en dry. op een ander steunpunt overbrengen; een ambtenaar *enz.* verplaatsen; een koop,

pand of huur overnemen. — *cs.* — ook iets overdragen of overdoen op of aan een andere. — *AN* — ook met elkander wisselen van post enz.; ruilhandel, wisselhandel.

LĪJOE — zeer vermoeid, afgemat.

LIKAS | *tr.* — haspelen, op een haspel winden. — *AN* — haspel, garenwinder.

LIKAT — spierkramp. — *EN* of *KAMI* — *EN* of *KEM* — *EN* — kramp hebben, krampachtig.

LIKEM — moedernaakt.

LIKET en *P* — — kleven, aan kleven; kleverig; gehecht aan iem. of iets.

LIKER — twintig, in samenstellingen met eenheids-cijfers.

LILĀ of *LĪLAH* — welgevallen, vergunning, verlof, toestemming, genoegen in iets nemen; goedvinden iets te doen enz.; iets gaarne afstaan aan iem.; goedhartig, gul; goedhartigheid. — *SĀKADAR* — *É* — naar vermogen en believen. — *tr.* — vergunnen, veroorloven, inwilligen aan; iets vergunnen enz. — *cs.* — iets afstaan, iets kwijtschelden aan iem.

LILIH of *LILĒH* — bedaard, tot bedaren gekomen, droefheid, drift enz.; bedaren, *bv.* regen; afzakken, een *bui.* — *ev. w.* — tot bedaren brengen.

LILIN 1°. — *z.* *MALAM*. — *ev. w.* — met was boenen, in de

was zetten.

2°. of *DAMAR* — en *DILAH* — — kaars; smeerkaars.

LILING = *LĪNGLING*.

LILIR | *ev. w.* — wakker worden in den slaap; voor een oogenblik opstaan; bijkomen uit een slaanote; weêr opstaan, zich herstellen, een verplant gewas; *benam. v.* de overgeplante rijst in de eerste maand. — *AN* — ligt slapend. — *PĀNG* — — ook de wekker aan een klok.

LILIT — iets om er een lang voorwerp om heen te slingeren.

LIMĀ *n.*, *GANGSAL* *k.* (*vóór* 't *zuw.*: *LIMANG*) — vijf. — *ev. w.* — elk vijf. — *PĀNGLIMĀ* *k. n.* — opperhoofd van een troep roovers of zeeroovers.

LIMANG — *z.* *LIMĀ*.

LIMAR — een gebloemde zijden s'of; of — *AN* — *kélorbladen*, tot geneesmiddel aangevend.

LIMAS — 't vleesch *v. e.* buffel onder de achterdij.

LĪMBANG | *ev. w.* — iets zachtjes overgieten, overpakken of overladen, om door vergelijking de hoeveelheid te bepalen; bij zich zelf overwegen, overleggen; twee dingen met elkander vergelijken; water op iets gieten om het te wasschen en dan weêr afgieten; 't oog baden.

LĪMBAQ = *LĒMBAQ*.

LĪMBĒNG — tuitelig, te ligt op het water, een vaartuig.

LĪMBĒQ — buitengewoon dik, een vrouw. — *ev. w.* — een groote hoop of boel zijn; te uitgebreid, niet beknopt, *bv.* iets inpakken.

LIMĒNG | — *AN* = *LIMOEN-AN*; schuilplaats om zich te verbergen. — *KĒ* — *AN* — *z.* *LALI*.

LIMIT — meer of min vlak of glad geworden door hantering, betreding of andere schuring, glad geloopt of gesleten; zeer netjes van kleeding en toilet.

LIMEN — geheel onzichtbaar; nooit betreden of bezocht, een losch enz.; zoo snel rondraaijen (*z. a.* een tol) dat geen deel er van onderscheiden kan worden. — *AN* — om zich onzichtbaar te maken, *bv.* een loovergebed; met *PETENG* er *vóór*: stikdonker, dat men geen hand voor oogen zien kan. — *KĒ* — *AN* — geheel vergeten.

LIMER = *LIPER*.

LIMET 1°. — wolken die den top van een berg bedekken, pruik of kroon op een berg; omneveld, bedekt, *bv.* de glans der zon.

2°. — getroffenheid waarvoor men zich zelf en de wereld om zich heen vergeet. — *KĒ* — *AN* = *KELALĒN*.

LĪMPĀ — de longen (?); of *ATI* — — de milt.

LĪMPAD of *LĪMPAT* — zeer be-

dreven in kennis en wetenschap.

LĪMPĒ | *ev. w.* — van iems. onoplettendheid of afgetrokkenheid gebruik maken om iets ongemerkt te doen; ongemerkt zijn kans waarnemen. — *KĒ* — — door onoplettendheid enz. ongemerkt iets krijgen, ondergaan enz.

LĪMPĒNG — korte werpspies met een scheede.

LĪMPĒT | *KĒ* — — omhuld, omneveld, *bv.* een bergtop; beneveld van zinnen, verblind, begoocheld, door verblindings aan iets verslaafd, overmeesterd, zich zelf vergeten, *bv.* door vreugde; van zich zelf vallen; aan de aandacht ontgaan. — *tr.* — omhullen, omnevelen, omsluiseren, onkenbaar maken; overmeesteren, geheel innemen, iems. gemoed of gedachten. — *KĒ* — *AN* — ook aan 't gezicht onttrokken; de oogen niet durven opslaan, *bv.* van beschaamdheid.

LĪMPRAH — *z.* *LOEMRAH*.

LĪNĀ = *LĒNĀ*.

LĪNDĒR 1°. — uitziftsel van meelstoffen, daar 't zetmeel uitgehaald is.

2°. | *ev. w.* — in den slaap spreken, overluid droomen; slaapwandelen.

LĪNDRI — lief en bevallig, ge-laat, oogen enz.

LĪNDIH | *ev. w.* — op iets lig-

gen; neêrdrücken; de overhand hebben, overwinnen. — **KE** — — ook gekrenkt in zijn geestvermogens. — *tr.* — liggen op; neêrdrücken, onderdrücken, onderhouden, tenonderbrengen; verplichting aanbrengen. — **KE** — **AN** — ook gekrenktheid in 't verstand.

LINDOE — aardbeving.

LINDENG | *ev. w.* — schuilen, tot schut nemen, een koele plaats in de schaduw zoeken, vlugten van de hitte enz.; bescherming zoeken bij iem.

LINDAQ — plek waar het heldere daglicht of het licht eener lamp niet doordringt, donker beschaduwde of koele plaats; plaats waar men beschut is voor den wind, luwte; plaats in een rivier waar geen of weinig stroom is.

LINED — slib door afstroomend water op lagere grond n aangebracht. — *tr.* — slib aanvoeren, met slib bedekken,

LINGGÅ — grondvorm v. e. woord. — *ev. w.* — gebakken of ongebakken metselsteenen op een stapel zetten. — **AN** — stapel id.

LINGGAR — *z.* **LOENGÅ**.

LINGGI — plechthoofd v. e. vaartui, voor en achter.

LINGGIII — *z.* **LOENGGEH**.

LINGGIS — breekijs, koevoet.

LINGIR — hoekkant, als v. e.

balk enz.

LINGKAB | *ev. w.* — een boek openslaan, een kleed of gordijn opslaan, oplichten; op of opengeslagen liggen of zijn. — **KE** — — ook ontdekt, bekend geworden. — *tr.* — ook een boek doorbladeren, hier en daar opslaan.

LINGLANG — **LÉLANG**.

LINGLING 1°. en *ev. w.* — naauwkeurig bekijken of nazien; een kind of pop toelagchen of lagchende in de oogen zien. — *tsv.* — *benam. v. e.* kindje van 4 of 5 maanden.

2°. | — **AN** — een draai nemen in zijn vaart; warrelen.

LINGLENG — verward van zinnen, suf. — **LINGLANG** — — id. in ergen graad, gek.

LINGEQ | *db* en **LINGAQ** — — 't aangezigt heen en weder wenden, staan of zitten rond te kijken, ook van bevreemding of verlegenheid.

LINGSÅ 1°. — neet.

2°. | **PÅDÅ** — — vers, versregel, halfvers; een der scheiteekens in 't Jav. schrift.

LINGSANG — **WLINGSANG**.

LINGSÈM — *z.* **ISIN** en **WIRANG**.

LINGSÈN — voorwendsel, voor geven, uitvlugt; voorwenden.

LINGSIR — hellend, aan 't rijzen of dalen, de stand der zon. — **WÉTAN** — de voormiddag, omstr. 10—11 uur.

— **KOELON** — de namiddag,

12 — omstr. 2 uur. — **WÉTAN** **NOM** en **TOEWÅ** — de vroege en de late voormiddag. — **WENGI** — na middernacht. — **WAJAH** — — ook v. d. ouderdom: over de 40 jaar, een mensch; over de 10, een paard.

LINING — reep, in de lengte afgesneden deel, partje v. e. vrucht.

LINJOQ — onwaar, leugenachtig; onwaarheid spreken.

LINOE — eggig, slee, zoor, stomp, de tenden; pijnlijk stram, stroef met een knagend gevoel, de beenderen of geledingen. **NÈRÈS** — — 't zelfde met kennelijker pijn, jichtpijn.

LINTAH — bloedzuiger. — *ev. w.* — ergens of iem. bloedzuigers aanzetten; een kwaal met bloedzuigers behandelen.

LINTANG 1°. — ster, gesternte. — **RINÅ** of — **PONGOL** — de morgenster. — **SORÉ** of — **PANDJÈR** **SORÉ** — de avondster. — *tr.* — zich als sterren vertoonen; vele verspreide rijpe aren laten zien, mais en dry. — **PÅ** — **AN** — de sterrenhemel; de dierenriem; de sterrekunde. 2°. — *z.* **LIWAT**.

3°. — *z.* **LIJÅ**. — *tsv. k. d.* — verwisselen; bij een ander werk komen of gepiaatst worden; verhuizen.

LINIING — rolletje, iets opge-

rolds. En *z.* **RÒKOQ**. — *ev. w.* — op of ineenrollen, tot een rolletje maken; iets ergens in oprollen.

LINTIR | **SÅ** — — **È** — zooveel als er gelegenheid toe is of gegeven wordt.

LINTJAD of **LINTJAT** 1°. — onvruchtbaar, stijf, een bouwgrond.

2°. — uitslippen, wijken, een stut; ontrouw, bedriegelijk. — *tr.* — ontrouw worden aan; de hoop teleurstellen, de moeite niet loonen; bedriegelijk.

LINTJAG 1°. — laag zitbankje; bankje, tafeltje of stalletje voor kleine koopwaren, snoeptafeltje.

2°. | — **GAGAQ** — klein sprongetje van 't eene op 't andere; naar digtbij in de buurt verhuizen. — *db.* — huppelen. — *ev. w.* — een sprongetje doen, opspringen; overspringen; naar digtbij verhuizen.

LINTJI | *db.* of **LINTJA** — — telkens weêr, dikwijls.

LINTJIP — **LANTJIP**.

LINTOE en **LINTEN** — *z.* **LIROE**.

LINTRING — ring met één rij ingezette steenen.

LINTOH — een booze geest die ziekten veroorzaakt, waarbij 't ligchaam dik en loom wordt.

LIPJÅ en **LIPJÅ** — **LÉPJÅ**.

LIPER — vertroost, opgebeurd, bedaard geworden, tevrede gesteld; troost, ontvan-

gen vertroosting.— *ev. w.* — troosten *enz.*; zich zoeken te troosten.

LIR | — KĀJĀ — even als, gelijk.— SA — — 't geheel, alles, gezamenlijk, allen.— SĀ-KA — — geheel en al, alles zonder onderscheid.— *cs.* — om iets zich niet bekommeren, een raad, gebod *enz.* in den wind slaan.

LIRANG | SĀ — — één helft of één stuk van wat anders geheel of in een paar genomen wordl: een halve tangkēb *Jav. sniker of pisang*, een halve kēbar *lijwaa* *enz.*; een tegen een muur gebouwde loods of *dryg.* met een halfdak.

LIRI | *db. ev. w.* — een kindje in slaap sussen.

LIRIQ | *ev. w.* — opschuiven; 't weiree al weidende allengs nader bij huis drijven.— *tslv.* — NOERGET en MITOERGET, *z. TOERGET.*

LIRIH — zacht, met zacht geluid; langzaam, bedaard, geduldig.— *tr.* — zacht *enz.* aanspreken.

LIRING — zijdelingsche blik of oogwenk; zijdelings, van ter zijde.— *ev. w.* — een zijdelingschen blik slaan op, zijwaarts zien naar.— *tslv.* — een bevel, raad *enz.* in 't oog houden.— KĒ — — KESLIRING.— P — AN — zijdelingsche wenk of mededeeling.— MLIRINGI — zijde-

lings zien of doelen op.

LIRIP — bot, een weinig schaar-dig, een mes *enz.*; beginnen te verminderen, *iems. moed, gunst, drift*; nauwkeurig nagaan of te werk gaan bij 't zoeken of uitzoeken.— *tr.* — nauwkeurig uitzoeken of uitlezen.

LIRIQ — zijdelingsche glui-pen-de blik.— *ev. w.* — glui-pen; met zijwaartschen blik naar iets zien.— K — — 't glui-pen. KLIRAQ K — — links en regts gluren.— M — — *db.* MLIRAQ-M — — heen en weder draaijen, de oogen.

LIRIS — zacht, wind of regen.

LIRNING — ĀPĀ-DĒNĒ en SĒDJĒ.

LIROE n., LINTOE k., LINTĒN k. d. — wat voor iets in de plaats gesteld, gegeven of gekregen wordt; in de plaats van, in ruil met, ter vervanging of vergoeding van; wisselen, ruilen; vergoeding.— *ev. w.* — voor een zaak iets anders in de plaats stellen of geven.— KĒ — — verkeerd; zich vergissen; in de war, een mensch.— *tr.* — verwisselen, verruilen, een andere of iets anders voor iets geven; vergoeden.— LOEMINTOE of MLINTOE k. n. — onafgebroken, de eene na den andere, elkander opvolgen.

LIRWĀ — zich er niet aan houden, niet nakomen.— *cs.* — niet opvolgen, veronacht-

zamen, in den wind slaan.

LIS 1°. — LĒS 2°.

2°. | *ev. w.* — lezen.

LISĀ — LĪNGSĀ.

LISAH — *z. LĒNGĀ.*

LISIH — LĒSĒH.

LISĒS — LĒSĒS.

LIT — *verk. van ALIT en van KOELIT.*

LITJAT en M — — geschaafd, de huid.

LITJĒT — LĒTJĒT.

LITJIN — zacht op 't gevoel; week, de grond.

LITJIQ — flauw van moed of karakter, spoedig den moed verliezen, niets kunnen volhouden.

LITLĒNG — *verk. zamenstell. van KOELIT en BALĒNG:* vel en been, doodmager.

LIWAR — beurtelings links en regts uitgebogen, *z. a. de landen v. e. zaag:* gezet; losbandig, niet onder tucht gehouden, een jongen; los van zeden, een vrouw; afwijkend, niet onder bestuur, *iems. verstand.* — *tr.* — een zaag zetten. — AN — een zettang voor een zaag.

LIWAT n., LANGKĒNG k., LINTANG k. d. — voorbijkomen, voorbijgaan, passeren; een brug, veld *enz.* overgaan; voorbij, over, overheen; over-, bovenmate.— KĒ — — ook voorbij, te boven gekomen; over, overheen; *ergens* voorbij; buitengemeen. — *tr.* — iets of *iem.* voorbij-

gaan *enz.*; overschrijden; overslaan; den loef afsteken, voorbijstreven, overtreffen.— *ldb. tr.* — buitengemeen.

LIWĒR — wat in 't water rond-drijft, drijvend vuil. — AN — door elkander loopen, vliegen, zwemmen, dwarlen; zwerm.

LIWĒT — in een pan gekookt, rijst.— SĒGĀ — — ook een bijzonder *srt. van rijstkooksel.* — *ev. w.* — rijst in een pan koken.

LIWĒNG — verwoed, een aanval; zinneloos van droefheid, schrik *enz.*; dol van verliefdheid.— LIWANG — — uitgestrekt en eenzaam, een woud.

LO — wel hé! wel kijk! zie!

LOBĀ — begeerlijk, onverzadelijk, in weelde en overdaad leven.

LĒBONG | *ev. w.* — *iem.* lokken. LĒBOQ — niet sluitend, te wijd, te klein voor de ruimte waar 't in passen moet.

LODAN of IWAQ — — walvisch. LĒDJĒH | *ev. w.* — met vele sneden kerven, verkerven, aan stukken en brokken steken of hakken; *iem.* veel wonden toebrengen.

LĒDJI — 't Europeesche etablissement, de Europ. wijk, burgt, kasteel, fort.

LĒDJO 1°. — LOEDJOE.

2°. — lokker, uitlokker, spion die een geheim zoekt

uit te lokken; uitloksel *om slechte waar aan den man te brengen.* — *ev. w.* — een uitlokker of uitloksel *gebruiken als bov.*

LÖDJOQ | *ev. w.* — te ver gaan of vooruitgaan; te ver vooruit, vermetel, voortrollen; buiten de oevers treden, overloopen. — KĒ — — ook zich vergalopperen. — *cs.* — ook overdrijven, overschaten.

LÖDONG — diarrhee.

LÖDROQ — verrot, week van ontbinding.

LÖDAG — overmatig wijd, een gat of opening.

LÖPĒH — een toespijs of saus van groente met lomboy enz.

LÖPOH — een ziekte van padi, suikerriet enz., waarbij de bladen geel worden en rotten.

LÖPONG — wijde koker of vat van bamboe; tapvat voor palmwijn. — GĒLAS — zeer hoog drinkglas. — PLĒS — — kelderflesch.

LÖPOQ — niet sluitend, te wijd, te klein of te dun voor de ruimte waar het in moet, en daardoor loszitten.

LOEB 1°. of LÖP — klanknabootsing van een dompeling in 't water.

2°. | *db.* — ALĒB-ALĒB.

LOEBAR — ten einde, afgedaan, afgelopen; uitverkocht; vervallen, een rechtszaak. —

PĀ — of PANG — — PAOESĒR. —

PĀNG — — ook ver-

vallenverklaring. — PĀNG-

— AN — ook geschenk, onthaal enz. voor de voleinding *v. e. werk of* voor den uitverkoop *v. e. partij koopwaren.*

LOEBĒR — overloopen, overlopend, over den rand stroomen; mild; milddadigheid. — M — — overloopen.

LÖED, LÖT of LÖED enz. | *ev. w.* — achtervolgen, najagen, nazitten; en — NOESĒL. — ANGLÖD — 't zelfde; en mede iets doen, in navolging of door medegevoel.

LOEDJĒNG — verk. van WLOEDJĒNG, *z.* WLOEKOE; en van WILÖEDJĒNG, *z.* SĒLAMĒT.

LOEDJOE — mal of vorm voor metalen krisscheeden en dry.

LOEDREQ — vrouw van groote statuur; ook uitgelaten, dol van pret (?).

LOEPANG — afgedaan, afgelopen, voorbij, doorgestaan; geheel uitverkocht, van de hand gezet, een partij koopwaren.

LOEPĒS — geheel verdwenen, uitgestorven, geheel woest en verlaten, geheel uitgedoofd; allen afgestorven, iems. kinderen en kleinkinderen. — *ev. w.* — verwoesten, verdelen, uitroeijen; een ruur geheel uitdooven.

LOEGAS — eenvoudig, zonder versiersel, bekleeding, aanhechtsel, staatsie, gevolg enz. — *ev. w.* — zich eenvou-

dig of nederig kleeden; geen staatsie voeren; zich luchtiger kleeden.

LOEGOE — waar, de zuivere waarheid; echt, onvervalscht; eigenlijk, wezenlijk, degelijk; hoofdsom, kapitaal. — É — — eigenlijk, wezenlijk, waarlijk. — SĀ — — É — — waarachtig, degelijk.

LOEGĒG — de bloote grond, de naakte vloer. — A — — daarop liggen. — *ev. w.* — standvastig blijven.

LOEGĒT — de haren op de breuk van bamboe, suikerriet enz. en op de schil van sommige vruchten; katoenvezels. SĀ — — een ziertje, een haartje. — *ev. w.* — vezelig, harig.

LEH of LĒEH *k. n.*, WASPĀ *k. i.* — een traan, tranen.

LOEHAMAH — onverzadelijk, gulzig; een onverzadelijke begeerte hebben.

LOEHĒNG — LOEWĒNG, *z.* ÁNGĒB.

LOEHĒR 1°. — hoog, verheven, groot, aanzienlijk. — ASTĀ — — milddadig. — *ldb.* — voorouders. — *tr.* — overtreffen, uitmunten boven; overwigt op iem. uitoefenen, ontzag inboezemen. — KĀ — — AN — ook eer, luister, roem. — *cs.* — ook loven, roemen, eeren.

2°. — LÖHOR.

LOEJĀ en *ldb.* — stout, ondeugend, een kind.

LOEJĒNG — arènhout. PAWĒQ

— — ijzerschimmel, paardekleur.

LOEKAQ — niet geheel vol; verminderd, de inhoud *v. e. vat*; gebrekkig in verstand of kunde, onnoozel, onkundig. — *tr.* — in een vat bij 't vul-len ruimte overlaten.

LOEKAR — *z.* WOEDĀ.

LOEKĒ *n.*, KOEPĪ *k. n.* — krom snij- en kapmes.

LOEKOE — verk. van WLOEKOE.

LOELOE | *ev. w.* — iem. alles of meer dan billijk of verstandig is, geven of toestaan op zijn verzoek, ook in kwaadheid, of ook meer dan hij vraagt; iem. gelijk geven tegen eigen meening of beter weten in. — M — — geheel en al; geheel naar één kant gaan; aan niets denken dan; dik van buik bij magere ledematen; groot van oogen bij mager gezicht.

LOELEH — in weken of vloebaren toestand, anders harde zaken, opgelost, gesmolten; smelten; ondereen smelten; verbrand, een baksteen; vergaan, zich ontbinden. — *ev. w.* — week of vloebaar maken, smelten; klei mengen, kleideeg maken; ootmoedig opbiechten, met schuldbelijdenis zich onderwerpen, ootmoedig zijn. — *cs.* — ook iem. de schuld geven. — AN — ook leemdeeg.

LOELĒN | KĒ — — KATĒT, *z.* TĒT. — *ev. w.* — NGATĒT.

- LOELËP - de vezelbast van boom-
men, die voor touw en zakke-
linnen gebruikt wordt, waroe-
bastvezels. — MÒRI — —
Russisch linnen. — GE-
BANG - werktuig om de ka-
poeq te zuiveren.
- LOELËR 1°. - smeersel om de
huid wrijvende te zuiveren.
— *ev. w.* - de huid daarmede
schoon wrijven.
- 2°. - 't haasje *v. e.* slag-
beest.
- LOELËS - onveranderd, be-
stendig, blijven, niet op-
houden of veranderen; zich
bevestigen, een gerucht enz.;
bestendig welvarend of voor-
spoedig. — AN | LAJANG
— — pas voor den verkoop
v. e. buffel enz.
- LOELËT - verkleefd, gehecht
aan iem.; bemind, bevriend;
vriendschap.
- KË — — getrokken worden
tot of zich hechten aan iem.;
lieveling, beminde, boezem-
vriend. — *tr.* - zich met
liefde hechten of verkleefd
zijn aan.
- LOEMAH - oppervlakte; 't vlak,
bovenvlak of de vlakke kant
van iets; ruggelings. — *ldb.*
of M — — op den rug of
met het vlakke boven lig-
gen; achterover.
- LOEMAJAN - *z.* LAJAN.
- LOEMBĀ | *db.* - telkens op-
springen. — *ev. w.* - op-
springen, een sprong in de
hoogte doen; steigen. —

- AN - zich vermaken bij
't zwemmen of baden; spele-
varen.
- LOEMBOE - bladen van kimpool
en onderscheidene waterplan-
ten, tot groente. SOETRĀ —
— ijl geweven licht paarsche
zijde.
- LOEMBËNG - padi-schuurtje. —
tr. - padi opschuren; ook ge-
pelde rijst opleggen. — AN
— ook in carré, een troep sol-
daten enz.; in de rondte, in
een kring; in een digten
zwerm.
- LOEMËNG - vochtig, week,
kleijig, smeltende, gesmol-
ten.
- LOEMËR - zacht, malsch, *bv.*
vleesch; zacht, glad, effen op
't aanvoelen, *fijn poeder, brij,*
fluweel enz.; gelijk, zonder
stooten, 't rollen *v. e.* wagen
enz., 't snijden *v. e.* ploeg en
drg.
- LOEMËH - afkeerig, ongene-
gen, niet willen; tegenzin,
antipatie; schuwen iets te
doen; iem. niet kunnen luch-
ten; niet van hem willen
weten. — *tr.* - tegenzin heb-
ben in; iem. of iets maar la-
ten loopen of begaan, ge-
duld er mede hebben, niet
willen twisten met of over,
maar toegeven of onder-
doen.
- K — | *tr.* - het zelfde.
- LOEMËR 1°. - beginnen te ge-
nezen, huid maken, *e. wond.*
2°. - verk. van LOEMOËHER.

- BALÉ — — *srt.* van om-
hangen kar voor prinsenz.
- LOEMET - *fijn* mos, aangroei-
sel, groen aanzetsel; kroos.
- LOEMPANG - vijzel, mortier;
rond stampgat aan 't einde
v. e. rijstblok om de korrels te
ontbolsteren. — KËTËNG
— steenen mortier. — *tr.* -
putten of kuiltjes beginnen
te krijgen, de kinderpokken.
- EN - scorbutieke puist-
jes in de mondholte hebben.
- LOEMPAT - sprong. — M — —
— een sprong doen, springen
in de lengte; een sprong ma-
ken, overslaan. — *tr.* - over
iets heen springen; iets over-
springen, overslaan. —
AN — ook haasje-over spelen.
- LOEMPEH - lammig aan een
been of de beenen; kreupel,
gebrekkig in 't gaan; een
brekebeen zijn in *e. o. a.*
kunst.
- LOEMPER - slijk, modder.
- LOENAS - vernield, verdwe-
nen, dood; afgedaan, afge-
werkt, afbetaald, niets meer
schuldig; kiel *v. e.* vaartuig.
- PAOËKOEMAN — — dood-
straf. — *ev. w.* - vernieti-
gen, ter dood brengen.
- LOENDJĀQ | *db.* - telkens op-
springen; huppelen; van 't
hart: hooge en groote din-
gen zich voorstellen en wil-
len doen, vol opgewonden
inbeelding. — *ev. w.* - naar
of bij of tegen iets of iem.
opspringen.

- LENG of ËLENG 1°. - rank, de
scheuten van slinger-, klim-,
kruip- en derg. planten; de
krullende haakjes van klim-
gewassen; wijnstok. — *ev. w.*
— ook = TOEMËLENG, van
TËLENG. — *db.* AN - scheu-
ten, haakjes als *bov.*; lof-
werk, slingers, guirlandes.
2°. = OELËNG 2°.
- LOENGĀ n., KËSAH k., SAH md.
(strandt.), TÍNDĀQ, LËLOS;
LÍNGGAR k. i. - heengaan,
weggaan; van huis gaan,
uitgaan; uit zijn. — *tr.*,
NGLOLËSI k. i. - om iem. of
iets heengaan, ontvliden,
ontwijken. — *cs.* - ook ver-
wijderen, weggagen; wegzet-
ten, wegdoen, wegnemen
van een plaats. — AN -
reis; een reis doen; op reis
gaan of zijn.
- LOENGGE - boven de maat of
't gewigt, over den gestel-
den tijd; overmaat of over-
wigt hebben, meer zijn; lan-
ger duren of wachten of
stellen of uitblijven. — *tr.*
— overmaat enz. geven,
toegeven op; meer tijd ge-
ven of nemen voor iets. —
— AN — overmaat, over-
wigt, toegift, uitstel.
- LOENGGEH n., LËNGGAH k. 1°,
PINARAQAN k. i. - waar iem.
op zit, zetel; wat iem. onder
zijn beheer heeft, leenbezit
in landerijen; post, ambt;
rang; en = DOENGËNG; hoe
iets zit of zich verhoudt,

verhouding, betrekking.—
tr. — *iem.* apanage geven;
iets als apanage beheeren.

2°, LINGGIIH *k. n.*, PINARAQ,
PINAREK, LENGGAH *k. i.* —
zitten, gaan zitten; *een post*
of ambt bekleeden. KANG
LENGGAH — de beheerder.—
tr. — zitten op, bezetten;
iems. zetel innemen *als op-*
volger; *een belofte*, voorschrift
nakomen, zich *er* aan hou-
den.— KĀ — AN — ook
post, betrekking.— *cs.* —
ook *zijn rang of waardigheid*
ophouden, *en met* AWAQ —
zijn fatsoen houden *enz.*—
PĀ — *of* PI — — *iems.* re-
sidentie; *ergens* zijn zetel
hebben. PĀ — — ook een
opbrengst aan zijn wedānā
voor nieuw verkregen land-
bezit; *en* — TĀPĀ. — MI — —
— zich beklagen *over iets bij*
iem. — PĀ — AN — zit-
plaats, zetel.

LOENGIT — scherpzinnig,
schrander, slim, geslepen.

LOENGKĀ — kluit, aardkluit,
klomp, steen- of puinklomp,
dikke potscherf; kluitierig,
hard en stijf.

LOENGKANG — LÓNGKANG.

LOENGKĒR | M — — MLĒNG-
KĒR, *z.* LĒNGKĒR.

LOENGKRAH — mat, afgemat,
uitgeput; slap en week door
ontbinding; vol zweren.

LOENGLIT — *verk. van* BALĒNG-
KOELIT: vel en been, dood-
mager.

LOENGSAK | *ev. w.* — op den
buik *of* op den rug liggen
of gaan liggen, *een mensch.*

LOENGSE — over den tijd; over
een zekeren tijd heen; over de
jaren, *bijv. van vruchtdragen*
of van kinderen krijgen. —
KĒ — AN — ook overrijp,
vruchten; te laat *iets* krijgen.

LOENGSED *of* LOENGSET — oud,
half afgedragen, als 't mooi
er af is, halfsleet; gekreu-
keld, versomfaaid; kneuke-
len.

LOENGSEN — de schering *v. e.*
weefsel; een lus van de voor-
haren waar de haarwring
in hangt.

LOENGSI — LOESI.

LOENGSENG — WLOENGSENG.

LOENGSEK — gezakt, afgezakt;
hangend, *de wangen enz.*; af-
genomen, verminderd. —
ev. w. — ontzetten *van zijn*
post, degraderen; verzoeken
om iets dat afgelegd is *of*
niet meer gebruikt wordt.
— *tstv.* — zakken, afglijden
enz.

LOENJOE — glad, glibberig;
glijden, gemakkelijk schui-
ven; niet te vertrouwen,
glad, *een mensch of zijn*
woord.

LOENTĀ | *ev. w.* — al verder en
verder gaan; van den eene
op den andere overgaan;
van de eene plaats naar de
andere zwerfen.— *cs.* — ook
verder opzenden, doorzen-
den.

LOENTAQ — TOENTAQ. *En z.*
WOETAH.

LOENTAS — hard luidend, krach-
tig, met luider stem, helder
klinkend, doordringend, ver-
reiken, *een geluid.*

LOENTER — afspoelen, losla-
ten, afgeven, kleuren, *verw*
en drg.; afgaan, afgedre-
ven; verkleuren, verschie-
ten; gaande gemaakt, af-
dalen *op iem.*, medelijden,
gunst enz. — ATINÉ — ver-
wonnen worden, zich laten
verbidden, medelijden krij-
gen.— *ldb.* — afdrijvend,
geneesmiddel. — *cs.* — afdrij-
ven.

LOEPĀ 1°. *k. n. of k. i.* — LĒSOĒ.

2°. — afgevallen, *z. a.* jonge
kokosnoten.

LOEPAHI — borstspeld, broche.

LOEPIT — naauw, eng, *een door-*
gang; schaars betreden; hal-
ve bakfoe. — AN — naau-
we doorgang, enge plaats;
weinig bezochte plek.

LOEPER — LOEMPER.

LOEPET *n.*, LĒPAT *k.* — mis, ge-
mist, niet geraakt *enz.*; niet
doeltreffend; niet te pas ko-
men, missen, niet treffen *of*
bereiken *of* behalen; falen;
fout, verkeerd; ongelijk heb-
ben; mislukken; bevrijd blij-
ven; ontgaan, ontkomen;
feil, schuld. ORA — — ook
onfeilbaar. — É — ook zoo
niet . . . , dan ten minste.—
tr. — *iets* missen; *iets* mis
hebben.— KĀ — AN —

fout, vergrijp, misdadigheid,
schuld; schuld hebben, zich
schuldig maken; in gebreke
blijven.— PĀNGLOEPET *k. n.*,
PĀNGLEPAT *k. d.* — boete als
middel om een straf te ont-
gaan.

LOEQ *of* ELĒQ — bogt; bogtig,
gebogen.— *ev. w.* — buigen,
een bogt maken in; regt
buigen.

LĒR *of* ELĒR — klein *srt.* van
aardworm.

LOERAH — hoofd, chef, hoofd-
man, overste.

LOERI 1°. — de eerste ontgin-
ners *of* bewoners *v. e. plaats*;
voorzaten.— *ldb.* — LOE-
LOEHĒR.— *ev. w. of* NGLOE-
LOERI — opvolgen, naleven,
't voorbeeld *enz. van anderen*,
ouders of voorouders.

2°. — NĒRI.

LOERING — dwars *of* in de
breedte gestreept, *een dier*;
cypersch, *een kat.*

LOERIQ — smal gestreept; ge-
streept lijnwaad; gespik-
keld, *hoenders en drg.*

LOEROE 1°, OEPADOS *k.* — zoe-
ken, kleine voorw.— *tr.* —
ergens of in of op iets zoe-
ken; zoeken naar.

2°. | *tr.* — goud *of* zilver lou-
teren.

3°. | *db.* — LIRI-LIRI.

LOEROEB — spreid *of* kleed *tot*
overdekking; lijkkleed; over-
trek.

LOEREG | *ev. w.* — optrekken,
uit- *of* te velde trekken,

krijgstroepen, op expeditie gaan; naar een wedstrijd opgaan. — PANG — — ook expeditie, krijgsgot.

LOEREH 1°. n., LARAH k., LERAH k. d. | ev. w. — opzoeken, opsporen.

2°. — zacht van aard en van voorkomen; zacht, iems. stem.

LOERENG en ldb. — een groote weg. — KE — — te ver gaan. — KE db. — geheel het doel missen.

LOERES — regt van lijf en leden; regt en glad, een stok en drg. lange rondachtige voorw.; regt, niet warrelig, de nerf van hout en drg.

LES of ELCS — glad of effen gestreken. — ev. w. — zachtelijk strijken, glad of effen strijken, streelen, aaijen; iem. op zachte wijze zoeken te winnen of handelbaar maken. — tr. — glad wrijven. — db. AN — ook gepolijst. — PASAH PANGLES — gladschaafje.

LOESAH en db. — tegen den grond liggen, platgetrapt, hoog gras, graangewas enz.

LOESI — niets krijgen of van gen of ophalen; ongedeerd blijven, bij een onheil dat anderen treft; zonder ongeval van een reis of togt enz. aankomen.

LOESCH = LÖSOH.

LOET 1°. = LÖD.

2°. | db. AN — kronkeling, zich kronkelen of wringen.

LOETAQ = LOENTAQ = TOENTAQ.

LOETJOE — grappig, kluchtig, snakerig; klucht; grappemaker, snaak. — AN — grap, pots; grappen maken. — ldb. AN — hofnar.

LOETENG — zwarte langharige aap.

LOETIQ — schepje, spaantje, kleine spadel. — ev. w. — er mede scheppen.

LOEWAH — holle plaats, ravijn, bergkloof.

LOEWANG 1°. — kuil, gat in den grond. — tr. — erg. of in een een plaats of voor iets een kuil graven; iets kuilen, in een kuil doen. — AN — gegraven kuil. — P — — of PI — — — gegraven en overdekte kuil om wild te vangen. — M — — of MI — — — iem. een kuil graven of een ongeluk zoeken aan te brengen; in een kuil gaan zitten of zich verbergen.

2°. — wat iem. opdoet met zijn gedrag of handelingen, de gevolgen er van; opgedane ondervinding. — ldb. AN — iems. opgedane ondervinding.

LOEWAQ — steenmarter.

LOEWAR — los, verlost, ontslagen, bevrijd; er doorheen, de taak voleindigd hebben. — ev. w. — een einde maken aan, staken wat men zich opgelegd had. — tr. — verlossen, bevrijden: een gelofte vervullen, betalen. — AN

— ook verlossing; met iets afgedaan hebben.

LOEWAS — oud, niet meer versch of frisch of krachtig, meer of min afgedragen, zijn besten tijd gehad hebben; over den tijd van iets.

LOEWÉ 1°. — honger; honger hebben, hongerig.

2°. = LOEWING.

LOEWENG = LOEWANG 1°.

LOEWER | — AN — vuiligheid; fijne aarde waarmede een aardkrekel zijn hol toedekt.

LOEWES — los of vrij en gemakkelijk in zijn bewegingen en manieren; bevallige losheid.

LOEWIH n., LANGKENG k. — te boven gaan; over, meer, uitermate, zeer; er overheen; overschieten; en, nog daarbij of daarboven. — MANEH of — DÉNÉ — vooral. — db. — bovenal; uitstekendste. — LINOEWIH k. n., LINANGKENG k. — verheven, voortreffelijk, kostelijk. — KĒLOEWIH k. n. — te veel, over. — KE db. = KĒLIWATLIWAT. — tr. — overtreffen; meer dan gewoon, bovenmatig, zeer. — KĀ — AN — te veel krijgen; overmaat; overtollig. — KĀLOEWIHAN k. n., KĀLANGKOENGAN k. d. — uitstekende begaafdheid; voortreffelijkheid; heerlijkheid. — AN — ook overschot, het meerdere.

LOEWING — een dikke, zwart-

bruine, onschadelijke duizendpoot.

LOEWENG = LOWENG. En z. ANGER.

LOEWER — uitgespannen witte doek tot verhemelte.

LOGRO — ruim, los, ook door wijde; los, gemakkelijk, hoest, sluimen; niet stijf, familiaar, vrij, in omgang enz.; niet bekrompen.

LÖGOQ — zuigerstok, pompstok, aandrijver, doorsteker. — ev. w. — pompen, aandrijven enz.; zich of iem. den vinger in de keel steken. LOH of ELOH 1°. — vruchtbaar, de grond, door genoegzaamheid van water. IWAQ — — visch, in tegenstell. van vleesch. — cs. — den grond vruchtbaar maken door bemesting.

2°. of LOCH of LĒCH — tafel, schrijftafel.

LÖHOR — de tijd van 't middaggebed om 12 uur; dat gebed doen; ook 2 uur 's nam.

LOJANG — gedroogde gekookte rijst, op nieuw gekookt.

LOJO of LOJOH — slap overhangen, gewassen die anders overeind staan; krachteloos, slap, van vermoeienis of ziekte.

LÖJOP — hellend, overhellen, scheef staan; slap neêrhangend, de knevels; de oogen niet goed meer open kunnen houden, van slaap.

LOKĀ | KĒ — = MISOEWOER,

alom geprezen, geroemd.
 LOKAQ = LOEKAQ.
 LOKO, LOKOR of LÓKRO | *ev. w.*
 - afzakken, afvallen, wat
 ergens omheen of aan gebonden
 of gesloten is, banden, ketens,
 door wijdheid of losraken, slap
 worden, slap hangen.
 LOLA - ouderloos, een kind; van
 nabestaanden beroofd, al-
 leen in de wereld. — A-
 NAQ - van kinderen beroofd.
 LOLO | *db. en M* — - aanhou-
 dend lo! roepen; 't hoofd la-
 ten hangen, den moed laten
 zinken.
 LÒLOH - innemen, medicijn
 innemen. — *ev. w.* - een
 beest voeren, het eten in den
 bek stoppen; een vogel: zijn
 jong voeren; medicijn gaan
 innemen. — KE — - er in
 loopen, zich in een haghe-
 lijken toestand brengen. —
tr. - *iem.* iets in den mond
 steken. — *cs.* - iets in iems.
 mond stoppen; *iem.* er in
 laten loopen, verraden.
 LÒLOQ | *db.* - er blank uitzien
 door blanketsel of alsof men
 geblanket ware.
 LÒLOR = LALAR.
 LÒLOS 1°. - losgaan, uit zijn
 verband gaan, wijken. — *ev.*
w. - uit, af, lostrekken, af-
 doen, ook een ring van den
 vinger. — *tr.* - ook uit elk-
 ander nemen, losmaken.
 2°. - *k. i.* van LOENGÅ MING-
 GAT of LOENGÅ ANGLÈS. -
 zich heimelijk verwijderen.

LOM of ELOM - bedrukt of
 treurig van gelaat.
 LOMÅ - mild, gul.
 LÓMBAN = LOEMBAN, *z.* LOEM-
 BÅ. *En benam. v. e. spelevaart*
te Japara, 8 dagen na 't einde
der groote vaste. BÅDÅ — -
benam. van dien dag.
 LÓMBAQ = LÉMBAQ met groote
 golven.
 LOMBOQ - Spaansche peper.
 LÒMOR | *ev. w.* - leugens ver-
 tellen; leugenachtig, oud-
 wijsch.
 LOMPONG - de (holle) blad-
 stengels van kimpael en drg.,
 tot groente. — AN - gat,
 holte, opening, buisvormig,
 of tot doorlating van lucht,
 rook enz.; kamer v. e. kanon.
 - PÅ — - 't openstaan v.
e. gat; een opening hebben.
 - MÅ — - openstaan; een
 opening hebben; met open
 mond staan te kijken. — PA-
 — AN - gat, opening,
 spon-, kraan- of lekgat.
 LON = ALON. — *db.* AN - al
 zachtjes.
 LONDJONG - langwerpig rond,
 ovaal, eirond.
 LONDJOR - lang, uitgestrekt;
 lengte; riet, stok, stang,
 staaf, bij telling. — SÅ —
 - ook met de beenen regtuit.
 LÓNDP = KÉNDP.
 LONG of ELONG 1°. | SA — -
 gedeeltelijk, een gedeelte,
 sommige, eenigen. — *ev. w.*
 - iets verminderen door af
 te nemen, iets aftrekken of

afhouden, korten. — KA —
 - minder worden, vermin-
 derd, er is af; er moet afge-
 rekend worden; verminde-
 ring. — *tr.* - afnemen van;
iem. iets afhouden of korten
 of afbreuk doen. — PANG-
 — - ook 't afnemen van de
maan. REMBOELAN PANG —
 - laatste kwartier.
 2°. - voetzoeker, groote
 klapper.
 LÓNGAN - de ruimte onder iets
 dat op pooten of palen staat.
 LÓNGGANG = LOWAH.
 LÓNGGAR = LOGRO.
 LONGGOR = WLAGANG.
 LÓNGKANG - tusschenruimte;
 schorsing, tijdelijke staking.
 — *tr.* - ook op een afstand
 van elkander plaatsen.
 LÓNGOQ | *db.* - aanhoudend
 naar boven zien, niet voor
 zich uit zien; onachtzaam,
 niet op zijn hoede. — *ev. w.*
 - den hals uitstrekken om
 naar iets te zien. — M —
 - met uitgestrekte hals
 staan te kijken.
 LONGSOR - afzakken, afglijden,
 aarde. — *ev. w.* - met uitge-
 strekte beenen op den grond
 gaan liggen.
 LÓNJOH en M — - pappig
 week, door koken en door ont-
 binding of verrotting; raauw
 en ontveld, wond door brand-
 en en drg.
 LÓNJOT - vuilbekkig, vuilbek-
 ken.
 LÓNTAR (omzett. van RON-TAL) -

talboomblad; palmblad om
 op te schrijven.
 LÓNTJENG - huisklok; horlo-
 gie; klok of groote bel om
 te luiden.
 LONTJOM of BOEMBOE — - een
 mengsel van ingredienten voor
 een srt. van toespijs, waarin
 gekiemde keddélé of bedorven
 témpé komt.
 LONTJONG - misleidend, be-
 driegelijk, *iem.* woorden. —
ev. w. - zwendelen, draaijen.
 — *cs.* - *iem.* op een dwaal-
 spoor leiden, in den strik
 laten loopen, bezwendelen,
iem. een koopje geven; een
 goede zaak bedriegelijk ver-
 knoeijen.
 LONTOP - pompstok, zuiger-
 stok, doorsteker; degen in
 een stok.
 LONTOR | *ev. w.* (plat wrd.) -
 vreten, opvreten, naar bin-
 nen slaan.
 LONTRONG - steeg of gang door
 een kampang. — *ev. w.* - een
 steeg vormen of zijn, gangs-
 wijze doorloopen; in drift
 regt voor zich uitloopen
 zonder om te zien. — AN
 - steegje.
 LÓNTÉ - hoer. — *ev. w.* - hoe-
 rerer, man of vrouw. — PANG-
 — - hoereerder.
 LÓNTENG - schuine dwars-
 streep; smeer, veeg. — *tr.*
 - bestreepen; besmeren, be-
 morsen; *iem.* bekladden, be-
 zwalken.
 LONTONG - meel of rijst met

kokosmelk in een blad gewikkeld en zoo geroosterd. — *db.* — er goed en frisch uitzien, een kind; onverzeld gaan.

LOPĀ | *ev. w.* — *iem.* kost, kleêren en woning geven; *iem.* omkoopen.

LOPAQ | *db. kn.*, LĒPAQ-LĒPAQ, LAPAQ-LAPAQ *k. d.* — platte, lang-vierkante doos met opendraaijend deksel; tabaks-, snuif-, sirihdoos.

LÔPĒR of LÔPOR — loopers, paardeknechten achter op een postrijtuig.

LOQ 1°. of ELOQ | *cs.* — iets uitroepen, een tijding, waarschuwing, vraag om hulp; over *iem.* of iets een geroep doen opgaan, ook uitjouwen. 2°. = LOH 2°.

LOR *n.*, LĒR *k.* — noord, 't noorden, noordelijk.

Λ — | *ev. w.* — noordwaarts gaan of gerigt. — *cs.* — noordwaarts brengen of rigten; meer naar 't noorden zetten. — PĀNG — — 't noordelijk gelegene. — MĀNG — — noordwaarts gaan.

LORĒNG = LORĒQ en LOERING. — MATJAN — — koningstijger.

LORĒQ — grove, dikke streep; zoo gestreept.

LORO (voor een naamw. RONG) *n.*, KALĪH *k.* — twee. — *ev. w.* — elk twee. — *tr.* — met zijn tweeën doen of aanvatten. — PING — AN — de tafel

van vermenigvuldiging.

LÔROD — afzakken, wegzakken; afdeinzen, de wijk nemen. — *ev. w.* — afnemen, wegnemen na 't gebruik; lager plaatsen, degraderen; om een afgelegd kledingstuk vragen. — *cs.* — ook 't overgeschoten eten of een afgelegd kledingstuk weggeven. — AN — ook afval of overgeschoten eten, de kruimels; afgelegd kledingstuk.

P — | *ev. w.* — glijdend afzakken; afloopen, een schip v. d. helling; dalen, *iems.* rang enz.; uit- of afzakken, z. a. de baarmoeder; afzakken, zich terugtrekken of uit de voeten maken; iets neêrtrekken.

LÔROG — groote gleuf tusschen twee hellingen. — *ev. w.* — schuiven, in- of uittrekken, z. a. een lade. — AN — groote schuiflade; rol om iets overheen te laten schuiven, z. a. voor de lade van 't weefgetouw.

LÔROH | *tr.* — *iem.* aan- of toespreken, aan- of toeroepen, wat tegen *iem.* zeggen.

LÔROP — listig, vals; misleiding door list, gespannen strik. — KĒ — — in een strik zich laten vangen, beetgenomen worden. — *cs.* — *iem.* in een valstrik brengen, misleiden, hem lagen leggen. — AN — laag, valstrik.

LOS 1°. of ELOS — zich heime-

lijk verwijderen. — *tr.* — zich stil verwijderen om *iem.*, hem heimelijk ontwijken. 2°. — loods, schuur.

LOSIN — dozijn.

LÔSOH — ontbinding enz.; of M — — murw worden, ook door koken; tot ontbinding overgaan, verrotten, verteren, ook 't vleesch op 't ligchaam door zoeren; versleten, kleederen enz. — M — — ook v. 't hart: door nijd verteerd worden.

LÔSOR | *ev. w.* — uitgestrekt over den grond schuiven of kruipen.

LOT 1°. — een srt. v. paddestoel. 2°. — lood, paslood.

LOTĒNG — bovenverdieping, bovenvertrek.

LÔTJOQ | *ev. w.* — iets in een koker met een stokje fijn- of dooreenstampen.

LOTĒQ — grootere schepspeen of spadel. — *ev. w.* — daarmee scheppen of smeren; iets weeks met de vlakke hand scheppen; en (*strandt.*) = 'NDOERLAG.

LOTĒNG = LOWĒNG en ANGER of LOEWĒNG.

LOWAH — smalle doorgang, bergpas, bergkloof; gaping, opening, ledig vak. — AN — diepe deuk, groef, gleuf,

MĀ — verk. van MĀHĀ.

MABĒN 1°. — z. MADOE.

2°. — z. PADOE.

voor.

LOWAR of LOWĒR — te wijd van gat, waar iets in moet sluiten of hangen, uitgesleten; wig-gelen, los zitten.

LOWĒNG — schikkelijk, redelijk, niet geheel te verwerpen; wat bij gebrek aan beter dienen kan, beter dat dan niets.

LÔWONG — open vak; openstaand, vacant; niet goed met volk bezet, een *desa* enz.; onoplettend. — *ev. w.* — voor een bepaalden tijd (*gew. 8 dagen*) vasten door dagelijks minder te eten, en de laatste 24 uren niets. — *tr.* — erg. een plaats of vak open of ongevuld laten. — KĀ — — AN — met opengelaten vakken of ruimten; inschrijvingslijst en *drg.*, ongevulde staat.

LÔWOQ — open, openstaand; vacant. — *ev. w.* — een gat hebben, de grond, bv. waar een paal uitgetrokken is. — AN — een gat in den grond.

LÔWOS | *ev. w.* — ijdel, vruchteloos zijn, *iems.* pogen, zoeken, jagen en *drg.*; teleurstellen, ledig gevonden worden, niets opleveren. — *cs.* — verijdelen, doen mislukken.

M

MĀBLĒQ — geheel bestoven (*wit, grijs of geelachtig wit*); geheel wit uitgeslagen of

- begroeid; geheel vergrijsd; geheel wit in den bloei.
- MABEL** - opvliegende vlok; opvliegen, opwaaijen, opstijgen, *bv. in een vlam: vonken, sintels, vlokken.*
- MABER** = **MIBER**, *bij IBER.*
- MADAHAB** - godsdienstsecte, bijzondere geloofsleer.
- MADAT** - toebereide opium, rook-opium. — *tr.* - opium rooken, de gewoonte hebben van opium te rooken.
- MADÉ** 1°. | — **OMAH**, — **GRJĀ** = **BALÉ** **OMAH** enz. 2°. - *z. ADOL.*
- MADHAB** = **MADAHAB.**
- MĀDJĀ** 1°. *k. n.*, **MAHOS** *k. d.* - *een boomvrucht.* 2°. - *verk. van ROEMĀDJĀ in* — **POETRI** - tusschen 9 en 18 jaar, *een meisje.*
- MADJAD** - natuurlijk, evenredig, passend, eigenaardig. — **ORA** — - *ook verbazend, ongelooflijk.*
- MADJAS** 1°. - uitnemend scherp en van goed sterk staal, wapenen enz. *die bij 't gebruik geen scharden krijgen.* 2°. - oneigenlijk, niet werkelijk, niet wezenlijk, schijnbaar.
- MADJENEN** - uitzinnig, verstandsverbijtering.
- MADJER** - onvruchtbaar, *een dier.*
- MADJOESI** - aanporren, aanzetten; opstoker, *bij een twist, door de eene partij in haar beweren te versterken.*

- MADOE** *n.*, **MABEN** *k.* - honig. — **KOETJING** - honig van de klantjeng of lantjeng; halfrotte nangkabloesem. — **KASINGI** of — **PINAS-TIKĀ** - gezuiverde honig. — **MADON** *k. n.* - zalvig, smedig, zacht gekookt, *een ei.*
- MADYĀ** of **BĀSĀ** — - de middeltaal, half beleefde taal. — **SĀ** — - middelmatig, half.
- MADYANTĀRĀ** - binnenruimte; 't luchtruim.
- MADAPAN** = **MADAHARAN**, *z. PANGAN*, en = **PAPARAN**, *z. WETENG.*
- MADENG** (*van* **ADENG**) - ligter of beter of redelijk zijn.
- MADĒL** - zich verspreiden, uiteenvliegen.
- MĀGĀ** of **KE** — - niet geheel gelukt of geslaagd; niet geheel gaar geworden; zich in zijn verwachting bedrogen vinden.
- MAGANG** - naar een betrekking staan; in 't uitzigt op een postje bij een ambtenaar zonder loon dienen; *zulk een dienaar, aspirant.* — *tr.* - magang zijn in 't uitzigt op een post, aspireren of solliciteren naar. — **AN** - *ook nog op een kooper wachten, koopwaren; nog onbezet, een zitplaats.*
- MAGĒL** - ongaar; pas half rijp; *van 't hart: ontevreden, verdriet van iets hebben.*
- MĀHĀ** 1°. - groot, hoog, al,

- opper-, meest, *in samenstell. met bijvoegl. nw.*
- 2°. - *verk. van NEMĀHĀ, z. TEMĀHĀ.*
- MĀHĀTALI** - van de zelfde kleur en grootte, een goed span uitmaken, *paarden.*
- MAHĒDJAN** - de twee paaltjes van hout of steen aan 't hoofd- en 't voeteneind van een graf.
- MAHENG** (*sprkt.*) = **MAHOE.**
- MAHĒSĀ** - *z. KĒBO.*
- MAHĒSAN** = **MAHĒDJAN.**
- MAHIL** - geschreven talisman.
- MAHIE** = **BABRAG** en **LĪMPAD.**
- MAHLĒQ** = **MAQLĒQ.**
- MAHOE** *n.*, **WAHOE** *k.* - vroeger, voorheen, weleer, onlangs, zoo even; verleden, laatst-verleden, de genoemde, zoo even of vroeger vermeld. — *db.* - vroeger steeds. — **KANG SĀ** — - in vroeger tijd.
- MAHOEDJĒD** = **WOEDJĒD.**
- MAHOELĒD** = **MOELĒD.**
- MAHENG** (*sprkt.*) = **MAHOE.**
- MAHONAH** = **MANGOENAH.**
- MAHOS** - *z. WĀTJĀ en MĀDJĀ.* — **SĒ** — - *z. bij MĀNGSĀ* 1°.
- MAHRIB** - de westelijk (*van Arabië*) gelegen landen; 't gebed bij zonsondergang.
- MĀJĀ** | *db.* - glanzig, bekoorlijk door glans.
- MAJAJ** | *db.* - opgepropt vol, dik en stijf, *de buik.*
- MAJANG** 1°. - pinangbloesem; dadelbloesem.
- 2°. | **KE** — **AN** - *wat! hoe groot! hoe gelukkig! (in ver-*
- binding met BĒGDJĀ).*
- 3°. - *een slag van vaarttuig.*
- MAJAR** - verligt, minder zwaar vallen, dragelijker; verligting, beterschap.
- MAJAT** - zacht hellend, glooiend.
- MAJIT** *k. n.*, **LAJON** *k. i.* - een doode, lijk.
- MAJO** - *een oogziekte van vrouwen door gebrekkige kraamzuivering.*
- MAJĒQ** - voorovergebogen of hellend; uitgezakt, met een buik, *z. a. een muur.*
- MAJES** - scherp of schrijnend zweet. — **EN** - *zulk zweet hebben; schrijven daardoor.*
- MAJOR** - majoor.
- MAJOS** = **MAJES.**
- MAKAHO** *Ch.* - de speelkaarten verschieten.
- MAKAM** - graf. — **PA** — **AN** - *begraafplaats, grafstede.*
- MAKĒM** = **NJĒRĒD**, *z. SĒRĒD; onder 't wisselen van geld een- ten wegmoffelen, een wisselaar; niet meer naar den teugel luisteren, een paard.*
- MAKĪPOEPĒH** - in een nederige houding zitten of gaan zitten.
- MAKIKI** - wezenlijk, wezen hebben, niet maar schijnbaar, *de geestelijke dingen.*
- MAKOETĀ** - kroon.
- MAKRAQ** - een schreeuw geven, *een verschrikte boschhaan; hevig schrikken, ook een mensch.*
- MAKRĒH** - verwerpelijk, te vermijden of te verfoeijen,

hoewel niet bij de godsdienst-wet verboden.

MAKRØF of MAKRØB - bekend, vermaard.

MAKSIH - z. ISIH.

MAKSÍJAT - zonde.

MAKSØD - wat bedoeld wordt; meening, beteekenis. — *tr.* - de bedoeling of beteekenis opgeven van, verklaren. MAKSØR - met (inwendigen) te-genzin.

MAL of EMAL 1°. = AMAL.

2°. - mal, vorm.

MÁLÁ en ldb. - euvel, kwaal, vooral uitwendig.

MALAH - zelfs, wat meer is, ten overvloede, nog, integendeel. — *db.* - ja, wat meer is. — WOEWØH - en boven dat alles nog.

MÁLÁHÉKAT - engel.

MALAM *k. n.*, LILIN *k.* - was. — DAMAR MALAM - waskaars.

MALANG (van ALANG) - dwars, dwars gaan en liggen. — *En* z. PALANG.

MALAQ - onverdeeld, een aandeel dat niet weder verdeeld wordt, in zijn geheel; onverdeeld aandeel.

MALAR = MALAH.

MÁLÉKAT = MÁLÁHÉKAT.

MALÈM 1°. - vochtig, klam.

2°. - nacht of avond als aar-vang van een etmaal. — AN - de offers van spijzen op den 21^{en}, 23^{en}, 25^{en}, 27^{en} en 29^{en} van de vastemaand; de feestelijkheden of godsdienstige maaltijden, daarvan

gehouden. — PÁ — - be-lasting ten behoeve van die offers.

MALI - z. WALI 3°.

MALIH 1°. - zich anders of in een andere gedaante voor-doen, zich veranderen in iets; veranderen van aard, gewoonte, denkwijze enz.; ver-basteren. — AN - degene (of hetgene) die in iets ver-anderd is.

2°, 3°. - z. PARO en MANÈH.

MÁLIKAT = MÁLÁHÉKAT.

MALIM - loods, zeeman; en = DOEKEN.

MALING *n.*, PANDØNG *k.* - ie-mand die met kwade bedoe-ling ergens binnensluipt; dief bij nacht, binnensluipende dief. — *ev. w.* (MALING enz.) - stelen bij nacht of anders door binnensluipen. — KOE-KØR MALING - zich in den slaap het vel stuk krabben; in den slaap stuk gekrabd, het vel. — *tr.* - bestelen.

MALMIL - z. TJÊMIL.

MAMANG = MANGMANG.

MAMAQ 1°. en — MOEMØQ - in 't wild praten.

2°. (desatl.) - vader.

MAMAR - schemeren, de oogen, niet duidelijk zien.

MAMPØH = MAPØH.

MAMPRANG - onmiddellijk ge-noegdoening gaan vragen voor een beleediging.

MAMPØNG - heensnellen, met een vaart wegvliegen of -rijden, wegsnorren, voor-

bijsnellen.

MÁMRING - somber, somber-heid, een plaats; in diepe zwijgende treurigheid.

MAN - verk. van PAMAN.

MÁNÁ 1°. *n.* - uitroep: dat zou goed zijn! dat zou 'k willen! hé! kijk eens! — SÁ — - z. ben.

2°. | — SOEKÁ - *icms.* ei-gen verkiezing, uit eigen verkiezing, vrijwillig.

MANAH - z. PANAH, ATI en PIKIR.

MÁNDÁ en *db.* = RÁDÁ; niet regt frisch meer zijn, vleesch; niet wel bij zijn zinnen. — — SWÁRÁ - halfklinker, de w en de j. ABAB — *db.* - zachte aspiratie, zacht uitgesproken h.

MANDAH = MÉNDAH.

MANDAR = MALAH. — MALAH — — = MALAH-MALAH.

MÁNDÁRÁKÁ - scherpregter.

MANDI *n.*, MANDOS *k.* 1°. - sterkwerkend, krachtig, een geneesmiddel, vergift, toover-middel, verrloeking; over-redend, overtuigend, diep treffend, *icms.* woorden; gif-tig, vergiftig, venijnig, vin-nig, een dier, plant enz., *icms.* taal; gift, venijn (niet het stoffelijke). — *tr.* - aansto-ken, aanvuren, een twist enz. — KÁ — — AN - venijnig-heid enz. — KÁMANDØN *k. n.* - *benam. van sommige* hevige, levensgevaarlijke ziekten, z. a. ontsteking in borst of

buik, kraamvrouwenkoorts. MANDØL | *db.* - zwiepend, veerkrachtig op- en neder-gaan; zwevend, *icms.* tred.

MANDOS - z. MANDI.

MANDRÁKÁ = MÁNDÁRÁKÁ.

MANDAH = MONDOQ, z. PON-DOQ.

MANDO - de hand ophouden en met de linker- den el-leboog steunen, om iets te ontvangen of over te reiken.

MANDOR - opzigter, meester-knecht.

MANÈH en MANING *n.*, MALIH *k.* - nog, nogmaals, nog ver-der, wijders; weér, nog wat, nog meer; verdere, daar weér op volgende of aan voorafgaande; nog te meer, vooral; nog anders (in een uitroep); hoeveel te minder! hoeveel te meer! laat staan! is het te denken! — ÁPÁ — — - *insgelijks* hoeveel te minder! en vlyg.; wel ter dege! niet alleen dat! (in antw. op een vraag); en — ÁPÁ DÉNÉ, z. ÁPÁ. — LAN MANÍNGÉ - en verder, voorts. MÁNGAH | *db.* = NGÁNGAH-ÁNGAH, z. ÁNGAH.

MÁNGANG - niet toereiken om iets te omspannen of te om-vademen, de hand, handen of armen.

MÁNGAR | *db.* - gloeijen, 't aangezigt, in 't aangezigt gloeijen, van hitte van bui-ten af.

MÁNGGÁ 1°. - den moed tot

iets hebben. — AN — stoutmoedig, waaghalzig.

2°. — *verk. van* SOEMĀNGGĀ, z. SĀNGGĀ.

MANGGAR — de kokos- en de dadelbloem.

MANGGĒN — z. ENGGON.

MANGGIS — een boomvrucht, de manggistan.

MANGGON — z. ENGGON.

MĀNGGRIQ | *db. of* MÓNGGRAQ — uitteren, vermageren; uitgeteerd, zwak en sukkelend.

MĀNGGRĒQ | *db.* — ziekelijk, mager en zwak, sukkelen, kwijnen, bij de minste inspanning hijgen.

MĀNGGRONG | *db.* — zich groot, dik en hoog vertoonen, een gevaarte zijn.

MĀNGKĀ 1°, ING —, KANG — en — É — en nu is of was het geval, en nu, en dan, en toch, en.

2°. — *zamentrekk. van* MINĀNGKĀ, z. PINĀNGKĀ.

MANGKAQ — smoezelig, dof; niet goed zuiver, een kleur.

MANGKĒ — z. MĒNGKO.

MANGKĒL — *keel of borst*: toegeknepen, krampachtig gesloten, als een brok in de keel, ook als werkelijk iets wrangs of stroefs in de keel blijft zitten; iets niet kunnen verkroppen, iets hebben dat tegen de borst stuit.

MANGKOQ — kom, kommetje.

MANGKRAQ — de handen in de zijden of een hand in de

zijde zetten of houden om kwaadheid of moed te toonen; veel gejoel maken.

MANGLAR 1°. — vleugels krijgen, een krekel bij de gedaanteverwisseling.

2°. — MINGLAR (z. INGULAR) en SINGLAR.

MANGLIH — z. bij RO.

MANGLĒNG of MANGLONG — voorover; zich voorover buigen om naar iets te zien of te luisteren, staan uit te kijken of te luisteren aan de deur of 't venster enz.; op de loer liggen; de takken uitsteken, een boom; de hand of den hals vooruitgestrekt houden.

MANGMANG — twijfelachtig, onzeker; ongerust, de zaak nog niet vertrouwen.

MANGOE — in bedenking staan blijven; inwendig aarzelen, weifelen, in onzekerheid, twijfelmoedig; mijmeren; en — RANGOE-RANGOE.

MANGOENAH — slimheid waar door men altijd een middel weet om zich te helpen, ook wel tooverkracht en derg. in dien zin.

MANGRO — z. bij RO.

MĀNGSĀ 1°. — tijd van iets of voor iets bestemd; getijde, jaargetijde, seizoen; halfjaar; de tijd der bevalling v. e. zwangere; voldragen, tijdig. — É — ook wanneer, als. — SĀ — of SĀ — É k. n., SĀMAHOS of SOEMAHOS

k. d. — zoo wanneer, ten tijde. — SĀ *db. of* SĀ *db.* É — te allen tijde, zoo dikwijls als. 2°. — verslinden, opreten, van wilde dieren enz. — KĒWAN MĒ — verscheurend dier. — AN — prooi.

3°. k. n., MANGSI k., MANTOS k. d. — 't is niet denkelijk, 't zal wel niet zijn, zal wel niet, immers niet.

MANGSEG — goed en aangenaam verzadigd en verkwikt door een voedzame spijs.

MANGSI 1°. — inkt; sepia. — AN — met inkt of sepia ge-verwd; inktpot.

2°. — z. MĀNGSĀ 3°.

MANGSIL — klosvol garen bij 't spinnen.

MANGSĒD — een gelukkige of gewenschte uitwerking hebben, gelukkig slagen, ook een gebed, vermaning enz.: verhoord, aangenomen, opgevolgd; gelukkig volbracht of voltooid; gelukkig, voorspoedig.

MĀNGWĀ — WĀWĀ 1°.

MANI 1°. | *db.* — koralijn.

2°. — NETPAH.

3°. — z. PANI.

MANING — z. MANĒH.

MANIQ 1°. — MANI 1°.

2°. k. n., TELĒNG, MĒLĒNG k. i. — de pupil of de opening in den oogappel.

MANIRĀ n. — ik, wij: een ambtenaar tot zijn onderhoorigen in officiële stijl.

MANIS — zoet, lief, liefelijk,

vriendelijk, bevallig. — DRĪDJI — of DJĒNTIQ — ringvinger. — *ldb.* — met zoete woorden zoeken in te nemen, honig om den mond smeren; liefkozing met vleijende woorden; bekoring, 't bekorende, 't zoet van iets. — tr. — met vriendelijke woorden zoeken te winnen; vleijen, liefkozen. — AN — confituren. — *db.* AN — zoetigheden.

MĀNJAN — afspreken, beloven; afgesproken.

MĀNJIR | MÓNJAR — onsterk, niet te vertrouwen, wankelbaar.

MĀNJĒL en MANJĒNG — vooruitstekend; buitig vooruitpuilen, borst, voorhoofd.

MANOEHĀRĀ — MANOHĀRĀ.

MANĒNGSĀ — MANOESĀ.

MANĒQ n., PEKSI k. — vogel. — pĀpĀ — kippeborst, een gebrek. — tr. — op een afstand beloeren of gadeslaan; toezien op.

MANOESĀ — mensch, in onderscheiding van andere wezens; 't menschedom, de menscheid. — KA — AN — menscheid, menscheid, menscheid; de menschenwereld; ontdekt, voor 't menscheid oog zichtbaar geworden.

MANOHĀRĀ — liefstalig.

MANPANGAT (MANFANGAT) — nut, heilzame strekking, vrucht, voordeel. — tr. — nutten, dienstig, heilzaam,

voordeelig; voedzaam, een kost.

MANTEN | SĀ — z. SĀMONO.

MĀNTJĀ — verschillend; ander, vreemd, gebied, land, dorp enz. — WĀRNĀ — verschillend van kleuren; met weerschijs. — WONG — vreemdeling. — NEGĀRĀ — de grensdistricten, de provincies. — PAT k. n., — SE-KAWAN k. — de vier naastgelegen dorpen omstreeks de vier windstreken. — LIMĀ — de vier daarop volgende als boven.

MANTJENG — de kokosbloemscheede.

MANTOE — schoonzoon, schoondochter; een bruiloft geven voor zijn kind.

MANTEN — z. MARI.

MANTEQ — z. OELIH.

MANTOS — z. MĀNGSĀ 3°.

MĀNTRĀ — tooverformulier, spreuk, gebed. — tr. — een tooverspreuk opzeggen over of voor.

MANTRAH — voor ieders oog vertooning maken van iets, er een uithangbord van maken; zich in persoon vervoe-gen tot de hoogste autoriteit om zijn zaak bloot te leggen; van algemeene bekendheid, voor niemand een geheim zijn.

MANTRI — een lager ambtenaar. — KĒ — AN — mantri-schap; woning van den mantri.

MANTANG | db. — rood en gezwollen, ontstoken, rozig; ontsteking, roos, belroos.

MANŦER — in een dunnen lan-gen straal neerstroomen; regt of bijna regt naar beneden schieten; stralen schieten.

MAPĒH — MAMPĒH.

MAQ — tusschenwerpsel ter zamensstelling met klanknaboot-sende woorden.

MAQLĒM — k. i. van APOERĀ en PĀNGAPOERĀ. — tr. — k. i. van NGAPOERĀ.

MAQLĒQ — geschapen; schepsel.

MAQMĒM — bij 't bidden den voorganger nadoen en naspreken; volger in 't gebed. MAQNĀ — bedoeling, zin, beteenis v. e. woord of gezegde; 't wezenlijke, de zaak zelf. — tr. — de beteenis opgeven van, verklaren.

MAQRIPAT(MAQRIFAT) — kennis.

MAR of ĒMAR — gevoel van slapheid in de leden of een lichaamslid; gevoel van ongerustheid en onzekerheid.

MĀRĀ — z. PĀRĀ 1°. en 4°; verk. van MOEWĀRĀ en MANIRĀ.

MARANG — MĒNJANG.

MARAQ 1°. — visschen vangen door het water te laten afloopen.

2°. — z. PARĀQ.

MĀRĀ-TOEWĀ n., MĀRĀ-SĒPĒH k. — schoonvader, -moeder, -ouders.

MARAS 1°. — ongerust, beducht, zich ongerust maken, dach-

ten. — ORA — ook veilig.

2°. — de longen, van mensch en vogel.

3°. — z. WARAS.

MARDIKĀ — vrij, niet dienstpligtig, geen post bekleden. — NGĀ — onafhankelijk zijn. — cs. — ook een slaaf vrijlaten. — PĀ — vrijheid.

MARĒM — z. RĒM.

MARĒNG — MAPĒNG. — MĀNG-SĀ — de kentering tus-schen west- en oostmoeson. — OEDAN — de laatste, steeds verminderende, re-gens.

MARI n., MANTĒN k. — ophou-den, uitscheiden; beter wor-den, genezen, herstellen. — tr. — ophouden of uitschei-den met iets of iem., iets la-ten, zijn gebreken verbete-ren; iem. zijn ontslag geven; iem. van iets afhellen. — cs. — ook iets, of iem. van iets genezen; lesschen. — AN, ook MARĒNAN — ook ligt ge-nezend, spoedig voorbij-gaand.

MARIH | ldb. — iem. teregtwij-zen.

MARING (strandt.) — MĒNJANG.

MARIT — afloopen, ebben, 't wa-ter in de zee. — MORAT — op allerlei wijzen afnemen, te loor gaan, verdwijnen.

MARMĀ k. n., MARMĀ k. d. — oorzaak, reden; daarom. — É — reden waarom.

MABOE — mededinger; mede-

echtgenoot.

MARĒS | KĒTAN — art. van kĒtan, klein van korrel.

MARONG — gloeijen; vuurklen-rig, hoog, een roode kleur. — AN — kolenvuur, kolen-gloed.

MAS k. n., DJĒNĒ k., KĒNTJĀNĀ k. i. — goud; gouden; mijn lieve! mijn beste! Ook een erfelijke titel. — ADJĒNG, — LĀRĀ, 'MBOQ — titels van vrouwen. — KĒ — AN — goudsmid. — db. AN — nage-maakt goud, valsch goud; goudwaren.

MĀSĀ — MĀNGSĀ 1°.

MAS-ALAH — questie, punt of onderwerp van bespreking, zaak, hoofdstuk.

MAS-ALLAH — wat God behaagt! MASAQ ml. — gaar; koken; brood bakken.

MASBĒQ of MASBOQ — ongenood op een maaltijd komen, zich indringen om meê te genie-ten, fatsoenlijk bedelen.

MASĒHĒR — MASHĒR.

MASĒM — niet meer nieuw, al gedragen, lijnwaad, kleede-ren.

MASGĒL — bezwaar of beden-king hebben tegen iem. of iets; zich gekrenkt gevoe-len. — PĀ — bedenking. MASHĒR 1°. — bekend, ver-maard. — cs. — ruchtbaar maken.

2°. — verbast. van MAKĒR.

MASIH — z. ISIH.

MASKĒPĒ of MASKĒPIQ — maat-

schappij, vereeniging, vooral de Handelsmaatschappij.
MASKI (strandl.) = **SĒNADJAN**.
MASMOER = psalm, een der psalmen van David.
MASRIQ = 't oosten, de landen ten oosten van Arabië.
MASROET = middel, hulpmiddel.
MĀTĀ n., **MRIPAT** k., **TINGAI**, **PĀNINGAL**, **SOTJĀ** k. i. - oog, de oogen; oogen op een dobbelsteen, speelkaarten en dry.; maas van knoopwerk; steen in een ring enz.; kiem v. e. zaad enz. — **IWAQ** = srt. van waterkers; eeltachtig uitgroei in wonden enz. — **KOETJING** = srt. van hars: vioolhars? — **TĀNPĀ** — = gedachtenis, souvenir. — **PITĀ** = vertrouwde om te zien te houden; gids. — **MĀTĀ-MĀTĀ** k. n., **MRIPAT-MRIPAT** k. d. = spion.
MATAL = verk. van **KĒMATĀL**.
MATAQ | db. (van **WATAQ**) = naar evenredigheid, al naar ieders aard, aanleg of krachten.
MATENG = rijp; gaar; wel doorgekookt, ook van water; goed doorgeploegd of dooreengewerkt, z. a. de grond, kalkbrij; wel toebeleid, geprepareerd; geronnen, bloed; tot rijpheid of voltooiing gebracht; na rijp overleg besloten. — tr. = gaar koken. — cs. = ook voltooiën.
MATI = z. **PATI**.
MĀTĀN n., **SĪMĀ** k. = tijger. —

MATJANAN k. n., **SĪMAN**, **SĪMANAN** k. d. = ook een srt. springend en rondlopend spinnetje; srt. van damspel.
MĀTJĀPAT of **MĀTJĒPAT** = verbastering van **MĀNTJĀPAT**, z. **MĀNTJĀ**.
MĀTI = **ĀTI-ĀTI**; en haarwerfel bij een paard.
MĀTIS = behoorlijk geschikt, geregeld geplaatst, netjes, sierlijk, regelmatig, symmetrisch, goed gesteld, ook een opstel of rede.
MĀWĀ n., **MĀWĪK**. = medebrenge, met zich voeren, aanleiding of oorzaak zijn van. — **KANG** — = van wege, uit oorzaak. — db. = al naar mate, naar gelang van, het hangt af van.
MĀWAD = afzonderlijk, op zich zelf.
MĀWAR of **KĒMBANG-BANJOE** — = de Perz. of Holl. roos.
MĀWĪ = z. **MĀWĀ** en **ANGGO**. — Ook k. van 'NGGĀWĀ: mede of met zich brengen.
MĀWĒR (van **AWĒR**) = uiteenstuiven of -vliegen.
MĀWON = z. **BAHĒ**.
MĀWONG = z. bij **WONG**.
MĒDĀRĀ = **MĒNDĀRĀ**.
MĒDĒD = stijf of strak draaijen op één punt; glad rond, zuiver rolvormig.
MĒDĒDĒNG = **MĒDĒDONG**.
MĒDI = **DOEBĒR**.
MĒDĒDING = van koude rillen en krimpen; rillen van angst, angstig, poperen. —

MĒDJĀ = tafel, huisraad.
MĒDJADJĪ = van eenige waarde of eenig aanbelang. En = **NGADJĒNI** (z. **ADJĪ** 1°.) of **MOERWATI** (z. **MOERWAT**). — **ORA** — = ook onaanzienlijk, gering.
MĒDJAHO of **MĒDJAHEH** = nog geheel niet zeker.
MĒDJAN = **MAHĒDJAN**.
MĒDJĀNĀ = matig, middelmatig, niet meer dan gewoon. — of tr. = minachten, geen achtiging voor iem. hebben of toonen.
MĒDJANI = belooning voor een zaak die geen lichamelijken arbeid vereischt: honorarium, z. a. van een onderwijzer, arts, waarzegger. — tr. = die uitreiken aan, bezoldigen.
MĒDJĒN = moeijelijken of belletten stoelgang hebben met gedurigen aandrang.
MĒDJĒR = goed kunnen waken, waaksch; 't regtopstaan lang kunnen uithouden.
MĒDJOEDJĒNG = liggende of zittende de beenen regt uitstrekken.
MĒDOEDĒNG = onmiddellijk na den maaltijd zijn behoefte doen.
MĒDĒDONG = stijf opgezet of opgezwollen, stijf vol, trommelzuchtig, z. a. de buik, een vinger; van 't hart: = **KAKOE**, **PĒGEL**.
MĒDRĒS = wulpsch in manieren en kleeding, een meisje of vrouw.

MĒPĀJĀ = zich met dansmeiden ophouden, bij de hoerden loopen.
MĒPAQ-MĒPOQ = bij het landakken maar op één plaats blijven staan draaijen en wendden.
MĒPĒNG = staan blijven, geen voortgang hebben, onbehandeld blijven, een zaak; onverkocht blijven, een koopwaar.
MĒPIT = karig, gierig.
MĒPĒQ of **MĒPOQ** = zwellen, uitdijen, zich uitzetten; gezwollen enz., een knop, gezwollen zaken enz.; = **MĒKAR**; opgezwollen van een slag enz., 't hoofd.
MĒGĀ = wolk, de wolken aan den hemel.
MĒGAP | db. = naar adem snakken of happen, bij tusschenpoozen snikkend ademhalen, de doodsnikken.
MĒGELENG = stijf bij zijn stuk blijven, zich niet laten overtuigen of raden, stijfkoppig.
MĒGOL en **MĒGAL** — = heen en weder draaijen, links en rechts overgaan, wiegelen.
MĒGOS = scheef, in een schuin-sche rigting; en = **MĒNGOS**, z. **ĒNGOS**; opschuiven, schuivende plaats maken.
MĒGROG = zich half openen, een bloem, even ontloken zijn.
MĒH of **ĒMĒH** = bijna, 't scheelt weinig, spoedig. — **SĀTRIQ** = op 't punt van. —

MÈNGKO - binnen weinige oogenblikken. — *db.* - op 't punt of op slag van, reeds zoo goed als.

MÈJÈQ | *db.* - zwoegen onder 't dragen.

MÈK of ÈMÈK | *db. ev. w.* - een kind zachtjes met de hand op het hoofd tikken om te prijzen.

MÈKAH en *db.* - met stijve gekromde beenen gaan, *hetzij om pijn of wegens verkromming.*

MÈKAKAT - gewoon, als gemeenlijk, normaal.

MÈKAKON - *verk.* van KÈMÈKAKON, van KAKOE.

MÈKANDJAR - uitkomen, optreden tot dans of strijd; halsstarrig voortgaan in een verkeerd gedrag, naar geen vermaningen luisteren.

MÈKATÈN - *z.* MÈNGKONO en MÈNGKÈNÈ.

MÈKÈH en MÈKAH — = MÈKAH.

MÈKÈNÀ - bidsluier van Mo-hamm. vrouwen.

MÈKÈTÈN - *z.* MÈNGKÈNÈ.

MÈKÍNJÈH - smeurig uitzweeten, iets olieachtigs of kleverigs uitgeven, gebräad, een zeere huid enz.

MÈKOENGKÈNG = MÈRKOENGKÈNG.

MÈKÒTÈN - *z.* MÈNGKONO.

MÈKONGKONG = MÈRKONGKONG.

MÈKRAD, MÈCHRAD = MIKRAD.

MÈL of ÈMÈL - bewoording v.

e. gebed of bezweringsformulier.

MÈLAR - *z.* LAR 2°.

MÈLÉ = MÈLÈT, *z.* ÈLÈT.

MÈLÈD 1° - eigendom, bezitting.

2° = MÈLÈT, *z.* ÈLÈT.

MÈLÈD - hunkeren, verlangen.

MÈLÈNG 1° | *db.* - blinken van gladheid.

2° - *z.* PELÈNG en MANIQ.

MÈLÈS - glimmend, glanzig, *gew.* alleen van zwart, blaauw en groen; helder van gelaat.

— 'MBRÈBÈS — = 'MBRÈBÈS-MIL, *z.* BRÈBÈS.

MÈLIP | *db.* = KELIP-KELIP.

MÈLIQ 1° - eigendom, regtsbezit, regtmatig eigendom; in eigendom bezitten of verkrijgen of nemen.

2° - begeerte om iets te hebben, begeeren, begeerig zijn, voor zich wenschen, haken naar. — KÈ — AN - begeerlijkheid, begeerten.

MÈLOE - *z.* ILOE 3°.

MÈLÈNG 1° - 't geluid rekken, met de stem lang uithalen, een gemaq; een langen adem ophalen. — *db.* - ook met een langen haal zuigen.

2° - *verk.* van TOEMÈLÈNG, *z.* TÈLÈNG.

MÈMAQ - digt, dik, 't hoofdhaar; gegolfd plat tegen het hoofd, à la Chinoise, *id.*

MÈMBÀ - stil naar buiten gaan uit zijn verblijfsplaats; stil zijn land verlaten.

MÈMBET - *z.* ÈMBET, *Bijr.*

MÈMÉ - *z.* PÉ.

MÈMÈK = MÈMAQ.

MÈMÈQ - *z.* PÈQ.

MÈMÈS - *z.* PÈS.

MÈMÈS - zacht, malsch, teeder, buigzaam, lenig, *z. a. leër, brood, jonge groente, vleesch, sommige rielsoorten, jong rijst; zoetvloeiend, wel-luidend, woorden.*

MÈMÈT 1° - *z.* PÈT.

2° | *tr.* - aandrang hebben om een ei te leggen.

MÈMÈT - uiterst, dat het niet verder of sterker kan, volkomen; onoplosbaar.

MÈMPAN - *z.* ÈMPÀ.

MÈMPÈNG - op zijn hoogst, op zijn best, in zijn volle kracht; op het drukst, een werk.

MÈMPIS | *db.* - zwoegen, borst of buik; hijgen.

MÈMPLAQ - zuiver, helder, een witte kleur.

MÈMPÈR = MÈPÈQ, en wit en gaar, niet klef, *kètèla en drg.*

MÈMRÈNG - galig, een weefsel.

MÈN of ÈMÈN (*sprkt.*) - *verk.* van TÈMÈN: hoe! wat! hoezeer! terdege! — *cs.* = NÈMÈNAKÈ.

MÈNANG - het winnen, de overhand behalen, in gevecht, proces, spel; overwinnen; winst in 't spel; overwinning. — *tr. n., MÈNÍNGI k.* - iets nog aanwezig vinden bij zijn komst, *iem.* nog te huis, nog in leven vinden, *iem.* of iets nog halen, beleven, nog bijwonen, iets beleefd of

nog bijgewoond hebben. — KÀ — AN - zegepraal.

MÈNÀPÀ (*sprkt.*) = POENÀPÀ, *z.* ÀPÀ.

MÈNÀRÀ - toren, minaret, baak, vuurtoren.

MÈNATOE = PÈNATOE.

MÈNÀWÀ *n.*, MÈNÀWÍ *k.*, MÈNÀTÈN *k. d.* - welligt, misschien, mogelijk, 't kan wel eens zijn, wie weet! ingeval, indien, of, of welligt; dat, dat misschien. — *db.* - hoe ligt zou 't kunnen zijn! ingeval op een of andere wijze. — 'MBOQ — - mogt eens, ik vrees of ik hoop dat.

MÈNDÀ - *z.* WÈPÈS.

MÈNDAH, — ANÀ, — ANÈ, — ANÈJÀ, — NÈJÀ - wat zal of moet of zou . . . , in welke mate! hoezeer! men kan denken dat.

MÈNDÀRÀ - mak, gehoorzaam, naar de stem of naar zijn naam luisteren, een dier; zamen goed over weg kunnen, sympathizeren, *gehuwden, vrienden.*

MÈNDEL = KÈNDEL, *z.* MÈNÈNG en LÈRÈN.

MÈNDIP | *db.* - in gedurige vrees verkeerren van iets te zullen verliezen.

MÈNDIRING - reumatieke pijn in nek of schouder; huiveren, schromen, bang zijn.

MÈNDJANGAN *n.*, SANGSAM *k.* - hert, edelhart.

MÈNDJÈ - pit van poetjeng of

kloewag; *bedwelvende vruchten* in 't water zetten en afkoken om de *bedwelvende kracht* er af te nemen.

MENDJELANG - zich afzonderen van de overigen, alleen gaan zitten, loopen, wonen; anders zijn of doen dan de anderen, uitzondering maken, een zonderling zijn.

MENDJILĀ = MENDJELANG; ook in goeden zin; zich onderscheiden; afgezonderd, afzonderlijk.

MENDJOETOE - knobbelig uitsteken.

MENDJOT - in- en uitbuigen, zwiepen, door zwaarte.

MENDRĒS = MĒDRĒS.

MĒNDRO | *db.* - poezelig en welgemaakt.

MĒNDANG - heel fijn stofje, stofdeeltje.

MĒNDĒ - rust, verpoozing van werk.

MĒNDĒLIS - boven of tusschen iets uitsteken, *zigt- of voelbaar*.

MĒNDĒLONG - doorgebogen zijn, doorzakken, *z. a. door opvallende zwaarte; hol of bol staan, een zeil door den wind*.

MĒNDĒNG - regenwolk, -wolken; met regenwolken bedekt, *de lucht*.

MĒNDONG - een sterke grassoort waar matten en zakken van gevlochten worden.

MĒNĒ *n.*, MANTĒ *k.*, MĒNTĒ *md.* - bij telling: zulke einden of afmetingen of afstan-

den of gewigten; (*sprkt.*) *verk. van* MĒNĒ, *en* = MĒNGKĒNĒ en SĀMĒNĒ.

MĒNĒNG *n.*, KĒNDĒL *k.* - zwijgen, zich stilhouden; ophouden; zich niet verroeren, niets doen.

MĒNĒNGSAH - *z.* MĒNOENGSCĒH.

MĒNĒQ *n.*, BILĒH *k.* = MĒNĀWĀ en MĒNĀWL.

MĒNGĒNG - poozen, een oogenblik van een werk enz. afgaan om iets anders te doen, zich tijd gunnen.

MĒNGĒNG - duister, geheimzinnig, moeilijk te ontcijferen.

MĒNGĒS 1°. - wieden, dwarren, water, wind.

2°. = MĒNGIS 2°.

MĒNGĒS - gitzwart, raafzwart; als een git, een zwarte kleur.

MĒNGGAH 1°. - stokken, afgebroken luiden, nokken, een geluid, 't spreken, 't ademhalen; *het hart*: zoo vol of aangedaan dat men niet spreken kan.

2°. - *z.* MOENGGEH.

MĒNGGEH | *db.* - hijgen.

MĒNGGĒP - niet meer praten, den mond houden.

MĒNGGĒR 1°. - zich tot een hoogte of tot een heuvel verheffen, *de grond*.

2°. - zonder zich te verroeren blijven staan.

MĒNGGĒNG - *verk. van* TOE-MĒNGGĒNG.

MĒNGI - aamborstig, aamborstigheid met piepende a-

demhaling.

MĒNGKARAG - te berge rijden, *de haartjes op 't ligchaam*.

MĒNGKATĒN = MĒKATĒN, *z.* MĒNGKONO en MĒNGKĒNĒ.

MĒNGKĒ - *z.* MĒNGKO.

MĒNGKĒLANG - hard en stijf, *iems. ontlasing*.

MĒNGKĒNĒ *n.*, MĒKATĒN *k.*, MĒKĒTĒN *md.* - zoo, dus, op deze wijze, dusdanig, zulk, zulk een.

MĒNGKĒTĒN = MĒKĒTĒN, *z.* MĒNGKĒNĒ.

MĒNGKIN = MĒNGKĒ, *z.* MĒNGKO.

MĒNGKIRIG = MĒNGKARAG.

MĒNGKO *n.*, MĒNGKĒ *k.*, MĒNGKĒ *md.* - aanstonds, zoo meteen, op 't oogenblik; van nu af aan; wacht! een oogenblik! aanstaande, eerstkomende. — *ING* —, sĀ —, *ING* sĀ — — thans, tegenwoordig, op dit oogenblik. — *SORĒ* - van avond. — *ĒSĒQ* - van ochtend, morgenochtend. — sĀ-DINĀ — — heden ten dage. — *db.* - over eenige oogenblikken, wacht nog even!

MĒNGKOERAH - *naauwsluitend* planken schuttingje om een grafteeken.

MĒNGKOERĒB - *z.* KOERĒB.

MĒNGKONO *n.*, MĒKATĒN *k.*, MĒKĒTĒN *md.* - zoo, op die wijze, alzoo, zoodanig; zulk, zulk een; zoo? ei of wel zoo! — *KĀJĀ* — — zulk een; op die wijze. — *JĒN* — — als

het zoo is, als dat het geval is, dus.

MĒNGKĒNOQ = MĒNGKONO.

MĒNGKĒROG = MĒNGKARAG; opgezet, overeind staan, *de vleeren v. e. vogel* enz.

MĒNGKĒTĒN = MĒKĒTĒN, *z.* MĒNGKONO.

MĒNGKĒNG en *db.* - in een moeilijke houding of scheef op iets zitten, over één zijde zitten; op den kant van iets zitten. — MĒNGKĒNG — — *id.*, telkens verzittende.

MĒNGLĒNG - 't hoofd, den kop, de kroon, den knop enz. op zijde neigen of laten hangen; *het eene oor naar beneden neigen, z. a. om te luisteren*.

MĒNGO - 't hoofd of 't aangezicht zijwaarts wenden of afwenden; schuin of bij den neus neêrzien; afkeer hebben van iets.

MĒNGOENTER | PANGGĒNG — — verheven open zitplaats, rondom open tent, *z. a. voor muziek*.

MĒNGSAH - *z.* MOENGSCĒH.

MĒNIKĀ = POENIKĀ, *z.* IKĒ en IKOE.

MĒNILĀ - saffier.

MĒNINGI - *z.* MĒNANG.

MĒNIR - fijngestooten korrels; gebroken boonen, *z. a. rijst, turksche tarwe, kaffie*; kriezeltje.

MĒNIS | *db.* en MĒNIS - mooi glad en effen rond, van klei-

ne heel of half bolvormige voorwerpen.

MENJAMBIQ = NJAMBIQ.

MENJAN *k. n.*, SĒLĀ *k.* - wie-rook; benzoïn. — POETIH *of* — MADOE - benzoïn. — ABANG - drakebloed.

MENJANG *n.*, DATĒNG, POEMATĒNG (*deftig*) *k.*, TĒNG, KĒSAH *md.* - gaan naar *of* naartoe; naar, tot, aan, jegens. — *tr.* - naar iets toe gaan. —

MENJANGAN - plaats waar men veel naar toe gaat, veelbezochte plaats.

MENJAT (*van* TJAT) - met een wip opstaan, opspringen.

MENJAWAQ - *srl.* van leguaan.

MENJĒNĒH = NJĒNĒH.

MENJOENJANG 1° = MENJÓNJO. 2° - onbeschoft, ongemanierd, *iem.* iets onbeschofts aandoen.

MENJOENJĒNG = MENJÓNJO.

MENJOERING - klein *srl.* van vliegjes.

MENJĒT - opslurpen, inslurpen.

MENJÓNJO - tot een buil opgelopen zijn, een buil hebben *of* krijgen, aan 't hoofd.

MÉNJOR | MÉNJAR — = MÓNJAR-MÁNJR.

MĒNGEL *en db.* - bollig; bolachtig boven den rand uit staan, *z. a.* schuim op een glas bier.

MĒNOENGSAH *n.*, MĒNGSAH *k.* - vijandig gezind zijn.

MĒNĒR - dubbele melati-bloem; knop *of* bal *of* rozet

boven op een toren, ledekant enz.; sijn, gelouterd, zilver.

— WATOE — - *srl.* van sijnne witte steen.

MĒNĒT - een minuut, tijddeel.

MĒNOEWĀ *of* MĒNOWĀ *of* MĒNOWAH - een eetbare boomvrucht, in 't Mal. boewah nonah.

MĒNTAH - rauw, ongaar; onrijp; ook van water; ongekookt, dat niet gekookt heeft; ongebleekt, lijnwaad enz.; niet geronnen, levend, bloed; ruw, ongeprepareerd, niet goed dooreengewerkt, *z. a.* kalkbrij; nog niet rijp, een beraadslaging. — *tr.* - een beraadslaging weér onklaar maken, een nieuwe vraag er in werpen. — AN - ook onvoorbereid; 't hutje met het mutje.

MĒNTĒĠ - boter.

MĒNTĒL - goed gevuld *of* geladen, *peulen, mais-aren;* rond, bol, wangen.

MĒNTĒN - *z.* MĒNĒ.

MĒNTĒR 1° - taai, ferm, moedig, niet kleinzeurig; sterk, wel bestand, proefhoudend, wapenen enz.

2° = MĒNTIR.

MĒNTĒR | *db.* - gladronde en veerkrachtig, poezelig.

MĒNTĒRAH - *z.* NGATIRAH.

MĒNTĒS - gaaf, gezond; wel geladen, vruchtaren.

MĒNTĒJĒNG - *z.* TĒJĒNG.

MĒNTIRAH - *z.* NGATIRAH.

MĒNTJAQ - in 't wild rond-

een kind.

MĒNTĒK - nuffig; wulpsch, een meisje.

MĒNTĒL - geld opsparen *of* opleggen.

MĒNTĒLANG - driest en verwaand van houding.

MĒNTĒLAS = MĒNTILAS.

MĒNTĒQ | *db.* - moeilijk en waggelend gaan, door dikte en zwaarte van 't ligchaam.

MĒNTĒQ - een booze geest in de gedaante van een klein kind; *of* ĀMĀ — - een ziekte van 't rijstgewas, door dien geest veroorzaakt.

MĒNTĒR - een klein zeevischje; zilveren tiencentstukje.

MĒNTILAS - onbedekt, bloot, ontbloot, kaal, onbewonden, *z. a.* een berg, 't hoofd, een wond, wortels van planten.

MĒNTIQ *en* — AN - padi die rijp is vóór de algemeene oogst begint. — PANĒN — - vooroogst. — TRĒNGGILING — - een veelpootig insect in de aarde, dat zich tot een kogeltje ineen kan rollen.

MĒNTĒQ - een versierde ring om een piekstok onder aan het lemmer.

MĒNTĒR - mooi wit *of* blank, ongekookte rijst, meel, lijnwaad, *iems.* aangezigt. — GLĒPĒNG — - bloem van meel.

MĒNTOG = ĒNTOG.

MĒNTOG - *z.* PĒNTOG.

MĒPHĒL - van brosheid bij de minste aanraking breken.

springen *of* rondschermen, slaan met armen en beenen; schwadronneren, batonneren.

MĒNTĒB | *db.* - tot den rand *of* tot overloopen gevuld.

MĒNTĒNGĒH - vrijpostig voortaan komen *of* voor de voeten staan, zich mede bij het gezelschap laten zien, een kind *of* ondergeschikte.

MĒNTĒRĒNG - fonkelen, in donker lichten, de oogen, ook van *iem.* die toornig is; strak aanzien, turen; strak, scherp, 't aanzien.

MĒNTJIRĀ - zich van een gezelschap *of* verkeer afzonderen, zich op zich zelf houden.

MĒNTJĒL | MĒNTJĒA — = MĒNTJĒA-MĒNTJĒL.

MĒNTJO - een vogel, die praten kan leeren: de bēo.

MĒNTJĒL - snaaksch, guiterig, gekstekend.

MĒNTJĒNG = MĒNTJĒNG.

MĒNTJOERĒNG = MĒNTJĒRĒNG?

MĒNTJOLĒNG - slecht van zeden, verkeerde wegen gaan.

MĒNTJONG = MĒNTJĒNG, *z.* ĒNTJĒNG.

MĒNTJOS = MĒNTJĒS, *z.* ĒNTJĒS *Bijv.*; een scheven mond *of* scheef gezigt trekken.

MĒNTJRĒT = BĒNDJRĒT; waterachtigen afgang hebben.

MĒNTĒH | *db.* - goed rond, terdege gevuld, de buik, de krop *v. e.* vogel.

MĒNTĒJĒNG - propachtig dik,

MÊQ of EMÊQ - pols. — *ev. w.* - aanraken of voelen met de hand. — *db. tr.* - betasten; voelende rondtasten.
 MÉRAD 1°. = MÉKRAD.
 2°. = MÓROD.
 MÉRANG 1°. - stroo.
 2°. - *z.* PÉRANG.
 MÉRAQ 1°. - paauw.
 2°. - *z.* PÉRAQ.
 MÉRBEQ = MRABEQ.
 MÉRBOT - koster van een moskee, die ook de gebedsuren op de beddæg aankondigt.
 MÉRDESÂ n., MÉRPOESÇEN k. - zich naar het dorpsland begeben.
 MÉRDJAN - roode of bloedkralen.
 MÉRDEED - in verzet komen, *bv. tegen een vonnis*, er niet in berusten.
 MÉRPAJOH n., MERTAMOE k., MERTAMI k. d. - als gast komen, een bezoek brengen of afleggen.
 MÉRPOESÇEN - *z.* MÉRDESÂ.
 MÉRÈH | *db.* - mooi rood, de lippen.
 MÉRĠÂ n., MÉRĠI k. - middel, weg, oorzaak; of A — of — SĠNGKĠ - van wege, doordien; door middel van.
 MÉRGAĞAH - een dappere houding aannemen, zich schrap zetten.
 MÉRGAQ - stuiten, tegenhouden; van schrik blijven stilstaan.
 MÉRGEDET - stijf en onverzettelijk zijn, eigen zin door-

drijven.
 MÉRGEĞEG - in den weg blijven staan, niet uitwijken.
 MÉRĠI - *z.* DALAN en MÉRĠÂ.
 MÉRĠIL 1°. - groot, ontzaglijk; in een grooten hoop bijeen; een groot boschwild.
 2°. - op zij of uit den weg gaan, 't spoor verlaten; afwijken, overtreden.
 MÉRGOEDJEG - koken, met geluid op- en neêrgaan, de buik.
 MÉRĠEL - verguld; vergulden; verguldsel.
 MÉRĠI - jaloersch of afgunstig zijn. — *tr.* - benijden.
 MÉRĠI - eendekuiken.
 MÉRIT 1°. = ÁMRIQ of NGALEG-ALĠG, *z.* ALĠG.
 2°. - spits toelopen, met een dun uiteinde.
 MÉRKANGKANG - wijdbeens staan; met opgesperde scharen, een kreet enz.; zich in postuur zetten, gereed staan tot den aanval of om den aanvaller te ontvangen.
 MÉRKI = KÉMÉRKI; een klein insect dat de wortels der horens van buffels invreet. — TAHI — — schilfers of roos op 't hoofd.
 MÉRKINJÈH = MÉRĠINJÈH.
 MÉRKOENGKENG = MÉRKOENGKENG.
 MÉRKONGKONG = MÉRKONGKONG.
 MÉRMOËMONG - flikkeren, flonkeren, in donker zich als een lichtend punt vertoonen.

MÉRNGANGAS - grijnzend de groote tanden laten zien.
 MÉRNGENGES = MRENGES, *z.* PRENGES.
 MERTÂ | *tr.* - verkwikken, gelukkig maken. — PĠ — — zaligmaker.
 MERTAMI en MERTAMOE - *z.* MÉRPAJOH.
 MERTJEN of MERTJON - vuurwerk.
 MESAĠ = MENGSAĠ, *z.* MOENG-SEH.
 MÉSBEQ of MESBOQ = MASBEQ.
 MESDJID - moskee, algemeen bedehuis der Mohammedanen.
 MESER - in zich zelf, om zijn as of op één punt ronddraaien.
 MESI - voor betaling zelf halen of snijden enz., *bv. alang-alang van eens anders grond.* — *tr.* - op die wijze koopen van iem.
 MESIGIT = MESDJID.
 MESKI = SĠNADJAN.
 MESKIN - arm, noodlijdend.
 MESÇEM - vervallen, mager en bleek, iems. gelaat.
 MESOJI - een geneeskrachtige boombast: sassafras?
 MÉSPIR - valsche juweel van glas.
 MESTĠKĠ 1°. - top of toren van een tempel of moskee.
 2°. - *z.* ENĐAS.
 MESTER of MESTER - meester, schoolonderwijzer, gouverneur.
 MESTRI - heemeester, geneesheer.

METĠ - woedend, woedend worden.
 MËTENG - *z.* WETENG.
 MËTJOETJOE - *tol* leeken van minachting de lippen gesloten spits vooruitsteken; *zulk* een lip zetten uit ontevredenheid; half bolvormig met een punt, *z. a.* een bloedrin, een vrouweborst; een dikke spitse puist of buil hebben.
 MËTJOTJO - opgepuild zijn, uitpuilen, *z. a.* de wang waar iets diks in gehouden wordt.
 MËTÔTONG - stijf regtuit stecken, dik en stijf opgezwollen.
 MËTANGKES - verwaand in spreken en doen, pedant.
 MËTANGKROQ - ergens bij opgeklauterd zitten met armen en beenen er omheen geklemd; boven op een steile hooge smalle plaats zitten; zitten of zich zetten op een hooger zitplaats dan hem toekomt.
 MËTANTANG - de beenen wijd vaneen houden bij 't liggen of platzitten.
 MËTÉ - uit een klein gat een eindje uitsteken of uitkomen, *z. a.* de tong, de aarsdarm, aambeijen; ergens bovenop of tegenaan vastzitten of geplakt zitten. — DJAMBOE — — een *srt.* van djamboe waar iets als een groote boon bovenop groeit: *MI.* djamboe mónjèt.
 MËTEL = 'MBEDEL.

- METET 1°. = 'MBEDĒL.
 2°. = METAT, z. PETAT.
 METĒTĒQ - den buik vooruit-
 steken; en = METĒTĒ, z.
 PETĒTĒ.
 MĒTINGKRANG - op onfatsoen-
 lijke wijze zitten.
 MĒTINGKRIQ - zich hoog zet-
 ten, op iets hoogs zitten of
 gaan zitten; een trotsche,
 aanmatigende houding aan-
 nemen, *bv. door in tegenoor-*
digheid van meerderen op een
verhevener plaats dan hem
toekomt, te gaan of te blij-
ven zitten.
 MĒTING - naauw of stijf
 gebonden, goed sluitend,
 sluitend omgewonden of
 omgewonden, ook de klee-
 ding.
 MĒTĒQ 1°. = MĒTĒQ.
 2°. - z. PAPAG.
 MĒTOQ - vlak, plat, afgeplat,
 minder bol dan de andere
 zijde, *bv. iems. aangezigt.*
 MĒWĒQ - den mond breed
 openzetten of tot schreeu-
 wen zetten, een kind.
 MĒWĒR | *db.* - overlopend vol.
 MI Ch. - Chin. vermicelli.
 MIDJĒR = trillen.
 MIDJĒRAH = NGĒDJRAH, z.
 ĒDJRAH.
 MIDJI = MĒSANAQ, z. SANAQ.
 MIDPANG - een gelofte-offer
 gaan brengen op een hei-
 lige plaats. --- AN - de
 plaats waar men het gaat
 brengen.
 MIDPANGAN 1°. - balk op de

lange zijde van een hoofd-
 gebindte.

2°. - z. POENPAQ.

MIGĒG - niet van zijn plek
 kunnen komen, als gena-
 geld staan.

MIJANG (*sprkt.*) = MĒNJANG.

MIJAR | *db.* - heel dun, als
 een vliesje; onsterk door
 dunheid.

MIJAT = 'NDELENG en NINGALI.

MIJĒK 1°. - zwaar en dik, 't
 rijstgewas.

2°. - z. PĒJĒK.

MIJĒT - zwiepen, zwaaijen
 met den top, z. a. een kokos-
 boom.

MĒKRAD = MĒKRAD.

MILĒ - z. MOELĒ.

MILAHĒ - z. MOELAHĒ.

MILAR - uit het water opsprin-
 gen; een zijsprong doen, een
 paard enz. --- En z. PILAR.

MILĒP | *db.* - bijna uitgaan,
 een lamppitje dat schier in
 de olie verdrinkt.

MILŒLOE - bewaarheid wor-
 den, blijken waar te zijn.

MIMANG - een bijzondere boom-
 wortel die in den weg doet
 verwirren wie er overheen
 stapt en ook tot bijgeloovige
 einden dient.

MĒMBĒ = MĒMBĒ.

MIMI - de Moluksche krab;
 de mimi-schaal, tot genees-
 middel.

MIMIR - een roode huiduitslag.

MINĒ 1°. - overtollig, over-
 compleet.

2°. | LĒNTANG --- - 't ster-

rebeeld de visschen.

MINANTĒN - z. MĒNĒWĒ.

MINAT - schikkelijk; wat *iem.*
 schikt te geven of te dorn.

MĒNDĒH = MĒNDĒH.

MĒNDEL = KĒNDEL, z. NĒNG.

MING = MĒNG, en z. PING. ---

Δ --- = AMĒNG, z. MĒNG.

MĒNGĒ = MĒNGO. --- ORA ---
 - ook niet te bewegen, geen
 vingerbreed toegeven.

MĒNGŒ 1°. = AHAD. --- AN
 - zondagsch; zondagscen-
 ten, weekduiten.

2°. - z. ĒNGŒ.

MĒNGŒN - zwaarmoedig,
 droefgeestig; of verk. van
 SOEMĒNGŒN? z. SIGĒN.

MĒNGING - een aangename
 geur verspreiden.

MĒNGIP en *db.* - met een klein
 puntje te zien zijn of uitko-
 men, even boven den grond,
 gewassen; zich zeer klein
 voordoen, zeer gering zijn.

MĒNGIS 1°. - gedeeltelijk ont-
 bloot, zich even vertoonen
 tusschen een bedekking uit.

2°. en *db.* - goed scherp, er
 scherp uitzien, scherp op
 't gevoel.

MĒNGIT 1°. | *db.* - heel spits
 of puntig.

2°. - z. PĒNGIT.

MĒNGKRANG - zitten met een
 knie regt omhoog.

MĒNGSIL = MISIL.

MĒNGSRĒ en MĒNGSRI = MĒSRĒ.

MĒNGQ | MINAQ --- - schom-
 melig dik, een kind, vooral
 wanneer het naakt is.

MĒNTJĒB = MĒNTJĒB.

MĒNTJĒ | MĒNTJĒA --- - zich
 zelf niet gelijk blijven in 't
 spreken, als een weërhaan
 draaijen.

MĒNTOEHŒ = MITOEHŒ, z.
 TOEHŒ.

MĒNTI - kuiken van een berg-
 eend. --- *db.* = MĒNTEH-
 MĒNTEH, van kleiner buik of
 krop.

MĒNTEL | MĒNTAL --- - naakt,
 ontbloot, 't ligchaam v. e.
 vrouw of kind, of een deel er
 van.

MĒPRO - mevrouw.

MIQ of ĒMIQ | *ev. w.* - peuzelen.

MIR of ĒMIR = MAR. --- *db.* =
 MARAS-MARAS of MĒLANG-
 MĒLANG.

MIRAH 1°. - robijn.

2°. - z. MOERAH.

MIRĒ - op zijde gaan, wijken,
 uitwijken. --- *cs.* - *iem.* links
 laten liggen, onverschillig
 behandelen.

MIRIQ - drijfjagt houden; vis-
 schen opjagen binnen een
 in ondiep water steeds naau-
 wer toeloopende afperking.

MIRIS - beangst, beangst wor-
 den, den moed verliezen.

MIRĒD - zich onderwerpen,
iem. gezag erkennen.

MIROEDĒ = MĒNGGAT (z. ĒNG-
 GAT), ŒNTJAT, MĒNGLAR (z.
 ĒNGLAR) en WĒDI.

MIRONG - regenmantel, regen-
 jas; een kleed als mantel
 over de schouders dragen;
 onopregt, zijn bedoeling be-

mantelen.
 MISAN - z. PISAN.
 MISBAH - altaar.
 MISÉPŊH - verk. van KAMISÉ-
 PŊH, z. TOEWĀ.
 MISIH = ISIH.
 MISIL - voordeel.
 MISKIN = MĒSKIN.
 MISOEHŊER of MISOEWOER - z.
 SOEWŊER.
 MÍSŔĀ of MÍSŔI - iets dat voor-
 deel oplevert, winstje, uit-
 halertje; wat laaft, voedt of
 verkwikt; 't verzamelde roet
 uit de opiumpijp dat nog eens
 gerookt zal worden.
 MÍ-SWĀ of MÍ-SWAH Ch. - witte
 vermicelli.
 MITĒK - aanhoudend, altijd op
 de zelfde hoogte blijven,
 ziekte, kwaal of pijn.
 MÍTJĪQ, ook MRÍTJĪQ - niet
 behulpzaam, onmededeel-
 zaam, schriël.
 MÍTRĀ - vriend; bevriend;
 'bondgenoot.— PĀ — AN
 - vriendschap.
 MIWAH - z. MOEWAH.
 MIWI - grijzen, een leelijken
 mond tegen iem. trekken, be-
 spottende grimassen maken.
 MJANG (sprkt.) = MĒNJANG.
 MLAPAQI - haast rijp zijn, de
 tamarindevrucht.
 MLĀHĒKAT = MĀLĀHĒKAT.
 MLARAT - behoeftig, armoe-
 dig, het bekrompen hebben;
 slecht of bekrompen, staan
 of gaan, handel, zaken, een
 togt enz.— tr. - tot armoede
 leiden; schaden; schadelijk,

nadeelig.— KĀ — AN - be-
 hoeftigheid; moeilijkheid
 door engte of ondiepte, -door
 geen of slechten wind, in de
 vaart enz., tegenspoed; in be-
 krompen omstandigheden
 verkeer; de behoeftigen.
 MLASAH = MLĒSĒH, vrg. LĒSĒH.
 MLATĪ - een bloem, srt. van jas-
 mijn.
 MLĒPĒH - niet smakelijk of
 hartig, flauw, spijsen, en
 aardvruchten: niet geheel
 gaar of zacht willen wor-
 den door 't koken.
 MLĒGĒNG - in de schaduw
 zich neêrvlijen of liggen
 te rusten.
 MLĒKĒH = MLĒKAH, z. PLĒ-
 KAH.
 MLĒLĀ 1°. - zwart glinsterend
 zand.
 2°. - ongedamasceerd staal.
 MLĒNGĒQ - verwonderd opzien
 of staan te kijken.
 MLĒNGOQ - plakken, zitten
 blijven, niet van zijn plek
 gaan.
 MLĒNJĒH = MLŌNJĒH.
 MLĒNJĒQ - klef, nattig en
 week; te zacht gekookt, de
 rijst enz.
 MLĒNJOQ - kledderig.— KĒ-
 — - iets kledderigs aan 't
 ligchaam enz. krijgen.
 MLĒNTJĒNG = MĒNTJĒNG, z.
 ĒNTJĒNG.
 MLĒNTJOETI = MĒTJOETI.
 MLĒNTJONG (van MĒNTJONG)
 = MLĒNTJĒNG.
 MLĒRĒH - een weinig ge-

scheurd of gebarsten, hout-
 werk, vruchten en dry.
 MLĒRIQ - openbarsten en de
 kiem vertoonen, zaden die
 willen uitloopen; flikkerend,
 blinkend, een klein voorwerp
 tusschen daffe in.
 MLĒSĒH - de huid afstroopen
 (of afleggen?).
 MLĒTJOETI - op vele plekken
 verspreide aren vertoonen,
 't rijstgewas.
 MLĒTOS - een wrat op 't oog
 hebben.
 MLĒTOS - met een knap open-
 barsten, zoodat de inhoud
 er uit barst.
 MLĒWĒS - treuzelen, talmen,
 luijeren.
 MLĒNDĒNG = MĒNDĒNG, z. ĒN-
 DĒNG.
 MLĒNDJO - de vrucht van den
 So-boom.
 MLĒNGSĒNG - in menigte of als
 een zwarte drom in de verte
 te zien, zwart zien van men-
 schen enz.; zwart uitzien, iem.
 die door de zon verbrand is.
 MLĒNJAH of MLĒNJĒH - ont-
 veld, wond, de huid, vooral
 van een brandwond.
 MLĒTOS = MLĒTOS, of een
 spat of witte vlek op den
 oogappel hebben.
 MLIWIS - srt. van taling.
 MLOEKOQ = MOEKOQ.
 MLOELOE - in zijn geheel, on-
 verminderd.
 MLOEWĀ - onbebouwd, onbe-
 plant, een tuin of erf.
 MLOEWĒQ = MLĒNJAH.
 MLŌLONG - groot, wijd, de oo-
 gen.
 MLŌNJĒH - uitzweeten, nat of
 vochtig door uitzweeting;
 serum opgeven, een ontvel-
 ling enz.
 MLŌPOR - bluffen, grootspre-
 ken; woordenrijk en leu-
 genachtig in 't antwoorden.
 MLOTO - zwetsen; in scherts
 pogen; grappig, kluchtig
 in 't spreken.
 MLOTO - leugenachtige belof-
 ten doen, praatjes maken;
 zwetsen, grootspreken.
 MLOWĀ = MĒNOWĀ.
 MŌBLONG | db. - welgevuld en
 schoon van gelaat; sterk
 geblanket uit coquetterie.
 MODANG - met een wit of ef-
 fen gekleurde ruit of lang-
 werpig vierkant in 't mid-
 den, een hoofddoek of borst-
 kleedje.
 MODAR n. (plat of verachtend
 wrd.) - kreperen, kapot
 gaan.
 MODIN - de kerkdienaar die
 de gebedsuren uitroept;
 voorganger bij de gods-
 dienst in de desa's, dorps-
 priester.
 MODIR = MODAR.
 MŌPOR - rekken, lossen wor-
 den, bindsel; zich ontspan-
 nen, bloem- en bladknoppen.
 MOE n. - uw.
 MOEALIP - bedreven in 't ver-
 halen, een wajangspeler.
 MOEBADIR - voor niet, ver-
 geefs, voor niet verspild,

onbeloond blijven, niet erkend worden, *werk, moeite; en* = ÉMAN en ÒWEL. — *cs.* — *geld of goed* verkwisten, verdoen.

MOEBARANG — *verk. van* SAMOE-BARANG.

MOEBLAQ — MABLQ, en MOEBAL, *z.* OEBAL.

MOEBRĀ | *db.* — overvloedig, rijkelijk; van alles overvloed hebben.

MOEDJADAH | *tr.* — een lust, aandoening *enz.* bestrijden, weêrstaan, overwinnen.

MOEDI — roer *v. e.* vaartuig. — DJOEROE — roerganger, stuurder. — *tr.* — het roer van een vaartuig houden, sturen. — *cs.* — een vaartuig wenden of een beweging doen maken door middel van het roer, sturen.

MOEGĀ *n.*, MOEGI *k.*, en *db.*, ook KANG — ik bid u! o dat! moge! *bij wenschen en beden.*

MOEGARI — 't opperbeleid voeren. — *tr.* — de leiding en 't bestuur hebben van. — PĀ — leider, bestuurder.

MOEGĒG of MOEGĒK | *db. en* MOEGAG — aanhoudend op de zelfde plek zich blijven bewegen en niet voortkomen; altijd op zijn zelfde bod blijven staan, niet opkomen.

MOEGI — *z.* MOEGĀ.

MOEHĀRĀ = MOEWĀRA.

MOEHĒNG = MĒNG, NAMĒNG.

MOEJĒK — krielen, krioelen;

geheel één kleur vertoonen door menigte kleine voorwerpen die het bedekken.

MOEJĒNG — in 't rond draaijen, zich in een kring bewegen; duizelig zijn.

MOEKAH — een begonnen zaak afbreken voor een tijd of voor goed, niet voleindigen.

MOEKARAM — de 1e. maand van 't Moh. jaar.

MOEKĒT 1°. — slordig of ruw omwikkelen of inpakken; door elkander gewikkeld; onduidelijk, duister, ingewikkeld van zin.

2°. — troebel, een tocht; vol, krioelend van wat er in hangt of zweeft.

MOEKIR = MOENGKIR.

MOEKOQ — dreigen te braken, koren.

MOEKIRIM — bloedverwant.

MOEKTI — genieten, geheel genieten, een heerlijk leven leiden, in 't vol genot zijn van al wat men wenschen kan; gelukzalig. — KĀ — AN — genot, levensgeluk, zaligheid.

MOELĀ *n.*, MILĀ *k.* — oorsprong, waaruit iets voortspruit of voortkomt; begin; oorzaak, reden; daardoor, daarom; wezenlijk, inderdaad, natuurlijk, van af aan. — É — ook daarom; ziet ge? ga nu maar na! daar zit of zat de knoop. — *db.* — oorspronkelijk; natuurlijk, wezenlijk. — MĒNGKONO —

namelijk, te weten, dewijl. — KĀ — AN — zijn oorsprong hebben, voortgekomen zijn; oorspronkelijke natuur. — NGAMOELAQAKĒ — iets van 't eerste begin af aanvangen, op het touw zetten.

MOELAHĪ *n.*, MILAHĪ *k.* (*ml.*, *strandl.*) = MIWITI, *z.* WIWIT.

MOELĀNĀ = MOLĀNĀ.

MOELĒ — achting, hooge achting, vereeren; hoogachten. — *db.* — 't zelfde, en een offer tot eerbewijs brengen. — *tr.* en NGAMOELĒNI — een offer doen ter eere van.

MOELĒS — *z.* POELĒS.

MOELJĀ 1°. — heerlijk, hoogheerlijk, luisterrijk, verheven; in heerlijkheid leven. — *cs.* — ook verheerlijken, loven. — KĒ — AN — ook majesteit, glorie. 2°. — hersteld, genezen; herstellen.

MOELOE | PĀ — uitdrukking van 't gelaat; uiterlijk voorkomen.

MOELQD — de 3e. maand van 't Moh. jaar. — BAQDĀ — na-Moeloed: de 4e. maand, of Rabingoel-akir.

MOELOENDOEROE — op eigen gezag of verantwoording handelen, maar zoo vrij zijn, zich verstouten, een ondergeschikte.

MOELQES — zuiver, zonder smet of gebrek; gaaf; geheel één

kleur, zonder vlekje of spikel.

MOELWĀ = MĒNOWĀ.

MOEM | KĀ — (*van* OEMĒM) — algemeen ruchtbaar. — *ev.* *w.* = NGOEMĒM, *z.* OEMĒM.

MOEMQD — tot pap geworden, pappig, brijachtig, fijn gaan, tot zacht en week gruis.

MOEMQ 1°. — slecht kunnen zien, in donker of door gezichtszwakheid; onbescheiden. 2°. — *srl.* van otter.

MOEMQER = KOEMQER-KOEMQER.

MOEMPAL — schoon of snel opwassen, voorspoedig, gewassen. — *db.* — zwirrelen en zwarrelen, geweldig opbobbelen, kokend water; onstuitig staan, koken, met geweld komen opzetten, de zee.

MOEMPANG — de winner zijn bij een weddingschap. — KĀRĀ — zich verzetten tegen de uitspraak der overheid, de wetten van den Vorst overtreden.

MOEMPQNG = POENGQPQNG.

MOENĀPĀ = POENĀPĀ, *z.* ĀPĀ.

MOENĀPQ — huichelachtig, huichelaar in 't geloof, bedekte heiden.

MOENĀSIKĀ — storen, hinderen, letsel of baldadigheid aandoen, zich hinderlijk bemoeijen met iem.

MOENDIRING = MĒNDIRING.

MOENDRING — *z.* NJAMAT.

MOENSPING — jongste kind bij een tweede vrouw, jongste

broeder of zuster; en (strandt.) jongste, uit één huwelijk.

MOENPOE — een boomvrucht.

MOENG *n.*, AMENG *k. n.*, NAMENG, ANAMENG *k.*, AMENG *k. d.* — alleenlijk; alleen maar, niet meer dan. — NGAMENG-
AKÉ, NGEMENGAKÉ *k. n.*, NGAMENGAKEN *k.* — alleen zich bepalen bij of tot, alleen betreffen, alleenlijk.

MOENGGĖH 1°. *n.*, MENGĖAH *k.* — aangaande, over, met betrekking tot, wat betreft; bij iets zweren. — *ā* of JĖN — *ā* — betroffe het; ware 't omtrent, gesproken van, om het te vergelijken bij.
2°. — z. OENGGĖH.

MOENGGĖR — opgezet, zich opzetten, rijzen, de buik enz.

MOENGGĖR 1°. — verwaten, verwaten slecht, onmensche-
lijk.

2°. — vooruit of voorspoedig gaan.

MOENGGĖR — ontkennen, niet erkennen, loochenen, verloochenen. — *tr.* — ook iets ontkennen; *iem.* niet erkennen.

MOENGGĖG of MOENGGĖQ | *db.* — misselijk, onpasselijk.

MOENGGĖQ = MOEGĖQ.

MOENGGĖR | *db.* — gloeijen of rood worden in 't aangezicht door ongesteldheid, door sterken drank, walging enz.

MOENGGĖR = MĖSĖR; in een kring ronddraaijen; er omheen draaijen, allerlei uit-

vlugten zoeken; geheel rond.

MOENGGĖSĖ — karwijzaad.

MOENGGĖSĖ *n.*, MENGĖAH *k.* — vijand, bestrijder, hater, met wien men te kampen heeft, ook in 't gevecht, tegenstander, tegenpartij; of *ā* — tot vijand hebben, bevechten. — *tr.* — tegen *iem.* overstaan, zijn tegenpartij zijn.
— *AN* — ook vijandschap.

MOENGGĖQ — aap in 't algem. — *db.* — ongenood of zonder opgezocht te zijn ergens komen.
MOENGGĖJANGĖH — in een vergadering vooraan buiten de rijen zitten of komen.

MOENGGĖJOE 1°. — dik en puntig gezwel; of *db.* — oppuילend of dik en puntig uitsteken; met een kop, een vat of maat; de lippen als een toet vooruitsteken; het hart: opgeblazen, vol inbeelding.
2°. — z. POENGGĖJOE.

MOENGGĖJĖL — onverwacht komen opdagen of verschijnen, komen opzetten.

MOENGGĖKAT — overeenstemming, eenstemmigheid; eenstemmig, met algemeene stemmen; algemeen erkend of aangenomen. — *tr.* — algemeen erkennen of goedkeuren. — *cs.* — ook uitroepen als vorst enz.

MOENGGĖQ — door ziekte of zwakte niet kunnen opstaan of maar kunnen kruipen, platliggen.

MOENGGĖJIDJAT — wonder, won-

derteeken. — *KĖ* — *AN* — een door *iem.* verrigt wonder.

MOEQMIN — geloovige, Mohamedaan.

MOER of ĖMOER — myrrhe.

MOERAD — bedoeld; bedoeling, beteekenis; nut dat iets aanbrengt, doelmatigheid.

MOERAH *n.*, MIRAH *k.* — overvloedig, in overvloed te krijgen; goedkoop; laag in prijs; weinig bieden; mild, goedertieren. — *cs.* — ook iets algemeen toegankelijk maken of stellen, 't algemeen gebruik van iets vergunnen. — *KĖ* MOERAHAN *k. n.*, KĖMIRAHAN *k. d.* — milddadigheid, goedertierenheid.

MOERANG = NJĖMPANG, z. SĖMPANG. — TĖTĖ — onordentelijk, onbeschoft. — BĖNER — wederregtelijk. — KRĖMĖ — onbeleefd, onheusch. — LAKOE — verkeerde stappen doen. — SARAQ — van de godsdienst en de wetten afwijken; zedeloos, ongehoorzaam.

MOERDĖ = ĖNDĖS, SIRAH en PĖNGARĖP, PĖNGADJĖNG. — AKSĖRĖ — hoofdletter.
MOERID — leerling, scholier. — PĖ — de leerlingen v. e. plaats of v. e. leeraar.

MOERINĖ — zich iets of *iem.* aantrekken, medegevoel hebben, leedgevoel hebben over de smart of over 't geluk van een andere, nijd voeden. — *tr.* — ook benijden.

MOERINGRING of MOERIRING — van iets huiveren.

MOERKĖ — vrekkelig, begeerig, zelfzuchtig, onredelijk.

MOERNĖ — puik, van best allooi.

MOERĖD = MĖROD.

MOERSAL — weerspannig, ondeugend.

MOERSID — vroom, godsdienstig.

MOERTAD — afvallig; een afvallige, verzaker van zijn godsdienst; God verzaken; afval.

MOERWAT — waardering, schatting; waarden, begrooten; waardig zijn of geacht worden. — *tr.* — iets een waarde toekennen, schatten.

MOESAKAP — oud familie- of erfstuk.

MOESAKAT — moeilijkheid; moeilijke omstandigheden; ellende, nood; nooddruftig.

MOESAPĖR — bedelaar; bedelen, *santri's* en *hadji's*.

MOESAWARAT | *tr.* — *iem.* raadplegen, zijn oordeel vragen. — *cs.* — raadplegen of navraag doen omtrent iets.

MOESIBAT — onheil, ramp, vloek.

MOESLIM 1°. — regtzinnige in de godsdienst.

2°. — *srl.* van fijn katoen.

MOESNĖ — verdwijnen, onzichtbaar worden.

MOESĖH = MOENGGĖH.

MOESPRĖ — nutteloos verloren gaan, geheel vergeefs; er komt niets van; kwijschel-

ding van opbrengsten.
MOESTADJAB - verhoord, een bede.
MOESTAKIL = **MOKAL**.
MOESTIDJAB = **MOESTADJAB**.
MOETABAR - algemeen, algemeen bekend, overal verspreid.
MOETADJILAH - ketter.
MOETAWATIR - gevaar dat iem. telkens te duchten heeft; gevaarlijk. — *tr.* - aanhoudend of telkens gevaarlijk.
MOETIHARA of **MOETYARA** - parel.
MOETMAÏNAH - rustig, bedaard, zachtzinnig; gelaten, tevreden, stil, gemoedsrust.
MOETAKIL - begeerlijk, baatzuchtig, inhalig; naar zich halen.
MOETANGKES = **METANGKES**.
MOETANTANG = **METANTANG**.
MOEWAH *n.*, **MIWAH** *k.* = **TORWIN**.
MOEWARA - reede, ligplaats vóór den mond van een rivier.
MOEWEN - *z.* **TANGIS**.
MOGA - te vergeefs, zonder uitwerking, op niets uitloopen; of **A** — — onschendbaar, op wien niets verhaald mag worden.
MOGOL - maar half gaar, aardvruchten; zijn beslag niet gekregen hebben, een voor-nemen, beraad.
MOH 1°. *n.*, **SOETIQ** *k.* - niet willen, niet willen doen of

hebben, er een hekel aan hebben of beu van zijn, het verfoeijen of verzeggen; foei neen!
 2°. of **EMOH** | **AMOH** en **MO-MOHAN** - *z.* **AMOH**. — *cs.* - maken dat iets geheel versleten raakt.
 3°. of **EMOH** | *tr.* - *z.* bij **WOH**.
MOHAL = **MOKAL**.
MOJANG 1°. | *db* of — — **MÒ-JONG** - met zijn boeltje telkens verhuizen of elders gaan.
MOKAH = **MOEKAH**, en *z.* **POKAH**.
MOKAL - ongerijmd, onbestaanbaar, onmogelijk; ongehoord. — **KÈ** — — **AN** - ook hersenschim.
MOKET - in groote menigte bijeen, krioelen, 't water troebel maken door zijn menigte.
MOKSIL - voordeel.
MOLANA - *Moh.* wetgeleerde of regter.
MOLAR-MALIR - in 't hoofd ronddraaijen, de oogen.
MOLO - top, topstuk; nokbalk; hoog boven uitsteken door volheid. — *db.* - de mond: zoo vol zijn dat de inhoud tusschen de lippen te zien is of er uitpuilt.
MOMOHAN - *z.* **AMOH**.
MOMOL - zacht, lenig, *bv.* 't vleesch in tegenstell. met de pezen; stengels van dja-goeng, tjantel enz.

MOMONG - *z.* **MONG**.
MOMOQ 1°. — *srt.* van bijtebaauw of bullebak om de kinderen bang te maken.
 2°. | **SX** — — een opgehoopte of overloopende maat.
MOMOR - *z.* **WOR**.
MOMOS | **KÈ** — — **EN** - in ongerustheid verkeerren.
MOMOT - *z.* **MOT**.
MOMPLOQ en *db.* en **MÓMPLO** - goed in 't vleesch, welgedaan, iems. ligchaam.
MÓNDRENG of **MÓNDRING** - gesticulerende zangeres bij de gamelan.
MONG of **EMONG** en **A** — — zich wijden, zijn zorgen wijden aan, zich bezighouden met, plegen, zich overgeven aan. — *ev. w.* - zijn zorg en oplettenheid wijden aan iem.; een kind oppassen. — *db.* of **MOMONG** - een kind enz. oppassen en verzorgen; iem. besturen en 't oog op hem houden. — **MOMONGAN** - ook kweekeling, pupil. — **PAMOMONG** - ook gouverneur, gouvernante enz.
MÓNJET *ml.* - aap. — **OMAH** — — schilderhuisje. — **OMAH** — — **AN** - paviljoen voor apen en andere wilde dieren; volière.
MONO *n.*, **MONTEN** *m.* = **SAMO-NO**, **SAMONTEN**; = **MENGKONO**, **MÉKOTEN**; zoo is de zaak! dit is de reden of de oor-

zaak! ziet ge? 't is eenmaal zoo! ik kan 't niet helpen.
MONTEN - *z.* **MONO** en **MORI**.
MONTJROT = **'MBONDJROT**.
MÓNTRO - komkommerbloem. — *db.* - zuur of ontevreden zien, een vrouw.
MOPLOQ - schuddend beven, van koorts, angst enz.
MOQ | **MAQ** — — *verk.* van **DLEMAQ-DLEMOQ**.
MOR - *z.* **WOR**.
MORI *k. n.*, **MONTEN** *k. d.* - Europ. wit lijnwaad. — **DJA-WA** - grof Jav. katoen, in lange stukken geweven.
MOROD - zich terugtrekken; zich verwijderen.
MORONG (*desatl.*) = **KRIJEQ**.
MOT of **EMOT** en **A** — — *k. n.*, **AWRAT** *k.* - bevatten, inhouden; belast, bezwaard; juist de grootte hebben om iets te bevatten; de noodige hoeveelheid van iets hebben. — *ev. w.* - iets laden, op- of innemen. — **KA** — — ook opgedragen om over te brengen; vervat in brief enz.; iets kunnen bevatten, er in of op kunnen. — *tr.* - beladen, bevrachten enz.; ergens in iets, *bv.* in een verhaal, opnemen. — *cs.* - ook iets opdragen aan een bode om over te brengen. — **PA** — — en **PA** — — **AN** - de bak *v. e.* laadkar of vrachtwagen.
MOMOT, **WAWRAT**, **AMRAT** - beladen, bevracht met; een zekere hoeveelheid laden, dra-

gen; iets dulden; iets *z. a.* een geheim, bewaren. — MO-MÔTI *k. n.* — beladen. — *n.*, MAWRATI — een vrouw bezwangeren. — MOMÔTAN *k. n.* — lading, vrachtgoederen; vracht, paard enz. — *n.*, WA-WRATAN — zwangerschap.

MOTÉ — glazen kraal.

MOTÂ 1°. — zeildoek en ander grof dik linnen.

2°. — *z.* POTÂ.

MRABEQ — een aangenamen geur in 't rond verspreiden, rondom lekker rieken.

MRÂDJAQ — zich voortplanten, door 't vallen der zaden, een plant.

MRAMAN — zich uitbreiden, zich mededeelen, overslaan, voortwoekeren, voortvretten.

MRANGGAL — een haan: met de pooten dadelijk op de tegenpartij aanvallen; *iem.* in de rede vallen. — BÂSÂ — *iem.* met harde woorden aanspreken.

MRANGGI — houten scheeden maken voor krissen of pieken; scheedenmaker zijn. — TOE-KANG — — scheedenmaker.

MRANGGOLANG — afweren, pareren.

MRANGKANG — *z.* RANGKANG.

MRANTEN — TRANTEN.

MRATAH — WRÂTÂ, WRADIN en LOEMRAH, LÎMRAH.

MRÊBES — MRÊMBES, *z.* RÊMBES.

MRÊDENG — dringen, dringend aanhouden of er op blijven staan.

MRÊMBEH — doorzijken, door een dam enz. heen dringen; tranen, de oogen.

MRÊMBEN — MRAMAN.

MRÊNGKANG — zich verzetten, zich niet willen overgeven.

MRÊNJI — verbasterd, ontaard, zaden en drg.

MRÊP — *z.* PRÊP.

MRÊSIHI — 'MBRÊSIHI.

MRÊTJOETI — MLÊTJOETI.

MRÎJEM — kanon, geschut. — *tr.* — beschieten. — AN — kanonneren; kanonnade; kanonnetje, tot speelgoed.

MRÎJOS — *z.* MRÎTJÂ.

MRÎNG (strandl.) — MÊNJANG.

MRÎNGGÂ — op zijn hoede zijn, *bv.* tegen gevaar of misleiding, behoedzaamheid gebruiken; iets of de zaak niet vertrouwen.

MRÎNGKES — MÎNGKES, *z.* ÎNG-KES.

MRÎNJI — MRÊNJI.

MRÎNJO — schout.

MRIPAT — *z.* MÂTÂ.

MRÎPIH — *iem.* neêrzetten, tot bedaren brengen.

MRÎQ — zich verspreiden, tot op een afstand te ruiken zijn, *iem.* aanwaaïen, een aangename geur; ergens geurig rieken.

MRÎTJÂ *n.*, MRÎJOS *k.* — peper.

MRÔDJOL — ergens doorheen dringen, kruipen of zakken, zich ergens uit wringen.

MROEPET — heel vroeg in den ochtend bij *iem.* komen inloopen.

MROESCH — zacht en veerkrachtig, *z. a.* versch goed gerezen brood, een goed rijpe bloedvin; goed gerezen, fijn op 't gevoel, ook beslag; fijn van vel.

MROETJCH en KÊ — 1°. —

TÊMROETJCH, *z.* TROETJCH. 2°. | KÊ — — joelig, joelen.

MROETOE — zeer kleine mug. — LOMBOQ — — L. RAWIT.

MROEWEN — een weinig in wanorde, niet overal glad, 't hoofdhaar.

N

NÂ — verk. van ÂNÂ.

NABI — profeet. — KENABÉJAN of KENABEN — profetenambt of — waardigheid.

NADAMAH — berouw. — DINÂ — — de jongste dag, de oordeelsdag.

NADAR — gelofte. — PÂ — AN — een afgelegde gelofte; plaats waar men gewoon is een gelofte uit te spreken.

NADJAN — SENADJAN.

NADJIS — onrein, onreinheid, naar gods d. wetten; drek, uitwerpsel.

NÂGÂ — draak, groote slang. — — SARI en SANTEN — een lekkernij van banaan met meel en suiker. — TAHEN — een fabelachtige draak, waaromtrent bijgeloovigheden bestaan ten opzichte van de rigtingen waarin men niet moet gaan of zitten.

NAGEL — ijzeren bout of nagel, groote houten pen ter verbinding van lasschen enz.

NAH 1°. — wel! welnu!

2°. — verk. van NONAH.

NAHAS — ongelukkige of onheilspellende dag, *nml.* de jaar- of weekdag van eenig vroeger voorgevallen onheil of v. e. andere zaak die onheil kan aanbrengen, *bv.* de dag van 't afvallen van *iems.* navel, of van 't overlijden van vader of grootvader; geen werk of niets te doen hebben.

NAHIB | PÂNGOELOK — — dorpspriester, tevens hakim, die 't regt heeft meisjes of vrouwen welke geen wali hebben, in 't huwelijk te verbinden. — PÂ — AN — opbrengst aan dien priester.

NAHING (sprkt.) — NÂNGING.

NAJÂKÂ — de leden van den Rijksbestiërsraad; de leden van een landraad.

NAKODÂ — gezagvoerder van een schip, zelf medevarende koopman; zeehandelaar.

NAL of ENAL — prop op de lading v. e. geweer. — *tr.* — een prop er op doen.

NALAR — overweging; beschouwen, in aanmerking nemen;

oordeel, verstand; de omstandigheden of toedragt v. e. zaak. — BOEBRAH — É — gekrenkt van verstand; verbijsterd, radeloos, zineloos. — TANPĀ — — zonder reden te geven. — SANGKING — uithoofde van; wegens. — cs. — in bijzonderheden verhalen of uiteenzetten. — KĒ — AN — toedragt v. e. zaak.

NALIKĀ en — É — toen, ten tijde, op 't oogenblik dat. — sĀ — — terstond, oogenblikkelijk; in 't eerste oogenblik. — PĀPĀ sĀ — — op 't zelfde oogenblik, meteen.

NALOERI — van aanzienlijke afkomst.

NĀMĀ — z. DJĒNĒNG 2°.

NAMI — k. d. van DJĒNĒNG, NĀMĀ.

NAMING 1°. — NAMĒNG, z. MĒNG.

2°. — NĀNGING.

NAMNAM — een boomvrucht.

NAMĒNG — z. MĒNG.

NANAH — etter; etteren.

NANAS — ananas.

NANG 1°. (West-F.) — ĀNĀ ING.

2°. — verk. van KĒNANG.

NĀ'NG — verk. van ĀNĀ ING.

NĀNGING of ANĀNGING — doch, maar, echter.

NĀNGKĀ — een boomvrucht, de nangka, van 't geslacht der broodvruchten.

NANGKODĀ — NAKODĀ.

NĀPĀ — z. ĀPĀ.

NAPAS 1°. — voskleurig, een paar.

2°. — ĀMBĒKAN.

3°. — lust, hartstogt.

NAPSI | db. — al naar mate; in verschillende graden.

NAPSOE — NĒPSOE.

NAPTOE — NĒPTOE.

NAQ — verk. van ANAQ als aanspraakwoord.

NĀRĀWITĀ — persoon die onmiddellijk onder de bevelen van den Vorst staat. — BOEMI — — vorstelijk domein; in de Gouv.-landen: gronden in gemeenschappelijk bezit.

NAS of ENAS — vast, bepaald; vaststelling, bepaling. — ev. w. — vaststellen, bepalen, bestemmen; voor zeker houden.

NASARANI of NASRANI — christen; christelijk.

NASTITI — nauwkeurig, oplettend; duidelijk; waar, opregt.

NAWĀLĀ — brief, bevelschrift, acte van aanstelling, schriftelijke bepalingen, van of van wege den Vorst.

NĒB of ĒNĒB | M — — bezinken, staan rusten, staan te trekken, een vloeistof, aftrekkel enz. — ev. w. — inhouden, weêrhouden, zijn drift; een geheim opkroppen; zich inhouden. — tr. — ergens indoen om te laten bezinken. — cs. — laten bezinken of trekken.

NĒGĀRĀ n., NĒGĀRI k. — vor-

stendom, land, rijk; rijkszetel, vorstelijke residentie; 't hoofddistrict, de provincie der hoofdstad; hoofdplaats van een regentschap. — PĀ — — hoofdplaats, zetel van 't bestuur.

NĒH — toch! hoor!

NEK of ENĒK — OENĒK. — tr. — walgen van. — db. tr. — walgelijk. — cs. — doen walgen.

NĒM — z. NOM.

NĒM of ENĒM en NĒNĒM — zes. — NGENĒM — elk zes. — tr. — een offerande doen voor een vrouw die voor 't eerst in de zesde maand der zwangerschap is.

NĒNĒQ — NINI, grootmoeder; oude vrouw.

NĒNĒS — spraakzaam en lief-tallig, een vrouw.

NĒNG — verk. van ĀNĀ ING.

NĒNG of ENĒNG n., KĒNDEL k. — stilte, stilheid, 't stilzwijgen, rust. — MĒNĒNG, KĒNDEL — zich stilhouden, zwijgen; stil houden, ophouden, geen beweging maken; stil. — tr., kn. — tot zwijgen brengen, den mond stoppen; n., NGĒNDEL k. — op of stilhouden met. — db. tr. k. n. — een kind enz. trachten te stillen of stil te houden. — cs. — doen zwijgen; iem. stil laten zitten of loopen, niet toespreken, zich niet met hem bemoeijen; iets laten rusten; stil laten be-

gaan; zwijgen van of over; niet voort laten gaan, staan, schorsen, strekken.

NĒNGLĒNG — MĒNGLĒNG.

NĒPSOE k. n., DOEKĀ k. i. — drift, gramschap; driftig, boos; toornig worden. — HĀWĀ — — de driften, begeerlijkheden, hartstogten. — tr. — verstoord zijn op; bekijken.

NĒPTOE — cijfers om de overeenkomst van week- en pazardagen met den eersten dag van 't jaar en van de maand aan te duiden en zekere berekeningen te doen, ongeveer als onze Zondagsletter.

NĒQ — verk. van MĒNĒQ.

NĒRĒNG — op zijde gaan, aan den kant van den weg gaan.

— db. — slingeren in 't gaan.

NĒS of ENĒS en ev. w. — kwijning van 't hart door verdriet. — ev. w. — ook verdriet; kwijnen door hartzeer; treuren; wegkwijnen. — db. ev. w. — hartzeer aandoen. — tr. — kwijnen of treuren om. — db. tr. — zeer treurig, bv. een tijdning, een toestand.

NĒSOE — NĒPSOE.

NĒSTĀ — vorm, in den vorm van, -vormig; kant, v. e. veelhoekig voorwerp; -kantig. — — WĒLOE — achtkantig.

NĒSTĪL — laag, gemeen; gierig, karig.

NET of ENĒT | ev. w. — met de vlakke hand, den duim, de vingers of den voet iets drukken,

in-, vast-, toedrukken of te-
gen iets drukken.
NĒTRĀ | SĀKĒPAP — k. — met
of in een oogenblik.
NGABĒHI — een Jav. rangtitel.
NGAH of ENGAH | ev. w. — zich
matigen of beteugelen in
iets.
NGAHIN of NGAHĒN — echt,
waar, beproefd bevonden.
— É — waarlijk, wezenlijk.
NGALAMAT — voorteeiken, tee-
ken door een openbaring, stem
enz.; opschrift, adres v. e.
brief enz. — tr. — iem. iets
door een teeken aanduiden
of voorspellen.
NGALOEHALAH — zich lijdelijk
aan zijn lot overgeven, op
genade drijven.
NGALOEHALAM — tot allerlei
sijn of kunstig werk be-
kwaam; een kunstenaar zijn;
borduren.
NGĀNTĒN — verk. van PĀNGAN-
TĒN, als titel van vrouwen van
geringen adel.
NGANTIRAH — NGATIRAH.
NGAQ | db. — gagelen, een gans.
NGARAL — ARAL; aangezien,
dewijl.
NGARANG — kwijnen, een kwij-
nend aanzien hebben, een
boom, een mensch.
NGATIRAH — rood zien, de oogen,
van toorn of van een ontste-
king; ontstoken, ontsteking,
ook in een wond.
NGĒPĒNG — z. ĒPĒNG.
NGĒPĒNG — NGĒPĒNG.
NGĒH of ENĒH — NGĒNGĒH.

NGĒJONG — maauwen, een kat.
NGĒKĒS — z. ĒKĒS.
NGĒLAQ — dorst, dorst hebben.
NGĒLIH 1°. — honger, honger
of eetlust hebben.
2°. — z. LIH.
NGĒLMOE n., NGĒLMI k. — ĒL-
MOE, ĒLMI.
NGĒLOE k. n., POEJĒNG k. i. —
hoofdpijn, hoofdpijn hebben.
NGĒN of ENĒN | ev. w. — z.
ĀNGON.
NGĒNGĒH | tr. — iets van wat
men gebruikt, overlaten voor
iem. — cs. — iets overlaten.
— AN — 't gespaarde voor
een ander.
NGĒNGĒN — z. NGĒNGON.
NGĒNGĒR — dienen, in dienst
van een heer zijn. — tr. — iem.
dienen; iem. te wille zijn;
dienen om iets of iem., bv.
om iem. tot vrouw te krijgen.
NGĒRĒNG — NGOERĒNG, z.
OERĒNG.
NGIBADAH — z. IBADAH.
NGIBARAT — z. IBARAT.
NGĒNGĒ — NGĒSĒ.
NGĒQ of ENĒQ | ev. w. — de padi
met de voeten uit de aren
trappen en wrijen, voor
zaaizaad. — A — — — daar-
mede bezig zijn.
NGĒSĒ 1°. — Jezus.
2°. — 't gebed en de gebeds-
tijd om 7 uur of half 8.
NGĒLAMAT — NGĒLAMAT.
NGĒLĒNG of ENĒLĒNG | ev. w. —
hartstogtelijke liefde. — tr.
— hartstogtelijk verliefd zijn
op.

NGOELĀMĀ — z. OELĀMĀ.
NGOEPAKAT — zamen overeen-
stemmen om iets te doen. —
cs. — eenstemmig tot iets be-
sluiten.
NGON of ENĒON | ev. w. — z.
ĀNGON.
NGĒNGON n., NGĒNGĒN k. — aan
't beesten hoeden zijn.
NGĒRĒNG — smachten, snakken
naar iets, vurig verlangen.
NGĒROQ — snorken in den slaap.
NGĒRIĀ — z. KĀNĀ 3°.
NGĒRIKI — z. KĒNĒ.
NGĒRIKOE — z. KONO.
NI 1°. of ENI | ev. w. — padi
snijden. — tr. — padi gaan
snijden.
2°. — verk. van NINI.
3°. (Banjoemas) — KO, van
KOWĒ.
NĒPAM — NĒPAM.
NĒHĀJĀ — ANĒHĀJĀ.
NĒJĀĒ — gamelanspeler. — cs.
— iem. de gamelan laten be-
spelen; voor iem. die bespe-
len.
NĒJAH of NĒJAT — voornemen,
plan, bedoeling; voorne-
mens zijn, bedoelen. — tr.
— iets voornemen. — KE —
AN — gevormd plan; aanslag.
NIKAH — het trouwen, de vol-
trekking van een huwelijk
voor den priester; huwen.
— PĀ — — — ook huwelijks-
voorwaarde.
NĒLĀ k. n., TJĒLĒNGAN of TJĒ-
LĒPAN k. — indigo.
NĒNANG — onjuist; onnaauw-
keurig; niet stipt nageko-

men, niet juist gevolgd of
uitgekomen.
NĒNĒQ — NINI 1°.
NING of ENING 1°. — gelouterd,
't hart; met loutere, onver-
deelde aandacht, een gebed;
helder doorschijnend, kleur-
loos helder; zuiver, helder,
een klank. — cs. — ook helder
maken, tot helderheid bren-
gen.
2°. — meisje, juffertje: verk.
van KOENING.
NĒNGĀ — verk. van OENĒNGĀ, z.
WĒRĒH.
NĒNGKAH — NĒKAH.
NINI 1°. k. n., ĒMBAH k., ĒJANG
k. i. — grootmoeder; ook be-
leefde aanspraaktitel voor een
oude vrouw. — NINI-NINI —
grootje, bestje. — ev. w. —
grootmoeder noemen, als g.
eeren. — KOEMINI — z. bov.
2°. k. i. — meisje.
NINI-ĒNTĒH of NĒNĒNTĒH — een
dansend vliegend insect dat op
een spinnetje gelijkt.
NĒNONG, NĒNANG — — — deunen,
neuriën; wijsje, melodie.
NĒPAH — srl. van waterpalm,
waarvan de bladen tot dak-
bedekking en tot dekblad van
Inl. cigaren gebruikt worden.
NĒPAS — de bloedige kraam-
zuivering. — ADĒS — — — 't
bad v. e. vrouw 40 dagen
na de bevalling.
NĒPKAH — uitgaven voor le-
vensonderhoud; 't onder-
houd dat de man vlg. 't
Moh. regt aan zijn vrouw

moet geven. — *cs.* — *geld* uitgeven, *er* uitgaven van doen.
 NIPRO — Mevrouw.
 NIQMAT — genot, geneugte, verkwikking; verkwikkend, alleraangenaamst. — KE — AN — verkwikkend of zalig genot; zalig.
 NISTĀ — laag, schandelijk, beneden *iems.* fatsoen of waardigheid, vernederend; schamel, arm, ellendig.
 NJĀ of ENJĀ *n.*, SOEWAWI *k.*, SOEMĀNGĀ *k. i.* — daar! zie daar! *bij 't* geven of toereiken.
 NJADNJĒD — ongestadig; bij poozen, vlagen of buijen.
 NJĀDAM — half rijp, nog zuur of wrangachtig, vruchten.
 NJAH 1°. of ENJAH | *db.* of *db.* *ev. w.* of NĠOENJAH-OENJAH — *ergens* los of vlugtig mede te werk gaan, *er* los overheen loopen, *er* ligt mede omspringen; een boek maar vlugtig doorloopen; van alles of hier en daar maar een weinig gebruiken; gebrek aan eerbied toonen jegens *ouders* enz.
 2°. — NJĀ.
 3°. — *verk.* van NJONJAH.
 NJAHI 1°. — *titel* van een fatsoenlijke bejaarde vrouw: jufvrouw, mejufvrouw; huishoudster en bijzit van een Europeaan.
 2°. — NINI, grootmoeder.
 NJAM — *verk.* van KĒNJAM. — *db.* EN — *snakken*, smachten naar iets dat nog buiten hope is.

NJAMAT *k. n.*, MOENDRING *k. i.* — knopje van goud of juweel op een staatsiemuls.
 NJAMBIQ — leguaan-ei.
 NJAMEL — ROEPĀ, PAPĒR 1°.
 NJAMIQ | — AN — TJAMIQAN, *z.* TJAMIQ.
 NJAMPING — *z.* BĒBĒD en TAPIH.
 NJAMPLĒNG — pit met het vleesch er omheen, van *nangka*, *kloeweh*, *doerian*. — AN — ook het binnenste van zulke vruchten.
 NJĀNĀ — vermoeden, besef; vermoeden of gedachte op iets hebben, wanen. — ORA — — ook onvoorziens, onverwacht. — *db.* — ook verdenking, argwaan. — KE — AN — vermoeden krijgen, er erg in krijgen.
 NJANG 1°. of ENJANG — *verk.* van MĒNJANG. — *tr.* — MĒNJANGI.
 2°. of ENJANG | *ev. w.* — NGANJANG met bepaald voorwerp: *z.* ANJANG.
 3°. | *db.* — weifelen. — *db.* EN — weifelachtig, veranderlijk.
 NJANGNJĒNG — wispelturig, onstandvastig.
 NJANTĒN — *z.* NJARI.
 NJANTRANG — 's nachts in een schuitje zittende garnalen visschen.
 NJĀPRAT — 'NDJĀPRAT.
 NJAR — *verk.* van ANJAR.
 NJARI *n.*, NJANTĒN *k.* — vingerbreed.
 NJARONG — bijzonder helder,

't water.
 NJAS — uitroep van *iem.* die zich brandt; *njas* roepen.
 NJĀTĀ *n.*, ĒSTOE, SĀ-ĒSTOE *k.* — werkelijk, werkelijk waar, waar, in waarheid bestaan. — Ē — ook 't bewijs of de verwezenlijking van iets; de werkelijke waarheid, om de waarheid te zeggen, eigenlijk. — SĀ — — wezenlijk. — SĀ — Ē — wezenlijk, inderdaad. — NJATANI *k. n.* — verwezenlijken; gestand doen. — NJATAQAKĒ *n.*, NGJEKTŌSAKĒ *k.* — de waarheid doen blijken of bewijzen van; zich verzekeren dat of of het werkelijk waar is. — KĒNJATAHAN *k. n.* — de werkelijke waarheid of toestand, de werkelijkheid, 't eigenlijke wezen van iets; de verwezenlijking, feitelijk bewijs.
 NJĀWĀ — de ziel van *iem.*; 't bezielde, wat leeft; mijn lieve!
 NJĒKĒNĒK — vuil, bestoven enz.
 NJĒKĒS — aanhoudend droog lugchen.
 NJĒNG — tusschenwerpsel van 't gemakkelijk oplichten van iets zwaars: op! hoep!
 NJĒNJAH — *iems.* spraak nabootsen.
 NJĒNJĒD of NJĒNJĒT — doodstil, doodsch; in diepe treurigheid.
 NJĒNJĒH — vocht of serum opgevend, een wond en *drg.*; ichoreus.

NJĒNJĒP — 't ingekeepte achter-eind van een pijl.
 NJĒNĒQ — op hoofd en handen staan.
 NJĒRKAKAH — zich wijd uitbreiden, de kruin v. e. boom, 't gewei v. e. hert; breedgekruind; met groot gewei.
 NJĒRWĒTĒH — vreemd en wonderlijk.
 NJĒS of ENJĒS — plotseling doordringend gevoel van koude, koude rilling; aangenaam koel, de smaak van iets. — *db.* AN — al rillende, rillingen krijgen, akelig zijn van iets.
 NJĒT of ENJĒT — NĒT.
 NJI — *verk.* van NJAHI.
 NJIDAM — voor den eersten keer zwanger zijn.
 NJĒNJIR — zacht op 't gevoel, *z. a.* meel, gelei; mollig, poezelig.
 NJIR — bange ongerustheid.
 NJOENJĒQ — iets eventjes aanraken met iets wat men in de hand houdt, of met een puntje er van. — *cs.* — iets ergens even tegenaanhouden. — AN — al tastende.
 NJOENJĒR — vermorzeld, vergaan, tot brij of pap worden.
 NJOH — NJĀ.
 NJŌNJAH — betiteling van de vrouw of weduwe van een Europeaan of een Chinees.
 NJŌNJOQ — NJOENJĒQ.
 NO — he! bij bevreemding of verwondering.
 NOEBOEWAH — NOERBOEWAH.

NOEDJEM of DJOEROE — — —
sterrekundige, sterrewig-
chelaar. — PĀ — AN —
sterrewigchelarij.
NOEDJES — weerspannigheid v.
e. vrouw tegen haar man; we-
gens huiselijk ongenoegen
't huis verlaten zonder voor-
kennis van haar man.
NOEGRĀH — zegen, heil, voor-
spoed.
NOENG — lokaas; lokken.
NOENQ — half blind, *zoodat*
men alles slechts scheme-
rig ziet.
NOENET — medegaan of mede-
reizen, met iems. reisgelegen-
heid of met een voer- of vaar-
tuig medegaan. — tr. — me-
de gaan of reizen met. —
cs. — ook iem. passage bezor-
gen met een gelegenheid.
NĒR — licht, glans.
NOERBOEWĀH of NOERBOEWAT
— profetische luister.
NĒS of ENĒS of IWAQ — — —
de inktvisch.
NOESĀ — eiland.
NOETPAH — semen virile.

O

OBAH n., ÉBAH k. — bewegen,
loszitten, veranderen, wis-
selen; beweging enz.
OBANG-ABING — heen en weder
zwaaijen; ketting-kogel;
zwengel tot vogelverschrik-
ker; slinger v. e. klok.
OBAR-ABIR — glans, licht, hel-

NOM, ENOM of ANOM n., NĒM,
ENĒM of ANĒM k. — jong,
nog niet volwassen, vruch-
ten; nog niet goed doorge-
kookt, een kooksel; licht, een
kleur; ongebruineerd, goud;
steil, een dak. — cs. — ook de
stoelen van gewassen uit elk-
ander nemen en de enkele
stammen afzonderlijk en
dieper planten. — ANOMAN,
ANĒMAN — jonkheid, jeugd.
— NONOMAN, NĒNĒMAN —
jeugdig, in zijn jonge jaren.
NONG — verk. van ANĀ ING.
NONOMAN — z. bij NOM.
NĒNONG — bol van voorhoofd.
NĒNOP of NĒNOB — een schuil-
plaats zoeken, schuilen; in
de schaduw schuilen tegen
de hitte, beesten. — PĀ —
AN — schuilplaats.
NONTON — z. TON.
NOQ — meisje, juffertje: verk.
van NĒNOQ.
NORA — ORA, in ĀDJĀ-TA-NORA
(TA voor TĀ).
NORI — papegaai.

dere schijn.
OBAT — kruit.
OBAT-ABIT — heen en weder
zwaaijng. — M — M —
— slingerend zwaaijen, enz.
OBĒL | — AN — omslag v. e.
boor; voorwendsel.
OBĒNG 1°. en — AN — zwen-

gel, schroevesleutel, pomp-
zwengel, draaislinger, wiek
v. e. windmolen.
2°. | ev. w. — voor loon ba-
tikwerk doen.
3°. | tr. — een werk nagaan;
rondgaan om het te bezien,
controleren.
OBĒT | M — — — zich roeren of
wenden. — K — — — zich
kunnen roeren of bewegen,
in beweging raken, kwispel-
len; in de weer zijn voor
zijn levensonderhoud enz.;
ruimte, ruim, ruimte heb-
ben.
OBIN | LOERAH — — — schatter
der rijstvelden. — ev. w. —
de velden schatten ten behoe-
ve v. d. pacht.
OBJOR — OEBJAR.
OBLO — slet, straathoer.
OBONG — brand, om te bran-
den; zich verbranden. —
n., BĒSMI k. — 't branden. —
ev. w. — in brand steken,
branden, verbranden; stee-
nen bakken.
OBOR — flambouw, fakkel. —
tr. — bijlichten, verplichten
met toortsen.
OBRAQ-ABRIQ | ev. w. — over-
hoop gooijen, in wanorde
brengen, onderstboven ha-
len.
OBROL | db. AN — beuzel- of
leugenpraat, sprookjes. —
tr. — iem. met malle praat
aankomen.
OBROT | db. ev. w. — verkwis-
ten, doorbrengen.

OBĒJOL — IDJOL.
OBĒJOQ | db. tr. — opstoken,
aanhitsen.
OBĒOD of OBĒOT — 't (in de leng-
te) uithangen, 't uitsteken,
't uitkomen, 't uitlaten. —
M — — — uitsteken, uitschie-
ten, zich verlengen.
OPAQ — ORA.
OPĒT | db. ev. w. — uithalen,
den inhoud door een gat
uittrekken.
OPIL — OEPIL.
OPOL | ev. w. — afwinden, uit-
halen; in de lengte uiteen-
halen, van verre volgen, na-
loopen.
OEBĀJĀ n., OEBANGGI k. — ter-
mijn; belofte; beloven, een
tijd bepalen; uitstel vragen.
OEBAL | ev. w. — uithalen, af-
winden; voor den dag halen
(vele zaken); touw draaijen.
— M — — — uitbreken, hoog
opvliegen, een clam, vonken
en allerlei; als gezaaid zich
vertoonen, bloemen, aren enz.;
opborrelen.
OEBANGGI — z. OEBĀJĀ.
OEBAQ — OEBĒK.
OEBAR — OEBAR.
OEBĒD — omwinding, omwik-
keling; slim, geslepen; ge-
slepenheid — db. — wind-
sel, zwachtel, verband. —
db. ev. w. — omwinden, om-
zwachtelen. — tr. en db. tr.
— ook in- of omwikkelen, be-
winden, verbinden.
OEBĒK | ev. w. — roeren, om-
roeren. — AN — door elk-

ander loopen of rollen.
 OEBEL | *db.* - prop, zuigerprop, aanvulsel, pakking, omwoelsel. — *tr.* - aanvullen, omwoelen *enz.*
 OEBENG - kringloop, omtrek. — *tr.* - rondom staan of gaan, omringen. — *cs.* - ronddraaijen, om doen wentelen *enz.* — *M* — — draaijen, om- of ronddraaijen, wentelen, rondgaan; draaijerij gebruiken; rondom, in 't rond.
 OEBER | *ev. w.* - vervolgen, nazitten.
 OEBJAR | *M* — — schitterend, *z. a.* door veel goud en juweelen.
 OEDJENG - zamenstroomen, een hoop worden, in menigte bijeen. — *AN* - zamengevloede menigte, vergadering.
 OEBEB | — *AN* - *Jav.* smidsblaasbalg, windperspomp. — *tr.* - 't vuur aanblazen, aanpompen.
 OEBED - lomp, onmanierlijk, onbescheiden. — *db. ev. w.* - zoo te werk gaan.
 OEBENG | *tr.* - toegeven aan, in bescherming nemen, begunstigen, niet tegengaan, niet verklikken; zich laten leiden of overheeren door.
 OEBRES | *ev. w.* - overal vervolgen of opzoeken.
 OEDÅ 1°. = WOEDÅ.
 2°. - matig; zich matigen, maat in acht nemen. — *db.*

- raden, gissen. — *ev. w.* - iets matigen, binnen de maat houden.
 OEDAG = GOEDAG.
 OEDÅKARÅ *n.*, OEDÅKAWIS *k.* - gissen; gissing; omtrent, ongeveer.
 OEDAL - opwellen, opborrelen; opwelling. — *ev. w.* - opkomen, opwellen, in 't gemoed. — *AN* - wel, fontein.
 OEDÅMAMAH - vlot, vlug, zonder haperen of stooten spreken, een taal.
 OEDAN *n.*, DJAWAH, DJAWEH *k.* - regen, regenen. — *tr.* - beregenen.
 OEDI | *ev. w.* - beoogen, bedoelelen, trachten te nemen of te verkrijgen of *iem. tot iets* te bewegen, het toeleggen op.
 OEDJÅ | *ev. w.* - vrij of vrij spel laten, vieren, den vrijen loop laten, laten gaan of doen wat hij wil, zijn zin laten.
 OEDJANI = MEDJANI.
 OEDJAR *n.* - taal, gezegde, leering.
 OEDJEG | *ev. w.* - niet loslaten, vast op zijn stuk staan, zijn eind vasthouden.
 OEDJER - immers, trouwens, zeker, toch.
 OEDJEB - bedoeling *v. e.* offer *enz.*
 OEDJEB-RIJÅ - laatdunkend, verwaten, vermetel.
 OEDJED = WOEDJED.
 OEDJEG - OEDJEG - onver-

wachts, zoo maar, onaan-gemeld, zonder iets te zeggen, zonder bekende aan-leiding.
 OEDJENG 1°. - kaap, landpunt, uitstekende hoek.
 2°. - schermen.
 3°. en *ev. w.* - iemands voet of knie kussen, zich er op neêrbuigen.
 4°. | *M* — — lang uitgestrekt op den rug liggen.
 OEDJER - de lengte of lange zijde van iets, uitgestrektheid in de lengte. — *cs.* - uitstrekken, in de lengte leggen. — *M* — — in de lengte uitgestrekt liggen; regt, regtvaardig, billijk.
 OEDED *k. n.*, SES, ESSES *k. i.* - rooken (*tabak of opium*). — OEDOEDAN - tabaks- of opiumpijp.
 OEDEN = WOEDEN.
 OEDER | REBET — en *db. AN* - twisten.
 OEDREG | — *AN* - worstelen, elkander rukken en plukken.
 OEDAL | *ev. w.* - uitrafelen, uithalen, uitpluizen; in de bijzonderheden onderzoeken.
 OEDAQ = OEPeg.
 OEPAR | *ev. w.* - losmaken, ontbinden, en = NGOEDAL.
 OEPeg 1°. = OEBeg.
 2°. | *db.* - afstammeling en voorvader in den 6e. graad.
 OEPENG 1°. - *e. o. a.* doek of lap, in plaats van een iket om 't hoofd geslagen. En *k. d.*

voor hoofddoek.
 2°. *n.* - verstaan, begrijpen, er van weten. — *M* — — begrip of verstand hebben van de zaak.
 OEPET - vrouwengordel; sjerp over den schouder, van vrouwen aan 't hof; luijerbandje.
 OEPIL | *ev. w.* - behalen, verkrijgen, voordeel hebben, geven, nutten, baten, winnen, vorderen, en = 'NGGAWER.
 OEPIP (*sprkt.*) = OERIP.
 OEDIQ 1°. - boven, wat een rivier betreft, digter aan den oorsprong. — *cs.* - opvaren met, naar boven brengen langs een rivier. — *M* — — opvaren, en langs de rivier opgaan.
 2°. | *db.* - geld stro oijen of laten grabbelen.
 OEDEN of DEN *k. n.*, TEDAQ *k. i.* - afdaling, daling, 't afkomen, ook in prijs. — *tr.* - afdalen tot of naar en langs. — *cs.* - afbrengen, neêrlaten. — *M* — — afdalen, dalen, neêrkomen.
 OEPENG (*sprkt.*) = DOERENG.
 OEGÅ *n.*, OEGI *k.* - ook, wel, toch, zelfde. — *db.* - ook al, toch ook, al evenwel. SÅ-MONO —, SÅMANTEN — - evenwel, desniettegenstaande.
 OEGAL | *db. AN* - onwelvege-lijke dingen doen of manieren of voorkomen hebben.
 OEGED-OEGED - water- of re-

genwormpje.
 OEGEL-OEGEL - polsgewricht; enkelgewricht.
 OEGEM - vertrouwen, geloof; steun, vastheid. — *tr.* - vertrouwen of steunen op, zich houden aan.
 OEGENG - er bij blijven, volharden, stijf door, niet loslaten.
 OEGER - meerpaal, dukdalf; houvast, anker, steun, toeverlaat; grondregel; aanvoerder. — LAJANG — — proces-verbaal van een aanklagt en van de verdediging. — *ev. w.* - aan een paal enz. vastbinden; gevangen zetten of houden. — *tr.* - de verklaringen van aanklager en beklaagde opteekenen. — PA — — kosten van een lajang-oegër.
 OEGI - *z.* OEGÅ.
 OEGGENG | *tr.* - toegeven, zijn zin geven. — AN en *db.* AN - bedorven kind, een die gewoon is zijn zin te hebben.
 OEJAB - jeuk, kriebeling. — M — — kriebelen; allerlei ondeugende streken hebben. — *ev. w.* - ergens kriebelen, krieuwelen.
 OEJAH *n.*, SARĒM *k.* - zout. — *tr.* - zouten. — AN - renten.
 OEJANG | *ev. w.* - rijst inkopen, hetzij beras of gabah.
 OEJAQ = OJAQ.
 OEJEK | *ev. w.* en *db.* *ev. w.* - drukkende wrijven of door-

eenwrijven of bijeenvegen met hand of voet.
 OEJĒL en — AN - krielen, krieelen, door elkander woelen.
 OEJEH *n.*, SĒNĒ *k.*, TOERAS *k. i.* - urine. — *ev. w.* - urine loozen.
 OEJĒN - bijeen, in een troepje, opstaande voorw.; troepje, stoel, suikerriet, bamboe enz.
 OEJGENG | *db.* - met pak en zak verhuizen. OEJANG — — geen vaste woonplaats houden, telkens opbreken.
 OEJĒP - geneesdrank. — *ev. w.* - innemen. — *tr.* - iem. ingeven. — *cs.* - iets ingeven. — AN - iets om in te nemen, drankje dat iem. inneemt.
 OEKĀRĀ *n.*, OEKANTĒN *k.* - stijl, redebeleid; volzin; rede, redekaveling; manieren.
 OEKĒL - *z.* GĒLGENG, en = OEWEĒ. — *ev. w.* - iem. bij de haren grijpen en ze om de hand slaan. — *cs.* - verkeeren, ingewikkeld maken.
 OEKIĒ | *ev. w.* - dringen, krachtig aanhouden, aandringen, aanzetten.
 OEKIR | *ev. w.* - uitsnijden, uitsteken, graveren. — AN - graveersel, snijwerk, beeld, afbeeldsel. *n.*, LANDĒJAN, DJĒDJĒRAN *k.*, HĒDER *k. i.* - gevest *v. e.* dolk.
 OEKIT en *db.* - kruisklos. — *ev. w.* - daar op winden.
 OEKOE = SOEKOE - $\frac{1}{4}$ réaal: $\frac{1}{2}$ gulden.

OEKĒM of HOEKĒM - gerigt, priesterlijke regtbank; regt, wet; vonnis, straf. — *ev. w.* - straffen. — *tr.* - achten, beschouwen; beoordeelen; vonnissen, oordeelen. — PA — — AN - opgelegde straf; strafplaats.
 OEKĒNG - 't helder geluid *v. e.* tortelduif.
 OEKĒP 1°. - reukwerk. — *ev. w.* - berooken met reukwerk, wierooken, met bloemen bestrooijen.
 2°. - buikband van galon of zijde.
 OEKER - maat met maatstok en derg.; afgemeten, bepaald; toegemeten lot of deel. En (*sprkt.*) = MĒNG. — *db.* - naar evenredigheid, naar mate. — *ev. w.* - meten, afmeten. — *db.* *ev. w.* - naar evenredigheid doen. — *tr.* - afmeten, bepalen. — AN - maat, maatstok; middelmatig.
 OELĀ *n.*, SAWĒR *k.* - slang. — OELON-OELON *k. n.* - slangswijze; op rijen liggen op het veld, de gesneden padi; ringswijze gerimpeld, de hals. — NGOELĀ 'NDĀRĀ *k. n.* - overal rondzwerven, landloopen.
 OELĀD - gloed, schijn van vuur. — M — — gloed vertoonen, gloeijen.
 OELAH = OLAH.
 OELAM - *z.* IWAQ.
 OELĀMĀ of NGOELĀMĀ - schriftgeleerde.

OELĀ-DĀRĀ | *ev. w.* - *z.* bij OELĀ.
 OELANG | *db.* - rond zoeken. — AN - rondloopen, zwerfen; rondlooper, wie dikwijls van heer verwisselt.
 OELAP 1°. - een weinig bevreesd; schuchterheid.
 2°. en *db.* - stof- of afneemdoek, veeglap; stoffer. — *db.* - ook een leeren lap om den kop van een timmermansdissel. — *tr.* - wegdoen, verwijderen, zich ontdoen van; afvegen.
 3°. | *db.* *ev. w.* - de oogen half sluiten of tegen 't licht dekken om goed te zien; ongemerkt het oog houden op.
 OELAR | *db.* - naaigaren. — *db.* *tr.* - ergens een draad in doen of steken.
 OELAS *n.*, ILAS *k.* | *db.* - voorwendsel, voorgeven. — *db.* *ev. w.* - voorwenden.
 OELAT 1°. - gelaat, uitzigt. — *tr.* - overzien. — *cs.* - 't oog houden op.
 2°. | *db.*, *k. n.*, OETJAL *k.* - zoeken. — *tr.* - zoeken, opzoeken, zoeken naar.
 OELĒG | *db.* - stamper, wrijf-stamper. — *ev. w.* - roeren de fijnwrijven.
 OELĒK - warrelen, dooreendraaijen; warreling. — M — — *id.*, en ergens blijven hangen, rook, geur enz. — AN - wervelwind; draaikolk.
 OELĒM - galmend, geluid. — *tr.* - nooden, uitnoodigen

tot een feest enz. — AN — genoode, gast.

OELĒNG — ergens blijven hangen, een reuk enz.; blijven klinken, doorluiden; of db. — ring van gevlochten stroo enz. tot steun onder een van onder naauw toeloopenden pot. — db. — ook dooreengemengde bloemen. — OE-LANG — — steeds bij elkander zijn. — ev. w. — iem. in 't haar pakken en 't haar om de hand winden, worstelen, plukharen, vrouwen.

OELĒR — made, wormpje; rups; stuks pisang. — WOELOE — (harige) rups. — db. — laadstokringen. — ev. w. — wormachtig; zich worms wijze bewegen. — tr. — bestelen, iem. iets ontvreemden.

OELĒS — omkleedsel, omslag, couvert, overtrek, sloop, tijk; kleur, haar, v. e. dier; wade, kleed v. e. lijk. — tr. — bekleeden, inwikkelen enz.

OELĒT | ev. w. — zich wringen, zich uitrekken; trekken, rekken, werken, krom trekken, z. a. houtwerk.

OELĒT | ev. w. — kneden, kne-dende mengen; worstelen met. — db. EN — buikpijn of koliek hebben.

OELI | ev. w. — kneden, knijpen en drukken, knuffelen. — tr. — havenen, knaauwen, knoeijen, duwende bijten, z. a. wilde varkens.

OELIĀ — zeer vrome santri, die

reeds boven de uiterlijkhe-den der godsdienst verhe-ven is, volmaakt heilige.

OELIG | ev. w. — iem. behoorlijk verzorgen, voor iets de noo-dige zorg dragen.

OELIH n., ANTĒQ k., KÓNDĒR k. i. — tehuiskomst, terug-keer. — OELIH-OELIH k. n. — geschenk tot bedanking voor bewezen diensten enz. — cs. — naar huis zenden of brengen enz. — M —, KÓNDĒR — naar huis gaan, te huis komen; terugkeeren of —komen; hersteld worden in post enz.; tot zijn eigenaar weder komen.

OELING | ev. w., db. ev. w. en NGOELANG-NGOELING — krim-pen of zich krommen of wringen van pijn.

OELIQ — z. PĒTAN. — db. — iets, een houtje enz. om te peu-teren, te roeren enz. — db. ev. w. — met den vingertop of iets anders peuteren, wrijven of roeren; aan iets morrelen.

OELIR en db. — schroef, kurke-trekker. — ev. w. — op-, in- of uitdraaijen of —schroeven.

OELOE 1°. — 't leesteeken dat i aanduidt. MANTRI — db. — bestuurder der waterleidin-gen. — PĀNG — — priester, hoofdpriester. — AN, db. — hoofdeinde.

2°. | ev. w. — slikken, door-slikken; adem halen, opha-len; fig.: iem. opslikken; be-rusten of toestemmen in.

OELĒNG 1°. — WOELĒNG.

2°. | tr. — overreiken, toe-reiken, toesteken, overge-ven aan. — cs. — overreiken, overleveren, toesteken. — M — — uit- of toegestoken.

3°. | ev. w. — slepend zijn, gerekt; rekken, een geluid.

OELĒQ — rijzing; 't eerst iets doen. — SALAM — 't eerst den groet uitspreken. — db. — sein, seinschot, —roep enz. — ev. w. — opligten, ophef-fen, verheffen. M — — op-stijgen, opvliegen.

OELĒR | db. — waterhoos; lint, band. — ev. w. — uitrekken, draad trekken; vieren, schot geven; op de lange baan brengen; voortbrengen, een regtzaak; overplanten op rij-en.

OELON — stem, stemgeluid v. e. mensch, in zoover de keel er bij te pas komt.

OEMĀ | cs. — ter hand stellen, geven, toedeelen, in onder-scheiding van wat voor een an-dere is. — AN — aandeel, wat iem. toevalt, lot.

OEMAH n., ÉMAH k. — gewoon, de gewoonte hebben, ge-wend. En z. OMAH. — cs. — zich de gewoonte eigen ma-ken.

OEMAN | db. ev. w. — verwijt-ingen doen.

OEMAT 1°. — volk; gezindte, de belijders, de dienaren.

2°. k. n., IMAT k. — op nieuw beginnen of aanvallen, zich

weêr verheffen, weêr aankomen, een ziekte, lichaams-of zielskwaal; aanval, vlaag. — db. AN — bij vlagen, tus-schenpoozend.

OEMBAG — grootspreken, snoe-ven; gezwets, sporkerij.

OEMBAL — vracht aannemen te vervoeren; vrachtloon. — AN — vrachtloon, passage-geld.

OEMBAQ — óMBAQ.

OEMBAR — losloopen, in 't vrije, zijn eigen meester zijn, on-bedwongen. — ev. w. — vrij laten loopen, den vrijen teu-gel vieren, niet inhouden.

OEMBĒ — óMBĒ.

OEMBĒL k. n., GADING k. i. — slijm uit den neus en bij de ontlasting.

OEMBLEQ | ev. w. — verheffen; oppronken. — M — — rij-zen, zich verheffen, z. a. door gisting.

OEMBĒL — opstijging; wel, fon-tein; aanvoerder. — db. — smal vaandel met een wim-pel. — M — — opstijgen; opwellen.

OEMBEQ | ev. w. — stapelen; een stapel zijn, op een sta-pel liggen; veel, in menigte. — db. ev. w. — ook iem. over-laden, bv. met geschenken, weldaden.

OEMBĒT — jonge uitspruitsels van rotan; jonge bladen van den arenboom.

OEMBĒQ | ev. w. — opgehoopt liggen, in menigte voorhan-

- den.
 OEMED | *db. en db. ev. w.* - mom-
 melen, *z. a. bij 't zuigen of*
kaauwen.
 OEMEL | *db. ev. w.* - mor-
 ren, mompelen, ontevreden
 brommen.
 OEMES of OEMES - vochtig.
 OEMET - draaijende beweging,
 in een kleinen kring rond-
 draaijen. — *M* — - draai-
 jen, 't hoofd, duizelig.
 OEMJENG - gonzen; gewag
 maken.
 OEMOB - koken, zieden, zwar-
 relen, *ook de golven in de*
branding; dooreenwoelen,
een volksmenigte.
 OEMEM - algemeen, voor allen
 bestemd of geschikt; alge-
 meen geworden of verspreid
 of bekend. — *ev. w.* - over-
 al vertellen; mede deel krij-
 gen in iets dat voor velen is;
 door te zamen amen te zeg-
 gen, deelnemen in een gebed.
 OEMEN | *db.* - mist, nevel.
 OEMENG = OEMJENG.
 OEMEQ | *db.* - groot opgeven,
 zwetsen. — *tr.* - zwetsende
 voorliegen. — *cs.* - een zaak
 vergrooten.
 OEMER *k. n., JOESWÅ k. i.* - ou-
 derdom, leeftijd, levenstijd,
iems. leven.
 OEMOQ - springvloed; vloed;
 rijzen, wassen, 't water.
 OEMOR - walging voelen, mis-
 selijk worden.
 OEMPAH | *db. ev. w.* - uitschel-
 den.

- OEMPAL - dobber *v. e. vischnet.*
 OEMPAQ - voetstuk, pedestaal,
 neut.
 OEMPEG | *db.* - stomp van
 vorm, stompig.
 OEMPENG - digt begroeid, ver-
 sperd.
 OEMPET | *ev. w.* - verborgen of
 geheim houden. — *cs.* - weg-
 stoppen. — *AN* - verbor-
 gen, zich verschuilen.
 OEMPLEQ - waterbel, bobbel.
 — *M* — - bobbelen.
 OEMPEQ | *ev. w.* - ophoopen.
 OEMREK - luidruchtig, gejoel.
 OEMRES - gedruisch *v. d. wind;*
 luidruchtig.
 OENĀ'NDIKĀ | *ev. w., k. i.* - bij
 zich zelf spreken of zeggen.
 OENDANG | *db.* - roepen — *ev.*
w., k. n., NĪMBALI k. i. - iem.
 roepen, ontbieden, noodi-
 gen.
 OENDAR - vurig luchtverschijn-
 sel, vuurbal.
 OENDER | — *AN* - 't oog of
 de kop *v. e. bloedzweer; 't*
middelpunt; kringwijze in
't rond.
 OENDJAL *en ev. w.* - halen, tot
 zich of naar een plaats toe
 halen, *ook den adem, nml.*
diep; ook een vogel, om een
nest te maken.
 OENDJAR | — *AN* - vrij, los-
 loopend, niet gebonden.
 OENDJENG 1°. = OEDJENG 2°.
 2°. | *M* — - overvol, tot
 boven den rand gevuld.
 OENDJCEQ 1°. *en* 2°. - *z. ATÆR*
en ÓMBÉ.

- 3°. | *M* — - zich hooger
 op begeven, hooger opschui-
 ven, meer naar 't hoofdein-
 de of hooger op de kussens
 gaan liggen; van lij naar
 loevert gaan, *op een vaar-
 tuig; opwerken, boven den*
wind trachten te komen,
een vaartuig; opstijgen, naar
boven dringen, de inhoud
van buik of maag, ook 't bloed,
de baarmoeder enz.; ook ko-
ren. — cs. - iets opschui-
ven, opwerken, naar boven
drijven enz.
 OENDER - teruggang, achter-
 uitgang. — *db.* - trekboor.
 — *cs.* - achteruitbrengen
 enz. — *M* — - teruggaan,
 achteruitgaan, heengaan
 van voor een hoofd of voor-
 name.
 OENĀ | *db.* - in afdeelingen
 of afgedeelde troepen ach-
 ter elkander, compagnies-
 wijze. — OESCEQ - traps-
 wijze, al naar mate of even-
 redigheid; rangorde. — *ev.*
w. - opwerpen en weér van-
 gen. — *AN* - vangbal; on-
 derlegger voor goudsmids-
 werk.
 OENPAGI - timmerman, schrijn-
 werker. — *tr.* = MIKIRI (*z.*
PIKIR) *en* NĪNDIHI (*z. TIN-*
PIH).
 OENDANG *en db.* - ordonnantie,
 publicatie, proclamatie. —
 — *ALÆN* - algemeene be-
 kendheid of roep, naam,
 faam. — *cs.* - publiceren,
 proclameren, uitroepen.
 OENPAQ *n., ĩnpaq k.* - toene-
 ming. — *tr.* - stijgen met,
 aanzetten. — *cs.* - vermeer-
 deren, vergrooten. — *M* —
 - toenemen, stijgen. — *db.*
AN - trap, opgang.
 OENPAT | *db. ev. w.* - verwijtin-
 gen doen.
 OENPEL | *db.* - strengelswijze
 ineengedraaid, touwen.
 OENPER | *ev. w.* - op één plek
 blijven drukken, *bv. met den*
duim, een vesp; altijd te huis
blijven.
 OENPI - iets om op te werpen
 en weér te vangen; loten, 't
 lot werpen. — *db.* - bijna
 gelijkstaande in *e. o. a. maat*
met een and. — OEMBEL -
 kaatsbal. — *ev. w.* = NGOEN-
 pĀ; loten. — *cs.* - verloten.
 OENPEH | *db.* - vruchten pluk-
 ken of inzamelen; aan 't
 plukken zijn. — *ev. w.* - in-
 zamelen.
 OENPENG - ophooping. — *ev.*
w. - ophoopen, stapelen.
 OENPEQ 1°. - schaaft hout.
 2°. - slagschaduw *v. e. lamp*
enz.
 3°. - plotselinge schijndood,
 beroerte.
 4°. - schutdak voor de aan-
 porders bij 't spitsen *v. e. tij-*
ger.
 5°. | *db. tr.* - bukkende
 langzaam iets naderen. —
M —, *db.* - *id.*, zonder voor-
 werp.
 OENEK - misselijkheid, draai-

jing in de maag.— *db. ev. w.* - kwaad op *iem.* zijn.— *M* — — *en db.* - misselijk zijn.

OENGAB | — — *AN* - voorko-
men, gelaat, houding, uit-
zigt, 't aanzien; kenmerken,
kenmerkende omstandighe-
den.

OENGAP = OENGAB. *En:* boven
over *iets* heen zien, boven
iets uitsteken.

OENGAQ | *ev. w.* - uitkijken,
uit een venster *enz.* kijken,
met uitgestreken hals uit-
zien.

OENGAS - vertooning, aanzien,
voorkomen; blijken.— *ev. w.* - toonen, doen blijken.
— *db. ev. w.* - snuiven, den
neus ophalen om te ruiken.
— *cs.* - laten zien, ten toon
spreiden, vertoonen.

OENGEL - *z.* OENI.

OENGGAH *n.*, INGGAH *k.* - stij-
ging.— *tr.* - bestijgen, te-
gen op gaan, beklimmen,
opklimmen, optrekken te-
gen.— *M* — — stijgen, op-
stijgen, naar boven gaan.—
db. AN - opgang *v. e. berg enz.*

OENGGAH-OENGGEH - *z.* OENG-
GGEH.

OENGGAR | *ev. w.* - aanmoedi-
gen, aanvuren, aanporren,
opstooten, opsteken, op-
lospeuten, omwerken.

OENGGEH | OENGGAH — — on-
derscheid van waarde of
rang, trappen, graden.—
M — — eergevoelig, op zijn
eer staan, deftig; prat,

trotsch op *iets*; goed staan,
passen, overeenkomstig.

OENGGEL - boven anderen uit-
munten, het winnen, de loef-
afsteken, de zege hebben;
overwinning.— *ev. w.* - uit-
steken boven; overwinnen.
— *M* — — hooger uitste-
ken.— *KA* — — *AN* - over-
winning.

OENGGAB - open, geopend, op-
geligt.— *tr.* - openen, 't
deksel opligten, openvou-
wen.

OENGGAD - gaande gemaakt,
wakker, aan- of opkomen.—
ev. w. - opwakkeren, opsto-
ken ('t vuur), opdraaijen *enz.*
(*de lamp*).— *cs.* - gaande
maken, opwekken.

OENGGAL 1°. - hefboom, spaak,
koevoet.— *ev. w.* - *daarmede*
de opligten of bewegen *enz.*;
zich er bovenop werken,
iem. onder den voet krijgen.
2°. = WOENGGAL.

OENGGAQ | *ev. w.* - te kort doen
aan, te weinig in acht ne-
men.

OENGGEB - beschut tegen wind
of koelte, gedekt, toege-
dekt, het warm hebben door
gebrek aan lucht, in een
broeihok zijn; staan te sto-
ven of te meuken, broeijen.
— *ev. w.* - beschutten, dek-
ken, toedekken, te stoven
enz. zetten.— *db. ev. w.* -
met het aangezigt voorover
liggen, van smart.— *tr.* -
met het aangezigt liggen op.

OENGGER - pop of masker van
rups enz.; de klos garen *v. e.*
spinsler.

OENGGIH = OEGIH.

OENGGIL - spaak, hefboom
(*kleine*).— *ev. w.* - *daarmede*
opligten of omwerken *enz.*

OENGGEL | *tr.* - overtreffen;
boven uitsteken, boven *iets*
staan.

OENGGENG - zwaar klinkend
geluid.

OENGGER - rugwending, ver-
trek.— *cs.* - den rug toe-
draaijen, den rug naar *iets*
gewend hebben; verlaten,
zich onttrekken aan.—
M — — achteruittreden,
rugwaarts, achterste-voor;
zijn woord breken.

OENGGRET | *ev. w.* - inkorten,
inkrimpen, een lamp neër-
draaijen.

OENGGEP | *M* — — uit een o-
pening uitsteken, uitkijken;
over 't eind van *iets* heen
steken; uitkomeu, uitbot-
ten, *iems. verstand.*

OENGGED | *ev. w.* - sterk en
aanhoudend aandringen met
vragen of verzoeken, lastig
vallen *daarmede.*

OENGGENG = OESENG.— *M* — —
db. - terdege en aanhou-
dend zoeken.

OENGGEP of OENGGEB | *cs.* - *iem.*
met het aangezigt op den
grond doen vallen.

OENGGI | *ev. w.* - vlugten, zijn
leven redden.— *tr.* - toe-
vlugt of schuilplaats komen

zoeken bij.— *cs.* - ook red-
den, vlugten met.

OENGSIR = OESIR.

OENGSSEM - jaargetijde, moe-
son.

OENGSER = OESER.

OENI *n.*, OENGEL *k.* - geluid,
klank, 't zeggen; IDJOAN,
IDJEMAN *k. i.* - de luid of
inhoud *v. e. geschrift.*— *tr.*
- *iem. vóór* zeggen, dicteren.
— *db. tr.* - *iem. allerlei toe-*
voegen, uitschelden.— *cs.*
- *iets* luiden, bespelen,
slaan, strijken, blazen, tok-
kelen *enz.*; een geweer *enz.*
afschieten; uitspreken, le-
zen, voorlezen, opzeggen,
opzingen.— *db. cs.* - uit-
schelden, uitmaken.— *M*
— — luiden, klinken, ge-
luid geven; zeggen; inhou-
den; afgaan, een geweer *enz.*

OENINGA - *z.* WERGH.

OENJAH - *z.* NJAH 1°.

OENJENG = BOEWENG.— *db.*
en db. AN - wervel in 't haar
van dieren of op 't menschelijk
hoofd.

OENJER | *ev. w.* - doordraven,
stevig aan loopen.

OENES | *ev. w.* - uittrekken,
uithalen, *iets* langs uit een
scheede of sponning of tus-
schen andere zaken uit.—
AN - schuif; puik, beste.

OENONG-ANING - deuntje, zang-
dreun; verzen op zangerige
wijs opdreunen.

OENTAB - ook opwelling van
drift.— *M* — — in menig-

- te te voorschijn komen. —
 — AN - te voorschijn komende menigte.
- OENTAL | *ev. w.* - inslikken *zonder te kaanwen*, inzwelgen, *geen vochten*.
- OENTAP - medegaan, achteriem. aan komen. — AN - velen achtereen. — *cs.* - iem. op een afstand achterna komen; behouden of naar wensch ter plaatse bezorgen.
- OENTAR - z. WOEDGEN.
- OENTAWIS = ANTAWIS, z. ANTARĀ.
- OENTEL | *ev. w. en db. ev. w.* - samenwikkelen, ineenfrommelen. — M — - samen gekronkeld enz. liggen; zich *ergens* schuilen houden.
- OENTIL - pakje, bosje; gebost enz. — *tr.* - in pakjes wikkelen of binden.
- OENTING - bosje, gebost. — *tr.* - bossen.
- OENTIR | *ev. w.* - omdraaijen, verdraaijen, wringen, verwringen. — M — - kinkelen, gewrongen zijn; slingersgewijze.
- OENTJAL - ook 't afhangend eind v. e. dansjerp. — *tr.* - toewerpen aan. — *cs.* - werpen, toewerpen, uitwerpen, *bv.* 't dieplood.
- OENTJAR - opspuiting in een straal; opflikkering v. e. lamp; lufster. — M — - opspuiten, opschieten, opflikkeren; licht verspreiden, schitterend, luisterrijk.

OENTJÉ = ÓNTJÉ.

OENTJĖK - priem, els.

OENTJĖQ = ÓNTJĖQ.

OENTJENG - jonge paauw.

OENTJRAT | *tr.* - bespatten, spuiten of uitspringen tegen of op, *vochten*. — M — - uitspatten, uitspuiten, uitspringen.

OENTOE k. n., WĀDJĀ k. i. - tand; sport. — GELAP - donderkeil, -beitel. — AN - tand van voorwerpen, zaag, rad enz., kam van id.

OENTĖNG - winst, voordeel, voorspoed, voorspoedig, fortuin. — KA — AN - ook voordeel krijgen of behalen.

OENTĖP | *cs.* - laten of doen uitsteken, een eindje te voorschijn doen komen. — M — - uitsteken, voor een gedeelte zich vertoonen.

OENTĖG | *ev. w.* - driftig loopen, draven.

OENTĖT | *ev. w.* - een deel achterhouden, inhouden, verzwijgen; een geluid half inslikken, niet voluit laten hooren.

OENTĖQ - schuim. — M — - schuimen, gisten, bruisen.

OEPĀ - korrel of kruimel gekookte rijst. — DJIWĀ en PĀNG — DJIWĀ - kostwinning.

OEPADOS - z. GOLĖQ, OEPĀJĀ en LOEROE.

OEPĀJĀ k. n., OEPADOS k. | *ev. w.* - opsporen, zoeken te krijgen of te vinden of op

te loopen.

OEPĀMĀ n., OEPAMI k. - voorbeeld, gelijkens, vergelijking; bij voorbeeld; gelijk, als. — É - bij gelijkens, bij voorbeeld; gesteld dat, als eens. KĀJĀ — É - gelijkerwijs, even als. sà — - bij voorbeeld; ingeval. — *ev. w.* - niet eerbiedigen of achten, er niet om geven. — *tr.* - een gelijkens of beeld bijbrengen; gelijkstaan met. — *cs.* - vergelijken; gelijk beschouwen met iets anders; gelijk of eveneens doen.

OEPAS 1°. - gif, vergif v. dieren. 2°. - oppasser, vaste bode, boomwachter.

OEPĀTJĀRĀ k. n., OEPĀTJANTĖN k. - rangteekens, insigniën, staatsie, praal.

OEPAT-OEPAT - slag of punt v. e. zweep.

OEPĖT - vuurtouw, vuurstokje, lont.

OEPĖH - bladscheede v. d. pinangboom.

OEPIL - roof, korst, korstig vuil uit den neus. — *tr.* - afpellen, afprellen.

OEPĖT-OEPĖT - de zeer vroege ochtend, 't krieken van den dag.

OEPĖT | *db. ev. w.* - vervolgen, overal najagen.

OERĀ 1°. - overal verspreid. 2°. | *db.* - dreun v. e. opgezgd vers. — *db. ev. w.* - verzen opdreunen op zangerige wijs. — AN *db.* - zang- of

dreunvers.

OERAG = ARĖG. — *ev. w.* - sterven, krepereu.

OERANG - garnaal; kreeft. — KĀRĀ, — WATANG - *srln.* van kreeften. — *db.* AN - hoekspar, vorstspier v. e. dak, waar de latten op vastgespijkerd zijn.

OERAP | *ev. w.* - mengen, vermengen, drooge zaken, ondereenroeren.

OERAQ 1°. - wachtbriefje. — *tr.* - bevel geven aan.

2°. | *ev. w.* - weggagen, uit-een-jagen, verdrijven.

OERAT 1°. - ader; pees.

2°. - mannelijke schaamdeelen.

3°. | *ev. w.* - van een gekochte hoeveelheid iets afnemen eer men het weder verkoopt, de maat, het bosje enz. kleiner maken, rabatteren, uitmeten, uitwegen, uitwinnen.

OERĖNAS - ordonnans.

OERĖ - loshangend, ontbonden, de haren en drg. — MAS — - stofgoud. — *ev. w.* - los laten hangen. — M — - loszitten, losgaan; zich uitbreiden door rekking of pletting.

OERĖNG - diepte van wond of zweer. — *db.* - 't zwart van de oogen; zwart of stuursch zien. — *ev. w.* - diep zijn, als bov.

OERING | *db. ev. w.* - verstoord zijn op, beknorren. — M — *db.* - verstoord, knorrig,

kwaad, gemelijk.
 OERIP *n.*, GESANG *k.* - levend, leven; *van allerlei maakfels enz.*: zoodanig gesteld dat het, *zonder iets te breken of stuk te snijden*, kan uiteengenomen, gewijzigd, losgemaakt, aangelascht *enz.* worden: op losse schroeven of pennen staan, nog maar geregen, met een strik vast, niet afgesloten of afgerond *enz.*; doorlopend, open, *een weg of doorgang.* — *tr.* - *iems.* leven behouden of onderhouden; niet afsluiten, op losse pennen of op den rijgdraad laten *enz.*; *een doorgang* openhouden.
 OERIQ - pompboor, stang om uit te hollen; scheedeboor.
 OERIT | *ev. w.* - *padi* planten aan geheele aren. — *tr.* - *een veld* zoo beplanten.
 OERMAT = HERMAT.
 OERED = MÖROD.
 OEREG | *ev. w.* - ophoogen, met aarde bedekken, *een kuil* aanvullen.
 OEREH - schuim, brasem. — *db.* - schuimend vuil op 't water. — *M* — — schuimen.
 OEREN - bijdragen, deelnemen. — *tr.* - *id.* tot of in. — *AN* - bijdrage.
 OERENG 1°. - *ongevuld* overtrek, sloop, zak, tijk.
 2°. | *db.* - overdekte goot of waterleiding.
 3°. (*sprkt.*) = DOERENG.
 OEREP - evenredig, gelijk

staan, elkander opwegen; vergoeding. — *tr.* - inruilen. — *cs.* - ruilen, in ruil geven.
 OERES - zuiver, in orde, geregeld, gerangschikt, behoorlijk. — *db.* - purgeermiddel. — *ev. w.* - regelen, ordenen, ontwarren. — *db.* *tr.* - purgerend, *iem.* purgeren. — *M* — — diarrhee hebben.
 OERET - langs; regtuit. — *ev. w.* - langs *iets* voortgaan; draad trekken; in de rigting blijven, de volgorde houden. Ook *ab.*, 'NGGINDÅ, 'NGGRINDÅ *k. i.* - 't ligchaam of een deel er van wrijven of strijken in de rigting der spieren.
 OESAP | *db.* - iets om af te veegen of te wrijven, veeg- of wrijfap. — *ev. w. en db. ev. w.* - wrijven. — *tr.* - afveegen, afwrijven.
 OESAR - kwast; smeersel, smeer. — *ev. w.* - smeren, insmeren.
 OESEK of OESËG | *db.* - veeglap, wrijfap. — *ev. w.* - wrijven, uitvegen, uitwrijven.
 OESËNG | *ev. w.* - inwrijven, insmeren, vettig maken.
 OESËP = OENGSEB.
 OESIL | *db. ev. w.* - hier en daar wat ophalen of opschommelen, 't eene en andere te verdienen of te eten vinden.
 OESIQ | *ev. w.* - wrijven, glad-

schuren, gladslijpen.
 OESIR | *ev. w.* - weggagen, van zich verdrijven.
 OESËL - medespreken, een woordje er tusschen voegen of ook voorafzenden in een zaak die de zijne niet is.
 OESËM = OENGSEB.
 OESËNG | *db.* - aan 't wegdragen of overbrengen zijn. — *ev. w.* - weg- of overdragen.
 OESËQ - dakspaar, dakrib.
 OESËR - tiende gedeelte. — *ev. w.* - het tiende gedeelte van zijn vordering betalen voor proceskosten.
 OESËS *k. n.*, DJARINGAN *k. i.* - darm, de darmen; de navelstreng. — *db.* - trek- of schuifband. — *ev. w.* - de darmen uithalen.
 OESREK of OESREG - in rep en roer, druk in beweging, van velen.
 OETÅ = WOETÅ.
 OETAH = WOETAH.
 OETAMÅ *n.*, OETAMI *k.* - goed, deugdzaam, volkomen, uitmuntend. — *É* - 't beste, 't geschiktste. — *KA* — *AN* - deugd, volkomenheid.
 OETANG *n.*, SAMBOETAN *k.* - schuld aan geld, schuldig. — *n.*, NJAMBET *k.* - geld leenen of geleend hebben, schuldig zijn.
 OETAQ of OETEK - de hersenen.
 OETAWÅ, ATÅWÅ *n.*, OETAWI, ATAWI *k.* - en, of, noch.
 OETER - ronde schijf, plak, platte koek. MÅTÅ — -

knoopsgat. TATAH — - holle beitel, guds. — *ev. w.* - rond knippen of snijden *enz.* — *tr.* - ook op ronde schijfjes blad schikken, spijzen *enz.*
 OETIL | *ev. w.* - gaauwdieven, wat wegnemen van uitgestalde zaken.
 OETIQ | *db.* - beuzeling, nietigheid; gering volk. — *db. ev. w.* - pluizen, uitpluizen, schoonmaken.
 OETJAL - *z.* OELAT 2°.
 OETJAP | *ev. w.* - spreken. — *cs.* - zeggen, uiten, uitspreken. — *PANG* — — wat *iem.* zegt, 't gesprokene.
 OETJEK | *ev. w.* - op een klein plekje heen en weder wrijven, *bv. met den vingertop*.
 OETJEL en *db.* | *tr.* - knuffelen, kneden, zacht drukkende wrijven.
 OETJENG-OETJENG - lemmet, pit *v. e. lampje*.
 OETJI-OETJI - wen, vleesch, vet- of spekkezwel.
 OETJIQ en *db.* | *ev. w.* - *iem.* genoten weldaden verwijten, zijn fouten van vroeger ophalen; van *iem.* eischen *iets* wat hij trouwens verplicht is.
 OETJEL of TJEL - los, niet gebonden; losgeraakt, vrijgelaten. — *tr.* - den band losmaken, *iem.* ontbinden; NGLEPASI *k. of k. i.* - een pijl of pijlen afschieten op. — *cs.* - loslaten, laten loopen, in vrijheid stellen; NGLE-

- PASAKÉ *k. of k. i.* - een pijl enz. afschieten.
- OETJER *en db.* | *ev. w.* - een zeil reven, gedeeltelijk oprollen.
- OETOE - nieuweling-lastdrager. — *ev. w.* - driftig voortsnellen zonder om te zien, onbeschoemd zich voorwaarts spoeden.
- OETES - z. KON.
- OETRI | PARI — — onhorige *srl. van padi.*
- OETEL - kort krom mes. — *db.* - kort afgeknot.
- OETEM *en db.* - vol, dik, opgez. 't aangezigt.
- OETIQ - schermen; schermwapen; peuterhoutje enz. — *ev. w.* - met de punt v. e. stok enz. aanraken; slaan tegen een wapen bij 't schermen. — PANG — — vuurschop *en drg.*
- OETEQ | *db.* - de morgenschemering, 's ochtends vroeg; de potjes in een sirihbak; kuikens *en and.* jonge vogels ter opkweeking.
- OETET | *tr.* - afstroopen, de bladen v. e. plant.
- OEWA = WAQ.
- OEWAB - dampen, uitdamping, uitwaseming van den grond enz., zich verspreidende gasen.
- OEWAL - vrij, los, bevrijd, ontkomen, ontslagen. — *tr.* - bevrijden, ontslaan.
- OEWAN - grijs van haren; grijsheid.

OEWAQ 1°. = WAQ.

2°. - geschorscht, verwaarloosd, verlaten. — *cs.* - verwaarlozen, niet aanhouden, niet onderhouden.

OEWAR | *db.* - rondzegging doen.

OEWAS = WAS.

OEWAT 1°. - de uitdrijvende werking der baarmoeder bij een barend, de persingen. — *cs.* - die opwekken, medewerken, persen.

2°. | *db.* - steun, stut, schoor, klamp, band of wat ook: tijdelijk dient als middel om vast te zetten of bijeen te houden. — *db. tr.* - stutten, schooren, zamenklampen enz.; *iem.* steunen, schragen, beschermen.

OEWED - drukte, beweging, drift, ijver, gang; toltouw; als maat: een draad van 40 kawans. — *db. ev. w.* - knuffelen, knoeijen, deuken; een zaak verknoeijen, in de war brengen, verwikkelen. — *tr.* - een tol opwinden.

OEWEH | *tr.* - z. bij WEH.

OEWEK *en db.* | *ev. w.* - peuten, pulken, wrijven.

OEWENG | *db.* - gesuis v. d. wind.

OEWEQ | *db.* - snateren, een eend, gesnater.

OEWER - gevestring; oorringetje van kokosblad. — *M* — — in een kring rondom hangen; rondom gaan of draaijen.

OEWET | *db. ev. w.* - lang laten duren, zuinig zijn op.

OEWIR | *db.* - geknakt, stuk, geledebraakt. — *db. ev. w.* - knakken enz.

OEWIS = WIS.

OEWEH - roep, uitroep. — *ev. w.* - roepen, uitroepen.

OEWER - strooisel, strooipoe-der. — *db. ev. w.* - strooijen.

OEWES | *db. ev. w.* - bits spreken, verwijten.

OGAL-AGIL - heen en weder kantelen, om en om wippen.

OGAQ *en* OGAQ-AGIQ - wibbel, waggelen.

OGEL - zich heen en weder bewegen, draaijen, kwispelen.

OGEQ = OGAQ.

ÓGLAQ-ÁGLIQ - wiggelen, wibbelen.

ÓGLÈNG = ÈGLÈNG.

OJAG - schuddende beweging, schudden, daveren; ontroering, ontsteltenis. — *ev. w.* - schudden, *bedr.* — *M* — — schudden, *onz.*; ontsteld. *M* — — MAJIQ - waggelen.

OJAG | *ev. w.* - jacht maken op, vervolgen; opjagen, opsporen.

ÓJEG = OJAG.

ÓJOD - wortel, de grootere wortels v. e. plant of boom; houtachtig slinger- of klimgewas, lian.

ÓJOG = OJAG.

ÓJOL - kleine vischfuik.

ÓJOQ - rijden, paren, visschen. — *ev. w.* - narijden, nazit-

ten, op de hielen zitten; *iem.* naloopen en aanhouden om iets te vragen.

OKAB-OKAB - bladscheede van remboelang en arèn.

OKAQ | *ev. w.* - niet vol, nog ledige ruimte hebben; van 't hart: bekommerd, ongerust. — *db. ev. w.* - niet tot verzadiging eten, een plaatsje openlaten; een boom-pje, paal enz. heen en weder trekken.

OKEH - *m.* van AKEH.

ÓKOL - sterk (*grof wrd.*). — *ev. w.* - *iem.* duwen met schouder tegen schouder; niet loslaten, aanhouden, zich niet laten afwijzen of loscheuren.

OLAG-ALIG | *ev. w.* - iets heen en weer of om en om rollen of keeren.

OLAH | *db.* - de spijzen toebe-reiden. — *ev. w.* - toebereiden, bewerken, bearbeiten, werken om, beoefenen.

OLANG | *db. ev. w.* - zoeken, zoeken naar.

OLANG-ALING - z. OLING.

OLÈH n., ANGSA, PIKANTOEQ k. - verkrijgen, bekomen, gelukken, slagen; mogen, vergunning hebben, vergund zijn; aan of met iets verbonden of vastgebonden of gehuwd. OLÈHÈ *en* ANGSA-LI-PEN dienen ook om een daad of een zijn zelfstandig voor te stellen. — *db.* - wat *iem.* medebrengt van een reis of uit-

gang.— *sà-db.-ê* — zooveel of zoo goed mogelijk.— *PĀ-KOLĒH* of *PIKOLĒH*, *PĀKAN-TEQ* of *PIKANTEQ* — nut, baat, strekking; om, tot; goed gaan.
OLĒR — 't uithangen *v. e. oog* buiten de kas.— *M* — uit-
 hangen, uitkomen, *id.*
OLIH = *OLĒH*.
OLĪĀ = *OELĪĀ*.
OLING | *ev. w.* — een zwaai nemen, gieren; verbijsterd, malen van diep te denken.—
NGOLANG-NGALING — wentelen, woelen, kwispelen.
OLQ | *db. ev. w.* — uitschelden, uitmaken, beschimpfen.
OLOR = *OELOR*.
OMAH n., *GRĪĀ k.*, *DALEM k. i.* — huis, woning; ook van die-
 ren: hok, hol, gat enz.— *db. n.*, *ĒMAH-ĒMAH k.*, *KRĀMĀ k. i.* — gehuwd.— *tr.* — *erg.*
 huizen, bewonen.— *db. cs.* — uithuwelijken.— *PĀ* —
AN — behuizing.
OMAN t. d. — halmen *v. d. rijst*, stoppels, stroo.
ÓMBAL-AMBIL | *ev. w.* — *iem.* ontvangen weldaden verwij-
 ten, beschimpfen, verwen-
 schen.
ÓMBAQ — golf, baar; er zijn gol-
 ven.— *db.* — golvend, geluid.
licht, vlam, geblaas enz.
ÓMBĒ k. n., *OENDJĒQ k. i.* | *ev. w.* — drinken. *ÓMBĒN-ÓM-
 BĒN*, *OENDJĒQ-OENDJĒQAN* — drank, te drinken.
ÓMBĒR — ruimte om zich te be-

wegen, open ruimte; nog ver in 't verschiep of de toe-
 komst.
ÓMBJONG = *ÓMBJOQ*, en kwast, als tot versiering, hangende pluim.— *tr.* — ook aanhan-
 gen, gemeene zaak maken of zamenspannen met.
ÓMBJOQ — bos, bosje, van vorm als een kwast.— *ev. w.* — in zulk een bos zamenbinden.
 — *AN* — ook ondereen, dooreen, niet onderschei-
 den.
ÓMBOL — een troep, een boel, veel.
ÓMBROQ | — *AN* = *ÓMBJÓQAN*.
OMĒH — snappen; zaniken, praatziek.
OMĒL = *OMĒH*, en bedilziek.— *db. en ev. w.* — snappen, wau-
 welen; knorren.
ÓMJANG, en *db. en ev. w.* — zon-
 der verstand praten, kallen, ijlen, raaskallen.
ÓMONG | *db.* — praten, keuve-
 len, vertellen.— *cs.* — ver-
 tellen van.
ÓMPĒNG = *ĒMPĒNG*.
ÓMPONG k. n., *GOETĒQ*, *DAHĒT k. i.* — tandeloos, tanden ver-
 loren hebben.
ÓNDJO — uitmuntend boven an-
 deren.— *tr.* — ook overbie-
 den.
ÓNDJOT | *ev. w.* — in de lengte uitsmeden, verlengen; over
 den tijd nog voort doen du-
 ren, nog voortzetten, ver-
 lengen; den adem lang op-
 halen. — *AN* — étape,

station, post, bepaalde af-
 stand welken draagkoeli's
 moeten afleggen tot den reis-
 selpost.
ÓNDAN — rusttijd, vrije tijd, va-
 kantie.
ÓNDANG | *tr.* — goederen of men-
 schen in schuiten enz. aan-
 voeren en afzetten of lossen
 van een vaarttuig.— *PRAHOE*
 — *AN* — laadschuit, zolder-
 schuit.
ÓNDANG-ÁNDING — spanhout *v.*
e. ploeg.
ÓNDĒ en *db.* — werpbal; onder-
 werp van redenering, voor-
 beeld, wat opgehaald of op-
 geworpen wordt. — *Ē* —
 bij voorbeeld.
ÓNĒNG = *KANGĒN*, en zich ver-
 lustigen in 't aanschouwen
v. e. geliefd voorwerp.
ÓNGGOQ — ruwe arènesago.
ÓNGGRONG | *ev. w.* — opheme-
 len, verheffen, prijzen.
ÓNGKANG | *ev. w.* — overhellen,
 overhangen, iets hoogs over
 een diepte, een water enz., op
 den kant staan of zitten of
 gelegen zijn.
ÓNGKAQ-ÁNGKĒQ | *ev. w.* — heen
 en weder schudden; plagen,
 allerlei hartzeer aandoen.
ÓNGKĒL | *db. ev. w.* — met een
 spaak enz. opligten, opwip-
 pen, uitgraven, loswerken.
ÓNGKĒQ — draagbaar.
ÓNGKLOQ | *ev. w.* — op en ne-
 der schudden, hutsen.
ÓNGKOG of *ÓNGKROQ* | *ev. w.* —
 van iets dat plat nederligt of

kruipt: zich op trachten te
 heffen, *bv. op de landen rus-
 tende*; zich inspannen, al
 zijn best doen tot een zwaar
 werk.— *M* — — zwellende
 zich openen, openbarsten
 of -breken; zich gestreeld
 gevoelen, ijdel zijn, over 't
 paard geligt.
ÓNGKOS — onkosten; belasting.
ÓNGOT | *db.* — aan 't bijsnijden
 zijn.— *tr.* — iets besnijden,
 gelijk snijden, fatsoeneren.
 — *db. AN* — snijdsels.
ÓNGSEB | *ev. w.* — voorover gaan
 vallen of liggen met het ge-
 zigt op den grond.— *K* —
 — zoo vallen.
ÓNJOR = *OENJĒR*.
ONTĀ — kameel.— *MÁNĒQ* —
 — struisvogel.
ÓNTANG-ÁNTING 1°. — eenig,
van iems. kind.
2°. | *cs.* — heen en weder
 slingeren of smijten of
 slaan, zwaaijen met.
ÓNTĒN — *z. ÁNĀ*.
ÓNTJAT — ontsnappen, ontko-
 men, ontgaan, bevrijd ra-
 ken, zich bevrijden.— *tr.* —
 ontkomen aan, uit de han-
 den of uit het gezigt raken
 van.
ÓNTJĒ k. n., *ANGGIT k. i.*, en
 — *AN* — snoer van bloe-
 men, bloemkrans.— *ev. w.*
 — bloemen rijgen, een krans
 vlechten.
ÓNTJĒQ — geschild, ontbol-
 sterd.— *tr.* — schillen, ont-
 bolsteren, de bast er afne-

men.

ONTJLANG *en cs.* - in de hoogte werpen om weer op te van-
gen.

ONTJONG = TJOLOQ.

ONTONG - half uitgekomen pi-
sangbloemknop — *M* — —
ook uitbotten, door 't om-
kleedsel heen breken.

ONTOR | *ev. w.* - tot een hooge
vlam opstoken; *een drift* aan-
vuren. — *M* — — licht-
laai; opbruisen, *drift*; ver-
rukkelijk schoon, *een vrouw*.

ONTËL = ONTONG; ook zaamge-
gewrongen punt van een
doek, *welke, in den mond van*
een kind gestoken, dient om
dien open te houden wanneer
men het geneesmiddel ingeeft.
— *ev. w.* - *een kind den mond*

zoo openhouden; met bloot
hangende borsten, *e. vrouw*.

ONTOH | *db. ev. w.* - omhelzen-
de liefkozen.

OPAH *n.*, ÉPAH *k.* - loon, be-
taling voor een verrigting,
maakloon. AMËQ — — ook
zich laten omkoopen. — *tr.*
- *iem.* betalen; omkoopen.

OPAQ-OPAQ - golving op ondiep
water.

OPËL | *tr.* - afpellen, pellen,
besnijden, fatsoeneren.

OPË | OPËN - zorgzaam voor
een andere of eens and. zaken,
zich bemoeijen met iets; be-
moeiziek. — *tr.* - zich be-
moeijen met, zorgen voor,
ter harte nemen.

OPËS | *tr.* - uitpellen, pellen.

ÓPJAQ - geroep, geschreeuw,
bv. om hulp. — *tr.* - openlijk
bevel geven aan de bevolking.
— *cs.* - ruchtbaar maken,
uitroepen, uitschreeuwen.

ÓPOR - gesmoord gebrad van
vleesch met saus.

ÓPRAQ | *db. ev. w.* - door mid-
del van geluiden voortja-
gen, verjagen, aanporren,
wekken, opkloppen; *hoog*
hangend vuil enz. met een
stok wegslaan.

ORA *n.*, BÔTEN *k.* - neen, niet;
niet? niet waar? immers. —
db. - onwaar, ongelooflijk,
onmogelijk, nergens naar
gelijken; praatjes. — *cs.* -
ontkennen, loochenen, te-
genspreken.

ORAQ = ORA.

ORAQ-ARIQ | *ev. w.* - dooreen
schommelen, overhoop ha-
len.

ORÉ = OERÉ.

ORËG - schudding, beving, da-
veren; schrik, ontsteltenis,
opschudding, beroering.

ORËQ | *db. AN* - zamen hardop
de les leeren of opdreunen.

ORËT | *db.* - ratel.

OROQ | *db. 1°.* - verwijt, schimp.
— *db. ev. w.* = NGOLOQ.

OLOQ, *z.* OLOQ.

2°. - mandje aan een stok
om vruchten te plukken.

OROT | *db. ev. w.* - verkwisten.

OSAQ-ASIQ | *ev. w.* - *z.* OSIQ.

OSËR | *db. 1°.* - smeersel.

2°. - spartelend slingeren.

OSIQ - beweging; gevoel, ge-

dachte, 't bedenken, wat
omgaat in *iems. hart.* — *cs.*
- opwekken, gaande maken.
— *M* — — zich bewegen;
denken. — NGOSAQ-ASIQ -
in iets grabbelen, schomme-
len, snuffelen, door elkan-
der schuiven enz.

OSO | *ev. w.* - knorrig of on-
heusch toespreken, graau-
wen, afgrauwen.

ÔTER = ORËG en GOEMOERËH.

ÓTJAL | *db.* = OLAH-OLAH.

ÓTJAR-ÁTJIR of KÓTJAR-KÁTJIR
- verstrooid, hier en daar
vallen of gevallen, ver-
morst, verkwist. — *ev. w.* -
verstrooijen, verkwisten.

ÓTJËH | *ev. w.* - snateren,
kwebbelen, *rogels*; snappen,
babbelen, klappen, verklap-
pen. — *db. ev. w.* - vermor-
sen, verknoeijen, bederven.

ÓTJËQ = ÓNTJËQ.

OTO 1°. - driekante borstlap
van kinderen.

2°. | *ev. w.* - doordrijven,

doorzetten, onverzettelijk.

ÔTOT - pees; lichaamssterkte.

OTAQ | *tr.* - ontleden, uit elk-
ander nemen, losmaken.

OTAQ-ATIQ - wiggelen, ram-
melen, loszitten.

ÔTEK - zwak, *de gewrichten*,
knikken. — *cs.* - vermoei-
jend voor de leden.

OTEQ = OTAQ-ATIQ.

OWAH *n.*, ÉWAH *k.* - verande-
ren, anders worden, ver-
wrikken, verwrikt, verbo-
gen, bedorven, afwijken, ge-
krenkt, ook 't verstand; ver-
andering enz. — *tr.* - veran-
deren, verbeteren, herstel-
len. — *cs.* - ook verwrikken,
krenken, bederven.

OWAL-AWIL - spanhoutje *v. e.*
spanzaag.

OWAQ-AWIQ | *ev. w.* - om zich
heen slaan.

OWËH - kwijl. — *ev. w.* - kwij-
len.

ÔWËL - gehechtheid aan iets,
bejammering. — *ev. w.* -
zeer gehecht zijn aan, ont-
zien, sparen.

OWËQ-OWËQ | *ev. w.* - roepen,
geluid maken, *een buffel*.

P

PABËN - *z.* ADOË.

PÁBRIK - fabriek; fabrikant;
administrateur; hoofdopzig-
ter, zetbaas.

PÁDÁ 1°. - afdeeling *v. e. dicht-*
stuk, stanze, couplet, stro-
phe; versregel; zinsnede;
scheiteeken achter een cou-

plet, vers of zinsnede.

2°. - *z.* SIKIL.

PADAL | *ev. w.* - duwen of
drukken tegen; terugdu-
wen; niet aannemen, *een*
kleur, verwoef enz.; niet ge-
looven, verwerpen; weer-
staan, *z. a. een ziekte de ge-*

neesmiddelen; zich verzetten tegen; of BISĀ — - elastiek.

PADASAN - 't waschvat aan de deur tot de wasschingen voor 't gebed.

PADĒMI = PADMI.

PADIQ | *ev. w.* - hoogte nemen, alles goed opnemen, bespieden, naar iets rondzien, opspeuren, uitspeuren, voor zich of ergens voor opzoeken. — AN - waar men 't oog op heeft.

PĀDJĀ *en db* | ORA — - 't lijkt er niet naar, 't is er verre af, nog ver in 't verschiet, er was of is nog geen gedachte op, lang voor dat.

PADJAL | — OELIHAN - terugkeeren, weêr te huis komen.

PADJANG | *ev. w.* - draperen, behangen; een bed opmaken. — AN - ook tot slaapvertrek gedrapeerde plaats, 't bruidsvertrek; 't staatsiebed.

PADJAR 1°. of WAJAH — - de zeer vroege morgen, de nanacht; de tijd van 't morgengebed. — DJĒRO - *id.* van 3 tot 4 uur. — TJĒ-TĒQ of — TĒQ - van 4 tot 5 uur.

2°. - *z. bij* DJAR.

PADJĒG 1°. (van ADJĒG) - vast, onveranderlijk, onbeweeglijk; standhouden, palstaan. — DJĒDJĒG — - instandhouding, handhaving, on-

wrikbaarheid. — AN - pronkbed; de stapel kussens daarop.

2°. PAHOS *k.* - pacht, pacht-schat, belasting; pacht betalen. — *tr.* - pachten. — *cs.* - verpachten; *iem.* op vaste schatting stellen. — AN - pachtgronden. — PĀ-MADJĒGAN, PĀMAHOSAN - pachtpligtig.

PADJĒNG - *z.* PADJOE, PAJOE 1°. *en* 2°. *en* PAJĒNG.

PADJOE 1°. *n.*, PADJĒNG *k.* - wig, keg.

2°. - kant, -kantig, -hoek, -hoekig, -zijdig: PADJOE-PAT, PADJOE-TIGĀ. — *ev. w.* - ook hout *enz.* splijten, kloven met een wig; naar de ... kanten, *bv.* PADJOE-PAT - naar de vier kanten, in 't vierkant.

PADMI - gemalin van den eersten rang; echte vrouw, tegenover een lijwijs.

PADOE *n.*, PABĒN *k.* - *z.* ADOE.

— *ev. w.* - twisten om of over. — *tr.* - twisten tegen of met, bestrijden, tegen spreken, weêrleggen, zich verantwoorden bij *iem.* — *cs.* - onderhandelen over iets of voor *iem.*, iets zamen bespreken of behandelen.

PADOEKĀ - gij, uw Hoogheid, uw Hoogede.

PADOEWAN - ziektestof die zich tot één plaats in 't ligchaam bepaalt, hetzij nieuwe of van oude ziekte ach-

tergebleven, als oorzaak van opvolgende ongesteldheden: blijvende verharding of opzetting, koortskoek; moederpuist van *Jav. pokken*; witte vlek op het horenvlies van 't oog als aanvang van blindheid. — *ev. w.* - zich als ziektestof ergens plaatsen, een koortskoek *enz.* zijn of worden.

PADON 1°. - *z.* ADOE.

2°. - hoek, de ontmoeting van twee lijnen of zijden, ook van oog en mond; binnenhoek in een huis.

PADOS - verk. van OEPADOS, *z.* OEPĀJĀ, GOLEQ, LOEROE.

PĀPĀ *n.*, SAMI *k.* - gelijk, even, van de zelfde gedaante, waarde *enz.*; gelijkelijk, gezamenlijk; mede, gelijk of namen met; *z. v. a.* ons meervoud, en allen, beiden; mede-, -genoot; allen of beiden evenzeer. — *ldb.* - gelijke, evenmensch, naaste, evenbeeld. — SĀ-PAPAPĀNĒ, SĀ-SAMĒNIPĒN - en dergelijke, en alle dergelijke, enzovoort. — *db.* - gelijkstaan, 'teene met het andere vergeleken. — SĀ *db.* - mede-, gelijken. — *ev. w.* - iets gelijk maken aan iets *and.*; gelijk stellen of behandelen; gelijken, gelijk zijn; vergelijken met iets. — MĀPĀ-ROEPĀ, SAMI-WEĒNI - uiterlijk gelijk, één van vorm of gedaante. — *ldb. ev. w.* - iets namaken; evenaren. — *tr.* -

evenaren, gelijkstaan met; met gelijk beantwoorden. — *cs.* - gelijk stellen of achten, als gelijk behandelen.

PAPANG 1°. - licht, het licht; helder, een licht of de lucht, het weder, de geest; klaar, duidelijk, als de dag; open, waar 't licht helder schijnen kan; schoon, opgeruimd, gezuiverd, een tuin, veld, streek, weg, veilig; van zorg en kommer bevrijd, het hart; open, een medegegeven brief of biljet. — LAJANG — - ook geleidebiljet, pas.

— LAJANG — - DALAN - reispas. — *tr.* - lichten, schijnen, beschijnen, verlichten.

2°. (*sprkt.*) = PANGAN.

PAPAS - harde steenachtige grond; zand-, tufsteen en derg., behalve vast rotsgesteenle. — KRĒNJĒH of — TJOERI - scherpe, puntige steengrond.

PAPĒK = PARĒK.

PAPĒT - vast, vast samenhangend, vast ineengedrukt of gestampt of zamengeknepen. — *ev. w.* - vast ineendrukken, -trappen, -stampen; vast, de grond, waar men niet inzakt.

PAPD | LAJAR — - 't fokje, kleiner voorzeil op een *Int.* vaartuig.

PĀGĀ - hangrekje, hangend kastje in de hoogte, half zoldertje of andere gelegenheid

om kleinigheden op te leggen
leggen of te bergen, in een huis
of draagkoels.

PAGAH = PANGGAH.

PAGAQ = PASAQ.

PAGAS - geheel af of door, ge-
houwen, gesneden. — *ev. w.* -
af- of doorsnijden, -houwen,
-hakken; *tabak* kerven; de
erfbloemsteng afsnijden om
te tappen.

PAGER *k. n.*, ook wel DJAMBET
k. d. - heining, heg, wand,
muur, schutting; scheids-
wand; omtuining. — BĀ-
TĀ - muur. — BOEMI -
aarden wal; de ringmuur
om de kraton. — *ev. w.* -
ook een heining enz. maken.
— MAGER-SARI en -SANTĒN
- mensen die op het erf
van iem. wonen en daarvoor
eenige diensten moeten
doen en met zijn stoet me-
degaan; de personen die,
behalve de priesters, om een
vorstelijke begraafplaats
wonen. — PRADJOERIT —
— - lijfgarde. — *tr.* - om-
heinen enz.

PAGET - aanval, attaque, char-
ge, in den strijd; 35 dagen
oud, 't rijstgewas.

PAGOL - verandering, belet-
sel, wat in den weg ligt en
tegenhoudt. — *tr.* - een be-
letsel zijn voor, belemme-
ren; *iem.* in zijn voornemen
verhinderen, tegenhouden.

PAGON = PĀNGOEKEH (*z. KOE-
KEH*) en POEGĒRAN; aam-

beeldblok.

PAHĀLĀ - nut. — *tr.* - nuttig.
PAHAM - iets of iem. goed ken-
nen; goed verstand of be-
grip van iets hebben.

PAHAT 1°. - krom hakmes tot
het afsnijden van den arēn-
bloemstengel.

2°. | *ev. w.* - destilleren,
overhalen, *sfjne oliën* stoken.
— PĀMAHATAN - destilleer-
machine.

PAHĒ *k. n.*, PAHOS *k. d.* - iets
anders, 't is iets anders, 't
maakt een verschil, niet on-
verschillig of het zelfde.

PAHĒDAH - nut, voordeel. —
ORA of TANPĀ — - onnut.
— *tr.* - nut doen, helpen.
bevoordeelen.

PAHĒKĀ - list om te misleiden
of te bedriegen. — *ev. w.* -
met list te werk gaan.

PAHĒLOE - ook belangstelling.
— *ev. w.* - iets of iem. ach-
ten, zich iets aangelegen la-
ten zijn, belangstellen in,
in waarde houden.

PAHĒRET - arrowroot.

PAHĒS - versiering van 't aan-
gezicht, vooral 't voorhoofd;
blanketsel; sieraad v. e. land,
gebouw enz.; zich opsieren
of blanketten. — *tr.* - blan-
ketten enz. — AN - ook
spiegel; voorbeeld, toon-
beeld. — MAHĒSAN - ook
schoon, edel gevormd, aan-
gezicht of hoofd.

PAHĒBĒN - *z. PAHIDO.*

PAHIDAH = PAHĒDAH.

PAHIDO of PAHIDOE *n.*, PAHI-
BĒN *k.* | *ev. w.* - betwijfelen,
niet geloovig aannemen;
iem. wantrouwen; *iem.* on-
gelijk geven; niet gehoor-
zamen.

PAHING - de tweede dag van een
pasarweek.

PAHIT - bitter; innig hatend,
bitter, een vijand; een te-
genzin in iets hebben.

PAHITAN = PAWITAN, *z. WIT.*
PAHĒNG | KĒ — - verdoold
van verstand, scheldwoord.

PAHĒQ en dB. - geroep, roe-
pen tot sein. — *tr.* - toe-
roepen als lov.

PAHOL | — AN - voorwend-
sel, uitvlugt.

PAHOPAHŌ *Ch.* - geldtasch; ta-
bakstasch.

PAHOS - *z. PAHĒ, PAHĒG; en
k. d. van DĀWĀ.*

PĀJĀ - verk. van OEPĀJĀ.

PAJAH 1°. - uitgeput, van ver-
moeidheid, door ziekte.

2°. (van AJAH?) | GOLĒQ SI-
TI — - zijn brood zoeken
door middel van arbeid.

PAJAL - vischgeer met drie
punten.

PAJANG (*West-Jav.*) - srl. van
treknet.

PAJIG | TING PRAJIG en MOJAG-
MAJIG = TING PRAJĒG enz.,
(*z. PAJĒG*) van kleiner of
dunner voorwerpen.

PAJING | POJANG — en —
AN - *z. bij POJANG.*

PAJO = AJO.

PAJODĀRĀ = PAJOEDĀRĀ.

PAJOE 1°. *n.*, PADJĒNG *k.* - een
kooper vinden, verkocht
kunnen worden; van de
hand gezet, verkocht; *ern
zekere som* kunnen of mo-
gen opbrengen; geweld,
gangbaar, een munt. — *cs.*
- iets van de hand zetten,
aan den man brengen, te
gelde maken. — AN - de
opbrengst bij verkoop; geld
maken door verkoop; te gel-
de maken.

2°. *n.*, PADJĒNG *k.* | *ev. w.* -
een dak maken, herstellen,
vernieuwen. — MAJĒNI *k. n.*,
MADJĒNGI *k. d.* - onder dak
brengen. — PAJON *k. n.*, PA-
DJĒNG *k. d.* - dak van huis,
Int. vaarttuig enz.; kap van
wagen of kar.

PAJOEDĀRĀ - *z. SOESOE* 2°.

PAJĒG | TING PRAJĒG (*van
velen*) - vooroverhangend
waggelen; ziek en zwak of
sukkelend. — *ev. w.* - voor-
overgebogen waggelend
voortstompelen. — MOJAG-
MAJĒG - *id.* heen en weder,
wiegelen, wibbelen, slinge-
ren.

PAJĒNG *k. n.*, PADJĒNG *k. d.*,
SONGSONG *k. i.* - regen- of
zonnenscherm. — *ev. w.* - ook
de pajōng nadrage, als pa-
jōngdrager dienst doen. —
tr. - *iem.* een pajōng, of
ook iets anders, ter bescher-
ming boven 't hoofd hou-
den; overschaduwē; be-
schermen, dekken.

PAJEG | *ev. w.* = MAJEG, *z.*
PAJEG.

PAJES = BIJAS.

PAKAH - uitwas aan een boom;
zich in twee of drie ongeveer
even dikke takken of stam-
men verdeelen; daardoor ge-
vormde gaffel of hoek. — *ev.*
w. - een gesplitste stam
zijn; zich aan twee zaken
of personen tegelijk hou-
den, twee betrekkingen
(op verschillende plaatsen)
tegelijk bekleeden, twee te-
gelijk, en ieder afzonderlijk,
houden, volgen, dienen, te
vriend houden.

PAKAL *ml.* | *ev. w.* - breeuwen.

PAKAN - voer van beesten; aas,
lokaas; 't garen om de we-
versspoel, de inslag. — *ev. w.*
- etan, vreten, een beest. —
tr. - voer geven aan, voe-
ren; inslag geven; aas neer-
leggen voor, lokken; *iem.*
voeren, stoppen om over te
halen; voedsel geven aan,
onderhouden, een vlam enz.

PAKANG - dikke tak v. e. boom.

PAKÉ | — AN, ook PAKÉHAN -
tuig (paarde-, wagen-); de
kleederen, bagage, reisgoed.

PAKEL - groot *srt.* van mangga
met onaangenamen geur, om-
trent als kreñi.

PAKEM 1°. - kort begrip, de
grondtrekken van een zaak,
bv. van de geschiedenis van
een land; korte aantekening-
gen; kort gedenkboek.
2°. - een bijz. *srt.* van gebit

voor een paard.

PAKEN - *z.* KON.

PAKOE - ijzere of koperen spij-
ker of nagel. — *ev. w.* - spij-
keren, vast- of aanspijkeren.
— *tr.* - ook bespijkeren, *erg.*
spijkers in slaan. — PAKOE-
WAN - vast, gevestigd.

PAKON - *z.* KON.

PAKRA - erg goed uitzien, *iems.*
kleding, een huis enz., knap;
zich verwezenlijken, een voor-
nemen, een gerucht.

PAL of EPAL 1°. *hl.* - paal, mijl-
paal; paal afstands.

2°. | *ev. w.* - iets bij gissing
bepalen.

3°. | *ev. w.* - laveren, een
vaartuig.

PALA 1°. - nootmuskaat. —
KEMBANG — - foelie.

2°. - vrucht, in samenst. —
— GOEMANTENG - boom-
vruchten. — KEPENDEM -
aardvruchten.

3°. | *ev. w.* - door slaan mis-
handelen, aflossen.

PALAKERTI - toestel.

PALAKIJĀ - een *srt.* van boontjes
met een sterk purgerende
kracht: de Makasarsche
boontjes?

PALAKRAMĀ *k. i.* - 't huwelijk;
huwen.

PALAL - Gods wil.

PALANG - dwarsboom, dwars-
hout, sluitboom. — *ldb.* -
hinderpaal, beletsel. KER-
SI — - leuningstoel. — *n.*,
PAMBENG *k.* | *ev. w.* - met
een boom sluiten, op den

boom doen; dwarsboomen,
tegengaan, hinderlijk zijn;
zich verzetten. — *tr.* - er-
gens een sluitboom op ma-
ken; *iem.* of iets dwarsboo-
men enz., tegenhouden. —
KĒ — AN - ook verhinde-
ring hebben. — AN - ook
verhinderend, beletsel.

PALAQ - de dierenriem. — EL-
MOE — - de sterrewigche-
larij; de sterrekunde.

PALAR | *ev. w.* - om iets vra-
gen voor een andere.

PALAWIDJĀ 1°. - tweede ge-
was, allerlei plantsoen of
veldvruchten, behalve rijst.
2°. - een zekere belasting ten
behoefte van den Vorst, be-
staande in vruchten of dieren.

3°. - mismaakte personen
die de Vorst voor zijn ver-
maak er op na houdt.

PALĒ - koopman of koop-
vrouw van de tweede hand.

PALĪH - *z.* PARO.

PALIMIRMĀ — NGĒMAN en PĀ-
NGĒMAN, *z.* ĒMAN; genadig,
vergevensgezind. — *ev. w.* -
medelijden of deernis heb-
ben met, genadig zijn je-
gens.

PALOE - ijzere hamer, moker;
hamertje voor 't gamelanspel.
— *ev. w.* - hameren; sme-
den. — PALON - ook geplet
metaal; en = PARON 2°.

PALĒH - diepe modder; dik
modderig. — AN - mod-
derpoel, slikgat.

PĀMĀ - verk. van OEPĀMĀ.

PAMAH - oud en tandeloos,
mommelend. — *k. n.*, GI-
LET, WĀDJĀ *k. i.* | *ev. w.* -
kaauwen; kieskaauwen.

PAMAN - oom, jonger broeder
van vader of moeder; aan-
spraaftitel tot een bejaard
man door een jongere.

PAMBĒNG - *z.* PALANG.

PAMĒQ = PĀNGAMĒQ, van PĒQ.

PAMĒR - pronk. — *ev. w.* -
pronken met iets. — *tr.* -
als iets moois of een pronk-
stuk laten zien aan, voor
iem. pronken. — *cs.* - iets
als bov. laten bewonderen;
vertooning maken met. —
— AN - opgepronkt; iets
om te bewonderen, iets
moois.

PAMI - verk. van OEPAMI, *z.*
OEPĀMĀ.

PAMIL - *iem.* heimelijk de kris
uit de scheede trekken.

PAMIT - *z.* AMIT.

PAMOR - damascering van
staal.

PAMOT - *z.* AMOT.

PAMPANG | *ev. w.* - tegengaan,
weêrhouden; zich verzetten;
brutaal.

PAMPĒT | *ev. w.* - stoppen,
stelpen; ophouden met
vloeijen.

PAMPĒS - pantoffels; dans-
schoenen.

PĀMRIH = PĀMOERIH, van POE-
RIH.

PAN of EPAN, ook EMPAN -
klaar met iets daar men pein-
zende naar zocht, ik heb h e

gevonden! ik ben er!
PĀNĀ = **PRAMĀNĀ**.
PANAH *n.*, **DJĒMPARING** *k.* -
 pijl. — *ev. w.* - een pijl af-
 schieten; naar iets of iem.
 een pijl afschieten. — **PANA-
 HAN** of **PEPANAHAN** ook
k. n. - de plaats van waar
 of de rigting waarin men
 schieten moet; de juiste
 plaats of ligging van iets
 daar men in de verte heen
 wijst.
PĀNĀKAWAN - page, edel-
 knaap. — *ev. w.* - als page
 dienen of gaan dienen of
 zich aanbieden; een vrouw
 of meisje van hooger rang
 ten huwelijk vragen.
PĀNĀKRĀMĀ - beleefde wel-
 komstgroet; *en* = **PĀLĀ-
 KRĀMĀ**.
PANAS - warm, heet, hitte;
 verhit; ontstoken, ontste-
 king met heet gevoel; heet,
 verhittend, een geneesmiddel
enz.: driftig, vurig, gloei-
 jeud; zomerwarmte, de zon
 schijnt; heilloos, onheil aan-
 brengend, ongelukkig, wien
 't werk niet gedijt; onvrucht-
 baar, een grond. — **LĀRĀ**
 — de koorts. — **TIS**
 - met koude opkomende
 koorts. — **ATI** - nijdig,
 afgunstig. — **TĒN** of —
ATĒN of — **TĒNAN** *k. n.* -
 nijdig van aard. — **BARAN**
 - driftig, opstuiven. — *ev.*
w. en **MĒMANAS** - *iems. hart*
of iem. driftig of ongedul-

dig maken. — **MANAS-BARA-
 NI** - zich driftig maken;
 driftig, *iems. spreken.* — *tr.*
 - warmen, verwarmen, op-
 warmen; heet worden of
 zijn in de koorts; in vuur ge-
 raken, zich heet of driftig
 maken. — **KĒ** — **AN** - zich
 in den heeten zonneshijn
 bevinden.
PANĒLAR - kandelaar.
PANDĒNG | *ev. w.* - de oogen
 gerigt houden op; in 't oog
 houden, aanzien, beschou-
 wen. — *cs.* - ook het oog
 vestigen op. — **AN** - ook
 een gezigt ver.
PĀNDJĀ = **TĀNDJĀ**.
PANDJANG ¹⁰. - ronde schotel
 van Chin. aardewerk. —
POETRĀ - Japansch porselei-
 nen schotel.
²⁰. - *z.* **DĀWĀ**.
PANDJĀQ - smidsknecht; me-
 dehelfer bij 't gamelanspel.
PANDJĒR - godspenning, hand-
 geld, onderpand. — **ĒSĒQ**
 of **LĪNTANG** — **ĒSĒQ** - de
 morgenster. — **SORĒ** *enz.*
 - de avondster. — *ev. w.* -
 een lans en drg. vast in den
 grond steken of planten;
 iets ergens op steken, of op
 een staak zetten; onder-
 pand geven. — **AN** - staak,
 vlagge-stok; vast in den
 grond gezet.
PANDJĪ - adellijk militaire titel.
 — *ab. met* **TJĒLĀNĀ** - korte
 broek bij de oorlogskleeding.
PANDJING - 't ingaan of indrin-

gen, intrede; aanvang; 't
 binnenste, 't inwendige. —
tr. - bezielen, vervullen met
 iets, innerlijk begiftigen. —
KĒ — **AN** - begaafd, be-
 zield, vervuld. — *cs.* - *iem.*
 inleiden in een betrekking
enz., installeren.
PANDĒQ - de juiste rigting op
 iets aan.
PANDĒM (van **DĒM**) - verdec-
 ling. — *ev. w.* - verdeelen,
 werkzaamheden.
PANDĒNG - *z.* **PĀNGLING** en **MA-
 LING**.
PANDOM (van **DOM**) ¹⁰. - kom-
 pasnaald. — **AN** - kompas,
 kompasdoos; leidsman.
²⁰. = **PĀNGĒDOM**, van **DOM**:
TOEKANG — - kleermaker.
PANDAN - pandanus, een plant
 van 't geslacht der aloë's.
PANDĒ - smid, ijzersmid; 't
 smidshandwerk uitoefenen.
 — *ev. w.* - iets smeden. —
 — **AN** - smederij.
PANDĒM - stapel klipsteenen
 van omstr. 4 voet hoog en
 breed en 12 voet lang. —
ev. w. - zoo stapelen.
PANDĒS - tot aan den grond of
 bodem; vlak bij den grond
 af. — *ev. w.* - bij den grond
 of den wortel af gehakt *enz.*;
 geheel wegsnijden, scheren.
PANDĪ | *ev. w.* - den arm of de
 armen regt omhoog steken;
 een piek of geweer op schou-
 der houden, schouderen.
PANDITĀ - geestelijk leeraar;
 kluzenaar.

PANDĒQ - zonder iets toe te
 geven, een ruiling, gelijk op
 gerekend; zonder bruidsges-
 chenk of koopsom, 't trou-
 wen. — *cs.* - tegen elkander
 kamp rekenen, zonder toe-
 gift overgeven.
PANDOH - paal, stok *enz.* om
 een vaartuig aan vast te
 leggen, meerpaal. — *tr.* -
 een vaartuig vastleggen,
 vastmeren.
PANG of **ĒPANG** - tak; met tak-
 ken, getakt.
PĀNGAN *n.*, **TĒPĀ** *k.*, **TĒPĪ** *k. d.*,
PAHAR *k. i.* - voedsel, eten,
 spijs, kost. — *ev. w.*, in *k. i.*
PAHAR - eten, spijs gebrui-
 ken; nuttigen, gebruiken,
 innemen; leven van, tot zijn
 onderhoud hebben; slikken
 of te verduren hebben. **MA-
 NGAN** **ATI** - 't hart geheel
 innemen; 't hart verteren,
 verknagen, kwellen. — **DI**
PANGAN - ook opgevreten,
 gekweld worden, *bv. door*
muskielen, ongedierte, een
kwaal, of een boozen geest die
een kwaal veroorzaakt. — *tr.*
 - op eten of lekkernijen of
 't e. o. a. gesteld zijn; *iem.*
 iets ingeven. — **AN** - ook
 versnaperingen, gebakjes,
 snoeperijen. — **MAPAHARAN**
 - kok *v. e.* aanzienlijke.
PĀNGĒN - *z.* **PĀNGON**.
PANGĒRAN - Heer, de Godheid;
 Prins van hooger rang; een
 eeretitel voor hogere ambte-
 naren. — *ev. w.* - ook *van*

iets een afgod maken.
PANGGAH - standvastig, onverzettelijk, pal staan.
PANGGAL - iets om mee te gooijen. — *ev. w.* - gooijen, gooijen naar, toegooijen.
PANGGANG - geroosterd, aan 't spit gebraden. — *ev. w.* - roosteren enz.; *iets* bij 't vuur warmen; verschroeijen. — **AN** of **PLANGGANG-AN** - rooster, treeft.
PANGGEL - dik en gedrongen van hals; onderkin; kort aangebonden, *iems.* drift, kort van stof.
PANGGENG - zonder verandering of beweging, *bv.* staan of zitten; op de zelfde hoogte blijven, niet zakken, niet beteren. — *ev. w.* - *iets* of *iem.* ergens zetten of plaatsen om er te blijven; zich ergens voor goed vestigen.
PANGGIH - *z.* **TĒMOE**.
PANGGIL | *ldb.* - voorwaarde of eisch voor de bewilliging in een huwelijk.
PANGGEL 1⁰. - schoudervracht, zooveel men op één schouder dragen kan. — *ev. w.* - op een schouder of den nek dragen of nemen om te dragen, ook door middel van een stok.
 2⁰. | *ev. w.* - zeker mengsel van kruiderijen bij vleesch, visch enz.; kost daarmee voorbereid. **DJENANG** — *ert. van rijstpap.*
PANGGENG - op vier stijlen

rustend gebouwtje of koepel of torentje; 't scherm waarachter de wajang ver-toond wordt; of **PANTJAL** — met vier witte voeten, een bruin, zwart enz. paard.
PANGGET | *ev. w. en ev. w. db.* - met het hoofd knikken, van zenuwachtigheid, lagchen enz.
PANGGOQ | *ev. w.* - *iets* van terzijde stuiten in zijn gang, van *iets* waar het tegenaan komt; ergens van terzijde tegenaan botsen, zoodat het meêgetrokken of omgeworpen wordl. — **KE** — met de zijde ergens aan blijven haken of meêgetrokken worden; ook in de keel blijven zitten. — **AN** - uitstekend of zijdelings in den weg staand voorwerp, als *bov.*
PANGIH | **PONGAH** — onrustig, een zieke. — **PONGAH** — **AN** - onrustig liggen te kreunen en te steunen.
PANGKAL | — **AN** - beletsel, hindernis.
PANGKAT - rang, klasse; verdieping, afdeeling; een schei-teeken in 't schrift; (strandl.) vertrek, afreis; vertrekken. — **WIWITAN** - de geboorte. — **WEKASAN** - de dood. — **SĀTENGAIH** - de middelbare leeftijd. — *ev. w.* - rangschikken, naar rang en klasse verdeelen, klassificeeren; *iems.* rang inachtne-men.

PANGKOE | *ev. w.* - *iets* vlak voor beneden zich hebben, met het front vlak aan *iets* staan; *iets* op zijn schoot hebben of nemen; onder zich of onder zijn beheer hebben; beheeren en bekostigen. — **AN** - de schoot *v. e.* zittend mensch; schootvol; afzonderlijk stel ketels bij de gamelan die door één persoon bespeeld worden; wat *iem.* onder zijn beheer heeft; *z.* ook **PATĒN** bij **PATI**.
PANGKEL = **PANGGEL** 1⁰.
PANGKRET of **PENGKĒRET** | *ev. w.* - krimpen, inkrimpen, gekrompen; verschrompeld; zich terugtrekken van zijn belofte enz., in zijn schelp kruipen.
PANGKRING en **PLANGKRING** | *ev. w.* - op *iets* smals zitten of blijven zitten; op stok zitten, een vogel; bij zijn eisch blijven, zich niet laten afdingen; zich op zijn gemak ergens neêrvlijen. — **PLANGKRINGAN** - ook de stok waar de kippen enz. op zitten, zitstok of -stokje.
PANGKROG en **PLANGKROG** | *ev. w.* - op een boomtak zitten; op de boomen leven of hun verblijf houden; op een stoel of bank zitten met één of beide voeten er boven op.
PANGLAH | *ev. w.* - *z.* bij **KĒLAH**; *iem.* van zijn toelag af zoeken te brengen; een geschild zoeken bij te leggen.

PANGLĒNG - vestiging der aandacht op *iets* als doel; 't vestigen van 't oog met een doel, blik *v. e.* vrouw om *iem.* verliefd te maken.
PANGLING *n.*, **PANDĒNG** *k.* - *iem.* of *iets* niet herkennen; zoo vreemd worden dat men hem niet herkent. — **ORA** — wel herkennen. — *tr.* - onkenbaar, niet herkenbaar zijn; zich voor *iem.* onkenbaar maken. — **AN** - de verandering waardoor men *iets* onkenbaar maakt heeft of maken wil; *iets* dat men niet herkennen zou; vermomd; = **PASANGAN**, in 't letterschrift.
PANGLONG (van **LONG**) - 't afnemen of minderen, ook van de maan; aan 't afnemen zijn.
SASI — voor laatste kwartier.
PANGĒL - uithoek, uitspringende hoek; kaap. — *ev. w.* - uitspringen, vooruitsteken, ook borst of voorhoofd.
PANGĒR 1⁰. - beitel-tje.
 2⁰. - *z.* **TATAH**, **PASAH**.
PANGOL | *ev. w.* - been of arm om *iets* heen slingeren.
PANGON *n.*, **PANGĒN** *k.* (van **ANGON** enz.) - herder, weiknecht, buffeljongen.
PANGOT - een krom mes met het scherp van buiten. — *ev. w.* - er mede snijden of *iets* besnijden of bijsnijden.
PANGSAH | *ev. w.* = **MASAH**, *z.* **PASAH**.

PÁNGRAN - verk. van PANGÉRAN.
 PANI - de scherendingdraad v. e. weefsel. — *ev. w.* - de scher-ring leggen of spannen. —
 — AN - 't werktuig om de scher-ing op te spannen.
 PÁNJAQ | TING PRÁNJAQ (*van velen*) en *ev. w. db.* - met gebogen knieën langzaam voorttreden.
 PANOE - witte vlekken op de huid, *doorgaans likteekens van zweren of uitslag.*
 PANGEB | *ev. w.* - van een andere iets nemen of wegnemen.
 PANTÁRĀ n., PANTAWIS k. - middelaar, tot verzoening. —
 PANTARAN k. n. - gelijke van leeftijd, tijdgenoot.
 PÁNTĒN - verk. van PĒNGÁNTĒN.
 PÁNTĒQ - nagel, pen, bout, luns, kram, om vast te steken, te penen, op te sluiten enz. —
ev. w. - nagelen, opsluiten met een pen, luns enz.
 PANTĒS - z. PATĒT.
 PANTJAD | *ev. w.* - op, in of tegen iets den voet zetten; met één of beide voorpooten tegen iets opstaan; opklimmen. — AN - trede, optrap, drempel.
 PÁNTJĀ-DRĪJĀ - de vijf zinnen.
 PANTJAH | *ev. w.* - verhinderen, beletten, vrijdelen; van zijn voornemen afbrengen, ompraten.
 PÁNTJĀ-KAKI - de leden van het dorpsbestuur (*lett. de vijf ouden*).
 PANTJAL - met één, twee of

drie witte pooten, een paard of ander dier van een andere kleur. — PANGGĒNG - z. PANGGĒNG. — *ev. w.* - door een duw met den voet of de voeten zich opgeven of een sprong of vaart nemen; iets op die wijze af- of voort- of omverduwen; afzetten, afsteken, van wal zetten, een vaartuig, afvaren; zich van haar man afmaken, 't huwelijk laten ontbinden.
 PANTJAQ - naam van een schrijfteken. — SOEDJI = WAN-TJAQ-SOEDJI.
 PANTJAS (*van TJAS*) | *ev. w.* - regt af- of doorsnijden; beslissen, afdoen, voor goed of eens voor al bepalen.
 PÁNTJĀ-WĀRĀ - tooverkunst om een moeilijke verlossing v. e. vrouw voorspoedig te maken, en om 't opgedroogde zog weêr gaande te maken. — *ev. w.* - die te werk stellen.
 PANTJĒD - vast, onveranderlijk, voor vast bepaald, waar niet op kan afgedongen worden; op de zelfde hoogte blijven, een ziekte; stil, effen of vlak geworden, zee of golven; er bij blijven, een woord, voornemen. — *ev. w.* - iets op de zelfde hoogte houden; den naasten prijs van iets bepalen; een stellig woord spreken, zijn woord bevestigen.
 PANTJĒR - de rigting, regtuit

of hemelsbreedte genomen, waarin iets ligt; regt afdalende lijn, loodlijn; de penwortel v. e. boom; de stamvader v. e. geslacht; regte linie van afstamming. — *ev. w.* - regt op iets wijzen, zien, mikken, de juiste rigting nemen.
 PANTJI 1°. | *ev. w.* - de hoeveelheid enz. van iets bepalen, iets bestemmen, afzonderen, gereedhouden; 't eten voor den afwezigen huisvader afzonderen; een vast aandeel bestemmen voor. — *tr.* - ook vaststellen, aanwijzen, toewijzen aan of voor. — AN - ook bepaaldelijk, voor vast, eigenlijk, zoo behooren, regtens, 't komt iem. toe; bepaald zeker; karakter, geaardheid, eigenaardigheid; eigen, eigenaardig. — WONG PANTJĒN - bepaald getal ter dienst aan iem. toegeschikte personen. — PANTJĒNÉ - wel zeker! twijfelt ge er aan? 't is zijn aard, enz. 2°. - pannetje van Europ. maaksel.
 PANTJING - vischhoek; hengel. — *ev. w.* - hengelen; iems. gedachten enz. zoeken uit te visschen, uithooren, voorzigtig uitvragen. — EN - een zeere keel of raauwheid in de keel hebben.
 PANTJIR - iems. fyzionomie of bijzondere uitdrukking van 't gelaat.
 PANTJĒR (*van TJĒR*), ook AN-TJĒR - ergens uitlopende straal water enz. — *ev. w.* - met een straal uitloopen; stralen, stralend schitteren. — AN - kleine waterval, strooming in een straal uit de hoogte, z. a. uit een dakgoot; ml. - pijp of goot voor de afstrooming. — PLAN-TJĒR - uit-, afstroomen; stralen werpen.
 PANTJĒT | *ev. w.* - schuin met een punt uit- of inlopend, z. a. in de lasch aan de hoeken van een raam, of een hoofddoek die met een inhoek in 't midden omgedaan is; aan 't einde schuin afsnijden; met een schuin-sche punt of inhoek vouwen.
 PANTĒN - z. PARI.
 PANTOG - tot het verste of hoogste punt gekomen; alles gedaan hebben wat men kon.
 PANTOS = PATOS, z. PATI 1°.
 PÁNTĀ - troep, groep, hoop, hoopje, van gelijksoortige dingen, kudde, bende. — *ev. w.* - groepeeren, in troepen enz. verdeelen; bij een troep enz. indeelen of opnemen. — AN - ook troep, kudde.
 PANTAQ = PATAQ.
 PANTĒNG | *ev. w.* - een koord enz. strak spannen of aanhalen; een boog stijver spannen.
 PĀPĀ - ellende, armoede; elendig, armzalig, iem. die

vroeger welgesteld was.— *ev. w.* — het ellendig hebben.
PAPAG *n.*, **PĒTEQ** *k.* en *k. i.* — ook iets dat tegemoet gezonden wordt om *iem.* af te halen; of **LAJANG** — — quit-tantie. — **TĀMBĀ** — zich op nieuw verheffen na door geneesmiddelen bestreden te zijn, een ziekte.— *ev. w.* — *iem.* tegemoet gaan om hem af te halen; tegemoettreden of —trekken ten strijde; *iem.* een geschenk tegemoet zenden.— **MAPAG TĀMBĀ** — **PAPAG TĀMBĀ**. — **KĒ** — — tegenkomen, ontmoeten.— *tr.* — ontmoeten, aantreffen, onverwachts vinden.— *cs.* — tegemoetgaan met een bepaald doel; naar *iem.* toegaan om hem tegen te houden, te ontvangen, inhalen; iets tegemoetzenden of *iem.* iets tegemoetzenden om hem er mede af te halen, *iem.* tegemoetgaan met *lv.* een rijtuig.— **PĀMAPAG** *enz.* — ook voorbehoedmiddel, middel om iets, *lv.* een ziekte, een koortsaanval, te voorkomen; *z. v. a.* **PĀNINGSĒT** (*z. SINGSĒT*) bij 't huwelijk *v. e.* dochter *v. e.* Pangeran met een mindere. — **AN** — ook plegtige af- of inhaling.— **PĀMAPAGAN** *enz.* — ook buitenmarkt, waar de kleinhandelaars de waren van desaliedenen opkopen om ze rond- of naar de groote markt te bren-

gen.

PAPAH — bladsteel van palm-boomen, pisangstruiken en *drg.*; bij telling: blad. — **AN** — de kroon van zulke boomen.

PAPAL — gekort, afgepunt, het hoofdhaar; zich het haar korten of laten korten.— *ev. w.* — 't haar, de knevels, een nagel korten; een lak korten.— *tr.* — de nagels snijden; takken insnoeijen; zich tegen *iem.* verzetten, een meerdere tegenspreken of zich tegen hem doen gelden.

PAPAN — plaats of plek voor *iem.* of iets, post voor een schildwacht *enz.*; schrijfbord, —blad; boekdeel; zijbord *v. e.* gebonden boek; plank van hout; bord om op te spelen. — **TJATER** — schaakbord. — *ev. w.* — zich plaatsen, posteren, stellen, zetten, schikken, leggen met eenig doel.— *cs.* — *iem.* ergens plaatsen, stellen; in een dienst of post plaatsen.

PAPAQ — effen, vlak, gelijk af, zonder uitstekende deelen; stomp, zonder punt; afgestompt, afgevijld; gelijk van hoogte, gelijk uitsteken, even ver reiken; gelijkstaan met iets of *iem.* in de *e. o. a.* hoedanigheid.— *ev. w.* — gelijk zetten; plat afsnijden *enz.*; evenaren; of **METENG MAPAQ** — 't rijstgewas: in de aren geschoten en overal

even hoog.— **MAPAQ KARANANG** — de zon: omstr. 8 uur voor-, en 4 uur namid.

PAPAR | *ev. w.* — effen of gelijk maken of hakken of strijken *enz.* — *tr.* — een boom of haag scheren, gelijkscheren.
PAPAS | *ev. w.* — knotten, in zijn voortgang tegengaan, fnuiken. — **AN** — afzetter, *v. e.* boom; de bladen van *rādjā-bājā* als geneesmiddel.

PAPAT — *z.* **PAT**.

PAPIN — door gebrek in tijd-lijken nood zijn.— **KĒ** — **AN** — verstoken van of gebrek hebben aan iets.

PAQ 1°. — verk. van **BAPAQ**.

2°. *hl.* of **ĒPAQ** — pacht van belastingen of van verkoop; pachter.— *ev. w.* — een verkoop of belasting pachten; veel tegelijk koopen, de massa tegelijk opkopen. — **AN** — pachterij; opium-pachterij.

3°. of **ĒPAQ** | *ev. w.* of *db. ev. w.* — *iem.* met de vlakke hand op het hoofd tikken, tot prijs of bespotting.

4°. — bons!

PĀRĀ 1°. — deel, gedeeld, gedeelte, in . . . gedeeld.— *ev. w.* — deelen; zich deelen of verdeelen in . . . ; ieder één van de . . . deelen.

2°. — *z. v. a.* de, vóór collectief genomen namen van standen, rangen of vóór benamingen of uitdrukkingen die een bijzondere betrekking of hoe-

danigheid aanduiden, of ook zaken, in tegenstelling met of onderscheiding van anderen, ook degenen; ook in 't enkelvoud: *z. v. a.* een of een der of een van den rang van.

3°. — verk. van **KĒPĀRĀ** (*hier-ond.*); — of *ldb.* — met waren rondgaan om te verkoopen. — *ldb.* — ook rondtrekkende koopvrouw; een toertje of tournee maken, een Vorst of aanzienlijke.— *ev. w.* —

naderen, nader komen, komen, hier komen, ergens verschijnen, present.— *n.*, **SOEWAWI** *k.*, **DAWĒG** *m.* — kom! komaan! welaa! toe! — **KĒ** — — overhellend, geneigd tot; aan den . . . kant, nog al, wat, vrij, achtig.— **KĒ** — **NGARĒP** — ook zich wat veel op den voorgrond stellen, tamelijk eerzuchtig.— **KĒ** — **KĒPĒRĒ** — te veel of te weinig, nu te groot dan te klein, nooit van pas. — **AN** — *z.* *ben.* — *cs.* — *z.* bij **PARAN**.

4°. — verk. van **PĒKENIRĀ**.

5°. — van slechter soort of minder waarde of rang, gering.— **DJARAN** — — een knol, bonk.

PARAH 1°. — zekere groote maat voor drooge en natte waren.

2°. | *ev. w.* — in drie of meer stukken klieven.

PARAN *n.*, **POERĒG** *k.* — gang, togt, reis, koers, rigting van een gang, plaats waar men

heen gaat, doel. — *sX db.* — in alle rigtingen; waarheen ook, op 't geval af. — *tr.* — naar toe gaan, op af komen; een afstand gaan of reizen; om iets ergens heengaan, gaan halen. — *MARAQAKÉ, MOEREGAKEN* — naartoe brengen enz.; aan- of te weegbrengen, veroorzaken, berokkenen, doen krijgen, iem. ergens in doen loopen, bv. in zijn ongeluk.

PARANDÉNÉ n., PARANDOSIPEN k. — evenwel, metdatal, in weêrwil daarvan.

PARAQ — verk. van *KÉPARAQ* (z. hierond.). — *ev. w.* — k. i. van *NGADÉP, z. ADÉP.* — *PINARAQ* — z. *LOENGGEH.* — *KÉ* — — — trawanten, hofwacht, hofbedienden.

PARAS 1°. — zachte steenachtige grond of aarde, pijp-aarde, kalksteen.

2°. — z. *TJOEKER.* — *tr.* — een jonge kokosnoot aan den steelkant afschillen om er een gat in te maken.

PARAT 1°. of *KÉ* — — — deugniet! goddelooze kerel!

2°. | *ev. w.* — bijsnijden, bijhakken, de scherpe kanten wegnemen.

PARÉ — verscheiden *srt'n.* van slingergewassen, waarvan met eetbare vruchten. — — — *ANOM en ANÈM* — geel of verguld met een groene streep er door.

PARÈK — digtbij; kort ophanden; naderen. — *ev. w.* — na-

deren, in de nabijheid komen; en — *MARAQ, z. PARAQ.* — — *AN* — vrouwelijke hofbediende.

PARÈM — stillend, verzachtend, pijnstillend, spanning verminderend middel: *srt. van smeersel.*

PARÈNG 1°. — z. *AWÈH, SÈNÈNG, SOEKÀ; en k. i. van LEGÀ, van het hart.* — *tr.* — iets vergunnen.

2°. | *KÉ* — — — toevallig, gelijktijdig gebeuren; 't is gebeurlijk, 't kan zijn, wie weet! juist van pas komen of gebeuren. — *tr.* — trefpen, juist; op 't zelfde oogenblik aankomen of doen; op een genoemden tijd. — *KÉ* — — — *AN* — juist van pas.

PARI n., PANTÈN k. — rijst op 't veld of in de aren, rijstgewas. — *PARÈN* — wilde padi, *srt. van gras dat veel op padi gelijkt.*

PARID | *ev. w.* — een sleepnet trekken, optrekken. — — *AN* — 't hijschtouw om het zeil naar boven te halen.

PARING — z. *AWÈH.*

PARIQ — rij, gelid; laan. — *ev. w.* — een rij of gelid vormen; zich aansluiten aan een rij. — — *AN* — ook zinspelende uitdrukking of spreekwoord in dichtmaat.

PARIS — langwerpig schild.

PARO n., PALIH k. — helft. — *ev. w.* — in tweeën deelen; splitsen; zich splitsen; in

tweeën; om de helft (van de opbrengst of winst) iets doen, de winst gelijkelijk deelen; 't hart, oog, de gedachte verdeelen, op tweederlei doel tegelijk vestigen. — *tr.* — de helft nemen van. — — *AN* — bij helften, voor of om de helft. *PALIH-AN k. n.* — ook zoogbroeder of -zuster.

PARCÉ of PARCET — rasp, raspe. — *ev. w.* — raspen.

PARÈNG — bogtig, slangvormig, 't lemmer van kris of piek. — *DJOERANG* — — — trapswijze aflopend ravijn.

PARON — aanbeeld.

PAS hl. — pas, reispas, geleibillet.

PASÁ — verk. van *POEWASÁ.*

PASAH 1°. — schaaf; geschaafd, gelijkgeschaafd; bezeerd, gekwetst, uitwerking hebben, trekken, geneesmiddelen drg.; hechten, houden, wat geplakt of opgesmeerd wordt; snijden, er in gaan, een wapen of snijdend gereedschap; slagen; ook, *PÁNGER k. i.* — gevijld, afgevijld, de bovenste rij tanden; zich die laten afslijpen. — *ev. w.* — schaven, goed werken, raken, treffen; iem. de boventanden afvijen of afslijpen.

2°. — wettige echtscheiding, ontbinding van 't huwelijk door den priester. — *ev. w.* — een huwelijk ontbinden; man en vrouw wettig scheiden.

PASANG 1°. — ook gepaste of juiste inrigting, schikking enz.; er op gerigt of aangelegd. — — *SÈMOE* — gelaats-trekken, uitzigt. — — *RAKIT* — bouw en inrigting; vorm en trekken; vorm en uitdrukking; geheele gestalte. — — *WANGEN* — de bouw, architectuur. — — *PATET* — uitzigt, voorkomen. — — *JOGÁ* — juist geschikt of van pas. — — *ev. w.* — schikken, inrigten, stellen, zetten, opstellen, opslaan, in elkander zetten, regelen, aanleggen, te regtzetten of -leggen, in 't werkstellen, spannen; inspannen; de horens bieden, gereed houden. — — *AN* — val, knip om te vangen; juk van trekbeesten; disselboom; aanvoegletter in 't Jav. schrift.

2°. — paar zaken die bij twee gebruikt worden; weêrga, de andere van 't paar.

3°. en — — *AN* — inzet bij 't spel. — — — ook een inzet doen, inzetten.

4°. — vloed, 't opzetten van de zee.

PASAQ — zich gelijk blijven, er bij blijven, zich houden aan zijn woord, beginsel enz.; vast, bevestigd, bewaarheid; 't zelfde blijven, een toestand, ziekte enz.

PASAR n., PÈKÈN k. — markt, marktplaats; markttag; week van vijf dagen. *IWAQ en OELAM PASAR k. n.* —

schelpvisch. — AN — marktdag, een der vijf pasardagen.

SĀ — — vijf dagen. — tr. — voor iets of iem. een offerande doen na den vijfden dag.

ASĒK 1°. — stijf ineen, stijf zamengedrukt, gepropt, vastgestampt enz.; stijf aan-eengesloten of op elkander gedrongen; stijf vol, de buik. — ev. w. — stijf ineendrukken enz.; door inproppen of instampen aanvullen.

2°. = PASAQ.

PASĒKAT — goede uitspraak v. e. taal.

PASĒQ — ongodsdienstig, heidensch; een bijzondere Boedistische secte onder de Jav. — ev. w. — tot een heidensche secte behooren.

PASĒR — wijzer v. e. uurwerk; schacht of steel v. e. pijl; blaaspijl. — ev. w. — een pijl of harpoentje door een blaasroer schieten; iem. of iets er mede schieten.

PASĒRAN — droogschuur, droogbak voor suiker, koffie enz.

PASIH — z. SIH.

PASIR — fijn zand. — MAS — — stofgoud. — GOELĀ — — poeder-suiker. — KLĀSĀ — — fijne pandan-mat. — AN — — PĒNJOE; of ĒNPOG — — AN — schildpad-ei.

PASO — van onder naauw toelopen- de en doorboorde pot voor 't kristallizeren van de suiker.

PASOE — de verhevenheid op den rug van den neus.

PASĒNG — de wortel van den neus.

PASOQAN (of eig. PASOAN?) = PASO.

PĀSRĒN (van ASRI) — versiersel, wat maar voor sieraad dient.

PAT (in PAT-BĒLAS, PAT-LIKĒR en PING PAT) n., KAWAN k. — vier. — MĀNGSĀ — — MĀNGSĀ KAPAT. — MĀNTJĀ — z. MĀNTJĀ. — KA — —, KAPING SĒKAWAN k. — vierde (bij drie anderen). — KA — — of MĀNGSĀ KA — — k. n. — de vierde māngsā.

PAPAT n. (achter 't naamw.), PATANG (vóór 't naamw.) n., SĒKAWAN, KAWAN k. — vier. — ev. w. — elk vier. — tr. — met zijn vieren verrigten, er vier voor gebruiken; voor een vrouw een offerande doen als ze voor de eerste maal in de 4e. maand der zwangerschap is.

PRAPAT, PĀRĀSĒKAWAN — vierde deel. — PRAPAT of PRĒPAT k. n. — de hoofden van de māntjā-pat en de māntjā-limā. — MRAPAT k. n. — in vieren deelen; naar vier kanten, kruiselings. — PRAPATAN k. n. — kruis; in 't kruis.

PĀTĀ — verk. van SOEPĀTĀ.

PATAH — behoorlijk verdeeld, een arbeid; gerangschikt; bestemd; bruidsgezellinnen, even als de bruid opgeschikt;

ras, van dieren. — ev. w. — tot taak geven of ter ver- rigting opdragen aan; ieder zijn bepaald werk geven, werkzaamheden regelen en verdeelen; rangschikken.

PATANG — z. PAT.

PATANGARING n., KAWANARING k. — afschutting van 't achterhuis in een Jav. woning.

PATAR — grove vijl voor de hoeven der paarden en voor hout.

PATĒNG — zeer groote boor, kuipers- of scheepmakers-boor.

PATĒQ = PĀNTĒQ.

PATER — gebulder, gedonder.

PATI 1°. of KĒ — n., PATOS of KĒ — k. — uitermate, bijzonder, over-, erg, zeer veel; zeer vast, van slapen. — KĒ db. — zeer erg, in hooge mate.

2°. n., PĒDJAĀ k., SĒDĀ k. i. — de dood; iems. dood; 't uitgaan enz. van licht en vuur; 't einde v. e. maand. — PATI GĒNI k. n. — zonder feestelijkheid; een etmaal in 't geheel niets eten, bij vasten. — ldb. — doodslag, manslag; dooden, gesneuvelden. — RĀDJĀ — — of RĀDJĀ ldb. — manslag enz. als regtsterm. — MATI n., PĒDJAĀ k., SĒDĀ k. i. — dood, gestorven; sterven; uitgaan, uitdooven; niet meer in wezen of in stand zijn of blijven; opgeheven; niet meer gaan kunnen, een horlogie enz.; er is

te kort, bij 't nawegen enz.; dood loopen, afgesloten of versperd zijn; niet meer begaan worden, onbegaanbaar; op- of uitgedroogd, een rivier, wel, put, het zog; geheel verlamd, een lichaamsdeel; uitgedelgd, uitgeschraapt, schrift; uit, ten einde, een jaar enz.; aan 't einde stuiten; vast, niet meer los te trekken, een knoop enz.; vast in elkander gezet, vastgespijkerd, -gepend, -genaaid, -gedraaid enz.; vastgesteld, een prijs, hoogste die geboden mag worden, laagste waar 't voor mag gaan; laag, een worp in 't spel; valsch, dobbelstenen, die altijd laag vallen; woest, een grond. — tr. — dooden; uitblussen; doodend, dooddelijk; vernietigen; verdelgen, uitdelgen, uitwisschen, versperren, onbegaanbaar maken, stoppen, uitdroogen; vastmaken (als bov.); een spijker omklinken, 't wiel v. e. rijtuig remmen. — KĒPATĒN — een doode hebben in zijn huisgezin of onder zijn bloedverwanten; de lamp, fakkel enz. is hem uitgegaan. — cs. — ter dood laten brengen; 't ligchaam (d. w. z. 't vleesch, de zinnelijkheid) dooden; den prijs vaststellen. — PATĒN — ook = PANGKON (z. PANGKOE) als leesteeken. PATHI — vezier, eerste minis-

ter, rijksbestierder, de uitvoerder der bevelen van den Vorst of 't plaatselijk hoofd.
— MĒMATH - order of orders geven.

PATIKĒLIR *hl.* (voor PARTIKĒLIR), soms PATIKĒLINTĒ of PĒDJAHKĒLIR *k.* - particulier; officieus, niet officieel.

PATIL - stekels onder de kieuwen van sommige vissen. — *ev. w.* - er mede steken.

PATIQ | *ev. w.* = NATRAP, *z.* TRAP; inzetten, inleggen, bezetten met goud of edelgesteenten. — *tr.* - een kokosnoot doppen, de pit er uithalen. — *AN* - de uitgehaalde pit van id.

PĀTJAL - kleine wig of keg, sluitklos, sluitwigje in voegen van timmerwerk, kloofwig, kuipersawig of -drevel. — *ev. w.* - ook voor een oogenblik mede helpen, bijspringen. — *tr.* - ook = MĒTJĒLI, *z.* PĒTJĒL.

PĀTJANG | *ev. w.* = NJAPANG, *z.* TJAPANG. — *cs.* - iets bestemmen voor iets of iem.; een kind verloven. — *AN* - ook verloofde; verlovings.

PĀTJAQ 1°. - vereischte of voorgeschreven vorm, houding, beweging; naar den eisch, naar den regel, volgens de regelen der kunst; opgezet, geschikt, geordend; ook *ldb.* - verordening, voorschrift. — *ldb.* - ook iets opzetten, inrichten. — *ev. w.* - veror-

denen; fatsoeneren; iets ergens in of aan passen of schikken; naar den eisch of met kunst schikken of zetten, een opstel of bekendmaking in een dagblad plaatsen. — *tr.* - ook iem. order of orders geven; een kokosnoot enz. ontbolsteren. — *AN* - nieuw aangesteld, een ambtenaar; kinderpiek. — DĒPOR — *AN* - ijzeren pijlpunt in den vorm van een pieklemmer.

2°. - spaak v. e. wiel.

3°. | — SOEDJI = WAN-TJAQ-SOEDJI.

PĀTJAR - een boom met welriekende bloemen en kleine ronde vruchten. — TJINĀ en — KOEKOE - *srtn.* van patjar. — BANJOE - *sr.* van balsamien. — WOETAH - schroot; schiethagel; hagelbui van pijlen en drg. — *ev. w.* - de nagels met patjar-koekoe rood maken. MATJAR-WOETAH - met schroot of hagel schieten; in een hagelbui aankomen of neêrvallen.

PĀTJĒ - de boom waarvan de koedoe komt, en zijn vrucht.

PĀTJĒK 1°. = PĀTJAQ 2°.

2°. - *sr.* van bloedzuiger in bergstreken.

3°. - vastzittende steek in de borst met beklemming van den adem, borstkramp.

PĀTJĒL = PĀTJAL.

PĀTJĒT - klein *sr.* van bloed-

zuiger.

PĀTJIT | *ev. w.* - geslaagd in een kwaden toeleg. — *AN* - wat tot versnapering bij 't opium rooken gebruikt wordt.

PĀTJĒH of PĀTJOH - stellig of uitdrukkelijk verbod. — *tr.* - iem. iets uitdrukkelijk verbieden.

PĀTJĒL of — BAWAQ - hak, disselvormig landbouwgereedschap, waarvan 't ijzeren blad in een houten achterblad gevat is. — *ev. w.* - ook den grond daarmede om- of schoonhakken.

PĀTJĒQ - bemiddelaar, uitgezondene in handels- of huwelijkszaken. — *cs.* - iem. aan een andere koppelen of ten huwelijk bezorgen door bemiddeling.

PĀTĒH - de grond aan 't dorps- hoofd toegewezen tot zijn inkomen; *z.* ook TABON. — *ev. w.* - gewend, van jong af gewoon; bedreven in iets door oefening of het veel te doen. — KĒ — zich aangewend hebben, een leelijk aanwensel hebben. — *cs.* - zich iets tot een hebbelijkheid maken, zich aan iets wennen; een kunst enz. zich eigen maken.

PĀTĒNG | *ev. w.* - zamen doen in een handel of koop, geld bijeenbrengen daartoe; zamen deelen, de winst of 't verlies. — *cs.* - aan velen

tegelijk iets verkopen. — *AN* - ook compagnons zijn, in compagnie; met vereende krachten; deelgenootschap.

PATĒQ | KALAH —, KAWON — - de minste zijn of het verliezen in 't vechten met den snavel.

PATĒT *n.*, PANTĒS *k.* - gepast, gevoelig, het past, het behoort; behoorlijk, welvoelig, redelijk, fatsoenlijk; begrijpelijk, 't is te begrijpen; waardig, verdienen. — PATĒT *k. n.* - in harmonie met elkander, eendragtig, eensgezind. — PANTĒS ook wel *k. n.* (*ml.*?) - schoon, knap, deftig, prijselijk, goed. — Ē - als het is zoo als 't behoort, redelijkerwijze, in den regel, eigenlijk moet of behoort. — PATOĒTĒ *k. n.* - ook denklijk wel, men mag onderstellen, 't laat zich aanzien. — MATĒT *k. n.* - een muziekinstrument stemmen; en MANTĒS *k.* - iets schikken; een zaak of geschil schikken; partijen tot een schikking brengen of bewegen; iets in evenredigheid brengen met iets anders; in behoorlijke orde brengen; opsieren. — *tr.* - in overeenstemming handelen of zijn met; iem. tot rede brengen, goed of fraai staan, behoorlijk of bevalig uitzien. — PATOMTAN -

liefdeband, vrucht der harmonie, kind, *bij zijn vrouw of bij haar man gekregen*; transactie, onderlinge schikking *v. e. zaak*.

PATOH | *ev. w.* - ten einde zijn, niet verder kunnen, afgewonden, afgeloopen *enz.*; 't scheepsanker: houden, vastliggen.

PATOS - *z. PATI* 1°.

PÁTRAP - *z. TRAP*.

PÁTRĒM - kleine dolk, *door vrouwen gedragen*; de uitschietende bloem van een jongen kokosbloom; voor 't eerst bloeijen, *id.*

PÁTRI *k. n.*, PÁTROS *k. d.* - soldeersel. — *ev. w.* - solderen.

PÁTROEMAN - *verb. van patroon*, patroonen voor schietgeweer.

PÁTROU - patrouille.

PÁTROS - *z. PATRI*.

PÁTAQ - schedel, 't harde kop of voorhoofdsbeen van beesten, ook sommige visschen en torren; ook kop *v. e. mensch*, verachtelijk. — *ev. w.* - ook tegen den kop gooijen, slaan of schieten. — *KE* — — voor den kop krijgen; een dief: ontdekt worden door 't gestolen goed.

PATĒM - klinkhamer. — *ev. w.* - daar een slag mede doen, er mede werken; standvastig, zonder weifelen of wankeken. — *tr.* - klinken.

PATĒQ *k. n.*, PÁTRAP, KÁTRAP *k. i.* - Javaansche pokken, aardbeipokken.

PATĒT - toon, muziekttoon. —

ev. w. - een muziekinstrument stemmen, op den vereischten toon stellen; beteugelen, inhouden. — *tr.* - van een struik die geplant zal worden, de vezelwortels rondom afsnijden. — *AN* - 't voorspel op viool of guitarre.

PATĒI - zetmeel; bloem van sago; 't beste van iets. — *ev. w.* - 't zetmeel of de bloem uit iets halen.

PATĒE | *ev. w.* - zijn tol in de kring der punten van andere tollers opzetten, kinderspel.

PATĒQ - uitspringende hoek, *z. a. v. e. berg of rivier*.

PATOL = PALEH, *en plat wrd. voor PATĒQ*. — *ev. w.* - diep modderig of een slikgat zijn; in diepen modder staan, waden of gaan staan *enz.* — *KE* — — er in raken of blijven steken.

PAWON - stookplaats, haard, oven, keuken, kombuis.

PĒ 1°. of PĒPĒ | *ev. w.* - iets in de zon droogen, luchten, te droogen *enz.* zetten.

PĒPĒ (*strandl.*) - in de zon gaan staan of zitten; bij een hooger hoofd hulp zoeken met voorbijgang van de lagere; *en PĒMĒ* | *ev. w.* = NGĒPĒ.

2°. - *srl. van rogvisch*.

3°. | *db.* - een medicijn voor kraamkinderen om er sterke menschen van te maken.

PĒĀ - gezouten en droog gerookte zeevisch, kĒmboeng of lajang.

PĒDAH = PAHĒDAH.

PĒDARĀQAN | PĒDAQ — — iemand van 't laagste gemeen.

PĒDARĀNGAN - de rijstpot, waarplaats van de ontbolsterde rijst; huistrouw, huishoudster.

PĒDĀH - *z. PATI* 2°. — *KE* — — KĒPATOS (*z. PATI* 1°), door verkeerd verstand.

PĒDJĒT | *ev. w.* - knijpende drukken, *bv. iems. hand*, iets toe- of openknijpen.

PĒDJĒH (*plat wrd.*) = NĒTPAH.

PĒDANG - zwaard, sabel. — SOEDĒQ - degen. — *ev. w.* - met een sabel *enz.* houwen, slaan; krom, *iems. beenen*.

PĒDAQ = PĒRAQ. — *KE* — — ook van den eersten rang, een gemalin; een bijzonder dienstpersoneel van den Kroonprins *enz.*

PĒPATI *k. n.*, PĒPATOS *k. d.* - laadkar met korte as, terwijl de ver naar binnen reikende naven der wielen in bamboetouwen draaijen.

PĒPAWANGAN - groote oude schildpad; een vermomming bij een maskerade.

PĒPĒK = PĒRAQ *en* PARĒK.

PĒPĒNG = SĒPĒNG.

PĒPĒS - scherp, bijtend van smaak, heet op de tong; bijtend, brandend gevoel, *bv. in de oogen*, *z. a. van rook*, een scherpe lucht.

PĒPĒT - een kerf of gekerfd in 't boe. ooglid.

PĒPĒT - runderkalf, vaars, var.

PĒPĒT - mist, dikke nevel. — *ev. w.* - duister, nevelig, ook de oogen; uit al zijn magt, vliegend loopen.

PĒPOT - gebroken, breken, een touw en al wat ter verbinding moet dienen (alleen van buigzame zaken); afgebroken, afbreken, ophouden, gestaakt, ten einde. — *ORA* — — ook onafgebroken, onophoudelijk. — *ev. w.* - iets breken, afbreken, er een eind aan maken, staken. — *tr.* - ook een zaak tot een einde brengen, een beslissing er in geven.

PĒQĀ - rook, dikke rook, walm; benaauwd, het hart. — *tr.* - iem. door rook hinderen, iets met rook doen komen.

PĒGAT - afgebroken, er af, gescheiden, uit, opgegeven; ophouden gunstig te zijn, de wind. — *db.* - ook onbestendig. — *ev. w.* - iets afbreken; scheiden, een vrouw verstooten; in den weg treden, beletten, stuiten. — *tr.* - ook iem. den pas afsnijden. — *AN* - zamen gebroken hebben, verbreking van de vriendschap; *n.*, PĒSAMAN *k.* - echtscheiding; gescheiden, echtgenooten.

PĒGĒL - stijf, stram, loom, stijfheid in de leden, vermoeid gevoel, ook de oogen;

van 't hart = KAKOE; het moê worden, 't verveelt *iem.*
— *cs.* — ook vervelen, verdrieten, tegenstaan.

PĒGĒNG | *ev. w.* — *k. i.* van NGAMPĒT en NJAPIH, *z.* AMPĒT en SAPIH; *k. n.* — benaming van den dag vóór of de voorbereiding tot de vaste; — PĀPĀ-PEKSI, *z.* PEKSI 2°.

PĒGĒS — schuin in- of afgesneden. — *ev. w.* — schuin in- of afsnijden. — KĒ — — een (schuinsche) sneê krijgen.

PĒGO — uitspraak van 't Javaansch met westerschen tongval. — PĒGON — met dien tongval spreken; Javaansch met Arabische letters geschreven.

PĒGŌGOQ — onbeweeglijk zitten of staan. — *ev. w.* — zich onbeweeglijk overeind houden, zittende of staande.

PĒGOT = PĒPOT.

PĒH = PIH.

PĒHI — een *Chin.* kaartspel.

PĒJOQ — deuk, gedeukt, gedeeltelijk ingedrukt; wrak of niet meer stevig staan. — *ev. w.* — indeuken, indrukken.

PĒJOR 1°. — krom met buitenwaarts staande knieën, *iems. beenen.*

2°. — tijgerwelp.

PEK — eensklaps.

PEKAH — opbrengst, winsten, inkomsten, van vruchtbomen, handel, een koopman of

ambtenaar.

PEKAKAS = BĒKAKAS.

PEKANTEQ = PIKANTEQ, *z.* OLĒH.

PEKAQ | SĀ — — een span van beide duimen en middelste vingers. — *ev. w.* — inhouden, bedwingen, matigen; of PĒMĒKAQ — ook meisjes-vestje met knoopjes. En *z. bij* BANGKĒQ.

PEKĀRĀ — verk. van PRAKĀRĀ.

PEKATĒL = BĒKATĒL.

PEKĒN — *z.* PASAR.

PEKĒNĒNG — 't zwellen of de opzetting van pezen of dĒn bij krachtsinspanning. — *ev. w.* — zijn krachten inspannen, ook tot iets.

PEKĒNIRĀ — gij, u, uw, van ambtenaren tot hun ondergeschikten, of van zendelingen van den Vorst tot wien ook, in officiële stijl.

PEKĒRING — *z.* ĒRING.

PEKĒWĒH *n.*, PEKĒWĒD *k.* (van ĒWĒH *enz.*) — moeilijkheid, bezwaar, hindernis, verlegenheid. — *ev. w.* — bezwaar maken, ergens tegen opzien, — *tr.* — *iem.* lastig vallen, moeilijkheid aandoen.

PEKIĤ | KITAB — — een geschrift over rechtsgeleerdheid.

PEKING — een zeer klein *srt.* van rijstvogeltje.

PEKIQ — *k. i.* van BAGĒS, van een manspersoon.

PEKIR — fakir, bedelmonnik.

PEKŌH — krom van beenen met buitenwaartsche knieën en

binnenwaarts omgebogen voeten.

PEKOLĒH = PIKOLĒH, *z.* OLĒH.

PEKROQ | TING PĒLEKROQ *en ev. w.* — opstaan, opgezet, overeind, *z. a. de veēren v. e. vogel.*

PEKSĀ — volhouding, doorzetting; dwang, geweld, drang. — *ev. w.* — vol blijven houden, volstrekt willen, 't er op gezet hebben; dringen, dwingen, noodzaken; verkrachten. — *cs.* — aandringen bij. — *tslv.* — volhardend. — AN — ook onweêrstaanbaar; onder dwang.

PEKSI 1°. — *z.* MANĒQ.

2°. — de ijzeren stift aan 't lemmer van mes of wapen waarmede het in het hecht of gevest zit. — DĀPĀ — — de middelbalk van een dakgebinte, waar de nokstutten (toewāh) in rusten.

PĒL of EPĒL | *ev. w.* — den vloer opdwellen.

PĒLĀ | *tr.* — besnijden, bij- of gelijksnijden, korten.

PĒLAG — schoon, bevallig.

PĒLAG 1°. — slagboom, stalboom; versperring, hinderenis die belet ergens te komen, maar 't uitzigt er op vrijlaat. 2°. = PĒLAQ 8°.

PĒLĀL — de offermaaltijd op Moehammads geboortedag, sidĕkah Moelĕd. — AN — dien houden.

PĒLĀPĒLOE 1°. (van ILOE) — 't kenteekenend uitvloeiend

slijm der zwangeren tegen den tijd van 't baren.

2°. — half slapende, droomerig (?). — WONG — — druilloor, luilak.

3°. — *srt.* van horzel.

PĒLAQ 1°. = GĒLAQ.

2°. — jonge kakap-visch.

3°. | *ev. w.* — stooten tegen; *iem.* in 't naauw brengen; aanzetten, aansporen, bespoedigen, spoed maken met; aandringen bij *iem.*

PĒLAT — gebrekkig in 't spreken, verkeerde uitspraak, brouwend, lispelend *enz.* spreken.

PĒLAT — plaat op borst of arm tot ambtsteeken.

PĒLEK 1°. = PĒLAQ 3°.

2°. | *ev. w.* — ergens blijven hangen, een geur.

PĒLEM — de mangga-vrucht.

PĒLĒNG 1°. | *ev. w.* — de aandacht geheel vestigen op, iets alleen bedoelen; met ernst of onverdeelde aandacht. — PĒMĒLĒNG — ook ernstige of vurige bede, sterk verlangen.

2°. | *ev. w.* — *z.* MANIQ. — AN = TJĒBLONG. — TAWON — AN — *srt.* van wesp die hangnesten van klei maakt.

3°. | *ev. w.* = TĒLĒNG.

PĒLĒT — zwart of donkerbruin gevlamd, hout; lange zwarte vlek op 't lichaam. — LĒNGĀ — — een verliefdmakende olie. — *tr.* — iets marmeren, met vlammen maken; met

den vinger afvegen.
PĒLI (*plat wrd.*) - penis. — **PĒLĒN** - mannelijk, een dier; kraan, tap.
PĒLING *n.*, **PĒNGĒT** *k.* (*van ĒLING enz.*) - waarschuwing; voorspellend of waarschuwend teeken; aanzegging, aanschrijving; aanduiding, opteekening.
PĒLIQ 1°. - iets kleins dat flinkert of glinstert, een glinsterend punt, flikkeringje, vonk of klein stukje vuur; sprankje goud. — *ev. w.* - mineralen, metalen, diamanten, goud zoeken of delven. — **AN** - delfstof, erts. — **PĒMĒLIQAN** - mijn, goudmijn *enz.*
PRĒLIQ | **TING** — *en ev. w.* - flikkeren, schitteren.
 2°. | *ev. w.* = **MĒLOQ**, *z.* **PĒLOQ**.
PĒLO - gebrekkig of gebroken spreken, stamelen, een kind, een dronken mensch; spelfout in 't schrijven, fouten maken.
PĒLEH of **PĒLOH** - impotent, impotentie *v. e. man*.
PĒLENG - een watervogel.
PĒLEQ - *z.* **RANGKĒL**. — **SĀ** — — een vadem in omvang.
PĒLER - vloer, gemetselde of gepleisterde; bevoerd met vlak liggende steenen. — *ev. w.* - bevoeren als bov.
PĒLES - groot *srt.* van paling; *srt.* van slek als een bloedzu-

ger; (*plat wrd.*) penis. — **EN** - neuskwaal bij buffels.
PĒLOG - een slag van gamelan.
PĒLOH - *z.* **PĒLEH**.
PĒLOQ - mangga-pit; *en* = **TJĒPLOQ**. — *ev. w.* - geheel en duidelijk zichtbaar, klaar-blijkelijk. — *ev. w. db.* - in 't oog vallend; uitblinkend.
PĒLOT *en ev. w.* - onliggen aan den rand, of de snede van scherp tuig.
PĒLSIR = **PLĒSIR**.
PĒMBARĒP *n.*, **PĒMBADJĒNG** *k.*, **PĒMBAJĒN** *k. i.* - oudste, eerstgeborene, *v. iems.* kinderen of *v. de* broeders of zusters. — **PĒMBAJĒN** - *z.* ook **SOESOE**.
PĒMĒ - *z.* bij **PĒ** 1°.
PĒMGĒT = **PĒNGĒT**, *z.* **PĒLING**. — *tr.* ook *k. n.*, **MĒNGĒTI** *k.* - op-, aantekenen tot herinnering. — **AN** *k. n. en k.* - aantekening tot herinnering, memorie, nota, register. — **LAJANG** — **AN** - memoriaal; memorie.
PĒN of **ĒPĒN** - schrijven. — *ev. w.* - schrijven, pennen. — *tr.* - opschrijven, optekenen.
PĒNANANGAN (*van SANGAN*) - oude pan of stuk aardewerk om er kaffieboonen, maïs *enz.* op te branden, of om het vuur toe te dekken.
PĒNĀPĀ *en* **PĒNĀPI** = **POĒNĀPĀ**, *z.* **ĀPĀ**.
PĒNAQ - groote handvol,

klomp, *bv.* rijst.
PĒNĀTOE *ml.*, **PĒNĀTOS** *k. d.* = **PĒMASĒH**, wasscher, bleeker.
PĒNĒL - ook debat, wederzijdsche bestrijdingen of pleitredenen. — *ev. w.* - met slaande vlerken aanvliegen op de tegenpartij, een vogel.
PĒNĒLIQ - starheid, het stijf openstaan van de oogen. — *ev. w. en* — **AN** - star, onbewegelijk wijd openstaan, staroogen; niet blikken of blozen.
PĒNĒNG - doel, oogwit, streven. — *ev. w.* - in 't oog houden, 't oog houden op, streven naar, zich onverdeeld wijden aan.
PĒNDING 1°. = **PĒNGGIQ**. — *ev. w.* - in 't midden dun zijn; op 't doorbreken staan.
 2°. - metalen gordel.
PĒNDIR of **PLĒNDIR** | *ev. w.* - *iem.* drukken met veel werk, met vrijlating van anderen, alleen laten zwoegen. — **KĒ** — — alleen moeten zwoegen, alleen gelaten in een werk.
PĒNDIRANG - ook bange onrust van 't hart. — **AN** - onrustig of angstig heen en weder zien.
PĒNDJADJAP - kleine schuit, sloep.
PĒNDJALIN *n.*, **PĒNDJĀTOS** *k.* - rotan, rottingriet, -plant.
PĒNDJĒLET - bult, knobbel,

opzetting, swelling. — *ev. w.* - bultig, opgezet, *bv. de* maagstreek door wind; 't hart: bitter aangedaan.
PĒNDJOL - afgeplat, een rond voorwerp, niet zuiver rond.
PĒNĒL *en ev. w.* - dik, gezwollen, dik opstaan, boven den rand uitsteken, *bv. de* oogen, de inhoud *v. e. vat*. — **PĒNĒL** - ook van wild vleesch in een wond, *en v. e.* kemirinoot met dubbele pit.
PĒNĒOLO | *ev. w.* - deugnieteerij uitvoeren, leugenpraatjes verkoopen.
PĒNDĀPĀ *k. n.*, **PĒNDĀPI** *k. d.* - op pilaren of houten stijlen rustend gebouw, van alle zijden open. — *ev. w.* - zich daarin bevinden of zich er gaan ophouden. — **PĒNDĀPAN** - bijzondere statige wijzen van gaan, ook *v. e.* paard. — **MĒNDĀPAN** - zoo voortreden.
PĒNĒAQ 1°. - terugkeer of met den terugkeer van den zelfden tijd, met een tusschen-tijd van, tot den duur van, over, in, om. — *ev. w.*, ook met **PĒNĀN** er achter - een offerande doen voor een overledene op den eersten verjaardag van zijn dood. — *ev. w.* met **PĒNPO** - *id.* op den tweeden. — *En z.* **MĒNĒAQ**. — *tr.* - die offerande doen voor *iem.*
 2°. | *tr.* - aantreffen, ontmoeten.

PENDÉGA - opzigter, bestuurder, werkbaas. — ANAQ — 't bootsvolk. — *tr.* - opzigt en bestuur houden over.
 PENDÉKEL | *ev. w.* - met een knobbeltje, *de keel*, een gevoel hebben als of er een knobbeltje in zat; *het hart*: iets niet kunnen slikken.
 PENDÉM - ook in hinderlaag verscholen; familiebegraafplaats. — *ev. w.* - begraven, in den grond verbergen; in hinderlaag leggen; MÉTAQ, NJARÉQAKÉ (*van PÉTAQ, SARÉ*) *k. i.* - *iem.* begraven, ter aarde bestellen. — KÉ — in den grond, aard-, in PÁLÁ-KÉ —.
 PENDÉQ - kort; laag. — É - op zijn minst, ten minste. — ASTÁ - karig, niet mild in 't geven.
 PENDÉT - *z.* AMÉQ, PÉQ en TOEKOE.
 PENDIKIL - kleine knobbel, bultje. — *ev. w.* - knobbelig *enz.*
 PENDOEKEL - ronde verhevenheid, knobbel, bult. — *ev. w.* - bultig *enz.*
 PENDOESOL = PENDÓSOL.
 PENDOGÁ - de vrucht van de pandan.
 PENDOKOL = PENDOEKEL.
 PENDOQ 1°. *n.*, KANDÉLAN *k.* - metalen overtrek van een krisscheede.
 2°. - *srt.* van schildpad wier schaal aan de ribben vastzit.
 PENDÓSOL | *ev. w.* - een dikte

zijn onder een kleed *enz.*, zodat het kleed er door bultachtig opgeheven is; 't hoofd opsteken, de overhand hebben.
 PÉNED - goed, best, deugdzzaam; goed in orde, naar behooren.
 PÉNEKAR - ondergeschikte ambtenaar die tot den stoel van een hooger ambtenaar behoort.
 PÉNÉQ | *ev. w.* - klimmen, klauteren, opklimmen, overklimmen. — *tr.* - beklimmen, klauteren op of over.
 PÉNÉT = NÉT. — PLENÉT | MLENÉT = MLENÉT.
 PÉNÉT = NÉT. — PLENÉT - ook drol, keutel; prol; dreutel, ventje. — MLENÉT - met de vlakke hand uitdrukken, uitpersen; zijn behoefte doen; drukken, persen, neêrdrücken, ook een zware last den drager.
 PÉNG of EPÉNG | *ev. w.* - ijverig doorzetten, spoed maken. — *db.* AN - om kort te gaan of het kort uit te drukken, dooreengerekend.
 PÉNGABAR - vermogen om een wonder te doen. — AN - wonderstuk, blijk van wondermagt.
 PÉNGAR - scherp van reuk, sterk prikkelend in den neus; sterk prikkelen, *de neus van binnen*.
 PÉNGARON - *z.* bij KAROE.
 PÉNGÉRAN (*van ÍNGER*) - *z. v. a.*

oordeel des ondersheids, beoordeeling van gevolgen.
 PÉNGES - snede, insnijding. — *ev. w.* - snijden.
 PÉNGGAQ | *ev. w.* - weêrhouden, tegenhouden; betuigen.
 PÉNGGIQ - dunheid in 't midden, ingedruktheid rondom, en = MÉNGGIQ, *z.* ÉNGGIQ.
 PÉNGGONG - uitgelezen, uitgezocht, het beste, *bv.* zaad, stekken.
 PÉNGIN | KÉ — - lust, begeerte, lust hebben, haken, hunkeren. — MÉMÉNGIN - belust maken, verlokken. — *cs.* - verlokkend, begeerlijk. — AN - ook hebzucht, hebzuchtig.
 PÉNGING - verboden, verhindert. — *ev. w.* - verbieden, sterk afraden.
 PÉNGKAL - een leesteeken in 't Jav. schrift, de j achter een and. medeklinker. — *ev. w.* - achteruitslaan, -schoppen, een *best*; een letter met een péngkal schrijven.
 PÉNGKELGENG of PÉNGKELEQ | *ev. w.* - buigen, zich buigen, *bv.* een tak door den wind; gebogen.
 PÉNGKER - *z.* PÉNGKER.
 PÉNGKEH - stevig, sterk, onwrikbaar, pal staan. — *tr.* - zich pal zetten tegen; *zijn* woord gestand doen.
 PÉNGKEL - *k. i.* van KÉKEP. — *ev. w.* - in de armen sluiten.

PÉNGKENG = BÉNGKENG.
 PÉNGKEQ = BÉNGKEQ.
 PÉNGKOL - weg die met een bogt omloopt. — *ev. w.* - een bogt of omweg maken, ook *van den weg* gezegd.
 PÉNGKOQ | *ev. w.* - tegenhouden, tegengaan, stuiten, in 't naauw brengen. — *tr.* - iets ontmoeten waardoor men gestuit wordt.
 PÉNGENG - dom, onwetend.
 PÉNGES of PRÉNGES en PÉNGEQ - de stank van een bok; stinken als een bok.
 PÉNGONG = PÉNGENG. — PLENGONG en PLENGANG-PLENGONG - verbluft of versuft staan te kijken.
 PÉNGOT = PÁNGOT.
 PÉNI | *db.* - uitgelezen, kostbaar; kostbaarheden. — RÁDJÁ — - kostbaarheid; schat.
 PÉNIKÁ = POENIKÁ, *z.* IKOE.
 PÉNIKI = POENIKÁ, *z.* IKI.
 PÉNITI of PÉNITIH *prt.* - speld; haarspeld tot versiering.
 PÉNJÉT - indruksel, deuk, kneuzing; gekneusd door drukking, ingedrukt.
 PÉNJÉT of PÉNJÉT = NÉT.
 PÉNJOE - zeeschildpad; schildpad, *als stof*.
 PÉNGEH | SOE — = LOEWIH KÉBAQ, DJÉDJEL, BÉNTÉT. — *tr.* = NGÉBAQI, *z.* KÉBAQ.
 PÉNOENGQ - bult, verhevenheid op den grond, heuveltje. — *ev. w.* - zich bultig verheffen.

- PENTELONG - buiging, gebogen toestand. — *ev. w.* - gebogen, overhangen, *z. a.* een beladen boomtak; doorbuigen, *bv.* een stut.
- PENTIL - jonge, nog zeer kleine vrucht.
- PENTJAKA - brandstapel tot het verbranden *v. e.* lijk.
- PENTJAR - zich uitbreiden, een groote familie of gemeente of een groot geslacht of gezelschap worden; verbreed, verspreid, uitgebreid; uitbreiding, toeneming, ook *bv.* van kundigheden. — *ev. w.* - uitbreiden, verspreiden. — *cs.* - ook uitbreiding geven aan, propageren, aanfokken, aankweken. — *AN* - ook afgeleid woord.
- PENTJELQ | *ev. w.* - zich in zijn geheel vertoonen, geheel te voorschijn komen; zich openbaren, aan 't licht komen.
- PENTJENG - scheef, *bv.* iems. gezigt.
- PENTJERET - straal; stralen, stralen schieten. — *ev. w.* - schitteren, glinsteren, flikkeren, glimmen.
- PENTJIL | *ev. w.* - alleen, afgezonderd van de anderen; eenzaam, afgezonderd gelegen; alleen op een eenzame plaats wonen. — *KĒ* — ook afgelegen; in de eenzaamheid, verlaten.
- PENTJILAQ - opgeschort, op-

- geslagen, opgeschoven, een eindje omhoog getrokken, een kleedingstuk *enz.*; met opgetrokken wenkbrauwen.
- *AN* - de wenkbrauwen op- en neêrtrekken; met gespannen wenkbrauwen staan te kijken.
- PENTJIR - uit- of wijder uiteengeplant. — *ev. w.* - uitplanten, wijder uiteenzetten. — *tr.* - *iem.* nog een fooitje geven bij een van een andere ontvangen.
- PENTJIT - top, hoogste top, *bv. v. e.* boom. — *ev. w.* - tot den top gaan, op den top zijn; ten toppunt stijgen.
- PENTJOE - kop of bolvormige top *v. e.* berg; bolronde knop, dikke puist. — *ev. w.* - bultig; oppuilen *enz.*
- PENTJOELAT = TJOELAT. — *ev. w.* - een sprong nemen, wegspringen. — *AN* - een sprong; springende.
- PENTJOERAT | TING. — ook overal schitteren door weerkaatsing van licht. — *ev. w.* - uit-, opbruisen, bruisend uitstroomen, springen, een fontein; springen, ontploffen, buskruid.
- PENTJONG - schoffel, tuinschoffel. — *ev. w.* - schoffelen.
- PENTJÓQAN (van ÉNTJOQ) - zit- of rustplaats voor een vogel of *and. vlieg. best.* takje *enz.*
- PENTJOQ | *ev. w.* - *iem.* een verkeerd of onpassend woord toespreken, *iem.* iets zeg.

- gen dat hem niet aange-naam is.
- PENTJOR - verdraaid, krom gegroeid, hand of voet aan pols of enkel, krom van hand of voet; met buitenwaarts staande knieën; zoo loopen; krompoot, scheldw.
- PENTJÓROT = PENTJERET, met grooter straal of licht.
- PENTTET | KĒ — = KENTET, *z.* ENTET.
- PENTOG | KĒ — — gestuit, opgestopt, *bv.* een beekje.
- PENTALĒT | *ev. w.* - zaamgedrongen of opgezet zijn of uitpuilen door een drukking daarnevens, ingedrukt op een plek zoodat het daarnaast uitpuilt; ook een lastdier: met ingedruken rug en uitgezette zijden; onder zijn last zwoegen, geperst.
- PENTALIT - dooreengestren-geld, -verwikkeld, -verward. — *ev. w.* - zich omstrengelen; dooreengekronkeld zijn.
- PENTANG | *ev. w.* - spannen, uitspannen, door spannen uitrekken, een touw, lijn-waad *enz.*; een boog spannen, aantrekken; den pijl op de pees aantrekken; *iem.* de armen of beenen uitgespannen vastbinden; kruisigen. — PEMENTANGAN - span- of kruispaal.
- PENTEK | *ev. w.* en *ev. w. db.* - poezelig.
- PENTÉLÉ - opgeblazen, over-

- moedig, vol inbeelding. — *ev. w.* - zich overmoedig gedragen.
- PENTELENG - opgesperd en stijf starend, de oogen, stijf zien of aanzien. — *ev. w.* - de oogen wijd en stijf zetten, ook van kwaadheid; stijf kijken, staren. — *tr.* - aanstaren.
- PENTELET = PENTALĒT.
- PENTENG | *ev. w.* - uitspannen in de lengte en de breedte.
- PENTER 1° = PENTJAR.
- 2° - ruim, opgeruimd, opgevrolt, *het hart.* — *ev. w.* - ruim, niet gedrongen, ruim uiteen.
- PENTĒS = BENTĒS.
- PENTĒT | *ev. w.* = MĒTĒT, *z.* PĒTĒT 1°.
- PENTIL - kleine bloemknop; SESĒP *k. i.* - tepel *v. d.* borst. — *ev. w.* - als een knopje of tepel; knopje, puistje; den tepel vasthouden; *het hart.* kleinmoedig worden, ineenkrimpen.
- PENTING - hard in 't oor schreeuwen; streng bevelen.
- PENTĒL - knop, knobbel, bult, puist.
- PENTĒNG - knuppel, knods. — *ev. w.* - met een knuppel slaan.
- PENTOL - knop, *z. a.* van een deur, wandelstok; bult, knobbel, grooter dan PENTĒL, knoop, *z. a.* in een zakdoek. — *ev. w.* - knobbelig, ge-

knoopt.

PENTÓLOS - glad, kaal, geschild, geschoren, een rond-achtig voorwerp.

PENTONG - horrelvoet, zijwaarts gebogen voet, hand of vinger.

PENTONG | KÉ — in den modder blijven steken. — AN - modderkuil.

PENTÓQ en ev. w. = PONTÓQ.

PENTÓWOQ | ev. w. - plotseling zich vertoonen, ineens voor iem. staan. — KÉ — onverwachts aantreffen, ineens voor zich zien staan.

PÉPAQ - voltallig bijeen, allen of alles bij elkander, volledig; geheel *bv. in de veeren, een jonge vogel.* — ev. w. - verzamelen, *bv. de troepen;* zich voltallig vergaderen. — tr. - completeren.

PÉPÉ - z. PÉ 1°.

PÉPÉ 1°. | ev. w. - bijeenhouden; loopend water of een paard in zijn loop op-, in-, tegenhouden; de teugels strak houden.

2°. | ev. w. - juist volwassen en weldra geschikt voor gebruik. MÉPÉ BIRAHÍ - huwbaar, een meisje.

PÉPÉH | ev. w. - metaal pletten; goud door kloppen en met zeker mengsel te waschen zuiveren (kleurenf); iets met een dunne laag goud of zilver beslaan; en = MIPÍH, z. PIPÍH.

PÉPÉK = PÉPAQ. — tr. - ook

allen op 't appel zijn, allen te krijgen zijn, *bv. al de vruchten van 't getijde.*

PÉPÉL = PÓPOL.

PÉPÉR - na zijn gevoeg gedaan te hebben, een servetje gebruiken; servetje in dien zin. — tr. - iems. achterste enz. afvegen.

PÉPÉR - stomp of bot geworden, een snijdend werktuig, een schrijfspen; verzwakt, verminderd, bedaard; stomp, suf, iems. geest of begrip. — ev. w. - stomp maken; verzwakken, bedaren, intoomen, iem. neêrzetten.

PÉPÉS of PLEPÉS - geknakt, gekrookt, gebroken maar nog zamenhangend, ook een arm of been. — ev. w. - iets knakken, breken; geknakt of gebroken zijn.

PÉPÉT 1°. - nooit er van af, trouw eraan, *bv. aan 't werk.*

— ev. w. - stijf of plat tegen iets aan staan of gaan staan, liggen of zitten; vlak aangrenzend. — PLEPÉT |

ev. w. = MLIPIT. — PRÉPÉT | ev. w. = MRIPIT, z. PIPIT.

PÉPÉT - versperd, verstopt, afgesloten, dicht, vol; geen gevolg hebben, in den steek blijven, een zaak; of OELOE — een klankteeken in 't Jav. letterschrift: de ō. — ev. w. - versperren, stoppen, strekken, opstoppen enz.; iem. in den weg staan, de gelegenheid benemen, verhinderen.

PÉPRÈL = PÓPROL.

PÉQ of ÉPÉQ | A — = AMÉQ.

— ev. w. n., MÉNDÉT k. - nemen om het te hebben, zich meester maken van, zich toeëigenen; iets dus of zoo nemen of beschouwen; iem. aannemen als, *bv. als kind.* — tr. - ook berooven, iem. iets ontnemen. — PÉNDÉTAN - ook ontleend, leenspreukig; leenspreuk; uittreksel; afgeleide beteekenis van een woord. — MÉMÉQ, MÉMÉNDÉT - nemen, onbepaald.

PÉQÉ = KARÉPÉ, z. KARÉP.

PÉRÁ - droogachtig en niet zamenhangend, rul; van de huid: niet klam, kleverig of zweeterig en ook niet warm of te droog of gespannen.

PÉRAN - verk. van PANGÉRAN, bij 't aanspreken.

PÉRANG - afgescheiden, afgedeeld, afgezonderd; zich van elkander afscheiden of afgezonderd houden, z. a. water en olie; afzonderlijk deel. — db. - elk afzonderlijk. — ev. w. - afscheiden, afdeelen, in deelen of klassen verdeelen. — AN - ook afdeeling, klasse.

PÉRANG 1°. | ev. w. - hakken, houwen, kappen, een houw geven.

2°. of PRANG - oorlog, strijd, gevecht; krijg voeren, strijden. — PÉMIT - elkander door geheime middelen bestrijden, door tooverij, vergif,

gehuurden sluipmoordenaar enz. — tr. - beoorlogten. — PE — AN - slagveld.

PÉRAQ ml. - zilver.

PÉRAQ - nabij, digtbij, naast. — ATI = MÉRAQ ATI. — ev. w. - digt bij iets of iem. komen. MÉRAQ ATI k. n., MÉRAQ ATOS k. d. - innemend, bevallig, beminnelijk; beminnelijkheid.

PÉRBENG - rood in 't aangezicht worden, 't bloed naar 't hoofd krijgen. — ev. w. - in de oogen schieten, de tranen; de tranen in de oogen krijgen.

PÉRDI | ev. w. - aanzetten of dringen, onder tucht houden tot leeren of werken; een kind een goede opvoeding geven door gezet onderrigt; in iets gezet onderwijs geven aan iem.; met inspanning zich toeleggen op, bestuderen; naarstig, gezet. — PÉMOELANG MÉRDI - zedeleer. — PÉMÉRDI - ook tucht, opvoeding; naarstigheid; tuchtmeester.

PÉRDIKAN - geestelijke die vorstelijke graven bewaakt en godsdienstonderwijs geeft met apanage van landerijen. — AGÉNG - hoofdonderwijzer in een pèsantrèn.

PÉRDJI - de vrouwelijke schaamdeelen.

PÉRDOELI - zich iets laten aan gelegen zijn. — ev. w. - in iem. of iets belang stellen,

met zorg of belangstelling denken aan, zich bekommeren om, zich storen aan.—
ORA — AN — onverschillig van aard.

PĒRDOS — 't Paradijs.

PĒRED — stroef, moeilijk glijden of schuiven, ook een weg enz. waarover iets geschoven wordt; taai van huid; taai van leven.

PĒREK (*Westjav.*) = PARĒK.

PĒRENG en db. — afhelling, afhellende oever of kant van rivier of ravijn; ondergeschikte van een hoofdgoe-noeng.

PĒRĒS — boordevol, gelijk met den rand of de oevers; boordevolle en gelijk afgestrekken maat.— *ev. w.* — boordevol als bov., een maat enz.; een maat gelijk afstrijken.

PĒRĒS | *ev. w.* — uitpersen, uitwringen; een koe enz. melken. — AN — 't uitgeperste vocht.— *En z. SOESOE 20.*

PĒRI — een srt. van schoone en goede nimf of fee, feri.

PĒRIH of PĒREH — pijn, zeer doen, schrijven; hongerpijn.

PRĒH-ATIN *n.*, PRĒH-ATOS *k.* SEKEL *k. i.* — bedroefd, bedrukt, neerslagtig; treurigheid, harteleed; treuren.— *tr.* — treuren om, betreuren; leed aandoen; droevig, bedroevend.— KE — AN — bedroefdheid, leed; bedroefde.— AN — droefgeestig, tot treuren geneigd.

PĒRKATAQ — geknetter.— *ev. w.* — knetteren.

PĒRKĒT — oud en heel groot wild zwijn of hert.

PĒRKĒTĒQ — geknapper.— *ev. w.* — knapperen.

PĒRKITIQ — geknister.— *ev. w.* — knisteren, knisterend zengen.

PĒRKĒL — middelmatig groote bijl met een kop en omwindsel van achter.

PĒRKOETĒQ — ruw, met bobbel-tjes of puistjes; een uitslag op de huid.— *ev. w.* — uitrukken, ruw uittrekken; met geweld afnemen, afrukken; met geweld dwingen of pressen tot iets.

PĒRKOETĒT = BĒRKOETĒT.

PĒRKĒTOQ — zwaar of hard geknetter of geknapper.— *ev. w.* — hard knetteren of knapperen.

PĒRLOE — noodig, noodzakelijk, van groot belang; gewigtig, pligtmatig; noodzakelijk te doen hebben; noodzakelijk achten; noodzakelijkheid, verpligting; dringende beweegreden.— *ev. w.* — een bijzondere beweegreden hebben.— *cs.* — ook zijn eerste of meeste werk van iets maken.

PĒRMILI *eur.* — familie, bloedverwant.

PĒRENG — afgesneden een oor of de ooren.— *ev. w.* — *iem.* of een beest een oor of de ooren afsnijden.

PĒREQ — een soort van blaauwe kleur.

PĒRĒT — kromgegroeid, zaamgekrinkeld, *iems. oorlap.*

PĒROT — scheef rondachtig; scheef, *iems. mond.*

PĒRSIL *eur.* — perceel grond.— BOEMI — land of grond die van 't Gouvernement gekocht is en perceelswijze in de verpondingsstaten opgenomen.

PĒRSKOT *hl.* — voorschot, vooruit ontvangen of opgenomen geld.

PĒRSOEDI | *ev. w.* — vurig iets verlangen; ijverig streven naar of zich toeleggen of studeren op iets.

PĒRWANDĒ *k. n.*, PĒRWANDOS *k. d. (sprkt.)* = ORA WOERENG, BĒTĒN WANDĒ. — É = SOEPRANDĒNÉ.

PĒS of EPĒS — in een blad gewikkeld en zoo geroosterd, visch enz.— *ev. w.* — zoo roosteren.— MĒMĒS — pakjes visch enz. roosteren.

PĒSĀDJĀ — eenvoudig, niet dubbelzinnig, letterlijk, prozaïsch, platweg, niet in gelijkenis, onverbloemd, onversierd, niet opgesierd, onbewimpeld, opregt; opregtheid; onverbloemde uitdrukking, letterlijke betekenissen. — PĒTĒTIS — naïf. — *tr.* — *iem.* openhartig iets zeggen enz.— *cs.* — onbewimpeld voor iets uitkomen, platweg zeggen.

PĒSAGI — vierkant; een vierkant; in 't vierkant.— *ev. w.* — vierkant maken, in 't vierkant zetten.

PĒSAT — afgaan, afvliegen door spanning, veerkracht, ontplof-fing enz.; zich met een wip verwijderen; veêr *v. e. uurwerk*; veêrkracht *v. e. schiet-boog*.— *ev. w.* — los-, uit-, afspringen, wegvliegen, als bov.; in eens weggaan; afschieten, een boog of schiet-geweer.

PĒSAT — 't losspringen enz.— TING — rondom wegstuiven.— *ev. w.* — losspringen, daarheen vliegen.— *tr.* — ook losspringende treffen.

PĒSEQ — plat, de neus.

PĒSI = PĒKSI 20.

PĒSING — pislucht; naar pis rieken; een stuk wit katoen dat bij de huwelijksgeschenken behoort.— PĒMĒSING — een ander stuk wit katoen, geschenk aan de grootmoeder of min van de bruid, als deze 't jongste kind is.

PĒSISIR — de kust, het strand; de noordkust van Java, de kustlanden, stranddistrikten. — KĒDĒL — 't zuidstrand, de zuidkust. — AN — de stranddistrikten. — MĒSISIRAN — naar de kuststreken reizen.

PĒSO *ml.* = LADING.

PĒSOE | *ev. w.* — bedwingen; alle kracht en ijver er bij-zetten; den geest inspannen;

't ligchaam kastijden door onthouding of door zwaar werken; *hel* dwingen tot volharding; sterk op iets aandringen, met aandrang, *bv.* bidden. — PESON — ongedamasceerd, een wapen; oud van voorkomen gemaakt door het te laten roesten, *id.*

PESQ — deuk, gedeukt, ingedrukt.

PESŦ — feest, feestmaal, dienee, partij.

PESŦEL *hl.* — pistool.

PESTREN = PAESTREN, *z.* WADON.

PESŦI — 't eenmaal bepaalde of vastgestelde; noodwendig, noodzakelijk, onvermijdelijk, onherroepelijk; gewis, voorzeker; de *bij* God bepaalde tijd. — *ev. w.* — bepalen, bepaling maken; vaststellen, bestemmen, voorbeschikken; bepaald, gewis; 't kan niet anders, noodwendig, moeten, *als fysieke of logische noodwendigheid.* — *cs.* — ook voor vast rekenen op; bepaling maken omtrent of voor. — AN — ook voorbeschikking door God; *iems.* voorbeschikt lot, bestemming, deel.

PESŦIKĀ | *ev. w.* — bezaarsteen; versteening, versteende vrucht of pit *enz.*; kostbare steen; puik, juweel, parel *in fig. zin.* — OELĀ — slangesteent, in den kop *v. e.* slang

gevonden en dienstig tegen slangebeten.

PET | MEMET — visch vangen met een schepnet.

PET — *tusschw.* in eens, plotseeling, in eens uit of opgehouden of weg, een licht, stroom of wat plotseling verdwijnt. BJAR PET — licht, en in eens donker, ook van 't gezigt.

PETAN *k. n.*, OELIQ *k. i.* — luizen of vloojen zoeken; zich luizen, een kled luizen. — MÉTANI, NGOELIQ — *iem.* of iets luizen of vloojen; nauwkeurig onderzoeken, uitpluizen, doorsnuffelen.

PETANEN (*deatl.*) — staatsiebed.

PÉTANG — *z.* PÉTENG.

PÉTAQ 1°. — horzel, brems.

2°. *ml.* — afgeschoten vak, vertrek in een huis; kajuit *v. e.* vaartuig. — *ev. w. db.* — in vakken afschutten.

PÉTAQ 1°. — digt bij *iems.* oor hard schreeuwen. — *db.* = SĒSOEMBAR, *z.* SOEMBAR.

2°. | *ev. w.* — *z.* bij PĒNDEM.

PÉTÉ — stinkboon, bij spijzen gebruikelijk.

PÉTĒK 1°. | *ev. w.* — iets met de hand drukken of indrukken, drukken op; een geluid dempen, onderdrukken, een dof fen of bliktoon er aan geven; gedempt van toon, niet doorklinken, blik luiden; drukkend, zwaar; gedrukt, neergedrukt, in een gedruk

te stemming. — KA — — ook; overmeesterd door een aandoening, geprangd. — *tr.* — *z.* PĪDJĒT. — *cs.* — aan- of indrukken.

2°. | *ev. w. (strandt.)* = MÉTAQ, *z.* bij PĒNDEM.

PÉTĒL | *ev. w.* — drukken, op of tegen iets drukken, ook door zwaarte, dringen, indrukken; dringen, noodzakken. — *cs.* — ook bij *iem.* ergens op aandringen; de leden *v. 't* ligchaam drukken, kneden.

PETEMBĀJĀ — eilieve! ach, mijn lieve!

PÉTENG — donker; duister van zin, onduidelijk; duisternis; duisterheid; in 't donker, in 't geheim, ter sluik, verborgen, sluik-, gesmokkeld; 't hart of gemoed: geen licht krijgen, zich geen voorstelling van iets kunnen maken, 't niet kunnen onthouden; in groote verlegenheid, geen raad weten of uitkomst zien. — *tr.* — verduisteren, in 't licht staan, in de schaduw stellen. — AN — het donker; de donkere nachten, de tijd van donkere maan. — KA — AN of — AN — 't hoofd van de rondgaande nachtwacht. — PEMÉTENG-AN of MĒTENGAN — nachtelijke -policiedienaren.

PÉTĒT — stinkboontjes, bij de rijst gegeten.

PÉTIQ — geroep in 't oor. — *ev.*

w. — *iem.* in 't oor roepen; = MANGSIT, MISIQ, *z.* WANGSIT, WISIQ; in 't oor fluisteren, *fig.*

PÉTIS — gelei van vleesch, visch of garnalen, met veel zout gekookt.

PÉTJĀ — voorspelling, voorzegging; geraden, een raadsel. — *ev. w.* — voorspellen; voorzien, vooruitzien, raden, gissen.

PÉTJAH — aan stukken, gebroken; gespleten, opengebarsten, open, wond; breken, stuk vallen; splijten; spleet, in zijn deelen of punten ontleed, uiteengezet; ontweekeling *v. d.* geest. — WANG — — — kleingeld, kopergeld. — *ev. w.* — iets in stukken breken, splijten *enz.*; zich openen, openbreken of -barsten. — *cs.* — ook uiteenzetten, ontwikkelen, *als* *bov.*

PÉTJAL (*Westjav.*) = SABIN, *z.* SAWAH.

PÉTJĀQ | *ev. w.* — op of in iets trappen of raken met den voet.

PÉTJĀQ 1°. — 't zetten van den voet op den grond; voet die men zet, voetstap; mansvoet *als* lengtemaat. — PISAN — voor de eerste maal. — *ev. w.* — ergens of op iets den voet zetten, op of in iets trappen; voor de eerste maal. — *tr.* — met voetslengten afmeten; = NGALAMI, *z.* ALAM.

2°. - schepnet met korten steel.— *ev. w.* - daarmede visschen.

3°. - inwrijfsel voor visch enz., van zout en tamarinde enz.— *tr.* - visch enz. daarmede inwrijven.

PÉTJAT - ontbonden, afscheiden, zich afscheiden uit een verband of vereeniging, los, *bv.* een pand; 't ligchaam verlaten of verlaten hebben, de ziel; verloren, ontnomen, verbeurd, *bv.* een titel; afgespannen, afspanning, van trekdiere.— *ev. w.* - losmaken, lostrekken, afrukken, ontbinden, afspannen, ontnemen, opgeven enz., zijn kleeren uittrekken.— *tr.* - ook met den dood liggen te worstelen.

PÉTJÉ - eenoogig.— PÉTJÈN - één oog digt doen.

PÉTJÈL, (*strandt.*) PÉTJÈL - hak ergens in, kloof door een bijl.— *ev. w.* - hout kleinhakken.— *tr.* - een voorwerp klein- of afhakken met een bijl.— PÉTJÈL - met kerwen, gekorven.

PÉTJÈL - een toespijs van vleesch, visch of groente met sambelsaus en kokosmelk.— DJÉRÆQ --- limoen, limmetje.

PÉTJÈNGIS | *ev. w.* - grijnzen, met breed uitgetrokken lippen de tanden laten zien, van pijn, kwaadheid of bij 't lagchen.— *tr.* - toegrijnzen.

PÉTJÈRÈN - stinkend vuil slik;

stinkpoel; de goot waar 't vuile water door loopt.

PÉTJÉTJÉ | PÉTJÉTJA — *en ev. w.* - stoffen, snoeven, doen en spreken alsof men heel wat durfde.

PÉTJING = KÉTJING; iets stinkends om wilde zwijnen af te weren of booze geesten te verdrijven.

PÉTJITJIL - opgespalkt, de oogen.— *ev. w.* - de oogen opgespalkt houden.

PÉTJIEQ = PÉTJRÆQ.— *ev. w.* = NOETJÆQ, *z.* TJOETJÆQ.

PÉTJIES (*plat wrd.*) = BISÅ.

PÉTJËT - zweep, voermanszweep.— *ev. w.* - met de zweep slaan; als een zweep.

PÉTJOH - pikken, pikkende vechten, een vogel.— *ev. w.* - zijn tegenpartij pikken.— *tr.* - ook *iem.* door een tal van beleedigende woorden zoeken te grieven, hem die toebijten.

PÉTJOQ - ijzeren hak met langen steel, bijna als een groote timmermansdissel, om den grond schoon te maken, kuilen te graven enz., *gew.* patjæl genoemd.— *ev. w.* - er mede werken, hakken.

PÉTJOQ (*strandt.*) - kapmes.— *ev. w.* - er mede kappen, doorkappen.

PÉTJRÆQ - een zwarte watervogel.

PÉTJRÆS (*plat wrd.*) = BISÅ.

PÉTONG of PITONG *n.*, PÉTANG *k.* - berekening, uitreke-

ning.— *ev. w.* - berekenen.— MÉTANGI ook *k. n.* - door berekening waarzeggen.— — AN - rekenschap, rekening en verantwoording.— PÉTANGAN ook *k. n.* - waarzeggerij als *bov.*

PÉTONG - groot en dik *srt.* van bamboe.

PÊTOENGKAS = PITOENGKAS, *z.* WÊKAS.

PÊTOQ *en ldb.* - gekakel *v. e.* kip.— *db.* - kakelen.

PÊTOR *prt.* - factor, onderkoopman, eerste civiele gezaghebber, soms nog gebruikt voor posthouder, adsisistent-resident, resident.

PÊTRI of *ldb.* | *ev. w.* - zorgvuldig in eere houden, wel voor zich bewaren, zorgen dat anderen er geen gebruik of misbruik van maken.

PÊTÅ - wat iets voorstelt, gelijkenis, gedaante die ergens op lijkt; schilderij, teekening, model.— *ev. w.* - iets afbeelden of moeten voorstellen, een teekening enz. doen gelijken op.

PÊTAL | *ev. w.* - losmaken uit een verband of gemeenschap of zamenwooning, scheiden, afscheiden; detacheren; loslaten, vrij laten loopen; den grond met den hak omwerken aan de hoeken waar de ploeg niet bij kon.

PÊTAQ - bles aan den kop van paard of koe; met een bles.

PÊTAQ - *z.* POETIH. — AN - *z.* ook SELÅKÅ.

PÊTAR = PÊTÈR.

PÊTAT 1°. - ook afgebroken, opgehouden door scheiding.— *ev. w.* - afscheiden, afnemen van iets af, *z. a.* een kalf van de koe, een deel van 't geheel voor ander gebruik; een draad of touw spouwen; een naaisel losmaken; iets van zich wegdoen of verwijderen.

2°. - *z.* DJÈNGKAT 2°.

PÊTÈKEL *en ev. w.* - kort en breed of dik van ligchaam, gedrongen; opgezet, gezwollen, 't ligchaam of een deel er van.

PÊTÈL - timmermans dissel.— *ev. w.* - er mede werken, hakken, hout afhakken.— *tr.* - met den dissel bewerken, ophakken, opdisselen.

PÊTÈL - ijverig in werk of beroep, nijver; vlijt, nijverheid.— *tr.* - met vlijt beoefenen, ijverig werken aan.

PÊTÈTÈNG | *ev. w. en* — AN - zich schrap zetten, zijn krachten inspannen.

PÊTÈQ - een klein platronde vischje.

PÊTÈQ 1°. - voorspelling; verwachting die men van iets of *iem.* heeft.— *ev. w.* - voorspellen, vooruit zeggen wat men ergens van verwacht, vooruit onderstellen.

2°. (*strandt.*) = GEPÈG.

PÊTÈR - vaneenwijken, vaneen-

geweken staan, wat zamen-
gesloten moest zijn, uit- of
opengebogen, z. a. de pun-
ten v. e. schrijven, de lippen
v. e. nijptang, een hoepel om
een vat, het koord in een strik.
— ev. w. — vaneen drukken
of buigen, uit- of openbui-
gen dat het zoo blijft staan.

PĒTES | ev. w. — iem. onder den
duim of onder streng toe-
zicht houden.

PĒTESĒL en ev. w. — klein maar
stevig of gespierd.

PĒTET 1°. — PĒTAT of PĒTOT.
— ev. w. — een plant of af-
zetter, loot of stek v. e. boom
ergens in den grond zetten
om te kweken. — AN -
potgewassen, tuin-, bed- of
kweekplanten. — cs. — schei-
ding veroorzaken in bv. een
vriendschap, doen ophouden.
2°. — TĒTĒT; spiertje of
dun buigzaam pennetje om
krekels zacht mede te kuip-
pen ter aansporing tot vech-
ten. — tr. — ze daarmede
knippen, aanzetten.

PĒTET — aan de punt afgebro-
ken enz. — ev. w. — iets aan
de punt afbreken, afsnij-
den, afhakken, afknippen,
de punt of de punten er af-
doen, er een eindje afne-
men, korten, toppen.

PĒTĒTĒ | TING — (van velen)
en ev. w. — in een brutale of
drieste houding, zich tegen
iem. schrap zetten.

PĒTI — kist (geen pakkist), kof-

fer, kelder voor flesschen. —
PĒTEN — kistje (geld-, naai-
enz.), keldertje.

PĒTIL 1°. — los, loslaten, z. a.
bloem of vrucht van den steel;
den tepel loslaten, een zuig-
gend kind. — ev. w. — losma-
ken; afplukken; uitkiezen.
— tr. — vruchten enz. pluk-
ken.

2°. — een vechtvogel of -kre-
kel: voor een oogenblik met
een andere tegenpartij, die
zwakker is, vechten.

3°. (strandl.) — PĒTEL.

4°. — kleine hamer; kar-
wats (?).

PĒTING | ev. w. — uitlezen, uit-
kiezen, de beste uitzoeken.
— AN — puik, alleruitmun-
tendste, edelste.

PĒTIQ 1°. — schroevendraaijer
in den vorm van een beitel;
steenbeitel; katjangsteker;
ijzeren hamertje v. e. goud-
smid voor 't uitbeitelen. — ev.
w. — draaijen, steken, beite-
len, tikken enz. met een pē-
tiq; ook verk. van PĒMĒTIQ:
goudsmidshamertje, als bov.
2°. | ev. w. — een bloem,
vrucht, blad met den steel
afplukken; lezen, inzame-
len; een woord enz. uit een ge-
schrift enz. ontleenen, aan-
halen. — tr. — bloemen enz.
plukken. — AN — versch af-
geplukt; uitgelezen; bloem-
lezing.

PĒTIT — de punt, 't uiterste
of hoogste einde, de hoog-

ste top; de punt van de stoel-
plaat v. e. kris; de staart v.
e. slang. — ev. w. — dun of
met een punt uitloopen; bij
de punt vasthouden; tot den
hoogsten top klimmen of
daar zijn; uiterst hoog, ook
stem of toon; boven 't ver-
stand gaan, onbegrijpelijk.

PĒTĒQ — z. PAPAG.

PĒTĒT — eerste baas onder
slecht volk, belhamel.

PĒTOETĒQ | ev. w. — op een
hoop liggen, een hoop zijn;
trotsch, opgeblazen.

PĒTOQ — de derde hamer v. e.
smid; sluitklos of -wig aan
den sluitboom v. e. buffelstal; 't
inkloppen van die wig. —
ev. w. — de pētoq gebruiken.
— tr. — den buffelstal voor
goed sluiten, de klos er op
slaan.

PĒTOT en ev. w. — PĒLOT en
MĒLOT.

PĒTOT — gebroken, stuk getrok-
ken, touw, ketting enz. — ev.
w. — breken, stuk trekken;
en — MĒTAT, in PĒTAT 1°.

PI-API — verk. van API-API.

PIDAQ 1°. (van IDAQ) — met de
voeten op iets treden. — KĒ-
MIRI — — klopnooten, kē-
miri's die, op elkander ge-
legd, met een hamertje ge-
slagen worden. — WONG —
— iemand uit het gemeen.

En z. PEDARAQAN. — ev. w.
— trappen op.

2°. — BIDAQ.

PIDI — iem. uitvragen; uitvor-

sching.

PĒDĒR 1°. — niets anders doen
dan, aan niets anders den-
ken dan.

2°. — vloeimiddel bij 't sol-
deren: borax, ammoniak-
zout, gāndā-roekēm-hars,
of verdund zoutzuur. — tr.
— er 't vloeimiddel bij doen.
3°. — hamerslag, ijzerschil-
fertjes.

4°. — een klein art. van sprink-
hanen op de suikerrietbladen.

PĒDĒT 1°. — PĒDĒT.

2°. k. n., PĒTEK k. i. | ev. w.
— een drukking geven met
een vinger of de vingers op
een lichaamsdeel om een pijn
enz. te verdrijven; iem. een
handdruk geven. — tr. — ve-
le drukkingen doen, knuf-
felen, tot genezing van rheu-
matiek, loomheid enz. — AN
— indruk, indruk van hand
of vingers; deukje, kleine
holligheid; en — LANGSĒB.

PĒDĒI | ev. w. — uitkiezen, uit-
kippen, onderscheid maken
omtrent, afzonderlijk of op
zich zelf staan; onmiddellijk
onder de bevelen van den
Vorst of een hoofdampte-
naar staan. — cs. — boven
anderen de voorkeur geven
aan; iem. onder zijn, of eens
anderen, onmiddellijke beve-
len stellen.

PĒDĒJIG | ev. w. — uitkiezen, uit-
kippen; iem. tot een bijzonder
werk uitkiezen en beschik-
ken.

PÍDJIR = ÍDJIR. — AN -
verrekening, afrekening.

PÍDANGET - z. ROENGGOE.

PÍDARÁ | KA — - z. bij LÉ-
NGER.

PIH of PÈH 1°. - waterleiding
door een opening aan de
zijde van den dam v. e. wa-
terboezem; de zijden van
den bovenbuik. — KETIBAN
— - onschuldig boeten
voor iem. dien men zoekt
te sparen. — PÉHAN - de-
gene die om een andere be-
straff of beknord wordt.

PÍJAJI = PRÍJAJI.

PÍJAMBAQ of PÍJAMBÈK - z.
PÉWÉ. •

PÍJANTÈN - z. PÍJARÁ.

PÍJANTÈN = PRÍJANTÈN, z.
PRÍJAJI.

PÍJAQ - zich vaneen scheiden,
zich openen tot een doorgang,
z. a. een menigte volks; van-
een wijken, gapen. — ev.
w. - vaneen scheiden, een
scheiding maken in; zich
een weg banen door een me-
nigte, door hoog gewas enz.

PÍJARÁ k.n., PÍJANTÈN k.d. | ev.
w. - er op na houden, een
vrouw, bijzit, bedienden, kip-
pen enz. houden, onderhou-
den, kinderen verzorgen, te
verzorgen hebben.

PÍJARSÁ - z. ROENGGOE.

PÍJÉ - verk. van KÉPRÍJÉ, z.
KADI 1°.

PÍJÈK | ev. w. - mandewerk en
drg. indrukken of deuken.
En = PJÈK.

PÍJIQ - jong van een duif.

PIKANG - z. POEKANG. — Ook
de voorlies.

PIKANTÈQ - z. OLÈH.

PIKAT - lokvogel, lokker, roe-
per; vogelen met roeper
enz.; of PRANTINING — -
lijm- of lokhoutje; vogel-
knip. — ev. w. - vogels van-
gen als lov.

PIKIR k. n., PÉMANAH k., PÈNG-
GALIH k. i. - gebruik van 't
verstand, overdenking, ge-
dachte, gevoelen, overleg,
oordeel. — TANPÁ PIKIR -
onbedacht, ligtvaardig. —
KOERANG PIKIR - onnaden-
kend. — ILANG PIKIRÉ - 't
gebruik van zijn rede ver-
liezen. — MIKIR, MANAH,
'NGGALIH - denken, over,
aan of om iets denken; na-
denken, overleggen, beoor-
deelen; zijn gedachten op
iets zetten, zich er aan sto-
ren.

PIKÈL n., RÈMBAT k. - schou-
dervracht voor één man, aan
een draagstok voor en achter
verdeeld, of voor twee man,
aan een draagboom tusschen
ten beiden in; gewigt van 100
kati's; van gras: 50 kati's. —
ev. w. - iets op bovengen. wijze
op den schouder of de schou-
ders dragen; iets op zijn
schouders hebben of nemen,
tot zijn last of bezorging
hebben, op zich nemen, voor
een andere of op last te ver-
rigten hebben of bezorgen.

— AN - draagstok, draag-
boom; vracht, vrachtgoede-
ren; last, bezorging die op
iem. rust; en = SANGGAN,
z. SANGGÁ.

PIKEN - suf van ouderdom,
kindsch.

PIKOLÈH - z. OLÈH.

PIL - verk. van OEPIL; en hl. -
medicijnpillen; ook wel bep.
koortspillen, chinine.

PILAH - gelijk bij gelijk. — ev.
w. - rangschikken, sorteren,
in rubrieken of vakken ver-
deelen en plaatsen.

PILÁLÁ - wat moeilijk te zoe-
ken of schaars te vinden is.
— ev. w. - alle moeite doen
om te zoeken of te beko-
men; voor iem. alle moeite
doen. — AN - ook een
zeldzaamheid, iets vreemds.

PILALAH = PLACHER, LAMPOE.

PILANG - een boom welks bast
dient om het leder rood te ma-
ken.

PILAR hl. - pilaar, kolom. —
ev. w. - hout, bamboe enz. in
de lengte kloven of splijten.
— AN - ook lange gekloof-
de stukken brandhout.

PILÈG of PILEK - verkouden;
verkoudheid in hoofd of keel;
droezig, droes; onzuiver van
toon, ontstemd, een muziek-
instrument.

PILÈNG | KÈ — - een ver-
doovende suizing in de oo-
ren krijgen of hebben. —
KÈ — EN - daardoor half
bewusteloos of verbijsterd

zijn.

PILET - z. PILIH.

PILIH k. n., PILET k. d. - onder-
scheid maken, verkiezing
hebben; schaarsch, zeld-
zaam. — TANDING of —
TOEMANPING - keurig in 't
kiezen van een wederpar-
tij; boven velen dapper of
bekwaam, zelden een partij
vinden. — KASIH - par-
tijdig in zijn gunsten; voor-
ingenomen; met vooringe-
nomenheid oordeelen. — ev.
w. - kiezen, uitkiezen; ver-
kiezen. — KÈ — AN - voor-
keur die aan iets of iem. te
beurt valt. — AN - ook
keur; uitgelezen.

PILING | — AN - de slapen
aan 't hoofd.

PILIS - zalfje op voorhoofd of
slapen tegen hoofdpijn of
booze geesten; zich daarmede
smeren of gesmeerd heb-
ben; een schepje toe op een
maat. — AJON-AJON k. n.,
LARIQ AJON-AJON k. i. - kleu-
rig voorhoofdsmeersel tot
verhooging der schoonheid.
— tr. - een schepje toege-
ven op.

PINARAQ - z. LOENGGEH 2°.

PÍNDI - strijkhoutje om de ve-
zels der boomwol te rekken en
er eenigzins gelijke rigting
aan te geven. — ev. w. - de
boomwol alzoo strijken, z. v. a.
kammen; 't verstand bescha-
ven; een zaak naauw onder-
zoeken, uitpluizen.

PÍNDJENG - over de borst opgehaald en vastgemaakt, de tapih van een vrouw of meisje. — *tr.* - iem. de tapih zoo aandoen. — *AN* - zoo gekleed.

PÍNDĀ - gelijkend op, gelijk. — *ev. w.* - zich gelijk maken aan; iets gelijk maken of beschouwen als iets anders.

PÍNDĀH - *z.* PISAH, PISAN, TIMBAL, SALIN. *En k. i. van ALIH.*

PÍNDANG - *srt.* van soep tot toespijs bij de rijst.

PÍNDU *n.*, KAPING KALIH *k.* - dubbel, tweemaal. — *KA* — *of* PING —, KAPING KALIH - tweemaal; ten tweede, de tweede maal; de *of* het tweede. — *ev. w.*, in *k.* ook MING-KALIH - verdubbelen, voor de tweede maal doen, herhalen. — MÍNDOGAWÉ *of* MÍNDOGAWĒNI - overdoen, nog eens doen omdat het den eersten keer niet goed *of* niet af was. — *tr.* - ook een tweede beurt geven. — *cs.* - ook een tweede beurt vragen *of* beschikken voor. — PÍNDON *k. n.* - op nieuw gebatikt goed.

PING, KAPING - woordje om rangschikkende telwoorden te vormen (PING TELŌE - de *of* het derde); -maal, in zamenstell. met telwoorden *of* 't vragend bijw. hoeveel. — *db.* - vermenigvuldiging. — *ev. w.* - vermenigvuldigen met een

getal. — *db.* *AN* - vermenigvuldigson *of* -getal; de tafel van vermenigvuldiging, ook LORO-PING-LORON.

PÍNGGAHAN - *z.* POENGGAHAN.

PÍNGGET - indrukkel, denk, kring enz. in een zacht lichaam; geraakt, zich beleedigd gevoelen, het hart; geraaktheid.

PÍNGGIR - rand, kant, boord, zoom. — *ev. w.* - naar *of* langs den kant, den oever *of* 't strand gaan, strandwaarts (uit zee). — PASAH MÍNGGIR - kantschaafje. — PASAH MÍNGGIR KÓPOQ - een klein dilo. — PEMÍNGGIR - ook wat den kant uitmaakt, wat tot den rand behoort; bijzit die tevens bediende van een goendij is.

PÍNGGRING | *ev. w. db.* - aanhoudend wankelen. — MÍNGGRANG-MÍNGGRING - steeds heen en weder wankelen; in voortdurende ongerustheid zijn. — *cs.* - aan 't wankelen en in ongerustheid brengen.

PÍNGIL - voordeel, opbrengsten. — *tr.* - voordeel geven, opbrengen; goeds uitwerken.

PÍNGIT | *ev. w.* - zorgvuldig geheim houden *of* verbergen; volstrekt niet laten blijken; iem. opgesloten, buiten 't openlijk verkeer houden.

— *AN* - ook = KAHOEEMATAN. — MANGGENG PĒ-

— *AN* *of* enkel PĒ — *AN* - de meisjes die in den harem worden opgevoed tot bijzitten voor den Vorst.

PÍNGKĒL - *srt.* van stinktor, die geroosterd wordt ingenomen tegen kramp- en kinkhoest.

KE — - van lagchen, hoesten enz. in den adem blijven stoken, bijna stikken. — WATĒQ-KE — - kramphoest, kinkhoest.

PÍNGĒL - afgekante hoek, afgeschaafd kantje. — *ev. w.* - afkanten, den scherpen kant stomp schaven.

PINIH = WINIH.

PINISĒPEH en PINTOEWĀ - *z.* TOEWĀ.

PINTĀ - ook bepaalde taak. — *ev. w.* - een plaats ergens voor afzonderen; de aandeelen van een werk bepaald toewijzen; dingen geregeld schikken; iem. bijzonderlijk met iets belasten *of* iets opdragen.

— *AN* - afdeeling. — PÍPINTAN-ING MĀNGSĀ - tijdvak. — PÍNTAN-PÍNTAN - elk afzonderlijk.

PINTEN - *z.* PIRĀ.

PÍNTĒR - bedreven, knap; schrandere, vernuftig, slim. — *tr.* - iem. beetremen, bedriegen, voor den domme houden, wat wijs willen maken.

PÍNTJANG - kreupel; kreupel gaan.

PÍNTJĒT = TĀTĀ, GĒNAH; en schoongemaakt, gegromd,

visch. — *tr.* - visch grommen; zaken *of* voorwerpen regelen, schikken, redderen, rangschikken, ordenen, wel uiteenhouden *of* -zetten, onderscheidenlijk aanwijzen.

PÍNTJĒQ - schelpvormig bakje van een blad gemaakt door omvouw en vaststeking. — *ev. w.* - een blad aan één zijde omvouden en vaststeken, tot zulk een bakje maken. — *AN* - zoo gevouwen, schelpvormig.

PÍNTU en PÍNTON - proef, monster, staal. — PÍNTON - ook elkander iets mededeelen en daarover elkanders oordeel vragen. — *tr.* - iem. iets laten zien als proef *of* om het aan zijn oordeel te onderwerpen. — *cs.* - ook een proef van iets geven *of* nemen, zijn moed, bekwameheid enz. doen blijken.

PÍNTĒR = BÍNTĒR.

PIPĀ *prt.* - tabakspijp.

PIPI *k. n.*, PĒNGARASAN (van ARAS) *k. i.* - wang, koon; — post *of* kant van deur *of* venster, 't gedeelte van muur *of* beschot dat vlak naast een deur *of* venster is. — *ev. w.* - aan *of* naast de post van een deur enz. staan *of* zich plaatsen.

PIPIH - een strook katoen; en *k.* van ÍNDING. — *ev. w.* - afgesleten scherp gereedschap opmaken, uitkloppen om het

op nieuw scherp te maken.

PIPII | *ev. w.* - peuzel- of knutselwerk doen, vele zaken één voor één door de hand laten gaan, bewerken *enz.*; *maïskorrels* afprellen, peuzelen, pluizen, sprokkelen, snijwerk maken. — *tr.* - ook: een houten voorwerp met bloemwerk *enz.* uitsnijden. — *AN* - peuzel-, treuzelwerk, stuk voor stuk gemaakt of te maken *enz.*; sprokkelgoed; snijwerk in hout en drg.

PIPIs - een lekkernij. — GOLONG — - in volmaakte eenigheid. — *ev. w.* - iets op een pipisan met een rolsteen met vocht fijn malen, wrijven of rollen. — *AN* - de vlakke steen waarop men iets fijnmaakt, wrijfsteen.

PLIPIS | *ev. w.* - kneuzen door er overheen te rollen of te schuiven. — *KĒ* — - gekneusd of gekwetst door drukking of knelling *enz.*

PIPIIT - digt aaneen, naauw op een gedrongen. — *ev. w.* - van weerszijden drukken, dringen, klemmen, persen, ook oliezen uitpersen; vastgeklemd houden. — *AN* - te naauwe doorgang; pers, oliepers.

PRIPIT | *ev. w.* - digt langs den rand van iets heen; een engte vormen of zijn; digt omzetten, *bv. met juweelen.* — *AN* - engte.

PLIPIT | *ev. w.* - platknippen, uitknippen, klemmen, persen, pletten; netjes of sluitend gekleed met armen en beenen gesloten aan 't lijf zitten.

PIR 1°. | *KA* — *AN* *n.*, KAPINTEN *k.* - teleurgesteld, bedrogen uitkomen. — NGAPIRANI, NGAPINTEN - teleurstellen, de hoop bedriegen. 2°. *hl.* - veër, springveër, van rijtuig, uurwerk *enz.*

PIRĀ, en vóór een naamw. bij vraag naar 't aantal PIRANG *n.*, PINTEN *k.* - hoeveel? hoe? bij sprake van maat of graad of grootie, dikte en drg.; ook als uitroep, ook in den zin van hoe weinig! — *ORA* PIRĀHĀ - 't is niets bijzonders! 't zou wat! — *SĀ* — - 't zelfde: in welken graad, in welke mate, vragend of uitroepend. — *db.* - o zooveel! 't is al veel of al mooi dat *enz.* — *ev. w.* - hoeveel elk? vragen hoeveel het stuk kost.

PIRANGGĒL = PRANGGĒL.

PIRASAT - *iems.* fisieonomie, uitdrukking van 't gelaat. — *ĒLMOE* — - gelaatkunde.

PIRDAHES, PIRDAHOS of PIRDOS - 't Paradijs van Adam.

PIRĒNG - *z.* ROENGĒ.

PIRING - tafelbord, etensbord. — *tr.* - de spijs op borden doen. — *AN* - op borden gedaan; bordje ergens onder, schoteltje.

PIBIT | *ev. w.* - iets langzaam

tusschen andere zaken doorheen halen of schuiven, *bv. tusschen de vingers door, een kaart tusschen de andere door; iets uittrekken, ontleenen, overnemen, bv. uit een geschrift; een les, woord enz. trekken uit iets; voortvloei- jen, zich laten afleiden of aanwijzen uit iets; ingevolge en overeenkomstig; en* = MLIRIT.

PLIRIT | *ev. w.* - een kleed, hoofddoek netjes sluitend aandoen; netjes zittend; net, passend, behoorlijk, *iems.* spreken en gang; een hoopje kaarten juist daar afnemen waar men 't bedoelde.

PIROENGGOEL = PROENGGOEL.

PIRĒS - turkoois.

PIRSĀ - *z.* PRIKSĀ, WĒRĒH. En = PĪJARSĀ, *z.* ROENGĒ. — PAMIRSĀ - ook *k. i.* van PĒNDELENGAN.

PISAH *k. n.*, PĪNPAH *k. i.* - gescheiden, afgescheiden van *iem. of iets, ook van zijn of haar echtgenoot; scheiding; zich scheiden of afscheiden.* — *KĒBO* - onwettige scheiding van man en vrouw. — *db.* - allen afzonderlijk, elk op zich zelf. — *ev. w.* - scheiden, afzonderen, afzonderlijk plaatsen; uitzonderen; zich afzonderen; afgezonderd, *bv. zitten.* — *AN* - echtscheiding.

PISAN *k. n.*, PĪNPAH *k. d.* - geheel en al, te eenenmale, ter-

dege, uiterst, heel, gansch, alle, alles (*betrekkelijk*), ineens, meteen, tegelijk; maal, keer. — *ORA* — en *ORA* — *db.* - in 't geheel niet, geenszins. — *SĒ* — - een keer; eerste. — *PING SĒ* — - eenmaal; ten eerste. — *ev. w.* - de eerste zijn in rangorde (*z. ook bij SANAQ*). *KA* — en *KANG KA* — - de of het eerste. *KAPISAN* - ook *verk.* van *KAPISAHAN*, *z.* PISAH. — *tr.* - ineens afdoende, ineens geheel afmaken. — *KA* — *AN* - ook in één slag *enz.* gedood. — *NJĒPISANI* *enz.* = *MISANI* *enz.* — *AN* - elkan- der als volle neven of nich- ten bestaan, en (*strandl.*) = *NAQ-SANAQ*, *z.* SANAQ.

PISANG - *z.* GĒPANG.

PISĒG of PISĒK - ingedeukt, de neus.

PISĒR - geweerkogel, touw- slagers-draaikogel. — *ev. w.* - bolrond.

PISIT | *ev. w.* - bedekken, verbergen.

PISĒH en *ldb.* - 't schelden; scheldwoord, scheldtaal. — *ev. w.* - schelden. — *tr.* - uitschelden.

PISTĀ = PĒSTĀ.

PITĀ *prt.* - lint, band.

PITADJĒNG en PITADOS - *k.* van *ANĒL*, en *z.* PRĀTJĀJĀ.

PITĀJĀ = PRĀTJĀJĀ.

PITEKER - op de hurken zit- tende met de armen over elkander op de knieën en 't

hoofd voorover in gepeins
of aandacht verzonken.

PITENAH - duivelswerk, berok-
kening van kwaad, kwaad-
stoking; lasterlijke betich-
ting of aanklagt; snood, ver-
raderlijk, duivelsch, gevaar-
lijk in genoemd opzigt, ook een
plaats, gelegenheid enz.; weg
of aanleiding tot ongeluk
door verraad. — *ev. w.* -
kwaad berokkenen, laster-
lijk aanklagen, snood ver-
raden.

PITIQ *n.*, AJAM *k.* - kip.

PITJAG of PITJAK - blind.

PITJET = PINTJET.

PITJIS - geld. — BOLONG -
looden penningen met een
gat in 't midden, tot behoed-
middel aan de versieringen op
seesten. — *ev. w.* - ook *iem.*
het vleesch aan kleine stuk-
jes uit het ligchaam snijden;
met den dood straffen. —
MITJIS-WOETAH - met fraai-
je, fijne krulletjes aan 't
voorhoofd. — *tr.* = 'NDOE-
WITI.

PITOE, en vóór een naamw.: PI-
TENG - zeven. — *ev. w.* - elk
zeven.

PITONGKAS - *z.* WEKAS.

PITRAH 1°. - hoofdelijk offer
aan den priester aan 't ein-
de van de groote vaste; dat
offer geven; maant *rauwe*
rijst van ongeveer vijf kati's
of 85 realen gewigt.
2°. - droppel bloed.

PITÉS | *ev. w.* - tusschen duim

en vinger stijf knippen, druk-
ken, stuk of dood drukken;
en = METÉS, *z.* PÉTÉS.

PLITES | *ev. w.* - knippen,
drukken als *bov.*, ook *bov.* een
puist, opendrukken, uitdruk-
ken.

PITR - kleine rijstmand, maat
voor beras, inhoud. gemid-
deld 5 kati's.

PITIL | PRITIL - afgeplukt, af-
uitgevallen, kleine voorwer-
pen, blaadjes, ooghaartjes enz.;
of van grooter voorwerpen: bij
kleine stukjes af- of uitge-
vreten. — *ev. w.* - vermol-
men, aan kleine stukjes af-
breken of afvallen. — *tr.* -
als *bov.* afplukken, uitpluk-
ken, uittrekken, afbreken;
aan 't af- of uitvallen zijn.

PITING - *z.* KEPITING.

PITOT - geknepen, zaamge-
knepen, getrokken, gekrin-
keld, een ooglid, de huid, een
lip, naaiwerk enz.; klein ge-
knepen oogen hebben, door
zwellung der oogleden, slape-
righeid enz.

PJAJI - verk. van PRÍAJI.

PJAN - planken beschot tegen
een dak aan; planken zolde-
ring onder 't dak.

PJANTOEN - verk. van PÍJANTOEN.
PJAQ - klets! klets! bij een val van
iets in 't water.

PJARSÁ = PÍJARSÁ, *z.* ROENGOE.

PJEK - gepiep *v. e.* kuiken;
piep!

PJEG - klets! klets! bij een
val van iets in 't water.

PJER = KÉPJER, als tusschenw.

PJOH - tusschenw. ter aandui-
ding *v. e.* plotselinge bevan-
genheid of schokkende aan-
doening waardoor men zijn
kracht verliest. — *db.* - plot-
selinge bevangenheid; een
onmagt voelen aankomen.

PLAHARÁ = PRAHARÁ.

PLAHER *n.*, LAMPOE *k.*, en *ev. w.*
- liever, liever willen, ver-
kiezen.

PLAKANG = WLAKANG en SLA-
KANG.

PLAKSÂNÁ - voorbeeldige straf.
— *ev. w.* - straffen tot voor-
beeld voor anderen; voor-
beeldig straffen.

PLALA = PILALA.

PLALAH = PILALAH.

PLÂNÁ - zadel van olifant of
kameel. — *tr.* - opzadelen.

PLANDANG - persoon die als
vriend mede helpt bedienen
bij een maaltijd enz. — *ev. w.*
als vriend helpen bedienen.
— *tr.* - *iem.* op die wijze
helpen of een gast bedienen;
uit vriendschap *iem.* hulp-
reikingen doen, welwillend
de hand mede uitsteken.

PLANDJER = KLANDJER.

PLANDËN - opgehaald maar
nog opgerold, 't groot zeil
op een *Ind.* vaartuig; zeilree
liggen.

PLANGGERAN (voor PERANGGE-
RAN, van ANGGER) - regle-
mentaire bepaling. — *ev. w.*
- naar een vasten regel
gaan of geschieden, vast

geregeld zijn; waar men op
af kan gaan; zich aan een
vasten regel houden. — *ora*
ev. w. - ook te hooi en te
gras.

PLANGGRANG | *ev. w.* - alleen
met de beide einden op iets
rusten, *bov.* een lat, stok; de
beenen *v. e.* zittend persoon:
uitgestrekt met de voeten
ergens op, een stoel, bank
enz., rusten. — *cs.* - iets, de
beenen zoo leggen; iets zetten
op een treest of drg. voor-
werp. — *AN* - waar men
iets zoo op plaatsen kan;
treest, rooster.

PLANGI - een bont gespikkelde
zijden stof.

PLANGKÁ - bont, met groote
witte vlekken, paard of koe.

PLANGKAN - iets om op te zit-
ten, een krukje, tabouret;
standaard, stel, rek enz. om
iets op te zetten; onderstel,
z. a. van een piano.

PLANGKI - palankijn, draag-
stoel of -koets. — KRÉTÁ
— - palankijn-koetsje.

PLANTËN - *z.* PLANTANG.

PLANTJER (van TJER) - uit-
stroomen, afstroomen; stra-
len werpen.

PLANTJOH - staak om een vaar-
tuig enz. aan vast te leggen,
of touwen aan te spannen
tot sleun rondom hoog plant-
soen tegen 't omvallen. — *tr.*
- een staak of staken ergens
voor of rondom zetten.

PLANTJONG | *ev. w.* en — *AN*

- rondloopen, rondslenteren; landloopen.
- PLANTANG *k. n.*, PLANTEN *k. d.* | *ev. w.* - lijnwaad bleeken.
- TOEKANG *ev. w.* - bleeker, wasscher.
- PLANTING | PLONTANG —, *ev. w. en* — AN - rusteloos, lastig, woelig, kinderen.
- PLAPAH - kruidenrij, bijmengsel om lekkerder te maken enz. — BOEMBOE — - zeker mengsel van kruidenrijen voor spijzen.
- PINDANG — - pindang daarmede bereid.
- PLAPAT - zweem die van iets snel voorbijgaande gezien wordt. — *ev. w.* - op bedekte wijze of even in 't voorbijgaan of tusschen de bedrijven in te kennen geven. — *tr.* - iem. zulk een wenk of waarschuwing geven.
- PLAS - flap! wip! roef! van iets dat plotseling voortschiet of verdwijnt.
- PLASĀ - een boom welks bladen gebruikt worden om eetwaren in of op te doen.
- PLATER = BLADER. — KĒ — - in een modderplas geraaken.
- PLATEQ - de haan *v. e.* schietgeweer; *srl.* van specht: — BAWANG *en* — WATOE.
- PLATING | *ev. w.* - gereed liggen of staan, in orde alles op zijn plaats geschikt.
- PLATOQ | *ev. w.* - hakken, slaan met iets scherps.
- PLĒBĒK = BLĒBĒK.

- PLĒPING | *ev. w.* - met bloote billen.
- PLĒGENG | *ev. w.* - in de schaduw zich neêrvlijen of liggen te rusten. — AN - schaduwachtige rustplaats voor de wei- en trekdieren buiten den stal.
- PLĒJOT | PLĒJAT — *en ev. w.* - uit zijn verband raken, gevaar loopen in te storten.
- PLĒKAH - spleet, scheur. — *ev. w.* - splijten, barsten, scheuren, opensplijten.
- PLĒKANG = PLĒNGKANG.
- PLĒKAT *cur.* - plakaat, bevelschrift.
- PLĒKĒQ | PLĒKAQ — *en ev. w.* - koren, misselijk zijn.
- PLĒLĒNG - 't schemeren of de verblinding der oogen als men uit een fel licht komt; 't staroogen. — *ev. w.* - de oogen wijd openzetten, staroogen. — *tr.* - stijf naar iets kijken, strak of met groote oogen aanstaren.
- PLĒLET *en ev. w.* - *z.* bij LĒLET.
- PLĒMBĒNG - opgeblazenheid, opvulling met wind enz. — — ANGINĒN - stijf vol wind zitten, iems. ligchaam, trommelzuchtig. — *ev. w.* - opgeblazen, opgezwollen zijn, de buik enz., ook een zeil. — AN - de uitgehaalde krop *v. e.* vogel; pisblaas van mensch of dier.
- PLĒMPĒNG | *db.* of PLĒMPANG — - drukkende hitte, benaauwend heet, het weder,

- benaauid warm, 't ligchaam.
- KĒ —, — EN *en* KĒ — EN - in de benaauwdheid zitten, erg in nood zijn, zeer noodlijdend.
- PLĒMPĒNG - blaar, blein, blaasje. — *ev. w.* - 't zelfde, en gebladderd, tot een blaar opzwellen.
- PLĒNDER of PLĒNDIR | *ev. w.* - ongelijk drukken, persen, dringen, op één plaats zwaarder dan elders; iem. overladen met werk, hem al den last of meer dan de anderen opleggen. — KĒ — - het zwaarste deel voor zich krijgen, alleen voor 't werk gelaten worden, zwaarder te dragen hebben dan de anderen, *bv.* ook als iem. langer is dan de anderen die met hem te zamen één voorwerp dragen.
- PLĒNDING = BLĒNDING.
- PLĒNDĒNG - blaas, bel, bobbel. — *ev. w.* - opgeblazen, met wind gevuld, ook = MLĒMBĒNG, *z.* PLĒMBĒNG. — *cs.* - opblazen, opzetten, doen opzwellen of opbobbelen.
- PLĒNĒK - klein hoopje. — *ev. w.* - op een hoopje liggen.
- PLĒNĒT | *ev. w.* - platdrukken, door drukking verbrijzelen; verpletteren door er op te vallen.
- PLĒNG 1°. = PELENG.
- 2°. - tusschenw.: in eens en geheel, volkomen, van gelijk-

- kenis, breken, vergelen, ophouden, voor goed, eens voor al.
- PLĒNGĒH - *z.* LĒNGĒH.
- PLĒNGGONG - plotselinge stilstand van plasregens of buijzig weer; plotselinge verstomming door verbazing of andere aandoening. — *ev. w.* - plotseling bedaren, zich bedenken, 't weder; eensklaps verstomd blijven staan of zitten.
- PLĒNGKANG | *ev. w.* - met de beenen wijd uiteen staan of gaan staan. — KĒ — - ook schrijlings uitglijden.
- PLĒNGKAR | TING — (op vele plaatsen) *en ev. w.* - afwijkend in stand van 't overige, gedeeltelijk overhellend, verschillend in wijde.
- PLĒNGKĒNG - boog, halve cirkel; eereboog; halfcirkelvormig hengsel; boogswijze. — *ev. w.* - gebogen, krom; in een halven kring.
- PLĒNGOQ | *ev. w.* - verbaasd opkijken.
- PLĒNGOS (van ĒNGOS) | *db.* *en* PLĒNGAS — - meer en meer of links en rechts afwijken, geen koers houden, een vaarttuig enz.; de oogen afwenden, niet of niet regt naar iets zien of iem. aanzien, scheef aanzien. — *ev. w.* - zijwaarts of bezijden zien; een vaarttuig zijwaarts wenden, afhouden, wijken.
- PLĒNTQ - spikkel. — *db.* - gespikkeld.

PLENJOQ | *ev. w.* - kledderig, nattig en week, *grove vuile dingen.* — KE — — iets kledderigs aan 't lligchaam krijgen.

PLENGEQ - hoopje, klodder. — *ev. w.* - op een hoopje of klodder liggen.

PLENTJAT (van TJAT) - met een sprong; ongelijk van afstand met de anderen. — *db.* - ook ongeregeld, met sprongen of gapingen, wijd en naauw. — TING — — 't zelfde van velen. — *ev. w.* - een sprong maken, een te grooten afstand aan iets geven; zich ergens onregelmatig van verwijderen.

PLENTJING 1°. - 't weggelopen, vlugt. — *ev. w.* - weggelopen, 't hazepad kiezen. 2°. - jong van een rhinoceros.

PLENTJAT - 't afgaan v. e. pijl uit den boog. — *tr.* - geheel in de aren geschoten, 't padigewas.

PLENTAS - glad kale plek. — *ev. w.* - glad kaal, op een plek of geheel, van 't hoofd.

PLENTÉ en *ev. w.* - wuft, een vrouw of meisje.

PLENTET = PENTALET.

PLENTI - ook bol staan, de wangen. — *ev. w.* - eenigzins dik opgezet, de buik van kinderen.

PLENTING - puistje; puistachtige uitslag. — *En z. TJA-TJAR.*

PLENTOE = PLENTI, maar dik-

ker.

PLENTENG - ook blaar, etterbuil, bloedpuist; bel, bobbel. — *ev. w.* - blaar of builvormig opgezwollen, zwellen, ook een zeil door den wind, een blaar krijgen, opbobbelen.

PLENTES | *ev. w.* - zwetsen, hoog opgeven, groote en ijdele beloften doen.

PLENTONG = PENTONG.

PLEPAH - z. PLOEPEN 2°.

PLEPED - knipper, pers, klem om te drukken of te persen; 't kemiri-klospel. — *ev. w.* - klemmen, persen. — AN - de toestel voor 't kemiri-spel.

PLEPEK - belemmerd, stokken, de ademhaling; gestikt. — *tr.* - verstikkend, verstikking aanbrengen, de ademhaling belemmeren. — *cs.* - doen stikken. — KE — — EN of KE — — AN - stikken, geen adem kunnen halen.

PLEPEH | TING — — (op veel plaatsen) en *ev. w.* - met blaren, geblaard.

PLEPEQ | PLEPAQ — — en *ev. w.* - grollen verkoopen; leugenachtig zwetsen; groote en ijdele beloften doen.

PLEQ - volkomen, precies, geheel, van gelijkenis.

PLERAQ | *ev. w.* - misnoegd kijken. — *tr.* - een ontevreden gezicht zetten tegen.

PLERÉ = PLESÈD.

PLERED - glijhelling, over-

toom; afstroomhelling aan een dam; ruwe slede. — *ev. w.* - met zulk een slede vervoeren.

PLERÉK = PLERAQ.

PLEREP - witgekalkte plank aan 't buitenboord van een visscherspraauw bij nacht, om groote visschen in 't vaarttuig te lokken.

PLEREQ - gefrons, ontevreden blik. — *ev. w.* - niet gunstig aanzien, zijn ongenoe-gen doen blijken.

PLEROQ | *ev. w.* - schuins zien. — *tr.* - iem. schuin aanzien, minachtend of nijdig.

PLÉSÉ = PLESÈD. — KAPAL — — klein srt. van tuinhagedis.

PLESÈD | *ev. w.* - glijden, af, uitglijden of -glijpen, slippen, afschampen; ontwijken, ontglijpen, falen. — AN - glibberige plek; ontwijkend, bedriegelijk, teleurstellend.

PLESÈH - tegen den grond liggen, omgevallen, opstaand gewas; in menigte overal te bekomen, overvloedig zijn. — *ev. w.* = NGLÈSÈH, z. LÈSÈH.

PLESIR *eur.* - voor zijn plezier uitgaan, wandelen, een toertje maken. — AN - voor plezier.

PLESIT | *ev. w.* - afgezonderd, niet bij zijn makkers of genooten; onder vreemden verkeeren.

PLETER = PLENTJIT. — *ev. w.* -

ook achter in 't zeil komen, 't zeil terugslaan, de wind. — KE — — terugslaan, 't zeil door den wind.

PLETIQ - sprankje, spatje, spat-tend vonkje; 't sprankelen of spatten. — *ev. w.* - spatten, sprankelen, af-, uit-spatten; een spatje of wit vlekje op den oogappel; dal hebben, 't oog.

PLETJET - naakt uitgetkleed. — *tr.* - naakt uitkleeden, uitschudden.

PLETJIT | *ev. w.* - iem. aanhoudend vervolgen, achterna-zitten.

PLETEQ - ook stoffijne bolletjes of kraaltjes om den rand v. e. oorhanger; de menigte melatibloemen in 't haar v. e. bruidegom; heel fijn, zout. — *ev. w.* - stuiven, opstuiven, stof, meel, vezels katoen en and. lichtgekleurde voorwerpen; er wit bestoven of als bestoven uitzien; vol kleine witte vlokjes enz.

PLETEQ 1°. = PLETIQ.

2°. - 't opkomen, uit de kim te voorschijn komen, van de zon, en van gewas uit den grond. — *ev. w.* - opkomen, zich beginnen te vertoonen, als bov.

PLETES | *ev. w.* - stuk of plat drukken, overrijden, knakken door drukking.

PLETET | *ev. w.* - iets in de hand platknijpen en uitper-sen.

PLĒTIQ | TING — (van velen of op vele plaatsen) en *ev. w.* — springen, scheuren, bersten, ook de grond: scheurtjes krijgen.

PLĒTOQ = PLĒTIQ, van hout.

PLĒWAT | *ev. w.* — gluipend, gluiperig, zijwaarts zien. — *tr.* — iem. gluipend van ter zijde aanzien.

PLIKĒT — *z. LIKĒT.*

PLILIT = LILIT. — *db.* — draaijend snijdende pijn in den buik. — *AN* — zitten te draaijen en zich te wringen.

PLIMPING — rand, zoom, lijst, afgehakt of afgeschaafd kantje, omwoelde of anders gevlochten rand. — *tr.* — omzoomen, een lijst, kantje, rand ergens aan maken, stikken; zinspelen op, zinspelende aanduiden.

PLINDER | *ev. w.* — pijn hebben op een plaats van 't ligchaam, door sterke of ongelijke drukking, of door rheumatiek; iem. door strenge woorden tot bekentenis willen dringen.

PLINDĒS = TLINDĒS. — *ev. w.* — ook iets trappen, er op staan, zwaar drukken, onder houden; iem. persen, dwingen, hem iets, *z. a.* een bekentenis, afpersen.

PLINGĒQ | TING — (van velen), PLINGAQ —, *ev. w.* en — *AN* — in zwijgende verwondering om zich heen zien.

PLINTIR = PLOENTIR.

PLINTJĒR | *ev. w.* — uit luiheid of onwil niet op het werk komen of 't werk verlaten; zich wegmaken om niet met iets belast te worden; spijbelen.

PLINTAS = PLĒNTAS.

PLIPID en — *AN* — aan- of opgelegde strook aan den rand, belegsel, stootkant. — *tr.* — *erg.* zulk een strook opleggen enz.

PLIPIR — kant, rand, zoom. — *ev. w.* — langs iets gaan, *z. a.* een rivier of muur. — *tr.* — een rand of zoom aan iets maken, langs den rand er een kerf of gleuf of insnijding in maken.

PLISIR — aangezette strook of kant, *bijv.* aan een kleed, ook van zaamgebonden welil aan den rand *v. e. dak*; val of valletje boven aan een gordijn; smal ondergordijntje; planken rand aan 't onder eind der daksparen, waar de onderste rij sirappen op rust. — *ev. w.* — van iets zulk een strook, val enz. maken. — *tr.* — ergens zulk een strook enz. aanzetten.

PLITĒR *eur.* — politoer. — *ev. w.* — politoeren.

PLĒDRONG = PRĒDONG.

PLOEMPĒNG — een hooge rietplant; rietgeel, isabelkleurig.

PLOENTIR — ineen gedraaid of gewrongen. — *ev. w.* — za-

mendraaijen, ineenwringen.

PLOENTER (van LOENTĒR) | *ev. w.* — volgens de rij af of bij den eene na den andere onderzoek doen of navragen; van stukje tot beetje na-gaan of navragen; stuk voor stuk behandelen.

PLOEPĒH 1°. — opengespuwen en platgeklopte bamboe. — *ev. w.* — ploepĒh maken; bamboe openspuwen en platkloppen.

2°. *n.*, PLĒPAH *k.* | *ev. w.* — zich verdemoedigen, berouw betoonen.

PLOEROEHAN — de vuilnishoop, vaalt.

PLOERCĒT | *ev. w.* — uitglijden, afglijden, afschampen, *z. a.* een stomp mes bij 't snijden.

PLOESĒD — ook kruis-afschreef-hout *v. e. timmerman*. — *ev. w.* — er een schreef mede maken; ontglippen, ontglijden, afglippen; afschuiven, wegschuiven (*bedr.*).

PLOETĒ — de zamentrekking van de letters r, l, w en j met een voorafgaanden medeklinker, *bv. pĒr tot pr, kĒl tot kl, soew tot sw, pĒj tot pj.* — *AN* — zoo samengetrokken.

PLĒJOQ | *ev. w.* — wankelen, waggelen, overhellen, dreigen om te vallen.

PLOLO — uitgepuild, de oogen. — PLOLA — — ijdele beloften doen, paaijend, *iems. woorden*. — *ev. w.* — uitpui-

len; snoeven, pogchen.

PLĒNGO | *db.* of PLĒNGA — — verbaasd of onthutst met open mond staan te kijken. — *ev. w.* — wijd openstaan, gapen, een deur, ingang, opening, gat; met open mond staan te kijken.

PLĒNGOQ (van LĒNGOQ) | *ev. w.* — met uitgestreken hals staan te kijken.

PLĒNTJO — gekookte krahi of jonge semangka.

PLĒNTJON — kop of dikke ronde knop op een paal, van een brug, stal enz.

PLĒNTOS — geheel kaal, hoofd, kop en *drg.*; geheel geschild, een kokosnoot, aardvrucht enz.; zonder kuif, een duif. — *ev. w.* — 't zelfde; kaal scheren, — plukken, afschillen enz.

PLĒPOR | *ev. w.* — verbrijzeld of geheel stuk, een lichaamsdeel, dat het rauwe vleesch of de hersens bloot liggen of er uit hangen.

PLĒROD — *z. bij LĒROD.*

PLĒTOT | *ev. w.* — iets dat een weeke zelfstandigheid bevat, stukdrukken, open-, uitdrukken, uitknippen; openbreken (*onz.*) en den inhoud uitstorten; er uit loopen, de inhoud; zijn belofte niet houden.

PĒDJAR = OEDJAR. — *ev. w.* — zeggen, spreken.

PĒDJĒR (*sprkt.*) = PĒDJĒR.

PĒDJOQ — hoek, punt, uitstek, kanteel. — *ev. w.* — hoekig,

- hoekswijze; uitmunten, uitstekend. — *tr.* — ook de hoeken van een veld omspitten. — *AN* — ook hoek.
- POPI — losse edelgesteenten. — *ev. w.* — juweelen in was vastzetten.
- POEDJĀ — hulde, vereering, aanbidding; *en ldb.* — aangebedene. — *ev. w.* — aanbidden, om iets bidden; door gebed teweegbrengen of in 't wezen roepen.
- POEDJĀNGGĀ — taalgeleerde, dichter. — *KĒ* — *AN* — taal-kunde, dichtkunde.
- POEDJI — lof; bede. — *ev. w.* — loven, prijzen, bidden.
- POEDJĀD | *ev. w.* — vormen door snijden, knippen, zagen *enz.*, besnijden, uitknippen, behakken.
- POEDAQ 1°. — de bloem van den gedoornde pandan. 2°. — jonge aar van maïs. 3°. — BOEDAQ. — SĒMET — klein stinkend *srt.* van mieren. 4°. — een *srt.* van gebak.
- POEGAG — afgeknot, ook *fig. v. e. berg* *enz.* — *ev. w.* — afknotten. — *AN* — stronk *v. e. boom.*
- POEGAL — niet volgzzaam, tegenspreken, eigenzinnig, tegen *iem.* in zijn.
- POEGER — OEGĒR. — *AN* — PAOGERAN, steun, steunsel.
- POEGES — bij den wortel of bij den grond af; afgedaan, beslist, uit, voor goed afge-

- broken, zonder appel, geheel op. — *ev. w.* — bij den grond afsnijden *enz.*; beslist afslaan; eindbeslissing nemen. — *AN* — ook beslissende uitspraak.
- POEGEH — doordrijven, volhouden; stijfzinnig.
- POEGET — ook afgebroken, verkort, *iems. leven.* — *ev. w.* — afstoppen, afknotten; de padi snijden op de hooge velden.
- POEH of EPĒH 1°. | *ev. w.* — uitpersen, uitwringen, uitknippen; melken. — *AN* — melk. — POEHAN WĒRAQ — karnemelk. 2°. — verk. van POEPEH 2°.
- POEHĒNG | *ev. w.* — het met iets kunnen stellen, genoeg hebben aan, voor lief nemen. — *KĒ* — het met iets moeten stellen. — *AN* — waar men 't meê stellen kan; bij gebrek aan beter, des nood; ligt tevreden gesteld.
- POEJĒNG (van OEJĒNG) — duizeligheid; *en z. NGĒLOE.*
- POEJĒH 1°. — z. GEMAQ. 2°. | KRAMBIL — *srt.* van kokosboom en -noot.
- POEJOEHAN (van OEJĒH) — 't onderste gedeelte van den buik.
- POEKANG *k. n.*, PIKANG *k. d.* — bout, boutje, schenkel.
- POEKĒL — klophamer, klópstok *enz.*; voorhamer *v. e. smid*; klokslag, uur. — *ev. w.* — kloppen, door slaan geluid

- maken; slaan, vechten met, slag leveren, aantasten.
- POEKĒL — procureur, zaakwaarnemer.
- POEL of EPĒL — eensgezind, zeer wel of vertrouwd met *iem.*
- POELANG 1°. — betrouwelijk omgaan met *iem.*, zeer wel met hem zijn. 2°. | — *AN* — vissing, mastbalk op een prauw.
- POELAS — waterverf; lakverw, vernis; goudverf. — *ev. w.* — verlakken *enz.*; aan iets een mooien schijn geven, opsieren, opsmukken; *iem.* verlokken, verlakken. — *AN* — ook schijnschoon, opgesmukt, verlokend.
- POELĀSĀRĀ | *ev. w.* — verzorgen, onderhouden, oppassen, opkweeken, opvoeden, cultiveren, stofferen, opknappen.
- POELĀSARI — een medicinale bast.
- POELĒ — een medicinale bast. — PANDAQ — een sterk purgerende wortel.
- POELĒN — smedig, gebonden, niet rul noch stijf, spijzen, ploeggrond; zacht, ligt te bewerken, hout *enz.*
- POELĒS — gerust, diep, *iems. slaap.* — *ev. w.* — wringende omdraaijen; dringend aanhouden, bidden en smeeken; warrelen; buikpijn, pijnlijk krampachtig, de buik.
- POELĒT | *ev. w.* — zich slingeren of kronkelen om iets heen, geslingerd zijn rond om iets; in lokken gekruld hangen; zich meester maken van 't hart (de gedachten), aan 't malen brengen. — *AN* — *v. 't hart*; verward van gedachten, in verwarring, omloopen ('t hoofd). — *db. AN* — kronkelingen.
- POELI — GĀBLOG. — *ev. w.* — poeli of iets tot poeli maken.
- POELIH — hersteld; zich herstellen, zijn bezinning *enz.* herkrijgen, zijn moed hervatten; iets wreken, wraak. — MEMOELIH — zoeken te herstellen, te bevredigen *enz.* — *cs.* — ook heelen.
- POELĪNTIR — PLOENTIR.
- POELIR | *ev. w.* — knijpende om- of afdraaijen.
- POELISI — politie. — *tr.* — als politie een zaak ter hand nemen, onderzoeken *enz.*
- POELMAQ — volmagt, autorizatie.
- POELO — eiland.
- POELĒH 1°. *n.*, DĀSĀ *k.* — tiental. — SĀ — tien. — NJĀ — elk tien. 2°. *n.*, DĀSĀ *en* SĀ — hoezeer, hoe . . . ook. — SĀ — Ā — hoeveel . . . moge zijn. — *db.*, of SĀ —, of SĀ *db.* — wat zal men er tegen doen! wie kan daartegen!
- POELĒNG 1°. — glans die uit den hemel op *iem.* daalt als teeken van een verheven bestemming. 2°. | — ATI — hart- of maagkuil. 3°. | *ev. w.* — binnenhalen

van veld of tuin; iem. uit dit leven wegnemen.

POELÆQ | *ev. w.* - met de vingers een greep spijs nemen en naar den mond brengen. — *AN* - greep, hap, mondvol, bij telling.

POELÆR - 't zachte hart of de pit van sommige boomen of struiken.

POELÆT - lijmig sap van sommige vruchten, plantenlijm. — *ev. w.* - met plantenlijm bestrijken; vogels er mede zoeken te vangen.

POEMPÅ = PÓMPÅ.

POEMPENG en *ev. w.* = POENG-PENG.

PEN 1°. - *z. SI.*

2°. - *verk. van DIPEN, z. DI 1°.*

3°. = PON 3°.

POENAGI - gelofte; een gelofte doen.

POENAH - geheel af, een werk.

POENĀKAWAN = PĀNĀKAWAN.

POENĀPĀ - *z. ĀPĀ.*

POENAR | SĒĀ — - gele rijst, met kurkema *enz.* gekookt. — *tr.* - gele rijst opdischen als offer voor iem. of een gelegenheid.

POENDIRANG = PĒNDIRANG.

POENDJER = PANDJER.

POENDJEL - boven of voorbij anderen uitsteken; uitstekend, uitmunten; en nog, daarboven, plus. — *ev. w.* - hooger in rang *enz.*, van rang. — PINOENDJEL - uitstekend. — *tr.* - ook te boven gaan, overtreffen; ook

n., NGLANGKOENGI *k.* - hooger gaan dan, er nog wat opleggen.

POENDJENG - een geschenk aanbieden uit achting of onderdanigheid; tot huldebewijs. — *ev. w.* - eeren, met eerbied of onderdanigheid bejegenen; zijn bejaarde ouders onderhouden; tot boven den rand gevuld zijn. — *tr.* - iem. een geschenk aanbieden, als *bov.* — *AN* - geschenk tot huldebewijs.

POENDJEL = PĒNDJEL.

POENDAQ *k. n.*, MIPANGAN of PAMIPANGAN *k. i.* - schouder, schouders. — *ev. w.* - op den schouder dragen; met de hand op iems. schouder leunen.

POENDAT - afgedaan, aangezuiverd, een schuld; aanzuivering. — *tr.* - afbetalen, aanzuiveren.

POENDĒMĒN - fundament *v. e.* gebouw.

POENDI | *ev. w.* - de handen op of dicht boven zijn hoofd houden; als belooning van eerbied; iets dat men ontvangt of over zal reiken, eerbiedig boven 't hoofd houden; iem. of iets ten hoogste eerbiedigen; een vorstelijke last alderonderdanigst op zich nemen. — POENDĒN - ook een plaats van afgodische vereering, waar men geloften en offers brengt.

POENDĒH - vertrouwen om-

gang hebben of krijgen met iem., wel met iem. zijn, ook met wilde dieren, *z. a. kroko-dillen.*

POENDENG 1°. - *verk. van KE-POENDENG.*

2°. of *ldb.* - hoop aarde; witte-mierenhoop.

POENDĒT - *z. PĒQ, DJALÆQ.* — RĀDJĀ — - rijksbelasting.

POENĒL = POELĒN.

POENGGAHAN *n.*, PINGGAHAN *k.* (*van OENGGAH enz.*) - de reiniging bij den aanvang van de vaste.

POENGGAWĀ - rijksgroute.

POENGĒEL - afgestompt, de punt of top er af, *enz.* — *ev. w.* - den top of de punt afbreken, een plant toppen, een bloem met een eindje steel afplukken; afbreken, niet voortzetten, verijdelen. — *AN* - ook besluit *v. e.* overweging.

POENGĒENG - onnoozel, dom, en = POEGĒH en POEGĀL.

POENGĒER | *ev. w.* - een plant toppen. En *z. ben.*

POENGKAS - einde, uiteinde, 't uiterste; tot het eind of 't laatst toe. — *tr.* - beëindigen, afdoen, beslissen, besluiten, de laatste zijn. — *AN* - einde, slot, laatste. — PĀMOENGKAS - ook wat onovertreffelijk is, wat boven alles gaat in *e. o. a.* hoedanigheid *enz.*, toppunt; heksluiter.

POENGKĒR = OĒNGKĒR. — *ev.*

w. - achterste voor, rugwaarts; afkeerig zijn; zich terugtrekken, afzien van iets; loochenen; en MĒNGKĒR *k. i.* - heengaan. — KĒ — - achter den rug, voorbij; verleden. — *tr.* = NGOENG-KOĒRI, *z. OENGKĒR.* — *AN* - achterzijde, achterplaats, al wat achter iets gelegen is; of PĒNGKĒRAN - *k. i.* van GĒGER, rug. — *ldb.* *AN n.*, PĒPĒNGKĒRAN = OĒNGKĒR-OĒNGKOĒRAN.

POENGKRÆQ - de hoogere toppen *v. e.* gebergte of op een heuvelachtig veld.

POENGĒN, *ldb.*, *db.* en *ev. w.* - *k. i.* van LĒGĒG *enz.*

POENGPENG - terwijl nog, zoo lang nog. — NGĀDJI — - den tijd uitkopen, van het heden gebruik maken.

POENGSENG = POESĒNG.

POENIKĀ - *z. IKOE en IKI.*

POENÆQ - eeltknobbel op de schoft *v. e.* trekdiër of op den schouder *v. e.* lastdrager.

POENTIR = OENTIR; en een *srt.* van gebak.

POENTJOE | *ev. w.* - een wapen en *drg.* opheffen of opgeheven houden om toe te slaan.

POENTOE | *ev. w.* - een draad of touw stijver aandraaijen; stijf ineendraaijen; twijuen. — POENTON - ook stof van stijf gedraaid garen.

POENTĒR = POETĒR.

POENTOE = OELEQ-OELEQ. — *ev. w.* - 't zelfde, en = NGOE-

LĒG.

POENTĒQ - hoogte, heuveltje; top v. e. berg. — *ev. w.* - zich verheffen, een heuveltje zijn; v. 't hart: opzwellen, vol blijden moed of trots.

POEPAQ - afgebroken, los door afrotting, vertering enz.; DAHĒT k. i. - uitvallen, de tanden bij 't wisselen; aan 't wisselen zijn; afvallen, de navelstreng v. e. kindje. — *ev. w.* - los zitten, afbreken, als bov.

POEPOE 1°. k. n., WĒNTIS k. i. - dij. — *ev. w.* - iem. aan de dijen grijpen.

2°. | *ev. w.* - voor zich grijpen, wegnemen; tol of belastingen innen, heffen; een wees of verlatene opnemen. — KĒ — mat gezet, de koning in 't schaakspel; gansch verslagen en in 't naauw, een legeraanvoerder, een speler.

POEPĒG = POENGĒL, POEGĒT; dik en stomp, een hanekam; gelijk staan, niet winnen of verliezen. — *tr.* = MAPAQI (z. PAPAQ) en POETĒS. — AN - afgebroken of overblijvende eindjes.

POEPĒH 1°. - geklop enz.; roede enz. om te slaan enz.; slag, gevecht. — *ev. w.* - kloppen, rossen, vechten met een knods; een vijand kloppen geven.

2°. - versmaat, zangwijze, de zoogen. kleine.

3°. - oogwater. — *tr.* - iem.

een medicijn in 't oog dropelen; 't oog ergens mee beten.

POEPĒL 1°. = PĒRĒS.

2°. - de punt van de wenkbrauw.

POEPĒG = POENGĒG.

POEPĒQ 1°. - goed in 't vleesch, er niet op vermageren, tegen een stootje kunnen.

2°. - papje van kruiden of wortels, op een wond of op de fontanel v. e. klein kind; rozet of drg. op een bol deksel. — *ev. w.* - ook dik beslagen zijn, iems. tong.

POEPĒR 1°. k. n., TASIQ k. i. - blanketsel van rijstzetmeel; zief blanketten. — *tr.* - iem. blanketten.

2°. | *tr.* - afvallen, horens van herten enz., legen de verwisseling.

POEPĒS - 't jonge blad aan de kruin van sommige boomen; een jong blad van id. of een stuk ervan; 't bovenste eind, de tros van een sleepnet. — *ev. w.* - jong blad krijgen als bov.; boven in de kruin van id. zitten of klimmen; den tros van een sleepnet vasthouden of optrekken; op 't uiterste zijn, iems. leven, het opgeven; allen tegenstand of klagten opgeven, erten laatste in berusten. — KĒ — tot berusting komen. — *db.* AN - satijn.

POEPĒT - geheel aan 't einde, uit; uiteinde, 't afvallen v.

ling.

POERINGIS | — AN = PRINGISAN.

POERIQ - uit ontevredenheid enz. het huis uitloopen, van zijn woning wegloopen en niet te huis willen komen. — *tr.* - iem. of iets op die wijze ontloopen; als bov. wegloopen naar iem. toe.

POERNĀMĀ - vol, de maan.

POEROE | LĒMAH — - rood-aarde.

POEROEHITĀ - huisonderwijzer; onderwijs; onderwijs genieten. — *ev. w.* = MĒGOEROE en 'NGĒGOEROE.

POERĒN - z. GĒLĒM en WANI.

POERĒS - de wortel van de penis; de penis zelf; de spie of pen op een paal, die in het gat van een balk sluit. — AN - met een spie; (plat woord) vagina.

POERĒT | DJĒRĒQ — - klein geurig srt. van sinasappeltje. — ASOE — - ruigharig schoothondje; hond die ruig van schurft is.

POERWĀ - oud, oudste, tijden of eeuwen; uit den voortijd of fabeltijd; vroegere geschiedenis, verhaal van wat eerst gebeurd is. — KAN-
TĒ - de hoofdzaak met haar bijhang, volgreeds, volledig stel, bv. van gamelan; volledige zamenstelling van woorden; opeenhooping van bijna gelijkkluidende woorden.

d. navelstreng. — *ev. w.* - geheel ten einde brengen, tot het einde toe doen; aan 't uiteinde vasthouden of in de hand nemen; geheel een zekeren tijd door; over een geheele uitgestrektheid.

POEQ of ĒPEQ 1°. - blok of blokje hout of bamboe. — *ev. w.* - in blokjes hakken enz.

2°. - tusschv. van een dof-achtigen slag.

3°. | *db.* - gelijkenis, zweem.

PĒR of ĒPĒR - gelijkop, kamp; verrekend, vereffend, quitte; vereffening. — *tr.* - verrekken enz.

POERĀ = NĒGĀRĀ, NĒGARĒ, KĒDĀTON.

POERAN - evenredig aandeel v. e. slagtheest.

POERAQ | *ev. w.* - een slagtheest of grooten visch afhakken, in stukken deelen.

POERĀSANI - srt. van ijzersteen.

POERBĀ of TEMBĒG — -

grondwoord, grondvorm. —

— WISĒSĀ - de almachtige

Schepper. — NĒGĀRĀ -

de zonnebloem. — *ev. w.* -

scheppen, in 't wezen roe-

pen; bestieren, beheeren. —

tr. - bestieren.

POERĒT 1°. - verschrompeld.

2°. - voort! pak je weg!

POERIH - poging, doel, oog-

merk. — *ev. w.* - pogen, be-

doelen, trachten, zoeken te

krijgen of te bewegen tot

iets; met oogmerk om. —

PĀMOERIH - poging, bedoe-

POESĀKĀ - erfstuk; reliquie.

— LAJANG — - testament.

— WONG — - hoog vereerd persoon.

POESĒNG - omloopen, suf, gek, iems. hoofd van inspanning lij 't zoeken, peinen enz. — *ev. w.* - zich alle moeite geven met het hoofd, zich suf denken, zich gek zoeken enz.; iem. of iets op alle mogelijke wijzen trachten op te sporen.

POESĒR - middelpunt, de middelste, in 't midden v. e. kring. En z. WOEDĒL. — *ev. w.* - ook in 't midden van een kring zijn; een kuiltje in 't midden vormen, een draaijng in 't water.

POESĒR - in flauwte, bewusteloos; flauwte.

POESĒH - geheel zuiver ge-kaarde boomwol. — *ev. w.* - de gezuiverde boomwol op een rond houtje (KLĒTING) geheel gelijk trekken.

POESĒS | *ev. w.* - iets aanhoudend in 't rond draaijen of voeren, draaijende tusschen de handpalmen wrijven. — *tr.* - rijst en drg. in een pot water ronddraaijende waschen.

POESON | GILĒNGAN — - kaardrad, waarmee de eerste zuivering van de boomwol geschiedt.

POESPĀ | — PADJANG of — KADJANG - de boa constrictor.

POESTĪ | *ev. w.* = MĒSTĪ, z. PĒSTĪ.

POESTĪKĀ = PĒSTĪKĀ.

POETĒK - beklemd, gedrukt, stomp, stilstaan, gemoed of gedachten, verward, rade-loos; stomp van begrip, hardieersch.

POETER | MANĒQ — - hout-duif, ringelduif. — *db.* = MIDĒR-MIDĒR, z. IDĒR. — *ev. w.* - een molen (buffel-) ronddraaijen of -trekken; een wa-gen omkeeren, omzetten; een zwaard rondzwaaijen; een boompje enz. met de aarde uitsteken om te verplanten.

— AN - trek-molen; windas.

POETĪH n, PĒTAQ k. - wit, blank; rein, zuiver van hart en bedoeling; witgestampt, schoon gepeld, rijst enz.; uit enkel rijst bestaan, iems. voedsel; zilver-geld. — *ev. w.* - bleeken; staal blank ma-ken; voor eenige dagen en-keel rijst eten. — *cs.* - ook zilver louteren; 't hart zuiveren. — AN - wit katoen: spint; godsdienstig, zich onthoudende van wereld-sche gewoonten. — MOETĪH-AN - geestelijke, wie als een geestelijke ingetogen leeft.

POETJANG - pinangstam; pinanghout. — *ev. w.* - k. d. van NGINANG, z. KINANG.

POETJĀQ - top of kruin v. e. berg. — *ev. w.* - tot den top klimmen, een berg tot den

top bestijgen.

POETJAT 1°. of POETJET - bleek van gelaat of uitzigt.

2°. | *ev. w.* - losmaken, losdraaijen, iets ergens afne-men, -trekken, -stroopen.

POETJOE - de knop van een klankbekken; ronde tuit v. e. schenkkant.

POETJĒNG 1°. - een srl. van broodverucht met pillen.

2°. - een srl. van Spaansche vlieg. — KĒBO — - zekere tor.

POETJĒQ - top, spits, punt, toppunt; eindje, stukje. — *ldb.* - aanvang, aanleiding; voorste; voorvechter. — LA-JANG PĒPOETJĒQ - oorlogs-verklaring. — *ev. w.* - tot den top stijgen; de uiterste punt bereiken. — *tr.* - aan-vangen, een begin veroor-zaken.

POETOE k. n., WAJAH k. i. - kleinkind.

POETĒNG - gebroken, breken, iets dat ernstig hard is en eenige lengte heeft; v. 't hart: gekrenkt. — *ev. w.* - iets doorbreken, kappen; teleur-gesteld, ontevreden, mok-ken. — *tr.* - ook iem. teleur-stellen, verhinderen in 't bekomen van zijn zin. — AN - brok, fragment.

POETĒS - volleerd, gansch be-kwaam; volkomen goed of naar wensch; beslist. — *ev. w. en tr.* - beslissen, uit-spraak doen over. — KĒ-

— AN - beslissing.

POETOESAN - z. KONGKON.

POETRĀ - z. ANAQ. — PAN-DJANG — - z. bij PAN-DJANG.

POETRI k. i. - vorstendochter, prinses; vrouwelijk, van een kind gezegd. — POETRĒN k. n. - jonge maïs-aar.

POETĒL | *ev. w.* - den top of de punt ergens afbreken, toppen, knotten.

POETĒR - vergroei, verschrom-peld door gebrek aan groei.

POETOE - koekje, nml. droogge-bakken: plakje, koekje, staaf-je metaal enz.

POETĒL - afgebroken, afge-scheurd, kleine leden, takjes, een oortje, tuit en drg. — AN - afgebroken lid of stuk; stompjes van ledematen.

POEWĀ - willekeurig, tiran-niek.

POEWĀH | *db.* - Papoea.

POEWĀSĀ n., SĪJAM k. - vasten, 't vasten; de vaste. — *tr.* - vasten om of voor iets.

POEWĒNG = POEHĒNG.

POG - einde, beëindiging; af-gedaan, geheel verrekend, een schuld.

PŌGERAN = POEGĒRAN, z. POE-GĒR.

PŌGOG - tronk v. e. boom, af-geknotte stam.

PŌGOQ - onwilligheid enz. — *ev. w.* - onwillig zijn, weër-span-nig, weigeren; niet voort kunnen; niet wijken.

POH 1°. - verk. van KĒPOH.

2°. = PEH.

3°. | PELEM — — — jonge mangga, nog zacht van pit, of srt. van mangga.

POHEL — tanden wisselen, een beest; tanden verliezen door ouderdom, een mensch.

POHENG | KATÉLÀ — — — een aardvrucht op katela gelijkende.

POJAH — klein vuurwerk, klappers, voetzoekers.

POJAN = TOETER, SANDJANG, PITOETER.

POJANG | ev. w. — in verwar- ring of verbijstering rond- loopen. — — PAJINGAN — verbijsterd rondloopen of zich omwentelen; verward dooreen liggen, staand ge- was; verward en verbijsterd, de gedachten, geslingerd, bv. door hoop en vrees; zich wen- den en keeren uit verlegen- heid; om en om draaijen, de wind. En z. PAJING.

POJEH (van OEJEH) | KE — — — zijn water niet kunnen houden, zoodat het hem ont- loopt.

PÒJOQ en ldb. — spot, spotter- nij. — ev. w. — spotten met iets. — tr. — iem. bespotten, den spot drijven met, ho- nen. — — AN — ook spot- naam.

POKAH — geknakt aan den wor- tel, aan de inhechting enz. — ev. w. — iets daar knak- ken.

POKAL — bewerking van iets

kwaads. — DOEWÉ — — — brouwen, aanleggen, id.

POKIL — winstje, voordeeltje; winstjes bejagen.

POKIQ (plat wrd.) — dood.

PÓKLEQ = TJÓKLEQ.

PÒKOH | KE — — — tot iets ge- noodzaakt, uit nood iets doen.

PÒKOL — knoest v. e. boom; knoestig, warrelig, hout.

PÒKOQ — voetstuk, onderind; stam, afstamming.

POL of EPOL 1°. = EMPOL.

2°. — verk. van DJEMPOL.

POLÀ — staal, monster, voor- beeld, model, patroon. — ev. w. — tot model nemen, namaken, nabootsen enz.

POLAH — beweging van 't lig- chaam of een lid er van; zich bewegen, een beweging ma- ken; handelwijze; wijze van doen, van het te stellen of te maken; handeling, daad. — — TINGKAH — — — handel en wandel. — ev. w. — zich bewegen, te werk gaan, zich houden of gedragen. — cs. — ook met een hand enz. iets doen, gebruiken tot iets te doen. — — AN — wijze van doen en handelen.

POLATAN (van OELAT) — iems. voorkomen; uitzigt, gezigt op iets; een vrij uitzigt heb- ben.

POLÈNG — bont geruit als een dambord.

POLET — épaulet.

POLO (plat wrd.) = OETEK.

PÒLOQ of ldb. — de enkels.

PÒLOS 1°. — afgesleten, een muntstuk.

2°. — een zijden stof.

POMÀ n., PÉMÀ k., en db. — vol- strekt, stellig, bepaald, bij een bevel of verbod; uitdruk- kelijk bevel. — db. ev. w. — uitdrukkelijk en ten stel- ligste bevelen aan.

PÓMPÀ — pomp; brandspuit; klisteerspuit.

POMPÓNGAN — srt. van schelp- kralje dat in een geleend huis- je woont.

PON 1°. — de 3e. dag v. e. pa- sarweek.

2°. | PON-PONANÉ — even- wel, toch.

3°. — pond.

PÓNDJEN — zak waarin de zak- jes of peperhuisjes met ge- neesmiddelen bewaard wor- den.

PÓNDJOL — rond maar aan één zijde bultig.

PÓNDOH — 't kroonhart van palmboomen, palmkool, ook van pisangstruiken en pandan; en = EMPOL. — tr. — de kroon afkappen of de palm- kool uitnemen van.

PÓNDOL | ev. w. db. = MÈNDÒ- SOL, z. PÈNDÒSOL. — — AN — den hoofddoek stijf sluitend om de haarwong dragen.

PÓNDONG | ev. w. — iem. of iets met één of beide armen om- vattende dragen. — tr. — naar een andere woning brengen of afhalen; iem. bij

zich in huis halen of opne- men.

PÓNDQK k. n., KOEWOF k. i. — logies, verblijf, intrek; ge- ringe woning, hutje; ergens zijn tehuis hebben; hoopje, vakje, afdeeling, bij verdee- lingen. — ev. w. — bij iem. lo- geren, inwonen; ergens blij- ven staan, niet toe- of voort- stroomen.

PÓNGGÉ — doerian-pit.

PÓNGO — sullig, een domme hals zijn.

PÓNGOL — eenigzins lang uit- stekende punt of tak of uit- springende hoek; landtong. — ev. w. — lang uitsteken, vooruitspringen, zich een eind ver in zee enz. uitstrek- ken.

PONIS — vonnis.

PÓNJOL — uitstek, uitstekend of uitspringend gedeelte, uithoek; de vleugels aan een kozijn, die in den muur gemel- seld worden; een beer aan een muur.

PÓNTJOL — vooruitstekende hoek; kaap. — ev. w. — hoe- lig uitsteken, buiten de rij vooruit staan; boven uitste- ken; oproerig.

PÓNTJOT — slip (afhangende) v. e. kleed enz.; vleugel v. e. ge- bouw.

PÓNTAH = POTAH.

PÓNTAL | KE db. — uit al zijn magt aan 't loopen of rijden gaan.

PÓNTANG — met afwisselende

kleuren geschilderd of ingelegd. — TAKIR — een takir met versieringen van jonge kokosbladen. — *ev. w.* — zoo versieren.

PÒNTOQ — dik vleezig. — *ev. w.* — 't zelfde; van 't hart = MÒNGKOG, *z. ÒNGKOG.* — PÀPÀ MÒNTOQ of MÈNTOQ — borststuk van gevogelte of slagtree. — MÒNTOQ of MONTÓQAN ook = PONDOLAN, *z. PONDOL.*

POPO — niet meer voort willen, weigeren, een trek- of lastdier, van uitpulling; geheel verzwakt; niet meer te bewonen, een huis. — *ev. w.* — weigeren, als bov., uit onwil; *v. e. mensch, ook uit zedelijke redenen.*

PÒPOG — gelijk op, kamp, bij ruiling; voor inkoopsprijs verkoopen; zoo hoog gekomen als het kan. — *ev. w.* — zijn grootte of zijn hoogste punt bereikt hebben, volgroei; zijn hoogste of laatste woord gesproken hebben; een bod enz. zoo hoog opvoeren als men kan of mag.

PÒPOH | KÈ — — gestuit, belet voort te gaan. — *tr.* — iem. een werk enz. opdragen, er mede belasten.

PÒPOL 1°. | *ev. w.* — murw, week, half vergaan, flossig, half vermolmd; zacht of malsch geworden door koken. 2°. | *ev. w.* — 't haar en drg.

afsnijden, afknippen.

PÒPOQ 1°. — smeersel, pap, dik opgelegde zalf, pleister. — *ev. w.* — iets dik besmeren, pappen, enz.; een muur volgooien, bepleisteren; een gat digtpleisteren.

2°. — luijer, lap of stuk doek om een kindje in te wikkelen. — *tr.* — een kindje inwikkelen.

3°. — een schepje toe, van papachtige zaken. — *tr.* — een schepje toegeven op; 't ontbrekende er bij doen.

PÒPOR — kolf en lade *v. e. geweer of pistool*; de hals van scherp gereedschap. — *ev. w.* — met de kolf slaan.

PÒPROL | *ev. w.* — van broosheid breken, van flossigheid niteenvallen.

PÒPROQ — uitgeput, niet voort kunnen, lastdrager of lastdier. — *ev. w.* — onder een last bezwijken van vermoeidheid enz.; krachteloos neêrliggen.

POQ — 't onderste gedeelte van iets, vlak aan de aanhechting of den wortel, 't onder eind. — *ev. w.* — iets vlak bij den grond, den wortel, in 't gelid afsnijden, afzetten enz.; gelijk weg, van 't afhakken.

PÒQO Ch. — kruizemunt of een srt. er van.

POR — 't dwarshout waaraan de wielnaven van een pèdatti hangen, de bovenas; de

aantrekker van de schering *v. e. weefsel, aan de lendenen van den wever vastgehecht.*

PORANG — ingewandswormen of — maden bij een buffel; een ziekte daardoor veroorzaakt.

PÒRONG 1°. — met spikkels of plekken zwart gezegd, ook opzettelijk; zwart gespikkeld. — *ev. w.* — iets met spikkels of plekken zwart branden.

2°. — slip *v. e. sjerp die aan de heup hangt.*

PÒROQ — vork. — SÈNDOQ — — doorg. voor een theelepeltje.

PÒROS — pakje of bosje sirihbladen. — *ev. w.* — een pakje id. maken.

PÒROT — nutteloos verbruikt, versnipperd enz. — *cs.* — nutteloos opmaken, verkwesten, voor te geringen prijs verkoopen, verkwaselen, opnoepen.

POS of ÈPOS — post, brieven, paardenpost; afstand van 't eene poststation tot het andere. — *cs.* — een brief op de post doen, met de post verzenden.

PÒSONG — garnalenfuik. — *ev. w.* — er mede visschen.

POT of ÈPOT — ten einde, verlopen, een bepaalde tijd, verstreken; niet meer hebben, *bv. geld*; en = BOD. — ORA — — onophoudelijk. — *cs.* — een einde maken aan, doen vervallen.

POTANG — schuldvordering, in-

schuld; schuldeischer. — API — — een schuldvor-dering hebben. — OETANG-API —, — API —, — API-OETANG *n.*, SAMBET-SINAMBET *k.* — debet en credit. — *cs. k. n.*, NJAMBETAKEN *k.* — geld te leen geven aan; borgen. — KÈ — AN *k. n.*, KÈ-SAMBOETAN *k.* — verschuldigd, verplichting hebben, verplichting, iets aan iem. te danken hebben.

PÒTJI — potje, trekpotje; een lekkernij, van meel gemaakt.

PÒTJONG 1°. — bosje rijstplantjes, sirihakjes of gras. — *ev. w.* — in een bosje binden; 't hoofdhaar languit zamenbinden.

2°. — *z. BOKONG.*

PÒTJOQ | *ev. w.* — lijnwaad afsnijden; iem. voor een poos vervangen in een werk, 't werk voor hem opnemen, komen bijspringen; ergens tijdelijk komen wonen als vreemdeling.

PÒTJOT — los, uit het verband gaan enz.; afzetting enz. — *ev. w.* — losmaken, uittrekken, aftrekken, afschuiven, afzetten, ontslaan, *bv. een spijker, schoen, ring, hoed, ambtenaar*; zijn post neêrleggen.

PÒTONG — stuk, katoen enz. — *ev. w.* — korten, inhouden van.

PÒTÀ | *ev. w. en ev. w. db.* — een vrouw op allerlei wijzen

tot ontuchtigen omgang dringen.

POTAH - lastig door aanhoudend verzoeken of aandringen. — *ev. w. - iem. lastig vallen als bov.; lastig zijn met huilen of dwingen, een kind.*

POṬAR-PAṬIR - geheel weg, op, verdaan, *iems. goed, door verkwisting, lederf enz.* — PI-KIRÉ - radeloos.

POṬEL = PÒṬOL.

POTO - een ziekte van 't rund-ree en buffels, 't miltvuur? en de booze geest die ze veroorzaakt.

PÒṬOL - afgebroken, de knop of kop of 't hoofdedeelle van iets. — *ev. w. - iets, als bov. afbreken.*

POṬOQ - pal staan; al door aan 't werk blijven. — *ev. w. - ergens vast of ingesperd zitten of bepaald of verbonden zijn, er moeten blijven.* — KE — - ook voor 't gelag of bij de pakken alleen gelaten; niet meer kunnen ontkomen.

PRĀBĀ - zekere versiering aan den rug van sommige wajangpoppen.

PRĀBĀJĀSĀ, PRĀBĀJEKSĀ of PRĀBĀSOEJĀSĀ - 't vrouwenverblijf in de kraton.

PRABOE - vorst, koning. — *tr. - vorstelijk van voorkomen; prachtig.* — KE — - AN - vorstelijke regering; vorstelijke waardigheid; staatsie;

behoorlijke uitrusting, costuum.

PRABOT - tuig, harnachement, equipement, ameublement, garnituur, tuigage, uitrusting, kleeding, costuum; 't gezamenlijke gereedschap voor een werk. — *ev. w. - uitgerust; zich kleeden in een costuum enz.; volkomen naar eisch gekleed.* — *tr. - optuigen, uitrusten, fraai aankleeden enz.*

PRĀDĀ n., PRAHOS k. - verguld-sel (niet op metaal); goudblad. — POETIH - zilverblad. — *ev. w. - vergulden, bedekken met goud- of zilverblad.* — MRĀDĀ-POETIH - verzilveren.

PRAPAH - gastvrij, gul, mild; gastvrijheid enz. — *ev. w. - een goed deel afnemen van zijn geld of goed enz., veel kosten maken, mild te werk gaan; iems. huis enz. in beslag nemen, verbeurd verklaren.*

PRAGAQ - takstomp.

PRAGAT - doorgesneden; afgedaan enz. — *ev. w. - doorsnijden; een beest de keel afsnijden, slagen; een zaak of werk afmaken, afdoen.*

PRAGOL | *ev. w. - doorzetten, hard doorwerken, zich niet ontzien.* — *cs. - een gereedschap enz. niet ontzien, er mede toehouwen, doorslaan.*

PRAH | SĀ-LAWÉ — - z. bij LAWÉ 2°.

PRĀHĀRĀ - storm, stormwind.

PRAHIL - de verdeling van een erfenis; de kennis van de bepaling der erfdelen.

PRAHOE n., BAHITĀ k. - vaartuig, schuit, schip. — KAPAL - schip — *ev. w. - te scheep reizen, varen; iets of iem. inschepen.* — *cs. - een vaartuig doen voortgaan; iem. of iets in een vaartuig vervoeren, overzetten.*

PRAHOS - z. PRĀDĀ en RĀSĀ 1°.

PRĀJĀ - gestalte, bouw v. e. paard.

PRAJANGAN - srl. van nimf.

PRAJANGJANG | *ev. w. - een geest of spook worden of zijn.* — KA — - door een setan gedood als geest rond-waren.

PRAJITNĀ - voorzorg, behoedzaamheid; op zijn hoede, voorzigtig, omzigtig; zijn voorzorgen nemen. — *tr. - op zijn hoede zijn voor; voorzorgen nemen tegen.*

PRAMPANG - prikkelend heet gevoel op 't ligchaam. — *ev. w. - die prikkeling gevoelen; warm worden door drift.*

PRĀNĀ 1° - goed raak, wel getroffen; doodelijk, een wond; regt ter snede; *iems. aard, inborst; en z. ITIL.* — *tr. - iem. of iets op de juiste plaats treffen, juist ter snede, ingang vinden in het hart, hartroerend, weldadig voor 't hart, innemend.*

2° n., PRIKĀ k. - 't gaan

ginds heen. — *ev. w. - naar ginds, ginter heen gaan.* — *cs. - ginds heen brengen enz.*

PRANAQAN (van ANAQ) - kroost; ras; van gemengd ras.

PRANDANG | *tr. - iems. bewerking enz. bestrijden, tegen spreken.* — KE — - AN - verliezen, in koophandel of spel.

PRANDÉNÉ n., PRANDOSSIPEN k. - evenwel, metdatal.

PRANG - z. PÉRANG.

PRANGGĒH of PRANGGĒL | KE — - onverwachts aantreffen. — *tr. - ontmoeten, tegenkomen.*

PRANGKAT - stel van bijeen behoorende zaken.

PRANGKĒL - klein breekijzer. — *En z. RANGKĒL.*

PRANGWĒDANI - gebloeid of met goud doorstikt tapijt.

PRANTAQ - gebrui van zich uitbreidende vlammen. — *ev. w. - zich uitbreiden, toenemen, een brand enz.*

PRANTI, PRANTOS - z. RANTI.

PRAPĒN (van API) - vuurhaard, fornuis, komfoor.

PRAQ en *ev. w.* | — ATI = PĒRAQ ATI enz., z. PĒRAQ.

PRĀSĀ - z. RĀSĀ 1°.

PRASĒ - bronsttijd der tijgers.

PRASMAN - Franschman; Fransch.

PRĀTJIQ of KĀLĀ — - toestel om vogels te strikken.

PRAWAN k. n., KĒNJĀ k. i. - maagd, meisje, van 12 jaar

- en daarboven. — TOEWĀ — id., boven 15 jaar.
- PREBĀWĀ — meerderheid, voortreffelijkheid loven anderen; prestige.
- PREBĒJĀ — onkosten.
- PREBOT — pottbakkersrad. — *ev. w.* — 't leem op het rad bewerken, vormen.
- PREDJĒNG | *ev. w.* — een boomslam vierkant behakken. — *tr.* — ook vormen, een voorkomen geven aan; *iem.* met het gelaat een wenk geven, half te verstaan geven; *iem.* verhinderen iets te doen. — AN — ook voorkomen van *iem.* of iets, gelaatstrekken, hoe iets zich laat aanzien.
- PREDOERIT — krijgsman; Inl. garnizoens-soldaat. — AN — ook districts-bode.
- PREDONDI of PREONGDI — geschil; geschil hebben of krij-gen.
- PREGOG — bidslijer, de sluijer van vrouwelijke hadji's.
- PREGOQ | *ev. w.* — op weg ontmoeten. — KE — — onverwachts aantreffen, stuiten op, in den mond loopen.
- PREH — PREH.
- PREHI — vrij, ambteloos, niet dienende.
- PREKĀRĀ n., PREKAWIS k. — zaak, geval, onderwerp, punt, artikel; geschil, regt-zaak; betreffende; -lei, -hande met een telw. — *ev. w.* — *iem.* een proces aandoen. — AN — ook procederen.

- PREKĀSĀ (*sprkt.*) = REKĀSĀ.
- PREKAWIS — z. PREKĀRĀ.
- PREKENĒNG = PEKENĒNG.
- PREKOSĀ — magtig, sterk.
- PREL — *tusschw. van 't breken van dunne brosse voorwerpen.*
- PREMADANI = PRANGWĒDANI.
- PRĒMAN — vrijman, vrije arbeider. — DJARAN — — paarden van particulierieren in dienst van Gouvernementsbinnenposten.
- PRĒMĀNĀ 1°. — 't kloppen van 't hart, als teeken van leven. 2°. — duidelijk en onderscheiden zien enz.; klaar be-wezen — *cs.* — ook nauwkeurig opnemen. 3°. — regt getroffen, bij 't wonden.
- PRĒMANĒM | NJIDĒM — — niet aangeven, een moord of verwonding.
- PRĒMATI — puik, uitstekend goed.
- PRĒMAJĒN = PĒMAJĒN, z. PĒMBARĒP en SOESOE.
- PRĒMBĒH | *db.* — dreinende of kreunende huilen.
- PRĒMPĒNG — 't branden v. e. begeerte enz.; 't warm worden van de ooren enz. — *db.* — warm worden in 't gezigt door een ongesteldheid; brandende drukte, drang van veel werk. — *ev. w.* — branden, vurig zijn, een drift, begeerte.
- PRĒMPOEHAN — toestrooming van een aantal menschen.
- PRĒMPEL — ook blaasje, blaar,

- buil. — *ev. w.* — een buil zijn of worden.
- PRENAH — plaats, ligging van iets, de rechte of een geschikte plaats voor iets; goed of juist geplaatst; aanwijzing van een goede plaats; betrekking tot *iem.* in bloedverwantschap; *iem.* verwant of bestaan als; doodelijk verwond. — ORA — — ook op een nietvoegzame plaats, op een plaats die men niet voegzaam vertoonen kan. — *ev. w.* — zich plaatsen of schikken, zijn plaats nemen; iets op zijn plaats zetten. — KE — — ergens gelegen; *iem.* bestaan, als bov. — *cs.* — ook *iem.* zijn plaats aanwijzen; *iem.* den weg wijzen en begeleiden ergens heen.
- PRENDJĀQ — een vogeltje welks geluid gezegd wordt, een geluk of een gast te voorspellen.
- PRĒNĒ n., PRIKI k. — gang of 't komen hierheen. — SĀ — — tot op heden. — *ev. w.* — herwaarts, hier komen. — *cs.* — hierheen brengen, er mede hier komen.
- PRĒNĒS — minnekozerij; verliefde gekheid; wulpsche manieren. — *tr.* — wulpsch toelagchen, op wulpsche wijze aanhalen, coquette-ren.
- PRĒNIS — vernis, lak; vernist, verlakt. — *ev. w.* — vernissen, verlakken.
- PRENGANGAH — gloed; schittering. — *ev. w.* — gloeijen; glanzig vuurrood.
- PRENGĒS — grijnslach. — *ev. w.* — grijnzend lagchen.
- PRENGĒT | *db.* — warm, bijna aan de kook, water; koortsachtige of prikkelende warmte van 't ligchaam, verstoordheid, geraaktheid. — *ev. w.* — warm zijn, als bov.; verstoord zijn.
- PRENGKĒL — peesknoop. — *ev. w.* — oploopen, zich tot een knobbel zamentrekken; v. 't hart; erg ontevreden; een pees knijpende omdraaijen.
- PRENGKĒL = PRANGKĒL.
- PRENGĒS — bokkestank; als een bok stinken.
- PRENGĒT (van RĒNGĒT) | PRĒNGĀT — (met afwisseling van uitzigt) en *ev. w.* — leelijk of boos kijken.
- PRENTAH — bevel, gebod, order; bevel geven; de overheid, 't bestuur. — *ev. w.* — 't bewind voeren over, beheerschen. — KA — — ook afhankelijk. — *tr.* — *iem.* bevelen, gelasten. — AN — gegeven orders; 't bestuur; regering.
- PRENTĒQ — 't knetteren van 't branden. — *ev. w.* — knetterend voortbranden; zich uitbreiden, toenemen, al erger worden.
- PRENTJĀ — verspreid.
- PRENTĒL — aanklevende of hangende druppel dikachtig vocht.

PRENTEL - krulletje; fijn gekruld, kroes. — *ev. w.* - krullen, *onz. en bedr.*

PRENTENG | TING — op veel plaatsen stijf gezwollen.

PREP | *ev. w.* - al naauwer en digter insluiten, berennen.

PREPAT - tijdelijk pânakawan. — *ev. w.* - voor een tijd als page dienen.

REPET | *db.* = REPET-REPET; plotseling donker worden door dikke wolken, ook van *iems. gezigt door oppersing van 't bloed.* — *ev. w.* - 't gezigt, de lucht plotseling verduisteren, zich zamenpakken, dikke wolken.

PRÉSÂ (*sprkt.*) = PRIKSÂ.

PRÉSABEN - verwittiging vooraf; vooruit berigt zenden.

PRÉSÂNDÂ (*strandt.*) = DJAN-DJI.

PRÉSÂPÂ - vloek, vervloeking; vloekgelofte.

PRÉSÂQ - grof, korrelig, als zanderig, met hardachtige stukjes, een stampsel of kooksel; grof, ruw, stootend, onaangenaam, *iems. woorden.*

PRÉSIEDI | *ev. w.* - vurig naar iets verlangen of streven, ijverig zich toeleggen, studeren.

PRÊT - *tusschenw. van trompetgeluid en dry.* — *db.* AN - veel harde winden laten; dikwijls uitloopen voor zijn plezier (pretmaken?).

PRÊTIKÊL - regeling, plan, raad; maatregel; ceremonie,

regels, gebruiken; zitting *v. e. regtbank.* — *ev. w.* - een maatregel nemen. — *tr.* - ook *iems.* een plan voorleggen. — *cs.* - ook regelen; ontwerpen; aanwenden.

PRÊTJÂJÂ *n.*, PITADJÊNG, PITADOS *k.*, PRÊTJADOS *k. d.* - geloof, vertrouwen; gelooven, vertrouwen; wel te vertrouwen, vertrouwd; vertrouwde, gecommiteerde; grond van 't vertrouwen. — *ev. w.* - vertrouwen stellen in. — *tr.* - toevertrouwen of in vertrouwen opdragen aan. — *cs.* - iets toevertrouwen of overlaten aan *iems.*, enz.

PRÊTJÊH = PRÊTJÊH; leep, de oogen, leepoogig.

PRÊTJÊH *en db.* - zweeten, doorzweeten, uitslaan; leken, in geringe mate vocht uitlaten, of uitvloeijen, rochten.

PRÊTJÊKÂ - kunstige beschrijving of afbeelding, beeldrijke voorstelling; woorden spel. — *ev. w.* - kunstig bedenken, in beelden voorstellen, een woordenspel maken.

PRÊTJÊL (*van PÊTJÊL*) - met kerven of hakken.

PRÊTJÊT - glad. — PRANTI — afdamming met een opening in een stroom, met een vischfuik er voor. — *ev. w.* - glijden; spiegelglad; glimmend, als nieuwe klederen. — KÊ — uitglijden. — AN - gladde plek, glij-

baan; verguld, niet van echt goud; glad, *iems. woorden*, listige taal.

PRÊTJIL - half volwassen kikkervorsch.

PRÊTÊL - afgebroken, *stijne uitstekende deeltjes, tandjes enz.*

PRÊWANGAN - waarzeggende geest in *iems.*; met een duivel omgaan.

PRIBADI - *z.* PÊWÊ.

PRIGEL - bekwaam, handig, vlug, goed afgerigt. — ING PRÊTINGKAH - welgemaniërd.

PRIH = PÊRIH. — PAMRIH = PÂMOERIH, *z.* POERIH.

PRIJAGÊNG = PRÍJAJI AGÊNG.

PRÍJAJI *n.*, PRÍJANTEN *k.* - ambtenaar; aanzienlijk persoon. — KÂNTJÂ - toegevoegd of ondergeschikt beambte. — *ev. w.* - welgemaniërd en fatsoenlijk als een aanzienlijke. — *tr.* - zich fatsoenlijk voordoen.

PRÍJANG | *db.* - koortsige spanning, een koortsig gevoel hebben. — *ev. w.* - *id.*; de koorts voelen aankomen.

PRÍJANGAN *en* PRÍJANGJANG - *z.* PRAJANGAN *enz.*

PRÍJOGÂ *n.*, PRÍJOGI *k.* - goed, in orde, best; 't beste, 't geschiktste. — *ev. w.* - schikken of verordenen zoo als het best is; op zijn schoonst voorstellen of voordragen; 't best keuren. — *cs.* - ook naar zijn goedvinden verbeteren. — PÂMRIJOGÂ *enz.* -

ook goede raad.

PRIKÂ - *z.* PRÂNÂ 2º.

PRIKÂNTJÂ - *verk. van* PRÍJAJI KÂNTJÂ.

PRIKI - *z.* PRÊNÊ.

PRIKOE - *z.* PRONO.

PRIKSÂ - onderzoek, inspectie, beschouwing; weten, bemerken, ook als *k. van* WÊRÊH. — *ev. w.* - kennis verkrijgen van; bezien, beschouwen, onderzoeken; ondervragen, verhooren. — *tr.* - onderzoeken.

PRIMAN *en* ldb. - bedelen. — *tr.* - bedelen bij *iems.* — *cs.* - ook *iems.* bedelend rondleiden.

PRÍMBON *k. n.*, PRÍMBETAN *k. d.* - boek met tooverformulieren en gebeden.

PRÍMPÊN - goed bewaard of opgeborgen, veilig bezorgd tegen dieven of nieuwsgierigen.

PRÍMPI | *ev. w.* - in den droom spreken. — *tr. n.*, NJOEPE-NANI *k.* - *iems.* in den droom verschijnen; droomende spreken tot of iets openbaren aan.

PRIN - vrind! antwoord op den roep: *werda!*

PRÍNDING - koortsachtige rilling, zamentrekking der huid met opstaan der haartjes, kippevel krijgen. — *ev. w.* - rillen, als *bov.*

PRING 1º *n.*, PÊLING *k.*, ROSAN *k. d.* - bamboe.

2º = PRIN.

PRÍNGIS | *db.* - grijzen met

vertrekking van den mond.
— *ev. w.* — op de tanden
bijten met de lippen half
open.

PRÍNGKĒL — *z. RÍNGKĒL.* — *ev.*
w. — ook *iem.* een pees knij-
pende omdraaijen.

PRÍNGKIL — klontje, klompje.
— *ev. w.* — zich tot klomp-
jes vormen, klonteren.

PRÍNGSILAN — RÍNGSILAN.

PRÍNTIS — kleine pukkeltjes;
de eerste aanvang van blad-
knopjes.

PRÍNTJI — elk afzonderlijk op-
genoemd of aangewezen,
gespecificeerd; specificatie.
— *ev. w.* — specificeren, een
voor een op geven *enz.*,
deel voor deel afzonderlijk
leggen *enz.*; van stukje tot
beetje vragen, specifieke
rekening eischen.

PRIPÉJAN — zwagerschap; zwa-
ger, zwagerin.

PRIT of ÉMPRIT — een klein vo-
geltje.

PRITIL — uitvallen, afvallen,
een blad, een haartje *enz.* —
ev. w. — vermolmen, aan
kleine stukjes afvallen, door
uiteretng *enz.* — *tr.* — blaad-
jes, haartjes *enz.* uitplukken,
uittrekken, afbreken.

PRÓDONG | *db.* — waggelend
gaan, door zwakte van lenden,
zware vracht, verdriet *enz.*

PROEGES — geschonden, afge-
topt, de takjes of takeind-
jes er afgeplukt, plantsoen.

PROEMPENG — PLOEMPENG.

PROENG — roef! wip! voort! van
wat plotseling wegsnelt.

PROENGGOE — klokkemetaal,
klokspijs.

PROENGGĒL — PRÓNGGOL.

PROENGON (van ROENGOE) —
't gehoor; gerucht. — KĒ-
— *n.*, KĒPIRĒNGAN of KĒ-
MIRĒNGAN *k.* — hoorbaar;
te hooren krijgen, met het
oor opvangen bij toeval; ter
ooren komen.

PROENTJAH — PROENTJĒH —
PROETJAH — PROETJĒH.

PROENTES | *ev. w.* — parelen,
zweet op de huid, dauw op de
bladen, water dat belletjes
opgeeft; digt uitbreken,
huiduitslag.

PROESĀ — PROSĀ.

PROESI — kopervitriool. — *ev.*
w. — een wond *enz.* er mede
behandelen.

PROETJAH — PROETJĒH — blaas-
kaken, snoeven bij inwendi-
ge bangheid.

PROETJĒL — zonder horens, een
dier van een gehorend geslacht.

PROETJĒT | PROETJĀT — en
ev. w. — uit de hand glijden
of slippen, ontglijpen, uit
de handen komen.

PRÓGOH — armslengte.

PROL — PRĒL, van dikker voor-
werpen; broos, los van zamen-
hang, ligt af- of uiteenval-
len. — PRAL — — zeer los,
zeer gemakkelijk losgaan of
er uitgaan of afvallen.

PRÓNGGOL — getopt, ont kruind,
boom of plant, *enz.* — *ev. w.*

— den top of de kruin *er* af
hakken, een tak korten.

PRÓNGKAL of PRÓNGKOL —
klomp, klont, harde knob-
bel. — *ev. w.* — zich tot
klonten of knobbels zetten.
— *tr.* — tot klompen ma-
ken; bulterig opzetten.

PRÓNGOS | *ev. w.* — voorbij de
lip uitsteken, de boventanden.

PRONO *n.*, PRIKOE *k.* — gang
daarheen. — *ev. w.* — daar-

heen gaan, derwaarts. — *es.*
— daarheen brengen.

PROSĀ — geweld, overmagt. —
ev. w. — geweld gebruiken,
met geweld dwingen.

PROTĒN (van RÓTI) — brood-
vorm; bakoven.

PRÓTJOT | *ev. w.* — MROETJĒT
en MRĒTJĒT: ontglijpen,
glijden.

PROWANGAN — PRĒWANGAN.

PWĀSĀ — POEWĀSĀ.

R

RABDĀ | *ev. w.* — in aantal steeds
toenemen; overvloedig zijn.

RABĒT — *z. RAHIT.*

RABI *k. n.*, GARWĀ, GERWĀ *k. i.*
— *iems.* vrouw, echtgenoot,
gemaal; een vrouw nemen;
het trouwen. — KA — —
tot vrouw genomen worden.
— *tr.*, 'NGGARWĀ — een meis-
je of vrouw trouwen.

RABINGOELAKIR — de 4e. maand
van 't Moh. jaar.

RABINGOELAWAL — de 3e. maand
van 't Moh. jaar.

RABIT of RABĒT | ROBAT — —
aan flarden; berooid, gansch
beroofd, ten gronde gerigt;
heel slecht staan, *iems.* regt-
zaak.

RABĒQ — mengsel voor den grond
ter vruchtbaarmaking, mest
enz.; mengsel voor andere
zaken voor geurigheid; door
menging geurig gemaakt.
— *ev. w.* — met iets geurigs

mengen. — *tr.* — den grond
bemesten, vermengen.

RAD of RAT — raad, raadslig-
chaam, raadsvergadering,
raadslid, raadsheer, regt-
bank, regter. — SAMBANG
— omgaande regter; — ge-
regt.

RĀDĀ *n.*, RAGI *k.*, RADĪ *k. d.* —
eenigzins, een weinig, ach-
tig. — SĀ — — 't zelfde. —
db. — wel een weinig, er is
wat van aan.

RADĒN — een adellijke titel.

RADI — *z. RĀDĀ.*

RĀDJĀ — regerend of tot regeren
geregtigd vorst, koning. —

DOEWĒQ, — MAL *enz.* —
goed, goederen, eigendom,
regtsterm. — TĀTOE — ver-
wonding, *id.* — PATI —
manslag, *id.* — KĀJĀ —
iems. vee. — WERDI — he-
melsblaauw. — SINGĀ —
venusziekte. — POENDĒT

- rijksbelasting, -heffing; onteigening. — ROEMADJĀ-POETHĀ - tusschen 9 en 13 jaar oud, een jongen. — ROEMADJĀ-POETHĀ - 't zelfde, een meisje. — KĒ — AN - vorstelijk; residentie van den vorst; hoofdplaats, bestuurszetel.

RĀDJAB = RĒDJĒP.

RĀDJAH - de lijnen in de handpalm; de strepen en figuren op een talisman; talisman met figuren. — *ev. w.* - strepen op iets snijden of krasen.

RĀDJANG | *ev. w.* - kerven, aan dunne reepjes snijden.

RĀDJĒG - heklát, heiningstaak; groot hekwerk; hek voor afsluiting; mat- of vaalgeel met vier zwarte beenen, een paard. — *ev. w.* - een heining als bov. maken.

RĀDJĒH en RĒDJĀH — - kort en klein gescheurd; vol wonden.

RĀDJIN = SRĒGĒP. — KĒ — AN - ijver, vlijt.

RĀDJĒG | *ev. w.* - hevig schrikken.

RĀDJĒNG | — AN - *sijn srt.* van zoekrab.

RĀDJĒT - beurs van netwerk. — KAWAT - netwerk van metaaldraad. — *tr.* - in een beurs doen; met netwerk omvlechten.

RADON | *ev. w.* - toenemen, veel of erg worden.

RĀGĀ = AWAQ; -luijermant. —

db. - alsof. — NGRĀGĀ-SOEK-MĀ - zijn geest vrijmaken van de belemmeringen van het ligchaam. — NGRĒRĀGĀ - *iem.* optooijen, optakelen. — AN *db.* - fraai gekleed; los van bewegingen en voorkomen.

RAGAS - ontbladerd, kaal, een boom; bladerlooze boom; geraamte; dood en uitgedroogd vergiftig dier.

RAGI 1°. - gest.

2°. - *z.* RĀDĀ.

RAGO - beletsel, hindernis; belemmerd.

RAGĒM - touw voor 't aanbinden van de daksparen *v. e.* *Jav. dak*; slagnet voor vogels; gemor; en = RĒMBĒG, RĒMBAG. — *ev. w.* - een dak samenbinden; vogels vangen met een slagnet; morren; en = NGRĒMBĒG enz.

RAH - *z.* GĒTIH

RAHĀ - welaan! 't zij zoo!

RAHAB - niet ongenegen, met lust. — *cs.* - zijn zin ergens toe neigen, zich er met lust toe zetten.

RAHAJOE *n.*, RAHADJĒNG *k.* - heil, voorspoed, geluk; voorspoedig, gelukkig; edel, deugdzaam, zonder gebrek.

RAHARDJĀ | KĒ — AN - heil, welzijn, welvaart.

RAHAT - rustig, vreedzaam.

RAHI *k. n.*, WĒDĀNĀ *k. i.* - aangezicht; 't vlak, de vlakke zijde, de oppervlakte, 't bovenvlak; de doorlopende

middelfiguur (een open vlak met naar elkander toe stekende punten) op een bebēd enz.

RAHINĀ en RAHINTĒN = 't verk.

RINĀ en RINTĒN.

RAHMAN - barmhartig, genadig, van God.

RAHMAT - barmhartigheid, genade, van God.

RAHĒP - dubbele handvol. — *k. n.*, SOERJAN *k. i.* - zieh 't aangezicht wassen; gewaschen, 't aangezicht. — *ev. w.* - beide handen (aaneen) vol scheppen met; iets tusschen beide handpalmen vatten. — *tr.* - zijn of iets. aangezicht wassen.

RAHOS - *z.* RĀSĀ.

RĀJĀ | *db.* en KĒ *db.* - heel wat moeite ergens aan hebben, veel tegenspoed hebben.

RAJAH | DJARAH — - plundering. — *ev. w.* - plunderen, buit maken. — AN - ook buit.

RAJAP - witte mier.

RAJAT - *iem.* gezin dat hij te onderhouden heeft; *iem.* huisvrouw. — *ev. w.* - onderhouden, den kost geven. — AN - gehuwd zamen leven; (*Oost-Jav.*) *iem.* huisvrouw.

RAJI - *z.* ADI.

RAJĒD | *ev. w.* - vermeersteren, overweldigen, innemen; zamenvatten, bijeenbinden. — AN - ook slingerplanten.

RAJĒNG - een lang en fijn rietgewas. — *db.* - dun en fijn.

— *ev. w.* - spichtig, slank, ijl opgeschoten.

RĀKĀ 1°. - *z.* KAKANG.

2°. - een slingerplant waar van de bladen kunnen dienen als die van rēmpēlas.

RAKET - digt aaneen, digt op het lijf; naauw verbonden of verkleefd. — *tslv.* - ook dagelijksche omgang. — *ev. w.* - zich naauw aansluiten of hechten aan iem.; iets blijvend aanhangen of liefhebben; geheel plat of hol zijn, de buik. — *tr.* = *ev. w.*; geheel plat of hol worden, de buik; en *z.* bij TAPĒL.

K — - vastgekleefd, goed gehecht; uitgehold, diep ingezakt, de buik. — *ev. w.* - zich vast hechten, stijf aankleven. — AN - ook goede vriend; gemeenzaam of aantrekkelijk in den omgang.

RAKIT - gereed, in orde; inrigting, toestel; gang, loop *v. e.* spel enz.; paar, span, koppel; een span of een paar maken met, goed paren of voegen bij; aan 't schikken zijn. — *ev. w.* - in orde brengen, inrigten; bijeen spannen of paren, zamenkoppelen; voorbereidselen maken. — *tr.* - ook een wagen enz. inspannen. — *cs.* - ook de trekbeesten inspannen. — AN - zamen een span zijn; trek-, in zamenst. met paard enz.

RAM - raam, vierkante lijst.

RĀMĀ - z. BĀPĀ.

RĀMAL - waarzeggerskunst door lijnen en punten; waarzegger.

RĀMAQ = RĀMĀ.

RĀMAH - maal, keer. — *db.* - telkens, herhaaldelijk. — *tr.* - herhalen; een sawahveld eggen na de eerste beploeging. — *AN* - herhaling, keer.

RĀMBAN en *ldb.* - bladen of kruiden lezen tot spijs voor menschen of dieren; in ontucht leven, een ongehuwde vrouw. — *AN* - bladen of kruiden voor gezegd doel.

RĀMBANG | *ev. w.* - op 't water laten drijven; tot een vlot zamengebonden op 't water vervoeren.

RĀMBAQ = KROEPEQ van bufselhuid.

RĀMBAT | TRĀTAG — 't onderste, meest vlakke, gedeelte van het dak eener loods. — *ev. w. of M* — kruipende op- of afklimmen, opkruipen, bij iets opklimmen, als muizen, ook klimgewassen. — *AN* - ook kruipende aan iets zich vasthoudende voortgaan; van iets zich bedienen ter bereiking van een wensch of doel.

RĀMBĀT *k. n.*, RĀMĀ *k. d.*, RĒMĀ *k. i.* - 't hoofdhaar, de haren, een haar; heupvleesch *v. e.* buffel; haren of vezels van rijstaren en van sommige andere planten en vruchten.

— *lste.* - tot dikke en taaije stroop gekookt, suiker. — *M* — *kaf.* — *AN* - een boomvrucht met harige schil.

RĀMÉ - vrolijk, levendig, luidruchtig, druk; levendigheid, drukte, vertier; pret hebben.

RĀMELAN - de 9e. maand van 't Moh. jaar, ook POEWĀSĀ, SIJAN.

RĀMI - een klimplant, 't Indische vlas.

RĀMJANG - schemerend, schemerachtig, onduidelijk te zien, als door een waas, nevel of gordijn; schemering, half licht; morgenschemering; nog maar weinig menschen op de markt.

RĀMOE | RĀMON - door roovers medegevoerde vrouw of kind tot waarborg van een reiligen aftogt; persoon die door meerderen mishandeld of vermoord wordt; vrouw die door verscheidene personen beslapen wordt; iets waar een drenkeling of zwemmende zich aan vasthoudt om boven water te blijven; 't stuifmeel der bloemen; de bloesem van de padi. — *tr.* - een vrouw beslapen, van meer dan één persoon; *v. e.* geest: in *iem.* varen.

RĀMED of RĀMET - afgelopen, beëindigd, een werk.

RĀMEH | *tr.* - een vrouw beslapen, schofferen.

RĀMPĀ | *ev. w.* - *iem.* met zijn

tweën of meerderen ondersteunen in 't gaan.

RĀMPAD | *ev. w.* - de geregtel schikken of opdisschen. — *AN* - de opgedischte geregtel of toespijzen; schotel met vakjes voor sambel en andere toespijzen.

RĀMPAL - af- of uitgebroken, beschadigd, een stuk er af of uit; bres. — *ev. w.* - ergens een stuk uitslaan, bres maken; *iem.* een tand of tanden uit den mond slaan.

RĀMPAQ - gelijk in de rij; in gelijken stap; regelmatig, in goede orde, regelmatigheid; eenstemmig, van één gevoelen; eenstemmigheid. — *ev. w.* - zamen overeenstemmen; eensgezind maken.

RĀMPAS - al de meiktanden gewisseld hebben, een paard. — *ev. w.* - gelijk snoeijen of scheren, een boom enz.; gelijk maken, de uitstekende deelen wegnemen; *iem.* ont nemen, ontrukken wat hij bij zich heeft; afzetten, ontrooven. — *tr.* - een boom of plant leegplukken, rijp en groen er afhaken.

RĀMPĒ - versnapering, lekker hapje, in OEBĀ — geschenk in vruchten, vogelgeelte enz., van beambten aan hun meerderen; — ook onthaal, waar men *iem.* op onthaalt. — *AN* - ook = OEBĀ —.

RĀMPED of RĀMPĒT - wat men doet aan allen gelijkelijk doen, er geen onderscheid bij maken, niets overslaan, alles door elkaar. — *AN* - ongesorteerd.

RĀMPĒNG | *ev. w.* - slank, rank, mager, teeder, dun, ook de buik.

RĀMPĒQ - 't kostuum van een gambak of Madureschen danser. KĀMPOEHAN — *id.* van de boogschutters van den Soesoehoenan. — *db. en ev. w.* - *iem.* aanhalen om te verzoenen, *iems.* vriendschap weër zoeken.

RĀMPID of RĀMPIT - dicht bij, in 't gezigt; nabijheid; naauw, gespannen zitten, *z. a.* een kleedingstuk. — *ev. w.* - behoedzaam naderen, *iem.* op 't lijf komen, aantasten; van nabij bestoken, benaauwen, een vesting enz. berennen, een schip enteren; uitplunderen.

RĀMPING - slank en tenger, fijn van leden; dun, schraal; zuiver van fouten, een geschrift. — *cs.* - ook van fouten zuiveren.

RĀMPĒNG - voleindigd, afgedaan, afgeloopen, afgehandeld, beslist; eens voor al, voor goed, kort en goed. — *tr.* - afdoen, ten einde brengen; beslissen. — *KĒ* — *AN* - beslissing, vonnis, regterlijke uitspraak.

RĀMPOG of RĀMPOQ | *ev. w.* -

met zijn velen met pieken
of krissen ombrengen.—
PĀ — AN — voorstelling
van een leger bij de wajang.
RANDJAM 1°. | *ev. w.* — steen-
nigen.
2°. of RANDJANG — Chin. le-
dekant.
RANDJAP | *ev. w.* — met velen
een beest aanvallen en afma-
ken, iets met zijn allen in
stukken snijden of hakken
of slaan en verdeelen.
RANDJI | *ev. w.* — MANDEG (*z.*
ANDEG) en LEREN of KENDEL.
RANJDING | KĒ — AN — be-
zeten door een bozen geest;
als bezeten van woorden.
RĀNDĀ — weduwe die kinderen
heeft of gehad heeft; onbestor-
ven weduwe. — KĒ — AN
— weduwstaat; woning der
weduwe.
RANPAT — vertraagd, langzaam
voortgaan; vertraging, uit-
stel; talmen, getalm — *ev.*
w. — weinig voor'gang ma-
ken. — *cs.* — ook vertragen,
uitstellen.
RANPI — gebloeid fluweel; ge-
vlekt hert, damhert (?).
RĀNDŌE — katoen- of kapœq-
boom. — ALAS — de wilde
katoenboom.
RANG 1°. — een jeukende uitslag
aan de voeten.
2°. (*verk. van ARANG*) | *db.*
AN — gaas, tule, doorzigtig
gordijngoed en dry.
RĀNGAU — doorn of scherpe
punt aan een dwangbit. —

KENDALI — — dwangbit.
RĀNGAP en *ev. w.* — met veel
scherpe punten uitsteken.
RĀNGGĀ — een ambtstitel.
RANGGAH — wijdgetakt, wijd
uitgebreid, de horens *v. e.*
hert of buffel, een boom zon-
der bladen; breed en zwaar
gehoornd.
RĀNGGĒH — de hand uitstrek-
kende iets grijpen. — K —
AN — met uitgestreken arm
grijpen naar.
RĀNGGĒN — *z.* RĀNGGON.
RĀNGGING | — AN — de vier
stokken van 't kruis *v. e.*
totebel.
RĀNGGON *k. n.*, RĀNGGĒN *k. d.*
— wachthuisje op palen in
een rijstveld; vliering voor
bergplaats. — *tr.* — een wach-
huisje zetten op een veld;
zich in een wachthuisje op-
houden. — AN — spiehuis-
je op een boom, bij de jacht.
RĀNGIN — *srt. van gebak.* —
BĒKSĀ — — *srt. van krijgs-*
dans. — *ev. w.* — ook op een
afstand zacht en aangenaam
luiden, muziek, gezang; aan-
houdend zacht waaijen, de
wind.
RĀNGKĀ — *verk. van WRĀNGKĀ.*
RANGKAD — op de loop gaan;
weggelopen. — *ev. w.* —
weg- of medeslepen, weg-
voeren. — KĒ — — ook
weêr instorten, weêr erger
worden, een herstellende zie-
ke, door een oorzaak van lui-
ten af.

RANGKAH — versperring, bar-
ricade; grensbarrière, tol-
boom; grenslijn der hoofd-
plaats.
RANGKANG — onderstel *v. e.*
rijtuig; afluit, rolpaard; ste-
vig op zijn kleppen, een za-
del. — *tsv. of* MRANGKANG
— op handen en voeten krui-
pen of staan. — *tr.* — ook
goed op al zijn pooten staan.
RĀNGKĒ — *k. d. van RAKIT*: span.
— *ev. w.* — zamenstellen,
de sparren tot een dak ver-
binden, in orde zetten. —
— AN — tot een geheel
verbonden; in orde gezet of-
fer.
RĀNGKĒL | *ev. w.* — een ande-
re de schuld geven om zich
zelf schoon te pleiten.
RANGKĒP — dubbel, verdub-
beld, gevoerd, twee (of meer)
op of bij of tegen elkander.
— BOEDI — — dubbelhar-
tig. — *ev. w.* — dubbel ne-
men of maken; tweederlei
(werk, post) op zich nemen.
— *tr.* — voeren, beleggen,
overtrekken; een verklarend
woord als bijstelling voegen
bij. — AN — ook voering.
— KLAMBI — AN — onder-
kleed. — ATI — AN — dub-
belhartig; dubbelhartigheid.
RĀNGKĒT — rietslag; geeseling.
— *ev. w.* — met een riet
geeselen.
RĀNGKĒD | *ev. w.* — goederen
bijeengrijpen en wegbren-
gen.
RĀNGKĒL *k. n.*, PELDEQ *k. i.*
| *ev. w.* — met beide armen
omvatten, omhelzen. —
AN — ook beide armen vol,
de hoereelheid. — P — —
ook een vadem in omvang.
RĀNGKŌNG | *db. en ev. w.* —
slank, rank.
RĀNGKŌS | *ev. w.* — twee of
meer dingen in de armen za-
menvatten, er een touw om-
heenslaan, omarmen.
RĀNGŌE | *db.* — huiverig, bang
en besluiteloos. — *ev. w.* —
een bang gevoer hebben. —
NGRERANGŌE — be-
kommerd zijn over, en *v. d.*
in gedachte vergezellen, in
't oog houden en uitzien
naar. — KAPI — — wee-
moedige herinnering; wee-
moedig uitzien.
RANGRANG — groote roode mier.
RANGSANG | *ev. w.* — op iets
toe- of aanvliegen of aan-
vallen om het te grijpen,
tegen iets op vliegen of
springen of rennen, bestor-
men. — K — AN — GRANG-
SANGAN.
RANGSĒM of RANGSOM — rant-
soen, bepaald aandeel. —
tr. — rantsoeneren.
RĀNTĀ | *ev. w.* — met weemoed
terugdenken aan. — AN
— treurige herinnering. —
KĒ — AN — aangedaan
door droevige herinnering;
met weemoed herdacht wor-
den.
RANTAB — volgrij, achter elk-

ander op een rij.

RANTAM | *ev. w.* - vooraf regelen, schikkingen maken; ieder zijn taak opgeven; af-rigten, oefenen.

RANTAN 1°. - *z.* RANTĀ.

2°. | *tr.* - lang verward kruip-gewas en *drg.* met de han-den af- en uitrukken.

RANTANG - zijn gevlochten mandje.

RANTAP - regel, rij; orde; ge-rangschikt. — *db.* - op rijen. — *ev. w.* - in groote me-nigte.

RANTAS | *ev. w.* - doorhakken, afsnijden; knappen, stuk-springen, doorbreken, *z. a.* een gespannen koord of een der draden er van.

P — | *tr.* - afdoen, beslis-sen, voor vast afspreken omtrent. — *AN* - afdoe-ning, stellige afspraak; za-men overeenkomen.

RANTÉ - ketting. — *ev. w.* - ketenen, aan een ketting leggen. — PARANTÉJAN - kettingganger; kettinggan-gers-kwartier.

RANTĒB | *ev. w.* - een plant aan één zijde ondergraven en dan dieper laten zakken.

RANTĒN - *verk.* van KRANTĒN, *z.* KRĀNĀ.

RANTI 1°. *n.*, RĀNTOS *k.* | P — of PI — - toestel, tuig, werktuig; toestel om iets te vangen, val; list, vond; in-richting, iets dat ergens toe ingerigt is. — *lstv.* - wel

toe- of uitgerust; zich toe-rusten; uitrusten, equipe-ren. — MI — - 't zelf; verstrikken, vangen.

P — | *tr.* - toerusten, equi-peren; een toestel of werk-tuig gebruiken voor; een list toepassen op.

2°. - een kleine roode vrucht die voor sambel gebruikt wordt. — WĒPĒS — - klein *srl.* van geit.

RĀNTING | RĒNTANG — - aan flarden, verscheurd; berooid, te gronde gerigt. — *ev. w.* - berooid zijn.

RANTJAG | *ev. w.* - vlugtig ont-werpen, de hoofdtrekken aangeven; globaal bereke-nen of opgeven, bij benade-ring bepalen. — *AN* - vlugtig ontwerp *enz.*; en = GANTJAR.

RANTJAH 1°. - strand met kren-pelbosch of ruigte begroeid. 2°. = RATJAH.

3°. | *tr.* - een omgeploegd veld voor de eerste maal eggen.

RANTJANG | *ev. w.* = NGOEKIR (*z.* OEKIR); ontwerpen; in geraamte samenstellen. — *lstv.* - gereed liggen of staan voor 't volvoeren van een ontwerp. — *AN* - in gereedheid gebrachte stuk-ken of benodigdheden voor de uitvoering van een ont-werp; 't geraamte voor iets; de opgegeven punten of onderwerpen voor een opstel,

schets, programma.

RANTJAP | — *AN* = RAN-DJAPAN.

RANTJAQ - stellage of onder-stel van sommige instrumen-ten bij de gamelan; geheel stel gamelan, bij telling. — *ev. w.* - opstellen, zamen-stellen, oprigten.

RANTJAS | *ev. w.* - een tak af-slaan, afsnoeijen.

RĀNTJENG | — *AN* - iets scherp of puntigs dat uit den grond steekt, waarin men ligt trappen kan.

RANTĒT = ROENTĒT.

RANTOS - *z.* RANTI 1°.

RAP of ĒRAP - rits! roef! klets! van veel dingen of een klets water; een veeg, een klets.

RAPAH - op den grond liggen-de takken of struiken.

RAPAL = LAPAL.

RAPAG 1°. - drooge suikerriet-bladen voor brandstof.

2°. - aanklagt van een vrouw tegen haar man bij den priester over huwelijks-zaken.

RAPĒN - afval van gras dat een beest laat liggen.

RAPĒQ = RĀMPĒQ, kostuum *enz.*

RAPĒT - digt, digt aan, slui-tend, digt ineem, digtge-weven; wel verborgen, niet te ontdekken, een geheim. — *ev. w.* - iets digt aansluiten; zich naauw vereenigen of aansluiten. — *tr.* - digter of naauwer maken. — *cs.* -

ook een deur digtdoen, aan-zetten; nader komen met iets, het meer op den man af zeggen, nader aandrin-gen, het duidelijker begin-nen te zeggen.

RAPIH - gewoon aan iets, zoo-dat het hem geen moeite kost; volkomen gespeend; voor goed genezen.

RAPOE - bedaard, gestild, een hartstogt. — *ev. w.* en NGĒ-RAPOE - bedarend toespre-ken; iems. gunst zoeken te verkrijgen. — *tr.* - sussen, stillen, bedaren; iems. woor-den verzachten, ophelderen om misverstand te voorkomen; (*West-Jav.*) = NGOPĒNI, *z.* OPĒN.

RAPĒH 1°. - afgemat, pijn-lijk; gezwollen beenen; bla-ren aan de voeten; = BĒ-BOQ 2°. En *z.* TAPĒL. — *AN* - smeersel tegen ver-moeidheid.

2°. - een *srl.* van suikerriet.

RAQ 1°. of ĒRAQ - heesch, schor; uitgedroogd, ver-dampt, *bv.* inkt in den koker. — *ev. w.* - droogte van 't weér, groote droogte; met een korst van vuil bedekt, iems. ligchaam.

2°. (*verk.* van ORAQ = ORA) *n.*, BĒTEN *k.* - niet waar? immers.

RĀRĀ = LĀRĀ 3°.

RĀRĀB = LĀRĀB.

RĀRĀH = LĀRĀH.

RĀRĀS = LĀRĀS.

RARÉ = LARÉ, z. BÓTJAH.

BARON = LARON.

RĀSĀ 1°. n., RAHOS k. - gevoel, smaak (beiden subj. en obj.); zin der woorden; spraak, gepraat van of over iets; geheim. — db. - zich eerst bedenken, aarzelen, weinig lust gevoelen; twijfelachtig; nog onzeker. — SĀ —, NĪĀ — of KĀSĀ — — gelijkelijk, door allen gevoeld of erkend of bedoeld; naar evenredigheid. — ev. w. - zich gevoelen, iets gevoelen; beseffen; smaken; bezinnen, peinzen over. — KĒ — of K — — voelen, voelbaar ondervinden, door 't gevoel bemerken; aangedaan worden; voelbaar, te bemerken, te proeven; k. i. van NGLARANI: de barensweeën hebben (z. LĀRĀ 1°). — ORAK — — ook gevoelloos, ongevoelig. — tr. - spreken van iem. met een bedoeling te zijnen aanzien, in 't spreken het op iem. gemunt hebben; van iets reppen of kikken, bv. om het te hebben. — cs. - proeven, ondervinden, gevoel hebben van; overleggen, indenken, nadenken over, zich een denkbeeld maken van. — AN, ook met ldb., ook RĒRASANAN - gesprek, onderhoud; zamen spreken of een gesprek hebben; gepraat over iets. — PENGĀSĀ enz., (sprkt.) P —

- gevoelen, meening, wat men van iets denkt of zeggen kan, voorgevoel. — RĀSĀ-PENGĀSĀ - achterhoudend en achterhoudendheid jegens elkander.

tsr., in n. gew. ROEMĀNGSĀ - gevoel of besef hebben van, zich bewust zijn van; de bewustheid, 't geweten. — RĀSĀ-ROEMĀNGSĀ enz. = RĀSĀ-PENGĀSĀ. — ev. w. (sprkt.) = tsr.

KRASAN n., KRAHOS k. en tr. - zich ergens aangenaam of naar zijn zin gevoelen, er kunnen aarden. — KRASAN enz. - ook de bewustheid, 't gevoel aangaande zich zelf. — cs. - het iem. of zich ergens aangenaam maken.

2°. - doode kwik; verfoeliesel v. e. spiegel. — BANJOE — — levende kwik, kwikzilver. — tr. - een spiegel foeliën.

RĀSĀMĀLĀ - srl. van storaxgom; een reukwerk, daarvan gemaakt.

RASÉ - civetkat.

RASĒH | cs. - ophelderen, verduidelijken; navragen.

RASĒL - Godsgezant, apostel.

RASĒQ | ev. w. - zich indringen bij iem.; iem. aangrijpen, te lijf gaan; k. i. - een kleed aandoen. — tr. - k. i. van NGLAMBĒNI, van KLAMBI. — tsr. of M — — indringen, doordringen in iets of in 't gemoed, doordringend;

krachtig, goed van werking, een geneesmiddel enz.; ingang vinden in 't hart, ter harte genomen worden. — AN - z. KLAMBI.

RĀTĀ 1°. n., RADIN k. - gelijk, effen, vlak; goed geregeld, in orde, rustig, z. a. een land of gebied; overal of allen gelijk of evenveel, br. toegedeeld. — ev. w. - effenen, gelijk maken; goed regelen, de orde of de rust herstellen. — cs. - ook overal gelijk verspreiden of verdeelen; algemeen bekend maken. — AN - gebaande weg; de groote weg, de rijweg.

RATĒNG - gaar gekookt. — tr. - gaar maken. — AN - gekookte of op het vuur toebeide spijzen; gevangen wier zaak reeds uitgewezen is (?).

RĀTJAH - drassig, doorweekt, de grond.

RĀTJĀQ 1°. - allen of overal gelijk, allen of overal even hoog, dik, veel enz. — db. - overal gelijk van hoogte, alles onder, water; = RĪTJĪH-RĪTJĪH. — ev. w. - allen of overal gelijk zijn; allen even veel enz.; en = db.

2°. = RATJĒK.

RATJĒK - maden in de ingewanden. — EN - daaraan lijden; v. d. oogen: ziek zijn door de werking der maden in den buik.

RĀTJĪQ - afgestapt gereed liggen, drooge ingrediënten voor een mengsel. — ev. w. - afgestapt mengen en toebereiden; afgestapt, gelijkmatig; van alles wat.

RĀTJĒN - vergif. — ev. w. - vergeven, vergiften.

RĀTJĒQ 1°. - alles bij of door elkander, niet uitgezocht, zonder onderscheid. — ev. w. - alles bij elkander nemen, onder elkander doen, vermengen. — AN - hoop of mengsel van alles door een; een geheel geslacht; een van den zelfden hoop, van 't zelfde geslacht enz. genoot.

RĀTJĒT - ontbonden, niteen enz. — ev. w. - ontbinden, opheffen, uit den weg ruimen.

RATOE - vorst, vorstin. — ev. w. - als vorst erkennen; zich zelf op den troon zetten. — tr. - regeren over, als koning besturen; vorstelijk van uitzigt. — KĒ — AN - koninkrijk, vorstendom; paleis; rijkszetel.

RATĒS - k. i. van DOEPĀ.

RĀWĀ 1°. n., RAWI k. - plas, poel, meertje. — AN - kleine plas, groote vijver; broekland.

2°. | SĀKĀ — — de derde rij stijlen van een huis of paṇḍāpā in 't vierkant rondom.

RAWAT 1°. - bewaren, hebben

liggen, in voorraad hebben; in de oogen hebben, *tranen*. — *tr.* - bewaren, in bewaring hebben of houden, reserveren, in voorraad nemen. — AN - ook voorraad.

2°. | *db.* - naauw hoorbaar door verheid, een geluid; onzeker, geheim, een gerucht.

RAWÉ - een klimplant met jeukend harige vruchtpitten. —

ANTOE — een ziekte met swelling, benaauwdheid en prikkelende puistjes (gierstuitslag?), aan de werking van een boozen geest, den eigenlijken ANTOE —, toegeschreven. — of PANTJING —

- troshoeken voor 't vissen, als franje aan een touw hangende. — *db.* - rafels, franje, knipsels aan den rand tot versiering, als franje hangen; rafeltje, ziertje, klein restje.

RAWÉQ | ROWAQ — = ROWAQ-RAWIQ, *z.* RAWIQ.

RAWI 1°. — *z.* RAWA.

2°. - verhaal, overlevering.

RAWIQ | ROWAQ — - geheel verscheurd, aan flarden.

RAWIS 1°. — *z.* BRÉNGOS.

2°. - de aan de takken afhangende wortels v. d. wringboom; de halskraag en de kring van veëren rondom den staart v. e. haan; fijn gekorven bladen die met opium gerookt worden; de kelk v. e. bloem. — *db.* -

aan flarden gescheurd. — *ev. w.* - fijn kerven, klein scheuren; franjeachtig; knevens dragen. — *tr.* - met franje behangen.

RAWIT | LOMBOQ — - klein, zeer heet, *srt.* van Spaansche peper. — *ev. w.* - fijn, vlecht, brei- of snijwerk; fijn bewerken, *id.* — K — AN - zacht voorspel of preludium bij muziek.

RAWOE - morsig; slecht. — SEGÁ — - rijst met geraspte kokosnoot bereid.

RAWEH — *z.* TEKĀ.

REBĀB - Jav. viool.

REBAH - *z.* ROEBEH.

REBAT - *z.* REDET.

REBĀTOE - verk. van DJOEROE-BĀTOE, *z.* bij DJOEROE.

REBĀWĀ = SEBĀWĀ.

REBDĀ = RABDĀ.

REBĒT - morsen, storten. — *ev. w.* - iets morsen; berooid zijn. — AN - ook overschot van spijzen.

REBI = REPIT.

REBO - Woensdag.

REBET *n.*, REBAT *k.* - om strijd, om 't best; wedijveren; zich beijveren, bejagen, zoeken te redden, betwisten; ontruikt. — *ev. w.* - ontrukken, afgrissen, overmeesteren; verdedigen, zoeken te redden, uitrukken. — AN - ook gris- of grabbelpartij. — PE — AN - ook twistappel; verschilpunt.

REBON - klein *srt.* van rivier-

garnalen.

REDĀ 1°. = RĀDĀ.

2°. | *ev. w.* - geweldig voortwoeden, een *vlam*.

REDĀNĀ = JĀTRĀ, *z.* POEWIT.

REDĀTIN en REDĀTOS = ROEDĀTIN enz.

REDI - *z.* GOENENG.

REDJĀ - bloei, welvaart, voorspoed, heil; bloeiend, ongestoord; wel slagen.

REDJĀSĀ *n.*, REDJĀHOS *k.* - een legering van tin.

REDJĒG | *db.* - kronkelen, krekelen, verknoeijen(?). — *ev. w.* - met zijn velen aanvalen of toetasten op iets of ergens binnendringen; *iem.* niet uit laten spreken of aan 't woord laten komen, telkens in de rede vallen, overstemmen, het hem niet gewonnen willen geven.

REDJĒKI - levensonderhoud, dagelijksch brood. — *tr.* - kostgevend.

REDJĒNG - rots in een ravijn.

REDJĒNG | *ev. w.* - iets met kracht en geweld vasthouden, zich niet laten ontrukken, elkander betwisten; ontveldigen; *iem.* of een beest met zijn meerderen vasthouden om er iets aan te doen. — *tr.* - iets, als bov., blijven vasthouden.

REDJĒP of REDJĒB - de 7e maand van 't Moh. jaar.

REG | *dh.* AN - gedurig in beweging, niet stil kunnen zitten; oploop van men-

schen.

REG - rits! roef! krak! pof! bom! bons! harde ruk, stoot, schok, dreun. — *db.* - met rukken; herhaaldelijk dreunen, ploffen enz. — RAG — - krak bons! schokken en dreunen.

REGĀ *n.*, REGI *k.* - prijs, koop-prijs; kosten. — *tr.* - een prijs stellen op, er voor vragen. — AN - marktprijs.

REGĒD - vuil, morsig, onrein; oneerlijk verkregen. — *ldb.* - vuiligheid; uitvaagsel. — *tr.* - bezoedelen.

REGĒDJĒG | — AN = GRĒDJĒGAN, *z.* GRĒDJĒG.

REGĒL - af-, uit-, ontvallen, losgaan of -laten dat het valt.

REGĒM - schroevendraaijer in den vorm van een beitel. — *ev. w.* - houden, behouden, niet af- of weggeven; *iem.* onder tucht houden; = MENGKOE, *z.* WENGKOE; (*West-Jav.*) = 'NGGĒGEM.

REGĒMĒNG | *ev. w.* = NGRĒGOENĒQ in schemering of donker.

REGĒNG | *db.* - weêr op de been komen, een herstellende ziekte.

REGĒNG - volkrijk, wel bezet of gevuld, levendig, rijk, wel voorzien.

REGĒP - hart hebben voor, zeer ingenomen met iets of *iem.*

REGĒS = RAGAS, v. e. boom.

REGI - *z.* REGĀ.

RÉGOE | *tr.* - storen, hinderen *in iets.*

RÉGOE 1°. *en db.* - stil, niet spraakzaam; stemmig, ernstig van uitzigt.

2°. - een rottingsoort.

RÉGOELO - *srl.* van roos.

RÉGOENQ en *ev. w.* - zich verheffen, *ergens* staan, *min of meer* hoog te zien zijn, *maar onduidelijk van gedaante, in donker, in de verte enz.*; opdoemen; hoog opgeladen of opgestapeld, *een vracht.*

RÉGOH - strompelen, voort-sukkelen, *met zwakke of kromme beenen.*

RÉGOL 1°. - overdekte buitenpoort *van een erf.* - DJOE-ROE - - portier.

2°. | *ev. w.* - voor gek spelen.

RÈH 1°. *of ÈRÈH* - bestuur, verordening, schikking, raad; wijze van doen, be-handeling. - - NÈ, SA - - NÈ *n.*, - - NING, SA - - NING, SA - - IPÈN *k.* - naardien, vermits, daar. - *ev. w.* - bestieren, beheeren, regelen, beschikken, behan-delen. - *cs.* - 't bestier houden over. - - AN - schikking, regeling.

2°. - bedaard, gestild, niet meer hevig. - - ÀNGRÈH - bedaard zijn, zich matigen *of stillen.*

RÈHNÈ, RÈHNING - *z.* RÈH 1°.

RÉJAB *en db.* - hangende zwie-ren, flabberen, zwaaijen. -

ev. w. - met zwierend han-gende haren loopen.

RÉJAL *k. n.*, RÈTÀ *k. d.* - reaal, *geldstuk of gefingeerde geds-eenheid van omstr.* twee gul-den. - - PADJÈG = 30 wang *of f* 2.50; - - KÈBO = 28 wang; - - SAPI *of* - - DJARAN = 27 wang *of f* 2.25; - - PRÉNTAH *en* - - PARI = 25 wang; - - BA-TOE = 24 wang *of f* 2; - - MÀNTJÀ-NEGÀRÀ = 60 wang *of f* 5. - - P - - AN - geldwisselaar.

RÉJANG (*Begelen, Kedoe*) = AKOE.

RÉJOG - waggelend gaan; hans-worstepaard van bamboe.

RÉJOH | RÉJAH - - niet def-tig.

RÉJONG *of db. en RÉJANG* - - met zijn boeltje telkens zich verplaatsen *of* verhui-zen, zijn boeltje heen en weër dragen. - - AN - ook sjouwpartij; door veel te sjouwen te hebben moeije-lijk voortkomen.

RÉJOQ - gekreukt, gekreukeld, gedeukt. - - RÉJAQ - - ook bouwvallig.

RÉKÀ - vond, uitvinding, kunstgreep, handgreep, list, overleg; plan, wijze van *iets* aan te leggen. - *db.* - ver-tooning maken van *iets*, zich gedragen als *of*. - *ev. w.* - praktizeren, iets uitvinden op; ontwerpen, opstellen, maken; *iets* maken zoo dat

het de gedaante heeft van *iets.* - *tr.* - ook een kunst-greep *enz. ergens* op toepas-sen. - *cs.* - maatregels ne-men voor.

REKAH - zeer veel worden, sterk toenemen, al meer plaats *enz.* innemen; veel uitleveren, goed uitdijen.

REKAHOS - *z.* RÈKÀSÀ.

REKANGAT - de lichaamsbui-ging bij 't gebed.

REKÀRÀ - het letterteken dat *re* voorstelt.

REKÀSÀ *n.*, REKAHOS *k.* - zwaar, drukkend, moeilijk; zwaar werk, drukkende last, zwaar lijden; ruw, wreed van han-delwijze. - *cs.* - zwaar val-len, doen tobben.

REKAT = KRÉKAT.

REKATAQ - knetteren, hard kraken, een sterk ratelend geluid geven; rits! krak krak!

RÈKEN | *ev. w.* - rekening hou-den van, in rekening bren-gen, er bij rekenen *of* tellen.

REKÈTÈQ - zacht *of* met dof geluid kraken; krik krak!

RÈKNING - rekening, opgave van verschuldigde gelden, nota.

RÈKSÀ | *ev. w.* - beschermen, behoeden, beveiligen. - *tr.* - toezigt houden op. - *tslr.* - ook waken *of* zorgen voor.

RÈKSÀSÀ = BOETÀ.

RÈM *of* ÈRÈM - 't digt *of* gelo-ken zijn *v. d. oogen.* - RÈM-RÈM-AJAM - sluimeren, ha-zeslaap. - ME - - - geslo-

ten, *de oogen*; met de oogen digt, de oogen luiken, in-sluimeren. - ME - - ME-LÈQ - onrustig slapen, tel-kens wakker worden. - ME - - MÈLIQ - ongerust, *het hart.* - *cs.* - de oogen slui-ten.

ARÈM | M - - - tevreden; genoegen nemen met. - *db.* *tr.* - geruststellen, bevre-digen, paaijen. - PEM - - - tevredenheid, berusting.

RÈRÈM *of* LÈRÈM - rusten, nitrusten; rust hebben, rus-tig, bedaard; staan te be-zinken. - NGLÈRÈMAKÈ - tot rust brengen *enz.*

RÈMÀ - *z.* RÀMBET.

RÈMAQ = RÈMÈQ.

RÈMAT | *ev. w.* - fijn bewerkt; fijn bewerken.

RÈMBAG - *z.* RÈMBEG.

RÈMBÀJÀ - overdekte roci-schuit, orembaai.

RÈMBANG | *ev. w.* - riet snijden *of* kappen.

RÈMBAT - *z.* PIKÈL.

RÈMBÉ | PENG - - onder-stel, onderlaag, onderieg-sel *of* -zetsel; pachtgron-den van den Vorst *of* Kroon-prins, waarvan de pacht in natura betaald wordt. - GAR-WÀ - - vrouw van den tweeden rang van den Vorst *of* anderen, die buitenhuis woont.

RÈMBÈN - traag, langzaam; vertraging.

RÈMBÈNG - groote ronde mand.

RĒMBĒS - leepoogig; leep; leep-oog.
 RĒMBĒS - ziepelen, doorziepe-len, doorlekken; lek, zeem, uitleksel. — M — - door een lek uitvloeijen.
 RĒMBJAH | *db.* - fladderen, wapperen, golvend slingeren. — K — - en *ev. w. db.* - omstr. 't zelfde.
 RĒMBJANG | *ev. w.* - los over 't gezicht slingeren, haren.
 RĒMBJANG - een grassoort. — *db.* - harig. — *ev. w.* - met haar of fijne blaadjes bezet.
 RĒMBJAQ of RĒMBJAQ, *eok db.* en *ev. w.* - golven, wapperen.
 RĒMBJENG - digt van gebladerde. — *db.* - 't zelfde, en flabberen. — *ev. w.* - weelderig, planten.
 RĒMBEG n., RĒMBAG k. - raad, voorslag; meening, oordeel; raden; raadplegen; het geraden achten, goedvinden. — *ev. w.* - beraadslagen over, een zaak behandelen, overwegen; een voorstel doen. — *tr.* - raden, aanraden; toestemmen in; zijn gevoelen inbrengen.
 RĒMBOEJENG | *ev. w.* - digt gebladerd met overhangende takken.
 RĒMBOEJET | *ev. w.* - verward dooreen gegroeid.
 RĒMBOELAN - de maan.
 RĒMBOELENG k. n., RĒSOELĀ k. - een waterpalm waarvan de bladen tot atep dienen.
 RĒMED of RĒMET | *db.* - fijn,

klein en net, batik-, snijwerk en drg. — *ev. w.* - in de hand of den klauw samenknijpen of kneden, door-eenkneden; 't hart doen in-eenkrimpen, toeknijpen. — *ev. w. db.* - ook wringen, *bv. de handen.*
 RĒMĒH - onbeduidend, beuzelachtig. — *ldb.* - beuzeling, sruisterij. — *cs.* - beuzelen enz.
 RĒMĒK = RĒMĒQ.
 RĒMĒN - z. RĒMĒN.
 RĒMĒNG | *db.* - schemerend, halfdonker, schemerlicht; door wolken verduisterd; beneveld, iems. *geziht*; onduidelijk, schemerig te zien, een voorwerp.
 RĒMĒT = RĒMAT, en z. RĒMĒD.
 RĒMIH - verleidelijk, aanlokkelijk. — *ev. w.* en *NGRĒMIH* - streelen, met woorden sussen, paaijen; een vrouw liefkozen.
 RĒMING | *db.* - goed vooruitgaan, voorspoed krijgen, al rijp worden, een zieke, iems. *zaken*, 't rijstgewas.
 RĒMIT - fijn, klein en net bewerkt; fijn listig, fijn overlegd. — *ev. w.* - fijn overleggen, slim te werk gaan.
 RĒMOE | *db.* - beginnen te rijpen of geel te worden, *padigewas*, boomvruchten.
 RĒMĒQ - stuk gebroken, verbrijzeld; schipbreuk lijden, een vaartuig; gebrekkig wor-

den of geworden, op zijn, niet meer in staat tot arbeid; bankroet. — *ev. w.* - stukslaan, -gooijen enz. — — AN - ook gruis, puin-hoop, wrak.
 RĒMPĀ = RĒPĀ.
 RĒMPAH - balletjes gehakt van vleesch of visch.
 RĒMPAJAQ | *ev. w.* - digtgekruid, een boom.
 RĒMPĀKĀ 1°. | *ev. w.* - juist gelijken.
 2°. = ROEMPĀKĀ.
 RĒMPAQ | *ev. w.* - verbrijzelen, stuktrappen enz.
 RĒMPĒK of RĒMPĒG = RĒMPAQ.
 RĒMPĒL en RĒMPĒL = RĒMPIL.
 — *tr.* - afstroopen, *bv. de bladen van suikerriet.*
 RĒMPĒLAS - een boom waarvan de ruwe bladen tot het glad-schuren van hout dienen. — *ev. w.* - gladschuren.
 RĒMPĒLOE of RĒMPĒROE - gal v. e. beest; bitter. — *ev. w.* - wakende droomen.
 RĒMPID of RĒMPIT - bescha-digd; gewond; gekrenkt, het hart.
 RĒMPOE of RĒMPĒH - gekneusd, met verscheidene barsten of scheuren, enz. — *ev. w.* - kneuzen, erg kwetsen, verpletteren. — AN - ook moorddadig vechten; moorddadig, een gevecht.
 RĒMPĒJĒQ | *ev. w.* - digt- en breedgekruid, een boom.
 RĒMPON - vermoeid, afgemat, verzwakt.

RĒNĀ | *ev. w.* - den geheelen oogst ergens overblijven om padi te snijden voor loon.
 RĒNĀ - tevreden, vergenoegd; tevredenheid. — KĒ — AN - genoegen hebben, *wien iets* genoegen doet. — PI — — = RĒNĀ.
 RĒNDĀ - kant, kantwerk; galon; passement. — *ev. w.* - galonneren enz.
 RĒNDĒNG - bladen en stengels van Chin. katjang.
 RĒNDJAH | *ev. w.* - trappelen, met de voeten of pooten stampen; driftig, voortva-rend; (*strandl.*) = NGLOEN-DJAH.
 RĒNDĒNG of MĀNGSĀ — — - westmoeson. — — AN - een westmoeson, met een bepaling van aard: *natte, flaauwe* enz.; in den regentijd geteeld.
 RĒNDĒT | *ev. w.* - schrammen, van stekelige voorwerpen; valsch behandelen, belasten, iems. gemoed kwetsen.
 RĒNDĒ - traag of sukkelend gaan. — *ev. w. db.* - onder 't gaan telkens stilhouden. — — AN of RĒNDĒNONAN - ook leuteren.
 RĒNĒS - altijd door vloeijend, een bron van inkomsten, z. a. een vruchtboom, een land, werkzaamheden enz.; geen gebrek lijden, steeds wel bemiddeld zijn.
 RĒNG of RĒENG - lat; daklat.
 RĒNG | *db.* of NGĒNGRĒNG - ontzag- of indrukwekkend,

statig.
RÉNGAN | *ev. w.* - zacht huilen of kermen.
RÉNGAT - berst, scheur, spleet; ontstemd, gekrenkt, beleedigd, 't hart. — *ev. w.* - iets splijten, een snede *ergens* in of doorheen geven.
RÉNGED | *db.* - klein maar kattig van uitzigt.
RÉNGENG | *db.* - neuriën, zacht zingen. — *ev. w.* - een liedje, een deuntje neuriën.
RÉNGET - mot, kleedermot.
RÉNGGÅ | *ev. w. en tr.* - versieren, decoreren; opluisteren; luister geven aan; sierlijk omschrijven. — **AN** - versiersel, tooi, praal; verzieringen bij 't wajangspel.
RÉNGGANG = **BÉNGGANG**; zich scheiden of splitsen, *z. a.* een weg; gescheiden, vrienden. — **AN** - reet.
RÉNGGES = **RÉNGGOS**.
RÉNGGËT - kromme tandjes tot versiering.
RÉNGGËT = **RÉNGKED**, **RÉGËD** en **RÉNGGËT**; ligt geschramd, hout en drg.; in de war, verwikkeld, een zaak, 't hart.
RÉNGGI en *ldb.* = **WAS**.
RÉNGGOENEG = **RÉGOENEG**.
RÉNGGOS | *db.* - hijgen, kort en benaauwd ademhalen. — **AN** - hijgend. — **KË** — **AN** - hijgend of benaauwd worden, de ademhalng.
RÉNGGOT | *db. en ev. w.* - suizebollen, met het hoofd slingeren van slaap; al door

links en regts grazen.
RÉNGIH | *db.* - smeekend, de stem; smeekend klagen of vragen. — *ev. w.* - iem. smeeken.
RÉNGIT - klein srt. van vliegjes.
RÉNGKÅ - gescheurd, gebarsten, gespleten, harde lichamen; barst, spleet; scheuren; zijn rust verloren hebben, 't hart; verdeeldheid, tweespalt, scheuring, en daardoor ten ondergang neigen. — *ev. w.* - iets splijten; scheuring maken.
RÉNGKAH = **RÉKAH**.
RÉNGKAQ | *db.* - moeilijk gaan, door stijfheid in de beenen. — *ev. w.* - stijfheid in de beenen hebben.
RÉNGKED = **ROENGKED**.
RÉNGKENG - stroef, moeilijk gaan of in-, los- of voortgaan, stijf. Ook verk. van **WRÉNGKENG**. — *db.* - zich voortslepen, als kruipende gaan door zwakke enz.
RÉNGKËQ of **RÉNGKËQ** - moeite, werk dat te doen is.
RÉNGKOD | **RÉNGKAD** — — wrevelig; schoorvoetend, met weêrzin.
RÉNGKËH - houding jegens anderen; beschouwing van zichzelf. — *ev. w.* - *e. o. a.* houding aannemen of hebben jegens, iem. op *e. o. a.* wijze behandelen of beschouwen als, ook als zijn eigendom of als eigen; iets houden, behouden, niet laten varen of

verwaarloozen.
RÉNGOE - verstoord, misnoegd, boos, ontevreden, bedroefd, mismoedig. — *tr.* - verstoord zijn op of over; berispen, bestraffen.
RÉNGËT | **M** — — 't voorhoofd fronsen. — **M** — — **I** - stuursch aanzien.
RÉNGRÈNG (van **RÈNG**) - gescreven of geteekende schets, klad, model, voorbeeld, plan; een schets enz. maken. — *tr.* - schetsen, ontwerpen, voor tekenen.
RÉNGRÈNG - *z. RÈNG*.
RÉNIQ en *db.* - klein en fraai of fijn bewerkt.
RÉNJAH 1°. - bros, ligt fijn te kaauwen.
 2°. - helder, een geluid.
RÉNJAQ of **RÉNJËK** | *ev. w.* - kneuzen, knakken; tot gruis of stuk wrijven of kneuzen of knijpen; ineenfrommelen, -knoeijen.
RÉNJËP en *db.* - fijn en prachtig; schitterend, fraai glinsterend, iets kleins of fins.
RÉNJËH - broos, teêr; van bin nen met berstjes, edelgesteenten; aan gruis.
RÉNËQ en *db.* - gekruld, aan de einden omgekruld; gebukt, met neergebogen hoofd of top, overhangen. — **RÉNAQ** — — tegen elkander met het hoofd knikken, *br. in een vertrouwelijik gesprek*.
RÉNTAH - *z. ROENTËH*.

RÈNTËG = **RÈNTOG**, van *kleinere voorwerpen*.
RÈNTEG - nauwelijks merkbaar kreupel, een paard enz. — *ev. w.* - digt, dik, vol, gebladerte, een rookwolk; druk, levendig, een gesprek. — **K** — — *z. hov.*
RÈNTÈNG - in een rij achter elkander; twee vóór elkander; rist, snoer. — **NÅ** — — **NÅ GËPË**. — *ev. w.* - op een rij zetten, rijgen. — **M** — — in een rij achter elkander zijn, geregen zijn.
RÈNTËG - berst of scheur ter halver dikte; ligt gebarsten; ongenoegen, *v. 't hart*; oneenigheid.
RÈNTËP - aaneengesloten in een rij, aaneengeschakeld.
RÈNTËS - in juiste volgorde, geregeld verhaald; van stuk tot stuk overeenkomende met een verhaal van een andere zijde.
RÈNTËT - digt, stevig ineen gesloten, sluitend, ook een weefsel. — *ev. w.* - digt ineen maken, weven enz.
RÈNTJAH - verdeeld, ieder zijn eigen zin willen hebben; verdeeldheid, strijd van velen om één zaak.
RÈNTJÂNÅ - kwelling, verstoring van de gemoedsrust, verzoeking, aanvechting. — *ev. w. en tsv.* - kwellen enz.
RÈNTJANG 1°. - *z. BATËR* en **RËWANG**.
 2°. - nageboorte.

RĒNTJANG - geheel gereed; geheel hersteld, een zieke enz.; eenigzins wijd uiteen. — *ev. w.* - eenigzins wijd uiteenplaatsen.

RĒNTJEM - vol prikjes, getatoueed, vol gaatjes of berstjes. — *ev. w.* - bepriken, gaatjes ergens in prikken; prikkeling hebben op tong of huid. — *db. ev. w.* - tatoueren.

RĒNTJĒQ | **KAJOE** — - sprokkelhout, takken enz. — *ev. w.* - klein brandhout kapen.

RĒP - tusschenw. van 't plotse-ling zwijgen v. e. gedruisch of 't ineens verdwijnen v. 't zon-of maanlicht.

RĒPĀ - de schrijfteekens die de r beteekenen.

RĒPĀ | *ev. w.* - vriendelijk toespreken, trachten tevreden te stellen, tot zachtheid of medelijden zoeken te stemmen.

RĒPAQ = **PRĒPĒK**.

RĒPĒH - zacht hellend, niet steil; zachte helling; niet hoog, een tuinmuur enz.; eenvoudig, iems. leefwijze.

RĒPĒPĒH | *ev. w.* - in een gebukte houding gaan, neêrgebogen; diep voor iem. bukken; kruipen, vleijen.

RĒPĒS - 't ritselend geluid van 't breken v. e. waterbel.

RĒPĒT | *db.* - morgen- of avondschemering.

RĒPI en *ldb.* - zang. — *ev. w.*

- iets uit het hoofd zingen, opzingen. — **AN** - lied, liedje; een lied zingen. — *cs.* - iets bezingen, in een lied vermelden.

RĒPIT - heimelijk, verborgen; geheimzinnig, bedekt. — *tr.* - geheim houden of verbergen voor.

RĒPOT - moeite of het moeilijk hebben, met bezwaren of belemmeringen te kampen hebben; door gebreken bijna niet in staat om te gaan of iets te doen of zich te helpen; onder een zwaren last bezwijken; bezwaar, last, overlast. — *ldb.* - nasleep, belemmerende bijhang. — *tr.* - belemmeren, last veroorzaken, tot overlast zijn. — **KĒ** — **AN** - ook in nood of verlegenheid zijn. — **AN** - nasleep van vrouwen en bagage; trein v. e. leger.

RĒPOT - rapport, officieel bericht of verslag. — *cs.* - rapporteren; oproepen tot een officiële vergadering. — **AN** - ingediend rapport; vergaderen of vergaderd zijn tot behandeling van zaken.

RĒQ of **RĒQ** - schril geluid van scheuren en hard strijken of vegen; rits! — **KAJOE** — - luciferhoutje. — *ev. w.* - weggrissen, gretig naar zich toehalen.

RĒRAQ = **LĒRAQ**.

RĒRĒH = **LĒRĒH**, en *z.* **RĒH** 1°.

RĒRĒK = **LĒRAQ**.

RĒRĒM - *z.* **RĒM**.

RĒRĒN = **LĒRĒN**.

RĒRĒP of **RĒRĒB** = **LĒRĒB**.

RĒRĒS | *ev. w.* = **NGĒRĒS**, *z.* **RĒS**.

RĒRĒT = **LĒRĒT**.

RĒS of **ĒRĒS** | *ev. w.* - in arrest zetten. — **AN** - arrest. — **PA** — **AN** - plaats van arrest, gevangenis.

RĒS of **ĒRĒS** - onaangename, pijnlijke gewaarwording in de ziel, geroerdheid, diep medelijden. — *db.* - iets stroefs of zanderigs voor 't gevoel; een *srt.* van zwaluwen. — *ev. w.* of **ĀNGĒRĒS** - een pijnlijk gevoel hebben, ook in 't lig haam; diep aangedaan, geroerd zijn, diep medelijden hebben; een stroef of scherpachtig gevoel hebben, de oogen; iets zanderigs op de tanden voelen; knarsen, iets dat gekaauwd wordt, stroef op 't gevoel door stof of zanderigheid. — **NGĒS-LĒNOE** - jichtpijnen, en die hebben. — **GAWĒ NGĒRĒS-ING ĀTI**, en *tr.* - roerend, aandoenlijk, ijselijk.

RĒSĀ - verk. van **RĒKSĀ**.

RĒSAH - *z.* **ROESĒH**.

RĒSĀJĀ - hulp, helpen; helper. — *ev. w.* - hulp vragen, te hulp roepen.

RĒSAQ - *z.* **ROESAQ**.

RĒSĒK 1° - vol rommel, verwarde boel. — *tr.* - ergens

rommel maken, in de war brengen.

2°. - half cilindervormige vischmand van een eenloopen den visscher.

RĒSĒP - groot behagen schep- pen, ingenomen zijn; aangenaamheid; ingenomenheid met iets. — *tr.* - ingenomen zijn met. — **KA** — **AN** - ingenomenheid. — *cs.* - behagen, uitlokken, behagelijk, aangenaam; veraangename. — *tstv.* en **M** — - intrekken, indringen, opgezogen worden, een vocht. — *tstv.* - ook behagen scheppen.

RĒSI - tot **dĒwā** geworden panditā.

RĒSĒPĒN - resident. — **AN** of **KA** — **AN** - residentie-huis. — **PA** — **AN** - gewest, provincie, residentie.

RĒSIQ - rein, schoon, zuiver, onschuldig, heilig; naauwkeurig, naauwlettend; schoon ledig, schoon afgedaan of afbetaald. — *ldb.* - zich reinigen; de familiegraven schoonmaken. — *tr.* - reinigen, heiligen, zuiveren, ook door een eed.

RĒSMI - bekoorlijk, genotvol door schoonheid; en *k. i.* van **TJOEMBĀNĀ**.

RĒSOELĀ 1° - *z.* **RĒMBOELĒNG**. Ook een ander *srt.* van waterpalm?

2°. | *ev. w.* - klagen, klagten uitstorten.

RĚSPATI - bevallig; welgepast; welgemaakt, *een vrouw*. — *tr.* - innemend.

RĚTĀ - *verk. van KARĚTĀ*.

RĚTĀ - *z. RĚJAL*.

RĚTI *n.*, RĚTOS *k.* 1°. = ROEKTĪ. — *tr.* - ook = NGLADĚNI, NGLADŌSI, *z. LADI*.

2°. (*sprkt.*) = ARTI, ARTOS.

RĚTJĀ - *steeuen of metalen beeld*.

RĚTJĚH 1°. - gemeen van soort. 2°. - nat, kledderig, *de grond in huis*.

3°. - spraakzaam, gemeenzaam.

RĚTO - zwak, gebrekkig *van ouderdom of ziekelijkheid*; zwakheid *enz.*

RĚTOE - wanordelijkheid *in een land*; zwak *in 't handhaven der orde, een bestuur*.

RĚWĀ | *db.* - vertooning maken van, zich houden *of* aanstellen als, spelen voor.

RĚWAH - lastig, hinderend bezwaar, lastige bijhang; last hebben *van iets*. — *tr.* - belastigen, hinderen, *in den weg zijn*.

RĚWANG *n.*, RĚNTJANG *k.* - maat, makker, gezelschap, wie samen *met iem.* iets doet; helper, bediende; tegenpartij *in 't gevecht*. — — BŌTJAH - een kind *of* kinderen te verzorgen *of* tot zijn last hebben. — RĚNTJANG LARĚ - ook *k. van* DOEWĚ ANAQ, *in de kraam komen, bevallen*. — *ev. w.* -

mede gaan helpen. — *tr.* - met *ien* *zamen iets doen*, helpen, behulpzaam zijn, het zijne *ergens toe doen*, iets ondersteunen *bv. met bidden, er voor vasten of op andere wijze*. — RĚNTJANGAN - ook *k. d. van* BŌDJO, huisvrouw. — M — *k. n.* - tot iets behulpzaam zijn; een makker *of* bediende nemen.

RĚWĚG = RIWĚG.

RĚWĚH | *db. en* — AN - bij scheutjes af- *of* uitloopen, *vocht*; bij 't *aangezicht of 't ligchaam afloopen, 't zweel*.

RĚWĚL - lastig door veel omslag te maken; lastig, met lastige kleinigheden verbonden; omslag, lastige bijzaak.

RĚWĚNG | *ev. w.* - iets van weerskanten trekken, rukken *of* sleuren; *iem.* van het doel afleiden, misleiden.

RĚWĚS - doorzijglap voor de gekookte opium. — *ev. w.* - opium doorzijken; *iem.* *of* iems. woorden opmerkzaamheid leenen, *er naar hooren of om geven, zich aan hem storen*.

RĚWOD *of* RĚWOT | RĚWAD — *of* RĚWAT — = GROESA-GROESOE.

RI *of* ĚRI - doren, stekel, graat.

RIBĀ - *verhoden* winst *op verkochte goederen*; intrest.

RIBĚD - *z. ROEBĚD*.

RIBĚNG - *in verlegenheid, geen*

raad weten. — KA — AN - verlegenheid.

RIBĚG - krachteloos, *in verval*; afgeleefd.

RIBĚT - ons uimig, *de wind*; betrokken, *de lucht*; zeer verlegen, 't hart.

RIBJAL - *zeker geluid dat zich 's nachts in de velden laat hooren*.

RIBJEKI = REDJEKI.

RIPŌE - plaag, kwelling, ook *v. e. boezen geest*. — *ev. w.* - plagen, kwellen, sarren.

RIPONG - mantel, groote omslagdoek, overkleed. — *ev. w.* - een overjas aandoen *of* aanhebben.

RIGĚN - vernuftig, vindingrijk; uitvinding; maatregel. — *ev. w.* - uitvinden, beraamen.

RIGIH | *db.* = WIGH-WIGH.

RIGĚH - strompelen *van ouderdom*.

RIGOL (*sprkt.*) - vallen.

RIHĀJĀ *k. n.*, RIHADI *of* RIHADIN *k.* - de feesten na 't einde der beide vasten; op dat feest iets ten offer brengen.

RIHALAT - matig, ingetogen, zich onthouding opleggen; sober *of* schraal leven; soberheid, ingetogenheid.

RI'IN = RIJIN.

RIJĀ - *verk. van* ARJĀ *of* ARIJĀ, *een adellijke titel*.

RIJĀJĀ, RIJADI *en* RIJADIN = RIHĀJĀ *enz.*

RIJALAT = RIHALAT.

RIJAK *k. n.*, DJĚLĀGRĀ *of* DJĚ-LOGRĀ *k. i.* - fluim, slijm *van borst of keel*; een fluim ophalen.

RIJĚG 1°. - eenparig, eensgezind. — *ev. w.* - gelijken tred houden, eenstemmig te werk gaan.

2°. | *ev. w.* - waggelen en bijna niet voort kunnen door een zware vrucht.

RIJĚK | *ev. w.* - stuk drukken *of* trappen, verbrijzelen, ineenfrommelen.

RIJĚM *en db.* - zacht van blik met half geloken oogen; slaauw schijnend, *de maan*.

RIJĚP = LIJĚP.

RIJIN | *tslv. en k.* — — *z. pĚGIN*.

RIJO *en db.* - lagchend, helder, frisch, 't groen der velden *en boomen*.

RIJOM - lommerrijk, digt en laag belommerd. — AN - vrolijk gezelschap van gasten; feestelijk bijeen zijn.

RIJON *of* RIJONG *en* — AN - elkander aansporen *om iets te doen, te verrigten, te bekenen enz.*, *en de eene voor den andere niet willen, ook in goeden zin, om de eer of het beste voor den andere te laten*.

RIKĀ | *ev. w.* - *z. KĀNĀ* 3°.

RIKAT - snel, spoedig, vlug.

RIKI | *ev. w.* - *z. KĚNĚ*.

RIKŌE | *ev. w.* - *z. KONO*.

RIKĚH - gehinderd, belemmerd; onvrij; bezwaar dat terughoudt.

RILÅ = LILÅ.
 RILAQ | SĒDOELĒR-SĀ — —
 zoogbroeder of -zuster.
 RIMAB — z. ROEMAB.
 RIMAT — z. ROEMAT.
 RIMBAG — woordvorm; stapel
 metselsteenen. — *ev. w.* — een
 woord vormen; metselsteenen
 opstapelen.
 RIMBAS | *ev. w.* — een boomstam
 ruw vierkant hakken.
 RIMBIT | SĀ — — gepaard,
 man en vrouw, met de
 vrouw. — SĀ — AN —
 paarswijs, bij tweeën.
 RIMĒQ | *ev. w.* — zoeken over
 te halen, bepraten, begui-
 chelen.
 RIMONG — mantel, kleed als
 mantel omgeslagen. — *db.*
 — met een mantel bedekt.
 — *ev. w.* — tot mantel aan-
 doen of aanhebben.
 RIMPEQ | *ev. w.* — met zijn velen
 iem. vermoorden.
 RIMPIL = RAMPAL in 't klein.
 RINĀ n., RINTĒ k. — dag, in
 tegenoverstelling van nacht. —
 KĒ — AN — door het dag-
 licht overvallen worden, er
 nog zijn als het dag is. —
 cs. — van een nacht gezegd:
 in zekeren dag uitloopen, bv.
 WĒNGI KANG NGRĪNAQHAKĒ
 SĒLĀSĀ — de nacht van of
 vóór Dingsdag.
 RINDING — een instrumentje met
 een snaar, dat in den mond
 gehouden en met den vinger
 gelokkeld geluid geeft. — *ev.*
w. — er op spelen; iem. hei-

melijk waarschuwen.
 RINDJING — pakmand om op den
 rug te dragen of bij tweeën op
 een paard.
 RINDIQ — langzaam.
 RING — *verk. van* MARING.
 RINGĀ | *db.* — behoedzaam, hui-
 verig, in 't onzekere. — *ldb.*
 — op zijn hoede zijn, zich in
 acht nemen. — NGRĒRINGĀ
 en *tr.* — zich voor iem. of iets
 in acht nemen, iem. niet
 best vertrouwen, hem op een
 afstand houden.
 RINGAS — wild, ongetemd; vu-
 rig, driftig, een paard enz.;
 voortvarend, haastig.
 RINGĒNG — bedrukt, zwaarmoed-
 ige, bekommerd, 't hart.
 RINGGĀ — huiverig om iets te
 doen.
 RINGGIT 1°. — z. WAJANG. —
 PE — — PĒWAJANGAN.
 2°. — TĒLĒPĒQ.
 3°. k. n. — eig. voor een Spaan-
 sche mat; een rijksdaalder
 of stuk van 2½ gulden;
 kroonlijst op een muur; ook
 wel als k. van RĒJAL.
 RINGGOH — (Oost-Jav.) — omsin-
 geld door de vijanden.
 RINGKĒL — ongelukkig, ongun-
 stig, een dag, volgens bereke-
 ning. — *ev. w.* — iem. krom
 ineën duwen of ineengedoe-
 ken houden; iets ineënfrom-
 melen, kreukelen; ineenge-
 doken liggen. — AN — ook
 opgerold stuk goed, rol. —
 PE — AN — tijdvak van zes
 dagen ter berekening van de

kwade dagen.
 RINGKĒS — klein ingepakt, be-
 knopt, klein van omvang;
 beknopt, kort, een verhaal
 enz.; eenvoudig, kleeding, be-
 hangsel, twig enz.; eenvoudig
 van zin; zonder vorm van
 proces, met korte metten.
 — PISAHID — — aangifte
 van een PATI — — of sluip-
 moord of 't ombrengen van
 iemand die opgebracht had
 moeten worden. — *ev. w.* —
 beknopt inpakken, beknopt
 of eenvoudig verhalen, doen
 of maken; door sluipmoord
 ombrengen. — *tr.* — vereen-
 voudigen; zonder vorm van
 proces ombrengen. — AN —
 ook kortom, om kort te
 gaan.
 RINGKIH — zwak, teêr; teêrhar-
 tig, kleinmoedig.
 RINGKING — RINGKIH. — *tslv.*
 — op de teenen loopen.
 RINGKOD = RĒNGKOD.
 RINGĒT — woedend, doldriftig.
 — KĒ — EN — INGĒT-
 INGĒTĒN.
 RINGRING | *ev. w.* — tevreden
 zoeken te stellen; vriende-
 lijk toespreken om tot iets
 over te halen.
 RINGSIL | — AN en P — AN
 — de zaadballen.
 RINING = RĒKNING.
 RINTĒ — z. RINĀ.
 RINTIH | *db. en ev. w.* — kermen
 met hoog of schel geluid; hui-
 len of dwingen om iets.
 RINTIP = RĒNTĒP.

RINTIQ | *db.* — klein en fijn,
 bladeren.
 RIPĀ — ontwerp, plan; de helft
 van een couplet van groote
 lēmbang; een zin, zinsnede;
 't verband tusschen twee
 zindeelen.
 RIPAH — in overvloed leven.
 RIPAQ — z. ROEPAQ.
 RIPIQ | *ldb. en db.* — sprokke-
 len, kleine stukjes brand-
 hout zoeken. — KAJOE —
 — klein sprokkelhout. — *ev.*
w. — iets sprokkelen.
 RIQ of ERIQ — 't schel geluid
 of gesirk van sommige insec-
 ten. — *ev. w.* — een schel,
 schrill, doordringend geluid
 maken, krijschen, hard sir-
 ken.
 RIQMĀ (*sprkt.*) = RĒMĀ, z.
 RAMBĒT.
 RIRI = LIRI.
 RIRIH = LIRIH.
 RIRIP = LIRIP.
 RIRIS = LIRIS.
 RIS = ARIS.
 RISALAH — oorzaak, beweeg-
 reden; dewijl, wegens.
 RISAQ — z. ROESAQ.
 RISEP — de maandstonden heb-
 ben, *fats. uitdr.*
 RISI — met tegenzin vervuld,
 een hekel hebben, iets on-
 uitstaanbaar of zeer onaan-
 genaam vinden, huiverig,
 bevreesd voor onaange-
 naamheden enz., tegenzin,
 antipatie, huiverigheid. —
 cs. — onaangenaam, tegen-
 staan, onuitstaanbaar.

RISIDEN = RESIDEN.

RISIG - knap, net, ordelijk, zindelijk uitzien.

RIT of ERIT | *ev. w.* - *z. bij* ARIT.
RITIQ *en db.* - *fijn gebloemd, sits en d'g.*

RITJIH *en db.* - *in fijne straal-tjes of in duizende fijne druppeltjes neêrvallen, ge-lijk eenijnen regen.*

RITIQ 1° - *de gereedschap-pen, de materialen, de be-noodigdheden voor een werk enz. — AN - een of enkele gereedschappen enz.; de bij-zondere instrumenten van een gamelan. — PENG — - stel gereedschappen enz.; een der keukenbedienden bij een voornamen Inlander. — PENG — AN - keuken van een voorname.*

2° *db.* - *aanhoudend ge-ruisch van een zachten re-gen; aanhoudend zacht re-genen; aanhoudend zacht ruischend, de regen.*

RIWĀ = RĒWĀ.

RIWĀJAT - *overlevering, ver-haal; een oude voorzegging.*

RIWĒ 1° - *koud of smeltend zweet, angstzweet.*

2° - *z. KRINGET.*

RIWĒT of RIWĒT of K — - *verward in velerlei gedach-ten, als iem. e. o. a. gedachte in den weg zit, 't hoofd vol hebben.*

RIWĒG = RIWĒD. — *tr.* - *iem. hinderlijk of lastig zijn, pla-gen, overlast aandoen.*

RIWĒNG - *moeite hebben in iets te bedenken of te vat-ten, verlegen. — KE — AN - verlegenheid.*

RIWIS *en db.* - *aanhoudend ge-ruisch van een zachten re-gen; ook ev. w. - aanhoudend zacht neêrvallen, de regen.*

RIWĒQ - *stoornis, hinder, rust-verstoring door meerderen. — ev. w. - iem. van rondom storen, hinderen, lastig val-len in een werk enz., zijn rust of vrede storen.*

RIWĒT of RIWĒD - *verwoed, opstuimig.*

RO = LORO, *in* ROLAS, ROLI-KĒR *enz.* — MĀNGRO *n.*, MĀ-NGLIH *k.* - *zich in twee rig-tingen verdeelen; een twee-ledige strekking of een dub-bel doel hebben; op twee zaken tegelijk denken.*

ROB of EROB 1° - *wassen, water; rijzing; vloed. — āNG-ROB = MBANDJIRI. — tr. - overstroomen, stroomen, o-vernloedig zijn; overladden, overstelpen; overtreffen in menigte. — KA, — AN - ook moeten onderdoen, zich niet kunnen staande hou-den tegen 't aantal der weder-partijders.*

2° | āNGROB = āNGROQ, *z.* ROQ.

3° of ROP - *met bolstaande vèren, een kip.*

ROBĀ = ROEBĀ.
ROBĒT *en ev. w.* - *in versleten kleding, met lompen ge-*

kleed.

RODJOŃG *en ev. w.* - *rondom versierd met omgehangen of ingebeitelde versierin-gen; rondom met fraai neêr-hangende takken vol bla-den; laag en dicht van scha-duw; sierrad van metalen ringen aan een zadel. — DAMAH — - kroonlamp, lichtkroon.*

RODĀ - *geweld, gewelddadige dwang; met geweld. — ev. w. - geweld plegen, met ge-weld aangrijpen, ontweldi-gen; verkrachten.*

RÓDJĒH | *ev. w.* - *een optelling of berekening doen; de re-kening of balans opmaken.*
RÓDJOD of RÓDJOT = ROEDJAD.
RÓDJONG | *tslv.* - *van 't zelfde gevoelen zijn. — tr. - goed-keuren, billijken, instem-men met; aan iems. zijde zijn.*

ROPI - *rad, wiel van een rijtuig, nml. met spaken en velgen.*

ROEBĀ of ldb. - *geschenk om gunst te winnen of iem. om te koopen. — ev. w. - ge-schenken geven als boven, omkoopen.*

ROEBĒD *n.*, RIBĒD *k.* - *in moei-jelijkheid, verlegen, ver-ward, verdrietig; moeilijk-heden, hindernis, ergernis, verdrietelijkheid; lastig, hinderlijk; ergernis of moei-jelijkheid hebben. — tr. - ook het iem. onaangenaam maken, iem. kwellen, erge-*

ren. — KE — AN - *ook ne-telig, een zaak.*

ROEBĒH *n.*, REBAH *k.* - *om- of neêrvallen; liggende, hori-zontaal. — ev. w. - neêrval-len uit eigen beweging, zich neêrwerpen; iets op een an-dere laten neêrkomen. — tr. - neêrvallen op; overstel-pen, overstorten.*

ROEBĒNG - *ergens omheen staan of zitten. — ev. w. - ergens omheen komen of gaan staan enz. — tr. - zich voegen bij een troep men-schen; en — NGOEBOENGI, z. OEBĒNG.*

ROEBĒQ - *gelijk, juist gelijk aan iets.*

ROEDĀ = ROPĀ.

ROEDAH - *verward van gedach-ten; onrustig gestemd.*

ROEDATIN *n.*, ROEDATOS *k.* - *harteleed, droefheid, kwel-ling; treurig. — ev. w. - treu-ren, bedroefd zijn. — cs. - iem. leed doen; smartelijk; zich bedroeven of kwellen over.*

ROEDJAD - *stuk, uit elkander.*
ROEDJAG 1° | *ev. w.* - *geweld gebruiken of aandoen, dwingen, noodzaken; iem. vasthouden om met dwang iets aan hem te doen. — tslv. — NRADJANG (z. TRADJANG) en NGGAJEH.*

2° | *ev. w.* - *uit het hoofd schilderen of teekenen, zon-der naar een voorbeeld te zien.*

ROEDJAH = ROENDJAH.

ROEDJAG - een lekkernij van onrijpe of halfrijpe vruchten met sambel.

ROEDJEG = ROEDJAG 1°.

ROEDJENG | *ev. w.* = NGRE-DJENG en NGROEDJAG 1°.

ROEDJI - tralies, tralie- of rasterwerk; spijl.

ROEDJIT | *ev. w.* - in repen of in stukjes scheuren of plukken; *iems.* hart verscheuren, diep grieven of smarten; fijn uitbeitelen of uitsteken, fijn snijwerk maken.

ROEDJQ - overeenstemmen, harmoniëren, het eens zijn of worden, goed bij elkan- der passen; in harmonie; overeenstemming. — *tr.* - het eens zijn met, toestem- men in, goedkeuren.

ROEQ - tusschenwerpsel van een dreunenden val of een instor- ting. — *dh.* - dreunend of ploffend instorten.

ROEGI - schade, verlies in geld; schade lijden. — *tr.* - scha- de aandoen.

ROEHEN | *tslv.* = ROEMIJIN (z. DINGIN), in deftigen stijl.

ROEHARA of AROEHARA - on- stuimigheid, onstuimig, in groote beroering, de zee, een schreeuwende volksmenigte, 't gemoed.

ROEJENG = LOEJENG.

ROEKEM - een heestergewas. — GANDĀ — - soldeer- of flesschenhars.

ROEKET - tegen elkander aan geklemd, bij gevecht of om-

helzing, lijf aan lijf. — *ev. w.* - *iem.* te lijf gaan; hem aan de borst drukken; naauwe vriendschap sluiten.

ROEKCH - lang biddkleed, bid- sluijer.

ROEKEN 1°. - eensgezind, vreedzaam, in der minne.

— AN - ook onderhands; een onderhandsche over-

eenkomst sluiten. — PI — - minnelijke schikking; be- middelende uitspraak. —

MI — - partijen verzoenen door bemiddeling. — PI — AN - bijlegging van weers-

kanten. 2°. - de Moh. noodzakelijke godsdienstpligten.

ROEKQ - het maken van de buigingen bij 't gebed.

ROEKTI - uitgerust, van alles voorzien, wel ingerigt. —

ev. w. - gereed maken, in orde brengen; zich uitrusten. — *tr.* - *iem.* van alles voorzien, voorzorgen ne- men voor, wel bezorgen.

ROELIS = ROLIS.

REM 1°. of ERĒM - Grieksch. — NEGARA — - Grieken- land; Turkije; Konstantino- pel.

ROEMAB k. n., RIMAB k. d., of LĀRĀ — - ziek of ziekte waarbij 't geheele ligchaam zich ziek gevoelt, zonder eenige pijn of ongesteld- heid op een bepaalde plaats.

ROEMAT k. n., RIMAT k. | *ev. w.* - verzorgen. — *tr.* - verzor-

ROENDAH = ROEDAH.

ROENDJAH | *db. en ev. w.* - stei- geren; opspringen van blijd- schap.

ROENDJANG | *ev. w.* - aanren- nen tegen of op, er op in stormen; trachten naar een post die door een andere bezet is, hem er uit zoeken te drin- gen, voor zich bekuipen.

ROENDJAG = LOENDJAG.

ROENDQ - onveilig, een plaats. — *ev. w.* - langzaam voort- sluipen; voetje voor voetje gaan. — *tr.* - naartoe slui- pen, zachtjes naderen.

K — | TING - allen sluipen- de of voetje voor voetje gaan. — *tr.* - naartoe slui- pen, zachtjes naderen.

ROENGAQ en *db.* - onthutst, be- dremmeld, aarzelen uit on- zekerheid.

ROENGGA - iets dat ergens uit- steekt, *bv.* uit den grond, waar men zich aan bezeeren kan. ROENGIH en *db.* - slank en wel- gemaakt; fijn gevormd, *de neus*; fijngevoelig, teeder, 't hart.

ROENGKAD - met wortels of grondslag en al uit den grond gerukt en neêrge- stort; opbreken, verhuizen; geheel ontmoedigd of neêr- geslagen, 't hart.

ROENGKEB en *ev. w.* - donker beschaduw.

ROENGKED - digt met onkruid begroeid, vol ruigte; digt aan elkander staande, hee-

gen, onderhouden, kwee- ken; wel bezorgen, zorgvul- dig bewaren; behouden, niet wegdoen of afdanken; wel of behoorlijk bedekt hou- den; ter verzorging of on- derhouding opnemen, tot vrouw nemen.

ROEMBAQ = RÓMBAQ.

ROEMBING | PAKOE — - zeer kleine spijkertjes met kop- jes.

ROEMBOE | *db.* - hersteld van een ziekte maar nog zwak.

ROEMBENG = LOEMBENG.

ROEMBQ - vol onkruid.

ROEMPĀKĀ - dichterlijke om- schrijving of inkleeding. — *ev. w.* - dichterlijk voorstel- len; dichten.

ROEMPI - vest.

ROEMPIL - slecht begaanbaar, geheel ongebaand, een weg; moeilijk uit te voeren; moeilijk om mede om te gaan, een mensch.

ROEMPOE - ruigte tot versper- ring. — AN - met ruigte afgesloten vischperk.

ROEMPENG - half afgebroken, geknot, kreupel.

ROEMPQ - hoop, berg; dub- bel, met dubbele kroon, een bloem. — *ev. w.* - ophoopen, op een hoop werpen, garen. — AN - ook voorraadsta- pel.

ROEMPET - z. SOEKĒT.

ROENAH | *ev. w.* - beschadigen, breken, bederven; 't hart be- droeven.

tergewassen; half versperd, moeilijk om er zich een weg te banen.
ROENGKEQ en *db.* - met gebogen rug moeilijk voortgaan.
ROENGOE *n.*, **PIRENG** of **MIRENG** *k.*, **PIDANGET** of **MIDANGET** *k. d.*, **PIJARSÅ** of **PJARSÅ** *k. i.*
| ev. w. - hooren. — **KĒ** — hoorbaar; iets kunnen hooren; hooren. — *cs.* - aanhooren, luisteren naar, vernemen, opmerken; doen of laten hooren. — **AN** - scherp van gehoor. — **ROENGONEN**, **PIRENGEN** *enz.* - zich verbeelden iets te hooren. — **PENGROENGOE** *enz.* - ook 't hoorvermogen, 't gehoor. — **PROENGON** - 't gehoor; een gerucht. — **KĒ** - **PROENGON** en verder **KĒ** — **AN** - te hooren zijn, hoorbaar; iets te hooren krijgen, vernemen.
ROENGHENG | **KĒ** — **AN** - door verliefdheid verteerd.
ROENGSI - gevaarlijk, een plaats, *iems.* karakter.
ROENJAH en *db.* - grof of te grof gestampt, gebroken *enz.*; ruw weg geploegd, geëgd *enz.*
ROENTAB - in menigte opkomen, zich verheffen, de baas beginnen te spelen, *bv. de wormen in iems. ingewanden.*
ROENTAG - sterke beweging of schudding binnen in iets; opschudding in een land; leedgevoel, onrust van 't gemoed;

ontrust, getroffen, schrikken. — *ev. w.* - ontruften, treffen, doen ontstelen; zich ontrusten.
ROENTING | **SEBIT** — - vol scheuren.
ROENTIQ — ontevreden, geraakt, gebelgd; en *k. i.* van **NEPSOE**. En *z.* **SRENGEN**.
ROENTEH ^{10.} *n.*, **RENTAH** *k.* - afvallen, *ergens* afvallen waar 't aan hing of zat; ontvallen, ontglippen, uitvallen; afgevallen *enz.*; door miskraam te loor gaan, *de vrucht v. e. zwangere*; gaande worden, afdalen, *iems. medelijden*. — *tr.* - neervallen of afdalen, op; *de padi* uit de aren stampen. — *cs.* - ook tranen storten; een land verliezen. — **AN** - ook bros, brokkelig.
^{20.} *ev. w.* - kermen met doffe stem.
ROENTONG - digt achter of na elkander, kort op elkander volgen. — *db.* of **ROENTANG** — - ook onafscheidelijk bijeen, of aan elkander verkleefd, gedurig zamen één weg gaan.
ROENTET - harmoniëren, zamen wel luiden; eensgezind; verzoend; overeenstemmend, sluitend op of passend bij iets.
ROEPÅ *n.*, **WERNI** *k.*, **ROEPI** *k. d.* - gedaante, vorm, uitzigt, zichtbare hoedanigheid; kleur; soort; een gedaante hebben,

zichtbaar zijn; aan, in den vorm van. — *db.* - velerlei, verscheiden of verschillende soorten of kleuren. — **SĒ** — **Ē** - alle. — **SĒROEPA** - **ROEPANĒ** *enz.* - allerlei. — **IKI** — **Ē** of **IKI APĀ** — **Ē** - hier is het of hij of zij. — *cs.* - ook maken, construeren; leveren, bezorgen. — *ldb.* **AN** - een gedaante.
SĒROEPÅ *k. n.*, **SĒROEPI** *k. d.* - van de zelfde gedaante, soort of kleur. — *tr.* - geheel gelijk zijn aan, gelijk staan of overeenkomen met.
ROEPÅKĀ = **ROEMPÅKĀ**.
ROEPAQ of **ROEPĒK** - ong, naauw, bekrompen; benaauwd, in 't naauw; kort, beknopt; kort op handen, nabij; kort van stof, opvliegend. — *ev. w.* - naauw maken, vernaauwen; benaauwen, naauw aandringen op, eng insluiten.
ROEPI - *z.* **ROEPÅ**.
ROEPJAH - gulden. — **POETIH** of **PĒRAQ** - gulden van 100 cents. — **TEMBĀGĀ** - 100 duiten.
ROEPIT - verborgen, weggestopt, bedekt; bedektheid; het zich bedekken of verbergen; naauw, een doorgang.
ROEQ | *db.* *ev. w.* (*strandt.*) - de plantwortels uit den grond harken.
ROEROE = **LIET**.
ROEREB = **LOEREB**.
ROERES = **LOERES**.
ROESAG - ongeduld, drift. — *ev. w.* - wild op of heen en weder vliegen; ongeduldig, driftig, opstuiwend.
ROESAQ *n.*, **RISAQ** *k.*, **RĒSAQ** *k. d.* - bedorven, beschadigd, geschonden, onbruikbaar, verwoest, ondermijnd, in een slechten toestand; treurend, kwijnend, 't hart; bedorven, onbruikbaar *enz.* worden; bederf, slechte toestand, kwijning. — *ev. w.* - bedorven, vernielen, ondermijnen, bedroeven *enz.* — **KĒ** — **AN** - verderf, bedorvenheid, slechte toestand.
ROEMOESAQ-TAMAN - van 4 tot 7 jaar oud, een kind.
ROESIT = **ROENGSI**.
ROESCH *n.*, **RĒSAH** *k.* - in wanorde, ongeregeld; onveilig, in opstand, oproerig; onzindelijk, vuil, ongewassen; onkuisch, onzedelijk, onwetig; wanorde, onordelijkheid *enz.* — *ldb.* - onlusten. — *tr.* - in wanorde brengen, de rust of orde *ergens* verstoren, onveilig of vuil maken; *ergens* stroopen. — *ldb.* **AN** - verstoring der orde.
ROET of **ERET** | *ev. w.* - iets of *iem.* *ergens* tegenaan vastbinden.
ROETJAH - gemeen, van geringe soort, slecht; van lage klasse. **WONG** — - iemand van 't gemeene volk. — **BARANG** — - bocht.

ROETJAT - ook *k. i.* van OETJEL, een kleeuittrekken, uitdoen. — *ev. w.* - uit elkan- der nemen wat uit meerdere stukken bestaat; een tent en drg. opbreken; een sluijer enz. openslaan, wegnemen; een kleeuittrekken; een ring enz. afrekken, afschuiven. — *tr.* - ook paarden enz. afspan- nen. — *tsv.* - van 't lijf val- len, een kleeuittrekken; uiteenvallen.
ROETJEK - krabbelig, schrift.
ROETJI - wild, niet mak, on- handelbaar; boersch, onge- manierd.
ROEWAG - zwak in de lussen of de verbindingen, bouw- vallig, in verval. — *ev. w.* - een gebouw afbreken.
ROEWAH - de 8e. maand van 't Moh. jaar. — *AN* - offer- maal in die maand; dat hou- den.
ROEWAT - bevrijd, verlossing uit een straf van God; ont- tooverd, onttoovering, tot zijn normalen toestand te- ruggebracht; graf voor een lijk. — *ev. w.* - bevrijden, onttooveren, als bov.; een afweringsmiddel aanwen- den wegens een onheilspellend teken, bv. een offermaal of wajangvertoonning geven; de ziel verlossen door 't lig- chaam te doden, zich den dood geven; een vijand ver- delgen.
ROEWED - dooreengeward; in- gewikkeld, verward; suf,

den draad van zijn gedach- ten niet kunnen houden; in verwarring, vol onlusten, een land. — *tr.* - in de war brengen.
ROEWEG | *db.* of ROEWAG — - ordeloos of slordig han- gen, de kleederen of het haar; het haar ongekamd loshan- gend.
ROEWIS | *ev. w.* = NGRIWIS.
ROEWIT - klein en fijn, blaad- jes v. e. plant. — *ev. w.* - fijn bewerkt of geweven; fijn vernuftig.
ROEWEN | *tsv.* = ROEMIJN, z. PINGIN.
ROEWEG | *db.* - los of uit elk- ander gehaald, knoopwerk, een kapsel en drg. — *ev. w.* en *db. ev. w.* - lostrekken, uit- halen, id.
ROG of EROG - schudding, en tusschenw. daarvan. — *db.* = GOGROG 1°. — *ev. w.* - iets heen en weder schudden, er aan rukken om het te schudden.
ROGOH | *ev. w.* - de hand ergens in of onder steken om iets te voelen, te grijpen of er uit te nemen; iets met de hand ergens uit- of onder uithalen; iem. polsen, uit- hooren.
ROGOL (strandt.) = ROENTEH, RENTAH.
ROGOQ - lomp groot of zwaar, een bakbeest zijn, een mensch of dier.
ROH - geest.

ROHANI - geestelijk.
ROHELLAH - de Geest van God, Moh. benaming van Na- bi Isa.
ROJAH | *db.* - lomp, ruw, on- fatsoenlijk, onbescheiden.
ROJO | *db.* = RIJO-RIJO.
RØJOM = RIJOM.
RØKI - rok, heeren-rok.
RØKOQ n., LINTING k., SES of ESSES k. i. - cigaartje van ta- bak in een gedroogd blad gerold, zoogen. stroocigaar. — *ev. w.* - zulk een cigaar maken.
ROL of EROL - policierol. — *ev. w.* - een zaak op de poli- cierol brengen, voor de po- licie behandelen.
ROLAH - rollaag.
ROLIS - de rol lezen. — *ev. w.* - appel houden over; met de boeken vergelijken.
RØMBAQ - stuk, gebroken, door- of afgebroken. — *ev. w.* - stukbreken, afbreken, slechten.
RØMBONG - hooge ronde pak- mand.
RØMOT - vuil, digtgegroeid, een waterleiding enz.
RØMPANG - met stukjes er uit, een rand, kant of zijde: tan- den missen, een zaag enz., vol schaaarden, scherp gereed- schap, met leëge plekken, een maïs-aar.
RØMPJOH - neêrhangende tros jonge blaadjes. — *db.* - in trosjes of lokjes neêrhan- gen, jonge bladen of haren.

RØMPOQ - hutje in bosch of veld. — *ev. w.* - iets ruw weg digtmaken.
RON - z. ALIS.
RONPÅ - de ronde, rondgaan- de nachtwacht; de ronde doen. — *PE* — *AN* - groot wachthuis.
RØNPÅ - talmen, treuzelen; kluitjes meel in water ge- kookt.
RØNPON - jonge half ontwik- kelde bladen, vooral van den arènboom.
RONG - z. RO.
RØNGAQ = ROENGAQ.
RØNGEH - rusteloos, vol bewe- ging, maar niet stil staan of zitten.
RØNGGÅ - tros vruchten of padi- aren. — RØNGGÅJAN - aan trosjes, in de aren, onge- dorscht, bv. 't zaaijen van de padi.
RØNGGOS - ruig, begroeid, vuil, een plek grond, een waterlei- ding of vaarwater. — *tr.* - schoffelen, afsteken, schoon- maken, een weg enz.
RØNGUOT = RØMOT.
RØNGOKOB - donker, somber, overdekt met afhangend ge- bladerte. — *ev. w.* - over een plek of weg heen hangen, gebladerte; den mond bedek- ken, knevels.
RØNGKONG - 't stuitbeen; de bovenbil; 't stuitje v. e. vogel.
RØNJOQ - een oorhanger met een grooten steen in 't midden en twee rijen kleine rondom.

RÓNTÈQ - vlaggetje aan een lans.

RÓNTJÉ - uitvoerigheid, uitvoerig, wijdloopig, een verhaal.— *ldb.* - de bijzonderheden van, of de omstandigheden in een verhaal, omschrijving.— *db.* - in veel snoeren hangen.— *ev. w.* - uitvoerig zijn; wijdloopig verhalen, versieringen of omschrijvingen in een verhaal voegen.

RÓNTOG of RÓNTOQ - afvallen, van iets af vallen waar het aan of in vastzat; af- of uitgevallen.— *ev. w.* - een boom kaalplukken; 't haar uittrekken; *iem.* plukken, veel afhalen.

ROP = ROB 2°.

ROPQ - teér, tenger; zwak, onsterk, niet stevig.

RÓPOH - versperring; barricade; af- of omsluiting van dorentakken enz.; rijdsdam; gebarricadeerd zijn.

RÓPOQ = RÓMPOQ.

ROQ | *ev. w.*, ÁNGROQ - stremmen, suiker die gekookt wordl.

ROS of ÉROS 1°. - lid, van vin-ger, riet en drg.; hoofdzaak, hoofdpunt v. e. rede of regt-zaak.— *ev. w.* - lid voor lid afsnijden; een zaak kort en

bondig afdoen.— *AN* - z. TÈBOE en PRING.— *db.* *AN* - lid of leden v. e. ligchaams-deel; knokkel; geleed, met geledingen.

2°. - verk. van RAHOS, z. RĀ-SĀ.— *P* — - verk. van PRAHOS, voor PĒNGRAHOS.

ROSĀ - sterk, stevig; kracht, sterkte; met geweld eischen enz.; zich krachtig verzetten; vermogend, bemiddeld.— *tr.* - kracht geven, bekrachtigen, krachtig steunen of bijstaan, ook tegenstaan, geweld aandoen.— *KE* — *AN* - *iems.* kracht.

RÓSOH of RÓSOQ - oud en zwak, versleten, vervallen, bouwvallig.

RÓTI - brood.— *ev. w.* - brood bakken.— *P* — *AN* - broodvorm; bakoven.

ROWĀ - wijd en breed; omslagtig, op groote schaal; uitvoerig; uitgebreid, veel zaken of punten of werkzaamheden of werktuigen bevatten of behelzen, zeer zamen-gesteld.— *ev. w.* - omslagtig of uitvoerig doen of maken.— *cs.* - ook uitbreiden, meer uitgebreid maken.

ROWANG = RÉWANG.

S

SA voorvoegsel 1°. - al, geheel; zooveel of zoo groot als een

geheel, zooveel als, voor zoover, zoo als, volgens, gelijk,

geheel als, -wijze, -gewijze; gedurende, al den tijd van. 2°. of SE - een, voor malen of hoeveelheden.

3°. - zamen, mede; de of het zelfde, één en de zelfde.

4°. - met, en ook, alsmede, ook met.

5°. of SE - toen, tijdens, bij, nadat, na, onmiddellijk na.

SAB (*sprkt.*) - verk. van SABAB.

SĀBĀ - ergens rondloopen, rondzwemmen, rondvliegen, er veel loopen of komen, een plaats vaak bezoeken, frequenteren.— *ev. w.* - een plaats frequenteren, bezoeken.— *PĒ* — *AN* - ook plaats om zich vrij te bewegen, park voor dieren.

SABAB - reden, oorzaak, aanleiding; want.— *DĒNÉ* - omdat.

SABAN - de 8e. maand van 't Moh. jaar.

SABAQ - sijne steensoort waar men met potlood op schrijven kan; schrijfleij.

SABAR - geduld; geduldig, langmoedig, verdraagzaam.— *tr.* - geduldig verdragen, dulden.— *cs.* - geduld oefenen, iets of het uithouden, geduld hebben met.

SABAT - verk. van SAKABAT.

SABDĀ = PĒNGANDIKĀ en PĒNGĒSTOE, z. ANDIKĀ en ĒSTOE 2°. — *ev. w.* = NGANDIKĀ.

SABĒ - verdragen, uithouden.

SABĒN en *db* - elk, ieder; doorgaans, telkens; telkens als.

SABĒT - iets om zwaaijende meê te slaan, sabel; sabelkling; de slag of 't slag-eindje v. e. zweep.— *SA-RON* - 't erf of de grond die bij een huis behoort.— *ev. w.* - zwaaijende slaan, met sabel, zweep enz.; met tuig of toebehooren er bij.— *KE* — - ook getroffen of bevangen worden, beloo-pen, het verliezen tegen, mede betrokken worden, een toeval krijgen.

SABIL - voor 't geloof, als martelaar of martelaar zijn voor 't ware geloof; zijn hartstogt bekampen.— *tr.* - bekampen, weêrstaan, een hartstogt, vijand.

SABIN - z. SAWAH.

SABIT - standhoudend, vast; wat standhoudt; eigenschap, onveranderlijke hoedanigheid.

SABĒN - zeep.— *ev. w.* - zee-pen, inzeepen.

SABĒQ k. n., PĒNINGSĒT (van SĪNGĒT) k. i. - gordel, een breede mansgordel, niet van metaal.— *tr.* - *iem.* gorden, *iems.* kleed omgorden.— *AN* - een gordel omhebben, zich gorden.

SABRANG - overkant van een water, weg of veld, overwal, overzee; overwalsch.— *ev. w.* - oversteken, overvaren.— *tr.* - oversteken naar.— *AN* - de streek of de plaatsen aan den overkant.

— PE — AN — overzet-
veer.

SADI 1°. — rib van palmbiad,
schacht v. e. pen.
2°. = RADI.

SADAQ — klein peperhuisje van
sirihblad in een betelpruim;
zetpil van geoliede kurke-
ma.

SADÉ — z. ADOL.

SADJAG — bijzondere manier,
wijze, fatsoen, mode die aan
een persoon of plaats eigen is;
tongval, dialect; lichaams-
houding, -standen; variatie
op een melodie.

SADJEG (van ADJEG) — zoo lang
iem. leeft, 't geheele leven
lang.

SADJENG (strandl.) — k. van A-
RAQ 2°.

SADJI k. n., SESAHOSAN, TJÉ-
TJAHOSAN k. i. — 't gereed
gezette voor een gast. — SA-
DJI-SADJI — spijzen met toe-
behooren voor een offer aan
een geest. — tr. — ergens of
voor een geest zulk een offer
brengen of zetten; NJAHOSI
k. i. — een gast iets voorzet-
ten. — tsiv., SOEMAHOS, TJOE-
MAHOS k. i. — geroed gezet,
als bov. — SADIEN — offer
als bov.

SADOE — bedrog. — PE — of
PI — — zijn gesponnen list
of bedrog.

SADER — aangelascht stuk, me-
taal of hout. — ev. w. — las-
schen; bijspringen, invallen
voor een ontbrekende.

SADRI = SADRAN.

SADRAN | ev. w. — gaan offeren
naar een heilige plaats voor
een gelofte of om iets af te
bidden. — tr. — naar een
plaats gaan offeren. — PE-
NJADRANAN — offerplaats;
offeranden die er heen ge-
bracht worden.

SADI — de 12e. mandsa in 't
zonnenjaar.

SAPANG | tr. — in den mond
loopen, stuiten tegen of
stooten op iets; in den weg
treden, stuiten, tegenhou-
den.

SAPAQ | ev. w. — iem. tegen 't
lijf of den buik stompen;
verscheidene goederen in één
koop koopen.

SAGA 1°. — kleine boontjes van
den sâgâ-tâliq-boom, voor
goudgewicht; 't gewicht van
zulk een boontje. — TOEN-
TENG — een slingerplant, wel-
ker blad n. tot borstthee dienen.
2°. — de waarde van 2½ duit.

SAGAH — z. SAGEH.

SAGÉ — z. BISÁ.

SAGOE — sago. — ev. w. — sago
bereiden; van een boom de
sago nemen. — SAGON — een
lekkernij van rijst, klapa en
suiker.

SAGEH n., SAGAH k. — beloven,
aannemen of op zich ne-
men; belofte; zich beloven,
hoop koesteren. — tr. — iem.
beloven; iets aannemen. —
KE — AN — wat iem. be-
loofd heeft enz., toezegging.

— cs. — iets beloven. — tsiv.
— bereid om te doen; ligt-
vaardig in 't beloven.

SAH 1°. of ESAH — afgedaan,
beëindigd; afbetaald, een
schuld; zuiver, zonder fout
of gebrek, wettig, onweêr-
sprekelijk, onberispelijk. —
tr. — afbetalen, voldoen;
zuiveren, rehabiliteren, wet-
tigen; zich wettig scheiden
van zijn vrouw.

2°. — verk. van KÉSAH, z.
LOENGA en MARANG.

SÁHÁ — KALÍJAN, z. LAN.

SAHAB | tsiv. — trachten de
eerste te zijn in ergens te
komen of iets af te hebben.

SAHAT = SANGAT 1°.

SAH-BANDAR — havenmeester.

SAHÉ 1°. — z. BÉTIQ.

2°. — zich niet schamen of
zich wel willen vernederen
om iets te doen enz. — ORA
— — zich schamen als bov.
— SAHÈN — schaamteloos,
laag.

SAHÈNG | ev. w. = NJAHING,
z. SAHING.

SAHID — getuige, bloedgetui-
ge, martelaar; aangifte, aan-
gifte doen bij 't bestuur of 't
geregt. — PATI — — mar-
telaarsdood; plotselinge
dood; 't sterven in 't kraam-
bed. — tr. — verklaring af-
leggen van een bij hem aan-
gegeven zaak. — cs. — aan-
gifte doen van. — PE —
of PI — — aangifte; of
POEWIT PI — — aangifte-

geld, met welke aanneming de
ontvanger zich verplicht, ge-
tuigenis af te leggen. — PI
— — TATA — nauwkeurige
aangifte. — PI — — WANA —
aangifte waaraan onmisba-
re punten ontbreken.

SAHING — vaartuig dat gelijk
met een ander zeilt of uitzeilt,
vaartuig op zijde of digt bij.
— ev. w. — iem. minachtend
behandelen.

SAHIR — blijvend, onverganke-
lijk, eeuwig.

SAHIT en KE — — voldoende,
genoeg. — ev. w. (strandl.)
— uithoozen.

SAHOEDARA — vriend, vriendin.

SAHOELOE | tr. — antwoorden.

SAHER 1°. — mondeling ant-
woord. — MANEQ — allen
tegelijk antwoorden of ja
zeggen. — ev. w. — terug-
betalen; vergelden, beant-
woorden. — tr. — mondeling
antwoorden op; beantwoor-
den; terugbetalen. — tsiv.
— antwoorden. — AN —
antwoord; elkander ant-
woorden; over en weder
klinken of luiden. — PE-
NJAHIER — betaling, vergel-
ding.

2°. = SAKER.

SAHET — vatten, hechten, in-
grijpen, een gesp; een hap
of beet. — ev. w. — happen,
vooruitschietend happen
naar iets, ophappen, weg-
snappen; opgewind grijpen,
wegrukken.

SAHOS - z. SÁDJI, TOENGGĒQ;
k. i. van DJĀGĀ, wacht, de
wacht houden. — BEKTI -
zijn opwachting maken. —
tr. - z. TJAWIS, TĀWĀ 2°;
k. i. van NGATOERI, aanbie-
den (z. ATĒR). — cs. - ook
iem. voordragen of voorstel-
len; overgeven.

SAHWAT - vleeschelijke wel-
lust.

SĀJĀ - meer en meer, hoe
langer hoe meer; steeds
toenemen.

SAJAB | ev. w. - binnensluipen
om te stelen, bij iem. stelen
vóór slapentijd. — tr. - er-
gens insluipen als bov.; iem.
zoo bestelen.

SAJAD - voorwenden. — cs. -
voorgeven aangaande; iets
uitgeven voor. — AN -
voorwendsel.

SAJAH - vermoeid van licha-
melijke vermoeijenis. — tr. -
vermoeijen; vermoeijend.

SAJAN (sprkt.) = SĀJĀ.

SAJANG - roodkopersmid, ko-
perslager. — ev. w. - als
kopersmid werken.

SAJATIN - booze geesten.

SAJEMBĀRĀ - uitloving of be-
ding voor iets dat verrigt zal
worden; wedstrijd om een
prijs. — cs. - als prijs uit-
loven.

SAJID - heer, Arab. titel.

SAJIT - olijf.

SAJĒR = DJĀNGAN. — AN -
vooral voor Europeesche groen-
ten.

SAJĒT 1°. - instemmen, zich
vereenigen met een voorstel
enz. — tr. - instemmen met.
2°. | ev. w. - bewinden, on-
derbinden, met banden ste-
vigen, verbinden. — tr. -
tegenhouden, bedwingen,
inhouden.

SAJOM - opstemmen en zich
vereenigen met iem. — ev.
w. en tr. - aansporen of
zoeken over te halen om
iets te doen. — cs. - een ge-
heim verbond maken of lie-
den opstoken tegen iem.

SĀKĀ 1°. - pilaar, stijl, paal
waarop een balk enz. rust,
post van deur of venster. —
— GOĒROE - de 4 hoofd-
pilaren of -stijlen v. e. ge-
bouw. — RĀWĀ of — PE-
NANGGAP - de stijlen daar
naast aan rondom. — GÓ-
TJO - de daarop volgende
rij rondom, en in 't alg. de
stijlen waarop de gording-
balken van een dak rusten.
— TRATAG - de vierde
rij stijlen rondom.
2°. = SĀNGKĀ.

SAKABAT - gezellen, vrienden,
discipelen, inzonderheid die
van Mohammed; leerling en
volgeling van een geestelijke
of heilige; gezelschap v. e. goud-,
koper- of ijzersmid, ook v. e.
limmerman.

SAKAL - z. KAL.

SAKIT - z. LĀRĀ.

SAKĒR - de maaltijd vóór 't
aanbreken van den dag in

de vaste.

SALAB (desatl.) - verkeerd,
misdään; misdaad; schuld
hebben. — KĒ — AN - be-
klad worden; misdään heb-
ben; beticht worden.

SALAD - 't vlam vatten; of GE-
NI — — vuur om iets in
vlam te brengen of om brand
te stichten. — ev. w. - aan
't vlammen brengen.

SALAH - verkeerd, fout, mis;
mishebben; ml. - schuldig,
misdreven hebben. — GA-
WĒ - ook zich vergrijpen,
onberaden handelen. —
TON - in zinsverbijstering
iets meenen te zien. —

KĒDADĒN - verkeerd afloo-
pen, er iets leelijks van krij-
gen, wanschapen worden,
in iets leelijks veranderen.
— SĪDJI - één van beiden
of van allen. — tr. - leed
aandoen, verongelijken,
zich vergrijpen aan; iem.
fout of schuld aanbrengen,
bv. door zijn werk te bederven

dat hij voor iem. doen moet,
in een kwaden naam bren-
gen; twist of gemompel aan-
stoken, erger maken. — cs.
- ook ten kwade duiden,
kwaad opnemen. — KĒ —
AN - verkeerd; verkeerd-
heid, misslag, misdrijf.

SALAM - heil, vrede; groet. —
— AN - elkander groeten
en de hand geven.

SALANG 1°. - gekruiste draag-
zeel waarin een vracht gedra-

gen wordt; platte vracht-
mand om aan een kruiszeel te
dragen; lastdrager met zee-
len en manden. — ev. w. -
in een draagzeel doen of
dragen; als zulk een last-
drager werken.

2°. - 't sleutelbeen.

SALAP = SALAH.

SALAQ - de vrucht van een ro-
tansoort.

SALAR - eenvoudige kennisge-
ving; en = BĀJĀ-WĀRĀ, z.
BĀJĀ 4°. — tr. - iem. een-
voudig kennisgeven; iem.
opgeven iets te koopen en
voorloopig zelf te betalen;
tol heffen in natura van
goederen die voorbij gebracht
worden.

SALAT 1°. = SALAD.

2°. - gebed, 't gebed doen.

SALAWAT - gebeden, geld voor
't bidden bij een begravenis
of offermaal of ter genezing
van een zieke; geld voor ge-
beden geven.

SALDJOE - sneeuw.

SALĒ - in de zon gedroogde
reepjes of half doorgesnē-
den vruchten. — ev. w. -
vruchten zoo droogen; salē
maken.

SALIN n., SANTĒN k., PĪNDAH
k. d. - afwisselen, verande-
ren, verwisselen, wisselen;
andere klederen aantrek-
ken. — tr. - iets anders in
de plaats geven voor, ver-
wisselen; iem. iets anders
in de plaats geven; iem. an-

dere kleederen aandoen. —
PE — of **PI** — - nieuw
 pak kleederen. — **MI** — -
 iem. een nieuw pak kleëren
 geven.

SALIR (van **LIR**) - alle.

SALIT - stram of stroef in mond
 of keel door droogte, schor,
 de stem, door id.

SALOE - zitbank vóór een huis.

SAMAD 1°. | **tr.** - nutten, ten
 zegen zijn, weldoen, goeds
 uitwerken op.

2°. | **tr.** = **NGEMPËRI**, **z.**
EMPËR.

SAMĀ-POETRĀ - page van adel-
 lijk geslacht aan 't hof.

SAMĀQ 1°. - leder; leërlooijen;
 leëren band om een boek. —
TOEKANG — - leërlooijer;
 lederwerker, zadelmaker,
 boekbinder. — **ev. w.** - leder
 looijen; een boek in leder
 binden.

2°. - hoorende, als eigen-
 schap van God.

SAMAR - verborgen, geheim,
 geheimzinnig, onduidelijk;
 bedekt, niet openlijk; onvei-
 lig. — **ORA** — - ook wel
 en duidelijk zien. — **ev. w.**
 - bedekt houden, niet laten
 blijken; zich verbergen, zich
 vermommen. — **tr.** - ver-
 bergen; 't gezigt mislei-
 dend; iem. met open oogen
 bedriegen, begoochelen; ge-
 vaarlijk. — **KE** — - **AN** - ook
 verholen raken; zich vergis-
 sen in iem., hem niet her-
 kennen. — **ORA KE** — - **AN**

- ook niet bedrogen kunnen
 worden, voor wien een zaak
 niet geheim is. — **tsv.** -
 schemerend, half donker;
 niet duidelijk herkennen.
 — **AN** - verborgenheid.

SAMBANG - de ronde, 't pa-
 trouilleren; de ronde doen;
 rondgaande uitzien of zoe-
 ken of de zaken onderzoe-
 ken; een looze geest die buik-
 of maagkramp veroorzaakt; of
 — **TJÔLOQ** - egyptische
 oogontsteking, of een drg.
 — **BANJOE** - een drg. oog-
 ontsteking waarbij de oogen
 erg tranen. — **HIMPENG** -
 de beri-beri-ziekte. — **RAD**
 — - omgaande regter; 't
 omgaande geregt. — **tr.** -
 patrouilleren om of door
 een plaats, rondgaande iets
 bewaken of zoeken of be-
 zien enz.

SAMBAT, **ldb.** en **db.** - jammeren,
 klagende of kermende uit-
 roepen; om hulp roepen. —
ev. w. - te hulp roepen,
 vrienden, burens enz. uitnoodi-
 gen om een werk te hel-
 pen doen; klagende of hulp
 vragende iets uitroepen. —
tr. - ook klagende om hulp
 aanroepen.

SAMBĒL - een mengsel onder de
 rijst, doorgaans voornamelijk
 van Spaans he peper gemaakt.
 — **DJERĒQ** — - klein **ert.**
 van **djerĒq**, dat onder **sambĒl**
 gemengd wordt. — **ev. w.** -
sambĒl of tot **sambĒl** be-

reiden.

SAMBER - schepnet met langen
 steel. — **ILĒN** - **srt.** van
 Spaansche vlieg. — **MĀTĀ**
 - klein vliegje dat vaak in de
 oogen vliegt. — **ev. w.** - door
 't luchtruim schieten; aan-
 vliegen op; slaan, inslaan,
 treffen, de bliksem; aanvlie-
 gende grijpen; met een sam-
 ber vissen. — **tr.** - in de
 vlugt opnemen.

SAMBĒT 1°. - **z.** **SAMBĒNG**.

2°. | **KE** — = **KĒSABĒT**:
 getroffen worden enz., **z.** **SAB-**
BĒT.

SAMBĒWĀRĀ - rondlopend,
 rondtrekkend, een nog onzer-
 ker gerucht, een koopman of
 koopvrouw.

SAMBI **n.**, **SARWI**, **KĒLAJAN**, **KA-**
LĪJAN **k.** - en tegelijk, met-
 een, tegelijk met, al met een
 bedrijf. **deelw.**, onder, onder
 de bedrijven. — **ev. w.** - iets
 tegelijk of meteen doen. —
SAMBĒN, **gew.** **SĒMBĒN** **k. n.** -
 bijwerk, tijdskorting, tijdver-
 drijf.

SAMBIL | — **AN** - jukpen;
 onversierde houten kris-
 scheede. — **ev. w.** - zulk een
 krisscheede dragen.

SAMBIT | **ev. w.** 1°. - iets aan
 een touw of stok ophalen, op-
 slaan, **z. a.** een visch aan den
 hengel.

2°. (**desatl.**) - werpen.

SAMBĒNG **n.**, **SAMBĒT** **k.** - ook
 verleng- of aanlaschstuk;
 voortzetting, vervolg; wat

iets vervangt. — **db.** - ook
 om en om, beurtelings, elk-
 ander vervangen. — **ev. w.**
 - lasschen, samenlasschen,
 aanhechten, aanknoopen,
 verlengen; iems. leven red-
 den; 't woord opvatten. — **tr.**
 - aanlasschen enz. aan; zich
 aansluiten aan een rij of ge-
 lid. **NJAMBOENGI** **k. n.**, **NJAM-**
BĒTI **k. d.** - aan 't gezegde iets
 aanknoopen. — **SOEMAM-**
BĒNG **k. n.** - zich aanslui-
 ten; 't woord opnemen. —
AN - ook de knoop, de lasch,
 't verband.

SAMBĒQ - zweep.

SAMBĒT - **z.** **OETANG**, **POTANG**,
SILIH 2°. — **NJAMBĒT** **GAWĒ**
 en **DAMĒL** - werk ter hand
 hebben, een ambacht uitoe-
 fenen, werken, arbeiden.

SAMI - **z.** **PĀPĀ**.

SAMIR 1°. - rond gesneden pi-
 sangblad onder spijzen of ter
 bedekking er van; lange strook
 pisangblad aan den rand van
 een bak met presentspijzen.

2°. - gekleurde band om den
 hals van de dragers der vor-
 stelijke en prinselijke insigniën.

3°. (**strandt.**) = **GOEBAH**.

4°. | **tr.** - een edelgesteen-
 te ergens inzetten.

SAMOEBARANG **n.**, **SAMOEKAWIS**
k. - alles, alle.

SAMOEHĀ - keurig, schoon,
 luisterrijk. — **ev. w.** en **tr.** -
 versieren, opluisteren. —
AN - feestelijk. — **PE** —
AN - vergadering; vergader-

zaal.

SAMOEKAWIS - z. SAMOEBARANG.

SAMEN - stil, eenzaam, onbezocht, een plaats; heimelijk, bedekt; incognito. — *ev. w.* - bedekt houden, bemantelen; stemmig, niet opzigtig.

SAMER - onkenbaar, niet duidelijk blijken. — *ev. w.* - onkenbaar maken, niet laten blijken; zich onkenbaar maken of vermommen, niet laten blijken wie of wat men is; *iem.* door sterken drank enz. opwekken, levendiger maken.

SLAMER = SAMER. — *ev. w.* = NJAMER; tusschen anderen in sluipen om niet herkend te worden.

SAMOEWĀ en SAMOHĀ = SAMOEHĀ.

SAMPAN - soort van schuit.

SAMPANG | KAJOE — - een verhout: sapanhout.

SAMPAQ - gelijklopend, even hard naast elkander, gelijk op samenwerken; en = PAPAQ, van meer dan één voorwerp. — PRANG — - gevecht van allen door elkander, 't einde van een wajangvertooning. — *tr.* - gelijkloopen met; even ver uitsteken als, gelijkstaan of -komen met, inhalen; tegelijk voorvallen met.

SAMPAR | — BANJOE - afstand van 't bruikleen aan een opvolger. — *ev. w.* - ra-

kelings langs of overheen strijken of aanstooten. — AN TANGAN - *iem.* zachtjes aanstooten om hem heimelijk te waarschuwen of opmerkzaam te maken.

SAMPÉ *ml.* - tot, tot aan; genoegzaam. — *ev. w. k.n.* - in 't voorbijgaan grijpen; met de hand zwaaijend raken; afstooten, afweren, pareren; afwijzen, van de hand wijzen. — SAMPÉJAN - z. SIKIL en KOWÉ.

SAMPÊQ = SAMPÉ *ml.*

SAMPÊT - voldaan, afbetaald; voldoende ondersteuning. — *tr.* - voldoen, afbetalen; voldoende ondersteunen of in *iems.* behoeften voorzien.

SAMPIL - bout, bilstuk, v. e. rierv. dier. — *ev. w.* - een bout afhakken.

SAMPIR - smalle slendang of vrouwenshawl van hofbedienden. — *tr.* - over een rek, touw enz. heen iets hangen; *iem.* tijdelijk iets opdragen, toevertrouwen, te beheeren, te bewerken enz. geven aan. — *cs.* - iets ergens overheen hangen; iets tijdelijk opdragen enz. aan *iem.* — *tslv.* - ergens overheen hangen; tijdelijk in handen enz. van *iem.* — AN - rek, lijn enz. om iets over te hangen, enz.

SAMPJAH | *ev. w.* = NJAMPÉ, z. SAMPÉ.

SAMPJEH - beiden tegelijk vallen of sneuvelen, een strijder

en zijn tegenpartij.

SAMPJÊQ | *ev. w.* - tegenaanklotsen, -bruisen.

SAMPLÊQ of SAMPLOQ - iets korts daarmee geslagen wordt; korte knuppel. — *ev. w.* - er mede slaan; ook met den rug van de hand een slingerslag geven; tegen iets aan vliegen of slingeren.

SAMPËN - z. WIS en ĀDJĀ.

SAMPËR - sjerp om het lijf van prinsessen en hofdanseuses.

SANAQ - bloedverwant; vriend!

— NAQ — - neef, nicht, ooms- of moeiskind; iemand of sommigen van de familie. — SEDOELER-NAQ — - of — MISAN - neef, nicht, als bov. — MINPON, — PING KALIH k. - achterneef of -nicht, oudooms kleinkind.

— PAWONG — - bloedverwant; vriend, verwantschap; vriendschap. — *tslv.* - ook vriendelijk of hartelijk zijn jegens *iem.* — AN - samen als verwanten of vrienden omgaan. — PE — - AN - vriend; vriendschap. — ME — - zonder loon dienen bij een dorpshef of anderen lagere beambte. — PRE — - vriend. — MRE — - vriend van *iem.* zijn of worden; *iem.* tot vriend nemen. — PRE — - AN - vriend; verwantschap; vriendschap; vriendschap sluiten; in vriendschap samen leven.

SAN-ATI - *verk.* van PRASANG-ATI, meening, gevoelen.

SANDĒ - z. WOERENG.

SANDĒJĀ = SOEMĒLANG (z. SELANG 2°.) en SĀNGGĀ-ROENG-Ġ. — *tr.* - wantrouwen, niet recht vertrouwen, in twijfel staan over.

SANDĒR - ren, snelle loop. — *ev. w.* - rennen, aanrennen op, komen aansnellen.

SANDI - geheim, bedekt; bedekte list. — *ev. w.* - in 't geheim doen; veinzen, huichelen; verspieden, bespieden.

SANDIJĀ = SANDĒJĀ.

SANDIKĀ (van ANDIKĀ) - zoo als U beveelt! gehoorzame dienaar!

SĀNDJĀ - kort vriendschappelijk bezoek; even komen aanloopen. — *tr.* - even komen bezoeken.

SANDJANG - z. TOETER.

SANDĒNG - heimelijk, sluikswijs.

SĀNDĀ en — AN - verharding, klonter in een vrouweborst. — EN en KAMI — - EN - verharding in de borst hebben.

SANDANG - kleeding. — LAMER - 't borstbeen. — LAWĒ - een watervogel, behoorende tot de stellloopers. — *ev. w.* - kleeding gebruiken, kleêren aanhebben, behoort gekleed zijn; zich kleeden, aanhebben, aantrekken, dragen; te verduren

hebben, lijden, ondergaan, hebben; opvisschen.— *tr.* — kleeden, bekleeden, kleëren geven; opvisschen.— *KE* — *AN* — ook beheid zijn met een kwaal, lijden aan iets.— — *AN* — kleeding, kleëren, bekleedsel; de klank- en letterteekens die aan de letters worden toegevoegd.

SANDAP — zamentr. van SA-AN-PAP.

SANDAT = KANDAT en SALANG 1°; net, draagnet om den hals v. e. visscher hangende, die wadende vischt.— *ev. w.* — een draagzeel om iets heen slaan; met een sandat vischen.

SANDENG | — WATANG — noodlottig toeval als verhin-dering. — LAMER — borst- vleesch van buffel enz.— *ev. w.* — met den voet aanstooten of loopen tegen.— *KE* — — den voet stooten aan iets.— *tr.* — *iem.* in den weg liggen of een aanstoot zijn; verhinderingen ontmoeten.— — *AN* — aanstoot, struikel- blok; aanstootelijk; hinder- nis, tegenspoed, moeilijk- heid.

SANÉNGGĀ (*sprkt.*) = SA-ÉNG- GĀ, z. ÉNGGĀ.

SANÉPĀ — voorbeeld ten bewijze of ter verklaring; gelijkenis. SANĒS — z. SĒDJĒ. Ook = DĒDĒ, z. DOEDOE.

SANG — voorvoegsel voor bena- mingen van doorluchtige of

heilige personen: z. v. a. de met onderscheiding.

SĀNGĀ, en vóór een naamw. SĀ- NGANG — negen.— *ev. w.* — elk negen. — *AN* — negen, op de kaarten.

SĀNGAN — aarden pan om koffie en drg. op te branden.

SĀNGANG — z. SĀNGĀ.

SĀNGAR — onheil aanbrengend door bovennatuurlijke oorzaak, als gevaarlijk te vermijden; en = ANGKER.— *ev. w.* — zult gevaar in den mond loopen, iets onheil aanbren- gends doen, iets op een on- gelukkigen dag verrigten.

SĀNGAT 1°. | *ev. w.* — in 't bij den wind zeilen het zeil vóór aan 't plechthoofd of aan den mast vastmaken. — *AN* — halsstrop of -touw van 't zeil.

2°. — wijle tijds, stond; et- maalwacht: $\frac{1}{3}$ van een et- maal.

SANGĒT — z. BANGĒT.

SĀNGGĀ 1°. k. n., SANGGI k. d. — vracht of hoeveelheid van 5 gēdēngs padi.

2°. n., SANGGI k. | *ev. w.* — op de vlakke hand of han- den dragen of houden; on- dersteunen, steunen, tegen- houden, stutten; van onder opvangen; een eed op zich nemen, afleggen; aanbie- den; presteren, leveren, op- brengen, dragen, belast zijn met, tot taak hebben; be- stand zijn of zich achten

voor of legen iets.— *tstv.*, k. i. — zoo als 't U belijft! gaarne! welan! uw onder- danige dienaar! het aan de verkiezing of 't oordeel van *iem.* overlaten.— *NJOR- MANGGAQAKĒ* — welan of goed zeggen op, aan *iem.* overlaten, op zich nemen, ter beschikking stellen of overgeven aan *iem.* — *AN* — ook stut, steun, gaffel, ook voor 't opgerolde zeil enz. op een praauw; handvol; ver- plichting, taak; opbrengst; giften aan den priester en zijn getuigen bij de voltrekking v. e. huwelijk.

SĀNGGĀ-KRĀMĀ n., SĀNGGĀ- KRAMI k. | *ev. w.* — beleefd ontvangen of aanhooren, maar geen beslissing geven, met fraaije woorden afsche- pen.

SANGGAR 1°. — dikke en goed gevulde kam v. e. haan.

2°. — z. LANGGAR.

SĀNGGĀ-ROENGGI — bedrem- mēl, gegeneerd, niet vrij- moedig; wantrouwend, twij- felmoedig.— *tr.* — voor *iem.* beschroomd zijn of zich ge- neren.

SĀNGGĀ-SITI — z. SĀNGGĀ-WĒPI. SĀNGGĀ-WĀDJĀ — bovendorpel v. e. deur.— *En* = KĒTEK- AN, z. DJANGGET.

SĀNGGĀ-WĒPI k. n., SĀNGGĀ- SITI k. d. — stijgbeugel.

SANGGEM — aannemen, op zich nemen als taak, verplichting

enz. of om te ondergaan; aan- neming, belofte.— *tr.* — iets op zich nemen, als bov., er voor staan. — *AN* — ook aangenomen taak, post, aan- deel werk enz.— *tstv.* — ligt- vaardig in 't beloven.

SANGGI — z. SĀNGGĀ.

SANGGIT | *ev. w.* — in 't ver- band zitten, sluiten, ver- band maken.— *cs.* — in 't verband brengen, in de lasch leggen. — *AN* — ook verband, lasch, voeg, slui- ting.

SANGGĒP — verklaren iets reeds gedaan te hebben; verkla- ren te zullen doen, en = SAGĒH, SAGAH.— *tr.* — iets op zich nemen en beloven.

SANGGRAH 1°. — ruwe omhei- ning.— *tr.* — ruw weg om- heinen.

2°. = SANGGRAQ.

SANGGRĀHĀ | — *AN* of PĒ — *AN* k. n., KOEWOE k. i. — o- penbaar logeergebouw voor ambtenaren op reis — *MĒ* — *AN* k. n., MĒKOEWON — er zijn verblijf nemen of hebben; naar zijn logies gaan.

SANGGRANG | *ev. w.* en *tstv.* — rusten, gedragen worden, bv. balken op een dwarsbalk, pilaren enz.— SANGGRANG = SLAGANG.

SANGGRAQ — laatmesje, lancet; aderlating; een aderlating ontvangen.— *ev. w.* — een aderlating doen; *iem.* ader-

laten.

SÁNGIR - muf, duf.

SANGIT - rookerig of aangebrand smaken of rieken, zengerig, ook de reuk van gezegd haar, leder enz.

SÁNGKĀ 1°. - afkomst, waar iem. of iets vandaan komt. — AN - komst ergens vandaan of van wege iem., 't voortvloeijen uit of 't veroorzaakt zijn door iets. — SANGKANĒ - van . . . af aan; door middel van; zoodat. — NJANGKANI - een zaak aanvangen bij of met iem. of iets.

2°. n., SÁNGKING k. - vandaan, van . . . af of uit, komen van, afkomstig van, uitgaande van, van; uit; in onderscheiding van, dan, in een vergelijking; zoo wat, omstreeks, eenige.

3°. | ldb. of KĀLĀ-SĒSÁNGKĀ - bazuin.

SANGKAL - steel v. e. bijl. of dissel. — POETĒNG - klamp voor een gebroken arm of been; een zalf voor wonden en kneuzingen.

SANGKAN - z. SÁNGKĀ 1°.

SÁNGKĒT of LĀRĀ — ziekte of verlamming door schrik of angst. — KAGĒT — é - de schrik sloeg hem om het hart. — EN - van schrik of door zenuwaandoening de koorts hebben of verlamd zijn.

SÁNGKIN | tsv. = SĀJĀ.

SÁNGKING - van wege, wegens, door, uit; betreffende, om-trent, ten aanzien van. En z. SÁNGKĀ 2°.

SÁNGKĒH - bajonnet. — ev. w. - er mede vechten of steken.

SÁNGKĒL | ev. w. - iems. zorg, moeite, werk enz. verligten door er mede in te deelen; ondersteunen, schragen, ook in zijn levensonderhoud.

SÁNGKĒQ - slingerend of met bogten gaan.

SÁNGKĒT | ev. w. - verhinderen, belemmeren, in den weg komen, hinderen, bemoeijelijkend overvallen.

SÁNGKRAH - bamboetakken of dorenstruiken tot versper-ring; onbegaanbare weg, ongenaakbare plaats. — tr. - versperren, ontoegankelijk of onbegaanbaar maken. —

TING SĒLANGKRAH - vol versperringen, verward en woest dooreen.

SÁNGKRIB en ldb. - schut, bedekking. — tr. - bedekken, bedekt houden.

SANGLAT | ev. w. - verlopen, op een bank of 't strand loopen, een vaartuig. — KE — door stroom of wind op een bank enz. geworpen; onvoorziens in 't ongeluk loopen, een vloek belooien.

SANGLI - afwijkend, niet overeenkomen in grootte, rang, kleur.

SÁNGLING = PÁNGLING; werk-

tuig om metaal te polijsten. — ev. w. - metaal polijsten, bruineren. — AN - gepolijst; polijstwerk; of RE — AN - polijststeen, polijstpoe-der; vermoming, verandering van uitzicht enz. waar-door iem. of iets onkenbaar wordt gemaakt.

SÁNGLIR - maar één testiculum hebben, of één groot met een klein.

SÁNGLIT = SALIT.

SÁNGLĒQ - bij iets neêr of afhangend; (strandt.) ergens overheen hangen. — ev. w. - neêrhangen.

SANGOE - reisgeld, teerkost, wat voor de reis tot nutti-ging onderweg wordt mede-genomen. — tr. - iem. reis-geld of eten of drg. mede-geven. — NJANGŌNI SLAMĒT n., 'NPĒRĒQAKĒN WĪLOE-DJĒNG k. - goede reis wen-schen.

SÁNGĒB - brandverwop metaal; blaauwe gloed op staal. — — POETIH - ligt gebrui-neerd, ijzer. — AN - ge-bronsd.

SANGSĀJĀ = SĀJĀ.

SANGSAM - z. MĒNDJANGAN.

SANGSANG 1°. - ergens aan neêr of afhangen. — ev. w. - ergens aan gaan hangen, zich laten afhangen. — KE — — ergens aan vast raken en blijven hangen. — tr. - ergens iets aan vaststeken dat het er aan hangt; het

huwelijksouderpand aan zijn bruid zenden. — AN - 't geschenk tot huwelijksou-derpand van den bruidegom aan zijn bruid. En z. KALĒNG. 2°. | ev. w. - iem. met geld bijstaan.

SANGSĀRĀ - smartelijk lijden, rampspoed, ongeluk. — KE — — ellendig, met ramp bezocht. — KE — AN - in ellende of rampspoed ver-keeren.

SANGSRANGAN = SRANGSRANG-AN, z. SĒRANG 1°.

SANI - arm, behoeftig.

SĀNTĀ | tsv. - zuiver, zonder fout, een afschrift; bewaarheid, juist, een gerucht.

SĀNTĒN 1°. - kokosmelk.

2°. - de kam v. e. Jac. viool.

SANTĒR - sterke stroom, vloed; snel stroomend, water; met aandrang of kracht. — ev. w. - ergens kracht achter zetten.

SANTI-DJĀJĀ - onoverwinnelijk in spel en strijd; magtig, alles vermogen, door kracht van geld, door zedelijke invloed of bovennatuurlijke kracht.

SĀNTIL - evenaar v. e. weeg-schaal.

SĀNTĒN - z. SARI, SALIN en SASI.

SĀNTOL | — AN - steun, waar men zich op beroept, iem. of iets tot steun of borg hebben, zich er op beroe-pen, het er op schuivene;

wat men voor de leus zegt of doet; voor de leus.— *cs.* — steunen of zich beroepen op, tot voorwensel of leus gebruiken.

SANTRI — leerling op een priesterschool; iem. die, in meerdere of mindere mate, de godsdienstgebruiken in acht neemt; in de dorpen: bediende als vee- of buffelhoeder. — *ev. w.* — leerling op een priesterschool worden of zijn; dienen als vee- of buffelhoeder. — *PĒ* — *AN* — priesterschool.

SANTĒNG — naar men zegt, een boschdier, als een bontēng, ter grootte van een kat.

SAP 1°. of ĒSAP — laag, verdieping; gelid, rij.— *tr.* — nog een laag er op leggen, een tweede spreij, mat enz. op een eerste leggen.— *db.* *AN* — ook gelijklopend.

2°. — *verk.* van OESAP, in SAP-TANGAN, SAP-ASTĀ — zakdoek.

SĀPĀ *n.*, SĪNTĒN *k.* — wie, in vragen en vragende onderstellingen.— *db.* — al wie.— SĀPĀ-SĀPĀNĀ *enz.* — wie 't ook zij. — AREH — iem. aanspreken.— NJĀPĀ *k. n.*, NJĪNTĒN *k. d.* — iem. vragen wie hij is; vragen wie daar is, werda roepen; een aangekomene toespreken.— NJĀPĀ-NGAROEHI — iem. aanspreken.— SAPAN-SINAPAN — SĀPĀ-SINĀPĀ.

SAPAR — de 2e. maand van 't Moh. jaar.

SAPI *n.*, LĒMBOE *k.* — rund, stier, koe. — *SAPĒN* — vracht-, trekossen.

SAPIH 1°. — scheiden, van elkander gaan; den strijd staten.— *ev. w.* — iem. afweeren, op een afstand houden; de partijen scheiden.

2°. *k. n.*, PĒGĒNG *k. i.* | *ev. w.* — een kind spenen. — *AN* — gespeend kind; een kind op den leeftijd dat het gespeend wordt of moet worden.

SAPIT — tang, tangetje, knijper, nijptang.— *ev. w.* — met een tang enz. vatten.

SAPOE — bezem, lange veger.— *ev. w.* — vegen met bezem enz.; geeselen.— *tr.* — een plaats, den vloer vegen. — *AN* — ook bezemveegsel; of *PĒ* — *AN* — veegloon; voor 't vegen van de pisar.

SAPOERĀ *n.*, SAPOENTĒN *k.* — APOERĀ *enz.*

SAPĒT — strijklapje voor bēdaq. — *LĒMAH* — in de morgenschemering. — *KAJOE* — 't houtwerk dat ergens aan is. — *RANTI* — 't toebehooren van iets. — *KĒ* — overvallen door den nacht; sneuvelen in den oorlog.— *tr.* — een behoeftige verzorgen.— *tst.*, SOEMINGĒB *k. i.* — donker worden voor iems. oogen, op 't punt zijn van te bezwijmen; komen, reiken of

stijgen tot aan; zich naauw aansluiten.

SAPTOE — Zaterdag.

SAQ 1°. of ĒSAQ = SĒSAQ; grief; zich beleedigd gevoelen, het naar of droevig vinden.— *cs.* — grieven, iems. hart deren, zeer doen.

MĒSAQ | *cs.* — medelijden wekken, iems. hart naar aandoen, te beklagen; ach hoe naar! hoe ongelukkig! beklagen, medelijden hebben met.

2°. = SA 1°, 4°.

SAQSAT = SASAT.

SAR — ontsteltenis.— *db.* *AN* — in ontsteltenis, verschrikt.

SĀRĀ — zijn eigen vracht of taak vermeerderen, meer op zich nemen; (*sprkt.*) ook = SĒRĒH.

SARAB 1°. — tot bijna aan den rand in 't water, een vaartuig, door zware lading.— *ev. w.* — happen naar iets, weghappen, vooral iets dat op het water drijft; even boven 't water uitkomen, een vaartuig.

2°. = SARAP 2°.

SARAD — slede van een gevorkten balk met dwarshouten.— *ev. w.* — iets zwaars slepen of trekken, voortsjorren; lieden enz. pressen tot een werk. — *AN* — ook gedwongen dienst; aanwensen, malte gewoonte; een ruk, trek.

SĀRĀPĀPOE — soldaat.

SARAG — een venijnig stekend in-

sect dat zich in den grond ophoudt.

SARAH — wat op 't water drijvende wordt medegevoerd; vuil dat ergens ligt; gevonden lijk van een vermoorde; onnut tuig, wat weg te werpen of te vernietigen is; gemeen, leelijk.— *ev. w.* — opvisschen, uit het water ophalen wat drijft; en, 'NPĒRĒQ of 'NPĒPĒRĒQ *k. i.* — zich geheel voegen naar iems. wil of verkiezing, het aan iem. overlaten, volkomen vrijheid geven om iets te doen.— *tst.* — zich voegen enz. als bov.

SĀRĀJOEDĀ — regter ter instructie; slang met menschenhoofd.

SARANG 1°. — heet, zich heet gevoelen; heet, droog, een grond; veel olie inzuigen, een aarden lamp of bakpan. 2°. of — *AN* — rooster of drg. onder een kookpot enz. om lucht aan de vlam te geven. 3°. = SIRIQ.— *ev. w.* — iem. schuwen, mijden, verafschuwen.

4°. — platte koekoesan die in een pot sluit.

5°. | — *AN* — Jav. kastanje.

SARAP 1°. — onderzetsel, ondersteeksel, breed maar laag voetstuk.

2°. — ontbijt; ontbijten, zich ontnuchteren. — *AN* — spijs tot ontbijt.

3°. — booze geest die zuigelin-

gen stuipen veroorzaakt; een ziekte der zuigelingen met opgezette buik, stuipen en afkeer van 't zuigen. — WÉDANG — gewijzigde pokken, varioloiden (?).

SARAQ — godsdienstinstelling, godsdienstwet; regel van leven.

SARAS — z. WARAS.

SARAT 1°. — volgeladen, zijn volle lading of last hebben, zwaar geladen, een vaar- of voertuig.

2°. — middel, hulpmiddel; voorbehoedmiddel; toovermiddel; werktuig; materialen; kosten van iets. — tr. — een middel aanwenden voor, ergens iets bij of onder doen tot welslagen; iem. belasten, een belasting opleggen. — PI — de kosten of onkosten waarvoor men iets verkrijgt.

3°. — beding, noodzakelijk vereischte.

SĀRĀWĒDI of TOEKANG — — — diamantwerker, juwelier. — ev. w. — diamantslijpen; een diamant slijpen.

SARDJOE = SĒRDJOE.

SARĒ — z. TOEROE. — SARĒJAN — z. ook LĒSOE. — PĒSARĒJAN — z. ook KOEBĒR.

SARĒH — bezadigd, zachtmoedig, langmoedig, geduldig; tot bedaren gekomen; bedaardheid, geduld; uitsstel. — ev. w. — tot bedaren komen; bedaard te werk gaan.

— cs. — ook geduldig afwachten; geduld hebben met, uitstellen; iem. tijd verleenen of gunnen.

SARĒM — z. OĒJAH.

SARĒNG — z. BARĒNG.

SARI k. n., SANTĒN k. d. — stuifmeel der bloemen; de krachtigste bestanddeelen, essence van iets, de suikerdeelen, de geest, 't kleurende bestanddeel, kleurstof. — 'NGGARAP — k. i. — de maandstonden hebben. — SARĒN k. n. — kalkwater met suiker tot toebereiding van stoffen die geversd zullen worden. — tr. en cs. — in kalken suikerwater doopen.

SARIB 1°. — SARIP.

2°. — z. ĒNTĒT.

SARING — zeef voor vloeistoffen, doorzigtglap. — ev. w. — doorzigen, klenzen. — AN — doorzigt-, filtreer-, lek-; en = PĒTINGAN.

SARIP — titel van afstammelingen van Mohammed.

SARIQ — een straf van God.

SAROE — storend, hinderlijk, onbetamelijk, ongepast, ongemaniërd; leelijk, mismaakt, terugstootend. — ev. w. — storen, hinderen, ophouden, storend in- of overvallen.

SARĒG | ev. w. — met den voet of poot over den grond of iets anders strijken of slepen; sleepvoeten.

SARĒNG — scheede, koker, é-

tui; kleeft om 't onderlijf waarvan de zijden aan elkander genaaid zijn. — TANGAN — handschoen. — KĒNDALI — hoofdstel v. e. paard. — AN — halster. En z. WRĀNGKĀ. — AN KĒNDALI = SARĒNG KĒNDALI.

SARON — klein hakkebord bij de gamelan.

SARTĀ = SĒRTĀ.

SARTOE = SĒRTOE.

SARWĀ k. n., SARWI k. d. — al, alles, geheel, in alles, in alle opzigten, volkomen.

SARWI — z. SARWĀ en SAMBI.

SĀSĀ | MĒ — — — als een dwingeland te werk gaan, stijfhoofdig doordrijven; iem. dwingen.

SASAB — iets ter overdekking, bedekking, dekkleed; dek-mantel, bemanteling. — tr. — overdekken; verbergen.

SASAG | ev. w. — tegen den draad, van hout of laken, of tegen den loop van 't haar of de veëren enz. in te werk gaan, daar tegen in strijken of vegen; den verkeerden kant op staan; averegts, verkeerd te werk gaan.

SASAQ — pont, veerpont, van aaneenverbonden schuitjes, met een horde overdekt; vlot van ongekloofde bamboe; gevlochten horde, bv. tot vloer of vloering. — LOEMBĒNG — — — padi-bewaarplaats, van een rondgebogen horde

gemaakt. — ev. w. — doorheendringen, zich een weg banen, z. u. door kreupelbosch, het digte van een bosch; in het donker loopen; dwalen.

SASAR — afwijking, afdoling, dwaling. — SOESĒR — in de war, van zijn stuk; door een verward; alles verkeerd geplaatst. — ev. w. — verkeerd of uit het spoor of de koers gaan, afdwalen, dwalen; een zondig leven leiden. — KĒ — — — verdwalen, 't spoor bijster raken; van de wijs raken. — AN — afwijkend, dwaal. — PENASAR — z. ook bij SOESĒR. — PĒNASARAN — dwaalweg.

SASAT of PRĒ — — — of KAPI — — — even als, gelijk, zoo goed als, bijkans. — MRĒSASATI — even zijn als.

SARI n., WOELAN k., SANTĒN k. d. — maand.

SASĒR — z. v. a. half tiental, achter een rangschikkend telwoord: KAPAT — — — 35.

SASRANGAN = SRANG-SRANGAN, z. SĒRANG.

SASTRĀ 1°. — k. van AKSĀRĀ, letter.

2°. — letteren, letterkunde. — KĒSOESASTRAN — letterkunde als wetenschap.

SAT of ESAT — op- of uitgedroogd, een, plas, pool, put, weg, kooksel enz. — ev. w. — droog maken, af- of uitdroogen. — PA — AN — kleeft om aan te doen als

- men na 't baden droog geworden is.
- SĀTĀ 1°. — z. TEMBAKO.
- 2°. | — WĀNĀ — z. bij AJAM.
- SATANG — kloet, duwboom. — *ev. w.* — kloeten, boomen.
- SATĒ — speetje, stukje vleesch enz. aan een pennetje gestoken en boven 't vuur gebraden. — *ev. w.* — saté maken.
- SATMĀTĀ *n.*, SATMRIPAT *k.* — duidelijk zichtbaar, voor *iems.* gezigt. — KE — — — duidelijk te zien. — SEKSI KE — — ooggetuige.
- SATO — wild dier, dier in de natuur. — KĒWAN — wilde en tamme dieren, allerlei beesten.
- SATON — vorm, bak- of gietvorm.
- SĀTROE 1°. — *persoonlijke* vijand, tegenstander, hater. — DJĀGĀ — — *srt.* van voorportaal voor de voordeur v. e. *Jav. huis.* — *ev. w.* — vijandig gezind jegens. — *tr.* — vijandig tegenwerken of behandelen. — SĒSĀTRON — vijandschap; vijanden zijn.
- 2°. — *srt.* van koekjes.
- SĀTOENGAN (van ATĒNG) — te zamen, met vereende krachten, met gezamenlijk kapitaal, te zamen bijleggen om iets te koopen, in compagnie; compagnieschap.
- SĀWĀ — ruggegraat; zeker li-
aangewas dat als touw gebruikt

wordt.

- SAWAR 1°. — kracht, uitwerking, zegen, heilzame invloed. — — — ING = DÉNING.
- *tr.* — invloed oefenen op, nutten, goed doen, tot zegen verstrekken aan. — *tr.* ILĀ — schaden.
- 2°. (*sprkt.*) = SABAB.
- SAWAH *n.*, SABIN *k.* — bedijkt rijstveld voor den natten bouw; of *ldb.* — sawah bouwen. — *ev. w.* — tot sawah maken; een grond als sawah bewerken.
- SAWAL — de 10e. maand van 't *Moh.* jaar.
- SAWAN — de verborgen oorzaak van stuipen bij kinderen en van beroerte, en van een ziekte van 't ongeboren wicht. — AN — geneesmiddel tegen sawan; waschwater voor wapentuig.
- SAWANG 1°. — 't aanzien, uitzicht, uitzien, zich vertoonen. — SAWĒNG — geheel 't voorkomen. — *ev. w.* — aanzien, beschouwen; naar 't uiterlijk gelijken op. — PĒNJAWANG — ook 't gezigt, gezichtsvermogen. — AN — ook 't aanzien, wat *iem.* of iets aan te zien is; fluitje dat in den wind geluid geeft, aan den slaart v. e. vliegende duif vastgemaakt; uitwatering v. e. rivier.
- 2°. — roet aan den muur enz.; hangend spinrag.
- SAWAT — iets om ergens naar te

- smijten; werptuig. — *ev. w.* — smijten naar, *iem. met iets* gooijen.
- SAWĒR — z. OELĀ.
- SAWĒT — 't kromme sluithout onder aan het juk van trekbeesten; sluithout of -ijzer om iets vast te zetten.
- SAWI 1°. — mosterd-zaad of -plant; korrel van fijne granen en drg.
- 2°. — afsluitlijn of -touw, gesteld teeken ter waarschuwing om niet verder te gaan, of ter aanduiding dat iemand zich den grond heeft toegeëigend. — *tr.* — ergens zulk een teeken stellen, afzetten, afbakenen; *iem.* of iets vooraf bespreken of bestellen, vooruit noodigen.
- SAWIT — van één stof en kleur; geheel, volledig, in zijn geheel, in al zijn deelen; 't bosje draden waarvan de wever de schering opzet. — AN — van 't zelfde patroon.
- SAWO 1°. — een boom en zijn eeltare vrucht.
- 2°. | KE — — — bij vergissing geraakt worden door een slag of worp; bij vergissing ergens heen geraken.
- SAWĒNG 1°. — z. DJAGO.
- 2°. | *ev. w.* — een kind op den arm nemen of dragen.
- 3°. | *ev. w.* — aaneennaaijen of -rijgen.
- 4°. | SAWANG — — — z. SAWANG 1°.
- SAWĒR — strooisel; te grabbel

- geworpen geld. — *ev. w.* — strooijen, uitstrooijen; te grabbel strooijen; wijd uiteen zaaijen op een sawah. — KE — — — gestoord, afgebroken door stoornis; onder andere vermengd, niet er van te onderscheiden. — *tr.* — ook geld langs den weg strooijen, z. a. bij een begravenis. — *cs.* — ook verbreiden, ruchtbaar maken.
- SAWĒT — fijne trekjes en krulletjes ter versiering. — — — ENPOG — eijergebak. — *ev. w.* — met fijne figuurtjes, trekjes en krulletjes versieren of borduren, op goud enz. kantwerk maken; sawĒt bakken. — AN of TATĀH — AN — zeer fijn beitelje voor kantwerk v. e. goudsmid.
- SĒ — z. SA 2°. en 5°.
- SĒB | A — — — vuil, brandig of scherp oprispen. — *db.* EN — zulke oprispingen hebben.
- SĒBĀ *n.*, SOWAN *k.* — voor den Vorst, zijn chef, de overheid of een meerdere komen of zitten, verschijnen, in dienst of om iets te verzoeken enz. — *tr.* — zich begeven tot id. — PĒSĒBAN, PĒSOWAN — plaats waar de regtszittingen gehouden worden.
- SĒBAB (*strandl.*) = SABAB.
- SĒBAH — bennauwd en benaauwdheid, drukking of zwaar gevoel in de maag; ergens zat van zijn of genoeg

van hebben, *als iets iem. verveelt*.

SĒBAL - afwijkend, verschillend, niet gelijken; verschil. — *ev. w.* - afwijken, een anderen weg inslaan; *van 't onderwerp afgaan, tot een ander punt overgaan; scheef of zijwaarts gaan, 't scheuren, snijden, inscheuren; verschillen.*

SĒBANDAR - *verk. van SAH-BANDAR.*

SĒBAR | *ev. w.* - strooijen, uitstrooijen, zaaijen, uitzaaijen (*zaad op de zaadbedding of op hoogen grond*); overal heen verspreiden of uitzenden; naar alle kanten.

SĒBAT = SĒBIT, en z. SĒBET.

SĒBĀWĀ - geluid, gedruisch. — *ev. w.* - geluid geven.

SĒBDĀ = SĀBDĀ.

SĒBĒ - shawl v. e. man.

SĒBĒL | *ev. w.* - een strook afsnijden, -hakken enz.; een oogenblik of een poosje afnemen v. e. werk. — AN - strook; schaaldeel; afgenomen deel tot ander gebruik; uitgebroken uurtje, snipperuurtje.

SĒBĒL - tegenspoed hebben, slecht gaan.

SĒBĒT 1°. - juist passend of sluitend, netjes, *kleding*. — AN - juist goed, van pas; bereidvaardig.

2°. | *ev. w.* = NJABĒT. — KĒ — = KĒSABĒT, z. SĀBĒT.

SĒBĒT = SĒBIT.

SĒBIT | *ev. w.* - scheuren, afscheuren, inscheuren, afrekken; afsnijden, afknippen; een deel van iets afnemen; een boek opensnijden; van den weg afgaan; afwijken, 't regt enz. verlaten.

SĒBLAQ - iets buigzaam om mede te slaan; een slag er mede. — *ev. w.* - slaan met id. — *tslv.* - klappen, een klappend geluid geven; vliegend steken, stekende pijn doen; helder schijnen, de zon; open van uitzigt, met vergezigt.

SĒBĒL - uitgeblazen wind uit den mond. — *ev. w.* - met den mond blazen, iets opblazen, aanblazen, opstoken, aanwakkeren, een twist enz.

SĒBĒT 1°. k. n., soms ook SĒBAT k. - uitroep, 't uitgeroepe- ne; geroep, gewag, mare; hoe een naam luidt of is. — *ev. w.* - uitroepen, opnoemen, vermelden, noemen; gewagen; aanroepen; God aanroepen, de belijdenis van Gods naam uitspreken. — *cs.* - gewag of melding maken van; opnoemen, uitspreken. — AN, PĒ — AN of PĒNJĒBOETAN - naam, benaming; naam, gerucht.

SĒBRAQ - rits! van scheuren. — *ev. w.* - aan iets rukken; een stuk er aftrekken.

SĒBRAT = SĒBRAT.

SĒBRĒT = SĒBRĒT. — *tslv.* -

geheel schoon of effen, zuiver, zonder vlekken, moeten of onessenheden of wolken.

SĒBRĒNG = SĒMPRĒNG.

SĒBRĒQ | *ev. w.* - iets dat men strak trekt, met een ruk afsnijden.

SĒBROT | *ev. w.* - ontrukken, met een ruk van iem. afnemen; berooven, afzetten.

SĒDĀ - z. PATI 2°.

SĒDAGAR = SOEDAGAR.

SĒDĀJĀ - z. KABĒH.

SĒDANTĒN - k. d. van KABĒH.

SĒDEKĒNG - z. DEKĒNG.

SĒDJĀ - voornemen, oogmerk, bedoeling; van zin zijn. — *ev. w.* - iets willen of voornemens zijn. — *tslv.* - wilens zijn. — *cs.* - bedoelen, zich ten doel stellen.

SĒDJARAH 1°. - stamboom, geslachtslijst; (*sprkt.*) verslag, verhaal.

2°. - *verb. van DJĀJARAH.*

SĒDJĒ n., SĀNĒS k., SĒJOS k. d. - ander; verschillend, iets anders; iets niet zijn. — *ev. w.* - zich afzonderen of onderscheiden; verschillen in aard of hoedanigheid. — *cs.* - anders maken, elders plaatsen, afzonderen, uitzonderen; bij een andere besteden, aan een andere toevertrouwen. — *tslv.* - ook zich onderscheiden, een uitzondering maken. — SĒDJĒN n., SĀNĒS k. - ook van een andere, bv. moeder, afkomst,

land, van verschillende.

SĒDJORDJĒNG - met de beenen regtuit aaneen zitten of liggen.

SĒDOELĒR n., SĒPĒRĒQ k. - broeder, zuster; bloedverwant; vriend, vriendin. — *ev. w.* - ook vriendschap aanknoopen. — AN - ook broederschap; vriendschap. SĒDOEWĀ (*van DOEWĀ*) - zittende op een hand of de handen leunen.

SĒDRĀJAH = DRĀJAH.

SĒPAH - z. SOERĒH.

SĒPAKĒP = SIPAKĒP.

SĒPEKAH - aalmoes, liefdegift; offermaal; een offermaal geven.

SĒPEKOE - z. DEKOE.

SĒPEKĒS = SIPĒKĒS.

SĒPĒLĀ - z. PĒLĀ.

SĒPĒNG - ontrouw; wankelen, zijn hart laten aftrekken. — *ev. w.* - ontrouw worden, ontrouw plegen.

SĒPĒNG 1°. - van pas, geschikt, groot of ruim genoeg; terwijl. — *ev. w.* - van pas zijn; den vollen wasdom hebben, gewassen enz. — *tslv.* - de drukste tijd v. e. werk. — AN - ook de gepaste tijd, het juiste tijdstip.

2°. n., DAWĒG k. - tamelijk, middelmatig, genoegzaam, voldoende. — SOEMĒPĒNG k. n. - middelmatig zijn.

SĒPĒNGĀ = SĒPĒNGAH.

SĒPĒNGĀH = SĀPĒNGĀ, z. PĒNG. — Ā, — ANĒJĀ, — NĒJĀ,

SĒPĒNGAH-PĒNGAHĀ - wie of wat het wezen moge, onverschillig.

SĒPĒP - aangenaam voor den reuk of voor 't gevoel, welriekend.

SĒPĒRĒQ - z. SĒDOELĒR.

SĒPĒT | *ev. w.* - een schuine strook of plank of plak ergens afsnijden, -zagen enz. — AN - schuine strook, plak enz.

SĒPĒT - bevallig, een vrouwpersoon.

SĒPĒT - rits! roef! van 't trekken v. e. wapen uit de scheede en drg., en van 't snel optrekken der wenkbrauwen. — SĒPAT — - ras om van leër te trekken; wulpsche wenken geven.

SĒPIH - bedroefd; droefheid.

SĒPIJĀ - gereed, beschikbaar; zich gereed maken; gereed hebben of houden of maken.

SĒPIL - zeer wrang.

SĒPĒT - ruk, *bv. om zich of iets los te trekken.* — *ev. w.* - met een ruk zich lostrekken en op den loop gaan.

SĒPOQ = SĒNPOQ.

SĒPOT - plotseling, met een ruk; verrassend; schok in 't gemoed, verrassing; geschokt, getroffen, eensklaps stil blijven staan en omkeeren.

SĒG = SĒQ.

SĒGĀ n., SĒKĒL, PĒNĒKOELAN k. - *korrelig* gekookte rijst; *evenzoo* gekookte spijs van

andere granen. — PĒNĒKOE-LAN - ook de kost dien men heeft of wint of zoekt.

SĒGAH - z. SOEGĒH.

SĒGĀRĀ 1°. n., SĒGANTĒN k. - zee, oceaan. — WĒPI - zandwoestijn. — AN - groot meer.

2°. - gemoed, gezindheid. — GĒPĒ of DJĒMBAR — É - ruim van hart, grootmoedig, vergevensgezind. — ROEPAQ — É - enghartig, kleingeestig, kwalijknemend. — BOEDI — - grootmoedig.

SĒGAWON - z. ASOE.

SĒGĒLĒ | *ev. w.* - op zich zelf blijven of leven, geen omgang houden met de anderen; anders zijn of doen dan de anderen; een zonderling zijn; uitzondering maken op den regel.

SĒGĒR - frisch van smaak of uitzigt, fleurig, versch; opgefrischt, verkwikt. — *tr.* - verfrisschen, verkwikkend.

SĒGOE 1°. - z. TJĒKIQ.

2°. - z. ATOP.

SĒGĒNG = SĒNGĒNG.

SĒGOERAH = SĒROEPAH, z. SOEPAH.

SĒGET | *ev. w.* - grazen, gras eten op 't veld; gras en drg. met de hand uittrekken.

SĒGOQ - steek, pijnlijk stekend of drukkend gevoel in 't lichaam.

SĒGRAQ 1°. - frisch of gezond van uitzigt.

2°. | *1st.* - scherp of heet in de keel, pijnlijk of schrijnend gevoel aldaar.

SĒGRĒQ - schrobzaagje, scheedenzaagje.

SĒGROQ - stok met of zonder mandje aan 't einde om er iets mede uit de hoogte af te stooten. — *ev. w.* - een vrucht enz. zoo afstooten.

SĒH - sjeich, Arabische titel.

SĒHĒB - schaduw, lommer; belommerd.

SĒJĀGĀ = SĒJĀGĀ.

SĒJĒB = SĒHĒB.

SĒJOS - z. SĒDJĒ.

SĒK - in eens, eensklaps. — *db.* - haastig, gaauw!

SĒKĀ - ook iets om zachtjes mede te wrijven: *bv.* een warme doek of kruik. — *ev. w.* - zacht wrijven met iets *bv. tot pijnstilling*; met een doek en warm water afwrijven.

SĒKĀ 1°. (*sprkt.*) = SĀNGKĀ 2°. 2°. - z. SOEKOE 3°.

SĒKALIR - z. LIR.

SĒKALOR - maagkramp; schele hoofdpijn door maagongesteldheid.

SĒKANG - *verk. van* SĒKĀ ING.

SĒKANTĒQ (*sprkt.*) = PIKANTĒQ, z. OLĒH. *En z. SĒKOLĒH.*

SĒKAR - z. KĒMBANG en TĒMBANG. — PĒ — AN - ook k. i. van KOEBĒR.

SĒKARAT - doodstrijd, een moeilijken dood hebben.

SĒKAT, SĒKATĒN k. n., SĒKATOS

k. d. - de gamelan bij den Soesoehoenan voor de groote feestten. — *En z. KATI.*

SĒKAWIT - 't geheele bedrag.

SĒKĒL - z. PRIH-ATIN bij PĒRIH.

SĒKĒLAT = SĒNGKĒLAT.

SĒKĒNDJING - z. SĒKĒSĒQ.

SĒKĒNG - zwak, onvermogen, niet bestand, teeder, hulpbehoevend, moedeloos; zwakheid enz.

SĒKĒSĒQ n., SĒKĒNDJING k. (*van* SĒSĒQ, ĒNDJING) - des ochtends, gedurende den ochtend.

SĒKĒT - vijftig. — *ev. w.* - elk vijftig.

SĒKĒTJĀ - z. KĒPĒNAQ.

SĒKĒTJI - z. SĒKĒTJI.

SĒKĒTĒNG - z. KĒTĒNG.

SĒKING - fijn mesje, vlijm, lancet. — GAPIT - knipmesje.

SĒKLANGKĒNG = LANGKĒNG, zeer, uitermate: z. LOEWIH.

SĒKĒL - z. SĒGĀ.

SĒKĒNG - fijne draadwortels van den arēnboom.

SĒKOEĒOE - zamenspannen, het eens zijn met iem.; zamenzwering; = BATON. — *ev. w.* - zamenspannen, zamenzweren.

SĒKOLAH - school; op school gaan, op school leeren. — *cs.* - op school doen.

SĒKOLĒH n., SĒKANTĒQ k. - zooveel als te verkrijgen of te halen is. — *ev. w.* - verleenen, begunstigen. — *cs.* - genoeg nemen in.

SĒKONGKĒL - konkelen; gekon-

kel.
 SEKONJAR - schoenerschip.—
 LEMARI — - kastje met
 pilaartjes van voren.
 SEKOTJI *k. n.*, SEKETJI *k. d.* -
 schuitje, boot.
 SEKOTOR - kotter.
 SEKSÅ | KĒ — AN - *k. i.* van
 ADRENG: dringend, vurig.
 SEKSI - getuige.— *tr.* - ge-
 tuigen, bevestigen; getuige
 zijn van.— KĒ — AN - ook
 getuigenis.— PĒ — - af-
 gelegd getuigenis.
 SELÅ = SILÅ. *En z. MĒNJAN,*
WATOE. — *En k. van INTĒN.*
 SELÅ 1°. - tusschenruimte, ga-
 ping; tusschentijd, vrije tijd.
 — ING — É of SA — É -
 tusschen.— *ev. w.* - tus-
 schen in liggen of zich be-
 vinden.— *tr.* - ook tusschen
 in spreken.— *tstv.* - ook tus-
 schen; een ledige plaats be-
 zetten. — AN - tusschen.
 — PĒNJĒLAN - tusschen-
 komst.
 2°. - *de 11e. maand van 't*
Moh. jaar, and. Doelkangi-
dah.
 SELAB = SELAP.
 SELAG | *ev. w.* - als vervanger
 voor een oogenblik optreden
 in een werk; tusschenbeiden
 iets anders doen.— *tr.* -
iem. in een werk voor een poos
vervangen; een werk even
laten liggen en iets anders
tusschenbeiden verrigten.
 SELĀGĀ - bloemkelk; gedaan-
 te, toestand *r. e. zaak, orga-*

nisatie.
 SELĀJĀ = SOELĀJĀ.
 SELĀKĀ *k. n.*, PĒTAQAN *k.* -
 zilver.
 SELĀKARANG 1°. - *z. WATOE en*
KARANG 1°.
 2°. - schurft, van een paard.
 SELAM - *verb. van ISLAM.*
 SELAMĒT *n.*, WILOEDJĒNG *k.*,
 SOEGĒNG *k. i.* - heil, geluk,
 welvaart; gelukkig, voor-
 spoedig, welvarend.— *tr.* -
 een offermaal geven voor
 't welzijn of den goeden af-
 loop.— *cs.* - ook op *iems.*
welzijn drinken of offeren;
iem. naar zijn welstand vra-
gen; iem. gelukkig of zalig
maken.— KĒ — AN - heil,
zaligheid enz. — AN - in
welstand; heiloffer.
 SELAN - Ceilon; Ceilonsch.
 SELANG 1°. *n.* | *ev. w.* = NJI-
 LIH, *z. SILIH.*
 2°. | *tstv.* - *z. ben.*
 SELAP | — SELIP - tusschen
 en door elkander, dooreen.
 — *ev. w. en ev. w. db.* - bij
 plekken ergens op of aan
 zijn, tusschen anderen zitten
 of zich mengen.— *tr.* - tus-
 schen iets in steken, onder
 iets mengen (*geen vloeistof-*
fen).
 SELAQ - loochenen, ontkennen
wat men vroeger gezegd of ge-
daan heeft. — *tr.* - zich ont-
 trekken aan wat men eerst
 voorstond; beliegen door een
 ontkenning; verloochenen.
 SELAQ - na aan toe, op 't punt,

zoo aanstonds, heel gaauw,
 juist bij tijds, te spoedig
 voor iets dat men voorheeft of
 wenscht; zeer erg, ten hoog-
 ste, schrikkelijk. — ORA -
 bij geen mogelijkheid, wel
 degelijk niet! — *ev. w.* -
 haast maken.— KĒ — =
 SELAQ; zich verslikken of
 verslikt hebben.— *tstv.* -
 met haast.
 SELAR - wijd van mond of ope-
 ning; wijde monding.— *tstv.* -
 uit verlegenheid met open
 mond staan, staan te gapen;
 verlegen zijn of worden; ver-
 legenheid.
 SELĀSĀ of DINĀ — - Dings-
 dag.
 SELAWAT = SALAWAT.
 SELĒ - enkele uit een paar, en
 = SĀ-SELĒ - een enkele,
 één zonder de wedergā.—
ev. w. - alleen wonen, zitten
 enz., afgezonderd; zonder-
 ling zijn, een eigen wijze
 hebben. — AN - onparig,
 eenlingen of een enkele
 zijn.
 SELEG | KĒ — EN - zich ver-
 slikken of verslikt hebben.
 SELEH - ook zijn post neêrleg-
 gen; zijn ontslag nemen;
 ontslagneming; er van af-
 zien, het opgeven; rust of
 pauze aan 't einde *v. e. vers.*
 — *ev. w.* - neêrleggen.—
tr. - neêrleggen op; zijn
 post enz. afstaan of overge-
 ven aan.— *cs.* - neêrleg-
 gen, liggend plaatsen; laten

rusten, niet beantwoorden
 of behandelen.— *tstv.* -
 liggen, neêrliggen; liggen-
 de, onbeantwoord of onaf-
 gedaan gelaten.— PI —
 - afstand, ontslagneming;
 rustteeken aan 't einde *v. e.*
vers.
 SELEK = SELAQ.
 SELĒNDRO - een bijzonder zamen-
 stel van gamelan.
 SELĒNTJĀ - niet overeenstem-
 mend of overeenkomstig,
 ongelijk, niet gelijktijdig.
 SELEQ = SELAQ.
 SELER = TJĒLER.
 SELET - een klets of 't geluid
 van een slag met een karwats
 of drg.; klets! — *ev. w.* - een
 slag geven, slaan, als *bov.* —
tstv. - klinken, kletsen, zulk
 een slag; steken, stekend pijn
 doen.
 SELIGI - *srt. van speer.*
 SELING 1°. - afgewisseld, in
 afwisseling met, er tus-
 schen. — SOERĒP - ver-
 keerd verstaan.— *db. of*
 SELANG — - geschakeerd,
 mozaïek; bont dooreen.—
ev. w. - schakeren, met ver-
 schillende kleuren bewer-
 ken.
 2°. - porseleinpoeder.— *ev.*
w. - daarmede poetsen.
 SELIR of GARWĀ — - *k. i. van*
GOENPIQ; bijwif. In dicht-
stukken ook AMPIL. — *ev. w.* -
iem. boven anderen verkie-
zen; tot bijwif nemen.—
 SINĒLIR en — AN - uitge-

lezen. — PRADJOERIT SINELIR en — AN — lijfwacht.
 SĒLIRĀ 1°. — SĒRIRĀ, z. AWAQ.
 2°. — leguaan.
 SĒLOEKOE — met aaneengesloten beenen.
 SĒLĒNG | *ev. w.* — soelēngs of larons vangen.
 SĒLĒP of PRAHOE — — sloep.
 SĒLER — lange rij achter elkander. — — AN —
 SĒLET — ring, band, randje, opgelegd tot versiering, beslag, slootje aan een gordel.
 SĒLOG — jonge wilde obi. — *ev. w.* — obi uitgraven.
 SĒLOKĀ — figuurlijke of beeldsprakige uitdrukking.
 SĒLONDJOR — z. bij LONDJOR.
 SĒLONG — SĒLAN.
 SĒLOT 1°. — allengs. — *db.*, en *db.* é — al mettertijd.
 2°. — slot van een deur en dry.
 SĒM — SĒNGSĒM.
 SĒMADI — diep aandachtig gebed of bidden.
 SĒMADOS — z. SĒMĀJĀ.
 SĒMAH — z. SOMAH.
 SĒMAHOS — z. bij MĀNGSĀ 1°.
 SĒMĀJĀ n., SĒMADOS k. — belofte, afspraak; beloven; verzoek om uitstel; uitstellen. — — AN — zamen afspreken, zamen vooruit bepalen.
 SĒMAKĒJAN — SOEMAKĒJAN.
 SĒMĀNĀ n., SĒMANTĒN k. — zoo, zooveel, in die mate, zulk. — — PĒQ —, KĀLĀ — — toen, op dien tijd.
 SĒMANG 1°. — veinzen, huichelen; geveinsd, huichelach-

tig, schijnheilig.
 2°. en *db.* — heimelijk twijfelen.
 SĒMĀNGKĀ k. n., WĀTESAN k. d. — watermeloen.
 SĒMANGKĒJAN — SOEMAKĒJAN.
 SĒMANTĒN — z. SĒMĀNĀ, SĒMĒNĒ en SĒMONO.
 SĒMAR — stut voor een paal.
 SĒMAT 1°. — verk. van Spaansche mat.
 2°. | WOEDĒN — — kleine viinnige steenpuist.
 SĒMBĀDĀ k. n., SĒMBADOS k. d. — voegzaam, geschikt, behoorlijk, in behoorlijke verhouding. — *tr.* — beantwoorden, voldoen aan, verhooren; genoegzaam weêrstand bieden, weêrhouden.
 SĒMBAGI — *srl.* van fijn sits.
 SĒMBAH — eerbiedige begroeting; zeker huldebetoon met de handen aan voorhoofd en neus. — *ev. w.* — eerbiedig begroeten; een sĒmbah maken; vereeren, aanbidden. — — PANĒMBAHAN — een roestelijke titel.
 SĒMBAJANG — Godsvereering, gebed; 't gebed doen, godsdienst plegen.
 SĒMBARANGAN (*voor* SA-BARANGAN) — van alles, alles, allerlei, willekeurig.
 SĒMBARI — BARI.
 SĒMBĒLĒH | *ev. w.* — keelen, den hals afsnijden, slagten.
 SĒMBĒN — z. bij SAMBI.
 SĒMBĒR — manziek.
 SĒMBĒRĒT | TING — — zich

links en regts verdeelen, een straal; overal met verdeelde stralen uitloopen; onzamenhangend, uiteenlopend, verspreid van zin, zonder verband met elkander. — *ev. w.* — plat of verdeeld uitschieten, een straal rocht door een reet; door een naauwe reet heen schijnen, een licht; niet zuiver, gebroken, een geluid.
 SĒMBĒT | *ev. w.* — medeslepen, medevoeren. — — KĒ — — KESEMPĒD.
 SĒMBĒT — vod, oude lap, olie of smeerlap om in te vrijen. — *ev. w.* — met een lap insmeren, inwrijven.
 SĒMBĀJANG — SĒMBAJANG.
 SĒMBILANG — een zeevisch. — — EN — door 't eten van dien visch haar zwangersheid verliezen.
 SĒMBĒDJĀ — een boom met groote witte bloemen, die veel op begrafplaatsen staat; een gestrepte zijden stof.
 SĒMBĒH 1°. | *ev. w.* — nieuw opschilderen, een kleedje; als nieuw oppoetsen, metaalwerk.
 2°. — PITAMBĒH, z. TAM-BĒH.
 SĒMBOELĒH — vergoeding; vergoeding nemen of krijgen, zijn schade inhalen. — *ev. w.* — vergelding of vergoeding geven, vergoeden.
 SĒMBER — ook wat uit den mond gespoten wordt,

mondsputting, *br. tot wondergeneesmiddel.* — *ev. w.* — uit den mond spuiten, iem. een mondsputting geven; blazen, eenden, slangen enz.; beletten, tegenhouden. — *tr.* — bespuiten, als *bov.* — *cs.* — ook spuitende uitbraken, een vuurberg. — *tsv.* — ook uitbruisen.
 SĒMBOERAT — stralen van onder de kim uitschieten, de zon; lichte strepen krijgen of hebben, een vrucht die begint te rijpen. — *ev. w.* — stralende te voorschijn komen, de zon; in een straal uitspuiten, bloed; in geheele rijen zich groen vertoonen, 't padigewas. — *tsv.* — stralend uitspuiten, bloed.
 SĒMBONG — SĒMBĒNG.
 SĒMBRADAG — zich verbreiden of rondom laten merken, een geur.
 SĒMBRĀNĀ — lichtzinnig, onnadenkend, onvoorzigtig, achteloos, slordig in 't werk enz., slabakken; brutaal uit lichtzinnigheid; gekheid maken. — *tr.* — lichtzinnig enz. te werk gaan met, den gek steken met; gekscheren met, foppen. — — AN — ook gekheid, grap, een grap maken, jokken, voor de grap.
 SĒMBRĒT — aan den rand in- of uitgescheurd. — *ev. w.* — iets inscheuren.
 SĒMBRĒBOD (*sprkt.*) — SĒMRĒBOD, z. SĒRĒBOD.

SĒMĒDI = SĒMADI.

SĒMĒK = SOEMĒK.

SĒMĒNĒ *n.*, SĒMANTĒN *k.*, SĒMĒNTĒN *m.* = SĒMĒNĒ *enz.*, van wat nader bij getoond of voor oogen gesteld wordt: in deze mate.

SĒMĒNĒ = SOEMĒNĒ.

SĒMĒNGKIN = SĒMANGKIN, *z.* SANGKIN.

SĒMĒNI = SOEMĒNĒ, *en z.* SOEMĒNI.

SĒMĒNTĒN = *z.* SĒMĒNĒ.

SĒMI - uitbotten, uitloopen, planten. — AN - schot, jong lot. — OEDAN — AN - regen na lange droogte, ook wel OEDAN NJĒMĒNI (*z.* ook SOEMĒNI).

SĒMIGIT - *verb.* van MĒSDJID.

SĒMIR - smeer, schoen-, wa-gen- en *dry.* smeer. — *ev. w.* - smeren, insmeren.

SĒMIRĒNĒ - koeltje, frisch windje.

SĒMJANG | *db.* - twijfelmoedig, huiverig.

SĒMOE - voorkomen, uitzigt, blijk, uitdrukking, er uitzien, *e. o. a.* gelaat vertoonen; zweem, tint, -achtig; oogelijk, er wel of bevallig uitzien. — *tr.* - aanduiden of laten blijken of te kennen geven door *wenk* of *gelaat*; zinspelen op; oogelijk maken, een goed voorkomen geven. — PĒ — AN - uitdrukking *v. e.* gevoel *enz.* door gelaat of gebaar; gelaat, voorkomen, wezens-

trekken; wenk, wenkende aanduiding; zinspeling; zinnebeeld, gelijkenis.

SĒMOER - gesmoord; gesmoord geregt. — *ev. w.* - smoren.

SĒMOET - mier; een jeukende huiduitslag bij kinderen. — GATEL - klein *srt.* van mieren; jonge edelknappen van den Vorst.

SĒMONO *n.*, SĒMANTĒN *k.*, SĒMONTĒN *m.* = SĒMĒNĒ *enz.*, van wat minder nabij getoond wordt. — IKOE, — OEGĀ, ĒWĀ — - evenwel, intuschen, toch. — IKOE - ook toen, te dien tijde. — OEGĀ - ook evenzeer, toch ook. — MANĒH - evenzoo, desgelijks, almede.

SĒMPAD | *ev. w.* - berispen, aanmerkingen maken, laken.

SĒMPAL | *ev. w.* - afbreken, afkappen, afknotten; fnuiken. — AN - ook arm *v. e.* rivier; brokstuk uit een verhaal *enz.*

SĒMPĒD | *ev. w.* - een poos uitbreken uit den tijd, voor een werk bestemd, tusschen ander werk in iets verrigten; *iem.* mede in een zaak betrekken, er in halen, mede een berisping of veeg uit de pan geven.

SĒMPĒL = SĒMPAL, van kleiner of dunnere gedeelten.

SĒMPĒLAH - verdrietig, wanhopig, ten einde raad, het niet meer kunnen uithou-

den.

SĒMPĒR - verlamd, lammig, krachteloos, arm of been.

SĒMPJOQ | *ev. w.* - tegenaan klotsen, kletsende tegenaan komen.

SĒMPLONG | *tstv.* - tevreden, voldaan, welgemoed, 't hart.

SĒMPEG - stomp van punt door afbreking of afslijting; van 't hart: stomp, onbevattelijk, zich niet weten te helpen of te behelpen.

SĒMPOELĒR - voorspoedig, meeloopen, voordeelig gaan, voorspoed hebben; voorspoedig groeijen; voorspoed, vooruitgang. — *ev. w.* - bevorderen, aankweeken.

SĒMPĒRNĒ - volkomen, volmaakt, voleindigd; volkomen hersteld, volkomene herstelling; geheel weggeruimd, gansch verdwenen, verdelgd, volkomen vernietigd; volkomen zuiver, volmaakt heilig.

SĒMPĒJONG | — AN - waggelen, waggelend of slingerend gaan.

SĒMPOL - boutje van gevogelte en andere kleine dieren.

SĒMPOR | *ev. w.* - uitbruisen, uitgudsen.

SĒMPĒROT | *ev. w.* - stralen schieten, glansrijk verschijnen.

SĒMPRIT - gepiep; scheede van een jong sirihblad. — *tstv.* - piepen. — AN - een blad of papier als een sĒm-

prit gevouwen, waarop men zuigende een piepend geluid maakt.

SĒMPRENG - lusschw. voor 't ge-suis van een snelle vaart door de lucht. — *tstv.* - snel voortstrijken of vliegen, snel voorbijzuizen, aan komen vliegen.

SĒMPRONG - buis of pijp, aan beide zijden open; blaaspip, lampegglas; verrekijker. — *ev. w.* - door een verrekijker bezien.

SĒMPROT - spuit; klisteerspuit. — *ev. w.* - spuiten, uitspuiten, bespuiten; *iem.* een lavement zetten.

SĒMRĒJĒNG - een kleine portie. SĒMRĒNGAH - frisch, helder, 't gelaat, gezond uitzien; frisch rood of geel van kleur; verkwikt; lustig.

SĒNĒDJĒ (sprkt.) = SĒNADJAN. SĒNADJAN *k. n.*, SĒNAHOS *k. d.* - hoewel, ofschoon, niettegenstaande.

SĒNAL | *ev. w.* - *iem.* een bits antwoord geven, toesnaauwen, toebijten. — KĒ — - ook bij ongeluk uit de hand *enz.* laten glippen; zich iets zien ontgaan, de kans laten voorbijgaan; zich verspreken; een fout begaan bij 't kaartspel.

SĒNĒPATI - legerhoofd. — *tr.* - 't leger aanvoeren als opperbevelhebber.

SĒNBĒN - *verb.* van SĒMBĒN, *z.* SAMBI.

SĒNDARĒN - boog met een snaar die men in den wind geluid laat geven: gonsboog.
 SĒNDĀWĀ 1°. of — POETIH - salpeter. Ook k. van OBAT.
 2°. - de klipzwaluw die de eetbare vogelnestjes maakt.
 SĒNDIKĀ = SANDIKĀ.
 SĒNDJĀTĀ 1°. - k. van BĒPIL, schietgeweer.
 2°. | — PITOELĒNG - hulp in werkvolk en gereedschappen.
 SĒNDĒT = KĒDĒT.
 SĒNDĀL - goed van de hand gaan of in trek zijn. — *ev. w.* - rukken, afrukken, wegrukken. — *cs.* - ook werkvolk of trekbeesten aanzetten.
 SĒNDĀNG - waterbron. — *ev. w.* - uit den grond of een berg ontspringen, een bron vormen.
 SĒNĒ - voorwaardelijk, nog *ergens* van afhangen, in afwachting. — *tstv.* - leunen, tegenaan staan; steunen, zich verlaten, vertrouwen, het laten afhangen van iets; onzelfstandig, geen eigen keus hebben; onmiddellijk volgen op *iem.*, zich aansluiten. — *tr.* - gaan leunen tegen. — AN - steun, leun; leunen, geleund. — PĒSĒNĒJĀN - leuning van een bank enz.
 SĒNPĒNG - pees v. e. boog, gespannen koord, snaar van een viool enz.
 SĒNPĒT - belemmerd, niet wil-

len vloten, sukkelen, haperen; traag van verstand. — *tr.* - traag of slaauw te werk gaan in.
 SĒNDI | *tstv.* - daaropvolgend in ouderdom, een broeder of zuster. — SOEMĒNDA-SOEMĒNDI = KAKANG-API, op elkander volgend in ouderdom of grootte.
 SĒNDOE - op ontevreden of berispending toon. — *ev. w.* - berispen, verwijtingen doen.
 SĒNDOL = SĒNPOL.
 SĒNDON - preludium, preluderen bij muziek; 't inleidingsgezang bij het opvoeren van een nieuwe pop bij de wajang; een liedje zingen met begeleiding van muziek.
 SĒNDOQ k. n., LANTARAN k. i. - lepel, eetlepel.
 SĒNĒ 1°. - z. OEJĒH.
 2°. | *tstv.* - z. ben.
 SĒNĒB en *tstv.* - benaauwdheid of knijpend gevoel in de maag of om het hart; benaauwd, krimpelingen gevoelen.
 SĒNĒN en DINĀ — — Maandag. — *tr.* - bestraffen, beknorren. — AN - Maandagstornooi.
 SĒNĒN - mooi, schoon, bevalig. — *tr.* - verfraaijen.
 SĒNĒNG k. n., PARĒNG k. i. - tevreden, vergenoegd; genegen, behagen vinden. — *tr.* - behagen of vermaak vinden in. — *cs.* - ook be-

hagelijk. — KĒ — AN - tevredenheid, lust, zin; vermaak.
 SĒNĒNGGĀ = SANĒNGGĀ.
 SĒNĒP = SĒNĒB.
 SĒNĒPĀ = SINĒPĀ, z. SĒPĀ.
 SĒNĒS (*sprkt.*) = SANĒS, z. SĒDJĒ.
 SĒNĒT - k. i. van OEMPĒT.
 SĒNG *ch.* - geslachtsnaam.
 SĒNG - sissen, gesis. — *db.* - een weinig door den neus spreken; een zeker sissend geluid dat 's nachts gehoord wordt.
 SĒNGADI - voorgeven, veinzen.
 SĒNGĀDJĀ | *ev. w.* = NGADJANI (z. ĀDJAN); = 'NDJARAG en NĒMĀHĀ, z. TĒMĀHĀ.
 SĒNGAQ - scherp of bijtend van reuk; scherp, snaauwend.
 SĒNGĀRĀ - vervloeking; een vloek er op doen. — *cs.* - vervloeken.
 SĒNGĒR - 't geschreeuw van een hert. — SĒNGAR — — scherp en bits. — *ev. w.* - schreeuwen als een hert; scherp of bits spreken, toesnaauwen.
 SĒNGĒR | *tr.* - verbitterd zijn. — SOEMĒNGĒRĒN, SOEMĒNGĒR, SOEMĒNGĒRĒN, KĒSĒMLENGĒRĒN - versuft of verbluft staan van verbazing enz.
 SĒNGGĀ (*sprkt.*) - verk. van SĒ-ĒNGGĀ, z. ĒNGGĀ.
 SĒNGGANG = z. WARAS. En k. i. van MAJAR.
 SĒNGGANI - muziekinstrument

met glazen toetsen enz.
 SĒNGGAQ - geroep van ho! ho! op de maat van muziek; vrolijk geroep, gejuich. — *db.* - juichen. — *tr.* - de dansmuziek met maatgeroep begeleiden.
 SĒNGGĀRĀ = SĒNGGĀRĀ.
 SĒNGGĀTĀ - z. SOEGĀTĀ.
 SĒNGGĒT - stok om iets in de hoogte af te stooten of te snijden of te breken; middel ter bereiking van een doel. — *ev. w.* - met een stok in de hoogte afsnijden enz.
 SĒNGGĒH k. n. 1°, SĒNGGĒH *kd.* | *ev. w.* - 't er voor houden, meenen, wanen, houden voor. — *tstv.* - eigenwijs.
 2°. = SĒMBĒH 1°.
 SĒNGGĒNG - bunsing.
 SĒNGGĒR | *db.* - snorken, ronken.
 SĒNGGĒT = SĒGĒT.
 SĒNGGOL | *ev. w.* - tegenaan komen, raken, stooten, aanstooten; *iem.* er bij in halen.
 SĒNGGOR | *db.* - roghelen, roghelend geluid; spinnen, een *tijger*; grommen, knorren. — *ev. w.* - snorken, ronken.
 SĒNGGOT 1°. - wip, hengel, z. a. van een put. — *ev. w.* - er mede wippen of hengelen.
 2°. | *ev. w.* - knaauwen, z. a. een wild zwijn zijn prooi.
 SĒNGGRANG - vinnig, scherp, bits. — *ev. w.* - snaauwen, een doordringend raauwen

schreeuw geven, ook een tijger. — *tr.* — toesnaauwen, vinnig bescheid geven.
 SENGGRĒNG | *ev. w.* — een schrill geluid maken, *bv. op een viool*, krassen, zagen.
 SENGGRĒQ — snuif, snuiftabak. — *db.* — met den neus snuiven, snikken *bij 't huilen*.
 SLENGGRĒQ | TING — — algemeen gesnik. — *ev. w.* — snikken.
 SENGGRQ | *ev. w.* — knorren, als een varken.
 SENGJĒN — *z. BIJĒN*.
 SENGQ | *db.* — piepen, *iems. ademhaling*.
 SENGIR — zoetachtig scherp van reuk.
 SENGIT — haat; haat voeden; haten. — *ev. w. en tr.* — haten, haat toedragen.
 SENGKĀ | *ev. w.* — steil zijn, een weg; hooggaande, opgedreven, bovenmate verhoogd, aanmatigend; tot een voorname zich wenden, het hooger zoeken; opstaan tegen een hogere; een prijs hoog opvoeren, iets overdreven hoog in prijs stellen. — *cs.* — ook tot hoogen rang verheffen; buitengewoon veel van iets vergen. — AN — steilte; tot hooger stand opgeklommen. WONG — AN — parvenu; nieuw aangekomene vreemdeling die ergens komt wonen.
 SENGKĀLĀ 1°. — tijdrekening, jaartelling; chronogram.

2°. — ramp, onheil. — *ev. w.* — rampspoedig. — KĒ — — door ramp getroffen. — *tr.* — in 't ongeluk storten.
 SENGKALANG — velg; eindlasch van een dakspaar.
 SENGKANG — *z. SOEWĒNG*.
 SENGKAP — PAJAL.
 SENGKĒL — SEKĒL, *z. bij PERIH*.
 SENGKĒLAT — laken; lakensch.
 SENGKĒLIT — TJĒNGKĒLIT.
 SENGKĒQ — tobben, sukkelen, moeite hebben om voort te komen, onvoordeelig gaan.
 SENGKĒQ — SINGKĒQ.
 SENGKER | *ev. w.* — omheinen, afsluiten; voor zich of ergens voor opgesloten houden; onteigenen, voor zich bestemmen, beslag leggen op. — *tr.* — *k. van NGOEROENGI* (*z. KOERĒNG*), omheinen. — AN — ook = GANTOENG-AN.
 SENGKIL — moeilijk, zwaar of moeilijk gaan; een drukkend en knijpend gevoel hebben, de buik. — *ev. w.* — een zwaar werk of een toerberij zijn; moeilijk te bestijgen, een hoogte, steil.
 SENGKĒLĒH — geknaakt er bij hangen; van den schouder: zoo vermoeid of stijf dat de arm er slap bij neêrhangt. — *ev. w.* — iets zoo knakken.
 SENGKĒD — lustig, graag, ijverig, met graagte; lust, ijver. — *tstv.* — dapper in de weer.

SENGKĒJONG — 't waggelen, 't slingeren, in 't slaan of gaan. — *db.*, SENGKOJANG — en — AN — waggelen, slingeren.
 SENGKĒJOR — SENGKĒJONG.
 SENGKOQ — TJĒNGKOQ 2°.?
 SENGKRANG — scherp bijtend of brandend gevoel op de huid. — *tstv.* — steken, branden, scherp prikkelen.
 SENGKRAQ — barsch, ruw, 't spreken. — *ev. w.* — een paard met de teugels in den mond rukken.
 SENGKRING — prikkelend gevoel op de huid. — *tstv.* — scherp prikkelen.
 SENGĒNG — grootspraak.
 SENGĒR — WĀNGĒR, of *bep.* bedorven rieken, als bedorven visch, scherp en duf rieken; sterke duffe lucht, stank.
 SENGQ | *ev. w.* — er bij zitten zonder mede te doen.
 SENGOL — SOEGAL. — *tr.* — norsch bejegenen.
 SENGQ — gesnuif van een neuszoen. — AN — snuifje, bij telling van zoeztjes.
 SENGSEM — groote lust, ingenomenheid met iets, groot vermaak in iets vinden, bekoord, bekoring. — *tr.* — groote neiging voelen tot. — *cs.* — ook bekoorlijk, verrukkelijk.
 SENGSENG — *z. SĒNG*.
 SĒNI (*sprkt.*) — SĒNĒ, *z. OE-JĒH*.

SĒNIG | *db.* — in angst zijn, zijn hart voelen ineenkrimpen; poperen; 't krimpen of poperen van 't hart.
 SĒNIQ — ronde mand met vierkant onder eind.
 SĒNĒQ — een onbekend beest, ten spreekwoord voor leelijkheid.
 SĒNET — steek, scheut, stekende pijn voor een oogeblik.
 SĒNTAGĒN — SĒTAGI.
 SĒNTĀNĀ — bloedverwant van den Vorst of van een voorname persoon, lid van een vorstelijk of aanzienlijk huis; aanzienlijke afstamming van een desahoofd.
 SĒNTAQ 1°. — spanhoepel van een tamboerijn. — *ev. w.* — een tamboerijn spannen.
 2°. | *ev. w.* — toegraauwen, afsnaauwen.
 SĒNTĒG — gevoel van voldaanheid of van verzadiging, en van genoegzaamheid tot iets, zich in staat of sterk genoeg gevoelen; sterk genoeg, tabak. — *tstv.* — ook in zijn hart voelen, getroffen, verrast zijn; moedig, er niet tegen opzien.
 SĒNTĒG — stijf aangetrokken, een weefsel, digt geweven. — *ev. w.* — een weefsel stijf aanzetten; met aandrang, dringend, krachtig.
 SĒNTĒK — SĒNTAQ. — *tstv.* — knap van leest, een meisje.
 SĒNTIKĀ — handig, knap, be-

kwaam, rustig en juist in zijn doen; kalm en bedaard van gelaat.

SENTIL - de huid; de trekker v. e. geweer; de tong v. e. gesp; 't kniphoutje v. e. val; en = SANTIL.

SENTOG | *tslv.* - een onaangename gewaarwording hebben, een stekende drukking, een duw, stoot enz. voelen; van 't gemoed: geschokt, onaangenaam aangedaan.

SENTOLO - kabeltouw, ankerkabel. — *ev. w.* - een vaartuig daarmede vastleggen.

SENTOR - sterke strooming van water of lucht, sterke togt; hard stroomen of voortvliegen. — *ev. w.* - hard tegenaan stroomen of waaijen.

SENTOSA - veilig; stevig, hecht, sterk; standvastig; zeker, vertrouwd, wel te vertrouwen, solide; veiligheid enz. — *tr.* - stevigen, versterken, bevestigen; ondersteunen; volharden in, volhouden tegen.

SENTANG | *ev. w.* - op zij uit slaan, stooten, schoppen of duwen.

SENTAQ | *ev. w.* - den kop opsteken, er mede omhoog slaan; *iem.* onder de kin stooten.

SENTÉ - een plant met een eetbare aarderucht.

SENTENG - sport, spanhout,

spantouw; bindlat, bindbalk, plank of stang tussen twee pilaren enz.; dwarsbalk of -plank of dol in een vaartuig; en = SENPENG. — *ev. w.* - bespannen of verbinden met een senneng; als sport enz. ergens in zitten.

SENTER en SENTAR — — schel, schreeuwerig van stem.

SENTET - ook ligte berst in aardewerk en drg.; gebersten; een gebroken geluid geven, als gebersten aardewerk dat gelikt wordt; schel, gillerig, *iems.* stem door zwakte der slijmvlieszen enz. — *ev. w.* - een berst zijn; bij 't spinnen den draad strak aanhalen.

SENTIJENG - snel, vaardig, fluks.

SENTIQ - tik of achteruitslag met een achterpoot. — WALANG — EN - stijfkramp in een achterpoot hebben.

SENTIQ - knip met duim en vinger. — *ev. w.* - zoo knippen; een knip geven; aantikken tot wenk; een tik of achteruitslag met een achterpoot geven.

SENTONG - afgeschoten vertrekje in een Jav. huis; berg-hok. — *ev. w.* - in een kamertje zich ophouden of wegschuiten; de kamer houden, te huis blijven; een kleinen inham vormen, de zee aan de kust; in een inham liggen of schuilen. —

— AN - kamertje, *bep.* die aan weerszijden van een Jav. bedstede; kleine inham.

SEPĀ - gedaante, vorm, gelijkenis, zweem, zweemen. — KA — — of SINĒPĀ - gemaakt in de gedaante van, gevormd als. — *cs.* - ook = NGOEPAMAQAKÉ, z. OEPĀVĀ.

SEPĀ - smakeloos, flauw.

SEPĀDĀ - *verb.* van WASPĀDĀ.

SEPAH 1°. - uitkwaauwsel, iets uitgezogen, uitgekwaauwd. — *tr.* - een wond beleggen met een uitgezogen sirihpruim.

2°. - z. TOEWĀ.

3°. - z. SEPĒH 2°.

SEPAH 1°. - sipajer, inlandsche soldaat in Engelsch Indië.

2°. - een oud srt. van duit; de waarde van 4 duiten.

SEPAHOS - *verb.* van WASPAHOS, z. WASPĀDĀ.

SEPĀLĀ - kleinigheid; luttel, onbeduidend. — *tslv.*, SOEMĀPĀWON of SOEMĀPANTĒN k. d. - gering, van geen belang.

SEPĀNGAT = SOEPĀNGAT.

SEPANTĒN | *tslv.* - z. bij SEPĀLĀ.

SEPAQ - schop achteruit. — *ev. w.* - achteruitschoppen.

SEPĀTĀ = SOEPĀTĀ.

SEPĀTOE - schoen; remschoen.

SEPĀWON | *tslv.* - z. bij SEPĀLĀ.

SEPĒH = SEPAH.

SEPĒKET - het geheel eens zijn of het houden met *iem.*

SEPĒLĒ = SEPĀLĀ.

SEPĒN - dispens, provisiekamer. — TOEKANG — — hofmeester, dispensjongen. — *En z. bij SEPI.*

SEPĒN - z. SEPI.

SEPĒR - cijfer, nommer.

SEPĒR = SEPĒRĒ.

SEPĒR | *tslv.* - op een togt ergens aangieren.

SEPĒT 1°. - zamentrekkend van smaak; zwaar, knijperig, de oogen, z. a. van slaperigheid.

2°. - vezelachtige bolster van een kokos-, betelnoot en drg.

SEPI | DONGĀ — — gebed ter inwijding in de geheime wetenschappen; de zwarte kunst.

SEPI n., SEPĒN k. - eenzaam, stil, onbewoond; niet aanwezig, niet voorhanden, niet te vinden; ontstentenis, gemis. — É - bij ontstentenis van of gebrek aan. — ORĀ — — niet ontbreken. — *ev. w.* - in de eenzaamheid leven of zich afzonderen; een plaats verlaten. — AN - ook stil, zonder muziek enz. — KĒ — AN - verstoken van; zich in de eenzaamheid vervelen. — PĒ — AN - eenzame plaats. — PĒNĒPĒN k. n. - afzonderingsplaats.

SEPIR of TOEKANG — — cipier. — — ook gevangenhuis. — *ev. w.* - in 't gevangenhuis sluiten. — AN - gevangen-

nis. — WONG — AN — ge-
vangene.
SÈPLEQ — onbeduidend, beu-
zelachtig, niet de moeite
waardig, de verwachting
teleurstellen; iets onbedui-
dends, een flauwigheid.
SÈPEH 1°. — z. TOEWĀ.
2°. k. n., SÈPAH k. d. — water
om ijzer of staal te harden;
om een wapen te vergifti-
gen; om horen te harden;
bruineersel voor goud. —
tr. — harden; vergiftigen;
bruineren, als bov.
SÈPGER — spoor, prikkel.
SÈPOT — hutspot.
SÈPRAGI — de volledige voor-
raad van benodigdheden
om iets te maken of samen te
stellen.
SÈPRÉ — spreid, dekkleed.
SÈPTĀ — z. DOJAN.
SÈPTOE en DINĀ — — Zater-
dag. — ev. w. — Zaterdag
houden. — AN — Zater-
dags-tornooi.
SÈR 1°. — tusschw. van gesnor
door de lucht, en van 't indom-
melen. — db. — indommelen.
2°. — de enkele draden
waaruit een touw of koord
gedraaid is. — TĒLOE —
driedraadsch.
3°. — verk. van SÈSER.
SÈRAKAH — SOERAKAH.
SÈRANG of SRANG 1°. — rigting,
koers, waar het regt opaan
gaat of men in zijn gang op-
aan houdt, wat regt voor
den boeg is; de boeg; en

DJOEROE — — boegwach-
ter, bootzman. — ev. w. —
regt aanhouden op; regt
doorgaan, zich door niets
laten afleiden of ophouden,
doortasten, trotseren; zijn
gang verhaasten. — db. AN
of SRANG-SRANGAN — door en
over elkander heen stuiven,
holderdebolder.
2°. — MRAMBET en BÈDĪ-
JANG MRAMBET.
SÈRAP 1°. — z. SOEREP 1°.
2°. | tr. — afstoffen, zacht-
jes afslaan, ragen.
SÈRAQ — heesch, schor.
SÈRAT 1°. — vezels der planten,
de draad van hout; spin-
draad v. e. zijde worm enz.;
streepje, aartje; bloedaartje
in 't oog. — ev. w. — een
streepje of aartje zijn.
2°/4°. — z. SOERI 3°, TOE-
LIS, BATIQ.
SÈRATI — olifantgeleider, kor-
nak. — tr. — een olifant be-
sturen; een kind enz. bestie-
ren; iem. verzorgen, oppas-
sen, bedienen.
SÈRBAN — tulband, hoofddeksel.
SÈRBAT — zekere kruiderijen-
thee.
SÈRBET — servet, handdoek. —
tr. — de handen, iems. lig-
chaam enz. met een doek af-
vegen of afdroogen.
SÈRDJĀNĀ — schrandere, wijs,
vernuftig; wijze, geleerde,
filosoof.
SÈRDJOE — welgevallen, met
genoegen; ergens mede in-

stemmen. — tr. — genoegen
hebben in.
SÈRPAPOE — soldaat.
SÈRÉ — welriekend srt. van
baardgras.
SÈRÈD 1°. | db. — verruilen,
verwisselen met elkander. —
ev. w. — slepen, bedr. en onz.;
bij een hanegevecht het beest
dat verloren heeft, tot prijs
nemen. — AN — ook een
sleep aan zijn kleed heb-
ben; de tot prijs genomen
haan.
2°. — SÈRÈT.
SÈREG — vervolging in regten,
dagvaarding. — ev. w. —
aan- of voortdringen, voort-
drijven, aanjagen, aanspo-
ren; in regten vervolgen,
dagvaarden. — AN — de
dunne darmen v. e. beest. —
SÈRÈH — SÈLÈH, LÈRÈH, PA-
SRAH; ontslag, vrijstelling.
SÈRÈN — wisselen, wisseling,
beurt, aftreden, plaatsma-
ken voor een opvolger; waar-
neming van een post enz. —
tr. — de beurt geven aan,
aftreden voor. — cs. — een
post enz. overdragen, over-
geven, overlaten.
SÈRÈNG 1°. — 't scherpe vocht
van een djerookschil;
scherp, iems. woorden. —
ev. w. — 't vocht uit een
djerookschil in 't oog per-
sen; iem. met harde wor-
den of bedreiging persen,
met geweld ergens op aan-
dringen. — KÈ — — gevaar

loopen van iets.
2°. — misnoegd, verstoord;
misnoegdheid. — KÈ — —
zich iems. misnoegen op den
hals halen.
3°. — nagalm van klok, game-
lan enz.; nabrommen.
SÈRÈQ 1°. | cs. — NJÈRÈNAKÉ,
z. SÈRÈN.
2°. | ev. w. — schrammen,
ligt snijdende langs de huid
gaan.
SÈRÈT 1°. — gekleurde of ver-
gulde rand, streep of kring.
2°. | ev. w. — NJÈRÈD, z.
SÈRÈD.
SÈRÈT k. n. 1°, SÈS of ESÈS k. i.
— 't opium schuiven. — NJÈ-
RÈT, SÈS of ESÈS — opium
rooken of schuiven.
2°. — den draad aantrekken
bij 't spinnen.
SÈRÈT — stroef, moeilijk
schuiven enz., vast ergens
op of in; beklemd, de stem,
met moeite uitgebracht
worden, iems. woorden.
SÈRIQ 1°. — droog prikkelig,
de keel.
2°. — grief, gegriefd. —
AN — ook in onmin met elk-
ander leven.
SÈRIRĀ — z. AWAQ.
SÈRIT — fijne kam om het hoofd
te zuiveren. — TIMÈN —
of TIMÈN SOEMÈRIT — srt.
van agurk. — OELER — —
srt. van rups die bij aan-
raking erge jeuiking veroor-
zaakt. — ev. w. — met een
fijne kam of iets dergelijks

uit- of schoonkammen.
SEROD | *ev. w.* - een snelle vaart nemen, suizend voort-snellen; met een vaart aanvallen op of aangrijpen en medesleuren; voortdurend aandringen op of aanhouden om.
SERÓDJÁ of **SINERÓDJÁ** - voltallig bijeen of in leven; van alles voorzien.
SEROE - hard, duchtig, hevig, terdege; met harde stem of hard van geluid. — *ev. w.* - met drift of haastig doen, er klem bij zetten.
SERONG - omwindsel van dorentakken om een boom of een stijl, tegen 't inklommen; stekelige muilband v. e. zoogkalf ter verhindering van 't zuigen. — *ev. w.* - een boom enz. met dorentakken omwinden; zijn mond snoeren of betoomen tegen 't eten van lekkernijen.
SÉRONG - schuin, scheef. — *ev. w.* - schuin of scheef gaan; schuin snijden, knippen enz.
SÉROQ - schepper, groote schuimspaan. — **TOEKANG** — - schuimer in een suikerfabriek. — *ev. w.* - scheppen, op- of afscheppen, schuimen.
SÉROT | *ev. w.* - slurpend zuigen, in- of opslurpen; in den neus ophalen, opnuiven.
SÉRSAN - sergeant.
SÉRSĒG - gesnor van een me-nigte pijlen en derg. door de

lucht.

SERTĀ - en, benevens, alsmede. — **Ē** - en daarbij. — *tr.* - gepaard doen gaan met iets, er mede vereenigen; voorzien van 't noodige; geheel voldoen aan een verzoek.
SERTOĒ | *ev. w.* - afwasschen, reinigen; zich reinigen of vrijmaken van iets; zich van iets of iem. afmaken, de handen er van wasschen, er niets mede te doen willen hebben.
SĒS of **ESĒS** - gesis, gesuis van adem of wind. En z. **OEDĒD**, **RÓKOQ**, **SĒRĒT**. — **MĒ** — - suizen; sissen met den mond. — *ev. w.* - 't zelfde, en sissen, een slang.
SĒSĀ (*sprkt.*) - verk. van **WISĒSĀ**.
SĒSĀ - z. **SOESOE** 1°.
SĒSAH - z. **SOESĒH**.
SĒSAQ - eng, bekrompen, naauw; kort, gedrukt, benaauwd van adem. — *tr.* - opdringen, benaauwen.
SĒSEG - digt of naauw op elkander, gedrongen. — *ev. w.* - aansluiten, aandringen; met drang verzoeken of eischen. — *tr.* = **NĒSAQI**, z. **SĒSAQ**. — **ĒN**, **KĒ** — **ĒN** of **KAM** — **ĒN** - overkropt, snikken van overstelping.
SĒSĒK = **SĒSAQ**.
SĒSĒL - stop, prop. — *ev. w.* - digtstoppen, met een prop digtmaken; in- of tusschenkruipen, zich verstoppen. — *tr.* - ergens wat in,

onder- of tusschenstoppen of steken. — *cs.* - iets stoppen of steken in enz.
SĒSĒP 1°. | *ev. w.* - zuigen, zuigen aan of op; inzuigen, in zich opnemen.
SĒSĒP | *ev. w. en ts/v.* - in-trekken, indringen, in de poriën dringen.
 2°. - z. **SOESOE** 2°.
SĒSEQ = **SASAQ**: horde of mat, maar fijner.
SĒSĒR - *srl.* van schepnet. — *ev. w.* - er mede visschen.
SĒSĒR - snelle wenteling of omdraaijing; duw om zich vooruit te werken; ring in den vorm van een kronkelende slang; en = **SĒRĒN**. — *ev. w.* - zich of iets opduwen, vooruit duwen. — **KĒ** — - teruggedreven of geslagen, rijanden.
SĒSĒT - geschaafd, ontveld, ontbloot van huid of schors. — *ev. w.* - huid of schors afstroopen van.
SĒSI - verk. van **SĒKSI**.
SĒSEQ n., **SĒNDJING** k. = **BĒSEQ** **ĒSEQ** enz., z. **ĒSEQ**.
SĒT of **ĒSĒT** = **SĒNGAT**.
SĒTĀ 1°. - z. **DOJAN**.
 2°. - verk. van **ASTĀ**: el, elleboogslengte.
SĒTABEL - konstabel, kanonier.
SĒTAGI - breede strook geweven goed voor gordel of buksingel.
SĒTAN - satan; een booze geest, kwelgeest. — **LŌMBOQ** — = **L** **RAWIT**. — **WATOE** —

- helse steen. — *tr.* - op-hitsen, opstoken; vijandig tegenwerken. — **AN** - ook satanisch; vijandig tegenwerkend.
SĒTIWĒL - stavel, laars.
SĒTĀ - opregt, eerlijk, trouw; heilige belofte. — *tr.* - vertrouwen stellen in iem. — **KĒ** — **AN** - geloofwaardigheid, getrouwheid enz. — **AN** - ook afspraak; zamen afspreken. — **PRA** — - heilige belofte, eed van trouw. — **PRA** — **AN** - heilig verbond, elkander heilig beloven of zweren.
SĒTJANG | **KAJOE** — - sapanhout. — *ev. w.* - daarmede rood verwen.
SĒTOE - verk. van **SĒPTOE**. — **AN** - Zaterdagsech tornooi.
SĒTCEN - verk. van **DĒSTĒN**.
SĒTOERĀ - de trapswijze of bij elke laag verwisselende schikking der steenen bij metselwerk. — *ev. w.* - zoo schikken.
SĒTĒT 1°. - stoot; inzet bij 't *sétôler*-kaartspel.
 2°. - stut, schoor. — *ev. w.* - stutten.
SĒTŌRI k. n., **SĒTŌNTEN** k. d. ('t Engels. story) - twist, kibbelarij.
SĒTŌTER - *srl.* van kaartspel.
SĒTRĀ | *ev. w.* - een lijk op een afgezonderde plaats in 't woud neêrleggen of -zetten; een kind tot straf in den hoek zetten. — *cs.* = **NĒJĒ**.

TRĀ; *iem.* op een afgezon-
derde plek laten wonen;
iem. naar een afgelegen
plaats verbannen.

SĒTRI = ĒSTRI, *z.* WADON.

SĒTRĪJĀ - iemand van vorste-
lijke afkomst, edelman.—
tr. - ook ridderlijk, adellijk.

SĒTRIKĀ of WĒSI — - strijk-
ijzer.— *ev. w.* - strijken,
gladstrijken met een strijk-
ijzer.

SĒTRIMAN - stuurman.

SĒTRIWEĒ = SĒTIWEĒ.

SĒTRĒP - stroop tot verfris-
schingsdrank.

SĒTĒNG - halve duit.— *ev. w.*
- ieder een halve duit.

SĒWĀ - huur, huurpenningen.
— *ev. w.* - huren.— *cs.* -
verhuren, uithuren.— PĒ-
— AN - huurprijs; herberg,
logement.

SĒWANG = ĒPANG.

SĒWAQ = SIWAQ.

SĒWĒQ (*strandl.*) - bedekking
van 't lichaam, iets om het
lijf.

SĒWIWI = SOEWIWI.

SĒWOE - *z.* ĒWOE. Ook onein-
dig, in uitroepen.— *ev. w.* -
ieder duizend.

SĒWOT | — EN - razend,
woedend van drift; in blind-
de woede aanvallen; als een
dolle, duchtig er op los, ook
in een werk.

SI 1°. *n.*, PĒN *k.* - voorzetsel
voor eigennamen en namen van
zaken die verpersoonlijkt wor-
den voorgesteld, in plaats van

een titel.

2°. (*sprkt.*) = SING: die,
dat, het; wel, toch, toch wel,
denk ik, ziet ge? enz.

SĪBAR - papje van gekaauwde
kruiden tot uitwendig genees-
middel.— *ev. w.* - met wa-
ter overgieten om te wee-
ken.

SĪBAT - verk. van MOESĪBAT.

SĪBIN *ch.* (sé-bien) - zich
met een natten doek afwas-
schen.— *tr.* - *iem.* zoo af-
wasschen.

SĪBRAT - de verklaring afleg-
gen dat men niet verder
verantwoordelijk wil zijn.
— *cs.* - *iem.* verstooten, de
handen van hem aftrekken.

SĪDĀ *n.*, SĪROS *k.* - doorgaan,
werkelijk plaatshebben, tot
stand komen, werkelijk; uit-
vallen, er van komen.— *cs.*
- ook verwezenlijken.— KĒ-
— AN - verwezenlijking;
uitkomst, uitslag.

SĪDĒKAH = SĒPĒKAH.

SĪDĒKĒNG - *z.* DĒKĒNG.

SĪDIKĀRĀ | *ev. w.* - een bezwe-
ring aanwenden tegen een
gevaar.— *tr.* - een gevaar
enz. bezweren.

SĪDIQ - waar, juist, wezen-
lijk; scherpziende, profe-
tisch, voorspellen, voorzeg-
gen.— WONG — - profeet.
— *cs.* - zich vergewissen
van; een voorspelling doen.

SĪDJI (*van* ĪDJI) of SA-ĪDJI *n.*,
SĒTOENGĠIL, SĒTOENGĠAL *k.*,
SĒNOENGĠIL, SĒNOENGĠAL *m.*

- één.— *db.* - één voor één,
telkens één.— Ē - de of
het andere.— *ev. w.* - ieder
één.— *cs.* - op één plaats
of onder één regeling of on-
der één hoofd brengen.

SĪDOEWĀ = SĒDOEWĀ.

SĪPAKĒP - de benedenarmen
over elkander op de borst
houden of gelegd; eerbie-
dig, in eerbiedige houding.

SĪPANG - gedeelte, stuk, stuk-
je van iets.— SĪRING -
maar weinig verschillen van
iets.— *ev. w.* - in tweeën
verdeelen; schikken, opzet-
ten of zamenbinden in den
vorm van een \wedge . — AN -
ook kloof; een batikpatroon
met een opengelaten schuinsche
ruit in 't midden.

SĪPĒKAH = SĒPĒKAH.

SĪPĒKOE - *z.* PĒKOE.

SĪPĒKĒS - met over elkander
gevouwen beenen.

SĪPĒM - ook stil, een plaats,
waar geen geluid wordt ge-
hoord, — een zaak, niet
meer besproken; geheel ge-
bluscht, een brand.— *ev. w.* -
stil of geheim houden,
verzwijgen.— WĀTĒK NJI-
PĒM - achterhoudend; ach-
terhoudendheid.

SĪPĒP 1°. = SĒNGĒEH.

2°. | *ev. w.* - zich ergens
verborgen ophouden om iets
af te wachten.

SĪGAR - gekloofd, in tweeën
gespleten; helft, een been
of arm enz., *z. a. v. e. schaar*

of nijptang; half, halve; hal-
ve duit.— *ev. w.* - in twee-
en snijden; kloven, splijten;
elk een halve duit.— *tr.* -
ook een spleet maken in.—
— AN - ook spleet, *z. a.*
van een pen.

SĪGĒG - afgebroken, niet voort-
gezet; afsluiting door schot
of heining.— *ev. w.* - afbre-
ken, niet vervolgen, 't overi-
ge verzwijgen; afsluiten, af-
schutten.— AN - ook
schot, heining tot afschut-
ting.

SĪGI 1°. - 't scherpingseinde
aan een weefsel.

2°. | *tr.* - wantrouwen, in
't oog houden.

SĪGIT - schoon, welgemaakt,
een man.

SĪGĒG - stijf, gewrongen; ook
van iems. taal; onhandig.

SĪGĒN - zich ergens van afwen-
den, er niets van willen
weten, er onverschillig voor
zijn.— ORĀ — - er zich
niet om verroeren.— SĪGAN
— - heen en weder draai-
jen en niet vooruitkomen;
in een moeilijke stelling
zijn; zich er geheel niet om
bekommeren.— *tslv.* - on-
verschillig, koel, terugge-
houden; zich dom houden,
zich houden alsof men het
niet merkt of begrijpt.

SĪGRĀ - *z.* WĀHING.

SĪGRĒNG - statig, deftig, in-
drukwekkend.

SĪH 1°. of SĪSH - gunst, gene-

genheid, liefde, genade. —
A — z. *bov.* — *tr.* — *NGA-*
SIHI, z. *ASIH*. — *db.* *EN* —
partijdig. — *PA* — *SIH*.
— *PA* — *AN* — gunstbe-
wijs, gunstbetoon; in de wit-
tebroodsweken zijn.

SIJA en *db.* — zonder te ont-
zien, willekeurig, onbillijk,
onregtvaardig, wreed; wree-
de behandeling, willekeur,
onregtvaardigheid enz.; wil-
lekeurig te werk gaan of
ergens mede omgaan.

SIJAGI — 't beste pak, uitgaans-
pak. — *tr.* — *iem.* mooi aan-
kleeden, uitdossen.

SIJAH = *SILEH*.

SIJAL — tegenspoed hebben,
van *iem.* wien het tegen-
loopt.

SIJAM — z. *POEWASA*.

SIJANG 1°. — z. *AWAN*.

2°. | *tstv.* = *SOEMJANG*.

SIJASA = *JASA*.

SIJEN = *SENGIJEN*, z. *BIJEN*.

SIJENG — *tusschw.*: snel, fluks!

SIJENG — slag tand; hoek- of
oog tand; de achterste tan-
den v. e. paard; vakje, part-
je van uijen en *djeroek*. —
MANEQ — = *BÉJO*. — *ev.*
w. — de slag tanden laten
zien.

SIJET — gesuis van wat snel de
lucht doorklieft. — *db.* of *SI-*
JAT — suizen. — *tstv.*
— suizen, suizend voorbij-
zwaaijen enz.

SIJOS — z. *SIDA*.

SIKANG = *SINGKANG*.

SIKANTEN — z. *SIKARA*.

SIKAQ — marsch! voort! tegen
een hond. — *cs.* — een hond
wegjagen.

SIKARA k. n., *SIKANTEN* k. d —
iem. kwaad doen. — *ev. w.* —
't zelfde; *iem.* vijandig te-
genwerken.

SIKAT — borstel, schuifier, boen-
der; kwast, *verf-* of *wit-*
kwast. — *ev. w.* — borstelen,
boenen enz. — *AN* — een
vogeltje, *rtl.* van kwikstaart.

SIKEP — in de hand hebben,
uitgerust of gewapend met,
uitgerust voor, *bv.* den krijg;
geringe dienstplichtige;
weerbare manschap die ten
oorlog moeten opkomen. — *ev.*
w. — in de armen knellen;
als dienstplichtige dienst
doen.

SIKER — omtrek, omtreksmaat.
— *ev. w.* — den omtrek met
een band meten.

SIKIL n., *SOEKOE* k., *PADA*, *SAM-*
PÉJAN k. i. — voet, been,
poot; voetstuk; voet v. e.
berg. — *PAT* — viervoetig.
— *WEPES* — balkhaak, aan-
haler.

SIKIR — betoovering, toover-
gebed, toovenaar. — *ELMOE*
— tooverkunst.

SIKOE 1°. — berispelijke zaak,
vergrijp; berisping. — *ev. w.*
— bestraffen, laten boeten.
2°. — regthoek; hoekklos;
parallel. — *AN* — winkel-
haak, driehoek.

SIKET — elleboog; elleboogs-

lengte. — *ev. w.* — den el-
leboog gebruiken, met den
elleboog doen; er mede
stompen of aanstooten.

SIKSA — straf, vooral van God.
— *ev. w.* — straffen.

SILA — zitten met de beenen
kruiselings onder 't lijf. —
— *KRAMA* — welgemanierd-
heid, beleefdheid. — *PA* —
AN — fatsoenlijk bijeenzit-
tend gezelschap.

SILAD | *tr.* — bamboe of rotan in
dunne reepen splijten. —
AN — dunne reepen id.; touw
daarvan gemaakt.

SILAH — afzonderlijk; iets af-
zonderlijks of op zich zelf.
— *db.* — stuk voor stuk, goed
uiteengezet.

SILAQ — ook het haar glad en
regt naar achter gestreken.
— *tstv.* — schoon, gezuiv-
erd van vuil, wolken, vijan-
den, een plein, water, de he-
mel, een slagveld; onbeneveld,
de zon enz.; zuiver afgerond
of regtlijnig, de schaduw v.
e. boom of van geboomte. — *cs.*
— schoon vegen, wegvagen,
schoonstrijken; 't haar glad
naar achter strijken.

SILEH n. — nu dan! ziedaar dan!
komaan! kijk! niet waar?
immers.

SILEM — in 't water enz. verdwij-
nen, verzinken, verdrinken;
uit het gezicht verdwijnen
door de verte. — *ev. w.* — on-
derdempelen; onderduiken;
iem. verdrinken. — *tr.* —

duiken naar.

SILEP — zinken, onder water;
uit het gezigt. — *ev. w.* —
verbergen, verzwijgen, ach-
terhouden. — *cs.* — ook zoo
diep dat *iem.* of iets er door
bedekt kan raken.

SILIB of *SILIP* — heimelijk, on-
gemerkt; vals, arglistig,
slinks, ze in de mouw heb-
ben. — *ev. w.* — ongemerkt
doen, achter *iems.* rug om
handelen; heimelijk weg-
gaan; arglistiglijk. — *KE-*
— verschalkt, het niet
merken. — *cs.* — zijn toele-
g. enz. verbergen voor, ver-
schalken, listig ontduiken.

SILIH 1°. — beurtelings, ver-
wisselen. — *ldb.* — ook plaats-
vervanger. — *ASIH* of *SI-*
NILIH-ASIH — met verschei-
den kleuren dooreen; met
goud en zilver dooreenge-
werkt. — *AN* — figuurlijk,
leenspreukig.

2°. k. n., *KEKASIH* k. i. — *iem.*
naam.

3°. n., *SAMBET* k. | *ev. w.* —
te leen vragen, leenen. —
tr. — nan *iem.* te leen ge-
ven. — *cs.* — te leen geven,
uitlenen. — *AN* — gelijk
bij 1°.

4°. = *SILEH*. — *tstv.* (strandt.)
= *BILIH*, en *SENADJAN*.

SILIR 1°. — een weinig hellend
of schuin aflopend; over-
slaan, een balans; overslag;
niet zuiver overeenstem-
mend van toon, een weinig

valsch. — *ev. w.* — langzaam uitgieten. — *tr.* — een weinig overslag geven aan een weegschaal.

2°. — ook luchtig, waar een windzuchtje is. — *db.* — zacht waaijen, *de wind.* — *ev. w.* — zacht waaijen, *de wind, en met een waaijer enz.*

— *tr.* — zacht aanwaaijen. — *cs.* — te luchten hangen of zetten; spoor of tijding van iets zoeken. — *AN* — ook bries, koelte, als *varcus-term.*

SILIT 1°. — bodem van een vat, emmer, mand en dry.

2°. — aars. — *Kòpoq* — stuitbeen, de stuit. — *ev. w.* — beslapen, een vrouw. — *AN* — de bijslaap.

SILO of SILOE — verblind door een licht vóór de oogen, zoodat men niet vooruit kan zien.

SILOELØP = SLOELØP.

SILØQ — donker, somber.

SIMÅ — *z. MÅTJAN.*

SIMAQ — gelijkstaande, in grootte of krachten; wat ergens mede in vergelijking komt. — *tr.* — evenaren.

SIMBAR — woekerplant; pootveëren; bladen die zonder stengel uit den wortel groeijen. — *pāpā* — borsthaar *v. e. mensch.* — *ev. w. (sprkt.)* — *NJEBAR, z. SĒBAR.*

SIMBAT | *ev. w.* — iets leenen voor een poos; een knecht of werkmán leenen; *iem.* voor

een oogenblik uit zijn werk te hulp roepen; voor een dag of een reis een aandeel of plaats krijgen in een werk enz.

SIMBENG — sjerp of lang breed lint met plooijen, behoorende tot de dienstkleding van vrouwen van minderen rang aan 't hof.

SIMBRAT = SIBRAT.

SIMØER | SLIMØER — bedriegelijk, waar men zich in bedriegen kan. — *NJLIMØER* — *iem.* in zijn gezigt bedriegen.

SIMPANG | *ev. w.* — op zijde gaan, uit-, afwijken; een zijweg inslaan; ontwijken, mijden; van 't onderwerp afgaan; afdwalen. — *tr.* — uitwijken voor; ontwijken. — *AN* — zijweg, afweg; bijpad; zijtak *v. e. rivier.* — *PE-NIMPANG* — groote vijver, langwerpig van vorm.

SLIMPANG | *ev. w.* — afwijken, niet regtuit gaan, zijwaarts gaan; een anderen weg of andere wending nemen; afwijken; ontwijken; van streek, *iems. gedachten.*

SIMPAR — ter zijde gaan. — *ev. w.* — iets met den voet op zijde stooten, op zijde gooijen, wegstooten, van zich wegwerpen, wegslingeren. — *KĒ db.* — overal verstooten; verslingerd. — *PĀLĀ KĒ* — vruchten van kruipplanten.

SIMPEN — bergen, wegleggen; bij zich in huis hebben, in

bewaring hebben, in voorraad of tot gebruik; in 't gemoed of in de gedachten voor zich of verborgen houden. — *ev. w.* — bergen, opbergen; bewaren, sparen; verborgen of bedekt houden, heimelijk koesteren; in voorloopig arrest stellen of houden. — *tr.* = *ev. w.*, en spaarzaam; bij of voor *iem.* iets bergen of bewaren.

SIMPING — *srt.* van oesterschelp die op parelmoer gelijkt.

SIMPIR — aan een vleugel verlamd. — *ev. w.* — de vleugels laten hangen.

SINAHØE = GINAHØE. — *ev. w.* — onderrigten, leeren.

SINAHOS = SĒNAHOS, *z. SĒNA-DJAN.*

SINANG — er mooi uitzien, prijzen, rijpe vruchten.

SINAPAN — snaphaan, geweer.

SINDIQ — pen, pin, *z. a. in timmerwerk*, bout, splits, luns.

SINDJANG 1°. — *z. DJARIT.*

2°. (*desatl.*) — afgezonderd van de anderen.

SINDER — lichtrood; lichtrood doek met een smallen witten rand. — *ev. w.* — lichtrood verven; haar legendanser onder 't tandakken naderen, een danseres.

SINDAT (*strandt.*) = SINGGAT.

SINDEN — gezang en zingen bij dans en muziek. — *tr.* — met gezang accompaneren. — *PE* — zanger, zangeres; gezang.

SINØET — knoop, laschknoop; opstriking van een bijhangend eind touw; scheiding, afsluiting, afsluitboom. — *ev. w.* — een strik toeschuiwen; opstrikken; zich in een ander touw verwarren of vaststrikken. — *tr.* — met een boom afsluiten of scheiden.

SINØG | *db. (West-Jav.)* = SĒNIG-SĒNIG.

SINØP | *ev. w.* — een zaak smoren, in den doofpot doen.

SING *n.* = KANG 1°. — *db.* — onverschillig wat. — *Å* — al wie of wat, wie of wat maar.

SINGÅ en — BARONG — leeuw. — *NEGARĀ* — scherpregters.

SINGAT — *z. SOENGØE.*

SINGER 1°. — *z. KĒMEL.* — *lstv.* — *z. bij SAPØT.*

2°. | *tr.* — verbergen, geheimhouden, bemantelen, omsluijeren.

SINGØD of SINGØT = SINGID.

SINGØL *n.*, IKØT *k. (strandt., desatl.)* — hoofddoek.

SINGØQ (*desatl.*) | *ev. w.* — stor-ten, uit-, overstorten, drooge zaken.

SINGER — indruk of eerbiedwekkend door somberheid, stilte of uitzigt.

SINGGAH — een dapper voorkomen hebben. — *ldb.* — 't eene of andere wegruimen; een schietgebed doen tegen een gevaar. — *ev. w.* — een

anderen weg gaan. — *tr.* — uit den weg gaan voor; mijden, ontgaan. — *cs.* — ook op- of wegruimen, opbergen. — *tsv.* — ontloopen, ontgaan.

SINGGANG — uitloopers van afgesneden padi, tweede schot.

SINGGAT — vleeschmade, wormen in een wond enz.

SINGGEM — goed sluitend, dicht aaneen, zonder reet. — TALI — — sluitbindsel, *bv.* om de hoekverbindingen van een dak naauw aaneen te sluiten. — *ev. w.* — goed dicht sluiten, stijf samenbinden.

SINGGËT — afsluiting, afschutting; afgesloten; blind- of doodloopen, een weg; inhouden, schuchter worden, zich weerhouden. — *ev. w.* — afsluiten, afperken; aan den kant van iets een opstaanden rand of rigchel maken. — AN — ook omheining, opstaande rand tegen 't afglijden; met terughouding, schuchter, ingetogen, matiglijk.

SINGGËH — aanzienlijk in rang, waardigheid. — KE — AN — hooge rang, aanzien. *En k. i. van BENE*, regt of gelijk hebben.

SINGGËL — een ziektevoorkomend zalfje. — *tr.* — er mede beleggen.

SINGGËN = SIGËN.

SINGI 1°. | *ev. w.* — metaal gie-

ten. — AN — gietwerk; gegoten; *en* = PE — AN of PENJINGËN — gietvorm voor metaal.

2°. | KE — *en* — AN — onder beheer, onder iem. staan.

SINGID | *ev. w.* — verbergen, schuilen; zich schuilen. — *cs.* — wegstoppen, weghouden.

SINGIR — vers, gezang, lied.

SINGIT — heilig, eerbiedigen schroom wekkend.

SINGKAB — de weeke plaats in de zijden, de lever- en de miltstreek. — *ev. w.* — een gordijn of dekkleed open slaan; iets ontblooten door het dek op te slaan.

SINGKAL — 't zijbord van een ploeg om de aarde uit de voor te werpen; voor, ploegtrek, bij telling. — *ev. w.* — een voor trekken, ploegen. — *tsv.* — benaming van 't rijstgewas 14 dagen vóór 't verplanten. — AN — ploegvoor.

SINGKANG | *ev. w. db.* — iem. verschoppen, verstootten, door mishandeling en plagerij dwingen het gezelschap te verlaten.

SINGKËQ — benaming of titel van een volbloed-Chinees.

SINGKIR 1°. — ook de roerpenen links en rechts van 't plechthoofd, schuin opstaande pennen waar 't roer tegen rust. — *tr.* — uit den

weg gaan voor; ontwijken, vermijden. — *cs.* — ook wegbrengen, verwijderen, uit den weg ruimen. — *tsv.* — op zijde gaan, wijken. — PENJINGKIR = SINGKAL.

SINGKËR — de slagleisels of de schoot van 't zeil? — *ev. w.* — veronachtzamen, in den wind slaan, verlaten, verloochenen; miskennen, voorbijgaan; ter zijde leggen of zetten; 't zeil aan de ra vastbinden, of de schoot vastmaken?; de handen op den rug houden; iem. de handen op den rug binden. — *cs.* — iem. den rug toedraaijen; iem. niet kennen in een zaak, buiten hem om te werk gaan.

SINGKRIH (*sprkt.*) = SINGKIR.

SINGLAR = MINGLAR, z. INGJAR; ergens niet bij blijven, een gevoel enz. niet aankweken; ontkennen, z. a. een schuld, zich er van ontdoen. — *tr.* — niet nakomen; ontkennen.

SINGLOE of SINGLO — stil en somber, eerbiedigen schroom wekkend. — AN of SINGLO-NAN — in stilte of in 't geheim.

SINGGËB — donker, somber, digt belommerd.

SINGËN — aangegrepenheid van 't gemoed, vervaardheid, ontzetting, akeligheid, duizeling van 't aanschouwen van iets. — EN — vervaard, duizelig enz.

SINGSĀĀ = SANGSĀĀ.

SINGSAL — af- of wegvliegen, weggeslingerd. — *ev. w.* — wegslingeren. — KE — — ook van zijn plaats of weg geraakt, in 't ongereede. — *cs.* — ook afslaan, afstooten dat het een eind wegvliegt.

SINGSËT — ook vast of hard van vleesch, iem. ligchaam. — *tr.* — strak of stijf aanhalen of om 't lijf sluiten; de mouw opstroopen. — PENINGSËT — verlovingspand; *en* z. SABEQ. — MENINGSËTI — iem. de peningsËt zenden.

SINGSOT — sluiten met den mond.

SINJO — jongeheer; halfbloed-Europeaan of in 't alg. Indo-Europeaan van 't mannelijk geslacht.

SINOM — jong blad van den tamarindeboom; de poddehaartjes, aan lokjes gekruld. — AN — vrienden die bij een feest de gasten bedienen; de kosten of de moeite van iets gezamenlijk of beurtelings dragen, in een werk enz. vrijwillig aandeel nemen; arbeid of loon met elkander wisselen, beurtelings des anderen werk mededoen.

SINTËN — z. SĀPĀ.

SINTOQ — Jav. *srt.* van kaneelbast.

SINTËN — besoesd, bedwelmd door gedraai, gewemel en geluiden; een spel waarbij men iemand daardoor in een soes b. engt.

SINTROE - somber, treurig van aanzien, doodsch.

SINTING - zijkuif, lang gelaten haarlokken aan de slapen; jongetje met zijkuiven.

SIPAT 1°. - regte lijn, rigtingslijn voor 't zagen enz.; regtlijnig, rogtstreeks. — **GANTOENG** - loodlijn. — *ev. w.* - een regte lijn trekken; regt aanleggen of aanloopen enz. op. — **AN** - lijnentrekker, gereedschap v. e. timmerman; liniaal, rij.

2°. - eigenschap, hoedanigheid, gedaante. — **AN** - de gedaante van iets. — **KĒ** — **AN** - 't uiterlijk, 't voorkomen.

3°. - oogzalf; oogwater. — *tr.* - de oogen er mede bestrijken.

SIPENG - z. **INĒP**.

SIPIR - cijfer.

SIR of **ESIR** - gedachte op iets, om er naar te trachten of het te doen, voornemen, oogmerk, doel. — *tr.* - beoogen.

SIRĀ - gij, de vorst tot zijn onderdanen, enz.

SIRAH - z. **ENĒPAS**.

SIRAM 1°. | **APJĒN** — - de bepaalde hoeveelheid opium die volgens contract door 't Gouvernement aan den pachter wordt geleverd. — *db.* - aan 't begieten zijn. — *ev. w.* - begieten; blusschen, lesschen.

2°. - z. **ADĒS**.

SIRAP - houten dakpan. — *ev.*

w. - een huis met sirappen dekken.

SIRAT - met straaltjes in 't rond gesprengd; sprengeltje, beetje. — *tr.* - besprengen; bestralen. — *cs.* - rondsprengen; uitstralen; verspreiden, rondvertellen. — *tslv.* - stralen schieten; in stralen rond springen, *water*; 't stralen van de zon van onder de kim. — **PĒNIRAT** - de 3e. afdeeling v. e. dak v. e. Jav. huis, de galerij daaronder, binnengalerij rondom.

SIRĒM - achter de wolken, zon of maan.

SIRĒP - gestild, gedempt, stil, enz.; uit, stil, opgehouden, doodgezwegen, doodgebloed, zwijgen, tot rust gekomen, stil worden; opgedroogd, het zweet. — *ldb.* - toovermiddel om iemand in slaap te brengen. — **WAJAH** — **BÓTJAH** - 't uur dat de kinderen gaan slapen, 8—9 uur 's av. — **WAJAH** — **WONG** - tusschen 10 en 11 uur. — *ev. w.* - stillen, dempen, sussen, blusschen, lesschen enz. — *tr.* - ook door een toovermiddel in slaap doen vallen. — **PĒ** — — *ldb.*

SIRIG - trippelend dansende gang v. e. paard. — *ev. w.* - trippelend dansen, *id.*

SIRIH en *ldb.* - zich voor een tijd een onthouding opleg-

gen. — *ev. w.* - water afleiden, naar bezijden af doen loopen. — *tslv.* - zich zelf beheerschen, matig, geduldig, zich bedaard houden. — **AN** - de scheiding van 't water voor aan de kiel van een zeilend vaartuig.

SLIRIH | *tslv.* — **SOEMIRIH**.
SIRIKOENING — **SRIKOENING**.

SIRING 1°. - touwtje-springen.

2°. — **TÍMBANG**.

SIRIQ 1°. - te vermijden zijn. — *ev. w.* - vermijden, zich onthouden van.

2°. - rugvin v. e. visch.

SIRĀ - verdwijnen, verloren gaan, vergaan, te niet gaan, omkomen; vernietigd, weg enz. — *cs.* - ook uitdelgen, vernietigen. — **KĒ** — **AN** - 't verlies van iets lijden.

SIRĒNG - donker, *iems. blik*, donker zien.

SISĀ 1°. - overschot, overblijfsel; overblijven. — **AN** - wat overgebleven of overgelaten is.

2°. | *cs.* - ineens op- of afmaken, geheel volbrengen; tegelijk of meteen doen of doen geschieden; *iem. of iets* meteen evenzoo doen. — **AN** - meteen, tegelijk.

SISAT en **SISĒT** — **SĒSĒT**.

SISI - den neus snuiten.

SISIQ k. n., **LAṬI** k. i. - zich de tanden zwarten. — *tr.* - de of *iems. tanden* zwarten.

SISIH - zijde, kant, de eene of andere zijde, wat de rigting

betreft; aan één of aan elke zijde; nevens. — **ING SĀ** — - op zijde, bezijden. — *ev. w.* - op of ter zijde gaan; eenzijdig, partijdig; niet gelijk aan weerszijden; naar beide zijden verdeelen of verwijderen. — **KĒ** — **AN** - nevens zich hebben. — **AN** - de eene partij, één van beiden; wederga, tegenhanger, tegenwigt.

SISIL | *ev. w.* - met den snavel pellen; peuzelen, pluizen, oppluizen.

SISIP - mis, fout, verkeerd; scheef, buiten de lijn; ongelijk hebben, verkeerd doen. — *ev. w.* - scheef gaan, afschampen, afwijken, niet overeenkomen. — **KĒ** — **AN** - een fout begaan, verkeerdheid, fout.

SISIQ 1°. - schub; schaal v. e. schildpad. — **MELIQ** - 't een of ander van verloren goed dat teruggevonden wordt, waardoor men 't overige op 't spoor kan komen. — *tr.* - een visch schubben; afschilferen, afschrappen. 2°. en **SLISIQ** - de vlerken of de vinnen bewegen; schuifelen, een slang.

SIT - oljfolie.

SITĀ 1°. — **KIRĀ** en **DOEGĀ**.

2°. - cita, citatie, dagvaarding. — *ev. w.* - dagvaarden.

SITJOQ (*sprkt.*) — **SIDJĪ**.

SITĒN - oljff, oljffboom.

SITJOQ (*sprkt.*) — **SIDJĪ**.

SIPIP - oogvuil waardoor de oogen dichtkleven; dichtgekleefd; klein, id., door slaperigheid.

SITIQ - verk. van SAPIQ.

SITQOQ (sprkt.) = SIDI.

SIWAH - ongelijk, verschillend in vorm of kleur, van dingen die gejaard moeten worden; = GÈSÈH.

SIWAL | ev. w. - ergens een stukje afbreken. — AN - vrucht van den talboom.

SIWAQ | ev. w. - afnemen, afscheiden, een deel of stuk van 't geheel om het elders lij te voegen of aan een andere toe te deelen; een deel overdoen; een nieuwe verdeling maken; een afperking maken of een afscheidingsdam leggen in een rivier. — AN - ook overgedaan deel; nieuwe afdeeling; afgedamd vak in een rivier; en = PE — AN - nieuwe verdeling, boedelscheiding enz.

SIWAR - de borstels aan de kinnebakken v. e. varken; de zij- en rugvinnen v. e. visch.

SIWER 1°. | ev. w. - vastbinden; goederen in beslag nemen; afsluiten.

2°. - licht van kleur, de oogen.

SIWIL - overtollig, een lid of deel ergens aan; overtollig lid, zesde vinger of teen aan hand of voet. — AN - uitwas of kleine knol die tegen een grooter aarderucht is aangegroeid; afval of overschietende stukjes van knip-

pen, uitsnijden enz. — EN - een overtollig lid aan 't lichaam hebben.

SIWIL - uit was aan boom of plant; afval van knippen enz.

— AN = SIWILAN.

SIWIR | ev. w. - zich bedwingen om niet te spreken.

SIWO | ev. w. = 'MBÈBÈPÈNG, 'NGUANGGOE; een vijand bestoken, niet met rust laten.

SIWER - waterschip met een steel.

SIWET | SIWAT — - woeden, een storm; wild dooreen vliegen, z. a. roofvogels om een aus.

SLADRI - selderie.

SLAPANG | TING — (van veel voorwerpen) en tsv. - lang uitgestrekt dwars over iets heen, of met de beide einden op iets liggen.

SLAGANG en SLÁGRANG = SLAPANG. — ev. w. = SOEMLAPANG.

SLAKANG - de binnenlies. — KÈ — - in de lies zitten van een paard, de streng v. e. wagen; over de streng gesprongen.

SLAKOP = TLAKOP. — cs. - een sluijer enz. neêrslaan over 't aangezicht.

SLAMBRANG | TING — (van velen) en ev. w. - rondzwerven.

SLAMET = SELAMET.

SLANPOQ - schuifring of plaat waar 't eind van een gordel door of in gestoken wordt; gordel met zulk een ring of

plaat; -koker aan den stijgheugel, waar een lans enz. in rust.

SLANGGAP | tr. - spreken tusschen in, mede praten met. — AN - met elkander wisselen, z. a. goederen. — AN OEDJAR - een gesprek houden.

SLANGGRANG = SLAGANG.

SLANGSANG - koker voor sirih-bladen in den vorm van een trechter; enkele of veelvoudige kruisband die in een punt uitloopt, waarin iets gedragen wordt. — ev. w. - een blad of band in dien vorm brengen.

SLARAQ - losse sluitboom; boom op een deur enz.

SLASAH - spoor van iets in een bosch of onbebouwde streek. — ev. w. - opsporen, 't spoor zoeken van; rondzoeken, doorzoeken.

SLASAQ (van SASAQ) | ev. w. - overal rond en doorheen gaan, doorkruisen.

SLASAR = TLASAR.

SLAWONG | tsv. - op de armen van een rek of drg. liggen, een pick enz.; ter dienst gereed staan.

SLÉBRAQ - schabrak, paardekleedje.

SLÈDÈR - slordig, slof, achteloos, niet op orde gezet.

SLÈDRI - selderie.

SLÉJOR | db., SLÉJAR — en — AN - waggelen in 'l staan of gaan.

SLÉJOT | ev. w. - knikken, de

knie of een onder gewricht.

SLÉKO | — AN - een laag muurtje of hekje aan beide zijden van een ingang; met een groote deur in 't midden en aan beide zijden een kleinere, van 't front v. e. huis.

SLELEP - geheel onder of er in of tusschen. — cs. - geheel induwen of insteken.

SLEMET - fijn stekend, prik-kend, wandelend prik-kend gevoel.

SLÉMPANG - bandelier, kop-pelriem.

SLÉMPAQ of SLEMPÈK = SLEPAQ.

SLEMPIT | ev. w. en tsv. - tusschen in iets zitten, iets duns; ev. w. - ook er tusschen in gaan. — KÈ — - ook overgeslagen raken, over 't hoofd gezien.

SLEMPÈNG = TJLEMPÈNG.

SLENDÈP, SLENDIP of SLENDÈP - steek, prik in iets of door iets heen; iets om mede te prikken of te steken; prik-kend gevoel; steken, prikken, van 't lichaam. — ev. w. - in of door iets steken of prikken.

SLENPANG - shawl, schouderdoek om een kind of iets anders in te dragen.

SLENGET - brandend, heet, bijtend, 't gevoel van een bijensteek, een vuurvonk en drg. — tsv. - dat gevoel hebben.

SLÉNGKRAH = SLANGKRAH, z.

SANGKRAH.

SLÉNGKRANG | *ev. w.* - met een zijdelingschen sprong ergens boven op wippen of gaan zitten.

SLÉNTJĀ - afwijkend, niet overeenkomen.

SLÉNTĒM - *srt. van* hakkebord (muziekinstrument) met knoppen.

SLÉNTIQ - *z.* **SÉNTIQ.**

SLĒPĀ *k. n.*, **SLĒPI** *k. d.* - platte schuiftasch voor sirih, tabak, sigaren enz.; sirihdoos van vlechtwerk.

SLĒPAQ - naauw, bekrompen, een plaats; benaauwd, de ademhaling; kort op handen, tijdgebrek, in de haast. — **KĒ** — en **KĒ** — **AN** - in 't naauw, gehaast, bezet zijn, tijd te kort komen.

SLĒPĒ - gouden of zilveren plaat op een èpèk.

SLĒPĒK of **SLĒPĒG** = **SLĒPAQ.**

SLĒPI - *z.* **SLĒPĀ.**

SLĒRĀ - de ribben of stijlen in een vlechtwerk, waar het omheen gewerkt wordt.

SLĒSIH = **TLĒSIH.**

SLĒWAH - niet overeenkomen, niet gelijk het voorbeeld enz., niet passen; afwijken, niet goed volgen, 't voorbeeld, gebod enz.; afsteken, twee verschillende kleuren naast elkander.

SLĒWANG - scheef, niet haaksch.

SLĒWĒNG | **SLĒWANG** — — ook zich overal ophouden, over-

al aangaan, op een weg dien iem. gaan moet. — *ev. w.* - afwijken, 't spoor verlaten; een bevel overtreden.

SLIBĒQ - bedrog. — *ev. w.* - bedriegen, iem. wat in de handen stoppen; zich uitgeven voor een andere. — *cs.* - iets voor iets anders uitgeven, in de handen stoppen.

SLIPING | *ev. w.* - ongelijk of niet op de helft splijten, scheuren of doorsnijden enz.; ergens een smaller strook dan de helft afnemen. — **AN** - afgenomen strook of strookje.

SLIKĒR - sluitpen van een ploegschaar. — *tr.* - den bout in de ploegschaar steken; zorgen voor, bezorgen, passen op.

SLĪMPĒT | *ev. w.* - zich stil wegmaken of weghouden of wegstoppen; sluipend, ongemerkt.

SLĪNDIT - klein *srt. van* parkietje.

SLĪNDĒT en **SLĪNDĀT** — — sluik, verdonkerd. — **AN** - ter sluiks.

SLĪNGKĒH - ter sluiks enz.; heimelijk verkwistend. — *ev. w.* en *cs.* - smokkelen, verdonkeremanen.

SLĪRI | **TING** — — dooreen zwieren of zwaaijen (slieren?).

SLĪRING | **KĒ** — — niet regt getroffen, zijdelings geraakt,

een schampschot krijgen; toevallig op zijde zien. — **AN** - niet zamenloopen, uiteenloopen, ook de gevoelens; elkander misloopen.

SLISIB = **TLISIB.**

SLISIQ - *z.* **SISIQ** 2°.

SLISIR - niet juist, afwijkend; afwijking. — *ev. w.* - afwijken, onjuist zijn.

SLIWER | **SLIWAR** — — heen en weder zweven, bij oogeblikken verschijnen en verdwijnen, een schim of schaduw. — *tstv.* - als een schim of schaduw zweven of zich een oogenblik vertoonen.

SLIWING = **SLĒWĒNG.**

SLĒBOQ | **SLOBAQ** — — ook overal zijn neus in steken of zich mede bemoeijen, indringend. — *ev. w.* - ergens ingaan, indringen; de hand ergens in steken. — *cs.* - insteken, inschuiven, induwen. — *tstv.* - ergens in zitten, in een gat, holte ingeschoven; zich in een vreemde zaak steken of mengen of indringen. — **AN** - gat, holte waar iets in kan raken of gestoken worden; slop, keerweer.

SLOPO | **SLOPA** — — en *tstv.* - onbescheiden vrijpostig.

SLOEBĒQ | *ev. w.* - ergens ingaan of zich indringen.

SLOEKAT 1°. - een instrument van de gamelan, kleine saron. 2°. - *srt. van* harp, kleine tjelmpeng.

SLOEKĒ - met dicht aaneen-

gesloten beenen.

SLOEKĒP - overdekt, omwikkeld; = **SLAKĒP** of **TLAKĒP.** — *tr.* - overdekken, bekleeden, omwikkelen.

SLOELĒP - onder water duiken. — *cs.* - indompelen.

SLOEMBĀT - steekhout om den bolster v. e. kokosnoot af te steken. — *ev. w.* - een kokosnoot daarmede ontbolsteren.

SLOEMĒN | **TING** — — rondom niets ontzien. — **SLAMAN** — = **SLOENDĀP.** **SLOENDĒP** en **SLOESAQ**-**SLOESĒQ**; door dik en dun, niets ontzien, ongemanierd, ruw.

SLOENDĒP = **SLĒNDĒP.**

SLOENPING - vervanger, plaatsvervanger voor een tijd, ook van zaken. — *tr.* - vervangen, aflossen, in de plaats treden van, iems. post waarnemen.

SLOEROE - vaart, snelle gang. — **SLOERA** — — in de haast of de verwarring een fout begaan. — **KĒ** — — onbezonnen te ver gaan of zich iets laten ontvallen of beloven.

SLOESĒB of **SLOESĒP** - stekel, punt, splinter die iem. in 't vleesch kan dringen. — **TING** — — overal indringen of inkruipen. — *ev. w.* - ligt indringende stekels hebben; en *tr.* - ergens indringen enz.

SLOESĒR = **TLĒSĒR.**

SLOĒTOE | **SLOĒTA** — — on-

gemanierd, onbesuisd, ruw, lomp.

SLOETQEQ | SLOETAQ — - vrijpostig, brutaal.

SLOEWAG | *ev. w.* - tegen iets in gaan of werken of slapen, *z. a. tegen den draad van 't hout, den loop der lukken enz.*

SLOEWANG = SROEWANG.

SLOEWET | *ev. w.* - opscheuren, inscheuren, afsplinteren; een dun strookje ergens afnemen. — AN - afgenoemen spaantje, dun reepje, lang snippertje; splinter.

SLÓGRONG = SLAGANG.

SLOKAN *ml.* - kanaal, waterleiding.

SLÓMOD of SLÓMOT - stuk vuur, brandend hout *enz.*, *waaraan iem. zich brandt of waarmee men iets brandt, zengt of in brand steekt.* — *ev. w.* - iets of iem. branden, schroeijen, in brand steken.

SLÓMPRËT - trompet; trompetter.

SLÓNPOH | *ev. w.* - zich nederig schikken of gelaten of inschikkelijk voegen, de minste willen zijn. — *tr.* - zich zoo voegen naar; gediensig of voorkomend zijn jegens.

SLÓNPOQ = SLANDPOQ.

SLÓNONG | *db.*, SLONANG — *en tste.* - vrijpostig, onbescheiden. — *ev. w.* - onbescheiden te werk gaan.

SLÓNTOR - onoverlegd, uitge-

flapt, *iems. woorden.* — SLÓNTAR — - lompweg, onbesuisd, wanordelijk, ruw, zelden, aanduwen, zich neêrzetten *enz.* — *ev. w. en tste.* - ruw of wild aan komen vliegen of slingeren of weg- of voortspringen, neêr komen smakken. — *cs.* - smijten, smakken *enz.*

SLÓNTONG - tasch voor brieven, sirih *enz.*; afwateringspijp aan een dakgoot; districts-brievenbode.

SLÓROQ = SLARAQ en SLANDPOQ.

SLÓSOR = TLÓSOR.

SO of ESO - de boom van de klòtoh, mlindjo en tjengkarang (*z. ald.*).

SOBAT - vriend.

SÓBRAH - ergens bij afhangende draden, draadwortels, snoeren *enz.*, de afhangende bloemsnoeren aan een bruidskapsel.

SODER - soldeersel. — *ev. w.* - solderen. — PENJODERAN - soldeerbout, soldeerstift.

SÓDOR - tornooilans. — *ev. w.* - met zulk een lans of iets anders dat lang is, steken.

SOPOT - bamboezen mandje om scheppende visch te vangen. — *ev. w.* - er mede vischen.

SÓPOQ | *ev. w.* - iem. een duw tegen 't lijf geven. — *cs.* - ook voort, weg-, aanduwen.

SÓPOT | *ev. w.* - scheef hoekig uitsteken, een uithoek zijn.

SOEBĀ | *db.*, *ev. w. db.*, OEPĀ

— *en* NGOEPĀ — - beleefd en met onderscheiding ontvangen en onthalen. — SITĀ - beleefde toon en manier in den omgang; welsprekend; welsprekendheid. — ORANGANGGO — SITĀ - zich niet generen, vrij familiaar.

SOEBAL 1°. | *ev. w.* - opvullen, aanvullen, de open plekken volstoppen; aanlengen, versnijden, vervalschen; een klamp of lap op een gat spijkeren. — AN - opvullen; pakking in machinewerk; aanlengsel; klamp op een gat.

2°. - iets om door middel van stampen een rijststampblok van binnen schoon te maken. — *ev. w.* - een stampblok door stampen schoonmaken.

SOEBEH - 't morgengebedsuur om half 5; dat gebed doen.

SOEBER - weelderig opwassen.

— AN - verguld zilver of koper, spinsbek.

SOEDĀ - ook verminderen, afnemen, tanen. — *ev. w.* - iets verminderen, temperen, verzachten; te kort doen aan *e. o. a. verpligting.* — *tr.* - ook ergens afnemen, afbreuk doen aan, schaden; schadelijk. — KE — AN - ook afbreuk, schade. — AN - ook afslag.

SOEDAGAR - handelaar, handelaarster in 't groot. — *ev.*

w. - handel drijven.

SOEDĀRĀ - verk. van SAHOEDĀRĀ.

SOEDI - genegen, gezind, goedvinden, niet versmaden, niet beneden zich achten, lust of zin hebben in. — GAWÉ - hinderen, bemoeijelijken, tegenwerken. — *tr.* - ingenomen zijn met. — AN - welwillend, dienstvaardig, niet vies zijn.

SOEDJĀNĀ 1°. = SĒRDJĀNĀ.

2°. - wantrouwend, ergdenkend, op zijn hoede. — *tr.* - wantrouwen, erg hebben in.

SOEDJI | — AN - braadspit, spit; ijzeren pen bij 't landmeten. — *tr.* - aan 't spit of een pen steken of rijgen.

SOEDJED - aanbidden, zich voor God nederbuigen.

SOEDQEQ - steekwapen. — PEDANG — - degen. — AWĀQ - zelfmoord en zich zelf dooden met een dolk *enz.* — *ev. w.* - steken, doorsteken. — EN - een steek of steken in 't lijf hebben.

SOEDRĀ - gering mensch, iemand van 't gemeen; 't gemeen.

SOEDĀ - een eetbare aardvrucht.

SOEDAH - lossen, aan 't lossen zijn. — *ev. w.* - lossen, ontladen, ontpakken, uitpakken.

SROEDAH = SOEDAH. — *ev. w.* = NJOEDAH; of NJLOEDAH - in *iems. levensonder-*

houd of behoeften voorzien;
een kind alles geven wat het
hebben wil.

SOEPANG | *ev. w.* - met de ho-
rens stooten.

SOEPET - iets om door of open
te snijden of te steken.—
ev. w. - door- of opensnij-
den of -steken, ook den band
die een eerstzwangere op 't ein-
de der zevende maand om 't
lijf gedaan wordt. — AN -
dwarsgreppel door een tuin-
bed.

SOEPIJA = SĒPIJA.

SOEPENG - nest van een wild
varken; armoedige slaap-
stede; schamel hutje.

SOEGAL - norsch, barsch in 't
spreken.

SOEGATA *k.*, SĒNGGATA *k. d.* ==
SĒGAH, *z.* SOEGEH.

SOEGENG - *z.* SĒLAMĒT.

SOEGIH - rijk, welbemiddeld;
overvloedig, vol.

SOEGING == SOENGGING.

SOEGOE - schuurhoutje van
bamboe of woelach om ruw
hout glad te wrijven.— *ev. w.*
- hout zoo gladschuren.—
tr. - 't vuur voeden met
nieuw hout, 't half afge-
brande hout er dieper in-
duwen.

SOEGEH *n.*, SĒGAH *k.* - ont-
haal, wat aan een gast wordt
voorgezet.— *ev. w.* - ont-
halen, iets presenteren aan,
opdischen aan; vertellen
aan.— *tr.* - als gast ont-
halen.

SOEGEN | *db.* - druk bezig
aan een onthaal voor een
gast.

SOEGRĒNG 1°. == SIGRĒNG.

2°. (*desall.*) == SOEGENG.

SOEH of ESĒH - hoepel, band
om vaatwerk, bezem enz.—
tr. - binden, een hoepel of
hoepels er om doen.

SOEHAL == SOEWAL.

SOEHED == SOEJED; godsdien-
stige toewijding.

SOEHEN 1°. - een halssieraad.

2°. == SOEWĒN.— INGKANG

SINOEHEN - Zijn Majesteit;
Sire. — AN - voorwerp
van diepen eerbied. Ook
met *ldb.* - titel der Moh.
Walî's, der Moh. Vorsten op
Java, en thans van den Vorst
van Soerakarta.

SOEHER | MI — == MISOE-
WER, *z.* SOEWĒR.

SOEJISA == JISA.

SOEJED - onderworpen, on-
derdanig, zich onderwer-
pen.

SOEK 1°. *k. n.*, LANGĒN *k. i.* -
genoegen, genot, vreugde;
blijde, plezier hebben.—
db. - ook feestvieren. —
AN *db.* - zich zamen vrolijk
vermaken. — KĒ — AN -
vermaak; spel, spelen.—
PI — *k. n.*, PARĒNG *k. i.* -
iems. goedvinden.

2°. - *z.* AWĒH.

SOEKAN == SOENGKAN.— En *z.*

SOEK 1°.

SOEKAQ (*sprkt.*) == SOEK 1°.

SOEKER - vuil, onrein; vuilig-

heid; hindernis, moeilijk-
heid; maandstonden.— *ldb.*
- ook vuil, drek, *iems.* uit-
werpsel; de maandstonden
hebben.— *tr.* - bezoedelen;
belasteren.

SOEKET *k. n.*, ROEMPET *k.* -
gras, en velerlei andere digt
aaneen groeiende kruiden of
onkruid.— SOEKĒTAN - het
gras, een uitgebreidheid
gras.— PĒSOEKĒTAN - gras-
veld.

SOEKLI (*West-Jav.*) - spaak *v.*
e. wiel.

SOEKMA of SOEKSMĀ - de geest;
geestelijk, van wezen.— *ev.*
w. - onzichtbaar indringen
of gaan inwonen; zich in-
carneren; zich verdiepen of
inleven in, met al zijn aan-
dacht onderzoeken of zich
widen aan.— NOEKMA-
NOEKMA - invloed uitoeffe-
nen op; al naar gelang.—
NOEKMA-NOEKMANĒ - naar
gelang van, afhankelijk van.

SOEKOE 1°. - *z.* SIKIL. —
RĀWĀ == SĀKĀ-RĀWĀ.

2°. *k. n.* - 't klankteeken voor
oe. — MALJĀ - 't zelfde.

— PĒNGKAL == PĒNGKAL.
— AN - met een soekoe.

3°. *n.*, SĒKĀ *k.* - $\frac{1}{2}$ Spaan-
sche mat, $\frac{1}{2}$ gulden. —
TOEWĀ - $\frac{1}{4}$ real toewā of
real kĒbo.

4°. - van onder buitenwaart-
sche stand van palen onder
een gebinde.— *ev. w.* - in
dien stand zijn.

SOEKĒN - zonder pitten, een
vrucht; tandeloos, een mensch;
ongehorend, een dier van een
gehorend geslacht.— WIT —
- de broodboom.— WOH
— - de broodvrucht.

SOEKENG - halsstut of -kruk
v. e. zeil op een vaarttuig.

SOEKEP - stikvol, *bv.* van men-
schen, een huis; geheel be-
dekt, donker, de lucht, een
bergtop, zwart omwolk.

SOEKER == SOKER.

SOEKTJI == SOETJI.

SOELAH 1°. - MRITJĀ — -
witte peper.

2°. | *ev. w.* - *iem.* aan een
paal gebonden met zijn ve-
len doorsteken of in stuk-
ken snijden.

SOELAJĀ - strijdig, in strijd,
strijdigheid, oneenigheid;
ongelijk.— *ev. w.* - afwij-
ken, verschillen.— *tr.* -
strijden, in strijd zijn, on-
eens zijn met; strijdig han-
delen.

SOELAJAH | TING — (*van ce-
len*) en KA — - afgemat,
bezweken, neêrgezege.

SOELAM - ook netle stop in vlecht-
werk en drg.; plant om voor
een andere in te boeten.—
ev. w. - instukken, tusschen-
invlechten of werken, net-
jes stoppen; inboeten, ook
planten; met goud, zijde enz.
doorstikken, borduren.—
tr. - ook aanvullen of her-
stellen als bov. — AN - in-
boeteling, stopwerk enz.

SOELANG *en db.* - toedragt, hoe iets toegegaan is, oorzaak en aanleiding, gang van zaken, iems. doen.

SOELANTËN - *k. d. van* SOELĀJĀ.

SOELAP - tooverij, begoocheling, toover. — *ev. w.* - tooveren, goochelen; betooveren, misleiden door goochelarij. — *tr.* - begoochelen, 't gezigt verblinden.

SOELAQ 1°. - stoffer of wischer van vederen; eende- of ganzehoedersstok met een bos veëren. — *tr.* - afstoffen met een soelaq.

2°. - uitstraling van licht, schijnsel. — *tr.* - beschijnen.

SOELASIH = TELASIH.

SOELBI - de baarmoeder, of de vrouwelijke schaamdeelen.

SOELĒD - iets om vuur aan te steken. — *ev. w.* - aansteken, opsteken, in brand steken, met een lont aan- of afsteken. — *tr.* - ook met lampen enz. verlichten. — — EN - een *srt.* van blaaruitslag, springvuur hebben.

SOELĒK - naauw, bekrompen, bedrongen; beklemd, het hart.

SOELID - stroef, moeilijk draaijen of schuiven; moeilijk gaan, lastig, bezwaarlijk.

SOELIH - plaatsvervanger. — *tr.* - vervangen.

SOELING - fluit; pijper. — *ev.*

w. - op de fluit spelen; pijpen.

SOELĒH 1°. - licht of lichtje om bij te lichten. — *ev. w.* - vogels of visch vangen met een licht; inlichting vragen; onderzoek doen. — *tr.* - bijlichten, met een lichtje zoeken; toelichten, ophelderen; goed onderzoeken; een vuur aanwakkeren.

2°. - geel, helder van kleur, de huid; met een of twee gele vruchten, een tros pisang aan de struik.

3°. - verdikt tranenvocht in den ooghoek. — AN of PE — AN, TRIDJILAN *k. i.* - de binnenoghoek.

4°. - transactie, schikking met wederzijdsch goedvinden.

SOELĒNG - vliegende witte mier van kleine soort of wrangas.

SOELĒQ - 't verhalend of reciterend gezang bij de wajang.

SOELĒR 1°. - wortelloot; takwortels *v. d. wringin* enz.; kruiploot of -rank van sommige planten, zoolang die nog geen bladen heeft.

2°. - plaatsvervanger, tijdelijk waarnemer van iems. post of werk. — *tr.* - iem. alzoovervangen; een ander in de plaats zetten of leggen voor.

SOELTAN - Sultan; titel van den Vorst van Jogjakarta.

SOELTANI - buis met mouwen

tot de ellebogen.

SOEMĀBARANG = SAMOEBARANG.

SOEMĀJĀ *en* SOEMĀDOS = SEMĀJĀ *enz.*

SOEMĀKAWIS = SAMOEKAWIS, *z.* SAMOEBARANG.

SOEMAKĒJAN - verwaand, trotsch.

SOEMĀNGGĀ - *z.* SĀNGGĀ 2°.

SOEMANGKĒJAN = SOEMAKĒJAN.

SOEMĀTALI - stadgenoot, landman.

SOEMBĀ - *verk. van* KESOEMBĀ.

SOEMBANG 1°. - bijdrage. — *ev. w.* - bijdragen; medehelpen; 't is toch iets, 't helpt ook meê; liever, de voorkeur geven. — PE — of PI — = SOEMBANG.

2°. - 't darmnet.

SOEMBAR - gesnoef, uitdagen de taal. — *ev. w.* - snoeven. — *tr.* - snoevend aanroepen of uittarten.

SOEMBAT - zonder winst of verlies, zonder toegift of korting, juist betaald, evenredig.

SOEMBER - wel, waterwel, ook in een put. — *ev. w.* - wellen, opwellen. — AN - ook kleine welwaterbron.

SOEMBI - *srt. van* weverskam; roerstut waar 't roer met een lus aan hangt. — *tstv.* - benam. van 't rijstgewas als het ruim drie weken oud is.

SOEMBILANG = SEMBILANG.

SOEMBIT | *ev. w.* - vruchten af-

plukken of afknijpen of afwringen door middel van een stok met gespleten uiteinde.

SOEMBOE - pit, lemmet, kousje van kuars of lamp; lont van vuurwerk. — AN - zundgut.

SOEMBĒL - mandje met oversluitend deksel voor gekookte rijst.

SOEMBĒNG = OEMĒQ.

SOEMĒD = SOELĒD.

SOEMĒH - vriendelijk, minzaam.

SOEMĒK - niet frisch ruiken, duf, muf. — AN = SEMĒKAN of KĒSEMĒKAN, *z.* KĒMBĒN.

SOEMĒNĒ of SOEMĒNĒ - uitgesteld; uitstel. — *tr.* - uitstel geven aan. — *cs.* - uitstellen.

SOEMĒNG - verhit, warm, 't ligchaam, warm gevoel op de huid door ongesteldheid; 't hart: verdrietig, vol kommer.

SOEMĒNGAH = SOEMOENGAH.

SOEMĒNI 1°. = SOEMĒNĒ. — *ev. w.* - uitstellen; uitstel geven aan.

2°. = SEMĒNI.

SOEMĒR = SOEMĒNG, van 't ligchaam.

SOEMJANG - jubelend of juichend klinken, 't geroep van een menigte. EN = OEMJANG.

SOEMJAQ - juichen, zijn vreugde uitgalmen.

SOEMJAR 1°. - zich verkwikt

gevoelen.

2°. — SOEMĒBAR (z. SEBAR) en MRATANI (z. WRĀTĀ).

SOEMJĒR — uiteenstuiven of -spatten.

SOEMĠENG — warm afgeven, warm op 't gevoel.

SOEMOENGĀH — vol inbeelding, verwaand.

SOEMĠEQ — drukkend heet; benaauwende hitte; uitstralende warmte; verhitting, verhittende werking; krachtige invloed op 't gemoed. — *tr.* — drukkend, de warmte, benaauwen; inwerken, invloed oefenen op, inwendig verhitten, als *bov.*

SOEMĠER — put, waterput. — *ev. w.* — in een put werpen.

SOEMPAH — eed; zweren. — *ev. w.* — *iem.* beëdigen. — *tr.* — ook iets beëdigen, er een eed op doen; vervloeken. — *PE* — — vloek, eed.

SOEMPĠG of SOEMPĠK — SOEPĠK.

SOEMPĠL — stop, prop, kurk; propachtig, rond en dik, de kam v. e. haan. — *ev. w.* — een flesch enz. kurken. — *tr.* — ook digtstoppen, een kurk ergens op doen, een prop er in stoppen. — *KĒ* — *AN* — verstopt. — *tst.* — geprangd, toegeknepen, keel, maag of hart.

SOEMPĠT | *ev. w.* — verbergen, geheim houden.

SOEMPING k. n., SANGSANGAN k. i. — oorsiersel dat over 't

oor gehangen wordt, een bloem, takje, of van leder of goud met afhangende snoeren; toegift op de gewone pacht. — *PE* — — opbrengst voor de bijpacht. — *PĒNOEMPING* — uiterste grens of rand; vleugel v. e. leger.

SOEMPJĠEH — beteuterd, bevauwen door schrik of angst; beklemming van 't gemoed.

SOEMPĠENG — verminkt, een lid verloren hebben, z. a. een vinger, voel, snavel, afgestompt; zonder tuit, een schenkan enz. — *ev. w.* — zoo verminken.

SOEMRAH — verkwikt; verkwikkend.

SOEMRIĠENG — een klein onderdeel.

SOEMRIĠGAH — frisch, helder, gezond van uitzigt, een mensch, vruchten; verkwikt; vrolijk, lustig van aard.

SOENAN — verk. van SOEHOFNAN, z. SOEHEN.

SOENAPAN — snaphaan, schietgeweer.

SOENAR — schijn, 't schijnen of lichten, weerschijn; roode gloed in de lucht, door een brand. — *ev. w.* en *tst.* — schijnen, weerschijnen. — *tr.* — beschijnen, verlichten.

SOENAT 1°. — een goed werk buiten verplichting; vrijwillige gift aan een priester of voorbidder.

2°. k. n., TEKES k. i. — besnijdenis; besneden worden, een

meisje; SOEPIT k. i. — *id.*, een jongen, nml. met geheele afsnijding v. d. voorhuid. — *tr.* — besnijden, als *bov.*; een beest slagten door den hals af te snijden onder een prevelgebed. — *PĒ* — *AN* — besnijdenismesje, slagtmes.

SOENDARĒN — boog met een snaar die in den wind geluid geeft, aan een vlieger of boomtak vastgemaakt.

SOENDĀWĀ — SENDĀWĀ.

SOENDEL — hoer. — *MAĠĒM* — een geurige bloem. — *LAHĒT* — Sandelwood.

SOENDEP — prik; iets scherp en puntig; een ziekte in 't rijstgewas. — *ev. w.* — prikken, steken; *iem.* de koepokken inenten; aderlaten.

SLOENDEP — ergens met de punt in zitten. — *ev. w.* — NJOENDEP.

SOENDEQ — rijgspeet, -naald, -koord, speetje, spit, braadspit; balk of stang ter verbinding van stijlen of pilaren onder een gebindte of gewelf. — *ev. w.* — aan een spit of speetje steken. — *tr.* — ook aan *id.* rijgen.

SOENĠĀ — dubbel op elkander; herhaling van een geluid; Soenda. — *PĒ* — *AN* — de Soenda-landen.

SOENĠANG 1°. — SOEPANG.

2°. | *ev. w.* — een liggende helpen opzitten en steunen. — *KĒ* — — een omvallende of omgekapt boom: half op

een anderen boom enz. blijven hangen; met zijn werk niet klaar kunnen komen door beletselen, er in blijven steken.

SOENĠĠEL — met het bovenste raken aan of reiken tot iets in de hoogte. — *ev. w.* — stooten tegen, als *bov.*; onmiddellijk volgen op, moeten vervangen volgens beurtorde; op zijn vorig gezegde terugkomen, een nieuw voorstel doen op 't zelfde onderwerp. — *KĒ* — *AN* — ook v. e. kind dat nog aan de borst is, vervangen of verdrongen worden door een nieuwgeboren broertje of zusje.

SOENG of ASOENG — ATOER en NGATOERI. — SINOENGAN — KADOENOENGAN en KAPARINGAN.

SOENGAP | — *AN* — uitwatering, mond v. e. rivier; zijl, uitwatering v. e. waterboezem.

SOENGAR — SÓNGAR.

SOENGĠĀ — SOEBĀ.

SOENGĠAR — graaf- of steekhout; horen v. e. tor. — *ev. w.* — met een soenggar graeven.

SOENGĠĀTĀ — SOEGĠĀTĀ.

SOENGĠI | *ev. w.* — op 't hoofd dragen; en — NGEMBĠEN, z. EMBĠEN.

SOENGĠING | DJOEROE — — fijschilder. — *ev. w.* — kunstig beschilderen; naauwkeurig naschilderen of na-teekenen. — *AN* — ook

naauwkeurig afbeeldsel enz.
SOENGGGJOR | — **AN** - zwaai-
 jen, waggelen in 't gaan.
SOENGIL - schier onbegaan-
 baar of ontoegankelijk; on-
 handelbaar van gemoed.
SOENGGAN = **SOETIQ**; niet wil-
 lig, geen lust hebben, traag.
 — **AN** - vadzig, traag van
 aard of wijze.
SOENGGAWA - *k. i.* van **PRIH-**
ATIN, *z. bij PERIH*.
SOENGGEM | **SĒMBAH** — —
 diepe eerbiedbetuiging, ne-
 derige hulde. — *tr.* - 't
 hoofd buigen op iems. schoot,
 knie of voeten; een zaak ge-
 trouw blijven. — *cs.* - iets
 hellend voorovertrekken of
 -huigen; *iem.* tot onderda-
 nigheid of tot getrouwheid
 brengen. — *tsv.* - hellend
 voorover staan of zitten;
 diep gebogen liggen; on-
 derdanig zijn; getrouw vol-
 harden; voor vast ergens
 blijven; huisvast.
SOENGGOE | *ev. w. en tsv.* = 'N-
DJOENGGENG en **TOEMOENG-**
KĒL (*z. TOENGGĒL*), volhar-
 den, doorzetten, er met zijn
 gansche hart bij zijn.
SOENGGOE | *ev. w.* = **NJOENG-**
KOE.
SOENGLON - zamenvloeiing
 van twee rivieren; zeeboe-
 zem, baai.
SOENGOE *n.*, **SĒNGAT** *k.* - horen
v. e. tweehoornig viervoetig
 dier; horenachtig uitwas op
 't ligchaam. — *ev. w.* - met

de horens stooten. — **SOE-**
NGON *k. n.* - nevenrivier;
 smalle zijwaarts loopende
 zeeboezem, fjord of haf.
SOENGGĒT - voelhoren; spriet
v. e. insect; stampers der
 bloemen; haaksprietten der
 klimgewassen; (veracht. wrd.)
 smoel.
SOENGGANG - onderstboven. —
ev. w. - onderstboven zet-
 ten, keeren, houden enz. —
KĒ — — ook in 't ongeluk
 gekomen tot straf van mein-
 eedigheid.
SOENGGAT - niet overeenko-
 men, een verschil opleve-
 ren.
SOENGGĒM - merg in de beende-
 ren; ligchaamskracht.
SOENGGĒN = **SOENGGĒN**.
SOENGGĒNG | *ev. w.* - tegen
 opgaan, *z. a. tegen stroom*
 of wind; tijding gaan ver-
 nemen of halen. — *tr.* -
 bericht gaan halen bij iem.
 — **PĒ** — — of **PI** — — ge-
 schenken aan een meerdere; of-
 ferande.
SOENGGĒQ en **SOENGGĒT** = **TOEN-**
TAQ 1°.
SOENGGĒN - *z. SOENGGĒN*.
SOENGGĒT - treurig, 't gelaat.
SOENGGĒI - een *art.* van gember;
 stompachtig, een *neus*. —
PRAWAN — — meisje tegen
 den maagdelijken leeftijd.
SOENGGĒD - *z. SOENGGĒD*.
SOENGGĒH - *z. SOENGGĒH*.
SOENGGĒJĀ *n.*, **SOENGGĒD** *k.* -
 doel, oogmerk; opdat, ten

einde, tot.
SOENGGĒM en **SOENGGĒM** - verk.
 van **SA-SOENGGĒM** enz.
SOENGGĒT - voorbede; zegen,
 zegenende invloed. — *tr.* -
 zegenend, heilzaam, wel-
 dadig.
SOENGGĒQ = **SOENGGĒK**.
SOENGGĒTĀ *n.*, **SOENGGĒH** *k.* -
 vloek, vervloeking; eed;
 vloeken; een eed doen. —
ev. w. - vloeken. — *tr.* -
 vervloeken; *iem.* een eed
 afnemen; iets bezweren.
SOENGGĒ - *z. LALI* en **ALI-ALI**.
SOENGGĒK - naauw, eng, een
 plaats; beklemd, geen uit-
 komst zien, 't hart.
SOENGGĒNĀ - *z. IMPI*.
SOENGGĒJĀH - zin voor 't goede,
 welgezindheid.
SOENGGĒI 1° - benepen, in de
 klem; naauw aaneen tang,
 knijper, smidsnijptang;
 schaar *v. e. kreeft* enz. —
ev. w. - met een knijper
 enz. vatten, vasthouden of
 knijpen. naauw insluiten;
 in 't naauw brengen —
AN - naauw, een *goorgang*.
 — **DALAN** — **AN** - steeg,
 naauwe gang.
 2° - *z. TĒTAQ*.
SOENGGĒDĒNĒ *n.*, **SOENGGĒDĒS-**
IPĒN *k.* = **PARANDĒNĒ** enz.
SOENGGĒI | *ev. w.* - trachten,
 streven, zoeken te verkrij-
 gen of te bewerken, aan-
 zoek doen om, zich be-
 moeijen om, *iem.* aanzoe-
 ken om iets te doen.

SOENGGĒQ of **SOENGGĒQ** | *ev. w.* - *iem.*
 tot in zijn schuilplaats ver-
 volgen.
SOENGGĒ of **SOENGGĒ** 1° = **TJĒR**. —
SAR — — slip flap! van uit-
 storten of uitstroomen.
 2° - koopsom voor een
 post, door een ander bekleed;
 of **SOENGGĒ-TANAH** - koopsom
 voor een stuk grond voor
 een graf; een graf graven;
 offerfeest bij een graf aan-
 stonds na de begrafenis. —
ev. w. - *iems. post* of *plek*
 gronds onder hem vandaan
 koopen; en **NGĒSĒ-TANAH**
 of **NJĒR-TANAH** - een stuk
 grond koopen voor een graf;
 een offermaal geven al *bov.*
 3° - een *art.* van vallende
 ziekte, of hypocondrische
 of hysterische flauwten.
SOENGGĒ *k. n.*, **SOENGGĒN** *k. d.* -
 de 1^e. maand van 't *Moh.*
 jaar, ook **MOEKĒRAM** —
AN - *veest* of *veestieren* ter
 ere van *Hosn* en *Hosn*,
 in de zelfde maand.
SOENGGĒ = **SOENGGĒ**.
SOENGGĒH - *z. SOENGGĒSĀ*.
SOENGGĒKĀH 1° - ruim, wijl,
 een plaats.
 2° - hebbzuchtig, inhalig.
SOENGGĒLĀJĀ of **SOENGGĒLOKĀ** - 't
 godenverblijf
SOENGGĒMĒ - 't voorportaal van
 de groote moskee te *Sirra-*
karta en te *Jogj karta*; de
 priesterlijke regtbank, daar
 gehouden.
SOENGGĒQ | **KĒ** *db.* - door *wē.*

- derwaardigheden vervolgd
overal ronddolen.
- SOERAQ - juichen; vreugde-
geroep, gejuich; krijgsge-
schrei. — *ev. w.* - juichen
bij of rondom. — *tr.* - toe-
juichen
- SOERASĀ *n.*, SOERAHOS *k.* - *k. i.*
van RĀSĀ, OENI *enz.*: zin,
inhoud van iems. woorden,
een brief *enz.*
- SOERAT 1°. - fijne streepjes,
straaltjes of aartjes van licht
of kleuren.
- 2°. - hoofdstuk van den Ko-
ran.
- 3°. (*Oost-Jav.*) = LAJANG.
- SOERAWĒ = SRAWĒ.
- SOERBĀ of DJENANG — - dik-
ke soep of brij van gehakt
vleesch, *z. v. a.* haché.
- SOEREM - verdonkerd, ge-
taand, tanen; verkleurd,
vaal worden of geworden.
- SOERĒN - een boom waarvan de
bast een goed koortsmiddel is.
- SOERENG - zuur, ontevreden
van uitzigt. — *ev. w.* - zuur
zien.
- SOERGĀ = SWANGĀ.
- SOERI 1°. - de manen *v. e.*
paard *enz.*
- 2°. - paardekam; wevers-
kam.
- 3°. *n.*, SĒRAT *k.* - *k. i.* van
DJOENOKAT 2°.
- SOERIKĀJĀ = SRIKĀJĀ.
- SOERING - zurig.
- SOERJĀ 1°. - *z.* SRĒNGĒNGĒ.
— KĀNTĀ - brandglas.
- 2°. - *k. i.* van RAHL. —

- AN - *z.* RAHEP. — PĒ —
AN - gelaat, gelaatstrekken.
- SOEROE 1°. - groote ondertand
v. e. nenshoorn. — *ev. w.* - er
mede steken.
- 2°. *k. n.*, LANTARAN *k. i.* -
lepel of schepje van een blad
gemaakt; ook gewone eetlepel
(Soerakarta). — *ev. w.* - er
mede scheppen.
- 3°. - slingerende cactus met
lepelvormige bladen.
- SOERED of SOERET 1°. - afne-
men, afloopen, water, ebben;
ebbe.
- 2°. = SĒDĀ, *z.* PATI 2°.
- SOERĒH *n.*, SĒPAH *k.* - betel-
of sirihblad. — AJOE -
losse sirihakjes, voor een of-
fer. — LANANG - sirihblad
zonder bladkeuken bloesem.
— NJOEROEHI *k. n.*, NJĒPA-
HI *k. d.* - uitnoodigen tot
muallid, feest of oorlog. —
SOEROEHAN *k. n.*, SĒPAHAN
k. d. - genoodigde als bov.
— SĒPAHAN *k. n.* - vrouwe-
lijke hofbedienden zonder
bepaald werk.
- SOERENG | *ev. w.* - duwen,
voortduwen, voortschuiven,
kruisen.
- SOEREP 1°. *n.*, SĒRAP *k.* - ook
ingang, opening om ergens
in te gaan; ondergaan en
ondergang van zon of maan;
zonsondergang. — *tr.* - in-
gaan in; invaren of gaan
wonen in, een geest. — KĒ -
— AN - ook tot zonsonder-
gang duren, door 't onder-

- gaan van zon of maan over-
vallen; bezeten door een geest.
— *ts/v.* - ingaan; onder de
kim zinken; verdwijnen, on-
zichtbaar worden. — KĒ —
- geheel verbruikt of uitge-
geven worden.
- 2°. *n.*, SĒRĒP, SĒRAP *k.* -
kennis, bekendheid; ver-
stand, begrip van iets; te
verstaan, te rekenen als of
voor, het dienen of strek-
ken tot iets. — Ē - als, in
dien verstande, als ware 't.
— *tr.* - kennen, weten, ver-
staan; in everredigheid zijn
met. beantwoorden aan, pas-
sen bij. — *cs.* - ook rekenen
voor of doen strekken tot
iets.
- ts/v.* - kennen, weten, bekend
zijn met, bemerken, ontdek-
ken, verstaan; te verstaan,
te rekenen als, voor, als,
wegens, zijnde, tot bewijs
van. — *tr. en cs.* = NJOE-
ROEPI en NJOERCEPAKĒ *enz.*
- SOERES - *verk.* van SA-OERES:
even als.
- SOERTANAH - *z.* SĒR 2°.
- SOESAH - onaangenaamheid,
moeite, last, verdriet; moei-
lijk, bezorgd, bedroefd
enz.; zich de moeite geven.
— ORA — - ook niet be-
hoeven of noodig zijn.
- SOESOE 1°. *n.*, SĒSĀ *k.* - haast,
overhaasting. — KĒ — -
gehaast, in overhaasting,
zich zeer haasten.
- 2°. *k. n.*, SĒSĒP *k. d.*, PĒMBA-

- JOEN, PĒMBAJEN, PAJOEDĀ-
RĀ *k. i.* - de borsten *v. e.*
vrouw. — SOESOE *alleen* - die
van een man. — en BANJOE
— - moedermelk, zog. —
n., POHAN, POWAN, POEHAN,
POEWAN of PĒRESAN *k.* -
melk. — NOESOE *k. n.*, NĒSĒP
k. i. - de borst zuigen. —
NOESONI, NĒSĒPI - zogen;
zogend, zoog. — SOESON of
PĒSOESON, PĒSĒSĒPAN - zuig-
geling, zoogkind. — PĒSOE-
SON - ook wat een vrouw te
zuigen heeft. — SOESONAN -
trek, haal, bij 't zuigen.
- SOESĒG - handfuk. — *ev. w.* -
er mede visschen of vangen.
- SOESĒH *k. n.*, SĒSAH *k. d.* -
nest, vogelnest en *drg.* —
ev. w. - een nest maken,
nestelen; suften, kindsch
worden of zijn.
- SOESĒL | *ev. w.* - achterna-
gaan, achterop loopen; in-
halen wie vooruit is. — *tr.*
- *iem.* een andere of iets ach-
ternazenden; op iets een ver-
volg geven, er nog iets bij-
voegen. — *cs.* - ook *iem.* of
iets achternazenden — *ts/v.*
- achteraan komen; zich ach-
teraan houden. — AN -
toevoegsel, vervolg, na-
tweede, *lv.* oogst of snid. —
dh. AN - achtereen.
- SOESĒN - laag, lage, verdie-
ping; op of over elkander;
met iets er bovenop, met
een verdieping, dubbel,
-voudig. — *ev. w.* - op elk-

ander leggen of stapelen.

SOESËP - iets dat ergens in of onder of tusschen kruipt of dringt. — *ev. w.* - ergens in of doorheen of onderdoor kruipen of dringen, tusschen in of door gaan, zich indringen of innemen. — *tr.* - ook *eigens* iets tusschen of onder schuiven of steken, er tusschen of onder smokkelen, bij *iem.* onderschuiven; schuilen of zich verbergen bij of onder. — *cs.* - iets stoppen of onderschuiven *enz. als vor.* — AN - ook gat of opening om in of door te kruipen of te dringen.

SOESËQ - schopje, schoffel, schotel, om los te steken of voort te schieten; speetje of pen, om er iets op te steken; haarpen met een knop; geld terug, het te veel van een betaling. — *ev. w.* - met een schopje steken, los- of uitsteken; aan een pen steken; geulswijze of kanaalvormig voortgaan of voortvreten. — KORËNG NOESËQ - fistel. — *tr.* - ook *iem.* geld teruggeven van een betaling. — AN - gegraven kanaal, waterleiding.

SOESËR 1°. - iets om garen te bestrijken voor gladheid of tot sterkte. — *ev. w.* - garen zoo bestrijken, wassen *enz.* 2°. *k. n.*, PËNASAR *k. i.* - pruimpje tabak; —, NGA-

GËM PËNASAR - tabak pruimen. — *tr.* - de tanden met het tabakspruimpje wrijven.

SOESËT - vermageren, uitteren, 't lichaam; tering, uiteringsziekte.

SËT of ËSËT | *cs.* - aanhitsen, aanzetten, ook een jagthond tegen 't wild; ophitsen, opstoken, afsturen om *iem.* kwaad te doen, uit te schelden *enz.*

SOETĀPĀ - een kluizenaarsleven leiden. — KĒ — AN - kluizenaarschap, kluizenaarsleven.

SOETĪ - rein, zuiver, heilig; onschuldig; vrij van de maandstonden. — *ldb.* - zich reinigen, wasschen of baden.

SOETĀ - zijde; zijden stof.

SOETRI - *srl.* van springteugel *v. e. paard.*

SOETĀNG - achterste of springpoot van springende insecten; schaarppoot *v. e. kreeft* *enz.*; (*verachtl.*) been of poot *v. e. mensch.*

SOETĪL = SOTĪL.

SOETĪNG = SOTĪQ.

SOETĪQ - tegenzin hebben in iets, ongenegen, niet willen.

SOETËP - dik of bol van oogleden.

SOETËR - met gezwollen oogleden, naauw, geknepen, de oogen, ook door slaperigheid.

SOEWĀ - rib of middelen van de harige bladscheede (doeg) van den arènboom; pennetje, stift, steel, daar-

van gemaakt: KALAM — — — schrijpen van soewā.

SOEWAB - geschenk aan den regter, van *iem.* die een rechtzaak heeft.

SOEWADĪ n., SOEWADOS *k. 1°.* — WADĪ *enz.* — PĀPĀ — É - in den grond of naar 't gemoed. het zamen eens zijn. — DOEDOE — É - er is niets tegen te doen.

2°. - heimelijk wantrouwen.

SOEWAL - vraag, vraagstuk. — *ev. w.* - een vraag doen of opgeven. — *tr.* - ook een vraag beantwoorden of oplossen.

SOEWĀLĀ - tegenstand; tegenspraak, strijd; in verzet komen; oneenig zijn. — *ev. w.* - tegenstand bieden, tegenspreken. — *tr.* - zich verzetten tegen; iets tegenspreken.

SOEWALĒB - zwalp, dunne breede balk of dikke plank.

SOEWAN - graaf- of steekhout. — *ev. w.* - er mede graven *enz.*

SOEWĀQ - ook een scheur. — *ev. w.* - iets scheuren; schorsen, staken. — AN - afgedamde vijver aan den kant van een water, waar de vissen door een opening in gelokt worden.

SOEWĀRI | MANĒQ — — — de casuaris.

SOEWĀWĀ - toereikend, in staat. — *ev. w.* - tegen opwegen, bestand zijn; geweld

gebruiken.

SOEWAWAQ | *ev. w.* - verscheuren, kort en klein scheuren.

SOEWAWĪ - *s.* bij PĀRĀ 3°. — *tr.* - vriendelijk uitnoodigen; toestemmen in.

SOEWĒ n., DANGOE *k.* - wijl, poos, verwijl, duur; verwijlen, duren; eenigzins lang duren of lang uitblijven, dralen. — *db.* - ook mettertijd; na een poos. — SA — É - gedurende; onderwijl dat, terwijl. — *ev. w. of ev. w. ldb.* - dralen, dralen met. — *tr.* - lang laten duren. — KĒ — AN —, ook oponthoud krijgen; dralen.

SOEWĒG - een eetbare aardvrucht in 't bosch.

SOEWĒL - ingepropt, als een prop ergens in.

SOEWĒNG 1°. n., SĒNGKANG *k.* - oorkrab, oorhanger. 2°. - *s.* SOEWĒNG.

SOEWĒQ 1°. - ook een scheur; afgescheurd stukje, strookje; scheurbaar. — *ev. w.* - iets scheuren, een scheur maken in; stuk trekken, een stuk afscheuren.

2°. - snateren, gesnater *v. e. eend.*

SOEWĒRĒNG (van SOEWĒ en WOERĒNG) - knoeijen, knoeiwerk maken.

SOEWĒWĒQ | *ev. w.* - met geweld wegtrekken, wegsleuren.

SOEWĒNG - een weinig ingescheurd, met een kloofje of

spleetje.
 SOEWIQ | *dh.* - snorrend geluid maken (?).
 SOEWIR - scheurtje, inscheuring aan den rand, enz.; strookje. — *ldb.* - scheurbare zaken, *z. a.* katoen enz. — *ev. w.* - aan den kant inscheuren.
 SLOEWIR | *TING* — - overal ingescheurd; wispelturig van aard. — *ev. w.* - scheuren, afscheuren.
 SOEWITĀ - onder *iem.* staan, in zijn dienst zijn. — *tr.* - dienen of gaan dienen bij of onder *iem.*
 SOEWIWI - vleugel, vlerk.
 SOEWĒL - ijzeren sluitwig achter in den kop van sommige *srtn.* van bijlen; bombeermaal *v. e.* goudsmid. — *ev. w.* - op zulk een mal zetten, bomberen.
 SOEWĒN | *ev. w.* - *z.* DJALQEQ. — NOEWĒN *k. i.* - eig. op 't hoofd leggen, van daar eerbiedig aannemen, bedanken, om verschooning vragen, verlof verzoeken. — KOELĀ NOEWĒN - ook met Uw verlof. — PENOEWĒN, ook *k. n.* - nokbalk.
 SOEWĒNG *n.*, SOEWĒNG *k.* - ledig, verlaten, onbewoond, waar niemand te huis is, onbevolkt, ontvolkt; afwezig, niet te huis, niet ter plaatse. — *ev. w.* - een plaats verlaten, ledig laten.
 SOEWQEQ - ophouden, zwijgen,

een geluid, muziek, twist enz.; bijgeloovig middel tegen een kwaal of ziekte. — *ev. w.* - ophouden met *als* *bov.*, doen zwijgen; een kwaal bestrijden met een middel *als* *bov.* — PENJOEWQEQ - ook 't luidruchtig naspel waarmede soms een muziek eindigt; de luidruchtige muziekbegeleiding van een gejuich.
 SOEWQER - gerucht dat men rondom verneemt. — ME — of MI — - overal ruchtbaar; beroemd, vermaard.
 SOEWQET 1°. - weversschuijer, strijkhout om gespannen draden glad te strijken. — *ev. w.* - schuieren, gladstrijken *als* *bov.*
 2°. of SOEWOT | *ev. w.* - haastig grijpen, opnemen, uittrekken of wegpakken, iets kleins; een dot of greepje nemen van *wol*, *tabak*, *draden* en *drg.*
 SOG = SOQ.
 SOGĀ of — DJARIT - een boom en zijn bast, met welken laatsten katoen bruingeverfd wordt. — *ev. w.* - bruin verven daarmede. — PE — AN - verfpot of -bak daarvoor.
 SOGAT = SOEGEH, SEGĀH.
 SÓGLĒNG - uitloopseel of loot uit den wortel, *v.* graangrassen, tweede schot.
 SÓGOL - loot, waterloot uit wortel, *stam* of *takken* van bomen; nieuw schot uit de af-

gesneden padi.
 SÓGOQ - pook, stoker, peuter; schuif, *z. a.* aan een deur; sleutel; barsch, woorden; de lengte van een wijsvinger tot in de holte van den duim. — *ev. w.* - poken, stoken, peuteren, porren.
 SÓKLAT - chocolade; kakao.
 SOKQER - dank aan God, God danken, blijde zijn om iets; God dank! gelukkig! goed zoo! — *cs.* - God danken voor, zich hartelijk verblijden over.
 SOL of ESOL - ontworteld enz. — *ev. w.* - een boom met wortel en al uit den grond halen of hakken.
 SOLĀH - wijze van doen of handelen, gedrag, wijze van behandeling hoe men ergens mede omgaat; bewegingen van 't ligchaam; manoeuvre. — BĀWĀ - handel en wandel, gedragingen. — *cs.* - ageren of manoeuvreren met, in beweging brengen, rigten.
 SOLĀNG = SOELANG.
 SOLĒD - spadel, spaan, roerspaan, smeerspaan, vouwbeen, lang smal schepje; of — PĀTRI - soldeermes; minacht. *benam.* voor kris of dolk. — *ev. w.* - scheppen of smeren enz. met een spaan.
 SÓLOR - waterloot uit wortels, *stam* of *takken*; schot of lot uit de wortels van planten.
 SOMĀH *n.*, SĒMAH *k.* - echtge-

noot. — AN - echtelieden. — *ldb.* AN - samen gehuwd zijn.
 SÓMBENG = SOEWIR, DAWIR.
 SÓMPIL - kleine huisjesslek.
 SÓMPOQ - flauw, smakeloos, *tabak*.
 SÓNPĒR - shawl *v. e.* danseres.
 SÓNPOL | *ev. w.* - met het hoofd, den kop of iets anders van onder tegen iets aanbonzen of -stooten.
 SONG of ESONG - gat of hol in een bergwand of steilen oever. — *ev. w.* - uitgehold zijn, *id.*; een berg- of oeverwand uithollen.
 SÓNGAR - grootspraak, een hoo-gen toom voeren, overmoedig spreken. — 'NGGĒTAQ — - brutaal aanspreken.
 SÓNGGĒQ en SÓNGGĒT = SĒNGGĒT.
 SÓNGGOL = SOEGAL. — *ev. w.* - tegen wind of stroom opgaan.
 SÓNGGOM - mandje om er een aarden wierookvat of waterkruik in te dragen.
 SÓNGKĒT - stof met gouddraad of zijde doorweven of gestikt. — *ev. w.* - songkĒt maken; met gouddraad of zijde doorweven of stikken; stikken, borduren.
 SÓNGKLOH - hangende ooren, *z. a.* van een hond.
 SÓNGOKOB - somber hutje. — *ev. w.* - van beide zijden en van boven dicht overschaduw door geboomte; 't voor-

*hoofd: overdekt met de haren
of den hoofddoek enz.*

SÓNGKOQ - zwart fluweelen
krijgsmuts van den Vorst en
andere grooten en hoofddoffi-
cieren.

SÓNGKRO - slordig, gemeen,
onbetamelijk, kleding of le-
venswijze.

SÓNGOL = SENGOL.

SÓNGOT = TJÓNGOT. — *ev. w.*
- tusschen anderen uit te
voorschijn of vooruitkomen;
ergens uitsteken.

SÓNGSÓNG - *z. PAJÉNG.*

SÓNTEN - *z. SORÉ.*

SOP 1°. of SOB en ESOP *enz.* -
verminderd, afgeloopen, wa-
ter *enz.*, ebben, ebbe; afne-
men, dalen.

2°. - soep. — *ev. w.* - soep
koken; soep maken van.

SOPAL - metalen beslag, ring
of knop onder aan een piek-
stok.

SOPAQ - gelascht, ingelegd. —
ev. w. - inleggen in- of aan-
zetten, kunstig aanlanschen.
— *AN* - valsch, in- of aan-
gezet; overgenomen, ont-
leend, een woord of gedachte;
ingeschoven, uit een an-
deren stand overgekomen;
verzinsel, verlichtsel.

SÓPI - sterke drank. — *POE-
TIH* - jenever. — *MANIS* -
likeur.

SOQ 1°. of ESQ | SAQ — -
flip flap! wild. onbesuisd;
het er maar uitflappen of
ingooijen. — *A* — - *z. bov.*

— *ev. w.* - *z. ASOQ.* — *KA.*

— - uitgeput, afgemat;
moedeloos. — *tr.* - begie-
ten; *iem.* inschenken; gieten
of storten in; *iem.* betalen.
— *cs.* - uitgieten, afschen-
ken; 't geld betalen, storten.

— *PA* — *AN* - storting,
termijn van betaling; ter-
mijn van een half jaar.

2°. - telkens, bij elke gele-
genheid, elken keer, vaak;
als of wanneer maar; ieder,
een iegelijk.

SQSI = SÓSI.

SOR of ESOR | A — - *z. bov.* —

tr. n., NGANDAPI (van ANDAP)
k. - zich vernederen of ver-
demoedigen voor *iem.* — *cs.*
k. n. - te onderbrengen,
overwinnen, verslaan; over-
treffen.

SORÅ - hardop, met luide stem;
hard aankomen, met een
zwaren slag of harden bous.

SORAH - gelijkenis, 't gelijken
op iets of *iem.*; wat *iem.* lijkt
te zijn.

SORÉ *n.*, SÓNTEN *k.* - avond,
's avonds, van 3 uur of half
4 tot zonsondergang.

SÓROG = SÓROQ; of — *KOEN-
TJI* - sleutel. — *ev. w.* - ook
schuiven, wegschuiven, in-
of uitschuiven; met een
sleutel open- of digtmaken.
— *cs.* - ook weg- of van
zich afstooten. — *AN* -
schuif, schuifplank, -lade;
wisseltoetsen, -ketels bij de
gamelan.

SÓROH - onvoorwaardelijk o-
vergeven, er aan geven, op-
offeren, geven, zonder iets
meer te achten of te hopen,
tot een wanhopigen of dol-
len stap komen, iets doen
of ondernemen, er moge
van komen wat wil. —
AMÉQ - in blinde woede in
't rond aanvallen. — *GA-
WÉ* - 't geheele werk voor
zijn rekening nemen. — *cs.*
- iets bepaalds opofferen *enz.*
als *bov.*

SÓROQ - schop, spade, steek-
schop of -schopje, schoffel.
— *ev. w.* - er mede steken,
scheppen *enz.*; voortschui-
ven; een klok *enz.* opwinden;
een betrekking koopen; een
regter omkoopen; *iem.* stop-
pen, smeren; zich los- of
afkoopen. — *tr.* - ook met
een schoffel *enz.* schoonma-
ken of -steken.

SÓSI *ch.* - sleutel (*eig.* deur-
schuif in plaats van een slot).

SÓSOG - mandje om een aar-
den waterkruid in te dra-
gen. — *ev. w.* - iets of naar
iets steken met een voorwerp
dat vele punten heeft, *z. a.*
boombladen met een stijven be-
zem om ze op te nemen. — *KÉ* —
— in 't voorbijgaan aan
iets blijven haken.

SÓSOH - *ev. w.* - stampen, door
stampen verder wit maken
of zuiveren, ontbolsterde
rijst, de binnenschil er af
stampen, ook katjang en *drg.*;

ook fijn stampen, gebrande
koffie *enz.*

SÓSOL | *KÉ* — *EN*, *KAMI* —
EN, *MÉ* — *EN* - door de
haast of gejaagdheid zijn
bedaardheid of tegenwoor-
digheid van geest verliezen,
iets verkeerd doen, zich ver-
spreken, er niet uit of door-
heen kunnen komen.

SÓSOR 1°. (van SOR) - onderge-
schikte. — *tstv.* - onderge-
schikte zijn. — *AN n.*, *AN-
DAP-ANDAPAN k.* - eerstvol-
gende in rang naar bene-
den; wat lager dan iets
anders geplaatst of aange-
bracht is; lagere verdieping,
onderhuis, een laag ergens
onder.

2°. = TJÓTJOR. — *BÈBÈQ*
- een plant welker bladen tot
rijpmaking van gezwollen die-
nen. — *ev. w.* - snavelen,
slobberen, eenden, ganzen
enz.

SÓSOT | *cs.* = NGESOT-ESOTAKÉ,
z. SOT.

SOT of ESOT - vervloeking *enz.*
— *ev. w.* - vloeken, schel-
den. — *cs.* - *iem.* vloeken,
verwenschen, uitschelden.

SOTAH - niet afkeerig, gene-
gen of toegenegen zijn.

SOTIR = SOEDI en SOTAH.

SÓTJÅ 1°. - edelgesteente;
kwast in hout. — *tr.* - ergens
juweelen inzetten.

2°. - *z. MÅTÅ.* — *ldb.* =
SOERJAN, *z. RAHAP.*

SÓTIL 1°. - ruwe rijstschep;

een bamboesche steel, *bij 't*
braden gebruikt. — *ev. w.* —
er mede scheppen.
2°. — tegenspoed, tegen-
spoed hebben; of *soʔal* —
— in verval of behoeftige
omstandigheden zijn.
soʔo — een kort dik voorwerp
om meê te slaan of te
stompen; de vuist met de
knokkels vooruit. — *ev. w.*
— er mede slaan of stompen.
sowan — *z. sébā*.
sowang 1°. — *ēpang*. — *db.* —
ieder afzonderlijk, ieder op
of voor zich zelf, ieder zijn
eigen, *bv. weg*; één voor één.
— *AN* — in verschillende
rigtingen.
2°. | — *AN* — een vlieger
met een bamboesche snaar die
een snorrend geluid geeft.
srābā — geluid; zich doen hoo-
ren; een woord spreken.
srabi — soort van plaatkoekjes.
srabed | — *AN* — voor aller-
lei werk geschikt of be-
kwaam of bereid, een mensch,
een gereedschap enz., van alle
markten klaar, van alge-
meen nut, tot ieders dienst,
voor iedereen te plukken.
srados — *z. srājā*.
srah of *ēsrah* en *ngāsrah* —
pāsrah.
srājā *k. n.*, *srados k. d.* — bij-
stand, helper, beschermer,
toevlugt.
sraha — *soerakah*.
srakat | *kē* — — ellende,
rampspoed, lijden. — *kē*

— *AN* — in lijden zijn enz.
srāmā — geschenk om gunst
te verwerven. — *tr.* — gunst
koopen bij *iem.*
srambah | *kē* — — algemeen
gebruikt; in gebruik zijn,
voorkomen. — *tr.* — zich
verspreiden of uitbreiden
of uitstrekken tot of over;
overstromen, bedekken;
ergens heerschen, een ziekte
enz.; algemeen gezag uit-
oefenen over.
srambi — *soerambl*.
srampad 1°. — touw met voet-
lussen voor 't beklimmen van
een boom. — *ev. w.* — zich
daarvan bedienen.
2°. of *tāmbā* — — smeer-
sel van kurkema met natte
schelpkalk. — *mamboe* —
— in eens erg worden, een
nietig wondje.
3°. | *ev. w.* — *bij 't knippen*
of snijden buiten de rigting
gaan.
srampang — scherp werptuig
of stok om naar *iem.* te
werpen. — *ev. w.* — daarmede
werpen of *iem.* werpen.
srānā — middel, hulpmiddel;
door middel van; schoon-
heidsmiddel, iets tot ver-
fraaijing, sieraad. — *ev. w.*
— verfraaijen, opknappen
met *e. o. a. middel*.
srandoe — 't geheel of 't vol-
tallige of volledige van iets.
— *ev. w.* — *iem.* haten of
hatelijk bejegenen.
srang — *sérang*.

srani — *nasarani*. — *cs.* —
tot christen maken, doopen.
srāntā — rustig, kalm, be-
daard.
sranti n., *srantos k.* — gedul-
dig, met geduld wachten. —
cs. — geduld hebben, gedul-
dig afwachten; uitstellen,
met iets wachten.
srāp — *sérāp*.
srāpat — 't mede geraakt wor-
den door een slag, schot enz.;
wat van *iem.* op te maken of
te denken is uit zijn voor-
komen, handelingen enz. —
ev. w. — van *iem.* opmaken
of denken uit als *bov.*
srasah 1°. — belegsels, inleg-
sels, bevoering, plaveisel;
émaill, mozaiek; belegd enz.
— *ev. w.* — beleggen, inleg-
gen, émailleren enz.
2°. en *tslv.* — algemeen ver-
breid, een tijding, leer enz.
3°. | *tslv.* — *soemrēsēh*,
van *srēsēh*.
srati — *sérati*.
srāwā — *srābā*.
srawang | *ev. w.* — *nrawang*,
z. trawang. — *tslv.* — dui-
delijk, klaar, 't zien of 't ge-
zien worden.
srawé | *ting* — en *db.* —
rondom als franje hangen;
veel gebaren met handen of
armen maken, druk gesti-
culeren. — *ev. w.* — ook han-
gen te wapperen.
srawo | *kē* — — *kētawer*,
z. tawer.
sraweng | *tr.* — zich mengen

in een gesprek, beraadslaging
enz. — *AN* — een ontmoet-
ting hebben, met iets dat men
aantreft onder weg; in 't
voorbijgaan ontmoeten; om-
gang of verkeer hebben met
iem. of een volk, handelsver-
keer; medegenoot zijn van
iem., *bv. in een genootschap*.
srēbed of *srēbēt* — 't waaijen
van iets dat heen en weder be-
wogen wordt; een aankomen-
de of voorbijgaande geur.
— *tslv.* — tegenwaaijen, zich
laten merken, een geur; en
— *soemribit*, *z. sribit*.
srēbēg ! — *AN* — muziek op
bēndē, kētjēr en bēdōg.
srēgēr — vlijtig, arbeidzaam,
met lust werken; vlijt.
srēgi — *swargi*, *z. swargā*.
srēhi — afgunstig, nijdig.
srējag — *srējēg*.
srējēg | *ting* — (van velen
of overal) en *db.* of *srējag*
— — wankel, bouwvallig;
wankelend of waggelend
gaan.
srēkal | *ev. w.* — een valsche
streek gebruiken, zwende-
len, schurkerij plegen; *iem.*
verschalken, schurkachtig
bedriegen; *iems.* woorden
verdraaijen, een anderen
zin er aan geven. — *AN*
— ook om te verschalken of
te verstrikken.
srēmpēd of *srēmpēt* 1°. | *ev.*
w. — schampen, langs scha-
ven, afschampen; *iem.* een
schampscheut geven, op hem

zinspelen.

2°. | *ev. w.* - iets voor een oogenblik leenen of te leen vragen.

SRĒMPĒNG | *ev. w.* - een werk goed doorzetten, *er* spoed achter zetten. — *AN* - met spoed.

SRĒMPĒL | *ev. w.* - een deel of stukje afnemen van, afbreken, afbrokkelen.

SRĒN - *z. SRI* 1°.

SRĒNG - vuurpijl, zwerm, vuurwerk.

SRĒNGĒN *k. n.*, DOEKĀ, ROENTIQ *k. i.* - misnoegd, verstoord, boos, knorren. — *tr.* - verstoord zijn op *iem.*, beknoeren.

SRĒNGĒNGĒ - de zon.

SRĒNGĒRĀ | NJRĒNGĒRĀ-MĀTJAN - dwingen, met geweld noodzaken.

SRĒNTĒG - middelmatig van grootte.

SRĒNTI *n.*, SRĒNTOS *k.* - niet tegelijk, na elkander.

SRĒNTĒL | TING — *en db.* - met fijne krulletjes.

SRĒP 1°. = SĒRĒP.

2°. | *A* — — *z. APĒM.* —

AN k. n. - gelukkig in zijn ondernemingen, in 't jagen, visschen enz., ook van 't vischgereedschap.

SRĒPĒT - *tusschw.*: roef! rits! van 't trekken van een kris enz. — *ev. w.* = NJRĒMPĒD, *z. SRĒMPĒD.*

SRĒSĒG = SĒRSĒG.

SRĒSĒH - familjaar, vrij.

SRĒWĒH - zich in spruiten of kanaaltjes verdeelen, een rivier. — *AN* - spruit, afleidingskanaaltje uit een rivier.

SRI 1°. | *A* — — sierlijk, schoon; sierlijkheid. — NGĀSRĒNT - versieren, opsieren. — ĀSRĒN-ĀSRĒN - sieraad. — SRĒN-SRĒN - 't mooiste; sierlijkheid; kans of geluk, kansberekening; berekening van gelukkige uren, dagen en rigtingen. — PĀSRĒN - versiersel, pronk, wat maar voor sieraad dient.

2°. | *A* — — (*sprkt.*) = ĀSRING, *z. KĒRĒP en SRING.*

SRIBIT - zacht windje, zacht gewaai, klein togtje. — *tsv.* - zacht waaijen of togtjen of suizen.

SRIGĀQ - deftig, knap, schoon, mannelijk van voorkomen.

SRIGĒNTING = SRIGOENTING.

SRIGOENTING - een nachtvogeltje. — *EN* - oneffen, ruw van oppervlakte; ongelijk van grootte, *iem. schrift.*

SRĒJĀWAN - spruw; scheur-buik in den mond; 't sup van rijpe en onrijpe pisang-baloe als geneesmiddel er tegen.

SRĒKĀJĀ - een lekkere boomvrucht. — WĒLĀNDĀ - de zuurzak.

SRĒKOENING - sponning.

SRĒKET | — *AN* - met de handen om zich heen slaan

of schermen.

SRĒLĀRĀ *n.*, SRĒSAKIT *k.* - een gevonden lijk met teekenen van mishandeling.

SRĒMĒNGASTI - de noordelijke buitenpoort van 't binnenste gedeelte van den kraton te Soerakarta; zekere fijne zeevisch.

SRĒMPĀQ - plint langs een muur of beschot; drempel onder een deur.

SRĒMPĒD of SRĒMPĒT | *ev. w.* - warren of warrend zich hechten om *iems.* voeten.

SRĒMPI - een viertal bijzondere danseressen van den Vorst; dans door deze uitgevoerd.

SRĒMPĒNG - een om de beenen of poelen gebonden of geslagen touw. — *ev. w.* - *iem.* de beenen of de pooten binden. — *KĒ* — — met *id.* in iets verward raken.

SRING of *A* — — vaak, dikwijls. — *db.* - meermalen, telkens.

SRĒPAH | *KĒ* — — *AN* - een sterfgeval aan huis hebben.

SRĒSAKIT - *z. SRĒLĀRĀ.*

SRĒSIG = TRĒSIG.

SRĒTI - klipzwaluw, waarvan de eetbare vogelnestjes komen.

SRĒWĒD of SRĒWĒT - jong oetjeng-vischje. — TING — — (op vele plekken) *en db.* - krielen, wemelen. — *AN* - in onophoudelijke beweging, in menigte rondvliegen of loopen.

SRĒWING | *tsv.* - zacht waai-

jen, ruischen of suizen.

SRĒWITI - een zeldzaam *srl.* van berkoelot.

SRĒBĒD of SRĒBĒT - digt, een bosch, moeilijk om door te dringen. — *tsv.* - benaming van 't padigewas in de vijfde halve maand.

SRĒBĒQ | TING — — op veel plekken digt opgeschoten, jong plantsoen; hakkelig, brokkelig aan den rond. — *db.* - digt opeen en borstelig, haren, baard, knevels. — *ev. w.* - digt opeen, planten, onkruid, grijze haren onder de andere, enz.

SRĒE en *A* — — = SĒROE.

SRĒBĒD = SRĒBĒD?

SRĒBĒT - hard gewaai, sterke togt. — *tsv.* - hard aanwaaijen, sterk togtjen.

SRĒBĒG - ruw, lomp. — *ev. w.* - met hoofd of kop stooten of ergens tegen aan loopen.

SRĒPAH - *z. SRĒPAH.*

SRĒMBĒNG - in- of omsluiting, omtuining, een hekje om een boom, opvulling van een te wijd gat waarin een nieuw gat gemaakt is; rasterwerk voor een dam of dijk; val voor lijgers of varkens van rasterwerk. — *tr.* - omtuinen, aanvullen enz. als *bov.*

SRĒNDĒNG - toespijs van geraspde en gebraden kokosnoot enz.

SRĒNPĀ - wisselpaarden sta-

tionneren of gereed houden; van paarden, van voer- of vaarttuig wisselen. — *ev. w.* — wisselen van id.; een vaarttuig boegseren, op sleeptouw nemen.

SROENGĠĠ | *ev. w.* — tegen den draad of tegen den loop van het haar of de wol in werken, snijden, scheren, kammen enz. — *KĒ* — — tegen iets puntigs of doornachtigs in komen. — *ldh. AN* — allerlei wederwaardigheden hebben.

SROENI — een bloem, een *srt.* van aster.

SROEPET 1°. | *ev. w.* — slurpen. 2°. | *ev. w.* — vóór zonsopgang bij iem. in komen loopen.

SROETI — behoedzaam, met voorzorg te werk gaan.

SROETOE 1°. — sigaar met dekblad van tabak.

2°. | *ev. w.* — stijf doorloopen met het hoofd voorover zonder op of om te zien; blindelings er op losgaan, zonder overleg handelen.

SOERWĠĠ = SARWĠĠ.

SROEWAL *k. n.* 1°, LANTJINGAN *k. i.* — wijde broek tot over de knieën.

2°, TJĒLĠNĠ *k. i.* — lange broek, pantalon.

SROEWANG | *db.* — afwisselend hoorbaar en niet hoorbaar, golvend gesuis.

SROEWĒ — iem. zich aangelegen laten zijn, belangstelling

toon. — *ev. w.* — vriendelijk en belangstellend behandelen en toespreken.

SROEWĠNG en SROEWĠNG — *helderder of doffer* suizend gegons. — *lstv.* — suizen, gonzen, in de ooren.

SROEWING = SROEWĠNG. — SROEWANG — = SROEWANG-SROEWANG.

SROG = ĠSROG. — NJROGAKĒ — ook met een vaarttuig ergens binnenloopen of binnenvallen.

SRĠGOT = SRĠGGOT.

SRĠMPOD — onkruid.

SRĠNPĠĠ = SROENPĠĠ.

SRĠGGOT | *ev. w.* — knaauwen, stooten en bijten met de slag tanden.

SROTO — kleine stukjes buffelvleesch aan speetjes met zout en lombok gestoofd.

SROWAL | *db.* — ruw, ongemanierd, onbeleefd in 't spreken.

SRĠWOL | SROWAL — = SROWAL-SROWAL.

SRĠWONG — gat, gaatje, opening in een wand of dak enz., waar licht of lucht door kan komen. — *ev. w. en lstv.* — doorzichtig, doorluchtig, met grootere of kleinere gaten of openingen; 't hart: ergens licht in krijgen, de zaak vatten. — *AN ĠNGIN* — lucht-gat, togtgat.

SRĠWOT — haartjes of ruwe vezels die ergens op zitten; harig, ruig, borstelig.

SWAHOS — *z.* SWĠSĠĠ.

SWANTĠN — *z.* SWĠRĠĠ.

SWĠRĠĠ *k. n.*, SWANTĠN *k. d.* — stem, geluid. — *AKSĠRĠĠ* — — de klinkletters zonder aanblazing (*h*). — *ev. w.* — geluid geven, zijn stem laten hooren aan iem.; geluid laten geven; aanleiding geven of nopen tot spreken. — *cs.* — iets laten hooren, aankondigen, doen luiden, uitbrengen.

SWARGĠ — de hemel, 't hemelsche paradijs; hemelsch ge-

luk; *n.*, SWARGI *k.* — wijlen, zaliger. — *ev. w.* — in den hemel gaan. — *KĒ* — *AN* — 't hemelhof; de hemelsche zaligheid; hemelsch, de hemelsche dingen.

SWARGI — *z.* SWARGĠĠ.

SWĠSĠĠ *n.*, SWAHOS *k.* — compositie van goud met rood koper, ook wel met zilver er onder, *srt.* van spinsbek.

SWĠWĠĠ = SOEWĠWĠĠ.

SWAWI = SOEWAWI, *z. bij PĠRĠ* 3°.

T

TĠ — dan toch, dan, toch, immers, toe! zeg! hĠ?

TAB | *db. AN* — sterke klopping van 't hart; hard kloppen; ontsteltenis, ontroering; ontroerd zijn.

TABĒ — groet, groeten; gegroet! TABĒJAN — elkander groeten.

TABĒL — opgezwollen, 't aangezicht; onbevattelijk, 't hart. TABĒQ — volgelting.

TABĒRI — ijverig, vlijtig; ijver. — *tr.* — zich beijveren op, vlijtig behandelen. — *AN* — ook nijverheid, industrie.

TABET = TILAS, LABĒT.

TABIR = TAQIR.

TABIT — geneesheer.

TĠBLAS — doorheen gaan, ergens door dringen.

TĠBLĠG — ongevoelig voor lee-

ring enz., zonder eergevoel. — *ev. w.* — nergens om geven, stug.

TABĠH — hamer of stok voor de gamelan en *dry.*; bekkenstok; klepel, hamer in een klok, trommelstok. — *ev. w.* — slaan, spelen op een slaginstrument; de gamelan spelen of laten spelen. — *AN* — slag-muziekinstrumenten.

TABON — schil of bolster van een kokosnoot, als die nog om de noot zit; onbebouwde gronden rondom een desa; of LOERAH —, ook L. BATOQ of L. PATĠH — de leenbezitter van desagronden.

TABOQ — klap om het hoofd, oorveeg; handbreed. — *ev. w.* — iem. een oorveeg geven.

TĠDJAP — dadelijke of juiste

uitwerking v. e. gebed, genees-
middel of vergif.

TADJAG - een zeker zeil op een
vaartuig.

TADJEM - in evenwigt, een ba-
lans, weegschalen; met de bei-
de punten regt omhoog, de
halve maan; scherp van blik;
standvastig of zelfstandig
van karakter; natuurlijke
neiging.

TADJI - stalen spoor, aan de
pooten van een vechthaan ge-
hecht. — *ev. w.* - er mede
slaan.

TADJIN - rijstwater, 't water
van in een pan gekookte
rijst of van rijstpap; daarvan
gemaakte stijfsel. — *ev. w.* -
met stijfsel behandelen, stij-
ven. — *tr.* - de als boven
gekookte rijst afgieten; de
bloemknop afsnijden van
een pisangstruik als de vrucht-
tros zich reeds gezet heeft.

TADJOE - diadeem, kroon.

TADJEG of ldb. AN - van een
ring; met een piramidaal
geslepen edelgesteente.

TADAH - een vat enz. dat dient
om iets op te vangen; op-
vangen, gereed staan om op
te vangen of te ontvangen,
zich onderwerpen, *bv.* aan
een bestraffing; een zeil op een
vaartuig; op zijde staan; be-
paald rantsoen, toegemeten
aandeel; de bovenste rij pi-
sang aan een tros; te vlak,
een dak. — OEDAN - alleen
door den regen bevochtigd

worden, rijstvelden. — DJIS
(verk. van — NADJIS) - zol-
dertje boven een Jav. bedste-
de; hemel v. e. ledekant. —
ev. w. - opvangen. — *tr.* -
opvangen, ook om af te pare-
ren; tegenstand bieden aan;
iem. zijn rantsoen geven. —
— AN - ook van sawahs:
zonder waterleiding, van
den regen afhankelijk. —
PE — AN - schenkblad.

TAGÂ - een regtopgaande ge-
stalte hebben.

TAGIH | *ev. w.* - manen, beta-
ling of voldoening vragen,
ook de vervulling van een be-
lofte. — PE — AN - aan-
maning, sterke trek naar iets
waar men aan gewend of ver-
slaafd is; er sterk naar ver-
langen. — ME — I - bevre-
diging eischen, van dien trek
gezegd.

TAGON — PATJANGAN en PE-
MĒNAN, REMĒNAN.

TAH (sprkt.) - of, in vragende
tegenstellingen.

TĀHĀ - schroom; schromen,
niet met vertrouwen of vrij-
moedigheid, beducht.

TAHAN - kunnen uithouden of
volhouden of verduren, te-
gen iets kunnen. — *ev. w.* -
volharden in, verduren; hou-
den, tegen-, op-, vast- of bij-
eenhouden, niet laten gaan
of zakken enz. — *cs.* - ook
zich aanzetten of zich er
tegen verzetten om het te
kunnen verduren, het uit

houden; zich inhouden om
iets niet te doen.

TAHANG ml. - waterton of -vat.

TAHDJED - gebed des nachts
als men wakker wordt.

TAHI n., TINDJĀ k., SESOEKER
k. i. - drek, uitwerpsel;
roest, oxyde op metalen; jong
katje; afval van smeden, za-
gen, z. a. hamerslag, zaagsel.
— *ev. w.* - roesten, roest
zijn; NAHI - drek werpen,
van beesten; NINDJĀ - zijn
gevoeg doen, van menschen.

TAHIJENG - kleverig, slijmig
vuil op steenen of den grond
op waterachtige plaatsen, ook
dat op 't water drijft of er
van achterblijft, slijm, ijzer-
oxyde enz.

TAHIL - voor goudgewigt: de
zwaarte van twee Spaan-
sche matten; — voor opium:
van 12 en een halve duit
of ongeveer $\frac{1}{16}$ kati.

TAHJAT - zeker formuliergebed.

TAHLIL - verheerlijking van
God, voornamelijk door 't
opzeggen van de belijdenis:
daar is geen God dan Allah
(la Illah il Allah).

TAHOE n., TATĒ, NATĒ k. - wel
eens, meer dan eens, ge-
wend, als iets *iem.* niet
vreemd is, de gewoonte heb-
ben. — ldb. *ev. w.* - zich of
een andere aan iets gewen-
nen. — db. *cs.* - zich lang-
zamerhand gewennen.

TAHCEN - jaar. — *ev. w.* - er
een jaar van maken; lang

uitblijven. — NJĒ — I -
een offerande doen voor *iem.*
een jaar na zijn geboorte of
overlijden. — AN - ook
jaarlijks, jaarlijksch.

TAJĒB - vergaderd, voor een
zaak. — *ev. w.* - een dans-
partij houden of geven; een
dansmeid huren voor een
partij. — NAJOEBAN of —
AN - danspartij; tot een
danspartij bijeen zijn.

TAJĒH - droomgezicht of -ver-
schijning; voorbeduiding
door iets dergelijks. — *ev. w.*
zulk een voorbeduiding zoe-
ken te krijgen. — *tr.* - *iem.*
in den droom verschijnen
met voorbeduidende teeke-
nen.

TAJĒM - schimmel, 't weer,
verwering van lijnwaad en
dry. — EN - beschimmeld,
verweerd, verlegen, ver-
stikt.

TAJENG | — AN - krijgs- of
wapendans.

TAJĒLI - scheldw. (*lett.* olie-
drab?), z. v. a. smeerlap.

TAKAL - takel, touw en blok,
hijschblok. — *ev. w.* - met
een takel ophijschen of
neêrlaten.

TAKAT of TAKAD - sterk, taai,
onvermoeid, taai van leven,
veel kunnen verduren, die-
ren en gewassen.

TAKBIR - uitroeping van Gods
grootheid (God is groot! Al-
lahoe akbar).

TAKĒN - z. TAKON.

TAKÈQ - z. TAKOQ.

TAKER - meting met een inhoudsmaat; maat, ook fig. van bekwaamheid, levering, taak enz. — TOEREN en — TÈPAQ - zekere belasting aan den loerah-tabon voor den Vorst. — ev. w. - meten, als bov. — NAKER WAREG - de volle maat geven. — AN - ook de maat waarmee iem. meet.

TAKIR - schuitvormig bakje van een blad gemaakt. — ev. w. - een blad zoo vouwen.

TAKON n., TAKÈN k., TANGLED, NANGLED k.d., 'NDANGOE k.i. - vragen; vernemen naar, vragen of iets voorhanden is. — tr. - iem. vragen, ondervragen; iets onderzoeken, bevragen. — cs. - ook vragen naar of over, iets vragen. — PÈ — of PI — = TAKON enz.; PÈNDANGOE k.i. - vraag. — PÈ — AN - vraagbaak; verzameling van vragen en antwoorden.

TAKOQ 1°. (sprkt.) = TAKON. Van dezen vorm, en TAKÈQ in k. is de cs. van TAKON gemaakt.

2°. - zeker fatsoen van lijstwerk aan deuren enz.

TAKSIH - z. ISIH.

TAKSIR | ev. w. - taxeren, begrooten.

TAL - srl. van waaijerpalm.

TĀLĀ - honigraat; bijenteelt.

TALAD - vroeg genoeg, waar geen haast bij is, bij tijds.

— cs. - langzaam aan doen, nog wat wachten.

TALAM - presenteerblad met twee kistjes er op; k.i. - gewoon schenkbld.

TALANG - goot, dakgoot, liggende pijp voor af- of aanvoer van water, ook onder den grond; middelpersoon om iem. iets te zeggen enz.; een middelpersoon gebruiken. — tr. - ook voor iem. iets koopen met voorschieting van 't geld.

TALAQ - verstooting van iems. vrouw; echtscheiding (formeel). — ev. w. - zijn vrouw verstooten; iem. die een verzoek doet, afwijzen.

TALÈN - z. TAL 2°.

TALÈN | — AN - hakblok of -bord, kerfplank, slagblok.

TALES - een zekere dikke aardvrucht of knol die onmiddellijk onder aan den stengel zit; het dikke einde of de kop v. e. paal die tot neut of stevigheid in den grond dient; grondslag, fundament. — ev. w. - 't fundament leggen; een paalen drg. stevig in den grond zetten.

TALI n., TANGSEL k. 1°. - touw, band, lijn. — WANGSEL - losse of gestrikte knoop. — — WAREG - vaste knoop. — tr. - een band om iets doen, binden, vast-, aanbinden enz. — ldb. AN - bijeengebonden, zamen verbonden; verbintenis, ver-

bond, vereeniging.

2°. - een goudgewicht, = 2 bilings of 12 sâgâ's, omstr. 1.56 Ned. wigtje; vierde deel van een gulden. — TALÈN k. n. - kwartguldentje. — TALÈNAN - in of aan kwartjes.

TALIB - zandbank of ondiepte. — ev. w. - een eind omgevouwen of omgeslagen. — tr. - een overslag aan iets maken, een omslag of iets dergel. over den rand van iets heen vouwen of plakken; den rand van iets met dien van iets anders bedekken. — KÈ — AN DINĀ - vertraagd, waar een dag of dagen overheen gaan. — cs. - ook voorwerpen schaafwijze of de randen op elkander leggen. — AN - overslag, bedekkende rand; bogt in de uitmonding van een rivier.

TALIL = TAHLIL.

TALING 1°. - 't schrijfteeken voor den klank é of è. — DI — — een e-teeken krijgen. — — AN - met een taling.

2°. | — AN - z. KOEPING.

TALLAH - bij God!

TALOE - voorspel van de wajangmuziek.

TALOE - dik van oogleden.

TALOE 1°. - bedwelming; bedwelmd, duizelig door iets dat men genuttigd of ingeademd heeft; zat, beu van iets. — tr. - bedwelmend,

walgend.

2°. (desatl.) = DJEBLOG of PALEH.

TALÈN = LAPON van gagaveld in 't bosch of in een onbebouwde streek.

TĀMĀ 1°. | tsiv. - goed raken, kwetsen; 't hart treffen, in 't gemoed ingaan; goede uitwerking hebben. — cs., NAMÈQAKÉ k. d. - steken, kwetsen met iets; aanwenden, gebruik maken van; ingang doen hebben enz. — KÈ — AN - getroffen, aangegrepen.

2°. - verk. van OETĀMĀ.

TAMAH 1°. - 't gezichtsvermogen. — cs. - zijn oogen werk geven.

2°. - met lust, begeerig; vol begeerlijkheid, aardsgezind.

TAMAN - tuin, lusthof.

TAMAQ = TAMAH 2°.

TAMAT - einde, besluit; goed toekijken of bekijken; goed en geheel van buiten kennen. — cs. - ten einde brengen, bv. een verhaal, boek dat men leest, een onderzoek; goed en regt bezien, naauwkeurig en geheel onderzoeken; geheel naauwkeurig te werk gaan in een beschouwing of onderzoek.

TĀMBĀ n., DJAMPI k. - geneesmiddel, liefst voor een uitwendig middel, en in fig. zin. — tr. - geneesmiddelen toedienen, er mede behande-

len.

TAMBAH *ml.* == WOEWËH *en*
TÔMBQ: toenemen, toegift
enz.

TAMBAL - lap op of in een kleed
enz.; gelapt, ingestukt; kamizool van bonte lappen, als een Arlekijnsbuis. —
BOETËH of — SËPI - noodhulp, vervanger bij gebrek. — *ev. w.* - lappen, instukken, stoppen.

TAMBAN - langzaam, op zijn gemak, bedaard.

TAMBANG - touw waarmee een paard aan weerskanten geleid wordt. — *ev. w.* - met een veerschuit overvaren. — *tr.* - een water met id. oversteken, van of naar boord gaan; *iem.* overzetten of overhalen of aan of van boord brengen. — AN - veerschuit, overvaarschuit, passagierswagen *enz.*; veergeld, passagegeld, vracht; entreegeld. — PĒNAMBANG - ook wat meêgevoerd wordt, en wat door iets wordt te weeggebracht; aanhechtsel van een woord. — PĒNAMBANGAN - veer, overhaal.

TAMBAQ - dam; schutswaer, hulp in nood of gebrek; zeevischvijver. — *ev. w.* - een dam leggen; beschutten; stuiten, tegenhouden; een zeevischvijver aanleggen of houden. — *tr.* - afdammen; stoppen; een ziekte of gevaar stuiten, afweren.

TAMBAR - flauw, slap, krachteloos, smakeloos, zonder geur, licht, werkeloos, vruchteloos, niet doordringend, weinig hoorbaar, zonder invloed, ook een geluid, een vermaning *enz.* — *cs.* - ook verwijderen, verzachten, verzoeten.

TAMBAS - doorzijpen, doorheen dringen, ook een geur.

TAMBĒL - verschot, bijpassing, wat men betaalt of bijpast voor *iem.* die niet of niet genoeg heeft of bij zich heeft; werk dat men in den zelfden zin voor *iem.* doet, hulp; *alles* wat voor 't ontbrekende in de plaats gegeven of gedaan wordt; toegift of bijpassing om een ruil gelijk te maken; de man die aan een zwanger bevonden weduwe of meisje beschikt wordt om haar eer te dekken, als ze niet zeggen kan of wil van wien ze zwanger is. — *tr.* - betalen of verschieten of bijpassen voor *iem.*; in de bres springen voor; bijpassen bij een ruiling; een vrouw of meisje trouwen als *bov.*, haar eer redden. — NINGKAH — AN - huwelijk als *bov.*

TAMBĒM == TAMBĒNG 3°.

TAMBĒNG 1°. - doof, zich doof houden, onwillig om te luisteren, onaantrekkelijk, ongevoelig *bv.* voor toegesproken beledigingen. — *ev. w.* -

zich doof houden, niet willen hooren.

2°. - dijk, wal, dam om af te scheiden of tegen te houden, scheidam.

3°. - stut of kruk om een geweer of lila of een vruchtboom op te laten rusten.

4°. of — BĒLĒQ - een zeil: bij 't boegwenden aan 't voor-eind den wind achterin krijgen.

TAMBĒT - *z.* TAMBĒH.

TAMBI - dikke boven den grond uitkomende boomwortel. — *ev. w.* - zich stom houden, niet antwoorden, niet komen als men geroepen wordt, weerspannig, onwillig.

TAMBIR - los boord op een vaartuig, kist of vat; de verschan-sing op een schip; groote wan of bak met lagen rand.

TAMBLĒG - vastliggend, wel bevestigd, niet wibbelen; zeker, stellig, zonder twijfel, zonder falen, onfeilbaar.

TAMBĒH *k. n.*, TAMBĒT *k. d.* - niet weten, niet weten hoe of wie. — *ev. w.* - niet begripen, niet verstaan; niet willen weten, zich onkundig houden. — *tr.* - niet willen weten van, zich niet bekreunen om, *iem.* niet willen kennen.

PI — - zich houden alsof men er niet van wist. — *tr.* == NAMBOEHI.

TAMBĒR - trom; de reveille; de taptoe; de uren daarvan.

— TOEKANG — - tamboer. — *ev. w.* - trommelen.

TAMBONG | *ev. w.* - zich houden alsof men van een zaak niet wist, bij *iem.* vragen naar iets alsof men er niets van wist.

TĀMBRĀ - zekere riviervisch als een karper.

TAMĒNG - schild. — MĀTĀ - oogkleppen *v. e. paard.* — *ev. w.* - 't schild nadragen. — *tr.* - beschermen.

TAMI 1°. - *z.* PAJOH.

2°. - *verk.* van OETAMI.

3°. | *cs.* - *z.* TĀMĀ 1°.

TAMOE - *z.* PAJOH.

TĀMPĀ *n.*, TĀMPI *k.* - ontvangst; ontvangen; opvating; opvatten, verstaan, opnemen. — *ev. w.* en *tr.* - in ontvangst nemen, aannemen, *iem.* ontvangen, onthalen; een verzoek aannemen, verhooren; *iem.* iets overhandigen. — NĀMPĀ *k. n.* - iets met deftigheid op een presenteerblad dragen om aan te bieden; en *k. i.* van NĀNGGĀ, *z.* SĀNGGĀ. — *cs.* - in ontvangst geven, ter hand stellen. — AN - bevattelijk, gevat. — TAMPĀNAN, TAMPĒNAN - aantrekkelijk, ergdenkend van gemoed. — PĒNĀMPĀ, PĒNĀMPI - receptiekosten bij de betaling van de pacht. — PĒNĀMPAN of NĀMPAN - *k. i.* van BAKI.

TAMPAH - ronde wan of bak,

van gevlochten bamboe.

TAMPANG 1°. - loodjes aan een vischnet.

2°. - rol *tabak*.

TAMPAQ = TAMPEK.

TAMPAR - tot koord gedraaid; of TALI --- - koord. - BANJOE --- - aanhoudend afstroomend water. - *ev. w.* - tot koord draaijen; koord maken; een rij namen in volgorde opzeggen; armen verzorgen. - *tslv.* = TAMPAR, van water.

TAMPEK | *ev. w.* - met een vaart tegen iets aan slaan of waaijen of vliegen; tegen zijn, de wind. - *tr.* - neerslaan of aanvallen op iets zoodat het er door bedekt wordt.

TAMPËL - iets vlaks om af te kaatsen of terug te slaan, klap, kaatsplankje; 't pandeksel van een schietgeweer; hand lang. - *ev. w.* - met de vlakke hand of iets dergel. afkaatsen; afweren, pareren; met *id.* een zachten slag geven; tegen den mast slaan, 't zeil; een beschuldiging terugwerpen op den beschuldiger of met een beschuldiging beantwoorden.

TAMPËR - fijn, poederachtig, zout, slecht gekristalliseerd.

TAMPI - z. TAMPÀ en TANGGAP.

TAMPING - rand of kant van een berg, hoogte, weg enz., bergrand, wegscheiding, berm; rand of grens v. e.

gewest; oever, strand; (Jogjak.) = GOENGENG, de beambte. - *ev. w.* - den kant van den weg afhakken en in orde brengen. - AN = PINGGIRAN, PAGËRAN; begrensd, omzoomd, bepaald.

TAMPIQ | *ev. w.* - afslaan, weigeren aan te nemen, verwerpen, versmaden.

TAMPPIQ - schutrand, schutbord, z. a. op den rand v. e. goot. - KË --- - geschampt, geraakt door een afschampend voorwerp; verstooten, als onbruikbaar afgedankt.

TAMPOE - regen die inslaat; inslaan, de regen, ook door gaatjes in dak of wanden, in of doorregenen. - KË --- AN - onder dak beregend of door den regen bespat worden.

TAMPENG | *ev. w.* = NAPENG, z. TAPENG.

TAMSIL - staal, voorbeeld, *ter navolging of ter afschrikking*.

TAMSIR - een kort zwaard.

TAMTOE of TËR --- - bepaald, zeker, stellig, vastbesloten, bepaaldheid. - *ev. w.* - bepaald opgeven, voor stellig zeggen. - *cs.* - vast bepalen; voor zeker houden. - KETAMPOEWAN - bepaling, vaste regeling, z. a. van de overheid.

TAN - verb. van TÂ in ÂDJÂ TANORA, SAMPËN TAN BÔTEN.

TANAII 1°. - land, landschap,

gewest, landstreek. - *cs.* - de plaats aanwijzen van; onderzoek doen naar de aanwezigheid of gesteldheid van. - *tslv.* - inheemsch. 2°. - goed soort, deugdzaam goed, waar men op aan kan, ook van menschen.

TANAQ - goed gaar, smedig, wel doorbakken; gaarne ergens wezen.

TANDANG - houding en bewegingen van 't ligchaam, allures; zich in beweging zetten, op de been of in de weer komen; wijze van zich te weren of een werk enz. aan te vatten; niet stijf in den omgang. - PRANG --- of PRËDJOERIT PRANG --- - lijfwacht. - *ev. w.* - een beweging maken. - *tr.* - zich in beweging zetten naar of tot, losgaan op, aanvatten, aangrijpen, bijspringen, toesnellen. - *tslv.* - ook handen aan 't werk slaan, behulpzaam zijn.

TÂNDJÂ - poothout. - *ev. w.* - daarmede gaten maken, poten. - *tslv.* - ergens zitten of zich bevinden.

TANDJANG - stek of stam of plantje om in te boeten. - *tr.* - inboeten, nieuwe planten tusschenzetten in de padi op een gaga-veld of in een suikerrietuin.

TANDJAQ 1°. - den voet opligten bij 't tandakken. - *ev. w.* - liggen te zigtogen, den

geest geven.

2°. = TANDJËK.

TANDJËK (*desall.*) | *ev. w.* - poten, verplanten uit de kweekerij naar de vaste plaats. - *tslv.* = TOEMÂNDJÂ, z. TÂNDJÂ.

TANDJËM = TADJËM en TANTJËB.

TANDJIR 1°. = TAQDJIR.

2°. - op een staak gestoken, een hoofd. - *ev. w.* - een hoofd op een paal steken.

TANDJËNG - een boom met welriekende bloemen. - NGOEWOH --- of *ev. w.* - in den vorm van een tandjËngvrucht.

TANDJËQ | *ev. w.* - tegen aanloopen of -stooten, struikelen over iets.

TANDËQ 1°. - doel, mikdoel, rigting, bedoeling. - *ev. w.* - zich rigten, rooijen, zoeken te treffen, het waarnemen. - *tr.* - op een voorwerp iets rigten, aanleggen, aanwenden; beantwoorden met 't e. o. a.; gepast antwoorden op. - *tslv.* - komen tot iets, juist er op aan komen, ingaan of indringen, bv. in 't oor dat het gehoord wordt.

2°. - wijze van doen, manieren, omgang; wellevend; wellevendheid. - *cs.* - iets bezigen, aanwenden, plegen, oefenen, uitvoeren.

3°. k. i. - nog een deel van de zelfde spijs waarvan men

reeds genuttigd heeft; zich nog eens bedienen of laten bedienen van den zelfden schotel. — *tr.* — *iem.* nog eens bedienen als bov. — *cs.* — beleefd uitnoodigen zich te bedienen of te gaan zitten.

TANDER *n.*, TANEM *k.* — jong padiplantje; de rijstplantjes van de kweekbedding naar het veld verplanten. — WONG — — — boer, landbouwer. — TANEM-TOEWCH *k. n.* — veldgewas, gewoonl. dat op hooge gronden. — *ev. w.* — planten, poten; aanstellen, in een post zetten. — *tr.* — beplan-ten; op een plaats *iem.* aanstellen. — AN — ook plantsoen, gewassen.

TANDP 1°. — merk, teeken, zichtbaar bewijs, sein. — TANGAN — handteekening, onderteekening. — NAM — naamteekening. — TJAP — zegelafdruk, stempel. — *ev. w.* — een proef geven of toonen, blijk geven, bewijzen, toetsen, op de proef stellen, een proef nemen. — KE — — — gebleken, blijkbaar. — *tr.* — ook merken, teekenen, onderteekenen; bewijzen toonen van.

PRE — — — bewijs, dadelijk of schriftelijk. — *tr.* — *iem.* een bewijs of bewijzen leveren; blijken geven van; een geschrift van handteekening of stempel voorzien.

2°. — marktmeester, stem-

pelmeester. — *ldb.* — markt-geld heffen.

TANDAQ *m.* — DJOGED en 'NDJOGED.

TANDEG | *ev. w.* — laten liggen, geen verder werk maken van. — KE — — — ook blijven steken, niet verder voortgaan.

TANDES 1°. — vaste grond in een water enz., bodem; tot den bodem reiken; stuiten, in 't zinken. — *ev. w.* — tot den bodem komen, tot den bodem toe ledig.

2°. — *z.* ENTÈQ.

TANDING 1°. — wedergade; partij, tegenpartij, wie met *iem.* gelijk staat, zijn partij kan zijn; met *iem.* kampen of wedijveren. — PRANG — — — tweegevecht. — *ev. w.* — vergelijken, overstellen tegen iets anders. — *tr.* — aan *iem.* of iets een partij tegenoverstellen; tegenweer bieden aan; zich meten met.

2°. — sluitpen van 't ploeg-ijzer en van 't ijzer van een hak.

TANDO en *ldb.* — voorraad opdoen. — *ev. w.* — opleggen, opsparen. — AN — opgelegde voorraad.

TANDOE — draagkoets. — TJINÀ of — BANDGEL — *id.* met een hangmat. — *ev. w.* — een tandoe dragen; *iem.* in een tandoe dragen. — PENANDON — tandoe-dragers van 't hof. — BOEMI PENAN-

PON — landen in vruchtgebruik bij de gemalinnen en gehuwde dochters van den Vorst, welke bevolking tot tandoe-dragers dient.

TANDOG | *ev. w.* — tegenaan stooten, druischen, botsen. — KE — — — ook = KETANDEG.

TANÈK = TANAQ.

TANEM — *z.* TANDER.

TANGÀLÀ — de Hoogverhevene, de Allerhoogste, God.

TANGAN *k. n.*, ASTÀ *k. i.* — hand, benedenarm met de hand. — *tr.*, NGASTÀ — met eigen hand verrigten of bewerken of *iem.* slaan. — AN — arm of mouw v. e. kleed; arm v. e. leuningstcel.

TANGAT — gehoorzaamheid, gehoorzaam; vroom werk boven verplichting, oververdienstelijk werk; gebed boven de vijf voorgeschrevene.

TANGÈH — op verre na of in lang niet, 't scheelt veel, 't zal lang duren.

TANGGÀ — buurman of -vrouw. — *ev. w.* — een buur gaan bezoeken. — AN — zamen bureu zijn.

TANGOAH — beloven, aannemen, op zich nemen. — *En z.* TANGGCH.

TANGGAL — 't eerst zichtbaar worden van de maan, nieuw verschenen maan; dag van de maan, bij telling. —

PIRÀ — hoeveelste dag van de maan. — ROLAS of — PING ROLAS — de twaalfde

enz. — NOM — tusschen nieuwe maan en eerste kwartier. — TOEWÀ — tusschen laatste kwartier en nieuwe maan. — *ev. w.* — gelijk de maan in een of andere fase. — AN — halfmaantje. — PENANGGALAN — maandelijksch; maandgeld (bij maanmaanden berekend); de 1e. dag van de maan. — LAJANG PENANGGALAN — almanak.

TANGGAP — gevat, bij de hand, snugger. — *ev. w.* — *iem.* voor geld laten spelen, iets vertoonen enz.; door geld of beloften tot bekentenis of aan 't spreken brengen, uitlokken. — *tr. n.*, NAMPENI *k.* — op of in de hand ontvangen of aannemen. — PENANGGAP — 't gedeelte van een Jav. duk tusschen de gadjah en de èmpèr, of tusschen de 1e. en 2e. buiging.

TANGGÈL — *z.* TANGGÈNG.

TANGGEM — band, spalk, klem, knijper of wat meer dient om iets stevig bijeen te houden; gebonden, geklemd, gespalkt enz. — *ev. w.* — stevig zamenbinden, spalken, in de klem zetten enz. — AN — ook stelling tot steviging of bijeenhouding van voorwerpen, zaagstelling.

TANGGÈN — *z.* TANGGON.

TANGGÈN — steun, schoor; toe-verlaat. — *tr.* — ook *iem.* ondersteunen, bijstaan; stand

houden, pal staan.

TÁNGGĖH *k. n.*, TANGGAH, TANGLED *k. d.* - gissing volgens 't voorkomen. — *ev. w.* - treffen *wat men zoekt of waarop men het muntte*; gissen, opmaken, bepalen of een naam geven *uit het voorkomen*; 't er op aanleggen *volgens gissing*, afmikken, er op passen.

TÁNGGĖL - dijk, dijkje *langs een weg of rivier*. — *ev. w.* - bedijken; een dijkje maken.

TÁNGGĖNG *n.*, TANGGĖL *k.* - ontoereikend, ten halve, gebrekkig, halfslag. — *ev. w.* - borgstaan voor; waarborgen, voor zijn rekening nemen. — *tr.* - ook hinderen, in den weg staan. — KĖ — AN - te kort, onvoldoende, maar half geholpen of volbracht; tekortkoming, gebrekkigheid. — AN - ook waarborg. — PĖNANGGOENG - AN *enz.* - borgtogt.

TÁNGGON *k. n.*, TANGGĖN *k. d.* - stevig, vaststaan, zich goed houden, volhouden; solide, betrouwbaar, credit hebben. — *tr.* - instaan voor; tot waarborg zijn.

TÁNGGOQ - mandje, kleine sĖniq.

TÁNGGOR | *ldb.* - beletsel, verandering, waar men op stuit of niet tegen op kan. — *ev. w.* - tegenaan lopen of stooten of stuiten; er tegen-

aan lopen, zijn straf in den mond loopen. — KĖ — ook zijn streken te huis krijgen; ontmoeten *wat men niet gedacht had*. — *tr.* - iets stuiten, tegenhouden; stuiten op.

TANGI *k. n.*, WOENGĖ *k. i.* - uit een liggende houding zich oprigten, oprijzen, opstaan; van den slaap of den dood opstaan, ontwaken; ontwaken, gewekt worden, *gevoelens en drg.* — KĖ — door iets wakker worden; opgewekt worden, weêr voor den geest komen. — *ev. w. ldb.* - opwekken, gaande maken, aanwakkeren, verlevendigen. — *tr.* - opstaan om of voor of van wege; wekken, wakker houden. — *cs.* - ook overeind zetten; opwekken, doen opkomen *in 't gemoed*, verwekken. — AN - wakker, geen slaapzak zijn, waakzaam; gewoonlijk los slapen; 't op of wakker zijn.

TÁNGIS *k. n.*, MOEWĖN, MOEHCEN *k. i.* - geschrei, geweën; schreijend, *iems. ge-laat*; ook = TĖNGIS. — *ev. w.* - schreijen, huilen. — *ev. w. ldb.* - om hulp smeeken. — *tr.* - beweënen; schreijen om, en tot.

TÁNGKAR 1°. = TĖNGKAR.

2°. - borst- of schouderbeen *v. e. slagbeest*, of 't kraakbeen onder aan 't eerstgen.

TANGKĖB - op of tegen elkan-der aan sluitend; de twee bladen *v. e. deur, venster enz.*, de twee voorpanden *v. e. jas of buis, enz.*; zoo aaneensluitend paar; twee koekjes *Jav. sniker*; dubbele rij of kam pisang. — *ev. w.* - zich als bov. aaneensluiten; toeslaan of toegaan, zich sluiten, een dubbele deur, slagvel en drg.; iets toeslaan; vangen *in val of knip*; met zijn velen of van weerszijden grijpen, aangrijpen, ook *v. d. wind gezegd*, te pakken krijgen. — *tr.* - aaneenvoegen als bov.; insluiten, omvleugelen, van beide kanten over of om iets heen slaan, in 't naauw brengen.

TANGKĖP 1°. = TANGKĖB.

2°. - vaardig, gevat, de regte wijze weten te treffen, ook in den omgang of een bejegening, geschikt, aardig; vaardigheid *enz.*

TÁNGKĖQ - hoofdpriester in een Chin. tempel.

TÁNGKIL | *ev. w.* - voor den Vorst verschijnen in buitengewone dienst. — PĖNANGKILAN = PĖSĖBAN, z. SĖBĖ.

TANGLED - z. TAKON, TANGGĖH en TĖNGĖ.

TÁNGĖN = TAHCĖN.

TÁNGSĖN 1°. - bepaling van tijd bij een afspraak.

2°. - z. TANGSI.

TANGSI - barak, kazerne. — AN of PĖ — AN - de plaats

waar de kazerne staat, de kazerne met bijbehorende gebouwen.

TANI 1°. - cerzaam, eerbaar, trouw.

2°. | WONG — - landbouwer. — AMONG — - landbouwer zijn, 't land bouwen. — PAMONG — - veldbouw. — *ldb.* AN - landbouw; zich *diarmede* bezig houden.

TANING - verdeling in kavelingen of evenredige hoopjes; kaveling. — *ev. w.* - verdeelen of afdeelen als *lov.*; rangschikken.

TANPĖ - zonder.

TANSAH - onophoudelijk, altijd door, steeds.

TANSĖJĖ (sprkt.) = TANSĖH.

TANTAN - verk. van TAHAN-TAHAN.

TANTANG | *ev. w.* - uitdagen, uittarten.

TANTING | *ev. w.* - in de hoogte heffen of houden, ook *boven 't water*; met of op de hand wegen.

TANTJĖB - 't onderste gedeelte van iets waar het meê in den grond zit; installatie *v. e. dorpschoofd*. — ING LÁNGIT - kim, horizont. — *ev. w.* - zich met de punt in iets inplanten of vastzetten; op de punt van iets blijven zitten. — *tslv.* - ergens in gestoken zitten of staan.

TANTOE = TAMTOE.

TANTĖN - z. TARI.

TĖNTRĖ - legermagt, heerle-

ger.

TAOGÉ *ch.* - door broeiing gekiemde katjang-idjo, als *locspijs*.

TAOTJO *ch.* - in zoutwater ge-weekte kadélé.

TAP of ÉTAP = TRAP. ---
SILÁ - manieren; welgema-nierd; gemanierdheid. ---
SIRIH - metalen sirihdoos op pooten. --- *ev. w.* - in goede orde schikken.

TĀPĀ - zelfkastijding in de eenzaamheid, kluizenaars-leven. --- *cs.* - als kluize-naar leven om of van wege iets. --- AN of PE --- AN - kluizenaarsverblijf.

PRE --- = TĀPĀ. --- *ev. w.* - een kluizenaarsleven lei-den.

TAPĀQ *k. n.*, TĪPĀQ *k. d.* - spoor, in- of afdruksel van hand of voet enz.; wat gevormd is door middel van *br. den ha-mer*. --- GĒNTI --- - onmid-dellijk volgen. --- *cs.* - den voet *ergens in of op* zetten; *iem.* aan den stap of gang brengen, aan 't werk zetten. --- *tslv.* - den voet vlak neêrzetten of op den grond hebben; aan den gang gaan, aanvangen, een aanvang ne-men. --- AN - spoor, tee-ken van iets dat er overheen gegaan is; de voetzool neêr-zetten.

TLAPĀQ | *tslv.* = TOEMĀPĀQ, van den voet. --- AN - voet-zool; zool van schoen enz.

TAPAS - de vezelachtige blad-scheede v. den kokosboom.

TAPÉ - in pakjes gegiste rijst en drg. tot lekkernij.

TAPÉKONG of TAPEKONG - naam v. *e. Chin. afgodsbeeld*.

TAPĒL 1°. - boetseersel. ---
WATĒS - grenzen, grens-scheiding. --- *ev. w.* - boet-seren.

2°. - metalen beslag, ijze-ren hoeken aan een kist enz.

--- LINTAH - 't ijzeren ge-deelte van 't hecht v. *e. pa-disnijmes*. --- *ev. w. en tr.* - met ijzer enz. beslaan. --- *ev. w.* - zich *ergens* aan hechten, vastzuigen, *bv. een bloedzui-ger*. --- *tr.* - *ergens* een bloed-zuiger aanzetten. --- *cs.* - ij-zer enz. *ergens* op slaan; een bloedzuiger enz. aanzetten.

3°. *k. n.*, RAKĒTAN *k. i.* - dikke pap van kruiden op den buik. --- *tr.*, NGRĀKETI *k. i.* - pap als *bov.* leggen op.

4°. *Ar.* - jeugdig, jeugd. ---
--- ADAM - geschiedenis van Adam en Eva.

TAPĒQ en TĀPI 1°. - *verb.* en *verk.* van TĒTĀPI.

TĀPI 2°. - onverschillig om-trent *iem.* of iets. --- *ev. w.* - zich onverschillig toonen.

--- *cs.* - geen opmerking waardig achten.

3°. | *tr.* - wannen met een beweging op en neêr. --- AN - nog te wannen.

TĀPIH *k. n.*, NJAMPING *k. i.* - vrouwe-bovenrok, kleedje;

omslag, couvert van een boek of brochure. --- *tr.* - *iem.* een rok aandoen; een omslag om een boek doen. --- AN - met een tapih aan; met een eenvoudigen omslag.

TĀPI - schoon op of ten ein-de; overal, alles, zonder iets of een plekje over te slaan, naauwkeurig. --- *ev. w.* - ge-heel afmaken of ten einde brengen, niets overslaan of overlaten.

TAPĒQ - rijst in een dandang te koken zetten --- *ev. w.* - deelnemen of mededoen aan. --- *tr.* - rijst te koken zetten in een dandang.

TAPĒQ - slag op wang of mond; aan 't werk gaar, de hand aan 't werk slaan; de aan-vang, aanvaarding; teugel over den neus, van luffels; en = TEMPEQ. --- *ev. w.* - *iem.* een slag op wang of mond geven; met een slag tegen 't gezicht komen; een luffel een teugel over den neus doen.

TĀPSIR 1°. - uitlegging, ver-klaring, *voornam.* van den Koran. --- *tr.* - uitleggen, verklaren.

2°. - *verb.* van TAKSIR.

TAQ - *z.* DAQ.

TAQBIR - verklaring, uitleg-ging, *z. a.* van een droom. ---
--- AN - beduiding van iets als voorteken of voorspel-ling, voorbeduiding.

TAQDIR - raadsbesluit of voor-

beschikking van God, voor-beschikt lot, wat in Gods raad besloten is. --- *ev. w.* - voorbeschikken. --- PĒNAQ-DIR - voorbeschikking, als daad.

TAQDJIR - kastijding, geese-ling. --- *ev. w.* - geeselen. ---
tr. - *iem.* een geeseling op-leggen.

TAQHĒN - pest of andere heer-schende dodelijke ziekte.

TAQJIN - zeker waar. --- *cs.* - onderzoek doen naar de ze-kerheid van iets.

TAQLIM - hoogachtig, hoog-achtigsbetuiging; eerbie-dig; of SALAM --- of TABĒ --- - eerbiedige of hoog-achtende groet.

TAQLĒQ = TĒLĒQ.

TAQWĀ - kort buis met kraag en halsknoopen en lang van mou-wen.

TĀRĀ 1°. - *verk.* van ANTĀRĀ; of MĀNGSĀ --- - heldere dagen in den regentijd. ---
--- MĀNGSĀ - tusschensai-zoen, kentering; halfjaar.

2°. *n.*, TAWIS & | KĒ --- - *z. bov.*

TARAB - *z.* KĒL.

TARANG | *ev. w.* - iets in de hoogte leggen of hangen, om te droogen, droog te bewa-ren, te rooken, of ook te beveiligen tegen kippen als anders.

PE --- AN - kippenest op een staak. --- *ev. w.* - naar 't nest gaan, een kip.

TARĀP 1°. - in een lange rij

geschaard.

2°. - bijnaam.

TARAQ - onthouding van zinnelijk genot, vasten met een bepaald doel — *tr.* - vasten ter bereiking of verkrijging van.

TARÉKAH - handelwijze, wijze van behandeling; uitgedacht middel of kunstgreep; kunstbewerking. — *ev. w.* - behandelen, een middel of kunstgreep op of tegen iets bedenken of aanwenden.

TARÉKAT - de weg ter zaligheid, de ritus, 't ritueel, de godsdienstige gebruiken.

TARI *n.*, TANTOEN *k.*, TAROS *k. d.* - een voorslag doen, iets voorstellen. — *ev. w.* - aan iem. iets in overweging of in de keus geven of voorstellen. — *AN* - zamen raadplegen of overleggen. — *PENARI enz.* - voorslag. — *PĒ* — *AN* - iemand met wien men raadplegen kan.

TARING - kleine djaring of vischnet. — *ev. w.* - er mede visschen. — *tr.* - ergens visschen; bij iem. raad, onderigt *enz.* zoeken.

TARIQ - getrokken, gewild, koopwaren. — *ev. w.* - trekken, voort- of naar zich trekken; lokken, zoeken over te halen, voor de rechtbank trekken; loon of betaling trekken, innen, ophalen, heffen; ten gevolge

hebben, voortbrengen; in 't belang van iets of iem.; en *k. i. van* NGOENES (*z. OE-NES*), van zwaard, dolk *enz.*

TARIEB - tent met spits dak.

TARENG 1°. *n.*, TANGLED *k.* - tot elkander komen, op elkander stooten; slaags raken, kampen, vechten; weêrstand. — *tr.* - bevechten, weêrstaan.

2°. - een schrijffleeken dat met de taling de o voorstelt.

— *DI-TALING* — - een o-teeken krijgen. — *TALING* — *AN* - met een o-teeken.

TAROS - *z. TARI.*

TASDIQ = *SIDIQ* 1°.

TASDJED = *TAUDJED*.

TASIH - *z. ISIH.*

TASIQ - *z. POEPER en WĒPAQ.*

TĀTĀ - orde, geregeldheid, regel, regelmaat; zeden, manieren, leer; in orde, ordelijk, regelmatig; heusch. — *db.* - ook de zaken in orde zetten; aanstalten maken; de uitrusting gereedmaken. — *ev. w.* - regelen, in orde of in slagorde stellen, schikken, sorteren; aanrighen.

PĒNĀTĀ - ordening, regeling; bewaring der orde, politiebeheer; verordening, reglement; compliment. — *ev. w.* - regelen, in goede orde brengen; goede politie houden over.

TATAB of TATAP - klop, slag, stomp; klophout, iets om

meê te kloppen. — *ev. w.* - kloppen, slaan, stompen; botsen, bonzen, tegenaan klotsen of beuken. — *tr.* - ook naauwkeurig onderzoeken, huis- of lijfzoeking doen.

TRATAB - de klopping van 't hart. — *ev. w.* - kloppen, 't hart; en *tsiv.* - 't hart klopt iem., *br. van* schrik. — *tr.* - hartklopping aanbrengen. — *AN* - voortdurend zwaar kloppen, *id.*; hartklopping hebben. — *ALAS* — *AN* - kreupelbosch aan den rand van een woud.

TATAG - onverschrokken, fier. — *ev.* - ook zich ferm houden.

TATAH 1°. - beitel. — *ev. w.* - beitelen, uitsteken. — *tr.* - ook de hoeven v. e. paard korten en afvlijen. — *PĒSATAH* - ook maker van wangfiguren.

2°. *k. n.*, PĀNGER, KĒTIQ *k. i.* - de vier boven-voortanden laten afvlijen. — *tr.* - iem. die afvlijen.

3°. - zijn ontbijt nemen.

TATAL - spaander, schaafsel, krullen, uitsnijsel, van hout, metaal en *drg.*; staaltje, proef, proefondervindelijk bewijs, bewijs van nuttigheid of deugd of bekwaamheid, antecedenten, verdienstelijkheid, door iem. getoond of bewezen. — *E* - naar de antecedenten of

naar 't gebeurde te oordeelen. — *AN of KĒ* — *AN* - bewijs, antecedenten *enz.*; als *bor.*

TATAR - trede v. e. trap; inkeping of uitgehakte trede in den stam v. e. kokosboom als sport voor 't inklimmen, of in een steilen opgang; jaar-kringen aan de horens der koeijen *enz.* en aan de tanden der paarden; trap, graad. — *ev. w.* - opklimmen. — *tr.* - treden uithakken in als *bor.* — *AN* - de inkepingen in een boom; een uitgehakte trap aan een opgang.

TATAS - geheel door of af of uit, gesneden, gestoken, ge-
lezen *enz.*; geheel weg; afgedaan; knap, geheel bekwaam, volleerd; 't door- of aanbreken v. 't licht of den dag. — *ev. w.* - doorsnijden, -breken, -vreten; tot het einde toe volbrengen; geheel een tijd door, *br. iets* doen; den geheelen nacht door. — *PĒNATAS* - ook zeker van zijn snede, een wapen, door looverkracht.

TRATAS | *ev. w.* - door een plaats heen gaan of loopen, *br. een pad door een veld of bosch*; door en door; gelijk uitkomen, kloppen met iets anders.

TATÉ - *z. TAHOE.*

TATKĀLĀ = *KĀLĀ*, *z. PĒQ.*

TATOE - wond, kwetsuur; ge-
wond. — *tr.* - wonden,

kwetsen.

TATER | *ev. w.* - een kind half op half buiten den schoot houden om zijn behoefte te doen.

TATRAP 1°. = TRAP, ATRAP en PATRAP. — *ev. w.* - ook zetten, inzetten, *z. a. diaman-ten.* — AN - opgelegde straf of boete.

2°. - *z. PATĒQ.*

TĀWĀ *n.*, TAWI *k.* 1°. - zoet, water, tegenover *brak enz.*, zonder bijmaak; zonder smaak, flauw; krachteloos, zonder bijzondere kracht, niet vergiftig, niet geneeskrachtig, onschadelijk, onschuldig, ongevaarlijk. — PĒNĀWĀ *enz.* - tegengif.

2°. - vraag, eisch voor wat te koop geboden wordt; te koop bieden, uitventen. — *tr.*, NJAHŌSI *k. i.* - aanbieden aan *iem.*, presenteren, te koop aanbieden aan. — *cs.* - iets aanbieden, ten gebruik of ter dienst stellen.

3°. - *verk. van* OETĀWĀ *enz.*

TAWAN = BŌJONG en BOJONG-AN, *nml.* door een overwinnen den vijand. — TĀNGIS of *db.* TĀNGIS - schreijende aankomen, en = TANGISAN. —

KANIN - aangeschoten, een wild. — KĒ — - haverij krijgen aan de kiel, een vaartuig.

TAWANG 1°. = AWANG-AWANG; open, niet overschaduw, opene plaats; aanzien of uitzicht van iets. — KĒ — - te

zien zijn. — *cs.* - tegen 't licht beschouwen; gebruiken om iets te beschouwen.

— PĒNAWANG - beschouwing, inzicht.

2°. | KĒ — - *verb. van* KĒ-TAWAN, *z. TAWAN.*

TAWAP - omgang, een omgang doen, *z. a.* om den tempel te Mekah; met koopwaren rondloopen.

TAWAR - krachteloos, werkeloos, onschadelijk; onvatbaar voor de kracht of den invloed van iets schadelijks, inwendig gewapend zijn tegen iets; ergens tegen kunnen, het kunnen verdragen. — PĒNAWAR DJAMBĒ - een palmsoort en de zwachtige buitenbast er van boven in de kroon, die tot bloedstelpend middel dient. — EN - gezwollen beenen hebben, een kraamvrouw.

TAWAS - aluin.

TAWI - *z. TĀWĀ.*

TAWING - schut, scherm; beschutting; boord v. e. vaartuig. — *tr.* - bedekken, op zijde beschutten. — *tslv.* - zich op den rand of op zijde van iets bevinden.

TAWIS | KĒ — - *z. KĒTĀRĀ.*

TAWOE | *ev. w.* - 't water ergens uitscheppen, uithooven. — *tr.* - ook de zogkrisis hebben, grooten toevloed van zog krijgen, een kraamvrouw omstreeks den derden dag.

TAWEN - de hoopjes uitgewied gras op tegelvelden.

TAWENG - uitzigt, voorkomen.

TAWER 1°. | *ev. w.* - strooijen, zaaijen; verspreiden. — KĒ — - ook onder vele andere voorwerpen geraakt en daardoor niet te onderkennen, niet te onderscheiden zijn, voor een verkeerde aangezien.

2°. | PE — - slagtoffer.

TAWON - bij; hommelt; wesp.

— MADŌE of — DOHAN

- honigbij. — GĒNG -

boschbij. — TOETTER, —

DAS, — KĒMIT, — BŌNI -

soorten van wespen. — BŌNI

- ook een festoen of rozet

aan den middelbilk van een

hoofdgebint. — *tslv.* - gon-

zend als een bijenzwerm,

de markt op het drukste tijdstip.

TĒBĀ - open veld dicht bij een dorp; legerplaats in 't open veld. — *ev. w.* - naar 't veld buiten het dorp gaan; onder den blooten hemel verblijven, legeren of slapen; in 't open veld neêrstrijken of zich op den grond neêrzetten, roijels.

TĒBAH 1°. = TĒBIH, *z. ADOH* en DOH.

2°. - handbreed, een palm; zich met de vlakke hand slaan; kennis geven, mededeeling doen. — *ev. w.* - met de vlakke hand slaan; aankloppen. — *tr.* - *iem.*

berigt doen.

3°. - veger voor een slaapplaats. — *tr.* - een slaapplaats uitvegen en opmaken. — PĒNEBAH - bediende voor de bedden.

TĒBAL | *ev. w.* - een hak of houw ergens in doen.

TĒBANG | *ev. w.* - suikerriet, bamboe en drg. snijden, vellen, *nml. geheele stoelen.*

TĒBAQ - stuk, gedeelte, vak, plank, lap van iets vlaks, den grond *enz.* — *ev. w.* - met de vlakke hand of den klauw slaan. — TĒBAQ = TĒBAQ.

TĒBAS 1°. - afkoop; zich afkopen of vrijkopen van een verplichting. — *ev. w.* - iets afkopen; te veld staande of aan de boomen hangende vruchten kopen, opkopen; een geheel voorraad opkopen; een veld, boom of boomgaard huren of afhuren, voor de daarop staande of daaraan hangende vruchten. — *cs.* - iets als huren verkoopen of verhuren.

2°. | *ev. w. db.* - hard wegloopen van vrees.

TĒBEL - stijf, stevig, sterk, een duw of stoot kunnen velen, niet zeer gevoelig.

TĒBELĀ - doodkist. — *ev. w.* - een lijk kisten.

TĒBĒNG - scherm, klep, klap tot beschutting; dekplaatje aan een deurknop. — MĀTĀ = TAMĒNG MĀTĀ.

TĒBĒRI = TABĒRI.

TĒBIH - z. ADOH en DOH.
 TĒBIJAS - uit de koers gesla-
 gen, afgedreven, *e. vaartuig*.
 TĒBIQ | TĒBIQ = TĒBAQ (z.
 TĒBAQ) *in 't klein*. — TĒBAQ-
 TĒBIQ - in groote en kleine
 stukken, ongelijk verdeeld.
 TĒBOE n., ROSAN k. - suiker-
 riet. — *ev. w.* - met suiker-
 riet beplanten. — KĒ —
 AN - stengels van maïs en
 tjanlèl. — PĒ — AN - sui-
 kerrietuin.
 TĒBES | *ev. w.* - een pand of
 verpande zaak lossen. — *tr.*
 - ook een pandeling, schulde-
 naar, *iems. leven* lossen, vrij-
 koopen. — PĒNĒBES - ook
 losprijs; lossen.
 TĒBOQ = TĒPOQ.
 TĒBOQ - opgespijkerde of in-
 gezette lap, hout. — *ev. w.*
 - oplappen, instukken. —
 — AN - met een lap er op.
 TĒDAH - z. TOEDĒH.
 TĒDJĀ - gedeeltelijk, alleen
 omhoog zichtbare regenboog;
 hemelsche lichtglans. —
tslv. - luisterrijk lichtend.
 TĒDJAP = TĒDJAP.
 TĒDJI - echt Perzisch, paard.
 TĒDĀ 1°. 2°. - z. PĀNGAN en
 DJALĒQ.
 3°. | *tr.* en MATĒPANI =
 PĀRING en MARĒNGI, z. A-
 WĒH. — *cs.* en MATĒPAQAKĒ
 = MARĒNGAKĒ, z. *ald.*
 TĒPAQ - z. OEDĒN en TOEDĒN,
 — en = TĒNDAQ, z. LOENGĀ.
 TĒPAS en *tslv.* - kwetsbaar, ge-
 sneden of gekerfd kunnen

worden; gekwetst, gesne-
 den, gekerfd of stukgebe-
 ten raken; snijden, er in
 gaan, *een mes, steekwapen*;
iels stukgebeten of verma-
 len krijgen; gelukken; sla-
 gen. — *tr.* - een wond toe-
 brengen, er in dringen; de
 bedoelde uitwerking hebben.
 TĒPĒNG - scherm, schutsel,
 horretje, gordijntje *enz.* *te-*
gen 't inkijken; slijkbord *v. e.*
rijtuig; bedekking van *iems.*
bedoeling.
 TĒPI k. d. = TĒDĀ lij PĀNGAN
 en DJALĒQ.
 TĒPĒH - effen betrokken lucht;
 windstilte; gestild, *storm* of
golven.
 TĒPOQ - kleine ronde bak, van
 bamboe *gerlochten*, om vruch-
 ten *enz.* op uit te stallen.
 TĒGĀ - ongevoelig, hardvoch-
 tig, over zijn hart kunnen
 krijgen, dulden. — *cs.* - *iels*
 koelbloedig aanzien of dul-
 den. — KAMI — AN - koel-
 bloedig; hardvochtigheid.
 TĒGAL n., TĒGIL k. - bouw-
 grond *boven 't waterpeil*.
 TĒGAR en *ev. w.* - paardrijden,
 een toertje te paard doen.
 — *tr.* - een paard door be-
 rijden dresser. — AN -
 voor vermaak te paard rij-
 den; los rond draven, *een*
paard *enz.*
 TĒGARI - aloëhout.
 TĒGĒG - zitten zonder meê te
 doen of te spreken.
 TĒGĒG - niet weekhartig, iets

akeligs, afkeerwekkends of
vreeselijks bedaar kunnen
 aanzien, verduren of behan-
 delen, koelbloedig, *in goeden*
zin, onversaagd.
 TĒGĒL 1°. - goed *tegen* *iels* be-
 stand; zonder weifeling,
 zich koelbloedig kunnen
 houden.
 2°. - gekir van *bosch*- of *lor-*
telduif. — *ev. w.* - kirren.
 TĒGĒN - volhardend, naarstig,
 gezet.
 TĒGĒR = DJĒDJĒG, en stijf
 regtuit, goed koers houden.
 TĒGĒRANG - een *verjbust* voor
 rood en geel.
 TĒGĒRAT - een *bloem*, de nacht-
 schoone? = KĒMBANG ĒSĒQ-
 SORĒ?
 TĒGĒS 1°. - beteekenis *v. e.*
woord, uitdrukking, handeling
enz. — *ev. w.* - uitlegging
 vragen. — *tr.* - uitleggen,
 de beteekenis opgeven van.
 — *cs.* - uitleggen, verkla-
 ren; opheldering of de be-
 teekenis vragen van. — PI-
 — - verzoek om uitleg-
 ging.
 2°. of PĀ — - fier, ferm,
 met waardigheid. — — ook
 goed van snede, *een wapen*
 of *gereedschap*, noch omlig-
 gen noch schaarden krijgen.
 3°. - een *fijn goudsmidsha-*
merkje.
 4°. | — AN - eindje van
 een *afgerookte* of *uitgegane*
 sigaar; *fig.*: afgesleten, weg-
 geworpen; afgedankt voor-

werp; *iems.* verstooten
 vrouw.

TĒGIL - z. TĒGAL.

TĒGĒH - standvastig, onbewe-
 gelijk, onverbrekkelijk; on-
 kwetsbaar. — *ev. w.* - zich
 bedaar of goed houden. —
tr. - standvastig weêrstand
 bieden aan. — *cs.* - stand-
 houden in.

TĒGĒNG = TĒKĒNG.

TĒGOR | *ev. w.* - vellen, om-
 kappen.

TĒH 1°. of ĒTĒH | *cs.* - ophel-
 deren, duidelijk uiteenzet-
 ten; naauwkeurig opgeven;
 de juistheid onderzoeken
 van.

2°. - thee. — PA — AN -
 theekamer, theetafel; thee-
 servies.

TĒJĒNG (*plat wrd.*) = OĒJĒH.
 — KĒ — AN (*id.*) = KĒBI-
 SAN.

TĒJĒR (*plat wrd.*) = OĒJĒH.

TĒK = TAQ of DAQ.

TEKĀ 1°. n., PĀTĒNG k., RA-
 WĒH k. i. - komen, aan-
 komen, terugkomen; komst
enz.; tot, tot aan, tot aan
 toe komen. — NĒNEKĀ k. n.
 - *ergens* als vreemdeling
 aankomen of zich vestigen.
 — *tr.* - komen tot of bij;
iem. aan- of overkomen; *een*
belofte nakomen; aan *een*
verzoek voldoen. — KĒ —
 AN - ook bekomen, erlan-
 gen; ondervinden. — *cs.* -
 ook ter plaatse bezorgen;
 doen geworden; het zoover

brengen dat men er komt.

— *tsr.* - komen tot *iem.*;

KATER, KÓNDJÊQ *k. i.* - aan,

in een adres *v. e. brief.*—

TOEMEKÂ *n.*, DOEMOEGI *k.* -

aankomen, aanbreken, na-

deren; tot aan.— TEKAN *n.*,

DOEMOEGI *k.* - aangekomen,

ter plaatse gekomen; tot

aan toe; tot zelfs, tot en

met.

2°. = SÊKÂ of SÂNGKÂ.

3°. - *tusschenw.*: wel! hé!

kijk! hoe! 't is vreemd!

TEKABER - zelfverheffing, ge-

zwets.

TEKAD - wat *iem.* onderneemt

om zich te redden of iets te

verkrijgen, stap of besluit

waar *iem.* toe komt, gewaag-

de of wanhopige stap of on-

derneeming, aangegrepen

redmiddel; wat *iem.* zich in

't hoofd zet om te doen of te

trachten.— *ev. w.* - onder-

nemen, een besluit nemen

als *bor.*, wagen, bestaan; het

in zijn hoofd zetten of heb-

bén.— *tr.* - doorzetten,

doordrijven, volharden bij;

't er op wagen of gezet

hebben.

TEKAN - *z.* TÊKÂ 1°.

TEKAQ - een nachtvoegel die on-

geluk voorspelt.— *ev. w.* -

iem. de keel toeknippen of

-drukken, met de hand wor-

gen.

TEKÊBIR = TAKBIR.

TEKÊK = TEKAQ.

TEKÊM - vuist, toegesloten

hand; vuistvol; vastberaden-

heid, vast besluit.— *ev. w.*

- in de vuist catten of hou-

den, stevig vasthouden; in

zijn hand of magt hebben,

beheerschen, onder zich

hebben; 't loofd (roorhoofd)

in de handen leggen, een

wijze van groeten.

TEKEN - teekenen, zijn hand-

teekening zetten.— *ev. w.*

- onderteekenen.

TEKEN *kn.*, LANTARAN, DJOENG-

KAT *k. i.* - wandelstok, staf.

TEKÊQ - groot *srt.* van huisha-

gedis, *gew.* gekko genaamd.

TEKÉRAH - *verb.* van TARÉKAH.

TEKES 1°. - pruik van daeg-

rezels of drg. bij maskeraden.

2°. - *z.* SOENAT.

TEKI - *srt.* van gras met knolle-

tjes aan de wortels.

TEKIS | KE — AN (*strandt.*,

West-J.) - ontdekt, aan den

dag gekomen; in den kijker

loopen.

TEKLÊQ = TJÔKLÊQ; krak!

knap!

TÊKO *ch.* - Chineesche trek-

pot, van rood of bruin aarde-

werk.— TÊKOWAN - nage-

maakte *id.*

TEKENG = TIKENG.

TEKENG - gebogen houding

met over elkander geslagen

armen, eerbiedige houding;

diepe aandacht — *ev. w.* -

in gebogen houding; eer-

biedige houding; eerbiedig

en aandachtig bidden. —

AN - ook de buiging of bogt

van den arm bij den ellehoog.

TEKEQ - vouw, hockige om-

buiging; gevouwen *enz.*—

ev. w. - ombuigen, vouwen,

een vouw maken in: buigen

dat het knakt; hoekig zich

omwenden of een wending

nemen; een hoek omslaan.

TEKOEWIN - 't Moelodfeest,

op den 12^{en} dier maand. —

AN - dat feest zamen vieren

of de gebeden op dien dag

doen.

TEKON - aard, inborst.

TÊKONG - scheef, zijwaarts

gebogen, de staart *v. e. dier*;

met een scheven staart; of

RÊJAL — - driegulden-

stuk.

TEKSÂ | *ev. w.* - met geweld

dwingen of noodzaken.

TEKSÂKÂ - groote slang.

TEKSIR = TAKSIR.

TÊLÂ of *ld.* - duidelijk, blijk-

baar, openbaar; duidelijk

zien of hooren of opmerken.

— NEXÊLÂ - duidelijk ma-

ken.— *cs.* - ook doen blij-

ken, bewijzen, blijk geven

van; zich overtuigen van.

PRÂ — = TÊLÂ; opgave,

mededeeling; verslag, rap-

port.— *tr.* - opgave *enz.*

doen aan.— *cs.* - iets opge-

ven, verslag doen van.

TÊLÂ - scheur, berst in den

grond; gescheurd.— *ev. w.* -

scheuren, bersten.— KE-

— - in een scheur geraakt

of geklemd zitten.

TÊLAD = TOELAD.

TÊLÂPÂ - voorbeeld, model.—

ev. w. - tot voorbeeld ne-

men.

TÊLAG - de ruimte tusschen

twee voorwerpen; tusschen-

tijd; tijdelijk verstoken van

iets; na verloop van.— ING

— Ê - tusschen in — *tr.*

- ruimte (van plaats of tijd)

geven of maken tusschen;

tusschen twee zaken of tijd-

stippen iets anders plaatsen,

stellen of doen plaatsheb-

ben — *cs.* - iets tusschen

voegen *enz.*

TÊLAGÂ *n.*, TÊLAGI *k.* - een

meer.

TÊLAH | KÊ — - bestand krij-

gen, in wezen blijven; ge-

bruikelijk worden, gewoon-

te worden.

TÊLALAH = DELALAH en TÊGÂ.

— *cs.* - zich ongevoelig ge-

dragen omtrent, *iem.* aan

zijn lot of aan de natuur

overlaten.

TÊLALANG | TING — - rond-

om in de hoogte uitsteken,

z. a. geveeren of pieken op

schouder.

TÊLALÊ - slurf of tromp *v. e.*

olijfent, slurf *v. e. rlieg* *enz.*

— *ev. w.* - met de slurf vat-

ten, houden, drukken *enz.*

TÊLANAQAN (van TÊLÂ en ANAQ)

- de vrouwelijke schaam-

deelen.

TÊLANGÊ - geduldig afwach-

tend, zonder haast te ma-

ken; dralen; vrucht die op

ongewonen tijd verschijnt.

TELÂNGSÂ - deerniswaardig.
— *ev. w.* - om deernis smee-
ken, zich vernederen met
bede om genade.

TÉLAQ - blijk, teeken; bloot-
legging; 't openleggen *v. d.*
kaarten bij 't spel. — *KE* —
- zichtbaar; blijkaar, geble-
ken.

TÉLAQ = LAQ-LAQAN, *z. LAQ* 2°.

TÉLAR - moeras, moerassige
plas.

TÉLAS - *z. ENTÈQ.*

TÉLASIH - basilicumkruid. —
ev. w. - tusschen rood en
zwart in, een aardsoort.

TÉLATAN *en ldb.* - onderhoorig-
heid *v. e. rijk, desa enz.*, buit-
ten-provinciën, wingewes-
ten.

TÉLATÈN *n.*, TÉLATOS *k.* - naar-
stig, ijverig, onvermoeid,
onverdroten; vlijt, volhar-
ding. — *tr.* - naarstig be-
trachten, onverdroten voort-
gaan met.

TÉLEN | — *AN* = TALENAN ?

TÉLÈNG 1°. - 't midden, 't
diepste, 't binnenste *van*
iets; 't geliefdste voorwerp
van 't hart; afgrond, het
diep, de diepte. — *ev. w.* -
iems. geheim zoeken te door-
gronden, *zijn hart of gedach-*
ten peilen. — *KE* — = *KE*-
PÉLÈNG, *van* PÉLÈNG 1°.

2°. - een klimop met blauwe
bloempjes.

3°. - *z. MANIQ* 2°.

TÉLÈP | TÉLAP — - schrok-
ken, 't eten inproppen *of*

haastig inslikken.

TÉLÈQ = TÈMBÈLÈQ.

TÈLÈR (*plat wrd.*) = OEMBÈL,
DOEBLONG; BISÂ. — *tr. n.* -
bezoedelen, smerig maken.

TÈLÈS - nat, bevochtigd; vocht
in zich hebbend, *z. a. nog*
levend hout. — *ev. w.* - nat
maken, bevochtigen; zich
nat laten worden. — *AN*,
ook, of PÂ — *AN* - kleed
dat nat mag worden (waar
men nog een wisselkleed
voor heeft), badkleed.

TÈLÈTAN - *z. TÈLOETÈH.*

TÈLÈTÈH - *z. TÈTÈH.*

TÈLIH - de krop *v. e. vogel*;
waterboezem, réservoir.

TÈLIKÂ | *ev. w.* - onderzoek
doen naar de gesteldheid
van, zoeken waar *iem. of iets*
zich bevindt. — *KE* — -
blijken, gebleken.

TÈLIKÈNG | *ev. w.* - een vogel
de vlerken aan elkander
binden; *iem.* handen en
voeten binden.

TÈLIQ 1°. - spion. — *ev. w.* -
verspieden, bespieden.

2°. - mandje om sprinkha-
nen in te verzamelen; *srl.*
van fuik.

TÈLITI - afkomst, afkomstig;
afstammeling.

TÈLITIQ | *ev. w.* - nasporen,
nagaan, onderzoeken.

TÈLOE *n.*, TIGÂ *k.*, *en vóór een*
naamw. TÈLOENG *en* TIGANG -
drie. — *ev. w.* - elk drie. —
tr. - met zijn drieën doen
of aanvallen *op*; een offe-

rande doen voor een vrouw
in de derde maand van
haar zwangerschap. — *AN* -
drie te zamen *of* onder-
een. — TÈLON *k. n.* - derde
deel van een wang = $3\frac{1}{2}$
duit. — PÂ — *AN* - in
drieën gedeeld, in drieën
uitlopende, derdedeel. —
MRE — - in drieën deelen;
voor een derde deel van de
winst *of* opbrengst een werk
doen, *bv. een land* bewer-
ken.

TÈLOEDJOEROE - met drie pit-
ten, een kemirinoet.

TÈLÈH - booze geest die ziek-
ten en kwalen *aanbrengt*; too-
venaar die lieden behekst.
— TOEDJOE — - bewer-
king van een ziekte *enz.*
door tooverij. — PÈNÈLOEH-
AN - toovermiddel *als* *hov.*;
beheksing; beheksers.

TÈLOEKI - anjelier.

TÈLOENG 1°. - 't onderspit del-
ven; onderkruipen. — *tsr.*
- buigen, zich buigen; naar
voren overhellen; helling *v.*
e. berg; geveld, een lans *enz.*
— *cs.* - ook nederhalen,
omvertrekken; 't *regt* *enz.*
buigen, kreuken; een lans
enz. vellen. — *ANÈ* -
moest *of* wil *of* zal maar
onderdoen *of* toegeven *of*
het afstaan *of* het opgeven,
wat zou . . . er meê doen!
hoe zou . . . er aan komen!
. . . heeft het toch niet noo-
dig *of* heeft er toch niet aan

of heeft toch geen kans er
op.

2°. - *z. TÈLOE.*

TÈLÈQ - onderwerping aan een
overwinnaar; zich onderwer-
pen; onderworpen. — *tr.* -
zijn onderwerping aanbie-
den aan. — *AN* - onder-
worpeling.

TÈLOETÈH *k. n.*, TÈLÈTAN *k. d.*
- klevendig sap uit sommige
boomen, planten en vruchten-
schillen; ingeworteld, *iems.*
slechtheid; (*gemeen wrd.*) af-
komstig, afgestamd.

TÈLOETÈR - voortgevoeld, ge-
sproten, *ergens* uit gevolgd;
verschieten, er afgaan, kleu-
ren; gaande gemaakt, ge-
wekt, *genegenheid, gunst.* —
ev. w. - alles naauwkeurig
nagaan, bij 't zoeken.

TÈLÔTOQ = DELÔDOQ met dik-
ker klonters; (*gemeen wrd.*)
kind. — *ev. w.* (*gemeen wrd.*)
- zijn gevoeg doen.

TÈMAQ - *tusschenw.* voor krach-
tig grijpen: roef! pak!

TÈMAH - *z. TOMAH.*

TÈMAH - gevolg, waar iets *op*
uitloopt, 't loopt er op uit;
ten gevolge hebben; dien-
tengevolge, zoodat. — *ev.*
w. - 't er op aan laten ko-
men, 't gevolg afwachten
van wat men doet; iets met
opzet doen in de verwach-
ting van de gevolgen. — *tr.*
- gevolg hebben; ten gevol-
ge hebben, uitloopen *op*;
het bekoopen met. — *KE*

— AN - gevolgelijk. —
 AN - gevolg, resultaat; ge-
 volgelijk.
 TĒMĀHĀ - opzet, voordacht. —
ev. w. - met voordacht of
 opzettelijk of moelwillig
 doen; een gevaar trots ren.
 TĒMĀNTĒN - *verb.* van PĒNGĀN-
 TĒN.
 TĒMBADJĒNG - *z.* TĒMBALO.
 TĒMBĀGĀ *n.*, TĒMBAGĀ *k.* - food
 koper. — ROERJAH — —
 gulden van 100 duiten.
 TĒMBAKO *n.*, SĀTĀ *k.* - tabak.
 TĒMBALO *k. n.*, TĒMBADJĒNG *k. d.*
 - een zwarte bars of lak, =
 DJABENG.
 TĒMBANG 1°. *n.*, SĒKAN *k.* -
 dichtmaat, zangwijze der
 Jac. verzen — *ev. w.* - een
 zangwijze zingen of spelen.
 2°. *k. n. d. sail.* - zang.
 TĒMBAQ 1°. - vol, opgevuld
 met menschen of tijken.
 2°. = TIROE, TOELAD.
 TĒMBAQ - nest van mieren
 in zamengekechte bladen van
 een boom. — *ev. w.* - zulk een
 nest maken; in groote me-
 nigte dicht op elkander, klei-
 ne insecten, *sijn* geblederte enz.
 TĒMBĒ - voor 't eerst, nu voor
 't eerst; eerstdaags, in de
 naaste toekomst; laatst er-
 leden, jongste. — INĀ —
 of — É - naderhand, na-
 maals. — *ev. w.* - voor den
 eersten keer doen; pas zoo
 even, vroeger nooit. — KĒ-
 — AN - voor 't eerst on-
 dervinden. — TĒMBĒJAN -

voor 't eerst, pas een aan-
 vang maken met; eerst en
 nog eenig kind.
 TĒMBĒL = TAMBAI, van andere
 zaken dan lijnwad en kleede-
 ren.
 TĒMBĒL en *lste.* - raken, tref-
 fen, ingaan, een pijn en drg.
 TĒMBĒLANG - *sijn* geel srt. van
 bam or.
 TĒMBĒLĒQ - vogeldrek. — *ev.*
w. - zijn drek laten vallen,
 een vogel. — *tr.* - id. op iets.
 TĒMBĒLĒNG - pot van een
 pompoenschil.
 TĒMBĒNG - kant, windstreek:
 boord v. e. vaartuig; oever
 van zee of ricier.
 TĒMBIRANG | *lste.* - jong, aan-
 komend van leeftijd, een
 luun, kiding enz.
 TĒMBO - kleine kano om van
 de wal naar de zee en daar
 heen en weder te varen; klei-
 ne visscherskano.
 TĒMBĒNG 1°. - woord, woor-
 den, gezegde; taal, spraak.
 — *ev. w.* - zich met een
 verzoek tot iem. wenden,
 aanzoek doen, verzoeken.
 — *cs.* - ook in woorden uit-
 drukken; vertalen, over-
 brengen in een andere taal;
 een uitdrukking of bena-
 ming bezigen omtrent iem.
 — PI — — *iem.* woorden;
 aanzoek. — AN, PA — — AN
 PI — — AN - woorden, rede,
 toespraak; bewoording. —
 LAJANG PI — — AN - woor-
 denboek. — PĒNĒMBĒNG -

ook een muziekinstrument v.
d. gamelan, een groote krō-
long.

2°. - *z.* TJĒMĒTI.

TĒMBĒS - doorloopen, door en
 door zijn, aan den anderen
 kant of op een andere plaats
 uitkomen, een gat ergens in
 of iets dat ergens in gestoken
 wordt; ergens doorheendrin-
 gen, *z. a.* een geur.

TĒMBONG - groote sterk afste-
 kende vlek op de huid van
 mensch of dier.

TĒMBOQ 1°. - pleister, pleister-
 werk, plaksel van klei, was
 en drg. — *ev. w.* - pleiste-
 ren, bepleisteren; de dam-
 metjes op de sawah met klei
 digt plakken; kleedjes die in
 de verf zullen gaan, gedeelte-
 lijk met was dekken, waar
 die verf niet raken mag. —
 AN - de plekken die met
 was gedekt worden; 't was-
 bedeksel.

2°. - muur, muurwerk.

TĒMĒN - ernstig, naauwgezet,
 getrouw, eerlijk, opregt, in
 ernst; echt, waar, gemeend,
 degelijk, eigenlijk; ernst,
 getrouwheid enz.; hoe, wat,
 hoezeer, bij een benaming van
 hoedanigheid of hoeveelheid,
 in een uitroep. — É - in
 ernst, om de waarheid te
 zeggen. — SĀ — — É - in al-
 len ernst, geheel naar waar-
 heid, eigenlijk gemeend. —
 db. - degelijk waar, waar-
 achtig, geloof me! — *ev. w.*

- met ernst doen, ernstig
 meenen; terdege. — *tr.* -
 ernst maken van, degelijk
 meenen, naauwgezet zich
 houden of getrouw zijn aan,
 opregt bejegenen; van ern-
 stigen aard zijn of worden,
 zich met kracht instellen,
 terdege aangrijpen. — *lsv.* -
 trouw, trouwhartig, naauw-
 gezet, braaf; braafheid enz.
 — KĒ — — AN - opregtheid,
 eerlijkheid enz. — AN -
 degelijk, inderdaad (niet in
 scherts, niet bij vergelijking
 of figuurlijk), echt.

TĒMĒNDIL - muizekeutels.

TĒMĒNGGĒNG = TOEMĒNG-
 GĒNG.

TĒMOE 1°. *n.*, PANGGIH *k.* -
 vinding; zamenkomst, ont-
 moeting; 't zamenbrengen
 van 't bruidspaar op den avond
 vóór den bruiloftsdag; bij iem.
 komen om hem te ontmoeten
 of te bezoeken; (*sprkt.*) =
 KĒTĒMOE enz. — GĒLANG
 = TĒPĒNG GĒLANG. — *ev.*
w. - vinden; ondervinden;
 bevinden; uitvinden; vervallen
 in schuld. — TINĒMOE,
 PINANGGIH - wat iem. on-
 dervindt, lotgevallen, we-
 dervaren; begrijpelijk; wel
 te treffen; tot een besluit
 gekomen. — KĒ — —, TOEN-
 PĒQ *k. i.* - ook ontmoeten,
 aantreffen, vinden; bij iem.
 komen om hem te ontmoeten
 of hem te spreken; ondervin-
 den, een ontmoeting heb-

ben; gevonden als besluit *v. e. beraadslaging*; tot een besluit gekomen; iems. bedunken of gedachte over een zaak.— *tr.* - aantreffen, vinden; naar iem. toegaan om hem te spreken of hem te ontfangen.— *cs.* - ook te regtbrengen, terugbezorgen wat verloren was; de draden ineenslaan of draaijen bij 't touw slaan.— *AN* - gevonden; samenkomst.— *PENE-MOE* enz. - ook bevinding, oordeel.— *PE* — *AN* - samenkomst; samenloop, zamentreffing.

2°. - eenige *srln.* van wortels die tot geneesmiddel dienen, als: — *POETIH*, — *KOE-NING*, — *IRENG*, — *LA-WAQ* = galangawortel, — *KOENTJI*.

TÉMPAH 1°. - een koop doen en vooruit betalen tegen levering op tijd.— *tr.* - iets zoo koopen.

2°. - *z. TÊMPÊH 2°.*

TÉMPAHOS - kassia? muskus?

TÉMPAJANG ml. = *GÊNTONG*.

TÉMPALING - mandje aan een stok om de walang-sangit uit het rijstgewas of de zaadjes van het toetong-gras op te vangen door slingerend heen en weder zwaaijen.

TÉMPAQ - afgestompt, de punt er afgebroken.— *ev. w.* - afstompen.

TÉMPAR | *ev. w.* - afwijken, een zijweg inslaan, afdwa-

len.

TÉMPAT ml. = *WAPAH, PANG-GONAN*. — *TIDËR* - *Eur.* ledekant.

TÉMPÉ - koekjes van gegiste en zaamgedrukte *kêdêlé*-erwten.

TÉMPÊL - tegen iets aan zitten of staan, vlak tegen vlak; zich ergens aan hechten.— *ev. w.* - zich aansluiten.— *tr.* - zich hechten aan; zich houden bij; ergens iets vlak tegenaan zetten of houden.— *KÊ* — *AN* = *KÊPAN-DJINGAN* ('t hart, door een gedachte, voornemen, zonde), *KÊ-TITISAN*, *KÊRANDJINGAN*.

TÊMPÊR en *KÊ* — — bezwijken, het niet kunnen houden, in strijd en spel; bezwijmen, van streek; aan lager wal geraken, uit de koers geslagen, een vaartuig; een slag of stoot krijgen; aangetast door een heerschende ziekte.

TÊMPIL | *ev. w.* - overnemen van wat een andere gekocht of gezegd heeft, mededeelen of aandeel krijgen in, zamen-doen, mededoen in 't genevelen doen, oververtellen.— *tr.* - overdoen aan, laten deelen in iets.— *cs.* - iets afstaan, overdoen, als *bov.* — *AN* - overgenomen, ontleend, verkregen aandeel; deelgenooten, als *bov.*

TÊMPILING - oorveeg.— *ev. w.*

- iem. een oorveeg geven.

TÊMPLEQ - tegenaan gehecht

of geplakt.— *ev. w.* - zich vasthechten.— *tr.* - zich vastplakken aan; beplakken.— *tslv.* - aankleven, vastgeplakt zitten.

TÊMPLENG | *TÊMPLANG* — = *TÊLAP-TÊLÊP*.

TÊMPLOQ = *TÊMPLEQ*, van *dik-ker*, *grooter voorwerpen*, of *lomper*.

TÊMPO - vervaltijd, termijn, betaaltijd; vervallen, eindigen, een contract, diensttijd; uitstel, verlof.— *cs.* - laten vervallen, niet verlengen.

TÊMPÊH 1°. - hevige of stormende aanval, komen aanvallen of aanstuiven op iets.— *ev. w.* - een stormenden aanval doen, bestormen.

2°. *n.*, *TÊMPAH k.*, of *ldb.* - verhaal van geleden schade, schadevergoeding.— *ev. w.* - maar aannemen of aangrijpen, een hoogen eisch, een moeilijke voorwaarde enz.; iets er bij inschieten; op iem. het verhalen, hem aansprakelijk stellen, het hem toerekenen.— *KÊ* — — verhaalbaar, te verhalen; aansprakelijk, verantwoordelijk.— *tr.* - vergoeden, zich aansprakelijk stellen voor, voor zijn rekening nemen, schadeloos stellen.— *KÊ* — *AN* - te vergoeden; de schade moeten dragen.

TÊMPÊQ - zamentreffen; zamenvloeijen; zich aansluiten; van verschillende kan-

ten zamenkomen; elkander tegemoet treden, ook bij strijd en bij de zamenkomst van 't bruidspaar; zamenkomst, wederzijdsche aanval enz.— *TÉMPAQ* — — roef roef! haastig en onoverlegd iets behandelen.

TÊMPÊR 1°. - zamenvloeijen, zich vereenigen, rivieren of ander loopend water, lichtstralen, troepen menschen enz.— *ev. w.* - zich uitstorten in een andere rivier enz.— *AN* - zamenvloeiing van twee stroomingen.

2°. | *ev. w.* - uitgedorschte rijst (*bêras*, *gabab*) koopen.— *cs.* - zulke rijst verkoo-
pen.— *AN* - gekocht, opgedaan, id.

TÊMPÔLONG - houten of aarden spuwbak.

TÊMPONG = *BLËNJIQ*.— *ev. w.* - die maken; *teri-visch* er toe bereiden; iem. een klap of trap tegen de billen geven; tegen den achtersteven van een vaartuig slaan, een golf.

TÊMSIR = *TAMSIR*.

TÊN - *verk.* van *NGÂNTËN*: *falsoenlijke aanspraaktitel voor een jong gehuwd man.*

TÊN - *verk.* van *BÔTËN* en *WÔN-TÊN*, *z. ORA* en *ÂNÂ*.

TÊNÂGÂ - gedrag, houding, ook in bijzondere omstandigheden.

TÊNAPI = *ÂNÂ-DÊNÊ*, *OETÂWÂ*, *OETAWI* en *NÂNGING*.

TÉNDJĀ = TINDJĀ, z. TAHI.
TÉNPĀ - verhemelte v. e. ledere-
kant en dry.; kap v. e. lent-
wagen.

TÉNPAG - ook tijdelijk opge-
houden. — tr. - de uitgifte
of uitdeeling van iets tijde-
lijk staken. — KE — AN -
verstoken van iets door tij-
delijke niet-verstreking.

TÉNPANG | ev. w. - tegen iets
trappen, iem. een trap ge-
ven.

TENG 1°. = TING 1°.

2°. - half dubbeltje koper,
vijf duiten.

SE — - vijf duiten. — ev. w.
- ieder vijf duiten. — tr. -
telkens (bv. wekelijks) vijf
duiten opbrengen.

TENG - z. MĒNJANG.

TENGĀ | ev. w. - opzien of de
oogen opslaan naar; opmer-
king verleenen aan. — tsiv.
- de oogen opslaan, omhoog
zien.

TENGADĒR - verontschuld-
iging; zich verontschuldigen;
beletsel dat tot verontschul-
diging dient.

TENGAH - midden, 't midden,
de helft (als plaats); half.
SE — - een half of halve;
half (als bijw.); midden of
binnen in; eenige, sommige.
— db. - 't midden, op of
omstreeks de helft. — ev.
w. - naar 't midden gaan;
midden door gaan; op de
helft doorsnijden enz. — tr.
- tot het midden komen;

tusschen twee zich plaatsen;
tusschen beiden komen, z.
a. bij twistenden. — AN -
de helft; 't midden of mid-
delste gedeelte; de helft of
een deel van den Koran;
bij helften. — ANAQ — AN
- 't vierde kind van iem.,
wanneer 't aantal boven de
vijf loopt. — PENENGAH - de
middelste; 't middelste kind.
— MENENGAH - naar 't mid-
den gaan of zich verplaat-
sen.

TENGAN - verk. van WĒTENGAN.
TENGANGĒ - 't middaguur, tus-
schen 11 en 12 uur.

TENGĀRĀ - sein met bekkens
enz., alarmsein, sein tot aan-
val; seinen, alarmslaan. —
tr. - iem. door zulk een sein
waarschuwen.

TENGĒN = TĀNGĒN (z. TĀNGI);
en waaksch, enz. van dieren.

TENGĒN - regts, regter. — NE-
NGĒN - naar den regterkant
gaan, zich regts wenden,
regts gerigt. — cs. - ook iets
aan de regterzijde van zich
gelegen hebben; veel werk
maken van. — PENENGĒN -
wat zich regts uitstrekt;
goed gedrag; deugdzaam;
braaf van wandel.

TENGĒNG - scheef van nek;
met den kop scheef er op,
een voorwerp. — cs. - den nek
scheef houden.

TENGĒR - merk, teeken; zicht-
baar sein; grafteeken; baak.
— tr. - merken, teekenen,

een teeken ergens zetten of
hangen; opmerken; een brief
enz. teekenen. — AN en
PENENGĒRAN - ook naam.

TENGĒĀĀ - zeker wapen. — tr.
- er mede bestrijden; tegen-
stand bieden, met geweld
verhinderen.

TENGĒALANG | ev. w. - belet-
ten, tegengaan; — NGA-
PANGI (z. APANG) en NĀNG-
KIS (z. TĀNGKIS).

TENGĒANG - open ruimte tus-
schen twee staande voorwer-
pen.

TENGĒAQ 1°, 2°. - z. TOENG-
GĒQ, TENGĒQ.

3°. | ev. w. - omhoog zien
met het aangezicht naar bo-
ven gerigt.

4°. | ev. w. - bedwingen, z.
a. zijn tranen.

5°. - tweede in rang, op één
na de hoogste. — PENENG-
GAQ - k. i. van PENGGOELOE,
z. GOELOE.

TENGĒAR | ev. w. - voor den
eersten keer ondervinden,
krijgen, doen, plaatshebben;
voor 't eerst eens buiten ge-
laten of gezet worden, een
stalhengst, vechthaan enz.

TENGĒĒ = TENGĒI.

TENGĒĒG = TĒĒG.

TENGĒĒK = GOELOE, PENGGAQ.

TENGĒĒL | ev. w. - regt toe
regtaan gaan; regt op iem.
of iets aan gaan of komen,
er regt op los gaan, voor
niets wijken, regt over of
door iets zijn weg nemen.

TENGĒENAH - vertrouwde, be-
waard, wien het toezigt
is vertrouwd. — ev. w. - iem.
belasten met het toezigt,
aanstellen als bewaarder;
goederen in orde zetten, or-
de stellen op.

TENGĒĒNG = TENGĒI.

TENGĒĒNG | PI — EN, KAPI-
— EN of KAMI — EN -
betueterd, van betuetering
sprakeloos en roerloos.

TENGĒĒQ | ev. w. - vrij steil op-
lopend, een opgang, trap;
zittende liggen, een zieke
met een stapel kussens in den
rug; achterover hangen, een
kind dat in een doek enz. ge-
dragen wordt. — PENENGĒĒQ
- duurte van levensmidde-
len.

TENGĒĒR - hoog, hooger, een
grooter of kleiner uitgestrekt-
heid gronds in vergelijking
met het omliggende. — AN
- hooger streek, plek of ge-
deelte.

TENGĒĒRĒNG - helder weér
na regen of betrokken lucht,
ophelderen; opgevrolijkt,
weér opgebeurd.

TENGĒĒI | tsiv. - naar boven
omgebogen, overeind staan-
de, de wimpers.

TENGĒĒLING = TRENGĒLING.

TENGĒĒNAS = TRENGĒNAS.

TENGĒĒIRANG = TENGĒĒRĒNG.

TENGGOELANG - stutbalk, steun-
paal. — ev. w. - tegenhou-
den, afweren. — tr. - ook
beschutten.

TENGGOELI = TRENGGOELI.
 TENGGQ *k. n.*, TENGGAQ *k. i.* -
 de bovenhals; de keelkuil.
 TENGIQ - rans, sterk; stuitend,
 onverdragelijk, toon of wijze
 van spreken.
 TENGIRI - een fijne zeevisch.
 TENGIS - 't geluid van de KIN-
 DJENG - - een srl. van
 sparbouter.
 TENGGAR - verbreed, zich ver-
 breiden of voortplanten.
 TENGGEL of TENGGER - stuk,
 brok, blok, hout, bamboe, sui-
 kerriet enz.; moot. - *ev. w.*
 - afhakken, doorklieven. -
tr. - ook middendoor hak-
 ken.
 TENGGOLAQ - 't leder om de
 greep *v. e.* schietboog.
 TENGOE - srl. van zier, een zeer
 klein, bijna onzichtbaar insect
 in de aarde, lichtrood van
 kleur; ziertje, zeer klein
 beetje.
 TENGOQ - 't wijfje dat bij een
 lokvogel naast het lijnstok-
 je zit.
 TENGEN | DJOEROE of TOEKANG
 - - wever. - *ev. w.* - we-
 ven. - - AN - ook weefsel;
 geweven. - ABAH-ABAH -
 AN - weefstoel, weefge-
 touw.
 TENENG - toover; tooverij;
 betoovering. - DJOEROE of
 TOEKANG - - en PANENG
 - toovenaar. - *ev. w.* - too-
 veren, betooveren.
 TENONG - ronde doos met voet-
 stuk en oversluitend deksel.

- LAJAR - - schuin zeil.
 - - AN - rond doosje.
 TENTĀ - men zou denken, 't
 lijkt wel alsof, zou wezen-
 lijk? - - Ā - mogt men of
 als men zou meenen, men
 mogt eens denken. - *ev. w.*
 - meenen of zich verbeel-
 den dat *iem.*; *iem.* noemen
 bij zijn ouden naam uit ge-
 woonle. - KĒ - - TENTĀ;
 en zich aangewend hebben,
 zoodat men het niet laten kan.
 TENTREM - rustig, in vrede;
 rust, vrede.
 TEPĀ - opgegeven maat om iets
 naar te maken, model; even
 als. - - TOELĀPĀ, - LĒPI-
 HAN - voorbeeld. - *db.* -
 de maat in 't oog houden,
 goed naar 't voorbeeld zien;
 naar zich zelf afmeten wat
iem. gevelden moet. - *ev. w.*
 - de maat nemen van; iets
 zich ten voorbeeld stellen.
 - *ev. w. db.* - iets van een
 andere zich voorstellen door
 toepassing op zich zelf.
 TĒPAKĒR - gepeins; zitten te
 peinzen, in stilte bidden.
 TĒPALIH - z. TĒPARO.
 TĒPANG - schop met de binnen-
 of de buitenzijde van den voet.
 - *ev. w.* - zoo schoppen.
 TĒPANG - z. TĒPENG.
 TĒPAQ - vlakke zijde; 't vlak
 van de hand; 't vlakke deel
 van de zijde van 't lichaam
 onder de armen; de zijde van
 een viervoetig dier vlak ach-
 ter de voorpooten; plak of

klap, *bv.* om vliegen, sprink-
 hanen enz. te slaan. - *ev. w.* -
 met de vlakke hand of met
 een plak slaan of vangen,
 ook boven op *iems.* hoofd.
 TĒPARO *n.*, TĒPALIH *k.* - meer
 verwijderde buur.
 TĒPAS = TIPAS.
 TĒPAS | - - WĀNGĒN - over-
 eenkomst in vorm of gestal-
 te. - *ev. w.* - meten, afmeten.
 TĒPEKĒR = TĒPAKĒR.
 TĒPI - rand, kant; randje, aan-
 gezette kant, strookje, galon.
 - *ev. w.* - galonneren, een
 strookje aan iets zetten.
 TĒPIS | - - IRING of - - WI-
 RING - rand, grens.
 TĒPLOQ - muurblaker, muur-
 lamp. - *tr.* - zich vasthech-
 ten aan; op een voorwerpiets
 plakken; een vrouw een man,
 of een man een vrouw bezor-
 gen. - *cs.* - iets plakken er-
 gens op; een vrouw bezorgen
 aan een man. - PĒ - - -
 steun, beschermer, een man
 voor een vrouw; algemeen
 bevel aan de weduwen om
 te trouwen.
 TĒPOE 1°. - vermolmd, half
 vergaan, rot, touw, atep en
 derg.
 2°. - de kopjes van de ge-
 stampte rijstkorrels, de fijn-
 ste zemelen.
 TĒPENG *n.*, TĒPANG *k.* - aan-
 sluiten, te zamen komen en
 zich vereenigen, zamen op
 één punt uitkomen of elk-
 ander ontmoeten; goed aan

elkander sluiten, een goe-
 den zin maken, woorden; in
 aanraking komen, kennis
 maken met *iem.*, verkeer;
 met elkander *bv.* vrienden
 zijn, een onderhoud hebben,
 overleggen. - - ROEKĒN -
 minnelijke of onderhand-
 sche schikking. - - GE-
 LANG - cirkelvormig aan-
 eensluiten. - *ev. w.* - zaken
 aan elkander hechten. -
tr. - zich aansluiten aan,
 in aanraking komen met,
 in onderhandeling treden
 met; zich vereenigen met
 een voorstel enz.; op 't zelfde
 punt uitkomen. - *cs.* - ook
 de einden aaneenvoegen of
 -knoopen; overeenbrengen,
 toepasselijk maken. - - AN
 - vereenigingspunt; goede
 kennis; gezellig verkeer. -
 PI - - - aansluiting, zamen-
 stemming, verkeer; ont-
 vangst, bejegening; en =
 PITĒMBĒNG. - PI - - AN -
 verkeer, omgang, gezellig-
 heid, gezellig; conferentie.
 - MI - - I - zich vereeni-
 gen met een raad enz.
 TĒPĒS - afmeting, geheele
 maat *v. e.* ligchaam; geheel
 afgemeten. - *ev. w.* - af-
 meten, uitmeten.
 TĒPOQ = TĒPLOQ. - KĒ - -
 - ook korstig, een uitslag.
 TĒPOS - plat, niet mooi rond,
 een platte zijde of plek heb-
 ben.
 TĒPSIR = TAPSIR.

TĒ of ĒTER | *cs.* = NGATĒRA-KĒ, *z.* ATĒR.

TĒRANG of TRANG - helder, klaar, de lucht en andere doorschijnende zaken, glas enz.; duidelijk om te begrijpen, klaar, opgehelderd; helderheid enz.; droog weder, 't ophouden *v. d.* regen; formeel, in formele orde, de behandeling of omschrijving *v. e.* zaak; wel omschreven en toegelicht, zoodat er niets meer bij te voegen is; uit een bekende bron, geloofwaardig, een bericht; of — SĀNGKING - wel bewezen te komen van; met bekrachtiging of voorkennis of op last van: geverifieerd, gelegaliseerd. — MĀNGSĀ — 't drooge jaargetijde. — *ev. w.* - opheldering of inlichting of bericht vragen. — *tr.* - verhelderen, ophelderen, toelichten; *en* = MAPANGI, *z.* PADANG. — *cs.* - ook opheldering vragen of zich inlichting verschaffen omtrent; laten bekrachtigen of verifiëren of legaliseren. — *AN* - ook opheldering; helder weêr, droogte. — *KĒ* — *AN* - opheldering, in- of toelichting. — *PI* — — verzoek om inlichting.

TĒRAP = TRAP.

TĒRAQ | *ev. w.* - regt opaan of tegenin of doorheen loopen of vliegen of stroomen of waaijen of stooten; niet ont-

zien, trotseren, overtreden, schenden, roekeloos aanraken of er van gewagen. — *KĒ* — — ook belooopen, aangetast.

TĒRAS 1°. | *ev. w.* - voor de eerste maal bewerken of behandelen, ontginnen; een bouwgrond voor de eerste maal ploegen. — *AN* - eerste ploeging.

2°. - glad weg, gelijk af, zoodat er niets meer uitsteekt; erg, in hooge mate. — *ev. w.* - glad weg- of gelijk afsnijden, schoon afschillen, ergens niets aan laten. — *KĒ* — *ĒN* - te kort afgesneden; overmatig, het te erg maken, zich te buiten gaan; pijnlijk met scherp gevoel, de oogen van 't waken of 't overmatig lagchen.

TĒRBANG - tamboerijn, handtrom.

TĒRBOEKĀ - geopend, *iems.* hart of verstand; verklaring, uitlegging *v. e.* droom, gelijkenis enz. — *ev. w.* - verklaren; = NGROEWAT.

TĒR DJANG = TRĀDJANG.

TĒRĒQ - de bladen verliezen, al zijn bladen laten vallen, een boom; — *en* *KĒ* — *AN* - *z.* KĒLOERON, bij LOEROE 4°. (*Bijv.*).

TĒRĒQ - zelfje dat streepswijs boven de oogen gestreken wordt; dwarsstreep boven de oogen *v. e.* beest. — *tr.* -

met zo een zelfje bestrijken. TĒRGĀNTJĀ = RIKAT, TĒNGGINAS.

TĒRIQ - zekere trekvoegel waar de kinderen vaak mee spelen.

TĒRKĀ - verdenking, vermoeden, wat men van *iem.* denkt of beweert. — *ev. w.* - vermoeden, vermoeden of meenen dat; verdenken, vermeenen, beweren, beschuldigen.

TĒRKAPANG - *z.* KAPANG.

TĒRĒH = TĒPĒH; GĒGĒR.

TĒRĒNG - *art.* van zoekwal, die gedroogd en gegelen wordt.

TĒRĒS of TRĒS - door, doorheen, door en door, regt door, in eens door, achtereen, aan één stuk; doorgaan, voortzetten, vaststaan, de wind; juist of naauwkeurig uitkomen of overeenkomen; doordringend, diep, helder, 't profetisch gezigt.

— *ING* ATI - van harte gemeend, hartelijk. — *BATIN* LAHIR - zonder veinzerij of achterhoudendheid, onverholen. — *ev. w.* - doorheen gaan of dringen. — *tr.* - een kleedje of doek aan de tweede zijde schilderen. — *AN* - regte doorgang; kanaal dat doorloopt (niet stuit, waarlangs men ergens komen kan); zij- of andere deur waardoor men regtuit ergens heen kan gaan; 't schilderwerk aan den tweeden kant *v. e.* kleedje enz. —

PĒNERĒS - kleiner slag van bonang, gènder of saron. — PĒNERĒSAN - doorgang, opening, gat of weg die doorloopt.

TĒRONG - verscheiden soorten van solanum met eetbare vruchten, meest voor groente geschikt.

TĒRPAS - verk. van waterpas, nivelleerwerktuig. — *ev. w.* - nivelleren.

TĒRSĀNPĀ - aanduiden, betee-kenen; voortteeken, bewijs, beteekeenis. — *tr.* - blijken geven van, aanduiden.

TĒRTAMTOE en TĒRTANTOE = TAMTOE.

TĒRTIB of TĒRTIP - in goede orde; goed geborgen of bedekt, wel verborgen, goed bewaard.

TĒRWĒLĀ = WĒLĀ-WĒLĀ en PRĒTĒLĀ, *z.* TĒLĀ.

TĒRWĒLOE - *art.* van konijn. — *ev. w.* - als een konijn, met konijnenooogen.

TĒS - *tusschenw.* voor 't geluid *v. e.* vallenden druppel: tik!

TĒSBĒH - rozebrans, bidsnoer.

TĒSMAQ *k. n.*, PĒNĒGĀLAN *k. i.* - bril.

TĒSMĒN - testament, uiterste-wilsbeschikking.

TĒTAH - *z.* TOETĒH.

TĒTAQ *k. n.*, SOĒPIT *k. i.* - besnijdenis; besneden worden; *en* = TĒTĒK. — *ev. w.* - een viervoetig dier slagten. — *tr.* - besnijden; voor een knaap 't besnijdenisfeest geven.

TETES 1°. = TATAG.

2°. - vast op 't water, niet hobbelen of slingerend, een vaartuig.

3°. - geklop, kloppen, slaan, alarmslaan, een sein slaan, 't bedrog (de kleine) slaan bij zekere gelegenheden. — *ev. w.* - slaan, kloppen, seinen. — *tr.* - seinen wegens iets.

TETEH = TJETĀ.

TLETEH - duidelijk, wel uitgezegt; verduidelijking. — *cs.* - duidelijk voordragen.

TETEK - afgehakt stuk. — *ev. w.* - hakken, afsteken, afhakken. — *PENETEK* of *TETEK* - groot *srt.* van beitel.

TETEL - vast ingedrukt, stijf vol; dicht opeen; veel, in menigte; zekere lekkernij van *kētan* of *pisong*. — *ev. w.* - indrukken, inpersen, zamendringen; inprenten; verzekeren dat iets waar is, bevestigen.

TETEP - vast, vast staande, bepaald, besloten; bevestigd, bekrachtigd, geconstateerd, 't staat vast, 't is zeker; blijven, voor vast of in wezen blijven. — *KAMI* — of *WOELOE* — — jeukziekte, jeukuitslag. — *ev. w.* - goed sluitend, vast; stijf, zwaar of niet los van hand, *bv. bij 't roskammen*. — *tr.* - bevestigen, verzekering geven; geschieden zoo als voorszegd was; zich houden aan, ge-

trouw nakomen; overeenkomstig, ingevolge. — *KE* — — *AN* - gehouden of verplicht zijn. — *cs.* - ook voor zeker stellen, constateren, eindbeslissing geven van.

TETER - proef, toets. — *cs.* - doen blijken.

TETER | *ev. w.* - sterk aandringen bij *iem.* in 't vragen, verzoeken, manen, waarschuwen enz., aanhouden.

TETES - gedruppel; druppel; stroop die uit de suiker druip; volkomen overeenstemmen, juist gelijk uitkomen. — *ev. w. en tatv.* - druppelen, druipen. — *tr.* - druppelen op; geheel overeenkomen met.

TRETES - druppelen; bezet, ingelegd met edelgesteenten. — *ev. w.* - bezetten, inleggen met *id.*

TETES 1°. - snijdbaar, kwetsbaar, zoo van hoedanigheid dat iets scherp of een kogel enz. er doorheen of in kan gaan; juist uitkomen, niet falen, *iems. woord*; duidelijk uitgesproken, klaar van zin; opregt, waarachtig. — *ev. w.* - eijeren uitbroeijen; uitkomen, een kuiken voortbrengen, een ei; uitkomen, in vervulling komen, waarheid worden. — — *AN* - ook broedsel, gebroed.

2°. - *z. SOENAT.*

TĒWĀ | *lāb (sprkt.)* = TOETOE, PRETĒLĀ (*z. TĒLĀ*).

TĒWEKAL of TĒWEKEL - iets uithouden, kunnen aanzien, zich goed houden, zich verzetten tegen een gevoel, zich moedig maken, wel durven, niet toegeven aan bangheid of akeligheid. — *ORA* — — vies of akelig van iets zijn, griezelen, gruwen, zich er niet aan wagen. — — *AN* - hardvochtig, sterk in 't bestrijden van lusten of gevoel. — *ORA* — — *AN* - week of teêrhartig, kleinmoedig, laf.

TIBĀ *n.*, PAWAH *k.* - val; vallen; vervallen tot of in iets; *zus* of *zoo* uitvallen; *ergens* te land komen; 't invallen *v. e. tijdstip*; aanwending van geneesmiddelen; uitvoering *v. e. vonnis*. — *ev. w.* - gaan of zich laten vallen; zich nederwerpen, vallen zonder aanleiding van buiten. — *ev. w. db. en NIBĀ-TANGI k. n.* - hals over kop. — *tr.* - neêrvallen op; op een voorwerp iets doen neêrkomen, *iem.* of iets met opzet treffen met iets; een zegel zetten of slaan op; de hand slaan aan; een net uitwerpen naar; treffend gelijken op. — *KE* — — *AN* - ook zich op den hals halen. — *cs.* - ook een vonnis velen; een gelofte enz. afleggen. — *tatv.* - vervallen in; ten deel vallen, te beurt vallen, treffen. — *TIBAN k. n.* - onverwachts verschenen, als

uit de lucht gevallen; overmaat van opium, aan de pachters verstrekt wanneer de bepaalde hoeveelheid (*siram*) niet genoeg is. — *PĒTIBĀ* - tegemoetkoming voor de aanwending of 't gebruik van iets.

TIPĀ - zwak van gezigt door ouderdom. — *db.* - gebrek in kennis.

TIPĒM - verdooven, verkleuren, verbleeken.

TIGĀ - *z. TELOE*. — *KE* — — of *MĀNGSĀ KE* — — *k. n.* - de oostmoeson, 't drooge jaargetij. — *KĒMITIGAN* - achterlijk door gebrek aan regen, vruchten.

TIGAN - *z. ENDOG en KINANG.*

TIGANG - *z. TELOE.*

TIGAPAR of TIGAFAR - *verb. van ISTIGPAR of ISTIGFAR*: om vergeving bidden, uitroepen: God vergeve!

TIGAS 1°. - nog versch of nieuw, ongebruikt, onge-rept; voor 't eerst.

2°. | *ev. w.* - doorsnijden, doorhouwen, afhakken enz.; onthoofden. — *tr.* - ook een zaak afdoen, beslissen. — — *AN* = PĒOTAN.

TIGENG = TIKENG.

TIJANG 1°. - stijl, paal, staak, mast, vlaggestok (*geplante*); de pupil van 't oog; 't beeldje van een persoon, in 't oog afgespiegeld.

2°. - *z. WONG.*

TĪJĀSĀ - medestichter, die

heeft bijgedragen tot de stichting van iets.

TJÈNG - verk. van TAHJÈNG.

TJÈNG - neêrgebogen, bogtig overhangend, bv. een boomtak. — *ev. w.*, *tslv.* of MEN-

— zich zoo neêr buigen; laag hangen, een wolk; overhellen, overhangen.

TJÈP | *ev. w.* - neêrstrijken, uit de hoogte neêrweven; zich kussend op iets buigen.

TIKĀ of ldb. - houding, gedrag; toedragt.

TIKĒ 1°. - *srt.* van teki-gras met grooter knolletjes.

2°. - toebereide opiumbal-letjes om te rooken. — PE — AN - opiumkit.

TIKĒL - knak; knakken, door-knakken; geknakt; gekrenkt, knak, 't hart; dubbel, 't dubbele, -voudig, veelvoud; fronsen, de wenkbrauwen. — WĒSĒN - door kramp verstijfd, handen of beenen.

— BALĒNG k. n., — TO-SAN k. d. - *srt.* van euphorbium, tot geneesmiddel gebruikt. — *ev. w.* - iets knakken, doorknakken; verdubbelen, eenige malen doen of geven, meermalen herhalen. — NIKĒL BALĒNG - zich aan iem. aansluiten. — *tr.* - er nog eens zooveel opleggen of bijdoen. — *cs.* - ook het dubbele opleggen of bepalen, verdubbelen; ongehoorzaam zijn aan een bevel enz. — AN GALIH - k. i.

van TJOEGETAN-ATĒN - z. TJOEGET.

TIKĒNG - bogt, kromming van weg of rivier. — *ev. w.* - met een bogt loopen, zich bogtig afwenden.

TIKĒS - rat, muis. — AN - *srt.* van voetzoeker: vuurwerk.

TILAM - onderkleedje, onderrok v. e. vrouw.

TILAP | *ev. w.* - wegschuilen, zich aan 't oog onttrekken. — KĒ — AN - iets uit het oog verliezen of verloren hebben, doordien het ergens achter verborgen is.

TILAR - z. TINGGAL.

TILAS - overblijfsel, resten, achtergelaten spoor of teek; gewezen, voormalig. — *ev. w.* - naar of om iets vragen. — AN - voormalig goed of achtergelaten bezitting van iem. — PE — AN - resten, ruïne; spoor, sporen; voormalig.

TILĒM - z. TOEROE.

TILING | *tr.* - iets oplettend bekijken met vooruitgestoken of voorovergebogen hoofd; en *cs.* - oplettend naar iets luisteren door het oor er heen te wenden. — *tslv.* - als boven kijken; beneden het toppunt staan, de zon; brandend, stekend, de zonnehitte.

TILIQ 1°. n., TOEWI k. - *ergens* of iem. komen zien, bezoeken, gaan zien; bezoek, visite. — *ev. w.* - gaan zien

of kijken; iets inzien, een kijkje er in nemen, een oogje er in slaan. — *tr.* - iem. een bezoek brengen; *ergens* of iets komen zien om te weten hoe het gaat of staat. 2°. - droomgezicht of -verschijning.

TIM of ETIM - gaar gekookt in een goed gesloten en dichtgebonden pot of bus die in 't kokend water hangt. — *ev. w.* - zoo koken. — PA — AN - de pot die daarvoor dient, tim-pot.

TIMAH k. n., TIMBĒL k. d. - *algemeene benaming* voor lood, tin en zink. — BOĒPĒNG - lood. — SARI - tin. — SĒNG of — SING - zink. — db. - huid beginnen te maken, een wond.

TIMANG - gesp. — KĒ — TIMANG; metalen beslag en gespen aan een paardetuig. — *tr.* - ook gespen, toegespen.

TIMBĀ - aker, putemmer. — *ev. w.* - putten; iets putten of ophalen, scheppen met een aker aan een touw enz.; putten uit iets.

TIMBAL 1°. | *ev. w. k. n.*, PINPAH k. d. - overgaan, zich verplaatsen, overspringen, overvliegen, op een andere plaats of met een anderen persoon aanvangen; overbrengen, overgeven, overdragen, overladden op iem. of iets anders. — *tr.* - overdragen en overgaan op, enz. —

tslv. - overgaan, verhuizen enz. — PENĒMBAL - ook 't accompagnement bij 't rijst-blok-slaan voor plezier; de tweede hamer v. e. smid.

2°. | *tr.* - z. OENDANG en KONGKON. — AN - k. i. van PAKON en PAKĒN, z. KON.

TIMBANG - evenwigt, in evenwigt, gelijk in gewigt, opwegen tegen iets; evenredig; 't evenwigt houden, balanceren; evenaar; tegenwigt; tegenhanger; wedergade. — *ev. w.* - wegen, afwegen, gelijk maken; vergelijken, overwegen, bedenken. — *tr.* - evenaren, opwegen tegen; in evenwigt houden; tegenoverstellen aan; met gelijk beantwoorden. — AN - gewigt, weegsteen; weegschaal; tegenwigt, tegenhanger, wedergade, gelijke, wat opweegt tegen iets; 't tegenovergestelde; waterpas, 't gereedschap; weêrklank. — PENĒMBĀNGAN - tegenoverstelling.

TIMBĒL - z. TIMAH.

TIMBIL - puistje of strontje aan 't ooglid.

TIMBLIS | *ev. w.* - neêrkomen of neêrstrijken op.

TIMBĒL - opkomen, rijzen, bovenkomen in 't water; opdoemen, opstijgen; oprijzen, opwellen in 't hart, zich verheffen; gehard tegen slagen. *ev. w.* - zich harden tegen slagen; onkneusbaar maken

door toovergebeden. — *tr.* — *ergens of tot iets* oprijzen, opwellen.

TIMBEN = TOEMPEQ, TOEM-PANG-TINDIH. — *ev. w.* — vermenigvuldigen, veel geven aan.

TIMBRAH — beslag of roest op silverwerk, koper, lood en drg. — *RISA* — naar 't metaal smaken, koperachtig enz.

TIMBRAS — *z.* TOEMBRAS.

TIMBRENG — betrokken, nevel of regenachtige lucht.

TIMBRENG | *ev. w.* — ongeroeven zich mengen of deelnemen in iets, ergens nog bijvoegen, nog vermeerderen, verzwaren.

TIMOEMEL — een middelmatig soort van schildkever, glanzig zwart.

TIMEN of KE — — komkommer. — WOEKOE — klein *art. van id.*

TIMER — *k. i. van* NOM, NEM en NONOMAN enz., *z.* NOM.

TIMPAH | *tr.* — *ergens iets of* de hand op leggen; een land bemagtigen, onder zijn bestuur nemen of krijgen.

TIMPAL — gewond *zoo* dat er een stuk vleesch af of uit is; op die wijze gapende wond. — *ev. w.* — een stuk *ergens* uit hakken of snijden; *vuil ergens* met opscheppen om weg te ruimen. — KE — — gewond raken als *bov.* — KE *ab.* — overal vandaan wegge-

jaagd, verstooten of versmeten, als een uitvaagsel. —

AN — vuilnisschopje of iets anders waarmee men vuil opschept om weg te ruimen.

TIMPEH — zitten met de beide beenen zijwaarts naar achter onder de eene bil. — *ev. w.* — zoo zitten op iets.

TINDAQ 1°. — schrede, pas. — *tr.* — met schreden afmeten, bestappen. — *cs.* — een stap of stappen doen met een been enz.

2°. — gang, uitvoering, uitoefening. — *cs.* — aan den gang brengen, voortgang doen hebben, doen gelukken; uitvoeren, ten uitvoer brengen, uitoefenen. — *tsv.* — gaan, gelukken, marcheren, ter uitvoering komen, voortgaan, een aanvang nemen; in zekeren graad van bloedverwantschap iem. bestaan.

3°. — *z.* LAKOE en LOENGĀ. — *tr.* — *k. i. van* MARANI, *z.* PARAN.

TINDJĀ — *z.* TAHI.

TINDJO — een bezoek brengen. — *ev. w.* — iem. komen bezoeken, nieuws of bericht komen vernemen. — *tr.* — een bezoek afleggen bij.

TINPI = TĒNPĀ.

TINDĒS — pletsteen, rolsteen, brijzelaar, plomb, brieven-drukker, iets om drukkende te pletten, te verbrijzelen of bijeen te houden.

TINDĒS | *ev. w.* — drukken, kneuzen, verbrijzelen, pletten met een rol.

TINDIH — wat bovenop ligt of gelegd wordt; geld op een *adjen*; hoofd, aanvoerder, hoofdman, ook de aanbrengher en aanvoerder van een deel werklieden; de bovenhand hebben; puik, allerbeste. — — LOENAS — verbindingsbalk van de kiel v. e. vaartuij. — *ev. w.* — de bovenhand hebben over; onder den duim houden, drukken op; *ergens* nog iets bovenop leggen, er bijvoegen. — KE — — onder raken. — *tr.* — bovenop een voorwerp iets zetten of leggen; bovenop iets gaan staan of liggen; te onder houden, te onder brengen, overwinnen; hoofdman of opzigter zijn over. — EN of KE — EN — verdoofd of slapen door 't liggen er op, een arm, been enz.; de nachtmerrie hebben. — PENINDIH = PENITIH, *z.* TITH.

TINDIQ — 't gaatje in de oorlel voor de oorhangers; gaatjes in de ooren krijgen. — *ev. w.* — iem. gaatjes in de ooren maken.

TING 1°. — handlantaren; Chineesch luchtballonnetje of zwevend lantarentje.

2°. — overal, aan alle kanten, vol, rondom (voorvoegsel van woorden van drie let-

tergrepen of met een ingevoegde R of L).

TINGAL — *z.* MĀTĀ, TON, TONTON. — *tr.* — *z.* DELENG en TON. — KE — — *z.* TON. — — AN — *z.* TON; *k. van* PENGILON (*z.* ILO); *k. n.* — feest met een vertooning er bij. — PENINGAL — *z.* DELENG en MĀTĀ. — PENINGALAN — *z.* DELENG en TESMAQ; *k. i. van* PENGILON, *z.* ILO.

TINGAR | *ev. w.* — vee uit de weide stelen. — WONG — — veedief.

TINGGAL *n.*, TILAR *k.* — verlaten, achterlaten, laten liggen, verzaken, veronachtzamen; of — DŌNJĀ — verscheiden, sterven. — *ev. w.* — TINGGAL enz., met bepaald doel; nalaten, niet meer doen, ophouden met; verliezen, den adem, de stem, zijn gedaante enz. — *tr.* — ook aan of bij iem. iets na of achterlaten. — *cs.* — voor of ten behoeve of ter wille van iem. iets achterlaten of laten blijven. — AN — ook nalatenschap, versterfboedel; nagelaten kinderen. — PE — — 't afsterven. — PE — — AN — verlaten plaats.

TINGGAR 1°. — harpoen om vischen te schieten. — *ev. w.* — een paard à l'allonge laten loopen.

2°. — geweer met geel koperen loop, of: met een lont; buks. — *ev. w.* — er mede

schieten.
 3°. - de ruimte, in 't ruime.
 TINGGENG - gestuit, stokken, gestut, in den vang, tegengehouden in zijn voortgang; ingehouden, een geluid, dof, niet doorklinken, blik luiden. — *ev. w.* - stutten, stuiten met een pal, vangen, de schoen aan een wiel doen; de stem of een geluid inhouden, dof of blik doen luiden.
 TINGGI 1°. - wandluis.
 2°. | PE — of PRE — - dorpschoofd.
 TINGGIL - werptuig, wat uit de hoogte neêrgesmeten wordt. — *ev. w.* - opheffen om neêr te smijten, ook om er mede te slaan of te steken, *z. a.* een zwaard of lans; iem. uit de hoogte of met opgeheven hand met iets smijten.
 TINGI - een verfbast om donkerrood te verven. — *ev. w.* - er mede verven.
 TINGKAH - toestand, staat, gesteldheid; handelwijze, manier van doen; kuur, grillen. — PRE — - wijze van iets te doen, handelwijze, gedrag. — BER — *ml.* - zich maar zoo houden of aanstellen.
 TINGKAL *ml.* - borax.
 TINGKAS - ophouden; afgedaan, geëindigd; zonder wellen, droog, een grond.
 TINGKEB - feest voor een vrouw als ze voor de eerste maal

zeven maanden zwanger is; zulk een feest viereen. — *tr.* - voor een vrouw dat feest geven.
 TINGKEM - couvert, enveloppe enz. om iets in te sluiten. — *ev. w.* - in een couvert sluiten; geld, een bewijs enz. in een brief insluiten.
 TINGKES | *ev. w.* — NGRINGKES.
 TINTAH - inkt.
 TINTING | *db.* - schiften met een wan, heen en weder schudden tot scheiding van 't grove van 't fijne. — *ev. w.* - water enz. tot het laatste toe uitgieten of afgieten. — *tr.* - iets schiften als bov.; uitkiezen, uitzoeken.
 TINTRIM - bevreesd, beangst.
 TIPAQ - *z.* TAPAQ.
 TIPIS - dun; slap, waterig, een zetsel; teêr, tenger; zwak staan, een regtzaak. — ATINÉ - kleinmoedig, flauwhartig. — KOEPINGÉ - kit-teloorig. — *ev. w.* - dunnen, zich verdunnen; afnemen, verminderen.
 TIPENG - een kleine trom bij de gamelan.
 TIQTAQ - kleine kanon.
 TIR 1°. - 't kasteel in 't schaakspel.
 2°. - teer.
 TIRAH 1°. - tot herstel van zijn gezondheid of krachten naar een andere plaats of streek gaan.
 2°. - *z.* TOERAH.
 TIRAKAT - togt naar een heilig

geachte plaats om er een openbaring te ontvangen.
 TIRÈM - oester.
 TIRÈP - bewolkt, betrokken, bedekte lucht; regenachtig weêr.
 TIRIS | — AN - kokosstam.
 TIROE - gelijken op, 't evenbeeld zijn van. — *db.* - nadoen, volgen, evenzoo doen. — *ev. w.* - iets nadoen, volgen, namaken. — *cs.* - nabootsen. — AN - nagelbootst, nagemaakt.
 TIS | PANAS — - de koorts, met hitte en koude. — *db.* - geheel koud, een spijs; stil, niet opgewekt, een gezelschap; sidderen van angst.
 A — - *z.* bov. — *tr.* - sterk verkoelend; de koorts veroorzakend. — K — - de koude van de koorts. — K — EN - *z.* ATIS.
 TISNĀ = TRÉSĀ.
 TITĀ - te over, er over heen, meer dan genoeg; meer dan genoeg gebleken.
 TITAH - wat door God beschikt of geschapen is; schepsel; lot, lotsbedeeling. — *ev. w.* - scheppen, voortbrengen, beschikken, bestemmen, v. God gezegd; iem. leiden door voordoen of voorzeggen. — *cs.* - in 't wezen roepen, scheppen. — *tsv.* - schepsel, 't geschapene.
 TITI 1°. - naauwkeurig, oplettend, naauwgezet; naauwkeurigheid. — PRIKSĀ - naauwkeurig onderzoek; een naauwlettend onderzoek doen. — *ev. w.* - naauwkeurig te werk gaan; naauwletten op. — *ev. w. db.* - naauwkeurige berigten inwinnen, naauwlettend navragen. — NITI-PRIKSĀ - naauwlettend onderzoeken, een geschrift geheel opmerkzaam lezen. — *tr. n.*, NGJEXTOSI *k.* - naauwkeurig waarnemen, letten op, opmerken, gadeslaan.
 2°. - dag van een maanmaand; datum v. e. brief enz.; ook voor ten einde, een geschrift of verslag. — MINGSI - dagteekening. — NITIMANGSANI - dateren.
 TITIG - beterschap, verligting v. e. ziekte of pijn.
 TITIH 1°. - de bovenhand hebben, het winnen; overwinning. — *ev. w.* - het van iem. winnen, overwinnen. — PĒNITIH - dunnere balken, met een schuinen kant, die rondom op de gebindtebalken liggen om het schuine dak beter te doen rusten, en die tevens door fraai beitelwerk tot sieraad dienen: dakdragers.
 2°. - *z.* TOENGGANG.
 TITIP 1°. - digt aaneeen, op elkander gedrongen.
 2°. - in bewaring geven, deponeren, toevertrouwen aan iem. zorg, in commissie medegeven, geld medegeven om iets te koopen,

bestellen of opdragen om te koopen. — *tr.* - toevertrouwen aan, deponeren bij, enz. — *cs.* - in commissie medegeven enz.; *iem.* opdragen aan de verantwoordelijkheid van een andere. — *AN* - ook deposito, bewaring waar zich iets in bevindt; een meisje dat door een aanzienlijk persoon bezwangerd, door dezen aan een ondergeschikte tot vrouw gegeven wordt.

TITIQ - teeken, spoor van iets dat gezocht, nagegaan of onderzocht wordt; opgespoord. — *ev. w.* - een teeken of bewijs opleveren, blijken; zoeken te herkennen, 't spoor zoeken, opsporen; nagaan, onderzoeken. — *KE* — — ontdekt, bevonden, bewezen. — *AN* - teeken, kenteeken.

TLITIQ - nasporing, onderzoek. — *ev. w.* - nagaan, onderzoek doen naar.

TITIR *n.*, GĒNTANGAN *k.* - alarmsein door slaan in 't rijstblok; alarm slaan. — *NI* - *TIR k. n.* - driftig of snel op elkander iets doen, snel herhaaldelijk slaan, steken enz. — *tr. n.*, 'NGĒNTANGI *k.* - alarm slaan voor of wegens.

TITIS 1°. | TRITIS - de drup, de dakdrup: de plaats onder een afdakje of onder den rand van een regenscherm. — PARANG-TRITIS - druipsteen. — NRITIS - on-

der 't afdakje gaan of verblijf nemen. — TRITISAN - de plaats onder den dakdrup.

2°. of PE — — of PRE — — juist, nauwkeurig, doeltreffend, regt, regtvaardig. — ME — — rondborstig spreken; opregt handelen.

— ME — — AKĒ of MRE — — AKĒ - ook juist opgeven; goed opnemen. — PĒNITIS - vizier op een geweer.

3°. - incarnatie of inwoning van een godheid of een geest in een menselijk lichaam.

— *ev. w.* - in gaan wonen, zich incarneren. — *tr.* - gaan inwonen in een lichaam.

4°. | *ev. w.* - de afgekookte suiker in potten of vormen afgieten. — *AN* - de af te gieten of afgegoten suiker.

— PĒNITISAN of NITISAN - pot of vorm voor de af te gieten suiker.

TIWANG | KE db = KĒTIWAR-TIWAR.

TIWAR | KE — — of KĒTLIWAR - verdoold; verlegd, in 't ongereede geraakt. — KE db. - al verder en verder afgedwaald; van de eene ellende in de andere vervallen; van iedereen verstooten.

TIWAS - onheil, ramp, ongeluk, tegenspoed; een ongeluk krijgen, ongelukkig; mislukken; vergeefsche moeite gedaan hebben, voor

niet; verloren, verongelukken. — *tr.* - ongelukkig maken, onheil aanbrengen, schaden; schadelijk, verderfelijk, gevaarlijk. — KE — — AN - door een ongeluk getroffen, ongelukkig; ramp, tegenspoed.

TJABAQ 1°. = PĒTJRĒQ.

2°. | *ev. w.* - met de vlakke hand vooruit of omlaag slaan om iets te vangen.

TJABAR - magteloos, buiten staat; onvermogen.

TJABĒ - Spaansche of lange peper.

TJABĒQ of TJÁBLIQ - slag of klap met de vlakke hand. — db. - slagen doen of telkens slaan naar iets als bov. — *ev. w.* - als bov. een slag geven; een fooi vragen bij een koop of verkoop of 't spel. — *AN* - ook fooi, als bov.

TJABĒL ml. - vuilbekken.

TJABĒQ 1°. - uitgeperst wijdzaam.

2°. - katjangluis.

3°. ml. - zweep.

TJABĒT | *ev. w.* - iets ergens uittrekken dat er meer of min vast in zit, uitrukken; ontslaan uit een betrekking, afzetten.

TJAPANG - gereed; zich beschikbaar stellen. — *ldb.* - iets in gereedheid brengen, zich met iets gereed houden.

— *ev. w.* - vooruit bestemmen tot of voor iets; voor

iem. iets gereed hebben, *iem.*

met iets wachten. — *tsv.* - beschikbaar, ter dienst staan.

TJAPĒQ = TJAPQ.

TJAPONG - ook gereed om iets bevelen te ontvangen; rantsoen, bepaald of toegemeten deel; met naar voren openstaande vlerken, een kip. — *ev. w.* - de handen ophouden om iets te ontvangen; zich gereed stellen om rantsoen of bevelen te ontvangen, zijn rantsoen komen halen; rantsoen of vast traktament verzoeken. — *tsv.* - wachten op iets. orders.

TJAPQ - avondblind; zwak van gezigt, zoodat men alleen bij helder licht nog goed zien kan.

TJAG - tusschenw. van 't grijpen: roef! gepakt!

TJAGAQ - stut, steun, steunpaal, stok waarop iets in de hoogte staat of hangt; steun, ondersteuningsmiddel. — PALANG - kruis. — *ev. w.* - stutten; ondersteunen, bijstaan.

TJAGER 1°. - afperking om visch te vangen voor een riviermond of inham. — *tr.* - een plek zoo afperken.

2°. (desatl.) - vast, ongetwijfeld. — *tr.* - iets stevigen, er iets tot stevigheid aan vastmaken. — *cs.* - vast staat maken op, er niet aan twijfelen.

TJAH - verk. van BÓTJAH.

TJAHQ 1°. tp. - drooge suikerrietbladen tot voeder of brandstof.

2°. | ev. w. - de grens of bepaling overschrijden, op eens anderen gebied komen, in eens anderen regten treden, zich toeëigenen wat hem niet toekomt, misbruik van gezag plegen; zich tot over de grenzen uitbreiden.

TJAH - verk. van KOETJAH.

TJAHING Soend. - hoeveelheid padi van 200 bossen.

TJAHJĀ - glans, lichtglans, luister; waas, frischheid van 't gelaat; 't gelaat.

TJAH - een verfrisschende Chin. drank.

TJAHOS = SAHOS.

TJĀJĀ = TJAHJĀ.

TJAKAL-BAKAL - eerste ontginner of ontginners van een grond, aanlegger of stichter van een dorp enz.; eerste voorouders. — ev. w. - ontginnen, aanleggen, stichten.

TJAKAR - klauw; poot van een vogel. — ldb. - in den grond krabben om voedsel te zoeken; zich een bestaan zoeken. — ev. w. - klauwen, krabben.

TJAKEP - omvatten, kunnen omvatten; bevatten, begrijpen. — ev. w. - bevatten, begrijpen, zich eigen maken wat iem. beduid of geleerd wordt.

TJAKEP-PĒLAS - maar eens om 't lijf kunnen, te kort voor

tweemaal, een kleedingstuk.

TJAKET - z. TJĒDAQ.

TJAKEP - greep, handvol. — ev. w. - met de hand vatten, in de hand sluiten, in handen nemen of hebben of houden, door de handen laten gaan; een handvol nemen van; iets zich eigen maken; onder zijn beheer nemen.

TJAKER - kruithoren.

TJAKET - onvermoeid in den arbeid.

TJAKOT - beet; steek met een angel aan den kop; gebeten; 't aanpakken van een werk. — ev. w. - bijten, steken; inbijten, invreten, inwerken op, zich ergens op of in vastzetten; aan iets verslaafd zijn, er niet buiten kunnen; iem. steken, verbitteren.

TJĀKRĀ-BĀWĀ - droom van hetgene men gedaan, gezien of ondervonden heeft.

TJĀKREQ (gemeen wrd.) - aangezigt, bakkes.

TJĀLĀ-INĀ - blind; eenoogig.

TJALANG - wie op den uitkijk staat om bij een feest op de komst van gasten te letten. — PE — k. n., PĒTJAMBĒNG k. d. - voorpost bij 't leger. — ME — op den uitkijk staan, op een voorpost zijn.

TJALAQ - met een ongepasten uitval zich in een gesprek mengen. — tr. - een gesprek op die wijze storen.

TJĀLĀ-WADĪ of TJĀLĀ-WĒDĪ k. n., TJĀLĀ-WADOS k. | ev. w. - een verdacht voorkomen hebben, verdacht, vreemd, argwaanwekkend.

TJALĒK = TJĒLAQ, z. TJĒDAQ.

TJALIQ | TJOLAQ — — heen en weder gaan; ergens heen gaan en aanstonds terugkeeren.

TJALOEMPRING - de scheede van een bamboe-uitspruit-sel.

TJALQĒ 1°. - srt. van loeké, minder krom dan de gewone. 2°. — TJĒMPALQ; en, bij telling, vrucht, tamarinde.

TJALON - wat in de maak of in zijn wording is, wat iets moet worden, wie bestemd is of opgeleid wordt tot iets; opgroeijen tot, op weg zijn om te worden. — tr. - de grondstof bereiden voor; onder handen of in bewerking nemen. — AN - grondstof voor iets; gietwerk.

TJAMAH - zijn achtung of ontzag of waarde verloren hebben, in verachting gekomen, niet meer ontzien.

TJAMBĒNG | tr. - op zijn hoede zijn voor dieven. — PE — — z. TJALANG.

TJAMBIL (desall.) = KRAMBIL.

TJAMBOR = TJAREB. — AN - ook gemengd van ras of soort; zamengesteld, een wrd.

TJAMĒH | ev. w. - breed gerand, de onderlip.

TJAMIQ | — — AN en NJAMIQAN

- versnaperingen, snoeperijen.

TJAMĒNG - volkomen overeenstemmend of gelijkend; juiste gelijkenis. — ev. w. - juist passen op of in; volkomen gelijken. — AN - juist passen, juist van pas.

TJAMQĒ | dh. en ev. w. db. - de lippen en kaken bewegen, en de beweging van id. met gesloten mond bij 't kaauwen.

TJAMPĒH - handgemeen, zich met elkander vermengen.

TJAMPĒR - gemengd, met iets vermengd. — BAWĒR - mengsel van verschillende bloemen. — LĒNGĀ — BAWĒR - olie uit verscheidende bloemen gestookt. — tr. - vermengen.

TJANANG - een, fijn srt. van sirih; bij telling, takje sirih.

TJANDOE - extract of olieachtige zelfstandigheid uit iets; toebeide, doch ongemengde, opium voor 't rooken. — POETĪH - in scherts voor gekookte rijst. — PE — — AN - opiumkit.

TJĀNDĀ - figuurlijke of beeldsprakige beschrijving of omschrijving. — ev. w. - in beeldspraak afmalen. — AN - beeldrijke beschrijving.

TJĀNPANG 1°. = APANG. — tr. - op weg afwachten om het aan te houden; uit het water op den wal halen.

2°. - de overhangende veêren aan een hanestaart. —

LAWÉ = SANDANG-LAWÉ.
 TJANDAQ 1°. — *in samenst.* = NJANDAQ. — *ev. w.* — aanvatten, grijpen, pakken, achterhalen om te grijpen; vatten, begrijpen; *iem. of iets* bijkomen, gelijken.

TJLANDAQ | — AN — vrijpostig, de gewoonte hebben overal aan te komen *of* van onbescheiden *iem.* in de reden te vallen.

2°. — vervolg, 't naast volgende. — *ev. w.* — zich aansluiten aan 't voorgaande als vervolg; *een* volgenden tijd halen, bereiken, tot aan iets toe gekomen zijn; *iem.* bijhouden *in 't gaan*.

TJANPET | *lbb.* — iets om mee tegen te houden, teugel enz. — *ev. w.* — inhouden, weêrhouden; beteugelen, matigen.

TJANDI — de steenen waartuschen en -onder de asch der verbrande lijken bewaard werd; praalgraf boven die asch; steenen Boeddha-tempel. — *ev. w.* — de asch *v. e.* overledene onder de steenen bijzetten; *een plaats* met steenen *of* een muur afschutten; *iets* boven 't hoofd houden *of* met diepen eerbied ontvangen.

TJANDIKĀLĀ — 't avondrood, door de avondzon gekleurde wolken.

TJANDIQ — bosje sirihbladen aan takjes.

TJANDIQĀLĀ *of* TJANDIQKĀLĀ = TJANDIKĀLĀ.

TJANDIQ | — LAWENG — handgemeen worden op de speer; *met iem.* in aanraking komen door middel van een derde.

TJANGAP — de opening van een bek, muil *of* snavel. — *cs.* — doen gapen.

TJANGAQ — een steltvogel; *een lang dun art. van lomboq.*

TJANGAR — in postuur staan met het hoofd achterover, ook *bv.* om geneesmiddel in te nemen; opgetuigd *of* gezadeld staan met het bit aan; met den trekker overgehaald *of* gespannen staan, *een geweer of schietboog*; muilband. — *ev. w.* — *iem. of een beest of iets* zoo zetten *of* houden *of* laten staan, *een kind of paard* *bv.* om het in te geven.

TJANGGAH 1°. — groote houten tweetandige vork; *dergelijke* vork met weerhaken *of* aangebonden pandan-dorens om weerspanningen mede te vangen. — *ev. w.* — met zulk een vork *of* iets anders vorkachtig vangen *of* opnemen.

2°. — overachterkleinkind; *of* KAKI — — — oudovergrootvader.

TJANGGAL — doode overeindstaande boom.

TJANGGĒH — de gewoonte hebben uit scherts *of* plaagzucht *iem.* aan te pakken, te knij-

pen *of* te slaan. — TJRANGGĒH — veelgetakt, veelpuntig; diefachtig, gappig.

TJANGIQ | *ev. w. db.* — rank, tener.

TJANGKAH 1°. = DJANGKAH.

2°. | *lsv.* = KOEMOEDOE, KOEMĒDAH (*z.* KOEDOE); *en* voorbarig.

TJANGKĒLANG = TJANGKLANG.

TJANGKĒM *k. n.*, TOETĒQ *k. i.* — mond. — *tr.* — *iem.* een kwaden mond geven, toe *of* afsnaauwen.

TJANGKĒT | *db.* — gemaakt, volgemaakte manieren *of* deftigheid, *iems. gang of houding*.

TJANGKING | *ev. w.* — aan de, afhangende, hand dragen, brengen *of* medenemen; meteen aanbrengen *of* medenemen, *dewijl men toch gaat of dien weg uitgaat*; van iets een gedeelte *of* maar een gedeelte nemen *of* gebruiken, opnemen *of* overnemen. — AN — ook een ligt vrachtje, een weinig, handjevol; half, niet geheel. — SE-MĒNJANGKING — een deel van een inhoudsmaat tot een eind onder den rand, omstreeks vier vijfde *of* vijf zesde.

TJANGKIR — kopje, kommetje, bekertje.

TJANGKLANG — dwarshout *of* uitstek om iets op te zetten. — *ev. w.* — de eene hand in de zij zetten.

TJANGKLAQ | *ev. w.* — weerpijn hebben aan den arm onder den oksel. — AN — de oksel; knik *of* inwaartsche hoek *of* buiging, *z. a.* aan een dak.

TJANGKLĒQ | *ev. w.* — een kind opnemen en op de heup dragen zonder doek.

TJANGKLĒNG = TJĒNGKLĒNG 2°.

TJANGKLONG — een lederen band met zakjes er aan. — *ev. w.* — iets over schouder dragen dat het voor en achter afhangt.

TJANGKOL — wat dient om tegen te houden, vast te zetten, in te houden, *z. a.* een haak, pal, toom enz. — *ev. w.* — hakende tegenhouden. — KĒ — — — ook ver hinderd, belet.

TJANGKOQ 1°. — dop *of* schaal van noot *of* ei.

2°. — afzetter *v. e.* boom. — — — NĒGĀRĀ — volkplanting. — *ev. w.* — een afzetter van een boom nemen; een volkplanting stichten.

3°. — voorbeeld, model. — *ev. w.* — nadoen, afziende namaken.

TJANGKRANG — waterpokken.

TJANGKRIMAN — raadsel; een raadsel opgeven. — *tr.* — *iem.* een raadsel opgeven *of* voorleggen.

TJANGKĒQ — spion, uitkijker. — *lbb.* — zich ergens plaatsen om uit te kijken, spionne-

ren; de achterhoede; geluid geven om te laten hooren waar men is.

TJANTEN - 2. TJATER 2°.

TJANTJANG | *ev. w.* - vastleggen, met een lang touw ergens aan vastbinden, een paard, hond, vaartuig enz. — *tr.* - aan een paal enz. iets vastleggen. — *AN* - ook paal enz. om aan vast te binden; anker, meerpaal. — PENANTJANG - ook touw, tros enz. om vast te leggen.

TJÁNTJING - vaardig, gereed, bij de hand, bereidvaardig. — *AN* = TJÁNTJING; iets wat men gemakkelijk kan medenemen.

TJÁNTJOT - de punt van 't kleed ophalen en onder den gordel steken, zijn kleed wat opschorten; vaardig, bereid.

TJÁNTRIQ - mannelijke bedienende of leerling van een kluisenaar. — *ev. w.* - als zoodanig gaan dienen of iem. volgen; aanhoudend stampen op stal, een paard.

TJANTANG | SĒMĒT — - grootte boschmier.

TJÁNTĒL 1°. - haak om iets aan te haken of te hangen; aangediend worden, een zaak; in verstandhouding staan met iem.; opdragen om in te dienen een verzoek enz.; verzorger, steun, bij wien iem. te huis behoort. — MÁTJAN — - klein *art.* van gestreepte tij-

ger, wiens strepen aan den rug haakvormig zijn. — *ev. w.* - haakvormig. — *KE* — - vastgehaakt raken, blijven hangen; in 't ongeluk raken. *tr.* - aan iets ophangen enz.; zich onder iem. stellen of bij hem aansluiten. — *cs.* - iets als bov. ophangen, aanhaken, opdragen, onder iem. stellen. — *AN* - haak, rek met haken, enz.; wijk, buurt, gehucht. — *PE* — *AN* - hoofd, wijkmeester.

2°. of DJAGENG — - zeker graangewas.

TJÁNTĒNG - een kinderspel met steentjes of pitjes. — *ev. w.* - iets met de hand opgooijen en met de andere zijde der hand opvangen.

TJANTĒNG - nagelzweer, zweer aan den vingertop; de vijf.

TJÁNTĒNG - kleine schep met een steel; tuitpotje om de was te schenken bij 't kleedjes schilderen.

TJÁNTĒQ - de hoog uitstekende sned van *Int.* prauwen; dik, uitpuilend, puntig uitstekend; tweesnijdig mesje met gebogen punt.

TJANTĒQ - voorover gekromd, bogt naar beneden, z. a. van horens; stuk van een horen om bloed uit te zuigen. — *ev. w.* - iets buigen, en gebogen zijn als bov.; door een horen zuigende koppen.

TJÁNTOL - groote haak.

TJAP of ETJAP - stempel, ca-

chet; afdruk, zegel, ijk, keur.

— *ev. w.* - stempelen, zegelen, drukken, merken, ijkken, keuren, brandmerken. — *tr.* - ook op iets zijn zegel zetten, bezegelen.

TJAPANG - lang en wijd uiteen vooruitstekend en aan de punten een weinig opwaarts gebogen, horens, knevens of drg.

TJAPÉ - vermoeid, afgemat, een vermoeid gevoel hebben; ook van 't gemoed.

TJAPĒNG 1°. - met de handen schermen uit kwaadheid of als teken dat men vechten wil. 2°. - een kinderspel. — *TÁNGAN* - in de handen klappen.

3°. - *srt.* van apēm.

4°. - genoegzaam, juist toe-reikend, genoegzaam voor-zien.

TJAPING - Jav. hoed, gew. van bamboe gevlochten.

TJAPIT | *ev. w.* - met de vingers knippen of knellen.

TJÁPLAQ - varkens- of honden-luis; wrat. — LOMBOQ — — LOMBOQ-RAWIT.

TJAPLEK - volkomen gelijken; juist ergens aan of op passen. — *tr.* — *NJAMLENGI*, z. *TJAMLENG*.

TJÁPLEQ - hap! tusschenw. voor 't happen, bv. van een hond.

TJÁPLOQ | *ev. w.* - happen; op-happen, met een hap in den muil nemen.

TJAPOE - breed en bol en

stomp.

TJAQ 1°. of ETJAQ - uitgestrektheid van plaats of tijd, hoe ver iets gaat, omvang; het lang uithouden. — *tr.* - bestrijken, bedekken, zich uitstrekken over. — *cs.* - uitbreiden.

2°. = TJÁTJAQ 2°.

3°. - *verk.* van PÁTJAQ.

TJAQ-KĀLĀ *ch.* - gemengde opium rooken.

TJAQ-KO *ch.* - ongemengde opium rooken.

TJĀRĀ 1°. - wijze, mode, levenswijze, gewoonte, gebruik. — *ev. w.* - iets op e. o. a. wijze doen, een wijze volgen in het doen of maken. — *KA* — - op de wijze van, -gewijze. — *ev. w.*

db. - al te gemeenzaam jegens iem. zijn. — *tr.* of NGATJARANI - uitnoodigen, beleefd ontvangen, noodigen binnen te komen.

2°. - taal, taaleigen. — *cs.* - voordragen of openleggen met opnoeming of opsomming der zaken.

3°. - *srt.* van koek, kleine bikang. — *ev. w.* - die maken.

TJARAKAN - 't Jav. alfabet; spelboekje.

TJARANG - de takjes van bamboe en betel, waar de bladen aan groeijen; afzonderlijk bedrijf v. e. tooneelstuk (*wajang-poerwa en-gedog*); bij telling: takje betel. — *BOERENG*

== SARANG-BOERENG. —

AN - ook uitweiding, bijstuk, bijvoegsel, tusschenbedrijf; aangelascht *wajang-verhaal*; zijtak in een *afstamming*.

TJARAQ - horen van een wilden stier om den bek van een paard te wasschen. — *ev. w.* - dwingen om te drinken. — *tr.* - ook een paard den mond uitwasschen uit een tjaraq.

TJARAT - pijp tot waterleiding voor de zoutmakerij; lange klomp fijn zout; verzanding of aanslibbing in een vaarwater. — TAHEN - windhoos.

TJARÈQ | TING TJLAREQ - vol krassen of doorhalingen, een schrift.

TJARUH | TJORAH — = TJORAQ-TJARIQ, z. TJARIQ 1°.

TJARING | TJORANG — - met strepen en vegen; slordig, schrift.

TJARIQ 1°. | TJORAQ — - bekrabbeld, vol strepen dooreen. — *ev. w.* - een lijn of streep maken. — *ev. w. db.* of NJORAQ-NJARIQ - strepen ergens op maken.

2°. - schrijver, klerk, dorpsklerk. — AN - wijk waar de klerken wonen. — PE — AN - bureau der klerken.

TJARÈB - gemengd ergens onder; vermenging. — *ev. w.* - onderen mengen of roeren. — *cs.* - iets mengen

onder iets anders.

TJARÈQ - dooreen gemengd, door elkander heen, zich vermengen, handgemeen in den strijd; schuivende raken, rakelings, elkander kruisen, z. a. zwaarden; de stuurstoel en de voorplecht op een schuit. — *ev. w.* - onderen mengen; met elkander verwarren, niet onderscheiden; wat hem niet toekomt mede naar zich halen, grissen, naar zich schrapen en opnemen; met den voet strijkelings over iets gaan. — NJORAQ-NJAREQ - bijv. in 't lezen letters van 't eene woord bij 't andere voegen. — *tr.* - ook grissen, grabbelen.

TJAS of ETJAS - beslist, beslecht; beslechting. — *db.* AN - beslist geworden, tot beslechting gekomen; besliste zaak, eens voor al bepaald.

TJAT (of ETJAT) . . . TJAT - nu eens . . . , dan weer. — *db.* AN - afwisselend, wankelend, niet vast, ook van gehengen.

TJATJA - ligt vatbaar voor ongesteldheden, teër van gestel. — OEPĀ - een ongeluk of feil begaan; te kort schieten.

TJATJAD 1°. - gebrek, lichamelijk en zedelijk, fout, onvolmaaktheid. — *ev. w.* - laken, gispen, berispen, minachten. — *tr.* - ook wat

aan te merken hebben op. 2°. | — AN - disselboom van ploeg of kar.

TJÁTJAH - stuks; aantal, getal.

— LAJANG — - lijst, statistiek. — *ev. w.* - in stukjes snijden of breken, fijn hakken enz.; aan stukjes knagen; kerven in iets maken; doordraven, er op inhakken in zijn drift; tellen, 't getal opmaken. — KE — - ook in aanmerking komen. *cs.* - een telling houden over, 't getal van iets opnemen. — PE — - salaris voor de opneming der hoeveelheden bij leveranties aan het hof; aantal der deelen van een geheel.

TJÁTJAL | *ev. w.* - ijzer knippen, afhakken. — PENÁTJAL - ijzerbeitel.

TJÁTJAP of TJÁTJAB - juist uitgekomen, wat iem. gezegd had; verhoord, een gebed; goed werkend, een geneesmiddel; goed snijdend, doodelijk, vergiftig, een wapen; gelijk staande met de oevers of iets anders, het water; een olie of sap om het haar te doen groeijen. — *ev. w.* - krachtig, scherp snijdend of doodelijk maken; met een vergiftig wapen vechten; 't haar met tjatjap inwrijven; een rivier doorwaden of overzwemmen; 't peillood uitwerpen in een water.

TJÁTJAQ 1°. - proef, proefneming; tot proef, eens. — *ev. w.* - beproeven, met iets de proef nemen.

2°. - aard, eigenaardigheid; mate, stand. — É - al naar, afhankelijk van.

3°. - weefgetouw.

TJÁTJAR k. n., PLENTING n., KOETIL k. i. - de kinderpokken. — TJELENG - blaauuitslag (?); waterpokken (?). — MANTRI — - *Int.* beambte voor de koepokinenting.

TJÁTJI - gesp.

TJÁTJING - aardworm; ingewandsworm, de spoelwormen en de lint- of bandworm; afgebroken garen bij 't spinnen of weven; vezel.

TJATOE 1°. - opgegeven of bepaalde maat of hoeveelheid; rantsoen of deel spijs of drank; prevelgebed tot genezing v. e. wond. — *ev. w.* - een maat of hoeveelheid opgeven; een prevelspreuk opzeggen als bov.

2°. (*sprkt.*) = TATOE.

TJATER 1°. - schaakspel, schaakspelen.

2°. n., TJANTEN, WITJANTEN k. - praat, gepraat; (*sprkt.*) iems. zeggen of woorden; zeggen, spreken. — *ev. w.* - praten enz. van of omtrent. — *ev. w. ldb.* - kwaadspreken.

TJATAQ - *srt.* van paarde- of karbouwevlieg; vlooi; zekere

rieviervisch; vlegelachtig brutaal, onbeschoft. — *ev. w.* — ook zeer vrijpostig; en = 'NDJÁNGGOL.

TJATĒM | — *AN* — van een *serban*: zonder kóntjër.

TJATĒQ en *ev. w.* — onverwachts bijten, een knaauw geven; *iem.* afsnaauwen. — *TJA*WĒL — bijterig; snaauwerig.

TJATĒT | *ev. w.* — losjes naaijen; in 't geheugen prenten of bewaren; opteekenen, noteren; bevatten, begrijpen. — *tr.* — meerdere zaken noteren. — *AN* — aantekening, notering. — LAJANG — *AN* en PENJATĒTAN — notitie- of zakboekje.

TJATO | *db.* en TING-TJATO — rondtasten of overal aanstooten door zwakheid van gezigt.

TJATĒT — nijptang; baardtangetje om haarjes uit te trekken. — *ldb.* — zich baardharen met een tangetje uittrekken. — *ev. w.* — met een nijptang of tangetje uittrekken.

TJATOQ 1°. — lasch, verbinding van balken met elkander; metalen plaat voor aan een vrouwen-gordel; d^o. plaat van een policiedienaar. — *ev. w.* — in de lasch vallen of sluiten; zamenlasschen; een vlieg enz. met de hand ergens langs strijkende vangen. — *AN* — ook gebindte, verband.

2°. | *db.* — klappertanden.

TJAWAD — gebrek, leemte, fout. — *tr.* — afkeuren; berispen; aanmerking maken op.

TJAWANG — gevorkt; vorkvormig einde; stok of boom met ijzeren punten; de punten er van; neusknijper voor een jongen buffel; in uiteenlopende rigtingen; voorbeschikking. — *ev. w.* — vorkvormig maken; met een renvooiteeken bijschrijven, een renvooi maken; bewerken met bepaalde bestemming; vooruit bestemmen, voorbeschikken. — *AN* — bestemd, voorbeschikt; beloven, uitzigt geven op, zich laten aanzien wat er mee gebeuren zal; renvooiteeken.

TJAWAQ — langer dan breed, niet geheel vierkant van oppervlakte.

TJAWĒL — beet of knaauw van ter zijde of in 't voorbijgaan. — *ev. w.* — een beet of knaauw geven als bov.; in 't voorbijgaan iets doen; zich onbehoorlijk mede in 't gesprek mengen; zijdelings beschuldigen, mede in verdenking brengen.

TJAWĒNG | *ev. w.* — vooruitstekend, de kin.

TJAWĒT 1°. — een doek enz. tot bedekking der schaamte tusschen de beenen door om de lenden geslagen of in den gordel vastgestoken;

stopdoek van vrouwen in de maandelijksche reiniging, op gelijke wijze vastgemaakt; de bēbēd ophalen en op de zelfde wijze insteken. — *tr.* — *iem.* zoo bedekken of de bēbēd ophalen. — *cs.* — de bebed of iets anders zoo aandoen en vastmaken. — *AN* — zoo opgehaald; zoo gedekt. 2°. | *ev. w.* — op de onderlip bijten, zich verbijten tegen of op.

TJAWI — ribbetjes in een rand tot versiering. — *ev. w.* — iets met ribbetjes maken. — *AN* — met ribbetjes; en = TJAWIQ 1°.

TJAWIQ 1°. — schoteltje dat bij een kopje behoort.

2°. — *z.* TJĒWOQ 1°. en 2°.

TJAWIR — gebroken, in- of uitgescheurd aan den rand, 't oog v. e. naald, de oorlel enz. — *ev. w.* — iets in- of uitscheuren.

TJAWIS *k. n.*, TJAHOS of SAHOS *k. i.* — gereed, in gereedheid — *ldb.* — toebereidselen maken; in gereedheid brengen. — *tr.* — in gereedheid brengen of houden voor. — *cs.* — gereed maken, toebereiden, klaar zetten. — *ldb.* *AN* — ook toebereidselen.

TJEB of TJEP — tusschenw. voor 't geluid van 't indringen van iets puntigs in een week voorwerp; blijven steken, ophouden.

TJEBAQ — vliegeklap of derg. — *ev. w.* = NEPAQ, NĒBAQ en NOEBRĒQ, *z.* TEPAQ, TĒBAQ en TOEBRĒQ.

TJĒBĒQ = TJABAQ 2°.

TJĒBILAQ — bleek, vaal, niet kleurig, te weinig gekleurd, flauw, ook van 't gelaat: zonder uitdrukking; eenvoudig, zonder sieraad; zonder geboomte, een veld.

TJĒBLĒH — flauw, laf, geesteloos; onbehagelijk.

TJĒBLĒQ = TJÁBLĒQ. — *ev. w.* — een fooi vragen bij een koop of verkoop. — *tr.* — klappen geven. — *AN* = TJÁBLĒQAN.

TJĒBLĒNG — een plomp in 't water; plomp! — TJĒBLANG — — — malle taal, zonder zin, onbehoorlijk, 't spreken. TJĒBLONG (*strandl.*) = TJĒBONG.

TJĒBLOQ — ook 't in den grond zittende einde van een paal, stek en drg.; met in den grond geplante palen (*niet op neuten*), een huis; poot-hout. — *ev. w.* — met het eind in den grond gaan zitten; afvallen, boomvruchten. — *cs.* — ook inplanten, in den grond zetten, insteken: een stek planten. — *lsv.* — in den grond staan, geplant staan.

TJĒBĒQ — katjangluis.

TJĒBER = TJĒGER.

TJĒBOL — dwergachtig, een mensch; dwerg.

TJEBÔLOQ | *db.* - mooi mollig met groote oogen, een vrouwenaankezicht.

TJEBONG - jonge kikvorsch die 't staartje nog heeft en nog geen poolen.

TJEDAQ *n.*, TJERAQ *k. n.*, TJELAQ, TJAKET *k.* - digt bij, niet ver af; nabijheid. — *ev. w.* - naderen, kortbij komen. — *tr.* - iets of iem. naderen.

TJEDËK *n.*, TJERËK *k. n.*, TJELAQ *k.* - vlak bij, naast aan.

TJEDIS - gering, laag; 't geringe volk.

TJÉPOQ - schep om visschen te scheppen op een ondiepe plaats. — *ev. w.* - er mede scheppen. — *AN* - schep, keer dat iem. schept; keer dat iem. een sambah maakt.

TJEG = TJAG.

TJEGAH 1°. - ongeoorloofd, waar men zich van moet onthouden; 't verbodene; onthouding, zich onthouden, niet gebruiken; verbod, verhindering. — *ev. w.* - zich onthouden van; iem. iets onthouden; beletten, tegengaan.

2°. - te regtop van steel, een hak of paljoel.

TJEGAT | *ev. w.* - zich in den weg stellen om iem. af te wachten of tegen te gaan, op zijn weg tegemoet treden. — *tr.* - iem. in den weg treden, tegengaan, tegenhouden.

TJEGËH - benaauwd op de borst, beklemd, de ademhaling.

TJEGËQ = TJEGAH 2°.

TJEGËR - stevig er in, vastgezet; goed raak. — *db.* - zeker van zijn zaak, vangst of winst; aan alle kanten zekerheid aanbieden.

TJEGLIQ | *ev. w.* - ijverig doorwerken, goed aan 't werk blijven; vlijtig of aldoor bewaken of oppassen.

TJEGGË - plof! plomp!

TJEGOGË - slok! klok! van 't inslikken van drank.

TJEGGËQ 1°. - dom.

2°. - de hik. — *EN* - hikken.

3°. | — *AN* - slok, teug.

TJEGGËR - plomp in 't water; plomp! ook tusschenw. voor 't geluid van overslaande golven. — *ev. w.* - zich in 't water storten. — *KE* — in 't water storten. — *tr.* - zich storten in 't water; in 't water iets werpen. — *cs.* - iets smijten in 't water.

TJEGOG = TJEGOGË.

TJEGOG = TJEGGËQ 3°.

TJEGOT | *ev. w.* - een touw en drg. stukbreken, afsnijden.

TJEKAKAQ - geschater, schaterend of luid gelach. — *AN* - schaterend; schateren van lagchen.

TJEKAKIQ - 't roet uit een opiumpijp.

TJEKANËNG - uitpuilen, strak gespannen zichtbaar, pezen,

spieren, uderen op 't ligchaam.

TJEKANËQ = TJEKËNËQ.

TJEKAP - z. TJOEKËP.

TJEKAQ - kort; kort ophanden; kort van adem; bekrompen van verstand. — *BOEDI* - ook kregel, kort van stof. — *Ê* - in 't kort. — *ev. w.* - kort maken, bekorten. — *cs.* - inkorten, verkorten. — *ANË* - in 't kort, kortom.

TJEKATAQ | — *AN* - zadelbok; houten zadel, doorgaans met laken bekleed.

TJEKATIL - tong v. e. gesp; slaghoutje in een val, knip of strik.

TJEKËH - van onder wijder uiteen dan van boven, stijlen, pooten enz., wijdbeenig; maaivoetig, een paard.

TJEKËH - drooge hoest of kuch, kugchen. — TJEKËH = TJEKËH.

TJEKËKAL - in eens overeind; wip! van schielijk opstaan.

TJEKËL *n.*, TJEPËNG *k.* | *ev. w.* - vatten, aanvatten, grijpen, in handen nemen, hebben of houden; onder zijn beheer hebben. — *tr.* - ook iem. iets in handen of vast te houden geven; vasthouden, blijven houden. — *tslv.* - van een grootte dat het gemakkelijk in de hand te houden is. — *AN* - ook houdvast; handvat, hengel, knop, kruk, greep; leuning om zich aan vast te hou-

den; onderpand, waarborg; gijzelaar.

TJEKËNIQ - een weinig omgekruild aan 't einde. — *ev. w.* - zich en iets een weinig krullen.

TJEKËNËQ - gekruild, meer dan TJEKËNIQ. — *ev. w.* - zich en iets krullen.

TJEKËNTING - met de punt opwaarts gebogen.

TJEKËQ - borsttering; teringachtig.

TJEKËR - krabber, krom ijzer of stok met een spijker om op te krabben. — *db.* - met de klauwen in den grond krabben. — *ldb.* - zich bekrabbelen, van hier en daar zijn kostje ophalen. — *ev. w.* - krabben, in den grond krabben. — *tr.* - op- of omkrabben, ergens in krabben.

TJEKËTËT - kreuk, kreukel, rimpel, verkeerde plooi. — *ev. w.* - gekreukeld enz.; 't gelaat fronsen.

TJEKËTËK - achteruit kruipen, in zijn schulp gekropen, zich verlegen terugtrekken.

TJEKËTING = TJEKËNTING.

TJEKËTIQ = TJEKËTIQ.

TJEKËTONG - buiging der hand; de houding der hand om met den duim te knippen, als bij 't knikkeren; de hand zo houden.

TJEKËTOQ - komvormig gevouwen, een blad. — *AN* - bakje van een blad gevouwen.

TJÉKIKÈR - gekraai v. e. *bosch-haan*. — *ev. w.* - kraaijen, *id.*
 TJÉKIKIQ - gelach met ingehouden stem, geginnegap. — *AN* - ginnegappen.
 TJÉKIQ k. n., SEGOE k. d. - de hik; kik; doodsnik. — *tslv.* - kikken; den doodsnik geven. — *EN* - hikken.
 TJÉKIT 1°. - fijne steek of stekend gevoel, ook van een beet of steek v. e. *klein insect*; gevoelig, van 't steken. — *ev. w.* - steken, z. a. een mier.
 TJÉKIT - steken, de pijn van een fijne vinnige beet of kneep. — *ev. w.* - stekend, scherp, bijtend. — *tslv.* - pijnlijk prikkelend, fijne scherpe steken voelen.
 2°. | *ev. w.* - een halmpje afsnijden met de ani-ani.
 TJÉKIWIING = TJÉNGKIWIING.
 TJÉKLAQ-schaarsch; schaarschte. — *PE* — - dure tijd.
 TJÉKLÈQ - knak! van breken. — *ev. w.* - krom, met een knik of bogt er in; onzamenhangend, met verbroken zamenhang, een volzin. — *cs.* = NÈKEQAKÉ, z. TÈKEQ.
 TJÉKLI - klein en net; een net dingetje.
 TJÉKLIQ 1°. - schaarsch, schaarschte van levensmiddelen. — *PE* — - dure tijd, hongersnood.
 2°. - *tusschenw. v. e.* geluid als van 't spannen van den haan v. e. *geweer*: knik!

TJÉKO - kromme, mismaakte arm; verkromd, de arm; verkromd van arm.
 TJÉKOENTÈNG - naar beneden omgebogen. — *ev. w.* - zich nederwaarts omkrullen; haakvormig.
 TJÉKOT | TJÉKOT | TJOEMLEKOT of TJÉMLEKOT - kil koud, klam; teleurgesteld, uit het veld geslagen, 't hart.
 TJÉKOETAQ of TJÉKOETAQ 1°. - vuistslag onder de kin. — *ev. w.* - onder de kin stompen.
 2°. - publiekmaking. — *ev. w.* - publiceren.
 TJÉKOETIQ - omslagtigheid; lastig door omslag en omhaal. — *AN* - kronkelgangen, wegen of gangen die verwarrend dooreenloopen, doolhof.
 TJÉKOETIQ | TING — - lastig of moeilijk te doen als bov. — *AN* - de spleet of holte achter aan een paardehoef.
 TJÉKOETIS of TJÉKOETIS | *ev. w.* - onbeschaamd in 't vragen, bedelziek.
 TJÉKOEWIQ = TJÉKOWAQ.
 TJÉKOH - smakelijk, hartig eten, zich te goed doen.
 TJÉKOH - z. WATEQ.
 TJÉKOL (*West-Jav.*) = TJÉKOH; een hoestend geluid geven.
 TJÉKOQ 1°. - de keel- of halskuil.
 2°. - drankje, huismiddel-tje tot genezing of voorbe-

hoeding. — *tr.* - een kind het drankje ingeven.
 TJÉKOT = TJÉKO.
 TJÉKOT - stekende pijn, 't branden, *bv. v. e.* ontstoken wond of bloedvin. — TING TJÉKOT - vol schrijnend, brandend steken.
 TJÉKOTONG = TJÉKOTQ.
 TJÉKOTQ en — *AN* - de holte van de handpalm, opgehouden holle hand, handvol.
 TJÉKOWAQ, TJÉKOWÈK of TJÉKOWIQ - ingekeept, met een keep of sleuf of holte, met keepen enz. — *ev. w.* - uithollen, inkeepen. — *AN* - keep, sleuf, holte.
 TJÉKRÈH en TING TJÉKRÈH - krijtschen, krijtschend, z. a. van apen, scherp en schel van geluid; de hoest. — TJÉKRAH — - gillen en krijtschen enz.
 TJÉKRÈQ | *ev. w.* - rijten, schrammen met iets puntigs; krassen, een schrijven. — *KE* — - ook in 't papier blijven haken, spatten, een schrijven.
 TJÉKROH en TING TJÉKROH en TJÉKRAH — - doordringend geschreeuw of gehoest met grof geluid.
 TJÉLÀ - ondeugd, gebrek; slecht, ondeugend; versmaad, smaad. — *ev. w.* - laken, berispen, gispen, smaden.
 TJÉLÀKÀ - *verb. van TJILÀKÀ.*
 TJÉLÀNÀ - lange wijde broek

met galon aan de pijpen, dienskleeding (k. i. van SROEWAL 2°); *Europ. pantalon*. — *PANDJI-PANDJI* - korte broek tot een weinig boven de knieën, oorlogskleeding.
 TJÉLAQ 1°. - z. TJÉNDQ, TJÉDQ en TJÉDÈK.
 2°. - zwart poeder of smeersel op de randen der oogen en de wimpers. — *ev. w.* - daarmede zwart maken.
 TJÉLAT | *PEN* — - 't af- of uitspringen of -vliegen. — *MEN* — - af- of uitspringen of -vliegen, er af wippen, z. a. een bijl van den steel, een visch ergens af of uit. — *MÈNTJÉLATI* - zoo springen of vliegen tegen iets of iem. aan.
 TJÉLATOE n., WITJANTÈN k., NGANDIKÀ k. i. - spreken; PÈNGANDIKÀ k. i. - *iems.* woorden, wat hij zegt; spraak. — *tr.* - toespreken; spreken tot. — *cs.* - ook iem. de woorden in den mond leggen; dicteren; uitspreken; een taal gebruiken. — *PE* — *AN* - gesprek, zamenspraak; *iems.* spraak of uitspraak.
 TJÉLÈD of TJÉLÈT | *ev. w.* - zijn woord enz. intrekken, terugtrekken; een gift terugnemen.
 TJÉLÈK = TJÉLAQ 2°.
 TJÉLÈMÈNDJÈ of TJÉLÈMÈNDÈ - zeer klein *art.* van *Jav.* kakkerlak.

TJELÈNÈH | *ev. w.* - een uitsondering maken op 't algemeen, vreemde manieren hebben, vreemd doen, een zonderling zijn.

TJELÈNG *k. n.*, TJELÈNGAN, AN-PAPAN *k.* - wild zwijn. — *ev. w.* - dol, verwoed, als een wild zwijn. — *tr.* - geld opsparen in een spaarpot. — AN - spaarpot; 't insect pissebed.

TJELÈNG = TJEMÈNG, *z. IRÈNG.* — AN - *z. TJELÈNG en NILÀ.*

TJELÈP 1°. - *z. WÈDÈL.*

2°. - *k. i. van KAPÈMÈN, z. APÈM.*

3°. - witte duif met zwarte staart.

TJELÈQ - glans penis. — *cs.* - de voorhuid er over terugschuiven.

TJELÈR | *ev. w.* - ontfutselen, gaauw dieven.

TJÈLIQ | KÈ — = KETJÈLIQ.

TJÈLIQ | KÈ — - *z. ald.*

TJÈLKOEPAQ = TJÈKOEPAQ.

TJÈLKOEPI = TJÈKOEPI.

TJÈLEB - proef, een proef nemen.

TJÈLEP of TJÈLEB - indooopen, indompelen, soppen.

TJÈLEQ *en db.* - geroep, roepen. — *ev. w.* - *iem.* roepen of toeroepen.

TJÈLOM - bedrukt, treurig, vervallen, 't geluat; moedeloos, flauwhartig, 't gemoed.

TJÈLONÈH - vlek, klad. — TING — - ook ongelijksoortig. —

ev. w. - bevlekkeren.

TJÈLONG - verbleekt, flets, 't gelaat; ingevallen, flauw, de oogen.

TJÈLOR - vuil, gemeen, slecht; vals, trouweloos.

TJÈMANI - zwart van huid, veeren en beenderen, een kip; zwart, een neger.

TJÈMÀRÀ - de kasuarisboom, *art. van pijnboom*; de staart van een wilden stier aan een lans; chignon; kip met lange fijne pluimachtige veeren.

TJÈMBÈNG = TJÈNGBÈNG.

TJÈMBÈQ = DJÈMBÈQ.

TJÈMBOEROEWAN *ml.* - jaloersch; jaloerschheid.

TJÈMÈNG - jong katje.

TJÈMÈNG - *z. IRÈNG.* — AN - *k. van MADAT.*

TJÈMÈQ - pasgeboren lammetje, geitje of bokje; (*strandt.*) = TJÈMPÈ.

TJÈMÈR - vuil, verontreinigd; gemeen, onbehoorlijk, slecht; gaauwdief. — TJÈMÈR - diefstichtig.

TJÈMÈT - lijn waaraan een vaartuig getrokken wordt. — *ev. w.* - een vaartuig met een lijn voorttrekken.

TJÈMÈPI *k. n.*, TJÈMBÈNG *k. i.* - rijzweepje, karwats. — *ev. w. en tr.* - er mede slaan.

TJÈMIL | — AN - bete, hapje.

KÈ — | KETJÈMAL — en — AN - altijd door wat hebben te kaauwen, aldoor snoepen. — *ev. w.* - telkens

wat smikkelen.

TJÈMIMI | TJÈMIMA — - de lippen gedurig tot lagchen zetten. — *ev. w.* - zich tot lagchen vertrekken, de lippen.

TJÈMLO - met een wip er op; wip! — *ev. w.* - met een wip op een paard of ander dier springen, zonder stijgbeugel of iets anders er op wippen.

TJÈMÈNG - metalen kom zonder voet.

TJÈMÈT, KÈ —, *db. KETJÈMAT.* KÈ — en KÈ — AN - beweging of zich bewegen, van de lippen bij 't stil kaauwen, 't moeilijk slikken of 't ingehouden lagchen.

TJÈMOL | *db. en ev. w. db.* - lekkertjes of happig eten, smullen.

TJÈMOL | *ev. w.* - rond en dik of knobbelig ergens tegen aan zitten.

TJÈMONG - praatziek, snapachtig.

KÈ — | *ev. w.* - ijdele praat houden, sprookjes vertellen, bazelen.

TJÈMONG - wartaal, als een gek praten. — TJÈMANG — - van den hak op den tak springen in 't praten.

TJÈMOT 1°. - tusschenw. van 't snel optillen met beide handen, *bv. een kind.* — *ev. w.* - in eens optillen.

2°. *en db.* - vuil, morsig, smoezelig.

TJÈMPÀ - eenige *artn.* van onharige padi.

TJÈMPÀKÀ - een boom met welriekende bloemen.

TJÈMPÀLÀ - 't klaphout van den dalang.

TJÈMPALÈQ - jonge tamarinde. — *tr.* - tjèmpalèq voegen of mengen bij een spijs; 't genoeg of 't verkeer beervaren, er onaangenaamheden in veroorzaken, het *iem.* verbitteren; *iem.* die verstoord is, nog meer verbitteren.

TJÈMPÈ - lam; jong geitje of bokje.

TJÈMPÈD = TJÈPIET.

TJÈMPÈPAQ = TJÈPÈPAQ.

TJÈMPÈLAQ = TJÈNGKÈLAQ.

TJÈMPÈLO = TJÈMLO.

TJÈMPLANG - laf, flauw, smakeloos, ongekruid of niet genoeg gekruid, waar geen of te weinig zout in is; laf, zouteloos, onbehagelijk, een gezegde of handeling; niet welluidend, niet muzikaal, waar geen muziek in is, een geluid, leestoon, zangstuk.

TJÈMPLAQ = TJÈNGKÈLAQ.

TJÈMPLÈK = TJÈMPLÈQ.

TJÈMPLI *en ev. w.* - onevenredig dik van buik, een klein kind, een pot en drg.

TJÈMPLING = TJÈPLING.

TJÈMPLO = TJÈMLO.

TJÈMPLOE *en TJÈMPLÈE en ev. w.* = TJÈMPLI, in grooter mate, dikbuikig met dunne ledematen, hals of steel. —

— AN - dikbuik; een groot
srt. van djoekoeng.

TJEMPLONG 1°. - plomp in 't
water. — ev. w. - in 't water
springen, pardoos te water
gaan; zich in iets storten, er
in loopen, zich overgeven
aan iets verkeers of verder-
felijks. — KE — - in 't wa-
ter of in een diepte vallen. —
tr. - in water of iets dat wa-
ter of vocht inhoudt, iets wer-
pen of doen. — cs. - iets
gooijen in 't water enz.

2°. - gebakken pisang of
katela. — ev. w. - die bak-
ken.

TJEMPLONG en TJEMPLOQ - kort
en dik van leest of gedaante,
gedrongen, propachtig,
knolvormig.

TJEMPOELING - harpoen, korte
piek met een weerhaak. —
ev. w. - er mede werpen,
harpoenen.

TJEMPOERIT - steel of hand-
vat v. e. wajangpop.

TJEMPOERENG 1°. - lijkroef in
den vorm van een kroon.
kroon van bosch op een berg-
top.

2°. - harpoen met drie of
meer punten, drietand.

TJENAL = KENJAL.

TJENDALA - gemeen, vuil,
schofterig, barsch; slecht-
heid enz.

TJENDANA | KAJOE — - san-
delhout.

TJENDANI | WATOE — - een
— wil zijn srt. van steen; mar-

mer.

TJENDAQ of TJENDĒK k. n., TJĒ-
LAQ k. - kort. — ev. w. -
bekorten. — PENJENDAQ enz.
- de korte zijde van iets, de
breedte tegenover de lengte.

TJENDĒLA - venster, raam.

TJENDĒQ en TJENDĒQ = EN-
DĒQ.

TJENDOL - de klonters in de
dauwt, en = PAWET. — ev.
w. - klontestig, knobbelig.
— db. tsv. - nog kaal, jonge
vogels.

TJENDOL = SĒNDOL.

TJENĒ = TJĀTJAD. — ev. w. -
laken, smaden. — KE — -
AN - aan den dag komen,
bekend raken dat er een
gebrek of verkeerdheid aan
is.

TJENĒLA - muil, slof.

TJENĒNG | ev. w. - trekken,
rukken, naar zich toe trek-
ken; oproepen tot gedwongen
arbeid.

TJENĒNG - metalen kom tot
rijst- of zoutmaat.

TJENĒNG | ev. w. - zachtjes
naar zich toe trekken. —
KE — - verrekt, mat door
zwaar dragen, trekken enz.,
arm, been enz.

TJENG - 't nog ongekoekte
suikersap.

TJENGÁNGEQ | ev. w. - den
hals uitstrekken.

TJENGAP en db. - den mond
openen of openhouden om
lichter adem te halen, bij ver-
moeidheid enz.

TJENGAR (plat wrd.) - neus. —

ev. w. - aan de punt of 't
einde opgewipt, bv. een neus.
TJENGBĒNG - een Chin. feest.

TJENGĒH (desatl.) = LOMBOQ
of LOMBOQ TJANGAQ.

TJENGĒL k. n., GRIWĀ k. i. - de
nek.

TJENGĒNG (West-Jav.) = TJĒ-
NGING.

TJENGĒNG - stijf, iema. nek;
verwonderd staan te kijken;
bij zijn voornemen blijven;
hardnekkig.

TJENGĒQ - gehuil, geschreeuw
v. e. kind; of BIPO — - een
roefvogel. — db. ev. w. en
tsv. - huilen, als bov. — ev.
w. ldb. - aan 't huilen ma-
ken.

TJENGĒR | ev. w. of MĒN — -
onverwachts te voorschijn
komen; ongenood ergens ver-
schijnen.

TJENGĒR - geschreeuw van een
kind, een hert en drg. en som-
mige woudvogels. — db. -
schreeuwen, van id.

TJENGĒĒ - de laatste dagen van
't Chin. nieuwjaarsfeest, de
dagen der nieuwjaarsoptog-
ten.

TJENGĒR = DJENGĒR.

TJENGĒR-RĒTNONG - een vlie-
gend insect dat het geluid
rĒt-nong maakt.

TJENGĒL - zeer nijdig of afgun-
stig. — ev. w. - met nijd
bejegenen, ontvangen of
beantwoorden.

TJENGĒNGAQ en — AN -

schuchter de oogen heen
en weder slaan en haast
niet durven omzien.

TJENGKAH - de handen uitge-
stoken hebben om iets van
zich af te houden; elkander
zoo tegenhouden. — ev. w. -
iem. of iets zoo terughouden.

TJENGKAL 1°. - iets om vast
te zetten, te stutten enz.,
stut, staak, spaak, pal. —
ev. w. - stutten, vastzetten.
2°. - meetroede; roede van
12 Rijnl. voeten. — TOE-
KANG — - landmeter. —
ev. w. - met een roede of ket-
ting meten, opmeten, afme-
ten. — AN - de opgema-
ten inhoud of grootte.

TJENGKALANG = TJANGKALANG.

TJENGKALAQ - rugboei, dwars-
hout op den rug om de ar-
men aan vast te binden;
spalk op een rad tot steviging;
dwarshout aan de bittin der
twee paarden voor een rijtuig,
tegen 't bijten. — ev. w. - iem.
boeijen als bov.; een rad spal-
ken; de paarden door een
dwarshout scheiden.

TJENGKANG - span met voorsten
vinger en duim. — tr. - iets
daarmede afmeten.

TJENGKAR 1°. - uitgebreid,
een groote ruimte beslaan;
ruim, niet op elkander ge-
drongen.

2°. - onvruchtbaar, bar, een
grond; onvruchtbare plek of
streek.

TJENGKARANG 1°. = TJENG-

KORONG.

2°. - de bloemen van den so-boom, *tot groente*.

TJENGKARQ - gedroogde gekookte rijst op nieuw door braden toeberaid, *ook* gebraden raauwe rijst. — *ev. w.* - tjengkarq maken.

TJENGKEH - gespleten, door splijting afgescheurd of er bij hangen; gespleten, *ook de hoeven van dieren*; in twee armen verdeeld, *een tak enz.*; afgesneden of afgescheurd deel v. e. geheel; afgesneden kam of rist pisang. — *ev. w.* - een deel zoo afsnijden.

TJENGKEH - kruidnagel; klaveren in 't kaartspel.

TJENGKELANG = TJANGKLANG.

TJENGKELAQ - zich in eens omdraaijen en op zijn schreden terugkeeren.

TJENGKELAQ | *ev. w.* - *iem.* met bitsheid of geraaktheid antwoorden.

TJENGKELIT k. n., WANGKING k. i. | *ev. w.* - *iets* langs voor of op zijde tusschen den gordel steken of dragen, z. a. een mes, kris enz., zijn zwaard aangegord hebben. — *cs.* - *iets* zoo in den gordel plaatsen.

TJENGKENG - jank, jankende schreeuw v. e. kleinen hond. — *db.* - jankend schreeuwen.

TJENGKENIQ = TJENENIQ.

TJENGKER - nijdig, afgunstig, moedwillig uit nijd; afgunst,

moedwilligheid.

TJENGKEREM | *ev. w.* - met de klauwen grijpen of vasthouden.

TJENGKILING - van slaan houden, de handen aanstonds gereed hebben, *ook in 't gevecht*: vurig om aan te vallen.

TJENGKIR - jonge kokosnoot, tusschen bloetq en degan in. — *ev. w.* - jong zijn, tjengkir zijn, een kokosnoot. — *tsv.* - boven de zes jaar oud, een kind.

TJENGKIWING | *ev. w.* - *iets* kort bij den rand aanvatten of houden; *iets* in verkorting noemen of zeggen, een verkorting gebruiken. — *AN* - verkort; verkorting; bij verkorting, *bijv.* een woord of uitdrukking.

TJENGKLAQ | *ev. w.* - te paard springen, met een sprong een paard enz. bestijgen.

TJENGKLAQ | KE — - zwikken, zich verzwikken, verzwikt, verstuikt.

TJENGKLÈNG | *ev. w.* - een omweg maken of nemen; in 't antwoorden om de zaak heen draaijen of er van afwijken.

TJENGKLING - schelle klank, heldere metaalklank. — *tsv.* - schel, helklinkend; klinkklank.

TJENGKLIQ en *ev. w.* - hoog gelegen en goed zichtbaar van beneden.

TJENGKLÈNG 1°. - zware of

lagere metaalklank. — *tsv.* - zwaar klinken.

2°. - 't reikhalzend of smachtend verlangen. — *ev. w.* - verlangend uitzien, haken, reikhalzen; met uitgestrekte hals naar iets uitzien. — *tsv.* - reikhalzen.

TJENGKLONG - verminderd, gerabatteerd, te min. — *ev. w.* - aftrekken, korten, inhouden, afhouden. — *AN* - ook korting, rabat.

TJENGKOL = LADAQ en BÈNGGOL.

TJENGKONG - metaalklank als van een kleine gong. — *tsv.* - zoo klinken.

TJENGKONG - jankende schreeuw v. e. grooten hond. — *db.* - jankend schreeuwen.

TJENGKOQ 1°. = TJANGKOQ 2°. 2°. - gemaakt, gekunsteld, opgesmukt; variatie op een zangwijze.

TJENGKORQ | *ev. w.* - *iets* vuils met een houtje enz. er gens op leggen of smeren.

TJENGKORONG = DJENGKORONG. — *AN* - naar gissing, op 't oog; bus, band, ring om iets in te hangen of te bevestigen; — TJALON: wat in aanbouw, in zijn wording is, klomp leem, tot een vat bestemd; schets van wat te maken is.

TJENGKOWAQ, TJENGKOWEK of TJENGKOWIQ = TJEKOWAQ.

TJENGKRING - 't gevoel van een fijnen prik; oneenig door geraaktheid. — *tsv.* - prikkelen, fiju steken.

TJENGKROG - krom van beenen.

TJENGQ - jonge aap. — *tr.* = TJETJANGQ; omtrent vier maanden oud, een kindje.

TJENGOS = TJONGOS.

TJENIL = KENJIL.

TJENOENQ - een booze geest die op een hond of kat gelijk. — *db.* of TJENOENQ — - in den blinde of onoverdacht of zonder doel iets doen of zeggen; langzaam en voorzigtig gaan wegens duisternis of slecht gezigt.

TJENOL | *ev. w.* - bultig, knobbelig ergens op of aan zitten.

TJENTJEM - een vocht om iets in te zetten voor e. o. a. doel; vergift voor wapens. — *ev. w.* - iets in een vocht zetten, een geversden doek om op te zwarten, staalwerk om 't roest los te maken, wapens om te vergiftigen.

TJENTAKA | *tsv.* - ingebeeld, vermetel.

TJENTANG en *ev. w.* - opwaarts gebogen, met omhoogstaande punt.

TJENTAQ - kleine rijstmaat voor één kati of weinige kati's.

TJENTEL 1°. (strandt.) = TJANTEL. — *ev. w.* - aanvangen, zich openbaren, *iem.* overvallen, een ziekte, ook wederkomen, op zijn tijd verschij-

nen, een wisselkoorts en drg.
 — tr. — iem. iets opdragen.
 2°. — dwarsbalk of -plank,
 bank of doft v. e. schuit.
 TJENTÈNG — fijne, schelle stem.
 — tsiv. — met zijn schel ge-
 luid spreken enz.
 TJENTÈT | KE — — belet in
 groei of vooruitgang, ach-
 terlijk door tegenspoed.
 TJENTOELĀ — norsch of lomp
 in 't spreken; lomp bescheid.
 — tr. — iem. lomp bescheid
 geven.
 TJENTONG — gekrulde haarlok-
 ken aan de slapen.
 TJENTONG = ÉNTONG, z. v. a.
 potlepel. — ev. w. — er mede
 scheppen of opscheppen.
 TJENTOQ | ev. w. — tegenaan
 stooten of stuiten; tegen-
 gaan; iem. doorstraffe woer-
 den tot zwijgen zoeken te
 brengen. — KE — — een
 stoot krijgen; een onaange-
 naam woord moeten hoo-
 ren.
 TJEPĀKĀ = TJEMPĀKĀ.
 TJEPAQ — digtbij, bij de hand,
 voor de hand; digt ophan-
 den, nabij; ligt ontstaan, bv.
 drift. — tr. — iets nabij zijn,
 iets naderen, bv. den dood;
 voor iem. iets gereed leggen.
 — cs. — voor de hand zet-
 ten; iets ligt teweegbren-
 gen, verhaasten.
 TJEPĒPAQ — srl. van *angka*.
 TJEPÈNG — z. TJÈKÈL.
 TJEPÈR — vlak, plat, ondiep,
 bord en drg. — TJLÈPÈR —

eenigzins vlak.
 TJEPÈT | ev. w. — persen, in
 een pers zamendrukken of
 vormen; zaden enz. uitper-
 sen, olie persen. — AN —
 ook pers, oliepers.
 TJEPÉTÉ en db. — slap, niet ij-
 verig, traag.
 TJEPIT | ev. w. — met de vingers
 knijpen, knellen of drukken.
 TJEPLEQ — klap met de vlakke
 hand; vliegeklap; wat gera-
 den of van iets vermoed kan
 worden. — ev. w. — met de
 vlakke hand of een vliege-
 klap slaan; raden naar iets;
 een vermoeden opvatten
 omtrent.
 TJEPLES = TJAPLÈK en TJA-
 MLÈNG. — tr. = NJAMLÈNGI.
 — tsiv. — juist passend of
 overeenkomend; een pijl of
 steekwapen: met de punt er-
 gens stevig indringen; een
 gelijkenis, voorspelling enz.:
 juist getroffen, treffend uit-
 komen.
 TJEPLING — 't geluid van iets
 los te trekken. — ev. w. —
 iets lostrekken, of lossprin-
 gen dat het klinkt.
 TJEPLIS — tusschenw. voor zacht
 geknap: knap!
 TJEPLOE = TJEMPLOE.
 TJEPLÈQ | — AN — hoops-
 wijze.
 TJEPLES — 't knappen van som-
 mige vruchten bij 't doorbij-
 ten. — ev. w. — een vrucht
 doorbijten dat ze knapt.
 TJEPLONG | ev. w. — losgaan,

uitvallen, zoodat er een gat
 ontstaat, z. a. de bodem of een
 dwig uit een vat.

TJEPLOQ — beslag of oplegsel
 van metaal; gebakken eije-
 ren, zoogen. kalfsoogen, spie-
 gel-eijeren. — ev. w. — op-
 leggen, monteren; kalfsoo-
 gen enz. bakken. — tr. —
 van beslag voorzien. —
 AN — gemonteerd; met ge-
 kleurde stukjes papier be-
 plakt, een vlieger; tot kalfs-
 oogen enz. gebakken, eije-
 ren.

TJEPQEQ — gambir- of tabaks-
 doosje van metaal of hout.

TJEPOERI 1°. — de omheining
 der woning van 't hoofd van
 een kampoeng of desa; de
 ringmuur om 't binnenste
 van de kraton; 't naauwe
 onder eind van een graf, waar
 't lijk ligt; 't been van bin-
 nen in 't onder eind van een
 horen.

2°. — k. i. van LOPAQ-LOPAQ;
 de gouden of zilveren sirih-
 doos van den Vorst, een der
 rijks-insignien.

TJEPOERENG — overdekte zit-
 plaats op den rug van een
 olifant; id. in een huis voor
 een voornaam persoon; id. op
 een schuit, kajuit.

TJEPOL — los, er uit, uiteen,
 uit het verband. — ev. w. —
 losgaan; breken, een ope-
 ning krijgen, een dam; los-
 of uitrekken.

TJEPON tp. = PĪTĪ.

TJEPOT = TJEPOL. — ev. w. —
 losgaan, uit het verband
 gaan.

TJEPROT — spuitend geluid. —
 ev. w. — een spuitend ge-
 luid geven; dat geluid ma-
 ken tegen iem. tot teeken van
 verachting; een week beslag en
 drg. stampen of er in stoo-
 ten; (plat wrd.) een kind
 ter wereld brengen.

TJEQ of ETJEQ — worp geld. —
 TJAQ — — niet bij stuk
 blijven, van den hak op den
 tak, dan hier dan daar.

TJER = TJERÉ.

TJERAKAN = TJARAKAN.

TJERAQ — z. TJĒPAQ.

TJERBAQ = TJROBO.

TJERDIS = TJEDIS.

TJÉRÉ — kleine Oost-Indische
 kakkerlak.

TJERÉ — echt, onverbasterd,
 onvervalscht, onvermengd.
 TJERÈK — schrapje; geschrapt,
 met een schrapje gemerkt;
 schrapje of haaltje aan of
 door een letter. — ev. w. —
 onder, aan of door een let-
 ter enz. een schrapje halen,
 aan- en uitschrappen.

TJÈRÈQ — gillend geschrei. —
 db. — gillend schreien.

TJÈRÈT — waterketel met een
 tuit, theeketel.

TJÈRÈT 1°. = TJAHJĀ.

2°. — teugje, slokje.

TJERIGĀ = TJOERIGĀ.

TJERĪJOS — z. TJERITĀ.

TJERIQ — gillende of gierende
 schreeuw. — db. en TJÈRÈQ.

— - gillen, gieren, het uitgieren.

TJÉRITĀ n., TJÉRĪJOS k. - verhaal, vertelling, geschiedenis; beschrijving, ook *natuurkundige*; verhalen, vertellen; (tp.) = TJATER en MATER. — tr. - iem. een verhaal doen of vertellen; (tp.) mededeelen aan. — cs. - iets of van iets verhalen, beschrijven; (tp.) zeggen, berichten, mededeelen. — PE-TJÉRĪJOSAN = WIRAHOS.

TJERMÉ - een lekker zure boomvrucht.

TJERMOMONG | ev. w. - glinsteren, flikkeren, als een lichtend punt zich vertoonen op een duistere plaats of een zwarten grond.

TJERNGNGEH - gegrijs; gedwongen of gehuichelde grimlach. — ev. w. - zoo grimlagchen, grijnzen, meesmuilen.

TJÉRONG - smet, vuile streep in 't aanzicht. — tr. - bekladden, smetten; belasten. — TJÉRONG - gevlekt.

TJÉS - sterk sissen, z. a. water op heet ijzer; doorrijpen; kwijlen. — db. AN - ziepelelen, afdruppelen.

TJÉS - plotseling koud gevoel over 't ligchaam. — db. AN - huiverig, rillerig, zenuwachtig door vrees.

TJÉT 1°. - worp of hoopje van vijf geldstukken.

2°. - verzuimd, ten achter.

3°. of TJÉT - olievert; en = TJÉTO. — ev. w. - met olievert verven.

TJÉTĀ = TJÉTO.

TJÉTJAQ - stip, punt; of OELOE — - 't schrijfteken voor de ng aan 't einde van een lettergreep; de kleine huisagedis. — ev. w. - stippen, een stip maken. — tr. - ook aanstippen.

TJÉTJEG = TJÓTJOG 2°.

TJÉTJEK - stip, punt; indruk met den nagel; 't schrijfteken tjétjaq. — db. - gespikkeld, gestippeld; zeer klein gudaje of hal steekbeeltje. — ev. w. = NETJAQ, z. TJÉTJAQ. — ev. w. db. - spikkelen, stippelen. — tr. = NETJAQI.

TJÉTJEL - diepe hak of snede ergens in; ingehakt, een stuk er uit, gesneden, wond. — ev. w. - inhakken, een stuk of spaander ergens uit- of afhakken.

TJÉTJEP - metalen tuit van een drinkkan. — ev. w. - een weinig van iets opzuigen of drinken of proeven; onderwys genieten, onderrigt vragen in een wetenschap. — — AN - ook mondstuk v. e. trompet enz. k. i. - drinkkan.

TJÉTJEQ 1°. - kerf of insnijding in een boom. — ev. w. - een kerf maken in een boom. 2°. = TJÉTJEG of TJÓTJOG 2°.

TJÉTJER | ev. w. - een weinigje storten; een weinig in mindering betalen. — KE — — AN - verloren, te zoek gemaakt.

TJÉTO - de Chin. bruine gladhoutvert. — ev. w. - iets er mede verven.

TJÉTĀ - geheel duidelijk, goed hoor-, lees- of verstaanbaar; bepaalde aanduiding of voorzegging. — ev. w. - bepaald aanduiden, duidelijk zeggen; bepaald zeggen van iem. of iets. — cs. - ook goed uiteenzetten; naauwkeurig opnemen.

TJÉTJAQ - 't gehemelte in de keel. — ev. w. - aan 't gehemelte kleven; lang aan 't gehemelte blijven, een erg bittere smaak, erg bitter.

TJÉTJEQ of TJÉTJEQ - ondiep, weinig diepte hebben; niet hoog staan, bv. water in een kuil; oppervlakkig, een wond, een beschouwing, iems. begrip; gemakkelijk te begrijpen; ondiepe plek.

TJÉTJER - zweepalag, 't geluid; klets!

TJÉTJÉT - ook (plat wrd.) = KÉLAR. — ev. w. en ME — - uitzakken, uitkomen, uitdringen, iets weeks uit een opening, zich ontlasten; (plat wrd.) ontlasting of afgang hebben.

TJÉTJÉT 1°. - klappende knip met vinger en duim. — ev. w. - zoo een knip doen. —

tr. - tegen iem. zoo klappen. 2°. - vasthoudend, karig in 't geven.

TJÉTĪ - vrouwelijke bediende aan 't hof. — ev. w. - als zoodanig dienen.

TJÉTIL - gierig, vrekig. — — AN - weinige, greepje. — TJÉTIL en db. en TJÉTĀL - TJÉTIL - prikkelend en kriebelend gevoel met trekkingen, zoo prikkelen, de huid.

TJÉTING - rijstmandje om de gekookte rijst op te dienen.

TJÉTIQ - de heup. — KE — — of KE — — AN - ontdekt, een slecht bedrijf of de bedrijver. — cs. - aan den dag brengen; een vuur opstoken.

TJÉTJÉT - knikkend geluid van de gewrichten; 't tuschenveren voor. — ev. w. - een vingergewricht doen knikken; een graanhalm trekkende afbreken. — tstv. - knikkend geluid geven als bov.

TJÉTOT 1°. - kneep met duim en voorsten vinger. — ev. w. knijpen als bov.

2°. - een lekkernij van ketan.

TJÉTJENG - vorkvormig, gespleten; naar twee kanten heen en weder getrokken; in tweestrijd. — ev. w. - heen en weder trekken; vorkvormig maken.

TJÉTJENI - mouseline of een drg. sijne witte stof.

TJÉTJER = TJÓEWER.

TJÉTJÉT - onwillekeurig over.

geslagen; iets overslaan, een verzuim begaan.

TJÉWOQ 1°. *k. n.*, TJAWIQ *k. i.* — zich de schaamdeelen waschen na een ontlasting. — BANJOE — — waschwater daarvoor. — *tr.* — *iem.* zoo wasschen.

2°. of TJAWIQ en *ldb.* — vliegende 't water scheren.

TJIBLON en *ldb.* — in 't water staan te kletsen met de handen voor spel, zoodat het verschillende geluiden maakt.

TJIBEQ = TJIPQ.

TJIBQ of TJIBQENG | *ev. w.* — op 't water slaan. — AN — in 't rond in 't water slaan en plassen.

TJIDRĀ — valsch, bedriegelijk, trouweloos; valsheid *enz.*; trouweloos *enz.* handelen; falen, teleurstellend. — *ev. w.* — bedrog plegen, verraden; verraderlijk aanvallen, wonden of vermoorden. — *tr.* — valsch behandelen, verraad plegen jegens; verraderlijk, bedriegelijk.

TJIPQ — schep, scheplepel. — *ev. w.* — scheppen, uit- of opscheppen.

TJIHNĀ — teeken, kenmerk, feitelijk bewijs. — *ev. w.* = TJIHNĀ; een teeken of bewijs opleveren. — KA — of KANJIHNĀ — door een kenmerk blijken, feitelijk bewezen. — PRA — = TJIHNĀ.

TJILĀ | *db.* — dartel en spot-

tend in gebaren en woorden.

— *ev. w.* — *iem.* uitdagend met dartelespot.

TJIAQ — vreugdegejuich. — *db.* — juichen.

TJIT = TJOWIT.

TJIOE — een *Chin.* sterke drank uit *Kélan*.

TJIOET — smal, naauw, klein van ruimte, klein, de kring van iets, *bv.* van *iems.* verkeer, ondervinding *enz.* — DJARIT — = KEMBEN.

TJIKAL 1°. — uitgelopen kokosnoot, jonge kokosboom die nog geen *slam* heeft; kokospit in stukjes gesneden. — WIDJI — — kokosnoot om te planten. — *ldb.* — kokosboomen planten, een kokostuin aanleggen. — *ev. w.* — een kokosnoot voor plantsoen bestemmen; een stuk kokospit snijden; kluiterig, ondoorgebrand, kalk. — *tr.* — een kokospit aan stukjes snijden. — AN — stukje kokospit; ook overgebleven van 't raspen.

2°. — spierkramp.

3°. — 't heupbeen, *voornam.* van viervoetige dieren.

TJIKAR — kruiwagen met één wiel; (*tp.*) = PEPATI.

TJIKAT — vlug, vaardig, behendig, handig in lichaamswendingen *enz.*

TJIKER — stijf verkromde vingers hebben.

TJIKLOE — gekromd of gebukt door ouderdom, stokoud. —

TJIKLA — — zich geheel aan iets wijden. — *ev. w.* — er krom van worden.

TJIKRAQ 1°. — kleine horde van bamboe om vuilnis weg te dragen.

2°. | *db.* en TING-TJIKRAQ (van *velen*) — huppelen, springen; gehuppel.

TJIKRQ — gekromd, van ouderdom *enz.* — *ev. w.* — er gebukt bij zitten, *bv.* aan 't werk of in gedachten.

TJILĀĀ — ongeluk, onheil; ongelukkig. — *tr.* — ongeluk aanbrengen. — *cs.* — ook in 't ongeluk storten.

TJILIQ *n.*, ALIT *k.* — klein; dun, rank (een lang voorwerp); gering, onaanzienlijk. —

ATINÉ — kleinmoedig, ontmoedigd. — *tr.* — verkleinen; kleiner maken, ook dan iets anders.

TJILONG of *db.* en TJILANG — — in 't rond staren.

TJIMOT = TJÉMOT.

TJIMPLQ — schepnetje om de visch uit het kruisnet te halen. — *ev. w.* — er mede scheppen.

TJINĀ 1°. = TJIHNĀ.

2°. *k. n.*, TJINTEN *k.* — Chineesch; en WONG — — een Chinees. — TANAH — — China. — PE — AN — de Chinezenwijk.

TJINPÉ — een gebloemde zijden stof.

TJINPL — jonge, nog kale muis of rat.

TJING = TJENG.

TJINGAQ — verwonderd opkijken; uitroepend of met een schreeuw opkijken, van schrik, verwondering, blijdschap, pret *enz.*

TJINGING — zeer gevoelig, pijnlijk bij de minste aanraking; kleinzeurig; ligtgeraakt; weekhartig; ligt schreiend.

TJINGIR — kleine snuit of snoet v. e. beest.

TJINGKIR *tp.* = TJÁNGKIR.

TJINGKLAQ = TJÉNGKLAQ.

TJINGKLOQ en *ldb.* — wade of waai van de knie.

TJINGKRANG — gebrek hebben, ontberen, ontbering; te kort, onvoldoende, een kleed. — KÉ — AN — gebrek hebben aan iets; ontbering lijden.

TJINGKRQ = TJIKRQ.

TJINOENQ — een zeker spook.

TJINTĀĀ — ongeluk, onheil, vloek die *iem.* treft; ongelukkig, droevig, *iems.* lot, een kwaal *enz.* — KÉ — AN — rampspoed.

TJINTEN — z. TJINĀ 2°.

TJINTJING — 't kleed ophalen of ophouden, z. a. bij 't waden of 't gaan op een modderigen weg. — *ev. w.* — zijn kleed ophalen of ophouden; aan één zij opgetrokken, dat het scheef hangt.

TJINTRĀĀ = TJINTĀĀ.

TJINTQENG — verblinding, misleiding. — *ev. w.* — verblinden, misleiden; betooveren,

medeslepen of beheerschen door overmagt van geestkracht. — **PENJINTENG** - prestige, begoocheling.

TJIPIR = **KETJIPIR**.

TJIPLEQ | *db.* - dik en rond en kort, propachtig; een propje, v. e. kind enz.

TJIPLOS (*plat wrd.*) - oog, gew. v. e. beest.

TJIPET | **KE** — **AN** - in den regen heen en weer loopen of draven.

TJIPRAT | *db. en ev. w.* - spat-ten, v. e. vocht gezegd; water enz. spatten. — *tr.* - bespat-ten.

TJIPTA - voorstelling, denk-beeld, verbeelding, inbeel-ding, gedachte, wensch, plan, oogmerk. — *ev. w.* - zich voorstellen, zich ver-beelden, denken, wenschen, overleggen; door denken scheppen of voortbrengen.

TJIQ (*verl. van BËTJIQ*) | — **NË**, — **NËN**, — **MËN**, — **BËN** n, **KADJENGIPËN** k. - laat maar, laat maar be-gaan! opdat, om te maken dat maar . . .

TJIRAQ - een kinderspel met *kë-mirinolen*.

TJIRI - kenteecken, kenmerk, iets bijzonders, doorgaans een (*zichtbaar*) gebrek, waar-aan iem. of iets te onder-scheiden is; lichaamsge-brek; opschrift ter aandui-ding of omschrijving v. e. persoon of zaak; *étiquette*;

iets als onderscheidings-teeken enz. hebben. — *tr.* - iem. slecht aanteecken.

TJIRIT | *db.* - snipperig, krui-melig, telkens bij kleine hoeveelheden, *geven, uitge-ven, koopen* enz. — **PË** — — iem. ontloopen in kleine hoeveelheid, *dunne ontlas-ting*; een weinig dunne stof afgaan. — **KËPË** — — 't zelfde, onverhoeds.

TJIS 1°. of **ËTJIS** en **TEKËN** — — lange wandelstok met ijzeren punt, priesterstaf. — *ev. w.* - zulk een staf gebruiken; iem. er mede ste-ken.

2°. - foei!

TJIT of **ËTJIT** | *tr.* - eens ande-ren kind bij wijlen de borst geven, een vrouw die *levens haar eigen kind* zoogt.

TJITTA of **TJITAH** - sits, ge-bloemd lijnwaad.

TJITJIL | *ev. w.* - in mindering of voor een gedeelte afdoen of betalen, een *schuld, een werk* of andere *verplichting*. — *cs.* - iets betalen of leveren in mindering.

TJITJIP | *ev. w.* - proeven, be-proeven. — *tr.* - iets proe-ven, den smaak er van on-derzoeken.

TJITJIQ - weinig, *iems. eten, slapen, werken* enz., klein zijn van, matig. — **AN** - be-schroomd, bangelijk in 't nuttigen van *spijs* enz. door *verlegenheid*.

TJITJIR 1°. - verloren, ver-mist, weg, een *gedeelte* van iets.

2°. - nachtspook dat kwaad roerspelt.

TJIWEL | *ev. w.* - met den duim en den gesloten vin-ger iem. knippen.

TJLÁNGAP of **TJLÁNGAB** - wijde mond v. e. *grot, pul, groot vat* en *drg.*; uitwateringska-naal v. e. *rivier* naar zee of naar *sawahs*. — *ev. w.* - ga-pen, *wijd openstaan, een grot* of *kuil*.

TJLANGKRAQ | *ev. w. en* — **AN** - hinderlijk vrijpostig of onbeleeft te werk gaan.

TJLARAT - de vliegende hage-dis met een halskwab.

TJLEBENG en **TJLEBANG** — — wartaal, onzin, dronke-manspraat.

TJLEKATAQ = **TJËKATAQ**.

TJLELENG - in stilte, zonder spreken. — **TJLELANG** — — doodstil, zonder eenig geluid te geven; of — — **AN** - zwijgend rondzien. — *ev. w.* - zwijgend heengaan of aankomen.

TJLEMIQ - beweging van de lippen als bij 't spreken; ge-prevel. — *ev. w.* - de lippen zoo bewegen, prevelen. — **AN** - prevelen.

TJLEMPENG - *art. van citer* met veel snaren, harp. — *ev. w.* - er op spelen. — *tr.* - er mede *accompagneren*.

TJLENEH = **TJËLENEH**.

TJLÉNTOT = **TJLÉTOT**.

TJLERËT - bliksemend licht, bliksemlucht, schitterende, snel voortschietende of plot-seling komende en gaande glans. — **ING KILAT** - blik-semstraal. — **TAHËN** = **TJARAT-TAHËN**. — *tsv.* - bliksemend schitteren. — **AN** - ook kort oogenblik.

TJLËS - aangebrachte koude gevoelen; gevoelig, de koude. — **ANJLËS** of **ANTJLËS** - doordringend of gevoelig koud.

TJLÉTONG = **TLÉTONG**.

TJLÉTOT - 't gebruiken van een verkeerd woord door verspreken; verkeerd ge-luid. — **TJLÉTAT** — — wan-luidend. — **KË** — — zich verspreken.

TJLÉWO | **TJLÉWA** — — draai-jen in 't spreken, telkens anders zeggen, onvertrouw-baar.

TJLIMËN n. - laat het zoo ge-noeg zijn; en = **TJIQNË**.

TJLIMËD of **TJLIMËT** - dief-achtig; diefstaligheid.

TJLÍNGKRIQ - met een wip, *bv. ergens op springen*. — **TJLÍNGKRAQ** — — wip wi-pl op en neêr of open af sprin-gen of wippen. — *ev. w.* - *ergens* op wippen of wippen-de springen.

TJLÍNGËQ | **TJLÍNGAQ** — — en — — **AN** - zwijgend om zich heen zien.

TJLËB | **TJLAB** — — onbeta-

melijke of ongepaste taal, flip flap, wat maar voor den mond komt.

TJLOELOE *en ev. w.* - *ergens heengaan of komen of iets doen zonder doel, doelloos handelen of spreken.*

TJLOELQ - door geroep of ander geluid te geven laten blijken waar men is.

TJLOEMIQ = TJLEMIQ.

TJLOENTANG | *ev. w.* - snakerij bedrijven met allerlei vrijheden. — *AN* - zulke snakerij; snaaksch en al te vrij.

TJLOEPAQ - *Javanssch* lampje: bakje met olie en een pitje.

TJLOERQET = TJORQET. — *ev. w.* = NJOERQET. — *AN* - uit verlegenheid wegslopen.

TJLOETAQ - vratig, erg snoeperig; vraat, slokop; een liefhebber van vreemde vrouwen zijn.

TJLOLO *en* TJLOLA — — een zothed debiteren. — *ev. w.* = NERWĒLOE (*z. TERWĒLOE*), *de oogen.*

TJLOMOR - erg diefachtig, gapperig. — *tr.* - *iem.* een kleinigheid of zijn aandeel ontkapen.

TJLŒNGOB of TJLŒNGOP | *ev. w.* - *wijd openstaan, de mond, als bij 't geeuwen.* — *AN* - *wijd geeuwen of gapen.*

TJLŒROT | *ev. w.* - *door de lucht of aan 't uitspansel snel naar beneden strijken.* — *tslv.* - *'t zelfde, en zich duidelijk*

vertoonēn, klaar zijn, *bv. de bedoeling v. e. gezegde.*

TJLDWOQ - kleine kuil in den grond; harten in 't kaartspel. — *AN* - gemaakt kuiltje in den grond.

TJOEĀ *k. n.*, TJŒBI, TJOEBI *k. d.* - proef, proefneming; tot proef, eens, *bij uitnodiging, eilieve! (strandt.)* zoo eens, indien het eens voorviel of gebeurd ware. — *db.* - proberen. — *ev. w.* - beproeven, passen, aanpassen, op de proef stellen, toetsen. — *AN* - ook pen om netten op te breijen. — *AN db.* - proefstuk.

TJOBAQ *ml.* = TJOBĀ.

TJŒBI - *z.* TJOBĀ.

TJŒBLONG - pulletje; kleine drinkbeker.

TJŒBLOQ - doorstoken, doorboord. — *ev. w.* - doorboren.

TJŒBLOS - priem, naald of dry. om te steken of te boren; doorboord. — *ev. w.* - met een priem steken, doorboren.

TJŒDJOH = DJŒDJOH.

TJŒDQOT - groot *srl.* van vleermuis.

TJOEBAQ - juist gelijk; precies uit- of overeenkomen.

TJOEBI - *z.* TJOBĀ.

TJOEBLAQ 1°. - kleine flesch, flacon.

2°. - priem. — *ev. w.* - priemen, een gat steken in; met een priem vaststeken.

TJOEBLĒS - prik, steek; priem-

pje. — *ev. w.* - een prik of steek geven; doorsteken, aderen.

TJOEBLIQ - verminderd door afhouding, *iems.* aandeel rijstvelden; vaccine. — *ev. w.* - afnemen van *iems.* velden; de pitten uit de tamarinde halen; iets uit een geschrift ontleenen, uittrekken, aanhalen, overnemen; *iem.* de koepokken inenten. — *tr.* - ook uitkiezen, uitkippen; kleine voorwerpen uithalen, uitpellen. — *AN* - ook aanhaling, uittreksel, fragment uit een geschrift.

TJOEBLQ - dom, domoor.

TJOEBRĀĀ - *verb.* van OENJEBRĀĀ.

TJOEGAG of TJOEQAQ - opgehouden, afgebroken, afgeknot. — *ev. w.* - eindigen, afbreken; een weg afsluiten.

TJOEGET - geraakt, zich beleedigd voelen. — *AN* of — *AN-ATĒN* - ligtgeraakt, kwalijknemend.

TJOEHAQ = TJŒWAQ 1°.

TJOEKAKAQ = TJĒKAKAQ.

TJOEKAQ - te weinig, te kort; het tekort.

TJOEKĒ 1°. - tol, impost, belasting.

2°. = TJŒKI 2°.

TJOEKENG - vasthoudend, karrig; stijfzinnig, niet toegankelijk. — *ev. w.* - stijfzinnig weigeren. — *tr.* - *iem.* iets weigeren of onthouden.

TJOEKI 1°. - zwarte en witte

boonen bij een soort van damspel; dat spel spelen.

2°. | *ev. w.* - stikken, door-naaijen, iets dat *bv.* met boomwol gevuld is.

TJOEKIKIQ = TJĒKIKIQ.

TJOEKIL - peuter, peuterhoutje, uithaler, stoker. — *ev. w.* - uithalen, peuteren, uitsteken, los- of uitpeuteren. — *tslv.* - geschikt om uitgestoken te worden, nog zacht van vleesch, een kokosnoot.

TJOEKIT - vork; stokjes voor 't bereiden van tiké; punt, spits; eindlasschen of verlengstukken van dakribben; fijn breektijertje.

TJOEKĒL - jonge spruit of loot. — *AN* = TJŒKOELAN.

TJOEKĒP *n.*, TJĒKAP *k.* - toereikend, voldoende, genoeg, welvoorzien; 't benodigde, zooveel als noodig is; 't noodige of noodzakelijke doen, het afkrijgen of af kunnen krijgen, *er toe in staat of berekend zijn, er tijd voor hebben.* — *ev. w.* - genoegzaam voorzien in. — *tr.* - toereiken tot, *en* = NJOEKĒP. — *cs.* - ook iets voor lief nemen, *er zich mede tevreden stellen.*

TJOEKĒR *k. n.*, PARAS *k. i.* - zich scheren, geschoren worden. — *ev. w.* - *iem.* of iets scheren. — LADING PĒNJOEKĒR *en* PĒNJOEKĒRAN - scheermes.

TJCEL of ETJCEL - z. OETJCEL.

TJOELÅ - rhinoceroshoren.

TJOELAT - sprong. — PĒN — z. bov.

TJOELĒNG 1°. = KĀJOQ.

2°. | *ev. w.* - 't roet van on-
vermengde opium uit de
pijp halen. — AN - 't uit-
gehaalde roet als *bov.* tot het
bereiden van *tiké*.

TJOELIKÅ - oneerlijk, valsch,
diefachtig; bedrieger,
schelm; oneerlijkheid, be-
drog, dieverij. — *tr.* - be-
driegen, schelmerij plegen
jegens.

TJOELIQ | *ev. w.* - van iets
vooruit een weinig nemen,
vóór dat het verdeeld, opge-
daan, geoogst enz. wordt.

TJOELOE = TJLOELOE.

TJOEMBĀNÅ - de bijslaap; dien
uitoefenen. — *ev. w.* - een
vrouw beslapen.

TJOEMBOE - mak, tam, beesten;
handelbaar, getrouw, een
mensch; gewoon veel bij *iem.*
te komen, een huisvriend
zijn. — WOELOE — - 't
haar op den grooten teen; =
PĀNĀKAWAN. — *ev. w. ldb.* -
temmen, mak maken. —
AN - tembaar; als een mak
beest doen.

TJOEMPLĒNG - doordringend,
diep aangrijpend, een gevoel,
smaak, geluid enz., met een
scheut gevoeld tot op een
andere plaats, een pijn of
andere aandoening; doordrin-
gendheid, schietende weer-

pijn; zeer doen, verdoofd
zijn, 't oor, van een plotseling
zwaar geluid. — *cs.* - ook
oorverdoovend.

TJOEMPI - bepaalde hoeveel-
heid die *ergens* voor juist
genoeg geschat wordt. —
tr. - een juiste maat of
rantsoen stellen voor; naar
behooren toedeelen, ge-
noegzaam voorzien of ver-
zorgen zonder overmaat. —
— AN = TJOEMPON, z.
TJOEMPOE.

TJOEMPLĒNG - gaatje, putje,
holte, kuiltje dat meer of
min diep inloopt. — *ev. w.* -
diep en naauw, een gaatje;
diep, een wond. — PĒ —
of PĒNJOEMPLĒNG - een be-
lasting van garen en geld ten
behoere van den Vorst door
tusschenkomst van den leen-
bezitter.

TJOEMPLĒNG - afgevallen
doorboorde kokosnoot;
doodshoofd, bekkeneel.

TJOEMPOE = TJOEMPI. — *tr.*
- ook toereikend zijn voor.

TJOENĒJÅ - pakschuit, zolder-
schuit.

TJOENPĒQ 1°. - in 't haar ge-
stoken sieraad, haarnaald
enz. — *ev. w.* - in 't haar
gestoken zijn. — *cs.* - voor
sieraad in 't haar steken.

2°. - zamentreffen, over-
eenkomen, overeenstem-
men; eenstemmig, overeen-
komst, gelijkheid, in maat,
betekenis, uitkomst enz.; wel-

getroffen, welgepast. — *ev.*
w. - zamentreffen, raken,
treffen; gelijk afmeten, pas-
maken; gelijkgezind zijn. —
cs. - ook vergelijken, con-
fronteren; overeenbrengen.
— *tslv.* - aannemelijk ge-
vonden, naar 't hart gespro-
ken; voldaan, instemmen.
— AN - gelukkig in 't
vinden of opsporen, altijd
van pas of op 't matje ko-
men.

TJOENGAT = TJÓNGAT.

TJOENGIR = TJÓNGOR. — *ev.*
w. - een snoet zetten, neus
en bovenlip optrekken.

TJOENGKĒLIT = TJĒNGKĒLIT.

TJOENGKĒNG = TJÓNGKĒNG.

TJOENGKĒB - graftombe in
den vorm van een huisje. —
ev. w. - op een graf zulk een
huisje zetten; piramidaal.

TJOENGKĒP 1°. = TJOENGKĒB.
2°. (*West-Jav.*) = KOEN-
TJĒP.

TJOENGKRAH = TJÓNGKRAH.

TJOENGKRIQ - de sneb van een
vaartuig; 't uitstekend hoofd
van den achterstevan; 't
voor- en 't achtereind v. e.
zadel.

TJOENGĒL of PĒN — | *ev. w.*
- boven water komen, uit
den grond te voorschijn ko-
men; zich eens laten zien,
eens voor den dag komen,
wie of wat zich in lang niet
heeft vertoond.

TJOENGĒR - snuit, snoet; (*grof*
wd.) neus v. e. mensch.

TJOENTĒL = TJOETĒL.

TJĒP of ETJĒP - degelijk!
heusch! gemeend! — *ev. w.*
- tjĒp er op zeggen, of zeg-
gen tot *iem.* — *tr.* - *iem.* op-
regt beloven of zekerheid
geven.

TJOEPAQ 1°. - karig, *iems.* on-
derhoud.

2°. - kop van een opiumpijp;
pijpje, bij telling van 't roo-
ken. — *tr.* - een kop aan
een pijp zetten; 't vuil van
tiké er uithalen.

TJOEPAR - Jan-Henachtig, zijn
neus in de huishoudelijke
kleinigheden steken.

TJOEPĒR - te kort, te kort
schieten, niet toereiken,
niet bereiken, niet kunnen
volbrengen, bekrompen,
klein. — *ev. w.* - inkorten,
bekorten, verkorten. — *tr.*
- korter maken, ook dan iets
anders. — KĒ — AN - te
kort schieten, gebrek heb-
ben aan iets.

TJOEPLAQ | *ev. w.* - iets *ergens*
uitsnijden of uitsteken.

TJOEPLIQ 1°. = TJOEBLIQ.

2°. | *ev. w.* - smal en lang
zijn.

TJOEPOE - kopje met deksel;
de gewrichtskom aan schou-
der en heup.

TJĒQ - verk. van TJOETJĒQ.

TJĒR - tusschen v. van 't gielen
met een straal, ook TJĒR —;
of ETJĒR | *ev. w.* - gielen,
plengen, tappen. — *tr.* -
gielen op of in. — *cs.* - iets

gieten, schenken, tappen.
 TJOERAB = OERAP.
 TJOERAQ of TJOERËK - oorsmeer.
 TJOERËS - geheel op, er is niets over. — *cs.* - ook alles doorbrengen.
 TJOERI - met scherpe punten, steenen, steenachtige grond; scherp uitstekende rots-punt.
 TJOERIGĀ | *ev. w.* - de kris aan de linkerszijde in een koppel dragen; ze gereed hebben tot gebruik; gereed zijn tot het gevecht, bij de hand zijn of de wapens klaar hebben; ten oorlog uitgerust.
 TJOERĠET 1°. - spitsmuis, stinkmuis. — *ev. w.* - ook verleggen wegschuiven.
 2°. | TJOERAT — = TJIRAT-TJIRIT; en vergeefsche moeite. — *KE* — — *ergens geld* bij inschieten.
 TJËS - tusschenw. van 't gesis van iets dat in 't vuur valt: sis, pof. — *NJËS* - 't zelfde, en sissen, poffen.
 TJOETJAH | TJĀTJAH — — allerlei onvoegzame, onhebbelijke of zotte praat.
 TJOETJAL - verk. van WĒTJOTJAL, z. WĒLOELANG.
 TJOETJED 1°. = LOETJOTJOT. — *tsv.* - ook omstreeks anderhalf jaar oud, een kind.
 2°. = TJOETJOT 1°.
 TJOETJËH - elkander in den snavel pikken of bijten;

vechten. — PRANG — — kampstrijd. — *ev. w.* - vechten; meê den bek er in steken, ook meê wat te zeggen hebben, in een beknorring.
 TJOETJËL *k. n.*, LOEKAR *k. i.* - zich ontkleeden; ontkleed zijn. — *tr.* - *iem.* uitkleeden.
 TJOETJËP - tuit *v. e.* drinkkan; zoen met den mond. — *ev. w.* - uit een tuit of iets anders zuigende drinken; met den mond zoenen.
 TJOETJËQ - snavel, bek *v. e.* vogel; spits, vooruitstekende punt, voorhoede; pijp-tuit; aandeel van den speelbaanhouder in de winst; fooi aan de oprapers der pijlen bij 't boogschieten. — *PANPANG* of *TJËQ-PANPANG* - breekijzer of houweel met kromme spitse punt. — *ev. w.* - pikken, oppikken; zijn aandeel in de winst nemen, de speelhuishouder. — *tr.* - ook de pijlen oprapen. — *AN* - ook voeder voor vogels; aangepunte draagstok waar *bv.* bossen padi aan gestoken worden.
 TJOETJËR - zeker meelgebak.
 TJOETJËT 1°. - haai. — *GĀNDËN* - de hamervisch. — *PĒPANG* - de zwaard- of zaagvisch.
 2°. = TJOETJËD 1°.
 TJOETJËQ - een overgeslagen of verzuimde keer. — *ev. w.* - iets een enkelen keer ver-

zuimen of nalaten.
 TJOETAT - houtje, stok enz. om iets opwippende weg te gooijen; koepok-inenting; ingeënt worden, zich laten inenten. — *ev. w.* - iets als *bov.* opwippende weggooijen of voortwerpen; een lediende weggagen; *iem.* vaccineren.
 TJOETËL - einde, slot van iets; uit, ten einde; ten slotte; stuiten op een moeilijkheid, ergens geen gat in zien.
 TJOETËS = TJOERËS.
 TJOETIQ - stokje of stok enz. om iets weg te schuiven, naar zich te halen of uit te peuteren. — *ev. w.* - met zoo iets wegschuiven, tot zich halen of uit- of lospeuteren.
 TJOEWĀ - teleurgesteld; teleurstelling. — *tr.* - teleurstellen, tegenvallen.
 TJOEWAQ 1°. - overdadig of onmatig in 't eten van vleesch of visch, in zijn begeerten of uitgaven; zeer begeerig, dorsten, ook naar iets goeds.
 2°. - stut, schoor. — *ev. w.* - stutten, onderschragen.
 TJOEWAWAQ en *ev. w.* - hard of barsch in 't spreken, snaauwen, toegraauwen, tegen *iem.* uitvaren.
 TJOEWĒGAH - weêrhouden worden van 't voldoen aan zijn verlangen; niet bereikt, een wensch; teleurgesteld, onvoldaan.
 TJOEWËR - dun, waterig, dun

vloeibaar; slap, een aftreksel.
 TJOEWËT - geschreeuw *v. e.* vogel van vrees of pijn. — *db.* - schreeuwen.
 TJOEWIL - met duim en vinger uitgeknepen of afgebroken; brokje. — *ev. w.* - een brokje van iets afbreken. — *tr.* - brokken, brokkelen. — *AN* - ook kruimeltje. — *TING* TJROEWIL - verbrokkeld.
 TJOEWIQ | *ev. w.* - met de nagels uit- of afkrabben of afknijpen.
 TJOEWIT - 't piepend geluid van sommige vogels. — *db.* - piepen; gepiep.
 TJOEWO - groote wijde graf aarden kom of pan.
 TJOEWOL - greep met de volle hand in zachte dradige of vezelachtige voorwerpen; greep, bij telling, dot. — *ev. w.* - zoo grijpen.
 TJOEWOWO | *ev. w.* - *iem.* in de lip knijpen.
 TJOGËR - padi planten vóór den tijd. — *ev. w.* - een rijstveld vóór den tijd beplanten, of vóór den algemeenen oogsttijd snijden. — *AN* - ook vroege vruchten, vroege oogst.
 TJOGO - dom, beestachtig dom, domkop.
 TJOKAQ - azijn, rooral Europ.
 TJOKËQ 1°. = TJOEKAQ.
 2°. - Chineesch gezang, Chinesche muziek.
 TJOKËR = TJËKËR; iets om er mede te harken, te klaau-

wen; te wroeten.— *ev. w.* — wroeten, harken, wegkrabben.

TJÓKLAT — chocolade, kakao.

TJÓKLĒQ — knak, breuk; geknakt, knakken.— *ev. w.* — iets knakken.

TJÓKOL — jonge spruit van medicinale wortels.

TJÓKOR — poot, klauw; (*graf wrd.*) voet v. e. mensch.

TJÓKOT = TJAKOT.

TJÓKRĒQ = TJOKĒR.

TJÓLONG — heimelijke ontvreemding, diefstal; ter sluik, steelswijze.— *ev. w.* — stelen; heimelijk ontvoeren; steelswijze doen.— *tr.* — ook bestelen; ongemerkt schadelijk uitkomen voor *iem.*, *bv. een handel.* — *AN* — ook heimelijk, ter sluik, sluik.

TJÓLOQ — een lichtje, iets waarmee men bijlicht, licht maakt *enz.*, vlammetje, zwa-
velstok; witte punt aan een staart; vooruitgezondene om van *iems.* komst te verwtitigen; zoo iemand zenden.— *ldb.* — ook voorlichten.— *ev. w.* — *iem.* in 't oog stooten of steken.— *tr.* — bijlichten, lichten, met een licht bekijken of *ergens* naar kijken of zoeken; verdrijven of verbranden met een vlammetje, z. a. *muskielen.* — *db.* *cs.* — iets op verwaande en beleedigende wijze zeggen tot *iem.* of hem onder den neus wrijven.

TJÓLOT of PĒN — — sprong.

— *db.* — springen op de wijze der kikvorschen, of hurkende, of met de beenen bijeen.— *ev.*

w. en MĒN — — een sprong doen; overspringen of overslaan; een prijs te boven gaan, meer kosten of meer opbrengen. — *AN* — ook overprijs, ten voordeele van den verkooper in commissie.

TJOMANG = TJĒMONG.

TJOMBLONG — verstomd van verbazing.

TJÓMOT 1°. | *ev. w.* (*plat wrd.*) — grijpen, tasten naar.

2°. | *db.* = TJĒMOT-TJĒMOT. — *ev. w.* — vuil, smerig.

TJÓMPLONG — gaatje dat doorloopt.— *KĒ* — *AN* — doorboord.

TJÓMPRĒNG — ontoereikend; niet geschikt of bekwaam genoeg; ongenoegzaamheid; klein *srt.* van prauw.

TJÓNPONG — overeenstemming; overeenkomen, sluiten, kloppen.— *ev. w.* — eenstemmig denken.— *tr.* — overeenstemmen met.— *cs.* — ook vergelijken.

TJÓNPOQ = TJOENPĒQ.

TJÓNGAH = TJOEWĒNGAH.— NJĒNJÓNGAH — teleurstellen.

TJÓNGAT en *db.* — naar buiten uitsteken, *ergens* uit komen kijken.

TJÓNGGAH | *ev. w.* — in staat stellen tot iets, de bezwaren verminderen of wegnemen, *bv. een vaartuig dat aan den*

grond zit, ligten, een weinig ontladen.— *KĒ* — — in staat, bekwaam tot iets; een vijand aan durven, bestand zijn tegen. — *AN* — middel om in staat te stellen, vermindering of wegneming van bezwaar, ligting.

TJÓNGGOQ = TJÓNGKOQ.

TJÓNGKĒL — iets om meê uit te graven, kleiner dan PÓNGKĒL.— *ev. w.* — uitgraven.

TJÓNGKĒLAQ = TJĒNGKĒLAQ.

TJÓNGKĒNG — voor een keer verzuimd of nagelaten; minder dan gewoonlijk.— *ev. w.* — *iem.* minder geven dan gewoonlijk of dan de maat is, schraal meten.— *tr.* — een keer verzuimen of nalaten.

TJÓNGKLANG — galop, ren v. e. paard *enz.*; begeleidente ruiters op een togt v. e. ambtenaar.— *ev. w.* — galopperen, rennen.

TJÓNGKLOQ 1°. — verminderd, te min, een toedeeling, betaling *enz.* — *ev. w.* — verminderen, aftrekken; versnellen; *iem.* een strikvraag doen, door een vraag vangen of verschalken.

2°. — een houten hamer van de gongsmeden.

TJÓNGKOG — stut, steun.— *ev. w.* — stutten, ondersteunen.

TJÓNGKOQ — bemiddelaar van een huwelijk: de afgezondene om een meisje ten huwelijk te vragen.— *ev. w.* — *iem.* tot bemiddelaar nemen of

zenden.— *tr.* — voor *iem.* een meisje ten huwelijk vragen.

TJÓNGKRAH — oneenig, twistende. — *AN* — ook oneenigheid.

TJÓNGLOQ — wie voor een andere iets gaat uithooren *enz.* — *ev. w.* — uithooren, uitvragen; uitvisschen, bedektelijk vernemen naar.

TJÓNGO — onnoozel, dom; onnoozel staan te kijken, van verbazing niets weten te zeggen.

TJÓNGOL — *ergens* uitsteken, een eind er uitkomen; 't uitsteken; uitstek.— PĒN — — of PĒ — — en MĒN — — of MĒ — — = PĒNTJOENGĒL *enz.*, van grooter of dikker voorwerpen.

TJÓNGOQ 1°. — smal, van halfslags breedte, 4 span breed, een stuk doek.

2°. — rijgstok om bossen padi, visschen *enz.* aan te steken; priem door den neus v. e. busfel.— *ev. w.* — aan een stok steken.

TJÓNGOR — snoet v. e. groot dier.— *db.* — een keel opzetten, schreeuwen met het hoofd in den nek.— *ev. w.* — met opgezwollen bovenlip.

TJÓNGOS | *db.* — met roet of ander zwart besmeerd.

TJÓNGOT = TJÓNGAT.

TJÓNO — puist, puistachtig gezwel aan 't hoofd.— MĒ — — puistachtig.

TJÓNTJONG | *ev. w.* — een lans

enz. geveld houden. — AN — wat men op 't oog heeft, *bv. om te koop en of te vragen.*
 TJÓNTÓ — staal, monster, model, proef, voorbeeld. — *ev. w.* — volgen, een model of voorbeeld nemen aan.
 TJÓNTANG — groote horen van een wilden stier om iets in te doen; kruithoren.
 TJÓNTONG — peperhuisje, trechtervormige zak. — *ev. w.* — zulk een zak of zakje maken; iets in een peperhuisje enz. doen; trechtervormig.
 TJOPÉT (sprkt.) = TJOEPE.
 TJOPLOQ — losgaan, uitvallen; gekort, met afhouding; korting. — *ev. w.* — uitnemen, losmaken; afrekken, korten.
 TJOPOT = PÓTJOT.
 TJOPROS | *ev. w.* — zwaar, baard of knevels.
 TJOQ 1°. = SOQ 2°.
 2°. | *db.* AN — gulzig.
 TJOR = TJER, van dikker vloeistoffen, *bv. gesmolten metaal.*
 TJORAH — openbaar, rechtbaar.
 TJORAQ — 't patroon, de teekening, de bloem, de ruit, de streep van gedrukt enz. katoen, *sits en drg.*; fraaije nerf of bloem in hout.
 TJORAQ-TJAREQ — bekrast en bekrabbeld (van TJOREQ).
 TJORÉ — gemeen, gering, van geringen stand.
 TJORÈNG — vuile vlek, niet in 't aangezicht. — *tr.* — bemorzen, besmeren.

TJOREQ — kras, krabbel, streep; doorhaling in schrift. — *ev. w.* — een kras maken; doorhalen, doorslaan; een schets maken bij 't batik-werk. — *ev. w.* — bekrabbelen.
 TJORO — groot srt. van Jav. kakkerlak.
 TJORONG 1°. — flambouw van bamboe of hout en geoliede lappen. — PÉN — heldere schijn, maneschijn, lichtstraal; maand, bij telling. — *ev. w.* — helder lichten, stralen of schitteren; doorschijnend.
 2°. — trechter. — *ev. w.* — door een trechter gieten; tot een trechter maken; trechtervormig.
 TJOROQ — lang, een snavel. — *ev. w.* — eens anderen eigendom zich toeëigenen; met beide handen aanvatten, opnemen. — KÉ — bij 't goed of aandeel van een andere raken.
 TJOS — sterk gesis of gebruis, als van vuur dat in 't water wordt gedompeld; sis! of = GÉTJOS.
 TJOT = TJÓTJOT.
 TJÓTJOG 1°. | *ev. w.* — steken of bezeeren door met iets scherps of puntigs aan te raken.
 2°. — overeenstemmend met iets, passend, sluitend, op elkander slaan, juist, precies uitkomen; gelijk van waarde; tegen iets opwegen.

— *tr.* — strooken met, sluiten op.
 TJÓTJOT — pikken, een vogel tegen een and.; tong van een gesp; stampertje voor sirih en toebehooren in een kokertje; priksnaal der batiksters. — *ev. w.* — prikken, bepriken, steken, losprikken; fijnstampen, prakken, fijnhakken.
 TJÓTJOL | *ev. w.* — iets aan 't einde van een stok hangende opnemen of dragen, ook over schouder.
 TJÓTJOQ 1°. | *ev. w.* — tegen iets aankomen of aansluiten, zijde tegen zijde, tegen-aan liggen. — *tr.* — sluiten aan, stooten tegen, als bov. — AN — zamensluiting van twee zijden, dakvoeg.
 2°. | *ev. w.* — vreten, een hond en drg. — *tr.* — gulzig van alles eten.
 TJÓTJOR — snavel van eend of gans; snuit v. e. varken; de vooruitstekende bovenhoek v. e. dak; 't onderind v. e. krisscheede.
 TJÓTJOT — bek, muil, snoet, v. e. beest; (grof wrd.) mond, smoel; praats.
 TJÓTĀ — 't vooreind van de bebéd als gordel om 't lijf geslagen.
 TJÓTÉ | *ev. w.* — de kris enz. aan de zijde een weinig naar voren dragen of steken.
 TJÓTĒQ = TJOEKAQ.

TJÓTO — onbekwaam of ongeschikt tot iets; gebrekkig, een mensch, dier, lichaamsdeel; in verlegenheid door gemis van iets noodzakelijks.
 TJÓTOT = TJÉTÉT, in grooter hoeveelheid. — MÉ — ook v. e. visch en drg.: uit de hand slijbberen of zich wringen.
 TJOWEQ — kleine grof aarden kom of pan.
 TJÓWONG — vermagerd, afgevallen, gelaat of voorkomen.
 TJÓWOQ — verminderd, gekort, er afgehouden. — *ev. w.* — afhouden, korten, inhouden.
 TJRAH of ÉTJRAH — gescheiden, vrienden, oneenig; verdeeldheid, verwijdering, tweedragt; verbreking of versterking der vriendschap.
 TJRAKI — drogist, kruidenier; drogerijen verkoopen. — AN — kruiden, kruidenijen, drogerijen; die verkoopen. — PÉ — AN — drogisterij, *Inl.* apotheek.
 TJRANTJANG = TRANTJANG.
 TJRAPANG 1°. — groote kris die aan een koppel gedragen wordt.
 2°. = TJAPANG.
 TJRAWAQ — luid spreken; schreeuwerig in 't spreken.
 TJREBAQ = TJROBO.
 TJREMÉD — vuil, onkuisch in 't spreken. — AN — vuile taal uitslaan; vuil, iems. taal.
 TJRÈNGÈS — grimlach uit verlegenheid of bij beschaamd-

heid.— *ev. w.* - gemaakt grimlagchen, *als bov.*

TJRENGGĒH - met veel puntige takjes of uitstekende punten, getand, stekelig; vinnig, bijtend, vijandig, stekelig, woorden en gezindheid.

TJRENGKĒNG - vischspeer, harpoen; stekelig, hatelijk.— *ev. w.* - er mee steken; stekelig of hatelijk zijn of doen.

TJRĒT of ETJRĒT - 't geluid van 't spuiten van vocht door een nauwe opening.— *ev. w.* - uit den mond spuiten.— *tr.* - spuiten naar of tegen.

TJRĒTJĒL - 't kort op elkander uitkomen in menigte, *z. a. pisangs*; spruitjes die rondom een moederstam opschieten.— *ev. w.* - in aantal kort op elkander voortkomen of ter wereld komen, ook kinderen van één moeder of vader; veel, in menigte.

TJRĒWĒD of TJRĒWĒT - veel praat hebben, kakelen.

TJRĒNGĒH - veel punten of tanden op één voorwerp.

TJRĒPOE - muil, slof.

TJRĒT of ETJRĒT - geluid van uitspritsend vocht.

TJRĒWIS en NGĒ --- - babbelen, snappen, kibbelen, tegenpruttelen, lastig door gesnap.

TJRĒBO - onzindelijk, vuil, niet net; niet keurig in 't elen.

TJRĒBĒQ - een fijne visch op de kusten van Malaka; de ingezouten kuit er van, kavi-aar.

TJRĒNGĒS 1°. - bleek en ont-daan, 't gelaat.— *ev. w.* - verbleeken, *id.*

2°. | *ev. w.* - leelijk, stuursch, grijzend van uitzigt.

TJRĒMOR = TJLĒMOR.

TJRĒNGKONG | *ev. w.* - ont-fut-selen, gaauwdieven.

TJRĒNGOS | *ev. w.* - grijnzen, de tanden laten zien:

TJRĒT of ETJRĒT = TJRĒT, in grooter hoeveelheid, of drab-biger.

TJRĒTJOS | --- AN - tappe-lings vloeiën, biggelen.

TLABĒNG - een *srt.* van hak-mes, tot wapen of gereed-schap.— *ev. w.* - er mede hakken; den vijand in de flank aanvallen; aanvliegen, *z. a. een broedsche kip doet.*

TLABĒQ of TLABOQ | --- AN - bladsteelscheede van som-mige palmboomen, voor dozen, bakjes, zakken enz.; openge-hakte en geleidde kokos-noot.

TLĒDJĒQ - paaltjes langs den kant v. e. weg; steunpalen v. e. dam; droogstaken, staken om iets op uit te spannen; heining van boomtakken.

TLĒDJĒR - hoofdwortel van een boom.

TLĒJĒH = SOELĒJĒH.

TLĒKĒP - ooren- en nekdek-ker aan een kindermuts of

mut van *prĒdjoerit-kĒparaq* te Soerakarta; een daarvan voorziene muts, *z. v. a. kepi*; en = TLĒPOEQAN.

TLĒNDJĒR - grond of hoofd-oorzaak; grond hebben, ge-loof verdienen.

TLĒNDJĒQ | TĒNG --- - alles in de war. --- AN - in de war zijn, zich vergissen, misverstaan; misvatting, verwarring; misverstand.— KĒ --- AN - in de war loo-pen, zich verwarren met iets anders.

TLĒNDJĒR | KĒ --- - te ver gaan, voorbarig, zich ver-galopperen.

TLĒNDJĒNG - bijvat, tweede tapvat bij 't palmwijn tappen.— *ev. w.* - een bijvat ge-bruiken.— *tr.* - er een bij-vat aanhangen.

TLĒNGĒ - geen haast maken, geduldig het afwachten; vrucht die op ongewonen tijd komt.— ORĒ --- - zon-der dralen.

TLĒNGSO | KĒ --- - uitgehon-gerd, de ontbering niet lan-ger kunnen uithouden, ook ten opzichte van begeerten of gewoonten.

TLĒPAQ | --- AN - zool van voet en van schoeisel.

TLĒPĒQ | --- AN - ooglid.

TLĒSAQ = SLĒSAQ.

TLĒSAR - onderlegsel, mat of drg. om onder iets op den grond, in een kist enz. te leg-gen; losse bodem; bekleed-

sel in een kist of koffer.

TLĒWAH - trog, krib; koelvat v. e. smid.

TLĒWĒNG | --- AN = PĒLĒ-WOENGAN, *z. LAWĒNG.*

TLĒBĒQ = TLĒPOQ.

TLĒPĒQ (West-Jav.) = TLĒTOQ.

TLĒPOR *ml.* = TLĒNDPO.

TLĒKĒM - metalen doosje met scharnieren, tabaksdoosje enz.

TLĒKĒM - gebed over een doode op 't graf; toovergebed, be-lezing.— *ev. w.* - 't dooden-gebed doen; belezen.

TLĒKĒOE | KĒ --- - bij ongeluk misdoen, mistasten, mis-loopen, zich verpraten, zich vergalopperen, door onop-lettendheid er in loopen, een ongelukkigen worp doen in 't dobbelspel, zich vertrekken in 't kaartspel enz.

TLĒKĒNG - bidsluier van een vrouw, die alleen 't onderste gedeelte v. 't aangezicht onbe-dekt laat.

TLĒMPĒQ - korte piek.

TLĒNDPO - traag, talmen, slap te werk gaan.

TLĒNING - hoopje.

TLĒNONG - hoopje, grooter dan TLĒNING.

TLĒNOQ | *db.* en TĒNG --- - duidelijk zichtbaar.

TLĒPAQ (*desall.*) - gevlechten sirihdoos, van bamboe of ro-tan.

TLĒPĒQ - 't geluid van iets ligts dat neêrvalt; 't hoor-baar neêrvallen.— TLĒPAQ

— - tik tak neêrvallen; links en regts neêrgeworpen; geklets, gesmak; onbesuisd, overhaast, *neêrzetten of smijten*. — *tstv.* - neêrkletsen, kletsend vallen.

TLÉPONG en TLÉPONG = TLÉ-TONG.

TLÉPOQ = TLÉPÉQ, *von zwaarder voorwerpen of doffer geluid.*

TLÉSÈB of TLÉSÈP | *ev. w.* - *ergens in of tusschen in kruipen.*

TLÉSÈQ | KÈ — - groote verliezen lijden, *bv. in den handel*; in armoede of ellende vervallen, geruïneerd.

TLÉSÏH - geheel duidelijk en klaar, ten einde toe naauwkeurig onderzocht of afgesproken of uitgerekend. — *cs.* - ook van een zaak niets overslaan, volkomen goed onderzoeken enz.

TLÉTJÈQ | TING — en TLÉTJAQ — - verspreid of verstrooid liggen.

TLÉTJÈR - buigzame staken waaraan de trektouwen zitten om er de vogels mee te verjagen. — *tr.* - op een veld zulke staken zetten.

TLÉTQ - 't getik van vallende druppels, kleine steentjes enz.

TLÉTONG of TLÉTONG - mest van paarden, kceijen en drg.

TLÉTOQ - 't geluid van vallende dikke druppels, vruchten en drg. — AN - bij groote druppels vallen, de tranen;

druppel, gestort beetje, *bij telling.*

TLIKÈR | *ev. w. en tr.* - zorgen of zorg dragen voor.

TLINGÈS - de neushaartjes.

TLIRING | KÈ — - scheef of zijwaarts geraakt, niet op den kop geslagen, *een spijker enz.*, niet regt ingehakt, *met een bijl enz.*; eenigzins verkeerd aangepakt of behandeld, iets in den weg krijgen of buiten zijn gewoonte ondervinden.

TLISIB | *ev. w.* - scheef gaan, van de regte lijn afwijken; slinksch. — KÈ — AN - *iem.* misloopen, een anderen weg ingeslagen zijn.

TLISÈT | KÈ — - zoekgeraakt, verlegd.

TLIWANG | KÈ — - niet bijeen passen, niet overeenkomen.

TLIWÈNG | KÈ — - van zijn stuk of in de war raken.

TLOBÈH - over de maat, niet sluitend of passend doordien het te groot, te lang, te breed of te hoog is, over of voorbij iets uitsteken waar 't op passen moest; het doel voorbij schieten.

TLOENDAG - drempel van een raam- of deurkozijn, vensterbank; 't raam v. e. vloering, v. e. ledekant, de rand van 't bed.

TLOEPAQ = TJLOEPAQ; de ontvanger van het sap in een Jav. suikermolen.

TLOESÈB = SLOESÈB.

TLOESÈR | TLASAR — - heen en weder strijkende voelen of zoeken. — *ev. w.* - *met de twee voorste vingers zacht drukkende strijken over een deel van 't ligchaam*; langs of tusschen of onder iets strijkende voelen of zoeken; snuffelen, zoeken te ontdekken; futselen, *bv. om te stelen.* — AN - ook futselen, snuffelen.

TLÓMPÈ - traag, ook van bevatting, talmend; dralen. — *ev. w.* - talmen.

TLÓRONG | *ev. w.* - door de lucht snellen, *een pijl, werpspies enz.*; een speer enz. werpen; stralen, haar stralen schieten, *de zon.* — *tstv.* - ook stralend, 't licht.

TLÓSOR - languit nederliggen; lang uitgestrekt boven den grond komen, *een boomwortel*; 't kruipen v. e. worm. — *ev. w.* - zich lang uitstrekken, schuivende voortkruipen.

TOBAT - bekeering, zich bekeeren, zijn leven beteren met berouwbetuiging; berouw en berouw betuigen met belofte van verbetering; 't is zonde! goddeloos! wel foei! — *cs.* - ook iets verzeggen, zweren het niet weêr te zullen doen; *iem.* ergens van afschrikken. — PÈ — - belofte van beterschap.

TOBIL - verbazend! hoe vervelend! hoe naar! een afkeer van iets krijgen.

TÒPI | *ev. w.* - een proef nemen met.

TOPÈQ | KÈ — - *wien of wat men zoekt te ontwijken*, in den mond loopen.

Tòpos - drevel; er door heen, aan den anderen kant uitkomen; doorloopen, verder doorgaan; van zich af durven spreken. — *ev. w.* - *een pen, spijker enz.* met een drevel van den anderen kant ergens uitslaan.

TOEB of TEP, ÈTEB, ATÈB enz. - van rondom komen opzetten of opdringen. — A — - ook rondom vol vruchten, *een boom.* — *ev. w.* - van rondom aandringen op.

TOEBÀ = DJÈNOE. — *ev. w.* - *visschen in 't water met toe-bà bedwelmen om ze te vangen.* — AN - door toe-bà gevangen.

TOEBAR | *ev. w.* - met koedoe rood verwen.

TOEBRÈQ | *ev. w.* - bespringen, met een sprong aanvallen of toesnellen op.

TOEDING - wijzer v. e. uurwerk enz.; wijsvinger. — *db.* - aanhoudend met den vinger wijzen. — *ev. w.* - iets met den vinger wijzen, aanwijzen; *iem.* iets bevelen of zenden om iets te doen. — *tr.* - wijzen naar, aanwijzen; *iem.* een taak opdragen; met

den vinger dreigen. — *tsv.*
— uitgestoken of gericht om
te wijzen, de hand, de vinger,
een wijzer.

TOEDJAH 1°. | *ev. w.* — *iem.* aan-
klampen om betaling.

2°. — met twee witte voor-
pooten, een schaap, bok of
geit. — *ev. w.* — met de voor-
pooten slaan, een paard enz.

3°. — *srt.* van bloedvin.

TOEDJOE — mikpunt, doel; be-
doeling, wat bedoeld of
waarop gedoeld wordt; zin
der woorden; iets waarne-
men naar een doel werpt;
rigting naar iets toe; betoo-
vering die *iem.* onheil ver-
oorzaakt; juist op zijn tijd;
zoo maar, zonder bedoeling.
— É — juist bij tijds. — *ev.*
w. — mikkende werpen naar
iets; het rooijen op iets, zoe-
ken te treffen, aanhouden
op, zijn koers rigten naar;
een tijd waarnemen; het
treft, juist; op zekeren tijd,
tijdens; gereeden ingang
vinden in het hart, *iems.*
woord of daad. — KÉ —
— toevallig, toevallig getrof-
fen. — NOEDJOENÉ of KÉ-
— É — juist op zijn tijd,
gelukkig. — *tr.* — juist tref-
fen, juist van pas komen;
iem. aantreffen; het *iem.* van
pas of naar den zin maken;
snedig. — PENOEDJOE of PI-
NOEDJOE — juist op dien
tijd; op 't juiste oogenblik;
toevallig; het toeval. — ME-

NOEDJOE — iets juist treffen.
— KEPENOEDJON — juist
van pas; op 't rechte punt
getroffen, ook 't hart.

TOEDJEN — wijzer v. e. *uurwerk*
enz.; n., TEDAH k. — aanwij-
zing, teregtwijzing; onder-
rigting, last, bevel. —
DALAN — gids. — *ev. w.* —
teregtwijzen; gelasten aan;
zenden met een last. — *tr.*
— wijzen of aanwijzing doen
aan. — *cs.* — iets wijzen, aan-
duiden; toonen, bewijs ge-
ven van; *iem.* aanwijzing
doen van iets. — PENOEDJEN
ook k. n. — vingerlang, -leng-
te; of DRIDJI PENOEDJEN —
de wijsvinger. — PI —
aanwijzing; bepaald bevel,
enz. — MI — — aanduiden,
te kennen geven.

TOEDJEN — inzet, inleg; voor-
schot om mee te spelen of
handel te drijven. — *tr.* — in-
leggen voor een zaak; *iem.*
geld voorschieten als bor.

TOEDJENG — petluifel zonder
bol; *srt.* van stroohoed.

TOEDJEQ = TOEDJQ.

TOEGANGGING — alleen in de
wereld, zonder bloedver-
wanten of kameraden; een
wees.

TOEGAR — breek- of steekhout
of -ijzer, om den grond los te
maken en gaten te steken. —
ev. w. — den grond er mede
bewerken en bepoten.

TOEGEL — door- of afgebroken;
afbreken; stuk, brok, bij

telling. — *ev. w.* — iets door-
breken, doorsnijden, -hak-
ken, afknippen enz.; een veld
voor de tweede maal ploeg-
gen, dwars over de eerste vo-
ren. — AN — ook bij stuk-
ken en brokken, *lv.* in 't
spreken van een taal, telkens
met woorden uit een ande-
re taal er tusschen.

TOEGI — de haren aan een padi-
aar.

TOEGOE — paal, kolom, merk-
paal. — WATES — — grens-
paal, grensteeken.

TOEGGER en *ev. w.* — al door blij-
ven, niet weggaan van iets,
doorwerken. — *tr.* — al door
blijven op of bij of in; on-
afgebroken bewaken of zor-
gen voor.

TOEHOE — getrouw; getrouw-
heid. — SE — — in trouwe,
werkelijk; in ernst, inder-
daad. — *tr.* — getrouw blij-
ven aan, trouw nakomen;
zich bevestigen, blijken
waar te zijn. — KÉ — AN
— bewaarheid. — AN of
TOEHONAN en GOEGON —
AN — ligtgeloovig.

PI — of PINTOEHOE | *ev. w.*
— gehoorzamen, geloovig
luisteren naar. — AN —
volgzaam.

TOEKANG — ambachtsman;
-maker, -werker, -bezorger;
baas, hoofd.

TOEKAR — gevecht zonder wa-
pens en zonder worstelen. —
— PADOE — twisten, ge-

krakeel. — KÉ — — ver-
bastering, verbasterd, in de
taal. — *tr.* — twisten, kra-
keelen met *iem.* — *cs.* —
geld wisselen.

TOEKEL — streng garen. — *ev.*
w. — tot een streng winden.

TOEKOE n., TOEMBAS k., MENDET
k. i. — koopen; bouwgrond en
drg. huren; gekocht, ge-
huurd. — *ev. w.* — den koop
van iets aangaan; van *iem.*
koopen, *iem.* iets afkoopen.
— ADOL-TINOEKOE of —
TINOEKOE — met elkander
handel drijven. — *tr.* — van
of bij *iem.* koopen; een som
gelds geven voor een meisje
om het tot vrouw te hebben.
— AN — ook koopgoederen,
een koop; koopsom voor een
vrouw. — PE — —, PI — en
PENOEKOE — ook koopgeld,
kosten van iets; koop. — PE-
— AN — koopprijs, koop-
geld.

TOEKENG — zonder staart of
stuit, een kip.

TOEKEP — aangezicht, mond, oogen
of ooren met de hand of de
handen bedekken. — *ev. w.*
— *iem.* overrompelen, oplit-
ten, schaken.

TOELĀ | KÉ — en KÉ db. — een
onrustig of rampspoedig le-
ven leiden.

TOELAD | *ev. w.* — navolgen,
als voorbeeld volgen; na-
maken. — AN — voorbeeld,
om na te volgen. — *ldb.* AN —
tot voorbeeld nemen.

TOELAPĀ = TĒLĀPĀ.

TOELAH = WALAT (*verk. van WALAT-OELAH?*).

TOELALANG = TĒLALANG.

TOELANG - een bak voor krelgevechten; middelstuk in de versieringen op den nok van een dak.

TOELAQ - terugkaatsing enz.; tot afwering; op den zelfden dag terugkeeren van een togt ergens heen; van een kip: zwart met witte vlekken. — BĀRĀ - ballast in een vaartuig. — BALIQ - omgekeerd uitkomen, een droom enz. — *ev. w.* - iets terugkaatsen, terug- of afwijzen, afweren, terugzenden; aanstonds den terugtogt aannemen. — *tr.* - een afwerings- of bezweringsmiddel aanwenden tegen. — *AN* - opening in een sawah-dammetje voor den afloop van 't water op een andere sawah.

TOELAR | *ev. w.* - zich overplanten of mededeelen, overgaan op iets of iem. anders; overnemen, krijgen, ontvangen, vragen om over te nemen enz., overnemen en verder brengen of vertellen. — *tr.* - zich overplanten op, besmetten, aansteken; aanstekend. — *tstv.* - besmettelijk; mededoen door de kracht van 't voorbeeld. — *AN* - ook besmetting.

TOELASIH = TĒLASIH.

TOELATĒN = TĒLATĒN.

TOELI 1°. *ml.* = BOEDĒG.

2°. | — *AN* - echt, louter, onvermengd, onvervalscht.

3°. | *tstv. en ev. w. n.*, TOEMOENTĒN, NOENTĒN *k.* - wel dra, vervolgens, ten spoedigste, aanstonds; daarop of onmiddellijk volgend. — *ev. w. db.* - spoedig na elkander, telkens.

TOELIS *n.*, SERAT *k.* - schrift, geteekende of geschilderde figuren of trekken; opschrift. — TOELIS *k. n.* - deel van 't noodlot, beschoren lot. — DJOEROE — - schrijver, klerk. — *ev. w.* - schrijven; schrijven op; figuren teekenen. — *tr.* - schrijven op, beschrijven; opschrijven. — *ldb.* *AN* - ook briefwisseling houden. — PĒNOELISAN - schrijf-lessenaar, -tafel, -vertrek, -mes (*pennemes*).

TOELĒNG - hulp; hulp verleen en, bijstaan; help! — *ev. w.* - iem. helpen, een dienst of vriendelijkheid bewijzen, iem. aan iets helpen. — *tr.* - bijstaan, op-, voort-, uithelpen, redden. — *AN* - ook behulpzaam; hulpvaardigheid; hulp, waaraan of waarmede iem. geholpen wordt of te helpen is.

PI — - hulp, onderstand, redding, dienst; helpen, een dienst bewijzen. — *tr.* - helpen, redden, iem. aan iets helpen of met iets bijstaan.

— *AN* - onderstand, hetgene waarmede iem. geholpen of gered wordt.

TOELĒP | *ev. w.* - met een blanspijp schieten of op iets schieten. — *AN* - blaaspijp.

TOELĒR | *ev. w.* - uit belangstelling nader berigt inwinnen. — *tstv.* - 't zelfde; zich al meer verbreiden.

TOELĒS - ongestoord, duurzaam, voorspoedig, welig, gedijen; getrouw, zuiver, volmaakt. — *ev. w.* - voortduren; getrouw voortgaan. — *cs.* - ook bestendigen, ongestoord gelukkig maken. — *AN* - gelukkig, tierig, goed voort willen; voorspoed, bestendigheid, welvaart, vruchtbaarheid.

TOEM of ETĒM - als een pakje in een blad gaar gestoomd met gekruide saus, een lekkernij, visch enz. — *ev. w. of* NOĒNGĒM - zoo stoomen. — *db.* *AN* - zoo toebereide lekkernijen enz.

TOEMĀ *k. n.*, ITIQ *k. i.* - luis.

TOEMAN - gewend, gewoon worden, gewennen aan iets. — *ev. w.* - zich gewennen.

TOEMANG - sluitsteen vóór aan een fornuisgat. — *AN* - vuurhaard.

TOEMANINAH - *verb. van* MĒT-MAĒNAH.

TOEMBAL - talisman, afweringsmiddel van ziekte, gevaar of onheil. — *tr.* - een

talisman gebruiken tegen of bij.

TOEMBAQ *n.*, WAHOS *k.* - lange piek; 't piekijzer; meetroede. — *ev. w.* - met een piek steken; beschuldigen, betichten.

TOEMBAS - *z.* TOEKOE.

TOEMBĒNG - sluitkeg; kop van een opium- of tabakspijp. — *ev. w.* - ergens een keg inslaan, een gal of reet of lek stoppen met een stukje hout.

TOEMBOE - vierkante gevlochten mand zonder voet.

TOEMBĒQ 1°. - bons, stoot, stomp; bonzen, botsen, stooten, in aanvaring komen; gelijk invallen met iets anders, ineenloopen, zamen-treffen. — MĀNGSĀ — - de tijd wanneer op den middag de schaduw met het ligchaam zamenvalt, d. i. de zon in het toppunt staat. — *ev. w.* - botsen enz. tegen. — PĒNOEMBĒQ - ook een visch die vaak tegen vaartuigen enz. aan botst, de bots-kop?

2°. - een geregt van vleesch met kokosmelk.

TOEMBRAS *n.*, TĒMBRAS *k.* | *ev. w.* - zich sterk voortplanten zonder verbastering; overerven, van geslacht op geslacht overgaan, ook zeden, gewoonten, ondegden.

TOEMĒNGGĒNG - een titel van regenten, ook van zekere vrou-

welijke hoofdbeamble aan 't hof.

TOEMINAH - *verb.* van MÊT-MAÏNAH.

TOEMIS = TOMIS.

TOEMOENTER = TOEMOETER, z. TOETER.

TOEMES (van TÔES) - doorziepen, doordringen, zich mededeelen, overgaan, *vochtigheid, geneeskracht, vergif, smaak enz.*, ook in 't bloed en door 't zeg; ook van een pijn: consensueel, medelijdend, weerpijn. — *tr.* - dringen in, aansteken *enz.* — KE — AN - aangedaan, *bv.* door een geur of stank, er naar ruiken, smaken *enz.*; medelijdend, een lichaamsdeel.

TOEMET (van TÔET) - z. ILOE 3°.

TOEMON - z. TON.

TOEMONINAH - *verb.* van MÊT-MAÏNAH.

TOEMPĀ | *db.* en *ev. w. db.* - opeengehoopt; 't eene op 't andere, herhaaldelijk, snel elkander opvolgend.

TOEMPAL - oplegsel, opgelegde rand, passement; rand of middelstreep van verschillende kleur of tekening. — *tr.* - met passement *enz.* beleggen.

TOEMPANG - op elkander gelegd of liggend; of — SARI - de trapswijze op elkander liggende balken van een middelgebindte. — *ev. w.* - opleggen; mederijden, -varen, van een reisgelegen-

heid gebruik maken; bij *iem.* inwonen. — *tr.* - *er-gens* op iets zetten of leggen, *er* overheen doen of aandoen, medereizen met, inwonen bij; op een gezegde van *iem.* iets bovenop zeggen, *er* aan toevoegen, *er* tusschenin spreken, *er* iets tegen zeggen. — *tstv.* - *er-gens* op liggen of staan; hooger staan, boven, 't water op hoogere sawahs. — AN - ook hoop, stapel; reisgelegenheid, vertrekkend voertuig om op mede te reizen; gelegenheid tot inwoning.

TOEMPAQ 1°. | *ev. w.* - komen of gekomen zijn tot aan een punt, tijd, tegen, loopen tegen, op handen hebben.

2°. = TOEMPEK.

3°. - z. TOENGGANG.

TOEMPEK | *ev. w.* - geheel uitstorten of uitschudden; geheel uitputten, mededeelen, uitkramen, *bv.* zijn geleerdheid.

TOEMPENG - een hoop gekookte rijst zoals die uit de hoekoestan komt, in den vorm van een ronde piramide.

TOEMPER - brandend stuk hout.

TOEMPES - verdelgd, uitgeroeid, uitgestorven. — *ev. w.* - verdelen *enz.*

TOEMPI - geledingsschot van bam'ce.

TOEMPLAQ of TOEMPLEK | *ev. w.* - uitstorten, overstorten.

TOEMPOE | *ev. w.* - visschen of

jagen in een afgesloten plaats.

TOEMPQEQ - opgestapeld, op een hoop; zich ophoopen, ook veel worden. — *ev. w.* - stapelen, ophoopen.

TOEMPER = TOEMPES.

TOENĀ k. n., TOENĪ k. d. - na-deel, schade, verlies, afbreuk, gebrek, gebrekkig; schade hebben; falen — *tr.* - benadeelen. — *cs.* - ook met schade verkoopen; met schade geschieden, *ven koop.* — PI — of PI — AN - schade, verlies.

TOENDJANG | *ev. w.* - tegenaan loopen of stooten of rijden; op aan- of inloopen.

TOENDJEL | *ev. w.* - achterop of achternakomen, volgen.

TOENDJEM - helling, afhelling; overhelling, neiging v. 't hart. — *ev. w.* - schuin afloopen; neigen, 't hart; diep indringen, een steek met een wapen; den kop tegen den grond zetten of houden, een woedende buffel *enz.*; duiken met den kop op den grond, een vlieger. — *tstv.* - diep indringen, ook in 't gemord.

TOENDJENG 1°. - waterlelie, witte lotus; de metalen punt onder aan de schacht v. e. lans. — *ev. w.* - met de onderpunt van een lans steken.

2°. of SEKAR — - ijzer-vitriool, zwavelzuur ijzer. — *ev. w.* - een wond *enz.* er

mede behandelen.

TOENĀ - op of boven of na of achter elkander, dubbel, -voudig, met trappen of rijen *enz.*, laag, verdieping, trap, rij, gelid, keer. — *db.* - trapswijze, laagswijze; keer op keer, kort op elkander, *enz.* — *ev. w.* - stapelen, dubbel of veelvoudig leggen; kort op elkander doen *enz.*; afwisselen, beurtelings 't eene en 't andere doen. — *ev. w. db.* - van elkander overnemen en verder doen gaan.

— AN - wisselstation van paarden of lastdragers; wissel-, paarden of -dragers. — *ev. w.* - een paard huren tot een volgend station. — *tr.* - *iem.* van een paard of lastdragers voorzien tot het volgende station.

TOENPES | *ev. w.* - navraag doen bij *iem.* omtrent iets kwads dat hij gezegd zou hebben.

TOENDPEN - geheele tros pisang, zoo als ze aan de struik groeit. — AN - ook kruin of kroon v. e. pisangstruik.

TOENDENG 1°. | *ev. w.* - *iem.* wegsturen, bevelen heen te gaan, wegsturen, verstooten. 2°. - lokker, tam hert *enz.* om andere te vangen. — *ev. w.* - lokken, als *bov.*

TOENDQEQ - k. i. van KETEMOE, bij TEMOE.

TOENGGAL n., TOENGGIL k. - 't

zelfde, één en 't zelfde, iets gemeen of te zamen hebben, te zamen, bijeen; gelijk. — É — iets van de zelfde soort of verzameling, de anderen. — SE — en SENOENGAL enz. — z. SIDIJ. — *ev. w.* — zich vereenigen met iem. of iets tot één geheel of gezelschap enz., gemeene zaak maken met iem.; één stuk of één geheel uitmaken; bij anderen staan of zitten of blijven, zamen iets doen. — *tr.* — bij iets 't eene of 't andere doen, voegen, het er mede vereenigen; zich vereenigen met iem. gevoelen enz. — PE — AN — gemeenschap. — PENOENGALAN enz. — bijbehorend, van de zelfde soort of troep of categorie enz., medegehoorten. — SEPENOENGALANÉ — en alle dergelijke, en zoo voort.

TOENGGAŃ 1°. — *ergens* op zitten of zich er bovenop vertoonen, z. a. de zon op de bergen of op de boomen in den tuin. — AN — de rug of bovenrand v. e. berg.

2°. n., TOEMPAQ k., TITI k. i. | *ev. w.* — op of in een voertuig, paard of vaartuig zitten, rijden of varen; schrijlings op iets zitten; te, op, in — *tr.* — rijden of varen op of in, bestijgen, berijden. — AN — ook voer- of vaartuig, rijbeest.

TOENGGAQ — staande boom- of rietstronk; met een stam groeiend, planten, geen kruip- of klimgewassen. — TENGAH — onzijdig, geen partij kiezend. — *ev. w.* — tegen een boomstronk leunen; achterstallig zijn in een betaling of werk. — KE — — zijn voet stooten aan een stronk. — *cs.* — iem. niet meê tellen, zich niet met hem inlaten. — AN — achterstal; gewezen, voormalig.

TOENGGAŃ — z. TOENGGAŃ.

TOENGGOE n., TENGGA k. — oppassen, 't opzigt hebben, toezigt houden, bedienen; 't bestuur hebben; bewaker. — *ev. w.* — passen of toezien op, zorg dragen voor. — *tr.* — blijven oppassen of waken bij, blijven wachten op. — AN — ook oppasser, bediende; pandeling; boschswijn; post, betrekking. — PE — — toezigt, opzigt. — PE — AN — ook wachthuisje.

TOENGGAŃ k. n., TANGGA k. d. — bovenuitstekend. — WOELENG — wit met enkele zwarte veêren, een kip of haan. — ldb. — de middelste vinger. — PENOENGGAŃ — uitstekendste, puik; de middelste, uitstekende steen onder gezette juweelen; de middelste vinger.

TOENGGAŃ n., TENGGAQ k., SAHOS, TJAHS k. i. — de wacht

over dag; die houden; de dienstbeurt hebben; geringe bediende die niet op het erf woont. — *ev. w.* — als toenggaŃ dienen. — *tr.* — wacht of dienst hebben bij iem.

TOENI — z. TOENI.

TOENGKĀ 1°. ml. — stut, niet tegen, maar onder iets.

2°. | *ev. w.* — weldra volgen of doen volgen.

TOENGKAQ — hiel. — A — — iem. op de hielen volgen. — *ev. w.* — op de hielen volgen; achterna zenden; op de hielen trappen. — AN — hak v. e. schoeisel.

TOENGKEB — omgekeerd, uitgestort; oproeping of 't uitkomen van alle mannen uit een desa. — *ev. w.* — omkeeren, uitschudden; iets vangen onder een mand, hoed of drg.; met zijn allen iets aanvatten of te hulp schieten.

TOENGKOE — losse vuurhaard van steenen. — *ev. w.* — zonder opkijken aan iets werken, met onverdeelde aandacht.

TROENGKOE | *ev. w.* — maar doorloopen, zich niet laten weêrhouden; volharden in iets verkeerd tegen alle vermaningen in.

TOENGKĀ | *ev. w.* — bukken, zich onderwerpen; met een verrassing overvallen, slaan of ombrengen; zich ongemerkt wegmaken. — KE — —

— afgeleid van gedachten, afgetrokken, al zijn aandacht op iets anders hebben; verschalkt of verrast worden, onverhoeds. — *tr.* — 't hoofd over iets heen buigen of houden; aandachtig er bij staan of zitten; zich geheel wijden aan, met de borst er zich op toelagen. — KE — AN — ook in tegenwoordigheid of onder de oogen van iem. — *cs.* — iets gebukt of naar beneden gerigt of gebogen houden of buigen; iem. onderwerpen; verschalken. — *tslv.* — met het hoofd voorover; met neêrgebogen top; naar omhoog gerigt.

TOENGTOENG — TOENGTOENG.

TOENTAQ 1°. — uitgestort. — *ev. w.* — een pot en drg. of den inhoud uitstorten, overstorten.

2°. — z. WOETAH 2°.

TOENTAS — TOENTAS.

TOENTĒN | *ev. w.* en *tslv.* — z. TOELI 3°.

TOENTĒM — zich hereenigen of weder tot één verzamelen; heelen, een breuk of wond. — *ev. w.* — in den vorigen staat herstellen. — *cs.* — ook hereenigen; door rust tot nieuwe krachten brengen.

TOENTĒN | *ev. w.* — leiden, ook aan de hand of aan een touw; den weg wijzen door meê te gaan, geleiden; onderrigten, teregtwijzen, sturen,

onderrigtende voorgaan; verleiden, voeren, brengen, *z. a. tot kwaad, tot armoede.* — PENOENTEN — ook wegwijzer, leidsman of -vrouw; verleider.

TROENTEN — aan de hand; naar vervolg, geleidelijk. — AN — elkander bij de hand vasthouden *in 't gaan*; zoo als ze op elkander volgen, in volgorde, zonder over te slaan.

TOENTENG — de slag of 't slagkoordje *v. e. zweerp*; een weinig, een tikje, een beetje, ietwat.

TOENTET — de bloemknop van de pisang; nier, de nieren (?); 't hart (?).

TOENTENG — een goudgewicht: $\frac{1}{3}$ sāgā.

TOEPIKSA | *ev. w.* — naauwkeurig onderzoeken of nagaan; met aandacht lezen.

TŒQ 1°. — bron, oorsprong *v. e. rivier*; bron, eerste oorzaak van iets.

2°. — tafeltje voor de sirihdoos van den Soesoekoenan bij Gèrèbèg; of IEMARI — bordekast, etenskast.

TŒR 1°. — en, daarbij, en dat, en dan, en dat terwijl.

2°. — E en TOERÉNÉ — DJAR en DJARÉNÉ.

TOERAH *k. n.*, en soms TIRAH *k. d.* — overschieten, een overschot hebben of geven. — AN — overschot, wat overgehouden wordt.

TOERANGGA *k. i.* — rijpaard. — KĒ — AN *k. n.* — de ken-teekens, op 't lichaam, van den goeden of slechten aard van paarden, katten, gèmaqs, perkoeloets enz.

TOERAS — *z.* TOEREN 2°. en OEJĒH. — AN *k. i.* — om bij of na de waterlozing te gebruiken. — PENOERAS *k. n.* — donderbus.

TOERI, — POETIH en — BANG — twee srtn. van acacia: witte en roode.

TOERKI — Turksch.

TOEROE *n.*, TILĒM *k.*, SARÉ *k. i.* — slaap, 't slapen; slapen, te bed gaan. — *tr.* — slapen en liggen op iets; bij een vrouw slapen. — *cs.* — ook te slapen leggen; een voorwerp plat neêrleggen. — AN — liggen als iemand die slaapt, liggende rust nemen; plat neêrleggen, een voorwerp. — KĒ — AN, KĒ-SARÉJAN — in slaap vallen; zich verslapen. — PE — AN — slaapplaats, ledékant.

TOERĒH 1°. — aftrekken, afgetrokken, kleur of kracht afgeven, iets dat in een vocht gezet is, een aftreksel verfstof enz., afgeven, zich ergens aan mededeelen, kleur verliezen door nattigheid; 't water waarin een wonderdadige kris of ander amulet gelegd is geweest, dat tot medicijn dient; zich door besmetting mededeelen of o-

verplanten, een ziekte of kwaal, ook door 't zogen aan 't zoogkind, ook van de kracht van een geneesmiddel. — *ev. w.* — met een straal gieten en begieten; een ziekte overplanten, als bov. — *tr.* — begieten, besmetten en werking uitoefenen op, als bov. 2°. | *ldv.* — TOERAS, lij OEJĒH.

3°. — *z.* TRŒTJOH 2°.

TOERĒN 1°. — 't nederdalen, 't afkomen; overgeërfd, van ouders op kinderen overgegaan; steil, sterk hellend, steilheid, *v. e. dak* enz. — *tslv.* — pas van 't nest gedaald, een kippekuiken.

2°. *n.*, TĒPAQ *k.*, TOERAS, WĒJIL *k. i.* — afstamming, afkomst; afstammeling, nazaat, naneef, nageslacht. — *db. tslv.* — van geslacht tot geslacht. — *cs.* — stamvader zijn van, verwekken. — AN — geslacht van nakomelingen.

3°. *n.*, TĒPAQ *k. en k. i.* | *tslv.* — naar beneden gaan of komen, neêrdalen, afklommen; overgaan, overerven; bijdragen, to hulp komen, in werkzaamheden, 't eene dorp of distrikt om 't andere. — *tr.* — iets afdalen; neêrdalen tot of op; een dorp enz. bijstaan of hulp verleen. — AN — ook iem. uit een hogere landstreek.

4°. *n.*, TĒPAQ *k.* | *ev. w.* —

afschrijven, namaken, na-teekenen enz.; overzetten, vertalen. — *tr.* — als een kopie gelijken op. — AN — afschrift, vertaling.

TOERŒQ (*gemeen wrd.*) — PA-WADONAN, *z.* WADON. —

BON — bubo, liesgezwel, *venersisch* of *and.*

TOERĒS — stek; nieuw gemaakte afdeeling. — *ev. w.* — een stek snijden.

TOERĒT — goed in volgorde of zamenhang, goed geproportioneerd; langs, al gaande langs of over. — BANGĒN — — — volzaam, gewillig, gehoorzaam. — *ev. w.* — volgen, langs heen gaan of klimmen of dalen, een weg, een raad enz. volgen; zich voegen naar, inwilligen; regt door iets heen loopen; met een vaartuig, afhouden, den wind meer achter nemen; 't water leiden, door een waterleiding naar de sawah enz. — *ev. w. db.* — van plek tot plek of van huis tot huis gaan. — *db. ev. w.* — in geregelde zamenhang voortloopen. — *tr.* — volgen, navolgen; naschrijven; inwilligen, opvolgen, toegeven.

PI — — — toegeven, inschikken; inschikkelijk; inschikkelijkheid. — *ev. w.* — zich voegen naar iets, verlangen, gewillig gehoorzamen. — *tr.* — NOEROETI.

TOER-SINĀ - de berg Sināi.

TES 1°. - afkomst, oorsprong; afstammeling, kroost, kind; van zuiver bloed of echt ras. — AN - afgeleid, van e. o. a. afkomst, afstammeling.

2°. of ETES - af- of uitgedroopen, droog geworden, afgedroogd. — ev. w. - iets droogen of afdroogen, als bov. — cs. - ook uit te druipen zetten of hangen. — AN - afgedroopen of afgestroomd, water, van hoogere swaaks op lagere.

TET of ETET - volgen, langs. — BOERI - achterop volgen. — SIDI - de eene na den andere. — KA — medegeraakt, mede. — KA — AN - achtervolgd geraakt, iets onder of bij zich krijgen, met zich voeren of slepen, gepaard gaan met. — NGETET-BOERI - achterop volgen. — NGENET - z. ANET. — cs. - achterna gaan, volgen. — TOETANÉ (verk. van PATOETANÉ) - 't is heel wel mogelijk, 't zou wel kunnen zijn.

TOETAS - droog uitgeperst of uitgewrongen of uitgedroopen enz., geheel van vocht bevrijd of beroofd; v. e. geslagt beest, als al het bloed er uit geloopen is; ook van 't rocht: er geheel en al uit; geheel verdwenen, verdreven of genezen, een onge-

seldheid. — ev. w. - droog uitpersen enz., geheel verdrijven.

TOETOE n., GENTANG k. | ev. w. - rijststampen, en de rijst stampen, door stampen ontbolsteren.

TOETEG n., DOEGI (sprkl.), DOEMOEGI k. - tot aan 't einde, geëindigd; gekomen of aangekomen waar men heen ging; tot aan; vervolg, om daarmee of met een later vervolgen einde te brengen; tot voldoening, genoeg. — ev. w. - tot het uiterste, ten volle doen, tot voldoening of verzadiging, den lust geheel boeten; een geheelen tijd door. — tr. - aan een verlangen enz. voldoen; bereiken, inhalen; het rooijen of gedaan krijgen. — cs. - ook bevrediging doen erlangen; voortzetten, vervolgen als bov.

TOETEH n., TETAH k. 1°. | ev. w. en tr. - een boom snoeijen, uitdunnen.

2°. | ev. w. - bij den in de schijf zittenden pijl van zijn mededinger ook een pijl in de schijf schieten; een aankomenden pijl van den vijand met een pijl treffen en stuiten.

3°. | ev. w. - iets wijten aan iem.; iem. verwijtingen doen. — KE — behebd met iets.

4°. | ev. w. - toenemen, verergeren, een kwaal of onheil.

TOETEL - stip, stippel, spikkel, kleine vlek; gevlekt; iets om te deppen. — MATJAN — panter. — PETIS - van dicht bij, à bout portant schieten of gooijen. — ev. w. - stippelen; instippen; deppen, afdeppen; aanstippen, aantekenen, een lijst invullen.

TOETEP - deksel, capsule, stop, kurk; 't aangezicht met den sluijer bedekken; zich iets, bv. den neus, toestoppen; dicht, gesloten; besluit, einde. — ev. w. - digtmaken, sluiten, verzegelen, omsluiten; iem. opsluiten, gevangen zetten. — tr. - ook bedekken, bedekt houden; en = NOISEH, z. INEB. — PENOETEP - ook de laatste van een rij of reeks; slot, einde.

TOETER 1°. n., SANDJANG k. (PAWEH, PAWAN, NGANDIKĀ k. i.) - zeggen of mededeelen aan iem.; wat gezegd wordt. — tr. - zeggen enz. aan. — cs. - van iets mededeeling doen; van iem. of iets zeggen.

PITOETER k. n., PISANDJANG k. d. - iems. zeggen; onderligting, vermaning, leering; te zeggen hebben, onderligten. — tr. - iem. onderligten, vermanen, over iets onderhouden.

2°. | TAWON — een klein srt. van wesp.

TOETES - bindsel van dunne reepjes bamboe. — ev. w. - zulk bindsel maken; bamboe tot toetoes snijden; er mede binden, hechten of rijgen.

TOETET 1°. - tam, mak; gedwee; makheid. — ev. w. - zich mak of gedwee houden. — ev. w. ldb. - mak maken, temmen.

2°. | tr. - achternagaan, trachten te achterhalen; zoeken te redden door het te grijpen en weg te trekken.

TOEWĀ n., SĒPĒH k., SĒPAH k. d. - oud, bejaard; volwassen; goed doorgemaakt; gaar, vloeibare kooksels; donker, kleuren; hoog, ver gevoerd, zwangerschap; van fijn alloo, goud; met geringe helling, een dak. — WONG — bejaard of volwassen mensch; ouders, vader of moeder, of oudere bloedverwant. — WONG TOEWĀ - ouders; oudere menschen. — MĀRĀ — schoonvader of -moeder. — KAMI —, n. en k., PINI — k. i. - oudste of voornaamste, naaste medestander van een hoofd of den Vorst, bij afwezigheid zijn vertegenwoordiger. — NOEWANI k. n. - als oudste 't beheer over iets hebben; ook met ldb. - in een twist van kinderen voor zijn kind partij trekken; zijn vaderlijk gezag of regt laten gelden omtrent zijn kind;

als oudere tusschenbeiden komen.

TOEWÁDJĚH - standvastig, ferm, niet wankelen, zich getrouw houden aan zijn werk of pligt.

TOEWĀH - z. TOEWĚH.

TOEWAKĚP - zich gelaten onderwerpen.

TOEWAN - heer, mijnheer, Gij, UEd., van Europeanen, Arabieren en hadji's; ook in 't aanspreken van een godheid.

TOEWANG = TOWANG.

TOEWAQ = TJOKWAQ 2°.

TOEWAS - vrucht, loon, voordeel van een moeite of werk. — tr. - loonen, beloonen. — PE — of PI — - be- looning.

TOEWĀWĀ - z. v. a. KAMITOE- WĀ (z. TOEWĀ); een mede- stander van een deschoofd.

TOEWĚK - iets om zich of een andere te doorsteken; door- steking; doorsteken. — ev. w. - iem. doorsteken.

TOEWĚQ (graf wrd.) = TOEWĀ.

TOEWI - z. TILIQ.

TOEWIN en (defstig) PI — of API — - en, alsmede, als- ook.

TOEWĚH k. n., TOEWĀH k. d. - groeijen, wassen; op- of uit- schieten; zich ontwikkelen, opkomen; leven; iems. leven of leeftijd; groei, ontwikke- ling; wat groeit en leeft; schepsel; kroost, kind; nok- stut. — tr. - groeijen op iets; kroost hebben. — cs. -

ook kroost verwekken. —

AN - gewassen; onkruid.

TOEWĚNG - een kom, beker. — POETRA - kleine fijne kom.

TOEWĚQ - z. WARĚG.

TOG of ETOG 1°. - 't uiterste, laatste, verste, ergste enz.; zijn uiterste best doen; ten einde. — ENTING - 't al- leruiterste, zoo sterk moge- lijk. — ev. w. - tot het ni- terste brengen of inspan- nen; tot volle verzadiging toe; tot het laatste toe uit- schudden of uitstooten. — KA — - ook tot het hoog- ste punt gestegen; geheel volwassen; geheel verza- digd; geheel duidelijk ge- bleken, en besloten of be- paald, na lange onderzoeking of beraadslaging. — NGA — - zich ten hoogste inspan- nen, iems. krachten. — dh. AN - 't einde.

2°. - inwilliging; toegene- genheid. — ev. w. - toege- ven.

TÓGOG - heiningpaal. — ev. w. - blijven plakken en hun- keren.

TÓGRAT - natuurlijke aard, de natuur van iem. of iets; van natuur eigen; tot tweede natuur geworden.

TŌH of ETOH 1°. - zwarte moe- dervlek. — SEPAH - rood- achtige id.

2°. - inzet bij een wedding- schap, wat verwed of op 't

spel gezet wordt; wedding- schap; of ldb. of A — - op 't spel zetten, er aan wagen. — tr. - wedden op, het houden op de hand van; voor iem. iets wagen. — cs. - iets verwedden, wagen enz. — PA — AN - geschikt om er op te wedden.

TOJĀ - z. BANJOE.

TOKID - verzekering, bevesti- ging, bekrachtiging.

TOLĚH of TOLIH en ev. w. - 't hoofd omdraaijen, omzien; naar iem. of iets omzien, er aandacht aan wijden — MI- — - omzien naar. — KAMI- — EN - door het denken ergens aan in besluiteloos- heid of weifeling verkeerden.

TÒLOQ - keukenmandje voor kruiderijen enz.

TOM 1°. of ETOM - de indigo- plant en -bladen. — PA — AN - indigoveld en -plan- tage.

2°. | db. EN = TON-TÒNĚN.

TOMĀH k. n., TĚMAH k. d. - dunk, gedachte, meening over iem. — ev. w. - van iem. een dunk hebben, iets den- ken. — KE — - in verden- king komen.

TÒMBLOQ - grove bamboesche mand.

TÒMBONG - groote wijde bam- boesche mand; en = RÒM- HONG.

TÒMBOQ - toegift, aanvulsel, toelast; inzet, inleg, wat men ergens bij waagt; toege-

ven bij ruiling, er bij inschie- ten, ten offer brengen. — ev. w. - toegeven, bij ruiling. — tr. - toevoegen bij; aan- vullen; toegeven op; inleg- gen voor. — cs. - iets toe- geven, toeleggen enz, op- offeren, ten beste geven.

TOMIS - zekere toespits van ge- kruiden groenten met kokos- melt.

TÓMPO - rijstmaat.

TON n., TINGAL k. | SALAH — - z. SALAH. — lsb., gew. NI- NGALI k. - zien; ontmoeten, beleven.

KATON n., KĚTINGAL k. - te zien, in 't gezigt, zichtbaar; zich voordoen; 't voorkomen van iem. of iets; te zien krij- gen, iets kunnen zien. — ev. w. - zich laten zien, zich vertoonen, verschijnen. — tr. - verschijnen aan.

TÒNDJOQ | ev. w. - aanstooten tegen; gewelddadig aanran- den; iem. schriftelijk uitda- gen; een geschenk van eet- waren zenden met uitnoodi- ging tot een feest.

TONG - ton, kuip, vat, emmer, tobbe. — db. AN - groot vuurwerk.

TÓNGKĚNG - een klimop met geurige bloempjes.

TÓNGO en TÒNGONG = TJÓNGO.

TÓNTO | KE — = KĚTITIQ, KĚTĀRĀ.

TONTON (van TON) n., TINGAL k. | ev. w., NINGALI en ldb. - zien of kijken naar een

verlooning en drg. — NONTÒNI *k. n.* — op een kijkje gaan, een meisje gaan zien of het geslacht voorkomt om het ten huwelijck te vragen. — *cs.* — ten toon stellen, een vertooning maken van. — AN — schouwspel, vertooning, wat openbaar te kijken is, tentoonstelling. — AN of PE — AN *k. n.* — voorwerp van bekijk. — PE — NONTONAN — schouwplaats, waar wat te kijken is. — EN of KAMI — EN — *iets of iem.* steeds voor de verbeelding hebben, zich verbeelden het nog te zien.

TOP of ETOP = PÆR. — *tr.* — ook op iets wat verwedden. — PA — AN — speelhuis, dobbelbaan.

TOPAN — orkaan; geweldige overstroming.

TOPÈNG — masker, momaan-zigt, gemaskerd persoon; tooneelvertooning door maskers. — *ev. w.* — rondgaan met gemaskerde vertooningen.

TOPÈQKONG = TAPÈKONG.

TÒPI of TOPÍJO — *Europ.* hoed, pet.

TÓPLEQ — *srl.* van kindermutsje.

TÒPONG — *mijlervormig* hoofdsiersel van vorstelijke personen in de *wajang*. — PAKOE — — spijkers met hooge koppen.

TOQ | — ÍJIQ — *srl.* van spar-

bouler.

KA — (*s. rkl.*) = KATON, *z.*

TON. — *cs.* — zichtbaar maken, toonen, laten zien.

TOR 1°. — een werpspel van kinderen.

2°. | A — — boomen vellen.

3°. of ETOR | *ev. w.* — zijn lust botvieren. — *db.* AN — zamen wedijveren wie 't meeste kan of durft, tegen elkander op drinken, eten enz.

TORÈT — de wet van Mozes, de boeken van Mozes; 't eerste deel van 't Oude Testament.

TORO of KIAMBI — — lange sitsen kiel.

TÒROG — wat bij te passen of terug te geven is, waar te kort is of te veel is betaald; bijleggen, teruggeven. — *ev. w.* — geheel of gedeeltelijk voor zijn rekening nemen of vergoeden, wat men voor iem. gekocht heeft, maar dat te duur of niet goed gevonden wordt. — *tr.* — bijbetalen enz. tot iets, schadeloos stellen, voor zijn rekening nemen ten behoeve van.

TÒRONG = TÌORONG.

TOS = ATOS. — BARANG — of *db.* AN — edelgesteenten en edele metalen. — AN — *z.* BALÈNG en WÈSI.

TÒTOG — met het uiteinde aan iets raken of grenzen, reiken tot aan; hout of ijzer om te rammeijen, stormram, groot breekijs. — *ev.*

w. — met het uiteinde stooten of stuiten tegen; met de punt raken; rammeijen; aankomen, aanlanden. — AN — ook die van allen stooten krijgt, waar alles op verhaald wordt, op wien ieder zich wreekt, wrijfpaal, 't kind van de rekening.

TÒTOH | *tr.* — op iem. of iets wat verwedden. — AN — weddingchap; zamen een weddingchap aangaan, zamen spelen om winst; speelpartij om een inzet.

TÒTOL — hefboom, boom of spaak om kracht uit te oefenen; iets om een zaak meer aan te dringen. — *ev. w.* — met een boom ligten of voortduwen; een zaak aandringen.

TÒTOR — vuur van takken enz. in 't veld; zulk een vuur branden, zich er bij warmen. — *ev. w.* — een veldvuur aanleggen; takken afhakken; boomen vellen. — AN — aangelegd veldvuur.

TOWANG — ledige plek, opening in een rij of verzameling van gelijksoortige voorwerpen. — TAWANG — — met ledige handen, niets opgedaan hebben; ijdel, vruchteloos. — KE — AN = KETO-WÓNGAN.

TÒWONG — ledig, vacant, niet aanwezig; ophouden, stilstaan, nalaten, verzuimen; verzuimd. — *tr.* — iem. iets onthouden, niet toedeelen wat hij anders geregeld krijgt, overslaan, verzuimen, één of meer keeren. — KE — AN — ook ontbloot, gebrek lijden. — *cs.* — ook van zijn post wegblijven.

TÒWOQ — werpspies. — *ev. w.* — er mede werpen.

TRABAS — doorziepelen, vocht doorlaten. — AN — 't doorgeziepelde.

TRÁDJAQ = TLADJAQ.

TRÁDJANG — ook postuur, stand, houding. — *ev. w.* — op in of op aan of overheen loopen, er op losgaan, er regt doorheengaan of doorheenslaan; trotseren; een gebod of eed schenden, opzettelijk overtreden. — *tr.* — op iem. aanvallen.

TRADJEG — rij geplante stokken.

TRADJOE *k. n.*, TRAHOS *k. d.* — balans, weegschaal; 't gewicht van iets; waterpas; paslood. — *ev. w.* — wegen, afwegen; waterpas maken.

TRAGAL — afvallen, vruchten. — KE — — KÈTRIWALEN KÈTROETJOT.

TRAH *k. i.* — van een geslacht of familie.

TRAHOS — *z.* TRADJOE en TRASI.

TRAMBEL | *ev. w.* — zich iulaten met, meê gaan doen met anderen.

TRAMBOL | *ev. w.* — zich in een

gedrang begeven of onder een schare mengen, er tus-schen sluipen.

TRAMPIL - vlug van hand of geest, handig.

TRANG - z. TĒRANG.

TRANGGAL | *ev. w.* - den vijand in de flank vallen. — NRANGGAL GĒGĒR - opschudding maken. — KĒ — - getroffen, *bv. door een steen.*

TRANGKIL = PRIGĒL.

TRANJAK | *db.* - roekeloos, onbesuisd, vermetel.

TRANJAN - trektouw v. e. ro-gelverschrikker.

TRANTANG 1°. = TRANTJANG. 2°. - presenteerblad van vlechtwerk. — LOEKĒ — - een *srt.* van loeké.

TRANTJANG - doorzigtig, open-gewerkt; galig. — *ev. w.* - een gaatje of gaatjes ergens in maken.

TRANTJAG = TRÁTJAG.

TRANTĒN *en db.* - van plaats tot plaats, van dorp tot dorp *enz.* gaan, op een toyt nu hier dan daar vertoeven.

TRAP of ĒTRAP - wijze, ma-nier, ook lij 't geregeld schikken, gebruiken, doen *enz.*, trant, toepassing, be-hoorlijk gebruik, schikking. — BÁTĀ - 't metselen. — A — - ook regeling of schikkingen maken; schikking, wijze *enz.* — *ev. w.* of NĒRAP - geregeld leg-gen, schikken, in orde zet-ten. — NGĒTRAP BÁTĀ -

metselen. — *tr.* - ook op of aan een voorwerp iets gere-geld leggen, schikken, aan-doen; *iem.* een straf opleg-gen, vonnissen. — *cs.* - iets opleggen, aandoen, inzet-ten *enz.*; aanwenden, toe-passen; opzetten, in orde zetten. — *tslv.* - geplaatst *enz.* aan of op iets, opgezet, aangebracht, aangewend; passend, voegzaam, toepas-selijk.

PA — - regeling, verorde-ning; wijze, manier; regter-lijke uitspraak. — *ev. w.* - regelen, schikken, naar e-venredigheid bepalen. — *tr.* - ook *iem.* iets opleggen, straf, boete *enz.*

TRAPAS - kortstondig, spoedig op, door verkwisting *enz.*

TRAPSILĀ = TAPSILĀ.

TRASI *n.*, TRAHOS *k.* - een in-mengsel bij de spijzen, van vischjes of garnalen bereid.

TRATAG - aangelascht vlak afdak; tent met vlak dak.

TRATĒ - *srt.* van waterlelie of lotus met rozeroode bloe-men. — AN - beginnen te loopen met zich vast te houden of door een andere gesteund, een kind, of na een verlamming.

TRÁTJĀ - zoetwater-alikruik, rivierslakje.

TRÁTJAG - vlug omhoog, 't klimmen tegen een steile hoog-te op. — *ev. w.* en *tslv.* - vlug ergens tegen op loopen

of klimmen zonder zich vast te houden.

TRÁTJAH = RÁTJAH.

TRÁTJAP | OEDAN — - de eerste harde regens na lan-ge droogte. — KĒ — - vol scherpe punten, *z. a.* uit-stekende spijkers.

TRÁTJAK 1°. - hoof v. e. leest. — *ev. w.* - *iems.* hoofd on-noodig aanraken, onbe-scheiden de hand aan *iem.* uitsteken.

2°. | *ev. w.* = NGRÁTJAK, bij RÁTJAK 1°.

TRAWANG | *ev. w.* - doorluch-tig, met openingen; helder van geest. — AN - heldere lucht; een tooverformulier om in de toekomst te zien.

TRAWĒH - de luidruchtige a-vondgebeden in de vaste-maand.

TREBIL - moeilijk te begaan, een weg.

TREBIS 1°. - moeilijk op- of af te stijgen, een hoogte.

2°. - korporaal, soldaat of schutter die orders moet rondbrengen.

TREDJĒNG 1°. - vallei of ra-vijn met veel puntige stee-nen.

2°. - pootkramp v. e. haan.

TRÉKAH = TARÉKAH.

TRĒM | KA — - ergens blijven omdat men het er goed heeft.

TRĒMBAJAK - een groote zeevo-gel, blaauw en wit van kleur, *srt.* van pelikaan?

TRĒMBAJĒN = PRĒMBAJĒN, *z.* SOESOE.

TRĒMBALO = TĒMBALO.

TRĒMBOELĒN = RĒMBOELĒNG.

TRĒNDJĒL - opvulsel, aanvul-sel, complement, pakking; ingeboete stekken; sluitwig, spijker die achter in den kop van een perhoel gesla-gen wordt om vast te zetten. — *tr.* - opvullen om vast te leggen; inboeten, *enz.*

TRĒNDJĒH | KĒ — - *en tr.* - aantreffen, toevallig vinden of ontmoeten.

TRĒNGGALĒNG - *srt.* van civet-kat.

TRĒNGGILING - de miereneter? 't schubdier, de Javaansche duivel? — MĒNTĒQ - een veelpootig insect, dat bij aan-raking zich tot een bolletje in-eenrollt.

TRĒNGGINAS - vlug, knaphan-dig, rap.

TRĒNGGOELI - pijpkassia.

TRĒNGSĒNG - een *srt.* van wil-de pandan.

TRĒNJANG | *db.* - stram, haast niet voort kunnen, *iems.* beenen.

TRĒNJĒH - verbrijzeld, ver-gruisd, ook van 't hart.

TRĒNTĒN (*td.*) = TOĒRĒN 2°.

TRĒPĒS *en ev. w.* - dun, plat, weinig verheven of bol; half ingevallen, wangen.

TRĒSNĀ - liefde, toegenegen-heid; liefhebben; toegene-gen. — *tr.* - *iem.* liefheb-ben; *en* = NORĒONI (*s.* TOE-

ROE) *ten opzichte van een vrouw.* — *tsv.* — beminnelijk, lief, liefderijk. — KĒ — AN — liefde.

TRĒTĒP = TRĒTIS. — AN — de uitstekende onderste rij pannen *v. e. dak*, dakrand.

TRĒTJĒL = TJĒTJĒL.

TRĒTJĒP | TING — *en tsv.* — prikkelend van smaak; prikkelbaar, ligtgeraakt; met de punten in den grond steken.

TRĒDJĒL | — AN — *z. SOELĒH 3°.*

TRĒGOE *ml.* — *tapwe.*

TRĒMĀ *k. n.*, TRĒMAH *k.* — er meê tevreden zijn, er in berusten; tevredenheid, berusting; dank, danken. — *ev. w.* — zich tevreden stellen met; genoegen nemen in, voldaan zijn met, met welgevallen aannemen; verhooren; dankbaar zijn voor. — KĒ — — een gezegende uitwerking hebben; aannemelijk, welgevallig; gunsteling van de Godheid. — *tr.* — berusten in; aan *iem.* van minderen stand als gunstbewijs een meisje van hoogere familie ten huwelijk geven. — KA — AN — ook (*ld.*) = KAPARĒGAN, *z. AWĒH.* — *cs.* — ook aannemelijk of aangenaam maken; een meisje als *bov.* ten huwelijk geven. — PĒNRĒMĀ — ook tevredenheid, berusting; dank. — AN — ook een als *bov.* tot vrouw gegeven meisje.

TRĒNDJĒL | — AN = TRĒDJĒL — AN, *z. SOELĒH 3°.*

TRĒNGSĒL | — AN = RĒNGSĒL — AN.

TRĒNI — te klein, niet in evenredigheid met de andere deelen. — KĒ — — alleen, verlaten, onverzeld, zonder hulp, onverzorgd.

TRĒNIL — een kleine watervogel die een trippelenden gang heeft. — *db.* — trippelen, trippelend van gang.

TRĒNTĒM — *verb.* van TĒNTRĒM.

TRĒNTJĒNG — vlug of ligt van voeten of van gang.

TRĒSĒQ — de gemetselde of gepleisterde rand *v. e. verhoogden vloer*; de voorkant *v. de treden v. e. trap*; balk onder den wand *v. e. Jav. huis*, waar de stijlen in slaan.

TRĒSNĀ = TRĒSNĀ.

TRĒTĒP | *ev. w.* — al voortgaan — de een oog slaan op of gluren naar de dingen die men langz gaat.

TRĒTIQ | — AN = TRĒTĒSAN, *z. TĒTIS 1°.*

TRĒTJĒG = TRĒTJĒG.

TRĒWĀL en KĒ — — in 't ongereede, op 't oogenblik niet te vinden.

TRĒBOE *ml.* = TJĒROEBĒQ.

TRĒBĒS — spruit, scheut, loot, uitlooper; uitkomst van een voorspelling. — *ev. w.* — uitspruiten. — AN — uitloop van rivier of beek, uitloopen.

TRĒKĀ — een veldhutje opslaan en tijdelijk bewonen

om een plek te ontginnen enz. — *tr.* — op een eenzame plek zijn veldhutje opslaan; een plek bewaken om 't plantsoen enz.

TRĒKSI — *verb.* van instructie, voorschriften, instellingen.

TRĒEMPAH — onderlaag van planken enz. onder een wand en *drg.*; drempel; sandalen, losse leêren zolen met lussen. — IWAQ — — *srl.* van tongvisch.

TRĒENĀ | *tsv.* — jong, boombladen.

TRĒENDJĒL | *ev. w.* — tusschen een gedrang enz. zich heen wringen, doorheen dringen, tusschen dringen.

TRĒENJĀT | — AN — onbeschoft, beleedigend van manieren.

TRĒS — *z. TĒRĒS.*

TRĒSI = PROESI.

TRĒTJĒH | *tsv.* = ROEMOEDJĀQ, geschikt voor roedjaq.

TRĒTJĒQ — palissade, paalwerk, schoeijing, de afzonderlijke palen er van. — *ev. w.* — palissaderen, schoeijen, een rij palen enz. langs iets zetten.

TRĒTJĒT | KĒ — — ontglipt, uit de handen geraakt, verloren, kwijtgeraakt, ontvalen.

TRĒTĒL | *tr.* — *iem.* achterop komen; nadat aan *iem.* iets gedaan is, onmiddellijk daarop hem iets anders doen, daarenboven, nog.

TRĒTĒS 1°. — zeer klein *srl.* van aliekruijkes of zeeslakjes.

2°. | *ev. w. en tsv.* — overal langs gaan, een plaats overal doorgaan, tot ver heen rondgaan, met *e. o. a. doel.*

TRĒEWĀG 1°. — onrustig, gejaagd, 't hart.

2°. — afnemend, aan 't bedaren, *iems. drift.*

3°. | KĒ — — onder andere voorwerpen of menschen geraken en daardoor niet te ontdekken of te herkennen, ergens onder schuilen.

TRĒEWOE — ongeregeldheid, onlusten.

TRĒHI — in 't dobbelspel: worp van de drie drieën, vieren, vijven of zessen.

TRĒNTONG en TRĒNTONG = TRĒNTONG.

TRĒPONG — weversspoel, schietspoel, riet; of — PĒNGAWĒSAN — verrekijker.

TRĒSOG | TRĒSAG — — ruw, onbesuisd, ongemaniërd, van herhaald nederzetten, aanreiken enz., smijgend, lomp af en toe schuiven, duwen, rukken enz.

TRĒTJĒH 1°. — lek, lekken, de drup, doordruppen; vloeijen, de tranen. — *ev. w.* — druipen, zeere oogen. — *tr.* — belekken. — AN — plaats waar het lekt; vloeijen, de tranen.

TRĒTJĒS en TRĒTJĒS = TJĒRĒTJĒS.

TAKAH - hebzuchtig, inhalig.
 TAKAR = TAJAKAR en TEKÈR.
 TAKEH | db. - zich in een gesprek mengen.
 TAKER | db. - met de pooten krabbelen in de aarde enz.—
 KE — AN - happig te werk gaan, iem. die aan 't eten is.
 TANGKRANG | ME — — trotsch weigeren, zich niet laten dwingen.
 TANGKRING | ME — — MANGKRING (z. PANGKRING), van een vogel en bij 't verkoopen.
 TANGKROG | ME — — op iets verhevens zitten, ook bv. op een stoel enz. in tegenwoordigheid van hoogereren.
 TANGKROQ | ME — — z. bov.
 TANGTANG = TANTANG.
 TANGTENG - gegons v. e. bij en drg.
 TANTANG | ME — — z. bov.
 TAQ 1°. en db. - slag, geklop; klak! klop!
 2°. - verk. van ENTAQ in TAQ-ENTAQ.
 3°. | db. AN - verkeerd of onhebbelijk te werk gaan.
 TAR of ETAR - verk. van NGINTAR, z. INTAR. — ev. w. = NGETÈR, z. TÈR.
 TARIQ en — AN - rij, regel, gelid. — ev. w. - op een rij zetten.
 TATIT - bliksemlicht, de weërkaatsing van den bliksem in den regen of de dampwolletjes.
 TEG - lust, fut, zin. — db. AN - lustig zich weren, vol vro-

lijke beweging.
 TÈJOT | db. - kwaken, gekwaak van kikvorschen.
 TEKEL - nieuwe spruit uit den stam of den worlel; nieuw uitspruiten, een spruit maken; langs den kop nederwaarts gerigt, de horens v. e. buffel. — GOELÀ — — suiker uit een tweede spruit v. d. arènboom. — AN - loot, spruit.
 TEKEL | ME — — kort en dik, gedrongen van gestalte.
 TEKÈR | db. - in den grond enz. krabben of krabbelen of harken.
 TEKLEQ - houten sandalen, klompen met een leeren lus over den voet of een knop tusschen de teenen.
 TÉKOR 1°. - scheef opgetrokken of verdraaid, een voet, zoodat men op den hiel loopt.
 2°. - bak van oepih of blad, onderlegsel. — ev. w. - zulk een bak vouwen.
 TELÈNG = TELÈNG 3°, z. MANIQ 2°.
 TÉLO - een gevaarlijke ziekte van buffels enz.; de booze geest die ze veroorzaakt. — db. - bezwijken.
 TEMEL = GEMBEL.
 TEMPLIQ | SE — — een weinig, een kleintje.
 TENGEL | db. - te zwak om alleen te staan.
 TENGEL | MEN — — sterk van natuur, bestand tegen martelingen.

TENGÈR | db. - sprakeloos van verwondering.
 TÈNGKOL - verkromd van arm of been.
 TÈNGKOL - lapjespop. — ev. w. - van lapjes een pop maken.
 TÈNGKOL | db. en TÈNGAQ — — door de anderen niet geteld, voor niets ergens zijn, alléén zitten te kijken.
 TÈNGOR = TÈNGER.
 TÈNGTÈNG of TÈNTÈNG | ME — — — zich in postuur zetten, een moedige houding aannemen.
 TÈNTÈNG | ME — — — stijf, hard, een kussen en drg.; onverzettelijk, zich schrap zetten.
 TÈQ 1°. en db. - getik, geklop; tik!
 2°. - verk. van PÈTÈQ.
 TÈR - verk. van TÈTÈR.
 TÈR of ÈTÈR | ev. w. - stevig doorzetten, in 't gaan, driffig aanstappen.
 TÈRÈQ = TARIQ.
 TÈRÈQ | db. - gekir, kirren, v. e. duif; ledigzitten; sprakeloos van verwondering.
 TÈTÈL - uit elkander gaan of vallen of tornen, losgetornd. — ev. w. - iets tornen, los-tornen, uit het verband nemen. — tr. - ook uit elkander breken of nemen; een geslagt beest klein snijden.
 TÈTÈNG = TÈNTÈNG.
 TÈTÈQ of RÓNPÀ — — klapwaker. — ev. w. - kloppen, tikken; iets losslaan, afkloppen.

pen. — AN - kemirinoet; booze geest.
 TÈTÈR - uit zijn verband, uiteenvallen of -liggen; vernield; stuk, vol wonden of zweren. — EN - brokkelig, kruimelig. — tr. - uit elkander nemen, afbreken, 't bindsel losmaken. — KE — — AN - ook van iem. wien de gordel losgaat dat hem 't kleed van 't lijf valt; ontredderd. En z. bij KÈTÈTÈR.
 TÈTIL - jonge spruit; uitloopen.
 TÈKLOE = TÈKLOE.
 TÈNG en db. - klinkend; gerink, getingel; tingelen; rinkel! tingling! — db. AN - triangel; kleine klokjes.
 TÈNGIL | PÈ — — of PÈN — — 't uitspruiten enz. — ME — — of MÈN — — uitspruiten, boven den grond komen, gewassen.
 TÈQ 1°. en db. - getik; tik!
 2°. - verk. van OETIQ, in TÈQ-OETIQAN of TÈQ-TIQAN.
 TÈR of ÈTÈR | TÈR — — en ev. w. - vliegend loopen of voortsnellen.
 TÈS - verk. van OETIS, in TÈS-OETISAN - minnekozerij, de bijslaap.
 TÈTIL - een enkele, een stukje, brokje; bij enkelen uitvallen, bij stukjes afvallen; een oogziekte waarbij de oogharen uitvallen. — tr. - bij kleine stukjes of hoeveelheden of bij enkelen nemen

of uit- of afnemen, -trekken enz.; van alle of vele zaken ieder een weinig nemen of nuttigen of snoepen; bij kleine vrachtjes of stuks-gewijs (kleine zaken) weg-dragen.

TRITIL | *ev. w.* - veelvuldig knipoogen, als gebrek.

TITIQ 1°. | SE --- *n.*, KÉPIQ of SEKÉPIQ *k.* - weinig, een weinig. --- NJE --- - elk een weinig. --- NJE --- I - *iem.* iets verminderen.

2°. | *ev. w.* = NÉTÈQ (z. TÈTÈQ), met minder schel geluid; vuurslaan. --- AN - ook vuurslag.

TIWEL | TIWAL --- - *ver-*ward, *iems.* haren. --- NGÈ --- - onbetamelijk te werk gaan; onbehoorlijk er uitzien.

TLÈTOQ = TLÈTOQ.

TOEJEL - ligtekooi.

TOEKEL - uitspruiten, ontkiemen, opkomen, wassen, za-den, planten; voortkomen, ontspruiten. --- AN - ge-wassen; onkruid. --- KÈ --- AN - begroeid.

TOEKER | MÈN --- of NGÈ --- - snellen, *ergens* heensnel-len.

TOEMEQ | TOEMAQ --- - *verk.* van KETOEMAQ-KETOEMEQ.

TQEQ 1°. en *db.* - dof geklop, doffe slag of stoot; pof!

2°. of ETQEQ - *ergens* tegen-aan komen of raken. --- TQEQ --- - in 't honderd, scheef

en averegts.

TQER of ETQER - boogswijze straal van water, *z. a.* van een fontein. --- *tr.* - met een boogstraal begieten.

TOETQEQ - klophout, beukhout. --- *ev. w.* - kloppen. --- *tr.* ook beuken. --- AN - slag-instrumenten, gamelan; te bespreken of te behandelen zaak.

TOKOL en --- AN - loot, spruit.

TOL - *verk.* van KÉNTOL.

TOLANG = TONGLANG.

TOLÉ - knaap, knaapje, aan-spraakword.

TOLO | KATJANG --- - kruip-boontjes, een *srt.* van katjang.

TONGKONG = DODOQ. --- *ev. w.* - ook zitten of zich op-houden waar 't niet past.

TONGLANG | *db. en ev. w.* - hoog of lang of ver uitsteken, bo-ven of voorbij iets uitsteken.

TONGTONG = TONTONG.

TONOQ | *db.* - schoone houding *v. e. vrouw.*

TONTONG 1°. = KÉNTONGAN, seinblok (*z. KÉNTONG*).

2°. | MÈ --- of MÈN --- - met den kop of 't boven-ein-de *ergens* uitsteken of uit-kijken, den kop vooruitste-ken.

TONTOR - kap van een lamp of rijtuig.

TQEQ 1°. en *db.* - geklop.

2°. of ENTQEQ - enkel, niets anders of meer dan, louter. --- *db.* - geheel onver-mengd, klinkklaar.

3°. - *verk.* van GATOQ, in 't volgende.

TQEQ (ETQEQ) - LÈH - *verk.* van GATOQ-WELÈH. --- *ev. w.* - brutaal weg of rondweg *iem.* de waarheid zeggen.

TORL - *verk.* van GÉNTORL.

TOTIT - een spel met *Chin.* kaar-ten; dat spelen.

TOTOL 1°. | *ev. w.* - pikken, oppikken; pikkende bijten, een vogel. --- *ev. w. ldb.* - vreten, *id.*

2°. | KAMI --- EN = KAMI-SOSOLÈN.

TOTOQ - 't harde bekkeneel van sommige visschen; vrees *v. d.* voet; rug *v. d.* hand; schelp, huisje *v. schaaldieren*; schaal

v. e. schildpad; harde bast of schild van sommige torren. --- *ev. w.* - met de vuist of de knokkels kloppen; *iem.* vuisten, een vuiststomp ge-ven; stampen in een rijk; *v. de snede v. e. mes:* te dik zijn, niet genoeg geplet. --- AN - ook klem *v. e. goud-smid* om knooppes in te zetten voor 't uitbeitelen.

TOWOQ 1°. - pop van een wa-terschip met een steel ge-maakt.

2°. - branduitslag.

TRONTONG - heldere schijn, helder licht. --- *tr.* - beschij-nen, verlichten. --- *tslv.* - helder lichten.

W

WĀ 1°. = WAQ.

2°. - *verk.* van ÉWĀ.

WĀDĀ | *ev. w.* - smaden, la-ken, dus of soo schelden, smalen op, schimpen. --- *tr.* - smadelijk behandelen, een schimpnaam geven.

WADAL - wat *ergens* voor op-geofferd wordt, offer, prijs; veil hebben, opofferen; groot van koeken, *Jav. suiker.*

WADAT - ongehuwd leven; ce-libaat.

WADÉ 1°. - katoenen stoffen die te koop liggen.

2°. = SADÉ, *z. ADOL en DOL.*

WADER - een riviervisch. --- BANG - goudvisch.

WADI *n.*, WADOS *k.* 1°. - ge-heim, geheimzinnig; een

geheim, wat niet openbaar gemaakt mag worden, wat *ergens* achter steekt, een teer of gevaarlijk punt of onderwerp. --- *ldb.* - ver-borgenheid; een geheim hebben. --- *ev. w.* - geheim houden. --- MADÈNI *enz.* - *iem.* een geheim toevertrou-wen. --- NGWADÈNI *enz.* - voor *iem.* iets geheim hou-den.

2°. = WÈDI, WÈDOS.

WĀDJĀ 1°. *n.*, WAHOS *k.* - staal, 't metaal.

2°. - ijzeren braadpan. --- AN - aarden of kleine ijze-ren braadpan.

3°. - *z. OENTOE.*

4°. - *k. i. van PANGOT.*

WADYĀ = BĀLĀ.

WĀDJAG | ASOE --- = ASOE
ADJAG.

WĀDJANG | *ev. w.* - een wijfje
bespringen, treden. --- AN
- paren.

WĀDJAR - gewoon, met niets
bijzonders er bij of er on-
der, ongekruid, eenvoudig;
overblijvend nadat de beste
(*br. de zaaipadi*) er uit ge-
zocht zijn, de mindere soort;
ongekunsteld, onversierd,
eenvoudig.

WĀDJIB - pligt, verplicht zijn;
regt, regt hebben, bevoegd
zijn. --- *tr.* - *iem.* een ver-
plichting opleggen; magti-
gen; regt hebben op. --- *cs.*
- als een verplichting be-
schouwen; bevoegd verkla-
ren. --- KĒ --- AN - ver-
plicht, verplichting, verant-
woordelijkheid, aansprake-
lijkheid; gerechtigd, regt.

WĀDJIQ 1°. of SIKIL --- - de
koot *v. e. paard*.

2°. - *srt. van koek van kētan*.

WĀDJIR - vizier, wezier. --- *ev.*
w. - uitdeelen, uitdeeling
houden.

WĀDEL - klikken, aanbren-
gen. --- *ev. w.* - kwaad van
iem. aanbrengen, bebabbe-
len. --- *tr.* - bij *iem.* komen
klikken. --- *cs.* - verklikken.

WĀDENG - bijl. --- *ev. w.* - hak-
ken, af of doorkappen.

WADON, (*sprkt.*) WADOQ *n.*, ĒS-
TRI *k.* - vrouwelijk; vrouw;
iems. vrouw; wijfje; met dub-

bele pit, een kemiri. --- *ev. w.*

- vrouwziek. --- AN - wijf-
je om mee te paren; moer *v.*

e. schroef. --- EN - aan de
vrouwen, aan wellust over-

gegeven. --- PAĒSTRĒN - stuk
grond voor moezerij. --- PE-

--- AN, PEWĒSTRĒN, BA-
PONG *k. i.* - 't vrouwelijk

schaamdeel. --- KĒ --- AN,
KAĒSTRĒNAN - vrouwelijk-

heid, vrouwelijke aard; en
--- PEWADONAN *enz.*

WADOS - *z.* WADI 1°. en 2°.

WĀDAG - grof van stoffen en
stukken; onbeschaafd, lomp;
ruw; stoffelijk, tegenover gees-
telijk en etherisch.

WĀDAH - datgene waar iets in
gedaan wordt of in bevat
is: vat, zak, pot *enz.* --- *tr.*
iets ergens indoen.

WĀDANG - van den vorigen
dag overgeschoten, elen,
werk; klikje, restje.

WĀPAS = PAPAS.

WĀPEH - openbaar, publiek,
geen geheim, algemeen be-
kend, iedereen in 't oog val-
lend, blijkbaar, onverholen,
voor ieders oog.

WĀPEQ - de maag; de buik *v.*
e. beest; een kuil om een wild
zwijn in te vangen; buik, kom,
holte, zak *v. e. voorwerp*, een

net *enz.* --- *tr.* - een beest een
steek in den buik geven;

de ingewanden uithalen. ---
--- AN of MAPOEQAN - de

maag. --- KĒ --- AN = WA-

PEQ, *v. e. voorwerp*.

WAGÉ - *de Ae. pasardag*.

WAGED 1°. - *z.* BISĀ.

2°. = WATĒS.

WAGEL - belemmering van keus
of beslissing, wat de keus *enz.*
moeijelijk maakt. --- *ev. w.*
- *z. bov.*

WAGOE - lomp, stijf, van vorm,
houding *enz.*

WAHĀJĀ = KOEWATIR, NGOE-
WATIRI, KOEWATOS *enz.*: ge-
vaar, gevaarlijk.

WAHĀNĀ - oorzaak, aanlei-
ding; betoekenis; gevolg,
wat teweeg gebracht wordt.

WAHDANĪJAT, en *verb.* WAHDÓ-
NJAT - eenig, de eenige,
van God.

WAHÉ (*sprkt.*) = BAHÉ.

WAHĒRĒT - *verb.* van arrow-
root.

WAHING *k. n.*, SIGRĀ *k. i.* - nie-
zen.

WAHJOE 1°. - openbaring uit
den hemel.

2°. - door God geschonken
hooge waardigheid, aan-
zien, geluk of voorspoed.

WAHOE - *z.* MAHOE en BĪJĒN.

WAHON | *tr.* - aanmerking ma-
ken op; verbeteren, beter
regelen. --- AN - aanmer-
king, berisping. --- *ldb.* AN
- ook vitterij; vitten.

WAHOS - *z.* TOEMBAQ, WĀTJĀ,
WĀDJĀ.

WAJAH 1°. *n.*, WANTJI *k.* - leef-
tijd; tijd van den dag, uur,
stond.

2°. - *z.* POETOĒ.

WAJANG 1°. - de rugspieren

v. e. buffel; de nekspieren
v. e. paard.

2°. *n.*, RINGGIT *k.* - tooneel-
vertooning; tooneelpoppen
of -figuren; tooneelvertooi-

ning met figuren tegen een
verlicht scherm, schimmen-
spel. --- GOLĒQ - *id.* met

houten poppen. --- WONG

- *id.* met menschen. ---

TJINĀ - Chinesehe poppen-
kast. --- *ev. w.* - wajang spo-
len. --- *cs.* - wajangfiguren

enz. vertaonen, ten tooneele
brengen. --- AN - een wa-

jangpartij geven. --- PEWA-

JANGAN *k. n.* - de plaats
waar de wajang gespeeld

wordt.

3°. | --- AN - schaduw,
schaduwbeeld; spiegelbeeld,

spiegeling.

WAJOE - over zijn tijd, te oud,
niet meer frisch of krach-

tig, verschaald, verslagen,
verflenst, verlept, oudbak-

ken. --- KĒ --- AN - afge-
mat, afgetoed.

WAJĒH - meer dan één vrouw
tegelijk hebben; meer dan

één heer, leermeester, dienst
of werk tegelijk hebben. ---

ev. w. - bij zijn éne vrouw
een tweede of meer nemen.

WAKAP - gift, legaat, fonds of
stichting tot een liefdadig

doel. --- *tr.* - aan *iem.* lega-
teren als *bov.* --- *cs.* - iets

legateren of geven of vast-
zetten als *bov.*

WAKDANĪJAT = WAHDANĪJAT.

WAKED of WAKET = WATÈS.

WAKIL - gevolmagtigde, zaak-waarnemer, vertegenwoordiger; zich laten vertegenwoordigen, lastgeven, bij procuratie. — LAJANG - schriftelijke beantwoording, uitspraak, verklaring enz. — *tr.* - *iem.* vertegenwoordigen, *iems.* betrekking waarnemen; *iem.* procuratie geven. — *cs.* - volmagt geven voor of tot. — AN - gevolmagtigde. — PE — AN - procuratie. — KE — AN - waarnemerschap enz.

WAKJAH - getrouw; vertrouwen stellen in *iem.* — *tr.* - *iem.* vertrouwen, of iets van hem vertrouwen.

WAKEL - grootere mand voor gekookte rijst. — AN - te koop zitten met eetwaren in 't klein.

WAKTOE *k. n.*, WEKDAL *k. d.* - tijdstip; termijn; de vijf dagelijksche gebedsstonen; 't gebed doen op die uren.

WALA | BEBED — of SABOEQ — — 't eene eind van de bebed als gordel om de lendenen.

WALAH | *tr.* - niet te regeren of te weêrhouden, ongezegelijk, weêrbarstig, zich verzetten tegen; weigeren, niet voort kunnen. — KE — EN - *z.* KOEWALAHEN.

WALANG 1°. - sprinkhaan; en enkele *srt'n.* van kevers. — KAPA - vliegende eekhoorn.

— KAPAQ - pelikaan. — *ev. w.* - ook sprinkhanen vangen. — EN - zich de oogen blind getuurd of gewaakt hebben.

2°. - twijfelachtig; ongerust; twifelen, wantrouwen. — SANGKER - beletsel, tegenstand.

WALAQ - bepaling, voorbehoud, verbod; gegronde reden om iets te doen. — *db.* - om reden of uit aanmerking van; naar gelang van, ieder zijn eigen. — *tr.* - een beperking of voorbehoud stellen aan of ten opzichte van.

WALAT - bezoeking of toeschikt onheil tot straf. — *tr.* - zulk een straf berokkenen; onheil aanbrenghend aan wie er tegen zondigt.

WALÈD - aangeslibd; aanslibbing, bank; aanslibben; nog te betalen of af te doen, met een achterstal, pacht, werk enz. — *tr.* - ergens grond of ondiepte aanspoeien. — KE — AN - ook achterstal hebben te voldoen.

WALÈH - rondborstig spreken, de bloote waarheid zeggen. — *cs.* - iets onbewimpeld zeggen.

WALER 1°. - verbod; een verbod geven. — *tr.* - verbieden; afpalen, afteekenen, de grenslijn trekken. — TATAH — AN of PEMALÈRAN - goudsmidsbeiteltje om de grenslijnen voor uitsteek-

werk te trekken.

2°. | — AN - baarmoeder van een beest; ingewand van een visch.

WALÈS | *ev. w.* - beantwoorden, vergelden, terugdoen, beloonen, wraak oefenen, straffen. — *tr.* - *iem.* iets vergelden enz.; een brief enz. beantwoorden; en = KOMMÈDEL, *z.* KÈDEL. — *cs.* - ook iets wreken. — AN - ook wederkeurig; buigzame steel enz. van iets: hengelroede enz.

WALI 1°. - vriend, vertrouwde vriend: de eerste verkondigers van den Islam op Java.

2°. - naastbestaande voogd van een meisje of vrouw. — *tr.* - handelen of optreden als voogd van.

3°. - graveerstift; schrijfstift voor lontarbladen.

4°. | *db.* en *ev. w. db.* - herhaaldelijk, onophoudelijk, telkens weêr.

WALIH *k. (sprkt.)* = MALIH bij MANÈH.

WALIKAMBING - *z.* KALAQ 3°.

WALIQ *k. n.*, WANGSEL *k. d.* - omgekeerd, onderstboven, achterstvoor, buitenstbinnen; omgekruld, opstaan naar de verkeerde zijde; om liggen, de anede *v. e. mes*; keerzijde van iets; met omgekeerde veêren, een kip; andersom; gestrikt, in een lus, *v. e. knoop* die losgetrokken kan worden. — *ev. w.* -

omkeeren, omslaan, om draaijen, omkrullen, wenden, het binnenste naar buiten keeren enz.; woorden verdraaijen, er een tegenovergestelden zin aan geven; de gedaante veranderen, verwisselen; rijstveld bearbeiden voor de beplanting met tweede gewassen; zich veranderen, omkeeren, anders worden; zich omkeeren, verkeerd treffen; omgeslagen, opgekruld. — MOLAQ-MALIQ - zich om en om keeren, telkens anders worden; borrelen, kokend water; iets om en om keeren. — KE — of KOEWALIQ enz. - ook verkeerd, averegts, overhoop; ongelukkig geworden door eedbreking. — AN - zich om en om keeren en over elkander heen rollen, de golven in de branding enz.; bewerking van een rijstveld voor tweede gewas.

WALÈH - pompoen, kalebas. WAN - verk. van OEWAN en van TOEWAN.

WÂNĀ - *z.* ALAS.

WĀNDĀ - gedaante, stand, voorkomen, uiterlijk.

WANDÉ - *z.* WAROE, WARÈNG, WOERÈNG.

WANDI = WADI.

WANDOE - manwijf, hermafrodit.

WANDOS = WADOS, *z.* WADI.

WANPAN - Papoea.

WANG 1°. - verk. van AWANG.

- 2°. of OEWANG - kaak, ka-
kebeen. — TALI — — hals-
riem v. e. paardehoofdstel.
3°. of OEWANG - muntstuk,
geld; dubbeltje koper = 10
duiten of omstr. 8½ cent.
WANGAN - breed gegraven wa-
terleiding, kanaal.
WANGEN - voor iets bepaalde
grens, tijd of termijn, grens-
of tijdsbepaling. — tr. -
perken of een termijn stel-
len voor. — AN - beper-
king, de bepaalde tijd. —
TANPA — AN - onbegrensd,
onbeperkt, mateloos.
WANGI - welriekend, geurig.
— ldb. - ook k. i. van SI-
LIH 2°.
WANGKAL - weerspanning,
weérbarstig. — tr. - weér-
spanning zijn tegen; stuiten
tegen; beletten.
WANGKEL = WATIS.
WANGKIL - kleine schoffel of
steekschopje. — tr. - er mee
wieden of uitspitten.
WANGKANG - een Chineesch art.
van schip.
WANGKING - dun van middel-
lijf. — ev. w. - z. TJENGKE-
LIT. — AN - 't middellijf;
en z. KERIS.
WANGKENG | KOE — EN - z.
bov.
WANGKONG 1°. - 't achterste
tusschen bjoq en djoebær.
2°. - k. i. van BOKONG, of
= PÔTJONG, z. BOKONG.
WANGKOT - halsstarrig. — tr.
- stijfhoofdig zich verzetten

- tegen.
WANGEN - fatsoen, vorm, ge-
daante. — ev. w. - fatsoe-
neren, vormen, stichten,
aanleggen, aangaan, aan-
vaarden; verbouwen, ver-
nieuwen, opknappen; zich
in de verbeelding voorstellen.
— AN - ook bouw; bouw-
trant, gestalte, leest; nieu-
we orde van zaken.
WANGER - stank, vuile lucht;
stinken. — KE — AN - ont-
dekt, bekend worden.
WANGON - dak, dakbeschut-
ting.
WANGSA - maagschap, bloed-
verwantschap. — KOELA —
- bloedverwant.
WANGSAL | — AN - srl. van
charade of raadselspreuk
in een versje. — AN KEM-
BANG - bloemwerk.
WANGSIT - induistering; open-
baring, ingaving enz. — ev.
w. - influisteren, in 't ge-
heim mededeelen of waar-
schuwen of gelasten; inge-
ven.
WANGSCEL 1°. - z. BALI, WALIQ.
2°. | ldb. - antwoord, iets
tot antwoord. — tr. - ant-
woorden, beantwoorden; be-
antwoorden aan; vergelden;
zich verantwoorden. —
AN - antwoord, beantoor-
ding; verantwoording.
WANGWA = WAWA.
WANGWANG 1°. = WAWANG.
2°. - tegen iets opzien, hui-
verig, twijfelmoedig.

- WANI n., POEREN k. - durven,
wagen; moedig; driest. —
db. - zich verstouten of ver-
meten, brutaal. — ev. w. ldb.
- aanmoedigen, moed in-
spreken. — tr. - aan durven;
in verzet komen tegen. —
cs. - ook tartend. — cs. db.
- ook zich vermannen. —
KOEMAWANI, KAMIPOEREN -
den schijn van moed aanne-
men; zich verstouten, zoo
vrij zijn; vrijpostigheid.
WANGH - iets of iem. kennen
door omgang, verkeer, gebruik
enz.; gewend zijn aan iets,
niet meer schuw er voor. —
ev. w. - gemeenzame ken-
nis maken met iem. — tr. -
iem. kennen, als een beken-
de bejegenen. — KE — AN
- een kennis, bekende.
WANTAH - de ware aard van
iets of iem., in zijn natuur-
lijken toestand, natuurlijk,
echt, opregt, onbewimpeld,
openhartig, onveranderd,
onverwisseld, oorspronke-
lijk. — SA — E - ook ge-
schikt, behoorlijk, niet over-
matig, zonder bijvoeging,
afslating of verwisseling.
WANTEH = WENTEH.
WANTER 1°. = BANTER.
2°. - z. KENDEL.
WANTI n., WANTOS k. | db. -
herhaaldelijk, keer op keer.
WANTILAN - paal om een oli-
fant aan vast te leggen.
WANTING 1°. | ev. w. (strandt.)
- iets, z. a. waschgoed, in de

hand gehouden, slingerend
hard ergens op of tegenaan
slaan.

2°. | — AN (sprkt.) = LAN-
TINGAN, z. KENDI.

WANTJAH - verkorting van een
woord, door afsnijding van de
eerste lettergreep. — ev. w. -
een woord zoo verkorten; een
zaak afdoen; verbieden; be-
letten.

WANTJAQ 1°. | — SOEDJI -
hekwerk. — MANTJAQ-SOE-
DJI - met hekwerk voor-
zien of afsluiten.

2°. | ev. w. - sprinkhanen
vangen.

WANTJI 1°. - z. WAJAH.

2°. - eigenzinnig, eigenzin-
nigheid; kuren, kuren heb-
ben, kolderig, stille kolder.

3°. | tr. - aanmerkingen
maken of te maken hebben
op iets.

WANTOE 1°. - aard, geaard-
heid.

2°. - gedurige bijdrage, aan-
houdende vermeerdering;
't kokend water dat gereed
staat om de dandang aan te
vullen bij 't rijstkokken. — db.
- onafgebroken op elkander
volgen.

WANTON (desatl.) = POEREN,
van WANI.

WANTEN = WANEN, van WANI.
WAPAT of WAPAD | ev. w. -
sterven, verscheiden.

WAQ - oom, tante: oudere
broeder of zuster van vader
of moeder en de echtgenoot

van dezen.

WARA - zeggen, onderrigten, mededeelen, influisteren; gezegde, onderrigt, mededeeling enz.; maar in woorden bestaande, nog niet verwezenlijkt, bloot, een aangifte; ijdel, een belofte enz.

WARAH - wat gezegd wordt, mededeeling, berigt, onderrigting. — *ev. w.* - zeggen of berigten of leeren enz. aan iem., zeggen om te doen. — *tr.* - iem. in iets onderrigt of les geven; bewerken, aanleiding geven tot; berokkenen.

WARANG | — AN *n.*, AWISAN *k.* - rottenkruit, zwavelarsenicum. — MARANGAN, NGAWISAN - met rottenkruit behandelen. — *tr.* of MARANGANI - er mede vergiftigen, en inwrijven.

WARAQ - neushoren.

WARAS *n.*, SARAS *k.*, SENGANG *k. i.* - gezond, hersteld; beteren; nuchter, niet bedwelmd of dronken. — WIRIS, — SIRIS - frisch en gezond. — MARAS *k. n.* - herstellen. — AN - ook louter, klinkklaar; zoo maar, zonder reden of omstandigheden. — KĒ — AN - gezondheid; gezondheid genieten.

WARĒG *n.*, TOEWĒQ *k.* - verzadigd; zich verzadigen; genoeg of lang genoeg van iets genoten hebben; genoeg van iets hebben, er beu van

zijn. — *tr.* - iem. verzadigen, volop te eten geven; voedend, voedzaam, verzadigend, een spijs. — *cs.* - ook den honger stillen.

WARĒNG 1°. - een klein *srt.* van kippen.

2°. - afstammeling in 't vijfde geslacht, kleinkind van een achterkleinkind; bet-oudovergrootvader of -moeder.

WARID - opgaaf, aanwijzing v. e. taak enz.; opgeven of aanwijzen om te doen.

WARIL - beletsel, verandering, wat in den weg komt.

WARING - fijn *srt.* van kadet; sleepnetje voor garnalen, daarvan gemaakt; gordel van een oud stuk vischnet. — *ev. w.* - met een waring garnalen vangen.

WARIS - erfgenaam; erfenis, erfdeel; bijzonder gelukkig in 't spel of den handel. — *ev. w.* - bij uitersten wil verdeelen; een nalatenschap onder de erven verdeelen; verdeelen, toedeelen; erven. — *tr.* - vermaken aan. — *cs.* - vermaken. — PEMARIS - ook testament. — KĒ — AN - bijzonder gelukkig, als bov.

WAROE *k. n.*, WANDĒ *k.* - een boom die gelijkt op onzen lindeboom. — KĒMBANG — — ook een brandende lampfit waarvan de verkoelde top sterretjes vertoont.

WARĒNG *n.*, WANDĒ *k.* - kraam

of winkeltje aan den weg. —

ev. w. - een warang houden.

WARSA | ANGKANING — — jaartal.

WAS en db. - weifelend, twijfelmoedig, huiverig, aarzelen.

WASA | db. en db. *ev. w.* - van zijn overmagt gebruik maken, overweldigen, mishandelen.

WASIR — BAWASIR.

WASIS - kundig, bekwaam, bedreven.

WASĒH | *ev. w.* - kleederen enz. wasschen door ze ergens op te slaan; iets ergens tegen aan slaan of kletsen; afrosen; zich reinigen door onthouding van zingenot.

WASPĀ - *z.* LGĒH.

WASPĀDĀ *n.*, WASPAHOS *k.* - duidelijk, zien en te zien; scherpziende; scherpzinnig. — *cs.* - ook naauwkeurig toezien of bezigtigen of acht geven op.

WASTĀ - *z.* ARAN.

WASWAN — PADOESAN, van ADĒS.

WATANG 1°. - lange stok, — GANTAR, SATANG, SĒDOR. — KĒTIMEN — — groot *srt.* van komkommer. — OERANG — — kreeft. — *ev. w.* - met een langen stok of boom voortduwen, boomen; met een tornooilans steken. — — AN - tornooispel enz.; en *k. i.* van BĒDOEDAN.

WATAQ of WATĒK 1°. - aard, natuur, eigenschap, inborst,

aanleg; voegzaam. — *ev. w.*

- opzeggen of uitspreken wat bovennatuurlijke kracht wordt toegekend; — NGĒLING-AKĒ en NGĒLING-ĒLING, *z.* ĒLING. En *z.* MATAQ.

WATĒK 2°. | — AN - disselboom.

WATES 1°. - grens, grenscheiding; begrensd zijn, reiken tot aan, tot aan iet. toe. — *ev. w.* - de grens bepalen, aanwijzen hoe ver iets gaan mag. — *tr.* - de grenzen aanwijzen van iets; perken stellen; belendend. — AN - grensteeken enz.; afscheidings- of afdeelingsteeken; bepaald, *bv.* een dag; zamen een tijd enz, bepalen of afspreken.

2°. - *z.* SEMĀNGKĀ.

WATI - de bijslaap. — *ev. w.* - een vrouw beslapen.

WATIR *n.*, WATOS *k.* — KOEWATIR enz.

WĀTJĀ *n.*, WĀHOS *k.* | *ev. w.* - hardop lezen, oplezen, reciteren; in kadans of deunende lezen. — *cs.* - ook voorlezen.

WATOE *n.*, SĒLĀ *k.* - steen. — SĒLĀ-WATOE - keisteen. — MATOE *k. n.* - hard als een steen, stijf, onbuigzaam; stijfzinnig, onhandelbaar. — MATOE *n.*, NJĒLĀ *k.* - met steenen beleggen, bestraten. — AN - van steen; met steenen; de steenen, een plaats waar stee-

nen zijn. — EN - 't gra-
veel hebben.

WATEN | *ev. w.* - wieden.

WATQK *k. n.*, TJQKH *k. i.* -
hoest; hoesten.

WATON - rand of raam of lijst
voor de hechtheid; regel,
maatstaf, grondslag; stel-
lingen, statuten, instelling,
voorwaarden; gegrond zijn
en zich gronden op iets; ge-
regeld; in den regel. — *ldb.*
- ook naar den maatstaf of
naar evenredigheid van.

WATOS - *z.* WATIR.

WATOE | WATA - of WOTA
- - ach en wee roepen,
kermen.

WAWI 1°. en *ev. w.* - gloeijen-
de kool.

2°. = TANDING, KOEWAWI
en SOEWAWI.

3°. of OEWI-OEWI - een *art.*
van apen zonder staart.

WAWAH - ruim, uitgestrekt;
lang in 't vooruitzicht. —
AN - waterloop, watergoot,
door den stortregen gevormd,
waarlangs het water zich ver-
breidt. — BANDJIR — AN -
't onderloopen v. e. plaats
door een stortregen.

WAWAL 1°. - tegenstand bie-
den, zich verzetten. — *ev. w.* -
tegenspreken, tegen-
pruttelen.

2°. - uiteengerukt, doorge-
broken.

3°. (*strandt.*) - handschof-
fel, wiedmes. — *ev. w.* -
schoffelen.

WAWAN - over en weêr, tegen
elkander. — *db.* - tegen elk-
ander in; elkander tegen-
spreken. — WITJARI -
redewisselen, redetwist.

WAWANG - 't aanzien of voor-
komen van iets. — *ev. w.* -
aanzien, beschouwen, bekij-
ken; in aanmerking nemen.
— KE — - voor den geest
komen.

WAWAS | *ev. w.* - scherp toe-
zien, scherp in 't gezigt
zien, mikken.

WAWÉ (*sprkt.*) = BAHÉ.

WAWEH - goede kennis; be-
vriend; weêr goede vrien-
den worden. — *ev. w.* - ken-
nis maken met; zich verzo-
enen met, poging tot verzo-
ening doen.

WAWRAT - *z.* bij WETENG en
BOT.

WÉDI - gebrek, leemte; mal-
le of verkeerde gewoonte,
kuur, bui. — *ev. w.* - 't zelf-
de; zijn gewone kuur krij-
gen; een schreeuw bui heb-
ben, een kind.

WÉDAL - *z.* WÉTOE, WAKTOE.

WÉDANA 1°. - *z.* RAHI. — SA-
— = GIQ.

2°. *k. n.*, WÉDANI *k. d.* -
hoofdamptenaren aan 't hof;
districtshoofd. — *tr.* - WÉ-
dānā zijn over. — KE —
AN - wédānāschap, district;
de woning en 't bureau van
den wédānā.

WÉDANG - heet gekookt wa-
ter; warme drank, warm af-
schoffelen.

treksel. — KÒPI - aftrek-
sel van koffiebladen. —

BOEBQK - koffiezetsel. —

ÉNTJOQ — - heete vlie-
gende reumatiek of jicht.

— EN - blaaruitslag heb-
ben; heete handen of voeten
hebben door ongesteldheid,
nagelziek; plantsoen dat van
de hitte geleden heeft. door
een klein regentje of te ge-
ringe begieting en opvol-
gende nieuwe hitte verwel-
ken (door begieting in den
zonneschijn?). — NGWÉ-
DANGI - heet water gieten
op. — MÉDANGI - op koffie,
thee of drg. onthalen.

WÉDANI - *z.* WÉDANI 2°.

WÉDARI = WIDARI.

WÉDEL *k. n.*, TJELÉP *k. i.* | *ev. w.* -
blauw verven; opknappen.

WÉDI *n.*, ÁDJRIH *k.*, WÉDOS *k. d.*
- bang, angstig; vrees. —
ldb. - iets om bang te ma-
ken; vogelverschrikker als
een mensch. — MÉMEDI *k. n.*,
MÉMÉDOS *k. d.* - spooksel.
— *tr.* - bang maken; vree-
zen voor. — *tr. ldb.* (NGÁ-
DJRIH-ÁDJRIHI) - bang zoe-
ken te maken, dreigen, af-
schrikken; vreeselijk, dreig-
gend. — KE — AN - bang-
heid, vrees; ontzag.

WÉDIDANG - binnenzijde der
dij.

WÉDJAG - vol sporen of tee-
kenen dat er bezoekers ge-
weest of bezig geweest zijn;

vol gemorst, vol gestrooid,
vol voetstappen enz.

WÉDJA - zogdrank uit krui-
den toebereid.

WÉDJANG 1°. - leer, onderrigt.
— *ev. w.* - onderrigten.

2°. | *ev. w.* - iems. plan enz.
tegenwerken.

WÉDJANI = MÉDJANI.

WÉDJAQ of WÉDJEK | *ev. w. en*
db. ev. w. - kneden, wrin-
gend wrijven, knijpen en
drukken, *s. a.* lijnwaad bij 't
wasschen of verven; drillen,
goed afrigten; onder den
duim houden, er orde on-
der houden.

WÉDON of WÉDOQ (*sprkt.*) =
WADON.

WÉDOS - *z.* WÉDI.

WÉDRAG of WÉDRQK - vuilig-
heid op den vloer.

WÉPAL = WÉPĒL.

WÉPAQ *k. n.*, TASIQ *k. i.* - blan-
ketsel van rijstmeel; geblan-
ket; zich blanketten; zich
met e. o. a. poeder enz. in-
wrijven. — *ev. w.* - iem. blan-
ketten; iets witten, bestrij-
ken met iets wits.

WÉPAR - ontluiken, zich ope-
nen; ontluiking. — TJÓNG-
KLANG — - handgalop. —
ev. w. - onthullen, openba-
ren; een rede openen, 't spre-
ken aanvangen; of NJÓNG-
KLANG MÉPAR - in hand-
galop gaan. — *cs.* - open-
baren.

WÉPĒL - zwemblaas, zwem-
balg v. e. visch. — AN -

vischgrom.

WĒPĒT | LOEMBĒNG --- srl.
van rijstbergplaats.

WĒPI - zand. --- ev. w. - als
zand, zanderig. --- AN of
PĒ --- AN - het zand, zand-
bodem.

WĒPĒNG - breed hakmes met
houten scheede, bij de hof-
kleeding.

WĒPĒS n., MĒNDĀ k. - geit,
bok; schaaap. --- KĀTJANG
- klein srl. van geit. --- MĒ-
PĒS - onbeschaamd als een
bok. --- WĒPOESAN - beest-
achtigheid in ontucht.

WĒPON - spook in wit lijke-
waard of in de gedaante van
een wit schaaap.

WĒGAH - een drukkend of
zwaar gevoel in den buik
of een indigestie hebben;
zich bezwaard of tot iets
niet in staat gevoelen, bij
zich zelf tobben; 't niet kun-
nen uitstaan, er veel van te
lijden hebben. --- tr. - tegen
de moeite van iets opzien,
den moed er voor opgeven.
--- cs. - zwaarigheid zien in
of tobben met iets.

WĒGANG - draaibeitel.

WĒH | A --- z. bov. --- tr. -
z. AWĒH. --- cs. - iets geven
of toestaan. --- PA ---
schenking.

WĒJĀ = KĒNPo; achteloos, on-
voorzigtig.

WĒKĀ | db. - voorzorg; voor-
zorgen nemen; behoedzaam;
behoedzaamheid. --- NGWĒ-

WĒKĀ of MĒMĒKĀ - op zijn
hoede zijn voor iets. --- tr.
- voorzorgen nemen tegen
of voor.

WĒKĀ - ketelsteen.

WĒKAS 1°. - einde. --- TANPĀ
--- eindeloos, te vergeefs.
--- tr. - ten einde brengen,
besluiten, de laatste zijn;
veeg zijn, anders doen dan
zijn vaste gewoonte was. ---

KĒ --- AN - ook uitkomst,
afloop, waar iets eindelijk
op uitloopt; en = WĒKASAN.
--- AN - einde; laatste, ach-
terste; eindelijk. --- PĒMĒ-
KAS - laatste, die de rij enz.
besluit, achterste, jongste;
onovertreffelijk.

2°. n., WĒLING k., PĒTOENG-
KAS of PĒTOENGKAS k. i. -
last, boodschap, bestelling,
verzoek, herinnering, aan-
maning bij 't heengaan of
scheiden. --- ev. w. - als bov.
belasten, opdragen, aanma-
nen; last geven op, enz. ---
tr. - iem. een bestelling,
vermaning enz. medegeven
of achterlaten. --- cs. - ook
iets bestellen; iem. bestellen
om te komen, laten weten
dat hij geroepen wordt.

WĒKDĀL - z. WAKTOE.

WĒKĒL - braaf, eerlijk, zede-
lijk; braafheid, goed zedelijk
gedrag.

WĒKI | KĒ --- AN - er niet
tegenop kunnen, er niets
meer op weten, in verlegen-
heid; verlegenheid.

WĒKTJĀ = WĒTJĀ.

WĒKTOE = WAKTOE.

WĒL of OEWĒL | db. AN - tril-
len, rillen van angst of koude.

WĒL of OEWĒL - 't vruchtvlies
in 't moederlijk ligchaam. ---
db. AN - dooreen geward.

WĒLĀ | db. - duidelijk zicht of
hoorbaar.

WĒLĀ en db. - duidelijk, blijk-
baar; wel gebleken of be-
wezen, goed van elkander
te onderscheiden; goed uit-
eengezet.

WĒLĀD of WĒLAT - mes van
bamboe.

WĒLAH 1°. - pagaai. --- tr. -
pagaaijen.

2°. - z. WOELĒH 1°. en 2°.

WĒLĀNDĀ n., WĒLANDI k. -
Hollandsch; Europeesch; of
WONG --- Hollander,
Europeaan. --- IRĒNG -
Afrikaansche neger. --- tr. -
een Hollandsch of Euro-
peesch voorkomen hebben,
Hollandsch worden, gehol-
landizeerd.

WĒLANG - zeer venijnige, zwart
en wit geringde slang.

WĒLAQ = WALAT; ook land-
plaag als straf van God. ---
--- GĒGERING - pest, groo-
te sterfte.

WĒLAR | BĀHOE --- sterke
armen om te werken.

WĒLAS 1°. k. n., WĒLĀSĀ k. i. -
medelijden, deernis; toege-
negenheid, gunst; deernis
hebben; gunstig zijn. --- ev.
w. - medelijden wekken. ---

MĒLAS-ASIH - deerniswek-
kend, hartroerend. --- KA-
--- ASIH - deerniswaardig;
ellende. --- MĒMĒLAS - deer-
niswekkend; smeekend. ---
tr. - zich ontfermen over.
2°. - in zamengestelde getal-
len: tien.

WĒLĒG = LĒG. --- ev. w. - vol-
op te eten geven. --- KA ---
- het volop hebben.

WĒLĒH = KĒWĒLĒH; door 't
noodlot iets ondervinden of
begaan dat men niet ge-
dacht had. --- ev. w. - onder
't oog brengen; teregtwijzen
over een verkeerdheid. --- KĒ-
--- aan 't licht komen,
bewezen, een verkeerdheid,
overtuigd. --- cs. - aan 't
licht brengen; onder 't oog
brengen, overtuigen. --- TĀN-
PĀ PĒMĒLĒH - overtuigend
bewijs.

WĒLING 1°. - z. WĒKAS 2°.

2°. - een zeer venijnige, zwart
en wit geringde slang, kleiner
dan wĒlang.

WĒLIRĀ - de lade van den we-
ver, voor 't aandrukken van
den inslag.

WĒLIRANG - zwavel. --- BĀNG
n., --- ĀBRIT k. - natuurlijke
cinnaber; een edelgesteente
dat er op gelijkijkt.

WĒLIT - op een latje aaneen-
geregen palmbladen of a-
lang-alang tot dekking van
een dak; met bladen enz. aan-
ristjes gedekt. --- ev. w. -
wĒlit maken; bladen zoo rij-

gen; een dak met wêlit deken.

WÊLO en WÊLA — — — bevreemd, verrast, met nieuwsgierigheid aanhooren of toekijken.

WÊLOE — dof; duister, iems. begrip; op een donkere plaats zich licht vertoonen.

WÊLOEG — doortrapt, bij de hand.

WÊLOEJÂ — hersteld, genezen; — SELAMÊT, WILOEDJÊNG.

WÊLOELANG n., WÊTJOETJAL k. — huid; leder. — tr. — een geslagt beest villen om de huid te bereiden.

WÊLÊR — trein, lange rij achter elkander.

WÊLOET — srt. van paling.

WÊNANG 1°. — BÊNANG.

2°. — gemagtigd, bevoegd, vrijheid hebben tot iets. — sâ db. — willekeurig, eigen-dunkelijk. — ldb. — magtig-ing, autorizatie, bevoegdheid, voorregt. — KÊ — — regt hebben tot. — cs. — magtigen enz.

WÊNDRA — tienmillioental.

WÊNÊH — WÊH.

WÊNÊH — anders, verschillend.

— KAHÊ — ginds, elders. —

SÂ — — of KANG SÂ — —

sommigen, anderen.

WÊNÊS — helder en zuiver, 't groen, iems. gelaat.

WÊNGÂ | ev. w. — open, openstaan, opengaan, een deur, huis, kast, lade en drg. — tr. — iem. iets opendoen, dat hij er in kan gaan of er in of door

kan zien enz. — cs. — ook iets openen, openzetten. —

AN — opening, ook fig., licht, inzicht.

WÊNGAR — WÂNGÊR.

WÊNGI n., DALOE k. — nacht (van 't donker worden af); bij nacht; etmaal, bij telling. —

PÊNDALOE — 't overnachten, verblijf ergens in den nacht.

WÊNGIS — boos zijn, stuursch zien of spreken.

WÊNGKANG | ev. w. — open of wijder trekken of buigen; vaneen of los rukken.

WÊNGKOE — rand, zamen-vattende rand, z. a. van een mand, vat, maat; beheerder v. e. land; bevelhebber. —

ME — — gevuld tot een eindje onder den rand, een maat. — ev. w. — omvatten; beheeren; vermeersteren,

overheeren; zich beheerschen, langmoedig zijn; vergeven. — tr. — een rand aan iets maken; beheerschen. —

PÊMÊNGKOE — ook zelfbeheersching; langmoedigheid. — AN — 't erf v. e. huis; onderhoorigheid; de zaken die ergens aan of onder behooren.

WÊNGÊR — WÂNGÊR.

WÊNGWÊNG | SALAH — — zijn tijd verdoen door zijn werk voor iets anders te verzui-men.

WÊNI — 't haar in één van achter loshangende streng; 't haar plat over de slapen.

WÊNINGÂ — OENINGÂ, z. WÊRÊH.

WÊNJÊD | ev. w. — met de vingers drukkende en wrijven de kneuzen of fijnmaken.

WÊNTAH | GOELÂ — — z. bov.

WÊNTÂLÂ — kunnen verduren, er tegen kunnen, gehard, onvermoeid.

WÊNTAR — algemeen gerucht aangaande iem. of iets. — KÊ — — ruchtbaar, algemeen bekend; ruchtbaarheid.

WÊNTÊH en db. — de ware aard van iets, in zijn natuurlijken toestand, gansch natuurlijk. — sâ — — É — in werkelijkheid, wezenlijk, niet in verbeelding; niet verbloemd of verzierd. — AN of db. AN — met onbeneveld bewustzijn, in werkelijkheid.

WÊNTÊN — ÊNTÊN, z. ÂNÂ.

WÊNTIS — z. POEPOE 1°.

WÊNTAH | GOELÂ — — z. GOELÂWÊNTAH.

WÊR — OEWÊR.

WÊRAQ — azijn, vooral Inlandsche.

WÊRDI 1°. en — AN — vruchtbaar, een vrouw, geslacht enz. 2°. — beteekenis, uitlegging. — tr. — verklaren; en — MIDÊNI, z. WIDI.

3°. | NILÂ — — fijne en drooge indigo.

WÊRÊG | ev. w. — aandrijven, aansporen; een drijf enz. opwekken.

WÊRÊNG — een klein groen insect dat op zekere tijden des avonds

in menigte op 't licht aankomt. WÊRGÂ — verwant, van de zelfde klasse of familie; bloedverwant. — KOELÂ — — verre verwanten die als be-dienden onderhouden worden. — KA — — tot de familie gerekend.

WÊRGÔE — een dikke rottingssoo

WÊRGÊL — srt. van otter, of groote waterrot.

WÊRI — lastige plaag in huis woonplaats, huisplaag.

WÊRIT — heilig, ontzagwekend.

WÊRNÂ n., WÊRNI k. — ROEPÂ enz. — WÊRNÂ — ook k. i. van

ROEPÂ. — WÊRNI — ook k. i., iems. uitzigt, gelaat. — db. — ROEPÂ-ROEPÂ. — ev. w. — malen, beschrijven, verhalen. — tr. — iets kleuren, met kleuren afteekenen; verscheidenheid geven aan.

WÊROE — een boom die goed timmerhout geeft.

WÊRÊH n., OENINGÂ k., PIRSÂ k. i. — kennen, weten, vernemen, opmerken, te weten komen, ontdekken, gewaarworden; zien, getuige zijn van iets; gevoel hebben van iets. — MÊRÊH k. n. — verlangen te weten of te kennen. — MÊMERÊH k. n. — ongevraagd iems. goed gebruiken. — tr. — kennen, waarnemen, kennis nemen of dragen van; zien, zien naar, in acht nemen; zich inlaten of rekening houden

met, tellen; onder toezicht of voor zijn rekening houden of hebben; erkennen, huldigen; bij iets tegenwoordig zijn om het te weten of als getuige. — AN — ook wat iem. weten moet; ligt iets te weten krijgen of ontdekken, opmerkzaam.

AWRŒH k. n., KAPISÅ k. i. — opgedane kunde, wetenschap. — NGAWRŒHI = MŒRŒHI. — PŒNGAWRŒH k. n., PŒNGŒNĠGAN k., PŒMIRSÅ k. i. — kunde, wetenschap door onderzoek. — *tsv.* — waanwijs; betweterij.

WERTÅ n., WERTOS, WERTI k. — berigt, tijding, gerucht; een nieuws vertellen, berigten. — *ev. w.* — gaan of komen vernemen; onderrigten, leeren kennen. — KA — — verteld worden; vermaard, berucht. — *tr.* — vertellen of berigten aan. — *cs.* — iets berigten, verkondigen.

WESĠNĠ = WOESĠNĠ.

WESĠSĠ = WISĠSĠ.

WESI n., TOSAN k. — ijzer; ijzeren. — WESI-ĠDJI k. n. — wapentuig. — MĠSI k. n. — als ijzer, zoo hard.

WESĠJASAT | *ev. w.* — folteren; gestreng straffen.

WESISAN | *ev. w.* — in één keer, tegelijk, tevens, meteen. — *tr.* — iets in eens afdoen, de geheele zaak of meerdere zaken in één keer of gang enz. doen.

WĠSPĠDĠ n., WĠSPAHOS k. = WASPĠDĠ enz.

WĠSTĠ | WASTĠ — z. ARAN.

WĠSTĠRĠ | KA — — bemerkt, ontdekt, in 't oog gekregen.

WĠT 1°. of OEWĠT — z. OEWĠT. 2°. *hl.* — wet, wetsbepalingen.

WĠTAH — z. WOETĠH.

WĠTAN — oost, 't oosten, oostelijk.

WĠTĠRĠ n., WĠTAWIS k. — ongeveer, zoo omtrent; vermoeden, onderstelling; maat. — SA — — of ING SA — — eenige; eenigermate; eenige oogenblikken; in evenredigheid; matigheid. — *ev. w.* — schatten, gissen, vermoeden, houden voor iets; matig zijn in.

WĠTĠNG k. n., PAPAHARAN of PAPARAN k. i. — de buik.

WĠTĠNG — ook 't kapmesje aan een loeké. — *ev. w.*, n.,

WAWRAT k., 'MBŒBOT, 'NGGARBINI k. i. — zwanger. —

ev. w. k. n., WAWRAT k. d. — geladen, een geweer, aren van

't graan, de tandkassen, gezwollen, gevuld maar nog

digd of nog niet uitgekomen. — AN, WAWRATAN,

BOBOTAN — vrucht waarvan iem. zwanger is; moeder-

schoot, ongeboren toestand.

WĠTĠRĠ — rondborstig; onverholen zeggen of spreken. —

tr. — id. aan iem. — *cs.* — iets id.

WĠTJOETJAL — z. WĠLOELANG.

WĠTOE n., WĠDAL k., WĠJOS, WĠDJIL k. i. — 't uitgaan enz.;

't opkomen van zon, maan enz.; uitgaaf van geld; op-

brengst, uitslag; uiting. — *ev. w.* — uitgaan, uitkomen,

buiten komen; van de hoofd-

plaats naar 't desaland gaan; uit de dienst gaan; opko-

men, verschijnen tot het werk enz.; opkomen, zon, maan enz.;

voortspruiten, voortbrengen, opbrengen; een weg of

kant uitgaan, opgaan, volgen om ergens te komen, door,

langs; door tusschenkomst of bemiddeling; uit, naar

buiten. — *tr.* — uitgaan enz. tot, naar of om; tegemoet

trede; voortbrengen, baren. — *cs.* — ook voortbrengen; uitgeven; ontslaan; in

't werk stellen. — AN — geboortig, afkomstig; voort-

brengsel; opbrengst; geboorte. — DINĠ — AN — ge-

boortedag. — PĠMĠTOE enz. — opbrengsten, inkomsten.

WĠWAH — z. WOEWĠH.

WĠWĠ — tuin- of boschspook, vrouwelijke gĠndroewo. —

OEDAN — — regen bij zonschijn.

WĠWĠH (voor WĠH-WĠH) n., NĠNJOEKANI k., PĠPARING

k. i. — 't e. o. a. geven. — *tr.* — iem. wat geven. — *cs.* —

iets weggeven. — PĠ — k. n., PĠPARING, TĠPAN, PĠ-

TĠPAN, PĠTĠPAN k. i. — gift, geschenk.

WI of OEWI — een aardorucht van verschillende soorten: obi.

WĠBĠH | KĠ — AN — in moejelijkheid zijn, geen licht of

weg vinden.

WĠDĠ = WĠDĠ.

WĠDĠDARI — hemelnimf. — *tr.* — een tandakpartij houder

aan 't huis van de bruiden nacht vóór den trouw-

dag.

WĠDAJAT — groote gunst; zeg voorspoed; goed of slecht

voorteeken.

WĠDĠRĠ | — POETIH — een boom, zijn vrucht en zijn hout:

de quassia of een srt. er van. — AN — een meelgebak in

balletjes.

WĠDI — Albeschikker. — *tr.* — een som gelds natellen.

WĠDIQ | *db.* — naauwelijks te zien, door fijnheid of verren

afstand.

WĠDYĠDARI = WĠDĠDARI.

WĠDJANG — geregelde onderscheiding, afzonderlijke op-

gaaf, verdeling in rubrie-

ken enz. — *db.* — ieder afzonderlijk, soort aan soort

enz. — *ev. w.* — geregeld onderscheiden of afdeelen. —

— AN — afdeeling, rubriek, geslacht, rijk. — *db.* AN — ook de bijzonderheden of afzonderlijke deelen.

WĠDJĠN (van WĠDJĠ) — sesamzaad. — *En z.* WĠDJĠ 1°.

WĠDJĠ 1°. — zaad, zaadkorrel; plantje uit zaad geteeld; kroost, kind, afstammeling.

— AN - zaaizaad. — PĒ — AN - zaaibedding.
 2°. | SA — n., SAWIJOS k.d. = SÍDJI; of SAWÍDJINING - een zeker (ongenoemd).
 WÍDJIL 1°. - afkomst, geboorteplaats; ook wel = WĒTOE en WĒDAL. — KA — AN - afkomst, geboorteplaats.
 2°. - z. WĒTOE, TOEREN.
 DJIQ - z. WISĒH.
 DJĒNG - zwart en kleiner srt. van wild zwijn.
 IDO - haan met drie verschillende kleuren.
 WIDOERI - een edelgesteente: katoog? — AKIT — srt. van agaas.
 WIPÉ 1°. - naauw rasterwerk in een water om visch in te perken, vischperk. — ev. w. - dat maken. — tr. - visch in een water inperken.
 2°. - zaamverbonden spalkjes om een gebroken arm, been enz. — ev. w. en tr. - id. spalken.
 WIPĒNG (strandl.) = JOEJOE.
 WIPIG - ligmatje, scherm, schut enz. van dooreengevlochten klapperbladen, nog aan de rib verbonden.
 WIPĒNG - onhandig, lomp, linksch; slordig, linksch aangedaan, de kleeding.
 WIGAR 1°. = BIGAR. — KĒ — AN = KĒBOENGAHAN, KĒBINGAHAN.
 2°. - zijn besten geur of kracht verloren hebben, beginnen te verleppe, ver-

schalen, vervliegen; bedorven worden door verkeerde opvoeding; niet slagen, mislukken.
 WIGIH - schromen, bezwaar maken, niet aan durven. — db. - schroomvallig.
 WIGNĀ = RIKĒH, KĒWOEHAN (z. ĒWĒH).
 WIGNJĀ - bekwaam, bedreven, kundig, geleerd.
 WIGNJAN - 't schrijfteeken dat j beteekent onmiddellijk achter een anderen medeklinker.
 WÍJĀ = WĒJĀ.
 WÍJAGAH | ev. w. - raden of gissen naar, ramen.
 WÍJAH | — É of SA — É - gemeenlijk, doorgaans. — SA — - gemeen, gewoon, alledaagsch, niet bijzonder, niet gekuischt, niet van fatsoen.
 SAWÍJAH-WÍJAH - gemeen, onfatsoenlijk, onpassend, onbescheiden, beleedigend, onwaardig; slordig, onverschillig; zonder onderscheid te maken. — ev. w. - op onwaardige wijze of met minachting behandelen; misbruiken, niet onderscheiden.
 WÍJAHĒN - pretenties hebben, kieskeurig, preutsch, steeds onvoldaan; altijd anders willen dan de anderen.
 WÍJĀNĀ - sterk van gestel, om een zware ziekte en drg. te doorstaan; als door een wonder behouden blijven.

WÍJAQ | ev. w. - openen door omslaan, opligten, wagschuiven en drg., openslaan, openschuiven; een geheim ontdekken, openbaren.
 WÍJAR - z. ĀMBĀ.
 WÍJĀTĀ | tr. - afdoende uitwerking hebben, baten.
 WÍJOENGJĒNG | ev. w. - iem. stevig binden.
 WÍJOS - z. WĒTOE. — SA — - z. bij WÍDJI.
 WIKĀNĀ - m. van ĒMBĒH.
 WIKĀRĀ - afwijking van de rede, iets bijzonders, ongewoons of abnormaals.
 WILAH - dunne lat of smal plankje, duig van bamboe; lemmer, kling; toets v. e. gambang of lakkebord. — ev. w. - bamboelatten maken; iem. heimelijk de kris uit de scheede trekken en stellen.
 WILAJAT - voogdijschap, landvoogdijschap.
 WILANG n., WITJAL k. - tal, getal. — ev. w. - tellen. — ev. w. db. - berekenen. — AN - getal; 't getal lettergrepen v. e. vers.
 WILAR | ev. w. = MILAR, bij PILAR.
 WILĀSĀ 1°. - spelende handgrepen enz. v. e. verliefde vrouw.
 2°. - z. WĒLAS 1°.
 WILĒT 1°. en — AN - elegant van vorm, met bevallige ronding. — tr. - bevallig van vorm maken.

2°. | ev. w. en — AN - dooreengeward, verwickeld, ingewikkeld. — KA — AN - omwikkeld, slim gekozen voor een doel, woorden; zie. laten inpakken of bewegen of vermurwen door iems. taal.
 WILIS (strandl.) = ITĒNG n.
 ĒTANG of WILANG en WITJAS
 WILĒDJĒNG - z. SĒLAMĒT.
 WILĒS (OEWI ALĒS) - een e van obi.
 WĒMBĒH - z. ĒMBĒH.
 WĒNDJĒNG = PĒNDJĒNG.
 WĒNDĒE - tijdkring van acht jaren.
 WĒNGI en PĒQ — - gister. — — É of WĒNGINĀNĒ - eergister. — É - ook den vorigen dag. — db. of db. É - vooreergister.
 WĒNGIT 1°. - buitengewoon, zeldzaam.
 2°. - indruk-, ontzag- of eerbiedwekkend; eerbied eischend in 't naderen.
 3°. = ANTĒNG.
 4°. = PĒNGIT.
 WĒNGKĀ - potscherf.
 WĒNGKING - z. BOERI.
 WĒNGKIS 1°. = PĒNGGIR, GIQ.
 2°. | ev. w. - een einde of rand van iets omslaan, omvouwen, opstroopen, opschorten; zijn kleed opgeslagen enz. hebben; ontlui-ken, zich ontvouwen, zich vertoonen of ontblooten.
 WĒNGSIL | ev. w. - verkrijgen, bekomen, behalen; voordeel

dat uit iets voortspuit; hooger uitsteken, dikker dan 't overige gedeelte.

WRINGSIL | *ev. w.* - hooger uitsteken, als *bov.* — AN — RINGSILAN.

WINGWANG - onevenredig, niet in verhouding met het overige, niet zamenvoegen.

INGWING - zwak of teer van gestel.

NGWRIN = WEDI en ADJRIH, MIRIS, TJILIQ ATINÉ.

INIH - zaaizaad, teelzaad, kweekplantjes, plantjes om over te planten, fokbeest; oorsprong, oorzaak. — AN - teel-, fok- enz.; poteling. — PE — AN - zaaiBEDding; fokkerij.

WIQ of OEWIQ | *db.* - met den vinger aan iets roeren, raken of wrijven.

WIRĀ | PRA — - edel, aanzienlijk, heldhaftig; held.

WIRĀGĀ - vlug en bevallig in houding, bewegingen of manieren.

WIRAHOS - z. WIRĀSĀ.

WIRAJAT - *verb.* van RIWAJAT.

WIRĀMĀ = IRĀMĀ, LAGOE; 't gepast of juist gebruik v. e. woord enz.; goed met iets weten om te gaan; geoeffendheid.

WIRANPOENGAN - in moeilijkheden besluiteloos blijven.

WIRANG k. n., LINGSĒM k. i. - schaamte, beleedigd gevoel; zich schamen; beschaamd; aangedane schande. — *ev. w.*

- zich schamen. — MIMIRANG, NGLILINGSĒMI - tot schande strekken, onteerend, beleedigend. — *tr.* - beschaamd maken, in zijn eergevoel kwetsen. — KA — AN - schaamte; oneer; schamelheid. — *cs.* - ook onteerend, schandelijk. — *cs. db.* - ook op onteerende wijze tentoonstellen. — AN - zedig, bloode van aard; beschaamdheid.

WIRĀSĀ n., WIRAHOS k. - uitdrukking der gedachten enz.; zijn gevoelen uitdrukken. *En k. i. van OENI:* inhoud v. e. brief enz. WIRAHOS ook k. van OEDJAR. — *ev. w.* - iets uiten, uitspreken, uitdrukken; spreken van, handelen over, verhandelen.

WIRĒ - schoon of edel van houding.

WIRĒNG of — KOENING - rode haan met gele pooten. — GALIH - *id.* met zwarte pooten.

WIRI | WIRA — - heen en weder; heen en weder lopen.

WIRING = WIRĒNG.

WIRIS | WARAS — - z. bij WARAS.

WIROE - plooï; met plooijen; een *srt.* van dwergpalm. — *ev. w.* - iets plooijen. — AN - gemaakte plooï; plooïswijze ribbetjes; geplooid, geribd; *srt.* van waaijerpalm.

WIRĒNG | — AN - koelbak in een smederij; de windpijp v. e. smidsblaasbalg.

WIROQ of WIROG of TIKES — - rioolrat.

WIS of OEWIS n., SAMPĒN k., EMPĒN, 'MPĒN m. - afgedaan, afgemaakt; volkomen, geheel, volstrekt; voldoende, genoeg, goed; reeds; nu, nu eenmaal; ophouden, opgehouden, eindigen, uitscheiden. — SA — É - na, nadat; daarna. — *tr.* - een einde maken aan of met; ophouden of uitscheiden met; voleinden; afdoende; *iem.* afmaken, dooden. — KA — AN - ook afdoening, einde.

WISĀ - vergif; venijn; schadelijk ding; tweedragtstoker. — *ev. w.* - met vergif behandelen, vergiftig maken; schadelijk, als vergif. — *tr.* - *iem.* vergeven; vergiftigend.

WISĀJĀ - valstrik, net, lokaas, middel om te verschalken en te vangen; de verleidingen der zinnelijke wereld; list. — *ev. w.* - door list, door lokken zoeken te vangen; lagen leggen. — KĒ — AN - aanslag, list, boos opzet; en = PEKĀRĒMAN.

WISĒSĀ - oppermagt, vrijmagtig gezag; magtsuitoefening, geweld; oppermagtig, vrijmagtig. — *ev. w.* - vrijmagtig beschikken of be-

palen of eischen; geweld gebruiken tegen, noodzakken. — *tr.* - oppermagtig beheerschen. — KĒ — AN - ook met oppermagt bekleed.

WISIQ - influistering; mededeeling of waarschuwing in 't geheim of in den droom ingeving. — *ev. w.* - influisteren enz.

WISĀJĀ = GAWOQ, GOEMĒ SENGSEM.

WISOEDĀ of WISOEPĀ | NGĀ WOELĀ — of NGOELĀ — - een ambtenaar wegens trouwe dienst bevorderen of verhoogen.

WISĒH k. n., WIDJIK k. i. - zich de handen of voeten wasschen. — BANJOE — - waschwater voor *id.* — *ev. w.* - zich *id.* gaan wasschen. — *tr.* - *id.* wasschen; *iem.* die wasschen.

WIT of OEWIT - stam, stengel, stamgewas, struik, boom; oorsprong, oorzaak, aanleiding, begin; hoofdsom, kapitaal. — É of — NĒ - vooral, voornamelijk, allermeeest. — PA — AN - grond of grondslag tot aanvang, grond van 't vertrouwen; fonds, kapitaal, hoofdsom. — *db.* AN - geboorte, verzameling van stamgewassen; allerlei boomen of stamgewassen.

WITĀ - altoos, bestendig. — — É - 't zelfde; en volgens.

WITJAKSĀNĀ - wijs, ervaren, kundig, schrander.

WITJAL - z. WILANG.

WITJANTĒN - z. TJĒLATOE, WITJĀRĀ, TJATĒR.

WITJĀRĀ - redenering; en = TJĒLATOE, TJATĒR. — *ev. w. k. n.*, MITJANTĒN *k.* - redeneren, een rede houden; spreken over; welbespraakt. — *tr.* - *iem.* op gepaste wijze toespreken. — PEMITJĀRĀ - ook welsprekendheid; welsprekend redenaar.

WITJEKSĀNĀ = WITJAKSĀNĀ.

WITNĒ - z. bij WIT.

WIWAL - uit elkander geraakt, verspreid, ook *iems. gedachten of zinnen.*

WIWĒKĀ = WĒWĒKĀ, z. WĒKĀ.

WIWIR - de vleugels uitspreiden. — *db.* - voorzigtig uitpluizen. — *ev. w.* - de vleugels, een net enz. uitspreiden; *wat in bosjes of vlokken zit*, voorzigtig één voor één uitpluizen.

WIWIT (van WIT) - beginnen, gaan beginnen; begin; van ... af, sedert. — *tr.*, ook MIMITI - een aanvang maken met; aanvaarden; aanheffen. — *AN* - aanvang, aanhef; de eerste.

WIWITAN (*sprkt.*) = WIT-WITAN; en z. WIWIT.

WLAGANG - voorspoedig opgroeiën.

WLAGAR = LAGAR, van velden.

WLĀGRI - ring om een piekstok onder 't vlechtwerk.

WLĀHĀ = WLĀKĀ.

WLĀKĀ - eenvoudig, zonder iets buitengewoons of opmerkelijks, gewoon.

WLAKANG = SLAKANG: lies, oksel, en de plaatsen tusschen de vingers en de teenen.

WLANDJAR = WOELANDJAR.

WLINGSANG - veelvoudig kruisbekselsel *v. e. pakje in piramidalen vorm*; en = SLINGSANG. — *ev. w.* - iets zoo om een pakje winden; een pakje zoo omkleeden.

WLANTANG = PLANTANG.

WLĒDJA - rondgaande of op de markt zittende koopvrouw.

WLIKAT - schouderblad; de rug tusschen de schouderbladen.

WLĒNGI - een biesplant die wel tusschen de rijst groeit.

WLĒNGSANG - otter, of *art. er van.*

WLOEKOE *n.*, WLOEDJĒNG *k.*, LADJAR *k. d.* - ploeg. — LINTANG — de Orion. — *ev. w.*, MLADJAR *k. d.* - ploegen, beploegen. — *AN* - ook ploegvoor. — PEMLOEKON - reeds bruikbaar voor den ploeg, een buffel.

WLOELANG = WĒLOELANG.

WLOENGSENG | *tr.* - vervellen, een slang enz.; 't masker afleggen, insecten. — *AN* - afgelegde huid *v. e. slang*; 't afgelegde masker *v. e. insect.*

WJAGAN = WĒJAGAN.

WJAHĒN = WĒJAHĒN.

WJOENGJĒNG = WĒJOENGJĒNG.

WOD 1°. = WOT.

2°. - wortel, *in fig. zin*; wortel of grondvorm *v. e. woord.*

— WODING ATI - oogappel, hartedief.

WOEDĀ *k. n.*, LOEKAR *k. i.* - naakt, bloot; zich naakt uitkleeden. — *ev. w.* - zich ontblooten. — *tr.* - *iem.* naakt uitkleeden. — *KĒ* — *AN* - ook naakt, ontbloot door armoede; een aangifte bij de regtbank: niet formeel in orde en zonder dagtekening.

WOEDĒ - aarsmaden, vooral bij dieren.

WOEDĒL *k. n.*, POESĒR *k. i.* - de navel.

WOEDJANG - ongehuwd persoon. — *ldb.* - ongehuwd; ongehuwd leven; = PRAWAN.

ev. w. - als pandeling dienen voor schuld. — *cs.* - *iem.* als pandeling nemen of laten dienen; als pandeling dienen voor een schuld. — *PE* — *AN* - pandeling; pandelingschap.

WOEDJĒD - aanwezig, 't bestaan in de werkelijkheid; bestaan; werkelijk bestaand wezen (*vlgs. Jav. denkbeelden: lichamelijk bestaan*); voorbeeld uit de werkelijkheid. — *ev. w.* - aanwezig, werkelijk zich bevinden. —

cs. - tot stand brengen, verwezenlijken; 't bestaan geven aan; werkelijk leveren of verschaffen of toonen; aan een schuld enz. voldoen. — *KĒ* — *AN* - aanwezig bevonden; bevonden toestand; 't wezen van iets; verwezenlijking.

WOEDĒL = DOEDĒL. — *ev. u.* - ook iets langs dat als in een kokertje zit, er uit halen trekken; goud- of zilverwee uitsteken, uitbeitelen. — TATAH — *AN* - uitsteek beitelte *v. e. goudsmid.*

WOEDĒN *k. n.*, OENTAR *k. i.* - bloedvin. — BRĀMĀ - genoeg. — SEMAT - kleine m^{er} zeer pijnlijke steenpuist.

WOEDĒQ | SEGĀ — — rijst met kokosmelk en zout, soms ook met djageng, kaktjang enz., voor een offerande.

WOEPŌE 1°. - door niemand aangedurfd of begeerd, een vechter, haan, speler, koopwaren, een meisje, munt: geducht, onoverwonnen, altijd gelukkig; ongewild, ongegeerd, ongangbaar.

2°. - inzet bij een spel; bijdragen of medespreken in de behandeling *v. e. zaak.* — *tr.* - inzetten bij een spel; medespreken in een gesprek.

WĒH 1°. - vuilnis, wegvaagsel. — *PA* — *AN* - vuilnis, hoop of -belt.

2°. = WOH 2°.

WOEKOE 1°. - pit van kapas; pit van id. met omhangend vlokje; korrel zout. — TIMEN — - klein srl. van komkommer.

2°. - geleding, tusschenschot van riet.

3°. - tijdperk van zeven dagen. — AN - de woekoe's betreffende; een voorspelling doen naar den woekoedag van iems. geboorte; z. v. a. horoskoop trekken. — PE — AN - woekoeberekening, z. v. a. horoskoop.

WOELÅ - verk. van KAWOELÅ.

WOELAN - z. SASI, TANGGAL.

WOELANDJAR - weduwe (bestorven of onbestorven). Vre nog geen kind heeft of gehad heeft.

— LINTANG — of L. — NGIRIM - twee heldere sterren in den Centaurus, ten O. van 't Zuiderkruis.

WOELANG - onderwijs, leer, leering. — ldb. - ook vermaningen. — ev. w. - onderwijzen, les geven. — ev. w. db. - lessen of vermaningen geven. — cs. - ook iets onderwijzen. — AN - leer; iems. leerling. — PE-MOELANGAN - leerschool.

WOELD - taai, sterk, vast ineën, sterk van vezel of draad, ook van metaal, de huid, iems. leven.

WOELI (bij tell.) en — AN - aar van rijst en andere granen. — AN - ook: nog in

de aren.

WOELOE 1°. - haar op 't lichaam, wol, vederen.

2°. - verb. van OELOE 1°.: 't leesteeken voor i.

3°. - 't zich wasschen vóór 't gebed. — BANJOE — - 't water, daartoe gebezigd.

WOELØH 1°. k. n., WELAH k. d. - dun srl. van bamboe. — ev. w. - met den ruwen kant van woeløh iets glad schuren, de eerste ruwheid er afnemen; als woeløh; fijn, helder, een stem. — AN - pijp, buis.

2°. n., WELAH k. - loop v. e. geweer of pistool.

3°. - halfwit, halfwit gestampt, rijst; van slecht allooï, niet helder, met veel koper vermengd, zilver. — LINTANG — - 't zevengesternte.

WOELENG 1°. - een roofvogel met roode veren en witte borst: wouw, kiekendief.

2°. - blaauwzwart. — ev. w. - blaauwzwart verven.

WOENI - een zure besvrucht.

WOENINGÅ = OENINGÅ, z. WERØH.

WOENGKAL - grove platte slijpsteen. — ev. w. - iets er op slijpen.

WOENGKØL en — AN - onbegesneden, onbehakt, ongeschaafd, ongeslepen, ongeschild, ongepeld, onversneden, z. a. een schrijfsen, nog in zijn rondten of ruwen

vorm; in zijn geheel, niet gedeeld, een getal.

WOENGKØQ - krom, gebogen, van lichaamsgestalte.

WOENGKØS - een blad, papier of drg. waar iets ingewikkeld wordt of is, omslag, omkleedsel v. e. pakje; vlies, omkleedsel, z. a. van de hersenen. — ev. w. - inwikkelen, inpakken, omwikkelen. — AN - ingewikkeld, tot een pakje omkleed; omwikkelde bundel.

WOENGØE 1°. - paarsch. — ev. w. - paarsch verven.

2°. - een boom en zijn hout, een goed timmerhout.

3°. - z. TANGI.

WOENGWANG - pijp, buis, aan beide einden open; buisvormig.

WOENGWØNG = WOEWØNG.

WOENØE - afval van bossen padi, losse aren en korrels.

WOENTØE | TØEN — - schrikkeljaar.

WOEQ of OEWØQ 1°. - onzichtbaar; op nul uitloopen, geen gevolg hebben. — cs. - verijdelen, te niet doen loopen.

2°. - bedorven, rot, een ei, etter en drg. — AN - id., een ei.

WØR | db. = OEWØR-OEWØR. — tr. en db. tr. - bestrooijen, bepoederen. — cs. - iets strooijen.

WOERAGIL - jongste van iems. kinderen; laatst getrouwde

van iems. vrouwen. — PEMØE-RAGIL - 't jongste kind, de jongste.

WOERAH | — AN, A — AN - levendig gedruisch, luid ruchtig.

WOERDÅ - duizendmillioental of honderdduizendmillioental; ontelbaar; ontelbare menigte.

WOERI | ev. w. of MEMØERI - MOERI-MØERI - volgen, 1 volgen, naleven.

WOERIQ - gespikkeld. — s. KØL k. n. - wit met zwart id. — SÅNÅ - zwart met wit id.

WOERØE - bedwelmd door hartslogt, woedend. — GØTIH - bloeddronken. — DÅNÅ - dronkenschap. — WØNG — DÅWÅ - dronkaard. En z. ØNDEM.

WOERØNG n., WANDØ, SANDØ k. - niet doorgaan, niet tot stand komen, afspringen; mislukken, missen, mislukt; niet zuiver, een kleur. — ØØTIH — - vuil of geelachtig wit. — cs. - ook in-trekken, herroepen, afzeggen; verhoeden, verijdelen; afzien van; iem. verminken, mismaken; zijn verderf bewerken.

WOERØQ 1°. - onderrigt, instructie; of db. - naar dat het valt. — ev. w. - onderrigten, leeren; leeren door straf, straffen of kastijden om iets af te leeren. — tr.

- voortdurend onderrigten; leeren door tucht of opvoeding, opvoeden; afrigten, bekwamen in iets. — *cs.* - iets aan iem. leeren enz.

2°. - wagenmenner, koetsier, bestuurder van een kar.

WOERWÆR - zeekwal. — *En z.* WÆR.

WOESÂN k. n., WOESANTEN k. d. - einde, afloop, uitslag; of — *é* - eindelijk, ten slotte. — *KE* — *AN* = *KEWÈ-KASAN*.

WOESOE - werktuig om de kapas van de pitten te bevrijden (een boog met een koord die in trilling gebracht wordt). — *tr.* - kapas er mede zuiveren.

WOETÂ k. = *PITJAQ*. — *WOETÂ-TOELI* - onbesuisd, doldriftig.

WOETAH 1°. - gestort; 't uitstorten; verkwest; verkwis-tend; vergieting van bloed. — *GETIH* - geboorteland of -plaats. — *ev. w.* - verk-wisten. — *tr.* - storten op of in. — *cs.* - ook iems. bloed vergieten.

2°. | *ev. w. n.*, *LOENTAQ k.*, *NOENTAQ (van TOENTAQ) k. i.* - braken, overgeven.

WOEWÂ - halve amët padi.

WOEWOE - een roofvogel; een srt. van vischfuik.

WOEWÆH n., WÆWAH k. - aan-groeijen, toenemen; aanwas, vermeerdering, aanwinst; daarenboven, meer. — *tr.* -

bijvoegen bij, vermeerde-ren, aankweeken, bevorde-ren. — *cs.* - ook iets bijvoe-gen of toevoegen. — *AN* - ook bijvoegsel, toevoegsel.

WOEWÆNG - nok of vorst v. e. dak, de vorsten, vorstpan-nen, nok- of hoekbedekking. — *ev. w.* - nokbedekking enz. maken; den nok of de hoeken dekken; iem. iets boven op 't hoofd doen neêrkomen; iem. boven op 't hoofd slaan, en water boven op 't hoofd gieten.

WOEWÆR - uitstrooijen, zaai-jen. — *ev. w.* - iets zaaijen. — *tr.* = *NGWOERI*, *z.* WÆR.

WOH 1°. - vrucht (niet de aard-vrucht of knol); zaadbol, zaaddoos. — *A* — - vrucht-dragend. — *AN* - *z.* *DJAM-BÈ*. — *ldb.* *AN* - vruchten, ooft.

2°. - (blijvende) puisten op 't ligchaam. — *DJAWAH* — - *z.* bij *KRIKIL*.

WÔLOE, en vóór een naamw. *WO-LÆNG* - acht. — *ev. w.* - elk acht.

WONDÉNÉ, WONDENTEN - *z.* *DÉNÉ* 1°.

WONG of OEWONG n., TÍJANG k. - mensch, persoon; lieden, volk; iemand, men, de men-schen; immers, trouwens. — *db.* - het volk, de men-schen, bv. buiten op den weg; de dienstboden. — *tr.* - menschen stellen of geven voor een werk enz., beman-

nen. — *KAWÓNGAN*, ook *k. n.* - v. e. mensch: den aard heb-ben van *e. o. a. beest*; v. e. beest: den aard hebben van een ander beest. — *WONG-WÓNGAN*, *TITÍJANGAN* - iems. persoon; pop.

PA — | — *ROWANG* of — *RÉNTJANG* - volgelingen, gevolg. — *MITRÂ* of — *SANAQ* - vriend, vrienden; vrienden zijn; vriendschap. — *SEDOELER* - bloedver-wanten; vrienden. — *ev. w.* - een bijzit nemen. — *MA-WONG-SANAQ* - iem. zich tot vriend maken. — *AN* - vrouwelijke bedienden aan 't hof; bijzit. — *MAWÓNGAN* - als pawongan dienen of gaan dienen.

WÓNGÂ | *db.* - de kuil tus-schen de borsten v. e. vrouw; de borst half ontbloot heb-ben.

WÓNGWANG = *WOENGWANG*.

WOQ of OEWQ - de baard on-der de kin; opstaande veê-ren aan den hals en de zij-den van den kop v. e. kip; de wortels rondom aan den stam van sommige wringin-boomen die nedervaarts tot in den grond schieten; een kin-derspel met kemirnoten. — *AN* - kuiltje in den grond, voor 't woq-spel.

WOR of OEWOR = *AWOR*. — *ev. w.* - onder elkander men-gen, vermengen, bijeenvoe-gen, vereenigen. — *tr.* - on-

der iets 't e. o. a. mengen, ergens iets onder doen, enz.; bij een troep enz. zich voe-gen. — *cs.* - iets mengen of doen onder of bij iets anders. — *MOR* of *EMOR* | de afgeleiden = van *WOR*.

WORSÆH (van *WOR* en *SÆH*, voo-ROESÆH) - alles dooreen alles overhoop, chaotisch, chaos.

WOS - *z.* *BÉRAS*.

WOT of OEWOT - vlonder. — *ev. w.* - over een vlond-gaan. — *tr.* - ergens een vlonder leggen. — *db.* *AN* - vlondertje loopen.

WÔWOR of MÔMOR (van *WOR*) - zich mengen of vereenigen met anderen, zich er bij voe-gen; zich er onder bevin-den. — *tr.* - met iets 't e. o. a. vermengen of vereeni-gen. — *AN* - ook mengsel; gemengd; omgaan of ver-keeren of leven met anderen; met iem. zamen zitten, elen, slapen enz.

WRADIN - *z.* *WRITÂ*.

WRIGÂ = *WERGÂ*.

WRAGAD of WRAGAT - kosten, onkosten; belasting. — *tr.* - bekostigen, te koste leg-gen aan; onkosten doen of hebben aan; de kosten be-strijden van; belasting leg-gen op.

WRAGANG - sterk srt. van arak. *WRAGIL* = *WOERAGIL*.

WRÂNÂ 1°. - scherm, schut, voor een lamp, voor een deur

tegen 't inkijken, enz. — tr. — ook bedekken, beschutten.
2°. — middel, hulpmiddel; tusschenpersoon, uitvoerende magt; door middel of tusschenkomst van; door- dien.

WRANGAS — kleine lichtbruine mier, van aard gelijk de witte mier.

WANGKA n., SAROENGAN k. — de geheele houten scheede v. e. kris, sabel, piek enz.; de lade v. e. geweer. — tr. — iets van een scheede voorzien. — cs. — in de scheede ste- ken.

WRATTA n., WRADIN k. — overal effen of gelijk of evenveel enz.; geheel fijn of opgelost, zonder klonters enz., een mengsel, oplossing enz.; over- al, algemeen; algemeen ver- breid of bekend; allen in 't rond; geheel onderworpen of in rust, een land; en = RATA, RADIN. — tr. — zich naar alle kanten verbrei- den; een plaats vervullen;

overal liggen; tot allen zich uitstrekken, aan allen me- dedeelen, aan allen 't zelf- de. — cs. — ook overal ver- breiden, bekend maken enz.

WRÊ — gillend spreken met grimassen als een aap.

WRÊNĀ — zeer klein srl. van duizendpoot, niet venijnig, die bij stukwijcing een fos- forachtig licht geeft.

WRÊNGKÊNG — zich verzetten, niet toegeven; halsstarrig. — ev. w. — zich verzetten tegen.

WRÊNGIN — de Indische vije- boom, een vereerde boom bij de Javanen.

WRÊNGÊT — 't buiten zich zelf zijn van kwaadheid of drift, woede. — EN — woedend, zich zelf geen meester zijn van drift.

WROEDJOE — jongere broeder of zuster of vrouw; (strandt.) = WOERAGIL.

WRÊH = WÊRÊH.

WROEJÊNG = LOEJÊNG.

VERBETERINGEN.

ABAH, r. 3 — lees: k. n., KAM- BIL k. i.

ADÊG, r. 4, achter tr., voeg bij: 'NDJENENGI k. i.

ADJAR 1°, r. 4 — voeg bij: kas- tijden.

APÊP, r. 1 en 2 — lees: ev. w. en tr.

AJAM, r. 1 — lees: PITIQ.

ALIT — lees: z. TJILIQ.

AMPÊT — voeg bij: k. n., PÊ- GENG k. i.

ANDEL, r. 2, achter en. w. — voeg bij: n., PITADJÊNG of PITADOS k.

ANPÊT — Dit geheele artikel moet wegvallen.

ANGÊT, r. 3 — lees: weegstok.

ANGGIT — v. b.: en zie ÔNTJÊ.

ANGIN, r. 1 en 2 — lees: wind in 't lijf.

ANGLEQ — lees: ANGLEK.

ANGSAH, r. 1 — lees: ev. w. en M —

ANTI, r. 4 en 5 — lees: ORA K —

r. 6 — v. b.: PÊNGANTÊN — bruidegom, bruid, bruids- paar.

ASAR 1°, r. 3 — lees: ÊNPÊQ

ASOR, r. 4 — lees: — AN

BADJÊNG — v. b.: 2°. — z. BARÊP.

BADONG, r. 3 en 4 — lees: z. bij WADON.

Tusschen BARÊNG en BARÊQ — v. b.: BARÊP n., BADJÊNG k.

| PÊM — — eerstgeboren zoon, dochter, broeder enz.

BÊKÊTOQ — lees: = BLETOQ. BÊKÊTOQ |

BÊNIK — lees: BÊNIQ.

BÊNTÊL — lees: een aardvrucht

BLÊNJÊQ — lees: slikkerig; pa- perig, klef; een weinig lig- slik op den weg.

BLIBAR, r. 2 — lees: op de ta- den.

BOEDÊG — lees: BOEDÊG.

BOENTÊG: lees zoo i. pl. v. ROENTÊG.

BOETJAL — v. b.: en ISING.

Tusschen BOT en BÔTJAH — v. b.: BÔTÊN — z. ORA en RAQ.

DAMÊL — v. b.: en GAMAN.

DILAT, r. 2 — lees: tr. — ook

DJAMBOE is k. n.

DJOENGKAT 2°. — lees: k. n., SOERI, SÊRAT, PÊTAT k. i.

DOEGI — v. b.; en TÊKĀ 1°.

DOEPĀ — v. b.: k. n., RATÊS k. i.

PÊPÊS — v. b.: n., GĀNDĀ k.

POQ, r. 10 en 11 — lees: NGAN- PÔQI.

ÊMBÊH — v. b.: KILAP k., KĀNĀ, WIKĀNĀ m.

ÊNGGAL 2°. — v. b.: GAGÊ.

ÊNTJÊR — v. b.: 2°. = LÊN- TJÊR.

ÊNTRĀ — lees zoo i. pl. v. ÊNTRĀ.

ÊTJĀ — lees: ÊNAQ, i. pl. v. ÊNAK.

GAJÊS — lees zoo i. pl. v. GAJÊS.

資料糊付けの為めくれず

GEDOEWCENG - v. b.: z. DOE-
WENG.

GERPOE - v. b.: 2°. = KERPOE.
GETJEL - lees zoo i. pl. v. GE-
TJEL.

GIGRIG - lees zoo i. pl. v. GI-
GRIQ.

IDAJAT - v. b.: *En* = WIDAJAT.
IMBOE, r. 1 - lees: *halfrijpe*
vruchten.

IPING - lees zoo i. pl. v. IN-
PENG, en verder lees: PIPIH
k., KEMPITAN *k. d.*

ISARAT - lees: = SARAT 2°.
JENG, r. 4 - lees: LEMAH.

KALPOE - lees zoo i. pl. v.
KALDOE.

Tusschen KATJENG en KATOS
v. b.: KATON *en* KATOQ - z.
TON *en* TOQ.

KAWAH 1°. - v. b.: *en* WAWAH.
KAWOELĀ - z. ook KOELĀ.

KELOE, r. 3 - lees: tegen zich
aan houden.

KEMBEN - lees: KESĒMEKAN of
SEMĒKAN.

KENDI is *n.*

KĒNTAS - lees: raken, *een vaar-*
tuig;

KĒPANG - lees: dun gesneden
bamboe;

KĒQ - v. b.: *en van* SINGKĒQ.

Tusschen KĒTIB en KĒTIPĒL v.
b.: KĒTIMĒN - komkommer.

KĒTJAMBIL - lees: = KRAMBIL.

KĒTIQ - v. b.: *En* z. TATAH.

KĒPRAH - lees zoo in pl. v. KI-
PRAH.

KLOERON - lees: LOEROE 4°.

KÓDJRAT - lees: of KÓDRAT -
natuur; zoo of zoo gescha-

pen, van natuur *iets zijn of*
bestaan, door Gods magt.—
ILMOE — - voor natuur-
kunde.

KOEDOE - v. b.: niet kunnen of
mogen nalaten

KOEWOE - lees: SANGGRĀHĀ
KRĀMĀ 2°. - v. b.: *en* OMĀH.

KROEPJĒQ r. 2 - lees: *grooten*

LADJAR 2°. - v. b.: z. WLOEKOE.

LADJER - lees: TLADJER i. pl.
v. TELADJER.

LAGI - v. b.: DAWĒG *n.*

LANGĒN - v. b.: *en* z. KARĒM.

LANGKĒNG 1°. - v. b.: z. POEN-
DJĒL.

LĀRĀ 1°, r. 12 - in barens-
nood zijn, v. b.: KĒRĀSĀ, KĒ-
RAHOS *k. i.*

LARIQ - z. ook bij PILIS.

Achter LAS v. b.: 2°. - z. WĒ-
LAS 2°.

LĒKER, r. 3 - lees: ring- of spi-
raalvormig.

LENGĒQ - lees: *db.* = TENGĒQ-
TĒNGĒQ.

LOENGĀ - v. b.: TĒPAQ *k. i.*

LOEROE 4°. | KĒ — AN *k. n.*,
TĒRĒG, KĒTĒRĒGAN *k. i.* - een
miskraam krijgen.

LOPAQ - v. b.: TJĒPOERI *k. i.*

MADAT is *k. n.*, TJĒMĒGAN *k.*

MAHOEDJĒD - lees: = MOE-
DJĒD, z. WOEDJĒD.

MAJAR - v. b.: SĒNGGANG *k. i.*

MĀRĀ - lees: z. PĀRĀ 1°. *en* 3°.

MĒMOR - lees: z. WĒWOR.

NĒPSOE - v. b.: ROENTIQ *k. i.*

NOM - v. b.: TIMĒR *k. i.*

OBAT is *n.*, SĒNDĀWĀ *k.*

OĒJĒH, r. 2 - lees: *ev. w.*, ook

TĒTOERĒH *k. i.* -

OEMPĒT - v. b.: SĒNĒT *k. i.*

OĒNI, achter IDJĒMAN, v. b. als
k. i.: WĒRĀSĀ, WĒRAHOS.

OĒNGES, r. 4 - v. b.: ; NARIQ
(van TARIQ) *k. i.* - *sabel, kris*
enz. trekken.

OETJĒL, r. 3 - v. b.: ; ROETJAT
k. i. - *een klee* uittrekken,
zich ontkleeden.

OEWĒR, r. 2 - v. b.: poederen

OJAG, r. 6, lees: M — MAJIG

PĒNGOT - v. b.: WĀDJĀ *k. i.*

PAPAQ, r. 9 - lees: plat afsnij-
den

PEKSI 2°, r. 4 - lees: PĀPĀ

PĒTAQ | — AN - z. ook LA-
WON.

PĒTJAQ - v. b.: *k. n.*, WOETĀ *k.*

RAHI in *k. i.* ook SOENJĀ.

ROEPAQ - v. b.: *k. n.*, RIPAQ *k.*

SĀNGGĀ 2°. - v. b.: NĀMPĀ (van
TĀMPĀ) *k. i.*

SILIH 2°. - v. b.: WĒWANGI *k. i.*

TON - v. b.: *db.* EN - z. bij TON-
TON.

